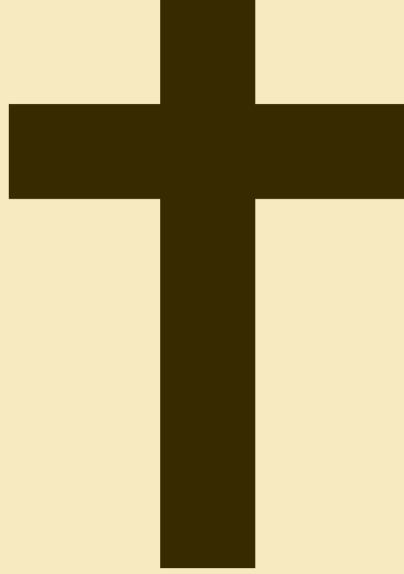

Cana Coaunera Ere

New Testament in Urarina (PE:ura:Urarina)

Cana Coaunera Ere
New Testament in Urarina (PE:ura:Urarina)

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Urarina

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Urarina [ura], Peru

Copyright Information

© 2008, Bible League International. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Urarina

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

Contents

Mateeocha Laenai	1
Marocohacha Laenai	76
Locasiicha Laenai	123
Joaancha Laenai	206
Ichanohichuru	258
Roma Nenacaauru Rai	340
Coriintoo Nenacaauru Rai Leinjiin	372
Coriintoo Nenacaauru Rai Coroataja	402
Galasia Batane Nenacaauru Rai	422
Efesoo Nenacaauru Rai	433
Filipoo Nenacaauru Rai	443
Colosau Nenacaauru Rai	451
1Te	458
2Te	465
Timoteeo Rai Leinjiin	468
Timoteeo Rai Coroataja	476
Tito Rai	482
Filemoon Rai	486
Ebereeocuru Rai	488
Saantiaaocha Letoai	513
Fedoroacha Letoai Leinjiin	522
Fedoroacha Letoai Coroataja	531
Joaancha Letoai Leinjiin	536
Joaancha Letoai Coroataja	544
Joaancha Letoai Nichataja	546
Jodasiicha Letoai	548
Afocarifisi	551

Mateeocha laenai Ena Nenea Cana Coaunera Ere

*Cana Coaunera Calaoahi Jesocurisito foerateracuru
(Lc 3.23-28)*

¹ Caate Cana Coaunera Calaoahi Jesocurisito foerateeurera Rabiri aina Abaraaun foeratenojoinuru foerateeurera curuaacurune.

² Isaca inaca neein nenaalu jetao Abaraaun.

Jana Isaca calaohilu jetao Jacobo.

Jana Jodaa aina rai nocoalacuru inaca neein nenaalu jetao Jacobo.

³ Faresi aina Sara jetaote, Tamara que nebateein Jodaa bereecuru nelu.

Jana Faresi calaohilu jetao Esroon.

Jana Esroon calaohilu jetao Armi.

⁴ Jana Armi calaohilu jetao Aminadaba.

Jana Nasoon jetaote, Aminadaba calaoahi nelu.

Jana Salomoon jetaote, Nasoon calaohinelu.

⁵ Jana Raba que nebateein Salomoon calaohilu jetao Bosi.

Jana Roto que nebateein Bosi calaohilu jetao Oberi.

Jana Oberi calaohilu jetao Isaihasi.

⁶ Jana Isaihasi jetaote, *rey*neein nenaalu Rabiri inaca nelu.

Jana Oriasi comasaineein nenaalu que nebateein, Rabiri calaohilu jetao Salomoon.

⁷ Jana Salomoon calaohilu jetao Roboam.

Jana Roboam calaohilu jetao Abiasa.

Jana Abiasa calaohilu jetao Asa.

⁸ Jana Asa calaohilu jetao Josafa.

Jana Josafa calaohilu jetao Joraam.

Jana Joraam calaohilu jetao Osiasi.

⁹ Jana Osiasi calaohilu jetao Jotaam.

Jana Jotaam calaohilu jetao Acasi.

Jana Acasi calaohilu jetao Esequiha.

¹⁰ Jana Esequiha calaohilu jetao Manasee.

Jana Manasee calaohilu jetao Amoon.

Jana Josiasi jetaote, Amoon calaohinelu.

¹¹ Jana Jeconiasi aina rai nejeraauru inaca neein nenaalu jetao Josiasi.

Nii bana jetaote, Isaraelitaauru mucuhin amanajaurelu, acaauru atane caje roconajaain, Babilonia batane que ichaaoru coina.

¹² Nitohaneein mucuhin amanajaauruhane baiha jetaote, rai calaoahi Salatieli sirilu Jeconiasi. Salatieli calaohilu jetao Sorobaberi.

¹³ Jana Sorobaberi calaohilu jetao Abiod.

Jana Abiod calaohilu jetao Eliaquiin.

Jana Eliaquiin calaohilu jetao Asoro.

¹⁴ Jana Asoro calaohilu jetao Sadoco.

Jana Sadoco calaohilu jetao Aquiin.

Jana Aquiin calaohilu jetao Elioon.

¹⁵ Jana Elioon calaohilu jetao Eleasar.

Jana Eleasar calaohilu jetao Mataan.

Jana Mataan calaohilu jetao Jacobo.

¹⁶ Nii jana Jacobo jetaote, Curisito Mesihasi neba Mariha lana Jose inacanelu.

¹⁷ Nitohaneein jetaote, niha Abaraaunne caje coaauneein lechoonca jena saain nichoalateeurelu, Abaraaun nefoerateeuuru, niha Rabirine que tiaa-joaain.

Nii Rabiri caje coaauneein jetaote, lechoonca jena saain nefoerateeurelu, Babilonia batane Isaraelitaauru mucuhin amanajaauruhane que tiaa-joaain.

Nii mucunajaain amanajaauruhane baiha jetaote, lechoonca jena saain nefoerateeurelu, nejanoaa Curisitone que tiaa-joaain.

Nejanoaa Jesocurisitone

(Lc 2.1-7)

¹⁸ Naojoaainte nenea nelu Jesocurisito. Nii bana jetaote Jose aina ita raauruhane rai niha Marihane jana jetaote, jaiti ita aina neeuruhane ajiniha Cana Coaunera Suujue ichanohineein inae ausirinelu Mariha.

¹⁹ Nii jana esinae rauhijiriin jeriha Cana Coaunerane rijijieein cacha caohachaain suujua coaraniha Josene jaun jetaote, nii chuni cacha rai canaanai siriha Marihane belanaala jianein caje amunaa jerelu.

²⁰ Nitohaneein inae amuhane coina suujua cuhane coaauca Josene jana jetaote, sinihu rai ococohin jetao: “Jiaoriha Mariha raai ii comasainu quene coasiinera Rabiri nefoeratenein nenea Jose. Nii canaanai niicha siriite Cana Coaunera Suujue ichanohineein nenaanera.

²¹ Inae leinjiin calaohirichaaain Marihara. Inae nejanoaa nii rai canaanaine jana Jesusoneein curuaateeuura. Osa caje rai cachaneein neeninuuru ichoteraanu nihane jaunte, Jesusoneein curuaareeincha,” nae jetao rai Cana Coaunera letono anjera.

²² Nitohaneein jetaote, rai nere bera inoaensi *profeta* que:

²³ “Chariji bana quicha aina ichoaelanaala nenea ranunate, inae ausirineein leinjiin canaanai siricheein.

Inae nejanoaane janate, Emanoel neein curuaateeuureein cachaaaurura,” naain nere bera inoaensi que beratihha Cana Coaunerane ninaaelu.

“Emanoel,” naanete: “Cana Coaunerate cana aina ne,” nae.

²⁴ Inae niritiin sinihocane caje nocohin jetaote, nii rai aitoaha Cana Coaunera letono anjerane tonoraain, comasainu que Mariha raelu Jose.

²⁵ Nejetaote, nejanoaa nii Mariha calaohi- Jesoso neein Joseecha curuaatine reentiaain, nirijieein ita que turuelanaala ita aina ichaaorelu.

2

Enoto mitu nichajai jeloon caje turuuruha Jesoso nejanoa coaraa arasijie caje cha coitucuurerane

¹ Nitohaneein jetaote, Jodea batane que nenea Beleeun nejanoaelu Jesoso, jelai batane curuaanaaneein niha *rey* Erodesine bana. Nii jana jetaote, Jerosaleeun enoto mitu nichajai jeloon caje turuha uure itolere que nerelaain arasijieeuuru caje cha coitucuurerauru cachaaauru.

² Inae ecu turuhin jetaote:

“Chu ne, nii Jorioocuru Curuaanaa *rey* nejanoanaa. Ocooca rai arasijiene coaracaanune jaunne turuhin coaraa uhacaanu, coroaecaanune coina,” naaure jetao turuhin, nii itolere coitucuurera cachaauru.

³ Nii nejanoaane coitucuhin jetaote, jataain nererojoecae *rey* Erodesi, satiin Jerosaleen cocoaichacuru aina jiniiquiin.

⁴ Nii jaun jetaote, satiin saseredotecuru curuaanaacuru, Moisesa aitonjoan rauhi que cacha relaaurera, naaonjoainuri cotiharate Erodesi: “Chu nejanoareein Mesihasi,” naain acauru caje bajaane coina.

⁵ Nii jaun rene turuhin jetaote:

“Jodea batane que nenea Beleeunte nejanoareeincha. Nitohaneein ecu nejanoaane coinata:

⁶ ‘Jodaa atane que nenea Beleen nese,
coatoha ansijiin natiin
ii amurijiriin tabaain nenacaauru
neseeuru fautaain neriheeini,
ii que netiin nejanoarihani leinjiin Curuaanaa
canu cachaauru
Israeli cocoaichacuru
coroatajaneraneein
nenaane jaaunra,’
naain laenaelu Cana Coaunera ere bera *profeta* inoaensicha,” naaure jetao Erodesi rai.

⁷ Nii jaun jetaote, nii chuni rai belanaala nii arasijie caje itolere coitucuurera cotiharatiha Erodesine jaun jetao, rai turuhin beeuruhane jaun acauru caje esinae rauhijiriin, “Naaonjoain banate ococoelu,” naain nii ocooca arasijiene coitucue.

⁸ Inae nitohaneein rai beeuruhane caje coitucuhin jetaote:

“Chajaain Beleeun cuhin nii canaanai coanihuca. Chucha ne. Cha cajecha nefoeratanaaneein ne. Chaen inae eruhichene carai biha uuchene canuhetonai coaraa uhene corojera,” naain jetao nii itolere coitucuurera letoae Beleeun Erodesi.

⁹ Niritiin acauru letoaa *reyne* tonoraain Beleeun cuuruha nii itolere coitucuurerane jana jetaote, acauru ajiniha cuujue nii arasijie- enoto mitu nichajai que ococane jana acaauruhacha coarai. Inae nii niha canaanaine jaaun turuhin jetaote, ecu nichoae inacue nii arasijie.

¹⁰ Inae ecu inauca nii arasijiene coaraain jetaote, jataain rachoojoeure nii arasijie caje cha coitucuureraauru.

¹¹ Nitohaneein rachoojoeurhane baiha loreri asae enohin coaracurhane jana jetaote, neba Mariha aina niha nii canaanaine coaraain jetao, rohan nelauriaain nii canaanai coroaecurhane baiha rai camela caje oro, enuha sacari jujui, chaen coretiin nenea jujui, naaonjoainuri rochohin que nii canaanai belaihure.

¹² Nii baiha jetaote, nii niha acauru letoaera Erodesine jaan jelon situhin cauha cuurhane coataa acauru sini anuu caje coitucuhin jetao, leeochoa bero cuhane cuhin jelaiha nataneu cauha cuure.

Egipto cuhin soroha Josene

¹³ Inae jelai caje amuuruha nii itolere coitucuurera *magocurune* jana jetaote, Jose sinihu rai ococohin jetao:

“Inae jetao nii canaanai ariha Erodesi sohin jaohane coina. Nii ajinihane ichei aitoon, nii canaanai aina rai neba amaain Egipto batane que cuhin sorohine coina. Chaen ichei bihanune reentiaain ecu neura,” nae jetao rai Cana Coaunera letono anjera.

14-15 Nii jaun jetaote, sini caje nocohin nii canaanai aina rai neba amaain jetao, janotiin soroe Egipto nichae cunaa bero cuhane cuhin Jose, oha Erodesine reentiaain ecu nihane coina.

Nitohaneein jetaote:

“Egipto caje coauneeinne canu Calaohi cotihareeunni,” naain beratihalu nere bera inoaensi *profeta* que Cana Coaunerane nainaane coina ailu.

Canaanaihuru soaajeratiha Erodesine

16 Nitohaneein coritaaain comarohin caauruha nii arasijie caje itolere coitucuurerane que nainaane jaun jetaote, jataain obajeein, ena nejanoanaa caje coauneein, coroata jaanacai que tiaaajoaain, Beleeun sacuritaain nenacaauru canaanaihuru, nii Jesoso nejanoa beeuruha itolere coitucuurerane bana caje coauneein nejanoanacaauru jitariin soaajerate Erodesi.

17-18 Nitohaneein jetaote:

“Rama nese quete
aohanrareein jataain inaderaain
chananaa tabaihuri.

Raquerite
calaohichuru coisiha aitoreein.
Nete inae esinae rauhijiriin
ooruha calaohichurune jaun,
ajetera jerelanaala aite,”

naain laenaalu *profeta* inoaensi Jeremihazine ninaelu.

19 Nejetaote, inae oha Erodesine baiha jetao, Egipto niha Josene jana sinihu rai ococohin jetao:

20 “Chajaain nii canaanai aina rai neba amaain jelaiha Israeli batane que caunihura. Inae ooruha nii canaanai sohin jaonaa jereraaurulura,” nae jetao rai Cana Coaunera letono anjera.

21 Nii jaun jetaote, nii canaanai aina rai neba amaain jelaiha Israeli batane que cauha cuelu Jose.

22 Nejetaote, nii rai inaca Erodesi coreeraniha niha Arquelaone coitucueratiha sinihu que Cana Coaunerane caje coitucuhin jetao, Jodea cuhane coasiha Calileea batane que cue Jose.

23 Inae nii Calileea batane que turuhin jetaote, rauhijiriin cuhin Nasarete neseu ichaoha cuelu. “Nasarete cocoaicha neeinte curuaareein Jesoso,” naain beeuruhalu *profetacurune* nainaane coina.

3

Cana Coaunera Ere beebejiha Joaan Baotisitane

(*Mr 1.1-8; Lc 3.1-9, 15-17; Jn 1.19-28*)

1 Nii bana jetaote, Jodea batane que nenea cacha areroo ecocohin, ecu situnacaauru cachaauru cotijiaain acaauru rai Cana Coaunera Ere beebeje Joaan Baotisita.

2 Nitohaneein acaauru relaain jetaote:

“Inae nichuuntaa Cana Coaunera cojoanona. Aihane jaun nacoauneein Cana Coaunera ere tonoraain, caohachaain inara ichao coreein neeuche,” naain jetao cachaauru rai beebejeein relanajae Joaan Baotisita.

3 Nii Joaan que jetaote:

“Nerichaaain cacha areroo
ehheejeein cacha cotiharanu.

Nii ajiniha caohachaain inara suujua baaso jianeain,
caohachaain inara suujua coaraain,
caohachaain neeuche,

turuha Cana Curuaanaane
raotojeein raachene coina,”
naain laenaclu *profeta* inoansi Isaihasi.

⁴ Camecho ujui caje ichanohin cajione que cajionequiin jetaote, jacari caje ichanohin siitoroon que ichoraquiin, sisiincho, irichaje, naaonjoainuri que lenoneein nelu nii Joaan.

⁵ Nii cacha areroo neein cachaauru relaa Joanne coitucuhin jetaote, satiin Jodea batane caje, Jerosaleen caje, Jorodaan batane rohan caje, naaonjoainuri cajene maajeein turuhacoaain aonaa cuure arajii cachaauru.

⁶ Nitohanein rene turuhin esinae rauhijiriin suujuelanaala osaacu-
ruhane beeuruhane jetaote, cojunacatenaa nucuhe Jorodaan cuhane
teen acauru baotisarejetelu Joaan.

⁷ Nejetaote, jataain arajiin rene turuhacoaauruha acauru baotisaane
coina fariseeocuru aina sadosseeocurune coaraane jaun jetao:

“Cha inara rai aite turu rai nenea caseteco tabai caje nichoteeichene
coinata taibinaecuru- acano rijijieein nenacauru cachaauru.

⁸ Aihane jaun nii ajiniha caohachaain inara suujua coaraain caohachaain
ichaaoche. Aihute esinae rauhijiriin nacoaauneein Cana Coanera coitu-
cuhin, inara ichao coreein caohachaain nenea jerequichene coaracurumiin
leeochoaauru cachaauru.

⁹ Jiaonrihachu chaen nejesinajeein: ‘Canacaanune Abaraaun nefoer-
atenichaanu,’ naain irihache. Cana Coanerate naine caa ajeri caje niha
natiin Abaraaun nefoerateeuru coaanaa ne.

¹⁰ Chaen techu inaana inaeniha temulene, cojoaisi aina curuataain tero
que sauhin usihanau mocohaca. Nii rijijieeinte inae esenetaaichuru letoaa
cureein nii turuha uhenenu usi tabai jana.

¹¹ Canune esinae rauhijiriin nacoaauneein Cana Coanera ere tonoraain
neeichene coarateeichene coujunacane que, acauhanau teen inara couju-
nacatein inara baotisaan. Jana canu baiha turuha uhenite laen, inara
suujue cuhane Cana Coanera Suujue teen, usi quene maajeein inara cou-
junacatein inara baotisareein. Acate jataain canu amurijiriin cocoinaain
letononeein ne. Canune fautaain cocoinaain letononeein neen. Nii rai
safato amaeranu que niha natiin nelatejeehaan.

¹² Charijieein teeinti aroso taojiaain, jelai teen rai fero taojiae mocohane
coina taicha. Nii rijieeinte, jelai teen coitucuurera raain, jana nii nere tonor-
rana jerelanaala nenacauru jelai teen mocoha cureein, chabana jacanaa
charanejeein nenea usi que,” naain jetao cachaauru rai beebeje nii Joaan.

Jesoso cojunacatiha baotisaa Joanne
(Mr 1.9-11; Lc 3.21-22)

¹³ Nii jana jetaote, baotisaa Joanne coina Calileea caje cuhin, nii niha
Joanne jaan nucuhe Jorodaaun turuha cue Jesoso.

¹⁴ Nii jana jetaote, jauriaanejeein baotisanaa jerelanaala jetao:

“Chanuna ii canu baotisanaa naineei natiin, ii canu rene uhi,” naa Joanne
jana jetaote:

¹⁵ “Jauriaa niriimiin ena. Jauriaanejeein satiin aitoha Cana Coaneranee
jaan ichacaanete caohachae,” nae jetao Joaan rai Jesoso. Niritoha raine jaun
jetaote, jerihane rijijieein baotisae Joaan.

¹⁶ Nitohanein coujunacatiha acauhanau teen baotisaa Joanne jana,
acau caje mituha Jesusone rijieeoritiin jetaote, neyoracaa dede bacuujuane
jana, leinjiin serori rijijieein nichoae fauha uha Cana Coanera Suujuene
jana coarae Jesoso.

¹⁷ Nii jana jetaote:

“Caate jataain quiicha belaaïn canuhacha cocoainanohin canu Calaohi nera,” naain toniha erenaa dedeeune jana aonajeeunre.

4

Baaso que Jesoso sarunaa jeriha moconajaerane

(Mr 1.12-13; Lc 4.1-13)

¹ Nii baotisaa Joanne baiha jetaote, Cana Coaunera Suujue amanojoneein cacha areroo cue Jesoso, ecu coujuhin coaraa moconajaerane coina.

² Nitohaneein cacha areroo niha jenachoonca jüichooneein, jenachoonca janotiineein lenone lanaalane baiha mijiitoha Jesusone jana jetaote,

³ coujuhin coaraane coina rene turuha cue moconajaera.

Nitohaneein rene turuhin jetaote: “Chajaain aihane esinae rauhijiriin Cana Coaunera Calaohi neeine, caa ajeri jaberocooru rai aitoote lenoneneein nerotomiincha,” naa Jesoso rai moconajaerane jana jetaote:

⁴ “Nete Quiricha inoaensi cuhane: ‘Coatiha lenoneecha que ichaonaa nainiheï cacha. Cana Coaunera ere tonoraain, jerihane rijijieein ichaohanete nainere, jerichanejeein ichaoha cachane,’ naain laenanohineein ne Cana Coaunera Quiricha inoaensi cuhanera,” nae jetao moconajaera rai Jesoso.

⁵ Niritoha raine baiha jetaote, Cana Coauneraacha que banijiaain nenea Jerosaleeun nese que nenea Teenforo ecuunni choae Jesoso inaaïn jetao:

⁶ “Chajaain aihane esinae rauhijiriin Cana Coaunera Calaohi neeine caalai caje nomaroteeute coaracaa. Cana Coaunera Quiricha inoaensi cuhanete:

‘Rai letonocuru anjeraaurute

letoareein Cana Coaunera,

ii beraaihuruhane coina.

Acaaurute

rai biji que ii michuurureein,

nabana ajeri que necunaitaaine coataa,’

naain laenaerate Cana Coaunera,” naa rai moconajaerane jaun jetaote:

⁷ “Chaen techu Cana Coaunera Quiricha inoaensi cuhane: ‘Jiaonriha ii Curuaanaa ii Coaunera coujuhin coaraaine,’ naain laenanohineein ne,” nae jetao moconajaera rai Jesoso.

⁸ Satononejeein jetaote, jataain ecuuneein nenea ichatane ucuuno que amaain jetao, jitariin caa chauratane que nenacaauru neseeuu coarateein, que nelateein ichaonacaaurune maajeein coarateein jetao:

⁹ “Jitariin caa ena iicha coaraine ichei tereeuni, neseeonriaain canu coroaequine,” naa Jesoso rai moconajaerane jana jetaote:

¹⁰ “Cana Coaunera Quiricha inoaensi cuhanete: ‘Leinjiin ii Curuaanaa ii Coaunera corojeein raacha nelateein rai nere tonoraau,’ naain laenanohineein nera. Chajaain ena canu caje amuhachaaura moconajaera,” naain jetao moconajaera sitae Jesoso.

¹¹ Niritiin moconajaera sitaa Jesusone jaaun caje amuhane jana jetaote, rene turuhacoaain corootajanecure anjeraauru.

Calileea cachaauru relaane nunuhetiha Jesusone

(Mr 1.14-15; Lc 4.14-15)

¹² Caresero cuhane Joaan enoaauruhane coitucuuriin jetaote, Calileea nichae cuelu Jesoso.

¹³ Nejetaote, Nasarete ichoaelanaala, Saboloon aina Nefatalii nefoeraateeuu atane que nenea nemuri auhaniha Caferenaanon ichaoha cuelu.

¹⁴ Nitohaneein jetaote:

¹⁵ “Cucuana auhaniha Jorodaan jerau
Saboloon aina Nefatalii atane-
Calileea ichaonacaauru
Jorioniheichurute
inae jianacoon rai nichao baaso caje mituurureein.

¹⁶ Jana nii ooruhane bana nitajeeneeurite,
inae leeocho ichaonaa que ichaaore,”
naain laenaalu *profeta* inoaensi Isaihasine nainaelu.

¹⁷ Nii caje coauneein jetaote: “Inae nichuuntaa Cana Coanera
cojoanona. Aihane jaun nacoauneein Cana Coanera coitucuhin,
caohachaaain inara suujua coaraain, caohachaaain neeuche,” naain jetao
cachaauru rai beebejeein acaauru relae Jesuso.

Jenai ate mucuurera cotihaca Jesusone
(Mr 1.16-20; Lc 5.1-11)

¹⁸ Nii cachaauru relaane caje Calileea conemuri auhaniha cuujihane jaun
jetaote, coroatajai ita nejeraauru Simoon Fedoro neein acaauruhacha curu-
aatei, chaen rai nejera Anderesi, naaonjoainuri erue jetao Jesuso, acaauru
amihaneeo niha ate mucuuruhane jaun, ate mucuuruhane coina acauhanau
rai rede nalaecuruhane jana.

¹⁹ Nii jana acaauru coariin jetaote:
“Chajaauche canu ainate nii ate mucuhichene rijjieeein, canu rai
cachaauru mucuhin raeraneein neeiche,” nae jetao acaauru rai Jesuso.

²⁰ Nii rijjeeoritiin jetaote, acaauru rai redeeuru ratiriin Jesuso aina cuure.

²¹ Nii caje basiinjiin cutiin jetaote, coroatajai ita nejeraauru Sebedeeo
calaohichuru Saantiaao, Joaan, naaonjoainuri coari Jesuso, leinjiin bote
cuhane neein acaauru rai redeeuru rucuheca neeuruha rai inaca ainane
jana. Nitohaneein coarinajaain cotihanaaca Jesusone jaun jetaote,

²² nii rijjeeoritiin bote cuhane acaauru inaca ratiriin caaijie cuure.

Arajii cachaauru relaa Jesusone
(Lc 6.17-19)

²³ Nitohaneein cuhin jetaote, Calileea sacuritaain cuhecujueein, sina-
cocaauru naineein enohenojoein cachaauru relaain, Cana Coanera co-
joanonaa erenaa raotono que ereerejeein, itolere cunai caaun cunaite-
nacaauru, jaberoco que cunainojoiriin nenacaauru, naaonjoainurine maa-
jeein rautaacoae Jesuso.

²⁴ Nii jana jetaote, satiin Siria batane sacuritaain inae Jesuso benaa
coitucuhin jetao, araai laurii cunai caaun cunaitenacaauru, jaberoco que
cunanacaauru, coitucuchuhi que suujueconacaauru, otonacaauru, ba-
cosacuru, naaonjoainurine maajeein rene amaauruhane jana jetao, acaauru
rautaacoae Jesuso.

²⁵ Nitohaneein jetaote, Calileea nenacaauru neseuru, Decapolis, Jeros-
aleen, Jodea, Jorodaan batene uurihuru, naaonjoainuri cajeeurune maa-
jeein kuhacoaain jetao, Jesuso sacuhin rene turuhacoaure arajii cachaauru.

5

Ichatane ucuuno que cuhin ecu cachaauru relaa Jesusone
(Lc 6.20-23)

¹ Arajiin rene turuuruha cachaaurune coaraane jaun jetaote, aina nere-
lanacaauru aina jiniiquiin ichatane ucuuno que iniin jetao, ecu nelauriariin
lauheque Jesuso.

² Nitohaneein ecu netiin acaauru relaain jetaote:

³ “Nerausiaaecuruha latiha acaauru suujuane coitucuhin nenacaauru, Cana Coaunera Cojoanonaa que neeuruhane jaun.

⁴ Nerausiaaecuruha inaderaaeriin ichaonacaauru. Niichurute cairichaaajoaain coarae Cana Coaunera.

⁵ Nerausiaaecuruha leeochoaauru amurijiriin nenea coacuelanaala raotojoein ichaonacaauru.

Niichuru raite, acaauru que banihateein niicha rucujuei atane tereein Cana Coaunera.

⁶ Nerausiaaecuruha corajeein esinae rauhijiriin jeriha Cana Coaunerane rijijieein leeochoaneein namute cacha coaraelanaala, niheichu namute cacha cairichanaa coacuhin niha leeochoane jerelanaala, naaonjoaain caohateraneein nenacaauru niicha coana jerei coaracururichaaaine jaun.

⁷ Nerausiaaecuruha cairichaaajoaain leeochoaauru coaraain, chaelai lateein neeuruhane, acaauru coroatajaneein naaonjoaain nenacaauru.

Nii rijijieeinte cairichaaajoaain acaauru coaraain, jeelai amuritoheriin acaauru coroatajanereein Cana Coaunera.

⁸ Nerausiaaecuruha caohachaain suujua coaraain caohachaain ichaonacaauru.

Niichurute esinae rauhijiriin Cana Coaunera aina jiniiquiin niha cuurureein.

⁹ Nerausiaaecuruha raotojoein jiniiquiin ichaauruha cachaaurune coina coroatajaneein ichaonacaauru.

Niichurute rai calaohineein tein acaauru coareein Cana Coaunera.

¹⁰ Nerausiaaecuruha Cana Coauneraacha jerei ichacuruhane coreniha mucunojoineein, casetecanojoineein, arinojoineein, naaonjoaain nenacaauru, Cana Coaunera cojoanonaa que neeuruhane jaun.

¹¹ Nerausiajeeinte neeiche canu cachaneein neeichene coreniha inara nocoeje chanuhin, inara sohin, joareein inara que ereein, naaonjoaan cachane.

¹² Nitohaneein techu cairichaerinojoineein rautanohinelanaala ichaaorelu Cana Coaunera ere bera inoaensihuru *profetacuru*, inara ajiniha nenacaaurulu.

Aihana jaun raotojoein rachoojoein, chaque tonajelanaala neeuche, dedeeu raoti ichaonaa que inara coreterihani Cana Coaunerane jaun.

Lenone raotono tera aina cacha conaeranein nenea (Mr 9.50; Lc 14.34-35)

¹³ Charijjeein teeinti setuhane coataa, tebe que iniho colaain rucuhecaa. Nii rijijieeinte nabana nitajeeuruha cachaaurune coataa, acaauru ichao baaso rucuheneein neeiche. Inae lenone cotebetenaa naineniha tebene, inae lenone raotono tenaa nainerihe. Nechu joaaenreen atane ichoae jaonojoineein, shaonohineein nihane coinaachate nelate. Nii rijijieein inara netonai, cacha rai ichaonaa raotono coaratelanaala cacha relaeneeichene, inara netonai nii chaque nelatelanaala neriquicheein.

¹⁴ Ichatane ucuuno que niha leinjiin nesene, nihei chuni coaraelanaala nainejei. Nii rijijieein techu satiin cacha notaracae inara aina cuaain niicha jerei coaratiha Cana Coaunerane jaan- cono rijijieein neeiche.

¹⁵ Nii rijijieein nihei chuni cono mocohin darohe asae tera. Bujuaihu telanaalate ucuun tihaca, satiin conohanau turuuruha loreri asae turunacaaurune coina.

¹⁶ Nii rijijieein cacha cononeein satiin cachaauru que caohacha ichaquichene coarateein, acaauru que coitucuerateein neeuche. Aihute esinae rauhijiriin caohacha ichaquichene coaraain Cana Coaunera coroaecuruhine cachaauru.

Cachaauru relaa Moisesane jaan- rauhi coitucueratiha Jesusone

¹⁷ Coatiha inara relaain nihalu Moisesane jaan rauhi jianeein neeichene coina, cau turuhin nihaaun. Nihieichu inara relaauruha *profetacurune* jaan jianequichene coina turuhaaun. Nenacaaen nejian, nii inara relaauruhane jaan coitucuhiche esinae rauhijiriin jeelai amuritoheriine coina, 'Naaonjoain quete aite,' naain inara rai biha uun.

¹⁸ Esinae rauhijiriine inara rai aitoreeunni, jaiti niha dede, chauratane, naaonjoainurine que tiaaajoaain, coatiha aninoaerarinaai le erenaanejeein, satiin nii aitothane rijijieein situhane reentiaain, nii Cana Coaunera tenojoin Rauhi Inoaensi.

¹⁹ Nitohanihane jaun nii rauhi inoaensi caje leinjiin leeochoaauru fautaain nelatihei rijijieein nena rauhi tonoraelanaala nena, niheichu que leeochoaauru relaenihane, acate Cana Coaunera Cojoanonaa que jataain nelateneereein. Nete caohachaain tonoraain, nii aitoaha Cana Coaunerane rijijieein ichaohin, esinae rauhijiriin leeochoaauru relaerate, jataain nelatineein nereein Cana Coaunera Cojoanonaa que.

²⁰ Rauhijiriine inara rai aitoreeunni, Moisesa aitoonjoan rauhi que cachaaurelanaala nena fariseeocuru amurijiriin, inara rai Cana Coaunera aitoonjoan tonoraain rijijieein niicha icharatei ichaeneeichene, coatiha Cana Coaunera Cojoanonaa que ichaonaa naineriheicheein.

Namute cacha aina obaecane caseteco coarihanine que cacha relaa Jesusone

(Lc 12.57-59)

²¹ Inarate coitucuhiche: 'Jiaoriha sonajaain jaohichene. Sonajaain joerate caseteco coaareein,' naauruha inara foerateeurera rai ne.

²² Nena laen canu inara rai aitoon. Chunocoha namute cacha aina obajei, nii obaecane jaan jera aina rucujueein que suujua acatelanaala nenaate, caseteconeein niha cureein. Jana rai nejera que 'Cha coitucuheei,' naain ereite, casetecaeraterieein nitohanai rucuhecuruhane coina nenacaauru-*Junta Supremacuru*. Jana, 'Chaque nelatihee inacojoeinte neei,' naain namute cachaauru que ereite, usi tabai jana nijiaoreein.

²³ Aihana jaun ii que suujua acatiha Cana Coaunerane coina chaelai amaai que belaaaine coina Teenforo asae nena rori- *altar* ichoaene jana, ii cotaairiin niha chamute cachane que coaauguine,

²⁴ jauriaanejeein caohachaain neein ii cotaairicha ainane coina, nii rori acatiha nii iicha amai ratiriin, aina rucuhenuhu. Inae aina caohachaain rucuhequine baihate laen nainereei jelaiha cuhin nii rori- *altar* ichoae nii Cana Coaunera belaaaine jaan teeine.

²⁵ Chunocoha inara amute cacha, cocoinanacaaihuru rai inara coulurujeein nihane, raotojoeein aina ereein rucuhecuche, joesio rai inara coluruji-hane coataa. Aineeichenete folisiaa rai inara tiha joesione, caresero cuhane inara enoaaurureein.

²⁶ Nitohaneein ichaeneeichenete nii caresero cuhane neriquicheein mituhelanaala, nii baaso ichaquichene coretequichene reentiaain. Esinae rauhijiriine aitoon inara rai.

Comasainelanaala nena ene dadaeniha cachane coina relaa Jesusone

²⁷ Inarate: 'Jiaonriha inara sinijeranelanaala nena ene dadaaichene,' naain inoaenlu inara relaauruhane coitucuhiche.

²⁸ Esinae rauhijiriine laen canu inara rai aitoon. Chunocoha suujua cuhane ene jereein coarate, suujua cuhane nejelau ene que naosate.

²⁹ Inara nota osa que inara sarunaa jerihane nii inara nota que coaraain, inaraacha jerei caje amuuche, nabana inara nota coreniha baaso ichaquichene, inara notaacha usi jana cuelanaala, satiin inara jaberoco usi jana nitajihane coataa.

³⁰ Jana inara biji osa que inara sarunaa jerihane, coa nii inara biji turuaache nii inara sarueratenaa jerihane jaan que. Mucuhichene ajiniha caje amuuche. Nii inara bijiicha mocoelanaala, inara jaberocone maajeein usi tabai jana nitajihane coataa.

Ene raain joaeranihane, osa que nesaruha cachane que, cache relaa Jesusone

(Mt 19.9; Mr 10.11-12; Lc 16.18)

³¹ Chaen techu inoaenlu: 'Chunocoha comasai joaeranihane, nii comasai jaohane jaan cocoiricha teeuche raite aina comasai jaohine,' naain inara relaaurelu.

³² Esinae rauhijiriine laen canu inara rai aitoon. Lechoa cache aina ichoaenihane jana comasai joerate, inae osa que nesarue. Jana nii quicha jaonojoin ene raerate, jerichanejeein osa que nesarue.

Cana Coaunerate coaraje, naain nohaniha cachane que, cache relaa Jesusone

³³ Chaen techu inara inoaensihuru rai: 'Jiaonriha Cana Coaunera notara-cae netiin, Cana Coaunera bajaain, rai chaelai benatequichene nihanatiin teneeichene,' naauruhane coitucuhiche.

³⁴ Esinae rauhijiriine canu inara rai aitoon. Jiaonriha joareein inacojoein: 'Cana Coaunera coreniha,' naain ereeichene. Niheichu: 'Dede coreniha,' naain erenaa nainiheeiche, Cana Coaunera nelaurianaja niha dedene jaun.

³⁵ Niheichu atane coreniha nihanatiin nainiheeiche, nichaauraa Cana Coaunerane jaan nihane jaun. Niheichu Jerosaleen coreniha nihanatiin, Cana Coaunera nese nihane jaun.

³⁶ Niheichu inara couturi coreniha chaelai ichaquichene coina erenaa nainiheeiche, inara jerequichene que jichosiin, nesomaraain, naaonjoaain nenerihani inara coturijine jaun.

³⁷ Chaelai que: 'Icharihanuhin,' naaichene ichacuche. Jana: 'Icharihaauni,' naaichene coa ichacache. Nelatihei cha ichaeraanu rijitiin nohaaneein irihacane. Niite baaso ne.

Soeraane, nerinanaa nainenihha chunine que cache relaa Jesusone

(Lc 6.29-30)

³⁸ Inarate inoaenlu: 'Chatohaneein inara soeraniha inara cunaitaaine, inara netonai cunaitaain nii inara soera sooche,' naauruhane coitucuhiche.

³⁹ Esinae rauhijiriine canu inara rai aitoon. Jiaonriha chatohaneein baasoneein teraquichene neurinanaa coauquichene. Aihane jaun inara meri faohitoroanihane, rai jera netonai icharatecuche.

⁴⁰ Chunocoha cocoinanacai rai inara colurujueein inara obiri ruluhane, nii jelaronaa bana inaraacha jiai inara obirine maajeein teeuche.

⁴¹ Inara que anajiin amaeratiha cocoinanacai, inara laurinelanaala nenaane, nii bajaane amuritoheriin amanaa nainequichene coarateein amaauche.

⁴² Inara caje niicha latei bajaain niha cachane, rai teeuche. Jana inara rai cainaane coina chaelai bajaain niha cachane, chunaelanaa rai niicha latei teeuche.

Cotaicha belaaain niha cachane coina cache relaa Jesusone

(Lc 6.27-28, 32-36)

⁴³ Chaen techu inoaenlu: 'Inara belaichaauru belain, inara cotaihurera cotaihuhe,' naauruha inara raine coitucuhiche.

⁴⁴ Nena laen canu inara rai aitoon. Inara que nejeratenacaauru belaihuhe. Inara rerohecaera rai Cana Coaunera bajaauhe.

⁴⁵ Nitohaneein neeichenete, dedeeu nenea Cana Inaca Cana Coaunera calaohineein neriquicheein. Acate enoto coaunae, cojoanoonetoein nechu aansaineein nenacaauru rai, caohachain nenacaauru rai, naonjoainuri conaeranu que nihane coina. Chaen techu suujua coaraelanaala nenacaauru rai, suujua coaraain nenacaauru rai, naonjoainuri rai elo letoae acaauru rai caohachanu que.

⁴⁶ Jana acaihaniji inara belaichaauruhacha belaaichene, chatohanai que jana inara belaiche Cana Coaunera, inae cuu tihane bana. Coaracuche nachuhinti Roma curuaanaa rai *impoestonu* que coriqui bajaaurera netonai jataain nechu aansaineein neeuruha natiin, nitohaneein ichaaoruhane.

⁴⁷ Jana inara belaichaauruhacha rai raotojoein ereein, leeochoauru aina raotojoein erelanaala, naonjoaain neeichene, chatohaneeinna jana esinae rauhijiriin inara ichao coreein neeichene coaracurure cachaauru, Cana Coaunera coitucuruhi nihanatiinte, inara rijjijeein neeure.

⁴⁸ Aihana jaun caohachain rauhijiriin neeuche, aiha Cana Coaunerane rijjijeein.

6

Caohacha ichaa cachane coina cacha relaa Jesusone

¹ Jiaonriha nechu raujiaain inara coaracuruha cachaaurune coinaacha cacha notaracae Cana Coaunera jerenohin ichaquichene. Nitohaneein neeichene coatiha chaque inara rai cainarinaain Cana Coaunera.

² Aihana jaun cha latein nenacaauru coroatajanequichene, jiaonriha itolereneein cachaauru rai been acaauru coroatajanequichene. Cana Coaunera coitucutoha nocoetonacaaurute cacha notaracae, nechu jataain acaauru aina caohachain niha cachane coina, Sinacoca asaae, bero cuhane, naonjoaain cacha belaihure. Jiaonriha acaauru rijjijeein ichaquichene. Acaaurute nechu jataain aihure, acaauruhacha esenetaain, caohachain acaauru coaraa cachane coina. Nete inae caohachain acaauru coaracuruha cachaaurune que inae cainanohine acaauru rai.

³ Aihana jaun inara, cairichaihuru coroatajaniha cha teeichene, jiaonriha jataain inaraacha belai rai niha natiin beeichene.

⁴ Nitohaneein esinae chuni que coaratelanaala teeichene coaraanete, inara rai cainareein cana Inaca Cana Coaunera.

Cana Coaunera bajanaa que cacha relaa Jesusone

(Lc 11.2-4)

⁵ Cana Coaunera bajaachene, coa bajaauruha Cana Coaunera coitucutoha nocoetonacaaurune rijjijeein bajaache. Acaaurute sinacoca asaae, joareein bero cuhane, naonjoaainu neeichuru Cana Coaunera bajaure, nechu jataain caohacha ichaa nocoetiin aihuruhane coaracuruha cachaaurune coina. Nete nii coaracuruha cachaaurune coina aihuruhaneecha que, inae cainanohine acaauru rai.

⁶ Nete laen ii Cana Coaunera bajanaa jereeine, caohacha jelai netiin coaraeniha chunine jana, bujuaihu ucuha cuhane netiin ii Inaca Cana Coaunera bajaaine caohachae. Nitohaneein chuni que necoharaerate-lanaala netiin bajaachene coaraanete, inara rai inaraacha bajai tereein ii Inaca Cana Coaunera.

⁷ Cana Coaunera bajaachene, coa acauru rai ecaantocuru bajaee bajaee-curuha araai saain Cana Coaunera coitucuhichurune rijijieein joaenreen ereerejeein bajaache.

⁸ Aihana jaun jiaonriha acauru rijijieein neeiche inarane.

Cana Coaunerate, caje bajaachene ajiniha inara suujua cuhane inaraacha latei latequichene coitucue.

⁹ Aihane jaun Cana Coaunera bajaachene:

‘Satiin canacaanu Inacaneein dedeeu nenea Ofa, Iineein neeine coitucuurumiin satiin cachaauru.

¹⁰ Turuhine Ii Cojoanona.

Caa chauratane que iicha jerei ichacurumiin, dedeeu ichacuruhane rijijieein.

¹¹ Cojoanoonetoejeein canacaanu rai lenone ocoteeu.

¹² Baaso ichacaaunne, canacaanu que ii suujua acateeu, canacaanu rai baaso icharaauru que, canacaanu suujua acatichaanune rijijieein.

¹³ Jiaonriha osa que nesaruhin nihacaanune nainatejeein neeine.

Canacaanu caje moconajaera sitaau.

Inae,
naain Cana Coaunera bajaauche.

¹⁴ Inara rai baaso icharaauru que, inara suujua acateein, acauru aina caohachaaain neeichenete, Cana Coaunera netonai inara que suujua acatena nainereein.

¹⁵ Jana inara rai baaso ichaaain neeuruha leeochoaurune jana, acauru que inara suujua acateneeichene, Cana Coaunera netonai inara osa que suujua acatenereein.

Suri noitelanaala netiin Cana Coaunera bajaauruha cachaurune que, cacha relaa Jesusone

¹⁶ Inara suri couu netiin Cana Coaunera bajaachene, jiaonriha aihuruha Cana Coaunera coitucutoha nocoetonacaurune rijijieein, nechu inara suri couu neeichene coaracuruha cachaurune coina coa cunaitenaa meri tocohaneein inara meri tihache. Inae nitohaneein ichacuruhane coaraain acauru belaichuruha cachaurunete, nii acauru belaichuruhaneecha que inae cainanohi ne acauru rai.

¹⁷ Jana inara, inara suri couu netiin Cana Coaunera bajaachene, inara meri culejeein neruujueein raotojoeein bajaauche,

¹⁸ inara suri couu netiin Cana Coaunera bajaachene que nainacuruha cachaurune coataa. Nii banate laen leinjiin Cana Coauneraacha inara belaicheein, inara suri couu netiin bajaachene coreniha.

Dedeeu raoti ichaonaanaja

(Lc 12.33-34)

¹⁹ Coa caa chauratane que raotiin nenea coacuhin, coriquihona neein itolere rucuhele sirina coacuhin nihache, inara rai cojoanojoiin nitajeein, basijiaaurureein asijiaautooru, naaonjoanrichaaine jaun.

²⁰ Caa chauratane que caohachaaain nenea coacuhin mainajeein amihaaneein coriqui taaojiaaichene jianeein, nii aaichene rijijieein mainajeein Cana Coaunera rai itolere caohachanu ichana que amihaneuechete dedeeu inara rai cainanohinemii. Nii dedeeu laen asijiaautooru nihanatiin turuhin inara basijiauna nainerinaain. Niheichu cojoano, ecu enohin aasaena nainerinaain.

²¹ Nitohanihane jaun jauriaanejeein caohatiin coaucuche, inara ichao rai inaraacha ichanenu que. Inara ichao rai jataain nelateineein niha coriquine esenetaaichene acaacha ichacuche. Jana inara ichao rai nelateineein niha Cana Coauneraacha icharatenohine esenetaaichene acaacha ichacuche.

Cacha jaberoco conaeranein niha cacha suujuane
(Lc 11.34-36)

²² Inara notate inara suujua que itolere inaraacha coarai coitucueratera ne. Aihana jaun inara nota que inaraacha coarai coitucuhin, ichaquichene caohatiha inara suujuane tonoraai ichaeneeichenete jianacoon neriquicheein.

²³ Jana inara nota que baasonihane coaraquichene saijieein, inara suujua nii baaso ichaquichene jerihane rijitoejin baaso ichaquichenete, nocohenaanau nijiaonreein inara suujue.

Coriquiicha que coacuhin Cana Coaunera jerenohi ichana jereniha cachane
(Lc 16.13)

²⁴ Nihei chuni coroatajai curuaana letononeein nenea nainei. Leinjiin belaa in acaacha ere tonoraain, nii leeocha que jaolequiin nere tonoraenerihane jaun. Nii rijijieeinte Cana Coaunera sacunaa nainene cacha, coriquiicha que coacuhin nihane.

Jerihane rijijieein ichaonacaauru cachaauru ichao beraiha Cana Coaunerane
(Lc 12.22-31)

²⁵ Nitohanihane jaunne inara rai aitoon. Coa lenoneein acau cohin ichaohichene jaanu, inara cajione, naaonjoain que nererojoecaaeriin nihache. Tana lenone amurijiriin nelatiha inara ichaone jana, cajione amurijiriin nelatiha inara jaberococone coitucuhin neeichene.

²⁶ Coaracuche nachuhinti temule jaain niicha quiineuri taojiaain rucuhecuruhane jaanu coloheri siriin naaonjoain neeururiha tajaecuru. Nete laen cana Inaca Cana Coaunera, lenoneein ichaauruhane coina acaauruhacha quiine tein ne. Inarate nii tajaecuru amurijiriin jataain nelatein neeiche.

²⁷ Inaaonjoan sanein niha natiin itolereneein suujua cuhane coaucha cachane niha natiin, nichao cariaain ichaonaa nainihei.

²⁸ Chanuna inara cajione que nererojoecaaeriin neeiche. Coaracuche nachuhinti ajenacuru niicha jiaenine que nichanaa ichaain, amihaneein, naaonjoane que airijiin omarohin, jataain caohatonanaain ujuanein naaonjoain neeuruhane.

²⁹ Jana rey Saloomon, coatihai nii aihuruha ajenacurune rijijieein niheilui, caohati cajione que necoreetein nihalune saijieein.

³⁰ Tana mocohin nitajerai niha ajaenane saijieein, caohachaain omarohin nihane jaanu tein niha Cana Coaunerane coitucuhichene. Chanuna jana chaen, nii amuritoheriin inara cajioneterichaa in Cana Coaunerane esenetaeneeichete, cha esenetana jeriheichuru cachaauru.

³¹ Nitohanihane jaun nainiheeiche: 'Chaque lenoneeinna acau cohin, necoreetein, naaonjoain nerichaache,' naain que nererojoecaa in nenea nainiheeiche.

³² Cana Coaunera coitucuhichurute, niicha que nererojoecaa in niicha sacunaa jere. Nete laen Cana Coaunera inaraacha latei latequichene coitucue.

³³ Aihana jaun Cana Coaunera Cojoanonaacha que coacuhin, jeriha Cana Coaunerane rijijieein ichaohin, niicha jereeicha ichaechajeein neeichenete, sati in caa inara rai aitocooaunne jaan tere in Cana Coaunera.

³⁴ Jiaonriha eresi inaraacha ichaneni que coacuhin nererojoecaaichene. Le janonaa bana naineein, canaacha ichaneni que coaaucaachenete caohachae.

7

Jiaonriha leeochoaauru ichao coulurujueeichene (Lc 6.37-38, 41-42)

¹⁻² Coa leeochoaauru ichao coaraain coulurujueein nihache. Nabana nii leeochoaauru colurujueeichene rijijieein, inara coulurujiha Cana Coauneraane coataa. Nii leeochoaauru coaraain neeichene rijijieeinte inara netonai coareein Cana Coaunera.

³ Chanuna aansijiin laojoiri ichaain baaso ichacuruha leeochoaurune coaraain, acaauru que ereein neeiche, inara, acaauru amurijiriin jataain baaso ichaain ichaohichene saijieein.

⁴ Inasiina jataain amurijiriin leinjiin enuha jaberoco que funojoi niha ii notane saijieein, 'Jereeune ii nota que nenea utoone rocoe,' naain erenaanainereei inejera rai.

⁵ Cha coitucuha nocoetohine saijieein cha coitucuhi. Jauriaanejeein nii ii nota fuera enuha jaberoco rocohin jaaote, caohatiin coaraain nii inejera nota que nenea utoone coaraain rocohi.

⁶ Coa remaaecuru rijijieein nenacaauru rai, inara que banijiaain Cana Coaunera tenojoin tihache. Nabana inara coinetein inara cunaitaauruhane coataa. Niheichu coosi rijijieein nenacaauru rai, inara rai nelatein nenea nii Cana Coauneraacha tei tenaa nainiheechi, que jaolequiin chaque nelatihei rijijieein coaracuruhane jaun.

Cha latein bajaera raite terein Cana Coaunera

⁷ Cana Coaunera caje cha latein bajaachenete, inara rai inaraacha lateiterein. Cha latein ariin bajaera raite, cha tein ne Cana Coaunera.

⁸ Nii rijijieein techu latein rene cuha cachane, rae Cana Coaunera.

⁹ Coaracuche nachuhinti inara caje lenone bajaa inara calaohine, rai ajeritelanaala lenone caohacha teeichene.

¹⁰ Ainihane inara caje ate bajaane, rai acano telanaala rai iniho caohacha teeichene. Nii amuritoheriinte, cha latein caje bajaa cachane rai caohachatein ne Cana Coaunera.

¹¹ Coaracuche nachuhinti inara netonai baasoneein inara suujua coaraain ichaohichene saijieein, cha bajaain niha inara calaohichurune, cha caohachatein naaonjoaain neeichene. Nii amuritoheriinte cha caohachatein nereein inara rai Cana Coaunera, caje cha latein bajaachene.

¹² Nitohanihane jaun inara aina caohachaain neeuruha leeochoaurune jeriquichene rijijieein, leeochoaauru aina caohachaain neeuche. Nitohaneein ichoai coinete aite nii rauhi aina *profetacuru* inoaensihuru laenanajoi. Aitoha nii rauhine rijijieein ichaoha cachane coina.

Ichaonaa coero aina cache itajera coero (Lc 13.24)

¹³ Nii jaratoelanaala nenea coero aina acuujuu siricha jelon enooche. Nii cache ichao itajeranu que nenea bacuujuu aina rai coerote, jaraaotuhane jaun cuhane cuhin arajiin nitajeeure cacheaauru.

¹⁴ Jana ichaonaa chabana nitajenaachara nejeein nenea rene cache turuatera bacuujuu aina rai coerote, aansijin jaratohelanaala. Nii jaunte caaintatoha ecu turuha cachane jaun, corotajajeeincha turuujue cache.

*Ninaa caje enuha baaso coitucuhacane
(Lc 6.43-44)*

¹⁵ Caohachaaïn necohalajiïn neeuche, nii Cana Coaunera coitucuha no-coetiïnchuru erenacaauru casajeeuru que. Acaaurute turuureein nii Cana Coaunera coitucuurera tocorijaneeichuru inara rene. Nete acaauru suujua cuhane, inara ichao itajeranu baaso uhaain inara rene turuureein.

¹⁶ Inarate nainequiche coitucunajaache acaauru ichao cajene. Coatiha inoeri que inaana nainiheï oja, niheichu meseri que inaana nainiheï acusa. Nii rijijieeinte cacha baaso caje ocoona nainene ichaonaa caohacha.

¹⁷ Nii rijijieein techu satiïn temule caohacha, caohacha que inacae. Jana enuha baasote, jerichanejeeïn baaso que inacae.

¹⁸ Satiïn temule caohacha baaso que inaana nainiheï. Jerichanejeeïncu caohacha que inaana nainiheï enuha baaso.

¹⁹ Satiïn enuha baasooru- baaso que inaanacaaurute, inae sauhin moconojoiniha cureein.

²⁰ Nii rijijieein techu acaauru ichao caje cacha caohachaneeïn, cacha baasoneein, naaonjoaïn ichaauruhane coitucuriquicheein.

*Coatiha satiïn cachaauru, Cana Coaunera Cojoanona que ichaauruinaain.
(Lc 13.25-27)*

²¹ Coatiha satiïn canu rai: ‘Canu Curuaanaa,’ naain erenacaauru, Cana Coaunera Cojoanona que turuhin ichaonaa nainecururinaain. Canu Inaca Cana Coaunera jerenohin icharate laen, nainereein rai Cojoanona que ichaoha ne.

²² Inae nii cojoanona que turuhane banate, arajiïn cachaauru nesoone caaun: ‘Curuaanaa, Curuaanaa, canacaanune ii coitucuuruha cachaaurune coina, ii que ereerejetocaaanu, ii curuaa corenihane moconajaera letonocuru sitaain, arajii cojoelanaacojoai ichacaanulu,’

²³ naauruha canu raine janane: ‘Coatiha inara coitucuhaaun, naain cacaje amuuche baaso ichajeeïn ichaonacaauru,’ naain acaauru sitareeunni.

*Canu ere aonaain caintoonjoan icharate, chabana nitajenereein
(Mr 1.22; Lc 6.47-49)*

²⁴ Nitohanihane jaun canu ere aonaain caintoonjoan icharate, leinjiïn cacha jataain nainain niïcha ichai coitucuhi nena, enuha suujui caohacha que banesijiateein, ucuacaain temuhin neloheritihane jana,

²⁵ uha elone jaun tabaacoaa nucuhecuru aina uha cujuana tabaine jana, nii loreri inasine, enuha caohacha suujui que banesijiateein ucuacaain temuhin ichaa nii icharane jaun. Nii rijiiïcha canu ere aonaain caitoonjoa ichara cacha.

²⁶ Jana canu ere aohanra nii caintoonjoa ichaelanaala baaso ichajeeïn ichaonaate, leinjiïn cacha aaso erenaa tonoraai, enuha suujui baaso que banesijiateein, araracaariïn temuhin neloheritihane jana,

²⁷ uha elone jaun tabaacoaa nucuhecuru aina uha cujuana tabaine jaun comohin nerataneein nitaje nii loreri. Nii rijiiïcha canu ere aonaane saijieein caitoonjoan tonoraain ichaelanaala nena cacha,” naain jetao cachaauru rai ereereje Jesoso.

²⁸ Niritiïn acaauru rai beebajiha Jesusone jana jetaote, jataain cojoelatoore satiïn cachaauru,

²⁹ Moisesa aitoonjoan rauhi que acaauru relaurera amurijiriïn, esinae rauhijiriïn suujua caje coitucuhin aitohane jaun.

8

Cosibi caaun cunaitenaa cacha rautaa Jesusone

(Mr 1.40-45; Lc 5.12-16)

¹ Inae nii cachaauru relaane nainain, ichatane ucuunno caje fauha uha Jesusone jana jetaote, arajiin sacuure cachaauru.

² Nii jana jetaote, turuha uhe leinjiin cacha cosibi caaun cunaitenaa. Aca jetaote, Jesuso rene turuhin nacatiha neseonriaain jetao:

“Ii jereeine canu rautaa caa canu cosibi cajera Curuaanaa,” naane jana jetao:

³ “Jerichaaun chujian. Ii caje amuhine caa ii cosibi,” naain biji que dadaa Jesusone rijieeoritiin, nii rai cosibi caje nerautaa somaraain ne nii cacha. Nitohanai cunai siricha cacha rohan nichuuntaain dadanaa naineniha chunine que airijiin, rohan nichuuntaain dadae Jesuso.

⁴ Nitohaneein rautaa jetaote:

“Aonaau. Jiaonriha chuni rai catohanein ii rautaa nihanune beinera. Raujiaaincha nii Moisesa aitoonjoan rijijieein, Cana Coanera belaiha saseredote rai iicha teeni amaaun cunihunte caje inae nerautaa coaracurumiin cachaauru. Chaen techu inae nii ii cunai caje nerautaa somaraain leeochoauru rohan turunaa naineeine coaracurureein satiin cachaauru,” nae rai Jesuso.

Romanocuru rai soondarooru curuaanaa letono rautaa Jesusone

(Lc 7.1-10)

⁵ Inae Caferenaan turuha Jesusone jana jetaote, rene turuhin jetao:

⁶ “Curuaanaa, canu letononein nenaate cunaiteein ne canu loreri asae, itolerenein jiuohin cunaacoaa rai jaberocone jaun,” naain Jesuso rai biha leinjiin Romanocuru rai soondarooru curuaanaane jaun jetao:

⁷ “Inae rautaa urichaaunni,” naa rai Jesusone jaun jetao:

⁸ “Curuaanaa, coatiha chaque ichai nelatejeehaaun canu loreri asae turuha uhine coina. Raujiaaincha nii cunai sitaaun canu letono caje, aihute nerautamiin.

⁹ Nitohaneinne canu letoaaun neeuruha canu curuaanaacurune acaauru ere tonoraain neeun. Nii rijijieein techu, neeure canuhacha letoaeni soondarooru. Leinjiin letoaanunete quere tonoraain cue. Jana leeochoa cotihacaaunnete uhe. Chaelai ichaa canu letonone coina letoaanune techu ichae quere tonoraain,” naa Jesuso rai Romanocuru rai soondarooru curuaanaane jana,

¹⁰ cojoelatiin jetaote: “Esinae rauhijiriin coatiha nihei chuni Israeli coaicha, caa cacha rijijieein jataain quesenetaera coarahaan chabana.

¹¹ Esinae rauhijiriinte enoto mitu nichajai, enoto so nichajai, naaonjoainuri cajeeuru arajiin uhin, Abaraaun, Isaca, Jacobo, naaonjoainuri aina raotojoein turuhin lenonecurureein, inae Cana Coanera cojoanona que turuhane bana.

¹² Jana Israelitaauru tabaaunte, rai cachanu que ranajaain nihalu Cana Coaneran saijieein, inae Cana Coanera cojoanona que turuhane bana, nocohanaanau jaolenein chanaa curureein nesoone caaun,” nae jetao aina cunacaauru cachaauru rai Jesuso.

¹³ Niritohane baiha jetaote:

“Chajaain chenenajaun caunihute, nii esenetaain jereeine rijijieein nerautamiin ii letono,” nae Jesuso. Nii rijieeoritiin jetaote, inae nerautae nii soondarooru curuaanaa letono cunaitenaa.

Fedoro tano rautaa Jesusone

(Mr 1.29-31; Lc 4.38-39)

¹⁴ Nii baiha jetaote, Fedoro loreri asae turuha cuha Jesusone jana jetao, ecu sininaja ichoae ajaa caaun cunaitteen niha Fedoro tanone jana eruuruha cue.

¹⁵ Inae ecu turuhin nii cunaitenaa biji mucuha Jesusone rijieeoritiin jetao, inae caje amuha nii ajaane jaun, nerautain nimichuhin acauru rai lenone chalue.

Arajii cunaitenacaauru rautaa Jesusone
(Mr 1.32-34; Lc 4.40-41)

¹⁶ Inae nocohejihane jana, arajiin suujua cuhane coitucuchuhichuru siriin caaun cunaitenacaauru uhaain turuuruha cachaurune jana jetao, nereecha que nii cacha suujua cuhane nenacaauru coitucuchuhichuru sitaain, satiin cunaitenacaaurune maajeein rautaacoae Jesuso.

¹⁷ Nitohaneeinte ichae Jesuso,

“Acate turureein

cana caje cana osa aina

cana cunainunru itajihane coina,”

naain besihalu Cana Coanera ere bera inoaensi Isaihasine nainaane coina.

Jesoso aina cunaa jereraauru
(Lc 9.57-62)

¹⁸ Nii jana arajiin curuhacaain neeuruha cachaurune coaraane jaun jetaote, nemuri jerau amaauruha aina nerelanacaaurune coina acauru rai aite Jesuso.

¹⁹ Nii jana jetaote, rohan nichuuntaain jetao: “Curuaanaa, ii ainane unaa jereeun, chunijiun cuhine jaun niha natiin,” naa Jesuso rai Moisesa aitoonjoan que cacha relaerane jana jetaote:

²⁰ “Arolarihurute sininajaanu siriin naaonjoaunre. Jerichanejeein techu sininajaanu siriin naaonjoaunre tajaecuru. Nena laen canu Cana Coanera Calaohi cacha caje nejanoanaa nichaanne, nene canu rai chunijiun nesurucuaanne jaanura,” nae jetao rai Jesuso.

²¹ Nii jana jetaote, aina nerelanaa netonai jetao: “Curuaanaa, inae oha canu inacane janane conautichaaune baiha ii aina ureeuni,” naa raine jaun jetao:

²² “Niriimiin. Canu sacuhachaaute ecu nejesinajeein Cana Coanera coitucuhi nesinanejeein ichaauruhine ooruhane reentiaain,” nae jetao rai Jesuso.

Cujuana aina fichafichanaa suruaa Jesusone
(Mr 4.35-41; Lc 8.22-25)

²³ Niritiin jetaote, aina nerelanacaauru aina jiniiquiin bote cuhane fauhin jelai caje amue Jesuso.

²⁴ Nii jana inae bote cuhane cuujueeuruhane jana, uha cujuana tabai aina fichafichanaane jaun jetaote, enohe bote cuhane acau. Nii jana jetaote, tonajelanaala bote cuhane sinii siniicha Jesusone jana

²⁵ nocoain jetao:

“Curuaanaa, inae nalunaa jerichaache. Chajaain caa acau caje cana ichoterateeu,” naauruha aina nerelanacaaurune jana jetaote:

²⁶ “Chanuna jataain nesooneeiche. Jataainachura ansijieeinijin cha esenetaeneeichete,” naain nimichuhin cujuana aina fichafichanaa suruaa Jesusone jaun jetao, inae neniha fichafichanaane jaun raotojoein cuujueeure.

²⁷ Nii jana cojoelatiin jetaote:

“Chatohanaineeinna ne caa cacha, cujuana aina cucuana cuhane niha natiin nere tonoraain nesuruhane coina,” naaure jetao ecu nejesinajeein aina nerelanacaauru.

Cadara batane que coroatajai suujua cuhane coitucuchuhi sirichaauru rautaa Jesusone

(Mr 5.1-20; Lc 8.26-39)

²⁸ Inae nemuri jerau aina nerelanacaauru aina jiniiquiin Cadara batane que turuha Jesusone jana jetaote, atanebana jelai caje cuhin jetao, coineteure coroatajai cachaauru, suujua cuhane coitucuchuhi sirichaauru. Acaauru jetaote, enaacha cacha cunaitaane jaun, nene chuni nii neeurunaja bero cuhane amui.

²⁹ Acaauru jetaote:

“Coa canacaanu rene turuhin canacaanu roheheca Cana Coaunera Calaohi Jesuso. Nechu jataain canacaanu rohehecaain, canacaanu cairichaaaine coinete, jaiti cojoanona que turuenihane jana turuhicha,” naaure jetao ehequiin.

³⁰ Nii jana ecu rohan arajiin lenoniha neeuruha coosichurune jaun jetaote:

³¹ “Caa cachaauru suujua caje canacaanu sitanaa jereeine, nii coosichuru suujua cuhane canacaanu letoaaura,” naauruha Jesuso rai, nii cachaauru suujua cuhane nenacaauru coitucuhichurune jaun jetaote:

³² “Taa coosichuru suujua cuhane cunichuchera,” naain jetao nii coitucuhichuru letoae Jesuso. Nii jaun jetaote, nii cachaauru suujua caje mituhin, coosichuru suujuaniha enooruha nii coitucuhichurune rijiee-oritiin jetao, satiin ramarau nemarotihacoaain nereeonohin ohacoaure nii coosichuru.

³³ Nitohanihane coaraain jetaote, jelai caje sorohin jetao, neseu turuhin nii coosichuru suujua niha enooruha coitucuhichurune jana, ooruha coosichurune beeure nii coosichuru beraihurera cachaauru.

³⁴ Nii jaun jetaote, satiin nii nese caje cuhin, nii niha Jesusone jaaun rene turuhin coaraain jetao, rai aitocure chajaain jelai caje amuhane coina.

9

Jiurona cacha rautaa Jesusone

(Mr 2.1-12; Lc 5.17-26)

¹ Nii baiha jetaote, aina nerelanacaauru aina jiniiquiin bote cuhane fauhin cuhin nemuri jerau ichaohalune jaaun Caferenaanon turuha cue Jesuso.

² Inae ecu turuuruhane jana jetaote, nela cuhane leinjiin jiurona cacha turuaa cuuruha Jesuso rene cachaaurune jana, jataain rautaane esenetaain aihuruha nii cachaaurune coaraane jaun, nii cunaitanaa rai jetao:

“Nelararajiaaura cacalabi. Inae ii osa caje ichoteratenohi neeicha,” nae jetao rai Jesuso.

³ Nii aonaain jetaote:

“Chanuna caritiin Cana Coaunera baijiaraanu rijitiin ere caa cacha,” naain jetao suujua cuhane coarajeeure Moisesa aitoonjoan que cacha relaureraauru tabaauru.

⁴ Nejetaote niritiin baasoneein suujua cuhane coaucuruhane coitucuhane jaun jetao:

“Chanuna baasoneein itolere bana inara suujua coaraquiche.

⁵ Chaa quena caaintare: ‘Inae ii osa caje ichoteratenohineein,’ naeniha-cane: ‘Chajaain nimichuhin chela seriin amuun,’ naacane.

⁶ Coarajeeuche nachuhintine, canu Cana Coaunera Calaohi- cacha caje nejanoanaa nichaaunne cocoinaain lethanojoinichaaun osa caje cacha

ichoteratichaaunne coina, caa chauratane quene coarate inara que,” naa acaauru raine baiha jetaote, nii jiurona cacha rai jetao:

“Chajaain nimichuhin chela seriin chenenajaun cauninura,” nae nii jiurona rai Jesoso.

⁷ Nii rijieeoritiin nimichuhin jetao, rai nenajaun cauha cue nii jiurona cacha.

⁸ Nii coaraain jetaote, rai suujua rauhi inaaoritelanaala que casiin Cana Coaunera coroaacure. Nitohanai ichana nainiha cachane jaanu tein niha Cana Coaunerane coaraain.

Mateo cotihaca Jesusone

(Mr 2.13-17; Lc 5.27-32)

⁹ Nii jiurona cunaitenaa rautaane jaan jelai caje uhin canu- Mateo nichaaunne, Roma curuaanaa rai *impoestonu* que cachaauru cobaraain coriqui bajaanune jaan rori ichoae lauhecohanune jana canu coaraainte:

“Chajaau canu aina,” naain canu cotihaca Jesusone jaun, nii rijieeoritiin nimichuhin Jesoso aina cuun.

¹⁰ Nitohaneain cuhine canu loreri asae turuhin, satiin aina nerelanacaauru aina curuaaecaain Jesoso coroaateun. Nii janate ecu canacaanu rene turuhin nelauriaain lenonecure jataain arajiin Roma curuaanaa rai *impoestonu* que coriqui bajaaureraauru canu leochaauru, chaen leochaauru cachaauru- nechu aansainein ichaonacaauru, osaaonacaauru, naaonjoainuri.

¹¹ Nii coaraainte Jesoso aina nerelanacaauru rai:

“Chanuna caa *impoestonu* que coriqui bajaaureraauru aina, caa osaaonacaauru aina lenone caa inara relaera,” naauruha fariseeocurune

¹² aonaainte:

“Coatiha coichaera latecuruhi raurohin nenacaauru. Leinjiin cunaite-nacaauruhachate coichaera latecure. Nii rijijieein canu latecuruhi caohachaaain ichaoha nocoetonacaauru.

¹³ Chajaain nii Quiricha Inoaensi cuhane: ‘Coatiha chaelai sohin mocohin que canu belaaichene jerinaaun. Raujiaaincha jiniiquiin cairichaaajoaain ita coaraain ita belaaain neeichenena jereeun,’ naain laenanohi nihane jaan que nerelanihuche. Aihane jaun, coatiha nii caohachaaain ichaoha nocoetonacaauru cotihaca uhaaun, osaaocuruhane coitucuhin nichao coreein caohachaaain ichaonaa jereraaurune cotihaca uun,” nae fariseeocuru rai Jesoso.

Suri couu neein cosinacaain Cana Coaunera bajaauruhane

(Mr 2.18-22; Lc 5.33-39)

¹⁴ Nii janate Jesoso rohan nichuuntaain:

“Chanuna fariseeocuru aina canacaanuhacha canacaanu suri couu netiin cosinacaain Cana Coaunera bajaacaanune jana, ii aina nerelanacaauru aihurene,” naauruha Joaan Baotisita aina amuhemuhenaaurune jana jetaote:

¹⁵ “Chasiina suri couu netiin cosinacaain inaderaaurure ene ranaa jerera beseta que cotihanohichuru, jaiti acaauru aina niha nii ene ranaa jerera cacha natiin. Nete inae nii jianacoon tein cacha ranaa jerera nichaaunne mucuhin amaauruhane banate laen, suri couu cosinacaain niha cuurureein-nii beseta que cotihanohichuru.

¹⁶ Coaracuche nachuhinti, nihei chuni obiri enachasine soaain, cajione siri que counera. Nitohaneain nii obiri enachasine soaihanete, nii obiri enachasine asaere nii cajione siri. Chaen caohachaaain nedanaa nainerihei nii obiri enachasine, nii cajione siri que couneraane.

17 Nii rijijieeinchu nihei chuni inae conaca que tiha coaeraine jana, cuhane ichonai tera. Nitohaneein cuhane teraa ichonainete naasaaere nii coaerai. Nitohanihane jaunte, caohachae coaerai nejesinaneein niha coaeraine. Chaen ichonai, ichonai nejesinajeein nihane caohachae,” nae acaauru rai Jesuso.

Jesoso cajione dadaera ene aina Jairo cacunu
(Mr 5.21-43; Lc 8.40-56)

18 Niritiin acaauru rai ereereeca Jesusone janate, rene turuhin nacatiha neseeonriaain:

“Jataain enate nijioaen canu cacunu. Nete canu jiniichaain uhin dadaaine nacoaauneein ichanareein,” naain Jesuso cotihaca leinjiin Jorioocuru curuaanaane jaun,

19 nii rijieeoritiin nimichuhin aina nerelanacaauru que corihaneraain caaijie cue Jesuso.

20 Nii janate lechoonca coroata jaanacaain, rai jaberoco caje ichana jao-hajeein niha leinjiin enene jaun, Jesuso rohan nichuuntaain caaijie cutiin cajione auha mucuuri:

21 “Caa rai cajione auha mucuhanuneecha caaunne nerautareeunni,” naain esenetaane jaun.

22 Nete rai cajione auha mucuhane jana nauriteriin nii ene coariin:

“Nelalarajiaaura ene, jataain nerautaaaine esenetaain aaine jaunte inae nerautaaicha,” naa rai Jesusone rijieeoritiin, inae nerautae nii ene ichana jaohane caje.

23 Nii ene rautaane caje cuhin, nii Jorioocuru curuaanaa loreri asaae turuha Jesusone janate, inae atane rucuhacuruhane rai neein cojioriinchuru coinaderaauruha cachaaurune jana turuhin:

24 “Satiin caalai caje mituuche. Coatiha ohane jaun aihei caa ranuna, sinihane jaunte aicha,” naa acaauru rai Jesusone jana coenacure ecu neein coarajeeurera cachaauru.

25 Nete coenacuruhane saijieein, jitariin nii loreri caje mitanajaane baiha, nii ranuna rene enohin biji que mucuhin michuha Jesusone jana nimichue nii ene.

26 Nii coaraainte ita rai beeuruha cachaaurune jaun, satiin jelai batane sacuritaain coitucunojoi ne nii o caje ranuna ichatiha Jesusone.

Coroatajai maosa rautaa Jesusone

27 Nii ranuna ichatihane baiha caje amuha Jesusone janate caaijie cuhin:

“Jataain cairichaaajoaain canacaanu coaraaura Rabiri nefoerate,” naain eheehequiin sacuure coroatajai maosacuru.

28 Nii janate inae loreri asaae turuhin, ecu enoha Jesusone jana rohan nichuuntaauruha nii coroatajai maosacurune jaunte:

“Caa maosa neeichene caje inara nota tein nihanune esenetaaichena,” naain acaauru caje bajaa Jesusone janate:

“Aihacaanura Curuaanaa,” naauruhane jaun,

29 biji que acaauru nota dadaain:

“Nii esenetaaichene rijijieein conohine inara notara,” naa acaauru rai Jesusone rijieeoritiin,

30 inae conoe acaauru nota. Nii jaunte:

“Coa leeochoauru rai caa inara nota tein nihanune bihache,” naain acaauru suujuatiha Jesusone saijieein,

31 jelai caje amuuru rijieeoritiin beeuruhane jaun, inae satiin jelai batane sacutaain acaauru nota tein niha Jesusone coitucuure.

Erenaachara cacha rautaa Jesusone

³² Inae jelai caje amuuruha nii coroatajai maosacuru niicha rautaurine janate, erenaachara cacha, coitucuchuhi que suujuequiin nenea turuaa uure Jesoso rene.

³³ Nii janate nii coitucuchuhi sitaa Jesusone rijieeoritiin, inae irihane nunuhete nii erenaachara cacha. Nii coaraainte:

“Coatiha chabana catohanai coarahaacache Israeli lauri nichaachene janata,” naure cojoelatiin cachaauru.

³⁴ Nete:

“Jeelai coitucuhichuru curuaanaate, caa catohanein coitucuhichuru sitaain niha caa cachane jaanu teein nera,” naure ecu nein coarajeein fariseecuru.

Cairichaaajoaain cachaauru coaraa Jesusone

³⁵ Nitohaneinte neseeuuru cuhecujueein nenaanajaauru naineein amuhemujueein, netaojiaain Cana Coaunera rai rauhi que ereerecuruhane jaan coloheri sinacocacuru naineein cuhecujueein, Cana Coaunera Cojoanonaa erenaa raotono que cachaauru relaain, itolere cunai caaun cunaitenacaaurune maajeein rautae Jesoso.

³⁶ Nii jana cachaauru coaraa Jesusone janate, nii chaque nelatihei rijieein beraicha colane nenea carenero rijijieein amuhemuhecuruhane jaun cairichaaajoaain acaauru coarae.

³⁷ Nii jaunte:

“Jataainte esinae arajiin neure cachaauru, Cana Coaunera coitucunaa jereraauru. Nete nene acaauru relaeranura.

³⁸ Aihane jaun Cana Coaunera bajaachete neeine acaauru raain acaauru relaeranu,” nae aina nerelanacaauru rai Jesoso.

10*Aina nerelanaa nichaanune caje, lechoonca coroatajai nichaanune janijiin cocoainaa Jesoso afosotoneeine*

(Mr 3.13-19; Lc 6.12-16)

¹ Nii jaunte lechoonca coroatajai aina nerelanaa nichaanune cotijiaain janijiin, canacaanu cocoainaan canacaanu letoae Jesoso, cachaauru suujua cuhane nenacaauru coitucuhichuru sitaain, itolere cunai caaun cunaitenacaaurune maajeein rautaacaunune coina.

² Nii lechoonca coroatajai afosotoorunu que niicha cocoainai nichaanunete, jauriaanejeein Simoon Fedoroneein acaauruhacha curuaatei, rai nejera Anderesi, Saantiaao aina rai nejera Joaan Sebedeeo calaohineein nenacaauru,

³ Ferifi, Bartolomee, Tomasi, chaen canu Mateeo nichaanne Roma curuaanaa rai *impoestonu* que cachaauru cobaraain coriqui bajaera nichaaulune, Arafeeo calaohi Saantiaao, Tadeo,

⁴ chaen jauriaanejeein Romanocuru que nejeratenacaauru aina nenaalu Simoon Selotenein niicha curuaateuri, chaen nii baiha Jesoso coulurujueranu Jodasi Isacariote, naaonjoainichaanu.

Cana Coaunera Cojoanonaa que cachaauru relaauruhane coina aina nerelanacaauru letoaa Jesusone

(Mr 6.7-13; Lc 9.1-6)

⁵ Nitohanein nii lechoonca coroatajai aina nerelanaa nichaanune letoainte canacaanu suujuate: “Coa nii Cana Coaunera coitucuelanaala ichaonacaauru atane que cuhache. Niheichu Samaria cocoaichacuru rene niha natiin coa turuhache.

⁶ Ucuaae cuelanaala, Cana Coaunera cachaneein nitajerai nenacaauru Israeli cocoaichacuru rene cunichuche.

⁷ Chajaain ucuaae cuhin, inae nichuutaa Cana Coaunera Cojoanonaane benichuche acaauru rai.

⁸ Chaen cunaitenacaauru rautaain, onacaauru nihanatiin ichateein, cosibi caun cunaitenacaaurune maajeein rautaain, cacha suujua cuhane nenacaauru coitucuhichurune maajeein sitaauche. Inarate core colane nitohanai ichana nainequichene jaanu raain neeiche. Aihana jaun nitohanai ichaain neeichene, coa core bajaache.

⁹⁻¹⁰ Coa inara coriqui, inara atora, inara cajione necoreeteichene jaanu, inara safato, inara biji achune, naaonjoainuri amaain cuhache. Niha rauhi, amihanenacaauru coroaateeuruha cachaaurune coina.

¹¹ Leinjiin neseu, nenaanajaun, naaonjoainu turuhichene, chunocoha caohachaaain inara raera cacha ariin, rai loreri asaae neeuche jelai caje amuhichene reentiaain.

¹² Inae nii loreri asaae turuhichene neein, loreri asaae nenacaauru rai ereein turuuche.

¹³ Nii jana raoti ichaonaa que ichaonaa jerecuruhanete, raotojoein inara raaurureein nii loreri asaae nenacaauru cachaauru.

¹⁴ Jana caohachaaain inara raelanaala inara aohana jerecurenihane, nii loreri caje, chaen nii nese caje, naaonjoaain caje inara amuneein inara tijia que nena utoone rihariaain ratiriin amuuche.

¹⁵ Esinae rauhijiriin acaaurute cana janonaa besaute que inae tihane bana, Sodoma, Comora, naaonjoainuri batane que ichaonacaauru amurijiriin caseteco coaracurureein.

Mucunojoinecuruhane coina arichacuruhane

¹⁶ Aonacuche, canune inara letoaaun janolari mululune jana situha cuha irine rijijieein cuhichene coina. Aihana jaun cacha cunaitaane coina nainaa acanone rijijieein cunichuche. Chatohaneein teraane nihanatiin nerinanaa naineniha serorine rijijieein.

¹⁷ Aihane jaun caohachaaain nainaa necohalajiin cunichuche. Cocoainanacaaihuru rai inara teeuruhane janate, sinacoca asaae inara amaain inara bisiin,

¹⁸ coberenadorocuru rene inara amaain, reychuru raine maajeein inara amaaurureein canu coreniha. Nii janate canuneein nihanune coitucuerateriquicheein acaauru que, chaen nii Cana Coaunera coitucuelanaala nenacaauru quene maajeein.

¹⁹ Inae cocoainanacaihuri bijiu inara teeuruhane, coa acaauru tonoraain ereeichene jaanu que tonajianche. Inae ereeichene coina neeichene janate, Cana Coaunera Suujue, inara rai ereeichene jaanu tereein.

²⁰ Aihane jaun coatiha inara ecu ereriheeicheein. Cana Inaca Cana Coaunera Suujuete inara coreniha ecu erereein.

²¹ Nitohanerichaaine jaunte, rai nejeraauruhacha, nejeraauru tereein ateinanohineeuruhane coina. Nii jana rai inacaauruhachate, rai calao-hichuru tereein cocoainanacai rai. Nii jana acaauru calao-hichuruhachate, inacaauru que nejerateein inacaauru teeurureein ateinanohineeuruhane coina.

²² Satiin cachaauru caa chauratane sacuritaain canu coitucuelanaala nenacaaurute, canu coreniha inara que nererojoecaa cuurureein. Nete nii esenetaane jianelanaala, atiin satono que tiaain jerichanejeein sacuera nichotereein.

²³ Leinjiin neseu turuhichene jana, inara rerohecaain inara mucunaa jerecuruhane, leeocho neseu cuhin sorooche. Esinaene aitoon. Jaiti

Isaraeli nefoerateuru sacuritaain turuheneeichene janane, canu inara ichohaichaniha ecu turureeunni canu acaihaniji Cacha Calaohineein ne-janoanaa nichaaunne.

²⁴ Niheichu rai relaera amurijiriin nenea nainihei aina nerelanaa. Niheichu rai fatoroon amurijiriin nenea nainihei rai cachaneein nenea.

²⁵ Relanojoneein nenacaauru, acaauru relaera rijijieein neeuruhine. Jana letononeein nenacaauru acaauru curuaanaa rijijieein neeuruhine. Canu inara Curuaanaa neein inara relaera nihanune que moconajaera Beelseboo niha canu beeuruha natiin, tonacururiha jana inara que.

Coasinacaineein niha ohacachene baiha cana itajeraneein nenaane
(Lc 12.2-7)

²⁶ Aihane jaun, coa cachaauru coasichache. Coitucueraelanaala, asinojoneein chaachaain niha chunine niha natiinte, coitucunoiniha cureein.

²⁷ Jana caa coitucueraelanaala nenea nii chuni aonaenihane jana, caa caitoonjoan coitucuerateeuche satiin cachaauru urichoo netiin.

²⁸ Coa inara atinana naineraauru que casihache, inara atinaauruhane baiha chabana satonoelanaala neeni janonaa que neeni, inara suujue itajenaa nainecurenihane jaun. Nete laen nainequiche chabana satonoelanaala nenea usi jana inara jaberoco aina inara suujue itajeranu neein nenea- Cana Coaunera que casiin neeichene.

²⁹ Tana nii chaque nelatejeecane que airijiin leinjiin moneda que coriha coroatajai tajaelineane coitucuhichene. Nete jereniha cana Inaca Cana Coaunerane nii leinjiinijin nitajenaa nainecurene.

³⁰ Nii amurijiriin inarate, inara couturijine maajeein leinjiana leinjianaain janiinojoneein ne.

³¹ Aihane jaun coa casiin ichaohache. Inarate jataain tajaelineaacuru amurijiriin nelateein neeiche.

Cachaauru que Jesocurisito coitucuerateurera
(Lc 12.8-9)

³² Chunocoha cachaauru que canuneein nihanune coitucueraneein, canu cachaneein nihane coitucueratera ne, acaentonai coitucueratereunni dedeeu nenea Ofa Cana Coaunera acatiha neein.

³³ Nena laen canuneein nihanune coitucueraneein canu cachaneein nihane saijieein, canu coitucuerate lanaala nenea que acaentonai coitucuenereunni Ofa Cana Coaunera acatiha neein.

Ita caje cacha lerueraneein niha Jesusone
(Lc 12.51-53; 14.26-27)

³⁴ Coatiha raoti ichaonaanaja turuaa uhaaunlu caa chauratane que, ita que nererojoecaain ichaoha cachane jaane turuaa uunlu.

³⁵ Nitohanihane jaunte, rai inaca que nejeratiha rai calaohine jana rai neba que nejeratereein rai cacunu. Jana rai nebaene quete nejeratereein rai nacana.

³⁶ Nitohaneeinte nechu naraaicha que nejeratenaaneein neeurureein cachaauru.

³⁷ Rai inaca, neba, calaohi, cacunu, naaonjoainuri belaihane amurijiriin cacoelainihane, nii chuni canu cachaneein nenea nainihe.

³⁸ Itolere necairichanaa abaantaain coroso que nerichaaunnine rijijieein necairichanaa abaantaenihane, canu cachaneein nenea nainihe.

³⁹ Nete laen canu, rai nichao ichoteratena nainichaaunne coitucuhin canuhacha cohajeein nenea, nichao ichoteratereein canu coreniha. Jana canu esenetaelanaala, canu colane nichao ichoteratena jererate rai nichao itajereein.

Cainanohinerichaaain namute cacha rai cha tera
(Mr 9.41)

⁴⁰ Chunocoha inara raerate canu raa aicheein. Jana caohachaaain canu raerate canu letoaera raa aicheein.

⁴¹ Cana Coaunera letononiha leinjiin *profetane* coreniha caohachaaain raain nenaate, *profeta* rai cainanohiniha rai namihaneone rijijieein nii raane coreniha rai cainanohiniha cureein. Chunocoha leinjiin cacha caohachaaain nena raain neite, jerichanejeein nii cacha caohachaaain nena rai cainanohinihane rijijieein, nii raane coreniha rai cainanohiniha cureein.

⁴² Chunocoha caa ena canu sacunaa nunuhetejeeureraauru rai, nechu jataain canu sacueranihane coreniha le eraurujeein conacai teein nei raite, esinae rauhijiriin cainanohiniha cureein,” nae aina nerelanaanichaanune rai Jesoso.

11

Jesoso rene turuuruha Joaan Baotisita letonocurune
(Lc 7.18-35)

¹ Nii lechoonca coroatajai aina nerelanaa nichaanune relaane baihane, jelai batane que nenacaauru neseuru naineein cuhacaanu, Cana Coaunera beratenojoin erenaa beebejeein cachaauru relaa amuhemuheca Jesusone coina.

² Nii janate caresero cuhane netiin benaa caje itolere ichaa Curisitone coitucuhin aina amuhemuhenaacaauru letoae Joaan:

³ “Tina esinae rauhijiriin, nii turuha uheneni Curisito niha. Aca neneeine beeune turuha leeoehane cohacaanu,” naain rene turuhin bajaauruhane coina. Nii jaunte letoanajaane rijitjoeein aitocuruha rene turuhinne jaun:

⁴ “Chajaain caa inaraacha coarai, inaraacha aonai benichuche Joaan raicha.

⁵ Inae maosa neeuruhane caje conoa maosacuru notara. Bacosacuru niha natiinte, inae nichaauraaain amuurera. Cosibi caaun cunaitenacaauru niha natiinte, inae somaraain neeure cosibi cajera. Urichosaaecuru niha natiinte, inae enene erenaa aonacurera. Onacaauru niha natiinte, inae o caje ichanacurera. Jana cairichainejeein nenacaauru raite, Cana Coaunera beratenojoin erenaa beebejeein, nosa caje nichoteeururichaaaine beebeje.

⁶ Nerausiaaejeeinte neeure rai suujua corelanaala acanihane esenetaain acaacha cohajeein nenacaauru,’ naain benichuche Joaan raicha,” naain Joaan letonocuru letoae Jesoso.

⁷ Inae jelaiha cauha cuuruha Joaan letonocurune janate:

“Chatohanai coaraa cuhichelu cacha areroo cuhin. Leinjiin jiarana nujua cujuana ichanohineein nerurujuanaana coaraa cuhichelu.

⁸ Ainihane leinjiin cacha, cajione caohacha que necoreeteen neina coaraa cuhichelu. Inarate raotojoein coitucuhiche, cajione caohacha que necoreeteen nenacaauru, reychuru loreri asaae neeuruhane.

⁹ Chatohanai coaraa cuhichelu. Leinjiin Cana Coaunera ere bera *profetana* coaraa cuhichelu. Aiha laesinaae, nii choae tacaain jataain leinjiin *profeta* amurijiriin nenaate esinae rauhijiriin coaraa cuhichelu. Acate Joaan ne.

¹⁰ Nii Joaan quete:

‘Canune ii ajiniha

cachaauru rai ereerecane coina

canu ere bera letoareeunni

turuhine jaanu rucuheranu que,’

naain ne laenanohineein Cana Coaunera Quiricha cuhane.

¹¹ Esinae rauhijiriine aitoon, satiin cachaauru caje nihei chuni cacha Joaan amurijirii jataain nelateein nei, Moisesa que Cana Coauneraacha teratenojoi Cojoanonaa bana. Nete laen, ena turunaa Cana Coaunera Cojoanonaa, Joaan fautaain nelatihei rijijieein nena, jataain nii Joaan amurijiriin nelateineein ne.

¹² Turuhalu Joanne caje coauneeinte, enanetjoeein ena turunaa Cana Coaunera Cojoanonaa turuaera nichaaunne que nejerateein itajenaa coaacure Cana Coaunera coitucuhichuru curuaanaacuru.

¹³ Satiin *profetacuru* aina Cana Coaunera aitoonjoaunru rauhite, nii turuha uheni Cana Coaunera Cojoanonaa coitucuerateein neurelu, turuha Joanne que tiaaajoaain.

¹⁴ Inarate esinae rauhijiriin nacoaauneein turuha urichaain Irihasine que aitocuruhalune coitucuhiche. Acate nii Joaan neein turuhelu.

¹⁵ Caa aitocooaunne aonacurumiin urichonacaauru.

¹⁶⁻¹⁷ Caa cachaauru, enene cojoanonaa que nenacaauru ichao bihanune jaannu coitucuhaaun. Aihuruha canaanaihuru nenaanaja cataaun nocoati-jiaan, rai corihacuru rai eheehequiin:

‘Raansaichene coina auno totihacaanu. Nete canacaanu auno rautaelanaala raansanaa jereneeiche. Inara cotijiaain, berane jaain inaderaaacanune jana, canacaanu aina inaderaaheeiche,’ naauruhane rijiichuruha.

¹⁸ Nii rijijieein techu, turuha Joaan joaenreen lenone que lenonelanaala, bino conaa inaelanaala, naaonjoaaine jana, moconajaera suujue siriha beeiche.

¹⁹ Nii baiha turuhanu canu, cacha calaohineein nejanoanaanichaaunne jana, bino cohin, joaenreein lenone que lenoneein, naaonjoaineeinne jana, ‘Achotoritiin, ajetoriaaneein, baasoneein ichaonacaauru osaaonacaauru belaichaneein, Roma curuaanaa rai *impoestonu* que cachaauru cobaraain coriqui bajaaurera belaicha niha’ canu beeiche. Nete jataain itolere que nainaain, chaachaain niha Cana Coaunerane caje coaraain, coitucunojoi ne niicha ichai,” nae Jesoso cachaauru rai.

*Caseteco coaracururichaain erenaa tonoraauruhi cachaaurune
(Lc 10.13-15)*

²⁰ Cojoelanaacojoai ichaalu Jesosone saijieein nichao coreein nacoaauneein Cana Coaunera coitucuureniha nii nese que ichaonacaauru cachaaurune jaunte:

²¹ “Jataainte cairichaaajoaiche nohane, Corasiin cocoaichacuru. Cairichaaajoaiche nohane Betesaaida cocoaichacuru. Inara que cojoelanaacojoai ichaain coaratihanulune tocohanein, Tiro, Sidoon, naaonjoain cocoaichacuru rai cojoelanaacojoai ichaain coaratihanulune jana nihanete, inae inoanlu nejeein inae nichao coreein, nacoaauneein Cana Coaunera coitucueraneein neeuruhane coarateeurure niicha jerenohin ichaain.

²² Nete inae coitucuhichuru coulurujueein casetecaeratihane jaan Cojoanonaa que turuhane bana, Tiro, Sidoon, naajoainunri cocoaichacuru amurijiriin caseteco coaraa curiquicheein inara.

²³ Jana inara, Caferenaan cocoaicha neeichene, inacojoeein caohachaain niha nocoetiin raotiin nena coaauquiche. Nete ohichene bana nocohena tabai jana nitajiha curiquicheein. Nii inara que cojoelanaacojoai coaratihanulune tocohanein, Sodoma cocoaichacuru que coaratihanune jana nihanete, enanetjoeein neeurure jelai cocoaichacuru.

²⁴ Nete inae coitucuhichuru coulurujueein casetecaane coina turuha Cana Coaunera Cojoanonaa que turuhane bana, Sodoma batane cocoaichacuru amurijiriin caseteco coaraa curiquicheein inara,” nae cachaauru rai Jesoso.

Canu esenetaerate raotojoein ichaoreein.
(Lc 10.21-22)

²⁵ Niritohane baihate: “Itolere chauratane, dede, naaonjoaain Coaunereenein neeine coroaajihanu jataaincha, Ofa, itolere coitucutoha nocoetonacaauru que iicha asii coitucuerateei cairichainejeein nenacaauru quene jaaura.

²⁶ Aihara Ofa, nitohanein jereeine jaunte ichaaicha,” naane baihate:

²⁷ “Canu Inaca Ofate satiin raineen nena teein ne carai. Nihei chuni Cana Coaunera Calaohi cachanein nejanoanaa nichaaunne coitucuera. Leinjiin Ofa Cana Coauneraachate cacoitucue. Niheichu chuni, Ofa Cana Coaunera coitucuera. Canu- Calaohineeeichane coitucuun. Canu- Calaohi nichaaune coitucueratenaa jerichaaunne jaauru que, coitucueratihanune banaachate, Canu Inaca Ofa Cana Coaunera coitucuurureein cachaauru.

²⁸ Nii inara baasoneein ichaonacaauru, inara nererojoeaeriin ichaonacaauru, inara osaonacaauru, naaonjoaineeichene canu esenetaain canu sacuuchena raotojoein ichaonaanaja te inara rai.

²⁹ Caa inara rai caitoonjoa esenetaain, Canu que nerelaain aihanune rijijeein ichaaoche. Coatiha chabana inara aina baasoneein nerinaaunni. Nii bana coatiha nitajerinaain inara suujue.

³⁰ Coatiha caaintaai, caa inara rai caitoonjoa tonoraa cachane,” nae.

12

Nebetacanaa cojoanonaa bana tirico inaa molooruha Jesoso aina nerelanacaaurune
(Mr 2.23-28; Lc 6.1-5)

¹ Nii amuhemuhecaunne jaun, nebetacanaa cojoanonaa bana tirico cocana jana situha cuhacaanu Jesoso aina jiniiquiin aina nerelanaa nichaanune. Nii janane mijiitohacaunne jaun, situacanejeein nii tirico moloonejeein rai nucuhe quihacaanu.

² Nii coaraainte:

“Nii ii aina nerelanacaauru coaraau. Cooaaeraa nebetacanaa cojoanonaa bana nitohanai ichara natiinte, inae tirico taihure,” naauruha Jesoso rai fariseeocurune jaunte:

³⁻⁴ “Tana lesajei que mijiitooruhane jaun, corihacuru aina jiniiquiin Cana Coaunera loreri Teenforo asaee enohin, Cana Coaunera que banijiaain nena faan, saseredotecuruhacha nii faan quinaa nainihane saijjeein, corihacuru aina faan quiha curuaanaa Rabirine jaan reretaain coitucuhichene.

⁵ Tana Moisesa aitoonjoa cuhane nebetacanaa cojoanonaa bana carenero narejeen sohin Teenforo asaee mocooruha saseredotecurune niha natiin, osa que nesaruhin naaonjoaarenihane jaan reretaain coitucuhichene.

⁶ Aihane jaun Teenforo amurijiriin jataain nelateein cau nihanune coitucuhin neeuche.

⁷ Coatiha: ‘Naaonjoain quete aite caa Quiricha cuhane,’ naain coitucuheiche. Nii Cana Coaunera Quiricha cuhane: ‘Nii inihocuru mocohichene jianein inara amute cache belaaain, naaonjoaain neeichenena jereun,’ naain ne, laenanohineein. Nitohanai coitucuhin neeichenenoote, chatohanai baaso ichaain neniha inara amute cachane jana colurujeein naaonjoaain neriquiche.

⁸ Nitohanihane jaunna, canu- cache calaohineein nejanoanaa nichaaunne, nebetacanaa cojoanonaa amurijiriin cocainaain letononeein neun,” naain fariseeocuru tonorae Jesoso.

Leinjiin jiurona bijii cacha rautaa Jesusone
(Mr 3.1-6; Lc 6.6-11)

⁹ Inae jelai caje amuhinte, ecu nenea sinacoca asaae enoha cuha Jesusone jana,

¹⁰ ecu najiniha ne leinjiin jiurona bijii cacha. Nii jana Jesuso colurujueeu-ruhane jaanu lera ariiriichuruhane jaunte:

“Nainihanacha cocoaeraane saijieein, cunaitenaa rautaaca nebetacanaa cojoanonaa banane,” naain Jesuso caje bajaauruha fariseeocurune janate:

¹¹ “Tana chunocoha inara, leinjiin carenero siriquichene jana nebetacanaa cojoanonaa bana acau mitunajaan ucuha jachu cuhane naluha inara raine coaraa curiquiche jelai caje rocohichene coinane.

¹² Tana leinjiin carenero amurijiriin nelatiha leinjiin cachane coitucuhichene. Aihane jaun, cha caaunna cunaitenaa rai caohacha ichaa rautaener-ichaaca nebetacanaa janonaa bana,” naain fariseeocuru tonoraane baihate:

¹³ “Ii bijii raujiaaura,” naa nii jiurona bijii leinjiin cacha rai Jesusone janate, bijii sijitaane rijieeoritiin, inae nerautae nii bijii jera rijijieein nii cacha bijii.

¹⁴ Nete jelai caje mituhin nejesinajeein ita suujua tacaure fariseeocuru Jesuso sohin jaaoruhane coina.

Jaiti neniha Jesusone jana, tururichaine biha Isaihasine

¹⁵ Nitohaneein inae sohin jaonaa jerecuruhane coitucuuriin jelai caje amuha Jesusone janate, sacuuruha arajiin cachaaurune jaun, jitaain cunait-enacaauru rautaaain,

¹⁶ aonajeeuruha cachaaurune urichoo, nii rautanaacane que ereeuruhane caohate Jesuso.

¹⁷ Nitohaneeinte bihalu Cana Coaunera ere bera inoaensi Isaihasine nainaane coina:

¹⁸ “Caate,
janijiin belaaain cocoaain
Canu Suujue que suujuequiin
canu letononeein nenea ne,
‘Inae nerinaain baasoneein cachaauru cairichaurera,’
naain,
satiin chauratane que
lauri lauri nenacaauru cachaauru rai
beebejihane coina.

¹⁹ Coatiha
cachaauru que nejerateein, cachaauru cotaain,
bero cuhane niha natiin
tonijiaain ereein cachaauru relaain,
naaonjoaane aohanrarinaain.

²⁰ Coatiha
nelatelanaala nenacaauru,
cairicheineein nenacaauru,
naaonjoainuri cairichaeranu que airinaain.
Niheichu
aasaeriin esenetaeraauru que jaolecorinaain,
lauri lauri nenacaauru cachaauru
ichao rucuhecane jaan que
turuhane reen tiaaajoaain.

²¹ Satiin lauri lauri nenacaauru cachaaurute
acaacha que jaecoorureein,”
naain belu Isaihasi.

*Moconajaera letononeein niicha ichana nainei ichaa Jesoso beeuruhane
(Mr 3.20-30; Lc 11.14-23; 12.10)*

²² Nii janate, suujua cuhane coitucuhuhi siricha leinjiin cacha ere-naachara maosa amauruha Jesoso rene jana, irihane jaanu tein, rai nota cono te.

²³ Nii coaraain cojoelatiinte: “Tana caa cacha Rabiri ichoala nihane,” naain ecu nejesinajeein satiin ita caje bajaacoaaure.

²⁴ Nii aonajeeinte: “Moconajaera curuaanaa Beelseboote, caa cacha rai catohanai ichana nainihane jaan tein ne,” naaure fariseeocuru.

²⁵ Niritiin coaucuruhane coitucuha Jesoso raotojoeine jaunte: “Satiin caa chauratane que ichaonacaauru cachaauru, ita que nejerateein neeuruhanete jiniiquiin nitajenaa nainecurure. Niheichu leinjiin nese que ichaonacaauru ita que nejerateein neeuruhane, jiniiquiin raotojeein ichaonaa nainecururihei.

²⁶ Nii rijijieein techu, moconajaera netonai rai letonocuru que nejerateein nihane, nii rai letonohacha sitaain nihane, nii chaque nelateein nena nainerihei.

²⁷ Nii aitocohichene tocohaneein moconajaera suujue aina cuaain moconajaera sitaanu nechujianra, jeelai moconajaeraacha itajiha aicheeunna. Nete nii aitocohichene tocohanene, nitohanihane, cha jana inara letonocuru letohare nitohanai ichana naineein neeuruhane jaanu siriin neeuruhane coina. Nitohanihane jaunte, nechu jataain inara raajenihane jataain baasoneein aitocohichene coarateeiche.

²⁸ Caa cacha suujua cuhane nenacaauru moconajaeracuru sitaanu Cana Coanera Suujue aina cuaainnete, inae inara aina niha Cana Coanera Cojoanonaane coujunacaneein ichaau.

²⁹ Leinjiin cacha jataain laraajiin nena loreri asae enohin nihei nii chuni caje niicha sirii ruluhera. Biji ichojoaainchate naine nitohaneein caje niicha sirii ruluhane.

³⁰ Chateeinti canuhacha ichai ichaene. Niite canu que nejeratenaanein ne. Nii rijijieein techu canuhacha ichai itajeraneein ne canu esenetana jerihei.

³¹ Nitohanihane jaunne inara rai aitoon, satiin osaonacaauru cachaauru quete suujua acatereein Cana Coanera. Nete laen tonaain baasoneein Cana Coanera Suujue que erei que suujua acatenereein.

³² Canu- Cacha Calaohineein nejanoanaa nichaaunne que nihanatiin tonaain baasoneein erei quete suujua acatereein. Nete laen rai Suujue que tonaain baasoneein erei nihane, caa ena nena janonaa, caa baiha neeninu janonaa, naaonjoain que nihanatiin neein suujua acatenereein Cana Coanera.

*Ninaa caje temule caohacha coitucuhacane
(Lc 6.43-45)*

³³ Tana temule jaain neeichene, caohacha que inaacane caje temule caohacha coitucuhin neeichene.

³⁴ Nitohaneein necha ansaineein neeichene jaunte, inara suujua caje mitunaa nainene caohacha. Inara suujua cuhane baasoneein inaraacha coacuite, inara ujuae caje mitue.

³⁵ Jana caohachaain suujua coara cachate, caohacha nejesina que ereein ne, suujua cuhane niha caohachane jaun. Jana baasoneein suujua coara cachate baaso que ereein ne, suujua cuhane niha baasone jaun.

³⁶ Canune inara rai beeun, inae caseteco coaracururichaaain satiin caa chauratane que nenacaauru cachaaurune bana, tonaain baasoneein ereeichene nihanatiinte coitucunojoinereein.

³⁷ Nitohaneeinte, inara ujuaae caje baaso ichaain neeichene ujuaihoneein neneeichene, caohacha ichaain neeichene coitucunojoiniha cureein,” nae acaauru rai Jesoso.

Cojoelanaacojoai bajaauruha necha aansai cachaaurune

³⁸ Nii jaunte:

“Cacha relaera, canacaanu rai cojoelanaacojoai ichaain coarateeinene jerichaanura,” naauruha Moisesa aitonjoan que cacha relaurera aina fariseeocuru tabaaurune janate:

³⁹ “Caa necha ansaineein suujua coitucuelanaala ichaonacaauru cachaaurute, acaauru rai cojoelanaacojoai ichacaaunne jerecure. Nena inae acaauru que cojoelanaacojoai coaratihalu *profeta* Jonasine jaun, inae nenacaaeneein acaauru que coaratenaa jereneeun.

⁴⁰ Nii nichata jiichoo nichata janotiineein, ate tabai suri cuhane nihalu Jonasine rijijieeine, canu- Cacha Calaohinichaaunne nichata jiichoo nichata janotiinejeeincha atane cuhane nereeunni.

⁴¹ Aihana jaun, coitucunojoiniha caohacha ichaeraauru aina baaso ichaeraauru ichao que tihane banate, nacoaauneein nimichucurureein Ninibe cocoaichacuru, acaauru coulurujueeuruhane coina, acaauru rai beratenojoin beebejiha Jonasine aonaain nacoaauneein Cana Coaunera que coacuhin neeuruhane jaun. Jana ena cau inara aina neinichaaunnena Jonasi amurijiriin nena nichaaunne saijieeinte caitoonjoa esenetana jereneeiche.

⁴² Jerichanejeein techu nacoaauneein nimichureein enoto mitu nichajai coarajeein cana raotono nichajai que nenaalu ene curuaanaaneein nena netonai inae caseteco coaracururichaaain caa ena nenacaauru cachaaurune bana acaauru coulurujihane coina, niicha coitucuhi beebejiha cachaauru rai Salomoonne jana, coriaji atane caje uhin aonaa uhalune jaun. Cau caa ena inara aina neinichaaunnena Salomoon amurijiriin nena neeun. Nete nii saijieein canu esenetana jereneeiche.

Nacoaauneein cacha suujueniha jelaiha enoha coitucuhuhine

(Lc 11.24-26)

⁴³ Cacha suujua caje mituha leinjiin coitucuhuhinete, cajihaneein amuhemujeein nihane jaanu ariirijie. Nii jana eruhenihanete:

⁴⁴ “Taolu mituhanulune jaanne jelaiha cauha cureeun,’ naain coacue. Niritiin jelaiha turuhin nii cacha coaraane jana, aiha leinjiin loreri conera colane caohatiin lojinojoneein nena rijijieein eruhanete,

⁴⁵ nacoaauneein jelaiha cuhin, caainsineein amurijiriin baasoneein nenacaauru aina ita taojiaain, jiniiquiin nii cacha suujua cuhane jeelaiha enooruhane, jataain jeelai amuritoheriin baasoneein ichoae nii cacha. Nitohaneeinte, ichaoha cuurureein caa necha ansaineein ichaonacaauru cachaauru netonai,” nae acaauru rai Jesoso.

Jesoso rene turuuruha neba aina nejeraaurune

(Mr 3.31-35; Lc 8.19-21)

⁴⁶ Niritiin jaiti cachaauru aina ereereeca Jesusone janate, rene turuhin aina erenaa jerecure neba aina nejeraauru. Loreri asae enohelanaala airiniha neeuruhane janate:

⁴⁷ “Taute airiniha turuhin neeure ii neba aina ii nejeraauru, ii ainate erenaa jerecure,” naain Jesoso rai beeure.

⁴⁸⁻⁵⁰ Nete, nii rai biha unaa rai:

“Caaurute canu neba aina canu nejeraaurune. Chunocoha caletoaera Ofa ere tonoraain niicha jerenohin icharate, canu nejera, canu bai, canu neba, naaonjoainuri ne,” nae aina nerelanaa nichaanune cojeluhin Jesoso.

13

Temule jaera que cuaain cachaauru rai iriha Jesusone (Mr 4.1-9; Lc 8.4-8)

¹ Nii bananeeinte, nii loreri nihacaanune jaan caje cuhin, nemuri auhaniha turuhin ecu nelauriaain lauheque Jesuso.

² Nii jana, arajiin rene turuhacoaauruha cachaaurune jaunte, leinjiin bote cuhane fauhin lauheque, carene ichoae neeuruha cachaaurune tonohana.

³⁻⁴ Nii bote cuhane netiinte, araai laurii nereretanaa rijijiei *parabola* que cuaain cachaauru rai ereerejeein:

“Leinjiin temule jaera temule jaa cunajaun ucuhe riiaacane janate tabaauru bero cuhane naluha nii niicha riajaaine jaun, turuhin coaraain quihure tajaecuru.

⁵ Jana le turijieein niicha riajaite, neniha mululuhin atanene jaan jeroon ajeri ichoae nalunacaauru carajaelanaala omaroe.

⁶ Nete inae omarohane jana mituhin ajajaa enotone jaun ohe, mululuhin neniha atanene jaaun, ucuacaain neniha rai cojoaisine jaun.

⁷ Le turijieein niicha riajai ucuhete, ajena jana naluhane jaun, amurijiriin omaroha ajaenane jaun atinae.

⁸ Jana atane caohacha que le turijieein niicha riajaite, le ucuhecuru caje le temuracuru lefashaananaain inacae. Jana tabaaurute saotachoonca ucuheneein, nichatachoonca ucuheneein, naaonjoaain inaacure.

⁹ Caa caitoonjoan aonacurumiin irichonacaauru,” naain cachaauru rai ereereje Jesuso.

Jesoso caje parabola que cachaauru rai ereereecane bajaacaanu aina nerelanaa nichaanune (Mr 4.10-12; Lc 8.9-10)

¹⁰ Nii jaunne, Jesuso rohan nichuuntaain nii araai laurii nereretanaa rijijiei *parabola* que cachaauru rai ereereecane jaan bajaacaanu caje aina nerelanaanichaanune.

¹¹ Nii jaunte: “Cana Coaunerate rai cachaneein neeichene jaun, coitucueraelanaala nenea Cojoanona coitucuerate inara que. Nete laen rai cachanelanaala nenacaauru que coitucueratena jerene.

¹² Nitohanihane jaunte, naitoonjoa tonoraain niicha jerei ichajeein nenacaauru rai, jataain jeelai amuritoheriin itolere coitucuhin neeuruhane jaanu tereein Cana Coaunera. Jana naitoonjoa tonoraanelanaala niicha jerei ichaelanaala nenacaauru cajete, jitariin acaihaniji acaauruhacha coitucuu-jei rulureein.

¹³ Nitohanihane jaunne araai laurii nereretanaa rijijiei que cuaain acaauru rai ereeun. Coaracuruhane niha natiin coitucuuenehane jaun. Niheichu aonacuruhane niha natiin aonaain coitucuuenehane jaun.

¹⁴ Nitohaneeuruhane cinate: Aonacuruhane niha natiin:
‘Naaonjoain quete aite,’

naain coitucuururihaain.

Niheichu

nii coana jerecuruhane niha natiin coaracururinaain.

¹⁵ Inae jataain nauhacaa

caa cachaauru suujuane jaunte,

cha aonacuruhane nihanatiin,

‘Naaonjoai quete aite,’

naain coitucunaa nainecurene.

‘Niheichu

cha coaracuruhane niha natiin

coitucunaa nainecuruhi.

Nabana

canuhacha ichai coaraain,

aonaain coitucuhin

canu rene uuruhane,

acaauru rautaanune coataa,'

naain bihalu Cana Coaunera ere bera inoaensi Isaihasine jaa nainaelu,"

naain aina nerelanaa nichaanune rai bihane baihate:

¹⁶ "Nete laen inara nerausiajeein niha curiquicheein, aonaain, coaraain, coitucuhin, naaonjoainchene jaun.

¹⁷ Arajii *profetacuru*, chaen caohachaaain suujua coaraauru cachaauru, naaonjoainurine maajeeinte niqai, caa inaraacha coarai coana jerecurelu. Nete coana nainecurenelu. Inaraacha aonaine maajeein aohana jerecurehane saijieein aonacuruhilu.

Temule jaera parabola que irihane biha Jesusone

(Mr 4.13-20; Lc 8.11-15)

¹⁸ Aonacuchene caa temule jaera que cuaain araai laurii *parabola* que irihanune be inara raite coitucuhiche.

¹⁹ Cana Coaunera Cojoanona que erenaa aonacuruhane saijieein coitucuhichurute, nii bero cuhane nalunaa temule ucuhe rijijieein neeure, acaauru suujua cuhane Cana Coaunera beratenojoi erenaa jereein aonacuruhane niha natiin, turuha acaauru suujua cuhane baasone jianeraauru ne.

²⁰ Jana nii ajeri ichoae nalunacaauru temule ucuhecurute, Cana Coaunera ere aonaain esenetaain corojeein jereein raauruhane jana,

²¹ inae cairichaaerinoinnein mucunoinnecuruhane coina arinojineein neeuruhane, canu esenetaain neeuruhane jianeraauru rijijie.

²² Jana nii ajaena jana temunoinnein temule ucuhecurute, Cana Coaunera ere aonacuruhane saijieein, nechujataain caa atane que netiin necoriquijiaain, raotiin nena coacuhin, niicha que suujua cuaain necoritanacaauru rijijie. Niite, inae nii erenaa esenetaauruhane jianein, leeochoauru relaauruhane jianein neeure.

²³ Nii atane caohacha que temunoinnein temule ucuhecurute, Cana Coaunera ere aonaain leeochoauru relaain, naaonjoainnenacaauru rijijie. Acaaurute, nii le ucuhecurecaje lefasha ucuhennein, saotachoonca ucuhennein, nichata choonca ucuhennein, naaonjoainnetijiriichurucaje teurerarijichure," naain aina nerelanacaauru rai beebeje Jesuso.

Tirico temuurerari ajaena baaso temuha acaauru que nejeratenaane

²⁴ Niritiinte, nacoaannein leeocho nereretanaa que cuaain acaauru rai ereerejeein:

"Cana Coaunera Cojoanonaate, leinjiin cacha, rai nocoana jana cachaauru que tirico temueratihane jana,

²⁵ temuhin satiin sinihuruhane tonohana, nii tirico niicha temuuri jana turuhin ajaena baaso temuha leinjiin cacha acaauru que nejeratenaane rijijie.

²⁶ Nii jana inae omarohin, inae inaaca nii tiricone jana inanacae nii ajaena baaso netonai.

²⁷ Nitohanihane jana coaraainte: 'Curuaanaa, chasiinna temule caohacha ucuhe nejesina temuerateeilune saijieein, jana mituhe ajaena baaso,' naauruha nii ocoana erora rene turuhin nii amihanenacaaurune janate:

²⁸ 'Chunocoha canu que nejeratenaate, nii ajaena baaso temucaiha,' naa acaauru rai nii ocoana erorane janate: 'Ta, nii ajaena baaso rocohin jaohacaanune jereeine,' naain bajaauruha nii amihanenacaaurune jana:

29 ‘Niriimiin, nii ajaena baaso rocohalaaante tircicone maajeein rocoriquiche.

30 Nirijieein ecu neein jiniiquiin omarocurumiin, tainaca que tihane reen-tiaain. Inae tainaca que tihane banane jelai teein nii ajaena baaso raain, jelai teein tirico raain rucuhecaane jaa cuhane rucujueein, nii ajaena baaso jelai teein mocoheratereeeunni, nae nii ocoana erora,” naain cachaauru rai beebeje Jesoso.

Mosatasa ucuhe rijicha Cana Coaunera Cojoanonaane que erenaa parabola

(Mr 4.30-32; Lc 13.18-19)

31 Niritiinte nacoaauneein:

“Cana Coaunera Cojoanonaate leinjiin cacha, rai nocoana jana mosatasa ucuhe temuhera rijjie.

32 Esinae rauhijiriinte, jataain leeochoauru temule ucuhecuro amurijiriin aansijian rai nucuhene saijieein, inae omrohane leeochoauru ocoana jana nenacaauru temulecuro amurijiriin fohecane, rai nunecuro que tajenajaanu ichacure tajaanecuro,” naain nereretanaa que cuaain beebeje cachaauru rai Jesoso.

Faan jorerera rijicha Cana Coaunera Cojoanonaane que erenaa parabola
(Lc 13.20-21)

33 Niritiinte: “Cana Coaunera Cojoanonaate nichata sajeein coujunaca que arina coujunacateriin rai jorerera que jasiiteein tabaain nii coliha joreerein caje arajiin faan jaa leinjiin enene rijjie. Nii neleeraha tabaain colihane coina nena jorerera rijjiejieinte, cacha ichao sacuritaain nefaane coina nena ne Cana Coaunera Cojoanona,” naain beebeje Jesoso.

Nereretanaa rijjiejie parabola que ereerejihane biha Jesusone
(Mr 4.33-34)

34 Nitohaneinte, nereretanaa rijjiejie *parabola* nejesina que cachaauru relae Jesoso. Chabana nii *parabola* colane irihe cachaauru rai.

35 Nitohaneinte:

“Cana rai chauratane coaunaa Cana Coaunerane caje coauneeinte, satiin asinojoneein nena que erereein, nereretanaa rijjiejie *parabola* cuaaincha,”

naain beeuruhalu Cana Coaunera ere bera inoaensihuru *profetacurune* nainaane coina nitohanein ichae Jesoso.

Tirico temuureru rai ajaena baaso temuera que irihane biha Jesusone

36 Nitohanein inae cachaauru rai irihane nainainte, acaauru rai no-coeein jelai caje cuhin nii neeuruhane jaan loreri asaae enoha Jesusone jana, rohan nichuuntaain nii tirico coocana jana ajaena baaso temuhera que cachaauru rai iriha Jesusone bajaacaanu caje aina nerelanaa nichaanune.

37 Nii jaunte: “Nii temule ucuhe caohacha temuherate canu- Cacha Calao-hinein nejanoanaanichaanne rijjie.

38 Jana nii ocoana que caitoonjoate, cana rai chauratane ne. Jana nii temule ucuhe caohachate, Cana Coaunera esenetaain aina ijiin rai Cojoanona que neenihuru ne. Jana nii ajaena baasote, moconajaera letononein nenacaauru ne.

39 Jana nii ajaena baaso temuherate, acaauru que nejeratanaa moconajaera ne. Jana nii taojaera que aitocoaaunnete, inae ecu tihane bana sarichaan cana cojoanonaane que aite. Jana nii taain rucuheraaurute anjeraaurune.

⁴⁰ Charijieein teeinti, ajaena baaso taojiaain mocohaca, nii rijijieeinte inae saa cana janonaane bana moconojoiniha cuurureein osa que leeochoaauru saruhin nenacaauru moconajaera aina.

⁴¹ Nii banane canu- Cacha Calaohineein nejanoanaanichaaunne canu rai anjeraauru letoareeunni, nii cana cojoanonaa que nenacaauru baaso ichaain, osa que leeochoaauru saruhin, naaonjoaain nenacaauru raain

⁴² usi charijibana jacanaacharanejeein nenea jana jaonajaauruhane, ecu neein auhaaahaquiin chanaaurureein.

⁴³ Inae nitohanihane banate, esinae rauhijiriin Cana Coaunera jerenohin ichaain tonoraain nenacaauru, aiha enotone tocohaneein jiquihaquiin conohin niha cuurureein, canu Inaca Cana Coaunera Cojoanonaa que neein. Caa aitocoaaunne aonacurumiin irichonacaauru.

Oro rijijieein nenea coreti tesoro rijiicha Cana Coaunera Cojoanonaane

⁴⁴ Charijieein teeinti, leinjiin oro rijijieein nenea coreti tesoro eruha leinjiin cachane, nii eruhane jaaun teein conauteein ratiriin, rachoojoein jitariin niicha sirii rucuhele que necorete nii cacha, nii niicha eruhi conautihane jaan atane coretihane coina. Nii rijijieeinte, itolere cachaacha jerei amurijiriin jataain nelateine Cana Coaunera Cojoanonaa.

Oro rijijieein nenea perla coreti rijiicha Cana Coaunera Cojoanonaane

⁴⁵⁻⁴⁶ Charijieein teeinti, leinjiin recatoon, perla coretiin nenea ariirijieein amuhin, inae nii perla coretiin nenea eruhane, jataain nii corei eruhane coitucuhin rachoojoein cuhin, rai rucuhele que jitariin necoreteein, nii niicha eruhi perla corete nii recatoon. Nii rijijieeinte, itolere cachaacha jerei amurijiriin jataain nelateine Cana Coaunera Cojoanonaa.

Rede que ate mucuhera rijiicha Cana Coaunera Cojoanonaane

⁴⁷⁻⁴⁸ Charijieein teeinti, nemuri cuhane rede jaaoruha ate mucuurerane jana, itolere ate mucuha nii niicha jaori redene, inae memoha ate caaunne jana carene ichoae inaan ate caohachaaauru janijiin omari cuhane teein, nii baasooru foranacaauru jaaore nii ate mucuurerana, nii rijiicha Cana Coaunera Cojoanonaa.

⁴⁹⁻⁵⁰ Nitohaneein techu, inae cana janonaa satono que turuhane bana, caohachaaain ichaonacaauru janijiin raain, baasoneein ichaonacaauru jaaorureein usi chariji bana jacaelanaala nenea jana anjeraauru. Nii banate chanaa cuurureein auhaaahaquiin,” nae aina nerelanaa nichaanune rai Jesuso.

Canacaanu relaane jaan aonaain coitucuhacaanune bajaa Jesusone

⁵¹ Niritiinte: “Caa inara rai caitoonjoan aonaaina coitucuhiche,” naain canacaanu caje bajaa Jesusone janane: “Enjeen, aihacaanura Curuaanaa,” naacaanu.

⁵² Nii jaunte: “Coaracuche nachuhinti leinjiin Cana Coaunera rai rauhi que cacha relaera- cacha relaanete, ‘Naaonjoaan caa Ena Turunaa Cana Coaunera Cojoanonaa Caohacha’ naain been, ‘Naaonjoaan nii rauhi inoaesi’ naain nii ena canuhacha bei Cana Coaunera Cojoanonaa aina rauhi inoaesi que aitiin caohatiin cachaauru rai been cachaauru relae,” nae Jesuso.

Rai nataneu Nasarete turuha Jesusone

(Mr 6.1-6; Lc 4.16-30)

⁵³⁻⁵⁴ Inae nii nereretanaa rijijiei *parabola* biha cachaauru raine nainainte, jelai caje canacaanu aina amuhin rai nataneu turuhin, ecu nenea sinacoca asaee enohin, ecu nenacaauru cachaauru relaane nunuhete

Jesoso. Nii janate cojoelatiin: “Chuna jataain cojoelanaacojoai ichaane coinane maajeein nerelaete toritiin itolere coitucuhin ere.

⁵⁵ Tana enuha caje itolere ichana inaera cacha calaohi nihane, jana rai neba niha Marihane. Nii jana rai nejeraauru niha Saantiaao, Jose, Simoon, Jodasi, naaonjoainurine.

⁵⁶ Jana rai baihuru netonai cau cana aina ichaaoruhane. Chaa cajena jataain nainain itolere coitucuhin aite,” naaure ecu neein aonajeeurera cachaauru.

⁵⁷ Niritocuruhane jaunte inae Jesoso esenetaain nere tonorana jerecurene cachaauru. Nii jaunte acaauru rai:

“Chunijiun cuhane jaunrute niqui leinjiin *profeta* que suujua acateein coitucure laurinelanaala nenacaauru cachaauru. Nete laen esenetaaurene laurineein nenacaauru naraichuru. Niheichu nii loreri ichaohane jaun nenacaauru niha natiin,” nae cachaauru rai Jesoso.

⁵⁸ Nii jaunte ecu arajiin cojoelanaacojoai ichaenelu, esenetaaurenihaha ecu nenacaauru cachaaurune jaun.

14

Oha Joaan Baotisitane

¹ Nii banate, Calileea batane curuaanaaneein niha Erodesine jaun, nii amuhemuheca Jesusone coitucuriin:

² “Acate, Joaan Baotisitane. Inae o caje ichanacaihara. Acanihane jaunte, nii cojoelanaacojoai ichana nainera,” naain jetao ereereje Jesoso que rai letonocuru rai.

³⁻⁴ Rai nocoala Ferifi comasai Erodiyasi sirihaha comasaine que Erodesine jana jetaote: “Jiaonriha chochoala comasai sirii ii comasaine quera,” naa Joanne coreniha jetao, caresero cuhane Joaan enoaeratelu *cadena* que ichoarateein Erodesi.

⁵ Nitohaneein caresero cuhane enoaain jetaote, Joaan sohin jaonaa jerihane niha natiin, ichana nainenelu Erodesi, satiin cachaauru Cana Coanera letononiha Joanne esenetaauruhane jaun, cachaauru coasiha.

⁶ Nejetaote, nejanoaane bajaanaa bitoane coina beseta ichaa Erodesine jana jetao, nii beseta bitoaa turunacaauru acatiha raansae nii Erodiyasi cacunu. Nii acaauru acatiha raansaa nii ranunane coaraain jetaote, jataain rautatiin coaraane jaun,

⁷ niicha jerei bajaa caje nii ranunane, Cana Coanera notaracaae rai tihane coina aite Erodesi.

⁸ Nii jaun jetaote, rai neba suujuatenojoinneein Erodesi rai: “Canu rai aihane, leinjiin ojaichu cuhane Joaan Baotisita coturi uhaau caraicha,” naa nii ranunane jaun

⁹ inaderae *rey* Erodesi. Nejetaote, satiin niicha cotihacuri acatiha tein Cana Coanera notaracaae, niicha jerei bajaa caje nii ranunane rai tihane coina aitohane jaun,

¹⁰ caresero cuhane niha Joanne jana coturi moloherateein raerate.

¹¹ Nii jaun jetaote, leinjiin ojaichu cuhane Joaan coturi amaain teuruha nii ranuna raine jaun, neba rai te nii ranuna.

¹² Inae nitohaneein teratiha Erodesine coitucuhinte, Joaan jaberoco raain conautein ratiriin, biha uure Jesoso rai Joaan sacuureraauru.

Saoqui oaraancai cacha coroaatiha Jesusone

(Mr 6.30-44; Lc 9.10-17; Jn 6.1-14)

¹³ Nii jaunte, rai beeuruhane caje coitucuhin, nii nihane jaan jelai caje canacaanu aina amuhin, canacaanuhacha aina leinjiin bote cuhane fauhin,

neniha cachane jaan cue Jesoso. Nete nii bote cuhane fauhin amuhacaanu Jesoso ainane coitucuuriin, neseuru cajeeuru uhacoaain sacuure atanechoae uhi cachaauru.

¹⁴ Inae niicha coinetihu turuhin, bote caje fauhin, iniha cuha Jesusone janate, najiniha cunaitenacaauru uhaain arajiin neeuruha cachaaaurune jaun, cairichaaajoaain acaauru coaraane jaun, niicha uhaauri cunaite-nacaauru rautae Jesoso.

¹⁵ Nii jana, inae nocohena jerihane jaunte, Jesoso rohan nichuuntaain: “Chajaain caa cachaauru rai necoeute, nenajaun cauha cuuruhinete, ucuhae rai lenone coretecurumiin. Coatiha caa jana ichaohi cache,” naacaanune jana:

¹⁶ “Chajaain inara acaauru coroaateuche. Coatiha caohacharihei ena caauruhane,” naa canacaanu rai Jesusone jaun:

¹⁷ “Nihei canacaanu rai lenone. Saoquijieein faan, itaque jerajejeein ate, naajeeinchate neeje,” naacaanune janate:

¹⁸ “Cajiha carai uhauuche,” naain

¹⁹ omane choae nelauriaauruha cachaaaurune coina aitiin, biji cuhane nii ate aina faan mucuhin teberiaain: “Narihara Cana Coaunera,” naain Cana Coaunera bajaain cataun nii faan teruhin aina nerelanaa nichaanune rai te Jesoso, chaluhacaanune coina.

²⁰ Nii jana satiin cachaauru naineein chaluhacaanune janate, que lenoneein obeecuruhane jana, jaiti cautihane jaun, rai caute que lechoonca coroata omarii, omari memoaure.

²¹ Canaanaihunru aina enecuru janijilanaala, quichaauruhacha janijiinte, saogui oaraancai cachaauru nii lenonecure.

*Acau ichoae amuha Jesusone
(Mr 6.45-52; Jn 6.16-21)*

²² Nii baihate, ecu nedaain cachaauru rai necoihane tonohanau, bote cuhane fauhin ichoaichaniha nemuri jera jaaohacaanune coina aina nere-lanaa nichaanune letoae Jesoso.

²³ Inae cachaauru rai necoihane baihate, jelai caje amuhin, acaachanejeein ichatane ucuuno que cue, ecu Cana Coaunera bajaane coina.

²⁴ Inae nocohejihane janate, cuu acaachanejeein niha Jesoso nii ichatane ucuunone jana, inae coriaeneein cue nii bote, atane auha caje. Nii jana, mijiaaaineein uha cujuana aina fichafichanaane jaunte, amusine nii bote.

²⁵ Nii jana inae janonaa jerihane janate, nii ichatane ucuuno nihane caje uhin, canacaanu caaijie uhe Jesoso acau ichoae rurujeein.

²⁶ Nii jana acau ichoae rurujeein uhane coaraainne, coasiha cojioriin: “Nechu aansai coitucuhuhite aicha,” naacaanu aina nerelanaa nichaanune.

²⁷ Nii jaunte: “Coa nesooneetoache. Canune aihunra,” naain canacaanu rai iriha Jesusone jaunte:

²⁸ “Ii aaine, jereune ii rene tiaain uhe acau ichoatera Curuaanaa,” naa Jesoso rai Fedorone jaunte:

²⁹ “Chajaaujian,” naa Jesusone jaun, bote caje fauhin acau ichoae cuhin ruruje Jesoso rene cuhin Fedoro.

³⁰ Nete jataain mijiaaaineein uha cujuana aina fichafichanaane coaraain, nesooneetohane jaun, asaun naluha cue Fedoro. Inae naluhane jaunte, nesoone caaun auhaquiin: “Curuaanaa, canu comaleeu,” naa Fedorone jaunte,

³¹ biji que mucuhin: “Chanuna jataain cha esenetaeneei. Chanuna necoatohi,” nae Jesoso, Fedoro rai.

³² Inae bote cuhane faauruhane rijieeoritiin, nesuruha nii fichafichanaa aina cujuanane janane,

³³ Jesoso acatiha neseonraain: “Iite esinae rauhijiriin Cana Coaunera Calaoheeneincha,” naacaanu satiin nii bote cuhane cuinichaanune.

Jenesaree batane que turuhin, ecu nenacaauru cunaitenacaauru rautaa Jesusone

(Mr 6.53-56)

³⁴ Inae nii nemuri jerau turuhinne, Jenesaree batane que turuhacaanu.

³⁵ Nii Jenesaree bataneu turuhacaanune janate, Jesoso coitucuure ecu ichaonacaauru cachaauru. Nii jaunte, jelai batane sacuritiin ecu turuha Jesusone coitucuhin, rene cunaitenacaauru uhaacoain

³⁶ turuhin, caje acaauru rautana nainihane bajaare, jeriha Jesusone rai cajione auha mucuuruhane coina. Nii rai cajione auha mucuurera cunaitenacaaurute satiin nerautaaure.

15

Baasoneein cache ichao tera que iriha Jesusone

(Mr 7.1-23)

¹ Nii janate, Jerosaleen caje turuha uure Jesoso coaraa, Moisesa aitoonjoan rauhi que cache relaaureraauru aina fariseeocuru tabaauru. Acaaurute, Jesoso rohan nichuuntaain:

² “Chanuna aihuruhalu canacaanu inoaesihurune rijijieein neeurene caa ii aina nerelanacaauru. Chanuna jeriha canacaanu ichaone rijijieein lenonecuruhane ajiniha, jauriaanejeein biji culeecurene,” naain Jesoso caje bajaauruhane janate:

³ “Chanunajian inara netonai Cana Coaunera aitoonjoa tonoraelanaala, inara ichaohacha sacuhiche.

⁴ Nitohaneeichene jaunte: ‘Ii inaca, ii neba, naaonjoainuri ere tonoraain caohachaaain ichaaoche. Necha ansai, naain baasoneein rai inaca, rai neba, naaonjoain que ereein neite ateinanohiniha cureein,’ naa Cana Coaunera Quiricha Inoaensi cuhane natiin tonoraelanaala ichaohiche.

⁵⁻⁶ Cana Coaunera Quiricha Inoaensi cuhanete niqui ne rauhi, satiin cache, rai fojiaraauru rai cha teein nihane coina. Nete inara: ‘Coatiha inara rai cha tenaa nainihaaun, satiin quiicha sirii inae Cana Coaunera que banijiaaaineein nihane jaun,’ naain erei cache, inaca, neba, naaonjoain rai chaelai tenaa nainenihane que aitocoiche. Nitohaneeinte, Cana Coaunera aitoonjoan que jaolecohin tonoraeneeiche, nechu jataain inara ichaohacha sacuhichene coina.

⁷ Esinae rauhijiriinte, necha ansaineein neeichene que aitiin, inara que laenaelu Cana Coaunera Ere bera *profeta* inoaensi Isaihasi:

⁸ ‘Caa cachaaaurute,
rai nereecha que
canu coroaajeein neeure.

Jana
acaauru suujua cuhane aihuruhi.

Cacajete
coriaae ne acaauru suujua.

⁹ Nii jaun,
nii chaque nelatejeehai,
netaojiaain canu
coroaecuruhane
nechu jataain acaauru relaauruha cachaaaurune

que nejesinajeein ita relajeein
neeuruhane jaun,'

naelu inara que Cana Coaunera Ere bera inoaensi Isaihasi," nae acauru rai
Jesoso.

¹⁰ Niritohane baihate, nii ecu nenacaauru cachaauru cotijiaain: "Cao-
hachaaain caa inara rai aitocooaunne aonacuchete coitucuhiche.

¹¹ Coatihā baasoneein cacha ichao aasaehai joaereen lenone canaacha quii.
Baasoneein suujua cuhane niicha coacui, nujuae caje mitunaate laen, baa-
soneein cacha ichao aasaje," naainte acauru rai beebeje Jesoso.

¹² Nii janate rohan nichuuntaain: "Nii aitohine aonajeein jataain ii que
nererojoecaauruha fariseeocurune aonaaina," naain caje bajaacaanu aina
nerelaa nichaanune janate:

¹³ "Niicha temunojoinelanaala nenea ajaenate, cojoaisi aina curuataain
rocohin jaoreein Cana Inaca Cana Coaunera.

¹⁴ Aihane jaun, coa acauru rohecaachete nainaurumiin. Maosa rijji-
jieeein neeuruhane rijjijeein nenacaauru relaeraneein neeuruhane jaunte
aitocure. Chaen techu leeocha maosa amanaa jeriha leeocha maosane,
jiniiquiin atane jachu cuhane naluhin nitajeeururihane rijjichuruhane jaun
aitocure," nae aina nerelanaa nichaanune rai Jesoso.

¹⁵ Nii janate Jesoso rai: "Canacaanu rai, nii aitohine jaan beeune coitucuha-
caanu," naa Fedorone janate:

¹⁶ "Inara niha natiin inachura coitucueneeichete.

¹⁷ Tana satiin cacha ujuae cuhane enonaa, cacha suri cuhane cuhin, nii baiha
cacha jaberoco caje mituhane coitucuhichene.

¹⁸ Jana cacha ujuae caje mitunaate, cacha suujua caje mituhe. Niite laen
baasoneein cacha ichao aasaerane.

¹⁹⁻²⁰ Nitohanihane jaunte, cacha suujua caje mituha itolere baasone jaun,
sonajaain jaohin, sinijeranelanaala nenea ene aina ichaohin, asijiauhin,
casejenetiin, ita cotaain, naaonjoaan cachanete laen, baasoneein cacha
ichao asaaerane. Jana nitohaniha cana ichaone tonoraelanaala cana biji
culejelanaala lenonichaane, coatihā baasoneein cana ichao aasaehai," nae
Jesoso.

*Leinjiin ene Jorionelanaala nenea Jesoso esenetaane
(Mr 7.24-30)*

²¹ Jelai caje amuhin Tiro, Sidoon, naaonjoainuri batane nichae cuha
Jesosone jaun aina cuhin,

²² inae ecu turuhacaanune janate, eheehequuin: "Curuaanaa Rabiri nefo-
erate, cairichaaajoaain canu coaraau. Moconajaera sirihā canu cacunune
jaunne aitoonchera," nae canacaanu caaijie uhin leinjiin Canaanun bene,
natane caje uhin ecu ichaonaa.

²³ Nii jana inauheneecha aonajian Jesusone jaunne: "Chajaain caa ene rai
aitoote amuhine. Nete cana caaijie ujuueein eheeheque," naacaanu rohan
nichuuntaain aina nerelanaa nichaanune.

²⁴ Nii jaunte: "Cana Coaunera rai cachaneein nenacaauru Israeli
cocoachacuru nitajeeuruhane rai nenacaauru reneecha caletaelu," nae
Jesoso.

²⁵ Nete, nacatihā neseonraain: "Canu coroatajaneuchera Curuaanaa,"
naa rai nii enene janate:

²⁶ "Coatihā caohacharihei Cana Coaunera cachaneein nenacaauru que
banijiaain nenea ruluhin remaae rijjijeein neinequichene rai tihanuchen-
era," naa Jesusone janate:

²⁷“Aihachechuhisi niquicha Curuaanaa. Nete remaae rijijieein canacaanu coaraaichene niha natiin, atiin canu coroatajaneuechera Curuaanaa,” naain Jesoso tonorae nii ene.

²⁸Nii jaunte: “Quesenetaaine corenihate, inae ii jerenohi rijijieein ner-autareein nii ii cacunuchera,” naa Jesusone rijieeoritiin, inae nerautae nii rai cacunu.

Arajii cunaitenacaauru rautaa Jesusone

²⁹Jelai caje amuhinte, Calileea conemuri auhaniha turuhin, ichatane ucuunno que iniin, ecu nelauriaain lauheque Jesoso.

³⁰Nii janate, rene netaojiaaure arajii cachaauru, bacosacuru, maosacuru, biji que jiuronacaauru, erenaacharaauru, leeochoauru arajii cunaitenacaaurune maajeein uhaacoain, Jesoso acatiha tenajaauruhane acaauru rautaane coina.

³¹Nitohaneein rautanaacane janate, inae nerautaaain, nichaauraaain, amuure bacosacuru, maosaneeuruhane caje conoe maosacuru nota, inae nerautaaure biji que jiuronacaauru, erenaacharaauru niha natiin inae ereeure, naaonjoaauruhane coaraainte, jataain cojoelatiin, Cana Coaunera Israeli Coaunera coroaecure nii ecu neein coarajeeurera cachaauru.

Jena oaraancai cachaauru rai lenone faa Jesusone

(Mr 8.1-10)

³²Nii janate, aina nerelanaa nichaanune cotijiaain canacaanu rai: “Inae jataain cairichaojoaain caa cachaauru coaracaun. Inae nichata janoha cau canu aina neeuruhane. Nii jana nihei acaauru lenone. Naininaaun coroatenajaelanaala acaauru letoaanu acaauru nenajaunne. Mijiintena caaun aterocuruha bero cuhanene coataa,” naa canacaanu rai Jesusone jaunne:

³³“Chuna caa araaine cacha rai lenone erurichaache, neniha cachane jaan nihacache natiin,” naacaanu aina nerelanaa nichaanune janate:

³⁴“Inatajajeein nihun faan siriquiche,” naa canacaanu rai Jesusone jaunne: “Caainsinejeein faan, coroatajajeein ate, naajeeichate neeje,” naacaanune janate,

³⁵atane ichoae nelauriaauruha cachaaurune coina aitiin

³⁶rai biji cuhane faan aina ate mucuhin, Cana Coaunera bajaane baiha, cataaun taturiin aina nerelanaa nichaanune rai te, cachaauru rai chaluhaaanune coina.

³⁷Nii jaunne, satiin cachaauru rai chaluhacaanune jana, inae nainaaain lenonecuruhane saijieein cautihane jaun, rai caute que caainsine omari memoaaure.

³⁸Canaanainuru, enecuru, uha elone jaun tabaacoaa nucuhecuru aina uha cujuana tabaine janijilanaala quichaaauruhacha janijiinte jena oaraancaure nii lenonenacaauru cachaauru.

³⁹Nii lenonecuruha cachaaurune baihate, cachaauru rai necoeein, leinjiin bote cuhane fauhin, Maadala batane que cue Jesoso.

16

Cojoelanaacojoai icharatecuruha sadoseeocuru aina fariseeocurune

(Mr 8.11-13; Lc 12.54-56)

¹Nii janate, Jesoso coaraa uure fariseeocuru aina sadoseeocuru. Nitohaneinte inae rene turuhin coulurujueeuruhane jaanu leranu ariha, acaauru rai cojoelanaacojoai ichaane coina aitocure. Chaen esinae rauhijiriin, Cana Coaunera letono nihane coitucuuruhane coinane maajeein.

² Nete acaauru rai: “Charijieein teeinti, sonaina cafarane nocohaca dedene: ‘Caohatorichaaïn janonaa,’ naain ereeiche.

³ Jana, janone cafarane nocohaca dede nijichoriaaïjoaaine: ‘Urichaaïn elo,’ naain ereeiche. Nitohaneein dede caje itolere coitucuhin naaonjoaainchene natiin, chanuna jana: ‘Naaonjoaane cointate caa aicha,’ naain caa enene cojoanonaa coitucunaa naineneeiche.

⁴ Caa cachaauru nechu aansaineein suujua coitucuelanaala nenacaaurute, cojoelanaacojoai ichacaaunne cointa canu rai aitocure. Nene inae acaauru que coaratesihalu Jonasine jaun inae nenacaneein acaauru que cojoelanaacojoai coaratenaa jereneun,” naane baiha acaauru ratiriin, jelaï caje amuhe Jesoso.

Faan jorerera- lebadora rijiïcha fariseeocuru ichaone
(Mr 8.14-21)

⁵ Inae Calileea conemuri jerau cuhacaanune jaun faan baiteein ratirihaaanu aina nerelanaa nichaanune jaunte:

⁶ “Aonacuche. Faan jorera rijiïcha fariseeocuru aina, sadoseeocuru ichaone que necohalajihuche,” naa canacaanu rai Jesusone jaunne:

⁷ “Chanuna caa aite. Faan uhaenihacachene jaunna caa aitohate,” naa caanu ita raine aonajeeinte:

⁸ “Chanuna faan uhaeneinchene que aitocoiche. Jataain asaaeriinchate quesenetaaiche.

⁹ Tachu jaiti nainaquiche taolu saoquijiei faan chaluheratihanu, saoqui oaraancai cacha raine jana, inata omariin rai caute taojiaaichelu.

¹⁰ Niheichu taolu, caainsinejei faan chaluheratihanulu jena oaraancai cacha raine coaauheeiche, inata omariin jana rai caute taojiaaichelu.

¹¹ Chanuna faan que inara rai aitenihanune que nainaneeiche. Faan jorerera rijiïcha fariseeocuru aina sadoseeocuru ichaone que necohalajihuche,” nae aina nerelanaa nichaanune rai Jesoso.

¹² Nii jaunne, faan jorerera que aitelanaala, cacha relaauruha fariseeocuru aina sadoseeocurune que aitoha canacaanu rai Jesusone que nainacaanu.

Mesihasi niha Jesusone biha Fedorone
(Mr 8.27-30; Lc 9.18-21)

¹³ Inae Filipo Sesareea batane que turuhinte, aina nerelanaa nichaanune rai: “Tonacuruha cachaauru, Cana Coanera Calahineein cacha caje nejanoanaa nichaaunne que,” naa Jesusone janate:

¹⁴ “Tabaaurute, Joaan Baotisita niha, ii beure. Jana tabaaurute, Irihasi niha, ii beure. Jana leeochoaurute, Jeremihasi niha ii beure. Jana tabaaurute, chunocoha Cana Coanera ere bera *profetane* caiha, naaure,” naain tonoraacaanune janate:

¹⁵ “Tonaquiche jana inara. Cha nichaanun jana Canu inara rai,” naain canacaanu caje bajaa Jesusone janate:

¹⁶ “Iite esinae rauhijiriin ichaohin nenea Cana Coanera Calaohi Mesihaseinei,” nae rai Simoon Fedoro.

¹⁷ Nii jaunte: “Raotojoeinte rausiaaenojineein neei, Jonasi calaohi Simoon. Chuni cacha ichei benihane janate, Canu Inaca Cana Coanera ii que canu coitucuerate.

¹⁸ Jana iite Fedoro neei. Canune ichei aitoon. Iite canuhacha tei ajeri rijiieein, canu coitucuruha canu cachaneein neenihurune cointa icharaneein neriquiin. Nii ii que canuhacha icharateï amuritonaan nainerinaain chuni, onaanïha natiin itajenaa nainerinaain.

¹⁹ Ii raine, Cana Coaunera Cojoanonaa que nenea naineeine coina, ichei chabi tereeeuni. Caa chauratane que netiin, iicha ichaite, Cana Coaunera Cojoanonaa que nereein. Jana caa chauratane que netiin, jaolecohine jaante, Cana Coaunera Cojoanonaa que tihane bana jaolenereein,” naa Simoon Fedoro raine baihate:

²⁰ “Jiaonriha chuni rai: ‘Acate Mesihazine,’ naain beeichene,” nae aina nerelanaa nichaanune rai Jesoso.

Orichaaine biha Jesusone

(Mr 8.31-9.1; Lc 9.22-27)

²¹ Inae mainajiriin cairichaururichaain Jorioocuru bichauhenaauru, saseredotecuru curuaanaacuru, Moisesa rai Cana Coauneraacha tei rauhi que cacha relaureraauru, naaonjoainurine catainaane jaunte, Jerosaleeun curichaainne beebeje aina nerelanaa nichaanune rai Jesoso. Sohin jaaoruhane nichata janone cuhane ichanarihanine que aitothane jaunte,

²² jelai Jesoso teteriin: “Jiaonriha nitohaneein chetecuruhane jeriha Cana Coaunerane Curuaanaa. Nitohaneein chetena nainecuruhi jerihane,” naain caohatiha Fedorone janate, nauriteriin Fedoro coaraain:

²³ “Naain cacaje amuura moconajaera. Nechu canu cairichaeranu quete aitothicha. Cana Coaunera jerenohin aina, cha coitucunaa nainiheei ii. Cachauruhacha jerenohinchate coitucuujeei,” naane baihate:

²⁴ “Chunocoha canu esenetaain, canu aina nerelanaa jerihane, rainuhacha que niicha coacuhi jianeein, itolere necairichanaa abaataain canu sacuhine.

²⁵ Jana canu colane rai nichao ichoteratena jererate, rai nichao itajereein. Jana, canu coreniha necairichanaate, rai nichao ichoteratereein.

²⁶ Coatihaha chaque nelatihei, itolere niicha jerei, niicha coacui sirihane nihanatiin, nichao itajiha cachane. Inaaonjoaain coretihane niha natiin, nii nichao ichoteratena nainiheei cacha.

²⁷ Inae Cojoanonaa que turuhane banane turuha ureeuni esinae rauhijiriin canu- Cana Coaunera Calaohineein cacha caje nejanoanaa nichaaunne, canu Inaca Cana Coaunera necaohacha que necaohachaaain, rai letonocuru anjeraauru aina jiniiquiin. Nitohanihane banane, le cachauruhacha ichai cainareeuni acaauruhacha ichai rijiinanaain.

²⁸ Cau caa ena nenacaauru tabaaurute oorenerereein, itolere curuaanaa neein nihanune coina turuhanu cacha caje nejanoanaa nichaaunne Cojoanonaa coaraane reentiaaajoaain,” nae aina nerelanaa nichaanune rai Jesoso.

17

Nejelauneein necoriha Jesoso jaberocone

(Mr 9.2-13; Lc 9.28-36)

¹ Nitohaneein atinaaururichaainne bihane baiha, saota janonejeeinte, Fedoro, Saantiaao, Saantiaao ocoala Joaan, naaonjoainuri amaain jelai acaauruhacha aina jataain ucuuneein nenea ichatane ucuuno que cue Jesoso.

² Inae ecu turuhin jetaote, acaauru acatiha netiin, necoriha Jesoso jaberocone jana, rai nomeri netonai enoto tocohaneein jiquihacohane jana, rai cajione netonai cono tocohaneein jiquihaque.

³ Nitohaneein necoriha nomeri aina rai cajionene jana jetaote, Jesoso rene ecocohin aina ereeuruha Moisesa aina Irihasine jana coarajeure.

⁴ Nii jaun jetaote Jesoso rai:

“Curuaanaa, caohatoha cau nihacachene. Ii jereeinene nichatajaain loanari jareeuni, leinjiin ii rai, leinjiin Moisesa rai, leinjiin Irihasi rai, naaonjoaain,” nae jetao rai Fedoro.

⁵ Niritiin ereereeca Fedorone jana jetaote, luhecotariin jiquihaquuin acaauru conaacotaa dede sacarine jana jetao: “Caate jataain belaaain janijiin quiiicha cocoinai Canu Calaohi ne. Rai nere tonoraain neeuche,” naain jetao toni nii dede sacari jana erena.

⁶ Niritiin toniha erenaane aonaain jetaote, atane ichoae comoore jataain coasina caaun, nii nichatajaain aina cunacaauru aina nerelanacaauru.

⁷ Nii jana jetaote, acaauru rene nichuuntaain mucunajaain jetao:

“Nimichucuche. Coa casihache,” naa Jesoso acaauru raine jana,

⁸ coaracuruhane jana jetao, inae neniha chuni ainane jana, jelai acaachanejeein ecu ne Jesoso.

⁹ Inae nii ichatane ucuuno caje jeelaiha fauha cuuruna jaun jetaote: “Jiaonriha chuni rai caa inaraacha coarai beeichene, Cana Coaunera Calaohi cachaneein nejanoanaa nichaaunne ohanune caje ichanacaunne reenti-aain,” naa aina nerelanacaauru rai Jesusone jana jetaote:

¹⁰ “Chanuna jana chaen: ‘Irihasite jaurihanejeein turuha ureein,’ naaure Cana Coauneraacha tei rauhi que cache relaaaureraauru,” naain jetao Jesoso caje bajaure aina nerelanacaauru.

¹¹ Nii jaun jetaote: “Esinae rauhijiriin Irihasite ichoaichaniha turuha ureein. Acate itolere rucuhereein.

¹² Nena canu inara rai aitoon. Nii Irihasite inae ichoaaichaniha turuhelu. Nete, acanihane coitucuelanaala que nocoatijiaain, mainajeriin cairichaaurelu. Nii rijijieeinne acaauru bijiu necairichaa cureunni Cana Coaunera Calaohi cachaneein nejanoanaa nichaaunne,” naa acaauru rai Jesusone jana jetaote,

¹³ Joaan Baotisita que, acaauru rai aitoha Jesusone que nainacure aina nerelanacaauru.

*Suujua cuhane coitucuchuhi siricha canaanai rautaa Jesusone
(Mr 9.14-29; Lc 9.37-43)*

¹⁴ Inae nii cachaaauru aina nihacaunne jaan turuuruhane janate, Jesoso rohan nichuuntaain, nacatiha neseonraain:

¹⁵ “Curuaanaa, cairichaaajoaain canu calaohi coaraau. Araain saainte mijiaaineein mucuha rai cunaine, usihanauniha natiin comohin, acauhanau niha natiin naluhe.

¹⁶ Ii aina nerelanacaauru raine niqui teeun, nete rautasihurene,” nae rai leinjiin cache.

¹⁷ Nii janate: “Cha esenetaain, caohachaain suujua coaranacharaauru cachaaauru. Cha carajaneeina inara aina neein inara relaain, inara abaantareeun. Cajiha canu rene nii canaanai uhaauche,” naain

¹⁸ nii canaanai caje coitucuchuhi sitaa Jesusone rijieeoritiinte inae ner-autae.

¹⁹ Nii baihane, jelai Jesoso teteriin: “Chanuna jana canacaanu coitucuchuhi sitanaa nainesinihacaanu,” naain Jesoso caje bajaacaanu aina nerelanaa nichaanune janate:

²⁰ “Jataain aasaariin esenetaaichene jaunte, rautana nainesineeiche. Esinae rauhijiriin mosatasa ucuhe tabaainejeeinjin esenetaaichene jana nihanete, caa ichatane ucuunno rai: ‘Caalai caje amuhin, tajiha cunihun,’ naaichene amure jelai caje. Nihei chanerihai inara rai cha, rauhijiriin esenetaaichene.

²¹ Nete laen, catohanei moconajaera letono, cana suri couu neein Cana Coaunera bajaee bajajeein sitanacai ne,” nae aina nerelanaa nichaanune rai Jesoso.

*Caa quete orichaainne be coroata saain Jesoso.
(Mr 9.30-32; Lc 9.43-45)*

²² Inae nii canaanai caje coitucuchuhi sitaane baiha, jiniiquiin Calileea batane que amuhemuhecaanne janate, aina nerelanaa nichaanune rai: “Cana Coaunera Calaohi cachaneein nejanoanaa nichaannete necha aansaneein nenacaauru cachaauru bijihu canu tiha cuurureein,

²³ casohin cajaanurhane coina. Nena, nichata janone cuhane ichanaree-
unni,” naain aina nerelanaa nichaanune rai biha Jesusone jaunne, jataain inaderaacaanu.

“Coriqui tihana Teenforo rai nii inara relaera,” naain caje bajaauruhane

²⁴ Niicha relainichaanune aina jiniiquiin Caferenaan turuha Jesusone janate, Fedoro coaraa uure, Teenforo asaae cacha caje coriqui bajaaurerauru. Inae Fedoro rene turuhinte: “Coriqui tihana Teenforo rai nii inara relaera,” naain caje bajaauruhane janate:

²⁵ “Ejeen, coriqui tiha,” naain acaauru tonorae Fedoro.

Nii janate inae loreri asaae enoha cuhacaanune jana, Fedoro rai: “Tonaai iite Simoon. Charijihuru caje coriqui bajaauru caa chauratane que nenacaauru cachaauru curuaanaacuru. Rai lauri cajena. Ainihane, laurine lanaala nenacaauru cajena,” naain bajaa Fedoro caje Jesusone janate:

²⁶ “Laurine lanaala nenacaauru cajete bajaauru,” naa Fedorone jaunte: “Nitohaneein, acaauru lauri coretena nainenihane chujian, cana netonai coretena nainerihaaca.

²⁷ Nete nabana chunocoha acaauru caje nena baijiaera tocohanihacane coataa, caohachae coretichaane. Chajaain taa nemuri cuhane ate cojunihu. Chaen jauriaanejeein dadaera ate raain, rai nujuaen cuhane coaraainete, cuhane nereein coata caje coriqui. Acaachate nainejereein que canu rai aina ii rai *imposto* coretichaane. Chaen amaain coretenihun,” nae Fedoro rai Jesoso.

18

*Charijicha jataain nelateineein ne Cana Coaunera Cojoanona que.
(Mr 9.33-37; Lc 9.46-48)*

¹ Nii rijieoritinne, Jesoso rohan nichuuntaacoain: “Charijicha jataain nelateineein ne Cana Coaunera Cojoanona que,” naain caje bajaacaanu aina nerelanaa nichaanune.

² Nii jaunte, leinjiin canaanai cotijiaain, canacaanu cataaun tein:

³ “Esinae rauhijiriine aitoon. Inara ichao coreein, aiha caa canaanaine rijijieein nena naineneeichene, coatiha Cana Coaunera Cojoanona que nena naineriheeicheein.

⁴ Cana Coaunera Cojoanona que nelateineein neite, leeochoauru amurijiriin nena coacuelanaala, aiha caa canaanaine rijijieein rai nichao coreein ne.

⁵ Chunocoha, canu coreniha leinjiin canaanai raerate canu raa aicheein,” nae aina nerelanaa nichaanune rai Jesoso.

*Jataainte alalacarae osa que nesarucuaane
(Mr 9.42-48; Lc 17.1-2)*

⁶ “Chunocoha, caa ena Canu esenetaeraauru canaanaihunru saruheraniha osa quene, nuluno que ajeri jaberoco tijichain, cucuana ucuaano jelon joeraanete caohachae.

⁷ Jataainte cairichaaajoaure caa chauratane que nenacaauru cachaauru, enaacha osa que sarunojoneein neeuruhane jaun. Itolere banate nito-haniha cureein. Nete acaauru amuritoheriin jataain cairichaaajoareein nii osa que acaauru saruhera cacha.

⁸ Nii jaunte caohachae, ii biji, ii tijia, naaonjoain osa que ii saruhin nihane, molohin jaohine. Nenacaeneein tejian caohachare, ii biji, ii tijia, naaonjoain mauhecaain ichaonaa esine que neeine. Nabana, ii biji, ii tijia, naaonjoain, ii saruhane coreniha, satiin ijiabereeo chabana jacanaacharejeein nena usi jana nijiaohine coataa.

⁹ Jana, ii nota, osa que ii saruhane, rocohin jaao. Nenacaeneein tejian caohachare, leinjiin ii nota aina ichaonaa esine que neeine. Nabana jerane ii nota aina jiniiquiin chabana jacanaachara usi jana nijiaohine coataa.

*Carenero nitaje que cuaain relanjaane
(Lc 15.3-7)*

¹⁰ Jiaonriha, chunocoha caa canaanaihunru que jaolecohichene. Dedeu neein itolere bana acaauru beraihuraha Ofa Cana Coanera rohan neein rai letonocuru anjeraaurune jaunne inara rai aitoon.

¹¹ Canu- Cana Coanera Calaohi cachaneein nejanoanaa nichaaunnena, nitajera i nenacaauru ichoterateraanu que turuhin neeun.

¹² Aonacuche. Tana leinjiin cacha, lefashaain niha rai carenerone jana, nitajiha leinjiinne, ichatane ucuunno que nii iscoon choonca iscoonni ratiriin,

¹³ nii nitajenaa ariin eruhane, nii iscoon choonca iscoonneein nitajelanaala nenacaauru coroaecane amurijiriin, esinae rauhijiriin niicha eruhi coroaerihane.

¹⁴ Nii rijijieeinte, nii leinjiinejein nitajeeuruha caa canaanaihunrune jerene dedeeu nena cana inaca Cana Coanera.

*Chatohaneein nainecure ita que suujua acatecuruha Jesocurisito coitucurerane.
(Lc 17.3)*

¹⁵ Chunocoha leinjiin inara caje Jesocurisito coitucuera, baaso ichaain niha chunocoha raine, jelai tein cotijiaain baaso ichaain niha raine coitucuerateein rai raotojoein ereeine, nii rai irihane jana rai nere tonoraain coitucuhin nihanete, inae jataain raotojoein neriquicheein jiniiquiin.

¹⁶ Jana ii ere tonoraenihane, leinjiin corootajaainniji cotijiaain, acaauru aina jiniiquiin rai ereeuche, ii corootajanena nainecureha nii leeochoauru netonaine coina.

¹⁷ Jana, acaauru ere nihanatiin tonoraenihane, netaojiaain Cana Coanera coroaeraauru rai beein, acaauru rai teute rai ereeuruhine. Nii netaojiaain Cana Coanera coroaeraauru ere tonoraenihane, Cana Coanera coitucuelanaala nenacaauruneein tein, Roma curuaanaa rai cacha cobaraain coriqui bajaaurera rijijieein coaracuche.

¹⁸ Caa chauratane que netiin, inara ichanohite, jerichanejeein dedeeu icharareein. Jana, caa chauratane que netiin jaolecohichene jaante, dede caje jaonjoinereein.

¹⁹ Caa quene inara rai aitoreeunni. Caa chauratane que netiin, ita que jerajejeein neein ita suujua rijijieein coacuhin Cana Coanera bajaain, cha bajanaa jeriquichenete, inara rai inaraacha bajai tereein canu inaca Cana Coanera.

²⁰ Chunijiun neeichene jaaunru, Canu coreniha, corootajaain, nichatajaain, naaonjoaain netaojiaain neeichenena canu netonai, ecu inara aina nereeunni," naa Jesusone janate:

²¹ “Curuaanaa, inata saain canejera que casuujua acatichaaunne cao-hachae, baaso ichaain niha caraine, caainsi saneeina,” naa Fedorone janate:

²² “ ‘Coatiha, caainsi saneein,’ nahaaun. ‘Caainsichoonca saneein caainsinei quene aitoon, ii suujua acateeine coina,’ ” nae Fedoro rai Jesuso.

Rai fatoroon cachaauru rebe aninoana jereniha acaauru beraichaneein nenaane

²³ “Nitohanihane jaunne, naaonjoaa Cana Coaunera Cojoanonaane que inara rai aitoreeunni. Aonacuche. Rebe rucuhena jeriha leinjiin curuaanaa reyne rijijiei nereretanaa quene inara relareeunni.

²⁴ Inae rebe rucuhena nunuhetihane janate, jataain arajiin que rebeeona rai cacha turuaa uure rene.

²⁵ Nete, neniha cha coretihane jaanne jaun, jitariin bereecuru, rai sini-jera, rai rucuheleuru, naaonjoainuri aina curuaecaain, letononeein nee-ruhane coina acaauru que necoretihane coina aite nii *rey*. Jitaain rai rebe coretihanereein tiaaajoaain satiin jiniiquiin amihaneeuruhane coina.

²⁶ Nii jaunte, nii *rey* acatiha neseonraain: ‘Curuaanaa, atiin caque ii suujua acateein, canu cohacorihune ii rai jitariin corete,’ naa rai nii cachane jana,

²⁷ cairichaaajoaain coaraane jaun, nii rai rebe aninoaain que suujua acateein nirijieein jianerate.

²⁸ Nete inae jianiha nii rebeonajaane jana, caje cuhin rai corihanera que coroatajajeein rebeeona aina ita eruhin, nii rebeeoca quene coreniha mucuhin rai raro tororohin: ‘Caque rebeoquine jaan coreteeu,’ naa raine janate,

²⁹ nacatiha neseonraain: ‘Canu que ii suujua acateein, canu cohacune ii rai jitariin corete,’ naa rai nii leechane saijieein,

³⁰ tonoraelanaala caresero cuhane enoaerate, cuu niha rebe jitaain coretihanereein reentiaaine coina.

³¹ Nitohaneein, caresero cuhane nii acaauru leecha tihane coaraante, jataain rautaaurenihane jaun, nii acaauru curuaanaa *rey* rai biha cuure leechaauru.

³² Nii jaunte, que suujua acateein jianihane baiha nihane jaun, cotihareteein: ‘Nechu aansaneein ichaonaa cacha. Nii rebe coreniha rebeoquine janane, ii que casuujua acateein, carichaaajoaine jaun ii jianeunlu carai aitohine jaun.

³³ Chanuna jana, nii cairichaaajoaain ii coaraain casuujua acatichaaunne rijijieein, nii ii leecha que, ii suujua acateneei,’ naain,

³⁴ inae jataain obaecane jaun, caresero cuhane enoaerate nii *rey*, jitaain rebe coretihane reentiaain,” naain nii nereretanaa que canacaanu relaane baihate:

³⁵ “Nitohaneeinte inara casetecareein canu inaca Cana Coaunera, inara suujua aina cutaain inara amute cacha que inara suujua acateein belainee-ichene,” naainte aina nerelanaa nichaanune rai beebeje Jesuso.

19

Sinijera joaera quete cacha relae Jesuso.
(*Mr 10.1-12; Lc 16.18*)

¹ Niritiin acaauru rai irihane baihate, aina nerelanaa nichaanune aina Calileea caje amuhin, Jodea batane que turuhin, nucuhe Jorodaan jera que cue Jesuso.

² Nii janate, arajiin sacuure cachaauru. Ecute arajiin cunaitenacaauru rautae.

³ Nii janate, nechu cairichaaauruhane jaan lera ariha, Jesoso rohan nichu-untaain: “Tonaai. Caohachaana joaereen coreniha rai comasai jaoha cachane,” naauruha Jesoso rai fariseeocuru tabaaaurune janate:

⁴ “Tana Cana Coaunera Quiricha inoansi cuhane laenanohineein nena ereretaain aonaquichene. Jaurihanejeein itolere coaunaane nunuhe-neeinte, quicha, ene, naaonjoaain coaunaelu Cana Coaunera.

⁵ Nitohaneein acaauru coaunaainte: ‘Rai fojiaraauru caje amuhinte comasai raain, leinjiin cachaneein nena rijijieein ichaaorureein,’ naalune coitucuhichene.

⁶ Nitohanihane jaunte, lesajeein necoansajiaa cachane, leinjiin ita jaberoco que jaberoco rai rijijieein neeure, rai comasai aina. Niheichu ita caje, Cana Coaunera tenojoihunru batunaa nainiheijoaereen cacha,” naain acaauru tonoraa Jesusone janate:

⁷ “Chanuna jana chaen, comasai jaonaa jerera nihane, rai ita jaaoruhane jaan cocoiricha tein, comasai joaera coina aitelu Moisesa tenojoi rauhi,” naauruhane janate:

⁸ “Niritiinte aitelu Moisesa, nechu aansaineein nere tonorana jereneeichene jaun. Coatiha niqui jauriaanejeein nitohaneein niheilu.

⁹ Nena laen canu inara rai aitoon. Chunocoha, chuni quicha aina ichoaniha rai comasaine jana, jaohin leeocho ene raanete, nii ene niicha rai coreniha inae osa que nesarue nii quicha,” naa Jesoso fariseeocuru raine janate:

¹⁰ “Nitohanihane jaun chujian, caohacharihei necoasajiaa cachane,” naa- caanu aina nerelanaa nichaanune janate:

¹¹ “Coatiha nitohanai coitucunaa nainesihuruhi satiin cachaauru. Acaihanijin coitucuuruhane coina, coitucueratiha Cana Coaunerane jaan curuhachate, nii coitucuujuueeurureein.

¹² Niha araai lauriin nitohaneein necoansaijianaa nainelanaala niha cachane jaanu. Tabaaaurute, inae nejanoae nitohaneein necoansaijiaureni- hane coina. Jana tabaaaurute acaauru cule rocooruha acaauru amute cachaaurune jaun necoansaijianaa nainecurene. Jana leeochoaurute rao- tojoein Cana Coauneraacha tei amihanenaa que amihaneeuruhane coina necoansaijianaa jerene. Nitohaneein ichaonaa jereraauru, nitohaneein ichaaoruhine,” naain ereereje canacaanu rai Jesoso.

*Canaanainunru rausiaaeca Jesusone
(Mr 10.13-16; Lc 18.15-17)*

¹³ Nii janate, canaanainunru uhaaure Jesoso rene cachaauru, acaauru rai Cana Coaunera bajaain, biji que acaauru mucuhin acaauru rausiaae- cane coinane janane, acaauru que tacaain caohatihacaanu aina nerelanaa nichaanune.

¹⁴ Nii jaunte: “Coa Canu rene tururuha canaanainunrunne caohatihache. Cana Coaunera Cojoanonaate aihuruha caa canaanainunrunne rijijieein n- nacaauru rainein ne,” naainte,

¹⁵ bijique nii canaanainunru mucuhin rausiaae najaane baiha, jelai caje amuhe Jesoso.

*Jesoso ainate ere leinjiin enamanaa coriquihona.
(Mr 10.17-31; Lc 18.18-30)*

¹⁶ Nii janate, Jesoso rene turuhin: “Cacha relaera, chariji caohacha icha- reeun, chariji bana nitajenaachara ichaonaa que ichaohanune coina,” naa leinjiin enamanaa Jesoso raine janate:

17 “Chariji caohachana Canu caje bajaai. Caohachate ne leinjiincha. Nitajenaachara ichaonaa caohacha que ichaonaa jereeine, aitohalu Cana Coaunera rai Rauhine jaan tonoraain ichaao,” naa rai Jesusone janate:

18 “Chariji Rauhina,” naain baajaane janate: “ ‘Coa sonajaain jaoha. Jiaonrihachu, ii comasaine lanaala nena ene dadaain, asijiauhin, leeochoaauru cairichaa casaje que ereein, naaonjoaain neeine.

19 Chaen ii fojiaraauru ere tonoraain, ijiabereeo belaaaine rijijieein, chamute cacha belaaain ichaao,’ ” naa Jesusone janate:

20 “Jitariinne, nii chaitoonjoa tonoraain. Chana nenacaaen carai lanare,” naa Jesuso rai nii enamanaane janate:

21 “Esinae rauhijiriin, chaque lanaelanaala Cana Coaunera aitoonjoa tonorana jereeine, chajaain jitariin nii iicha sirii que necoreteein, cairichaa ihuru rai tenihun. Nii banaachate, jelai amuritoeriin nereein iicha latei dedeeu. Nii baiha canu sacuu,”

22 naa rai Jesusone aonaante, jataain inaderaain cauha cue nii enamanaa, jataain coriquihocane jaun.

23 Nii jaunte, aina nerelanaa nichaanune rai: “Esinae rauhijiriinte caaintate, Cana Coaunera Cojoanona que enoha leinjiin coriquihonane.

24 Nacoauneeine aitoreeunni. Charijieein teeinti leinjiin toro seonjoan amuritojoaain nena camecho, oco jachu cuhane situnaa nainene. Nii amurijiriin enonaa nainiheii leinjiin coriquihona Cana Coaunera Cojoanona que,” nae aina nerelanaa nichaanune rai Jesuso.

25 Niritoha Jesusone jaunne, jelai amuritoheriin canacaanu suujua elonaane jaun: “Nitohanihane, chariji jana enohin nichotenaa nainereein,” naacaanu ita raine janate,

26 canacaanu coariin: “Nihei chuni raajenihane enohin nichotenaa nainiheii. Nete laen Cana Coaunera jerihane joaenreein cacha enohin nichotenaa naine,” naa canacaanu rai Jesusone janate:

27 “Canacaanune, ii sacuhacaanune coina jitariin canacaanuhacha sirii ratirihacaanulu. Cha jana rarichaanuhin canacaanu nii coreniha,” naa Fedorone jaunte:

28 “Esinae rauhijiriinte, inae Cana Coaunera cojoanona que turuhane bana canu, Cana Coaunera Calaohi cachaneein nejanoanaa nichaaunne itolere cocoainanacaaihuri amurijiriin cocoainanohi nichaaunne jaan roritrone ichoae nelauriaanune banate, inara netonai lechoonca coroatajai cocoainanacai nequichene roritrone ichoae nelauriariquicheein, nii lechoonca coroata lauriin nenacaauru Israeli cocoaichacuru ichanaa coaraain, ‘Acaauru acaaurute caohacha ichae. Jana acaauru acaaurute baaso ichae,’ naain been coitucuhin rucuhequichene coina.

29 Chaen techu, canuhacha icharateii ichacuruhane coina, rai bereecuru, naraaichuru, comasai, fojiaraauru, rai natane, naaonjoain ratirichate, lefasha saneein jelai amurijiriin eruurureein. Chaen techu, chabana nitajenaachara nejeein nena ichaonaa que ichaoreein.

30 Chaen techu, caa ena leeochoaauru amurijiriin nelaetoha nocoetonacaauru, caa ena chaque nelatihei rijijieein nenacaauru fautaain chaque nelatelanaala nedaaurureein. Jana ena caa leeochoaauru fautaain nelatihei rijijieein nenacaaurute, jataain nelateineein neurureein,” naain Fedoro tonorae Jesuso.

20

Leinjiin ocoana erora- cacha amiharatera rijicha Cana Coaunera Cojoanonaane que canacaanu relaa Jesusone

¹⁻² Niritoha canacaanu raine baihate nocoana que cacha amiharatiha leinjiin ocoana erorane rijiicha Cana Coaunera Cojoanonaane que canacaanu relae.

Niritiinte: “Leinjiin cacha janohetiin nimichuhin, nocoana jana amiha-neeuruha cachaaurune coina ariin, inae cachaauru eruhin, rai nocoana jana le jiichooneineein acaauru amihaneeo coretihane coina rucujueein, nii cachaauru letoae nii amihanenaa erora.

³ Inae acaauru letoane baiha, enoto chujutaelalajeein nacoauneein mituhin cuhin leeochoauru cachaauru arihane janate, najiniha neeure nenaanaja cataaun nelanaaejeein cachaauru.

⁴ Nii jaunte, nii nelanaaejeeunruhane coaraane jaun: ‘chajaain inara netonai amihanenihuche canu ocoana jana. Inara amihaneeon rijijieeine inara coretereunni,’ naa nii amihanenaa erorane jaun cuure nii cachaauru.

⁵ Nii baihate coaiteen, enoto chujutaain mituhin cachaauru ariin, nii baiha sonaiha mituhin cachaauru ari nii amihanenaa erora.

⁶ Inae nuna macohi ichoae teejiha enotone jana, mituhin nacoauneein cachaauru arihane jana, nenaanaja cataaun neeuruha rai namihaneeo colane nelanaaejeein cachaaurune jaun, erunajaain: ‘Chanuna sonafaajeein amihanelanaala neeiche,’ naain acaauru caje bajaa nii amihanenaa erorane jana:

⁷ ‘Neniha canacaanu rai amihanenaa terane jaunna, amihanenihacaanu,’ naauruhane jaunte: ‘Chajaain aihane inara netonai canu ocoana jana amihanenihuche,’ naain letoanajae nii amihanenaa erora.

⁸ Inae nocohena jerihane janate, rai cachaauru beraicha rai: ‘Chajaain, nii cachaauru cotijiaain, acaauru satononiha turuhin amihanenacaauru que nunuheteein coretenaacu, nii jauriaanejeein nunuheteraauru que satonoteein,’ naa nii amihanenaa erorane janate,

⁹ inae ichoaichaniha cuuruha nii satononiha nuna macohi ichoae teejiha enotone jana nunuheteein amihanenacaaurune jana, le cachaauru corete jerichanejeein le jiichooneein, nii coretera.

¹⁰ Nii janate, inae nii ichoaichaniha turuhin amihanenacaauru coretihane jaan que turuhane jaun: ‘Nii satononiha turuhin amihanenacaauru amurijiriin jecha, rai namihaneeo core raaurureein,’ naaure. Nete, nii satononiha turunacaauru rijijieein, jerichanejeein le jiichoo coreneein raure acaauru netonai.

¹¹ Nii jaunte, rai namihaneeo core raauruhane ucuaetoha nejesinajeein nii amihanenaa erora rai:

¹² ‘Caa canacaanu satononiha turunacaaurute, basiinjiincha amihaneeuruhane saijieein, canacaanu coreteeine jeoneein acaauru coreteei, mainajeein amihaneein, enoto ajaanone maajeein abaantacaanune saijieein,’ naaure.

¹³ Niritocuruha nii amihanenaa erora raine jaunte, leinjiin rai: ‘Coatihana baasoneein ii coretihaunte quiicha belai. Tana canu aina, le janohineein ii coretichaaunne coina rucuhequine coitucuhine.

¹⁴ Aihana jaun, noco a ii amihaneeo core. Chajaain amuu. Canune, nii inara satononiha turuhin amihanenacaauru rai, jerichanejeein inara coretichaaunne jeoneein coreteeun,

¹⁵ carai niha rauhi cacoriqui aina quiicha jerei ichacaaunne jaanune jaun. Raunajetocaaunne jaunna baasoneein canu coaraate,’ naain nii cacha tonorae nii amihanenaa erora.

¹⁶ Nii rijijieeinte, caa enene ichoaichaniha nenacaauru satononiha neeurureein. Jana satononiha nenacaaurute, nunuheneein neeurureein,” nae Jesoso.

Orichaainne biha nacoauneein Jesusone
(Mr 10.32-34; Lc 18.31-34)

¹⁷ Inae bero cuhane Jerosaleen nichaae cuujihacaanune janate, nii lechoonca coroatajaain aina nerelanaa nichaanune cotijiaain, jelai canacaanu teteriin:

¹⁸⁻¹⁹ “Inae enate laen Jerosaleeun cuhacache. Ecute, Cana Coaunera Calaohi cachaneein nejanoanaa nichaaunne mucuhin, saseredote curuaanaacuru, chaen Moisesa rai Cana Coauneraacha tei rauhi que cacha relaureraauru, naaonjoainuri rai canu tiha cuurureein. Chaen techu nejelau atane caje unacaauru cachaauru rai caetecurureein, caque nocoatijiaain, canu faojoaain coroso que canu teein canu ateinaauruhane coina. Nena nichata janojoin cuhane ichanareeunni,” naain aina nerelanaa nichaanune rai beebeje Jesoso.

Saantiaao aina Joaan nebaacha bajai
(Mr 10.35-45)

²⁰ Nii janate, Jesoso rene turuha uhe Sebedeeo comasai, rai calaohichuru Joaan, Saantiaao, naaonjoainuri aina. Turuhinte, nii calaohichuru rai atiin chaelai ichaa Jesusone coina nacatiha neseeonriaane jana:

²¹ “Chate jerequicheta,” naain caje bajaa Jesusone janate: “Inae ii Cojoanona que turuhane bana, atiin ii raotono nichajai que nelauriaa leijiinne jana, ii jaabiji nichajai que nelauriamiinche caa leeochara,” naa Jesoso raine janate:

²² “Cha bajaachene, coatiha coitucuhin bajaheeiche. Necairichanaa abaantarichaaunnine rijijieeinna necairichanaa abaantana nainequiche,” naain acaauru caje bajaa Jesusone janate: “Abaantana nainichaanu,” naain tonoraauruhane jaun:

²³ “Nii necairichanaa abaantana nainequiche niqui. Nete laen, canu raotono nichajai que, canu jaabiji nichajai que, naaonjoaain nelauriana naineneeiche, nitohanai rai tihanune coina nenihanune jaun. Banihatein ichaalu Ofane jaancuruhacha raite, tenojoin niha cureein,” nae acaauru rai Jesoso.

²⁴ Nii Jesoso caje bajaa Sebedeeo calaohichuru nebane aonaainne, nii coroatajai ita nejeraauru que nejeratihacaanu nii lechooncaain aina nerelanaa nichaanune.

Nii jaunte,

²⁵ canacaanu cotijiaain canacaanu rai: “Inarate rai cachaauru cairichaaeriin, acaauru amurijiriin niha nocohetiin neeuruha Cana Coaunera coitucuhichuru curuaanaacurune coitucuhiche.

²⁶⁻²⁷ Nete laen, inara nitohaneein nenea naineneeiche. Aihana jaun, chunocoha inara jana leeochoauru amurijiriin nenea coaucane, leeochoauru coroatajanemiin. Jana, chunocoha leeochoauru amurijiriin nenea coaucane, rai letononeein neeine.

²⁸ Nitohaneein nihanune coinane cau turuhin neeun canu- Cana Coaunera Calaohi cachaneein nejanoanaa nichaaunne. Coatiha carai quiicha latei teein niha cachane coina cau turuhaun. Canune, cachaauru rai nelatichaaunne coina letononeein neeun. Canune, osa caje nichotiha arajii cachaaurune coina ohin cacoichana que coretiha cureeunni,” nae aina nerelanaa nichaanune rai Jesoso.

Coroatajai maosa rautaa Jesusone
(Mr 10.46-52; Lc 18.35-43)

²⁹ Inae Jerico caje amuhacaanune janate, Jesoso caaijie uure arajii cachaauru.

³⁰ Nii janate, bero cuhane babaecooruha coroatajai maosacurune jaun, acaauru rohan situha cuha Jesusone aonaain: “Canacaanu Curuaanaa Rabiri nefoerateneein nenea, tana cairichaaajoaain canacaanu coaraaine,” naauruha ehequiine janate,

³¹ aitocuruhane caohateeuruha cachaaaurune jana, que rutaain tonijiaain ehehequiin: “Canacaanu Curuaanaa Rabiri nefoerateneein nenea, cairichaaajoaain canacaanu coaraau,” naauru janate ecu inacuhin acaauru cotijiaain:

³² “Chatohanai inara rai ichacaaunne jeriquiche,” naain acaauru caje bajaa Jesusone janate:

³³ “Conoha canacaanu notanena jerichaanura Curuaanaa,” naauru jana,

³⁴ cairichaaajoaain acaauru coaraane jaun, biji que acaauru nota dadaa Jesusone rijieoritiin inae conoha acaauru notane jaun, Jesoso caaijie uure, nii coroatajai maosacuru.

21

Jerosaleen turuha Jesusone

(*Mr 11.1-11; Lc 19.28-40; Jn 12.12-19*)

¹ Inae Jerosaleen catainajeein leinjii nese Betafajee ichatane ucuunno-Oliboneein acaauruhacha curuaatei rohan turuhacaanune janate, aina nerelanaa nichaanune caje coroatajai letoae Jesoso.

² “Chajaain taa niita canaacha coarajei neseu cunichuche. Ecute, cositeno-joinnein leinjiin bene, leinjiin curuaanaa narejeen, naaonjoaain borocuru eruriquichein. Chaen inae erunajaaichene, carai cajiha acaauru cosichuru rututaain uhanajaauche.

³ Inae uhanajaaichene jana, chunocoa inara caje bajaane: ‘Latenaaca curuaanaane jaunna amanajacaanu. Enate jelaiha acaauru cainaratereein,’ naain uhanajaauche,” naain letoanajae Jesoso.

⁴⁻⁵ Nitohanihalu:

“Sioon cocoaichacuru,
joaenreen rijijieein nenea inara *Rey*
coaracuche.

Acate, inara rene turuha uhe
leinjiin boro laajoiri ichoae.

Cabario ichoae amuuruha
leeochaauru curuaanaacurune saijieeinte,
leinjiin boro

anajiin tabai ruhacaera

narejeen laojoiri ichoae uhe,”

naain been laenaalu *profeta* inoaensine nainaane coina ailu.

⁶ Niritiin acaauru letoaa Jesusone jaun cuuruha nii coroatajai aina nerelanaa nichaanune caje cunacaaurune janate, nii been letoanajaane rijijieein,

⁷ rai narejeen aina boro eruhin, nichoae cajione maritaain amanajaain, Jesoso rai tenajaaunruha aina nerelanacaaurune jana, nichoae lautoroaain cue Jesoso.

⁸ Nii janate, najiniha neeure arajiin cachaauru. Acaauru tabaaaurute, bero cuhane acaauru cajione maririjiaacoaure. Jana tabaaaurute, ajaena raain, najiniha meriaacoaure.

⁹ Jana, ichoachaniha cunacaaurute, acaauru caaijie cunacaauru aina coroajeein ehehequiin:

“*Rey* Rabiri ichoala coroaecuruhine.

Raotojoein turuhine acaneein nenea rijijiein Cana Curuaanaa- Cana Coaunera letono.

Dedeeune maajeein Cana Curuaanaa coroaecuruhine,” naaure Jesoso que.

¹⁰ Nii Jerosaleen turuha Jesusone coaraainte, satiin nii nese sacutaain que suujua rohecaain cajihaneei amuhemujueein: “Cha cajena unaa ne caa cacha,” naain ita caje bajaain:

¹¹ “Caate, Cana Coaunera ere bera *profeta* Jesoso ne, taolu Calileea nenea Nasarete cocoaicha,” naaure cachaauru.

Teenforo asajai caje cachaauru sitaa Jesusone
(Mr 11.15-19; Lc 19.45-48; Jn 2.13-22)

¹² Nii jana inae Teenforo asaae enoha cuhane jana, najiniha neeuruha necoretenacaauru aina acaauru caje coreteraaurune jaunte, jelai caje sitanajae Jesoso. Coriqui coreeuruha cachaauru raina jaan rori lachohitiin, ecu serori que necoretiha nenacaauru rorine maajeein lachohitiin:

¹³ “Cana Coaunera Quiricha cuhanete: ‘Canu lorerite, acaihaniji Canu bajaebajaecuruhane jaan coloherineein nereein,’ naain ne laenanohineein. Nete, inara leinjiin asijiaunanaja coloherineein teeiche,” naain acaauru cotai Jesoso.

¹⁴ Nii Teenforo asae, rohan turuhacoaauruha maosacuru, bacosacuru, naaonjoainurine janate, acaauru rautae Jesoso.

¹⁵ Nii cojoelanaacojoai ichaain acaauru notaaca Jesusone jana ecu neein coarajeeuruha saseredote curuaanaacuru aina Moisesa rai Cana Coauneraacha tei rauhi que cacha relaaureraauru, naaonjoainurine janate: “Coroaenojoinemiin *rey* Rabiri ichoala,” naain cojiorichuruha canaanainunru Teenforo asaaene aonaain obajeeinte:

¹⁶ “Toon ii rai ereeuruhane aonaaina,” naain bajaare.

Nii jaunte: “Aihanu. Aonacaun. Tana: ‘Canaanainunru, sisinacaaurune maajeein ii coroaecuruhane cointate, caohacha ichaai,’ naain laenanohineein nenea reretaaichene,” naain acaauru tonorae Jesoso.

¹⁷ Niritoha acaauru raine baihate, ecu acaauru ratiriin, nii nese caje amuhin, Betaniau cue Jesoso, ecu sinihane coina.

Inacaenihane coina iquera cojiotaa Jesusone
(Mr 11.12-14, 20-26)

¹⁸ Inae janone jelaiha neseeu cuhane jana mijiitohane jaunte,

¹⁹ bero auhaniha niha leinjiin *iquerane* jaun nichuuntaain coarae Jesoso, inaacane lihane coina niqui. Nete inacaenihane jaun:

“Inae chabana coaiten inaariheeni,” naa Jesusone rijieeoritiin ohe nii *iquera*.

²⁰ Nii coaraainte: “Chasiinna luhecotariin ohe,” naauruha cojoelatiin aina nerelanaa nichaanune tabaaurune janate:

²¹ “Esinae rauhijiriin esenetaain, icharichaain Cana Coaunerane esenetaain neeichene, caa ena *iquera* ichacaanne amurijiriinte naineriquiche. Caa ichatane rai: ‘Caalai caje amuhin, cucuana cuhane cunihun,’ naaichene, nii aitocoichene rijieeoritiin cucuana cuhane cure nii ichatane.

²² Nii rijijieein techu, Cana Coaunera caje cha bajaaiiche, terichaanne esenetaanne, inara rai inaraacha bajai tereein Cana Coaunera,” nae aina nerelanaa nichaanune rai Jesoso.

Cocoinaai letono niha Jesusone
(Mr 11.27-33; Lc 20.1-8)

²³ Nii baiha Teenforo asae enohin cachaauru relaa niha Jesusone janate, rene turuhin: “Chatohanai Cocoainanacai neeinna neei ii, catohanai ichaaine coina. Chana cocoainanacai neein ii cocoainae,” naain Jesoso caje bajaauruha saseredote curuaanaacuru aina Joriocuru bichauhenaaurune janate:

²⁴⁻²⁵ “Canuhetonaina inara caje bajanaa jereeun. Cha Joaan letoaelu cacha cojunacatihane coina. Cana Coaunerana letoaalu, ainihane cachaauru letononeeinna aihalu. Canu rai beeichenena, canuhetonai inara rai canu cocoainaera bereeunni,” naain acaauru tonoraa Jesusone janate:

“‘Cana Coaunerate letoaelu,’ naacachenete: ‘Chanuna jana esenetaenee-ichelu,’ nareein cana rai.

²⁶ Niheichu ‘Cachaaurute letoaelu,’ nanaa nainihaacache acaauru coasiha. Satiin cachaauru, Cana Coaunera, Joaan letoaalune esenetaauruhalune jaun,” naaure nejesinajeein ita rai. Niritiin ita rerohecaainte:

²⁷ “Coitucuhaacaanu,” naauruha Jesoso raina jaunte acaentonai:

“Aihana jaun chujian canuhetonai, inara rai canu cocoainaera benaa nainihaaun,” naain acaauru tonorae Jesoso.

Coroatajai calaohichuru letoaa leinjiin cachane rijijiei que acaauru relaa Jesusone

²⁸ Nii baihate acaauru rai:

“Tonaquiche jana inara caa erenaa que. Leinjiin cachate coroatajaain neeuruha rai calaohichurune jana, leinjiin rai: ‘Canu calaohi, enene canu ocoana jana amihanenihu,’ naa rai inacane jana:

²⁹ ‘Coatiha curinaaunni’ naain cunaa jerenihane baiha cue nii leinjiin rai calaohi.

³⁰ Nii baiha coaiteen, nii rai calaohi coroataja letoaane janate: ‘Saan ahi. Inae curichaaunnicha ofa,’ naane saijjeein cuene.

³¹ Chariji inara rai, rai inaca ere tonoraain niicha icharatei ichae,” naain canacaanu caje bajaa Jesusone janate:

“Nii ichoaichaniha rai inaca letoanojointe, inacaacha icharatei ichaain inaca ere tonorae,” naauru janate:

“Nii rijijieein techu, inara aineeichene jana, Cana Coaunera Cojoanonaa que niha cuurureein Roma curuaanaa rai cachaauru cobaraain coriqui bajaaurera aina ene cojoaelorohecuru.

³² Caohachaaain rai nichao coreein neeuruha cachaaurune coina, relana-jaa uhalu Joanne jana, inara esenetaeneeichelune jana, Roma curuaanaa rai cachaauru cobaraain coriqui bajaaureraauru aina, nii ene cojoaelorohecuru esenetaauruhalune jaunte, Cana Coaunera Cojoanonaa que neurureein. Jana inara, coaraquichene saijjeein esenetaain inara ichao coreneeichene jaun, coatiha Cana Coaunera Cojoanonaa que neriheeicheein,” nae saseredotecuru aina Joriocuru bichauhenaauru rai Jesoso.

Nechu aansaineein ichaonacaauru amihanenacaauru que cachaauru relaa Jesusone

(Mr 12.1-12; Lc 20.9-19)

³³ “Caa leeocha erenaa aonacuche. Leinjiin cachate oba cocana sirihane jaun, bino ichaane jaanu ichaain corihateein, nii baiha ucuuneein rori jae nichoae netiin amihanenacaauru beraihane coina. Inae satiin besautiaane baihate, rai leruhin teeuruhane coina que amihanenaa inaureraauru cachaauru rai teein ratiriin amue.

³⁴ Inae tainacaane janate, leruhin rai niicha teeuruheni teeuruha raine coina letonocuru letoaa nii ocoana erorane jana, cuhin bajaauruha nii letonocurune jana,

³⁵ tabaauru letonocuru faojaain, tabaauru atinaain, ajeri que tabaauru bодоosiin, naonjoainchuru sonajaaure.

³⁶ Nii jaunte, nitohaneein rai letonocuru letoaane jana, sonajaauruhane jaun, coaiten jelai amuritoheriin, enacoauneein letonocuru letoaane jana, jerichanejeein sonajaaunre nii amihanenacaauru.

³⁷ Nii letonocuru letoaane naineein sonajatocuruhane jaunte, satononiha rai calaohi letoae: ‘Canu calaohi nihane jaunte laen que suujua acatecureein,’ naain niqui letoae.

³⁸⁻³⁹ Nete inae cuha nii rai calaohine jana coaraain ecu ita rai: ‘Caate laen, nerora calaohi nihane jaun, jitariin cana caje caa rai inaca raineein nenea raa cureein satiin aina nedaane coina. Coanete sohin jaohacache. Nii banate, satiin cana raineein nedareein nii raineein neenu,’ naain nii rijia caje mitaain sohin jaaore nii amihanenacaauru.

⁴⁰ Aihana jaun, inae turuhane bana, cha ichareein acaauru aina, nii amihanenaa erora,” naain bajaa acaauru caje Jesusone janate:

⁴¹ “Nii nechu aansaineein ichaonacaauru cachaauru sohinte jaoreein, cairichaaajoaain acaauru coaraelanaala. Sohin jaonajaainte, leeochoauru rai nii amihanenaa tiha cureein, inae ecu tihane bana rai leruhin niicha taojiaauri teuruhane coina,” naauru janate:

⁴² “Tana, Cana Coaunera Quiricha cuhane:
‘Nii ajeri, loreri ichacuruhane jaanu que nenea jaolecooruhane jaan que temurateeinte
loreri jaaure nii loreri icharaauru.
Niine cojoelatohacaanu,
nitohaneein ichaa Cana Coaunerane jaun,’
naain laenanohineein nihane reretaain aonaquichene.

⁴³ Nitohanihane jaunna inara rai aitoon, rai Cojoanonaa que neeichene coina tihalune saijieein nii inara rai niicha teilu ruluhin, janijiin niicha ranojoinunru Cojoanonaanu que terichaaain Cana Coaunerane jaun.

⁴⁴ Jana canu nii ajeri nichaaunne ichoae comoite raajenihane chalu-toroaain nedareein. Jana, canu nii ajerineein chunocoha ichoae comohanunete ajane neein nedareein,” naain raajenihane neque aite Jesoso.

⁴⁵⁻⁴⁶ Niritiin acaauru que aitoha Jesusone que nainacuruhane jaunte, Jesoso mucueratena jerecuruhane saijieein, ichana nainecurene, satiin cachaauru coasiha nii saseredote curuaanaacuru aina Joriocuru bichauhenaaauru, satiin cachaauru Cana Coaunera letono *profeta* niha Jesusone esenetaauruhane jaun.

22

*Leinjiin rey calaohi nisirihatihane quete cacha relae Jesoso.
(Lc 14.15-24)*

¹⁻² Nitohaneeinte coaiten acaauru rai nereretanaa rijijie que cuaain ereerejeein:

“Leinjiin *rey*, nisirihatiha rai calaohine coina beseta ichaane jaunte niqui,
³ rai letonocuru letoae, nii cotihanohichuru cotihacuruhane coina. Nete tonoraelanaala, nii beseta que turunaa jerecurene.

⁴ Nii turunaa jerecurenihane jaunte, enacoauneein rai letonocuru leeochoauru letoae: ‘Inae jatoroainjete ne lenone. Coerenetonanaain nenacaauru nirihurujete soerate. Chajaain beseta bitoaa uucheje,’ naain cotihanaacuruhane janate,

⁵⁻⁶ tonorana jerelanaala nocoana jana cue leinjiin. Jana leeochoate, rai rucuhele que necoretiha cue. Jana leeochoaurute, nii *rey* letonocuru mucuhin atinanajaain sonajaaure.

⁷ Nii corenihate jataain obajeein, rai soondarooru letoae acaauru *rey*, nii rai letonocuru sohin jaaoreraauru sohin jaohin, acaauru nese mocooruhane coina.

⁸ Inae nitohaneein turunaa jerecureniha niicha cotiharateeurine jaunte, ‘Satiinte niqui inae jatoroaain ne, caa nisirihatena beseta. Nete nelatecurenihane jaun turunaa nainecurene nii jauriaanejeein cotihanohichuru.

⁹ Aihana jaun, chajaain nese cataun situnacaauru berooru cuhane cuhecujeein, inaraacha erui cachaauru cotihacuchete, caa nisirihatena beseta bitoaa uuruhine,’ naain rai letonocuru letoae nii *rey*.

¹⁰ Nii jaunte, nese cataun situnacaauru berooru cuhane cuhin, aansaineein ichaonacaauru, cachaauru caohachaain suujua coaraauru, naaonjoainurine majeein cotihacuruhane jaun, cache que memoe loreri asajai.

¹¹ Inae satiin nii *reycha* tei cajione jiaain neuruha cotihanoichurune jana enohin coaraa *rey* janate, ecu ne leinjiin cache *reycha* tei nisirihateeuruhane jaan cocoaione jiaelanaala nena.

¹² Nii cache raite: ‘Chasiina nisiriatena cocoaione satiin rai canuhacha tei jiaeralanaala cau enohite quiicha belai,’ naa rai nii *rey* jana, ecu inauheneeicha neein aonaje nii cache.

¹³ Niritiinte lenonecuruha cachaaurune jana coaraneein nenacaauru rai: ‘Caa cache biji aina, rai tijia ichojoaain airiniha nocohenaanau jaaochete, ecu neein chanaaine,’ nae nii *rey*.

¹⁴ Arajiite niqui cotihanohi ne; nete coroatajaaecure janijiin ranojoinunri. Nii rijiiicha Cana Coanera Cojoanona,” naain que jaolequiin nenacaauru que cuaain ecu nenacaauru cachaauru rai ereereje Jesuso.

Roma curuaanaa rai coriqui bajaaurera aina iriha Jesusone
(Mr 12.13-17; Lc 20.20-26)

¹⁵ Niritiin acaauru que aitoa Jesusone que nainacuruhane jaunte, jelai caje amuhin Jesuso coulurujeeuruhane jaanu leranu arihure ita suujua tacaain fariseecuru. Chaelai que aitocuruhane jana, baasoneein acaauru tonoraa Jesusone colurujeeuruhane coina.

¹⁶ Nitohaneein coacuhinte, acaauru ere tonoraeraauru, chaen Erodesi ere tonoraeraauru, naaonjoainuri letoaaure Jesuso rene, coulurujeeuruhane jaan lera ariha coritaauruhane coina. Nii jaunte rene turuhin:

“Cache relaera, iite iique tonaain iriha cachane tonoraelanaala, esinae rauhijiriin aitiin jeriha Cana Coanerane rijijieein ichaoha cachane coina relai, rai suujua caje rocohin cache relaauruha leeochoaurune rijijielanaala. Chaen nechu inanacaa cache ichaone caje coaraain coulurujueneeine coitucuhacaanu.

¹⁷ Nii jaunna, canacaanu rai beeine jerichaanu. Caohachaana Romanocuru curuaanaacuru curuaanaa- enferadoroacha bajaeratenojoi coriqui *impoesto* tihacachene,” naain bajaauru Jesuso caje.

¹⁸ Nete, nechu cairichanaa coacuhin letononeein aitocuruhane que nainaana jaun:

“Casajenetiin cache caohacha niha nocoetonacaauru, chanuna baasoneein cacairichaa canu coritana coaauquiche.

¹⁹ Canu rai, nii enferadoro rai inaraacha tei coriqui uhaachena coarae,” naa Jesusone jaun, rai coata caje nena coriqui denario teeuruhane jaun coaraante:

20 “Chariji coujunaca cau caa ne, rai curuaa aina laenanohineein,” naain acaauru caje bajaa Jesusone jana:

21-22 “Caate enferadoro coujunacane,” naain tonoraauruhane jaunte:

“Aihana jaun chujian, nii enferadoro rainein nenea teeuche enferadoro rai. Jana, nii Cana Coaunera rainein nenea teeuche Cana Coaunera rai,” naa acaauru rai Jesusone jaunte inauheneeicha cojoelatiin ecu Jesuso ratiriin amuure.

*Oha cachane baiha ichanaa cachane bajaauruhane
(Mr 12.18-27; Lc 20.27-40)*

23 Nii bananeeinte, Jesuso coaraa uure sadoseeocuru tabaauru, oha cachane baiha nacoauneein ichanaane esenetaaurenihane jaun, bajaauruhane coina. Nitohanein uhinte:

24 “Cacha relaera, Moisesate canacaanu rai aitelu, chunocoha leinjiiniji canaanai sirilanaala rai comasai ratiriin ohane, nii onaa ocoala nii rai ninana autana raa rai comasainein ne, nii onaa bereeneein teein, nii autana bereetihane coina.

25 Nii janate, cau canacaanu aina neeurelu caainsinein ita nejera nejesinanein cachauru. Nii acaauru inanate, leinjiiniji rai comasai aina canaanai sirilanaala ohe. Nete leinjiiniji canaanai sirilanaala ohane jaun, rai nocoala rai, nii rai nautana teein ratiri.

26-27 Nete jerichanejeein canaanai sirilanaala oha acaentonaine jaun, que jaurii nocoala rai nii nautana teein ratiri. Nirijieein cuaajeeinte satiin ooruha nii ita nejera nejesinaaurune jana, ohe nii ene netonai.

28 Aihana jaun, inae nacoauneein o caje ichanaa cachane bana, chariji comasainein nereein nii ene, satiin ita nejeraauru comasainein nihilune jaun,” naain Jesuso caje bajaauruhane jaunte:

29 “Cana Coaunera Quiricha inoansi reretaain niicha ichana nainei coitucueeneichene jaunte, cha coitucueeneichene jaun aitocoiche.

30 Inae ohane caje ichanaa cachane, ene, quicha, naaonjoainuri ita que nesinijerateein neeururinaain, inae Cana Coaunera letono anjera dedeeu nenacaauru rijijieein neeururichaine jaun.

31 Tana o caje ichanacuruha onacaaurune que, raaje nujuae caje:

32 ‘Canune, Abaraaun, Isaca, Jacobo, naaonjoainuri Coauneraneun. Aihana jaun, coatiha onacaauru Coauneranihaaun. Canune ichaohin nenacaauru coauneraneun.’ naain aitohalu Cana Coaunerane reretaain coitucuhichene,” nae acaauru rai Jesuso.

33 Niritiin sadoseeocuru relaa Jesusone jaunte, cojoelatiin aonajeeure cachaauru.

*Jataain leeochoauru amuritoeriin nelateein tenojoi Rauhi
(Mr 12.28-34)*

34 Nitohanein acaauru relaa Jesusone jana, inauheneeicha aonajeeuruha sadoseeocurune coitucuhinte, ita taojiaaure fariseeocuru.

35-36 Nitohaneinte, leinjiin acaauru caje Cana Coaunera rai rauhi que cacha relaeranein nenea fariseeo, Jesuso rai:

“Cacha relaera, chariji rauhi cana ichao rai leeochoauru amuritoeriin jataain nelateinein tenojoin ne,” naain nechucoulurijiane jaan leranu ariha, Jesuso caje bajaane janate:

37 “Ii Curuaanaa Cana Coaunera belaihu, ii coichana, ii suujua, ii suujue, iicha coacui, naaonjoain aina cuaritaain.

38 Caritiinte jataain jauriaanejeein cana rai nelateinein nenea rauhi beratelu cana rai Cana Coaunera.

³⁹ Nii que jauriineein tenojoite, jerichanetojoein: ‘Chamute cacha belaa in coaraau, ichaajenhane ijiabereeo belaa ine rijitoein,’ nae.

⁴⁰ Caa coroatajai rauhite, jataain nelateein cana ichao rai tenojoi ne. Acatechu nii Moisesa aitoonjoa rauhichuru cana relaa uruha *profetacurune* jaan rauhi temuraneein ne,” nae fariseeocuru rai Jesuso.

Cha caje nefoeratenaa ne Curisito Mesihasi.
(Mr 12.35-37; Lc 20.41-44)

⁴¹ Nitohaneein jaiti netaojiaain ita aina nee uruha fariseeocurune janate:

⁴² “Tonaquiche inara Curisito Mesihasi que. Cha caje nefoeratenaa nee-icha ne,” naain acaauru caje bajaa Jesusone janate: “Rabiri caje nefoeratenaneinte ne Curisito Mesihasi,” naain tonoraa uruha fariseeocurune janate:

⁴³ “Chasiina jana nitohanihane, que aitoroatiha Cana Coaunera Suujuene jaun: ‘Canu Curuaanaa,’ naelu Rabiri, Curisito Mesihasi que. Chaen techu:

⁴⁴ ‘Canu Curuaanaa raite:

“Cau carohan,
caraotono nichajai que nelauriaau,
ii que nejeratenacaauru amuritiin
ii tijia asaene tanaajaanune reentiaaincha,” nae Cana Coaunera,
naain belu Rabiri.

⁴⁵⁻⁴⁶ Aihana jaun, chasiina Rabiri caje nefoeratenaa nere Curisito Mesihasi: ‘Canu Curuaanaa,’ naalu rai Rabiri natiin,” naa acaauru rai Jesusone janate, le erenaanejeeiniji tonoraa urenihane jaun, inae nii caje coauneein, caje cha bajanaa jerecurene fariseeocuru.

23

Fariseeocuru aina, Cana Coaunera rai rauhi que cacha relaa urera ichao biha Jesusone

(Mr 12.38-40; Lc 11.37-54; 20.45-47)

¹ Nii baihate, ecu nenacaauru cachaauru, chaen aina nerelanaa nichaanune, naaonjoainichaanune rai:

² “Cana Coaunera rai rauhi que cacha relaa urera aina fariseeocurute, aitoa nii rauhine jaan belanaala joaenreen cuaain cachaauru relaa ure.

³ Atiin acaauru ere tonoraain acaauru aitoonjoa ichacuche. Nete laen caohachaene chaachacuruhane rijijieein cha ichaquichene, tonaain eree-uruhane nihanatiin, enaacha leechaneein chaachacuruhane jaun.

⁴ Nitohaneinte, nii chabana nitohanei ichaonaa que ichaonaa naineniha cachane saijieein, cachaauru rai caaintati ichaonaa teeure, nii acaauru nihanatiin nitohanei ichaonaa que ichaonaa naineralanaala.

⁵ Nechu caohacha ichaa nocoetocuruhane coaracuruha cachaaurune cointate, nitohaneein neeure. Nii jaunte, rai naurichuru, rai bijihuru cuhane, naaonjoaain Moisesa rai Cana Coauneraacha tenojoin rauhi laenanohineein nenaamaauruhane rautatoore. Chaen techu jataain nelatiha nocoetocuruhane jaan coujunacanu que, cajione ererianohineein nenaajiaainne maa-jeein aihure.

⁶ Nii rijijieein techu niha lenonena jaauru rori caohachaauru janijiin ichoae nelauriaain lenoneein, sinacoca asaene maajeein enooruhane, rori caohachaauru janijiin nichoae nelauriaaure.

⁷ Nitohaneeuruhane jaunte, bero cuhane acaauru que tacaain, acaauru que suujua acateein iriha cachaaurune jereein: ‘Cacha relaera,’ naa acaauru rai cachane jereinchuru aihure.

⁸ Nete laen inara: ‘Canu relaera,’ naain inara rai iriha cachane jereein nena naineneeiche, satein inara ita nejeraneein neeichene jaun, leinjiincha niha inara Relaerane jaun.

⁹ Niheichu nainiheeiche chuni rai: ‘Canu inaca,’ naain erena nainiheeiche, leinjiincha niha inara Inaca dedeeune jaun.

¹⁰ Niheichu nainiheeiche: ‘Canu curuaanaa,’ naa inara rai cachane jereein neeichene, leinjiin Curisito nichaaunne inara Curuaanaa neein nihanune jaun.

¹¹ Nitohanihane jaun, leeochoauru amuritoheriin nena coaauca chunocoha inara janane, cha lateein neeuruha leeochoaurune, acauru coroatajanemiin.

¹² Nitohaneein leeochoauru amurijiriin nena jerenacaaurute leeochoauru fautaain tenojoinereein. Jana leeochoauru fautaain neite, leeochoauru amuritoheriin tenojoinereein.

¹³ Coaraain nainacuche Cana Coaunera rai rauhi que cache relaaureaauru aina fariseeocuru. Inarate Cana Coaunera Cojoanona que nena jecuruha leeochoaurune caohateraneein neeiche. Inara netonai que ichaonaa naineneeichene jaunte, que ichaauruha leeochoaurune caohateraneein neeiche.

¹⁴ Coaraain nainacuche Cana Coaunera rai rauhi que cache relaaureaauru aina fariseeocuru, autanaauru loreri nihanatiin ruluhin neeichene jaun. Nitohaneein ichaohichene aninoaeraneite, Cana Coaunera bajaachene carajaain bajaache. Nitohaneein neeichene jaunte, jataain caseteco coaraa curiquicheein inara.

¹⁵ Coaraain nainacuche Cana Coaunera rai rauhi que cache relaaureaauru aina fariseeocuru. Inarate chauratane sacuritaain cucuana cuhaneuru amuhemujeein cachaauru ariiriiqueche, nechu jataain Cana Coaunera esenetaera niha nocoetiin relanajaainchene, coroata saain inara amurijiriin moconajaera cachaneein neeuruhanee coina.

¹⁶ Coaraain nainacuche inara maosa rijijieein nenacaauru cachaauru relaeraneein nenacaauru. Inarate chunocoha, Teenforo coreniha cha ichaane coina aitothane sainejeein nii naitonjoa ichaeniha cachane, cha ujuaihoneein nenihane que aitocoiche. Nete laen Teenforo corujele oro coreniha chaachaaain nihane coina aitothane jana, chatohanai ichaain nenihane cocoaeraane que aitocoiche.

¹⁷ Aaso aina maosa rijijieein nenacaauru cachaauru. Cha jataain inara rai nelateein nenaane orona. Tana nii Teenforo coreniha que banijiainee in niha nii orone jaun, jataain nelateinee in nihane coitucuhichene.

¹⁸ Chaen techu: Chunocoha, Cana Coaunera que banijiai lenonecuru mochichene jaan rori- *altar* coreniha cha ichaane coina aitothane sainejeein ichaenihaane, cha ujuaihoneein nenihane que aitocoiche. Nete laen, nii rori- Cana Coaunera que banijiai iniho mochichene jaan- *altar* ichoae nena coreniha cha icha cachane coina aitocoichene, esinae rauhijiriin nohanelanaala ichaane coina aitocoiche.

¹⁹ Maosa rijijieein nenacaauru cachaauru. Cha jataain inara rai nelateinee in ne. Nii Cana Coaunera que banihateein tenojoin inihona, ainihane rorina. Tana nii rori coreniha Cana Coaunera que banijiainee in niha nii inihone coitucuhichene.

²⁰ Aihane jaun nii rori coreniha chaachaaain nihane coina aitoha chunine, nii roriicha coreniha coatihane icharinaain, nii nichoae nena corenihane maajeete ichareein.

²¹ Jana Teenforo coreniha chaachaain nihane coina aitohane, coatiha Teenforo corenihacha ichaane coina aitorinaain, Cana Coaunera quene maajeeinte aitoreein ecu nihane jaun.

²² Jana dede coreniha chaachaain nihane coina aitoha chuninete, Cana Coaunera nelaurianajaneein niha dedene jaun, Cana Coaunera quene maajeein aitoreein.

²³ Coaraain nainacuche fariseeocuru aina Cana Coaunera rai rauhi que cacha relaaureraauru, inaraacha ichai coitucuhin ichoaeneeichene jaun. Caohacha ichaa nocoetiinte niqui jataain ansijiin laajoiri niha natiin Cana Coaunera rai teeiche. Nete jataain nelatei Cana Coaunera rai rauhi tonoraain neneeiche. 'Caohacha nejesinaacha ichaain, baaso coacuelanaala neein, cairichaaajoaain leeochoauru coaraain, Cana Coaunera ere tonoraain aca jerihane rijijieein que asiin cha ichaelanaala neeuche,' naa Cana Coaunera rai rauhine sainejeein tonoraeneeiche. Nii leeocho jianelanaala nii rauhi aitoonjoa ichaquichenete caohachae.

²⁴ Inarate, maosa rijijieein nenacaauru cachaauru relaeraneein neeiche. Jataain ansijin laajoiriniha natiinte niqui tonoraain niha cachane jereein neeiche. Nete jataain banejelanaala baaso ichaain neeichene coaraain coitucunaa naineneeiche.

²⁵ Coaraain nainacuche Cana Coaunera rai rauhi que cacha relaaureraauru aina fariseeocuru. Inara cacha coritaera nequichenete, acau cohichene jaan janoriicha culeequiche. Nete cuhanai culejeneeichene jaun jataain calanine cuhanai. Nii rijiicha inara suujua cuhanai, inara suujua cuhane coacuhin baasoneein cacha basijiaauhin, inara amute cacha caje cha chunaain, naaonjoaainchene jaun.

²⁶ Cha coitucuelanaala nitajenaa neein nenacaauru fariseeocuru. Jauriaanejeein nii acau cohichene jaan janori culeequichene rijijieein, nii inara suujua cuhanai itolere baaso ichaquichene jaan caaun calanineein niha inara suujua cuhanaine jaan jaochete, somaraain neeiche.

²⁷ Coaraain nainacuche Cana Coaunera rai rauhi que cacha relaeracuru aina fariseeocuru, aiha atanebana airichai nichajaine rijijieein somaraain, jana asaun itolere onaa bucuuru calani sirihane rijiicha inara suujua cuhanaine jaun.

²⁸ Nii aiha atanebanane rijijieeinte, cachaauru nota rai, inara jaberocohacha cacha caohacha tochaneein inanacae. Nete, inara suujua cuhane casajenetiin, cacha coritaeraniha caohacha ichaa nocoetiin aachene jaun, leinjiin calani rijijieein neeiche.

²⁹ Coaraain nainacuche Cana Coaunera rai rauhi que cacha relaeracuru aina fariseeocuru, inaraacha ichai coitucuhin ichaeneeichene jaun. Casajenetohichene jaunte, nechu cacha coritaeraniha, nii inara foerateracuru sonojoihunru *profetacuru*, cacha caohachaain suujua coaraauru, naaonjoainuri cojunaca ichaquiche ajeri caje, caohatiin itolere que corujueleteein.

³⁰ Nitohaneein ichaainte: 'Cana foerateracuru jiniichaain ichao-hacachelune jana nihane, coatiha acaauru coroatajane rihahacache, *profetacuru* sohin jaaoruhane jana,' naain ereeiche.

³¹ Niritiinte, inara raajenihane, nii inoaenlu *profetacuru* sohin jaaoreralu nefoeratenequichene coitucuhiche.

³² Inae nitohaneein nunuheteeturuhalu inara foerateracurune jaan besautiaauche.

³³ Acanocuru, acano caje nefoeratenacaauru. Coatiha usi tabai jana caseteco neriquicheeinne caje nichoteriheicheein.

³⁴ Nii coinate inara rene *profetacuru*, cha cojoeluinanaa inaurera, cacha relaeracuru, naonjoainuri letoaanune jana, tabaauru sohin jaohin, coroso que tabaauru tein, tabaauru faohariquicheein sinacoca asae tein. Chaen techu, neseeuru neseeuru naineein arinajariquicheein.

³⁵ Nii jaunte inara, satiin cacha caohachaauru atinanohichuru coreniha caseteco coariquicheein. Caohachaaain suujua coara Abeli atinaauruhalune que nunuhetein, Cana Coaunera rai jelai tein nenea teeuruhane jaan rori rohan nenea *santuario* rohan tein inaraacha soilu- Berequihasi calaohi Sacariasi que tiaaajoaain, caseteco coaraa curiquicheein.

³⁶ Esinae rauhijiriinte nitohanihane coreniha, caseteco coaracurureein caa enene nenacaauru cachaauru,” nae Cana Coaunera rai rauhi que cacha relaaurera aina fariseeocuru rai Jesoso.

Jerosaleen cocoaichacuru coreniha chanaa Jesusone

³⁷ Niritohane baihate: “Cairichaaajoaache Jerosaleen cocoaichacuru, inara rene Cana Coaunera letonocuru *profetacuru* sohin jaohin, Cana Coaunera ere beracuru bодоosiiche ajeri quene jaun. Araai saaine niqui, ii cocoaichacuru ranaa jereeun, nitaro asae calaohichuru taojiaa ataoharine rijijieein. Nete canu esenetaeneeichene jaun canu rene unaa jereneeiche.

³⁸ Aonacuche. Ena caje coauneein, inae inara aina nerihaaunni. Aihana jaun, inae nerinaain inara beraicha.

³⁹ Inae nacoauneein canu coariheeicheein, turuhanune bana: ‘Caa ena turunaa Cana Curuaanaa coroaecuruhine satiin chauratane que nenacaauru cachaauru,’ nariquicheeine que tiaaajoaain,” nae Jesoso.

24

Nitajerichaaain Teenforone biha Jesusone

(Mr 13.1-2; Lc 21.5-6)

¹ Inae Teenforo caje mituhin jelai caje amuhane rai niha Jesusone janane, rohan nichuuntaacoain caohatiin ichanohiniha nii Teenforone coaracaanu aina nerelanaa nichaanune.

² Nii jaunte: “Caohatiin ichanohiniha caa Teenforonena coarajeeiche. Esinae rauhijiriine inara rai aitoon, coatiha nii leinjiinniji ita ichoae nerinaain caa ena inaraacha coarajei ajeri, inae satiin nitajerichaaine jaun,” nae aina nerelanaa nichaanune rai Jesoso.

Nacoauneein tururichaaain Curisitone bajaauruha aina nerelanacaurune

(Mr 13.3-23; Lc 21.7-24; 17.22-24)

³ Nii baihane, Oliboneein acaauruhacha curuaatei ichatane ucuunno cuhacaanu, ecu turuhin jelai lauhecoba Jesusone jana, rohan nichuuntaacaanu aina nerelanaa nichaanune. Nitohanein rohan nichuuntaainne:

“Canacaanu rai nii chaitoonjoan beeenene jerichaanu Curuaanaa. Chabana nacoauneein cau tururiquiin. Chatohanaicha inae turuhe lalajeeine jana, ii turu cojoinaca beraneein coarichaanuhin, inae saaelalajiha cana janonaane bana,” naain caje bajaacaanune janate:

⁴ “Caohachaaain necohalajiin neeuche, nabana inara coritaauruha chunocohacurune coataara.

⁵ Arajii cachaaurute, canu niha nocoetiin inara coritana jerecurureein: ‘Canune Curisito Mesihaseeunra,’ naainte, arajii cachaauru coritaaurureeincha.

⁶ Niha sonaana cau, tajiha, naonjoaaine coitucuhichene, jiaonriha nesoonetohichenera, nitohanihate cureein nii ajinihara. Nete, nitohanihane nihanatiin, jaiti cana janonaa satono que turuenereeincha.

⁷ Nejelau lauri nenacaauru ainate, sonaana que neeurureein leeocho lauri nenacaaurura. Nejelau atane que nenacaauruniha natiinte, leeocho atane que nenacaauru aina sonaana que neeurureeincha. Chaen techu, itolere sacuritaain niha mijetenane jana, araai laurii atanecuru que niha cureein carorara.

⁸ Nitohaneeinte nunuheca cureein, inae cana cojoanonaa satono que turuhelalajihane jana, jataain inaderaauruha cachaaaurune jaan cojoanonaaara.

⁹ Nii jana inarate tenojoiniha curiquicheein cocoinanacaaihuri rai, inara faojoaain, inara atinaain, naaonjoaain inara teuruhane coina. Chaen techu, satiin cachaauru, canu coreniha inara que nererojoecaeriin neeurureeincha.

¹⁰ Nii banate, arajii canu esenetaera niquichene, inaraacha esenetai jianein, ita que nererojoecaain, nejesinajeein ita colurujeein ita teriquicheein cocoinanacaaihuri rai.

¹¹ Arajiite *profetaniha* nocoetiin turuhin namute cachaauru coritaauruhane, acaauru esenetaaurureein arajii cachaauru.

¹² Nitohaneeinte, jataain baaso coacuhin inae ita belaihuruhane jianein niha cuurureein cachaauru.

¹³ Nete laen, nii niicha esenetai esenetaane nunuhetihane caje coauneein, jerichanejeein satono que tiaain sacuera nichotereeincha.

¹⁴ Caa ena nenea ichaonaa erenaa raotono quiicha beebejei Cana Coaunera Cojoanonaate, satiin chauratane sacuritaain benojoinereein, satiin cachaauru inae coitucuuruhane jana, besaute que turuha cana cojoanonaane coinara.

¹⁵ *Profeta* Danieriicha laenailu reretaain coarate nii coitucuhin nichotena nainereein. Aihana jaun, inae nii Teenforo asaae jelai teein Cana Coaunera que banijiaain *altar* ichoae ecooca Cana Coaunera que nejeratena casicheine coaraquichene,

¹⁶ Jodeau nenacaauru sorooruhine ichatane ucuunno que cuhincha.

¹⁷ Jana, rai loreri janori ichoae nenea, jiaonriha fauhin rai rucuhele raane.

¹⁸ Jana rai nocoana jana nenea, jiaonriha rai nenajau cauhin rai cajione ranaa coaucane.

¹⁹ Jataainte cairichaojoaurureein nii cojoanonaa que turuhane bana ausurineein nenacaauru enecuru, sisihajeein canaanai sirichaauru enecuru, naaonjoainuri.

²⁰ Cana Coaunera bajaauche, nabana jelaronaa bana, niheichu nebetacanaa cojoanonaa, naaonjoain bana niha nii sorohichene jaan cojoanonaaane coataa.

²¹ Nitohaneeinte niha cureein jataain necairichanaa tabai, cana necoaauna caje coauneein nii chabana niha nitohanaine que airijiin niheichu nerinaain nii baiha.

²² Jana, nii cojoanonaa sarotiaeniha Cana Coaunerane, satiin cachaauru nichotena nainecururihei. Nete, atiin sarotiareein, janijiin niicha ranojoinunru belaitohane jaun acaauru coreniha.

²³ Chunocoha inara rai: 'Caute ne Curisito Mesihasiha. Chajaau tejian coanicha,' naa inara raine, jiaonriha esenetaaichene.

²⁴ Turuururichaaain inara rene casajeeuru *profetaniha* nocoetonacaauru aina Curisito mesihasihiha nocoetonacaauru. Nitohaneein turuhinte, itolere cojoelanaacojoai ichacurureein, janijiin Cana Coauneraacha ranojoinunrunne maajeein coritana nainecuruhane coritacuruhane coina.

²⁵ Nitohanihane ajinihane inara rai beeun, caje coitucuhin nainaan ichaohichene coina.

²⁶ Aihane jaun, inara rai: 'Nota tajiha cacha areroote ne,' naauruhane nihanatiin jiaonriha cuchichene. Niheichu: 'Nocoa caute ne nasiincha,' naa inara rai chunine, jiaonriha esenetaaichene.

²⁷ Charijieein teeinti, enoto mitu nichajai caje jilenetoha jiacane enoto soo nichaae kuhine, satiin coanojoi ne. Nii rijijieeinte, satiin coanojoiniha cureein, inae nacoauneein cau turuhanu acaihaniji Cacha Calaohineein nejanoanaa nichaaunne bana.

²⁸ Charijieein teeinti, niha caanii setune que fauha ichotarine caje coitucuerae. Nii rijijieeinte coitucunojoinereein turuhanu canu Curisitonichaaunne bana.

*Tururichaain acaihaniji cacha calaohineein nejanoanaane
(Mr 13.24-37; Lc 21.25-33; 17.26-30, 34-36)*

²⁹ Inae nitohaneein niha nii necairichanaa tabai cojoanonaane janate, nocohenaneein nerotoreein enoto cono. Atene netonaite, conohane jianereein nii cojoanonaa bana. Jana arasijieeurute, dede caje naluurureein. Dedeu nenacaauru nihanatiinte nerurujuaaurureein.

³⁰ Nitohanihane janate laen, inanacareein dede caje inae fauha uhanu canu acaihaniji Cacha Calaohineein nenea nichaaunne bera. Nii jana, satiin chauratane sacuritaain nenacaauru cachaaaurute, jataain coasinacaun chanaain coaracuruhane janane, dede sacari jana uhin fauha ureeunni acaihaniji Cacha Calaohineein nenea nichaaunne, jataain necaohachaain itolere ichana naineein nelatein.

³¹ Nitohaneein turuhinne canu letonocuru anjeraauru letoareeunni, tonijiaain jaaiha toteein, satiin chauratane sacuritaain, itolereneein satono tinonoritiin nenacaauru janijiin canu ranojoinunri cachaauru taojiaauruha canu raine coina.

³² Aihana jaun, caa uhera que inara relaunne jaan que nerelaauche. Charijieein teeinti, inae rai nunecuru caohatonanaain alohacoaain ujuanihane caje, inae cataainjia ajaanaane coitucuhiche.

³³ Nii rijijieein, caa inara rai caitoonjoa tocohanihane coaraquichene, inae turuhelalajihanu acaihaniji Cacha Calaohineein nejanoanaa nichaaunne que nainacuche.

³⁴ Esinae rauhijiriinte, jaiti ooreniha caa enene nenacaauru cachaaaurune jana aicheein.

³⁵ Dede aina chauratanete nitajeeurureein. Nete laen, nitajenereein, caa caitoonjoa nainaane reetiaain, canu ere.

³⁶ Coatiha laen nihei chuni, rai cojoanonaa aina, 'Naaonjoain rijiu tiaainte aicheeincha,' naain nii coitucuera. Niheichu, Cana Coaunera letonocuru anjeraauru dedeu nenacaauru nihanatiin coitucuuruhi; niheichu canu Calaohinichaaune saijieein coitucuhaaun canuhetonai. Acaihaniji canu Inaca Cana Coauneraachate, nii coitucuhin ne.

³⁷ Nihalu Nohene bana aihalune tocohaneente aicheein, inae nacoauneein turuha urichaaunni acaihaniji Cacha Calaohineein nenea nichaaunne cojoanonaa que turuhane bana.

³⁸ Coaracuche nachuhinti, jaiti uheniha elo tabaine jana, rai bote kuhane fauhin enoha Nohene que tiaaajoaain, raotojoein lenoneein, acau cohin, necohansajiaain, naaonjoauruhalu cachaaaurune.

³⁹ Nejetaote laen, urichaaain elo tabaine coaujeeurenihane jana, uha elo tabaine jaun jetao, jitariin acaauru joocalu ne. Nii rijijieein nechu, coohatejeeurenihane cachaaaurune jana, nacoauneein turureeunni acaihaniji Cacha Calaohineein nejanoanaa nichaaunne.

⁴⁰ Nii turuhanune rijieeoritiinte, ocoana jana neeurureein coroatajai cachaauru. Leinjiinte, amanojoinihane jana, leeochoa ratirinojoinereein.

⁴¹ Nii jana, coroatajai enecurute, tutune jaa neeuruhane jana, leinjiin amanojoinihane jana, leeochoa ratirinojoinereein.

⁴² Nitohaneein: ‘Cuu tiaainte, turuha ureein canu Curuaanaa,’ naain coitucueeneichene jaun, tururichaaunnine que nainaan ichaaoche.

⁴³ Charijieein teeinti, leinjiin cacha: ‘Cuu tiha janotiine janate turuha ureein cau asijiauto,’ naain coitucuhane que nainane jaun, nii chuni rai loreri asae enohane jerelanaala caohatiin rai loreri beraihane jaun, nenere basijiaera. Nii rijijieein inara netonai jatoroain neeuche.

⁴⁴ Aihane jaun, Cana Coanera Calaohi cacha caje nejanonaa nichaaunne turu cojoanonaa coitucueeneichene jaun, inara netonai nainaan jatoroain canu cohacuche.

Fatoroon ere tonoraain nena cacha aina, fatoroon ere tonoraelanaala nena cacha

(Lc 12.41-48)

⁴⁵ Cha teeinti letoaain ratirihane rai fatoroonne tonoraain, inae cuu tihane jana rai loreri asaae nenacaauru cachaauru coroaate,

⁴⁶ nii jataain raotojoein neeine, nii letoaain ratirihane jaan ichajihane jana eruha nii rai fatoronne.

⁴⁷ Nitohaneein rai fatoroon aitoonjoa tonoraain icharate, esinae rauhi-jiriin satiin rai niicha sirii beraichaneein tereein rai fatoroon.

⁴⁸⁻⁴⁹ Nete laen: ‘Jaitijiecha carajareein rai fatoroon,’ naain nii leeochoaauru letonocuru faojoaain sonajaain, ajetoriaacuru aina netaojiaain lenonein ajeein, naonjoaan,

⁵⁰ cha cohatejelanaala nihane jana turuhane, nii nechu aansai letono casetecareein rai fatoroon,

⁵¹ caseteco coaracuruha nechu cacha coritaa Cana Coanera coitucuha nocoetonacaaurune rijijieein. Ecute catu rioneein chanareein,” nae jetao aina nerelanacaauru rai Jesoso.

25

Lechooncai ranunaaauru ichanohi que erenaa

¹ “Cana Coanera Cojoanonaate, aihuruha lechooncai ranunacuru nisirihatena beseta quene rijijie. Nii lechooncai ranunacurute, rai cono erene que mocohin nena amaain, nii nisirihateneini cohaca cuure turu jana raauruhane coina.

² Nii lechooncai ranunacuru caje, saoquii ranunacurute, niicha ichai que caohachaaain coacuelanaala icharaauru ne. Jana, leeochoaauru saoquii ranunacurute, jataain nainaan niicha ichai icharaauru ne.

³ Nii saoquii cha coacuelanaala nenacaauru ranunacurute, rai cono amaauruhane saijieein, nacoaauneein noitecuruhane jaanu erene amaarene.

⁴ Nete laen, nii saoquii jataain nainaan nenacaauru, rai cono amaauruhane choae tacaain, le botichananaain rai noinu erene amaare.

⁵ Nitohaneein cuuru jana, jaiti turueniha nii nisirihateneine jaunte, inae siniitoruhane jaun, satiin sinihure nii ranunacuru.

⁶ Nii janate, inae dede catai rijiu: ‘Inae uha nii cacha nisirihateneini. Chajaain que tacaain rauchera’ naain toniha eheeonane jaunte,

⁷⁻⁸ nimichucutaain rai cono noitecuruhane jana, nii saoquii cha coacuelanaala nenacaauru ranunacuru, nii saoquii nainaan cono noinu que erene uhaurera rai: ‘Atiin canacaanu sihuche aansijiin, nii inara cono noi erene

quera. Inae saa rai noi erenene jaun, jaca canacaanu conone jaunne aitocooanura,' naauruhane janate:

⁹ 'Nainihaacanuta. Inara sihacaanune, canacaanu rai nihanatiin nerihane coaalanaalata. Chajaaincha que necoreteeuruhane jaun cuhin, coretenichuchera,' naaure nii rai cono noinu amaain cunacaauru ranunacuru.

¹⁰ Nete nii rai cono noinu erene coretiha cuuruha nii saoquii cha coacuelanaala nenacaauru ranunacurune jana, inae turue nii nisirihatneni cacha. Nitohaneein turuha nii cacha nisirihatnenine janate, aina jiniiquiin loreri asae enooruha beseta que nii saoquii ranunacuru nainai nenacaaurune jana inae nefue acuuja.

¹¹ Nii janate, inae nii acuujuaniha turuhin: 'Curuaanaa, atiin canacaanu rai acuuja joaracaane canacaanu netonai enohacaanu,' naauruha nii saoquii ranunacuru cha coacuelanaa nenacaauru, rai cono noinu coretecuruhane caje turuhinne janate:

¹² 'Esinae rauhijiriin inara coitucuhanune coaalanaala,' nae acaauru rai nii curuaanaa. Nii rijiichate cureein Cana Coaunera Cojoanonaa.

¹³ Aihana jaun, itolere bana nii que nainai jatoroaain ichaaoche, 'Naaonjoai janonaa banate aicheein. Cuu tiariinte aicheein,' naain coitucueneeichene jaun.

Cachaauru rai coriqui tein ratiricha fatoroon rijiicha Cana Coaunera Cojoanonaane

(Lc 19.11-27)

¹⁴ Cana Coaunera Cojoanonaate, leinjiin cacha coriajai atane cuhane jaun, rai cachaauru cotijiaain, acaauru que coriqui beraichatera rijijie,

¹⁵ leinjiin rai saoqui oaraacai coreneein nena coata caje coriqui te. Jana leeocha raite, coroata oaraacain te. Jana leeocha raite le oaraacain te, le cachaauru rai coretena nainecuruhane jeeonijihanaain teeinte amue.

¹⁶ Nii saoqui oaraancaain raera cachate, nii coriqui que rucuhale coreteein, que necoreteein saoqui oaraancaain nii coriqui jojoe.

¹⁷ Jerichanejeein techu, coroata oaraacain niicha rai jojoe nii coroata oaraancaain raera cacha.

¹⁸ Nete laen, nii le oaraancaain raera, niicha bajei atane jachu cuhane nii rai fatoroon tenojoi coriqui asi.

¹⁹ Nii baiha carajaain catiaainte, inae turue nii acaauru curuaanaa coriqui tein ratiricha. Nitohaneein turuhinte, nii acaauru rai niicha tei coriqui coreniha acaauru rebe bajae.

²⁰ Nii saoqui oaraancaain raerate ichoaichaniha turuhin: 'Curuaanaa, nocoha taolu canu rai, saoqui oaraancaain iicha tei coriqui. Nocola chaen leeocha saoqui oaraancaain joocaaune jaan,' naain, nii coriqui niicha jojoi tiha nii rai cachane janate:

²¹ 'Jataain caohachate ichaacha, jelai amuritoriin nena beraichaneein ii tereunnicha. Aihana jaun, chajaain caloheri asae enoote jiniiquiin rachoojihacara,' nae nii curuaanaa.

²² Nii baihate turue, nii cacha coroata oaraacain coriqui raera. Nitohaneein turuhinte: 'Curuaanaa, nocola taolu canu rai coroata oaraancaain iicha tei coriqui. Nocola chaen coroata oaraancaain joocaaune jaan,' naa nii coroata oaraacain raera cachane jana jetaote:

²³ 'Jataain caohachate ichaacha, coroatajajei aina caohachaaain erena tonoraain ichaine jaunne, jelai amuritoherii beraichaneein ii tereunni. Aihana jaun, chaajaain caloheri asae enoote, jiniiquiin rachoojihaca,' nae nii curuaanaa.

²⁴ Nete laen, nii le oaraancaain raera cacha turuhin: ‘Curuaanaa, nechu aansai cachaneeine jaun, temueneeine jaunru jelai caje temule raain, ii ocoananelanaala nenacaauru caje nihanatiin temule raain,

²⁵ naajoaaine jaunna ii coasiha, atane jachu cuhane ii coriqui asihun. Nete cau ne nii ii coriqui,’ naain nii coriqui cainaa nii cachane jaunte:

²⁶ ‘Iite, canu cacha baasoneein bajeriti cacha neei. Inae raotojoein canu temulenelanaala nenea niha natiin raain, canu ocoananelanaala nenea caje temule raain naajoaanune coitucuhine saijieein,

²⁷ chanuna chaen, canu coriqui amaain teneei banco cuhane. Bana nitohanihane jana nihane, canu turuneeine nii banco cuhane neein nejoocane jaanne maajeein rareeun,’ nae nii curuaanaa.

²⁸ Niritiinte, ecu nenacaauru rai: ‘Caje nii le oaraancai niicha sirii coriqui ruluhin, nii lechoonca oaraancaneein siricha rai teeuche.

²⁹ Nitohaneeinte, siricha rai jataain jelai amuritoheriin tenojoinereein, jelai amuritoheriin sirihane coina. Jana, cha sirilanaala nenaate, acaihaniji niicha sirii, jitariin caje ruluerareein.

³⁰ Aihana jaun, caa canu cacha baaso cha coitucuhi mucuhin, naain airiniha nocohenaanau jaochette, ecu neein mainajeein chanaaine,’ nae ecu nenacaauru rai.

Rucuhenoinerichaain baaso icharaauru aina caohacha icharaauru ichaone

³¹ Inae rai cono caohacha que conohin, rai anjeraauru cataaun uhin turuhin rai rori- *trono* ichoae nelauriaanu canu Cana Coaunera Calaohineein cacha caje nejanoanaa nichaaune banate,

³² satiin lauri lauri nenacaauru cachaauru turuureein canu acatiha. Nitohaneein nacatiha turuuhane janate, carenerocuru caje, jelai teein cabraauru leruha carenero beraichane rijijieein,

³³ raotono nichajai que, nii janijiin niicha ranojoihunru- rai cachaauru teein, najaabiji nichajai que nii rai cachanelanaala nechu aansainein nenacaauru tereein.

³⁴ Nitohaneein jelai tihacoaain lerunajaainte, nii raotono nichajai que nenacaauru rai: ‘Chajaauche cajiha satiin, nii canu Inaca rausiaenojoneein neiniquichene. Chajaauchete, cana rai chauratane coaunaane caje coauneein, inara que banihateein canu Inaca Cana Coauneraacha rucujuei Cojoanona que ichaohiche.

³⁵ Inarate, mijitichaaunne canu coroaatein, cocoirichaaunne acau que cacocaain, canu nesurunaja colane amuhemuhecaunne, canu nesuruna- jaanu teein,

³⁶ lanaa canu rai cajionene, carai cajione teein, cunaitichaaunne turuhin cacoharaain, caresero cuhane nihanune jana, turuhin canu coaraain, naaonjoaain canu rai nelateein nerejetocoiche,’ narichaaunni acaauru rai canu Cana Coaunera Calaohi cacha caje nejanoanaa nichaaune. Niritocaaun acaauru raine janate:

³⁷ ‘Curuaanaa, esinaaena mijiteeine ii coroaatein, cocoireeine ii cocoaain,

³⁸ ii nesurunaja colane amuhemuhequine, ichei ii nesurunaja teein, ii cajione colane neeine, ichei cajione teein,

³⁹ cunaiteein, caresero cuhane neein naaonjoaine turuhin ii coaraain, naaonjoa rejetocooanulura,’ naauruha rai nii couluuonojoi suujuaquuin nenacaaurune janate:

⁴⁰ ‘Satiin canu nejeraauru cairicheinejeein nenacaauruhacha latei terejetocoichenete, canu rai tiha nii terejetocoichelu,’ naain acaauru tonorareein nii acaauru Curuaanaa *Rey*,” nae acaauru rai Jesoso.

⁴¹ “Niritohane baihate, nii najaa biji nichajai que rai cachanelanaala nenacaauru rai: ‘Naain cacaje amuhin, moconajaera aina rai letonocuru que banihateein ichanohin chabana jacanaa charanejeein nena usi rene cunichuche, nii coina neiniquichene jaun,’ naain usi rene letoanajareein.

⁴² Niritiin usi rene letoanajainte: ‘Inarate, mijitichaaunne niha natiin, canu coroatelanaala, cocoirichaaunne niha natiin, acau que canu cocoaelanaala, naaonjoa rejetocoichelu.

⁴³ Niheichu canu nesurunaja colane amuhemuhecaunne niha natiin, canu nesurunaja tiheeiche. Canu rai lanaa cajionene niha natiin, canu rai tiheeiche. Niheichu cunaiteein, caresero cuhane neein naaonjoaanune niha natiin turuhin cacoharaheeiche,’ naanu acaauru raine janate:

⁴⁴ ‘Curuaanaa, esinaaena ii coroaatelanaala, cocoireeine ii cocoaelanaala, ii nenajanu lateeine ii rai telanaala, cajione lateeine ii rai telanaala, cunaiteein, caresero cuhane neein naaonjoaaine jana turuhin ii coaraelanaala, naaonjoan rejetocooanulu,’ naain bajaauruhane janate:

⁴⁵ ‘Esinae rauhijiriinte, satiin cairicheinejeein nenacaauru cachaauruacha latei teneeichene canu raite nii teneeiche.

⁴⁶ Satiin nitohaneein nenacaaurute, chabana sanaachara caseteco que neeurureein. Jana, coluunojoi suujuaquiin nenacaaurute, chabana sanaachara ichaonaa que neeurureein,’ naain tonoranaareein nii acaauru Curuaanaa *Rey*,” nae canacaanu rai Jesoso.

26

Jesoso mucuuruhane coina que ereereecuruhane (Mr 14.1-2; Jn 11.45-53)

¹ Inae cachaauru rai niritohane nainainte, niicha relai nichaanune rai:

² “Nii coitucuhichene rijijieinte, coroata janoi cuhane nereein Fasocoa beseta. Inae laen Cana Coaunera Calaohi cacha caje nejanoanaa nichaaunne mucuhin teeururichaa in coroso que catinaauruhane coina,” nae Jesoso.

³ Nii bananeeinte, saseredotecuru curuaanaa curuaanaa Caifasi loreri asae ita taojiaaure saseredotecuru aina Jorionichaanune bichauhenaauru,

⁴ Jesoso mucuhin, nechuhaneein colurujueein sohin joerateeuruhane que coaucuruhane coina.

⁵ Nejetaote: “Nainihaacache beseta cojoanonaa bana ichacaachene, na-bana cachaauru suujua rerohecana coataa,” naaure jetao ita rai.

Jesoso ichoae nejujuaauruhane jaan choohite leinjiin ene. (Mr 14.3-9; Jn 12.1-8)

⁶ Betaniau, “Nabero caje nerautanaa,” naain niicha curuaateuri- Simoon loreri asae niha Jesusone janate,

⁷ ajeri coreti caje ichanohin boticha laaojiri cuhane, le curuhin jujuhin-jataain coretiin nena amaain jetao, rori ichoae lauhecoha Jesusone jana, coturi ichoae nii jujuhi choohite nii leinjiin ene.

⁸ Nii coaraainte obajeein:

“Chanuna jataain coretohaneein saijieein, catohaneein jujuhi lanaje caa ene.

⁹ Bana jataain coreein que necoreteein, nii rai core coriqui que, cairicheihuru corootajanelanaala,” naacaanu aina nerelanaa nichaanune janate:

¹⁰⁻¹¹ “Chanuna niritiin caa ene rerohecaache. Jataain canu rai caohachate ichae caa ene. Inae itolere bana inara aina nerihaaunni. Jana, cairicheihurute laen itolere bana neeurureein inara aina.

¹² Caa jujuhi choroa cajabereeo ichoae caa enenete, canu conautecuruhane coina cajabereeo rucuheca ichae.

13 Esinae rauhijiriinte, cana rai chauratane sacutaain caa osa caje nichoterichaain cachane jaan que cachaauru relaauruhane jaaunru, caa cajabereeo ichoae jujuhi tiha caa ene quene maajeein cachaauru rai ereereturureein. Nitohaneeinte, coaunojoinereein itolere bana caa ene,” nae Jesoso aina nerelanaa nichaanune rai.

Jesoso coulurujih Jodasine

(Mr 14.10-11; Lc 22.3-6)

14 Nii jana, nii aina nerelanaa nichaanune lechoonca coroataja neein nena Jodasite, saseredotecuru curuaanaa coaraa cue.

15 Nitohaneein cuhin jetaote:

“Inaajoaain carai coriqui tenaa nainequiche, inara rai Jesoso tihanune coinata,” naain acaauru caje bajaane jana nichata chooncaain coata caje nena coriqui teeuruhane coina rai aitocure.

16 Nii jaun jetaote, jelai neeorihane jana inae acaauru rai Jesoso tenaa nainihane jaan que coacuhin jetao, amuhemujue Jodasi.

Aina nerelanaa nichaanune aina janotiin lenoniha Jesusone

(Mr 14.12-25; Lc 22.7-23; Jn 13.21-30; 1Co 11.23-26)

17 Inae nunuheca jorerera colane ichanohi faan quihuruhane jaan beseta Fasocoa cojoanonaane janate, Jesoso rohan nichuuntaacaanu:

“Chu Fasocoa cojoanaa nunuhe cojoanotiin que, canaacha quiinene lenone ichacaanne jereeita,” naain Jesoso caje bajaacaanu aina nerelanaa nichaanune janate:

18 “Chajaain taa neseeu leinjiin cacha loreri asaae cuhin: ‘Cacha relaerate ichei, “Inae canu cojoanona que tihane jaunne ii loreri asaae ureeun, cuu canu aina nerelanacaauru aina Fasocoa beseta bitoanune coinara,” naain aitoroate ii rai,’ nanichuchera,” naain canacaanu caje tabaauru letoae Jesoso.

19 Niritiin letoanajaa Jesusone jaun cuhin, nii naitoonjoa rijijieein Fasocoa cojoanotiin que canacaanuhacha quiinene lenone ichacure aina nerelanaa nichaanune tabaauru.

20 Nitohaneeinte, inae nocohecane jana, lechoonca coroatajaain aina nerelanaa nichaanune aina lenoniha ne Jesoso.

21 Nitohaneein lenoniha nihacaanune janate:

“Esinae rauhijiriin, leinjiin inara cajete, cacoelaichaneei neeichene saijieein, caque nejeratenacaauru rai cacolurujueein, acaauru rai caetereecha,” naa canacaanu rai Jesusone jaunne,

22 jataain inaderaain le cachanichaanune:

“Curuaanaa, canu quenacha aitohi,” naacaanu satiin aina nerelanaa nichaanune janate:

23 “Caa ojoaichu cuhane faan setejiarichate nii cacolurujueein caetereein.

24 Nitohaneeine, canu que aitiin laenanohineein niha Cana Coaunera Quiricha inoansi cuhanena rijijieein, Cana Coaunera Calaohi cacha caje nejanoanaa nichaanune, nii nainaa cureeunni. Nete laen, jataain cairichajoareein nii canu colurujuera. Caohatorihalu niqiu nitohanesihane ajiniha nejanoaenihalu nii cachane,” naa Jesusone janate:

25 “Cacha relaera, canu quenacha aitohi,” naa nii colurujueranu Jodasine janate:

“Mmmjjm, nii bajaaine rijijieeinte aicheein,” nae Jodasi rai Jesoso.

26 Nitohaneein lenonichaanune janate, faan mucuhin: “Narihara Cana Coaunera,” naain, cataaun nii faan tatuhin beeune beeunein aina nerelanaa nichaanune rai teein:

“Caa quihuche. Caate, cajabereeo nenaaneein ne,” naain canacaanu rai teeinte, jerichanejeein nii faan ichaane rijijieein

²⁷ acau cooruhane jaan curu cuhane, conacai bino mucuhin: “Narihara Cana Coaunera,” naane baiha canacaanu rai nii conacai teeinte:

“Satiin jiniiquiin leruune leruunein caa conacai cooche.

²⁸ Caate cacoichananeein arajii cachaauru caohachanu que canuhacha ichaneni cojunacaneein chorohi jaonjoinereein. Acate arajii osaonacaauru que suujua acaterichaaaine coina orichaaunine cojunacane.

²⁹ Nena laen, inae nacoauneein inara aina jiniinquiin, caa oba caje ichanohin conacai coenereeeni, Ofa Cana Coaunera Cojoanonaa que inara aina jiniiquiin neein nii bana ocoonaneein nena bino cohacachene reeinti-aaojoain,” nae aina nerelanaa nichaanune rai Jesuso.

*Coitucuha nocoetoenerichaaain Fedorone biha Jesusone
(Mr 14.26-31; Lc 22.31-34; Jn 13.36-38)*

³⁰ Nii baihane, Quiricha Inoaensi cuhane laenanoineein nena salmo tabaauru que nenatichaanune nainaan, Oliboneein niicha curuateeuri ichatane ucuunno que cuhacaanune janate:

³¹ “Enene cojoanotiin cuhanete, satiin inara, Canu esenetaain canu que jaaequiin neeichene jianein, ita caje riaaneriquicheein, Quiricha inoaensi cuhane:

‘Carenero beraicha sohin jaaoruhane janate,

ita caje riaaneeurureein

niicha beraihuri carenerocuru,’

naain canu que aitiin besihalune rijijieein.

³² Nena inae ohanune caje ichanacaanune, inara ajiniha Calileea cureeeni, ecu nacoauneein jiniiquiin nena coinara,” naa Jesusone janate:

³³ “Ii esenetaain ii que jaaecooruhane jianein, neeuruha leeochoaurune nihanatiin, coatiha laen canu ii esenetaain ii que jaaecohanune jianerihaaunni Curuaanaa,” naa Jesuso rai Fedorone janate:

³⁴ “Esinae rauhijiriinte, enene cojoanotiin cuhane jaiti ereniha ataohari curuaanane ajiniha, nichata saain canu coitucuha nocoetoeneriquiin,” naa Fedoro rai Jesusone janate:

³⁵ “Airihaauni bajaata Curuaanaa. Ii aina curuaaecaain jereraa casohin cajaanoruhane coinane nihanatiin, nainihaaun ii que jaaecohanune jianein ii coitucuha nocoetoenihanunera Curuaanaa,” naa Jesuso rai Fedorone janane, leeochoauru aina canacaanu netonai, nii aitoha Fedorone rijitoojeein aitocaaanu.

*Jetesemanii netiin Cana Coaunera bajaa Jesusone
(Mr 14.32-42; Lc 22.39-46)*

³⁶ Nii baihate, aina nerelanaa nichaanune aina jelai caje amuhin, Jetesemanineein niicha curuateeuriu cue Jesuso. Inae ecu turuhacaanune janate:

“Cau nelauriaain canu cohacuchena, inara tonohanau tajiha cuhin Cana Coaunera bajani,” naain

³⁷ jiniichaain Fedoro, coroatajai Sebedeeo calaohichuru, naaonjoaihunri amaain jataain nererojoecaaajoain naonaain jetao, jataain inaderae Jesuso.

³⁸ Nitohanein inaderaain jetaote:

“Jataaine onaanajaanu rijitocojoain casuujua cuhane inaderaaunra. Cau nedaain, canu jiniichaain ichaajojeein cacohacuchera,” naain ratirinajaan jetao,

³⁹ acaauru caje, nita cuhin neseonraain atane que coturi temetaain jetao: “Ofa, icheine aitoon. Bana ii jereeine jana nihane, caa necairichanaa tabai caje canu rocohi. Nena canuacha jerei rijijieein ichaaine jereneeun. Ii jereeine rijijieein ichaainene jereeunra Ofa,” naain Cana Coaunera bajaane nainaan jetaote,

⁴⁰ jelaiha cuhin nii neeuruha aina nerelanacaaurune jaau turuha Jesusone jana jetao, najiniha sinihuruhane jana erunajaain jetao Fedoro rai:

“Chanuna canu aina leratojoein, sinilanaala ichaaojoein nenea naine-neeiche.

⁴¹ Sinilanaala ichaaojoein neein Cana Coaunera bajaauche, nabana chatohanai que nesaruhin neeichene coataa. Inara suujuate niqui aitona naine, nete inara jaberoco jataain nii abaantasine,” naain jetao acaauru ratiriin jelaiha nii Cana Coaunera bajaane jaan cue Jesuso.

⁴² Nitohaneein inae coroata saain, jelaiha cuhin Cana Coaunera bajaane cuhane jetaote: “Ofa, caa necairichanaa tabai canu cojuhin canu coaranu caje canu roconaa jereneeine, ii jereeine rijijieein ichaau,” naain jetao Cana Coaunera bajaee Jesuso.

⁴³ Niritiin Cana Coaunera bajaane caje, nacoaauneein jelaiha cuhin, aina nerelanacaauru coaraa cuha Jesusone jana jetaote, jataain banetoe niha acaauru rai sinirenane jaun nimirichaa acaauru notane jaun, sinihuru jana erunajaane jaun jetao,

⁴⁴ ecu ratirinajaain jelaiha cuhin, Cana Coaunera bajaane nichatasatiha cue, nii jauriaanejeein aitohane rijitojoein Jesuso.

⁴⁵ Nitohaneein jetaote, jelaiha nacoaauneein nii neeuruha aina nerelanacaaurune jaun, acaauru rene turuhin jetao:

“Jaitinachura caohacha nainetojoein siniichete. Inae laen, Cana Coaunera coitucuhichuru bijiu tenojoinichaaun, canu Cana Coaunera Calaohi cacha caje nejanoanaa nichaaunne cojoanona que turuha.

⁴⁶ Chajaain nimichucuchete amuhacachera, inae nichuuntajiha nii acaauru rai caeteraanura,” nae jetao Jesuso aina nerelanacaauru rai.

Jesoso mucuuruhane

(Mr 14.43-50; Lc 22.47-53; Jn 18.2-11)

⁴⁷ Niritiin, jaiti aina nerelanaa nichaanune aina ereereeca Jesusone janate, turuha uhe, Jesoso aina nerelanaa nichaanune lechoonca coroatajanein nenea Jodasi, letoanajaauruha saseredotecuru curuaanaacuru curuaanaa, chaen Jorionichaachene bichauhenaauru, naaonjoainurine jaun, enuha, sabere, naaonjoain que biji achunequuin nenacaauru arajii cachaauru uhaain.

⁴⁸ Jaiti Jesoso rene turuelanaalate, nii aina cunacaauru rai jetao: “Inae cuu turunaane: ‘Sohara cacha relaera,’ naain rai nomeri lohitoreeuni, caje coitucuhin, aca mucuhichene coinara,” naain acaauru rai be jetao.

⁴⁹ Niritiinte Jesoso rohan nichuuntaain: “Sohara cacha relaera,” naain Jesoso meri lohitoha Jodasine janate:

⁵⁰ “Cacoelaicha, ii jereeine rijijieein coaraain chatohaneein caetecurumiin,” nae Jodasi rai Jesoso.

Nii janate Jesoso rohan nichuuntaain, Jesoso mucuure nii Jodasi amanojoinuri cachaauru.

⁵¹ Nii janate, rai sabere rocohitiin, que nii saseredotecuru curuaanaacuru curuaanaa letono uricho sauhitiin beuhitoha leinjiin cacha, Jesoso aina cunaane janate:

⁵² “Jelaiha rai curu cuhane, nii ii sabere teeu. Satiin sabere que sonajaain jaaoreraaurute, sabere que acaauru netonai sonojoiniha cuurureeincha.

⁵³ Tana ena canu Inaca caje bajaanune, canu rai lechoonca coroata lauriin anjeraauru letoanaa nainiha, acaauru aina canu coreniha ita sooruhane coinane coitucuhine.

⁵⁴ Nene naineneeun nitohanai ichacaaunne. Inae rai Quiricha inoensi cuhane, catohaneein caetecururichainne que aitiin laenaeratihalu Cana Coaunerane nainaane nihane jaun,” naainte nii mucuha unacaauru rai:

⁵⁵ “Chanuna necha aansai cacha mucuha unaa tocohaneein, sabere, enuha, naaonjoainuri que biji achunequiin canu mucuha uhiche. Cojoanoonetojoeine inara notaracaae, Teenforo asaae cachaauru relaa nena-jacoon. Nii saijieeinte, canu mucunaja queneeiche,

⁵⁶ inae nitohaneriquicheeine que aitiin, rai *profetacuru* que laenaeratihalu Cana Coaunerane nainaaichene coina,” naa acaauru rai Jesusone janate, ecu jelai ratiriin, satiin sorohacaanu aina nerelanaa nichaanune.

Niha chatohanaine rucuherraneein nenacaauru Jorioocuru bichauhenaauru acatiha niha Jesusone

(Mr 14.53-65; Lc 22.54-55, 63-71; Jn 18.12-14, 19-24)

⁵⁷ Nitohaneein Jesoso mucuhinte, saseredotecuru curuaanaacuru curuaanaa Caifasi loreri asaae amaaure nii mucuureraauru. Nii janate, nii Caifasi loreri asaae ita taojiaain neeure Moisesa aitoonjoa rauhi que cacha relaaurera aina fariseeocuru.

⁵⁸ Nitohaneein, inae Jesoso amaauruhane janate, nita acaauru coara-jeein cuujueein sacuhin, Caifasi loreri chaje rohan neeuruha Teenforo beraichacurune jaan, ecu acaauru aina enohin lauhequiin, jelai caje coauneein Jesoso coaraje Fedoro: “Chatohanerichaincha,” naane jaun.

⁵⁹ Nii janate, nechu jataain nohaneein, colurujueein Jesoso atinaeratecuruhane jaanu que coaacure saseredotecuru curuaanaacuru, chaen niha chatohanaine rucuherraneein nenacaauru Jorioocuru bichauhenaauru, naaonjoainuri.

⁶⁰ Nete, nitohaneein arajii cachaauru colurujeeuruha nohaneeine saijieein, nii chatohaneein teuruhane jaanu lera erusichurene. Nii jaunte inae satononiha coroatajaain nimichuhin:

⁶¹ “Esinaete chuhisi: ‘Nainichaaun caa netaojiaain Cana Coaunera coroaecuruhane jaa coloheri Teenforo chamuhintiin, nichata janojoein cuhane jerichanejeein michuhanunera,’ naain erenajaquera,” naauruha nechu nohanein colurijihane janate, inauheneeicha acaauru aonaje Jesoso.

⁶² Nii jaunte laen nimichuhin:

“Chanuna ereneei iitonai. Esinaena rauhijiriin aitoine jaunna caa ii colurujeeuruha,” naain caje bajaee saseredotecuru curuaanaacuru curuaanaa, nete inauheneeicha aonaje Jesoso

⁶³ Nii jaunte rai nacoauneein:

“Esinae rauhijiriin, Cana Coaunera coreniha beeenena jereeun. Iina esinae Cana Coaunera Calaohi Mesihaseenei,” naa rai saseredotecuru curuaanaacuru curuaanaane janate:

⁶⁴ “Esinae rauhijiriinte, acanichaaunne que aitohicha. Canu Cana Coaunera Calaohi cacha caje nejanoanaa nichaaunnena, coarajeeichene jana canu Inaca itolere ichana nainera Cana Coaunera raotono nichajai que lauhecureeunnicha. Chaen techu, dede sacari jana uhin fauha uhanune coariquicheeincha,” nae nii saseredotecuru curuaanaacuru curuaanaa rai Jesoso.

⁶⁵ Nii jaunte obaecane cojunacaniha rai cajione romaromaain:

“Nechu jataain Cana Coaunera baijiaate, caritiin ere caa cacha. Cha nenacaaenneeina coaraain cana rai colurujuera laterihacache. Inae inara netonai, Cana Coaunera baijiaeraanu rijitiin irihane aonaquiche.

⁶⁶ Tonaquiche jana inara, caa naitoonjoa que,” naa rai leeochoaauru rai janate:

“Esinaete chuhisi, aca colurujeeuruhane jaan ujuaihane. Aihane jaun ohanete caohachae,” naaure.

⁶⁷ Niritiinte, nomeri colunecuruha tabaaurune jana faohacure leeochoaauru.

⁶⁸ Jana leeochoaaurute:

“Chajaain aihane, ii Mesihaseeine, caa ii soera cojoeluinaura,” naain rai nomeri faojaain soore.

Jesoso coitucuha nocoeteniha Fedorone
(Mr 14.66-72; Lc 22.56-62; Jn 18.15, 25-27)

⁶⁹ Nii tonohanau, ecu airiniha lauhecoba Fedorone janate, rohan nichuuntaain:

“Iitonaite, Calilea cocoaicha Jesoso aina nerejetohilu,” naa leinjiin ene coseenraaneein nenaane janate:

⁷⁰ “Nii aitohine jaan cacha coitucuhaaun,” naain satiin aonajeeuruha ecu nenacaaaurune urichoo suujue Fedoro.

⁷¹ Nii baihate jelai caje amuhin, rijia acuujua rohan cuha Fedorone janate, coaiten coaraain:

“Caa netonaite, Nasarete cocoaicha Jesoso aina nena ne,” naain leeochoaauru rai biha leinjiine janate:

⁷² “Esinae rauhijiriin, Cana Coaunera notaracae nii cacha coitucuaaunta,” naain nacoauneein suujue Fedoro.

⁷³ Nii catiariinte Fedoro rohan nichuuntaacoain: “Esinae rauhijiriinte, iitonai aina nenaaneein, ii erecha cajete necoitucuerateicha,” naaure nii ecu nenacaaauru Fedoro rai.

⁷⁴ “Esinae rauhijiriin, Cana Coaunerate coaraje nii cacha coitucuenihanunera,” naain nesuujiha Fedorone janate, nii rijieoritiin inae ere ataohari curuaana.

⁷⁵ Nii jaunte: “Jaiti ereniha ataoharine janate, nichata saain cacoitucuhine suujueriquincha,” naalu rai Jesusone coacuhin, jelai caje mituhin amuhin, jataain inaderaain chanae Fedoro.

27

Filato rai Jesoso teeuruhane
(Mr 15.1; Lc 23.1-2; Jn 18.28-32)

¹ Inae janohane jana jetaote, satiin saseredote curuaanaacuru aina Joriocuru bichauhenaauru, ita suujua rijitoein ita suujuau tacaure, Jesoso sohin jaaoruhane coina.

² Nitohaneein jetaote, Jesoso ichojoaain amaain, Roma cocoaichaneein nena coberenadoro Filato rai teeure.

Oha Jodasine

³ Inae nitohaneein Jesoso cairichain atinaaururichainne que nainain jetaote, jataain inaderaain netojoeete nii coulurujuera Jodasi. Nii jaun jetaote, nii saseredotecuru curuaanaacuru curuaanaa, chaen Jorioocuru bichauhenaauru, naonjoainuri rai jetao:

⁴ “Osa quene nesaruun, inara rai atinaaichene coina cha ujuaihonelanaala nena cacha teeincha,” naain nii nichata chooncai coataneein nena coriqui coretecuruhane jaan cainaa Jodasine jana jetao, ranaa jerelanaala:

“Nihei cha coitucunaa nainihaacaanu nii aina canacaanuta. Iichate nii coitucuujeueicha,” naaure jetao Jodasi rai.

⁵ Nii jaun jetaote Teenforo asae nii coriqui rialaaitiin ratiriin jelai caje amuhin raajenhane rai raro ruluhi ohe Jodasi.

⁶ Nii jana jetaote, nii coriqui raain jetao:

“Caa coriquite, ichana corenihane jaun, leinjiin calaniheein ne. Aihana jaun, jelai teein Cana Coaunera rai canaacha tei coriqui curu cuhane, caa coriqui tenaa nainihaacache,” naaure jetao ita rai saseredotecuru curuaanaacuru curuaanaacuru.

⁷ Niritiin coacuhin ita suujua tacaain jetaote: “Atane rocooruha, caje ojoaichucuru jaauruhane coinane jaan,” naain niicha curuaateuri jelai coretecore nii coriqui coreniha, niha nejelau atane caje uhin onaane, cuu teein conautecuruhane jaanu que.

⁸ Nii jaun jetaote, Ichana Batane neein jelai curuaateure enanetojoein cachaauru.

⁹ Nitohaneente: “Rai core nichata chooncaain coatanein nena coriqui, Israelitacuruhacha cainai raainte,

¹⁰ coreniha: ‘Atane rocooruha, caje ojoaichu ichacuruhane coinane jaan,’ naain acaauruhacha curuaatei atane coretecore,” naain beratihalu *profeta* Jeremihasi que Cana Coaunerane rijijieein, nii naitoonjoa nainaaure.

Filato acatiha niha Jesusone

(Mr 15.2-5; Lc 23.3-5; Jn 18.33-19.38)

¹¹ Inae coberenadoro Filato rene Jesuso amaain turuaauruhane jana jetaote:

“Iina Jorioocuru curuaanaacuru curuaanaa- *Rey* ineein,” naain caje bajaa Filatone jana jetaote:

“Esinaete, acanichaaunne que aitoehicha,” naain Filato tonorae Jesuso.

¹² Nii nainiha jetaote, cuu teein, Filato rai coulurujeeuruha saseredotecuru curuaanaacuru curuaanaacuru aina, Jorioocuru bichauhenaaurune jana jetao, cuu inauheneeicha aonajenajae Jesuso.

¹³ Nii jaun jetaote:

“Toon ii que ereein ii coulurujeeuruhane aonaaina,” naa Jesuso rai Filatone jana jetaote,

¹⁴ cuu inauheneeicha tonoraelanaala aonajian Jesusone jaun jetao, inae rai tonaain irihane jaanu coitucueene Filato.

Jesoso ateinaauruhane rai neeuruhane

(Mr 15.6-20; Lc 23.13-25; Jn 18.38-19.16)

¹⁵ Beseta bana naineein jetaote, janijiin: “Acate caohachae mituhanera,” naauruha satiin cachaurune jaan mitai nejesinane caseteco nihane caje Filato.

¹⁶ Nii bana jetaote, caresero cuhane niha itolere sacutaain cachauruhacha coitucui Jesuso- Barabasineein acaauruhacha curuaatei caseteconeinne jaun jetao,

¹⁷ satiin netaojiaain codohacooruha, nii Jesuso colurujeeurera cachaurune jana:

“Chariji caa coroatajaaihuri caje, jianichaaunne jeriquiche. Caa Jesuso Barabasina jianerihanu. Ainihanena caa Jesuso Mesihaseein acaauruhacha curuaatei jianerihanu,” naain jetao acaauru caje bajae Filato,

¹⁸ nechu necoelai caaun, nii coulurujeeuruha raine que nainaane jaun.

¹⁹ Niritiin jetaote, nii cha rucuhecane jaan rori ichoae lauhaca Filatone jana: “Jiaonriha chatohanein nii cha ujuaihonelanaala nena cacha tenaa

coaauquine. Janotiine nii cacha coreniha, jataain baasoneein sinicoonni,” naain jetao berate rai comasai.

²⁰ Nejetaote, satiin nii cuu nenacaauru cachaauru suujuau tacaure, saseredotecuru curuaanaacuru curuaanaacuru aina Jorioocuru bichauhenaauru: “Nii Barabasi jianein nii Jesoso atinaerateu,” naauruhane coina.

²¹ Nii jana jetaote:

“Chariji jianichaaunne jeriquiche, caa coroatajaaihuri caje,” naain acaauru caje nacoauneein bajaa coberenadoro Filatone jana jetaote:

“Nii Barabasi que tacaajeein jianeinena jerichaanu,” naauruhane jana:

²² “Chajana laen ichareeun, caa Jesoso Mesihaseinein acaauruhacha curu-aatei aina,” naa Filatone jana jetaote:

“Coroso que laen aca teeu,” naaure jetao satiin.

²³ Niritocuruhane jaun jetaote:

“Chatohanai baasona ichae,” naa Filatone jana jetaote:

“Chajaain coroso que teechaau,” naaure jetao tonijiaain ehequiin.

²⁴ Nitohanein Jesoso jianena jeriha Filatone saijiein, jianena jerelanaala rai suujua rohecaauruha jelai ichoae jauhecotojoeriin cachaaurune jaun jetao, acau raeratein jetao:

“Coatiha canu, orichaaain caa cachane ujuaihoneein nerinaaunni. Inarate nii ujuaihoneein neriquicheein,” naain jetao, satiin coarajeeuruha nii cuu nenacaauru cachaaurune jana jetao, rai biji culeje Filato, nii ujuaihoneein nenihane coujunacanein, nitohaniha acaauru ichaone jaun.

²⁵ Niritoha acaauru rai Filatone jana jetaote:

“Satiin canacaanune, canacaanu bereecuru aina jiniiquiin, oha caa cachane ujuaihoneein nerichaanuhi,” naaure jetao Filato rai cachaauru.

²⁶ Nii jaun jetaote, Barabasi jianein, nii baiha Jesoso bisichatein acaauru bijiu tein, coroso que terate Filato.

²⁷ Nii jana jetaote, niha chatohanaine rucuhacuruhane jaan coloherinein nena- loreri seeonjoa asae Jesoso amaain jetao, curuhacaain netaojiaain neeure satiin coberenadoro rai soodarooru.

²⁸ Nitohanein tein jetaote, rai cajione rocohin que cajione lanajai curuhacure.

²⁹ Chaen couturi que oja caje ichanohin comai lauriaain jetao, rai biji raotono nichajai que otiha teeure. Nii baiha jetaote, nacatiha neseonriaain: “Laraajiin ichaohine Jorioocuru curuaanaacuru Curuaanaa Reycha,” naain jetao,

³⁰ couluneeinchuru nii rai niicha teuri otiha que jetao, rai couturi faoha facoaain que ninichaajeeure.

³¹ Nitohanein mainajeein ninichaajeeuruhane baiha jetaote, nii cajione lanajai, que niicha curuhacuri rocohin, nacoauneein nii rai cajione esine curujuaai amaure coroso que teeuruhane coina.

Coroso que Jesoso teeuruhane

(Mr 15.21-32; Lc 23.26-43; Jn 19.17-27)

³² Inae nii neeuruhane jaan jelai caje Jesoso amaauruhane jaun jetaote, Sirene cocoaicha Simoon eruhin, que nii Jesoso teeuruhane jaanu coroso baijiaeratecure.

³³ Inae nitohanein cuhin: “Couturi Bejero,” naain acaauruhacha curu-aateihu turuhin jetaote,

³⁴ elonai que jasisii bino que jetao Jesoso cocoaure. Nejetaote, aansijiin cohin aonaain conaa jerene Jesoso.

³⁵ Inae coroso que Jesoso teein jetaote: “Chariji raineeicha nedareein,” naain jetao Jesoso cajione que nocoatijiaaure soodarooru.

³⁶ Nii baiha jetaote, Jesoso asaa nelauriaacoain beraihure.

³⁷ Nitohanein teein jetaote, rai couturiniha nii casetecaauruhane jaan leranu rai curuaa laenacure:

Caate Jorioocuru curuaanaacuru Curuaanaa *Rey* ne.

naain.

³⁸ Cuu jetao techu aina teein, coroatajai asijiautooru teure coroso que, leinjiin najaa biji nichajai que, leeocha rai raotono nichajai que, naaonjoain.

³⁹ Jeloon situnacaauru cachaauru jetaote, couturi jisijisihanaain jetao:

⁴⁰ “Teenforo chamuhitiin, nichata janojoein nacoaunein michuhin jerichanejeein tiha nocoetona jeree inatiin, chajaain ichaajenhane iji-abereeo ichoterateeu. Esinae rauhijiriin Cana Coanera Calaohineeine, nii coroso caje faau,” naaure.

⁴¹⁻⁴³ Jerichanetojoein jetaotechu:

“Leeochaauru ichoteratihane saijieein, tana laen raajenhane rai jabe-roco ichoteratena nainihane. Aca Isaraelitacuru Curuaanaa *Rey* nihane, coroso caje fauhinete cana netonai esenetaacache. Cana Coaneraacha que jaacohane jaun, chajaain ena ichoteratemiin Cana Coanera, esinae rauhijiriin niicha belaa nihanete, cana netonai esenetaacache. Acate cana rai aitelu, Cana Coanera Calaohi nihane que,” naain jetao que ninichaa-jeure saseredotecuru curuaanaacuru curuaanaacuru, Moisesa rai rauhi que cacha ralaaureraauru, chaen Jorioocuru bichauhenaauru, naaonjoain-
uri.

⁴⁴ Nii coroatajai asijiautooru coroso que nenacaauru nihanatiin jetaotechu, nocoeeje chanuure.

Oha Jesusone

(Mr 15.33-41; Lc 23.44-49; Jn 19.28-30)

⁴⁵ Nii jana jetaote, enoto chujutoroa caje coaunein, nuna macohi amuri-toheriha enotone reein tiaaajoaain nocojoe cana rai chauratane.

⁴⁶ Nii rijieeoritiin jetaote, tonijiaain ehequiin: “Cana Coanera, chanuna jelai canainatejeei,” naane neein jetao: “*Eli Eli lema sabactani*,” nae jetao Jesoso.

⁴⁷ Niritohane jana, tabaauru ecu neein aonajeeurera jetaote: “*Profeta Irihasi cotihacate aite*,” naaure.

⁴⁸ Nii jana, leinjiin acaauru caje jetaote, soroneein jeluhariin cuhin jetao, sie tocohaneein nena ariin ruhin, elohanti bino sisiaain jetao, jiarana nujua que nujuateein Jesoso ujuae que te, cohane coina.

⁴⁹ Nii jana leeochaauru jetaote:

“Coa rohecaate, ichoteratiha uha niicha cotijiai Irihasine coarajiha-cachera,” naaure.

⁵⁰ Nejetaote, nacoaunein tonijiaain auhaquiin inae ohe Jesoso.

⁵¹ Nii rijieeoritiin jetaote, ecu caje coaunein ocoai cuhin nesoaiheite Teenforo cuhanai bujuanein nena cajione. Nii jana jetaote, nerurujua cana rai chauratanene jana jetao, netatujuacoae ajerichuru.

⁵² Atane banaaurune maajeein, netatujuacoane jana jetaote, Cana Coanera coitucueraneein onacaauru cachaauru nihanatiin jetao, o caje ichanajacoain ichaaore.

⁵³ Nitohanein jetaote, inae o caje ichanaa Jesusone baiha jetao, Cana Coanera nese Jerosaleeun cuuruha nii o caje ichananacaaurune jana jetao, coaranaacure arajii cachaauru.

⁵⁴ Nitohaneein uha carorane jana, nihacoaa cojoelanaacojoaine jana coaraain jetaote, jataain nesooneein jetao:

“Esinaete chuhisi, Cana Coaunera Calaohine caa cacha,” naaure jetao, soondarooru curuaanaa aina ecu Jesoso beraiha nenacaauru.

⁵⁵ Nii jana jetaote, caje icharaain netiin Jesoso coarajeeure arajii enecuru Calillea caje coauneein coroatajaneraneein sacuureraauru.

⁵⁶ Acaauru aina jetaote cuurelu Maadala bene Mariha, chaen Saantiaao aina Jose neba Mariha, chaen Sebedeoo calaohichuru neba, naaonjoainuri.

Jesoso jaberoco rucuhecuruhane

(Mr 15.42-47; Lc 23.50-56; Jn 19.28-42)

⁵⁷ Inae nocohecane jana jetaote, turuha uhe leinjiin Jesoso ere tonoraera coriquihonaneein nena Arimatea cocoaicha Jose.

⁵⁸ Nii Jose jetaote, Filato coaraa cue, caje Jesoso jaberoco bajaane coina. Nii jana rai Jesoso jaberoco teratiha Filatone jaun jetaote,

⁵⁹ Jesoso jaberoco raain, lino caje ichanohi shojoera que conajaain,

⁶⁰ que banijiaain niicha bajarateilu ajeri jachu cuhane Jesoso jaberoco rucujue Jose. Nii baiha jetaote, ajeri que caohatiin nii ajeri jachu bacuujuua fuhin ratiriin jelai caje amue.

⁶¹ Nii jana, Maadala bene Mariha, chaen nii leeocha Mariha, naaonjoainuri jetaote, nii ajeri jachu Jesoso jaberoco teeuruhane jaan acatiha laurijatiin nedaare.

Jesoso jaberoco rucuhecuruhane jaan beraihuruha soondaroorune

⁶² Nii cojoanoo, inae nebetacanaa cojoanonaa nihane jana jetaote, Filato coaraa cuure jiniiquiin saseredotecuru curuaanaacuru curuaanaacuru aina fariseecuru. Nitohaneein cuhin, inae rene turuhin jetaote:

⁶³ “Curuaanaa, jaiti ichaohane banate: ‘Inae nichata janoha ohane baiha jete, o caje ichanareein,’ naain ererejetoha nii casajeneein ichaonaa cachane quene coaaucaun.

⁶⁴ Aihane jaun, nii rucuhecuruhane jaan ajeri jachu beraichateeu nichata janoi reeintiaain. Ainihanete, janotiin uhin rai jaberoco amaain: ‘O cajete ichanae,’ naain cachaauru coritaaurure aina nerelanacaauru. Niite laen, nii jauriaanejeein amurijiriin, jataain banjelanaala casaje nere,” naauruha Filato raine jana jetaote:

⁶⁵ “Caa nitohanei beraichane que nenacaauru soondarooru aina cuhin, caohatiin jerequichene tocohaneein nii ajeri jachu funichuche,” nae acaauru rai Filato.

⁶⁶ Nii jana cuhin jetaote, nii ajeri jachu niha Jesoso jaberocone jaan rai fuera sechaure leinjiin secho que. Nitohaneein sechaain jetaote, ecu beraichanu que soondarooru ratiriin cauha cuure saseredotecuru curuaanaa curuaanaacuru aina fariseecuru.

28

O caje ichanaa Jesusone

(Mr 16.1-8; Lc 24.1-12; Jn 20.1-10)

¹ Inae situha nebetacanaa cojoanonaane jana, inae ena janohajiha semana nunuhene jana jetaote, Jesoso jaberoco rucuhecuruhane jaan- ajeri jachu coaraa cuure Maadala bene Mariha aina leeocha Mariha.

² Nii jana dede caje fauha anjerane jana jetaote, luhecotariin uhe jataain mijiaainetiin carora. Nitohaneein fauhin jetaote, nii Jesoso jaberoco rucuhecuruhane jaan ajeri jachu fuuruhane jaan ajeri jaberoco raain nichoae lajuuae nii anjera.

³ Nii anjera jetaote, aiha jiacanene tocohaneen jiquihacoha rai jaberocone jana, jataain somajae rai cajione aiha dede sacarine tocohaneen.

⁴ Nii coaraain jetaote, coasina caaun rijijijianeen onaa rijjinanaain nedaaure nii beraihurera soondarooru.

⁵ Nii jana jetaote, nii coaraa cunacaauru enecuru rai jetao:

“Jiaoriha casiichene. Inae, nii coroso que tein niicha ateinaauri Jesoso ariha aaichene coitucuhanura.

⁶ Inae cau nihei. Inae nii aitoroetohane tocohaneen o caje ichanaa. Chajaauchete, nii teuruhalune jaan jelai coarae,” naain acaauru que nii Jesoso jaberoco teuruhane jaan jelai coarate nii anjera.

⁷ Niritiin jetaote: “Chajaaain erojoeen cuhin aina nerelanacaauru rai: ‘Inae jetao o caje ichanaa. Calileea cuhin jetaote, inara ajiniha turoreein. Ecu jetaote coariquicheen,’ nanichuche. Inara rai bihanune coinane cau turuun,” naain jetao, nii enecuru letoae anjera.

⁸ Nii jaun jetaote, jataain casihuruhane saijieen rachoojoeen nii Jesoso atane bana jelai caje erojoeen uhin biha uure nii enecuru, aina nerelanaa nichaanune rai.

⁹ Nii jana jetaote, uujueuruha nii enecurune jana acaauru rohan nee-oritiin acaauru rai iriha Jesusone jana rohan nichuuntaain, rai tijia que nebalurucaain cutujuaain jetao coroaacure nii enecuru.

¹⁰ Nii jana jetaote:

“Jiaonriha casiichenera. Chajaaain canejeraneen nenacaauru rai benichuchete, Calileea cuuruhine. Ecune ita coarichaanuhi,” nae jetao, nii enecuru rai Jesoso.

Niicha coarai beeuruha soondaroorune

¹¹ Nitohaneen biha cuuruha enecurune nainiha jetaote, saseredotecuru curuaanaacuru curuaanaa rai jetao, neseeu cuhin jitariin niicha coaracuri biha cuure nii atane banau Jesoso jaberoco beraiha nenacaauru soondarooru tabaauru.

¹² Nii jaun jetaote, ita suujuau tacaauruhane coina Jorioocuru bichauhenaauru coaraa cuure saseredotecuru curuaanaacuru curuaanaacuru. Nitohaneen inae ita suujuau tacaain jetaote, jataain arajiin soondarooru rai coriqui tein jetao:

¹³ “ ‘Janotiin sinihacaanune tonohanaute, turuhin Jesoso jaberoco amaure aina nerelanacaauru,’ naauche.

¹⁴ Nii jana coitucuhin, chatohaneen inara tenaa coaauca coberenadoro Filatonena, ita suujua tacaain caohaterichaanuhi, nabana baasoneen inara tihane coataa,” naain jetao, nii soondarooru suujuateure saseredotecuru curuaanaacuru curuaanaacuru aina Jorioocuru bichauhenaauru.

¹⁵ Nii jaun jetaote, nii coriqui raain jerichanetoeen nii suujuatenajaauruhane rijitoeen jetao, aitocure nii soondarooru. Nii jaun jetaote, niritiin acaauru coritaauruhane jaun, eneenetoeen nii esenetaaure Jorioocuru.

Niicha icharatei ichacuruhane coina aina nerelanacaauru rai aitoha Jesusone

(Mr 16.14-18; Lc 24.36-49; Jn 20.19-23)

¹⁶ Nitohaneen canacaanu rai beratiha Jesusone jaunne, Calileea nii naitoonjoa ichatane ucuunno cuhacaanu lechoonca leinjiin Jesoso aina nerelanaa nichaanune.

¹⁷ Ecu turuhacaanune janate, ecu canacaanu ajiniha niha Jesusone jaun, rohan turuhin jaiti acanidane esenetaaurenihana tabaaurune saijieen coroaacauru.

¹⁸ Nii janate canacaanu rohan nichuuntaain:

“Canu Inaca Cana Coaunerate, chauratane, dede, naaonjoainuri rai coainacaineein nihanune coina caeteein ne.

¹⁹ Aihane jaun, chajaan satiin caa chauratane sacutaain lauri lauri nenacaauru cachaauru relanichuche inara relaanune rijijieinte, canu ere tonoraera neeuruhine. Chaen, Canu Inaca, canu- rai calaohinichaaunne, Cana Coaunera Suujue, naaonjoain nichaanune rai canacaanu cachaneein nenea jereraauru cojunacateein baotisanajaauche.

²⁰ Chaen inara rai aitonajaaocaaunne rijijieein, nii caitoonjoa tonoraain ichaaoruhane coina relanajaauche. Jerichanejeeinne besautiha cana cojoanonaane reeintiaaajoaain itolere bana inara aina nereeunni,” naain necoe Jesoso.

Marocohacha laenai Ena Nenea Cana Coanera Ere

Cana Coanera ere beebejiha Joaan Baotisitane
(Mt 3.1-12; Lc 3.1-9, 15-17; Jn 1.19-28)

¹ Caate nunuhe caje coauneein Cana Coanera Calaohi Jesocurisito que erenaa raotono ne.

²⁻³ Niite inoaenlu nere bera inoaensi Isaihasi que berateein laenaratiha Cana Coaneranane jaun, nii aitohane rijitajoein:

“Nii Canuhacha letoai

Canu ere berate,

ii ajiniha cuhin turuhine jaan

bero rucuhereein.

Nitohanihane jaunte:

‘Cana Curuaanaa turunajaanu

bero raujiaauche,’ naain cacha

areroo rohan situnacaauru

cotijiaain suujuatereein,”

naain nere bera inoaensi Isaihasi que berateein laenaratiha Cana Coanera

⁴ Nii rijijieein jetaote chuhisi, inae cacha areroo cachaauru baotisaain:

“Inara osa jianein, esinae rauhijiriin Cana Coanera coitucuhin na-coauneein inara ichao coreein neeichene cojunacanein acauhanau tein baotisanojoein neeichene inara osa caje inara ichoteratemiin Cana Coanera,” naain belu jetao acaauru rai Joaan.

⁵ Nii jana jetaote, satiin Jodea batane que nenacaauru aina Jerosaleeun nenacaauru naaonjoainuri nii Joaan ere aonaa curejetecurelu.

Nitohanein cuhin ecu turuhin esinae rauhijiriin suujuelanaala osaacu-ruhane beeuruhane jaun jetao, nucuhe Jorodaan cuhane tein acaauru cojunacatiha acaauru baotisarejete nii Joaan.

⁶ Camecho ujui caje ichanohin cajione que cajionequin jetaote, jacari caje ichanohi que ichoraquiin, sisiincho, irichaje, naaonjoainuri que jetao lenonein nerejetelu nii Joaan.

⁷ Nitohanein jetaote, Cana Coanera ere beebejeein jetao:

“Canu baihate ureein leinjiin jataain canu amurijiriin nelateein nenea. Niheichu rai safato ichora rutuhanune coina nihanatiin nelatejeerinanauni.

⁸ Canune acau que inara camujuaain inara baotisaain. Jana acate laen inara baotisaain ureein Cana Coanera Suujue que,” nae jetao cachaauru rai Joaan.

Jesoso baotisaain Joanne
(Mt 3.13-17; Lc 3.21-22)

⁹ Nii cojoanonaa bana jetaote, Calillea batane que nenea Nasarete caje amuhin, nucuhe Jorodaan auhaniha turuha Jesusone jana jetao, ecu Jorodaan cuhane tein acaentonai camujuaain baotisaain Joaan.

¹⁰ Nii baotisaain Joane jana acau caje mituhane rijieeoritiin dede coaraa Jesusone jana jetaote, neboracaa dede bacuujuane jana caje uhin serori rijijieein nichoae fauha uhe Cana Coanera Suujue.

¹¹ Nii jana dedeeu tonii jetaote:

“Ii te jataain canuhacha jereein canuhacha cocoainanohin cacalabinein neeicha,” naain toniha erenaane jana jetao aonajeure.

*Baaso que Jesoso saruha Moconajaerane
(Mt 4.1-11; Lc 4.1-13)*

¹² Nii baiha jetaote, cache nenaja nihei que Jesoso amae Cana Coaunera Suujue.

¹³ Nii jaun ucuae ataibinaecuru jana niha jena chonca janohin Cana Coaunera Calaohi Jesusone jana jetaote, baaso que saruhane coina cojuhin coaraa moconajaerane jana jetao, Jesoso coroatajanecure Cana Coaunera letonocuru anjeraauru.

*Calileea batane cuhin, rai namihaneeo nunuhetiha Jesusone
(Mt 4.12-17; Lc 4.14-15)*

¹⁴ Inae caresero cuhane Joaan enoauruhane baiha jetaote, Calileea batane que cue Jesoso, Cana Coaunera ere Erenaa Raotono que ereerejeein cachaauru rai bihane coina.

Nitohaneein inae ecu turuhin jetaote:

¹⁵ “Inae ichuunijiha Cana Coaunera Cojoanona. Aihane jaun Cana Coauneraacha beratenojoin Erenaa Raotono esenetaain tonoraache,” naain beebeje cachaauru rai Jesoso.

*Jenai cachaauru ate mucuurera cotihaca Jesusone
(Mt 4.18-22; Lc 5.1-11)*

¹⁶ Nii jana jetaote, Calileea conemuri auhaniha cuujihane jaun jetao, coroatajai ate mucueracuru Simoon, chaen nejera Aanderesi, naaonjoain-uri coarae Jesoso, acauhanau rai rede nalaecuruhane jana. Nitohaneein acaauru coaraain jetaote:

¹⁷ “Chajaauche canu aina. Aihate nii ate mucuhichene rijijieein, canu rai cachaauru mucuhin raeraneein neeiche,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

¹⁸ Nii rijieeoritiin jetaote, rai rede ratiriin Jesoso aina cuure.

¹⁹ Nii caje basiinjiin cutiin jetaote, coroatajai ate mucuurera- Sebedeo calaohichuru Saantiaao aina rai nejera Joaan eruha cue Jesoso, bote cuhane neein redeeuru rucuheca neeuruhane jana.

²⁰ Nii coaranaacane rijijieeoritiin cotihanaacane jaun jetaote, bote cuhane acaauru coroatajaneraauru aina nii acaauru inaca Sebedeo ratiriin Jesoso aina cuure.

*Leinjiin cache suujua cuhane niha Moconajaera letonone
(Lc 4.31-37)*

²¹ Inae Caferenaanon turuhin jetaote, nebetacanaa cojoanona bana ita taojiaain, Cana Coaunera rai rauhi que ereereecuruha Joriocurune jaan coloheri sinacoca asae cuhin cachaauru relaane nunuhetiha cue Jesoso.

²² Nii jana jetaote, cojoelatiin aonajeeure cachaauru, Moisesa aitonjoan rauhi que cache relaurera amurijiriin esinae rauhijiriin suujua caje coitucuhin aitohane jaun.

²³ Nii jana jetaote, nii netaojiaauruha cachaaurune jaan coloheri sinacoca asae ne leinjiin cache- suujua cuhane Moconajaera letono siricha.

²⁴ Aca jetaote ehequiin:

“Chanute canacaanu rene turuha uhita Nasarete cocoaicha Jesoso. Jerihane nechu jataain canacaanu itajeranu quete turuha uhicha. Raotojoeinne canu, ii Cana Coaunera Calaohi neeine coitucuunra,” nae Jesoso rai.

²⁵ Nii jana jetaote:

“Coo iriha. Caa cache jianeein amuura,” nae jetao Jesoso, nii cache suujua cuhane nena Moconajaera letono rai.

²⁶ Nii jana jetaote, rijijijianeein nii cache teein, tonijiaain ehequiin mitue nii Moconajaera letono, nii cache suujua caje.

²⁷ Nii jana satiin nesoonetiin jetaote:

“Chatohanai cacha relaera cachana caa ai. Coatiha cacha relaauruha cacha relaaurerane rijijieein cacha relai. Caate laen nohanelanaala esinae rauhijiriin cacha relae. Chaen techu moconajaera letonocuru nihanatiin nere tonoraain cacha suujua caje mituhin amuure,” naain jetao ita caje bajaure nii cachaauru.

²⁸ Nii jana jetaote, coa carajaaeriin Jesoso benaa coitucuure satiin Calileea batane que nenacaauru cachaauru.

Simoon Fedoro tano rautaa Jesusone

(Mt 8.14-15; Lc 4.38-39)

²⁹ Inae netaojiaain Cana Coaunera rai rauhi que ereerecuruha Jorioocurune jaan coloheri sinacoca caje mituhin jetaote, Saantiaao, Joaan, naonjoanuri aina jiniiquiin, Aanderesi aina Simoon loreri asaae cue Jesoso.

³⁰ Nii jana jetaote, inae nii loreri asaae turuuruhane jana, ajaa caaun cunaitteen ecu tocoeeque Simoon tano. Nii jaun jetaote, Jesoso rai beeuruhane jaun,

³¹ rohan nichuuntaain rai biji que michuhane jana jetao, inae caje amue ajaa. Nii rijieeoritiin inae caje amuha ajaane jaun jetaote, nimichuhin acaauru coroaate nii cunaitenaa Simoon tano.

Arajiin cunaitenacaauru rautaa Jesusone

(Mt 8.16-17; Lc 4.40-41)

³² Inae sohane jaun nocohecane jana jetaote, Jesoso rene satiin cunaitenacaauru, chaen suujua cuhane Moconajaaera letono sirichaauru, naonjoainuri cachaaurune maajeein amaure, acaauru rautaa Jesusone coina.

³³ Nii jaun jetaote, satiin nenaanajaauru caje cuhin, ecu acuujuua niha netaojiaaure cachaauru.

³⁴ Nitohaneein jetaote, araai laurii cunai caaun cunaitenacaauru cachaauru rautaa, Moconajaaera letono sirichaaurune maajeein rautaa Jesoso. Nejetaote laen ereeuruha nii cacha suujua cuhane nenacaauru Moconajaaera letonocurune caohate Jesoso, raotojoein acanihanee coitucuuruhane jaun.

Calileea batane cuhin, Cana Coaunera ere beebejiha Jesusone

(Lc 4.42-44)

³⁵ Inae janonaa jerihane jaun jetaote, nimichuhin nii nese caje cuhin, jelai Cana Coaunera bajaa cue Jesoso.

³⁶ Nii jaun jetaote, leeochoauru aina jiniiquiin cuhin Jesoso ariha cue Simoon.

³⁷ Eruhin jetaote:

“Satiin cachaaurute ii ariirijia amuhemuheecure,” naauruha Jesoso raine jaun jetaote:

³⁸ “Chajaau chacuchete ichuun nenacaauru leeochoa nenanajaauru cuhin Cana Coauneraacha beratenojoin erenaa benichaache. Nii coinane jelai caje mituhin cajiha uun,” naain acaauru tonorae Jesoso.

³⁹ Nitohaneein jetaote, cajihaneein nenaanajaauru amuhemujueein, satiin Calileea batane sacuritaain Joriocuru rai netaojiaauruhane jaan coloherihuru asaae Cana Coaunera ere beebejeein, moconajaaera letonocuru sirichaauru cachaaurune maajeein rautaa amuhemujue Jesoso.

Leinjiin cosibi siricha rautaa Jesusone

(Mt 8.1-4; Lc 5.12-16)

⁴⁰ Nii jana jetaote, Jesuso rene turuhin jetao: “Jereeine jana nihane canu rautaai caa canu cosibi caje,” naa leinjiin cacha cosibi caaun cunaitenaa, nacatiha neseonrihaainne jaun jetaote,

⁴¹ cairichaaajoaain coaraane jaun jetao, biji que mucuhin:

“Jerichaaun chujian. Ii caje amuhine caa ii cosibi,” naa nii cacha rai Jesusone

⁴² rijieeoritiin caje amuha nii cosibine jaun jetaote, inae somaraain ne nii cacha.

⁴³⁻⁴⁴ Nii nerautaane rijieeoritiin rai necoeein jetaote:

“Aonaaun. Coa caa ii rautaanune biha chuni rai. Raujiaain Cana Coaunera ere que cacha relaera neein nenea saseredote coanahun ii coaraane coina. Chaen inae nerautaai nii ii cosibi cajene coaracuruhane coina, aitoa Moisesa aitonjoan rauhine rijijieein, Cana Coaunera belaaaine jaanu amaain cunihute inae ii cosibi caje nerautaaaine coitucuurumiin satiin cachaauru,” naain jetao jataain suujuateein nii cacha letoae Jesuso.

⁴⁵ Nii jana jetaote, satiin cachaauru rai nii nitohaneein jaberoco rautaa Jesusone que nereretaa cue nii cacha. Nii jaun jetaote, inae neseuru raotojoein turunaa nainenihane jaun jetao, neniha cachane jaun cuhin amuhemujue Jesuso. Nejetaote, lauri laurichuru caje cuhin coaraa cuure cachaauru.

2

Leinjiin jiurona cacha rautaa Jesusone

(Mt 9.1-8; Lc 5.17-26)

¹⁻² Nii baiha janojanoheriin catiaain jetaote, coaiten Caferenaaon cue Jesuso. Inae ecu turuhin, loreri asaae nihane coitucuhin jetaote, rene turuha cuuruha arajii cachaaurune jana jetao, acaauru rai Cana Coaunera ere beebeje Jesuso. Nitohaneein arajiin turuuruha cachaaurune jaun jetaote, jataain nemoha loreri asajine jaun, nii acuujua rohan nihanatiin nene turuha cachane jaannu.

³ Nii jana jetaote, Jesuso rene leinjiin cacha jiurona amaaure jenai cachaauru.

⁴ Nejetaote, jataain arajiin turuha cachane jaun, Jesuso rene nii jiurona cacha turunaa nainecurenihana jaun jetao, loreri coarana joaracaain rai nela cuhane tijichaain, nii niha Jesusone jaan jelon nii jiurona cacha faaure.

⁵ Nii cunaitenaa rautarichaaainne esenetaain amaauruha nii amaaurerane coaraane jaun jetaote:

“Inae ii osa caje ii ichoterateein, ii que casuujua acatichaaunra cacalabi,” nae jetao nii cunaitenaa rai Jesuso.

⁶⁻⁷ Nii jana ecu neein aonajeein jetaote: “Chanuna caritiin ere caa cacha. Nechu jataain Cana Coaunera niha nocoetohane jaunte aite. Leinjiin Cana Coauneraachate nainere osa sitaa cacha cajene,” naain jetao suujua cuhane ereerejeein laurujaalaurujuaain aonajeeure Moisesa aitoonjoan que cacha relaaurererauru tabaauru.

⁸ Niritiin suujua cuhane coaacuruhane que nainaaain jetaote:

“Chanuna niritiin inara suujua cuhane coaauquiche.

⁹ Cha caaintanerihana nii jiurona rai: ‘Inae ii osa caje ichoterateno-joinnein,’ naain irihaca ne. Ainihane: ‘Nimichuhin chela seriin amuu,’ naacane.

¹⁰ Coarajeeuchenejian, Cana Coaunera Calaohi cachanein nejanoanaa nichaaunne, itolere curuaanaa neein nihanu caa cana rai chauratane quene coaratete, rai nosa caje cacha ichotena nainichaaunne coitucuhiche,” naain jetao, nii jiurona rai:

11 “Ii raine aitoon. Nimichuhin chela seriin chenenajau caunihu,” naa Jesusone rijieeoritiin jetaote,

12 satiin nii ecu neein coarajeeurera notaracae jetao, nimichuhin rai nela seriin jelai caje amue nii jiuro caaun cunaitenaa. Nii jaun jetaote, satiin cojoelatiin jetao: “Chabana catohani coarahaacacheta,” naain jetao Cana Coaunera coroaecure cachaauru.

*Leinjiin cache Lebi cotihaca Jesusone
(Mt 9.9-13; Lc 5.27-32)*

13 Nii baiha jetaote, coaiten nemuri auhaniha cuha Jesusone jana, rene tururuha arajiin cachaaaurune jaun jetao, acaauru rai Cana Coaunera ere beebejeen acaauru relae Jesuso.

14 Nii caje cuujueein jetaote, Romanocuru rai *impoestonu* que cache cobarain coriqui raeraneen nihane jaun rai rori ichoae lauhecoba Arafeeo calaohi Lebine jana coariin jetao:

“Chajaau caniha,” naa Jesusone jaun jetao, nii rijieeoritiin nimichuhin Jesuso aina cue Lebi.

15 Nii baiha jetaote, nii Lebi loreri asae lenoniha niha aina nerelanacaauru aina Jesusone jana jetao, cuu nii Lebi aina lenoniha neure arajiin leeochoauru Romanocuru rai *impoestonu* que cache cobarain coriqui raaurera, leeochoauru cachaauru- baasoneein ichaoha benojoihunri, naaonjoainuri.

16 Nitohaneen Jesuso aina lenoniha neuruha nii nitohaneen ichaonacaauru cachaaaurune coaracuruhane jaun jetaote, nii Jesuso aina nerelanacaauru rai jetao:

“Chasiina taa Romanocuru rai *impoestonu* que cache cobarain coriqui raaurera, baasoneein ichaoha benojoihunri, naaonjoaihunri aina lenone inara relaera,” naaure jetao fariseeocuru aina Moisesa aitoonjoan que cache relaaurera, Jesuso aina nerelanacaauru rai.

17 Nii jana jetaote, acaauru aonajeein jetao:

“Coatiha coichaera latecuruhi rauronacaauru. Leinjiin cunaitenacaauruhachate coichaera latecure. Coatiha osa colane nenacaauru cotihaca uhaaun. Osa aina nenacaaurune cotihaca uun,” naain jetao acaauru tonorae Jesuso.

*Suri couu netiin Cana Coaunera bajaauruhane
(Mt 9.14-17; Lc 5.33-39)*

18 Joaan Baotisita sacuurera aina fariseeocuru sacuurera jetaote niqui, suri couu netiin Cana Coaunera bajaebajaecure. Nii jana jetaote, Jesuso rene turuhin jetao:

“Chanuna jana chaen, Joaan, fariseeocuru, naaonjoaihunri relanojoinuru jataain Cana Coaunera bajaebajaecure suri couu netiin. Nete laen itolere bana ii aina nerelanacaauru, coaerai cohin, lenoneen, naaonjoaunreta,” naauruha Jesuso raine jana jetaote:

19 “Aiha chuhisi niqui. Nete ene ranaa jeriha cachana jaa beseta que neuruhane jaun, suri couu nena nainecurene caa cotihanohinchuru, jaiti acaauru aina niha nii ene raeranu cachane jaun.

20 Nete laen inae nii ene ranaa jerera cache amaauruhane, suri couu neein inaderaa cuurureeinha,” naain jetao:

21 “Coaracuche nachuhinti, nihei chuni obiri enachasine soaain, cajione siri que counera. Nitohaneen nii obiri enachasine soaihanete, nii obiri enachasine asaere nii cajione siri. Chaen caohachaain nedanaa naineriheii nii obiri enachasine, nii cajione siri que couneraane.

²² Nii rijijieeinchu, nihei chuni inae conaca que tiha coaeraine jana, cuhane ichonai tera. Nitohaneein cuhane teraa ichonainete naasaaere nii coaerati. Nitohanihane jaunte, caohachae coaerai nejesinaneein niha coaeraine. Chaen ichonai, ichonai nejesinajeein nihane caohachae,” naain jetao cachaauru tonorae Jesuso.

Nebetacanaa cojoanonaa bana aroso rijijieein nenea tirico moloonejeein quihuruha Jesuso aina nerelanacaaurune

(Mt 12.1-8; Lc 6.1-5)

²³ Nebetacanaa cojoanonaa bana aina nerelanacaauru aina jiniiquiin temule jana situhin, amuhemuheca Jesusone jana jetaote, quihuruhane coina aroso rijijieein nenea tirico inaa moloonejeeure aina nerelanacaauru.

²⁴ Nii coarajeein jetaote:

“Chanuna nebetacanaa cojoanonaa nihane jaun cocoaeraa nitohanai ichara natiin, nitohanai ichacure nii ii aina nerelanacaauru,” naauruha Jesuso rai fariseeocurune jana jetaote:

²⁵ Tana nitohanihalu Rabirine coitucuhichene:

²⁶ “Nii Rabiri jetaote, saseredotecuru curuaanaa neein niha Abiatane bana Teenforo asaae enohin Cana Coaunera que banijiaain nenea faan qui, nii rai corihacuru aina jiniiquiin mijiitoruhane jaun, saseredotecuruhacha nii faan quinaa nainihane saijieein,” tana naain laenanohiniha Cana Coaunera Quiricha cuhanene ereretaain aonaquichene.

²⁷⁻²⁸ “Nebetacanaa cojoanonaate coaunaelu Cana Coaunera, bana nebetacanaa nainiha cachane coina. Coatihacha cairichaeranu que nebetacanaa cojoanonaa coaunailu Cana Coaunera. Nii jaunne laen canu naineeun nebetacanaa cojoanonaa bana nihanatiin quiicha ichana jerei ichaain nihanune. Nitohaneeinte inara rijijieein cachaneein rai Calaohi nichaaunne cocoinaain letoae Ofa Cana Coaunera,” naain jetao fariseeocuru tonorae Jesuso.

3

Jiurona bijii cacha rautaa Jesusone

(Mt 12.9-14; Lc 6.6-11)

¹ Nii baiha jetaote, coaiten netaojiaain Cana Coaunera rai rauhi que ereereecuruha Joriocurune jaan coloheri sinacoca asae enoha cuha Jesusone jana jetao, cuu ne leinjiin cacha jiurona bijii.

² Nii jaun jetaote, nebetacanaa cojoanonaa bana nihane jaun nii Jesuso coarajeeure fariseeocuru, nii jiurona bijii cacha rautaane niha nechujataain colurujeeuruhane jaan leranune coina.

³ Nii jaun jetaote, nii jiurona bijii cacha rai jetao:

“Nimichuhin nii cacha cataaun chujutoroaa,” naain jetao:

⁴ “Chatohanai ichacaane caohachae nebetacanaa cojoanonaa bana, baaso ichaain cacha ichao itajihacanena. Ainihane cacha ichao rai caohacha ichacaanena,” naain fariseeocuru caje bajaa Jesusone jana jetaote, inauhe-neechea curuaaequuin aonajeeure.

⁵ Nii jaun jetaote, nii nere aohana jerecurenihane jaun, nererojoecaa-joaain inaderaain, nii curuacaain nenacaauru coaraain jetao:

“Ii bijii raujiaau,” naa nii cacha rai Jesusone jana, bijii sijitaain raujiaa nii cachane jana jetaote, inae nerautaain neraujiaae rai bijii.

⁶ Nii coaraain jetaote, airiniha mituhin ita suujuatiha cuure Erodesi ere tonoraeraauru aina fariseeocuru, Jesuso sohin jaaoruhane coina.

Nemuri auhaniha netaojiaauruha arajiin cachaaurune

⁷ Nii baihate, rene turuuruha arajiin Calileea cocoaichacurune jana, nii Calileea conemuri auhaniha cue aina nerelanaauru aina Jesoso.

⁸ Jataain itolere ichaain, cunaitenacaauru cachaauru rautaain, naaonjoane coitucuuruhane jaun jetaote, coaraa cuure Jodea batane, Jerosaleen, Idomea batane, nucuhe Jorodaan auhaniha neein enoto mitu nichajai cajeeurune maajeeinchuru cuhin jetao, Tiro, Sidoon, naaonjoainuri batane cajene maajeein turuha cuure arajiin cachaauru.

⁹ Nii jaun jetaote, chajaain letona jatoraain bote coaracuruha aina nere-lanacaaurune coina, acaauru rai aite Jesoso, nabana sururucuruha nii arajiin turunacaauru cachaaurune coataa.

¹⁰ Jataain araai laurii cunai caaun cunaitenacaauru rautaane jaun jetaote, satiin cunaitenacaauru Jesoso jaberoco dadanaa jerecure nerataauruhane coina.

¹¹ Nii jana suujua cuhane moconajaenra letono sirichaaauru jetaote, Jesoso coaracuruhane jetao, nacatiha neseonriaain:

“Iite Cana Coaunera Calaohi neeicha,” naain jetao cojiorichure.

¹² Nejetaote aonajeeuruha cachaaurune jana, que ereeuruha nii moconajaera letonocurune caohate jataain Jesoso.

Afosotoorunu que, lechoonca coroatajai niicha cocoainanenu janiicha Jesosone

(Mt 10.1-4; Lc 6.12-16)

¹³⁻¹⁴ Nii baiha jetaote, ichatane ucuuno que iniin caohachaain niicha coaracuri cotijiae Jesoso. Inae satiin netaojiaauruhane jana jetaote, janiinajaain acaauru caje lechoonca coroatajaain nenacaauru cocoainae, corihaneen jiniichaain amuhemujeein, chaen nere beraanu que naaonjoaauruhane coina. Nii lechoonca coroatajai niicha cocoainauri jetaote, afosotooruneen curuaatenajaain letoanajaen,

¹⁵ cacha suujua cuhane nenacaauru moconajaera letonocuru sitaain, cunaitenacaaurune maajeein rautauruhane coina.

¹⁶ Nii lechoonca coroatajaain niicha janiichuri jetaote, nii jauriaanejeein Simoonneein niicha curuaatei Fedoro, chaen

¹⁷ nejera Joaan aina Sebedeo calaohichuru Saantiaao naaonjoainurine. Acaauru jetaote, Boanerges neein curuaatenajae: “Arara calaohichuru,” naaneneen.

¹⁸ Chaen Anderesi, Ferifi, Bartolomee, Mateeo, Tomasi, Arafeeo calaohi Saantiaao, Tadeeo, Celoteneen niicha curuaatei- Simoon,

¹⁹ chaen nii acaauru lechoonca coroataja, Jesoso colurujueranu Jodasi Isacariote naaonjoainurine.

Moconajaera letononiha Jesoso beuruha Moisesa aitoonjoan que cacha relaaurerane

(Mt 12.22-32; Lc 11.14-23; 12.10)

²⁰ Nii baiha jetaote, leinjiin loreri asaae enoha cuha Jesusone jana jetao, ecu rene arajiin netaojiaauruha cachaaurune jaun jetao, nii aina nere-lanacaauru aina jiniiquiin lenonena nainecurene.

²¹ Inae nitohaneen ecu niicha ichanenu coitucuelanaala niha Jesusone beuruhane coitucuuruhane jaun jetaote, raa cuure naraaichuru.

²² Chaen Jerosaleen caje turunacaauru Moisesa aitoonjoan que cacha relaaurera netonai jetaote,

“Moconajaeracuru curuaanaa Beelseboote, caa cacha rai catohanei ichaane jaan teein ne, nii aina cacha suujua cuhane nena moconajaeracuru letono sitaane coina,” naaure jetao ita rai.

²³ Niritocuruhane aonaain jetaote, acaauru cotijiaain:

“Chasiina nejesinanejeein, chatohaneein ita teein, ita sitanaa nainere moconajaera.

²⁴ Niheichu leinjiin atane que ichaonacaauru, nejesinajeein itaque nejerateein nihane raotiin ita aina ichaonaa nainecururihei.

²⁵ Niheichu leinjiin loreri asaei ita que nejesinajeein nejerateein nena nainecuruhi coroatajai cacha, lesajeein ita que nejerateein nihane raotiin ita aina ichaonaa nainecurenihane jaun.

²⁶ Nii rijijieeinchu ita que nejesinajeein nejerateein nena nainecuruhi moconajaera aina rai letonocuru, enaacha jiniiquiin ita itajenaa nainecururihane jaun.

²⁷ Nihei chunei jataain laraajiin nena cacha loreri asae enohin niicha sirii rulunaa nainera. Jauriaanejeein biji ichohacane banaachate nainere caje niicha sirii ruluhane.

²⁸ Cana Coaunerate, itolere baaso ichaain neosateein, itolere baaso que ereein naaonjoaauru cachaaurune niha natiin acauru que suujua acateein ne.

²⁹ Nete laen rai Suujue que baasoneein iriha cachane, chabana que Suujua acatenereein Cana Coaunera. Nii cacha baasoneein que ereite chabana satonoelanaala caseteconihane cureein,” nae jetao Moisesa aitoonjoan que cacha relaaaurera rai Jesoso.

³⁰ Moconajaera letono sirihane beeuruhane jaun jetaote, acauru rai aite Jesoso.

Neba aina turuuruha Jesoso nejeraaurune

(Mt 12.46-50; Lc 8.19-21)

³¹ Nii jana jetaote, turuha uure neba aina Jesoso nejeraauru. Nejetaote loreri asae enoelanaala, airiniha neein cotiharateeure.

³² Nii jana jetaote, nii Jesoso curuhacaain nenacaauru cachaauru jetao: “Taute airiniha turuhin ii ariiriichure ii neba aina ii nejeraauru aina ii baihuru,” naauruha raine jana jetaote:

³³ “Charijina canu neba, canu nejeraauru, naaonjoainere,” naane baiha jetao,

³⁴ nii curuhacaain nenacaauru cachaauru coaraain jetao: “Caaurute canu neba, canu nejeraauru, canu baihuru, naaonjoainuri ne.

³⁵ Chunocoha jeriha Cana Coaunera rijijieein ichaohin, Cana Coaunera jerenohin icharate, canu neba, canu nejera, canu bai, naaonjoainurine,” nae jetao acauru rai Jesoso.

4

Ucuhe riaara que cuaain cacha relaa Jesusone

(Mt 13.1-9; Lc 8.4-8)

¹ Nii baiha nacoaaneein nemuri auha niha teein cachaauru relaa Jesusone jana jetaote, ecu arajiin netaojiaauruha cachaaurune jana, nii nemuri cuhane niha leinjiin botene jaun jetao, cuhane fauhin nelauriariin lauheque Jesoso, nemuri auhaniha neein coarajeeuruha cachaaurune jana.

² Nitohaneein bote cuhane fauhin jetaote, ecu neein aonajeeuruhane jana araai laurii itolereeuru que cuaain acauru relae.

³ Nitohaneein acauru relaaain jetaote:

“Caohachaain caa quere aonacuche.

⁴ Leinjiin cacha, ucuhe riaacane jana tabaauru bero cuhane nalunacaaurute turuhin quihure tajaecuru.

⁵ Jana tabaauru jataain neniha atane jioonone jaun samaata choae nalunacaaurute erojoein omaroe, ucuacaain neniha atane jioonone jaun.

⁶ Nete enoto ajaano caun, neniha cojoaisine jaun ohe nii omarona.

⁷ Jana tabaauru ucuhecuro, oja jana nalunacaaurute omarohane saijiein amurijiriin omarohin soha ojoane jaun, inacae lanaala ohacoae.

⁸ Jana tabaauru ucuhecuro atane caohacha choae nalunacaaurute omarohin caohachaaain inaacane jaun, le ucuhecuro caje tabaauru nichata choonca ucujeein, saota choonca ucuheneein, le fasha ucuheneichuru inacae,” naain acaauru relaain jetaote:

⁹ “Caohachaaain aonacurumiin urichonacaauru,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

*Acaauru relaa Jesusone jaan bajaauruha caje aina nerelanacaaurune
(Mt 13.10-17; Lc 8.9-10)*

¹⁰ Inae caje amuuruha nii cachaaaurune jana, jelai nedaa Jesusone jana jetaote, nii cachaaauru relaane jaan bajaauru caje, nii lechoonca coroatajaain aina nerelanacaauru aina ecu rohan nenacaauru leeochoauru cachaaauru, coitucuuruhane coina.

¹¹ Nii jana jetaote, acaauru rai: “Inara quete asinojoneein nena rai Cojoanonaa coitucuerate Cana Coaunera. Nete laen rai cachane lanaala nenacaauru que, nereretanaa que cuaain acaauru rai be,

¹² coaracuruha neniha natiin coitucuurenihane coina. Niheichu aonacuruhane niha natiin, coitucuuruhane coataa. Nabana aonaain aina cuaain esenetaauruhane, acaauru osa acaauru ichoterateein acaauru que suujua acatiha Cana Coaunerane coataa,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

*Ucuhe riaara que acaauru relaane jaan coitucueratiha Jesusone
(Mt 13.18-23; Lc 8.11-15)*

¹³ Niritiin jetaote, aina nerelanacaauru rai jetao: “Ta caa inara relaanune jaan aonaain coitucuhichene. Chatohaneeina jana leeochoauru que cuaain inara relaanune coitucuriquiche.

¹⁴ Nii ucuhe riarate Cana Coaunera ere bera rijijieein ainaa ne.

¹⁵ Niha nii coina tabaauru tabaauru nii bero cuhane naluhin nitajenaa ucuhe rijijieein nenacaauru cachaaauru. Nii coinata Cana Coauneraacha beratenojoin aonacuruhane niha natiin, inae acaauru coritaa uha moconajaerane acaacha esenetaain, inae suujua cuhane Cana Coaunera coaacuruhane jianecure.

¹⁶ Nii leeocho cachaaaurute, nii samaata choae nalunaa ucuhe rijiechure. Nii jaunte Cana Coaunera beratenojoin jereein rautaaain aonacuruhane baiha,

¹⁷ caohachaaain acaauru suujua cuhane coaacurenihane jaun, Cana Coaunera esenetaauruhane jianecure. Nii jaunte Cana Coauneraacha beratenojoin esenetaain neeuruhane jana, cairichanojoneein, cojunojoneein, naaonjoaauruhane, Cana Coaunera esenetaauruhane jianecure.

¹⁸ Jana leeocho cachaaaurute, nii oja jana nalunaa ucue rijijieein neeure. Cana Coaunera beratenojoin aonacuruhane baiha niha natiin,

¹⁹ jataain acaauru ichaohacha que suujua teeuruhane jaunte, nechu jataain raaje necoritaain coriquihonaneein nena jereein, itolere sirina jerecuruhane jaun, caohachaaain Cana Coaunera esenetaain tonoraurenihane jaun nitajeeure.

²⁰ Jana leeochoaurute atane caohacha choaae nalunaa ucuhe rijijieein neeure. Acaaurute Cana Coaunera ere aonaain, caohachaaain Cana Coaunera esenetaaure, nii chabana jianelanaala.

Nii esenetaeraauru tabaaurute, le ucuhe caje nichata choonca ucuheneein le tijirii caje tera, saota choonca ucuheneein, le fasha ucuheneein tera, naajoaain le tijirii caje teurera rijijieein neeure,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

*Cono que cuaain cachaauru relaa Jesusone
(Lc 8.16-18)*

²¹ Niritiin jetaote: “Nihei chuni cono mocohin bujuaihu tera. Nitohaneein bujuaihu telanaalate, jianacoon conohanau neeuruha turunacaaurune coina ecuun teeure.

²² Nii cono aina cuaainte jianacoon coitucunojoiniha cureein coitucuerae lanaala itolere asinojoneein inaraacha ichai.

²³ Aonacurumiin urichonacaauru,” naain jetaote:

²⁴ “Caohachaain nainaan inaraacha aonai aonacuche. Charijieein teeinti leeochoauru coaraquiche, nii rijijieeinte inara netonai coareein Cana Coaunera.

²⁵ Caohachaain niicha jerei rijijieein ichaohin nere tonoraerate, jeelai amuritoheriin coroatajanereein Cana Coaunera. Nii rijijieein techu ena canuhacha tei raera jelai amuritoheriin rareein inae ecu tihane bana. Jana nii canuhacha tei latelanaala nenaate cha colane nedaareein inae ecu tihane bana,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

Omaroha ucuhe que cuaain acaauru relaa Jesusone

²⁶ Niritiin jetaote: “Temule jaera cacha rijiiicha Cana Coaunera cojoanona.

²⁷ Charijieein teeinti temule jaain, janotiin berailanaala sinii, jerichanejeein jiiichoo berailanaala nihane tonohanau coitucuenihane jana omaroe nii niicha temui, nii rijiiicha Cana Coaunera Cojoanona.

²⁸⁻²⁹ Charijieein teeinti, raajenihane omarohin, nalojoaacoaain, inacaain, inae tainaca que teein cataa nii temulene taihure cachaauru, nii rijiiicha Cana Coaunera cojoanona,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

*Mosatasa ucuhe que cuaain acaauru relaa Jesusone
(Mt 13.31-32; Lc 13.18-19)*

³⁰ Niritiin jetaote: “Chaaquenejianra inara rai Cana Coaunera cojoanona que cuaain aitate coitucuhicheta.

³¹ Leinjiin mosatasa ucuhe temunacai rijiiicha. Acate itolere temulecuru ucuhe fautaain jataain aansijen.

³² Nete inae temunojoneein nihane, itolere temulecuru ocoana jana nenacaauru amurijiriin neleereein fojoein nuna seeonjoan nihane jana, nichoae tajein loroore tajaecuru, nii rijiiicha Cana Coaunera cojoanona,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

Coitucunaa nainecuruha nereentiaain araa laurii que cachaauru relaa Jesusone

(Mt 13.34-35)

³³ Nitohaneein jetaote, araa laurii que cuaain itolere acaauruhacha coitucui- acaauru ichao que cuaain cachaauru relaan Cana Coaunera ere beebejeein acaauru relae, aonain coitucunaa nainecuruha nereentiaain Jesoso.

³⁴ Nitohaneein jetaote, rai cacha nelanaala nenacaauru relaa Cana Coaunera Cojoanona que ne, acaauruhacha coitucui- acaauru ichao que cuaain relanajae. Jana aina nerelanacaauru relaane jetaote, rauhijiriin, “Naaonjoainte ne Cana Coaunera Cojoanona,” naain Cana Coaunera Cojoanona beein que relanajae.

Fichafichanaa aina cujuana suruaa Jesusone
(Mt 8.23-27; Lc 8.22-25)

³⁵ Nii cojoanotiin bananeein aina nerelanacaauru rai jetaote:

“Jamaauchete nemuri jerau cunichaache,” nae jetao acaauru rai Jesuso.

³⁶ Nii jaun jetaote, ecu cachaauru ratiriin, nii fauhin lauhequuin cachaauru relaa Jesusone jaan bote cuhane fauhin amaauruha aina nerelanacaaurune jana jetao, acaauru jiniichaain cuure leecha boteeuru.

³⁷ Nitohaneein cuuruhane jana jetaote, jataain mijiaaneein uha cujuana tabai aina fichafichanaane jana jetao, acaauru bote cuhane acau enoaa fichafichanaane jaun, inae nalunaa jere nii cuurunaja bote.

³⁸ Nii jana bote roe cuhane binaao choae tocoeequuin sinii siniicha Jesusone jana jetaote:

“Cacha relaera chajaain nocoo. Inae nalurichaacheje. Tana inae nalunaa jerichaachene que tonajeeine,” naauruha nocoain aina nerelanacaaurune jana jetaote, nimichuhin:

³⁹ “Cooa inooniha. Chajaain nesuruu,” naa nii nemuri fichafichanaa rai Jesusone rijieeoritiin jetao, nesuruha cujuana aina nii fichafichanaane jaun raotojoein cuujeeure.

⁴⁰ Inae nesuruha nii fichafichanaane baiha jetaote:

“Chanuna jataain nesooneeiche. Chanuna cha esenetaeneeiche,” nae jetao nii aina nerelanacaauru rai Jesuso.

⁴¹ Nejetaote jataain nesoonetooruhane jaun jetao:

“Chatohanaineeinna ne caa cachate, nere tonoraain nesurue cujuana tabai aina nemuri fichafichanaa,” naaure jetao ecu ita rai nii aina nerelanacaauru.

5

Cadara bataneu niha suujua cuhane moconajaera letono siricha cachane
(Mt 8.28-34; Lc 8.26-39)

¹⁻² Nitohaneein cuhin inae nemuri jerau turuuruha Cadara batane que jana, iniha cuha Jesusone jana jetaote, que tacaain coinetiha cue leinjiin catcha- suujua cuhane moconajaera letono siricha. Nii catcha jetaote atane bana caje uhin ai,

³ ecu ichaohane jaun. Nitohaneein rai suujua cuhane moconajaera letono sirihaane jaun jetaote, *cadena* que niha natiin ichohana nainene chuni.

⁴ Araai saain tijia aina biji ichohacuruha *cadena* quene niha natiin jetaote, molomolonijihanaane jaun, chatohaneein tenaa nainene nii chuni.

⁵ Nii jaun jetaote, janotiin, jiiichoo netojoeinchuru ichatane janaauru amuhemujueein, atane banaauru ichoae amuhemujueein, eheehejeein, ajeri jaberoco ichoae comohin, naaonjoain amuhemujuee nii catcha.

⁶ Nii jaun jetaote, coriaae uujiha Jesusone coariin, jelhariin coinetein nacatiha neseonriaain ehequuin jetao:

⁷ “Jiaonriha caniha nenoain carerojoecaaine, acaihanijin nena Cana Coanera Calaohi Jesuso. Jiaonriha atiin nohane Cana Coanera coreniha chatohaneein caeteine,” nae jetao

⁸ nii catcha suujua cuhane nena moconajaera letono. Nii catcha suujua jianeein amuhane coina: “Nii catcha suujua cuhane neein, catcha suujua aasaequine caje mituhin amuura moconajaera letono,” naa Jesusone jaun.

⁹ Niritiin jetaote:

“Tonaa ii curuaa,” naain caje bajaa Jesusone jana jetao,

“Jataain araichaanune jaunte Lejion ne canu curuaara,” nae jetao Jesuso rai.

¹⁰ Nejetaote, jelai batane caje jaoha Jesusone caohate jataain nii moconajaera letono nii cacha suujueniha nena.

¹¹ Nii jana ichatane ucuuno rohan lenoniha neeuruha arajiin coosichurune jaun jetaote:

¹² “Atiin taa coosichuru suujua cuhane canacaanu letoaau,” naaure jetao Jesoso rai, nii moconajaera letonocuru cacha suujua cuhane nenacaauru.

¹³ Nii jaun caje bajaauruhane rijitoein jeriha Jesusone jaun jetaote, nii coosichuru suujuaniha enooruhane jaun, ucu caje nomaroteein acauhanau naluhin, acau que nereeonohin oore nii coroata oaraancai coosichuru.

¹⁴ Nii jaun jetaote, nii coaraain jelai caje sorohin, neseeu cuhin, nenaana-jaunru, naaonjoainu cuhecujuein biha cuuruha nii coosichuru beraihurerane jaun jetao, turuhin coaraa cuure cachaauru.

¹⁵ Nii jana jetaote, nii niha Jesusone jaun turuuruhane jana jetao, cojurihu cacha caohachaneein nena tocohaneein necoreetein laujuae, nii suujua cuhane arajiin moconajaera letono coitucuchuhi siricha cacha. Nii jana coaraain nesoonetooruha nii coaraa cunacaauru cachaaurune jana jetaote,

¹⁶ nii coosichuru suujua cuhane enooruha nii moconajaera letonocurune jana, ooruha nii coosichurune jana, nerautaa nii moconajaera letono siricha cachane beeure nii coaraa cunacaauru rai, nii ecu neein coarajeeurera cachaauru.

¹⁷ Nii jaun jetaote, chajaain erioe in jelai caje amuha Jesusone luhecaure cachaauru.

¹⁸ Nii jana, inae jelaiha bote cuhane fauha cuha Jesusone jana jetaote, aina cuhane coina rai aite nii moconajaera letono sirihane caje nerautanaa cacha.

¹⁹ Nejetaote, aina cuhane jerelanaala:

“Chajaaincha chenenajaun cauhin, charaaichuru rene turuhin, cairichaaajoaain ii coaraain itolere ichaa iniha Cana Coaunerane benihun acaauru rai,” nae jetao rai Jesoso.

²⁰ Nii jaun jetaote, Decapolis batane que nenacaauru nenaanajaauru cuhecujuein, itolere ichaa coreniha Jesusone biha nii cachane jaun jetao, satiin cojelatoore aonajeeurera cachaauru.

*Jairo cacunu aina leinjiin ene rautaa Jesusone
(Mt 9.18-26; Lc 8.40-56)*

²¹ Nii baiha jelaiha nemuri jerau cauha cuha Jesoso, bote cuhane jana jetaote, najiniha arajiin netaojiaain cohacuruha nemuri auhaniha cachaaurune jaun jetao, ecu turuhin ne nii cachaauru aina Jesoso.

²² Nii jana jetaote, turuha cue leinjiin sinacoca curuaanaa neein nena Jairo.

²³ Turuhin jetaote:

“Onaa jeriha canu cacunune jaunne ii coaraa uun. Chajaate atiin nohane turuhin nichoae ii biji meracaete nerautain ichaohine,” nae jetao Jesoso acatiha neseonriaain nii Jairo.

²⁴ Nii jaun jetaote, aina cuha Jesusone jana, jiniichaaain cuuruha arajiin cachaaurune jaun jetao, jataain arajii cachaauru cataaun cuujue.

²⁵ Nii arajiin cunacaauru cachaauru jana jetaote cue, leinjiin ene lechoonca coroata jaanacaain jaberoco caje ichana jaohajeein nena.

²⁶ Aca jetaote, nii rai chaque nelatejeeane que airijiin jitariin niicha sirii jaohin arajii cacha coicharaauru que nocoicharatihane niha natiin nerautasilanaala jataain taaeneein cuujue nii rai cunai.

²⁷ Nii ene jetaote, Jesoso benaa inaoriin cuhin coaraain, leeochoauru cachaauru jana cutiin, Jesoso janori nichae marotiin cajione auha mucuuri,

²⁸ “Caa cajione auha mucuurihanune niha natiine nerautareeunni,” naain esenetaane jaun.

²⁹ Nii Jesoso cajione mucuhane rijieeoritiin nesuruha ichanane jana jetaote, inae nerautanaaneein naonae rai jaberoco.

³⁰ Nii jana caje mituha niicha ichana nainei cacha rautaane jaaque nainaan jetaote, nii cachaauru coaraain:

“Chana toon cacajione mucue,” naa Jesusone jana jetaote,

³¹ “Tana jeranu ii sururucuruha cachaaurune coaraainete. ‘Chana toon cacajione mucue,’ naain bajaai,” naaure jetao Jesoso rai nii aina nere-lanacaauru.

³² Nejetaote, rai cajione mucuera coaraane coina, nii rohan nenacaauru cachaauru cajanaain coarae Jesoso.

³³ Nii jaun jetaote, nesoone caaun rijijijianein nacatiha neseonriaain, nii suujue lanaala esinae rauhijiriin, “Naaonjoaain ii cajione mucuhanune rijieeoritiinne caa canu caje nerautaaun” naain be nii ene.

³⁴ Nii jaun jetaote:

“Ii rautana nainichaaunne esenetaaine jaunte, inae nerautaa. Raoto-joein raurohin caunihun,” nae jetao nii ene rai Jesoso.

³⁵ Niritiin ereereeca nii ene rai Jesusone jana jetaote, nii ranuna inaca sinacoca curuaanaa Jairo loreri caje turuha uure cachaauru. Rene turuhin jetaote:

“Inae oha ii cacunu. Coa inacojoein nii cacha relaera roheca,” naaure jetao nii cachaauru.

³⁶ Nejetaote, nii acaauru aohana jerelanaala nii sinacoca curuaanaa rai jetao:

“Jiaonriha acaauru esenetaain nesooneeine. Raujiaaincha rautaanune esenetaau,” nae jetao Jesoso.

³⁷⁻³⁸ Nitohaneein inae nii sinacoca curuaanaa loreri asae turuuruhane jana tonijiaain cojioriin chanaauruha cachaaurune jana jetaote, aina curuha leeochoaurune jerelanaala, Fedoro, Saantiaao, chaen nii Saantiaao nejera Joaan, naaonjoainuri aina jiniiquiin enohin jetao:

³⁹ “Chanuna niritiin cojioriin chanaaiche. Coatiha ohane jaun aihei caa ranuna. Sinihane jaunte ai,” naa Jesusone jana jetaote,

⁴⁰ Jesoso coenacure cuu nenacaauru cachaauru. Nii jana jetaote, satiin nii cuu nenacaauru cachaauru mitaain, nii ranuna inaca aina neba, chaen corihaniha cunacaauru, naaonjoainuri aina jiniiquiin nii ranuna rene enohin jetao,

⁴¹ biji que mucuuriin:

“Talita coom,” nae jetao nii ranuna rai Jesoso. “Icheine aitoon ranuna. Nimichuu,” naa jetaote aite Joriocuru ere cuhane.

⁴² Nii rijieeoritiin nimichuhin ruharuhaca nii lechoonca coroata jaanacai ranunane jana jetaote, cojoelatiin coarajeeure nii cuu neein coarajeeurera cachaauru.

⁴³ Nii jana jetaote, jataain chuni rai beeuruhane caohatihane baiha jetao, nii ranuna coroaateeuruhane coina aite Jesoso.

6

Nasarete cuha Jesusone (Mt 13.53-58; Lc 4.16-30)

¹ Nii baiha jetaote, aina nerelanacaauru aina jiniiquiin, jelai caje cuhin rai nataneu cauha cue Jesoso.

² Inae nataneu turuhin, nebetacanaa cojoanonaa bana sinacoca asae enohin cachaauru relaane nunuhetiha Jesusone jana jetaote, nii relanajaa Jesusone aonajeein jetao:

“Chuna nerelaete toritiin itolere coitucuhin que cache relae. Chaa cajena itolere coitucutiin, chabana coaraai cojoelanaacojoai ichaane coinane maa-jeein nerelae.

³ Tana caa, Mariha calaohichuru Saantiaao, Jose, Jodasi, Simoon, naaonjoainuri nejera, tabara caje itolere rucuhele icharaneein nenea carfinteroneein nerejetohane. Tana chaen rai baihuru cau cana aina ichaaoruhane,” naain jetao ita caje bajaare cojoelatiin, nii ecu arajiin nenacaauru cachaauru.

⁴ Niritiin rai nere tonorana jerecurenihane jaun jetaote:

“Itolere banate niqui cuhane jaanru, Cana Coanera ere bera *profeta* que suujua acateein esenetaain neeure cachaauru. Nete laen rai nataneu nenacaauru naraaichuru que suujua acateein esenetana jerecurene. Niheichu nii nihane jaan loreri asaae nenacaauru niha natiin esenetaauruhi,” nae jetao acauru rai Jesoso.

⁵ Niritiin jetaote, ecu cojoelanaacojoai ichaelanaala, coroatajajeein ecu nenacaauru cunaitenacaauruhacha mucuhin rautanajae.

⁶ Nitohaneein esenetana jerecureniha cachaaurune jaun jetaote, acauru cojoelate Jesoso.

Can Coanera cojoanonaa beebejээрuhane coina aina nerelanacaauru letoaa Jesusone

(Mt 10.5-15; Lc 9.1-6)

Nii baiha jetaote, Nasarete rohan nenacaauru neseeru cuhecujueein, cachaauru relaa cue Jesoso.

⁷ Nitohaneein jetaote, leecha neseeru cuhecujueein cache suujua cuhane nenacaauru moconajaera letonocuru coitucuhichuru sitaain cachaauru rautauruhane coina nii lechoonca coroatajaain aina nere-lanacaauru cotijiaain cocoainanjaain letoanajae coroatajaanana coroata-jaananaain Jesoso.

⁸ Nitohaneein letoanajaain jetaote, acauru atora, acauru achano, coriqui, naaonjoain amaelanaala,

⁹ acauru safatocuruhacha curujuaain, nii necoreeteээрuhane coina acauru cajione amaelanaala, acauru biji achuneecha baaejeein bero cuhane cuuruhane coina acauru rai aite.

¹⁰ Niritiin letoanajaain jetaote:

“Leinjiin loreri asae turuhichene, ecu sinihuche inaraacha ichai nainain jelai caje amuhichene reentiaain.

¹¹ Chunijihun turuhichene jaanru, caohachaain inara coana jerelanaala inara aohana jerecurenihane, jelai caje amuuche, inara safato que nenea utoone riariaain ratiriin, inae nitajeeурuhane rai neeурuhane que nainacu-ruhane coina,” naain jetao nii aina nerelanacaauru letoae Jesoso.

¹² Nitohaneein cuhin jetaote, nacoaauneein Cana Coanera coitucuhin aca jerihane rijijieein neeурuha cachaaurune coina acauru rai aitiin,

¹³ arajii moconajaera letono sirichaauru cachaaurune maajeein raau-taain, arajii cunaitenacaauru rautaaure erene que rujuanajaain nii aina nerelanacaauru.

Oha Joaan Baotisitane

(Mt 14.1-12; Lc 9.7-9)

¹⁴ Nitohaneein itolere ichaa Jesusone beeuruha itolere sacuritaaine jaun jetaote, Erodesi netonai coitucue.

Chaen jetaotechu: “Joaan Baotisitate ichanacaihara. Nii jaunte, nii itolere cojoelanaacojoai ichana naineraneein necaihara,” naa Erodesine jana jetaote;

¹⁵ “Jerihanete *Profeta* Eliasinecaihara,” naaure leeochoaauru. Nii jana leeochoaauru jetaote: “Inoaenlu *profetacuru* rijijieein nenea *profetate* aicaihara,” naaure.

¹⁶ Nejetaote, niritocuruhane aonajihane jaun: “Acate Joaan ne. Rai nuluno moloeratihanulu natiinte, inae nacoaauneein o caje ichanacaiha,” nae jetao Erodesi.

¹⁷ Erodiasi coreniha jetaote, Joaan mucuerateein *cadena* que ichojoaain caresero cuhane terate Erodesi. Nii Erodiasi jetaote, Erodesi nejera Ferifi comasaineein nelu. Nejetaote, comasaineein sirilu Erodesi nii rai nejera comasainihane saijieein.

¹⁸ Nii jaun jetaote:

“Jiaonriha ii comasaineein taa inejera comasai siriinera,” nae jetao Erodesi rai Joaan.

¹⁹ Niritoha Erodesi rai nii Joaane caje coaauneein jetaote, nii Joaan co-taairiin sohin jaohene rijitoejin nerejete Erodiasi.

²⁰ Nejetaote sohin jaonaa nainene, esinae rauhijiriin leinjiin cacha-saantoneein Cana Coaunera letononeein nihane coitucuhane jaun, coasiha co-coaerateraneein niha Erodesine jaun. Nitohanihane jaun jetaote, iriha Joaane rautatiin aonaane jaun nii aina chatohanai niicha ichanenu coitucuelanaala ne Erodesi.

²¹ Nejetaote, nejanoa bajaanaa bitoane coina lenone jaain, que jaurineein nenacaauru curuaanaacuru, chaen rai soondarooru curuaanaacuru, chaen Calillea cocoaichacuru jataain nelatecuri cotijiaain beseta ichaa Erodesine jana jetao, Joaan sohin jaohene rijitojoenajaaocane jana, suujua rijijieein erue Erodiasi.

²² Nii jana jetaote, nii beseta ichaane jaa coloheri asaane enohin raansaa cuha nii Erodiasi cacunune jana jetao, nii raansaane jana rautatiin coaraje Erodesi, nii ecu aina lenoniha nenacaauru aina jiniiquiin. Nii jana jetaote:

“Joaareen iicha jerei bajaau cacajene ichei tera.

²³ Cana Coaunera notaracaane chaelai, iicha jerei bajaai cacajene tereenicha. Nainichaaun cataaun leruhin caa quiicha beraai atane tihanunera,” nae jetao araai saain nii ranuna rai Erodesi.

²⁴ Nii jaun jetaote, jelai caje mituhin:

“Cha bajareeun cajete oma,” naa cuha neba raine jana jetaote:

“Chajaain ena caje Joaan Baotisita couturi bajaau,” nae jetao nii ranuna neba.

²⁵ Nii jaun jetaote, jelaiha soroneein enohin jetao,

“Ena carai leinjiin plato cuhane Joaan Baotisita couturi teeneine jereeun,” naa jetao cue nii ranuna Erodesi rai.

²⁶ Nii jaun jetaote, jataain inaderae Erodesi. Nejetaote, satiin niicha cotihacuri urichoo Cana Coaunera notaracae aitohane jaun, nii caje niicha bajai tenaa nainenihane que aitona nainene.

²⁷ Nitohanihane jaun jetaote, nii rijieeoritiin leinjiin soondaro letoae Erodesi, Joaan couturi molohin raa cuhane coina.

²⁸ Nii jaun jetaote, caresero cuhane cuhin Joaan couturi molohin leinjiin plato cuhane uhaain, nii ranuna rai tiha soondarone jaun jetao, neba rai te nii ranuna.

²⁹ Nii jana jetaote, inae nitohaneein Joaan teeuruhane coitucuhin jetao, nii Joaan jaberoco raain conautiha cuure sacuureraauru.

*Saoqui oaraancai cachaauru rai lenone faa Jesusone
(Mt 14.13-21; Lc 9.10-17; Jn 6.1-14)*

³⁰ Nitohaneein letoanajaa Jesusone caje turuhin jetaote, aina netaojiaain itolere ichaain Cana Coanera ere que cachaauru relaain, naaonjoaauruhane beeure Jesoso rai, nii lechoonca coroatajaain niicha cocoinaauri afosotoorune jana jetaote:

³¹ “Chajaauchete neniha cachane jaun cuhin, jelai raotojoein nebeta-canichaachera,” nae jetao acaauru rai Jesoso, cauhaajeeuruhane niha natiin arajiin turuhajeeuruha cachaaaurune jaun, lenonecuruhane teureniha acaauru raine jaun.

³² Nii jaun jetaote, leinjiin bote cuhane fauhin neniha cachane jaun, jelai Jesoso aina cuure nii niicha cocoinaauri afosotooru.

³³ Nejetaote, arajii cacha cuuruhane coarajihane jaun, nii cuuruhane jaan jelai coitucuhin, satiin neseeuuru caje arajiin cuhin jetao, acaauru ajiniha soroneein jeluhariin cuhin turuure.

³⁴ Nitohaneein cuhin acaauru ajiniha turuuruhanne jaun jetaote, ecu turuhin bote caje iniha cunajaun jetao, arajiin ecu cachaauru coaraa Jesusone jana, beraicha colane nena carenerocuru rijijieein aihuruhane jaun jetao, cairichaaajoaain acaauru coaraane jaun, ecu araai laurii niicha coitucui que relanajae Jesoso.

³⁵ Nii jana inae sohane jaun jetaote, rohan nichuuntaain:

“Inae soha. Coatihanihei caa jana cacha.

³⁶ Chajaain cachaauru rai nocoeete ichuun nenacaauru nenaanajaauru, neseeuuru, naaonjoainuri cuhin, chaelai lenone ariin coretiha cuuruhine,” naauruha aina nerelanacaaurune jana jetaote:

³⁷ “Niriimiin. Chajaain acaauru coroaateeuhe inara,” naa Jesusone jana jetaote,

“Aihana jaunna, coroata fashai denario coreneein faan coretiha cuhacaanune jeree, acaauru coroaatichaachene coina,” naaure Jesoso rai aina nerelanacaauru. Nii le denariote le jiiichoo amihanenaa core ne. Niritocuruha aina nerelanacaaurune jaun jetaote:

³⁸ “Inatajaain faan siriquiche. Chajaain coanihuhe,” naa Jesusone jaun, coaraain jetaote, “Saoquijieein faan, ita que jerajeein ate, naajeeichate neeje,” naaure jetao aina nerelanacaauru.

³⁹ Nii jaun jetaote, joaenreen omane ichoae nelauriaauruha cachaaaurune coina aitoaha Jesusone jaun jetao,

⁴⁰ tabaauru le fashaain, tabaauru saoqui chooncaain, naaonjoaain neleruhin nelauriaaure cachaauru.

⁴¹ Nitohaneein laurianaacane baiha jetaote, nii saoquii faan aina coroatajai ate raariin jabaaequiin dede coarajeein jetao, Cana Coanera bajaain cataaun faan taturiin aina nerelanacaauru rai te jetao Jesoso, cachaauru rai chaluuruhanne coina.

⁴² Nitohaneein jetaote, jerecuruhane jaaun tiaojoaain nainain lenonecuruhane baiha,

⁴³ lechoonca coroata omariin, nii faan aina ate caute que omari memo-aure.

⁴⁴ Saoqui oaraancai cachaauru jetaote, nii saoquii faan que lenonecure, acaauru rai faa Jesusone jaun.

Acau choaae amuha Jesusone
(Mt 14.22-27; Jn 6.16-21)

⁴⁵ Nii baiha jetaote, aina nerelanacaauru letoae, bote cuhane fauhin nemuri jerau Betesaaidau ichoaichaniha turuuruhane coina. Nii tonohanau jetaote, ecu nedaain cachaauru rai necoe Jesuso.

⁴⁶ Inae cachaauru rai nocoihane baiha jetaote, ichatane ucuuno que cuhin Cana Coaunera bajaa cue.

⁴⁷ Nii jana jetaote, inae nocohejihane jana, nemuri cataaun cuujueeure nii aina nerelanacaauru bote cuhane. Nii jana jetaote, ecu jelai atane choae jaiti nihane jana,

⁴⁸ acauru que tacaain uha cujuanane jaun, necairichajeein taraacajeein cujueeruhane coaraje Jesuso. Nii jana inae janohe lalajihane jana jetaote, acauru caaijie acau choae cuhin acauru rohan situha cunaa rijijieein acauru nichae cujue.

⁴⁹⁻⁵⁰ Nitohaneein acau choae cujihane jana, satiin coaracuruhane jaun jetaote, nesoonetiin anucainiha beein auhaacure. Nii rijieeoritiin jetaote, acauru rai:

“Jiaonriha inacojoein nesoonetiin casiichene. Canune aihunra,” naain,

⁵¹ acauru aina bote cuhane fauha Jesusone jana jetaote, inae nesuruha cujuanane jaun, jataain cojoelatoore,

⁵² nii cojoelanaacojoaain faan faain acauru notaacane sainejeein itolere ichana nainihane que ninaelanaala, “Naaonjoanne jaunte catohanai ichae,” naain coitucunaa nainecurenihane jaun.

Genesareta bataneu turuhin cunaitenacaauru rautaa Jesusone
(Mt 14.34-36)

⁵³ Nitohaneein cuhin nemuri jera jaaoruhane jaun jetaote, Genesareta bataneu turuhin, ecu acauru bote jauriaain cositeeure.

⁵⁴ Inae bote cositeein caje inihuruhane rijieeoritiin jetaote, Jesuso nihane coitucure nii cocoaichacuru cachaauru.

⁵⁵ Nii jaun jetaote, satiin nii jelai batane sacuritaain nii niha Jesusone jaan jelai coitucuhin jetao, rene cunaitenacaauru amaure ela cuhane tijichana-jaain.

⁵⁶ Chunijihun nenaanajaaunru, neseuru, berooru cuhane, naaonjoainu cuha Jesusone jaaunru jetaote, najiniha situnajaaunru jelon ela choae cunaitenacaauru tein, Jesuso rai aitocure, cajione auha mucuuruhane coina. Nitohaneein satiin Jesuso cajione mucuurera cunaitenacaauru jetaote, ner-
autaacoaure.

7

Baasoneein cacha ichao tera
(Mt 15.1-20)

¹ Nitohaneein jetaote, Jesuso coaraa cuure Jerosaleeun caje turunacaauru Moisesa aitoonjoan que cacha relaureraauru aina fariseeocuru.

² Acauru jetaote, aihuruhalu acauru inoaensihurune rijijieein acauru rai rauhi tonoraelanaala lenonecuruhane ajiniha biji culejelanaala lenonecuruha Jesuso aina nerelanacaauru tabaaurune coaraain jetao, acauru que ereeure.

³ Nitohaneein aihuruhalu acauru inoaensihurune rijijieein ichaauruha fariseeocuru aina satiin Jorioocurune jaun jetaote, lenonecuruhane ajiniha biji culejeein lenonecure itolere bana.

⁴ Jerichanejeein jetaote, lenone aihuruhane caje turuuruhane nii aitoa acauru rai rauhine rijijieein biji culejeein lenonecure. Nitohaneein jetaote,

araai lauriin ne acaauru ichao, lenonecuruhane ajiniha acau cooruhane jaan curu niha natiin culejeein, acau curu culejeein, coadarojoe culejeein, acaauru sininaja jelai niha natiin culejeein, naaonjoaauruhane jaun.

⁵ Nitohaneeuruhane jaun jetaote:

“Chanuna nii aitoha rauhine rijijieein aihuruhalu cana inoaensihurune rijijieein, lenonecuruhane ajiniha biji culejeein lenonecurene ii aina nere-lanacaauru,” naaure jetao Jesoso rai Moisesa aitoonjoan que cacha relaurera aina fariseeocuru.

⁶ Nii jaun jetaote acaauru rai:

“Esinae rauhijiriinte, inara que aitiin laenaelu Cana Coaunera ere bera inoaensi *profeta* Isaihasi, nechu jataain nohaniha Cana Coaunera coitucutoha nocoenacaauru.

Nii que aitiin:

‘Caa cachaurute,
nechu jataain nujuaaecha que
canu corojeein neeure.

Nete acaauru suujua,
cacaje coriaae ne.

⁷ Nii jaun

nii chaque nelatejeehai

netaojiaain

canu coroaecuruhane,

nechu jataain

caitoonjoanelanaala nena que

nejesinajeein ita relajeein

aihuruhane jaun,’

naa Cana Coaunera acaauru quene laenaelu *profeta* Isaihasi.

⁸ Chanuna nitohaneein Cana Coaunera aitoonjoan que jaolecohin inara inoaensihuru rijijieein ichaonaa jeriquiche inara,” naa acaauru raine baiha jetaote:

⁹ “Itolere bana inara inoaensihuru ichao rijijieein ichaonaa jeriquichene jaunte, Cana Coaunera aitoonjoan que jaolecohin aohana jereneeiche.

¹⁰ ‘Inara inaca, inara neba,

naaonjoainuri que

inara suujua acateein neeuche.

Chateeinti

baasoneein neba, inaca,

naaonjoain que ereein ne.

Niite ateinanohiniha cureein,’

naelu jetao Moisesa.

¹¹ Nete inara aitocoiche, leinjiin cacha, rai inaca, neba, naaonjoain rai.

‘Coatiha inara rai cha tenaa nainihaaun, satiin quiicha sirii corban neein nihane jaun,’ naane caohachae inara rai. (‘Corban,’ naane jetaote, acaauru ere cuhane, ‘Cana Coaunera que banijiaain nena,’ naa aite.)

¹² Chaen techu, inara rai caohachae, inae niritiin erei cacha, rai inaca, neba, naaonjoain rai chaelai tenaa nainenihane que aitocoichene.

¹³ Nitohaneein inara inoaensihuru ichao sacuhin neeichene jaunte, Cana Coaunera aitoonjoan tonorana jerelanaala itajeein neeiche, nejesinajeein jelaacha que ita relaain neeichene jaun,” nae jetao Moisesa aitoonjoan que cacha relaurera aina fariseeocuru rai Jesoso.

¹⁴ Niritiin jetaote, nacoaauneein nii ecu nenacaauru cachauru cotijiaain jetao:

“Satiin caa ena inara rai aitocooaunne jaan aonaain coitucucuhe.

¹⁵ Coatiha joaereen lenone quiha cachane coreniha que jaolequiin nihei Cana Coaunera. Leeochaauru cairichanaa jerenacaun, suujua cuhane baasoneein coacuhin baaso ichaeraauru quete laen jaolequiin ne Cana Coaunera.

¹⁶ Esinae rauhijiriin urichocoichene aonacuche,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

¹⁷ Niritohane baiha ecu cachaauru ratiriin loreri asae enoha cuha Jesusone jana jetaote, nii cachaauru relaane jaan bajaure caje aina nerelanacaauru.

¹⁸ Nii jana jetaote:

“Tana inara netonai aonaain coitucuhichene. Tana joaereen lenone quiha cachane coreniha que jaolequiin neniha Cana Coaunerane coitucuhichene.

¹⁹ Nii cachaacha quii lenonete, nii cacha suriicha cuhane enohin, nii baiha mitue, suujua cuhane enoelanaala,” nae jetao.

Niritiinte, joaenreein lenone quiha cachane niha natiin, que jaoleconaa naineniha Cana Coaunerane coitucuerate cana que Jesoso.

²⁰ “Cacha suujua caje mitunaa baaso niicha coacui, niicha ichai, naaonjoain corenihate laen, cacha que jaolequiin ne Cana Coaunera.

²¹ Nitohaneein suujua cuhane baasoneein coacuin baaso ichaeraaurute, namute quicha aina niha natiin ichao jeracohin, asijiauharitiin, sonajaain jaohin,

²² sinijeranelanaala nena e ene aina ichaohin, laurijira rucuhele jereein, namute cacha cairichanaa jerenacaun que ereein, namute cacha coritaain, itolere niicha jerei nejesina ichaain, necoelajauharitiin, namute cacha cairichaa casajenetiin, namute cacha que necohasitaain, suujua coaraain chaachaelanaala, naaonjoaauru.

²³ Niichurute satiin cacha suujua caje mituhin cacha que jaolequii niha Cana Coaunerane jaan teraneein ne,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

*Leinjiin Jorio nihei cacunu rautaa Jesusone
(Mt 15.21-28)*

²⁴ Inae cachaauru relaane nainaan jetaote, jelai caje coauneein Tiro bataneu turuha cue Jesoso. Nejetaote, ecu turuhin leinjiin loreri asae enoe, coitucuuruha jelai cocoaichacurune jerelanaala. Nii sainejeein jetaote, ecu turuhin nihane coitucuurihure.

²⁵ Nii jaun jetaote, inae ecu nihane coitucuhane jaun, rene turuhin Jesoso acatiha neseeonriia cue leinjiin ene, suujua cuhane moconajaera letono coitucuchuhi siriha rai cacunune jaun.

²⁶ Nii ene jetaote, Jorio niheichuru Sirofenicia batane cocoaichacuru bene ne. Aca jetaote, Jesoso rene turuhin conujue cacunu suujua cuhane nena moconajaera letono coitucuchuhi sitaane coina.

²⁷ Nii jaun jetaote:

“Coo canu rerohecaa. Naininaaun Cana Coaunera cachaneein nenacaauru que banijiaain nena ruluhin tihanu remaae raine,” naa rai Jesusone jana jetao:

²⁸ “Aihachuhisi niquicha Curuaanaa. Atiin ii araichuru Joriocuru rautaaaine rijijieein canu cacunu rautaaainene jereunra. Remaae rijijieein canacaanu coaraaine niha natiincha,” naa Jesoso rai nii enene jana jetaote:

²⁹ “Aihachuisi. Esinae rauhijiriinte aitohi. Inae ii cacunu caje mituhin amuha moconajaera letono coitucuchuhi. Inae nainein jelaiha chenena-jaun cauha cuhinera,” naa Jesusone jaun,

³⁰ nenajaun cauha cuhane jana jetaote, loreri asaae sininajaun niha nii cacunu ranunane jana eruha cue nii ene. Nejetaote, inae nii ranuna suujua caje mituhin amue moconajaera letono coitucuchuhi.

Urichoelanaala, raotiin eresilanaala naaojoaain nenea cacha rautaa Jesusone

³¹ Nii baiha jetaote, nacoaauneein Tiro batane jelai caje amuhin, Sidoon batane, Decapolis batane, naaonjoainuri nenacaauru neseuru ichoae rauhijiriin situhin nitihonohin cuhin jetao, Calileea conemuri turue Jesuso.

³² Nitohaneein inae ecu turuhane jana jetaote, rene leinjiin urichoe-lanaala, raotiin eresilanaala, naaonjoaain nenea turuaain jetao, biji que dadaain nii cacha rautaane coina rai aitocure.

³³ Nii jaun jetaote, jelai cachaauru udaa nii cacha amaain jetao, nuricho jachuuru cuhane biji couturichuru enoaain, lune soriin lele ichoae teein,

³⁴ ecuun jabatoroaain dede coaraain neraain jetao: “Efata,” naane jetao: “Najachuu,” naa aite Joriocuru ere cuhane.

³⁵ Niritohane rijieeoritiin, inae najachuha nurichone jana jetaote, inae raotojoein erenaa naine rai lele netonai.

³⁶ Nitohaneein rautaaain jetaote niqui, nii chuni rai beeuruhane caohate Jesuso. Nejetaote, jataain beeuruhane caohatiha sainejeein jataain que naurutaain beeuru.

³⁷ Nii caje coitucuhin jetaote: “Itolere banate caohacha ichae, uricho saacuru niha natiin urichohin, raotiin eresilanaala niha natiin erenaa nainein, naaonjoanne jaun,” naaure jetao cojoelatiin cachaauru.

8

Jena oaraancai cachaauru rai lenone faa Jesusone
(Mt 15.32-39)

¹ Nii baiha nacoaauneein netaojiaauruha arajiin cachaaurune jaun jetaote, jataain neniha acaauru lenonena jaun aina nerelanacaauru cotijiaain jetao:

² “Inae nichata janohinte canu aina neeure caa cachaauru. Jana nihei caohachanainejeein lenonecuruhane jaanu. Nii jaaunne jataain cairichaojoaain acaauru coaraaun.

³ Coroaatenajaelanaala acaauru nenajaun letoanajaanunete mijitenacaun aterona nainecure, tabaauru coriae caje uuruhane jaun,” naa Jesusone jana jetaote:

⁴ “Chaa caje eruhin najian caa jeeoni cacha coroaaterichaache, caa jana ichaoha chuni cacha, caje coretichaachene jaanune coalanaala,” naauruha aina nerelanacaaurune jana jetaote:

⁵ “Inatajaain najian faan siriquiche,” naain acaauru caje bajaa Jesusone jana jetaote:

“Caaunsinejeeinchate neeje faan,” naaure jetao aina nerelanacaauru.

⁶ Nii jaun jetaote, atane choae nelauriaauruha cachaaurune coina aitiin jetao, jerane biji que nii caaunsini faan mucuhin Cana Coanera bajaain, cataaun nii faancuru tatuhin aina nerelanacaauru rai tiha Jesusone jaun jetaote, jitariin nii cachaauru rai chaluure.

⁷ Nii jana niha coroatajajeein ate netonaine jaun jetaote, acaentonai mucuhin Cana Coanera bajaain nii ate nemaajeein chaluherate Jesuso.

⁸ Nitohaneein nainaaain lenonecuruhane baiha jetaote, caute que caaunseein omari memoaaunre.

⁹ Itolereenein jena oaraancai cachaauru jetaote, lenonecure. Nii baiha jetaote, acaauru rai necoein,

¹⁰ aina nerelanacaauru aina bote cuhane fauhin jetao, Dalmanotau bata-neu cue Jesuso.

*Cojoelanaacojoai ichaa Jesusone coina aitocuruha fariseeocurune
(Mt 16.1-4; Lc 12.54-56)*

¹¹ Nitohaneein jetaote, Jesuso rene turuhin aina ereeuruhane baiha jetao, nechu jataain coujuha, Cana Coaunera letononeein unaa nihane coaratihia acaauru quene coina cojoelanaacojoai ichaane coina rai aitocure fariseeocuru.

¹² Nii jaun jetaote, jataain mijiaaenein nerai raain jetao:

“Chanuna acaauru rai cojoelanaacojoai ichacaaunne coina aitocure caa cachaauru. Coatiha nii acaauru que chatohanai cojoelanaacojoai coarate-naa nainihaaun,” naane jaun jetao,

¹³ ecu acaauru ratiriin jeelaiha bote cuhane fauhin nemuri jerau cue Jesuso.

*Faan jorerera lebadora rijiicha fariseeocuru ichaone
(Mt 16.5-12)*

¹⁴ Nitohaneein jelai caje bote cuhane fauhin amuuruhane jaun jetaote, rai nachano baiteein leinjiin faancha amaain cuure.

¹⁵ Nii jana jetaote, acaauru nainalaaca jetao:

“Aonacuche. Faan jorerera lebadora rijiicha fariseeocuru aina Erodesi ichaone que caohachaain nainacuche,” nae jetao aina nerelanacaauru rai Jesuso.

¹⁶ Niritoha acaauru rai Jesusone jana jetaote, neniha acaauru rai faanne que nejesinajeein ita rai ereeuruha aina nerelanacaaurune aonajeein jetao:

¹⁷ “Chanuna faan sirineeichene que ereereequite. Jataain nachura nainanachara nejeein coitucueeneichete. Jataainte asoneeojoaain nainanachara nejeeiche.

¹⁸ Niha niqui inacojoein inara nota, inara uricho, naaonjoaain. Nete nii cha coaraain, cha aonaain coitucunaa naineneeiche.

¹⁹ Saoqui oaraancai cachaauru rai saoquii faan chaluhanune bana, inata omariin caute raaichelu,” naa Jesusone jana jetaote:

“Lechoonca coroata omariin,” naauruha aina nerelanacaaurune jana jetao:

²⁰ “Chajana jena oaraancai cachaauru rai caaunsini faan chaluhanune bana, inata omariin caute raaichelu,” naa Jesusone jana jetaote:

“Caaunsi omariineein,” naauruha aina nerelanacaaurune jaun jetao:

²¹ “Nii saijieein nachura jaiti nainaeneeichete,” nae jetao acaauru rai Jesuso.

Betsaaidau leinjiin maosa rautaa Jesusone

²² Nitohaneein cuhin Betsaaida turuuruhane jana jetaote, Jesuso rene leinjiin maosa amaain rautaane coina conujeeunre cachaauru.

²³ Nii jaun jetaote, biji que nii maosa mucuuriin jelai cachaauru udaa amaain jetao, lune que jerane nii maosa nota rujuarujuariin nichoae biji tein: “Inae chaelai coana naineei,” naa Jesusone jana

²⁴ nenotaain jetaote:

“Nuna tocohaneinte murimurihonanae carai cachaauru,” naa nii maosane jaun jetaote,

²⁵ nacoaaunein jerane nota ichoae biji tiha Jesusone jana, nacoaunein nota jirichaane jana jetao, inae conoha notane jaun, caohachaain cha coarae nii maosa.

²⁶ Nitohaneein rautain jetaote, rai nenajaun letoain jetao:

“Coa taa neseu cauha,” nae rai Jesuso.

Mesihasi niha Jesusone que aitoha Fedorone
(Mt 16.13-20; Lc 9.18-21)

²⁷ Nii baiha jetaote, Filipino batane que nenea Sesareea nenacaauru neeseuru cue jetao, aina nerelanacaauru aina jiniiquiin Jesuso. Nitohanein bero cuhane aina nerelanacaauru aina cuujeeurunajau jetaote:

“Tonacuruha canu que cachaauru. Cha nichaaunje,” naa Jesusone jaun jetaote:

²⁸ “Tabaauru cachaaurute Joaan Baotisita niha ii beeuru. Jana leeochoaurute, inoaenlu nenea Cana Coaunera ere bera *profeta* inoaensi Eliasi niha ii beeuru. Leeochoaurute, inoaenlu nenacaauru *profetacuru* tabaauru niha ii beeuru,” naauruha raine jaun jetaote:

²⁹ “Cha nichaaun jana inara rai,” naa acauru rai Jesusone jaun jetaote:

“Iite nii canacaanuhacha cohajei Mesihaseinein,” nae jetao rai Fedoro.

³⁰ Nejetaote, chuni rai acaneein nihane beeuruhane caohate jetao Jesuso.

Orichaaine biha Jesusone
(Mt 16.21-28; Lc 9.22-27)

³¹ Nii caje nunuhetein jetaote: “Canu Cana Coaunera Calaochi cachaneein nejanoanaa nichaaunne cairichaaeriinte caque jaolecohin niha cuurureein Jorioocuru bichauhenaauru aina saseredotecuru curuaanaacuru, chaen Cana Coaunera aitoonjoan que cacha relaaureerauru, naaonjoainuri. Acaaurute catinaa cuurureein, nena nichata janone cuhane ichanareeunni,” naain jetao,

³² esinae rauhijiriin cachaauru rai bee Jesuso. Niritiin esinae rauhijiriin suujelanaala aitohane jaun jetaote jelai amain niritiin irihane caohate Fedoro.

³³ Nejetaote niritoha Fedorone jaun, jaotoroaain nii aina nerelanacaauru coaraain jetao cotaicha rijitiin: “Coa carerojoecaa moconajaera. Cacaaje amuun. Coatiha Cana Coauneraacha coacui coitucuhee- ii. Joaereein cachaauruhacha coacuhite coaauqui,”

³⁴ naane baiha jetaote, nii aina nerelanacaauru aina ecu nenacaauru cachaauru cotijiaain jetao:

“Aonacuche. Chunocoha canu cachaneein nenea jerihane suujua letono ichana jerihane jianein, coroso que canu tein canu cairichaaururichaaine rijijieein necairichanaa abaantaain caitoonjoa tonoraain, jerichaaunne rijijieein neeine.

³⁵ Chunocoha canuhacha icharatei ichaelanaala neein nichao ichoteratena jerera, coatiha nichoterinaain. Nete laen canu coreniha, canuhacha beratei bihane coreniha, naajoain coreniha nichao itajera, ichoteratenojoiniha cureein.

³⁶ Chaaquena rai nelatere, itolere caa chauratane que nenaacha que coacuhin rai nichao itajiha cachane.

³⁷ Nitohanihane jaun inaaonjoaain coretihane niha natiin nii nichao ichoteratena nainihehi cacha.

³⁸ Nitohanihane jaun, chunocoha canu nichaaunne bein quicha beratenojoin biha caa necha aansaneein osaaonacaauru cachaauru raine que nocoejihanena, canu- cacha calaochi nichaaunne inae que tihane bana canu Inaca necaohacha que necohachaain rai letonocuru anjeraauru aina nacoaaunein turuha uhanune banane canuhetonai que necoejereunni,” nae jetao acauru rai Jesuso.

9

¹ Niritiin jetaote:

“Esinaae rauhijiriin coatiha oorurinaain cau ena canu aina nenacaauru tabaauru, niicha ichaneni ichaain turuha Cana Coanera Cojoanonaane coaracuruhane que tiaain,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

Nejelauneein ocooca Jesoso jabetocone
(Mt 17.1-13; Lc 9.28-36)

² Saota janone baiha jetaote, ichatane ucuuno cue Jesoso, Fedoro, Saanti-aa, Joaan, naaonjoainuriicha amaa. Inae ecu turuuruhane jana jetaote, acaauru notaracaae nejelauneein ocooca Jesoso jabetocone jana jetao,

³ jataain caohatiin bichoronohin cajione amurijiriin somajaain jiquihaquuin nedae rai cajione.

⁴ Nii jana jetaote, ecu Jesoso aina ecocohin ereeuruha inoanlu nenacaauru Cana Coanera ere bera inoansihuru, Irihasi, Moisesa, naaonjoainurine jana coarajeeure.

⁵ Nii jaun jetaote,

“Cacha relaera, jataante caohate cau nihacachene. Coanete nichatajaain loanari jaacache, leinjiin ii rai, leinjiin Moisesa rai, leinjiin Irihasi rai, naaonjoaain,” nae jetao Jesoso rai Fedoro.

⁶ Jataain nesoonetooruha nii Jesoso aina cunacaauru, aina nerelanacaaurune jaun jetaote, nii tonaain irihane jaa coitucuenihane jaaun aite Fedoro.

⁷ Niritohane jana acaauru conaacotaa dede sacarine jaun jetaote, nii dede sacari jana tonii: “Caate jataain quiicha belaa canuhacha letoai canu Calaohinera, nere tonoraain neeuchera,” naa erenaane jana jetao aonajeeure.

⁸ Nii rijieoritiin roaichu coaracuruhane jana jetaote, inae acaauru rohan neniha chunine jana jetao, ecu jelai acaauru aina niha Jesusone jana coaracure.

⁹ Nitohanein jetaote, nii ichatane ucuuno caje jelaiha faaujueein, nii niicha coaracuri beeruha chuni rai nii aina nerelanacaaurune caohate Cana Coanera Calaohi Jesoso, inae o caje ichanaane baiha beeuruhane coina.

¹⁰ Nii jaun jetaote, suujuaacha cuhane nii niicha coaracuri ruheecure, oo caje ichanarihanine que aitohane coitucuenihane jaun ita caje bajaeba-jajeein.

¹¹ Nii jaun jetaote:

“Chanuna jauriaanejeein Irihasi tururichaaaine que aitocure- Moisesa aitoonjoan que cacha relaaaureraauru,” naain Jesoso caje bajaauruhane jana jetaote:

¹² “Esinae rauhijiriinte niqui, itolere rucueraanu que jauriaanejeein tururichaaain Irihasine que aitocurelu. Chanuna jana Cana Coanera Quiricha inoansi cuhane cacha Calaohineein nena cairichanojoneein, jaoleneein niha curichaaaine que aite.

¹³ Aonacuche. Inae turuha uhalu Irihasine janate, que niicha jerei ichaain cairichaaurelu, nitohanihane coina Cana Coanera Quiricha cuhane aitiin laenanohinihane rijijieein,” naain jetao tonoraae Jesoso.

Moconajaera letono coitucuhuhi siricha leinjiin enamanaa rautaa Jesusone
(Mt 17.14-21; Lc 9.37-43)

¹⁴ Inae jelaiha nii neeuruha aina nerelanacaauru leeochoaurune jaaun turuuruhane jana jetaote, ecu acaauru aina neeure arajiin cachaauru. Chaen Moisesa aitoonjoan que cacha relaaaurera tabaauru netonai ecu neein jetao acaauru aina ereereecure.

¹⁵ Nii jana uujiha Jesusone coariin jetaote, que tacaain satiin jeluhariin cuhin jetao, jataain cojoelatiin rai iriha cuure.

¹⁶ Nii jana jetaote, acaauru rai:

“Tonaai acaauru aina ereereequiche,” naain acaauru caje bajaa Jesusone jana jetaote:

¹⁷ “Cacha relaera, coaraaine coinane, cau ii rene canu calaohi uhaaun, moconajaera letono coitucuchuhi siraha suujua cuhanena jaun, erenaachara neein nihane jaun.

¹⁸ Nitohanihane jaunte, chunijihun cuhane jaanru baasoneein mucuhane naineein atane choae tocojoaain tacaain, nujuae caje lajaaqui mitaain, catu rihoneein, sefetaain te nii suujua cuhane nena coitucuchuhi. Nii jaunne niqii ii aina nerelanacaauru rai aitoon nii suujua cuhane nena coitucuchuhi sitaauruhane coina. Nete sitanaa nainesihurene,” naa nii acaauru jana nena leinjiine jaun jetaote:

¹⁹ “Jataain cha esenetaaichuru cachaauru. Cha carajaneeinna inara aina nereun. Cha carajaneeina inara abaantareun. Chajaain cajiha nii enamanaa uhaache,” naa acaauru rai Jesusone jaun jetaote,

²⁰ Jesuso rene nii enamanaa amaure. Nii jana Jesuso coariin jetaote, atane choae nii enamanaa siheite nii suujua cuhane nena moconajaera letono coitucuchuhi. Nii jana jetaote, najaabu jabubuhin nujuae caje lajaaqui mitujuae nii enamanaa.

²¹ Nii jana jetaote, nii enamanaa inaca rai jetao:

“Chabana caje coauneein caa catohane,” naa Jesusone jana jetaote:

“Causine caje coauneente aicha.

²² Nii jaunte araai saain usihanaauru comaaichuru, acauhanaauru comaa inateinana jere nii suujua cuhane nena coitucuchuhi. Nitohanihane jaun, atiin cairichaojoaain canacaanu coaraain, canacaanu coroatajaneun, rautana naineeine,” naa nii enamanaa inacane jaun jetaote:

²³ “Tana rautana nainichaaunne esenetaainete cacaje bajaai. Satiin quenetaera raine niicha bajai ichaain neun,” naa Jesusone jaun jetaote:

²⁴ “Jataainnachujian chesenetaun. Cacorataaneune jataain jelai amuri-toheriin chesenetaera,” nae jetao ehequiin nii enamanaa inaca.

²⁵ Nii jana arajiin netaojiaauruha cachaaurune coaraane jaun jetaote, nii enamanaa suujua cuhane nena moconajaera letono coitucuchuhi rai jetao:

“Erenaachara neein urichoelanaala caa enamanaa tera coitucuchuhi, canune ichei aitoon caa enamanaa jianeein caje mituhin amuhine coina. Jiaonriha nacoauneein caa enamanaa suujua cuhane enohine,” naain suruaa Jesusone jana jetaote,

²⁶ nacoauneein baasoneein nii enamanaa jaberoco tein cojioriae nii suujua cuhane nena coitucuchuhi. Nitohanein tihane baiha onaa rijijieein tein, caje mituhin amuhane jaun jetaote, “Inae baasonein jaberoco tihane caaunte jerihane inae ohe,” naaure nii ecu arajiin neein coarajeeurera cachaauru.

²⁷ Nejetaote, biji que mucuhin michuha Jesusone jana jetao, nimichuhin nichaaurae nii enamanaa.

²⁸ Nitohanihane baiha aina nerelanacaauru aina jiniiquiin leinjiin loreri asae enoha Jesusone jaun jetaote, jelai ecu teteriin:

“Chanuna canacaanu nii coitucuchuhi sitanaa nainesinihacaanu,” naain caje bajaauruhane jana jetaote:

²⁹ “Catohanai moconajaera letonote nainichaa Cana Coaunera bajaacane ainaacha sitaacane,” nae jetao acaauru rai Jesuso.

Caa quete coroata sae ohane biha Jesoso.

(Mt 17.22-23; Lc 9.43-45)

³⁰ Nitohaneein nii canaanai rautaane jaan jelai caje amuhin jetaote, Calileea turuhin rauhijiriin situujueein cuujeeure. Nejetaote, nii acanihane coitucuha chunine jerene Jesoso,

³¹ aina nerelanacaauru relanaa nainihane coina. Nii acaauru relaane jaan jetaote:

“Cacha Calaohineein nenaate cachaaauru bijiu tenojoinihane jana ateinaa cuurureein. Nete nichata janohane baiha ichanareein,” naain aina nere-
lanacaauru relaane jana jetaote,

³² nii acaauru rai aitohane inaaureniha natiin jetao caje bajaarene necoa-
tocuruhane jaun.

Charijina jataain nelateineein nere

(Mt 18.1-5; Lc 9.46-48)

³³ Nitohaneein cuhin, inae Caferenaanon turuhin loreri asaae enooruhane jana jetaote, aina nerelanacaauru rai jetao:

“Chaaque ita rai ereerejeein uhicheein bero cuhane,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

³⁴ Nejetaote inauheneecha curuaaequuin aonajeeure, bero cuhane uu-
jueein, “Charijina caa cana jana jataain nelateein nenaane,” naauruha ita raine jaun.

³⁵ Nitohaneein inauheneecha aonajeeuruhane jaun jetaote, nelauriariin nii aina nerelanacaauru lechoonca coroatajai cotijiaain jetao: “Leeochaauru amurijiriin nena jeriha chunine, acaauru rai nelateein itolereneein acaau-
ruhacha jerei icharaneein neeine,”

³⁶ naane baiha jetaote, biji que leinjiin canaanai mucuuriin acaauru cataaun tein jetao:

³⁷ “Canu coreniha caa canaanai raerate, jerichanejeein canu raane ri-
jijieein aicheein. Nii jaun canu raera coatiha canuhacha raa airinaain, caletoaera Ofa netonai raate aicheein,” nae jetao aina nerelanacaauru rai Jesoso.

Canaacha ichai ichara, coatiha cana que nejeratenaa nihei.

(Lc 9.49-50; Mt 10.42)

³⁸ Nii jana jetaote:

“Cacha relaera, ii curuaa aina cuaain moconajaera letono coitucuchuhi sitaain que suujuequuin nenacaauru rautaa leinjiinne janane eruhin cao-
hatihacaanu, cana jana nenaaneein ainihane jaun,” naa Joanne jana je-
taote:

³⁹ “Jiaonriha caohateein neeichene. Chunocoha canu curuaaneein netiin cojoelanaacojoai ichaera, nii baiha baasoneein erenaa nainihe canu que.

⁴⁰ Canaacha ichai ichara, coatiha cana que nejeratenaa nainihe.

⁴¹ Chunocoha canu Curisito cachanequichene coreniha inara rai esinaeca niha natiin terate, esinae rauhijiriin rai cainanohiniha cureein,” nae jetao rai Jesoso.

Jataain alalacaraan osa que nesarucuaane

(Mt 18.6-9; Lc 17.1-2)

⁴² Niritiin jetaote: “Chunocoha ena canu esenetajeeureraauru saruha osa quenete, nii ajiniha caohachare nuluno que leinjiin ajeri jaberoco tijichaain ichojoaain cucuana cuhane joaeraane.

⁴³ Jana osa que ii saruha ichohiine moloo. Nii amuritoheriintejian cao-
hachare le jerajei ichohii aina Cana Coanera cojoanona que neeine.

⁴⁴ Nabana le jerajei ichoii coreniha, nii chariji bana nii riano niha natiin ohin, nii usi tabai jacanaachara jana kuhine coataa.

⁴⁵ Jerichanejeein osa que ii saruha ii tijiane moloo. Nii amuritoheriintejian caohachare le jerajei ii tijia aina Cana Coaunera cojoanonaa que neeine.

⁴⁶ Nabana osa que ii saruha ii tijiane coreniha nii riano niha natiin ohin, nii usi tabai jacanaachara jana kuhine coataa.

⁴⁷ Jerichanejeein osa que isharuha inotane, le jerajei inota rocoo. Ne-nacaaeneetejian nii amuritoheriin caohachare le jerajei inota aina Cana Coaunera Cojoanonaa que neeine. Nabana usi que isharuha inotane,

⁴⁸ nii riano niha natiin ohin, nii usi jacanaachara, naaonjoain jana kuhine coataa.

⁴⁹ Usi jana situnaa rijijieeinte nichoterichaacheein satiin.

⁵⁰ Nelatiha niqui tebe. Nete inae lenone cotebetenaa nainenihane, inae nii chaque nelatene. Nii rijijieeinte chaque nelateneeiche inara que icharatenohi ichaain, raotojoein ichaauruha leeochoaurune jaan ichaenee-ichene,” nae jetao acauru rai Jesoso

10

Comasai jianiha cachane que cache relaa Jesusone (Mt 19.1-2; Lc 16.18)

¹ Inae Caferenaaon caje amuhin jetaote, aina nerelanacaauru aina jini-iquiin nucuhe Jorodaan auhaniha kuhin, enoto mitu nichajai jeloon nena Jodea batane que cue Jesoso. Ecu jetaote, rai netaojiaauruha cachaurune jana jetao, nacoaauneein relanajae Jesoso, cachauru relanaa rautatohane jaun.

² Nii jana jetaote, rohan nichuuntaain jetao, nechuhataain cairichauruhane jaanu lera ariha jetao, comasai jianena nainiha cachane bajaure jetao Jesoso caje fariseeocuru tabaauru.

³ Nii jaun jetaote:

“Tonaa inara rai Moisesa, comasai jianiha cachane que,” naain acauru caje bajaure Jesusone jana jetaote:

⁴ “ ‘Comasai jianiha cachane coina, jauriaanejeein comasai jianihane jaaque aitiin nena quiricha teeuchete, aina comasai jianemiin cache,’ naainte aite Moisesa,” naauruha fariseeocurune jana jetaote:

⁵ “Aiha niqui. Nete, nere tonorana jerelanaala neeichelune jaun, nitohaneein ichaquichene rautaenihane saijieein ichaquichene coina aitelu Moisesa.

⁶ Nete jauriaanejeein itolere coaunaane nunuheneein, quicha, ene, naaonjoaain coaunaelu Cana Coaunera.

⁷ Nii jaaunte, inaca, neba, naaonjoain ratiriin amuhin necoansaijiae cache.

⁸ Chaen leinjiin cachaneein nena rijijieein coacuhin, jiniiquiin ita aina neure.

⁹ Nitohaneein niha cachane coina icha Cana Coaunerane jaun, nii comasai jianena nainihe cache,” nae jetao fariseeocuru rai Jesoso.

¹⁰ Inae loreri asaae enoruhane jana jetaote, nii cachauru relaane jaan bajaure nacoaauneein caje aina nerelanacaauru.

¹¹ Nii jaun jetaote, acauru rai:

“Comasai jianein leeocho ene raerate, osa que nesaruha aicheein.

¹² Jerichanejeein techu, osa que nesarureein lana jianein leeocho cache que nelanajaane ene,” nae jetao aina nerelanacaauru rai Jesoso.

Canaanainuru rausiaaeca Jesusone
(Mt 19.13-15; Lc 18.15-17)

¹³ Nii jana jetaote, acauru mucuhin rausiaaeca cojiotanaaca Jesusone coina jetao, rai canaanainuru amaaure acauru fojiaraauru. Nejetaote, nii canaanainuru amaauruha nii amaaurerane caohateeure nii Jesuso aina nerelanacaauru.

¹⁴ Nii rene amanajaauruhane caohateeuruhane coarajeein jetaote, obajeein jetao:

“Coa carene turuuruha canaanainurune caohatihachete, canu rene turu-uruhine. Aihuruha caa canaanainurune rijijieein nenacaauru rainneeinte ne Cana Coaunera Cojoanona.

¹⁵ Esinae rauhijiriin aiha leinjiin canaanaine rijijieein neniha cachane coatiha Cana Coaunera Cojoanona que nena nainerinaain,”

¹⁶ naane baiha jetao, jerane biji cuhane nii canaanaihuru raane baiha jetao acauru mucuhin, acauru rausiaaeca cojiotanajae Jesuso.

Jesoso aina iriha leinjiin cacha coriquihonane
(Mt 19.16-30; Lc 18.18-30)

¹⁷ Nitohaneein inae jelai caje amunaa jeriha Jesusone jana jetaote, rene jeluhaariin cuhin turuhin jetao, nacatiha neseoriaain:

“Caohachanejei cacha relaera. Cha ichareeun charijibana nitajenaachara ichaonaa raotono que nena nainichaaune coina,” naain Jesuso caje bajaa leinjiin cachane jaun jetaote:

¹⁸ “Chanuna caohachanejei cacha neein canu curuaateei, leinjiin Cana Coauneraachate caohachanejeineein ne.

¹⁹ Inae raotojoein Cana Coaunera aitoonjoan coitucuhi: ‘Jiaonriha sonajaaain jaohine. Coa ii sinijerane lanaala nena ene aina ichaohin niha. Coa asijiauha. Coa chamute cacha cairichanaa jerenacaun chuni cacha coacuhin casaje que ereein niha. Chae efojiaraauru ere tonoraain caohachaaain acauru aina neeun,’ naane coitucuhi,” naa rai Jesusone jaun jetaote:

²⁰ “Aihanu chujian. Canu enamanaca caje coauneeinne jitariin nii naitoonjoan tonoraain ichaaon,” naa nii cachane jana jetaote,

²¹ jataain cairichaaajoaain coaraain jetao:

“Esinae rauhijiriin, chaque lanaelanaala Cana Coaunera aitoonjoa tonorana jereeine, chajaain jitariin nii iicha sirii que necoreteein cairichaaihuru rai tenihun. Nii banaachate, jelai amuritoeriin nereein iicha latei dedeeu. Nii baiha laen canu aina uu,” naa rai Jesusone jaun jetaote,

²² jataain nererojoecaain jelai caje amue inaderaain nii enamanaa, jataain coriquihocane jaun.

²³ Nii jaun jetaote, nii rohan curuacaain nenacaauru cachaauru coaraain, aina nerelanacaauru rai jetao:

“Jataainte caaintate Cana Coaunera Cojoanona que nena jeriha coriquihonane,” naa acauru rai Jesusone jaun jetaote,

²⁴ jataain cojoelatiin ecu aonajeeure aina nerelanacaauru. Nejetaote nacoaauneein acauru rai jetao:

“Cacoelaichaauru, jataainte caaintate Cana Coaunera Cojoanona que nena jerichaane.

²⁵ Leinjiin oco jachu cuhane situnaa naineniha leinjiin camechone amurijiriinte, jataain caaintate Cana Coaunera Cojoanona que nena jeriha coriquihonane,” naa aina nerelanacaauru rai Jesusone jaun jetaote,

²⁶ jataain jeelai amuritoheriin naurutaain cojoelatiin jetao, ecu nejesina-
jeein ita rai jetao:

“Nitohaniane nichotenea naineriaain chuni,” naauruha nii aitothane
aonajeeinne jaun jetaote,

²⁷ ecu coaranaacane baiha jetao:

“Caaintatiin cachaauruhacha coaraite, Cana Coaunera rai caaintajene,”
naa Jesusone jaun jetaote:

²⁸ “Canacaanune jitariin canacaanuhacha sirii ratiriin ii sacuhacaanulu,”
naa rai Fedorone jaun jetaote:

²⁹ “Chunocoha esinae rauhijiriin canu coreniha, chaen, cacha ichoteratera
caitoonjoan- canu ere beebejeein, naaonjoanne coina, rai loreri, rai nejer-
aauru, rai fojiaraauru, rai calaohichuru, rai natane, naaonjoain ratirichate,

³⁰ caa chauratane que neein jataain jeelai amuritoheriin lefasha sanein
rai loreri, rai nejeraauru, rai fojiaraauru, rai calaohichuru, rai natane,
naaonjoainuri siricheein. Cairichaerinojoneein neeuruhane niha nati-
inte, turuha uheni Cana Coaunera Cojoanona charijibana nitajenaachara
ichaonaa que niha cuurureein.

³¹ Ena jataain arajii itolere que nelaetoha nocoetonacaaurute, nii chaque
nelatelanaala niha cuurureein. Jana ena chaque nelatelanaala arajiin ne-
nacaaurute, nelateein niha cuurureein,” naain jetao Fedoro tonorae Jesuso.

*Caa quete inae nichata sae orichaainne biha Jesusone
(Mt 20.17-19; Lc 18.31-34)*

³² Jerosaleen nichaae cuuruhane jaun jetaote, aina nerelanacaauru
ichoaaichaniha cuujiha Jesusone jana jetao, cojoelatiin cuujeeuruhane jana
jetao, nii niritohane que casiin jetao, cuujeure acaauru caaijie cunacaauru.
Nii jaun jetaote, jelaai nii aina nerelanacaauru lechoonca coroatajai cotijiaain
jetao:

³³ “Inae caa ena coitucuhichene rijijieeinte, Jerosaleen cuujihacache. Inae
ecu turunaate, canu inaraacha cohajei cachaneein nejanoanaa nichaaune
mucuhin saseredotecuru curuaanaacuru rai, Moisesa aitoonjoan que cacha
relaaureraauru rai, naaonjoainuri rai caetecuruhane jana, catinanacane-
jeein nejelau cachaauru Jorionelanaala nenacaauru bijihu caetecurureein.

³⁴ Nii janate, caque necoatijiaain canu coulunein, canu bisiin catinaa
cuurureein. Nena nichata janohane baiha, nacoaaunein ichanareeunni,”
nae jetao nitohaneein teeururichaainne que Jesuso.

*Acaauru coroatajaniha Jesusone coina caje bajaauruha Saantiaao, Joaan,
naaonjoainurine
(Mt 20.20-28)*

³⁵ Niritohane jana jetaote, rohan nichuuntaain jetao:

“Cacha relaera, caa ena ichei canacaanuhacha bajaani ichaaenene
jerichaanu,” naauruha Sebedeeo calaohichuru, Joaan, Saantiaao, naaon-
joainurine jana jetaote:

³⁶ “Chatohanai inara rai ichacaaunne jerequiche,” naa Jesusone jana je-
taote:

³⁷ “Canacaanu rai, inae ii Cojoanonaa necaohacha que neeine bana, ii
ajaabiji nichajai que, ii raotono nichajai que, naaonjoain nihacaanune
jaanu ichaaenene jerichaanu,” naauruhane jana jetaote:

³⁸ “Coatiha nohane inaraacha bajai coitucuhin aitoheeiche. Caa
necairichanaa abaantarichaaunnine rijijieinoote, necairichanaa
abaantanaa nainequiche inara. Chaen noote, nitohanihanune coina

cojunacatenohi nichaaunne rijijieein cojunacatenohineein neeiche,” naa acaauru rai Jesusone jaun jetaote:

³⁹ “Abaantanaa nainichaanu,” naauruhane jana jetao:

“Inarate niqui, caa necairicharichaaunnine rijijieein necairichanaa abaantaain cojunacatenohineein niha curiquicheein, cojunacatenohineein nihanune rijijieein.

⁴⁰ Nena laen, canu raotono nichajai que, canu ajaabiji nichajai que, naaonjoaain nelauriaaichene coina inaraacha bajai tenaa naineneeun, nii coina inae acaauru que banihateein rucuhenojoneein nenacaauru rainein nihane jaun,” nae jetao acaauru rai Jesuso.

⁴¹ Niritoha acaauru rai Jesusone aonajeein jetaote, Saantiaao, Joaan, naaonjoainuri aina obaecure nii lechooncaihuri aina nerelanacaauru. Ne-jetaote, acaauru cotijiaain jetao:

⁴² “Inarate raotojoein, Cana Coaunera coitucuhichuru, leeochoauru amurijiriin nena jereein acaauru cocoainanacai neeuruhane que suujua acateein neeuruha leeochoaurune jereein neeuruhane coitucuhiche.

⁴³ Nete laen nejesinajeein nitohanein nena naineneeiche inara. Nitohanein nena coacuelanaala, nejesinajeein ita coroatajanein neeuche.

⁴⁴ Jana leeochoauru amurijiriin nena jerera, leeochoauru letononein neeine.

⁴⁵ Coaracuche nachuhinti canu Cana Coaunera Calaohi cacha caje ne-janoanaa nichaaunne canu coroatajaneichene coina tururichaaun. Ara-jii cachaauru osa caje nichoteein jianacoon neeuruhane coinane, nii coreniha cajabereeo cairichaeratiha uunlu acaauru coroatajaniha,” nae jetao acaauru rai Jesuso.

*Maosanihane caje Bartimeeo rautaa Jesusone
(Mt 20.29-34; Lc 18.35-43)*

⁴⁶ Inae Jericoo turuhin jetaote, ecu basiinjiin neoriin jelai caje amuha aina nerelanacaauru aina Jesusone jana jetao, acaauru aina cuure arajiin cachaauru. Nii jana bero auhaniha lauhequiin coriqui bajaa leinjiin Timeeo calaohi cairichei maosa Bartimeeone jaun jetaote,

⁴⁷ Nasarete cocoaicha Jesuso nihane aohanriin jetao:

“Rabiriicha foeratei Jesuso, cairichaaajoaain atiin cacoharaau,” naain eheeca nii maosane jana jetaote,

⁴⁸ arajiin cachaauru, ehequiin aitohane caohateure inauheneecha nihane coina. Nejetaote, que rutaain ehequiin:

“Rabiriicha foeratei, atiin cairichaaajoaain cacoharaau,” naa nii maosane jaun jetaote,

⁴⁹ ecu inacuhin jetao:

“Chajaain cajiha cotihanihuche,” naa Jesusone jaun jetao:

“Chajaaue nimichuhinte, toon ii cotihara coarae,” naauruha nii maosa raine jaun jetaote,

⁵⁰ cajione buri rocohitiin siheetiin ratiriin jetao, Jesuso rene jeluhariin turuha cue nii maosa.

⁵¹ Nii jana jetaote:

“Chatohanein chetichaaunne jereita,” naa Jesusone jaun jetao:

“Conoha canotanena jereunra cacha relaera,” naa nii maosane jana jetaote:

⁵² “Inae jataain quesenetaaine jaun inae conoha inota. Inae nainein amuhinera,” naa rai Jesusone rijieeoritiin jetaote, inae conoha nii maosa notane jaun jetao Jesuso jiniichain bero cuhane cue nii maosa.

11

Jerosaleeun turuha Jesusone

(Mt 21.1-11; Lc 19.28-40; Jn 12.12-19)

¹ Nitohaneein cuhin, inae Jerosaleen catainaauruhane jaun jetaote, Betafajee, Betania, naaonjoainuri rohan Olibo bichatane turuuruhane jaun jetao, caje coaauneein coroatajai aina nerelanacaauru letoae Jesuso.

² “Chajaain taa nita canaacha coarajei neseu cunichuche. Inae ecu turuhichenete, ecu cositenojoneein teecoha jaiti chuni cacha amuna-janelanaala nenea asno narejeene jana eruha curiquicheein. Cosi rutuhin uhaaichene jana:

³ ‘Chanuna cosi rutuhin amaaiche,’ naa chunocoha inara raine: ‘Latiha Cana Curuaanaane jaanne raa uhacaanu. Inae enate ichei jelaiha cainaratereein,’ naauche,” naain jetao letoanajae Jesuso.

⁴ Nii jaun jetaote cuhin, nii acaauru rai aitohane rijijieein bero auhaniha teecoha cositenojoneein acujua rohan asno narejeene jana, eruhin jetao cosi rutuhin amauruhane jana jetao:

⁵ “Cha ichaquiche inooneein. Chanuna nii asno narejeen cosi rutuhin amaaiche,” naain jetao, acaauru caje bajaure nii cuu nenacaauru cachaauru tabaauru.

⁶ Nii jaun jetaote, nii acaauru suujuateein letoanajaa Jesusone rijitoejin nii cachaauru tonoraauruhane jaun jetao, inauheneecha nii asno narejeen amauruhane coarajeeure.

⁷ Nitohaneein jetaote, nii asno narejeen ichoae cajione teein jetao, Jesuso rai nii asno amauruhane jana jetao, inae rene turuhaauruhane jana nichoae nelauriaain cue Jesuso.

⁸ Nitohaneein asno ichoae nelauriaain cuhane jana jetaote, najiniha bero cuhane rai cajione buri maririjiacoaauruhane jana jetao, leeochoaauru elele alo rijijieein nenea ajaena alo raain najiniha bero cuhane maririchure.

⁹ Nii jana najiniha cunacaauru, caaijie cunacaauru, naaonjoainuri jetaote: “Raotojoein turuhine Cana Coaunera rijijieein nenea cana Curuaanaa.

¹⁰ Raotojoein turuhine Cana Coaunera Cojoanonaa, cana inoaensihuru foerateraneein nenea Rabiri nefoerate cojoanonaa. Aihute coreniha raotojoein neeurumiin dedeeu nenacaaurune maajein,” naaure jetao cojioriin cachaauru.

¹¹ Nitohaneein Jerosaleen turuhin jetaote, Teenforo asaae enohin, ecu basijiin neeoriin jitariin nasajai coaraane baiha jetao Betaniau cue lechoonca coroatajai aina nerelanacaauru aina Jesuso, inae sohane jaun.

Inacaelanaala oha uherane coina cojiotaa Jesusone

(Mt 12.18-19)

¹²⁻¹³ Nii cojoanoo Betania caje amuuruhane jana jetaote, niita bero auhaniha niha uhera alone jana coaraain jetao, coaraa cue Jesuso mijiin-tohane jaun. Nejetaote, inaacane bana rijiu nenihane jaun, ninna colane nalohacha baaeejin ne.

¹⁴ Nitohaneein inacaenihane jaun jetaote:

“Inae nacoaauneein inacaeneriquinne jaun, neriaain chuni ii inaa lerata,” naain uhera cojiotaa Jesusone jana jetao, ecu aina neein aonajeeure aina nerelanacaauru.

Teenforo asaae necoretenacaauru sitaa Jesusone

(Mt 21.12-17; Lc 19.45-48; Jn 2.13-22)

¹⁵ Inae nacoaauneein Jerosaleen turuhin jetaote Teenforo asaae enohin, nii Teenforo asaae chaelai que necoreteein, chaelai coretiha, naaonjoain

nenacaauru sitaain, atanichoae coriqui coreeuruha cachaauru raine jaa rorihurune maajeen lacojoaain jetao, serori que necoretenacaauru rorihurune maajeen lacojoaain,

¹⁶ nii Teenforo asaae nenacaaen rucuhale enoaauruhane caohate Jesoso.

¹⁷ Nitohaneen jetaote:

“Cana Coaunera Quiricha inoansi cuhanete: ‘Cana Coaunera bajaauruha satiin chauratane sacuritaain que nenacaauru cachaaurune jaan coloheri-neeite ne canu loreri,’ naain laenanohineein ne. Nete asijiaauruhane jaan coloheri rijijieein teeiche inara,” naain jetao ecu acaauru relae Jesoso.

¹⁸ Niritiin cachaauru relaane aonajeen jetaote, Jesoso sohin jaonaa coaacuruhane jaun, sohin jaaoruhane jaanu lera arihure saseredotecuru curuaanaacuru, Moisesa aitoonjoanque catcha relaaaureraauru, naaonjoainuri. Ne jetaote, sohin jaaoruhane coasichure, nii acaauru relaa Jesosone jaan rautatiin aonajeeruha satiin cachaaurune jaun.

¹⁹ Inae nocohecane jana jetaote, aina nerelanacaauru aina jiniiquiin nii nese caje amue Jesoso.

Inacaelanaala oha uherane
(Mt 21.20-22)

²⁰ Nii cojoanoo janone nii uhera rohan situha cuuruhane jana jetaote, inae cojoaisi aina curuaaequiin oha nii uherane jana coaracure.

²¹ Nii jaun jetaote, cojiotaa Jesosone coacuhin que nainaan jetao:

“Cacha relaera, inae raca cojiotaaine jaunte, inae ohe taa uhera. Coaraau nachuhinti,” naa Fedorone jaun jetaote:

²² “Jataain Cana Coaunera esenetaauche.

²³ Chunocoha esinae rauhijiriin airichaainne esenetaain nii batoelanaala: ‘Niilai caje nefaruhin cucuana cuhane cunihun,’ naa caa ichatane ucuuno rainete, esinae nii aitohane rijijieein aihane ne.

²⁴ Nitohanihane jaaunne inara rai aitoon, inaraacha latei eruhichene coina Cana Coaunera bajaache, inara rai terichaaaine esenetaainete eruriquicheein.

²⁵ Inara rai chatohanai cotainacai ichaain neeuruha inara amute cachaaurune niha natiin, acaauru que inara suujua acateein Cana Coaunera bajaachene bajaache.

²⁶ Aihute baaso ichaain osa que nesaruquichene niha natiin inara osa que suujua acatemiin cana Inaca dedeeu nena Cana Coaunera,” nae jetao Fedoro rai Jesoso.

“Cha ii cocoainae,” naauruha Jesoso raine
(Mt 21.23-27; Lc 20.1-8)

²⁷ Nii baiha jetaote, nacoaauneen Jerosaleen cauha cue aina nere-lanacaauru aina Jesoso. Inae ecu turuhin Teenforo asaae enohin amuhe-muheca Jesosone jana jetaote, rohan nichuuntaain jetao:

²⁸ “Cha ii cocoainae catohanai ichaain neeine coina. Chatohanai co-cainanacai neeinna neei,” naaure jetao Jesoso rai saseredotecuru curuaanaacuru, Moisesa aitoonjoan que catcha relaaaureraauru, Jorioocuru bichahenaauru, naaonjoainuri.

²⁹⁻³⁰ Nii jaun jetaote, acaauru rai: “Canuhetonaine inara caje bajareeunni. Cha Joaan letoaelu, cachaauru cojunacatiha uhane coina. Cana Coaunera letoenihanena cachaauruhacha letoanojineein uhalu. Catoonraain carai beeichenena, canuhetonai canu cocoainaan canu letoera bereeunni inara rai,” naain jetao acaauru tonorae Jesoso.

³¹ Nii jaun jetaote, ecu nejesinajeein ita rai jetao: “ ‘Cana Coaunera letoanojoneeinte uhelu,’ naacachenete: ‘Chanuna jana nere tonoraain esenetaeneeichelu,’ nareein.

³² Coatihachu: ‘Cachaauru letoanojoneeinte uhelu,’ nanaa nainihaa-cache,” naaure jetao ita rai. Satiin cachaauru Cana Coaunera letoanojoneein uhalu Joane esenetaauruhane jaun, cachaauru coasiha.

³³ Niritiin jetaote:

“Chachaainti Joaan letoaain nelu. Coatiha coitucuhaacaanu,” naauruha Jesoso raine jaun jetaote:

“Aihane jaaunchujian canuhetonai, caa catohanai ichacaaunne coina canu cocoinaain canu letoaera berinaaunni inara rai,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

12

Ocoana jaaurera necha ansaineein ichaonacaauru que cuaain cachaauru relaa Jesusone

(Mt 21.33-46; Lc 20.9-19)

¹ Niritohane baiha jetaote, ocoana jaaurera que cuaain cachaauru relaa jaun jetao: “Leinjiin cache jetaote, ocoana jaain jitariin corihateein bino jaauruhane jaanu coloherinu que loreri jaain, leinjiin jataain ucuuneein teein rori jae ecu neein amihanenacaauru beraihane coina. Nitohanein caohachaaain rucuhecane baiha jetaote, nii ocoana que amihanenacaauru rai atane teein ratiriin amuhe nii atane erora. Inae tainaca que turuhane bana ita rai lerruhane coina.

² Nitohanein teein ratiriin jetaote, inae tainaca que tihane jaun, leinjiin rai cache letoae, nii amihanenacaauru caje que banihateein niicha taihuri bajaa cuhane coina.

³ Nejetaote, nii cache mucuhin faojaain sooruhane baiha, nii cache letoaaure cha colane nii temule erora rene.

⁴ Nii jaun jetaote, nacoaauneein leeocho cache letoaa nii temule erorane jana, nocoejechanuhin, couturi cunaitaain cha colane acaentonai letoaaure jelaiha.

⁵ Nii jana nacoaauneein leeocho cache letoaane jana jetaote, acaentonai sohin jaaore nii temule beraichacuru. Nii baiha nacoaauneein arajiin rai cachaauru letoajeein sacuha nii temule erorane jana jetaote, tabaauru sohin jaonajaain, tabaauru faojaain cunaitanajaaure.

⁶ Satononejeein jetaote leinjiin jataain niicha belai rai calaohi neeorihane jana, aca letoae: ‘Jerihane canu calaohi quete laen suujua acatecurureein,’ naain coaucane jaun, sohin jaaoruhane esenetaelanaala.

⁷ Nejetaote, ita rai jetao: ‘Inae uha caa atane erora calaohi. Coanete sohin jaohacachete, cana rainein nedaaine caa atane,’ naaure jetao nii ocoana que amihanenacaauru cachaauru, uha nii atane erora calaohine jana coarajeein.

⁸ Niritocuruhane jaun jetaote, inae acaauru rene turuhane jana mucuhin ateinaain nii ocoana udaa amaain jaberoco jaaore,” naain jetaote:

⁹ “Tonaquiche jana inara, nii calaohi sohin jaaoruhane que, tohanrihacha jana nii ocoana erora. Raajenihane cuhinacha nii ocoana que amiha-nenacaauru sohin jaohin, leeochoauru cachaauru bijiu nii ocoana teriha beraihuruhane coina.

¹⁰ Tana Cana Coaunera Quiricha inoaensi cuhane:
‘Ajeri jaolecooruha
loreri icharaaurune jaante,

jauriaanejeein
loreri nunuheneein ne.

¹¹ Acate

jataain cana rai
cojoelanaacojoaain ichae
Cana Coaunera,'

naain laenanohinihane jaan reretaain aonaquiche chariji banane," naain jetao ocoana icharaauru que cuaain cachaauru rai ereerejeein acaauru relae Jesuso.

¹² Niritiin acaauru que cuaain relanjaa Jesusone que nainacuruhane jaun jetaote, Jesuso mucunaa jerecure Moisesa aitoonjoan que cacha relaureraauru, saseredotecuru curuaanaacuru, naaonjoainuri. Nejetaote, Jesuso aina neeuruha arajiin cachaaurune jaun cachaauru coasiha ecu ratiriin jelai caje amuure.

*Impoestonu que coriqui teeuruhane que iriha Jesusone
(Mt 22.15-22; Lc 20.20-26)*

¹³ Nitohaneein ecu ratiriin jelai caje amuuruhane baiha jetaote, Erodesi ere tonoraeraauru, fariseecuru, naaonjoainuri letoaaure, rai ereeuruhane jana tonaain acaauru tonoraa Jesusone nechu jataain coulurujueeuruhane jaanu lera ariha cuuruhane coina.

¹⁴ Acaauru jetaote rene turuhin jetao: "Ii que tonaain iriha cachane niha natiin, tonoraelanaala esinae rauhijiriin ereein neeine coitucuhacaanu. Chaen techu nohanelanaala esinae rauhijiriin jeriha Cana Coaunerane rijijieein ichaoha cachane coina cacha relai. Aihane jaun, caohachaana Romanocuru curuaanaa rai *impoestonu* que coriqui tihacaanune. Ainihane chatohaneriha. Coretena nainichaanuna. Ainihanena niriiriha," naaure jetao Jesuso rai fariseecuru aina Erodesi ere tonoraeraauru.

¹⁵ Nejetaote, nechu jataain cairichaa aitocuruhane que nainaane jaun jetao:

"Chanuna cacairichanaa coacuhin niritiin carai ereeiche. Carai cajiha nii coriqui uhaauchene coarae," naa acaauru rai Jesusone jaun,

¹⁶ rai coriqui teeuruhane jana jetaote: "Chaa curuaa caa laenanohineein ne rai cojunaca aina," naa acaauru rai Jesusone jaun jetao: "Romanocuru curuaanaa enferadoro curuaa," naaure jetao rai.

¹⁷ Nii jaun jetaote acaauru rai: "Aihana jaun chujian enferadoro que banijiaain nena teeuche enferadoro rai. Chaen Cana Coaunera que banijiaain nena teeuche Cana Coaunera rai," naain acaauru tonoraa Jesusone jaun jetaote, ecu jataain cojoelatiin aonajeeure.

*Ohane baiha oo caje ichanaa cachane bajaauruha sadoseeocurune
(Mt 22.23-33; Lc 20.27-40)*

¹⁸ Nii jana jetaote, Jesuso coaraa uure sadoseeocuru, oo caje ichanaa cacha suujuene esenetaurenihane jaun caje bajaauruhane coina. Acaauru jetaote rene turuhin jetao:

¹⁹ "Cacha relaera, Moisesate canacaanu rai laenaain ratirilu, oha leinjiin cacha nesirihateein nii comasai aina canaanai sirilanaalane, nii onaa comasai autana raa nii onaa nejerane, nii onaa aina siricha rijijieein canaanai sirihane coina.

²⁰ Nitohanihane janate, ita nejera nejesinaneein neeuruha caaunsineein cachaaurune jana, jauriaanejeein acaauru nejera nesirihateein, nii nesirihatenajan aina calaojoilanaala ohe.

²¹ Nii jaunte, nii autana rae nii onaa nejera. Nete acaentonai ohe aina calaojoilanaala. Jerichanejeein techu ohe nii acaauru nichataja.

²² Nii jaaunte, nii chunocohacuru nii caaunsini ita nejeraauru calao-joilanaala oore. Nii janate tabiicha nii ene netonai ohe.

²³ Aihane jaun ooruhane baiha nacoaauneein ichanaa acaauru suujuene bana, chariji comasaineein jana nereein nii ene, caaunsini ita nejeraauru aina nesirihateein nihalune jaun,” naain jetao Jesoso caje bajaure sadoseeocuru.

²⁴ Nii jaun jetaote:

“Nechu jataain joaenreeinte ereerequiche inara, Cana Coaunera Quiricha ereretaain aonaain niicha ichanenu coitucuneeichene jaun.

²⁵ Ohane baiha jerichanejeein jaberoconeein nenea rijijieein ichanaain niha quichaauru, enecuru, naaonjoainuri suujuene, inae nesirihatena nainecuruhi, dedeeu nenea anjeraauru rijijieein inae neuruhane jaun.

²⁶ Tana ohane baiha jerichanejeein jaberoconeein nenea rijijieein ichanaa cacha suujuene que aitoa nuna laajoiri moconaau neein Moisesane jaa quiricha reretaain aonaquiche inarane. Ecu jetaote Moisesa rai: ‘Canune Abaraun, Isaca, Jacobo, naaonjoainuri Coaunera neen,’ nae jetao Cana Coaunera.

²⁷ Coatiha ohin nitajenacaauru coaunera nihei Cana Coaunera- ohin nii baiha jerichanejeein jaberoconeein nenea rijijieein nenacaauru cachaauru coaunera Cana Coaunera. Nitohanihane jaunte, jataain joaereein nii cha coitucuelanaala ereerequiche inara,” naain jetao sadoseeocuru tonora Jesoso.

Cana Coaunera aitoonjoan-jataain cacha ichao rai nelateein nenea (Mt 22.34-40)

²⁸ Niritiin esinae rauhijiriin sadoseeocuru tonoraa Jesusone jana aonajihane jaun jetaote, Jesoso rohan nichuuntaain jetao:

“Chariji jataain jauriaanejeein Cana Coaunera aitoonjoanein cacha ichao rai nelateineein ne,” nae jetao, rai Moisesa aitoonjoan que cacha relaera.

²⁹ Nii jaun jetaote:

“Jauriaanejeein cana ichao rai nelatein nenea Cana Coaunera aitoonjoante: ‘Aonacuche Israeli cocoaichacuru. Cana curuaanaa Cana Coaunerate, leinjiin acaacha itolere curuaanaa neein ne.

³⁰ Aihane jaun, ii suujua, ii suujue, ii coichana, naaonjoainuri aina curataain cana curuaanaa Cana Coaunera belaihu.

³¹ Chaen ichaajenhane ijabereeo belaaain coaraaine rijijieein chamute cacha belaaain coaraau,’ nae. Nihei caa baiha jataain cacha ichao rai nelatein nei Cana Coaunera aitoonjoan,” nae jetao Moisesa aitoonjoan que cacha relaera rai Jesoso.

³² Nii jaun jetaote:

“Esinae rauhijiriinte chuhisi aitoichica cacha relaera. Leinjiinte chuhisi ne Cana Coaunera. Nihei nii baiha acaneein nei.

³³ Cana suujua, cana suujue, cana coichana, naaonjoain aina curitaain Cana Coaunera belaaain, cana jaberoco belaichaane rijijieein cana amute cacha belaaain, naaonjoancanete chuhisi, itolere inihocuru, itolere jujuaihuru, naaonjoainuri mocohaca rori ichoae teinne amurijiriin jataain nelateine,” nae jetao Jesoso rai Moisesa aitoonjoan que cacha relaera.

³⁴ Niritiin esinae rauhijiriin tonoraa nii Moisesa aitoonjoan que cacha relaerane coitucuhane jaun jetaote:

“Coatiha icharaain niheei Cana Coaunera Cojoanona que neeine coina,” naa Jesusone jaun jetaote, inae nii tonaai caje chatohanai bajanaa coitucue.

*“Chatohanai caje nefoeratenaa ne Mesihasi” naain bajaa Jesusone
(Mt 22.41-46; Lc 20.41-44)*

³⁵ Nii baiha Teenforo asaae neein cachaauru relaane jaun jetaote:

“Chanuna Rabiri caje nefoeratenaa niha Mesihazine que aitocure Moisesa aitoonjoan que cacha relaaaureraauru.

³⁶ Cana Coaunera Suujue aitoroatenojineein:

‘“Cau carautono nichajai que

nelauriaau carohan,

ichei nejeratenacaauru amuritoherateein,

itiha asaae tenajaanune reen tiaajeein,”

naa Cana Coaunera cana curuaanaa rai,’ naa Rabiri inatiin.

³⁷ Aihane jaun, inasiina Rabiri nefoerate caje nenaanere Mesihasi, Cana Curuaanaa neein curuaatiha Rabiri netonai inatiin,” naa cachaauru rai Jesoso jana jetaote, rautatiin Jesoso aonajeeure nii ecu arajiin nenacaauru cachaauru.

*Moisesa aitoonjoan que cacha relaaaureraauru ichao biha Jesusone
(Mt 23.1-36; Lc 11.37-54; 20.45-47)*

³⁸ Nitohaneein cachaauru relaane aina cuaain jetaote:

“Caohachaaain nocohalajiin ichaaoche, Moisesa aitoonjoan que cacha relaaaureraauru que. Cacha relaaauruhane jaa cocajione jiaainte, bero cuhaneuru acaauru que suujua acatecuruhane coarateein neeuruha cachaaurune jereinchuru amuure.

³⁹ Chaente netaojiaain Cana Coaunera rai rauhi que ereereecuruhane jaan coloheri sinacoca asaae enooruhane jataain nelateein nena rijijeein rori caohacha ichoae nelauriana rautatiin, beseta ichaain lenonecuruhane jaan niha natiin rori caohachaaauru ichoae nelauriana rautatiin aihure.

⁴⁰ Chaentechu, autanaauru caje acaauru loreri niha natiin ruluure. Nitohaneinte necha aansaineein ichaauruhane que nainacuruha cachaaurune coataa sonafaajianaaichuru Cana Coaunera bajaae bajajeein ichaao. Acaaurute leeochoauru amuritoheriin caseteco coaraa cuurureein,” naain jetao cachaauru relae Jesoso.

*Nichaonajaanu que niicha sirii coriqui tiha Cana Coaunera belaiha leinjiin autana cairicheine
(Lc 21.1-4)*

⁴¹ Nii jana jetaote, coriqui teeuruhane jaan curu cuhane coriqui teeuruha cachaaurune jana coarajiha lauhequiin Jesusone jana jetao, jataain araainanaain coriqui teure coriquihonacaauru.

⁴² Nii jana jetaote, turuhin jataain coroatajajeei coreein nena coriqui tiha cue, nii teeuruhane jaa curu cuhane ita que jerajeein, leinjiin autana jataain cairichei.

⁴³ Nii coarajeein jetaote, aina nerelanacaauru cotijiaain jetao:

“Esinae rauhijiriin satiin caa curu cuhane coriqui teeurera amurijiriinte coriqui te caa leinjiin autana cairichei.

⁴⁴ Jana satiin caa coriquihonacaaurute, acaauru rai cautena coriqui caa teure. Nete laen caa ene jataain cairicheinijian natiin, acaihanijin nichaonajaanu que niicha sirii te jitariin,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

13

*Itajenojoinerichaaain Teenforone biha Jesusone
(Mt 24.1-2; Lc 21.5-6)*

¹ Inae nii Teenforo caje mituha cuha Jesusone jana jetaote rai jetao:

“Cacha relaera, jataain caohatiin ajeri caje ichanohiniha caa Teenforone coaraaina,” naa rai aina nerelanacaauru caje leinjiine jaun jetaote:

² “Jataainte niqui caohatiin tasiojoaain ichanohineein coaraai. Nete inae turuha cojoanonaane bana, nii leinjiinijin nenereein caa ajeri ita ichoae teein ichanohineein inaraacha coarajei, satiin itajenojoiniha curichaaine jaun,” naain jetao aina nerelanaa tonorae Jesoso.

Nacooauneein tururichaaain Cana Coaunera Cojoanonaane
(Mt 24.3-28; Lc 21.7-24; 17.22-24)

³ Nii baiha jetaote, nii Teenforo coarajeein rohan nenea Olibo bichataneu cue jetao aina nerelanacaauru aina Jesoso. Inae ecu turuuruhane jaun nelauriariin lauhecoha Jesusone jana jetaote:

⁴ “Chatohanai janonaa banana nunuhereein nitohanai. Chatohanaina jana, inae jataain cataainjian nitohanaine jana coaarareein,” naain caje bajaauruha jelai teteriin, Fedoro, Saantiaao, Joaan, Aanderesi, naaonjoainurine jaun jetaote:

⁵ “Inara coritaain niha chunine coataa caohachaaain nainaan neeuche.

⁶ Arajiichurute canuniha nocoetiinchuru turuhin: ‘Canune Curisito nee-unra,’ naa uuruhane, arajii cachaauru nii acaauru coritauruhane esenetaa cuurureein.

⁷ Jiaonriha: ‘Ecuuru ecuurute ne sonaana,’ naain coitucuhichene ne-sooneein casiichene. Nitohaneente nunuheca cureein. Nete caa caitoonjoan cojoanonaa satono que turuhane jaun ainenereein.

⁸ Laurihu laurihu nenacaauru cachaaurute, leeochoauru aina nejera-teen, ita que nererojoecaain niha cuurureein. Jana leeocho atane que ichaonacaaurute, leeocho atane que ichaonacaauru aina sonaana que niha cuurureein. Chaentechu araai lauriin aihane jaaunru, jataain mijiaaanein niha cureein carora tabai. Nii janate, niha cureein mijitena. Niite aasaeriin necairichanaa nunuheniha cureein.

⁹ Aihane jaun caohachaaain nainaan neeuche. Canu corenihate, cocoinanacaihuru, reychuru, naaonjoainuri bijiu inara teeuruhane janate, sinacocacuru asaecuru teein inara bisiha cuurureein. Nitohanein inara teeuruhane banate, esinae rauhijiriin canunein nihanune biha curiquicheein acaauru rai.

¹⁰ Jaiti nitohanein satono que turuenihane ajinihate, satiin cachaauru chauratane sacutaain lauri lauri nenacaauru rai caa caitonjoan nosa caje nichoteeururichaaaine beebejiha curiquicheein.

¹¹ Aihane jaun, cocoinanacaihuru rene inara amaauruhane, jiaonriha acaauru rai ereeichene jaaque tonajeein cuichene. Inae ecu ereeichene coina turuhichene coatiha inara aitorihcheein. Cana Coaunera aitoroatenojoin Cana Coaunera Suujue letononeeinte aitoriquicheein.

¹² Rai nejeraauruhachate nejeraauru colurujaha cuurureein ateanohi-neuruhane coina. Jana rai calaohichuruhachate colurijaha cuurureein acaauru inacaauru. Nii janate rai inaca colurujueuruha acaauru calaohichurune jana, acaauru ateenaa cuurureein.

¹³ Canu cachanein neeichene corenihate inara cotaairiin inara coaraa cuurureein satiin caa chauratane sacuritaain nenacaauru cachaauru. Nete nitohaniha sainejeein satono que tiaain caitoonjoan tonoraain neite ichoteratenojoiniha cureein.

¹⁴ Aihane jaun caa reretaain aonaain tonoraache. Inae nii Teenforo asaee jelai teein Cana Coaunera que banijiaain *altar* ichoae ecooca Cana Coaunera que nejeratenaa casicheine coaraquichene, ichatane jana cuhin sorooruhine Jodea ichaonacaauru.

¹⁵ Ecuun rai loreri satono coarana ichoae niha chunine jana niha nito-hanaine, jiaonriha rucuhele niha natiin roconaa coaucane. Rauhijiriincha fauhi amuhine.

¹⁶ Jana ocoana jana nihane jana aihane, jiaonriha jelaiha nejenohin cajiione ranaa coaucane.

¹⁷ Jataainte cairichaaajoaurureein nii cojoanonaa que inae turuhane bana ausirineein nenacaauru enecuru, sisihajeein canaanai sirichaauru, naonjoainuri.

¹⁸ Nabana elohena bana niha nitohanaine coataa Cana Coanera ba-jaauche inara.

¹⁹ Cana rai chauratane coaunaain nihalu Cana Coaunerane baiha, nitohanai necairichanaa coaraa chariji banane que airijiinte, jataain niha cureein necairichanaa cojoanonaa.

²⁰ Nii necairichanaa cojoanonaa sarotiaeniha Cana Coaunerane, nerihei chuni nichotei nii caje. Nete rai cachaneein janijiin niicha ranojoinunri jataain belaihane jaun, nabana nitajeeuruhane coataa nii cojoanonaa sarotiareein.

²¹ Aihane jaun chunocoha inara rai: ‘Caute ne Mesihasi. Ecute ne,’ naa inara rene turuhinne, jiaonriha esenetaaichene.

²² Mesihasi niha nocoetiinchurute *profetane* lanaala nenacaaurune maajeeichuru, inara coritaa cojoelanaacojoai ichaa cuurureein. Janijiin Cana Coanera ranojoinuru niha natiinte coritaaaurureein.

²³ Aihane jaun, caohachaaain necohalajiin itolereneein neeichene coinane caraajenihane inara rai aitoon, que nainaaain neeichene coina,” nae jetao aina nerelanacaauru rai Jesoso.

Nacooauneein tururichaaain cacha caje nejanoanaa Curisitone
(Mt 24.29-35, 42-44; Lc 21.25-36)

²⁴ Niritiin jetaote: “Nitohaneein inae niha necairichanaa cojoanonaane baihate, nocoena niha enotone jana, atene netonai conoenereein.

²⁵ Nii janate, dede cajene maajeeichuru naluhacoaa arasijieeurune jana, nesoone caaun rijijijianiha cuurureein dedeeu nenacaauru netonai.

²⁶ Nitohanihane janate, itolere ichana nainihane coarateein nelate que nelateein dede sacari jana fauha uhanu canu Cana Coanera Calaohi cacha caje nejanoanaa nichaaunne jana coariquicheein.

²⁷ Acate rai anjeraauru letoareein, nii janijiin niicha raauri, rai cachaauru taojiaain raauruha satiin caa chauratane tinonoritiin nuurihuru cajeeurune maajeein, dede uurihuru cajeeurune maajeeichurune coina.

²⁸ Caohachaaain nainacuche, caa uhera que cuaain inara relaanune que. Inae satiin naluha nune alone baiha nacooauneein nalojoaa uherane coaraqichenete, caje inae nichuuntaa ajaanaane coitucuhiche.

²⁹ Nii rijijieein nainacuche caa caitoonjoan rijijieein aihane coaraqichene, canu Cana Coanera Calaohi cacha caje nejanonaa nichaaune inae nichuuntaa turuhanune que.

³⁰ Esinae rauhijiriine aitoon, jaiti ooreniha ena caa satiin canu aina nenacaaurune janate,

³¹ nitajereein caa chauratane aina dede. Nete lae caa aitocooaunne jaa quere, caa aitocooaunne rijijieein que tihane reentiaain nereein.

³² Nete laen: ‘Naaonjoain cojoanonaa banate ecu tiaain aicheein,’ nene naain nii chuni coitucuera. Niheichu dedeeu nenacaauru anjeraauru niha natiin coitucuruhi. Niheichu canu niha natiin coitucuhaaun, leinjiin Ofaachate coitucuuje.

³³ Niique tihaneree tiaain caohachaaain nainaaain Cana Coaunera bajajeein neeuche. Coatiha coitucueraai nii airichaaaine jaa cojoanonaa.

³⁴ Acate coriaji ataneu cunaa jeriha leinjiin cachane, rai cachaauru que loreri beraichateein, le cacha cachaauru rai amihanenaa teein, nii loreri beraicha que beraichatenajaain ratirinajaain amuhane rijijie.

³⁵⁻³⁶ Aihane jaun, caohachaaain nainaaain turuhane cohajeein neeuche inara. Coatiha coitucueraai turuha nii loreri erorane, sona naluque, dede cataaun, ataohari irihanau, janone, naaonjoaainijin, turuhane jana letona jatoroaaain neneeichene coataa.

³⁷ Caa inara rai aitocooaunne rijitoeine leeochoauru rai netonai aitoon, caohachaaain nainaaain cohaquichene coina,” nae jetao, Fedoro, Saantiaao, Joaan, Aanderesi, naaonjoainuri rai Jesoso.

14

Jesoso mucuuruhane coina ita taojiaauruhane (Mt 26.1-5; Lc 22.1-2; Jn 11.45-53)

¹ Coroata janohin lanajeeeca jorerera colane ichanohin faan quihuruhane jaan beseta fasocoane jana jetaote, chunocoha que coritaerateein, Jesoso mucuhin ateinaauruhane jaan lera arihure saseredotecuru curuaanaacuru aina Moisesa aitoonjoan que cacha relaaaureraauru.

² Nii jana tabaauru jetaote:

“Nainihe nitohanai ichacaache beseta nunuhe banane. Nabana cana que nejerateeuruha ecu aina nenacaauru cachaaurune coataa,” naaure jetao ecu ita rai.

Alabastro caje ichanohi que curuhin nena jujuai choro ha leinjiin ene *Jesoso ichooaene* (Mt 26.6-13; Jn 12.1-8)

³ Betaniau cosibi ruhecaeraneein niicha curuaateuri Simoon loreri asaa turuhin, ecu nelauriana najaan rori choae lauhecoha Jesusone jana jetaote, *alabastro* caje ichanohi que curuhin- ujuane nejesina caje ichanohi jataain coretiin nena jujuai nardo amaain turuha cue leinjiin ene. Nitohanein turuhin jetaote nii jujuai curu raiheitiin Jesoso couturi choae chorohe.

⁴ Nii jana ecu neein coarajeeurera tabaauru jetaote obajeein jetao:

⁵ “Chanuna que cairichaihuru coroatajanena richaae, nichata fashai denario core jeeoni amurijiriin nii jataain coretiin nena jujuai nardo que necoretelanaala joaereen nii jujuaain ichanohi jaohiche,” naain jetao nii ene que ereein nocoeje chanuure. Nii le denario jetaote le jiiichoo amihanenaa core ne.

⁶ Nii jana jetaote acaauru rai:

“Coa nocoeje chanuhin, coa rerohecaache. Jataain caohachate ichae catohanein canu teein.

⁷ Itolere banate inara aina neeurureein cairicheihuru. Nii jaunte, acaauru coroatajanena jeriquichene jaan que, acaauru coroatajanena naineriquicheein. Jana canu, itolere cojoanonaa bana inara aina neriaauni.

⁸ Caa enete niicha ichana nainei ichae, cajabereeo jujuaauruhane jaanu que niicha rucujui nihane jaun.

⁹ Esinae rauhijiriine aitoon. Chunijihuunru chauratane sacuritaain nosa caje nichoteeuru richaaaine coina caitoonjoan canu ere beebejeeuruhane jaaurute, caa catohanein canu jaberoco jujuaa caa enene jaan coaauca cuurureein. Nitohaneinte coaauojoi niha cureein,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

Jesoso coulurujiha Jodasine
(Mt 26.14-16; Lc 22.3-6)

¹⁰ Nii Jesoso aina nerelanacaauru lechoonca coroataja Jodasi Isacariote jetaote, saseredotecuru curuaanaacuru coaraa cue, acaauru aina ereein, Jesoso rene amanajaane coina.

¹¹ Nitohaneein acaauru rene turuhin amanajaane coina acaauru rai aitoha Jodasine jaun jetaote, jataain corojeein rai coriqui tenaa jerecuruhane jaun, jelai nedaaoriha Jesusone que coacue, rene amanajaane coina Jodasi.

Aina nerelanacaauru aina janotiin lenoniha Jesusone
(Mt 26.17-29; Lc 22.7-23; Jn 13.21-30; 1Co 11.23-26)

¹² Jorerera colane ichanohin faan quuin, Cana Coaunera rai carenero narejeen sooruhane jaan fasocoa beseta cojoanonaa nunuhe bana jetaote:

“Chu fasocoa cojoanotiin que lenonichaachene jaanu que lenone jaa cuha-caanune jeree,” naain jetao Jesoso caje bajaare aina nerelanacaauru.

¹³ Niritocuruha raine jaun jetaote, coroatajai aina nerelanacaauru letoain jetao:

“Chajaain taa neseu cunichuche. Inae ecu turuhichene jana, baichaje cuhane acau baaibaaichain cuujuiha leinjiin cachane jana eruhichene sacuuche.

¹⁴ Chaen inae loreri asaae enohane, nii loreri erora rai: ‘Cacha re-laerate ii caje bajaerate, Chariji ucuha cuhane canu aina nerelanacaauru aina lenonerichaanuhin fasocoa cojoanotiin que, naain bajaerate,’ naaiche rainete,

¹⁵ aca inara que ecuunetiin coaranai loreri asaae, caohatiin rucuhenojoneein nena ucuha seejoan coaratereein. Chaen inae inara que coaratiha nii loreri erorane, ecu tein janotiin cana lenonenu enoalaauche,” naain jetao, nii aina nerelanacaauru suujuateein letoanajae Jesoso.

¹⁶ Nii jaun jetaote, nii neseu cuhin acaauru rai aitoha Jesusone rijijieein leinjiin catcha eruha cuure nii coroatajai aina nerelanacaauru. Nii jana jetao acaauru que leinjiin ucuha coaratiha nii cachane jaun, ecu tein fasocoa cojoanotiin que lenonecuruhane coina lenone jaaure.

¹⁷ Inae nocohejihane jana jetaote ecu leeochoauru aina nerelanacaauru aina turuha cue Jesoso.

¹⁸ Nitohaneein lenonecuruhane jaaun neein jetaote:

“Esinae rauhijiriin ena cau caniha inara jiniichain lenoniha nenaate, canu que nesuujeein cacoluruheca cureein,” naa acaauru rai Jesusone jaun jetaote,

¹⁹ jataain inaderaain:

“Canuna ii coulurujuerichaaunte,” naain caje bajaare le catcha catchaauru.

²⁰ Nii jaun jetaote:

“Ena, cau canu aina lechoonca coroatajai nequichene caje nena, canu jiniichain canu ojoaichu cuhane faan setejiain quichate acane.

²¹ Cana Coaunera Quiricha inoensi cuhane aitohane rijijieein itolere-neein aihanete ne. Nete jataain cairichaaajoareein nii caque nesuujeein cacoluruhera. Jataainte caohacharelu, nejanoaenihalu nii cachane,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

²² Nitohaneein lenonecuruhane ucuatoha jetaote, faan mucuuriin Cana Coaunera bajaain, cataaun tacaain taturiin acaauru rai tein jetao:

“Nocoo caa quihucho. Caate cajabereoneein nena ne,” naain jetao acaauru rai te Jesoso.

²³ Nii baiha, acaauru coconeein nenea bino curu mucuuriin, Cana Coaunera bajaain acaauru rai tihane jana jetaote, satiin ita rai leruune leruuneein cooruhane baiha jetao:

²⁴ “Caa canaacha coite canu coichana ne. Acate arajii cachaauru osa coreniha nijiaonrichaainne coina Cana Coauneraacha icharatei icha-caaunne jerichaaunne jaan cojunacaneein nenea ne.

²⁵ Esinaae rauhijiriin nacoaauneein caa baiha bino corihaaunni, Cana Coaunera Cojoanona necaohacha que neein ecu nenea bino cohanune reentiaain,” nae jetao aina nerelanacaauru rai Jesuso.

Coitucuha nocoetelanaala nesuujuerichaaain Fedorone biha Jesusone
(Mt 26.30-35; Lc 22.31-34; Jn 13.36-38)

²⁶ Nitohaneein jetaote, salmo que nenateein Cana Coaunera coroaecuruhane baiha jetao aina nerelanacaauru aina jiniiquiin Olibo bichataneu cue Jesuso.

²⁷ Inae ecu turuhin jetaote:

“Enene cojoanotiin cuhanete, satiin canu esenetaaichene janeein ita caje riaaneriquicheein. Nitohaneeichene cointate: ‘Carenerocuru beraicha sooruhane janate, cajihaneein riaaniha cuurureein carenerocuru,’ naain laenanohineein ne Cana Coaunera Quiricha inoaensi cuhane.

²⁸ Nena inae ichanacaunne, jaiti Calileea turusiquichene ajiniha, canu inara ichoaaichaniha ecu niha cureeunni,” naa acaauru rai Jesusone jana jetaote:

²⁹ “Satiin ii esenetaauruhane jianecuruhane nihanatiin coatiha laen airinaaunni canu,” naa Fedorone jana jetaote:

³⁰ “Esinae rauhijiriin enene cojoanotiin cuhanete, jaiti coroata saain ereniha ataoharine jana, canu coitucuha nocoetelanaala nichata saain nesuuja curiquiin,” naa Fedoro rai Jesusone jana jetaote:

³¹ “Ii aina jiniiquiin ateinanohi nihanune coina aitocuruhane nihanatiin, coatiha nii ichoitucuha nocoetelanaala nesuujuerihaaunni,” naa Jesuso rai Fedorone jana jetaote leeochoauru netonai jerichanetojoein aitocure.

Jetesemanii Cana Coaunera bajaa Jesusone
(Mt 26.36-46; Lc 22.39-46)

³² Nii baiha jetaote, Jetesemaniineein niicha curuaateuri cuhin, inae ecu turuuruhane jana jetao:

“Cau nelauriaain canu cohacuchene, inara tonohanau Cana Coaunera bajani,” nae jetao aina nerelanacaauru rai Jesuso.

³³ Niritiin jetaote, Fedoro, Saantiaao, Joaan, naaonjoainuri amaain cuhin jetao, jataain inaderaain nererojoeae Jesuso.

³⁴ Nitohaneein nererojoecaain jetaote: “Jataain onaanajaanu rijitocojoaante inaderae casuujua. Cau nedaauche inara. Jiaonriha siniichene. Nirijieein ichaajoeein canu cohacuche,” nae jetao acaauru rai Jesuso.

³⁵⁻³⁶ Niritiin ratirinajaain acaauru caje nita cutiin jetaote, notoroaain atane que nauri temetaain jetao: “Ofa, coatiha ii rai caaintajerihei caa necairichanaa tabai caje canu ichoteratena jereeine. Nena canu jerichaaunne rijijieein ichaaine jereneun, ii jereeine rijijieein ichaau,” naain jetao Cana Coaunera bajaa Jesuso.

³⁷ Inae Cana Coaunera bajaane baiha, jelaiha acaauru coaraa cuhane jana jetaote, sinihuruhane jana erunajaa cue. Nii jaun jetaote: “Inaenachura siniite Simoon. Jataainachura aasaeriinijin sinirena abaantaain ichaajoena naineneite.

³⁸ Nabana osa que nesaruquichene coataa sinirena abaantaain ichaao-joein Cana Coaunera bajaauche. Jataainte niqúi inara suujua cuhane ainaa jeriquiche. Nete jataain abaantasine inara jaberoco,” nae jetao Fedoro rai Jesoso.

³⁹ Niritiin jetaote, nacoaauneein jelaiha cuhin jerichanetoejin Cana Coaunera bajaau cue.

⁴⁰ Inae Cana Coaunera bajaane baiha, acaauru coaraa cuhane jana jetaote jataain siniitooruhane jaun, sinihuraha aina nerelanacaaurune jana erunajaa cue Jesoso. Nii jaun jetaote, nii tonaain tonoraauruhane jaanu coitucuurene.

⁴¹ Inae nichata saain jelaiha cuhane baiha nacoaauneein turuhin jetaote: “Jaitinachura neloraain siniichete. Inae laen necha aansaineein oaaonacaauru bijiu Cacha Calaohi nichaaune mucuhin teuruhane rai nihane cojoinaca que tiha.

⁴² Chajaain nimichucuchete amuhacache. Inae tajiha nichuutaa canu belaihane saijieein canu colurujuera,” nae jetao aina nerelanacaauru rai Jesoso.

*Jesoso mucuhin amaaauruhane
(Mt 26.47-56; Lc 22.47-53; Jn 18.2-11)*

⁴³ Niritiin jaiti ereerejiha aina nerelanacaauru aina Jesusone jana jetaote, sabere, enuha, naaonjoainuri que biju achuneequii arajii cachaauru que corianeraain turuha cue nii Jesoso aina nerelanacaauru lechoonca coroatajaneein nena Jodasi. Acaauru letoaaauruha saseredotecuru curuaanaacuru aina Moisesa aitoonjoan que cacha relaaaureraauru, Joriocuru bichauhenaauru, naaonjoainurine jaun.

⁴⁴ Nitohaneein que nesuujeein colurujeein jetaote: “Nii quiicha meri lioracate acanereein. Chaen mucuhin caohatiin biju ichojoaain amaauche,” naain jetao amanajae Jodasi.

⁴⁵ Niritiin acaauru amaain jetaote, inae rene turuhin rohan nichuutaain jetao:

“Cacha relaera,” naain jetao Jesoso meri lohite Jodasi.

⁴⁶ Nitohaneein jetaote, Jesoso mucuhin amaaure.

⁴⁷ Nii jana jetaote, sabere mucuhaneecha neeoriin leinjiin saseredotecuru curuaanaa cacha uricho beuhite, ecu acaauru aina nena cacha.

⁴⁸ Nii jana jetaote, nii mucuha cunacaauru cachaauru rai jetao: “Chanuna necha aansai asijiauto mucuera tocohaneein enuha, sabere, naaonjoain uhaain canu mucuha uhiche.

⁴⁹ Itolere cojoanonaa banane inara jana Teenforo asaae neein cachaauru relanajacoon. Nii jana chabana canu mucunajaoheeiche. Nete Quiricha inoansi cuhane aitoa Cana Coaunerane nainaaichene coinata caa aaiche,” nae jetao nii mucuha cunacaauru cachaauru rai Jesoso.

⁵⁰ Nii jana jetaote, ecu jelai Jesoso ratiriin, satiin soroore aina nerelanacaauru.

⁵¹ Nii jana leinjiin enamanaa jetaote, shojoera que shoheshohequii caaijie cuujihane jana jetao, acaentonai mucuuruhane jaun,

⁵² nii shojoera ratiriin machohequii cha colane soroe.

*Jorioocuru bichauhenaauru- niha chatohanaine rucuheranein
nenacaauru- Junta Suprema acatiha niha Jesusone
(Mt 26.57-68; Lc 22.54-55, 63-71; Jn 18.12-14, 19-24)*

⁵³ Nitohaneein saseredotecuru curuaanaacuru curuaana rene Jesoso amauruhane jana jetaote, satiin ecu netaojiaaure saseredotecuru curuaanaacuru, Joriocuru bichauhenaauru, Moisesa aitoonjoan que cache re-laaureraauru, naaonjoainuri.

⁵⁴ Nii jana jetaote, nita coarajeein caaijie cuuje Fedoro, saseredotecuru curuaanaacuru curuaanaa loreri chajeniha tiaajeein. Inae ecu turuhin jetaote, Teenforo beraaihurera aina nelauriaain usi que nichaatiha nedae.

⁵⁵ Nii jana jetaote, Jesoso sohin jaaoruhane jaanu lera airihure saseredotecuru curuaanaacuru, chaen satiin Joriocuru bichauhenaauru- *Junta Supremacuru*, naaonjoainuri. Nejetaote, nii chatohaneein teuruhane jaanu lera eruurene,

⁵⁶ nitohaneein nohaneein colurujueeuruha arajiin cachaaurune saijieein ita rijitoein aitocurenihane jaun.

⁵⁷ Nii jana tabaauru jetaote, nimichuhin nechu jataain nohanein:

⁵⁸ “Canacaanu uricho quene aonacaun: ‘Caa cachaauruhacha ichai Teenforo itajeeinne, nichata janojoein cuhane leecha ichana naineeun cachaauruhacha ichanohinelanaala,’ naane jana,” naain jetao colurujueeure.

⁵⁹ Nejetaote, ita rijitoein cuain colurujeeurenihane jaun esenetana nainecurene.

⁶⁰ Nii jana jetaote, satiin nii ecu nenacaauru cataaun nichaaurain jetao: “Chatohanaina ichaate, toon toritiin icholuruhecuruhane jana tonorana-jaenein,” naain jetao Jesoso caje bajae saseredotecuru curuaanaacuru curuaanaa.

⁶¹ Nejetaote, tonoraelanaala inauheneecha aonaje Jesoso. Nii jaun jetaote, nacoaunein rai jetao:

“Iina itolere icharaanu que turuha uheni Cana Coaunera Calaohi Mesihasi neei,” naain caje bajaa saseredotecuru curuaanaacuru curuaanaane jana jetaote:

⁶² “Ejeen, acaneeunchujianrana. Inarate itolere ichana nainera neein nena Ofa raotono nichajai que lauhecohanune jana cacoarariquicheein. Chaen techu, inae ecu tihane bana dede caje, dede sacari jana uhin fauha uhanune jana canu coariquicheein,” nae jetao rai Jesoso.

⁶³ Nii jaun jetaote, obaecane cojunacanein cajione soaisoain jetao:

⁶⁴ “Cha nenacaeneina coara lateriquiche. Inara uricho quete, inae Cana Coaunera Calaohiniha nocoetiin irihane aonaquiche. Tonaquiche jana nii que,” naa acaauru rai saseredotecuru curuaanaacuru curuaanaane jana jetaote, satiin ita suujua rijitoein nii coulurujeeuruhane ujuaaihonnein aca ohane coina aitocure.

⁶⁵ Nii jana tabaauru jetaote, coluneeinchuru nota conajaain bisiin jetao: “Aihane caa ii bisicha coitucuhin beeu,” naauruhane jana jetao, Teenforo beraichacurune maajeein nomeri faohacure.

Jesoso coitucuha nocoeteniha Fedorone

(Mt 26.69-75; Lc 22.56-62; Jn 18.15-18, 25-29)

⁶⁶⁻⁶⁷ Nii jana jetaote, loreri chajeniha usi que nichaatiha lauhecoha Fedorone coariin: “Ii netonaite Nasarete cocoaicha Jesoso aina amuhemuhena neei,” nae jetao Fedoro rene turuhin saseredotecuru curuaanaacuru curuaanaa coseenra.

⁶⁸ Nii jana jetaote: “Coatiha nii carai aitohine jaan cache coitucuhaaun. Chaa que chaainti nii aitohi,” naain jetao neesuujue Fedoro. Niritiin jetaote, jelai caje amuhin acujuaniha neorihane jana, inae ere ataohari curuaanaa.

⁶⁹ Nii jana jetaote, nacoaauneein Fedoro coaraain leeochoaauru rai jetao: “Caa netonaite, nere tonoraeraneen nenea ne,” nae jetao nii coseenra, leeochoaauru rai.

⁷⁰ Nejetaote nacoaauneein nesuujue. Nii baiha neoriin jetaote, nacoaauneein Fedoro rai jetao:

“Rauhijiriinte bajiaa acaauru caje nenea neei. Nii choae tacaain Calillea cocoaicha neei inatiin,” naaure jetao nii cuu nenacaauru.

⁷¹ Nii jana jetaote: “Esinae rauhijiriin Cana Coaunerate coaraje, nii aito-coichene jaa cacha coitucuenihanune,”

⁷² naa Fedorone rijieeoritiin irihane coroata satiha ataoharine jana jetaote: “Jaiti coroata saain ereniha ataoharine ajinihate, cacoitucuha no-coetelanaala nichata saain nesuujueriquiin,” naalu rai Jesusone coacuhin jetao chanae Fedoro.

15

Coberenadoro Filato acatiha niha Jesusone (Mt 27.1-2, 11-14; Lc 23.1-5; Jn 18.28-38)

¹ Nii jana jetaote, jataain janohetiin netaojiaaure saseredotecuru curuaanaacuru aina Jorioocuru bichauhenaauru, Moisesa aitoonjoan que cacha relaaureraauru, chaen niha chatohanaine rucuherraneen nenacaauru-*Junta Supremacuru*, naaonjoainuri. Nitohaneen jetaote, Jesuso biji ichojoaain amaaain Roma curuaanaacha letoai Jorionelanaala nenea- coberenadoro Filato rai tiha cuure.

² Inae nii Filato rene turuaauruhane jana jetaote:

“Iina Jorioocuru Curuaanaa *Rey* niha,” naa rai Filatone jana jetaote:

“Ejeen. Esinae rauhijiriin acanichaaunne quete aitohi,” nae jetao rai Jesuso.

³ Nii jana saseredotecuru curuaanaacuru jetaote, jataain araai laurii itolere ichaain nihane que aitiin colurujeeure.

⁴ Nii jaun jetaote, nacoaauneein rai jetao:

“Aonaaun, jataain araai laurii itolere ichaain neeine que aitiinte icholurhecure. Chanuna jana tonaain acaauru tonoraeneei,” nae jetao rai Filato.

⁵ Nejetaote, tonoraeniha Jesusone jaun: “Chatohanihane jaunna caa catoonraene,” nae suujua cuhane Filato.

Ateinanohi niha Jesusone coina rucuheturuhane (Mt 27.15-31; Lc 23.13-25; Jn 18.38-19.16)

⁶ Nitohaneen beseta bana naineen niha chuni colurujuenojoine jetaote, jerecuruha nii cachaaurune rijijieein jianenajaque Filato.

⁷ Nii jana jetaote, caresero cuhane ne leinjiin cacha Barabasineen niicha curuaateuri. Nii Barabaside leeochoaauru aina acaauru curuaanaacuru que nejerateen sonajaain jaaorera ne.

⁸ Nii jana jetaote Filato rene turuhin, nii beseta bana naineen ichanajaocane rijijieein icha Filatone coina caje bajaure cachaauru.

⁹ Nii jaun jetaote, acaauru rai jetao:

“Aihane jaunna, inara Jorionequichene Curuaanaa *Rey* jianichaaunne jeriquiche,” nae jetao acaauru rai Filato,

¹⁰ saseredotecuru curuaanaa amurijiriin coitucuhin cachaauru relaa Jesusone jaun, arajii cachaauru esenetaain sacuuruhane jaun que necoelai caaun mucuhin rai teeuruhane que nainaane jaun.

¹¹ Nejetaote, cachaauru suujau tacaure saseredotecuru curuaanaacuru, Barabasi jianeratecuruhane coina.

¹² Nii jana jetaote, acaauru rai jetao:

“Chatohanai jana ichacaaunne jeriquiche caa Jorioocuru curuaanaa Reyneen inaraacha curuaatei aina,” naain acaauru caje bajaa Filatone jana jetaote:

¹³ “Coroso que teenene jerichaanura,” naauruha ehequinne jaun jetaote:

¹⁴ “Chatohanai baasonajian ichae,” naa acaauru rai Filatone jana jetaote, nacoaauneein ehequuin jetao:

“Coroso que teechaaura,” naaure cachaauru.

¹⁵ Nii jaun jetaote cachaauru aina caohachaaain nenea jerihane jaun Barabasi jianein, Jesoso bisichatihane baiha acaauru rai te Filato, coroso que teeuruhane coina.

¹⁶ Nii jana jetaote, nii cocoainanacai loreri chajeniha Jesoso amaain, sondaro nejesinanejeein ecu satiin netaojiaaure.

¹⁷ Nitohanein netaojiaain jetaote, que cajione jichohajiojoaai lanajai curujuaain, oja caje ichanohin comai lauriaaure coturi que.

¹⁸ Nii baiha jetaote:

“Acanein neene Jorioocuru Curuaanaa *Rey*,” naaure jetao ehequuin nechu jataain cairichaa que nocoatijiaa.

¹⁹ Niritiin jetaote, enuha que rai couturi faojaain coulunecuruhane baiha, nechu jataain que ninichaaajia nacatiha neseonriaaure soondarooru.

²⁰ Nitohanein jataain que ninichaajeeuruhane baiha jetaote, nii cajione lanajai jichohajiojoai que niicha curuhacuri rocohin jetao, rai cajione esine curujuaain, jelai caje amaain coroso que tiha cuure.

Coroso que Jesoso teeuruhane

(Mt 27.32-44; Lc 23.26-43; Jn 19.17-27)

²¹ Nii jana jetaote, ocoana caje caaujiha Alejaandoro, Rufo, naaonjoainuri inaca leinjiin cacha Sirene cocoaicha Simoonne jana coaraain jetao coti-hacure, nii Jesoso teeuruhane jaanu coroso amaane coina.

²² Nitohanein jetaote, Golgotau Jesoso amaare. Golgota naane jetaote, “Niha couturi bejerona jaan,” naane aite.

²³ Inae ecu turuhin sacari mirra jujuaain nenea que jasiiteein bino que cocoanaa jerecuruhane jana jetaote conaa jerene Jesoso.

²⁴ Nitohanein cairichaaain jetaote coroso que teein, “Chariji raineeincha nedareein,” naain que nocoatijiaain ecu nejesinajeein ita rai Jesoso cajione chaluure soondarooru.

²⁵⁻²⁶ Janone nichae nuna macohi ichoae teejia enotone jana coroso que teein jetaote: Jorioocuru curuaanaa niha nocoetohane jaunte, “Jorioocuru curuaanaa *Rey* ne,” naain que aitiin, laenanohinein nenea tabara teeure coturiniha.

²⁷ Chaen jetaote ecu aina corotajai asijiautooru teeure coroso que, leinjiin raotono nichajaique, leecha rai najaabiji nichajaique, naaonjoaain.

²⁸ Nitohanein jetaote: “Necha ansai asijiautooruneein nenea rijijieeinte nereein,” naain laenanohinein niha Cana Coaunera Quiricha inoensi cuhanene ninae.

²⁹ Nii jana jetaote, coturi rurujuuain:

“Ichalaraa. Chajaain aihane Teenforo itajeein nichata janojoin cuhane nacoaauneein michunaa jereine rijijieein

³⁰ ichaajenihane ijiabereeo ichoterateein coroso caje faau,” naain jetao Jesoso nocoeje chanuure satiin ecu situnacaauru.

³¹ Saseredotecuru curuaanaacuru, Moisesa aitoonjoan que cacha relaaureerauru, naaonjoainuri netonai jetaote:

“Leeochaauru ichoteratiha niqui, nete raajenhane jaberoco ichoteratena nainene.

³² Chajaan aihane caa coroso caje fauhine Mesihasi- Isaraelitaauru curuaanaa *Reyte* coaraain esenetaacache,” naain jetao que ninichaajeeure nii Moisesa aitoonjoan que cacha relaaureraauru. Nii ecu jiniichaain coroso que nenacaauru netonai jetaotechu Jesoso nocoejechanuure.

Oha Jesusone

(Mt 27.45-56; Lc 23.44-49; Jn 19.28-30)

³³ Nii jana jetaote, enoto chujutora caje coauneein nunuheteen nocohena ne satiin caa chauratane nuna macohi ichoae teejiha sonanereentiain.

³⁴ Nii rijieeoritiin jetaote, jataain tonijiaain jetao:

“Eloi, eloi, lema sabactani,” naane jetao: “Cana Coaunera cacorataaneun, chanuna catohaneein canu nainatejeei,” naa jetao aite Jesoso.

³⁵ Nii jana nii ecuneein aonajeeurera tabaauru jetaote:

“Aonacuche *profeta* inoaensi Eliasi cotihacate aite,” naaure jetao ita rai.

³⁶ Nii jaun jetaote, leinjiin acaauru caje nena cacha jetao, jeluhaariin cuhin cajione que bino baaso elohanti sisiaain amaain jetao, Jesoso rai sijirichae jiarana nujuan macohi que teein cohane coina. “Coa rerohecaachete aihane coroso caje fauha uha Eliasine coaracaache,” naain.

³⁷ Nii jana jetaote, jataain tonijiaain auhaquiin inae ohe Jesoso.

³⁸ Nii jaun jetaote, ecui nichajai caje nunuheteen ecoai nichaae cuhin nesoaiheite nii Teenforo bujuatecuruhane jaan cajione.

³⁹ Nii jana, ecu neein coarajiha Roma rai soondarooru curuaanaane jana niritiin oha Jesusone jaun jetaote:

“Esinae rauhijiriinte, Cana Coaunera Calahinecaiha caa cachara,” naain jetao ecu coaraje.

⁴⁰ Chaen enecuru tabaauru jetaote, caje icharajeriin neein coarajeeuruhane jana, ecu acaauru aina ne Maadala bene Mariha, chaen Jose ocoala Saantiaao neba Mariha, chaen Salomee, naaonjoainuri.

⁴¹ Nii ecu neein coarajeeurera enecuru jetaote, aina cuhin Calileea niha Jesusone bana coroatajaneraneen nenacaauru ne. Chaen jetaotechu, ecu neeure arajiin leeochoauru cachaauru, Jerosaleeun cuha Jesusone jana aina cunacaauru.

Jesoso jaberoco rucuhecuruhane

(Mt 27.57-61; Lc 23.50-56; Jn 19.38-42)

⁴² Inae nocoheca nebetacanaa cojoanonaa que janohane coinane jana, neruujeeuruha Jorioocurune jaa cojoanonaa jana jetaote,

⁴³ Filato coaraa cue Arimatea cocoaicha Jose, Jesoso jaberoco bajaane coina. Nii Josete Jorioocuru rai nelateen nenacaauru Jorioocuru bichauhenaauru- *Junta Supremacuru* caje jataain nelateen nena ne. Acaentonaite tururichaaain Cana Coaunera Cojoanonaane cohajeein nelu.

⁴⁴ Nii jaun jetaote, rene turuhin inae oha Jesusone que aitohane jaun cojoelatohane jaun jetao soondarooru curuaanaa cotiharate Filato, esinae rauhijiriin ohane biha raine coitcuhane coina.

⁴⁵ Nii jana rene turuhin inae ohane bihane jaun jetaote Jose rai nii Jesoso jaberoco terate Filato.

⁴⁶ Nii jaun jetaote, Jesoso jaberoco fauhin jataain cajione caohacha lino coreteen nii cajione que conajae Jose. Nitohaneen conaacane baiha jetaote, ajeri jachu cuhane teein, rai bacuujuua fuhin ratiri ajeri jaberoco que.

⁴⁷ Nii jana jetaote, ecu aina neein nii Jesoso jaberoco teuruhane jaa jelai coarajeure Maadala bene Mariha, chaen Jose neba Mariha, naaonjoainuri.

16

O caje ichanaa Jesusone (Mt 28.1-10; Lc 24.1-12; Jn 20.1-10)

¹⁻² Inae situha nebetacanaa cojoanonaane jana jetaote, semana nunuhe cojoanona tomihona bana jataain janohetiin enanejeein mituhajiha enotone jana jujuaihuru coreteein amaaain, que Jesoso jaberoco jujuaa cuure Saantiaao neba Mariha, Maadala bene Mariha, Salomee, naaonjoainuri.

³ Nitohanein cuhin jetaote ita rai:

“Chana jana cana rai nii fueraneein nenea ajeri elonare,” naain jetao niqui cuure.

⁴ Nejetaote coaracuruhane jana, elonanhineein ne nii ajeri seeonjoan fueraneein nenea.

⁵ Nii jana nii ajeri jachu cuhane enooruhane jana jetaote, acauru raotono nichajai que lauhaca leinjiin enamanaa somajaain tarararoti que cajionecohine jana coaraain nesoonetoore nii enecuru.

⁶ Nejetaote, acauru rai: “Coa nesoonetohache. Coroso que niicha teuri Nasarete cocoaicha Jesosona ariiche. Inae ichanaane jaun coatiha inae cau nihei. Nii teuruhane jaan jelai coaracuche.

⁷ Chajaain jelaiha cauhin, Fedoro, chaen aina nerelanacaauru, naaonjoainuri rai: ‘Inae inara ajiniate Calileea cue Jesoso. Ucuuaete coariquicheein, inara rai aitoroaetohane rijijieeincha, nanichuche acauru raicha,’ ” nae jetao nii enecuru rai anjera.

⁸ Nii jana jetaote, jataain nesoonetooruhane jaun chatatajanein jelai caje sorohin, nii chuni rai belanaala inauheneecha neeure.

Maadala bene Mariha rai ecooca Jesusone (Jn 20.11-18)

⁹ Inae semana cojoanona nunuhe bana ichanaane baiha jetaote, nii suujua cuhane caaunsini moconajaera letono siricha- niicha rautailu Maadala bene Mariha rene ococoe jauriaanejeein Jesoso.

¹⁰ Aca jetaote, chanaain inaderaauruha nii Jesoso aina nerelanacaaurune jana jetao, acauru rene turuhin biha cue.

¹¹ Nitohanein acauru rene turuhin, jerichanejeein jaberoconeein ichaoha Jesusone coaraain biha cuha acauru raine jana jetaote esenetaaurene.

Coroatajai aina nerelanacaauru rai ocooca Jesusone (Lc 24.13-35)

¹² Nii baiha jetaote, bero cuhane cuujeeuruha coroatajai aina nerelanacaaurune jana nejelaaneein acauru rai ococoe Jesoso.

¹³ Nitohanein acauru rai ococane coaraain, leeochoauru rai biha cuuruhane jana jetaote, nii acauru niha natiin esenetaaurene.

Niicha cocoaainauri afosotooru rai, acaauruhacha ichaneni tiha Jesusone (Mt 28.16-20; Lc 24.36-49; Jn 20.19-23)

¹⁴ Nii baiha neeriin jetaote, lenoniha neeuruha nii lechoonca leinjiin aina nerelanacaaurune jana jetao, ecu acauru rai ococohin, nii o caje ichanaane coaraain beeurera esenetana jerelanaala baasoneein rai suujua coaracuruhane caohate.

¹⁵ Nii baiha jetaote: “Chajaain caa chauratane sacuritaain nenacaauru satiin cachaauru rai, nosa caje nichoteeururichaaaine coina jitariin caa caitoonjoan beebejenichuche.

¹⁶ Caa caitoonjoan beeichene jana esenetaain acauhanau teein nebaoti-saerateite nichotiha cureein. Jana caa caitoonjoan beeichene jana esenetana jeriheichurute caseteco coaraa cuurureein.

¹⁷ Canu esenetaain canu ere tonoraain neeichenete canu neein nenea rijijiein moconajaera letonocuru sitaain, nejelauneeichuru nereeuuru cuhane ereein,

¹⁸ acano niha natiin mucunaa naineein, naaonjoaain, corianiha natiin coichene nii chatohaneein baasoneein inara tenereein. Nii choae tacaain techu, cunaitenacaauru mucuhichene nerautaa cuurureein,” nae jetao niicha cocoinaauri rai Jesoso.

Dedeeu cuha Jesusone

(Lc 24.50-53)

¹⁹ Niritiin niicha cocoinaauri afosotooru rai irihane baiha jetaote, dedeeu iniin rai Inaca Cana Coaunera raotono nichajai que nelauriaa cuelu Cana Curuaanaa Jesoso.

²⁰ Nii jaun jetaote, satiin chauratane sacuritaain amuhemujeein nosa caje nichoteeururichaaaine beebejiha cuuruhane jana jetao, nii acaauruhacha beebejei esenetana nainecuruha cachaaurune coina acaauru aina cuaain cojelanaacojoai ichae Cana Coaunera.

Locasiicha laenai Ena Nenaa Cana Coanera Ere

Teofilo rai Locasiicha laenai quiricha

¹ Arajii cachaaurute caa canacaanu jana Jesoso ichanohichuru lae-nacurelu.

² Nii laenaeraaurute nunuhe caje coauneein aina amuhemujueein ni-icha coarai que canacaanu relaeraneein neeuruhane coina tenojoineein neeurelu.

³ Nii jaunna, canuhetonai satiin coitucuurera caje bajaun, rai nunuhe caje coauneein colalajiin, caohachaain coitucuhanune coina. Nii jana, carai netonai jataain caohachaane jaunna carai nelatein neeine rai laenaunra Teofilo,

⁴ esinae rauhijiriin erenaa niha nii ii relaauruhalune jaa esenetaain caohachaain coitucuhin neeine coina.

Nejanoarichaain cacha baotisaera Joanne biha anjerane

⁵ Jodea batane curuaanaa- *rey* neein niha leinjiin Jorioneein nenaa Erodesine bana jetaote, ichoaelu leinjiin Cana Coanera aina caohachaain niha cachane coina rucuheraneein nenaa saseredote Sacariasi. Aca jetaote, acaauru inoaensi saseredotecuru Abiasa lauri caje nenaanelu. Nii jana rai sinijera Isabeli jetaote, jauriaanejeein saseredoteneein nenaa Aaron nefoerateuru caje nenaanelu.

⁶ Acaauru jetaote, esinae rauhijiriin jiniiquiin Cana Coanera esenetaain naitoonjoan tonoraain neeurelu. Nitohaneeunruhane jaun jetaote nii chuni-acaauru que chatohanai ujuaitena nainecurenelu.

⁷ Nejetaote, canaanai sirina inaeniha nii Isabeline jaun, leinjiinejei canaanai sirilanaala jiniiquiin biinaaneeurelu.

⁸⁻⁹ Nitohaneein jetaote, inae Cana Coanera notaracaae saseredote neeuruhane ichanohin jujui mocooruhane coina neeuruha Sacariasi laurichurune jaa cojoinacaque tihane jaun jetaote, nitohaniha saseredote neeuruhane ichaone jaun, Sacariasi que tacaajeein dadae, rori ichoaae teein jujui mocoha Teenforo asaaene coina.

¹⁰ Nitohaneein jujui mocoha enohane tonohanau jetaote, aerene neein Cana Coanera bajaee bajaecure leeochoauru saseredotecuru aina cachaauru.

¹¹ Nii jana jetaote, Sacariasi rai ecocohin, nii jujui mocohane jaa rori raotono nichajai que jetao chujujuae Cana Coanera letono anjera.

¹² Nii jaun jetaote, nii anjera coariin, nesoonetiin cojoaelatoha Sacariasine jana jetao:

¹³ “Coa nesoonetohara Sacariasi. Bajaebajaequiine aonajian Cana Coanerara. Nii ii sinijera Isabelite leinjiin canaanai siricheeincha. Acate Joaan neein curuaateriquincha.

¹⁴ Chaentechu aina jataain raotojoein neriquincha. Leeochoauru cachaauru netonaite nejanoa coroaecurureein,

¹⁵ jataain Cana Coanera rai nelateinnein nerichaaanne jaunra. Coat-ihaha bino, abariinti, naaonjoainuri corinaainta. Acate esinae rauhijiriin Cana Coanera suujue que suujuecoha cureein nejanoaane ajiniha caje coauneeincha.

¹⁶ Acate, Cana Coanera Ere tonoraache Israeli cocoaichaneeichene coina ichareeincha.

¹⁷ Nii Joaante turuha uheneni Cana Curuaanaa ajiniha cureein, Cana Coaunera ere bera inoaensi Irihasi rai niicha tei suujueque suujuequiin-Cana Coauneraacha ichana nainei ichaain naaonjoaaincha. Acate aicheein calaohichuru aina jiniiquiin ita que suujua acateein neeuruha acaauru fojiaraaurune coinara. Chaen erenaa tonorana jeriheichuru netonai erenaa tonoraain naaonjoaauruhane, raotojoein Cana Curuaanaa ranaa nainecuruhane coinara,” naa rai nii anjerane jaun jetaote:

¹⁸ “Inasiine bajiaa nitohaneein nerichaaunnine esenetareeun, inae casinejera aina jiniiquiin jataain biinaanihacaanu natiinta,” naa Sacariasine jana jetaote:

¹⁹ “Canune, Cana Coaunera letono Cabirieli neeun. Acate caletoe, ichei caa erenaa raotono bihanune coina.

²⁰ Nete caa ichei aitocooaunne esenetaeneine jaun, ena caje coauneei caa ichei caitoonjoan cojoinaca que tihanereein tiaain erenaachara neein neriquincha,” nae jetao Sacariasi rai nii anjera.

²¹ Nii tonohanau jetaote, aerene neein Sacariasi cohacuruha cachaurune jana, jataain carajaane jaun jetao, “Chana jataain ichae carajaain Teenforo asaae caje mituenihane coina,” naain jetao ita caje bajaure nii aerene neein coharaauru.

²² Nii jana jetaote, tabiicha acaauru rene eresilanaala Teenforo caje mituha uhe nii Sacariasi, acaauru rai biji nejesinaacha que bihajein. Nii jaun jetaote: “Jerihanete chaelai coaratiha Cana Coaunerane jaa coaracaiha Teenforo asaaera,” naaunre jetao ita rai.

Nii caje nunuhetein jetaote, erenaa nainelanaala nelu Sacariasi.

²³ Inae nitohanein teenmforo asaae niicha ichanenu nainain jetaote, jelaiha nenajaun cauha cue Sacariasi.

²⁴ Nii baiha neeonriin, inae ausirinein jetaote, rai loreri caje amuelanaala ecuhacha ne saoqui ateein rai sinijera Isabeli:

²⁵ “Cana Coaunera, caa catohanein caete, nabana caque nererojoeain jaolecooruha cachaurune coataa,” naain suujua ereein.

Nejanoarichaain Jesusone biha leinjiin anjerane

²⁶ Inae saota ateniha canaanai sirihha Isabeline jana jetaote, Calileea batane que nena Nasareteu jetao, leinjiin letono anjera Cabirieli letoae Cana Coaunera.

²⁷ Chariji bana quicha aina ichoaelanaala nena leinjiin ranuna Mariha rene turuha cuhane coina. Nii ranuna jetaote, cana inoaensihuru curuaanaa Rabiri nefoeratenein nena Jose que nelanajaane rai ne.

²⁸ Nitohanein cuhin jetaote, nii niha Marihane jaaun rene turuhin enohin jetao:

“Ii renena bedaeniha uunra, Cana Coauneraacha rausiajei. Jataainte ii rausiaje Cana Coaunerara” naa rai nii anjerane jaun jetaote,

²⁹ coariin nesooneitiin: “Chanuna caritiin ere canu rai,” naa suujua cuhane Marihane jana jetao,

³⁰ “Coa nesooneetohara Mariha. Cana Coaunera ii janiji, ii rai caohacha ichaane coina.

³¹ Inae leinjiin canaanai siririquincha. Inae nejanoaane jana Jesuso neein curuaateunicha.

³² Acate itolere cacha amurijiriin itolere que nelateinnein, acaihaniji Cana Coaunera Calahinein nenaanein coitucuha cuurureein cachaurura. Nii jana Cana Curuaanaa Cana Coaunera, nii rai foeratera inoaensihuru curuaanaa neein nena Rabiri rijijeein reyneein tereein, inara Curuaanaanein nihane,

³³ rai nere tonoraache inara Isaraeli cocoaichaneeichene, chabana sato-noelanaala inara Curuaanaanein nihane coinara,” naa nii anjerane jana jetao:

³⁴ “Inasiine bajiaa nitohanein leinjiin canaanai siricheeun nii chuni cacha aina ichaohanune coaalanaalata,” naa Marihane jana jetao:

³⁵ “Cana Coaunera Suujuete aiha suruaane rijijieein ichoae fauha ureein, leinjiin canaanai siriine coinara. Nii jaunte nii canaanai iicha sirii, Cana Coaunera Calaohinereeincha.

³⁶ Ii araai Isabeli netonai techu, inae leinjiin canaanai siricheeincha. Inae biinaa nihane sainejeeinte inae canaanai siricha. ‘Canaanai sirina inaenhane jaun jete canaanai sirine,’ naauruhane jaate, inae saota atene rai canaanaicha.

³⁷ Coatiha Cana Coaunera rai caaintaai chata,” naa Mariha raine jana jetaote:

³⁸ “Aihachuhisicha. Niicha belai nichaaunne rai aitohine rijijieein, niicha ichana jerei ichamiin Cana Coaunerara,” naa Marihane jana jetao, inae jelai caje amue nii anjera.

Isabeli rene turuha cuha Marihane

³⁹ Nii bana jetaote, erojoein cuhin Jodea bichatane que nenea neseu cuhin Isabeli rene turuha cue jetao Mariha.

⁴⁰⁻⁴¹ Nitohanein cuhin jetaote, inae ecu turuhin Sacariasi loreri asae enohin, Isabeli rai iriha Marihane aonaain jetao, Isabeli suri cuhane neein nerurujuae nii rai canaanai.

Nii jaun jetaote, Cana Coaunera Suujue que suujuequiin jetao,

⁴² jataain tonijiaain:

“Cana Coaunerate, itolere enecuru rai caohacha ichaane amurijiriin ichei caohacha ichae. Nii rijijieeintechu nii ii calaohi rai netonai caohacha ichae.

⁴³ Nii jaun chaneinna jana nereun canu, Cana Curuaanaa nebaneine saijieein carene turuha uhine coina.

⁴⁴ Nii carene turuhin ereeine aonaainte, rachoojoenaa caaun canu suri cuhane neein nerurujuae carai canaanai.

⁴⁵ Nii jaunte raotojoein neei, ii rausiaaeca nii ichei aitoha Cana Curuaanaane esenetaain tonoraaine jaun,” naa Mariha rai Isabeline jana jetaote:

⁴⁶ “Aihanuchujian.

⁴⁷ Canu suujuate,
itolere niicha ichana naineei ichaain,
canu ichoterateein niha
Cana Curuaanaa
Cana Coaunerane jaun
coroaje,

⁴⁸ rai chanein nenihanune saijieein
canu janijiin canu rausiaaeca
Cana Coaunerane jaun.

Nii jaunte
ena caje coauneein
Cana Coauneraacha rausiajeineein
cacurujuatiha cuurureein
itolere janonaa bana cachaauru,

⁴⁹ nitohanein
jataain canu belaiha
itolere que nelateein
itolere ichana nainera

Cana Coaunerane jaun.

Leinjiin acaachate

Acaneein ne.

⁵⁰ Nii Cana Coaunerate,
cairichaaajoaai itolere bana
que suujua acateein
ichaonacaauru coarae.

⁵¹ Nitohaneein itolere niicha
ichana nainei ichaainte,
nii chaque nelatelanaala neeuruha
nii itolere que nelaetoha
nocoetonacaaurune coina
icharaneein ne.

⁵² Chaentechu, curuanaacuru
reychuru nihanatiin,

⁵³ inae cha nelanaala
neeuruhane coina ichae.

Chaentechu,
nii leeochoaauru rai
chaque nelatelanaala
cairicheinejeein nenacaauru
rausiaeraneein ne, itolere que.
Jana nii coriqui nebaneein nenacaaurute,
nii cha colane bijiicha baaeejin
niha cuurureein.

⁵⁴ Aihane jaunte
rai cacha Israelitanichaachene
cairichaaajoaain cana
coaraane jaun,

cana coroatajanereein,
⁵⁵ inae nitohaneein ichaane coina,
cana inoaensi Abaraaun,
nii rai inamacooru,
naaonjoainuri rai aitohalu
Cana Coaunerane jaun,”

naain jetao Cana Coaunera coroaaje Mariha.

⁵⁶ Nitohaneein turuha cunajau nichata ateein Isabeli aina nihane baiha
jetaote, jelaiha nenajaun cauha cuelu Mariha.

Inae nejanoaa cacha coujunacateein baotisaera Joanne

⁵⁷ Inae nejanoaane que tiha nii Isabeli rai canaanaine jaun jetaote, quicha
cojoaajineein janoae rai neba Isabeli.

⁵⁸ Nii jana jetaote, rene turuhacoaain jetao coroaeca cuure rai naraaichuru
aina rai laurijiracuru, rai caohacha ichaa Cana Coaunerane coitucuuruha
raotojoeeine jaun.

⁵⁹ Inae fosa janoniha nii canaanai nejanoane jana jetaote, amaain rai jabe-
roco cari saerateein jetao, rai inaca Sacariasi curuaa que jetao curuaatena
jerecure.

⁶⁰ Ne jetaote jerelanaala:

“Aihei, jiaohine. Joaan neein curuaacanete caohachae,” naa rai nebane
jaun jetao:

⁶¹ “Chanuna. Inasiina niha niritocojoaain curuajaain charaaine
coalanaala niritocohare rai curuaa,” naain jetao jerecurene.

⁶² Niritiin jetaote, nii canaanai inaca coujueluhin: “Tohanriani rai curu-aata,” naain jetao bajaare coitucuuruhane coina.

⁶³ Nii jaun jetaote, acaauru caje que tein laenaane jaanu bajaee jetao biji nejesinaacha que. Nitohaneein bajaain jetaote, “Joaan neein curuaacane ne,” naain jetao laenae rai inaca, jaiti mituheniha rai nerene jaun. Nii jaun jetaote, satiin cojoelatoore cachaauru.

⁶⁴ Nii rijieeoritiin inae nacoauneein mituha nerene jaun jetaote, rachoojoeiin Cana Coaunera coroaee Sacariasii.

⁶⁵ Nii jana jetaote, nitohanihane jaun cojoelatoore rai laurijiracuru coara-jeuurera. Nii jaun jetaote, itolereneein Jodea bichatane batane sacuritaain coitucuhin ita rai beebejerejetocurelu.

⁶⁶ Nii aonaain cojoelatiin jetaote: “Chatohanai neeinna nereein nii canaanai,” naaure jetao, esinae rauhijiriin niicha jerenohineein nena ni-hane coaratihaa acaauru que Cana Coaunerane coaracuruhane jaun.

Rachoojoiha Sacariasine

⁶⁷ Nii jana, nii canaanai inaca Sacariasii suujueniha neein que beratiha Cana Coaunera Suujuene jaun jetaote:

⁶⁸ “Jataainte caohacha ichae
Cana Curuaanaa Isaraeli Coaunerara,
raotojoeiin neeuruha
rai cachaaurune coina,
ichoteratiha uhana jaunra.

⁶⁹ Nii jaunte,
cana inoaensihuru curuaanaa
Rabiri nefoerateneein,
jataain itolere amurijiriin
nelateein laraajiin nena letoae,
jianacoon cana mitaeraanu quera.

⁷⁰ Inae catohaneein
ichaane coinate,
rai nere bera inoaensihuru
que beratelura.

⁷¹ Itolere
cana que nererojoecaain,
cana aina nejerateein nenacaaru,
naaonjoaihunri caje
cana mitaane coina
aitohalune jaunte,

⁷² nii baitena nainene,
cairichaaajoaain
cana inoaensihuru coaraain
aitohalune jaun,
Cana Coaunerara.

⁷³ Nitohaneein
esinae rauhijiriin ichaane coina,
cana foeratera inoaensi Abaraaun rai:

⁷⁴ Jianacoon,
cana aina nejeratenacaauru caje
jete cana mitaane,
cha que casilanaala nere tonoraain
leinjiin raaicha nelateein,

⁷⁵ esinae rauhijiriin

caohacha nejesina ichaain,
 baaso coacuelanaala
 inoaelu netojoein,
 itolere janonaa bana
 nerichaacheeinje,
 naain belu Cana Coaunera,
 cana foeratera inoensi Abaraaun rai.

⁷⁶ Jana ii, cacalabineeinete,
 acaihanijin Cana Coaunera
 neein nenea ere beraneein,
 Cana Curuaanaa ajiinchatera
 neein niha curiquiin,
 jeriha Cana Coaunerane rijijiein,
 turunaa nainihane jaanu
 beebejeeine coina,
⁷⁷ acaauru osa caje
 acaauru ichoteraterichaain
 Cana Coaunerane
 coitucuuruha cachaaurune coinara.

⁷⁸ Jataain cairichaojoaain
 cana coaraane jaunte,
 dede caje cana rai
 ena nenea Cojoanona teein
 ne Cana Coaunera,
⁷⁹ nocohena tabai caje nichoteein,
 nii rai Cojoanona que
 neconaa in cuhin,
 cana rai niicha tenojoin
 raotojoein rachoojoein
 ichaonaanaja que
 turuhacachene coinara,”

naain jetao nii canaanai inaca Sacariasi suujueniha neein que beratiha Cana Coaunera Suujue.

⁸⁰ Nii jana jetaote, esinae rauhijiriin Cana Coaunera Suujue que suujuequiin jetao, fohejeein cuujue nii canaanai. Nitohaneein fohejeein ichauchenaneein jetaote, cacha areroo amuhemujeein nelu, rai lauri Isaraelitacuru que necoitucueratihane reein tiaaojoaain.

2

Nejanao Jesusone (Mt 1.18-25)

¹ Nii nejanoa rai niha Jesusone bana jetaote, itolereneein cana rai chau-ratane sacuritaain cachaauru letoaelu reychuru curuaanaacuru curuaanaa enferadoro Aogosto, satiin cachaauru janijiin acaauru curuaacuru co-coirichaaauruhane coina.

² Nii jauriaanejeein cachaauru curuaa cocoirichaaauruhane bana jetaote, Siria batane coberenadoro neein nelu Sirenio.

³ Nii jaun jetaote, satiin acaauru foerateracuru atane cuhacoaain, quiricha cuhane curuaa teratiha cuhacoaurelu lauri lauri caje uhin ecu turunacaauru cachaauru.

⁴ Nii jaun jetaote, Calileea batane que nenea Nasarete caje cuhin jetao, Jodea batane que nenea Beleeun cuelu jetao Jose, jelai caje nejanoanaanein nihalu rai foeratera *reyneen* nenaalu Rabirine jaun.

⁵ Nii jaun jetaote, canaanai cousurihi niha Marihane jana, aina jiniiquiin quiricha cuhane curuaa laenaratiha Beleeun cue jetao Jose, ita raauruhane rai netiin.

⁶ Nii jana inae nejanoaane que tiha nii Mariha rai canaanaine jaun jetaote, nii Beleeun neeurunajau nejanoaelu rai canaanai.

⁷ Nitohanein, inae nejanoaa nii jauriaanejeein nenea rai calaohine jana jetaote, rai belaae que conaconariin jetao, baca lenone omane ichoae tocoecae rai neba, neniha loreri turuunajaane jaun baca coloheri asaae neuru jana nejanoaane jaun.

Carenero beraihurera renete turuure anjeraauru.

⁸ Nii jana jetaote, Beleen rohan neeure fasoto jana janoaajihanaain, letononeein carenerocuru beraihurera cachauru.

⁹ Nii jana jetaote, acaauru rai ecooca Cana Coanera letono anjerane jana jetao, acaauru curuhacaain jilinetoha Cana Coanera conone jaun, luaa nesoonetoore eluhatothane jaun.

¹⁰ Nejetaote acaauru rai: “Coa nesoonetohachera. Raotojoein satiin rachoojoein neriquicheeine jaanune inara rai jataain erenaa caohachaneein biha uunra.

¹¹ Enete inara inoensihuru curuaanaa Rabiri neseu nejanoae inara Curuaanaa- inaraacha cohajei Mesihasi jianacoon inara ichoterateraanura.

¹² Caa inara rai aitocooaunne jaate, coaraa cuhichene, baca coloheri asaae omane ichoaae rai belaae que conaanojoein tocoecooha jana eruha curiquicheeincha,”

¹³ naa acaauru rai nii anjerane rijieeoritiin jetaote:

¹⁴ “Jataain rachoojoein
Cana Coanera coroaecuruhine dedeeu.
Raotojoein rachoojoein
neeuruhine cau chauratane quene maajeein
niicha rausiajeinein
nenacaauru-
rai cachaurura,”

naain jetao Cana Coanera coroaecure dede caje arajiin ecoojoacoaain anjeraauru, nii leecha anjera rohan ecocohin.

¹⁵ Inae niritiin jelaiha dedeeu cuuruha nii anjeraaurune jana jetaote:

“Chajamaaunchete aihane, caa cana rai Cana Coaneraacha beratenojohin coanichaache Beleeun cuhinchu. Chatohanaiquecha aiteta,” naaure jetao ita rai, nii letononeein carenerocuru beraihurera- cachauru.

¹⁶ Niritiin erojoein cuhin coaracuruhane jana jetaote, Mariha aina Jose eruuruhane jana jetao, baca lenone omane ichoae rai belaaeque conaanojoein tocoeeque nii canaanai.

¹⁷ Nitohanein eruhin, nii acaauru rai nii canaanai que aitoha anjerane beuruha nii letononeein carenerocuru beraihurerane jaun jetaote,

¹⁸ cojoelatoore jetao satiin ecu neein aonajeeurera cachauru.

¹⁹ Nii jana, rai neba Mariha jetaote, rai suujua cuhane nitohanihane coacuhin jetao, suujuaacha cuhane coaraje.

²⁰ Nitohanein esinae rauhijiriin nii acaauru rai biha anjerane rijijieein, jitariin coaracuruhane jaun jetaote: “Caohachate ichae cana rai Cana

Coaunerara,” naain Cana Coaunera corojeein jelaiha cauha cuure nii letononeein carenerocuru beraihureraauru cachaauru.

Cacha que suujua acatiha Cana Coaunerane jaa coloheri Teenforo asaae Jesoso causine amaauruhane

²¹ Inae fosa janoniha nejanoane jana jetaote, nii canaanai jaberoco macohi cari saerateein, Jesoso neein curuaateure, jaiti ausirineniha Marihane jana aitohalu anjerane rijijeein.

²² Inae nii aitohalu Moisesane jaan cojoanonaa rijiu que tihane jaun jetaote, jiniiquiin nocoulucoherateeuruhane baiha jetao, Jerosaleeun nii canaanai amaaain Cana Coaunera que coitucueratiha cuure.

²³ Nitohanihane coina: “Satiin jauriaanejeein quicha cojoaajineein bereeconaa Cana Coauneraachaque nii rai beree banihatemiin.

²⁴ Chaen coroatajai tajaee laojoiri serori rijijeein nenea torotola neni-hane, coroatajai serori aao uhaaine,” naain aitohalu Cana Coaunerane rijijeein nii niicha bajai tajaee amaaain cuure, rai naitoonjoan rijijeein nii tajaee niicha amaauri mocohin que Cana Coaunera belaaain, que nii beree banihateeuruhane coina.

²⁵ Nii bana jetaote, Jerosaleen ichoaelu leinjiin cacha Simeon. Aca jetaote, esinae rauhijiriin Cana Coauneraacha jerei ichajeein, tururichaaain jianacoon Israeli cocoaichacuru mitaeranune cohajeein nelu. Aca jetaote, que coitucueratiha Cana Coaunera Suujuene jaun,

²⁶ nii niicha letoaeni Mesihasi coaraelanaala ohenihane coitucuelu.

²⁷ Nitohanihane jaun jetaote, nii cachaauru que suujua acatiha Cana Coaunerane jaa coloheri Teenforo asaae Jesoso causine amaauruha rai fojiaraaurune jana que coitucueratiha Cana Coaunera Suujuene jaun coitucuhin, Teenforo asaae cuha Simeonne jana jetaote, que jiniichaain nii Jesoso causine turuaaure rai fojiaraauru Teenforo asaae, Cana Coaunera aitoonjoan ninaaruhane coina.

²⁸ Nii jana jetaote, nii canaanai coariin, raain baiichaain jetao:

²⁹ “Inae laen
nii iicha ichanenu
carai chaitoonjoan
coaracaanne jaun,
inae laen nainichaaun ohanu
iicha jerei icharanichaaunnera,

³⁰ itolere notaracae

³¹ iicha tei jianacoon
canacaanu mitaeranu
coaracaanne jaunra.

³² Acate Cana Coaunera
coitucuelanaala
Israelitaniheichuru
lauri lauri nenacaauru que
acaauru aina
Cana Coauneraacha
ichanenu coitucueratereein.
Chaentechu
raotojoeein rachoojoein
neurureein Israelitaauru,
acaauru lauri caje nenea
neein niha caa iicha letoaine jaun,”

naain jetao Cana Coaunera corojee Simeon.

³³ Niritoha nii canaanai que Simeonne aonajeein jetaote, ecu cojoelatoore nii canaanai fojiaraauru.

³⁴ Nii jana jetaote: “Inara coroatajanemiin Cana Coaunera,” naa acaauru raine baiha jetao, Mariha coarajeein:

“Aonaaun. Caa canaanaite, arajii Israeli cocoaichacuru itolere que nelaetoha nocoetonacaauru nelatelanaala nedaauruhane jana, leeochoauru tabaauru itolere que nelateein nedaauruhane coina nenaane. Nitohaneein nihane corenihate, que jaolecoorureein arajii Israelitaauru,

³⁵ satiin que acaauru ichao coitucueraterichaaine jaun. Nete jataain cunaain cacha jaberoco sauha saberene rijijieein, jataain cunaain ii suujuaque tacareein, que nejerateeriin neeururichaaine jaun,” nae jetao Mariha rai Simeon.

³⁶ Nii jana jetaote, ecu nelu leinjiin ene netonoai- Cana Coaunera ere beraaneein nena. Acate Asere laurineein nena- Fanoeri cacunu camotojoe Ana ne. Aca jetaote, jataain ranuna neein nelanajaain, caaunsi jaanacanejeein lana aina ichoaelu.

³⁷ Nii baiha jetaote, fosachoonca jena jaanacaaneein nirijieein autaneein ichaohin jetao, suri couu netiinchuru janotiin inetojoeinchuru, sonafaajihanaainchuru Cana Coaunera bajaee bajajeein nerejetelu nii Teenforo caje mituhelanaala.

³⁸ Nii Ana jetaote, nii Jesoso causine turuaauruhane jana ereereeca Simeonne coaraain jetao, acaentonoai nii Jesoso causine que ereereje, satiin nii nichoteeururichain Jerosaleen cocoaichacurune cohajeraauru cachaauru rai.

Jelaiha Nasarete caauruhane

³⁹ Inae nitohaneein jeriha Cana Coaunerane rijijieein rai naitoonjoa ichacuruhane baiha jetaote, jelaiha rai natane- Calileea batane que nena Nasarete jetao cauha cue Jose, Mariha aina.

⁴⁰ Nii jana jetaote, fohejeein itolere que nainaan ichauhenanihajein sacue nii canaanai, coroatajaniha Cana Coaunerane jaun.

Teenforo asaae niha canaanai Jesusone

⁴¹ Ajaanaa naineein jetaote, Jerosaleeun cuhin Fasocaa beseta bitoaa cunajaaoncure nii Jesoso fojiaraauru.

⁴² Nitohaneeuruhane jaun jetaote, inae lechoonca coroata jaanacaa Jesusone jana jetao, nitohaniha acaauru ichaone jaun satiin cuhin nii beseta bitoaa cuure Jerosaleen.

⁴³ Inae beseta bitoaaauruhane baiha, jelaiha nenajaun cauha cuuruha rai fojiaraaurune jana jetaote, Jerosaleeun nedae coitucuurenihane jana nii canaanai Jesoso.

⁴⁴ Nii jaun jetaote, “Inae jecha ichoachaniha cunacaauru aina cauha cuha nii Jesoso,” naa fojiaraauru suujuane jaun jetao, le janohin cuuru baiha, niicha coitucuuri, naraaichuru, naaonjoaihunri jana arihure niqui rai fojiaraauru, nejetaote eruurene.

⁴⁵ Nitohaneein eruurenihane jaun jetaote, jelaiha nejenohin ariha cuure Jerosaleeun.

⁴⁶ Nitohaneein cuhin jetaote, nichata janohane cuhane jetao Teenforo asae, Moisesa aitoonjoan que cacha relaureraauru aina, ita rai ereeuruhane aonajeein, acaauru caje nii ereeuruhane jaan bajaa lauhequinne jana eruha cuure.

⁴⁷ Nii jana, jataain nainaan, nii ereeuruhane aonajeein, acaauru caje bajaain, acaauru tonoraane jaun jetaote, cojoelatoore satiin ecu neein aonajeeurera cachaauru.

⁴⁸ Nitohanihane jana eruhin jetaote:

“Chanuna canacaanu rai belanaala nitohaneeinte canaanai. Ii inaca ainane ii ariirijiacaanu, neeine jaa coitucuenihacaanune jaun ii coinaderaain,” naa rai nebane jana jetaote:

⁴⁹⁻⁵⁰ “Chanuna canu ariirijieeiche. Tana canu inaca loreri asaae ni hanu niicha jerenohineeine coitucuhicheneta,” naain acaauru tonoraa Jesusone jana jetaote: “Naaonjoaiquete aitera,” naain coitucusichurene rai fojiaraauru.

⁵¹ Nitohaneein fojiaraauru jiniichaain Nasarete cauhin jetaote, rai fojiaraauru ere tonoraain nerejetelu.

Satiin niriinanai jetaote, rai suujuaacha cuhane coarajerejetelu rai neba.

⁵² Nitohaneein fohejeein ichauhenanihajejin, itolere que jataain nainaan jetaote, satiin cachaauru aina caohachaaain ne nii Jesuso, coroatajanein aina caohachaaain niha Cana Coaunerane jaun.

3

Cacha areroo niha cacha cojunacatera Joaan ne (Mt 3.1-12; Mr 1.1-8; Jn 1.19-28)

¹ Inae lechoonca saogui jaanacaain satiin cocoainanacaaihuri curuaanaa enferadoro neein niha Tiberione bana jetaote, Jodea batane rai coberenadoro neein nelu Ponsio Filato. Nii jana Erodesi jetaote, Calileea batane rai coberenadoro neein nelu. Nii jana rai nejera Ferifi jetaote, Taraconite, Itorea, naaonjoahuinri batane rai coberenadoro neein nihane jana, Abilinia batane rai coberenadoro neein nelu Lisania.

² Nii jana Caifasi, Anasi, naaonjoaihunri jetaote, saseredotecuru curuaanaacuru- curuaanaaneein neeurelu. Nii bana jetaote, Sacariasi calaohi Joaan rai jetao erelu Cana Coaunera, cacha areroo rai ecocohin.

³ Nii jaun jetaote, Jorodaan auhaniha nenacaauru nenaanajaauru cuujecujuejin jetao, “Jerihana Cana Coaunerane rijijiejin inara suujua coreeuchete acauhanau tejin cojunacatenohineejin baotisanajoinejin neeichete, inara osa caje inara ichoteratemiin Cana Coaunerara,” naain jetao, cachaauru rai beebeje Joaan.

⁴⁻⁵ Nitohaneein jetaote, icharejete Joaan. Niritiin laenaalu Cana Coaunera ere bera inoansi Isaihasine rijijiejin:

“Nerichaaain cacha areroo eheehejeein:

‘Cana Curuaanaa turunajaanu coeroteeuche,
raujuiin cuaain.

Satiin turiararoorute
nemoanojoinerejin.

Atane ucuunooru nihanatiinte
ranaasiin macaracanojoi
nijihacooa cureein.

⁶ Nii banate,
satiin caa chauratane que
nenacaauru cachaauru
jianacoon cacha mitaeraanu
letoaa Cana Coaunerane
coaracururejin.’”

naain nii Joaan que aitiin laenaalu *profeta* inoansi Isaihasine rijijieein jetaote ichae Joaan.

⁷ Inae nitohaneein cachaauru cojunacatiha acauhanau tein baotisaa Joanne coitucuhin, rene cuuruha cachaauru, acaauru baotisaane coinane jana jetaote: “Chaa inara osa coreniha caseteco tabai turu rai nenea caje nichoteein, jianacoo mituriquicheeine que inara rai aite, taibinaecuru.

⁸ Nitohanihane jaun, nii ajiniha caohachaaain inara ichao coreein, Cana Curuaanaa Cana Coaunera coitucuhin esenetaain neeuchete, Cana Curuaanaa coitucueraneein inanacaaichene coaracurumiin cachaauru. Chaenchu jiaonriha: ‘Abaraaun nefoerate nichaanune jaun cha latihaacaanu canacaanu,’ naain inara raajenhane necoritanaa nainiheeiche. Cana Coauneraachate nainere, caa ajeri jaberoco caje Abaraaun nefoerate coaunaane.

⁹ Chaentechu, inae ajianojoneein ne tero, inaana inaeniha temulene rai cojoaisi aina curuataain sauhin usihanau mocohacane rijijieein, inae jaole-neein neeuruha Cana Coaunera coitucutoha nocoetonacaaurune coina,” nae jetao acaauru rai Joaan.

Niritoha acaauru rai Joanne jaun jetaote:

¹⁰ “Chatohanai jana icharihacaanu canacaanuta,” naain caje bajaauruhane jaun jetaote:

¹¹ “Coroatajaain obiri siricha, nii obiri colane nenea rai leinjiin teeine. Chaen lenone siricha, nii lenone colane nenea rai teinera,” nae jetao acaauru rai Joaan.

¹² Nii jana jetaote, Roma curuaanaa rai *impoesto* nuque cachaauru cobaraain coriqui bajaaurera tabaauru netonai, acaauru baotisaa Joaan necoina turuhin jetao:

“Chatohanai jana ichariacaanu canacaanuta cacha relaera,” naauruhane jana jetao:

¹³ “Jiaonriha aitocuruha inara curuaanaacurune amuritoojoaain cachaauru cobaraain leruhin basijiauhichenera,” naa acaauru rai Joanne jana jetaote:

¹⁴ “Chatohanai jana icharihacaanu canacaanuta,” naain caje bajaauruha soondarooru tabaaurune jana jetaote:

“Jiaonriha chatohanai ichaeniha chunine jana coulurujeein sonaa coacuhin cotaain niicha sirii rulunaa coauquichene. Inara amihaneoo corenihacha ichaaochera,” naa Joanne jana jetaote,

¹⁵ jataain turuha Mesihazine cohajeeuruhane jaun jetao:

“Caa canaacha cohajei Mesihasi chara inae caa turuera,” naain jetao ita caje Joaan bajaauru nii ecu neein coarajeeurera cachaauru.

¹⁶ Niritiin ita caje bajaauruhane jaun jetaote, acaauru rai: “Canune esinae rauhijiriin, raujiaain acauhanau inara tein inara baotisaan. Jana nii cacaijie uhenite, Cana Coaunera Suujue, usi, naaonjoain que inara baotisaa ureein. Acate jataain camurijiriin nelateein cocoinaain letononeein ne. Nii rai safato ichora rutueranuque nihanatiin nelatejeehaan.

¹⁷ Chaentechu leinjiin inaro uhareein que aroso jiatuhin rai caohacha raain, rai bano mocoha charijibana jacanaacharanejeein nenea usihanaau teeine coina. Nii rijijieeinte, nii jeriha Cana Coaunerane rijijieein nenea jeriheichuru mocoha cureein, jerihane rijijieein nenacaauru janijiin raaincha,” nae jetao satiin ecu rene turunacaauru cachaauru rai Joaan.

¹⁸ Niritiin acaauru suujuateein jetaote, acaauru rai Cana Coaunera beratenojoi Jesoso que Erenaa Raotono beebeje Joaan.

¹⁹ Chaen jetaotechu, coberenadoro Erodesi netonoai suujuate, rai nocoala Ferifi comasai Erodiyasi siria comasaineeine jaun, chaen itolere baasooru ichaain nihane jianihane caina.

²⁰ Nejetaote, nitohaneein nii baaso ichaane ichoae tacaain, caresero cuhane Joaan enoae, rai niritohane coreniha.

Jesoso baotisaa Joanne
(Mt 3.13-17; Mr 1.9-11)

²¹ Nitohaneein jetaote, jaiti caresero cuhane enoaniha Erodesine jana, acauhanau satiin cachaauru teein cojunacatenaaca acaauru baotisarejete Joaan. Nitohaneein cachaauru baotisaa Joanne jana jetaote, Jesoso netonai nebaotisaerateein Cana Coanera bajaane jana, neyoraca dede bacuujuane jana jetao,

²² nichoae fauhin nelauriaa uhe inanacaain Cana Coanera Suujue leinjiin serori rijijieein. Nii jana jetaote: “Iite acaihaniji quiicha jeree, quiicha janijiin cacalabineein neeicha,” naain toniha erenaa dedeune jana jetao aonajeure.

Jesocurisito foerateeureraauru
(Mt 1.1-17)

²³ Inae nii Cana Coaneraacha icharatenohin namihaneeon nunuheti-hane bana jetaote, nichata choonca jaanaca nelu- nii Jose calaohi niha acaauruacha bei Jesoso.

Nii jana nii Jose jetaote Eli calaohi nelu.

²⁴ Jana Mataa calaohilu jetao Eli.

Jana Lebi calaohilu jetao Mataa.

Jana Meriqui calaohilu jetao Lebi.

Jana Janaa calaohilu jetao Meriqui.

Jana Jose calaohilu jetao Janaa.

Jana Matatiasi calaohilu jetao Jose.

²⁵ Jana Amoso calaohilu jetao Matatiasi.

Jana Naaoso calaohilu jetao Amoso.

Jana Esili calaohilu jetao Naaoso.

Jana Nacaai calaohilu jetao Esili.

²⁶ Jana Maati calaohilu jetao Nacaai.

Jana Matatiasi calaohilu jetao Maati.

Jana Semei calaohilu jetao Matatiasi.

Jana Jose calaohilu jetao Semei.

Jana Jodaa calaohilu jetao Jose.

²⁷ Jana Joanaan calaohilu jetao Jodaa.

Jana Resaa calaohilu jetao Joanaan.

Jana Sorobaberi calaohilu jetao Resaa.

Jana Salatieli calaohilu jetao Sorobaberi.

Jana Neeri calaohilu jetao Salatieli.

²⁸ Jana Meriqui calaohilu jetao Neeri.

Jana Adiin calaohilu jetao Meriqui.

Jana Cosamii calaohilu jetao Adiin.

Jana Eremadaan calaohilu jetao Cosamii.

Jana Eri calaohilu jetao Eremadaan.

²⁹ Jana Jesoso calaohilu jetao Eri.

Jana Eliseri calaohilu jetao Jesoso.

Jana Jorimi calaohilu jetao Eliseri.

Jana Mataa calaohilu jetao Jorimi.

- ³⁰ Jana Lebi calaohilu jetao Mataa.
 Jana Simeon calaohilu jetao Lebi.
 Jana Jodaa calaohilu jetao Simeon.
 Jana Jose calaohilu jetao Jodaa.
 Jana Jonaaun calaohilu jetao Jose.
 Jana Eliaquiin calaohilu jetao Jonaaun.
³¹ Jana Meleea calaohilu jetao Eleaquiin.
 Jana Mena calaohilu jetao Meleea.
 Jana Matata calaohilu jetao Mena.
 Jana Nataan calaohilu jetao Matata.
³² Jana Rabiri calaohilu jetao Nataan.
 Jana Isaihasi calaohilu jetao Rabiri.
 Jana Oberi calaohilu jetao Isaihasi.
 Jana Bosi calaohilu jetao Oberi.
 Jana Sala calaohilu jetao Bosi.
 Jana Nasoon calaohilu jetao Sala.
³³ Jana Aminadaba calaohilu jetao Nasoon.
 Jana Admin calaohilu jetao Aminadaba.
 Jana Esroon calaohilu jetao Armi.
 Jana Faresi calaohilu jetao Esroon.
 Jana Jodaa calaohilu jetao Faresi.
³⁴ Jana Jacobo calaohilu jetao Jodaa.
 Jana Isaca calaohilu jetao Jacobo.
 Jana Abaraaun calaohilu jetao Isaca.
 Jana Tare calaohilu jetao Abaraaun.
 Jana Nacoro calaohilu jetao Tare.
³⁵ Jana Seroo calaohilu jetao Nacoro.
 Jana Raco calaohilu jetao Seroo.
 Jana Fele calaohilu jetao Raco.
 Jana Eberi calaohilu jetao Fele.
 Jana Sala calaohilu jetao Eberi.
³⁶ Jana Cainaa calaohilu jetao Sala.
 Jana Arafasa calaohilu jetao Cainaa.
 Jana Sem calaohilu jetao Arafasa.
 Jana Nohe calaohilu jetao Sem.
 Jana Lamee calaohilu jetao Nohe.
³⁷ Jana Matosalee calaohilu jetao Lamee.
 Jana Enoco calaohilu jetao Matosalee.
 Jana Jaredi calaohilu jetao Enoco.
 Jana Malareri calaohilu jetao Jaredi.
 Jana Cainaa calaohilu jetao Malareri.
³⁸ Jana Enoso calaohilu jetao Cainaa.
 Jana Seti calaohilu jetao Enoso.
 Jana Adaan calaohilu jetao Seti.

Nii jana Adaan jetaote, jauriaanejeein Cana Coauneraacha coaunaineein nelu.

4

*Jesoso coujuhin coaraa moconajaerane
(Mt 4.1-11; Mr 1.12-13)*

¹ Nii baotisaa Joanne baiha Cana Coaunera Suujue que suujuequiin nucuhe Jorodaaun caje cauha cuha Jesusone jana jetaote, cacha areroo amaa Cana Coaunera Suujuene jaun jetao,

² ucuaae niha jena choonca janoneeinne jana, nechu cojuha sarue moconajaera.

Nitohaneein jenachoonca janoneein lenone lanaala nihane jaun mijiintohane jana jetaote:

³ “Chajaain aihane esinae rauhijiriin Cana Coaunera Calaohi neeine, caa ajeri jaberoco rai aitoote lenoneneein nerotomiincha,” naa nechu saruha rai moconajaerane jana jetao:

⁴ “Coatiha lenoneecha que ichaonaa nainihehi cacha,’ aite Cana Coaunera, rai Quiricha cuhane,” naain tonoraa Jesusone jaun jetaote,

⁵ luhecotariin ecuun amaain, satiin caa chauratane coarateein jetao:

⁶ “Canune jitariin canuhacha ichana nainei aina satiin caa chauratane que nenacaauru curuaanaacuru curuaanaaneein neeine coina, ichei tenaa naineeun. Satiin acaauru canu rainein neeuruhane jaunne chunicoha jerera rai tenaa naineeun.

⁷ Aihane jaun neseoriaain canu corojeein, canu bajaee bajaequinete satiin ichei niha cureein,” naa moconajaerane jana jetao,

⁸ “Nete, ‘Acaihanijin ii Coauneraacha corojeein, rai nelateein niicha jerei ichaau,’ naain laenaerate Cana Coaunera, rai Quiricha cuhane,” naain jetao tonorae Jesuso.

⁹ Nii baiha jetaote, Jerosaleeun amaain ecuun Teenforo ichoae inaain jetao:

“Chajaain aihane esinae rauhijiriin Cana Coaunera Calaohi neeine caalai caje nemaroteeute coaracaa.

¹⁰ Cana Coaunera Quiricha inoaensi cuhane te:

‘Rai letonocuru anjeraauru
letoarichaaain Cana Coaunera
ii beraaihuruhane coina.

¹¹ Acaaurute rai biji que
ii michuurureein, nabana ajeri que
necunaitaaine coataa,’
naain laenaerate Cana Coaunera, rai Quiricha cuhane,” naa moconajaerane jana jetao,

¹² “Chaentechu: ‘Coo ii Coaunera coujuhin coaraara,’ naain laenaerate Cana Coaunera, rai Quiricha cuhane,” naain tonoraa Jesusone jana jetaote,

¹³ ecu ratiriin carajaaajoaain caje amuhe nii Moconajaera, neniha tonaain Jesuso coujuhin coaraane jaane coitucuenihane jaun.

Calileea bataneu namihaneeo nunuhetiha Jesusone

(Mt 4.12-17; Mr 1.14-15)

¹⁴ Nitohaneein, Cana Coaunera Suujue que suujuequiin niicha ichana nainei coitucuhin, Calileea cauha cuha Jesusone jana jetaote, satiin atane sacuritaain jetao que ereeure coitucuhacoaain cachaauru.

¹⁵ Nitohaneein cuhin jetaote, netaojiaain Cana Coaunera rai Rauhi que ereereecuruhane jaa coloheri sinacocaauru naineein cuhecujeein cachaauru relaane jaun jetao, satiin coroaecure cachaauru.

Nasareteu niha Jesusone

(Mt 13.53-58; Mr 6.1-6)

¹⁶ Nitohaneein cuujue cuujueein jetaote, nii neein fohecalune jaan Nasareteu jetao cauha cue Jesuso. Nii jana jetaote, nitohaniha rai nichaone

jaun jetao, nebetacaanaa cojoanonaa bana sinacoca asae enoha cue, Cana Coaunera Quiricha ereretaane coina. Nitohaneein ecu enohin chujuhecohane jana jetaote,

¹⁷ rai *profeta* inoaensi Isaihasicha laenai quiricha teeure, ereretaane coina. Nii Quiricha ereretaane coina jasasaane jana jetaote:

¹⁸ “Cana Coaunera Suujuete caniha ne, niicha jerenohineein, ‘Inae raotojoein neriquicheein,’ naain cairichaihuru rai bihanune coina. Chaentechu, ‘Inae jianacoo neriquicheein,’ naain casetecocuru rai bihanune coina caletoa. Nii choae tacaain techu, maosacuru coichaain acaauru nota rautaaain, cairichaihuru ichoteratichaaunne coina caletoa,
¹⁹ nitohanerichaaain inaraacha cohajei Cana Coaunera Cojoanonaa coitucueratihanu inara quene coina,”

²⁰ naain ereretaane baiha jelaiha nii quiricha seriin, sinacoca curuaanaa rai teein nelauriariin lauhecoha Jesusone jana jetaote, chaque tonaelanaala coarajeeure satiin ecu nenacaauru cachaauru.

²¹ Nii jana jetaote: “Enete esinae rauhijiriin caa Cana Coaunera Quiricha cuhane aitohane rijijieein, satiin inara acatiha turuhe caa naitoonjoa coarajeeichene notaracae,” naa acaauru rai Jesusone jana jetaote,

²² ita rai ereerecure caohacha ichaa Jesusone que, satiin cojoelatiin coarajeein, acaauru rai raotojoein ereerecane jaun. Nejetaote tabaauru:

“Tajian caa Jose calaohinihaneta,” naain jetao ita caje bajaare.

²³ Nii jaun jetaote:

“Jerihanete esinae rauhijiriin caque, ‘Aihane, cache coichana inaeraneene, ichaajenihane nocohichaaain canacaanu notaacune coaracaanura,’ naain caque ereeiche. Chaentechu jerihane, ‘Aihane itolere ichaai Caferenaanne rijijieein, cau chatane que jerichanejeein itolere ichaain canacaanu notaacune coaracaanura,’ naain ereeiche canu esenetaeneeinchene jaun,” naain jetaote:

²⁴ “Esinae rauhijiriine inara rai aitoreunni. Coatiha esinae rauhijiriin, caohachaaain ranojoneein niheilu chuni Cana Coaunera ere beraneein nenacaauru *profetacuru* rai nataneque.

²⁵ Coaracuche nachuhinti jataain arajiin neeuruhalu Israelitanichaachene benecuru autanaaunru, nihalu Cana coaunera ere bera *profeta* Irihasine banane. Nii banate nichata jaanaca amurijiriin uheniha elone jaun, banejelanaala cana atane Israeli batane sacuritaain nelu mijitena omaroeniha temulene jaun. Nete nii cana benecuru autanaauru rene letono nenelu nii bana nena *profeta* Irihasi.

²⁶ Nete laen coriaae atane que leinjiin Sidoon nese roha nena Sarepta neein curuajai neseu cana lauri Israelitanelanaala nena autana reneecha letononeein cuhelu nii Irihasi, nii autana rai lenone faane coina.

²⁷ Jerichanejeein techu, arajii cana laurichuru Israelitacuru somane caun cunaitecuruhane jana, acaauru rautaaenelu Cana Coaunera ere bera *profeta* inoaensi Iriseeo, cana lauri caje nena nihane saijieein. Nete laen,

leinjiin Siria cocoaicha cana lauri Israelitanelanaala nenea Naamaancha jetaote rautaelu,” nae jetao acaauru rai Jesuso.

²⁸ Niritoha acaauru rai Jesusone jaun jetaote, satiin aina jataain obaaecure nii sinacoca asaae nenacaauru cachaauru.

²⁹ Nitohaneein aina obajeein nimichucutaain jetaote, nii sinacoca caje sitaain, ichatane ecuunoo ichoae ichanohi niha nii nesene jaun jetao, ecu amaunre jelai caje coauneein nii Jesuso saruhitocuruhane coina niqui,

³⁰ nejetaote, cha que tonajelanaala acaauru cataaun situhin amuhe Jesuso.

Suujua cuhane coitucuchuhi siricha cache

(Mr 1.21-28)

³¹ Nitohaneein sitaauruhane jaun amuhin jetaote, Calileea batane que nenea Caferenaanon cue Jesuso. Nitohaneein cuhin, ecu turuhin jetaote, ecu neein nebetacanaa cojoanona bana,

³² ecu nenea sinacoca asaae neein cachaauru relaane jana jetao, rautatiin aonajeeure cachaauru, leeochoaauru cache relaaure rijijielanaala, esinae rauhijiriin rai suujua caje rocohin acaauru relaane jaun.

³³ Nii jana jetaote, nii sinacoca asaae ne leinjiin rai suujua cuhane coitucuchuhi siricha cache. Aca jetaote, tonijiaain ehequin:

³⁴ “Coa canacaanu rohecaara Nasarete cocoaicha Jesuso. Nechu canacaanu cairichaaain canacaanu itajihate uhicha. Canune raotojoein ichoitucunra. Iite acaihaniji Cana Coaunera letononeein nenaaneeicha. Canacaanu jianeera,” naane jana jetao,

³⁵ “Coa maitaa. Nii cache suujua jianein caje amuura,” naa Jesusone jana jetaote, satiin cachaauru acatiha chatohanein cunaitaelanaala atane ichoae nii cache siheitiin rai suujua caje amue nii coitucuchuhi.

³⁶ Nii jana jetaote, satiin nesoonetiin coarajeein jetao:

“Chatohanai cocoinanacaineein nenaana caa cache, jataain chaque tonajelanaala nere nejesinaacha que caritohane jana caa cache suujua caje mituha coitucuchuhi, rai nere tonoraanne coina,” naain jetao ita caje bajaure ecu neein nii coarajeeurera cachaauru.

³⁷ Nitohanihane jaun jetaote, satiin nii atane sacuritaain jetao, Jesuso que ita rai ereeecure cachaauru.

Simoon Fedoro tano rautaa Jesusone

(Mt 8.14-15; Mr 1.29-31)

³⁸ Inae nii sinacoca caje mituhin, Simoon loreri asae turuha cuha Jesusone jana jetaote, najiniha ajaa caaun cunaiteein niha Simoon tanone jaun jetao, Jesuso rai aitocure rautaane coina.

³⁹ Nii jaun jetaote, nichoae nenoracaain nii ajaa sitaa Jesusone jana jetao, inae caje amuhe nii ajaa. Nii jaun jetaote, inae nerautaane jaun nimichuin acaauru rai lenone chalue.

Arajii cunaitenaacuru rautaa Jesusone

(Mt 8.16-17; Mr 1.32-34)

⁴⁰ Nii jana jetaote, inae nuna macohi ichoae teejia enotone jana, araai laurii cunai caaun cunaitenacaauru turuaa cuure Jesuso rene, acaauru rautaane coina. Nii jana jetaote, cajanae cajanajeein acaauru ichoae biji meracaane jaun jetao nerautaacoaure.

⁴¹ Chaen jetaotechu, suujua cuhane moconajaera letono sirichaauru netonoai rautaane nii nerautanacaauru cachaauru caje mituhin:

“Iite Cana Coaunera Calaohi neeicha,” naauruha cojiorinne jetao, ereeruha nii coitucuhichurune caohate Jesuso, Aca Mesihaseein nihane coitucuruha nii coitucuhichurune jaun.

Sinacoca asae Cana Coaunera cojoanona beebejia Jesusone

⁴² Nitohaneein jetaote, inae nemataracaa janonaane jana, nii nese caje amuhin neniha cachane jaa cue Jesuso. Nii jaun jetaote ariin, nii nihane jaa turuhin, jelai caje amuhane caohateeuruha cachaurune jana jetao,

⁴³ “Nena leeochoaauru nenaanajaaunru cuhecujeein Cana Coaunera Cojoanona beebejia cureeun, nii coina letononeein nihanune jaun,” nae jetao acaauru rai Jesuso.

⁴⁴ Nitohaneein jetaote, Jodea batane sacuritaain nenacaauru Israeli-tacuru rai sinacocacuru naineein cuhecuje niicha beeni beebejeein.

5

Cojoelanaacojoaain ate mucuuruhane
(Mt 4.18; Mr 1.16-20)

¹ Calileea conemuri auhaniha turuhin, ecu Cana Coaunera naitoonjoan que cachauru relaa Jesusone jaun, aonaa turuuruha arajiinne jaun jetaote, sururucure cachauru.

² Nitohaneein sururucuruhane jana jetaote, caje fauhin redeeuru culeecuruha ate mucuurerane jana, carene que conera colane coroatajaain botteuru coari Jesuso.

³ Nii jana, Simoon rai niha nii ecu nena leinjiin botene jaun jetaote, cuhane fauhin, nemuri auha caje acau cataaunjeri nii bote amaa Simoonne coina aite Jesuso. Inae nemuri auha caje acau cataaunjeri amaauruhane jana jetaote, nii bote cuhane netiin, ecu nelauriariin caje coauneein cachauru rai ereerejeein acaauru relaje.

⁴ Inae acaauru relaane nainain jetaote:

“Taa nemuri ucuaano que caa bote amain, ecu caa inara rai redeeuru jaochette ate mucuhichera,” naa Simoon raine jana jetaote:

⁵ “Nena inae janoajeein rede jaohacaanu natiin, leinjiinnijin ate mucuelanaala janohacaanura cacha relaera. Nenachu ii aito hine jaun, nacoauneein caa redeeuru jaohin coaraa curichaanura,” naain jetao tonorae Simoon.

⁶ Niritoha acaauru rai Jesusone jaun redeeuru jaoruhane jana jetaote, jataain arajiin ate mucuuruhane jaun jetao, ate caaun nesoaiji nii acaauru rai redeeuru.

⁷ Nii jaun jetaote, leeochoa bote cuhane nenacaauru acaauru leeochoaauru cotihacure biji que, acaauru coroatajaniha cuuruhane coina. Nii jaun jetaote cuhin, nii coroatajai bote nemoaauruha ate quene jaun jetao, jataain naluhene rijijieein nelemue nii coroatajai bote.

⁸⁻⁹ Nitohaneein jataain arajiin ate mucuuruhane jaun jetaote, jataain cojoelatiin satiin nesoonetooruhane jaun, Jesuso tijia asae neseeonriaain jetao:

“Jataain osaaotohanune jaun ii rohan nena nainihaaunta Curuaanaa,” nae jetao Simoon Fedoro nesoone caaun.

¹⁰ Nii jana jetaote, nii Simoon aina neeurelu Sebedeeo calaohichuru, Joaan, Saantiaao, naaonjoaihunri, nii Simoon aina ate mucueraneein neeuruhane jaun.

Niritoha Jesuso rai Simoonne jana jetaote:

“Coa nesoonetohara, Simoon. Inae ate mucueraneein neriheeini. Ena caje coauneinte, cachauru mucuhin raeranein neriquincha,” nae jetao rai Jesuso.

¹¹ Niritoha raine jaun jetaote, atane ichoae acaauru rai boteuru inaain, jitariin niicha sirii ratiriin jetao Jesoso aina cuure Simoon Fedoro, Joaan, Saantiaao, naaonjoaihunri.

Leinjiin cosibi ruhecaera cacha rautaa Jesusone

¹² Nii baiha leinjiin neseu neeuruhane jana jetaote, Jesoso rene turuha cue leinjiin cacha cosibi ruhecaain caaun cunaiteein, nitohanai cunai siricha cacha leeochoauru rohan turunaa nainenihane saijieein. Aca jetaote, Jesoso coariin atane que nauri turuanacanejeein notoroaain jetao:

“Ii jereeine canu rautaau caa canu cosibi cajera Curuaanaa,” naane jana jetao:

¹³ “Jerichaaun chujian. Ii caje amuhine caa ii cosibi,” naain biji que dadae Jesoso, nihei chuni cacha, nitohaneein cosibi ruhacaera dadanaa nainenihane saijieein. Nitohaneein dadaa Jesusone rijieeoritiin jetaote, inae caje amue nii rai cosibichuru.

¹⁴ Nitohaneein rautaain jetaote:

“Inae nerautaaicha. Coa chaen chuni rai: ‘Acate canu rautaera,’ naain caque iriha. Raujiaaincha Cana Coaunera aina caohachaaain niha cachane coina rucuhaneein nenea saseredote rene turunihute, inae coulunohineein ii cosibi caje nerautaaaine coaramiinchha. Chaen nerautaaaine coujunacane que nii aitohalu Moisesane rijijieein belaaaine jaanu amaain teeu saseredote raicha. Aihute inae nerautaaain somaraain neei nii ii cosibi cajene coaraain, inae acaauru rohan turunaa naneeine coitucuurumiin satiin cachaaurura,” naain jetao letoae Jesoso.

¹⁵ Ne jetaote, niritiin bihane caohatiha Jesusone saijieein, acaauru rautaane coinane maajeein jataain jelai amuritoheriin turuhacoaain coaraain aonaa uure cachaauru.

¹⁶ Ne jetaote, tabaauru que acaauru caje amuhin, nii neniha cachane jaau cuhin jetao Cana Coaunera bajarejetelu Jesoso.

Leinjiin jiurona rautaa Jesusone

(Mt 9.1-8; Mr 2.1-12)

¹⁷ Nii baiha, cachaauru relaa Jesusone jana jetaote, ecu nelauriaacoaain aonajeeure fariseeocuru tabaauru, Cana Coaunera naitoonjoa que cacha relaaurera, naaonjoainuri, Calileea batane, Jodea batane, Jerosaleen, naaonjoaihunri sacutaainchuru caje uhacoaain. Nii jana jetaote, aina cuaain niicha ichana nainei ichaa Cana Coaunerane jaun, cunaitenacaauru rautaa-coaa Jesusone jana jetao,

¹⁸ leinjiin cacha jiurona turuaa uure cachaauru, rai nela cuhane tijichaain amaain. Inae turuaain jetaote, loreri asae enoanaa jerecure, nacatiha coaraa Jesusone coina niqui.

¹⁹ Ne jetaote, nene enooruhane jaanu, jataain araaicha cachana jaun. Nii jaun jetaote, loreri coarana joaracaain jetao rai nela cuhane tijichaain, satiin cachaauru cataaun jetao Jesoso acatiha nii jiurona cacha faaure.

²⁰ Nii jana, esinaen rauhijiriin rautarichaaainne esenetaain aihuruha nii cachaaurune coaraane jaun jetaote:

“Inae ii que suujua acateein ii osa caje ichoteratenohineeicha cacalabi,” naa Jesusone jana jetao, inae nerautae nii cunaitenaa cacha.

²¹ Niritiin nii jiurona rautaa Jesusone aonaain jetaote:

“Chaneeinna ne caa cacha, caritiin ereein Cana Coaunera baijiaraanu rijitiin irihane coina. Leinjiin Cana Coauneraachate nainere nosa caje cacha ichoterateein cacha que suujua acateein nihanera,” naain jetao ereeure Cana Coaunera naitoonjoan que cacha relaaurera aina fariseeocuru.

²² Niritiin que ereeuruhane que nainaan jetaote: “Chanuna niritiin ereeiche.

²³ Chaquena caaintare: ‘Inae ii que suujua acateein ii osa caje ichoteratenohineeicha,’ naenihacane: ‘Nimichuhin amuun,’ naacane.

²⁴ Coarajeeuchenejian, Cana Coaunera Calaohi cachaneein nejanoanaa nichaaunne, itolere Curuaanaa neein nihanu caa cana rai chauratane quene coaratete, rai nosa caje cacha ichotena nainichaaunne coitucuhiche,” naain jetao, nii jiurona cacha rai jetao:

“Icheine aitoon. Nimichuhin chela seriin chenenajaun caunihu,” naane

²⁵ rijieeoritiin jetao, satiin coarajeeuruhane notaracae nimichuhin, nii tocuhacane jaa nela seriin jetao, Cana Coaunera corojeein rai nenajaun cauha cue nii jiurohane caje nerautanaa cacha.

²⁶ Nitohanihane coaraain jetaote, satiin cojoelatiin Cana Coaunera coroaecuruhane saijieein jetao coasiin:

“Charijibana coaraa catohanaine que airijiinte, enene catohanai cojolanacojoai coaracaachera,” naaure jetao ita rai.

Lebi cotijiaa Jesusone (Mt 9.9-13; Mr 2.13-17)

²⁷ Nitohaneein nii jiurona cacha rautaane baiha, jelai caje mituha cuuruhane jaun jetaote, leinjiin cacha, Roma curuaanaa rai *impoestonu* que coriqui que cachaauru cobaraera Lebi coari Jesuso, nii coriqui teeuruhana jaa rori ichoae lauheco jana. Nitohaneein coariin jetaote:

“Chajaau canihara,” naain cotihaca Jesusone

²⁸ rijieeoritiin nimichuhin jetao, satiin niicha ichanenu ratiriin Jesuso jiniichaain aina cue Lebi, caaijie cunacaauru aina.

²⁹ Nitohaneein Jesuso jiniichaain cuhin jetaote, nii baiha neenejeein coroaena caaun rai lorero asae beseta ichaa Lebine jana jetao, ecu neeure arajiin leeochoauru Roma curuaanaa rai *impoestonu* que coriqui que cachaauru cobaraaurera, chaen leeochoauru cachaauru, naaonjoaihunri.

³⁰ Nii jaun jetaote, Jesuso aina nerelanacaauru rai:

“Chanuna cocoaeraa Roma curuaanaa rai *impoestonu* que coriqui que cachaauru cobaraaurera aina leeochoauru osaaonacaauru aina lenoneein, acau cohin, naaonjoainchene saijieein, nii acaauru aina netaojiaain lenonequiche,” naaure jetao acaauru rai, nechuhatain acaauru que iriha Cana Coaunera naitoonjoa que cacha relaaaureraauru fariseeocuru aina leeochoauru fariseeocuru.

³¹ Niritocuruha nii aina nerelanacaauru raine aonaain jetaote:

“Coatiha coichara latecuruhi raotojoein raurohin nenacaauru. Leinjiin cunaitenacaauruhachate coichara latecure.

³² Coatihachu baaso ichacuruhane nihanatiin coitucunaa jeriheichuru cotihaca uhahaun. Leinjiin osaacuruhane coitucuureraaurune cotijiaaun, rai suujua coreein jeriha Cana Coaunerane rijijieein neeunruhane coinara,” naain jetao tonoranajae Jesuso.

Ena Niicha Tei Ichaonaa que cacha relaa Jesusone

³³ Nii jana jetaote:

“Chanuna jana chaen, Joaan, fariseeocuru, naaonjoaihunri relanojoinuru jataain Cana Coaunera bajaee bajaecure suri couu netiin cosinacaain. Nete laen itolere bana ii aina nerelanacaauru, acau cohin, lenoneein, naaonjoaunreta,” naauruha Jesuso raine jana jetaote:

³⁴ “Aiha chuhisi niqui. Nete ene ranaa jeriha cachana jaa beseta que neeuruhane jaun, suri couu neein cosinacanaa nainecurene caa coti-hanohinchuru, jaiti acaauru aina niha nii ene raeranu cachane jaun.

³⁵ Nete laen, inae nii jianacoon tein cacha ranaa jerera nichaanne amaauruhane suri couu neein cosinacaain inaderaa cuurureeinha,” naain jetao:

³⁶ “Coaraanachuhinti, nihei chuni, obiri enachasine soaain que cajione siri counera. Nitohaneein nii obiri enachasine soaihanete nii obiri enachasine asaaere, nii cajione siri. Chaen caohachaain nedanaa nainihei nii obiri enachasine, nii cajione siri que couneraane.

³⁷ Nii rijjijeein chu, nihei chuni inae conaca que tiha coaeraine jana cuhane ichonai tera.

³⁸ Nitohaneein cuhane teraa ichonainete naasaaere nii coaerai.

³⁹ Niheichu coaerati cohane baiha ichohanti coera, ichonai amurito-heriin raotoha coaeratine jaun,” nae jetao, cacha relaauruha fariseeocurune rijjijielanaala, leechaneein cacha relaane jaun.

6

Nebetacanaa janonaa bana tirico moloonejeeuruha Jesoso aina nerelanacaaurune

(Mt 12.1-8; Mr 2.23-28)

¹ Nebetacanaa janonaa bana tirico cocana jana situujueeuruha aina nerelanacaauru aina Jesosone jana jetaote, nii tirico moloonejeein biji cuhane situsitunijhanaain nucuhe quihure nii aina nerelanacaauru.

² Nii coaraain jetaote:

“Chanuna nebetacanaa janonaa bana cocoaeraa nitohanai ichara natiin, nitohanai ichacure nii ii aina nerelanacaauru,” naain bajaauruha fariseeocuru tabaaurune jana jetaote:

³⁻⁴ “Aiha niqui. Nete laenanohineein ne Cana Coaunera Quiricha cuhane. Tana lesajei que Cana Coaunera loreri taberenacolo asae enohin Cana Coaunera que banijiaineein niha nii faan natiin, mijitenacaaun rai corihacuru aina jiniiquiin nii faan quihane Rabirine ereretaain coaraqicheneta. Acaihaniji saseredotecuruhacha nii faan quihane rai nihanatiinte quihurelu,” naain jetao:

⁵ “Canu- cachaneein nejanoanaa nichaunnena, nebetacanaa cojoanonaa amurijiriin cocainanohineein neeun.” naain jetao acaauru tonorae Jesoso.

Jiurona bijihona cacha

(Mt 12.9-14; Mr 3.1-6)

⁶ Nii baiha jetaote, coaiteen nebetacanaa cojoanonaa bana, sinacoca asae enohin cachaauru relaa Jesosone jana jetao, ecu acaauru jana niha leinjiin cacha, rai biji raotono nichajai que jiuronane jaun jetaote:

⁷ “Necha caa nebetacanaa janonaa bana nihane saijieein, caa jiurona bijii cacha rautarichaaainta,” naain jetao, Jesoso cojoelaaure colurujueeuruhaneein jaaan lera ariha aihuruhane jaun, Cana Coaunera naitoonjoa que cacha relaurera aina fariseeocuru.

⁸ Ne jetaote, nii cojoelaauruhaneein que nainaan jetao, nii jiurona bijii cacha rai jetao:

“Nimichuhin nii ena cataaun nichaauraa,” naa nii Jesosone jana jetaote, nimichuhin nichaauraa nii cachane jaun jetao, nii fariseeocuru rai:

⁹ “Inara raine leinjiin erenaa bajanaa jereeun. Chatohanai ichacaane caohachae. Nebetacanaa janonaa bana, cacha ichao rai caohacha ichacaanena caohachaa. Ainihane cacha ichao itajihacanena caohachaa,”

¹⁰ Nii baiha jetaote, nii ecu satiin curuhacaain nenacaauru coaraain jetao, nii cacha rai aitoha jetao:

“Ichoii raujiaaute coaracaara,” naa rai Jesusone jana jetao, rai biji raujiaa nii cachane jana jetao, jiurohane caje inae nerautae nii cacha biji.

¹¹ Nitohaneein nii jiurona rautaane coaraain jetaote: “Chana ichariha-cache caa aansai aina,” naain jetao, jataain Jesoso aina obaaecure nii ecu neein coarajeeurera fariseeocuru aina Cana Coaunera aitoonjoan que cacha relaaureraauru.

*Lechoonca coroatajai rai afosotooru janiicha Jesusone
(Mt 10.1-4; Mr 3.13-19)*

¹² Nii bana jetaote, ichatane ecuunno que cuhin, janoaajeein Cana Coaunera bajaebajajeein janoe jetao Jesoso.

¹³ Inae janohane jana jetaote, nii aina nerelaa amuhemuhenacaauru jitariin cotihanajaain acaauru caje janijiin lechoonca coroatajaihuri cocoinaain, afosotooru neein acaauru curuaate. “Afosoto” naanete, “Letononeein nenea” naane aite.

¹⁴ Nii niicha janijiichuru jetaote, Simoon- nii Fedoro neein niicha curuha-teeni, chaen nii Simoon nejera Anderesi, chaen Saantiaao, Joaan, Ferifi, Bartolomee,

¹⁵ Mateeo, Tomasi, chaen Arafeeo calaohi- Saantiaao, chaen Selote neein niicha curuaateuri- Simoon,

¹⁶ chaen Saantiaao calaohi- Jodasi, chaen nii Jesoso coulurujueranu Jodasi Isacariote, naonjoaihurine.

*Arajii cacha relaa Jesusone
(Mt 4.23-25)*

¹⁷ Inae nitohaneein ichatane ecuunno cuhin, nii rai afosotooru janijiin cocoinaane nainaain jetaote, acaauru aina jiniiquiin atane macararo que fauha cue Jesoso. Nii jana jetaote, ecu turuhin nii aina amuhemuhenacaauru aina netaojiaaure arajii cachaauru. Jodea batane, Jerosaleeun, cucuhana auhaniha nenacaauru neseeu- Tiro aina Sidoon, naonjoaihunri cajeeurune maajeein turuhacoaure. Acaauru relaa Jesusone aonanacanejeein, acaauru rautaa acaauru cunain cajene coinane maajeeinchuru turuuure jataain arajiin cachaauru.

¹⁸ Nii coitucuchuhi ichanohineein cunaitenacaauru rautaane jana jetaote, nerautaacoaure.

¹⁹ Nii coaraain jetaote, satiin cachaauru, Jesoso dadanaa jerecure biji que, aca jerihane rijijieein nerautaacoaauruha nii cunaitenacaaurune coaracuruhane jaun.

*Raotojoein neeuruha tabaaurune jana tabaaurute raotelanaala neeurureein.
(Mt 5.1-12)*

²⁰ Nii jana jetaote, nii aina nerelanacaauru coaraain jetao:

“Ena cairicheineein neeichene natiinte, nerausiajeein neeiche, Cana Coaunera cojoanona inara rai nihane jaun.

²¹ Ena mijitenaanaun neeichene natiinte, nerausiajeein neeiche, nii chaque lanaelanaala neriquicheeine jaun.

Ena chanaaiche natiinte, nerausiajeein neeiche, rachoojoein enoanaain neriquicheeine jaun.

²² Canu cachaneein neeichene coreniha, inara cotaain, inara sitaain, inara nocoeje chanuhin, inara que jaolequiin naonjoaauruha canu corenihane nihanatiinte nerausiajeein neriquicheein.

²³ Nitohaneein inara teeuruhane nihanatiin jataain raotojoein rachoojoein neeuche, canu coreniha dedeeu raotojoein neriquicheeinne jaun. Coaracuchenachuhinti, inara cairichaauruha inara araaichurune rijijieein, Cana Coaunera ere beracuru *profetacuru* cairichaeriin nerejetucuruhalu acaauru inoensihuru.

²⁴ Coaraain nainacuche coriquihonacaauru. Inae ena aaichene rijijieein rachoojoein niha curieeicheein.

²⁵ Coaraain nainacuche ena raotojoein lenoneein nenacaauru. Inae nerinaain inara rai lenone.

Coaraain nainacuche ena enoanaain nenacaauru. Inae inaderanaa caaun chanaa curiquicheein.

²⁶ Coaraain nainacuche itolere neein atane sacuritaain coroaenohineein nenacaauru. Nitohaneeinte *profetaniha* nocoetonacaauru coroajeein nerejetocurelu inara inoensihuru.

Ichei nejeratenacaauru belaihu.

²⁷ Nena laen inara canu ere tonoraera nequichene rai aitoreeunni. Inara que nererojoecaain jaolequiin nenacaauru belaaain caohachaaain acaauru aina neeuche.

²⁸ Nechu jataain inara cotaiha: ‘Coaraain nainacuche necha aansaihuru,’ naain inara que ereein nei belaaain, rai Cana Coaunera bajaauche.

²⁹ Chunucoha lejerajei chomeri faohitohane, rai jera netonai ichara-teeu. Jana chunucoha ii cajione buri ruluhane, rai ii obiri netonoai teute amaaine.

³⁰ Jerichanejeeinchi, ii caje chelai bajaeranihane teeu. Coa ii caje iicha sirii rulueranihane, coa tonaain iriha.

³¹ Charijieeinchaainti, inara belaiha cachane jeriquiche, nii rijijieein acaauru belaihu inara netonai.

³² Inara belaichaauruhacha belaaain neeichenete, aihuruha nii Cana Coaunera coitucuelanaala nenacaaurune rijijieein neriquicheein.

³³ Nii rijijieeintechu, inara coroatajaneraauruhacha belaaain neeichene, aihuruha nii Cana Coaunera coitucuelanaala nenacaaurune rijijieein neriquicheein.

³⁴ Chaentechu, chelai lateein niha cachane jana, inara rai cainaane coina teeichene, aihuruha nii Cana Coaunera coitucuelanaala nenacaaurune rijijieein neriquicheein.

³⁵ Jana laen, nii inara que jaolequiin, inara que nererojoecaeriin, naaonjoaain nenacaaru aina caohachaaain neein, chelai latecuruhane acaauru rai teeiche, inara rai cainacuruhane latelanaalane, caohachae. Nii rijijieein neeichenete, esinaen rauhijiriin jerihane rijijieein ichaquichene jaun, inara rai nii cainareein Cana Coaunera, nitohaneein acaauru belaiha natiin coitucunaa jerelanaala nenacaauru, neechu aansainein ichaonacaauru, naaonjoaihunri belaaain ichaa Cana Coaunerane jaun.

³⁶ Nii cairichaaajoaain cachaauru coaraa Cana Inaca Cana Coaunerane rijijieein, inara netonoai cairichaaajoaain inara amute cachaauru coaracuche.

Jiaonriha leeochoaauru que baasoneein ereein neeichene

(Mt 7.1-5)

³⁷ Jiaonriha leeochoaauru amurijiriin nena coacuhin, leeochoaauru que baasoneein ereein neeichene, nabana, nii leeochoaauru ichaquichene rijijieein inara tiha Cana Coaunerane coataa. Chatohanai ichaa inara leeochoaurune, acaauru que inara suujua acatecuchete, inara que netonoai suujua acatemiin Cana Coaunera.

³⁸ Chaelai lateein neeuruha inara amute cachaaaurune jana rai teeichenete, inara rai inaraacha latei tereein Cana Coaunera. Jitariin inaraacha sirii teeichene nihanatiinte, jelai amuritoheriin inara rai cainareein Cana Coaunera. Chaentechu leeochoaauru coaraquichene rijijieein, inara netonain coareein Cana Coaunera,” naain jetaote:

³⁹ “Coatiha nelaterihe, leinjiin maosa amaeraanu que niha leeochoa namute maosane. Enaachate nitohanihane, leinjiin ecuha jachu cuhane naluhin jiniiquiin nitajenaa nainecurure.

⁴⁰ Niheichu nii chuni, rai relaera amurijiriin nenea nainera. Nii inara relaera rijijieein nerelaachene banaachate nainereiche, raujiaain rijijieein neeichene.

⁴¹ Chanuna inejeraacha baaso ichajeein ichaohane coaraai. Tana iitonai jataain amurijiriin baaso ichajeein ichaohine coaraaine.

⁴² Chasiina iitonai baaso ichajeein ichaohine coitucuneeine, baaso ichajeein ichaoha inejerane coitucureei. Jauriaanejeein ii baaso ichajeein ichaohine coitucuhin jianein ichaao. Nii baihate laen nainereei inejera rai: ‘Baaso ichajeeinte ichaohi. Chajaain baaso ichajeein ichaohine jianein caohachaaain ichaao,’ naain erenaa nainereei.

Rai ninaa cajete, coitucunacaine temule caohacha

(Mt 7.17-20; 12.34-35)

⁴³ Nihei chuni temule caohacha, baaso que inaana nainei. Niheichu temule baasoniha natiin caohacha que inaana nainei.

⁴⁴ Nitohaneente, rai ninaa caje temule caohacha coitucuhaca. Nitohanihane jaunte, chabana tijiemule que inaana nainene ojoa. Jerichanejeeinchu chabana cajiauhi que, inaana nainihe ijjaaen soririji.

⁴⁵ Nii rijijieein techu, caohachaaain suujua coaraa cacha, caohacha nejesina que ere, satiin caohacha- rai suujua cuhane nihane jaun. Jana cacha, baasoneein suujua coarate baasoneein ere, satiin baaso- rai suujua cuhane nihane jaun. Nitohaneente cacha ujuae caje mitue satiin rai suujua cuhane nenea.

Coroata laurii loreri icharaauru rijiicha nere aonaera biha Jesusone

⁴⁶ Chanuna itolere bana, ‘Canu Curuaanaa,’ naainchene sainejeein quere tonoraain quiicha jerei ichaeneeiche.

⁴⁷ Aonacuchena inara rai canu ere tonoraain caitoonjoan icharaauru que erete coitucuhiche.

⁴⁸ Charijiein chaainti, loreri jaane coina jauriaanejeein ucuaatiin bajeein, enuha suuji caohachaaauru temuhin ichaa leinjiin cachane jana, uha tabanaane jana que tacaa uujinaa mijiaaanein nihanatiin nii loreri comaene, caohatiin ichanohin nihane jaun. Nii rijiicha cacha, canu ere tonoraain caitoonjoan ichaa chabana jianelanaala ne.

⁴⁹ Jana quere tonoraeniha cachanete, araracaeriin atane bajeein, baasooru que banesijiateein loreri ichara cacha rijijieein ne. Nii jana uha tabanaane, que mijiaaanein tacaa ujuunaane jana, beraujuaain nitaje nii loreri, nii rijiicha nii canu aonaane sainejeein, quere tonoraelanaala nenacaauru cachaaauru,” nae acaauru rai Jesuso.

7

Romanocuru rai soondarooru curuaanaa cafitaan letono rautaa Jesusone

(Mt 8.5-13)

¹ Inae nii cachaaauru rai irihane nainaan jetaote, Caferenaan cue aina nerelanacaauru aina Jesuso.

² Nii jana jetaote, nii Caferenaaon ichoae leinjiin Romanocuru rai soondarooru curuaanaa cafitaan. Nii jana nii cafitaan letono-jataain belaaain niicha sirii jetaote, cunaiteein ohane rai ne.

³ Nii jaun jetaote, nii Caferenaaon turuhin niha Jesusone inaoriin jetao, Jorioocuru bichauhenaauru letoae nii cafitaan, conujueein Jesoso cotihaca cuuruhane, nii rai letono cunaitenaa rautaa uhane coina.

⁴ Nii jaun jetaote, rene turuhin:

“Iine cotihaca uhacaanu canacaanu letoaa cafitaane jaunra.

⁵ Jataain canacaanu araachuru belaichaneein, aca canacaanu rai sinacoca ichaerateein, naaonjoaain nihane jaunne, caa cafitaan coroatajanein rai letono rautaaaine jerichaanura,” naaure jetao Jesoso rai.

⁶ Nii jaun jetaote, acaauru aina cuhin, inae turuhe lalajeein cuujueeruha Jesoso ainane jana jetao, rai belaichaauru letoae nii cafitaan: “Curuaanaa, coatiha nii chaque ichei nelateein nihaaun canu loreri asae turuhine coina.

⁷ Nii jaunne caraajenhane ii cotihaca uheneun. Acaihaniji aitoote nerautamiin canu letono. Ii aitohine rijijieein nerautarichaaain canu letonone coitucuhanune jaunne ichei raujiaain berateun.

⁸ Nii rijijieeinne canu letoaaauruha canu curuaanaacurune tonoraain neun. Nii rijijieeintechu, canu bijiu nenacaauru soondarooru caje chunucoha letoaanune, canu ere tonoraain cue. Jana chunucoha cotihacaaun uhane coinanete canu ere tonoraain uhe. Jana canu letono letoaanu chaelai ichaane coinanete canu ere tonoraain ichae, nanichuchera,” naain letoaa cafitaane jaun inae aitoha cuuruhane jana jetaote,

⁹ cojoelatiin, nii aina amuhemuhenaauru cachaauru coarajeein jetao:

“Coatiha Israelita nichaachene lauri jana, caa cacha tochaneein jataain quesenetaera coarahaunta,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

¹⁰ Nii jana inae jelaiha cauha cuuruha nii cafitaan loreri asae nii niicha letoaaaurine jana jetaote, inae acaauru ajiniha nerautaaain niha nii rai letono cunaitenaane jana turuure.

Leinjiin autana calaohi ichatiha ohane caje Jesusone

¹¹ Nitohanihane baiha jetaote, aina nerelanacaauru, chaen arajiin sacurera cachaauru, naaonjoaihunri aina leinjiin nese Naain ineein curuajai nichae cue jetao Jesoso.

¹² Nii jana jetaote, inae turuhelalajeein cuujueeruha nii nese quene jana jetao, leinjiin ene autana calaohi- leinjiin acaacha calaohineein nena onaa conautiha jetao cuure. Nii jana jetaote, nii nese caje cuhacoaain arajiin corihaniha cuure cachaauru.

¹³ Nii jana nii autana coaraa Jesusone jana, cairichaaajoaain coaraane jaun jetaote: “Coo chanaara,” naain jetao,

¹⁴ nii rijieeoritiin, nii onaa roha nichuuntaain, nii amaunruhane jaa rori dadaane jaun jetao, ecu inacuhin coarajeeuruha nii baijiaain amaaurerane jana jetao:

“Enamanaa, nimichuhin nelauriaaura,” naa Jesusone jana jetao,

¹⁵ inae nimichuhin nelauriaain ere nii onaa. Nitohaneein nii neba rai nii onaa ichateein tiha Jesusone

¹⁶ coaraain jetaote, satiin acaneein nihane que suujua acateein cojoelatiin jetao:

“Jataain itolere amurijiriin nelateein, itolere ichana nainera *profetate* cana rene turuera,” naain jetao:

“Cana Coaunera rai cacha nichaachene coroatajaniha uhera,” naaure jetao Cana Coaunera coroajeein, neebana nitohanai coaracuruhane jaun.

17 Nitohanein coaraain jetaote, satiin Jodea batane sacuritaain jetao beeuruhane jaun, nii onaa ichatiha Jesusone coitucuure.

Joan Baotisita letonocuru
(Mt 11.2-19)

18 Nitohanein onacaauru ichateein, naaonjoan Jesusone coaraain jetaote, Joan rai biha cuure sacuureraauru. Nii caje coitucuhin jetaote, coroatajai sacuurera cotijiaain jetao:

19 “‘Tina esinae rauhijiriin canacaanuhacha cohajei turuha uheneninee. Aca neneeine canacaanu rai beeu, leeocho cohacaanune coina,’ naain banichuche rene turuhincha,” naain jetao letoanajae Joan Baotisita.

20 Nii jaun cuhin, Jesoso rene turuhin:

“Joan Baotisitate canacaanu letoae, ii esinae rauhijiriin nii canacaanuhacha cohajei turuha uhenenineeine bajaacanune coina. Aca neneeine leeocho cohacaanune coina,” naauruha Jesoso rene turuhin Joan letonocurune

21 rijieoritiin jetaote, araai laurii cunai caaun cunaitenacaauru cachaauru rautaaain, arajii maosacuru nota teein, coitucuchuhi caaun cunaitenacaaurune maajeein rautaacoaane baiha jetao, nii coroatajai Joan letonocuru rai jetao:

22 “Chajaain Joan rai caa ena inaraacha coarai aina inaraacha aonai benichuche. Chaen, inae maosa neeuruhane caje notaauruha maosacuru. Bacosacuru netonaite inae nichaauraaain amuure. Cosibinacaauru netonoaite inae cosibi caje nerautaacoaaure. Iricho saacuru netonaite, inae irichohin neeure. Nii jana onacaaurute jerichanejeein cacha neein jaberoconeein nichaauraaain neeure. Jana cairicheinejeein nenacaauru raite, jataain acaauru rausiaaerichaaain Cana Coaunerane beebeje.

23 Nitohanihane jaunte, nerausiajeein neeurureein canu que jaecohane janelanaala nenacaauru,” naain jetao, “Chajaain caritiin benichuche Joan raicha,” naain jetao acaauru letoae Jesoso.

24 Niritoha acaauru raine jaun, jelaiha cauha cuuruha nii Joan letonocurune jana jetaote, nii Joan que cachaauru rai ereereje jetao Jesoso. “Chatohanai coaraa curejetocoichelu nii cacha areroo cuhin. Leinjiin jiarana nujuan cujuanaacha rurujuaina coaraquichelu.

25 Chatohanai coaraquichelu. Leinjiin cacha cajione caohacha que necoreetein neina coaraquichelu. Nete nii cajione caohacha que necoreetein nenacaauru, cocoinanacaihuru loreri asae neeuruhane coitucuhiche raotojoein.

26 Chatohanai jian coaraquichelu. Leinjiin *profetana* coaraquichelu. Aiha jerihane, jataain *profetacuru* amurijiriin nena leinjiin *profetate* coaraquichelu.

27 Nii Joan que tejian, rai Calaohi nichaunne rai aitelu jetao:

‘Chajinihane quere beranu que leinjiin letoareeunni, turuhine jaanu rucuheraanu quera,’

naain belu Cana Coaunera, niicha laenaeratenojoi rai Quiricha inoaensi cuhane.

28 Coatiha inoaenlu caje coauneein, enanetojoein nihei chuni nii Joan amurijiriin nei cacha. Nete laen ena turunaa Cana Coaunera Cojoanona, canuhacha tei que nena cacha, leeochoauru fautaain nihane niha natiin jataain Joan amurijiriin ne.

29 Nete cachaauru relaa Joanne jana, satiin aonaraauru cachaauru, nii Joan que acauhanau teein nebaotisaerateeurelu. Nii choae tacaaintechu,

Roma curuaanaa rai *impoestonu* que cachaauru cobaraain coriqui bajaaurera netonai necha ansaineein neeuruhane saijieein nebaotisaerateeurelu, esinae rauhijiriin Cana Coauneraacha icharatenohi ichaa Joanne esentaauruhane jaun.

³⁰ Jana fariseeocuru aina Cana Coaunera naitoonjoa que cache relaaureaauru, itolere amurijiriin Cana Coaunera coitucutoha nocoetocuruhane saijieein nebaotisaeratenaa jerecuruhilu, Cana Coaunera icharatenohi icharanein aiha Joanne esenetana jerelanaala que jaolecooruhane jaun.

³¹ Nitohaneeinte itolere acaauru rai baaso ne. Nihei acaauru rai chabana caohacha.

³² Acaaurute nenaanaja cataaun nocoatijiana jaun auno toteeuruha acaauru amute canaanaihurune jana, raasanaa jerelanaala neein, niheichu berane ichacuruhane jana chanaaurene acaauru amute canaanaihuru. Nii rijiichuruha caa enene nenacaauru cachaauru.

³³ Nii rijiichuruhane jaunte, turuha Joaan Baotisita coaerai conaa inaelanaala, faan niha natiin quinaa inaelanaala, naaonjoaaine jana, 'Nechu aansainihane jaunte ai, nechu jataain coitucuchuhi siriha rai suujua cuhanene jaun,' naain que ereeichelu.

³⁴ Nii baiha canu- Cachaneein nejanohanaa nichaaunne turuhin, coaerai cohin, lenoneein, naaonjoaanune jaunte, 'Achtiritiinjiene tabaain lenoneein ajetoriaaneeun. Chaen jene nechu aansaineein ichaonacaauru cachaauru belaaain, Roma curuaanaa rai *impoestonu* que cachaauru cobaraain coriqui bajaaurerane maajeein belaitoon,' naain ereeiche caque.

³⁵ Nete inae ecu tihane bana esinae rauhijiriin Cana Coauneraacha icharatenohi ichacaaunne coitucuha cuurureein satiin cachaauru," nae jetao acaauru rai Jesoso.

Leinjiin fariseeonein nena Simoon rene turuha Jesusone

³⁶ Leinjiin fariseeo jetaote, Jesoso cotijiae rai loreri asae turuhin lenoniha cuhane coina. Nitohaneein cotihacane jaun cuhin, inae loreri asae turuhin, lenonecuruhane coina rori ichoae nelauriaa Jesusone jana jetaote,

³⁷ turuha cue leinjiin ene cojoaeloroheri nii neseu ichaonaa. Nii ene jetaote, nii fariseeo loreri asae turuhin lenoniha cuha Jesusone inaoriin jetao, lecuruhin jataain coretiin nena ere ne jujui amaain turuhin jetao,

³⁸ chanaain Jesoso tijia rohan nelauriaain, rai nota baca que jetao rai tijia rujuae. Nitohaneein rujuaane baiha jetaote, rai couturiji que caruruhin jetao liosiin, ere ne jujui que rujuae.

³⁹ Nitohaneein ichaane coaraain jetaote: "Esinae rauhijiriin leinjiin *profetanihane* jana nihanete, caoneein tiha caa ene cojoaeloroerine jana, baaso nihane coitucure caa cachara," naain jetao suujua ereein coaraje nii Jesoso cotihara fariseeo.

⁴⁰ Nii jaun jetaote, nii fariseeo rai:

"Simoon, icheina erena jereeun aonaaine coina," naa Jesusone jana jetao:

"Saan. Aitoo caraine aonaera, cache relaera," naa nii fariseeone jaun jetao:

⁴¹ "Leinjiin cache jetaote, coroatajai cache rai coriqui te, jelai amuritoheriin rai cainacuruhane coina niqui. Nitohaneein jetaote, leinjiin rai te saoquei fashaain. Jana leecha rai jetaote, te saoquei chooncaain.

⁴² Ne jetaote, coretena nainecurenihane jaun, nii coroatajai que rebeeonacaauru cachaauru cobaraelanaala acaauru que suujua acate nii coriqui erora. Tonaai jana nii que. Chariji jana nii coroatajaaihuri caje, jataain nii coriqui erora belaaain coare," naa Jesusone jana jetao:

⁴³ “Jerihane nii leeochoa amurijiriin rebeeona cachate jataain nii coriqui erora belaaïn coaraera,” naa nii Simoonne jaun jetao:

“Esinae rauhijiriinte aitohicha,” nae jetao Jesoso.

⁴⁴ Niritiin jetaote, nii ene coarajeein, nii Simoon rai jetao:

“Caa ene coaraaunachuhinti. Coatiha jauriaanejeein ii loreri asae turuhannune jana, catiha culeecaaunne coina carai acau tiheeï. Nete laen caa ene, rai nota baca que catiha culejeein rai couturiji que caruruhin jacorae.

⁴⁵ Coatihachu turuhanune jana canu meri lioracaheeï. Caa enete laen turuhin enohane caje coaaneen canu tijia lioracaane jianene.

⁴⁶ Niheichu nii jujui niha natiin cacouturi ichoae tiheeï. Jana caa enete laen catiha ichoae erene jujui chorohin que catiha rujuae.

⁴⁷ Nitohanihane jaunne ichei aitoon. Arajii rai nosate inae que suujua acate, jataain canu esenetaain canu belaihanne coaratihane caa ene ne jaun. Nete laen, nii leeochoaauru amurijiriin caohachaaïn ichaoha nocoetonacaauru, rai nosa caje chabana nichoteeurenereen, chabana osaacuruhane coitucuhin canu belaina jerecurenihane jaun,” naa nii fariseeo raine baiha jetao,

⁴⁸ nii ene rai:

“Inae itolere baaso ichajeein ichaohine caje ichoteratenojoinneeïchera,” naa Jesosone jana aonajeein jetao:

⁴⁹ “Chaneeinna ne caa cacha, itolere baaso ichajeein niha caa enene jaan caje niha natiin ichoterateen nihane coina,” naauruha nii aina ecu cotihanohineeï neen aonajeeurerane coitucuhin jetao:

⁵⁰ “Qesenetaaine jaunne, ichoteratenojoinneeï neeïche, baaso ichajeein neene jaan caje. Raotojoeen chenenajaun caunihuchera,” nae jetao Jesoso, nii ene rai.

8

Jesoso coroatajaneraauru enecuru

¹ Nitohaneen jetaote, itolereeneen neseuru naineen, nenanajaaunru naineen amuhemujueen Cana Coaunera cojoanonaa que ereerejeein amuhemuherejete Jesoso, lechoonca coroatajai rai afosotooru,

² chaen coitucuchuhi caje, joenreein cunai caje, naaonjoaihunri caje niicha rautauri enecuru tabaauru que corihaneraain. Niichuru aina jetaote cuelu, nii caaunsineeïn suujua cuhane coitucuchuhi sirihane jana nii Jesosohacha rautai “Maadala bene” naain niicha curuaateuri Mariha,

³ chaen Erodesi amihaneeo beraichaneen nenea Cosa comasai Joana, chaen Sosana, naaonjoaihunri aina leeochoaauru arajii enecuru jetao, acaauruhacha sirii que acaauru coroatajaneraneen cuure.

Temule jaera parabola que erenaa

(Mt 13.1-9; Mr 4.1-9)

⁴ Nii jana jetaote, neseuru caje cuhacoaain Jesoso coaraa cuuruha arajii cachaaurune jaun, arajiin netaojiaauruhane jaun jetao acaauru rai: “Aonacuchene ena inara rai temule jaera *parabola* que erete coitucuhiche.

⁵ Leijnii cacha, ucuhe riaaca cuhane jaun jetaote, bero cuhane naluha nii niicha riaajai nucuhenne jaun shaaocure cachaauru. Chaen tabaauru quihure tajaaelinaacuru.

⁶ Nii jana tabaauru ajeri choae nalunacaauru jetaote, omarohane sainejeein ohijiacoae.

⁷ Tabaauru oja neeonjoai jana nalunacaauru jetaote, omarohane jana amurijiriin omaroha ajaenane jaun ohacoae.

⁸ Jana tabaauru atane caohacha choae nalunacaauru jetaote, caohachaain omaruhane jaun, ele ucuhecuro caje ele fashai ucuheneeinchuru nefae,” naain jetaote, acaauru rai tonijiaain: “Caa caitoonjoan coitucunaa jeriquichene aonacuche,” nae jetao Jesoso.

*Temule jaera parabola que acaauru relaa Jesusone bajaauruhane
(Mt 13.10-17; Mr 4.10-12)*

⁹ Niritiin temule jaera que cachaauru relaa Jesusone jaun jetaote: “Chatohanai quena nii temule jaera que cuaain cachaauru rai aitohi,” naain Jesoso caje bajaauruha aina nerelanacaaurune jaun jetaote:

¹⁰ “Inaraacha quete rai Cojoanona coitucuerate Cana Coanera. Nena laen, nii canu esenetana jeriheichuru cachaauru rai carijieein erenaa *parabola* que cuaain acaauru rai beeun, nabana coaracuruhane nihanatiin coitucurenihane coina, niheichu aonacuruhane nihanatiin coitucuruhane coataa.

*Temule jaera parabola que cachaauru relaane biha Jesusone
(Mt 13.18-23; Mr 4.13-20)*

¹¹ Nii temule ucuhe riaara que aitocooaunne jaan erenaa *parabolate*, Cana Coanera beratenojoi rijijieein ne.

¹² Jana nii bero cuhane nalunaa nucuhe que caitoonjoante, Cana Coanera beratenojoin aonaain inae esenetaain neeuruhane jana, nabana nichoteeuruhane coataa acaauru coritaa uha moconajaerane jaun suujua elonaain nenacaauru cachaauru rijijie.

¹³ Jana nii ajeri choae nalunaa nucuhe que caitoonjoante, Cana Coanera beratenojoin aonaain, corojeein esenetaain neeuruhane nihanatiin, cara-jaelanaala basiinjiincha esenetaaoriin, inae necairichanaa coaracuruhane que nererojoecaain jianeraauru rijijie.

¹⁴ Jana nii ajaena jana nalunaa nucuhe que caitoonjoante, tonoraain aonacuruhane nihanatiin, jeraaen jianejeein cuaajeein, jataain niicha lateeicha que coacuhin, coriquiquiin raotojoein neeururichaanne coacuhin, itolere bana niicha jereeicha ichajeein, jeriha Cana Coaneranane rijijieein chachana jerelanaala nitajerai nenacaauru rijijie.

¹⁵ Jana nii atane caohacha choae nalunacaauru nucuhe que caitoonjoante, nii jataain jereein aonaain, nii beratiha Cana Coaneranane rijijieein naitoonjoan ichajeein, itolere bana tonoraain laraajiin jianelanaala nenacaauru cachaauru rijijie,”

*Cono que cacha relaa Jesusone
(Mr 4.21-25)*

¹⁶ “Nihei chuni cono mocohin bujuaihu tera. Niheichu arana asae tenaa nainihe, nabana nocohenaanau turuuruha loreri asaae turunacaaurune coataa. Nitohanein bujuaihu telanaalate ecuun te, conohanau loreri asaae enooruha turunacaaurune coina.

¹⁷ Nii rijijieeintechu, ena caa inara relaunne jaan coitucuelanaala nenacaauru, rijieeori bana coitucuurureein.

¹⁸ Aihane jaun, caohachaain aonacuche. Nii rijijieeintechu ena canuhacha tei raera jelai amuritoheriin rareein inae ecu tihane bana. Jana nii canuhacha tei latelanaala nenaate cha colane nedaareein inae ecu tihane bana,” naain acaauru rai be Jesoso.

*Rai neba aina Jesoso nejeraauru
(Mt 12.46-50; Mr 3.31-35)*

¹⁹ Niritiin cachaauru rai ereerejiha Jesusone jana jetaote, rene turuha uure neba aina rai nejeraauru. Ne jetaote, rohan turunaa nainecurene, jataain arajiin ecu turuuruha cachaaurune jaun.

²⁰ Nii jana ecu nenacaauru tabaauru jetaote,

“Taute aerene neeure ii nejeraauru, ii neba aina. Jataainte ii coana jerecure,” naain Jesuso rai beeuruhane jana jetaote,

²¹ “Aiha niqúi. Nete Cana Coanera beratenojoi esenetaain, rijijieein ichaohin, naintonjoa rijijieein ichara cachate, canu fojiara aina canu nejeraaurunera,” naain jetao tonoranajaen Jesuso.

Fichafichanaa aina cujuana suruaa Jesusone

(Mt 8.23-27; Mr 4.35-41)

²² Nii baiha jetaote: “Amaauchete caa nemuri jerau cunichaachera,” naain jetao, aina nerelanacaauru aina leinjiin bote cuhane fauhin cuhin jetao,

²³ nemuri jera jaohajeeuruhane jana jetao, uhe cujuana tabai aina fichafichanaa. Nii jana, sinitoha Jesusone jana jetao, inae nemoha acaune jaun, caaun nalunaa jere nii cuurunaja bote.

²⁴ Nii jaun jetaote nesoone caun

“Cacha relaera, cacha relaera, inae nalurichaacheje,” naain Jesuso no-coauruhane jaun jetao, nimichuin cujuana aina fichafichanaa suruha Jesusone jaun jetao, tonajelanaala cuujeeure.

²⁵ Nitohaneein cujuana aina fichafichanaa suruaain jetaote, nii aina nerelanacaauru rai jetao,

“Chanuna cha esenetaeneeiche,” naa acaauru rai Jesusone jana jetao, nesoonetiin cojoelatiin jetao, “Chaneeina ne caa cacha, nere tonoraain nesuruha cujuana aina fichafichanaane coina,” naain jetao nejesinajeein ita caje bajaure.

Jerasa batane que nenea coitucuchuhi siricha

(Mt 8.28-34; Mr 5.1-20)

²⁶ Nirijieein cuujeein jetaote, tabiicha nemuri jera jaohin, najauriaa cuure Calileea jeraniha nenea Jerasau batane que.

²⁷ Inaen ecu turuhin najauriaain, atane choae iniha cuha Jesusone jana jetaote, nii nese caje cuhin que taca cue suujue cuhane coitucuchuhi siricha cacha. Nii cacha jetaote, nii chaabana cajione jiaain, niheichu loreri asae nihanatiin ichoaelanaala atane bana ichoaecha ichoae.

²⁸ Aca jetaote, Jesuso coariin nacatiha auhaquiin semojoaain tacaain jetao;

“Coa caniha nenoaain carerojoecaara, acaihaniji nenea Cana Coanera Calaohi Jesuso,” nae jetao Jesuso rai,

²⁹ caje mituha, nii suujua cuhane neein aasaera coitucuchuhi coina aitoha Jesusone jaun.

Nitohanihane jaun jetaote, araai saain *cadena* que caohatiin biji aina tijia ichohacuruhane nihanatiin, rai molohin cacha nenajanihu amaauruha nii coitucuchuhicurune, ecu nii cacha areroo ne.

³⁰ Nitohaneein rai irihane jana jetaote:

“Tonaa ichurujuata,” naain caje curuaa bajaa Jesusone jana jetao,

“Lejioon niha canu curuaara,” nae jetao nii cacha, jataain arajiin suujua cuhane neeuruha coitucuhuhicurune jaun.

³¹ Nii arajiin suujua cuhane nenacaauru jetaote, usi jana acaauru letoaa Jesusone coataa jetao,

³²⁻³³ ichatane ucuunno que arajiin lenoniha neeuruha coosichurune jaun jetao, nii coosichuru suujueniha enooruhane coina Jesuso caje bajaure. Nii

jaun jetaote, nii jereein caje bajaauruhane rijijieein jeriha Jesusone jaun jetao, nii cacha caje mituhacoaain nii coosichuru suujueniha enooruhane jaun jetao, nemuri cuhane nichorohin acauhanau naluhin ohacoaure nii coosichuru.

³⁴ Nii coaraain jetaote, satiin jelai caje sorohin, nenaanajaaunru, neseeuuru, naaonjoaihunri naineein biha cuure nii coosi beraihurera cachaauru.

³⁵ Nitohaneein beeuruhane jaun, cuhin coaraa cuuruha cachaaurune jana jetaote, Jesuso tijia asae lauhaca coujurihu cacha neein necoreetein nii suujua caje coitucuhichuru mitunaja cachane jaun jetao, coaraain coasichure nii cachaauru.

³⁶ Nii jana, nii cacha caje mituuruha coitucuhichurune jana coaraauru jetaote, esinae rauhijiriin nii nerautaane rijijieein beure leochaauru cachaauru rai.

³⁷ Nitohaneein coaraain jetaote, satiin nii Jerasa batane que nenacaauru cachaauru jetao, jelai caje amuha Jesusone jerecure, jataain coasichuruhane jaun.

Nii jaun jetaote, bote cuhane fauhin, jelai caje amuha Jesusone jana jetao,

³⁸ aina cunaa jere nii coitucuhichuru mitunaja cacha. Ne jetaote, aina cuhane jerelanaala:

³⁹ “Jiaohine. Chajaaincha jelaiha chenenajaun cauhin, ii rautaaain niha Cana Coaunerane beebejenihun,” nae jetao rai Jesuso.

Nii jaun jetaote, ecu nedaain, satiin nenaanajaaunru naineein cuhecujeein jetao, rautaaain niha Jesusone beebejein amuhemujuen nii cacha.

*Jairo cacunu. Chaen leinjiin ene Jesuso cajione dadaera
(Mt 9.18-26; Mr 5.21-43)*

⁴⁰ Nitohanihane baiha, jelaiha nemuri jerau cauha cuuruhane jana jetaote, jataain corojeein Jesuso raure, turuhane cohajeeuruhane jaun, satiin cachaauru.

⁴¹ Nii jana jetaote, turuha uhe leinjiin cacha- sinacoca curuaanaa neein nena Jaironeein niicha curuaateuri. Nii cacha jetaote, Jesuso tijia asae neseoriaain jetao conujeein cotijiae, rai loreri asae turuha cuhane coina,

⁴² jataain ohane rai niha leinjiin rai cacunu- lechoonca coroata jaanacajine jaun.

Nii jaun cuha Jesusone jana jetaote, jataain arajiin sacuuruha cachaaurune jaun, sururucure cachaauru.

⁴³ Nii arajiin cunacaauru jana jetaote cue leinjiin ene- lechoonca coroata jaanacaain nirijieein ichana jaohajeein cunaiteein nena. Nii jetaote, jitariin niicha sirii coriqui jaohin nocoicharate niqiu. Nejetaote, rautasihurene nii chuni coichaeraauru.

⁴⁴ Nii ene jetaote, Jesuso caaijie cuhin, rohan nichuuntaain rai cajione auha dadae. Nii Jesuso cajione auha dadaane rijieeoritiin jetaote, inae nesurue rai ichana.

⁴⁵ Nitohaneein dadaane jana jetaote:

“Chatoon canu dadae,” naain bajaa Jesusone jana, satiin dadaauruhane suujueeuruhane jaun jetaote,

“Cacha relaera jataain araaicha cachane jaunte, ii sururucure jerane,” naa rai Fedorone jana jetaote:

⁴⁶ “Aihei bajiaa. Chunucohate jerihane canu dadae. Cacaje mituha cacha rautacaanne jaan cajene coitucuunra,” naain jetao bajae Jesuso.

⁴⁷ Niritoha Jesusone jaun, nesuujuenaa nainenihane jaun jetaote, rijijijianein Jesuso acatiha neseoriaain: “Naaonjoaain cunaitichaaunne jaunne,

nii caje nerautasinihanune jaun, ii dadaaunra. Nii ii dadaanune rijieeori-tiine inae nerautaaun canu cunai cajera,” naain satiin aonajera urichoo jitariin biha nii enene jana jetaote;

⁴⁸“Aihachuhisi. Jataain ii rautaanune esenetaaine jaunte, ii cunai caje ner-
autaaicha ene. Chajaain chaque tonajelanaala chenenajaun caunihunra,”
nae jetao rai Jesuso.

⁴⁹Nitohaneein jaiti ereerejiha Jesusone jana jetaote, turuhin jetao:

“Coa nenacaaeneein nii cacha relaera reroecaa. Inae oha ii cacunura,”
naain jetao biha uhe letoaaauruhane jaun leinjiin cacha, nii sinacoca curu-
aanaa Jairo rai.

⁵⁰Niritoha nii cachane aonajeein jetaote,

“Coa tonajian. Raujiaaincha quesenetaaute nacoaauneein ichanamiin oo
caje ii cacunura,” nae jetao Jairo rai Jesuso.

⁵¹Niritiin cuhin jetaote, nii Jairo loreri asaae turuhin, Fedoro, Saantiaao,
Joan, chaen, nii ene fojiaraauru, naaonjoaihunriicha enoae jiniichaain nii
loreri asae.

⁵²Nitohaneein inae loreri asae enooruhane jana jetaote, jataain satiin
coinaderaain nii ene coisichuruha nii loreri asaae nenacaurune jaun:

“Coa chanaache. Coatiha ohane jaun aihei caa ranuna. Sinihane jaunte
aicha,” naa acaauru rai Jesusone jana jetaote,

⁵³satiin esenetaelanaala coenacure- nii ecu neein coarajeeurera
cachaauru, esinaen rauhijiriin oha nii ranunane coaracuruhane jaun.

⁵⁴Nii jana jetaote, biji que nii ranuna onaa mucuhin tonijiaain jetao:
“Ranuna, chajaain nimichuura,” naa Jesusone rijieeoriitin nimichuhin jetao,

⁵⁵nacoaauneein raurononeein oo caje ichanae nii ranuna. Nitohaneein
ichateein jetaote, corohateeuruhane coina aite Jesuso.

⁵⁶Nii jaun jetaote, jataain cojoelatooruha rai fojiaraaurune jana jetao:
“Jiaonriha caa catoaneein ichateein nihanune beeiche chuni rainera,” naain
jetao suujuatenajaen Jesuso.

9

*Cana Coaunera Cojoanonaa biha cuuruhane coina aina nerelanacauru
letoaa Jesusone*

(Mt 10.5-15; Mr 6.7-13)

¹Jelai lechoonca coroatajai aina nerelanacauru taojiaain, acaauru aina
neein cocoinanajaain jetaote, letoanajae Jesuso, cacha suujua cuhane ne-
nacaauru itolere coitucuhichuru sitaain, cunaitenacaurune maajeein
rautaauruhane coina.

²Nitohaneein jetaote, Cana Coaunera Cojoanonaa beein, cunaitenacaa-
rune maajeein rautaauruhane coina acaauru letoae.

³Nitohaneein letohanajaain jetaote:

“Coa inara biji achune, inara atora, inara achano, inara coriqui, necoree-
teeichene jaanu que inara cajione, naaonjoainuri amaa in cuhache.

⁴Chunijihun loreri asae turuhichene ecu neeuche jelai caje amuhichene
reentiaain.

⁵Jana chunijihun nese que turuhichene jana, inara ranaa jerelaanaala
inara aohana jerecurenihane, jelai caje amuuche. Inara tijia batane faofao-
hin riariaain ratiriinte, ‘Coaraain cau neein nainacuche,’ naain ichaquich-
ene coitucuurumiin caje,” naain jetao letoanajae Jesuso.

⁶Nii jaun jetaote, nii letoanajaane rijijieein cuhin, neseuru nainein
cuhecujueein jetao, ichoteratenajaane jaa erenaa rauhi raotono beebejeein
jetao, cunaitenacaurune maajeein rautaacoaure.

Suujua auhacaa Erodesine
(Mt 14.1-12; Mr 6.14-29)

⁷ Nitohaneen itolere ichaechajeein niha Jesusone coitucuhin jetaote, que suujua auhacaain nererojoecae Jorioocuru curuaanaa Erodesi. Tabaauru, “Joaan jete oo caje ichanaain ai,” naauruhane jana,

⁸ leeochoauru, “*Profeta* Irihasi jiete, oo caje ichanae,” naaure. Jana tabaauru jetaote, “Cana Coaunera Ere bera inoensi tabaauru jete, oo caje ichanaain ai,” naaure.

⁹ Ne jetaote, niritocuruhane coitucuhin jetao: “Caraajenihanena nii Joaan uluno moloheratihanune jana moloorelura. Chaaquena jana, nii itolere ichaa been ereure,” nae jetao Erodesi.

Nii jaun jetaote, jataain Jesuso coana jere Erodesi.

Saoqui oharaancai cacha rai lenone tiha Jesusone
(Mt 14.13-21; Mr 6.30-44; Jn 6.1-14)

¹⁰ Inae nii letoanajaa Jesusone caje turuhin, jitariin acaauruhacha ichai beeuruha nii cocoainain niicha letoauri afosotoorune jana jetaote, jelai cachaauru caje acaauru amaain, leinjiin nese Betesaaidau amanajae niqui Jesuso.

¹¹ Nejetaote, inae cuhane coitucuuriin, sacuhin, rene turuha cuuruha cachaaurune jana jetao, raotojoein acaauru raain, Cana Coaunera Cojoanona que acaauru rai ereerejeein, cunaitenacaaurune maajeein rautae.

¹² Nii jana inae sohane jaun jetaote, Jesuso rohan nichuuntaain:

“Chajaain caa cachaauru rai aitoote, taa ichuunucohacuru nenacaauru neseuru cuhin, nesurunajaanu aina lenone ariha cuurumiincha. Coatih nihei cau cacha caje lenone coreteein acaauru coroaatenaa jaanuta,” naauruha nii lechoonca coroatajai aina nerelanacaaurune jana jetaote:

¹³ “Niriimiin. Atiin inara, acaauru coroaateuche,” naa acaauru rai Jesusone jana jetaote:

“Saoquijieinchate neeje faan, chaen coroatajaain ate naajeeinchara. Coretiha cuhacaanune banaachate nena nainere lenone, satiin caa cachaauru raicha,” naaure jetao Jesuso rai,

¹⁴ itolereenein saoqui oharaancaain acaauru aina neeuruha cachaaurune jaun.

Ne jetaote aina nerelanacaauru rai jetao:

“Saoquichooncaa nanaain ita rohan tein acaauru lauriaauchera,” naa acaauru rai Jesusone jaun jetao,

¹⁵ nii aitohane rijijiein, ita rohan tein acaauru lauriaacoaure nii aina nerelanacaauru.

¹⁶ Inae satiin nelauriaacoauruhane jana jetaote, nii saoquii faan aina coroatajai ate mucuhin, coreniha dede coarajeein Cana Coaunera coroaecane baiha jetao, nii faan aina ate beeunebeeunein aina nerelanacaauru rai jetao te Jesuso, jitariin cachaauru rai chaluuruhane coina.

¹⁷ Nitohanein jetaote, inaeneeuruhane jaaun tiaaajoaain lenonecuruha satiin cachaaurune natiin jetao, lechoonca coroata omariin, omari nemoaure caute que.

Esinae rauhijiriin Mesihasi niha Jesusone biha Fedorone
(Mt 16.13-19; Mr 8.27-29)

¹⁸ Nii baiha jetaote, jelai aina nerelanacaauru aina cuhin Cana Coaunera bajaane jaun jetao:

“Tonacuruha canu que cachaauru. Chanichaaunchata,” naain acaauru caje bajaa Jesusone jana jetaote:

¹⁹ “Tabaaurute, ‘Joaan Baotisita jete, oo caje ichanaain ai,’ naaurera. Jana tabaaurute, ‘Cana Coaunera Ere bera inoaensi Irihasite ai,’ naaure. Jana tabaaurute, ‘Cana Coaunera Ere bera inoaensi caje leinjiin jete, oo caje ichanaain ai,’ naaure,” naain beeuruhane jaun jetaote:

²⁰ “Tonaquiche jana inara canu que. Cha nichaaun,” naain acaauru caje bajaane jana jetaote:

“Iite, Cana Coauneraacha letoai Mesihaseeicha,” naain jetao tonorae Fedoro.

Orichaaine biha Jesusone
(Mt 16.20-28; Mr 8.30-9.1)

²¹ Ne jetaote, niritocuruha raine jana, nii acaneein nihane beeuruha chuni raine coataa, caohate Jesuso.

²² Niritiin jetaote: “Nii inaraacha cohajei Cachaneein nejanohanune cairichaeriinte, caque jaolecoha cuurureein Jorioocuru bichauhenaauru aina saseredotecuru curuaanaacuru, chaen Cana Coaunera naitoonjoan que cacha relaaureraauru, naaonjoainuri. Acaaurute catinaa cuurureein niqiu, nena nichata janohane cuhane ichanaa cureeunnicha,” nae jetao acaauru rai Jesuso.

²³ Nii baiha jetaote, nii satiin ecu aina nenacaauru rai jetao:

“Chunucoha canuhacha relaineein canu ere tonoraeraneein nenea jerihane, itolere suujua letono ichana jerihane jianeein, coroso que canu tein canu cairichaururichaaaine rijijieein necairichanaa abaataain caitoonjoan tonoraain, jerichaaunne rijijieein neeine.

²⁴ Nitohanihane jaunte, cacoreniha nichao itajera, nichotiha cureein. Jana suujua letonohacha ichajeein, itolere bana rai caohachanuhacha coacuhin neite nitajereein.

²⁵ Chaaquena nelatere caa chauratane que neein, itolere rai nelateeicha que coacuhin rai nichao itajiha cachane.

²⁶ Chunucoha, canu que coejeein caitoonjoa quene maajeein coejera quene necoejereeeunni canuhetonai, canu- inaraacha cohajei Cachaneein nejanohanune, itolere ichana nainichaaunne coarateein, Canu Inaca necaohacha que necaohachaaain rai letonocuru anjeraauru aina turuha uhanune bana.

²⁷ Esinae rauhijiriin satiin cau nenacaauru tabaauru cachaauru ooruriinaain, Cana Coaunera Cojoanona coaracuruhane reeintiaain,” nae jetao acaauru rai Jesuso.

Nejelauneein nerotoha Jesusone
(Mt 17.1-8; Mr 9.2-8)

²⁸ Nii cachaauru rai irihane baiha, fosa janoneein catiaain, ichatane ucuuno que cuhin Cana Coaunera bajaa cuha Jesusone jana jetaote, corihaniha cuure Fedoro, Saantiaao, Joaan, naaonjoaihuri.

²⁹ Inae ecu turuhin Cana Coaunera bajaane jana, ecu neein coarajeeuruhane jana jetaote, itolereneein nejelauneein nerotoha nomerine jana jetao, rai cajione netonai jataain somajaain jiquihaquuin nerotohane jana,

³⁰ ecu aina ococohin aina ereeure coroatajai cachaauru Moisesa, Irihasi, naaonjoainuri.

³¹ Nitohanein jetaote, jataain cono caohacha que conaeraain neein jetao, Jerosaleeun cairichanojoneein oha curichaaain Jesusone que jetao ereeure.

³² Nii jana jataain siniitooruhane sainejeein jetaote, nirijieein ichaojoein jetao, cono caohacha cataaun neein coroatajai cacha aina iriha Jesusone jana, coaraje rai corihacuru aina Fedoro.

³³ Inae Jesoso rohan neeuru caje amuuruha nii coroatajai cachaaurune jana jetaote:

“Cacha relaera, jataainte caohate cau nihacachene. Coanete nichata-jaain lohanari jaacache, leinjiin ii rai, leinjiin Moisesa rai, leinjiin Irihasi rai, naaonjoaain,” nae jetao Fedoro. “Naaonjoaane coinete catohaneein coarate Cana Coaunera,” naain coitucuenihane jaun nirate Fedoro.

³⁴ Niritiin ereerejihane jana, acaauru conaacotaa dede sacarine jana jetaote, jataain nesoonetooruhane jana jetao,

³⁵ nii dede sacari jana toniin jetao: “Caate jataain jereein canuhacha cocoainain quiicha letoai Canu Calahinera. Nere tonoraain neeuchera,” naain jetao toni erena.

³⁶ Niritiin toniha erenaane aonajeeuruhane baiha, Jesoso coaracuruhane jana jetaote, inae jelai ecu ne. Ne jetaote, nii bana nii chuni rai nitohaniha Jesosone belanaala inauheneecha suujua cuhane coarajeein nii chuni rai beurene.

*Coitucuchuhi siricha leinjiin canaanai rautaa Jesosone
(Mt 17.14-21; Mr 9.14-29)*

³⁷ Nii cojoanoo nii ichatane ucuuno neeuru caje jelaiha fauha cuuruhane jana jetaote, Jesoso que taca cuure arajiin cachaauru.

³⁸ Nii arajiin que taca cunacaauru cachaauru jana toniin jetaote:

“Cacha relaera, atiin nohane caa acaihanijin quiicha sirii canu calaohi coaraau.

³⁹ Suujua cuhane coitucuchuhi sirihane jaunte, baasoneein tihane, auhaquiin tochojoaain tacaane, nujuaae caje lajane mitae. Jataainte, baasoneein jaberoco tein jianena jerene.

⁴⁰ Nii jaanne niqui ii aina nerelanacaauru rai aitoon, caje nii coitucuchuhi sitaauruhane coina. Nete ichana nainesihurene,” naa tonijiaain ehequiin, nii leinjiin cachane jaun jetaote:

⁴¹ “Jataainachura cha esenetaeneeichete nitaje rai nenacaauru cachaauru. Inaonjoan saneena inara aina neein inara abaantareeun. Chajaain cajiha nii ii calaohi uhaaura,” naa Jesosone jaun,

⁴² rohan nichuuntaa nii cunaitenaa canaanaine jana jetaote, atane ichoae tacaain siheite nii suujua cuhane nena coitucuchuhi.

Nii jaun jetaote, nii suujua cuhane nena coitucuchuhi suruaain jetao, nii canaanai rautaan, rai inaca rai te Jesoso.

⁴³ Satiin nii coaraain jetaote, itolere que nelateein, itolere ichana nainiha Cana Coaunerane coaraain cojoelatoore.

*Orichainne biha coroata saain Jesosone
(Mt 17.22-23; Mr 9.30-32)*

Nitohaneein cojoaelanaacojoai ichaain, acaauru notaaca Jesosone cojoaelatooruha satiin cachaaurune tonohanau jetaote:

⁴⁴ “Caohachain caa inara rai aitocooaunne aonacuche. Coa baitichache. Canu acaihaniji inaraacha cohajei Cachaneein nejanohanaa nichaanne, cocoainacaihuru bijihu tenojoiniha cureeunicha,” nae jetao aina nerelanacaauru rai Jesoso.

⁴⁵ Ne jetaote, acaauru que coitucuerateniha Cana Coaunerane jaun, nii acaauru rai aitohane coitucuurenihane sainejeein, acaauru rai biha Jesosone coina caje bajanaa nainecurene, bajaauruhane que nocoatocuruhane jaun.

*Chariji jataain nelateineein ne
(Mt 18.1-5; Mr 9.33-37)*

⁴⁶ Nii jana jetaote: “Charijina, caa cana jana, jataain leeochoaauru amuri-jiriin nelatineein nere,” naauruha nejesinajeein ita rai aina nerelanacaaurune

⁴⁷ aonajeein jetao, leinjiin canaanai mucuhin rohan teein jetao:

⁴⁸ “Canu coreniha, caa canaanai raerate, canu raane rijijieein aicheein. Jerichanejeein canu raain neitechu, caletoaera Ofa raa aicheein. Nitohanihane jaun, cau inara jana nelatihei rijijieein inaraacha coaraite, jataain nelatineein ne,” nae jetao acaauru rai Jesuso.

Canaacha ichai icharate, cana lauri rijijieein nenacaauru ne.
(Mr 9.38-40)

⁴⁹ Nii jana jetaote: “Cacha relaera, ii letononeein nenea rijijieein coitucuhuhi que suujuequiin nenacaauru rautain niha leinjiinne janane eruhin nii caohatihacaanu, cana aina nenaaneein ainihane jaun,” naa Joanne jaun jetaote:

⁵⁰ “Jiaonriha nitohanai ichara caohateein neeichene. Canaacha ichai ichaain nenaate cana lauri rijijieein nenacaauru ne,” nae jetao rai Jesuso.

Joan aina Saantiaaocha ichana jerei caohatiha Jesusone

⁵¹ Inae jelaiha dedeu cuhane catainajeein jetaote, Jerosaleeun necairichanaa coaraane rai nihane saijieein, atiin nelararajiaain, nii Jerosaleeun turuhane coina ucuae cue Jesuso.

⁵² Nitohaneein cuhin jetaote, najiniha nere beraanuuru letoaelu, turuhane jaanu ariha cuuruha leinjiin nese Samariaune coina.

⁵³ Ne jetaote, ecu ranaa jerecurenelu Samaria cocoaichacuru, rauhijiriin Jerosaleeun cuhane coitucuruha raotojoeinne jaun.

⁵⁴ Nitohaneein, acaauru ranaa jerecurenihane jaun jetaote:

“Curuaanaa, jereeune acaauru ichoae usi letoaacaanute, satiin mocohin nitajeeuruhine,” naaure jetao Joaan aina Saantiaao.

⁵⁵ Ne jetaote, acaauru rene nauriteriin jetao:

“Caohachaai nitohanai ichaain nihacachene,” naain jetao, acaauru co-taicha rijitiin caohate Jesuso.

⁵⁶ Niritohane baiha jetaote, leeochoa neseu jetao cuure.

Jesoso aina cunaa jerecuruha cachaaurune
(Mt 8.19-22)

⁵⁷ Inae bero cuhane cuujeeuruhane jana jetaote:

“Curuaanaa, cuhine jaan niha natiine, itolere bana ii aina nenea jere-unra,” naa Jesuso rai leinjiin cachane jana jetaote:

⁵⁸ “Aonaan, arolarihuru niha natiinte, sininajaanu siriin naaonjoaaur-era. Jerichanejeeintechu, sininajaanu siriin ne tajaacurura. Nii jana canu inaraacha cohajei- Cachaneein nejanohanune, coatiha nihei chunijihun neloraain nesurucuaaunne jaanuta,” nae jetao rai Jesuso.

⁵⁹ Niritiin jetaote, leeochoa rai:

“Chajaau canihara,” naa Jesusone jana jetao:

“Curuaanaa, jauriaanejeein canu cohacune, oha canu inacane reentihain aina nenicha,” naane jana jetaote:

⁶⁰ “Niriimiin, caa chabana nitajenaachara quiicha tei ichaonaa ranaa jeriheichuru, ecu nejesinajeein ita coaracurumiincha. Ii caniha uute, Cana Coanera Cojoanonaa beebejeeicha,” naa Jesusone jana jetaote,

⁶¹ leeochoa netonai:

“Curuaanaa, ii ainane unaa jereun canuhetonai. Jauriaanejeein canu cohacune, canu nenajaan nenacaauru rai necoenicha,” naane jana jetao:

⁶² “Nete, Cana Coaunera Cojoanonaa que nenea jeriha cachane, itolere bana niicha ichana jerei jianihane caohachae,” nae jetao Jesoso.

10

Caainsi choonca coroatajai Jesoso letonocuru

¹ Nitohanihane baiha jetaote, caaunsi choonca coroatajaain jetao aina nerelacaauru janijiin jetao, coroatajaanana coroatajaananaain najiniha letoanajae Cana Curuaanaa Jesocurisito, nii turuha curichaaanne jaun neseuru naineein cuuruhane coina.

² Nitohanein letoanajaain jetaote: “Esinae rauhijiriin arajiinte neeure Cana Coaunera coitucunaa jereraauru cachaaurura. Nete jataain coroatajaacure acaauru relaeranuurura. Aihane jaun Cana Coaunera bajaachete neeine acaauru relaeranuurura.

³ Nii nitohanihane jaunne ena inara letoaaunra. Nete jataain alalacaraain nii curiquicheein, taebiaen mululune jana situha cuha irine rijijieein curiquicheeinne jaunra.

⁴ Jiaonriha inara coriqui, inara atora, inara safato, naaonjoaihunri amaain cuhichenera. Coa chunijiun inacuhin, chuni rai caeneenejeein ereein cuhache.

⁵ Chaen chunijiun loreri asae turuhichene, ‘Raotojoein neeuche saain caa loreri asae neinequichenera,’ naauche inara turuneeicha.

⁶ Nii jana nii loreri asae niha caohachaaain nenea jereraaurunete nerausiajeein neeurureeinha. Jana caohachaaain raotojoein nenea jerecurenihane, coatiha nerausiaecururiaainta.

⁷ Chaen chunijiun nese que turuhichene, leinjiin loreri asaecha neein, lenonecuruhane jaan que lenoneein, acau cohin, naaonjoaaunchera. Niha rauhi, coreteraauruha amihanenacaaurune jaanura. Jiaonriha lorerichuru naineein cajihanein amuhemuhequichenera.

⁸ Chaen chunijiun nese que turuhichene jaan, caohachaaain inara raain inara coroateeuruhane jaan que lenonecuchera.

⁹ Chaen ecu neeuruha cunaitenacaaurune, acaauru rautaain, ‘Inaen ichuunnijaha, inara caje Cana Coaunera Cojoanonaara,’ naain acaauru rai beeuchera.

¹⁰ Leinjiin neseu turuhichene jana, ecu inara coana jerecurenihane:

¹¹ ‘Cau inara neseu turuhacaanune jana canacaanu tijia que nitiririchana utoonena riariaain ratirihacaanu, “Coaraain cau neein nainacuche,” naain ichacaanne que nainaquichene coina. Nete laen, inae ichuunnejeeorihana inara caje Cana Coaunera Cojoanonaane saijieein que jaolecohichene coitucuhichene caohachaera,’ naain acaauru rai beein, jelai caje amuuchera.

¹² Nii inara coiinteraauru cachaaurute, neecha aansaineein ichaonacaauru Sodoma cocoaichacuru amurijiriin jataain caseteco tabai coaraa cuurureeinha,” naain nii rai niicha letoanojoinunri rai be Jesoso.

Erenaa tonoraaichuru cachaauru (Mt 11.20-24)

¹³ Niritiin jetaote: “Cairichaaajoaiche, Corasiin, Betesaaida, naaonjoaain nese cocoaichacuru, jataain necairichanaa coariquicheeinne jaun. Bana inara rai cojoelanaacojoai ichacaanne rijijieein, Tiro, Sidoon, naaonjoaihun cana lauri Isaraelitanelanaala ichaonacaauru rai cojoelanaacojoai ichacaanne jana niha nete, acaauru ichoaichaniha inae Cana Coaunera que suujua acatecuruhane coarateein, baaso ichajeein ichaauruhane jianein neeuruhane coujunacane que inaderaain costaro siri caje nenea cajione jiaain, ajane que nerujuaain neeurure.

¹⁴ Nitohaneeichene jaunte, inae nii cojoanonaa que turuhane bana, Tiro, Sidoon, naaonjoaihun cana lauri Isaraelitanelanaala ichaonacaauru amurijiriin, caseteco tabai coaraa curiquicheein.

¹⁵ Jana inara Caferenaon cocoaichaneeinchene, inacojoein dedeeu cuha nocoetona jereein coaaquiche. Inarate, usi tabai cataaun jaonojoein nitajiha curiquicheein,” naain bihane baiha jetaote:

¹⁶ “Nitohanihane jaun, caohachaain inara raerate, jerichanejeein caohachaain canu netonoai raa aicheein. Jana, inara que jaolequiin, inara ranaa jeriheichurute, jerichanejeein canu que jaolequiin canu ranaa jerenihane jaun aihurureein. Nii rijijieein techu, canu que jaolequiin, canu ranaa jeriheichuru, jerichanejeein caletaera Cana Coaunera que jaolecoha aihurureein,” nae rai nii letonocuru rai Jesoso.

Jelaiha cauha cuuruha caaunsi choonca coroatajai nii niicha letoanojoin-urine

¹⁷ Nitohaneein letoanajaane jaaun cuhin jetaote, caje jelaiha rachoojoein turuhin jetao:

“Curuaanaa, ii letononeein nihacaanune jaunte irihacaanune, coitucuhichuru nihanatiin canacaanu ere tonoraain neeure,” naauruha nii caaunsi choonca coroatajai letonocurune jana jetaote:

¹⁸ “Aihachuhisi. Jiacane amuneein dede caje naluha uha Moconajaerane janane coarajeeun.

¹⁹ Canune, nitohaneein itolere que nelateein laraajiin cuhin, acanocuru, canaanru, naaonjoaihunri ichoae situhin, itolere coitucuhicuru amuritoiche, nii necairichanaa coaraelaanaalane coina inara letoaaun.

²⁰ Nete, nii nitohaneein inara ere tonoraain neeuruha coitucuhichurune nihanatiin que rachoojoein nena naineneeiche. Inae laenanohineein niha Cana Coaunera Quiricha cuhane dedeeu inara curuaacurunecha quete laen nainequiche rachoojoeichenera,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

*Rachoojiha Jesusone
(Mt 11.25-27; 13.16-17)*

²¹ Nitohaneein turuhin itolere ichacuruhane beeuruha nii rai letonocurune jaun jetaote, rachoojoein Cana Coaunera Suujue que suujuequiin jetao:

“Ii, dede, chauratane, naaonjoaain Coaunera neein, itolere Curuaanaa neein neeine coroaecaaunra Ofa. Iite, nii itolere coitucutoha nocoetonaacaauru que coitucueratelanaala, nii cha que nelatihei rijijieein nenaacaauru que nii coitucueraelanaala nena coitucuerateeicha. Aihara Ofa. Nitohaneein jereine jaunte ichaacha,” naa Cana Coaunera raine baiha jetao:

²² “Ofate caque itolere coitucuerateein ne, coitucuhin nihanune coina. Nihei chuni canu coitucunaa nainera, cacoitucuerateniha Ofane. Nii rijijieinchu canu, rai Calaohineein, que coitucueratenihanune, nihei chuni Ofa coitucuera. Canu, rai Calaohineein coitucueratena jerichaunne jaanruhachate Ofa coitucuurureein,” nae jetao rachoojoein Jesoso.

²³ Nii baiha jetaote, jelai tein aina nerelanacaauru rai jetao: “Nerausiajeinte neeiche, caa ena inaraacha coarai coaraain neeichene jaun.

²⁴ Arajii *profetacuru*, chaen *reycuru*, naaonjoaihunru inoasihurute niqui, caa ena inaraacha coarai coana jereein, caa inaraacha aonai aohana jerecurelu. Nete, nii coaraain, aonaain, naaonjaaunrenelu,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

Samaria cocoaicha que parabola que cuaain, leinjiin cacha relaera relaa Jesusone

²⁵ Niritoha Jesusone jana jetaote, rene turuhin jetao, “Tohanrihanicha,” naain nechu jataain coujuha jetao:

“Cacha relaera, cha ichareeun chariji bana nitajenaachara ichaonaa que ichaonaa nainichaaunne coina,” naa rai leinjiin Moisesa naitoonjoan rauhi que cacha relaerane jaun jetao:

²⁶ “Tonaainjia laenanohineein ne Moisesa aitoonjoan rauhi cuhane erere-taain coaraaine jana,” naa rai Jesusone jaun jetaote:

²⁷ “ ‘Jataain ishujua, ii suujue, ii coichana, naaonjoain aina cutaain, ii Curuaanaa ii Coaunera que ii suujua acatein, aca jerihane rijijieein coitucuhin naitoonjoan ichaain neeu. Chaen ijiabereeo belaaain coaraain neeine rijijieein, chamute cacha belaaain neeu,’ naainte ne nii rauhi cuhane,” naain jetao tonorae nii Moisesa naitoonjoan rauhi que cacha relaera.

²⁸ Nii jaun jetaote:

“Jataain caohatiinte aitohi. Nitohaneein neeinete, ichaonaa chariji bana nitajenaachara que niha curiquincha,” nae jetao rai Jesuso.

²⁹ Nii jaun jetaote, jaiti jitaain nii niicha coitucunaa jerei beniha raine que nainaa Jesusone coina jetao:

“Charijina camute cacha neein belaaain ichaoreeun,” naa Jesuso raine jana jetao:

³⁰ “Aonaaun. Coaraaunachuhinti, leinjiin cacha jetao, Jerosaleen caje Jericoo cuhane jana, bero cuhane eruhin, enuha que faofoaain sohin- rai cajione ruluhin- jitariin niicha siriine maajein ruluhin- ateinane lalajein ratiriin amuuruha necha aansainein ichaonacaauru cachaaurune.

³¹ Nii jana jetao, nii jeelai bero cuhane cuujiha leinjiin Isaraelitanichaachene lauri caje nenea saseredotene jana, najiniha niha nii cachane coariin, comarohin rauhijiriicha situhin amue.

³² Nii jana jetao coaiteen caaijie cuujiha, leecha Isaraelitanichaachene lauri caje nenea Lebitane jaun, acaantonai coariin, inauheneeicha coara-jeen comarohin rauhijiriicha situhin amue.

³³ Nii jana jetao, acaauru caaijie cuujiha leinjiin cana lauri Isaraelitanelanaala nenea inara jaole Samaria cocoaichane jaun jetao, coariin, cairichaaajoaain coaraane jaun jetao,

³⁴ rene nichuuntaain erene aina bino caje ichanohineein nenea coi que culejeein jetao, nii nocoasaja coichaain, cajione que conajaain jetao rai cabario ichoae lauriaain, coreteein turunaanaja leinjiin loreri asaae amaain ecu tein jetao berai.

³⁵ Nii cojoanoon jetaote, rai coriqui rocohin jetao nii nenaanaja erora corete jetao nii Samaria cocoaicha. Nitohaneein coreteein jetaote, ‘Atiin canu rai caa cacha beraain coichaa. Caa cacha coreniha ii coriqui jaohinene ii rai cainareeunni caaujiataain,’ nae jetao nii cacha, nii nenaanaja erora rai.

³⁶ Nitohanihane jaun, chariji jana nii nichatajaihuri caje nii necha aansainein ichaonacaauru cachaauru sonojoi cacha belaaain coarae, rai jabero-roco belaihane rijijieein,” naa Jesusone jana jetaote:

³⁷ “Nii cairichaaajoaain coaraain belaaain coichaera,” naa nii Moisesa aitoonjoan que cacha relaerane jaun jetaote:

“Inae laen coitucuhi. Nitohaneein iitonai ichaa,” nae jetao, rai Jesuso.

Mariha aina Marata loreri asaae turuha Jesusone

³⁸ Nii baiha jetaote, jelai caje amuhin leinjiin neseu turuhane jana jetao, rai loreri asaae rae leinjiin ene Marata.

³⁹ Nii Marata nejera Mariha jetaote, ecu turuhin ereerejiha Jesusone jaun jetao aonaane coina rai tijia asaae nelauriariin lauheque.

⁴⁰ Nii jana jetaote jelai niicha ichanenu aina ratiriin aihane jaun jetao, Jesoso rohan nichuuntaain jetao:

“Curuaanaa, tana itolereneein camijianeeon aina jelai caratiriin aiha caa canejerane coaraainete rai aiteneei canu coroatajaniha uhane coina.” naa Maratane jaun jetaote:

⁴¹ “Marata, aonaun. Jataain niha iicha ichanenune jaunna jataaain nererojoecai.

⁴² Nete jataain leinjiincha ne cacha rai jataain nelatei. Caa Marihate nii jataain cacha rai nelateein nei janijiin rae. Nii jaun nerinaain chuni caje ruluera,” naain jetao tonorae Jesoso.

11

Cana Coaunera bajanaa que aina nerelanacaauru relaa Jesusone (Mt 6.9-15; 7.7-11)

¹ Jelai cuhin Cana Coaunera bajaa cuha Jesusone jana jetaote, inae nainaane jana jetao:

“Curuaanaa, aina nerelanacaauru relaalu Joanne rijijieein canacaanu relaau Cana Coaunera bajanaa quera,” naauruha aina nerelanacaaurune jana jetaote:

² “Saan ai. Cana Coaunera bajaaichene:

‘Cana Coaunera,
ii acaihaniji Cana Coauneraneein
neeine coitucuhin neeurumiin satiin cachaauru.
Nihei chuni ii baiha ii rijijieein nei.
Dedeeu iicha jerei ichacuruhane rijijieein,
cau chauratane que netonai
ichacurumiin satiin chauratane que nenacaauru.

³ Canacaanu rai lenone teeute
canacaanu rai lanaeneeine lenone.

⁴ Baaso ichaechajeein
nihacaanune nihanatiin
canacaanu que ii suujua acateeu,
canacaanu rai baaso ichaain
nenacaauru que
canacaanu suujua acateein nihacaanune rijijieein.
Jiaonriha osa que nesaruhin nihacaanune
nainatejeein neeine,’
naain Cana Coaunera bajaauche bajaaichenera,” naain jetao acaauru relae Jesoso.

⁵ Niritiin jetaote:

“Coaracuchenachuhinti inara tabaauru niha rai belaichane jana, janotiin dede cataaun rai loreri asae turuhin: ‘Quiicha belai, taa niha ii lenone cautene.

⁶ Ena canu loreri asae turuha jataain quiicha belaine jaunne, que coroaatihanune coina aitoon, neniha rai canuhacha teeninune jaun. Ii raine jeelai que corereeeunni,’ naane janate nainere:

⁷ ‘Coa carerojoecaa. Inae canu bereecuru aina nesurucuaaunne jaun nimichuhin tenaa nainihaaun,’ naainte nesurunajaun neein tonorana nainere nii belaicha.

⁸ Netechu nimichuhin tenaa jerenihane saijieein conujiha nii belaichane, atiin nimichuhin jitariin niicha latei tenaa nainere.

⁹ Nii rijjijeeinte Cana Coaunera caje cha lateein bajaachene, inara rai inaraacha latei tereein. Cha lateein ariin bajaera raite, cha teein ne Cana Coaunera.

¹⁰ Satiin cha lateein ariin bajaerate, niicha latei eruhin ne. Nitohaneeinte rohan nichuutaain cha bajaa cachane, rai cha teein naaonjoareein Cana Coaunera,” naain jetaote,

¹¹ “Coaracuchenachuhinti inara, inara caje ate bajaain niha inara calaohine jana, inara, inacaneein rai acano teriquiche.

¹² Ainhane inara caje taje bajaane jana rai canau teriquiche.

¹³ Coaracuchenachuhinti inara baasoneein ichaohichene natiin, caohacha nejesina teein neeiche inara bereecuru raine. Nii amurijiriin techu lateein caje bajaain neeichene, rai Suujue que suujuequiin neeichene coina, nii bajaera rai Suujue teein nereein dedeeu nena Cana Inaca Cana Coaunera,” nae jetao acauru rai Jesoso.

*Moconajaera ichanohineein niicha ichai ichaa Jesoso beeuruhane
(Mt 12.22-30; Mr 3.20-27)*

¹⁴ Nii baiha jetaote, suujua cuhane coitucuchuhi sirihane jaun, caun eresilanaala niha leinjiin cachane jana jetao, caje sitaain rautae Jesoso. Inae caje mituhin amuha nii moconajaera letono coitucuchuhine jana, inae iriha nii eresilanaala nena cachane coaraain jetaote, jataain cojoaelatoore nii ecu neein coarajeeurera cachaauru.

¹⁵ Ne jetaote tabaauru: “Coitucuhichuru curuaanaa Beelseboote caa cache rai catohanai ichaane jaan tihane jaun, caa catohanai ichaera,” naaure jetao Jesoso coarajeein.

¹⁶ Jana tabaauru jetaote, esinae rauhijiriin aina niha Cana Coaunerane coaracuruhane coina nechu cojuha jetao, cojoelanaacojoai ichaane coina caje bajaure.

¹⁷ Ne jetaote, nechu cojuha aitocuruhane coitucuha raotojoeine jaun jetao:

“Inarate caa coitucuchuhi ichanohineein cunaitenaa cache rautaanune jaun, Moconajaera letononiha canu beeiche. Nete inara coitucuhichene rijjijeein, satiin caa atane que nenacaauru ita que nejerateein neein ita sooruhanete, jiniiquiin ita ichao itajeeurureein.

¹⁸ Nii rijjijeein techu, nii coaauquichene rijjijeein, nejesinajeein ita que nejerateein neeuruha rai letonocuru ainane, ita ichao itajeeurureein Moconajaera aina rai letonocuru. Nitohanihane jiniiquiin nii cha que nelateein neeururihei. ‘Nii coitucuhichuru curuaanaa Beelseboo caletoane aina, coitucuchuhi ichanohineein cunaitenaa caa cache rautaa,’ canu beeichene jaunne caa inara rai aitoon.

¹⁹⁻²⁰ Inara tabaauru, chunocoha cache suujua caje coitucuchuhi sitanaa jerecuruhanete, ‘Cana Coauneraacha ichaneni ichaeraniha’ beriquiche. Jana laen canu, cache suujua caje coitucuchuhi rocohanune jaunte, ‘Moconajaeraacha ichai ichaeraniha’ canu beeiche. ‘Nete laen, Moconajaera letono coitucuchuhi rocohanu cajene jaun, canu, Cana Coauneraacha ichai ichaeranein, Moconajaeraacha ichai itajeranein nihanune coaraquichene saijjeein aitocoiche.

²¹ Nii rijjijeein techu, jataain laraajiin nena cache, rai biji achune aina rai loreri beraihane, satiin rai loreri asaae nenacaauru rai rucuhele rulunaa nainene caje chuni.

²² Nete laen, jataain amurijiriin jataain laraajiin nena, turuhin caje nii rai rucuhele niicha berai ruluha uhane, enaacha caje nii biji achune ruluhin

jitariin raine que nii rai rucuheleeeuru rulureein,' naain jetao Moconajaera amurijiriin laraajiin itolere ichana nainihane," be Jesoso.

²³ Niritiin jetaote: "Nitohanihane jaun canuhacha ichai rautaelanaala coarate, canu que nejeratena neein nihane jaun ai. Jana canu aina Cana Coanera rai cachaauru ranaa jeriheite, moconajaera aina nitajeeuruha cachaaurune jerihane jaun ai," nae jetao Jesoso

Jelaiha mitunaja rene cauha moconajaera letono coitucuhine
(Mt 12.43-45)

²⁴ Niritiin jetaote: "Nitohaneein leinjiin cacha caje mituhin amuha coitucuhinete, enohane jaanu ariirijie cajianein joaereein amuhemujueein. Nii jana erusinihanete, 'Jelaiha taolu mituhanune jaa rene cauha cuhanunete caohachae,' nae.

²⁵ Niritiin nii mituhalune jaa cacha suujua cuhane turuhane, aiha leinjiin loreri coneraelanaala caohatiin lojinojoneein rucuhenojoneeine rijijieein nii cacha suujua eruhane,

²⁶ nacoaaunein jelaiha cauhin, caaunsinein amurijiriin jataain baasonein nenacaauru coitucuhicuru cotijiaain amaan, nii cacha suujua cuhane enohin ichaauruha nii coitucuhichurune, jauriaanejeein aihalune amuritoheriin jataain baasonein ichoae nii cacha," nae jetao acaauru rai Jesoso.

Esinae rauhijiriin rausiaenojoneein niha cachane jaan esine

²⁷ Niritiin jaiti acaauru rai ereerejiha Jesusone jana jetaote, nii cachaauru jana toniin jetao:

"Nerausiaaeca ene ii janoaain efojiaralura," naa rai leinjiin ene ehequiine jaun jetaote:

²⁸ "Aiha chuhisi niqui. Nete Cana Coanera aitoonjoan aonaain tonoraain nenacaauru nii amuritoheriin nerausiaaecure," naain jetao tonorae Jesoso.

Cojoelanaacojoai bajaauruha necha aansai cachaaurune
(Mt 12.38-42; Mr 8.12)

²⁹ Nitohaneein netaojiajeein, jataain arajiin turuuruha curuhacaain cachaaurune jaun jetaote, acaauru rai: "Caa Moconajaera cojoanona que nenacaauru cachaaurute, jataain necha aansainein ichaauruhane jaun, acaauru rai cojoelanaacojoai ichacaanne jerecure.

Nete Isaraelita neeurenihane saijieein, dede caje cojoelanaacojoai coaracuruhane latelanaala, acaauru rai Cana Coaneraacha beratei biha Jonasine jana esenetaaurelu Ninibe cocoaichacuru.

³⁰ Nii rijijieeinne canuhetonai inaraacha cohajei Cachaneein nejanohanaa nichaanne, caa enene cojoanona que ichaonacaauru cachaauru rai Cana Coaneraacha ichaneni beraneein neeun.

³¹ Nitohanihane jaunte, inae satiin cachaauru ichao coitucuhin rucuheca Cana Coaneraane Cojoanona que turuhane bana, nimichureein Egipto bujuau nena atane curuaanaa enenein nena reina, caa enene neiniquichene coulurujiane coina. Acate coriaji atane caje uhin turuelu, niicha coitucui biha Salomoonne jana aonaane coina. Nitohanihalu natiinte, Salomoon amurijiriin neinichaaune saijieein, canu ere aohana jereneeiche.

³² Nii rijijieein techu, inae enene cojoanona que ichaonacaauru cachaauru ichao coitucuhin rucuheca Cana Coaneraane jaan Cojoanona que turuhane bana, inara colurujueeuruhane coina nimichua cuurureein Ninibe cocoaichacuru. Aiha nii Ninibe cocoaichacuru, inae caseteco coaracuruhane rai neeuru jana acaauru rai Jonasi que beratiha Cana Coaneraane jana, cojoelanaacojoai coaracuruhane latelanaala esenetaain

nichao coreeuruhane jaun. Nete laen, Jonasi amurijiriin nei nichaanne sainejeen canu esenetaeneeiche,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

Cacha cono niha cache notane
(Mt 5.15; 6.22-23)

³³ Niritoha acaauru raine baiha jetaote: “Charijieen teeinti, nene chuni cono mocohin bujuaihu tera. Niheichu rori asae nii cono telanaala ecuun nii cono mocohin te, satiin nii loreri asae turunacaauru conohanau neeu-ruhane coina.

³⁴ Nii rijijieen techu inara jaberoco cononeen ne inara nota. Aihane jaun, esinae rauhijiriin jataain caohachaaain cha coaraain coitucuhin neeichenete, satiin jianacoon niha cureein inara suujua. Nete laen caohachaaain cha coaraquichene nihanatiin que jaolequiin joenreein chachaquichene, jataain nocohena tabai jana niha cureein inara suujua.

³⁵ Aihane jaun, cha coaraain coitucuhin caohachaaain nocohalajiin neeuche, nabana cha coaraquichene nihanatiin que jaolequiin neeichene, nocohenaneein nerotoha nii inara conaerane coataa.

³⁶ Aihute itolere inaraacha coarai coitucuhin ichaquichene, nocohena coaraelanaala satiin jianaacoon neeine inara suujua, raafariin conohanau cha coana rijijieen, esinae rauhijiriin satiin itolere coaraain neeichene,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

Cacha relaurera aina fariseeocuru colurujia Jesusone
(Mt 23.1-36; Mr 12.38-40; Lc 20.45-47)

³⁷ Inae niritiin cachaauru rai ereerejihane nainaa Jesusone jana jetaote, rai loreri asae lenoniha cuhane coina jetao cotijiae leinjiin fariseeo.

³⁸ Nii jaun cuhin, rai loreri asae turuhin nitohaniha acaauru ichaone saijieen biji culeje lanaanla rori ichoae nelauriaa Jesusone jaun jetaote, cojoaelate jetao nii cotihara fariseeo.

³⁹ Nii jaun jetaote:

“Inara fariseeo neeichenete jataain inara jaberoco culeena inaaiche niqui. Nete nii saijieen jataain banejelanaala calanaineein ne asijiauhin, naosatein, naaonjoaainchene coreniha inara suujua cuhanai.

⁴⁰ Asoneeojoaachenaate. Tana nii jianacoon nenea inara jaberoco coanera inara jaberoco cuhane nenea, inara suujua netonai coaunaane coitucuhichene.

⁴¹ Aihana jaun inara suujua coaraain inaraacha ichaneni ichaain neeuchete nuculocohin neeine inara suujua aina inara jaberoco,” naain jetaote acaauru rai,

⁴² “Cairichaojoaache fariseeocuru, cache caohachaniha nocoetocoichene coaracuruha cachaaurune coina, biha inara rai rauhine rijijieen nii lechoonca turineen inaraacha taojiai inara temule caje le turii teeichene saijieen jeriha Cana Coaunerane rijijieen inara amute cachaauru belaaain, nii chuni que jaolequelanaala satiin ita rijijieen cachaauru coaraain neneeichene jaun. Aihane jaun, nii cache caohachaniha nocoetocoichene jianeen inara amute cache belaaain, nii choae tacaain aitoaha inara rai rauhine rijijieen ichaaoche.

⁴³ Cairichaojoaache fariseeocuru, esinae rauhijiriin jataain nelateen nenea rijijieen sinacoca asae rori caohacha janijiin nichoae nelauriaain, inara que suujua acatein, chunijiun inara eruuruhane inara rai ereein, naaonjoaauruha cachaaurune jeriquichene jaun.

⁴⁴ Cairichaojoaache. Charijieen teeinti atane bana shaquiin nichoae situhin amue cache, asaan niha calanaine coitucuelanaala. Nii rijijieeinte

ne, inara suujue cuhane calani neosateichene coreniha,” naa acaauru rai Jesusone jaun jetaote:

⁴⁵ “Cacha relaera, fariseeocuru que niritiin canacaanu quene maajeein ereeine jaunne, sanein rautaenihacaanu,” naa acaauru caje leinjiin Cana Coaunera aitoonjoan que cacha relaerane jaun jetaote,

⁴⁶ “Cairichaaajoaache inara netonai. Nitohaneein ichaohiche inarane que ainaan tocohanein, ichaonaa anajiin tein, inara amute cachaauru cairichaaeriin neeichene jaun.

⁴⁷⁻⁴⁸ Cairichaaajoaache, Cana Coaunera ere bera *profetacuru* sohin jaoruha inara foerateracurune coitucuhin, baaso ichacuruhane coitucuhichene saijieein inara netonai acaauru rijijieein neeichene jaun.

⁴⁹ Nitohaneriquicheeine coitucuhinte: ‘Acaauru raine, *profetacuru*, afosotooru, naaonjoainuri letoareeunni. Nii janate, tabaauru sohin jaohin, tabaauru que nejerateein, acaauru que nererojoecaa curiquicheeincha,’ naain besilu Cana Coaunera, nitohaneichene coitucuhane jaun.

⁵⁰ Nii jaunte, cana rai chauratane coaunaalu Cana Coaunerane caje coaunein, nii inara foerateracuru aina nii inaraacha sohi inaraacha jaorilu *profetacuru* coichana core coaratiha cureein inara que Cana Coaunera.

⁵¹ Nitohaneinte nii Abeli sohin coichana jaohalune jaan caje coaunein, Cana Coaunera rai lenonecuru mocooruha saseredotecuruhachane jaan rori aina *santuario* cataaun tein inara foerateracuruhacha atinailu Sacariasi que tiaaajoaain caa enene neiniquichene que nii core coaratiha cureein Cana Coaunera.

⁵² Cairichaaajoaache, Cana Coaunera ere bera Moisesa naitoonjoan que cacha relaurera; Cana Coaunera naitoonjoan coitucuhin neeichene saijieein tonorana jerelanaala neein, coitucuhin tonorauruha cachaaurune jerelanaalane maajeeine jaun,” nae caauru rai Jesoso.

⁵³⁻⁵⁴ Niritoha acaauru raine jaun jetaote, aina obajeein, nechu jataain tonaane coulurujeeuruhane jaan lera ariha jetao, Jesoso rohecaure Cana Coaunera naitoonjoan que cacha relaurera aina fariseeocuru.

12

Baaso ichacuruhane nihanatiin caohacha ichaa nocoetocuruhane coataa cachaauru relaa Jesusone

¹ Nitohaneein araai oharaancaain netaojiaauruha cachaaurune jaun jetaote, nejesinajeein ita sururucuruhane jana jetao, aina nerelanacaauru rai jetao: “Jiaonriha aihuruha fariseeocurune rijijieein asinojonein baaso ichaain caohacha ichaa nocoetiin nihache.

² Nii asinojonein coitucueraelanaala baaso ichaain caohacha ichaa nocoetocoichene nihanatiinte inae ecu tihane bana coitucunojoinerein.

³ Nitohanihane jaunte, inae nii cojoanonaa que inae turuhane bana, nii coitucueraane coataa asiin ereeichene jaan coitucunojoinerein. Jana nii coaraa chunine coataa asiin inaraacha beite satiin aonajera urichoo coitucunojoinerein.

Esinae rauhijiriin coasinacai

⁴ Nitohanihane jaunne, jataain canuhacha belaineichene rai aitoreeunni. Jiaonriha inara sohin inara jaonaa jerera que casiin neeichene, nii inara atinaaruhane baiha nii chatohaneein inara tein inara itajenaa nainecurenihane jaun.

⁵ Nena laen esinae rauhijiriin coasinacai que inara rai aitoreeunni. Nii ohin niha inara jaberocone baiha usi jana inara suujue itajeranu quete laen

nainequiche casiin neeichene. Aiha laen, nitohaneein cana tenaa nainerate laen naine coasiin ichaohacane.

⁶ Tana nii coitucuhichene rijijieein jataain corelanaala nena corootajajei moneda coriqui coreniha saouqii tajae laaoinaa que necoreteeichene. Nete nitohaneein cachaauru rai jataain cha que nelatenihane saijieein, nii leinjiniji acaauru baitene Cana Coaunera.

⁷ Nii rijijieein techu, leinjiana leinjianaain janiinojoneein ne inara couturijihuru. Aihana jaun, itolere tajaae laaoinaacuru amurijiriin nelateein neeiche Cana Coaunera raine jaun, jiaonriha casiin neeichene.

Cachaauru que acaneein nihane coitucuerateeuruhane jeriha Jesocurisi-tone

(Mt 10.32-33; 12.32; 10.19-20)

⁸ Chunocoha cacoitucuhin canu coreniha laraajiin cachaauru acatiha netiin ereein neine, inae Cana Coaunera Cojoanonaa que turuhane bana, Cana Coaunera aina letonocuru anjeraauru notaracaae netiin canu, acaihaniji inaraacha cohajei cachaneein nejanohanaa nichaaunne aca coreniha erereunni.

⁹ Jana chunocoha, cachaauru que canu neein nihanune coitucuerate-lanaala nenaane, acaentonoai coitucuha cuhenereunni canuhetonai, Cana Coaunera aina rai anjeraauru acatiha netiin.

¹⁰ Canu acaihaniji inaraacha cohajei Cachaneein nejanohanune que baasoneein ereein nei que nihanatiinte suujua acatena nainereein ofa Cana Coaunera. Nete laen baaso neein Cana Coaunera Suujue que ereein nei que suujua acatenereein.

¹¹ Nitohanihane jaun inara colurujueein inara amaauruha sinacoca asae Joriocuru cocoainacaihuri, joesiocuru, naaonjoainuri renene, jiaonriha chaque tonajeein cuhichene. Coa: ‘Tonaainnera erereunta,’ naain nocoatiin ereeichene jaanu coacuhin cuhache.

¹² Inae ereeichene coina neeichene janate, caohachaaain ereeichene coina inara relaa cureein Cana Coaunera Suujue. Coatiha inara suujua caje rocohin ecu ereriheicheein,” nae jetao aina nerelanacaauru rai Jesoso.

Jataain alalacaraa coriquihonacaauru ichaone

¹³ Nitohaneein cachaauru relaa Jesusone jana jetaote, nii arajii cachaauru caje leinjiin cacha jetao Jesoso rai:

“Cacha relaera, canu nejera rai aitoote, canu rai canacaanu inaca amureecha ratirii rucuhele canacaanu rainein nena leruhin teeine canu raicha,” naa Jesoso raine jaun jetaote;

¹⁴ “Chana jana chaen, cocoainacainein canu teein, nitohanai rucuhenein inara rene caletoe inara inaca amureecha sirii rucuhele leruhin tihanu inara raine coina,” naain jetao,

¹⁵ saain nii ecu neein aonajeeurera cachaauru rai jetao: “Jiaonriha itolere sirii necoriquijiaain nena coauquiche inara netonaine. Coatiha coriqui sirii nihacaneecha que nelateein nihei cana ichaota,” naain jetaote;

¹⁶ “Coaracuchenachuhinti niqui niha leinjiin cacha, jataain itolere sirii coriquihonane. Nii jaun jetao, jelai teein atane siriiin, arajiin ocoana sirihane jaun jataain arajiin rai temulecuru taojiaa.

¹⁷ Nii jaun jetaote: ‘Cha laen ichareein canu temulecuru canuhacha taojiaa ainata. Inae nihei rucuhecaanne jaanuta,’ naain jetao coacuhin;

¹⁸ ‘Saan. Inae canuhacha ichaneni coitucuhanu. Jitariin canu temulecuru coloherihuru comaain jaohinne, nacoauneein leeochoauru lorerichuru tabaihuri jareein, jitariin catemuleeuru canuhacha taojiaa rucujueein, jitariin carujueeurene maajeein rucuhecaun nasae teinne coina.

¹⁹ Nii baihane laen caraajenhane: Inae niha araai jaanacaneein ichaohin, tonajelanaala acau cohin, lenoneein, rachoojoein naaonjoaanune jaanu,' naain suujua cuhane iriha nii coriqui coriquihonane jana jetaote;

²⁰ 'Asoneejoaainaate, ena cojoanotiin cuhanete oriquincha. Nii ii rucuhale inacojoein arajiin rucujuein chunaain iicha sirii, chaa rainein chaainti niha cureeinta,' nae jetao rai Cana Coaunera.

²¹ Nitohanihane jaunte, nechuhataaain rainein chaque namute cacha coroatajanelanaala rucuhale siriiin nenea cacha, Cana Coaunera rai cairichainejeein ne, nitajihane rai nihane jaun," naain jetao nii coriquihona cacha que erenaa *parabola* que acauru relae Jesuso.

Nere tonoraain jerihane rijijiein ichaohin nenacaauru beraiha Cana Coaunerane
(Mt 6.25-34)

²² Niritohane baiha jetaote, aina nerelanacaauru rai jetao: "Caa quene inara rai erenaa jereeun. Jiaonriha lenoneein ichaohiche jaanu aina inara cajionecha que nererojoecaaichene.

²³ Jataain nelateein niha lenonene amurijiriinte, jataain nelateein ne inara ichao. Jerichanejeein techu nelateein niha cajionene amurijiriin jataain nelateein ne inara jaberoco.

²⁴ Coaracuche nachuhinti temule jaain, niicha quineeuri rucuhacuruhane jaanu coloheri siriiin, naaonjoaain neeururiha rohirihuru. Nete laen Cana Coaunera, lenoneein ichaaoruhane coina acaauruhacha quine tein ne. Inarate rohirihuru amurijiriin jataain nelateein neeiche.

²⁵ Inaonjoa saain nihanatiin itolereneein suujua cuhane coaauca cachane nihanatiin, nichao cariaain ichaonaa nainihe.

²⁶ Chanuna aansijiin laajoiri que coacuhin neeichene nihanatiin, ichana nainequichene coalanaala itolere que nererojoecaaeriin neeiche.

²⁷ Coaracuche nachuhinti caohachaenanaain omarohin neeuruha caa ajaena ujuanecuru amihanejeein neeuruhane que airijiinne. Nete aihuruha caa ajaena ujuanecurune tocuhanein jataain caohachaaain inanacaenelu *rey* Salomoon, cajione caohacha que necoreteein nihalune saijiein.

²⁸ Nitohanein mocohenineein niha caa ajaena ujuanecuru natiinte, caohachaaain omarohin neeuruhane jaanu tein ne Cana Coaunera. Tana nii amurijiriin inara- cachanein neeichene cajione terichaaain Cana Coaunerane esenetaaicheneta.

²⁹ Nitohanihane jaun, coa lenoneein, acau cohin, naaonjoaaichene jaanuhacha que nererojoecaaeriin nihache.

³⁰ Satiin caa chauratane que Cana Coaunera coitucuelanaala nenacaauru cachaaurute, nechuhataaain nitohanein nererojoecaaeriin neure. Nete laen, satiin inaraacha latei coitucuhin teranein ne Cana Inaca Cana Coaunera.

³¹ Nitohanihane jaun jeriha Cana Coaunerane rijijiein ichaaoruha cachaaurune jaan Cojoanonaa que coacuhin neeichenete lanaenereein inaraacha latei," nae jetao aina nerelanacaauru rai Jesuso.

Dedeeu charijibana satonohelanaala ichaonaana jaan
(Mt 6.19-21)

³² Niritiin jetaote: "Jiaonriha casiin neeichene, charijiein teeinti carenero beraain neure irilaaain sirichaaauru, nii rijijiein inara beraain nerichaaunine jaun. Inara Cana Coaunera coitucuhaneeneenete, jataain coroataja- jeein neeiche niqui. Nete jataain inara belaihane jaun rai Cojoanonaa que inara rareein Ofa Cana Coaunera.

³³ Aihane jaun, jitariin nii inaraacha sirii rucuhele que necoreteein, cairichainejeein chaelai que latejiojoiiriin nenacaauru coroatajanecuche. Nitohaneein neeichenete, dedeeu charijibana satonoelanaala nenea Cana Coauneraacha teeninu rariquicheein. Nerinaain inara caje nii dedeeu inara raineein nenea ruluera. Nii bana asijiautooru nihanatiin ecu turuhin inara basijiahuna nainihe. Niheichu cojoano nihanatiin ecu enohin asaaena nainihe.

³⁴ Nitohanihane jaun jauriaanejeein caohatiin, nii chabana satonoe-lanaala nenea, nii ena nitaje rai nenea inara ichao, naaonjoai que coaau-cuche.

Letonoa jatoroain neeuche

³⁵ Letona jatoroain inara cajione jiaain neeuche, inara siricho mocohin conohanau.

³⁶ Charijieein teeinti, nesirihatena beseta caje cauhin, acujua dadaa fatoroone jana, acujua joaracaain raure nii letonocuru. Nii rijijieein jatoroain neeuche.

³⁷ Raotojoeinte neeurureein nii rai letonocuru, sinilanaala neeuruhane jana acaauru eruha nii acaauru fatoroone. Esinae rauhijiriinte raajenihane rori ichoae acaauru lauriaain lenone que acaauru coroaatiha cureein nii acaauru fatoroon.

³⁸ Dede cataaun, janonaa nichae, naaonjoaain turuhane jana, sinilanaala cohacuruhanete, raotojoein neeurureein.

³⁹ Caohachaain inara rai caitoonjoa aonacuchete coitucuhiche. Chuno-coha loreri erora turuhin basijiauha uha asijiatone coitucuhane, coatiha nii acujua joracarihei, nabana enohin basijiauha nii asijiautone coataa.

⁴⁰ Nii rijijieein inara netonai nainaaain jatoroain neeuche, turuha urichaaain nacoauneein nii jauriaa acaihaniji inaraacha cohajei Cachanein nejanohanaa que,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

Letoera tonoraera aina letoera tonoraai (Mt 24.45-51)

⁴¹ Niritoha Jesusone jaun jetaote: “Leinjiin canacaanuhacha ii aina nere-lanaanichaanune relanaa aitohi Curuaanaa, ainihane satiin raine maa-jeeinna aitohi,” naain caje bajaa Fedorone jaun jetaote,

⁴² “Tana coitucuhichene. Chariji jian, nii jataain nelateein nere tonoraer-anein loreri beraichanu que ratiri rai fatoroon, turuhanereen tiaain nii rai cachaauru coroaateein acaauru sirihane coina. Tana satiin canuhacha co-coainai neeichene, canu cachaauru beraichanein neeichene coitucuhich-ene.

⁴³ Jataain raotojoeinte nereein nii nere tonoraera, nii letoain ratirihane jaa ichaa jerihane rijijieeine jana, eruha nii fatoroone.

⁴⁴ Nii banate, esinae rauhijiriin jerihane rijijieein ichaohin nere tonoraain nihane, aca cocoinaain itolere niicha sirii coaranu que tereein rai fatoroon.

⁴⁵ Jana, ‘Jaitijiecha carajaain lanae turuha rai fatoroone’ naain coacuhin baasoneein niicha beraihuri quichaaauru, enecuru, naaonjoainuri que jaole-quin acau cohin, lenoneein, ajeein, naaonjoane jana

⁴⁶ eruhanete, rai cachaaurunelanaala rai nere tonoraachuru cairichaa curichaaain Cana Coaunerane rijijieein acaentonai cairichaa cureein nii rai fatoroon.

⁴⁷ Jana inae nitohaneein coitucuhane saijieein, jatoroain nelanaala nii letoaa rai fatoroonne tonoraelanaala, nenaate casetecareein jataain bane-jelanaala bisiin rai fatoroon.

⁴⁸ Nete laen coitucuelanaala nenea rai cacha, baaso ichaane nihanatiin coitucuuruhane saijieein baaso ichaeraauru fautaeriin cairichanojoiniha cureein. Nitohanihane jaun, quiicha coitucui coitucuhheratihanune jaan-curu cajene, jataain jelai amuritoheriin bajareeunni, canuhacha jerei ichacuruhane coina.

Jesoso coreniha ita que nejerateeuruha cachaaurune
(Mt 10.34-36)

⁴⁹ Canune caa chauratane que usi mocoha uun. Bajiaa nachuhinti chajaain mocohane jana turueneenlu.

⁵⁰ Jataain necairichanaa tabai abaantanunete ne. Nii jaunne, nii que turuhanereen tiaain, que nererojocaeriin neeun.

⁵¹ Inacojoeein chachu, ‘Caa cana rai chauratane que jecha raoti ichaon-aanaja turuaa uun,’ naaiche niqúi. Aihei bajiaa. Raujiaain ita caje neleruhin niha cachane coinane turuunlu.

⁵² Nitohanihane jaunte, saoguiin le lorerijieeincha ita aina ichaonacaauru, ena caje coauneein ita caje neleruhin, nii nichatajaihuri que nejeratiha cuurureein nii coroatajaihuri. Jana coroatajaihurite, nejeratiha cuurureein nichatajaihuri que.

⁵³ Jana calaohi aina te nejeratereein rai inaca. Nii jana calaohite inaca que nejeratereein. Jana acaauru nebate, rai cacunu que nejeratihane jana, rai cacunu netonai que nejeratereein. Rai nacano que nejeratiha nebaenene janate, nebaene que nejeratereein rai nacano,” naain jetao Fedoro tonorae Jesoso.

Janonaa cojoinacaauru coitucuha cachane
(Mt 16.1-4; Mr 8.11-13)

⁵⁴ Nii baiha jetaote, leeochoaauru cachaauru rai jetao:

“Enoto soo nichajai que nijichorianaa coaraaichenete, ‘Urichaain elo,’ naain ereeichene, nii aitocoichene rijijieein esinae rauhijiriin uhe elo.

⁵⁵ Jerichanejeein techu, enoto mitu coarajeein cana raotono nichajai caje uaain jiatuha cujuanane, ‘Ajaarotorichaain,’ naaichene esinae rauhijiriin ajaarote.

⁵⁶ Cha coitucunaa jeriheichuru casajeeuru. Nitohaneein dede, cana rai chauratane, naaonjoain caje coaraain cha coitucuhiche natiinte, canu coaraaiche natiin, ‘Naaonjoaa ichaonaane coinante aicha,’ naain canu coitucunaa jereneeiche.

Aina nejeratenaa aina raotojoeein niha cachane
(Mt 5.25-26)

⁵⁷ Chanuna baaso ichaain neeichene niha natiin, baaso ichaquichene coitucuhi nenea jereneeiche.

⁵⁸ Nitohanihane jaunte, inae ena caje coauneein colurujuenojoi iner-iquicheein. Aihane jaun, joesio rene inara amaa inara colurujueranu ajiniha aina rucuecuche. Ainihanete, inae coulurujuenojoi nequichene jaan co-joanona que turuhane bana, inara netonai colurujuiha nii nejerateeeichene jaan jera joesio raine, inara tiha coaridiaauru bijihune, caresero cuhane inara enohaurureein.

⁵⁹ Nii bana jelai caje mituriheeicheein nii baaso ichaquichene jaan core nainaaiche jitaain inara coriqui jaohinne reein tiaan,” nae jetao cachaauru rai Jesoso.

13

¹ Nii bana jetaote, turuha cuure cachaauru Jesoso rene. Nitohaneein rene turuhin jetaote, “Jerosaleen nenea Teenforo asaae lenonecuru sohin moco-hin, Cana Coaunera coroaeca neeuruha Calileea cocoaichacuru tabaaaurune janate, acaauru sohin jaonajaain, nii lenone acaauruhacha sohi coichana que acaauru coichana jasiite Filatora,” naain jetao Jesoso rai beure nii cachaauru.

² Niritocuruhane jana jetaote: “ ‘Jataain naraaichuru amurijiriin osaaocuru-hane jaun jecha aihure nii Calileea cocoaichacuru’ naaiche niqui.

³ Nete aine. Inara netonaite ohin nitajeriquicheein, inara ichao coreein jeriha Cana Coaunerane rijijieein neneeichene.

⁴ Jerichanejeein techu jerihane, ‘Nii leeochoaauru Jerosaleeun ichaonacaaurulu amurijiriin jecha osaaotooruhane jaun, nii le choonca fosanehuri ichoae comoe nii ucuuneein ininaanaja nenea Silohe,’ naaiche niqui.

⁵ Nete aine. Nii aihuruhane rijijieein techu inara netonai ohin nitajeriquicheein, jeriha Cana Coaunerane rijijieein inara ichao coreein ichaonaa jereneeichene,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

Inacaeniha temulene que parabola que cacha relaa Jesusone

⁶ Niritiin jetaote: “Leinjiin cacha nocoana jana leinjiin temule sirihane jaun jetaote, inaacane coaraa cue. Nii jana leinjiinniji inacaenihane jaun jetaote,

⁷ nii ocoana beraicha cacha rai jetao, ‘Aonaaun. Nichata jaanaca naineeinne niqui le jaanacaauru naineein turuhin caa temule coaraa unajacoon. Nena chabana inaacane jana coaraeneeun. Aihane jaun chajaain ena sauhin jaao. Cha inacojoeinte atane lanaaeca nere,’ naane jana jetaote:

⁸ ‘Aihachuhisi niquicha curuaanaa. Jauriaa nirijieein coarajeeune, ena ajaanaa cuhane rai nasaji retuhin ajaena setuuru te temurau.

⁹ Nitohaneein tihanune saijieein inacaenihanete laen nainere sauhin jao-hine,’ naain jetao tonorae nii ocoana beraicha,” naain jetao cachaauru relae Jesoso.

Nebetacanaa cojoanonaa bana leinjiin ene janori raro-hacaera rautaa Jesusone

¹⁰ Nii baiha jetaote, nebetacanaa cojoanonaa bana sinacoca asae enohin jetao, cachaauru relaa cue Jesoso.

¹¹ Nii jana jetaote, ecu ne leinjiin ene- lechoonca fosa jaanacanihane caje coauneein baasoniha jaberococone jaun caaun cunaitteen. Nitohaneein jetaote, suujua cuhane neein jaberoco asaaeca coitucuhuhine jaun, nii chariji bana neraujiasilanaala janori raro-hacaain ne.

¹²⁻¹³ Nii ene coaraain jetaote, cotijiaain nichoae biji meracaain:

“Inaen ii cunai caje nerautaaicha ene,” naa Jesusone rijieeoritiin, cunai caje nerautaaain nichaauraaain jetao, Cana Coaunera coroaeein rachoojoe nii cunaitenaa ene.

¹⁴ Nitohaneein nebetacanaa cojoanonaa bana cunaitenaa rautaa Jesusone coaraain jetaote, obaje nii sinacoca curuaanaa. Nitohaneein obajein jetaote:

“Niha saota janoneein amihanenaana jaan cojoanonaa. Nii amihane-naana jaan cojoanonaa bana nerautaaeratiha uuchera. Coa nebetacanaa cojoanonaa bana nerautaaeratiha uhachera,” naa cachaauru raine jana jetaote:

¹⁵ “Chanuna nebetacanaa janonaa bana cha ichaain neeiche inara netonaine saijieein, cha ichaain neeuruha leeochoaurune jereneeiche. Tana inara

netonai nebetacanaa cojoanonaa bana, inara baca, inara boro, naonjoinuri cosi batuhin amaaiche jesinaaeca cohane coinane.

¹⁶ Nii rijijieeiina caa ene Abaraaun nefoerateneein nena, lechoonca fosa jaanacanein Moconajaera ichanohineein caaun cunaiteein nihane caje, nebetacanaa cojoanonaa bana rautaaun,” naa Jesusone jaun jetaote,

¹⁷ jataain nocoejeeure jetao, nii aina nejeratenacaauru. Ne jetaote jataain itolere que nelateein, itolere ichaa Jesusone coaraain jetao coroaecure satiin catchaauru.

*Mosatasa ucuhe que parabola que cuuaain catcha relaa Jesusone
(Mt 13.31-32; Mr 4.30-32)*

¹⁸⁻¹⁹ Niritiin jetaote: “Coaracuchenachuhinti aansijihan mosatasa ucuhe natiin, nocoana jana temuha cachane jana omarohin fohecane, rai nunecuru que nucuhateeuruha tajaecurune. Nii rijiicha catcha inae Cana Coaunera Cojoanonaa canuhacha tei que ichaoha cachane,” nae jetao Jesoso.

*Faan jorerera que cuuaain parabola que catcha relaa Jesusone
(Mt 13.33)*

²⁰⁻²¹ Niritiin jetaote: “Coaracuchenachuhinti faan ichacuruhane coina neleeriha tabaain nii colihane jaanu que jorerera teein, nichata sajeein coujunaca que arina coujunacate leinjiin ene, inae neleeriha tabaain nii colihane jana caje arajiin faan jaane coina. Nii rijijieeinte neleeriha tabaain colihane coina nena jorerera rijijieein, neruujiha catcha ichaone coina nena ne Cana Coaunera Cojoanonaa,” naain jetao acaauru relae Jesoso.

*Acuujua jaratoelanaala nena
(Mt 7.13-14, 21-23)*

²² Nii baiha jetaote, Jerosaleeun cuuruna jaanun jetao, situuruna jaanunru nenacaauru nenaanajaanunru, neseuru, naonjoainuri nainein catchaauru relajeein cuujue Jesoso.

²³ Nii jana jetaote:

“Curuaanaa, jataainna corootajaaecuruha caa nosa caje nichote-nacaauru,” naain caje bajaa leinjiinne jaun jetaote:

²⁴ “Eenjeen. Nitohanihane jaun, nii acuujua jaratoelanaala nena cuhane enooche. Arajiite niqui enonaa jerereein nete nainecurenereein.

²⁵ Inae ecu tihane bana nimichuhin acuujua fuha nii loreri erora nete, inara airiniha nedainequichene, ‘Curuaanaa, acuujua joaracaane enohacaanura,’ naaichene janate, ‘Inara coitucuhanune coalanaala, cha nequiche chaainti,’ naa inara rai nii loreri eroranete,

²⁶ ‘Ii ainane lenoneein, acau cohin, naonjoarejetocooanulu. Iite canacaanu relarejetohi canacaanu berooru cuhanera,’ naaichene janate,

²⁷ ‘Inae inara rai aitocooaun, cha nequiche chaainti. Inara coitucuhaaun. Naain cacaje amuuche, baaso ichaechajeein ichaonacaauru,’ nareein.

²⁸ Nii banate, inara airiniha nedainiquichene inara catu rihoneein chanaa curiquicheein, Cana Coaunera Cojoanonaa que neeuruha satiin *profetacuru*, Abaraaun, Isaca, Jacobo, naonjoainurine coarajeeincha.

²⁹ Nitohaneente enoto mitu nichajai coarajeein cana jaabiji nichajai caje, enoto mitu nichajai coarajeein cana raotono nichajai caje, enoto mitu nichajai caje, enoto soo nichajai caje, naonjoainuri nichajai cajeeurute turuha uurureein catchaauru, Cana Coaunera aina rai Cojoanonaa que neein nelauriaain lenonecuruhane coina.

³⁰ Nitohanerichaaainne jaunte, nii ena jaolecooruhane jaauru nelate-lanaala nenacaauru tabaaurute, ichoaichaniha ranojoinnein niha cuurureein. Jana leeochoaauru amurijiriin nelaetoha nocoetonacaauru tabaaurute, satononejjein ranojoiniha cuurureein,” nae jetao acaauru rai Jesuso.

Jerosaleen cocoaichacuru coreniha chanaa Jesusone
(Mt 23.37-39)

³¹ Niritohane jana jetaote:

“Chajaain ena caalai caje amuu. Ii sohinte ii jaonaa jere Erodesicha,” naauruha Jesuso rene turuhin fariseeocuru tabaaurune jaun jetaote:

³² “Aiha niqui. Chajaain nii ataibinae rai: ‘Enene, eresi, eresi cojoanoon, naaonjoaichurune coitucuhichuru sitaain, cunaitenacaauru rautaaain, naaonjoareeunni,’ naain benichuche.

³³ Nena laen enene, eresi, eresi cojoanoo, naaonjoaainchuru canuhacha ichaneni ichaaechajeein cuujuereunni, nii Jerosaleeun edaa onaa naineniha leinjiin *profetane* jaun, ecu turuhanune reentiaaincha,” naain Erodesi rai beratihane baiha jetaote:

³⁴ “Cairichaaajoaache nohane satiin Jerosaleen cocoaichacuru, inara rene Cana Coaunera letonocuru, chaen *profetacuru*, naaonjoainuri bodosiin ajeri que sohin jaonajaaonquichene jaun. Araai saaine niqui nitaro asae calaohichuru sararaain siniha ataoharine rijijieein, inara ranaa jereeun, nete cacoitucunaa jereneeiche.

³⁵ Aihane jaunte inaan jelai neriquicheein. Inae cacoharariheeeicheein nacoaaneein inara rene turuhanune reentiaaincha. Nii nacoaaneein tururichaaunine cojoanonaa banate: ‘Raotojoein turuhine Cana Coauneraanein nena cana Curuaanaara,’ nariquicheein canu raicha,” nae jetao cachaauru rai Jesuso.

14

Laracaain cunaitenaa rautaa Jesusone

¹ Nii baiha jetaote, nebetacanaa janonaa bana leinjiin curuaanaa fariseeo loreri asae lenoniha cuha Jesusone jana jetao colurujueeuruhane jaanu leratihane coaracuruhane coina, “Chatohanaicha ichareein,” naauruhane jaun jetao ecu coarajeeure leeochoaauru fariseeocuru.

² Nii jana, niritiin coaacuruhane que nainane jaun jetaote, ecu rohan niha leinjiin cacha laracaain cunaitenaane jaun jetao:

³ “Nainihana nebetacanaa janonaa bana rautaeraa leinjiin cunaitenaane. Tonaquiche inara,” naain jetao Cana Coaunera aitoonjoa que cacha relaurera, chaen fariseeocuru, naaonjoainuri caje jetao baje Jesuso.

⁴ Nii jana inauheneecha curuaaequiin aonajeeuruhane jaun jetaote, biji que nii cunaitenaa mucuhin rautaaain jetao letoae amuhane coina.

⁵ Nitohaneein cunaitenaa rautaaain jetaote:

“Chariji inara caje nebetacanaa janonaa bana naluha rai toro acau netaojianaja atane jachu ucuacaain nena cuhanene jana, inauheneecha rocoelanaala coarajere. Ainihane rai calaohi naluha acau netaojiana jaan atane jachu cuhanene, nirijieein rocoelanaala coarajere,” naain fariseeocuru caje bajaa Jesusone jana jetaote,

⁶ tonoraelanaala inauheneecha aonajeeure.

Nesirihatanaa beseta que cotihanojohuri

⁷ Niritoha Jesusone jana, nelaurianaanaja rori caohacha janijiin nichoae nelauriaauruha nii cotihanojohurine coaraain jetaote, acaauru suujuatiha:

⁸ “Chunocoha inara cotihaca nesiriatenaa beseta quene, jiaonriha rori caohacha janijiin nichoae nelauriaaichene. Nabana turuha uha inara amuritoheriin nelateein nenea cotihanohinete,

⁹ ‘Nii ii rori jianeute ecu nelauriamiin caa leeochoa,’ naa uha nii inara cotiharane, coejetiin rori baaso ichoae nelauriaa cunaa nainequiche.

¹⁰ Aihane jaun nii ajiniha inara cotihara nihane, rori baasonejeein nenea ichoae nelauriaauche. Nii banate turuhin, satiin nii ii rohan rori ichoae nelaurianacaauru notaracaae, ‘Caa rori caohacha ichoae nelauriaa uura quiicha belaa,’ naa nii inara cotiharane, ichei caohachanere.

¹¹ Nitohaneein leeochoaauru amurijiriin nelateein nenea jerenacaaurute, necoeje chanunojoiniha cuurureein. Jana nii nelatecuruhane coarate-lanaala nenacaaurute, raotojoein ranojoi niha cuurureein,” naain jetao suujuatenajae Jesuso.

¹² Niritiin jetaote acaauru cotihara cache rai jetao:

“Cachaauru cotijiaain corootenaa jereeine, jiaonriha ii nejeraauru, charaaichuru, iicha belaihuri, ii laurijiracuru coriquihonacaauru, naaonjoainuri cotihaquine. Acaauru cotijiaain acaauru coroaateene jana, ii cotijiaain ii coroaateeuruhanete, inae ii rai nii cainaenereein Cana Coaunera.

¹³ Nitohanihane jaun beseta ichana jereeine, cairichaihuri, nelatelanaala nenacaauru, bacosacuru, maosacuru, naaonjoainuri cacheaauru cotihacu.

¹⁴ Acaaurute laen ichei cainana nainecurenihane nihanatiin, Cana Coaunera ichei cainaa cureein, inae rai cachaneein nenacaauru ichtiha oo caje Cana Coaunerane bana,” nae jetao nii cotihara fariseeo rai Jesuso.

*Cana Coaunera Cojoanonaa que cache relaa Jesusone
(Mt 22.1-10)*

¹⁵ Niritoha Jesusone jana aonaain jetaote:

“Bajiaanachuhinti Cana Coaunera Cojoanonaa que neein lenonenihacache,” naa Jesuso rai leinjiin acaauru aina rori ichoae nenaane jaun jetaote:

¹⁶ “Coaracuchena chuhinti leinjiin cache jetao, lenone jaain arajiin cacheaauru cotiharate.

¹⁷ Nitohaneein jetaote, inaen jatoroaa nii lenonene jana jetao rai letono letoae cotihanajaane coina.

Nii jaun jetaote, cuhin acaauru rene turuhin: ‘Chajaauchejete lenone, inae jatoroaa lenonera,’ naain cotihanajaane jana jetaote:

¹⁸ ‘Saan, naininaaun. Ena atane coretichaaunne jaun coaraa cuhanunete ne. Canu que ii suujua acateeu,’ naain jetao berate leinjiin.

¹⁹ Nii jana leeochoa jetaote: ‘Lechooncaain toro amihanenaa que nelatei coretichaaun enane jaunne, acaauru coujuhin coaraa cureeun, amihanenaa que nelatecuruhane coitucuhanune coina. Nii jaunne ichei aitoon caque ii suujua acateene coina,’ naain beratihane jana jetaote,

²⁰ leeochoa netonai: ‘Ena nesirihatihanune jaun nainihaaun uhanune,’ naain jetao satiin ita rijitiin beratihacoaaure, acaauru que suujua acatiha acaauru cotiharane coina.

²¹ Nii jaun jetaote, jelaiha cauhin nii rai aitocuruhane rijitoejin biha cue rai fatoroon rai nii letono. Nii jaun jetaote obajeein, ‘Chajaain soroneein nese sacutaain cuhin, cairichaihuri, cache nelatelanaala nenacaauru, maosacuru, bacosacuru, naaonjoainuri cotijiaain cajia uhanajaau,’ nae jetao rai fatoroon nii letono rai.

²² Nii jaun jetaote, nii rai aitothane rijijieein satiin cachaauru chaque nelatelanaala nenacaauru cotijiaain jetao: ‘Curuaanaa, inae nii carai aito-hine jaa ichacaaun. Nete jaiti caute nelaurihanajaauru,’ naa nii letonone jaun jetaote:

²³ ‘Chajaain nenaanajaauru naineein cuhin, unaa jereraauru leeochoauru cachaauru cotihanihute nemomiin canu lorericha.

²⁴ Coatiha inae canu loreri asaae lenonecururihaain nii jauriaanejeein cotihanojoinunrita,’ nae jetao nii letono rai fatoroon,” naain jetao nii cacha tonorae Jesoso.

Jesoso cacha nena jerichaane, necairichanaa abaantaacanete ne.

(Mt 10.37-38)

²⁵ Jelai caje amuha Jesusone jana, arajiin sacuuruha cachaaaurune jaun jetaote, acaauru rai:

²⁶ “Chunocoha canu esenetaain canu cachaneein nenea jerihane, rai in-aca, rai neba, rai comasai, rai bereecuru, rai nejeraauru, rai baihuru, rai jaberoco, naaonjoainuri belaihanane amurijiriin cacoelaain quere tonoraain nihanete ne.

²⁷ Canuneein nihanune coitucuhin canu cachaneein nenea jerera, coroso que airichaaunnine rijijieein itolere necairichanaa abaantaain letohaanune jaan ichaain neeine. Jana ainihane, coatiha canu cachaneein nenea nainihe chuni.

²⁸ Tana inara tabaauru, leinjiin loreri janaa jerihane jauriaanejeein nelauriaain: ‘Necha besautiana nainerichaaunni,’ naain coaucane coitucuhichene.

²⁹ Nitohaneein coacuelanaala ichaain, nunuheniha nenea tihane baiha jianihanete, satiin ecu situhin coaraauru nainere:

³⁰ ‘Caa leinjiin cachate niqui caa loreri ichana jere. Nete jauriaanejeein besautiaane jaanu que coacuhin ichaenhane jaun ninaelanaala ecu jiane,’ naain erenaa nainecurure que cachaauru. Aihane jaun jauriaa nejeein besautiana nainihane coitucuhane coina coaauca nii loreri ichara cachane rijijieein coaumiin canu cachaneein nenea jerera.

³¹ Nii rijijieein techu jauriaanejeein nelauriaain coauna nainere leinjiin *rey*, leeocho *rey* aina sonaana que nenea jerihane: ‘Necha lechoonca oharaancani soondarooru aina caa coroata choonca oharaancani soodaroo aina nenea *rey* amuritonaa nainichaaun,’ naain coaucane jana,

³² nainenihane coitucuhanete, jaiti coriaae niha nii nejeratihane jaa *reyne* jana, raotojoein jiniiquiin ita aina rucujueein ichaaoruhane coina jitariin nii leeocho *rey* nejeratenajaacha bajai tihane coina aitiin nere beranu letoare.

³³ Nii rijijieein coacuelanaala, niicha sirii jianena jerelanaala nenea, coat-ihha canu cachaneein nenea nainihe.

Cotebihane jianihane, nii chaque nelateniha tebene

(Mt 5.13; Mr 9.50)

³⁴ Coaracuchena chuhinti jataain nelatiha niqui tebene. Nete nii cotebi-hane jianihane, inae chaque nelateein nenere.

³⁵ Niheichu temule jaacane coina, atane jasiitihacane jaanu que nihanatiin nelaterihe. Nechu jataain joaereeinte jaoleneein nere.

Nii rijijieein nii chaque nelaterihe, relaanune rijijieein ichaohane baiha, janeein niha canu cachane. Caa caitoonjoan aonacurumiin uricho nacaauru,” nae jetao nii arajiin sacuurera cachaauru rai Jesoso.

15

Rai nitajenaa carenero eruha carenero beraichane que cuaain nena parabola que catcha relaa Jesusone
(Mt 18.10-14)

¹ Satiin naraaichuru Jorioocuru cairichaeriin Roma curuaanaa rai *im-poestonu* que coriqui que catchaauru cobaraaurera, chaen leeochoauru catchaauru baasoneein ichaonacaauru, naaonjoainuri jetaote, Jesoso rene turuure irihane aonacuruhane coina.

² Nii coaraain jetaote, “Caa cachate osaaonacaauru catchaauru raain niha-natiin acaauru aina lenonenajaque,” naain jetao Jesoso necoeje chanuure Moisesa aitoonjoan que catcha relaaaurera aina fariseeocuru.

³⁻⁴ Niritocuruhane jaun jetaote, acaauru rai: “Tana chunocoha inara caje lefashaaain carenero siriquichene jana, nitajiha leinjiine nii iscoonchoonca iscooni ratiriin nii nitajenaa carenero ariha curiquiche eruhichenereein tiaaine.

⁵ Nitohaneein inae eruhichenete raotojoein baijiaain turuaain,

⁶ loreri asaae inaraacha belaihuri, inara laurijiracuru, naaonjoainuri cotijiaain, ‘Canu coroaecuche. Inae carai nitajenaa carenero eruhanu,’ nanaa naineriquiche.

⁷ Nii rijijieein techu osaaocuruhane coitucunaa jerelanaala neuruha nii iscoonchoonca iscooneeurine jana, leinjiin catcha osaaocane coitucuhin, Cana Coaunera lateein rene turuhane, nii iscoonchoonca iscooni coroa-jelanaala, nii leinjiin turunaacha coroaecure dedeeu nenacaauru,” naain jetao fariseeocuru tonorae Jesoso.

Coretiin nena moneda nitajenaa eruha enene que parabola

⁸ Niritiin jetaote: “Nii rijijieeintechu, leinjiin ene, lechooncaain moneda jataain rai nelateineein nena caje nitajiha leinjiinne, tana raafariin moco-hin, eruhanereen tihaain loreri asaji lojoiin caohatiin aririhane.

⁹ Nitohaneein ariin eruhane, tana niicha belaihuri, chaen rai laurijiracuru, naaonjoainuri cotijiaain, ‘Canu coroaecuche. Inaen canu rai nitajenaa jataain canu rai nelateineein nena moneda eruhanura,’ nariha nii ene ne.

¹⁰ Nii rijijieein techu, ita coroaeein neeure Cana Coaunera rai anjeraauru, nosa caje nichoteein niha leinjiin cachanera,” naain jetao acaauru relae Jesoso.

Rai calaohi ocoala que suujua acatiha rai inacane que parabola

¹¹ Niritiin jetaote: “Niha jetao leinjiin catcha corootajaain calaolojiin.

¹² Nii jana, nii rai calaohi ocoala jetaote: ‘Ofa, canu rai, ohine bana caraineein neeninu iicha sirii irihuru, ii atane, ii rucuhele naaonjoaihunri leruu,’ naane jaun jetao, nii rai ninana aina acaauru nainein jetao lerue nii acaauru inaca.

¹³ Nii jana rai nocoala jetaote, nii baiha neoriin jetao nii que banijiaai que jitariin necoreteein jetao nii coriqui aina coriajai atane cuhin, nechuhataain joareein jitariin rai coriqui jaohin nichao que ichoae.

¹⁴ Inaen jitariin rai coriqui jaohane jana, nii nihane jaan neniha quinacaine jaun jetaote, ecu mijitena que necairichae.

¹⁵ Nii jaun jetaote, nii nihane jaan nena leinjiin catcha caje amihanenaa ariha cuhane jaun, rai cosichuru beraihane coina jetao letoae nii catcha.

¹⁶ Nii jaun jetaote, nii cosichuru lenone raain que lenonene rijitocojoe. Nejetaote nene rai cha tera.

¹⁷ Nii jaun jetaote: ‘Arajiin neeuruha ofa rai amihanenacaauru natiinte, itolere bana ne banejelanaala acaauru lenonenu, cau mijitenacaaun ohajihanu canune jana.

¹⁸ Jelaiha cauha cuhanunete ne ofa loreri asae. Chaenne inae ofa rene turuhanune: “Jataainine banejelanaala baaso ichaaun Cana Coaunera aina, ii aina, naaonjoaaincha.

¹⁹ Aihane jaun jiaonriha inae ii calaohineein caeteeinera. Raujiaain ichei amihanenacaauru rijijieein caeteeura ofa,” nareeunni ofa raicha,’ naain jetao suujua ere nii cacha calaohi ocoala.

²⁰ Niritiin suujua irihane baiha bero cuhane cuhin jelaiha cauha cuha rai inaca loreri asaene jana jetaote, jaiti nita nihane jana coariin cairichaa-joaain coaraane jaun, soroneein coineteen jetao que baluunetiin, jataain belaaain rae nii rai inaca.

²¹ Nii jana jetaote: ‘Jataain banejelanaalane baaso ichaaun Cana Coaunera aina, ii aina, naaonjoaaincha ofa. Aihane jaun jiaonriha ii calaohineein caeteeinera ofa,’ nae jetao nii calaohi, rai inaca rai.

²² Nejetaote niritohane jana: ‘Chajaain erojoein cajione enachasine uhaain, caa rai cajione coreeuche. Chaen rai biji couturi que leinjiin anicho teen, rai tijia quene maajeein safato curuhacuche.

²³ Chaen leinjiin baca narejeen coereneti soochete, lenoneein beseta ichacaache,

²⁴ ohin nitajihane rai ne caje turuha uha caa canu calaohine jaun,’ naain jetao rai cachaauru letoae nii inaca.

²⁵ Nii tonohanau jetaote, neeuruha irihurune jaaun nihane caje cauha uhe nii calaohi inana. Nii jana jetaote, inaan nenaanaja catainaane jana jetao, auno toteen raansaauruhane jana erunajae.

²⁶ Nii jaun jetaote, nii leinjiin acaauru cacha cotijiaain jetao: ‘Chatohanai besetate ichaquicheta,’ naain caje bajaane jana jetao,

²⁷ ‘Ii nejerate jerichanejeein raurohin turuhane jaun, baca narejeen coereneti soerateen beseta ichae ii inacara,’ naain rai biha nii acaauru cacha, nii calaohi inana raine jaun jetaote,

²⁸ jataain obajeein loreri asae turunaa jerene. Nii jana jetaote, raajeni-hane coineteen raa cue nii rai inaca, acaauru aina nihane coina.

²⁹ Nii jana jetaote, jataain rautaelanaala jetao: ‘Iite raotojoein araai jaanacaain ichei nelateen nihanune coitucuhi. Chaen nechu canu letoaaine chabana coiintelanaala ichaain neeun. Nii sainejeein chariji bana leinjiin niji carenero tihee carai, canuhacha belaihuri aina sohin beseta ichacaaune coinata.

³⁰ Nii saijieeinte turuha caa ii calaohi, ene cojoaeloroerihuru aina nechu joaereen ii coriqui jaoinne janate, rai baca coereneti sohin teeicha,’ naa coetaain rai inaca raine jaun jetaote,

³¹ ‘Aiha chuhisicha cacalabi. Iite chuhisi itolere bana canu aina neeicha. Nitohanihane jaunte satiin quiicha sirii icheineein nera.

³² Nete laen ena esinae rauhijiriin caohachae beseta ichaain rachoojoi-hacachene, ohin nitajihane rai ne caje nacoaauneen turuha ii ocoalane jaunra,’ nae jetao rai inaca,” naain jetao acaauru relae Jesuso.

16

*“Caohachaaain jecha ichareein,” naain loreri beraichaanu que cacha ratir-
iha rai fatoroonne que parabola*

¹ Niritiin jetaote, aina nerelanacaauru rai jetao: “Niha jetao leinjiin cacha jataain coriquihonaneen. Nii jetaote, rai loreri beraichaanu que leinjiin

catcha ratiri jitariin rai rucuheleeuru, rai catchaauru, rai coriqui, naaonjoai-hunri beraichanu que. Nii jana nii rai rucuheleeuru itajihacoaane jaun jetaote: 'Inae ichujeleeuru itajeein, ii coriqui que niicha jerei ichaa taa ii cachara,' naain jetao biha cuure nii fatoroon rai.

² Nii jaun jetaote cotiharateein: 'Chatohanai ichaaine jaunna, ii biha uure canu rai. Chajaain jitariin chamijianeecuru cocoirichaa uuhane coitucue. Inaen nenacaen nainihee canu loreri aina canu rucuheleeuru beraichanu que neeineta,' nae jetao nii rai fatoroon.

³ Nii jaun jetaote: 'Chana nohane jana ichareeun, camijianeeron caje canu sitaa canu fatoroone jana. Coatiha atane que chatohanai amihananaa ichana que nelatejeecaanne coalanaalata. Chaen nechua jataain nocoejeeun catcha caje chaelai bajaanune quera,' naain coaucane baiha jetao

⁴ 'Saan. Inae canuhacha ichaneni coitucuhanu, canu amihaneeron colane nedaanune bana canu raa chunocoha loreri asaaene coina,' naain jetao suujua ere nii loreri beraichanu que niicha ratirii.

⁵ Niritiin jetaote, leinjiana leinjianaain jetao, nii rai fatoroon que re-beeonacaauru cotijiaain: 'Inaonjoaain rebeequi canu fatoroon queta,' naain bajaane jana jetaote;

⁶ 'Lefasha bareranei erene que ne rebeconra,' naain jetao tonorae nii jauriaanejeein niicha cotijiai. Nii jaun jetaote: 'Saan, aihachuhisi. Nocola nii rebeequine jaan, ninu nelauriaain saquichoonca bareranejeeicha laenaaura,' naane baiha jetao,

⁷ Leeocha catcha rai jetao: 'Inaonjoaain jana rebeequi ii, canu fatoroon queta,' naain bajaane jana jetaote: 'Lefashai costaronei tirico quene rebeconra,' naain tonoraane jaun jetaote: 'Saan, aihachuhisi. Nocola nii rebe. Fosachoonca costaronejeeicha cau tein laenaaura,' nae jetao rai.

⁸ Nitohaneein jetaote, jataain nainaan rai caohachanhacha que coacuhin ichaa nii rai loreri beraichane que nainae nii rai fatoroon.

Nitohaneente Cana Coanera Cojoanona que neenihuru amurijiriin, jataain nainaan rai caohachanhacha que coacuhin neure Cana Coanera coitucuhichuru," naane baiha jetaote:

⁹ "Inara netonoaite nii rijijieein Cana Coanera tenojoi beraichaneein neeiche. Aihane jaun nii itolere inara rai Cana Coaneraacha tei que, aca jerihane rijijieein niicha jerei ichaain neeuche, inae ohichene bana niha raotojoein inara raeranune coina.

¹⁰ Nitohanihane jaun, aansijiin laojori raa cachane niha natiin caohachaaain nii rai teraacha jerei icharate, arajiin cha raane jerichanejeein caohachaaain ichareein.

¹¹ Nitohanihane jaun, caa nitajerai nana chauratane que cha siriin neeichene nihanatiin caohachaaain ichaeneechene coatiha nerinaai inara rai esinaen rauhijiriin chabana nitajenaachanejeein nana tera.

¹² Aihane jaun, inara rai ereraqui tenojoi que caohachaaain cha ichaain neneeichene, coatiha nerihain inara rainein neeninu tera.

¹³ Nihei chuni corootajai fatoroon rai niicha latei icharaneein nana nainei, nabana leeocha que jaolecuhin, leeochaacha ere tonorana nainihane jaun. Nitohanihane jaun Cana Coaneraacha ere tonoraain nana jerichaane, nii canaacha jerei que coauna nainihaaca," nae jetao aina nerelanacaauru rai Jesoso.

¹⁴ Niritoha Jesusone jana aonajeein jetaote, Jesoso necoeje chanuure fariseeocuru, acaauru jataain coriquiicha que coacuhin neuruhane jaun.

¹⁵ Nii jaun jetaote, “Inarate caohacha ichaa nocoetiin neeiche itolere bana cachaauru notaracaae. Nete inara suujua cuhane inaraacha coacui coitucue Cana Coaunera. Nitohaneein jataain nelateineein cachaauruhacha coarai que te jaoleque Cana Coaunera.

Cana Coaunera rai rauhi inoansi aina Jesusohacha tei rai cojoanonaa

¹⁶ Moisesa, chaen *profetacuru*, naaonjoainuri cojoanonaate turuha Joaan Baotisitane que tiaaajoaain nelu. Nii caje coauneeinte beebejenojoneein nelu Cana Coaunera cojoanonaa canuhacha turuai. Nii quete necounu-jueure nii canuhacha tei Cojoanonaa sirichuruhane coina.

¹⁷ Canu Cojoanonaa que neeichene nihanatiin satiin Cana Coaunera rai rauhi inoansi tonoraain neeichenete caohachae.

*Comasai joaera que cacha relaa Jesusone
(Mt 19.1-12; Mr 10.1-12)*

¹⁸ Leinjiin cacha rai comasai jaohin leecha ene raanete jataain osa que nesaruha aicheein. Jerichanejeein techu, lana joaera ene raain niha cachane osa que nesauruha aicheein.

Jataain coriquihona aina oha cairichainein nena Lasarone

¹⁹ Niha jetao leinjiin cacha jataain coriquihonaneein. Nitohaneein coriquihocane jaun jetaote, itolere bana jataain cajione caohacha que necoreetein, lenone caohacha nejesina que beseta ichanajaque.

²⁰ Nii jana jetaote, ecu ne jaberoco nainecojoaain abero siriin leinjiin cairicheinejeein nena Lasaro. Aca jetaote, nii coriquihona loreri chajeniha lauheque nejesinane atanichoe.

²¹ Nitohaneein cairicheinejeein nihane jaun jetaote, nii coriquihona rori caje nalunaa rai lenone coniraain que lenonena jere nii cairichei. Nii jana remaaecuru jetaote, rohan turuhacoaain nii rai nabero lojoihure.

²² Nitohaneeinne baiha inaen oha nii cairicheinejeein nena- nii Lasarone jana jetaote, amaure anjeraauru Abaraaun aina dedeeu nihane coina. Nii jana jetaote, nii coriquihona netonai inae ohane jaun conautecure.

²³ Nitohaneein ohin necairichaauruha onacaaurune jaan netiin necairichajeein, nita icharajeriin neein Abaraaun coaraa nii coriquihonane jana jetaote, Abaraaun rohan ne nii jaiti jiniiquiin ichaaoruhane bana niicha cairichaerii Lasaro.

²⁴ Nii jaun jetaote: auhaquuin: ‘Cairichaaajoaain cacoharaaura ofa Abaraaun. Atiin nii Lasaro rai aitoote, esinaeca que biji coturi macohin setejiaain calele jelarooa uhinera. Caune jataain necairichajeeun usi tabai janara,’ naane jana jetaote:

²⁵ ‘Aiha chuhisi niqii. Nete jiniiquiin inara jaberoconeein ichaohichene bana, jataain raotojoei ichaonaa que ichaorejetohilura cacalabi. Nii jana caa Lasarote, jataain ichaonaa baaso que ichaohin cairicheinejeein nerejetelu. Nii jaunte nii coacuhin, necairichaaequi iine jana, aca caohachaaain ranojoi-neein nera.

²⁶ Nii choae tacaain techu, cana cataaun ne jataain ucuacaain ucuha jachu satonoelanaalara. Nii jaun nii inara nichae situnaa nainecuruhi cajicheique nenacaauru. Niheichu inara niha natiin nii cajicheique turunaa nainiheeicheta,’ nae jetao Abaraaun, nii coriquihona onaa rai.

²⁷ Niritoha raine jaun jetaote: ‘Nii jaunne ichei aitoon, canu inaca loreri asaae

²⁸ nii neeuruha saouqui canu nejeraaurune jaaun Lasaro letohaine, acaauru rai iriha cuhane coina. Nabana caa necairichaecaaunne jaaun

acaauru netonai uuruhane coataara, ofa Abaraaun,' naa nii coriquihonane jana jetaote;

²⁹ 'Nete Moisesa aina *profetacuruhacha* laenanohin siriin neeure, nii tonoraain neeuruhinera,' naa Abaraaunne jana jetaote;

³⁰ 'Aiha chuhisicha ofa Abaraaun. Nete acaauru rene ichanaain turuhin biha leinjiin onaane, acaauru netonai nii esenetana nainecururera,' naa nii coriquihonane jana jetaote;

³¹ 'Aiha chuhisi niqui. Nete Moisesa, chaen *profetacuru*, naaonjoainuri esenetaaurenihalune rijijieein, acaauru rene ichanaain turuuruha onacaaurune nihanatiin, esenetana nainecurunerera,' naain tonorae Abaraaun," naain jetao fariseeocuru suujuate Jesoso.

17

Jataain necohalajiine osa que namute cacha saruera
(Mt 18.6-7, 21-22; Mr 9.42)

¹ Niritiin jetaote:

"Itolere banate nereein osa que inara sarueranu. Nete laen jataain necairichanaa coareein nii osa que leeochoaauru saruera cacha.

² Nitohaneein caa ena Cana Coaunera coitucuhajeraauru sarueratiha osa quene ajinhate caohachare nulunoque ajeri tijichaain cucuana cuhane joaeratenojoi nihane. Aihane jaun nii que necohalajiin neeuche.

³ Chatohaneein baaso ichaain niha ii nejerane suujua teeu. Suujua teeine jana ii ere tonoraain caohachaaain nichao coreein nihane que ii suujua acateeu.

⁴ Lejiichoo cuhane caaunsi saneein ichei baaso ichaain nihane nihanatiin, caaunsi saneein turuhin, 'Inae laen coaiterihaaunnita,' naa uhane, que ii suujua acateeura," nae jetao Jesoso.

Esinae rauhijiriin esenetaacane itolere ichana nainichaane

⁵ Nii jana jetaote: "Jataain itolere ichana nainiha Cana Coaunerane esenetaain nihacaanune jaanu teeu canacaanu raicha," naauruha Jesoso rai niicha cocoinaauri afosotoorune jaun jetaote:

⁶ "Mosatasa ucuhe laojoiri jataain aansijieein nenea rijijieein aasaeriin esinae rauhijiriin esenetaachenete caa shabeento rai: 'Niilai caje nerocohin caa cucuana cuhane omaronihunra,' naaiche caa shabeento raine inara ere tonoraain aiche caa shabeentora," naain jetao acaauru tonorae Jesoso.

Letononeein nenaacha ichaneni

⁷ Niritiin jetaote: "Inara leinjiin cachaoquichene jana, inara ocoana jana temule jaane jaanu que atane retuhin, baca beraain, naaonjoanne caje cauhane janate rai: 'Nelauriaaute lenoneei,' nanaa coacuhelanaala:

⁸ 'Chajaain ena canu lenonenu jaain, ena uhaaune lenoneein acau coe. Nii baihate ii netonai lenoneein acau coriquiinha,' nariquiche.

⁹ Nii choae tacaain techu, 'Narihara,' nanaa coitucueneeiche nii inara cacha rai, letoaain neeichene jaan ichaain nihane coreniha.

¹⁰ Nii rijijieein inara letoaain niha Cana Coaunerane jaan nainaaain neeichene bana, nainiheeiche: 'Jataain cacha caohacha neeine nihacaanura' naain erenea nainiheeiche. Raujiaain: 'Canacaanu letoaain nihalune jaanchane inae nainacaanura,' naauche," nae jetao acaauru rai Jesoso.

Lechoocaain cosibi aonaain caaun cunaitenacaauru rautaa Jesusone

¹¹ Jerosaleeun cuhane jaun jetaote, Calileea, Samaria, naaonjoainuri batane cataaun situhin cue Jesoso.

¹² Nii jana jetaote, leinjiin neseu turuhane jana jetao, nii nese caje que taca cuure lechooncaain cosibi caaun cunaitenacaauru cachaauru. Nitohanein cuhin jetaote, cocoaeraa cacha rohan turuha nitohanai cunai aonaera cachane jaun jetao, Jesoso caje coriaae netiin:

¹³ “Cairichaaajoaain nohane canacaanu coaraaura cacha relaera Jesoso,” naaunre jetao Jesoso rai ehequiin.

¹⁴ Niritocuruha raine jana jetaote:

“Chajaaincha saseredotecuru rene turunichuchete inara coaracurumiincha,” naa acaauru rai Jesosone jaun, cuujueeuruhane jana jetaote, inaen cosibi caje nerautaaain somaraain neure, acaauru dadaelanaala aitoaha Jesosone saijieein.

¹⁵ Inae nitohanein nerautaaauruha acaauru cosibi cajene coaraain jetaote, jelaiha nejenohin cuhin, tonijiaain ereein Cana Coaunera coroaieein jetao,

¹⁶ Jesoso acatiha rai tijia asae atanichoae neseoriaain jetao, rachoojoe leinjiin cacha Samaria cocoaicha Jorionelaanaa nena.

¹⁷ Nii jaun jetaote:

“Tajian lechooncaauruhani caa cosibi caje nerautanacaaurune. Aancaauru chaen leechoauru iscoon neeurita.

¹⁸ Leinjiin caa Jorionelanaala nena cacha estaraajerohachate jelaiha nejenohin Cana Coaunera coroaeca uhe rautaanune corenihara,” naain

¹⁹ “Esinae rauhijiriin esenetaaine jaunte, ii cunai caje nerautaai, chajaain nimichuhin caunihura,” nae jetao rai Jesoso.

Naaonjoaain tururichaaain quiicha tei Cana Coaunera Cojoanonaane

(Mt 24.23-28, 36-41)

²⁰ Nii baiha jetaote, “Chabana tureerein Cana Coaunera cojononaa,” naain jetao Jesoso caje bajaure fariseecuru.

²¹ Nii jaun jetaote: “Coatiha inanacaain tururinaain Cana Coaunera cojoanona. Niheichu, ‘Caute ne. Tajihate ne,’ naain coitucurieeicheein. Inaen inara jana niha quiicha tei Cana Coaunera Cojoanona,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

²² Niritohane baiha jetaote, aina nerelanacaauru rai jetao: “Inae amuhanune baihate jaiti nacoauneein turuenihanune ajiniha le janojoeinniji ena caa canuhacha tei janonaa coarana jereriquicheein niqui, nete coaraeneriquicheein.

²³ Nii jana tabaaurute inara rai, ‘Caute ne. Tajihate ne,’ naaurureein. Nete nelatene, niritocuruhanane jana acaauru esenetaain acaauru sacuhichene.

²⁴ Nacoauneein turuha urichaaunni acaihaniji cachanein nejanohanaane Cojoanona que turuhane banate, charijijieein teeinti jeraneejoaain dede conaa jiacanone, saain coanojoeinein ne. Nii rijijieeinte saain coanojoeinein coitunojoiniha cureein inae nacoauneein turuhanune bana.

²⁵ Nete amuhanune ajiniha jauriaanejeein jataain canu que nererojoeaain canu que jaolecoorureein, caa ena cojoanona que nenacaauru cachaauru.

²⁶ Charijieein teeinte nihalu Nohene bana ailu, nii rijijieeinte jerichanejeein aiha cureein nacoauneein turuha uhanu canu acaihaniji Cachanein nejanohanune Cojoanona que tihane bana.

²⁷ Coaracuche nachuhinti nii chaque nererojoeaeriin nelanaala, nisirihateein, lenoneein, acau cohin, naaonjoaunruhalu cachaauru bote cuhane enohin nichotiha Nohene cojoanona que turuhanereein tiaaine. Nii jana uha elo tabaine jaunte satiin ohacoaurelu.

²⁸ Nii rijijieein techu cha coacuelanaala raotojoeein neein, acau cohin, lenoneein, netemulijiaain, namihaaneeo que necoreteein, niicha latei coreteein, nelohereiteein, naaonjoaaurelu cachaauru nihalu Lotone bana.

²⁹ Nii jana, Sodoma neseu ichaohane caje amuha Lotone janate, usi aina naluha asofere dede cajene jaun caaun satiin oorelu cachaauru.

³⁰ Nii rijijieeinte jerichanejeein aiha cureein nacoaauneein turuha uhanu acaihaniji cachaneein nejanohanaa nichaaunne Cojoanonaa que turuhane bana,” naain jetaote,

³¹ “Nii cojoanonaa bana inara loreri janori ichoae neeichene, jiaonriha jelaiha fauhin inara loreri caje inara rucuhele ranaa coaauquichene. Niheichu inara ocoana jana neeichene jana aihane, inara loreri asaae caunaa coacuelanaala rauhijiriincha sorooche.

³² Nitohanihane jaun, niicha ratirii coaucane jaun aihalu Loto comasaine coacuhin ninaain ichaaoche.

³³ Aihane jaun rai rucuheleuru queecha coacuhin neite rai nichao itajereein. Jana nii rucuhele que coacuelanaala nichao rainuhacheque coacuhin neite nichotereein,” naain jetaote,

³⁴ “Nii airichaaanne cojoanotiin banate, leinjiin eruhari cuhane niha cuurureein coroatajai cachaauru. Nii jana leinjiin amanojoinihane janate, ecu nedaa cureein leeoche.

³⁵ Jana coroatajai enecurute, ederi que chaelai tutuurureein. Nii jana leinjiin amanojoinihane janate ecu nedareein leeoche.

³⁶ Nii jana coroatajai quichaaaurute nocohana jana neeurureein. Leinjiinte amanojoinereein, leeoche ratirinojoinereein,” naane jana jetaote:

³⁷ “Chatoanai bana, chucha nitohanereeeinte Curuaanaa,” naain caje bajaauruhane jaun jetaote:

“Inae ecu tihane banate coitucunojoinereein, canii setu que fauha uha ichotarine jana caje coaraain coitucunojoinihane rijijieein,” nae jetao aina nerelanacaauru rai Jesuso.

18

Joedio necha ansaineein nena rai cacha coulurujihana autanane que parabola

¹ Coiinterilanaala Cana Coaunera bajaauruhane, Cana Coaunera bajaauruhane caina *parabola* que cuaain caaauru relaa Jesusone.

² Niritiin jetaote: “Coaracuchenachuhinti leinjiin neseu nihalu jetao leinjiin joesio cachaauru que suujua acatelanaala, niheichu Cana Coaunera batohane que casilanaala nena ne.

³ Nii jana jetao, nii neseu ichoae leinjiin autana. Nii autana jetaote, nii joesio rai leinjiin cacha nejeratenaja colurujihana cue.

⁴ Nii jana jetaote, carajaain nirijieein nere tonorana jerelanaala ne nii joesio. Nejetaote nii baiha: ‘Cachaauru que nihanatiin casuujua acateein, niheichu Cana Coaunera batocaaunne que casiin nihaaun niqii.

⁵ Nena raotojoeein nihanune rerohecaain, casuujua rerohecaain sacuha caa autanane coataa naitoonjoa tonoraain ichareeun caihanihane caina,’ nae nii joesio.

⁶ Coaracuchenachuhinti, jataain necha aansaineein nihane saijieein suujua coaraa nii joesione.

⁷ Nii jaunte nii amurijiriin, nii janijiin nii raauri, janotiinetojoeein, jiichoonetojoeein, naaonjoaain bajaebajaeraauru cocoaeratenaa nainereein Cana Coaunera.

⁸ Nitohaneeinte carajaain cohacuruhane latelanaala enaacha acaauru cocoaeraterere. Nena laen inara caje bajaauru, canu inaraacha cohajei cachaneein nejanohanaa nichaaunne, nacoauneein turuhanune reeintiaainacha canuneein nihanune esenetaain caitoonjoa ichaaechajeein neeururichaain cachaauru,” naain jetao acaauru relae Jesoso.

Roma rai coriqui bajaaurera aina fariseeocuru que parabola que cuaain cacha relae Jesusone

⁹ Nii baiha jetaote, nii acaauruhacha caohachaain niha nocoetiin leeochoaauru que jaoleconacaauru rai jetao, acaauru ichaohacha que *parabola* que cuaain jetao:

¹⁰ “Coroatajai cacha jetaote, Teenforo asae cuhin Cana Coaunera bajaa cuure. Leinjiin jetaote, nechu jataain naraaichuru cairichaa Roma rai *impoestonu* que coriqui bajaerane. Jana leeochoa jetaote fariseeone.

¹¹ Nii fariseeo jetaote, ‘Narihara Cana Coaunera ichoreniha ainacaauru tocohaneein asijiautoneein, necha aansaineein ichaohin, joareein ene canu sinijeranelanaala nena aina ichaohin, naaonjoaain nenihanu canune coreniha. Chaen nechu, naraaichuru cairichaa Roma rai *impoestonu* que coriqui bajaaurera rijijieein neneeun.

¹² Chaen nechu, jataain ii coitucuhanune esenetaaine coina, le semanacuru cuhane coroata saain casuri couu lenone lanaala neein ii bajaae bajajeein, lechooncaain chaaelai raanu camijianeeo corenihane, rai lechoocani tein neeun ii raicha,’ naain jetao Cana Coaunera bajae chujuhequuin.

¹³ Nii jana nii naraaichuru cairichaeriin coriqui bajaera jetaote, caje icharaain neein necoeje caaun najabaracaain dede coaraelanaala jetao: ‘Cairichaaajoaain cacoaraau osaaotohanune jaaunra Cana Coaunera,’ nae nalarijia faone faoneein.

¹⁴ Niritiin bajaane jaunte, inae que suujua acatiha Cana Coaunerane jana jelaiha nenajaun cauha cue nii naraaichuru cairichaa coriqui bajaera. Nete laen nii fariseeo que suujua acatene Cana Coaunera.

Nitohaneeinte nii leeochoaauru amurijiriin Cana Coaunera coitucutiin, itolere que nelaaetoha nocoetiin nenacaaurute chaque nelatelanaala jaoleneein neeurureein. Jana rai nichao coitucuhin leeochoaauru amurijiriin nena coacuelanaala nenacaaurute nelateein ranojoinecurureein,” nae.

Canaanaihuru belaiha Jesusone
(Mt 19.13-15; Mr 10.13-16)

¹⁵ Jesoso rene canaanaihuru turuaa uuruha acaauru mucuhane coinane jana jetaote, Jesoso rene turuanajaauruhane caohateeure aina nere-lanacaauru.

¹⁶ Nii jaun jetaote, nii aina nerelanacaauru cotijiaain jetao: “Coa rerohecanajaachete canu rene turuuruheine nii canaanainuru. Jiaonriha canu rene turuuruha canaanaihurune caohateeichenera. Cana Coaunera Cojoanonaate, aihuruha caa canaanaihurune rijijieein nenacaauru rainein nena nera.

¹⁷ Esinaen rauhijiriine inara rai aitoreeunni. Aihuruha caa canaanaaihurune rijijieein canu raain neniha chunine, coatihana Cana Coaunera Cojoanona que nerihain,” nae jetao aina nerelanacaauru rai Jesoso.

Jesoso aina iriha leinjiin cacha coriquihonane
(Mt 19.16-30; Mr 10.17-31)

¹⁸ Leinjiin cocoinanacai jetaote, Jesoso aina iriha uhe. Nitohaneein rene turuhin jetaote:

“Caohachanejei cacha relaera, cha ichareeun chariji bana nitajenaachara ichaonaa caohacha que ichaonaa nainichaaunne coina,” naain Jesoso caje bajaane jana jetaote;

¹⁹ “Chanuna ‘caohachanejei cacha relaera,’ naain cacurujuateei. Leinjiin Cana Coauneraachate caohachanejeein ne,” naain jetaote:

²⁰ “Inae raotojoein Moisesa aitoonjoan coitucuhi: ‘Jiaonriha nejelau ene ii sinijeranelanaala nenea aina ichaohin neeine. Coa sonajaain jaoha. Coa asijiauha. Coa chamute cacha cairichanaa jerenacaaun chuni cacha coacuhin, casaje que ereein niha. Chaen efojiaraauru que ii suujua acateein acaauru coitucuhin neeun,’ naane coitucuhi,” naa rai Jesusone jaun jetaote:

²¹ “Aihanu chujian. Canu enamanaca caje coauneein jitariin nii naitoonjoan tonoraain neeun,” naain tonoraa nii cocoinanacaine jaun jetaote:

²² “Aihachuhisi niqui. Nete jaiti lanajejen leinjiin tonoraain ichaaine coina. Jitariin nii iicha sirii rucuhele que necoreteein, cairicheihuru rai jitariin nii coriqui chaluu. Nii banate dedeeu ichaonaa caohacha que ichaonaa naineriquiin. Nitohaneein ichaaine baiha canu aina uu,” nae jetao rai Jesoso.

²³ Nejetaote niritoha rai Jesusone jaun, jataain inaderae nii cacha jataain coriquihocane jaun.

²⁴ Nii jaun jetaote:

“Jataainte caaintate Cana Coaunera Cojoanona que ichaoa leinjiin coriquihonane.

²⁵ Nii Cana Coaunera Cojoanona que ichaaoruha coriquihonacaaurune coina caaintaane fautaain caaintarihei leinjiin camecho rai oco jachu cuhane situhane coina,” nae jetao inaderaa nii coriquihonane coaraain Jesoso.

²⁶ Nii jaun jetaote:

“Nitohaniane nichotenaa nainerinaain chuni,” naain caje bajaauruha ecu neein aonajeeunrerane jaun jetaote,

²⁷ “Nii caaintatiin cachaauruhacha coarai, coatiha Cana Coaunera rai caaintajiehita,” naa Jesusone jaun jetaote,

²⁸ “Canacaanune jitariin canacaanuhacha sirii ratiriin ii sacuhacaanulu,” naa Fedorone jaun jetaote:

²⁹ “Esinae rauhijiriin chunocoha, Cana Coaunera Cojoanona que ichaohane coina, rai loreri, rai sinijera, rai bereecuru, rai nejeraauru, rai fojiaraauru, naaonjoin ratirichate,

³⁰ jataain nii amuritoheriin caa chauratane que siriin, nii choae tacaain nii turuha uheni Cana Coaunera Cojoanona que chariji bana nitajenaachara ichaonaa siricheeincha,” naain jetao Fedoro tonorae Jesoso.

Orichaainne bihane nichatasatiha Jesusone

(Mt 20.17-19; Mr 10.32-34)

³¹ Nii baiha jetaote, jelai nii lechoonca coroatajaain niicha cocoinaauri cotijiaain jetao: “Enate laen Jerosaleeun cuhacache, cuu nii acaihaniji Cachaneein nejanohanaa nichaaunne que aitiin laenacuruhalu satiin *profetacurune* nainaanune coina.

³² Nitohaneeinte nejelau ataneu nenacaauru estaraanjerooru bijihu canu teeurureein nechu jataain cacotaiha baasoneein caeteein, canu nocoeje chanuhin, canu coluneein, naaonjoaauruhane coina.

³³ Nitohaneen canu teeinte, enuha que canu faohacuruhane baiha canu ateinaa cuurureein. Nena nichata janohane cuhane nacoauneein ichanaa-reeunni,” nae jetao niicha cocoainaauri rai Jesuso.

³⁴ Nii niritoha acaauru raine jana jetaote, nii naitoonjoan aonacuruhane saijieein esenetana nainecurene.

Jericoo leinjiin maosa rautaa Jesusone
(Mt 20.29-34; Mr 10.46-52)

³⁵ Niritohane baiha jelai caje amuhin Jericoo turue lalajeein cuujiha Jesusone jana jetaote, bero cuhane lauhequiin coriqui bajaa niha leinjiin maosane jaun jetao,

³⁶ arajiin situha cachane aonaain jetao: “Chaaauruna toon situha cue,” naain bajaane jana jetaote:

³⁷ “Nasarete cocoaicha Jesusote sacuureraaura cachaauru aina situha cuera,” naain beeuruhane jaun jetao:

³⁸ “Atiin nohane cairichaaajoaain cacoharaaura Rabiri nefoerate Jesuso,” naa ehequiin nii maosane jaun jetao,

³⁹ niritohane caohateure sitonaane coina nii ichohaichaniha cunacaauru. Nejetaote, acaauru ere tonoraelanaala jeelai amuritoheriin ehequiin jetao:

“Atiin nohane cairichaaajoaain cacoharaaura Rabiri nefoerate Jesuso,” nae jetao nii maosa.

⁴⁰ Nii jaun jetaote, ecu inacuhin raerateein jetao inaen rohan nichuutaane jana jetao:

⁴¹ “Chate jereeita,” naain caje bajaa Jesusone jana jetao:

“Canota rautaaainene jereenra Curuaanaa,” naain tonoraa nii maosane jaun jetaote,

⁴² “Saan ai. Esinae rauhijiriin quesenetaaine jaunte inae maosaneene caje nerautaaicha,” nae jetao rai Jesuso.

⁴³ Niritoha rai Jesusone rijieeoritiin maosanihane caje inae conoha rai notane jaun jetaote, Cana Coaunera corojeein Jesuso sacue nii maosa.

Nitohaneen nii maosa rautaane jana, ecu neein coarajeeurera cachaauru netonai jetaote, satiin Cana Coaunera corojeein rachoojoeure.

19

Saqueeo loreri asae cuha Jesusone

¹ Jericoo turuhin jetaote, nii Jerico nese cataaun situha cue jetao Jesuso.

² Nii jana jetaote, ecu ichoae leinjiin cacha, naraaichuru Jorioocuru cairichaeriin nena, Roma curuaanaa rai *impoestonu* que coriqui bajaaurera curuaanaanein nena coriquihona Saqueeo.

³ Aca jetaote, jataain Jesuso coitucunaa jerihane jaun coana jere niqui. Nejetaote, jataain araaicha cachane jaun coana nainesine Saqueeo, leeochoaauru fautaain ecoainijihane jaun.

⁴ Nii jaun jetaote, coana nainihane coina soroneein najiniha cuhin jetao situha curichaaain nii Jesusone jaaun nena leinjiin enuha que iniin jetao cohaca cue.

⁵ Nii jana jetaote, nii iniin cohacane jaan nena enuha asae situha cuhane jaun, jabatoroaain coaraain jetao:

“Saqueeo, chajaain soroneein niilai caje fauha uu. Enenene ii loreri asae nesurureeunni,” naa rai Jesusone jaun jetaote,

⁶ soroneein nii enuha caje fauhin jetao, corojeein rai loreri asae Jesuso amae jetao nii Saqueeo.

⁷ Nii coaraain jetaote: “Chanuna jataain osaaona niha taa cachane coitucuhane saijieein rai lorero asae aina nesuruha cue,” naain jetao Jesoso que ereeure ecu satiin neein coarajeeurera cachaauru.

⁸ Niritiin Jesoso que ereeuruhane jana jetaote, nichaauraain jetao:

“Aonaaun Curuaanaa. Jitariin quiicha sirii rucuhelene leruhin tereeeunni cairichaaihuru rai. Chaen nechua chaelai que chuni basijiauhin nihanune, jena saain jelai amuritoheriin cainareeunnicha,” nae jetao Jesoso rai nii Saqueeo.

⁹ Nii jaun jetaote:

“Caa cacha netonai inara rijjijieein, Abaraaun nefoerateneein nihane jaunte, enene caa rai lorero asae turue jianacoon osa caje mitaeranura.

¹⁰ Nii acaihaniji cachaneein nejanohanaa nichaauunna, caa chauratane que turuun, nii jaolecohichene jaan cachaauru nitajenaa neein nenacaauru ariin, acaauru ichoterateein raanune coina,” nae jetao rai Jesoso.

Coriqui raaurera cachaauru que parabola que cuaain cachaauru relaa Jesusone

(Mt 25.14-30)

¹¹ Niritoha Jesusone jana, ecu neein aonajeeuruha cachaaaurune jaun jetaote, acaauru relaa *parabola* que. Inae Jerosaleen rohan nichuuntaauruhane jaun, “Inae jerihane turuhelalajiha Cana Coaunera Cojoanonaara,” naain coaacuruhane jaun jetao acaauru rai:

¹² “Coaracuche jetao nihalu leinjiin cacha *rey* araaineein nenaane. Nii cacha jetaote, *rey* ineein cocoinaauruhane coina jetao coriaji atane cue, inae *rey* ineein cocoinaauruhane jana jelaiha natane que cauha uhane coina.

¹³ Inae amuhane rai jetaote, lechooncaain rai letonocuru cotijiae, acaauru naineein jequuin coriqui chaluhane coina. Nitohanein acaauru cotijiaain coriqui chaluhin jetaote: ‘Caa coriqui aina amihaneeuhe turuhanune reeintiaaincha,’ naain ratirinajae.

¹⁴ Nejetaote, jataain que nererojoecaaure nii natane que nenacaauru cachaauru. Nii jaun jetaote, caaijie acaauru ere beranu que leinjiin letoaaure ‘Coatiha canacaanu curuaanaa *rey* ineein niha caa cachane jerihacaanuta,’ naa cuhane coina.

¹⁵ Nejetaote nitohanein nere bera letoaauruha caaijiene sajieein, *rey* ineein cocoinaauruhane jaun, *rey* ineein jelaiha natane que turuha uhe.

Inae nenajaun turuhin jetaote, nii letonocuru coriqui teein ratirihane jaauru cotiharate, ‘Inaonjoaaincha canu coriqui joocure le cacha cachaauruta,’ naain coitucuhane coina.

¹⁶ Nii jana nii niicha cotiharatei ichoaichaniha rene turunaa jetaote: ‘Curuaanaa lechoonca saneente nefae ii coriqui,’ naa turuhinne jaun jetaote;

¹⁷ ‘Saan. Aihane jaun iite jataain caohati canu cachaneein neei. Inae acaihaniji que caohacha ichaai caa coroatajaji coriqui ainane jaunne, lechooncai nese coaranu que coberenadoroneein chetereeeunnicha,’ nae rai nii *rey*.

¹⁸ Nii jana leeocho jetaote: ‘Curuaanaa, saoqui saainte nefae ii coriqui,’ naa turuhinne jana jetaote,

¹⁹ jerichanetoein: ‘Saan. Aihane jaun saoquii nese coaranu que coberenadoroneeinte neriquincha,’ nae jetao rai.

²⁰⁻²¹ Nii jana leeocho jetaote: ‘Curuaanaa, nocola ii coriqui. Jataain necha aansai cacha neeine jaunne ii coasiha, cajione que conajaain cau rucujueun. Chaen chaelai teneeine nihanatiin, enaacha temunojoi taain raain, naaonjoain neeine coitucuhanune jaun,’ naane jaun jetaote;

22 'Ichaajenihanete ii ereecha que necouluruhequi canu cacha baaso. Chanuna chaen, nii chaelai tihanune que airijiin, enaacha temunojoi taain, raain, naaonjoaanune coitucuhi raotojoein inatiin,

23 baanco cuhane nii canu coriqui tiha cueneei, canu loreri asae turuhane, jelai amuritoheriin carai cainaainerichaae,' naain jetao,

24 nii ecu nenacaauru rai: 'Caje nii coriqui ruluhin, nii lechoonca saneein faera rai teeuchera,' naane jana jetaote:

25 'Curuaanaa, chanuna inae lechoonca saneein jelai amurijiriin siriha natiin nacoaaunein tenacare raita,' naaunruha raine jaun jetaote:

26 'Inae inara rai aitocooaun, jataain siricha raite jeelai amuritoeerin terareein. Jana sirihei cajete, coroatajajeein sirihane nihanatiin jitariin caje ruluhereein,' naain jetaote:

27 'Chajaain chaen nii *rey* ineein nihanune jerelanaala caque nejerate-nacaauru uhaain cau canotaracaae teein sohin jaonajaauche,' nae jetao nii *rey*," naain jetao cachaauru relae Jesuso.

Jerosaleen cuha Jesusone

(Mt 21.1-11; Mr 11.1-11; Jn 12.12-19)

28 Niritohane baiha jetaote, Jerosaleen cunajaun,

29 nii Jerosaleen rohan ichuunejeein nenea ichatane ucuuno Olibo neeonjoain neein niicha curuateeuri rohan nenea Betafajee, Betania, naaonjoainu turuhin jetaote, coroatajaain aina nerelanacaauru rai:

30 "Chajaain taa cana ajiniha nenea neseeu cunichuche. Ecute cositenojoneein teequi leinjiin boro chabana cacha amunajaniheine eruriquicheein. Chaen cajiha carai cosi rutuhin uhaauche.

31 Inae uhaaichene jana, 'Chanuna nii boro cosi rutuhin amaaiche,' naa chunine, 'Cana Curuaanaate latihane jaun raeratera,' naauche," naain jetao letoanajae Jesuso.

32 Niritiin acaauru letoaa Jesusone jana, nii neseu cuuruhane jaun jetaote, nii acaauru rai aitohane rijijieein nii boro eruha cuure nii aina nerelanacaauru.

33 Nitohaneein ecu turuhin, nii boro cosi rutuhajeeuruhane jana jetaote:

"Chanute nii boro cosi rutuhicheta," naa acaauru rai nerorane jaun jetao:

34 "Cana Curuaanaate latihane jaun raeratera," naaure jetao rai.

35 Nitohaneein cosi rutuhin jetaote, nii boro ichoae rai cajione teein jetao, Jesuso rene amaaure nichoae nelauriaain cuhane coina.

36 Nitohaneein nii boro amaaain Jesuso rene turuaauruhane jana jetaote, nichoae nelauriaain raotojoein cuujiha Jesusone jana jetao, najiniha bero cuhane rai cajione maririjiacooaure cachaauru.

37 Inae Olibo neeonjoain bichatane ucuuno fauque cuujiha Jesusone jana jetaote, itolere cojoaelanaacojoai ichanajaaoncane coaranajaaoncuruhane jaun jetao, cojioriin Cana Coanera coroaecure satiin nii sacuurera cachaauru.

38 "Raotojoein turuhine aca neein nenea rijijieein cocoinaain Cana Coanera letono *Reycha*. Dedeeu raotojoein nihacachene coina icharaneein nihane coitucuhin Cana Coanera coroaecuruhine cachaauru," naauru cachaaurune jana jetaote:

39 "Cacha relaera, toon ii sacuurera cachaauru rai aitoote, toritocuruhane jianecurumiincha," naauruha nii cachaauru jana cunacaauru fariseeocuru tabaaurune jaun jetaote:

40 "Esinae rauhijiriine aitoonra. Toritocuruhane caje inauheneecha neeuruhanete, cojiorichurureein caa ajerichurura," naain jetao tonoranajae Jesuso.

⁴¹ Inae Jerosaleen rohan nichuutane jaun, inae inanacaa nii Jerosaleenne coaraane jaun jetaote, ecu nenacaauru cachaauru coreniha chanaain jetao:

⁴² “Bajiaana chuhinti caa janonaa cuhane jianacoon inara mitaeraanu que cau turuhanune coitucuhin neneeiche. Nete quesetaain canuneein nihanune coitucuhin coarana naineneeiche.

⁴³ Nitohaneeeichene jaunte, inaan nereein itolere neein inara curuhacaain inara corihatein, inara mucuhin niha nii nejeratein neeiche jaa cojoanon-aara.

⁴⁴ Caa inara nese fejeeinte itajeein, inara cocoaichucuru soajeein jaoha cuurureeincha. Coatiha nerinaain leinjiiniji ajeri ita choae tein ichanohita. Inara ichoteratein, jianacoon inara mitaeraanu que turuha uhanu inara Coauneraaneeinne jana canu esenetaain cacoitucunaa jereneeichene coreni-hara,” nae jetao inaderaain Jesuso.

Teenforo couluuoca Jesusone

(Mt 21.12-17; Mr 11.15-19; Jn 2.13-22)

⁴⁵ Inae Jerosaleen turuhin jetaote, Teenforo asae enohin, ecu necoretiha nenacaauru sitaain jetao:

⁴⁶ “Cana Coaunera Quiricha inoansi cuhanete aite: ‘Canu lorerite nasae neein canu bajae bajaecuruhane jaan colohetine,’ naain. Nete necha aansai asijiautooru ucuhaneein teeiche inarara,” nae jetao nii cachaauru rai Jesuso.

⁴⁷ Nitohaneein cojoanonetjoein Teenforo asae cuhin cachaauru relaa Jesusone jana jetaote, nechu jataain sohin jaaoruhane jaa lera ariha jetao, cuhin coaracure saseredote curuanaacuru, Cana Coaunera naitoonjoa que cacha relaaureraauru, nii nese curuaanaacuru, naaonjoainuri.

⁴⁸ Nejetaote, nii chatohanein teeuruhane jaan lera erusichurene, satiin cachaauru jataain nii acaauru relaane jaa rautatiin aonajeeunruhane jaun.

20

Nitohanai ichaane coina cocoaainain letononiha Jesusone

(Mt 21.23-27; Mr 11.27-33)

¹ Teenforo asaae nosa caje nichoteeururichaaain cachaaurune beebejeein, acaauru relaa Jesusone jana jetaote, turuha cuure saseredotecuru curuaanaacuru, Cana Coaunera naitoonjoa que cacha relaaureraauru, Joriocuru rai nelatein nenacaauru ichauhenaauru, naaonjoainuri.

² Nitohanein turuhin jetaote:

“Chatohanai cocoaainacaineeina neei catohanai ichaaine coina. Chate catohanai ichaaine coina ii cocoaainain ii letoaain neta,” naauruhane jaun jetaote:

³ “Saan. Canuhtonaina inara caje leinjiin erenaa bajareeun catoonraaichene coina.

⁴ Cha Joaan letoaain nelu cachaauru baotisaain cachaauru coujunacatiha uhanee coina. Cana Coaunera letoaenihanena, cachaauruhachana letoaain nihalu,” naain acaauru caje bajaa Jesusone jana jetaote,

⁵ ecu inauheneeicha aonajeein jetao: “ ‘Cana Coaunera letononeeinte ailu,’ naacachenete: ‘Chanuna jana esenetaain tonoraain neneeichelu,’ nareein.

⁶ Niheichu, ‘Cachaauru letononeeinte ailu,’ nanaa nainihaacache. Nir-itocaaachenete ajeri que cana bodoosiin cana sohin cana atinaaurureein cachaauru, satiin Cana Coaunera letononeein aihalu Joanne esenetaauruhane jaun,” naain jetao, ecu nejesinajeein ita rai ereerejeeuruhane baiha jetao:

⁷ “Coatiha coitucuhaacaanu. Chachainti cacha baotisaain coujunacatiha Joanne caina letoaain neluta,” naaure jetao.

⁸ Nii jaun jetaote:

“Niheichu canuhetonai nihanatiin ‘Naaonjoainte canu cocoinaain ni-hane ainane, caa catohanai ichaaunra,’ naain benaa nainihaaun inara raita,” naain jetao acaauru tonorae Jesoso.

Necha aansaineein ichaonacaauru ocoana beraichacuru que parabola que cuaain cachaauru relaa Jesusone

(Mt 21.33-44; Mr 12.1-11)

⁹ Niritohane baiha jetaote, necha aansaineein ichaonacaauru ocoana beraihurera que *parabola* que cuaain jetao: “Leinjiin cacha jetaote, leinjiin ocoana sirihane jaun jetao, que amihanenacaauru rai tein ratiriin jetao, coriajai ataneu cue, latihane naineein raineein nena letoaauruha raine caina.

¹⁰ Nitohanein tein ratiriin jetaote, inaen tainaca que tihane jana jetao, leinjiin letono letoae, nii amihanenacaauru caje raineein niha nii ocoanane coreniha que banihatein niicha taihuri bajaa cuhane caina. Ne jetaote, nii cha telanaala faojaain sohin jelaiha letoaaure.

¹¹ Nii jaun jetaote, nacoauneein leecha letono letoaa nii ocoana erorane jana jetao, nocoeje chanuhin faojaain sohin, cha colane acaentonai letoaaure.

¹² Nii jana coaiten leecha letono letoaaane jana jetaote, jataain cunaitaain jelai caje acaentonai sitaaure nii ocoana que amihanenacaauru.

¹³ Nii jaun jetaote: ‘Cha laen ichareeun. Satononejeein caa jataain jereein canuhacha belaa canu calaohi letoaanunete ne. Quete laen acaneein nihane coitucuhin raotojoein raain nere tonoraaureein,’ nae nii atane erora.

¹⁴ Nejetaote niritiin nii rai calaohi letoaaane jana jetao, cuujihane jana coariin: ‘Taate caa atane erora calaohi ne. Acate inae oha rai inacane bana, caa itolere que banijiaain nena rareeinha. Coanete mucuhin sohin jaohacachete cana raineein nedaaine caa iolere que banijiaain nenaara,’ naain ita caje bajaacoain jetao,

¹⁵ nii ocoana caje amaain sohin jaaore nii ocoana que amihanenacaauru.

Nitohanihane jaun, tonaquiche jana nii que inara. Chatohaneicha acaauru tereein nii ocoana erora, nii rai calaohi mucuhin sohin jaaoruhane jaun.

¹⁶ Raajenihane uhin inacha nii ocoana que amihanenacaauru sohin jaohin, leechaauru rai nii ocoana teriha nii ocoana erora,” naain jetao *parabola* que cuaain cachaauru rai ereerejeein relanajaen Jesoso.

Nii jana jetaote:

“Jiaonriha icharaa nitohaninera,” naaure jetao nii cachaauru.

¹⁷ Nii jana jetaote, acaauru coarajeein jetao:

“Chaquena jana chaen, Cana Coanera Quiricha inoensi cuhane: ‘Nii jaolecooruha loreri icharaaurune jaan ajerite jauriaanejeein loreri nunuhe-neein ichanohineein niha cureeinha,’ nae.

¹⁸ Aihana jaun chunocoha nii ajeri ichoae comoite, nichaluchaluriha cureein. Jana chunucoha ichoae comoha nii ajerinete jitohitoreein,” naain jetao be cachaauru rai Jesoso.

¹⁹ Niritiin acaauru que cuaain, cachaauru relaa Jesusone que nainacuruhane jaun jetaote, nii rijieeoritiin mucueratenaa jerecure saseredotecuru curuaanaacuru aina Cana Coanera aitoonjoan que cacha relaureraauru. Nejetaote chatohanein tenaa nainecurene cachaauru coasichuruhane jaun.

Jesoso mucuuruhane jaan lera ariha Roma curuaanaa rai coriqui teeuruhane bajaauruhane

(Mt 22.15-22; Mr 12.13-17)

²⁰ Nitohaneein sohin jaonaa jerecuruhane jaun jetaote, acauru letono letoaaure, belaicha cacha rijijieein turuhin Jesoso caje chaelai erenaa bajaauruhane jana, tonaain acauru tonoraane nohaneein colurujueeuruha coberenadoro raine coina.

²¹ Nii jaun jetaote, rene turuhin:

“Cacha relaera, nii aitiin cachaauru relaaine jaane esinae rauhijiriin chuni que suujuelanaala, satiin cachaauru rai jerichanetoein aitoine coitucuhacaanu. Iite esinae rauhijiriin jeriha Cana Coaunerane rijijieein ichaoha cachane coina aitiin cachaauru relaai.

²² Nitohanihane jaunne ii caje bajaa uhacaanu. Caohachaana Romanocuru curuaanaa enferadoro rai *impoestonu* que coriqui tihacaanune,” naain jetao Jesoso caje bajaare.

²³ Nii jaun jetaote, nechu jataain baasoneein coacuhin que iriha aitocuruhane que nainaane jaun jetao:

²⁴ “Saan. Canu que leinjiin nii coretequichene jaan coriqui coarateeuhane jana coaraain jetaote: “Cha cojunaca caa, ecu laenanohineein curuaa siriin,” naa Jesusone jaun jetaote: “Enferadoro rai,” naauruhane jaun jetao:

²⁵ “Aihane jaun chujian- caa enferadoro rainein nenea teeuche enferadoro raicha. Jana Cana Coaunera rainein nenea teeuche Cana Coaunera raicha,” nae jetao nii cachaauru rai Jesoso.

²⁶ Niritoha satiin cachaauru notaracae Jesusone jaun jetaote, nii chatohaneein mucuhin teeuruhane jaa lera eruurenihane jaun jetao, ecuhacha cojoelatiin inauhenecha neeure nii saseredotecuru letonocuru, niritiin acauru tonoraane jaun.

Chatohaniha cacha inae oo caje ichanaane

(Mt 22.23-33; Mr 12.18-27)

²⁷ Nii baiha jetaote, Jesoso coaraa cuure nii ohane baiha jerichanejeein jaberoco rijijieein niha cacha suujuene esenetaauruhi sadosocuru. Nitohaneein cuhin rene turuhin jetaote:

²⁸ “Cacha relaera, Moisesate canacaanu rai laenaain ratirilu, oha leinjiin cacha nesiriateein nii comasai aina canaanai sirilanaalane, nii autana raain aina canaanai siriha rai ocoalane coina. Nitohaneein nii autana aina canaanai siriha nii ocoalane, aca siricha rijijieein nii onaa calaohineein niha nii canaanaine coina.

²⁹ Nii janate ita nejera nejesinanein caaunsineein neeure cachaauru. Jauriaanejeein acauru inanate, leinjiin ene aina nesirihatein, nii leinjiin niji canaanai sirilanaala ohe.

³⁰⁻³¹ Nii janate neeuruha coroatajaain rai nejeraaurune jaun, oha coaiten nii nihanane jaun nii ene rae nii rai nejera. Nii rijijieein techu satiin nii ene raare acauru ocoalacuru itolere bana ooruha acauru inanacurune jaun. Nete leinjiin niji canaanai sirilanaala oore nii caaunsineeuri ita nejerauru.

³² Nii janate inae oohe nii ene netonai.

³³ Aihane jaun chariji comasainein jana nereein nii ene, inae Cana Coaunera Cojoanonaa que ichaaoruhane bana, caaunsineeuri ita nejerauru aina nisiriathalune jaun,” naain jetao Jesoso caje bajaare nii sadosocuru.

³⁴ Niritiin caje bajaauruhane jaun jetaote:

“Caa chauratane que nenacaauru quichaauru, enecuru, naaonjoainurite nisiriiteein naaonjoaauru.

³⁵ Nete laen inae ooruhane baiha oo caje ichanaain Cana Coaunera rene turuhenihuru quichaauru, enecuru, naaonjoainuri inae oo caje ichanacuruhane nisirihateeurenereein,

³⁶ onaa inaaurenihana anjeraaurune rijijieein neeururichaaanne jaun. Chaen techu Cana Coaunera Calahineein neeurureein acaauru ichateein nerichaaain Cana Coaunerane jaun.

³⁷ Jerichanejeein techu ohane baiha ichanaain neeuruha onacaaurune que laenaain coitucuerateein nelu cana que Moisesa, nii nuna laajoiri iihani netiin Cana Coaunera aina irihane bana, ‘Canune, Abaraaun, Isaca, Jacobo, naaonjoainuri Coaunera, inara Coaunera neein neeun,’ naalu Cana Coaunera Moisesa raine jaun.

³⁸ Aihane jaun coatihana ichaonacaauruhacha Coaunera neein nihei Cana Coaunera, onacaauru nihanatiin rai ichaohin neeuruhane jaun,” naain jetao sadoseeocuru tonorae Jesuso.

³⁹ Niritoha sadoseeocuru rai Jesusone jana jetaote:

“Jataain caohatiinte acaauru rai aitochicha cacha relaera,” naaure jetao Cana Coaunera aitoonjoa que cacha relaaureraauru tabaauru, acaauru laen oo caje ichanaa cachane esenetaauruhane jaun.

⁴⁰ Niritoha acaauru rai Jesusone jaun jetaote, inae nenacaaen caje chatohanai bajaanaa nainecurene.

“Cha caje nefoeratenaane Mesihasi,” naain bajaa Jesusone (Mt 22.41-46; Mr 12.35-37)

⁴¹ Nii jana jetaote:

“Chanuna Rabiri caje nefoeratenaaniha canaacha cohajei Mesihazine jaun, Rabiri amurijiriin nena naineniha beeiche.

⁴² Inasiina raajenihane, quiricha Salmo cuhane:

‘Cana Coaunerate,
Canu Curuaana Mesihasi rai:
“Cau carohan
canu raotono nichajai que
nelauriaain coarajeuna,

⁴³ nii iniha nejeratenacaauru amuritiin,
ii bijihu tenajaanune reeintiaaicha,”

naa Cana Coaunera, Canu Curuaanaa Mesihasi raicha,’ naain raajenihane Salmo cuhane bihalu Rabiri inatiin. Chanuna Rabiri amurijiriin nena nainenere Mesihasi.

⁴⁴ Inasiinna jana chaen amurijiriin nena naineniha Mesihazine saijieein nii Rabiri netonai, ‘Canu Curuaanaa,’ naain Mesihasi nichaanne curuaatihalu natiin,” naain jetao bajae Jesuso.

Cana Coaunera aitoonjoa que cacha relaaurera biha Jesusone (Mt 23.1-36; Mr 12.38-40; Lc 11.37-54)

⁴⁵ Niritohane jana satiin ecu neein aonajeeuruha cachaaurune jana jetaote, aina nerelanacaauru rai jetao:

⁴⁶ “Caohachaaain necohalajiin neeuche, caa Cana Coaunera aitoonjoa que cacha relaaureraauru que. Acaaurute acaauru que suujua acatena nainiha cachane jaan cocoaione jiaain, itolere coitucueraneein, caohachaaain niha nocoetocuruhane jaun, chunijihu nenaanaja cataaun nihanatiin, acaauru que suujua acateein niha satiin cachaaurune jereein neeure. Chaen techu, sinacoca asae nelauriaauruha jataain nelatenacaaurune jaan rori caohacha

janijiin, nichoae ichoaichaniha nelauriaaure. Chaen techu ichoaichaniha nelaurianana jaan janijiin, lenone rohan nelaurihaain lenonecure.

⁴⁷ Chaen techu cairichei autanaauru caje acauru lorerichuru nihanatiin ruluhin naaonjoaunre. Nii choae tacaain techu nitohaneeuruhane jaun, jataain nohaniha Cana Coanera coitucueraniha nocoetocuruha itolere amurijiriine jaun, satiin notaracae Cana Coanera bajaauruhane cara-jaaain bajaare. Nitohaneeuruhane jaunte leeochoaauru osaaonacaauru cachaauru amurijiriin, jataain caseteco tabai coaraa cuurureein,” nae jetao aina nerelanacaauru rai Jesoso.

21

Acaihaniji ichaaojihane jaanu coriqui tiha cairichei autanane (Mr 12.41-44)

¹ Niritiin Teenforo asae coriqui coreniha Cana Coaneraacha icharatenohi amihanenaa ichacuruhane coina curu cuhane coriqui teeuruha cachaaurune jana, ecu coarajenajaa Jesusone jana jetaote,

² leinjiin autana jataain cairicheinejeein nenea netonai coroatajajeein jataain coretelanaala nenea coriqui te,

³ jataain teeuruha leeochoaurune fautaaine jaun jetaote:

“Esinae rauhijiriine aitoon inara rai. Caa cairichei autanate, leeochoaauru amuritoheriin coriqui te.

⁴ Satiin caa leeochoaurute nechu jataain inae acauru rai cauteecha teure. Jana caa autanate, jataain cairicheinejiha natiin jitariin acaihaniji ichaaojihane jaanu te,” nae jetao Jesoso.

Nitajerichaain Teenforone biha Jesusone (Mt 24.1-2; Mr 13.1-2)

⁵ Nii jana jetaote, caohatiin ajeri caje ichanohiniha Teenforone coaraain, jataain caohatiin inanacaane coina, nasaae itolere niicha teuri coaraain jetao que ereerejeeure cachaauru. Nii jana jetaote acauru rai:

⁶ “Caa ena ajeri caje caohatiin ichanohineein inaraacha coarajeite, inae ecu tihane bana fejeein itajenojoinereein,” nae jetao acauru rai Jesoso.

Nerichaain cojoelanaacojoaine biha Jesusone (Mt 24.3-28; Mr 13.3-23)

⁷ Niritohane jaun jetaote:

“Cacha relaera, chabanacha aicheein nii chaitoonjoan. Chatohanai cojoelanaacojoaicha inae que turuhelalajihane jana coararichaanuhin,” naain jetao caje bajaare.

⁸ Nii jaun jetaote: “Caohachaain nainaan nechalajiin neeuche, inara coritaa chunine coataara. Inae nerichaain arajii canu niha nocoetiin inara coritaeraanuurura. Tabaaaurute: ‘Canune acaneeunra,’ naaurureein. Jana tabaaaurute: ‘Inae taolu caitoonjoa cojoanonaa que nihacachera,’ naauruha inara raine, jiaonriha esenetaain sacunajaachenera.

⁹ Jiaonrihachu nejesinaneein ita sohin neeuruha satiin chauratane que nenacaauru cachaaurune coitucuhin neeichene nihanatiin nesoonetohichenera. Nitohaneinte jaiti nii cojoanonaa que turuenihane ajiniha aicheeincha. Nete nitohanihane nihanatiin jaiti cana janonaa satono que turuheneereincha,” nae jetao Jesoso.

¹⁰ Niritiin jetaote: “Leeocha atane que ichaonacaauru cachaaurute, lauriu ichaonacaauru cachaauru aina ita cotaiha cuurureein. Jana leinjiin atane que ichaonacaauru cachaaurute, leeochoa atane que ichaonacaauru aina ita soorureein.

¹¹ Nii janate itolere cana rai chauratane sacuritaain niha cureein jataain mijiaaaineein carora, mijitena, cunai, naajoainuri. Nii jana dede quete jataain coasinaacojoai coaraain, cojoelanaacojoai coaraa cuurureein catchaaurura.

¹² Nete nii cojoanonaa que turuenihane ajiniha, inara rohecaain inara mucuhin sinacoca asae inara amaaain, curuaanaacuru, chaen cobere-nadorocuru, naaonjoainuri acatiha inara tein inara cairichaain caresero cuhane inara enohaa cuurureein canu ere tonoraera neeichene corenihara.

¹³ Nitohaneein inara teuruhane banate, canu nichaanne coitucuera-teriquicheein catchaauru quera.

¹⁴ Jiaonriha, 'Tonaainera erereunta,' naain inara jabereco coreniha eree-ichene jaanu que coacuhin cuhiche inara amauruhanene.

¹⁵ Canune jataain nainaan ecu ereeichene jaanu tereeeunni inara raicha. Nii bana nii tonaain inara tonoracuruhane jaanu coitucuhin neeururihaain nii inara aina nejeratenacaauruta.

¹⁶⁻¹⁷ Nete laen inara cairichaeriin inara cotaairiin nenacaauru coroata-janiha cuurureein nechu jataain inara cairichaa, inara inacaauru, inara nejeraauru, inara araaichuru, inaraacha belaihuri, naaonjoainuricha. Nitohaneinte inara tabaauru sohin jaaoha cuurureein. Satiin caa chauratane que nenacaauru catchaaurute Canu ere tonoraera neeichene coreniha inara que nererojoecaeriin, inara cairichaeriin, inara cotaairiin, naaonjoain neeurureeincha.

¹⁸ Nete nii leinjiiniji inara couturiji nihanatiin nitajenereein.

¹⁹ Nii jaun caohachaaain laraajiin nii inara suujua corelanaala, raotojoein neeuchete nii caje nichotenaa nainequiche.

²⁰ Inae Jerosaleen curuhacaain neeuruha soondaroorune coaraquichene, inae nitajerichaaainne cojoanonaa que turuhane que nainacuche.

²¹ Inae nitohaneeuruhane coaraquichene, Jodea nenacaauru naain ichatane ucuuno cuhin sorooruhine. Jana Jerosaleen nenacaauru, nii nese caje coriaae amuurumiiincha. Jana chunocoha rai nocoana jana nihane jana nitohanihane, jiaonriha jelaiha nii neseu turuha cunaa coaucanera.

²² Inaen nitohanihane coina, niritiin inoaenlu quiricha inoaensi cuhane satiin laenacuruhane jaa cojoanonaa nainaan coina jataain caseteco tabai niha curichaaaine jaunra.

²³ Jataainte cairichaaajoaa cuurureein nii cojoanonaa bana ausirineein nenacaauru enecurura, chaen sisiajeein canaanai siriin nenacaauru, naaonjoainuricha. Nitohaneinte caseteco tabai coaraa cuurureein nii Jodea batane que nena aina Jerosaleen ichaonacaauru catchaaurura.

²⁴ Tabaaurute sabere que sohin jaonjoiniha cuureeincha. Jana tabaaurute mucunojoinnein corihaji ataneuru amanojoiniha cuurureein. Nitohaneinte Cana Coanera coitucuhichuru, nii Jerosaleen nenacaauru itajiha cuurureein caohatenoiniha nitohanei ichacuruhane jaan que turuhanereein tihaaincha," nae jetao aina nerelanacaauru rai Jesoso.

Nacooauneein turuha urichaaunni Canu cachaneein nejanohanaa nichaanne

(Mt 24.29-35, 42-44; Mr 13.24-37)

²⁵ Niritiin jetaote "Enoto, atene, arasijie, naaonjoainuri quete cojunacateein coaratenoinereeincha. Nii jana satiin caa chauratane que nenacaauru catchaaurute, nesooniha cuurureein, 'Naaonjoanne jaunte caa aicha' naain coitucurenihane jana jataain tonihaca coasinacaain fichafichanaa cucuanane coaraaincha.

²⁶ Nitohanihane janate inae nitajerichaain cana rai chauratanene coaracuruhane jaun, coasinacaaun acunoha cuurureein cachaauru. Dedeu nenacaauru netonaite jataain nerurujuaa cuurureein.

²⁷ Nii janate jataain nelateein itolere ichana nainichaaunne coaraatein turuha uuhanu Canu Cachaneein nejanohanaaneein dede sacari jana uuhinne coaraa cuurureein cachaauru.

²⁸ Inae nitohanihane nunuhetihane jana, nii chaque tonajelanaala neeuche, inae inara que nejeratenacaauru caje nichoteriquicheeinine coitucuhichene jaun,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

²⁹ Acaauru rai niritiin jetaote, nechu jataain nainacuruhane jaanu que jetao: “Coaracuchena chuhinti *iquera* aina joaenreein enuhacuru, satiin neroeeca nalone baiha

³⁰ nacoaauneein omaroha nalone, inae elohena que turunaa jerihane que nainaquichene.

³¹ Nii rijijieein techu inae caa caitoonjoan cojoanonaa que tihane bana, inae coaraquichene, nichuuntaa Cana Coaunera Cojoanonaane que nainariquicheeincha.

³² Esinae rauhijiriinte jaiti ooreniha caa ena nenacaauru cachaaaurune jana, satiin situha cureein caa caitoonjoan.

³³ Dede, chauratane, naaonjoainurite nitajiha cuurureein. Nete laen caa caitoonjoan leinjiiniji nitajelanaala satiin aitocooaunne rijijieein aihane rai ne.

³⁴ Aihane jaun caohachaain necohalajiin, nii cajihaneein inara suujua coacuelanaala, nii ajelanaala, nii inara ichaohacha que nererojoecaaeriin neeichene jianeein neeuche, inae nii cojoanonaa que tihane bana, ujua cuhane foroaa chaelaine rijijieein inara foratiaa nii cojoanonaane coataa.

³⁵ Itolere sacuritaain caa chauratane que nenacaauru cachaauru ichooaete naluha cureein nitohanai.

³⁶ Aihane jaun letona jatoroaaain itolere cojoanonaa bana Cana Coaunera bajaebajajeein neeuche. Aihate caa caitoonjoan tocoaneein situhane bana, caje nichoteein, nii acaihaniji Cachaneein nejanohanaa nichaaunne acatiha raotojoeein turunaa nainequiche inara,” nae jetao caje bajaauruhane jaun aina nerelanacaauru rai Jesoso.

³⁷ Nitohaneein jetaote, jiichoonihane Teenforo asae cachaauru relaain, inae nocohecane jana Oliboneein niicha curuaateuri ichatane ucuuno cuhin nihane nesururejetelu Jesoso.

³⁸ Nitohaneein jetaote, janohetiin Teenforo asae cuhin, acaauru relaa Jesosone aonaa curejetucurelu satiin cachaauru.

22

Jesoso mucuuruhane coina ita suujua tacaauruhane (Mt 26.1-5, 14-16; Mr 14.1-2, 10-11; Jn 11.45-53)

¹ Inae jorerera colane faan quihuruhane jaa cojoanonaa Fasocoo beseta catainaane jana jetaote,

² Jesoso sohin joerateeuruhane coina jetao, “Chatohaneein ichanaareta,” naain coaucure saseredotecuru curuaanaacuru aina Cana Coaunera aitoonjoa que cacha relaaaureraauru. Nabana raajenhane mucuhin sohin jaaoruhane, chatohaneein acaauru teuruha cachaaaurune que necasacuruhane jaun.

³ Nitohaneein inaen sohin jaaoruhane coina que nocousuujuaauruhane jana jetaote, nii aina nerelanacaauru lechoonca coroataja Jodasi Isacariote neein niicha curuaateuri suujua saruha Moconajaerane jaun jetao,

⁴ batirichuru curuaanaacuru, Teenforo curuaanaacuru, naaonjoainuri coaraa cue: “Canune naaonjoaain inara rai naineeun, nii Jesoso mucuhinchene coina ecu inara turuaanunera,” naa acaauru raine coina.

⁵ Inae niritoha acaauru raine jaun jetaote, jataain corojeein coretena jerecure.

⁶ Nii jaun jetaote, acaauru suujua rijitoojoein cachaauru colane niha Jesusone cojoae, ecu Jorioocuru bijihu Jesoso tihane coina Jodasi.

*Cana Curuaanaa aina lenonecuruha afosotoorune
(Mt 26.17-29; Mr 14.12-25; Jn 13.21-30; 1Co 11.23-26)*

⁷ Nii jana inae jorerera colane ichanohin faan quiin carenero narejeen sooruhane jaan beseta cojoanonaa Fasocoa que turuhane jaun jetaote,

⁸ Fedoro aina Joaan rai jetao:

“Chajaain Fasocoa beseta cosonaina que canaacha quiine ichanihuchete que lenonichaachera,” naain jetao acaauru letoae Jesoso.

⁹ Nii jaun jetaote:

“Chujian ichacaaunne jereeita,” naain jetao caje bajaare.

¹⁰ Nii jaun jetaote:

“Inaen cuhin nii neseu turuhichene janate, baichaje cuhane acau baaibaachaain cuujiha leinjiin cachane jana eruriquicheein. Chaen loreri asae enohane reentiaain sacuuchera.

¹¹ Chaen inae nii loreri asae turuhichene, nii loreri erora rai: ‘Taa cana relaerate, Chariji loreri asae nena ecuha cuhane, Fasocoa beseta cosonaina que lenonereeunni canu aina nerelanacaauru ainata, naain ii caje bajaeratera,’ naauche.

¹² Niritocoichene janate, nii loreri coroata coarana ecuha seeonjoa siricha coaratereein inara que. Chaen inae nitohaneein inara que coaratihane baiha, ecu sonaina lenonichaachene jaanu jelai rucuhечuchera,” naain jetao letoanajaen Jesoso.

¹³ Nii jaun jetaote cuhin, nii acaauru rai aitha Jesusone rijijieein eruruhane jaun jetao, ecu tein Fasocoa beseta bitoaain, cosonaina que lenonecuruhane jaanu jelai rucuhечure.

¹⁴ Inae nitohaneein enoalauruhane jana jetaote turuhin, inae que lenonecuruhane jaan rijiu tihane jana, rai afosotooru aina rori ichoae nelauriae lenonecuruhane coina Jesoso.

¹⁵ Nitohaneein rori ichoae nelauriaain jetaote: “Jataaine inara aina carijieein caa Fasocoa beseta bitoaain, cosonaina que lenonena jerenajacoon osichaaunne ajiniha.

¹⁶ Coatiha laen caa baiha, inaen caa Fasocoa beseta bitoaain inara aina lenonerihaaunni Cana Coaunera Cojoanonaa que turuhanune reentiaain,” naain jetao,

¹⁷ curu cuhane, oba caje ichanohin bino teberiaain Cana Coaunera bajaane baiha jetao, acaauru rai tein:

“Nocoa, inara nejesinajeein caa leruune leruuneein cooche.

¹⁸ Inae caa baiha nacoaauneein caa oba caje ichanohin bino corihaaunni Cana Coaunera Cojoanonaa que turuhanunereen tiaain,”

¹⁹ naane baiha jetaote, faan mucuhin Cana Coaunera bajaain, cataaun nii faan tatuhin beeune beeuneein acaauru rai tein jetao:

“Caa inara rai canuhacha teite cajabereeeinein ne. Acate jianacoon neeichene coina, inara coreniha cairichanojoneein atinanohinereein. Aihane jaun, itolere bana canuneein nihanune coacuhin que lenonecuche,” nae jetao acaauru rai faan teruhin tein Jesoso.

²⁰ Niritoha acaauru rai Jesusone jana lenonecuruhane baiha jetaote, nii faan que aithane rijitjoein, acaauruhacha coheni tein jetao;

“Caa oba caje ichanohin binote, inara caohachanu que cacoichana jaohin canuhacha ichaneni icharihanuhinne cojunaca nera.

²¹ Nitohanein caque nejeratenacaauru rai caeteraanute ena cau cana aina lenoniha ne.

²² Nitohanein acaihaniji Cachanein nejanohanaa nichaaunne cairichaeriin neeuruhane coina, aitiin neeuruhane rijijiein aihanete ne. Nete jataain cairichaaajoaa cureein, nii caque nerotohin cacairichaerateranu,” naain jetao bino teberiaain Cana Coanera bajaane baiha afosotooru rai te Jesuso.

²³ Nii jaun jetaote, “Charijinachara toon totohanein que nerotohin aina nejeratenacaauru rai coulurujuein cairichaeratiha cureein,” naain jetao ita caje bajaacoaure aina nerelanacaauru.

Charijina jataain nelateinein ne

²⁴ Niritiin jetaote nejesinajeein: “Charijina caa cana caje jataain nelateinein coanojoein ne,” naain jetao ita caje bajaacoaure aina nerelanacaauru.

²⁵ Nii jaun jetaote acaauru rai: “Cana Coanera coitucuelanaala nenacaauru curuaanaacurute, itolere amurijiriin nena jerein cachaauro cairichaeriin neeure. Niite acaauru cairichaaauruhane coitucuuruhane nihanatin coroaecure caohacha ichaa benajaain.

²⁶ Nete laen inara naineneiche nitohanein neeichene. Nitohanein nena coacuelanaala, leeochoauro amurijiriin nelatein nena jeriha chuni inara cajene, leeochoauro ere tonoraain, letoaauruhane jaan ichaain neeine. Jana chunocoha leeochoauro letoaeranein nena jerihane satiin rai, chachaeranein neeine.

²⁷ Nitohaniane jaun chariji jataain nelateinein nere, nii lenonihane coina rori ichoae nelaurianaana. Ainihane nii lenone chaluherana nelatein neraha. Aihei jerihane. Nii rori ichoae lenonihane coina nelaurianaate nii lenone chaluera amurijiriin nelatein niha nocoete.

Nena laen canu nitohanelanaala, inara letono rijijiein ena cau inara aina inaraacha latei icharanein neein.

²⁸ Inarate cajiniichaain necairichanaa coaraain nenajaaonquiche.

²⁹ Nii jaunne itolere Curuaanaa neein nelatein nihanune coina canu cocainaan caetein niha Ofane rijijiein, inara netonai cocainaan nereunni.

³⁰ Nii banate inae nii cojoanona que turuhane bana, cajiniichaain rorihuru ichoae nelauriaain acau cohin, lenonein, naaonjoanriquichein. Chaen techu baaso ichacurenihane, caohacha ichacuruha lechoonca coroata laurii Israeli cocoaichacurune coaraain coitucuhichene coina cajiniinchaain nii coina banijaain nena rori ichoae nelauriariquichein, inae nii cojoanona que tihane bana,” nae jetao aina nerelanacaauru rai Jesuso.

Coitucuha nocoetenerichaain Fedorone biha Jesusone (Mt 26.31-35; Mr 14.27-31; Jn 13.36-38)

³¹ Niritiin jetaote: “Simoon, inae Canu sacueranein neeichene bajaa moconajaera inara raane coina.

³² Nena ii coreniha Cana Coaunera bajaun, canu esetaaine jianeeine nihanatiin nacoauneein nelalararajiaain Canu esenetaain neeine coina. Ai-hana jaun, inae nacoauneein canu esenetaaine bana, inejeraauru coroata-janecuhin caohachaaain laraajiin, canu esenetaauruhane jianelanaala raoto-joein rachoojoein neeuruhane coina,” nae jetao Simoon rai Jesoso.

³³ Niritoha raine jaun jetaote:

“Curuaanaa, canune ijiniichaaain caresero cuhane enohin nihanatiin ii coreniha onaa naineeun,” nae jetao rai Simoon.

³⁴ Nii jaun jetaote:

“Fedoro, enene janotiin cuhanete, iriha janonaa rai ataohari curuaanaane ajiniha, nichata saain canu coitucuha nocoetoeneriquiin,” nae jetao Fedoro rai Jesoso.

Inae nichuutaa coujunojoiniha Jesusone

³⁵ Niritiin jetaote:

“Inara letoaain nihanulu coriqui curu, inara safato, inara atora, naaon-joain colane janana lanaain nihalu inara rai cha,” naain acaauru caje bajaa Jesusone jaun jetaote,

“Aihei. Coatiha nii lanaailu canacaanu rai chata,” naain jetao tonoraare.

³⁶ Niritocuruhane jaun jetaote:

“Nete laen ena chateeinti coriqui curu siriin, natora siri, nii amaain cuhane caohachae. Chateeinti sabere sirine nii jelaronaa bana niicha jiai cajione burique necoreteein leinjiin sabere coretemiin.

³⁷ Inara raine aitoon, inae caque aitiin Quiricha inoasesi cuhane: ‘Naaon-joaain cairichaaeriinte necha aansai caseteco coaraane rai nenea ichara rijijieeinte teeurureeinha,’ naain itolereneein niritiin caque aitiin laenacuruhalune rijijieein situhane rai te ne,” naa acaauru raine jaun jetaote:

³⁸ “Curuaanaa, caute ne corotajaain sabere,” naauruhane jaun jetaote:

“Inae nainejerichaaain niriimiin,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

Olibo neeonjoaihu Cana Coaunera bajaa Jesusone

(Mt 26.36-56; Mr 14.32-42)

³⁹ Niritoha acaauru raine baiha jetaote, ecu nesurunajaaoncane jaun, Oliboneein niicha curuaateuri ichatane ucuuno cuha Jesusone jana jetao, caaijie cuure aina nerelanacaauru.

⁴⁰ Nitohaneein cuhin, inae nii Olibo neeonjoaihu turuhin jetaote:

“Cana Coaunera bajaauche nabana osa que nesaruquichene coataara,” nae jetao acaauru rai.

⁴¹ Acaauru rai niritiin jetaote, nita acaauru aonajeein cuhin neseonrariin jetao;

⁴² “Ofa, ii jereeine caa jataain necairichanaa tabai caje canu mitaaura. Nena canu jerichaaunne rijijieein ichaaine jereneeunra. Ii jereeine rijijieein ichaaura,” naain jetao Cana Coaunera bajae Jesoso.

⁴³ Niritohane jana jetaote, dede caje ecocohin lararajiaa leinjiin anjerane jaun jetaote, aina suujua nunaaajoae.

⁴⁴ Nii aina jataain nesoonenaa cataau neein jelai rutaain, Cana Coaunera bajaebajaeca Jesusone jana jetaote, atanichoae tabaanaain nalue rai doroana ichananeein.

⁴⁵ Nitohaneein inae Cana Coaunera bajaane nainaan, aina nerelanacaauru coaraa cuhane jana jetaote, jataain cotaana aina inaderanaa caaun sinihure.

⁴⁶ Nii jaun jetaote acaauru rai:

“Chanuna siniiche. Chajaain nimichuhin Cana Coaunera bajaauche nabana osa que nesaruquichene coataara,” nae jetao acaauru rai Jesuso.

Jesoso mucuuruhane

(Mt 26.47-56; Mr 14.43-50; Jn 18.2-11)

⁴⁷ Niritiin jaiti acaauru rai ereerejiha Jesusone jana jetaote, turuha cuure arajii cachaauru. Nii aina nerelanacaauru lechoonca coroataja neein nena Jodasi jetaote, acaauru ichoaichaniha acaauru amaeraneein cue. Aca jetaote, Jesuso rohan nichuuntaain nechujataain belaicha rijijieein jetao rai nomerilioracae.

⁴⁸ Nii jaun jetaote:

“Jodasi, belaicha rijijieeina nomerilioracaain nii acaihaniji cacha Calaohineein nena teeina nejerateeriin nenacaauru bijihute,” nae jetao Jesuso.

⁴⁹ Inae inooneeuruhane coaraain jetaote:

“Curuaanaa, coanene ii cocoeratihacaanu sabere quera,” naaure jetao nii Jesuso aina nerelanacaauru.

⁵⁰ Niritiin jetaote, leinjiin saseredotecucu curuaanaa letono uricho beuhite, rai raotono nichajai que tacaain sabere que, leinjiin nii Jesuso aina nerelanaa.

⁵¹ Nii jaun jetaote:

“Inae niriimin, coa cunaitaa,” naain jetao jelaiha nii saseredotecuru curuaanaa letono uricho tirichaain jetao rautae Jesuso.

⁵² Nitohaneein rautaane baiha jetaote, saseredotecuru curuaanaacuru, Teenforo beraihurera, chaen Joriocuru bichauhenaauru, Joriocuru rai nelatein nenacaauru, naonjoainuri rai jetao:

“Chanuna leinjiin necha ansai ausijiautoneein sonajaain joeraneein nihanune que airijiin sabereuru aina enuhacuru uhaain canu mucuha uhiche.

⁵³ Itolere cojoanonaa banara, inara aina Teenforo asae nenajacoonna. Nii jana nii chatohaneein coatiha canu dadanajaoheeiche. Nete inae nitohaneein nocohena tabai osa que nesaruhin namuritocohichene cojoanonaa que tihane jaun aiiche inarara,” nae jetao acaauru rai Jesuso.

Jesoso coitucuha nocoeniha Fedorone

(Mt 26.57-58, 69-74; Mr 14.53-54, 66-72; Jn 18.12-18, 25-27)

⁵⁴ Nitohaneein jetaote, Jesuso mucuhin saseredotecuru curuaanaa loreri asae amaauruhane jana jetao, nita caaijie coarajeein jetao cuujue Fedoro.

⁵⁵ Cuu turuhin jetaote, jelarotokane jaun, nenaanaja cataaun tein usi mocohin, curuhacaain nichaatiha neeuruhane jana jetao, Fedoro netonai cuu turuhin acaauru aina nichaatiha usi rohan lauheque.

⁵⁶ Nii jana saseredotecuru curuaanaa coseenraneein nena leinjiin ene jetaote, cuu usi rohan lauhequiin nichaatiha Fedorone jana, cuu coarajihane baiha jetao coujueluhin:

“Caa netonaite aina nenaane,” naane jaun jetao:

⁵⁷ “Ainaaunchenaate. Coatihana Jesuso coitucuhaaunche canute,” naain jetao suujue Fedoro.

⁵⁸ Nii baiha neoriin jetaote, leeocho netonai:

“Caa netonaite acaauru aina nenaanera,” naane jaun jetaote;

“Ainaaunnaate, coatihana aca nihaaunte,” naain jetao nii cacha tonorae Fedoro.

⁵⁹ Nii baiha carajaaajoaain jetaote, coaiten leeocho netonai;

“Esinae rauhijiriin caa cacha netonaite, aina nenaane. Nii choae tacaain techu Calileea cocoaichanera,” naane jana jetao:

⁶⁰ “Coatihana nii carai chaitoonjoan cacha coitucuhaaunte,” nae jetao nii cacha rai Fedoro. Niritiin jaiti ereerejiha Fedorone jana, nii rijieoritiin iriha ataohari curuaanaane jana,

⁶¹ jaotoroain Fedoro coaraa Jesusone aina jetaote: “Enene cojoanotiin cuhanete, nichata saain cacoitucuha nocoetelanaala nesuujuueine jana ereerein ataoharicha,” naa Jesoso raine coacuhin nainain jetao,

⁶² nii neeurunaja loreri caje mituhin jetao jataain obajeein chanae Fedoro.

Jesoso que ninichaajeeurhane

(Mt 26.67-68; Mr 14.65)

⁶³ Nitohaneein nii Jesoso mucuuruhane jana beraiha nenacaauru cachaauru jetaote, que ninichaajeein faohacure.

⁶⁴ Nitohaneein faojoaain jetaote, nota conajaain:

“Aihane esinae rauhijiriin *profetaneene* caa ii soera coitucuura,” naainchuru jetao sohin,

⁶⁵ jataain que ereeinchuru nocoje chanuure.

Jataain Jorioocuru rai nelateein nenacaauru Junta Suprema acatiha niha Jesusone

(Mt 26.59-66; Mr 14.55-64; Jn 18.19-24)

⁶⁶ Nitohaneein teein jetaote, inae janohane jana, ita taojiaaure Jorioocuru coaraneein nenacaauru bichauhenaauru, chaen saseredotecuru curuaanaacuru, Cana Coaunera aitoonjoa que cacha relaaureaauru, naaonjoainuri, jataain Jorioocuru rai nelateein nenacaauru *Junta Suprema* acatiha amaauruhane coina. Nitohaneein amaain inae cuu turuhaain jetaote:

⁶⁷ “Esinae rauhijiriin Mesihasi neeine canacaanu rai beeune coitucuhacaanura,” naaunruhane jaun jetaote:

“ ‘Aca nichaaunchujian,’ naanune nihanatiin, nii quesenetareeichene coalanaalata.

⁶⁸ Nii inara caje erenaa bajaanune nihanatiin chu catoonrariquichene coalanaalata.

⁶⁹ Nena laen inae, enene caje coauneein, itolere Coauneraneein nelateein nena Cana Coaunera raotono nichajai que nelauriaa cureeinni, canu acaihaniji cachaneein nejanohanaa nichaunnera,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

⁷⁰ Niritoha acaauru raine jaun jetaote, satiin:

“Aihane jaunna, ii Cana Coaunera Calahineeii,” naaunruhane jaun jetao:

“Esinae rauhijiriinte acanichaanne que aitocoichera,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

⁷¹ Niritoha acaauru raine jaun jetaote:

“Cha nenacaeneein cana rai berana laterihacache, inae raajenhane nujuuae caje acanihane que aitohane aonacaache natiin,” naaure jetao.

23

Jesoso coulurejeeuruha Filato raine

(Mt 27.1-2, 11-14; Mr 15.1-5; Jn 18.28-38)

¹ Niritiin jetaote, satiin nimichucutaain coinetein mucuhin jetao, Filato rene Jesoso amaure.

² Ecu turuaain jetaote, Filato acatiha teein Jesoso coulurujeeure:

“Caa cachane eruhacaanu, caa cana atane que nenacaauru cachaauru suujua rohecaain, cana curuaanaa Romanocuru curuaanaa enferadoro rai coriqui tihacachene caohatein, ‘Aca jete nii canaacha cohajei *Rey* Mesihasi ne,’ naain cachaauru suujua auhacaane jana,” naain jetao coulurujeeure.

³ Niritiin coulurujeeuruhane jaun jetaote,

“Iina chuhisi Jorioocuru Curuaanaa *Rey* ineei,” naain caje baja Filatone jaun jetaote:

“Esinae rauhijiriin acanichaaunne quete aitohicha,” nae jetao rai Jesoso.

⁴ Niritohane jaun jetaote, saseredotecuru curuaanaacuru, chaen ecu neein aonajeeurera cachaauru, naaonjoainuri rai jetao:

“Coatiha chatohaneein baaso ichaa caa cachane coarahaan canuta,” naa acaauru rai Filatone jaun jetaote:

⁵ “Nete cachaauru relaane aina cuaain satiin cachaauru suujua auhacae. Nitohaneeinte Calileea batane caje nunuheteen, caa Jodea batane netonai que jerichanejeein ichana jerera,” naain jetao jataain acaauru esenetaa Filatone jereen counujeeure.

Erodesi rene Jesoso letoaa Filatone

⁶ Niritocuruhane aonaain jetaote: “Calileea cajena nenaana caa cachate,” naain jetao acaauru caje baja Filato.

⁷ Niritiin acaauru caje bajaane jana, “Aca chujiangrana,” naauruhane jaun jetaote, Calileea coberenadoroneein bana niha Erodesine jaun rene letoaa Filato, nii bana nii Jerosaleeun turuhin niha nii Erodesine jaun.

⁸ Nitohaneein Jesoso letoaa Filatone jana coaraain jetaote, jataain rachoojoe Erodesi, cojoelanaacojoai ichaane coitucuhin, acaantonai Jesoso coarana jeretohane jana rene letoaaauruhane jaun.

⁹ Nii jaun jetaote, araa saain niqui, “Chatohaneein nena neein,” naain caje baja Erodesi. Nejetaote, nere tonorana jerene Jesoso.

¹⁰ Nii nainiha jetaote, ecu neeure saseredotecuru curuaanaacuru, chaen Cana Coaunera aitoonjoa que cacha relaaureraauru, naaonjoainuri, jataain acaauru esenetaain, Jesoso cairichaa Erodisine coina counujeein coulurujiha neeure.

¹¹ Nitohaneein nere tonorana jereniha Jesusone jaun jetaote, coetaain rai soodarooru aina jiniinquiin nocoeje chanuhin jetao cairichaaain, nocoreeteeruha reychurune jaan tocohanai cajione que jetao Jesoso cajione corerate Erodesi. Nitohaneein tein jetaote, nacoaaneen Filato rene letoaa Erodesi.

¹² Nitohaneein Jesoso cairichaaauruhane bana caje coaaneen jetaote, ita que nejerateeriin neeuruhane baiha jetao, ita belaichaneein neeure Filato aina Erodesihuru.

Jesoso atinaauruhane coina rucuhecuruhane (*Mt 27.15-26; Mr 15.6-15; Jn 18.39-19.16*)

¹³ Nitohaneein Filato rene letoaa Erodesine jana jetaote, saseredotecuru curuaanaacuru, chaen cocoinacaihuru, satiin ecu nenacaauru cachaauru, naaonjoainuri taojiaain jetao:

¹⁴ “Inarate canu rene caa cacha turuaa uhiche, ‘Cachaauru suujua reroecaain jete, cachaauru suujua auhacae,’ naain coulurujeein. Nena caraa-jenihane inara acatiha tein caje bajaunune janate, nii chatohaneein co-tainacai ichaain, nii coulurujeeichene jaa lera coitucueeneun.

¹⁵ Niheichu caa cana rene jelaiha letoaera Erodesi nihanatiin, nii chatoanai ichaane jaa lera coitucuhi. Aihane jaun inae coaraquiche inara, nihei nii chatoaneen cairichaaain ateinaacachene jaan lera.

¹⁶ Raujiaainchane casetecaain nii baiha jianereunni,

¹⁷ Fasocaa beseta naineein niha coulurujuenojoine, nirijieein jianenajaaoncaanne rijijieein,” naa acaauru rai Filatone jana jetaote,

¹⁸ satiin ita rijitiin jachaatorohaain jetao:

“Jiaohine. Jiaonriha nii Jesoso jianeeinera. Nii Barabasi jianeeujian laenra,” naaure jetao Filato rai Jorioocuru.

¹⁹ Nii Barabasi jetaote, caresero cuhane enohaure, nii neseu Romanocuru que nejerateein, acaauru aina sonaana que neein leinjiin cacha sohin jao-hane coreniha.

²⁰ Nitohaneein nii chatohaneein Jesoso cairichanaa jerenihane jaun jetaote, nirijieein jianihane coina jetao niqui, nacoaaunein acaauru rai ere Filato.

²¹ Nejetaote, jataain tonijiaain jeelai rutaain jachaatoroaain jetao:

“Letonanocoriin coroso que teute ecu neein ohinera,” naaure jetao ita rijitiin.

²² Niritocuruhane jaun jetaote:

“Chatohanai baasonajian ichae. Coatoha cairichaain atinaanune coina chatohaneein baaso ichaain nihane coarahaauun canuta. Raujiaainchane casetecaain, nii baiha nirijieein jianereunnicha,” nae jetao acaauru rai Filato nichata saain.

²³ Niritoha acaauru raine jana jetaote, jachaatoraaain ehequiin jetao, “Coroso que tihachaaure,” naauruha araai saaine cotabeniha jetaote,

²⁴ nii aitocuruhane rijijieein jetao ichae Filato.

²⁵ Nitohaneein jetaote, nii Romanocuru que nejerateein sonaana que neein sonajaain joera caresero cuhane nena, acaauruhacha jianeratei cacha mitaain jetao acaauruhacha jerei rijijieein jetao, acaauru bijihu Jesoso te Filato.

Coroso que Jesoso teeuruhane

(Mt 27.32-44; Mr 15.21-32; Jn 19.17-27)

²⁶ Nii jaun jetaote, coroso que Jesoso teeuruhane coina, amaauruhane jana, situujiha cuha leinjiin cacha Sirene caje unaa Simoonne jaun jetaote, cotijiaain que nii Jesoso teeuruhane jaanu coroso baijiaeratecure. Nii jaun jetaote Jesoso caaijie, nii coroso teeuruhane jaanu amae.

²⁷ Nitohaneein amaauruhane jana jetaote, arajii enecuru, quichaauru, naaonjoainuri jetao, caaijie cuure. Nii caaijie cunacaauru jana cunacaauru enecuru jetaote, cojioriin chanaaure Jesoso coinaderaa.

²⁸ Nii chanaauruhane jana acaauru coaraain jetaote:

“Jiaonriha cacoreniha chanaaichenera Jerosaleen benecuru. Inara bereecuru, inara jaberoco, naaonjoain coreniha chanaauchera.

²⁹ Inae nerichaaain inara cairichaauruhane jaan cojoanonaa. Nii banate: ‘Caohatoriha canaanai sirilanaala nihacachene niqui,’ nariquicheein.

³⁰ Nii banate ichatane ecuunooru rai, ‘Canacaanu ichoae neranuu,’ naa cuurureein cachaauru. Jana atane rarororooru raite, ‘Canacaanu asihu,’ naaurureein.

³¹ Coaracuche nachuhinti chatohanai baaso ichaain nenihanune sainejeein catohaneein caetecuruhane. Nii jaun chatohaneein teeinti inara teeurureein inae amuhanune baiha,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

³² Nii Jesoso jiniichaain jetaote, coroatajaain necha aansai baaso icharaauru cachaauru amaaure, sohin ateinanajaauruhane coina.

³³ Inae nii “Couturi Bejero” neein acaauruhacha curuaateihu turuhin jetaote, coroso que Jesoso aina jiniiquiin nii coroatajai necha aansai baaso icharaauru teeure. Leinjiin jetaote, Jesoso najaabiji nichajai que teeure. Jana leecha jetaote, raotono nichajai que teeure.

³⁴ Nitohaneein coroso que teeuruhane jana jetaote:

“Caa catohaneein caetecuruhane coreniha, acaauru que ii suujua aca-teeura Ofa, cha coitucuurenihane jaunte aihurera,” nae jetao Jesoso. Nii jana jetaote, ecu nejesinajeein ita rai Jesoso cajione chaluure soodarooru.

³⁵ Nitohaneein teeuruhane jana jetaote, ecu neein coarajeeure cachaauru. Nii nainiha jetaote, cocoinanacaaihuri netonai:

“Chajaain aihane ena esinae rauhijiriin Cana Coaunera tenojoi Mesihasi-neein niicha janijiineein nihane, raajenhane rai jaberoco ichoteratemiin leeochoauru ichoteratihane rijijieeinte coaracaachera,” naaure jetao nechu jataain cairichaa in que ninichaaajia.

³⁶ Nii jana soodarooru netonai jetaote, Jesoso que ninichaajeein nechu jataain cairichaa rohan nichuutaacoain jetao, bino elorajiojoaain nena que jetao cocoaain:

³⁷ “Aihane esinae rauhijiriin Jorioocuru rai *Rey* neeine, ichaajenhane ijiabereeo ichoterateeune coaracaanura,” naaure jetao rai.

³⁸ Nitohaneein coroso que teein jetaote, rai bichoeniha teein jetao: “Caate Jorioocuru rai *Rey*neein ne,” naain laenacure.

³⁹ Nii jana nii necha aansaineein coroso que nena cache corootaja jetaote, nechu jataain cairichaa cotaiha jetao:

“Aihane esinae rauhijiriin Mesihasiineeine, ichaajenhane ijiabereeo ichoterateeute coaracurumiin, chaen canacaanune maajeein ichoterateeune coaracaanura,” naane jana jetaote:

⁴⁰ “Coa niritoha. Tana ichasetecarichaa in Cana Coaunerane coasiine. Itonai rijijieein caseteconein neeinatinachura aitohite.

⁴¹ Canatejian esinae rauhijiriin itolereenein baaso ichacaane coreniha necairichaecaa cau. Jana caa cache, nii chatohanai baaso ichaa in nihane coreniha caa aihei,”

⁴² naane baiha jetao:

“Canu coaucuhin ii Cojoanonaa que neeine banara Jesoso,” naa nii baaso icharaauru coroso que nena leeochoane jana jetaote:

⁴³ “Enete esinae rauhijiriin raotojoein ichaonaana jaun caniha neriquincha,” nae jetao rai Jesoso.

Oha Jesusone

(Mt 27.45-56; Mr 15.33-41; Jn 19.28-30)

⁴⁴ Nitohaneein inae ohane rai niha Jesusone jana jetaote, enoto chujutora caje coauneein jetao, caohachanajeein nocoenanein nedae satiin chau-ratane, nuna macohi ichoae teejiha enotonereetiaain.

⁴⁵ Nitohanihane jana jetaote, neleruhin nesoaihacoae nii Teenforo leruera cajione, ecu bujuaneein nena.

⁴⁶ Nii jana jetaote, jataain tonijiaain auhaquiin jetao:

“Ii bijihune canu suujue teeunra Ofa,” naain jetao inae ohe Jesoso.

⁴⁷ Nii jana ecu beraiha nenacaauru Roma rai sondarooru cafitaain jetaote, Cana Coaunera corojeein jetao:

“Esinae rauhijiriinte, nii chatoanai baaso ichaa in nenecaiha caa cachara,” nae jetao.

⁴⁸ Nitohanihane jana ecu satiin neein coarajeeurera cachaauru jetaote, nesoone caaun rai nalarijia faojaain jelai caje cauhacoaure.

⁴⁹ Nejetaote, satiin nii Jesoso coitucuurerauru, chaen Calileea caje coauneein sacuurera enecuru, naaonjoainuri jetao ecu neein coarajeeure jelai caje amuelanaala nita netiin.

Ajeri jachu cuhane Jesoso jaberoco rucuhecuruhane

(Mt 27.57-61; Mr 15.42-47; Jn 19.38-42)

⁵⁰⁻⁵¹ Nii jana jetaote, ecu ne leinjiin cacha Jodea batane que nenea Arimatea cocoaichaneein nenea Jose. Aca jetaote, caohacha cachaneein, satiin Jorioocuru rai nelateein Jorioocuru coaraneein nenacaauru- *Junta Suprema* tabaneein nihane sainejeein, turuha uha Cana Coaunerane Cojoanonaane cohajihane jaun jetao, nitohaneein nii Jesoso teeuruha nii rai leeochoauru *Junta Supremacurune* rautaaain coaraene.

⁵² Nii Jose jetaote, Filato caje Jesoso jaberoco bajaa cue, rucuhecane coina.

⁵³ Nitohaneein bajaain jetaote, coroso caje fauhin jetao, shojoera que conajaain jetao, jaiti chuni onaa teurenihane jaan ichatane ramara que nenea ajeri jachu cuhane jetao rucuheca cuure.

⁵⁴ Nitohaneein jetaote, inae nunuheneelalajiha nebetacanaa cojoanon-aane jaun, inae niicha ichanenu ichana nainecuruhane nainejeein jetao, luhecaain nii Jesoso rucuhecure.

⁵⁵ Nitohaneein Jesoso jaberoco rucuheca cuuruhane jana jetaote, acaauru aina cuure Calileea caje coauneein jiniichaain unacaauru enecuru. Nitohaneein cuhin jetaote, caohachaaain rai jaberoco rucuhecuruha ajeri jachu cuhanene coaracure.

⁵⁶ Nitohaneein ajeri jachu cuhane rai jaberoco rucuhecuruhane jana caohachaaain coaracuruhane baiha jetaote, nenajaun cauhin jetao, meetoon rijijieein jujuaain nenea ichacuruhane nainaaain jetao, Quiricha inoaensi cuhane aitoha Cana Coaunerane rijijieein, nebetacanaa cojoanona bana nebetacaure nii enecuru.

24

Oo caje ichanaa Jesusone

(Mt 28.1-10; Mr 16.1-8; Jn 20.1-10)

¹ Nitohaneein nebetacaauruhane cojoanoo janohetiin jetaote, nii teeuruhane jaan ajeri jachu coaraa cuure nii acaauruhacha ichai jujui amaain nii enecuru.

² Ecu turuhin coaracuruhane jana jetaote, elonanohi ne nii ajeri jachu fuuruhane jaa ajeri jaberoco.

³ Nii jana enohin coaracuruhane jana jetaote, inae ecu Cana Curuaanaa Jesoso jaberoco eruurene.

⁴ Nii jaun jetaote, niicha ichanenu coitucuelanaala nesooneetooruhane jana jetao, somaratohanai que cajionequiin, ecu luhecotariin acaauru aina ecocohin temeenete coroatajai cacha.

⁵ Nii coaraain jetaote, nesoone caaun, suujua acatecuruhane coaratiha nenoracaauruhane jana jetao:

“Chanuna onacaauru jana, ichaohin nenea ariiche inara.

⁶ Inae ichanaane jaun, coatiha cau nihei. Tana Calileea inara aina nihane bana inara rai:

⁷ ‘Acaihaniji cachaneein nejanohanaaneein nenaate, necha aansainein ichaonacaauru rai tenojoinnein niha cureein. Nii janate coroso que teein ateinaa cuurureein. Nete nichata janohane cuhane ichanareein,’ narejeto-ha inara raine que nainaquicheneta,” naaure jetao ecu ecoonacaauru cachaauru.

⁸ Niritocuruha acaauru raine que nainaaain jetaote, acaauru rai aitoroae-toha Jesusone coaacure.

⁹ Nitohaneein inae nainaaain, nii atane bana caje jelaiha cauhin jetaote, jitariin nii acaauruhacha coarai biha jetao cuure lechoonca leinjiin afosotooru rai, chaen satiin acaauru aina nenacaauru cachaauru, naaonjoainuri rai.

¹⁰ Nitohaneein coaraain afosotooru rai biha cunacaauru jetaote, Maadala bene Mariha, chaen Joana, chaen Saantiaao neba Mariha, chaen leeochoaauru enecuru acaauru aina cunacaauru, naaonjoainurine.

¹¹ Nitohaneein turuhin beeuruhane jana jetaote, acaauru esenetana jerecurene afosotooru.

¹² Nejetaote, nii acaauru esenetaaurenihane sainejeein soroneein jeluhariin cuhin turuhin, nii atane bana cuhanai coaraa Fedorone jana jetao, nii conaacuruhane jaa shojoeraacha ecu codoheque. Nitohaneein shojoeraacha eruhane jaun jetaote, jataain cojoelatiin jelaiha nenaanajaun cauha cue Fedoro.

Emaoso nese coero cuhane cuuruhane
(Mr 16.12-13)

¹³ Nii bananeein jetaote, enoto chujutora rijiu fautaain amunaanaja itanejeein nii Jerosaleen caje nena Emaoso neseu jetao, cuure coroatajai Jesoso aina nerelanacaauru.

¹⁴ Nitohaneein Jesoso ateinaauruhane que ereerejeein bero cuhane cuujeuruhane jana jetaote,

¹⁵ jaiti que ereerejeeuruhane jana, acaauru rohan nichuutaain jetao, acaauru aina bero cuhane cuujue Jesoso.

¹⁶ Nejetaote, acanihanane coitucurene, acanihanane coitucuuruhane jereniha Jesosone jaun.

¹⁷ Nitohaneein jetaote, acaauru rai:

“Chaaquena bero cuhane ereerejeein cujueeiche,” naa acaauru rai Jesosone jaun jetaote, ecu inaderatonanaain inacuhin jetao:

¹⁸ “Ii netonai Jerosaleeun neeinatiinna: ‘Naaonjoain ichacuruha caa janonaacha cuhanera,’ naain coitucureneite,” naain tonoraa nii bero cuhane cujuenaa coroataja Cureeofasine jaun jetaote:

¹⁹ “Chatohaneeuruhanaate aitohi,” naane jaun jetao:

“Nasarete cocoaicha Jesoso, satiin cachaauru notaracae nere que irihane naitoonjoan ichaain, itolere que laraajiin Cana Coauneraacha letoai *profetanein* nihanatiinte

²⁰ Romanocuru rai coulurujeure saseredotecuru curuaanaacuru, chaen cana rai cocoinanacaihuri, naaonjoaihunri, coroso que teein ateinaauruhane caina.

²¹ Canacaanune niqiu, cairichaerinojoneein neeuruha Israeli cocoaicha nichaachene ichoteratihane cohajihacaanu. Nete inae nichata janoha nitohaneein ateinaauruhane saijjeein,

²² canacaanu aina nenacaauru enecuru tabaauru, janonaa aonaain cuhin natane bana coaraa cuuruhane jana,

²³ ecu Jesoso jaberoco eruurenihane jaun, jelaiha nenaanajaun cauhin canacaanu rai beein canacaanu socoinaure. Acaauru rai ecocohin jete: ‘“Coatiha cau nihei Jesoso jaberoco, inae oo caje ichanaane jaunta,” naaunre anjeraauru,’ naain beure.

²⁴ Niritocuruha turuhinne jaunte, canacaanu caje nenacaauru tabaauru netonai cuhin, nii atane bana coaraa cuure. Nii janate chuhisi, nii aitocuruha enecurune rijijeein, inae ecu nene Jesoso jaberoco. Niheichu nii Jesoso nihanatiin coaracuruhi,” nae jetao rai Cureeofasi.

²⁵ Niritohane jaun jetaote acaauru rai:

“Chanuna cha esenetana jerelanaala, nii aitocuruhalu *profetacurune* coacuhin esenetana jereneeiche.

²⁶ Tana jauriaanejeein dedeeu cusihane ajiniha, catohaneein necairicharichain Mesihazine coitucuhicheneta,” naane baiha jetao,

²⁷ Moisesa quiricha caje coaaneen nunuheteen jetao, que aitiin laenacuruhalu *profetacurune* beebejeen jetao, acauru rai ereereje Jesoso.

²⁸ Nitohaneen nii cuuruhane jaan, Emaoso neseu turuuru jana jetaote, rauhijiriin situujiha cunaa rijijieen cuujue Jesoso.

²⁹ Nejetaote:

“Cauna canacaanu aina nesuruure. Inae jataain sohane jaun nocohejia natiin,” naain jetao chunaaure. Nitohaneen chunaauruhane jaun jetaote, ecu acauru aina nesurue Jesoso.

³⁰ Nitohaneen acauru aina nesuruhin jetaote, lenonecuruhane coina nelauriauruhane jana jetao, faa teberiaain Cana Coanera bajaane baiha jetao, acauru rai beeunebeeuneen te.

³¹ Nitohaneen faan tihane que nainaan jetaote, Jesoso nihane coaraain acanihan coitucuuruhane jana jetao, inae acauru caje jianatoroain amue.

³² Nitohaneen jianatoroain amuha acauru cajene jana jetaote: ecu jelai nedaain ita rai nejesinajeein,

“Esinae rauhijiriin acanihan jaun jara bero cuhane ujuueen, ereerejiha Cana Coanera Quiricha inoansi quene jana, aca netoojoain naonae cana suujua cuhanaina,” naaure jetao ita rai.

³³ Niritocuruhane baiha jetaote, caeneenejelanaala jelaiha bero cuhane soroneen cuhin Jerosaleen, ita taojiaain neeuruha lechoonca leinjiin nenacauru afosotooru aina acauru leechoaurune jaan cauha cuure. Inae nii Jerosaleen nenacauru rene turuuruhane jana jetaote:

³⁴ “Esinae rauhijiriinte inae ichanae Cana Curuaanaara, Simoon raite inae ecocoera,” naain jetao acauru rai beure.

³⁵ Niritocuruha acauru raine jana jetaote, bero cuhane acauru rai netonai ecocohin acauru aina cuujihane beeen, acauru aina lenoneen faan teberiaain, Cana Coanera bajaain acauru rai tihane que nainacuruhane beure jetao nii acauru ajiniha netaojiaain nenacauru rai, nii coroatajahuri Emaoso coero cuhane cunacauru.

*Aina nerelanacauru rai ecooca Jesusone
(Mt 28.16-20; Mr 16.14-18; Jn 20.19-23)*

³⁶ Niritiin acauru rai bero cuhane ecoocane que jaiti ereereecuruhane jana jetaote, luhecotariin acauru cataaun neeoritiin:

“Raotojoeen neeuche,” naa acauru rai Jesusone jaun jetao:

³⁷ “Rai corii jecha coaracure,” naauruhane jaun jetao jataain nesoone-toore.

³⁸ Nitohaneen nesooneetooruhane jana jetaote:

“Chanuna jataain nesooneetohiche. Chanuna nainanacharanejeen, baasoneen inara suujua cuhane coaauquiche.

³⁹ Cacoichuru, catihacuru, naonjoaihunri coaracuchenachuhiti, jeelai cajabereoneeinte neure caa cajabereocuru. Cajabereeo mucuhin caco-haraauche. Leinjiin onaa corii, caa cacoaraaichene tocoaneein buchin, jaberoconeen nichaaurain nena naineriheita,” nae jetao acauru rai Jesoso.

⁴⁰ Niritiin jetaote, coroso que teen, rai tijia, biji, naonjoain curuabaauruhane jaacuru coarate acauru que.

⁴¹ Nejetaote, jataain esenetana jerecurene, jataain cojoelatiin rachoojoeuruhane jaun. Nitohaneeuruhane jaun jetaote:

“Tana cau enohalanohineen niha cau chaelai lenone nijine,” naain acauru caje bajaane jaun jetao,

⁴² niha ate basichone jaun, rai teeuruhane jaun jetao,

⁴³ ecu acaauru notaracae netiin que lenone.

⁴⁴ Nitohaneein lenonihane baiha jetaote acaauru rai:

“Caa catohaneein caetecuruhane quene inara rai berejetoonu, jaiti canu atinaaurenihane jana inara aina nihanune bana. Inae catoaneein caetecuruhane coina, rai quiricha cuhane itolereneein caque aitiin laenaalu Moisesane nainaan, chaen aitiin quiricha cuhane laenacuruha *profetacuru*, Salmo naaonjoain cuhanene rijijieeine inae nainaan,” naa acaauru raine baiha,

⁴⁵ Cana Coanera Quiricha inoansi cuhane aitoane rijijieein acaauru que coitucuhateein jetaote:

⁴⁶ “Laenanohineeinte ne, canu Mesihasi nichaaunne ohanune baiha, nichata janohane cuhane ichanacaaunne que.

⁴⁷ Aihana jaun, canuhacha cocainanohineein Jerosaleen caje nunuhetein, satiin atanecuru sacuritaain cachaauru rai, ‘Esinæ rauhijiriinte, coreniha ichoteratenohineein nerichaacheein,’ naain beeuchete, nacoaauneein Cana Coanera coacuhin suujua corein neeuruhine acaauru osa caje acaauru ichoteratiha Cana Coanerane coina.

⁴⁸ Inarate caa ohanune caje ichanacaaunne coaraneein neeiche.

⁴⁹ Canune inara rai Ofa aitoonjoalu tereunni. Aihane jaun, jiaonriha caa Jerosaleen caje amuhiche, laraajiin neeichene jaanu dede caje unaa raaichene reetihaaineta” nae jetao acaauru rai Jesoso.

Dedeeu cauha cuha Jesusone

(Mr 16.19-20)

⁵⁰ Niritoha acaauru raine baiha jetaote, Jerosaleen caje amanajaain jetao, Betaniau turuanajaain, ecuun biji sijirichaain jetao acaauru cojiotae.

⁵¹ Nitohaneein acaauru cojiotaain coroaenaacane baiha jetao, inae dedeeu cauha cue, ecu acaauru ratiriin.

⁵² Nii jana jetaote, ecu Jesoso coroaecuruhane baiha, jataain rachoojoein jelaiha Jerosaleeun cauha cuure.

⁵³ Nitohaneein cauhin jetaote, itolere bana Teenforo asae Cana Coanera coroaeretecurelu.

Joancha laenai Ena Nenea Cana Coaunera Ere

Cana Coaunera Ere

1-2 Jaurianejeeinte nenea ne caa Erenaa.

Itolere, dede, cana rai chauratane, naajoain coaunaa Cana Coaunerane ajiinihate nelu caa Cana Coaunera Ere, jelai Cana Coauneranein.

³ Nii jelai Erenaa quete itolere coauneratelu Cana Coaunera. Nihei nii colane necoanaain nei.

⁴ Nii Erenaate ichaonaa teraneein ne.

Nii ichaonaa teerate, cacha cononeein ne.

⁵ Nii Erenaate, cononeein nocohena conaeranein ne. Jacatiasihei nocohena tabai.

Charijieein teinti cana rai chauratane conae caa enoto. Nii rijijieinte cacha suujua conae nii Erenaa. Amuritona nainesihei nocohena tabai.

⁶⁻⁹ Inae chauratane que turuelalajia nii cono esine, satiin cachaauru conoeranune janate, Joaan letoae Cana Coaunera, nii cono que ereerejeein cachaauru relaane, aonaain esenetaain coitucuuruhane coina.

¹⁰ Nii Erenaa quete, chauratane coaunera Cana Coaunera niqui. Nete caji chauratane que turuhane jana coitucuurene caa chauratane que nacaauru, niicha counanohineein neeuruhane saijieein.

¹¹ Caa niicha counai chauratane que turuhane janate, que jaolequuin raarene cachaauru.

¹² Nii janate, atiin raain esenetaaure coroatajajei cachaauru. Nii corenihate, calaohi raane rijijieein acaauru rae Cana Coaunera.

¹³ Joaereein cacha calaohi rijijieein nihei inae Cana Coaunera ere esenetaane cacha. Rauhijiriinte Cana Coaunera calaohi rijijieein nereein nii Erenaa esenetaane.

¹⁴ Nii Erenaate, cachaneein nejanoain canacaanu aina ichoae. Nii jaunna aina amuemujueein coaracaanune jaun, leinjiin acaihanejeein Cana Coaunera Calahineein nihane coaracaanu canacaanu nota que, jerichanejeein Cana Coaunera rijijieein chabana nohanelanaala rauhijiriin canacaanu belaihana jaun.

¹⁵ Nii janate, turuha uhane jana: “Taa quenara aitonajacoonra, ‘Canu caaijiete turuha ureein canu ajiniha nenaara,’ naain aitonajacoon,” nae Joaan, nii Erenaa cojoeluhin.

¹⁶ Inetono janonaa banate, satiin cacha belain cana coroatajane nii Erenaa.

¹⁷ Moisesa quete rai naitoonjoan berateein laenaeratelu niqui Cana Coaunera. Nete tonoraarene cachaauru. Nii natiinte, atiin cachaauru belaiha ichaonaa rauhi que cachaauru relaane coina turue Cana Coaunera Calahi Jesocurisito, nii cacha relaana jaan ichaonaa rauhi raauruha cachaaurune coina.

¹⁸ Chabana Cana Coaunera coaracuruhi cachaauru niqui, nete inaca Cana Coaunera coitucuhane jaun, nii inaca que cana relae, acaihanejei Calahineein nihana jaun.

Turuha urichain Jesocurisitone beebijha Joaan- cacha coujunacaterane

¹⁹ Joaan renete batirichuru letoaaure nii Jerosaleen nenacaauru bichauhenaauru: “Chaneeita,” naain Joaan caje bajaauruhane coina.

²⁰ Inae Joaan rene turuhin bajauruhane janate: “Curisito nihaunta,” naain rauhijiriin tonoranaaca Joanne jana:

²¹ “Chaneei najian. Cana Coaunera ere bera Eliasineeina,” naain coaiteen bajauruhane jana:

“Aca nihaunta,” naain coaiteein tonoranaaca Joanne jana:

“Aca neneeina jaun, chaneei najian. Nii turuha niicha jerecuri canacaanuhacha cohajei Cana Coaunera ere beranecaai,” naauruhane janate:

“Ahan- aihei, aca nihaunta,” naain tonoranaaca coaiteenne jana:

²² “Chaneei najian. Beeinete ne, bihacaanu canacaanu letoaurera raine coina. Chatoanai icharaneei najian,” naain bajauruhane jana:

²³ “Canu quetejian, nerichaaïn leinjiin cacha, cacha areeroo cuhin ee-heejejein cacha cotiaranura: ‘Turuha cana curaanaane jaan coero rau-jiauchera, naain beranura,’ naa Isaihasi najaan nichaaunra,” naain biha Joanne jana:

²⁴⁻²⁵ “Chanuna jana chaen, acau que cachaauru coujunacateei, nii canaacha cohajei Mesihasi neein, niheichu Eliasi neein, niheichu leeochoa Cana Coaunera ere bera- *profeta* neein, naaonjoainuri neein nenaalanaala,” naain bajaauruha nii fariseeocuru letonocurune janate:

²⁶ “Acauhanau teeinne canu, cachaauru cojunacatiha baotisanajaaun. Inae turuha urichaaïn canu caaijie inaraacha coitucuhi cacha.

²⁷ Canu caaijiete turuha ureein, nii inoaelu nenea cacha- jataen canu amuritoeriin cocoainanacai,” naain acauru rai be Joaan.

²⁸ Nitohaneeinte, Jorodaan jeraniha nenea Betabarau niha Joanne jana, Jerosaleen caje uhin Joaan rene turuhin bajauruhane janate: “Canuna laen cacha areeroo eeheejejein cacha cotiaraneein neeunra,” naain acauru rai be Joaan- cacha coujunacatera.

Cana Coaunera carenero narejeen

²⁹ Nii cojoanoote, taja uujiha Cana Coaunera Calaohi Jesusone jana coariin: “Notara Cana Coaunera carenero narejeenta. Taate itolere caa chauratane que nenacaauru cachaauru caje osa itajeranu que oha cureeincha.

³⁰ Taa quenara aitonajacoonra, ‘Canu caijiete turuha ureein nii canu ajiiniha nenea cacha,’ naain aitonajacoon.

³¹ Inae niqui inoaelu caje coauneein nesianiha niqui, nete caa cacaijie turuha uhe. Canu netonaichu coitucuhaunlu jauriaa nejejein. Jianacoo cana mitaeraunu que Cana Coaunera letononeein nihane coitucuhaunlu. Nena laen inae ena coitucuun, carai biha caletoaerana jaun. Israeli cocoachacuru que coitucueratihanune cointate, carai bein caletoae caletoera.

³²⁻³³ Osa caje cana mitaeranu que letononeein nihane coitucuhaunlu niqui. Nena, ‘Leinjiin cacha choaae fauha uha serori rijijiein Cana Coaunera Suujuenete, Cana Coaunera Suujue que coujunacatihate aicheeincha,’ naain carai biha caletoaerana jaun, choaae fauha uha dede caje serori rijijieine coaracaunna jaunna coitucuun.

³⁴ Nii jaunna, ‘Acate Cana Coaunera Calaohi inecaihara,’ naaun, nitoanihane coaracaunna jaun,” naain be Joaan.

Ichoaechania Jesoso Ere tonoraerauru

³⁵ Nii cojoanoote jelaiha Betabarau coroatajai nere tonoraerauru Simoon Fedoro ocoala Aanderesi, chaen canu, naojoaain nihacaanu Joaan ainane jana,

³⁶ situha uhe Cana Coaunera Calaohi Jesoso. Nii janate: “Taa Cana Coaunera carenero narejeen coaracuchera,” naain biha Joaan canacaanu raine jaun,

³⁷ Cana Coaunera Calaohi Jesoso coariin caijie kuhacaanu.

³⁸ Nitohaneein caaijie kuhacaanune janate, jaotoraain canacaanu coariin:

“Chate ichaquiche niriirijieeinta cachaauru,” naa Cana Coaunera Calaohi Jesoso canacaanu raine jana:

“Chute neei aita cacha relaera,” naacaanune jana:

³⁹ “Chajauchetejian coanicha,” naain canacaanu amaane jana, inae enuna macoijiu teejia enotone jaun, cuu aina sonafaacaanu.

⁴⁰⁻⁴¹ Nii baihate, nihana Simoon Fedoro ariha cue nii Aanderesi. Ariin, ruhin: “Inae canaacha cohajei jianacoon cana mitaeranu que- Cana Coaunera letono Curisito eruhacaanura,” naain nihana Simoon Fedoro rai biha cue Aanderesi.

⁴² Nii baihate, Cana Coaunera Calaohi Jesoso rene, Simoon Fedoro turuaa uha Aanderesine jana, Simoon coariin:

“Jonasi calaohi Simoonneei niqui, nete Fedoro nereein ichurujuara,” naain Fedoroneein curaate Cana Coaunera Calaohi Jesoso, aca laraajiin nere beraneein nerichaine coitucuhana jaun.

Ferifi aina Natanaaeli cotihaca Cana Coaunera Calaohi Jesusone

⁴³⁻⁴⁶ Nii cojoanoote Calileea batane que cuna jaaun, Ferifi aina itaque tacauruhana jaun: “Caniha neeorihura,” nae Cana Coaunera Calaohi Jesoso, Ferifi rai.

Fedorooru nese Betesaaida caje unaa nii Ferifi netonai.

Niritiin cotihacane jaunte, Natanaaeli ariha cue Ferifi. Ariin, eruin: “Inae turuha nii Cana Coaunera Quiricha Inoasi kuhane turuha uha niicha jerecuri eruhacaanura. Nii cacha- canacaanuhacha eruhite, Jose calaohi-Nasarete cocoaichanera,” naain biha Ferifi, Natanaaeli raine jana jetaote:

“Chaquete nelatere Nasarete cocoaichata,” naane jana jetao:

“Chajaachaautejian coanicha,” naa Ferifine jaun, Ferifi jiniichaain uhin turuha uhe.

⁴⁷ Nii janate, inae rohan nichuuntaa Natanaaeline jana: “Nocoa inae uha Isaraeli cocoaicha esine- coritanacae lanaala nenaara,” naa Cana Coaunera Calaohi Jesusone janate:

⁴⁸ “Inasiinte cacoitucuhita. Cacoitucuhi inachute,” naane janate:

“Ejeen- aihanura. Ii cotihaca uha Ferifine ajinihana inae ii coitucuun. Nii uheraneein curajaain enuha asaae neeine janana, ichoharajeeunra,” naane janate:

⁴⁹ “Iite Cana Coaunera Calaohineein canacaanuacha cohajei Isaraeli cu-raanaa Rey neeicha cacha relaera,” naa Jesoso rai Natanaaeline jana:

⁵⁰ “Nii uhera asaae neeine coaracaunne que aitocoanne najaanchana canu esenetaai. Inae jataain nii amuritoeriin coariquincha.

⁵¹ Rauhijiriina aitoonra. Inae neyoracaa dede bacuujuane janate inaraacha cohajei Cacha Calaohi nichaunne choae fauhin, jelaiha iniha cuuruha Cana Coaunera letonocuru aanjeraurune coariquincha,” nae Cana Coaunera Calaohi Jesoso.

2

Nisirihatiha cachane beseta

¹ Nii baihate nichata janohi catiariin Calileea batane que nena- Canaau neein curajain nena neseu ne nisirihatiha cachana jaan beseta.

Nii jaunte, cuu nii beseta bitoaa cue Cana Coaunera Calaohi Jesuso neba.

² Nii janate Cana Coaunera Calaohi Jesuso netonai cotihacure nii beseta que, aina nerelanacaauru aina cuhane coina.

³ Nitohaneein inae nii beseta que neeuru jana jetaote, inae saa binone jana: “Inae nihei binota,” naain Jesuso rai biha nebana jaun:

⁴ “Saan. Chanuna niriitohi caraite oma. Inasiina jaiti turuha canu amiha-neeon nunuhetihanune jaan cojoinaca que ne coalanaala,” naa neba raine janate:

⁵ “Chajaaincha naitoojoancha ichacuchera,” nae nii cuu bino chaluurera rai Jesuso neba.

⁶⁻⁷ Nii janate cuu ne Jorioocuru rai saotaneein baichaje tabaanaain- atane caje ichanohineein, Cana Coaunera notaracae biji culejeein itolere acaauru lenonecuru culejeein ratirihuruhana jaanu que jesinaaeca teeuruhana jaan.

Nii jaunte: “Caa cuhane acau raain teeuche nainecolijiaanaaincha,” nae Jesuso nii bino chaluurera rai.

Nii le baichajete baichaje seejoan cuhane coroata baichajihanaai curu-juae.

Inae nii baichaje nainecolijiaanaain acau raain, teein beeuruhane janate:

⁸ “Soriin amaain, taa beseta erora cocoanhura,” naa Jesusone jaun, soriin amaain nii beseta erora cocoaee nii acau chaluurera.

⁹ Nii janate Cana Coaunera Calaohi Jesusohacha rotoi nihane coitucuelanaala coe nii beseta erora. Acaihanejein nii acau raureraachate coitucure.

Nii jaunte nii bino cohin aonaain:

¹⁰ “Raotoha caa bino,” naain, “Chajataauraa,” naain, nii ene ranaa jerera cotijiain: “Raaotoha caa ii bino. Aihuruha leeochoaurune rijijieein, bino cao-hacha que nunueteen cana cocoaerate lanaalate aaita. Taoniin nunueniha canaacha coi amuritoeriinte raaotera,” nae nii beseta erora, nii ene ranaa jerera rai.

¹¹ Nitohaneeinte Calileea batane que nenea nese Canaau, binoneein jesinaaeca rotoe Jesuso, esinae Cana Coaunera letononeein nihane coitucuruha cachaaaurune coina.

Nii coaraaina, esentaacaanu aina nerelanaa nichaanune.

Nitohaneein nunuheteente, itolere cunaitenacaauru rautain, itolere ichae Cana Coaunera Calaohi Jesuso.

¹² Nii baihane Caferenaanon cuha Jesusone jana, corianiha cuhacaanu, nejeraauru, neba, aina nerelanaa nichaanune naaonjoain, cuu neoriha-caanu inata janojoeine coina.

Jerosaleen nenea Teenforo caje necoretenacaauru sitaa Cana Coaunera Calaohi Jesusone

(Mt 21.12-13; Mr 11.15-18; Lc 19.45-46)

¹³ Nii janate Jorioocuru beseta Fasocoo que turuelalajihana jaun, turuha cue Cana Coaunera Calaohi Jesuso.

(Fasocoo besetate bitohaure Jorioocuru ajelanaala, nii Teenforo asaae. Cairichaaerinajaain niha Egipto curaanaane caje jianacoo mitanajaa Cana Coaunera najaan- cojoanonaaniha nii Fasocoo besetana jaunte, nitohaneein Fasocoo beseta cojoanona bana Teenforo asaae itataojiain Cana Coaunera corojeein bajaure Jorioocuru.)

¹⁴ Nii janate Jerosaleeun nenea Cana Coaunera rai ita taojiauruhana jaan loreri inoaei- Teenforo asaae necoretiha neeure Jorioocuru, itolere baca, carenero, serori naaonjoain que. Nii janate ecu jelai tein ne cachaauru rai

coriqui coreeurera. Niite acaauru coriqui choae laurujua laurujuaauruhane jana,

¹⁵ sicho coinori que rajirajinjaain, nii acaauru rai bacaauru, carenecuru, naaonjoain aina curuaataain, acaauru sitaain, nii coriqui coreeurera rai coriqui riariae atane choae. Acaauru coriqui rori raatiin sieitiin,

¹⁶ chujuhecoha nii serori que necoretanaane jana: “Naain caa serorichuru amaauchera. Coa caa Ofa Cana Coaunera loreri asaae necoretihachera,” naain sitanajae Cana Coaunera Calaohi Jesuso.

¹⁷ Nii jaunte, “Jataain ii loreri beraihanunete ne,” naain aitosihalu Cana Coaunera Quiricha Inoasi cuhane nii canacaanuhacha cohajeine jaun, “Aca caara,” naain canacaanu suujua cuhane Jesuso coarajiacaanu aina nerelanaa nichaanune.

¹⁸ Nii jaunte sitanajaa Jesusone jaun: “Chatohanai jana ichaain canacaanu notaareei jana, esinae Cana Coaunera letononeeine coitucuhacaanune coinata,” naain Jesuso caje bajaauruha Jorioocurune janate:

¹⁹ “Caa Cana Coaunera loreri chamuhitiin jaohichenena, nichata janojoeincha cuhane michureeunni nacoaauneeincha,” naane janate:

²⁰ “Inasiinte jenachoonca saota jaanacaain ichacuruhalu jetao natiin, iicha nichata janojoeincha cuhane michureeita,” naaure Joriocuru Jesuso rai.

²¹ Rai jaberocohacha quete aite, nii Cana Coaunera loreri que ujuaiteein. Nii jaunte nichata janojoein ichanae Jesuso- oo caje.

²² Nii jaunte nichata janojoein ichanaane coaracaanune jaun, inae jauriaa aitosihana jaun, canacaanu suujua neeoritohana jaun, nii aitoha Jesusone esenetacaanu, Cana Coaunera Quiricha Inoasi cuhane aitohana jaun.

Satiin cacha suujua coitucuha Jesusone

²³ Fasocaa bana cuu Jerosaleeun neein, bacosacuru, maosacuru, urichosae, naajoaunri rautaane coaraante, Cana Coaunera Calaohi Jesuso esenetaacoaure arajii cachaauru.

²⁴ Nete, “Naaajoaainte chuhisi, esinae rauhijiriin quesenetaurureeincha,” naene Jesuso, acaauru suujua coitucuhana jaun.

²⁵ “Naaajoaunruha caa cachaaurura,” naain biha chuneine que airijiinte, cacha suujua coitucuhana jaun, sanein esenetanjaene Cana Coaunera Calaohi Jesuso.

3

Jesoso rene turuha Necodemone

(Niha lelauriin Jorioocuru fariseeo neein curujaain. Niichurute, “Acaauruhachajete jataain leochaauru amuritoheriin Cana Coaunera ere tonoraure,” naaure.)

¹ Leinjiin fariseeo Necodemo neein curajaain nenaate nii lelauriin Jorioocuru bichauhenaneein ne, acaauru rai jataain nelateineein.

² Niite janotiin Cana Coaunera Calaohi Jesuso rene turuha uhe. Turuhinte: “Eletoaa Cana Coaunerane coitucuhacaanura. Iite itolere bacosacuru aina cunaitenacaauru rautaeraneein neeicha. Nitohanai ichana nainiheijelai cacha Cana Coaunera colaneta, cacha relaera,” naa Necodemone janate:

³ “Esinaena rauhijiriin aitoreeunni. Enacoaauneein nejanoaeniha cachane, Cana Coaunera aina jiniiquiin nena nainiheijelai” naa Jesusone jaunte:

⁴ “Inasiina enacoaauneein nejanoare ichauhena. Inasiinte coaiten neba suuri cuhane neloroaain nejanoare ichauhena,” naa Necodemone janate:

⁵ “Esinaena rauhijiriin aitoon. Nihei acau nejei, Cana Coaunera Suujue naojoain que coujunacatenoineniha cachane, Cana Coaunera Ere tonoraer-aneein nena nainihein cache.

⁶ Jana, cache caje nejanoanaate- jelai cachaneeinne. Jana, suujua culejeein caruruhin coriha Cana Coauneranete, Cana Coaunera cachaneein ne. Colane aihei.

⁷ Cana Coaunera Calaohi coitucuhin esenetaain nere tonorana jereraaurute nejanoaain Cana Coaunera cachaneein nereein. Coaa caa ichei caritocooaunne cojoaelatiincha caeneein aonajiha,” naa Jesoso, Necodemo rai.

⁸ Niritiinte, “Charijieein teeinti tiririjiin uha cujuanane, ‘Naojoain cajete uhera,’ naain coitucueenei. Niheichu ‘Cuute cuera,’ naain coitucuheneei. Nii rijijieein techu, ‘Naojoainte cache rai ichaonaa te Cana Coaunera Suujue,’ naain coitucueeneicha,” naa Jesusone janate:

⁹ “Chatohanihana,” naa Necodemone janate:

¹⁰ “Jataain Israeli cocoaicha relaeraneei inatiin, ta carihanai coitucuhine.

¹¹ Esinaena rauhijiriin aitocooaunu, canacaanu nota que coaracaanune jaun. Nete, aitocooaunne esenetaeneeichera.

¹² Caa cana rai chauratane que aitocooaunne esentaeneeine, chatohaneein jana dedeeu ichaonaa bihanune esenetareei.

¹³ Nihei chunei dedeeu iniin coara. Canuna laen dedeeu nihanune caje uhin cau turuun cachaneein, itolere caa chauratane que nena cache rijijieein nihanune coina. Canuna Cacha Calaohineein inaraacha cohajeeinneun.

¹⁴ Charijieein teeinti, coata caje acano ichaain, enuha que nujuateein chujuraa Moisesane coitucuhi chachu natiin. Nii rijijieein techu, enuha que nujuateein Cacha Calaohi nichaunne chujuraa cuurureein,

¹⁵ nitajenaachara nejeein nena ichaonaa raa quesenetaerane coina,” naain,

Chauratane que nenacaauru belaitoha Cana Coaunerane

¹⁶ “Jataain caa chauratane que nenacaauru cachaauru belaitoha Cana Coaunerana jaunte, acaihanejein calaohi nichaunne letoae caa chauratane que Cana Coaunera, nitajenaachara nejeein niha quesenetaain cacoitucuurera cachaaurune coina.

¹⁷ Coatiha cache casetecaanune coina calaohi nichaunne letoaai Cana Coaunera. Jianacoo osa caje cache mitaanune cointate, cau calaohi nichaunne letoae Cana Coaunera.

¹⁸ Nii Cana Coaunera Calaohi nichaunne esenetaa cachane, caseteco coarinaain. Jana Cana Coaunera Calaohi nichaunne esenetaaite, caseteconeein niha cureein, acaihanejein Cana Coaunera Calaohi nichaunne esenetaenihana jaun.

¹⁹ Cono rijijieeinne turuun caa chauratane que Cana Coaunera Calaohi nichaunne, cache conaeranu que niqui. Nete nii cono jerecurene nii Cana Coaunera Calaohi nichaunne esenetaauruhi cachaauru. Acaihanejein nocohena janaachate nena jerecure, nocohenaanau neein suujua coaraelanaala baaso ichacuruhane coina. Nii corenihate caseteconeein neeurureein.

²⁰ Baaso ichacuruhane coaracuruhane coataate, cono rohan nichuuntanaa jerecurene saain nii baasoneein nenacaauru cachaauru.

²¹ Jana caohachaain ichaauruhanete, cono rohan nichuuntaaure, Cana Coaunera jerenohin ichacuruhane coaracuruhane coina,” naainte Necodemo rai aite Cana Coaunera Calaohi Jesoso raaje neque.

Enacoauneinte Jesoso que ereereje Joaan- Cacha Coujunacatera

22 Nii baihate Jodea batane que cue Cana Coaunera Calaohi Jesoso, aina nerelanaa nichaanune aina, cuu inata janojoei nejeein neeoriin, acauhanau cachaauru tein coujunacatenajaain baotisanajaane coina.

23 Nii janate, Salim rohan nena Enoon, cachaauru coujunacatiha ne Joaan, cuu niha tabaain acauna jaun. Nii janate cuu turuhajeeure cachaauru, acauhanau tein coujunacatenajaain baotisanajaa Joanne coina.

24-26 Inae Joaan enoaene lalajeeuruha caresero cuhane janate, acauhanau tein cachaauru coujunacateein baotisaa Jesusone jaun, ita cotaicha rijiitocure Joaan ere tonoraurera, leinjiin Jorioo aina. Nii baihate Joaan rene turuhin: “‘Cha,’ naau. Taolu ii aina Jorodaan jeraniha nenaalu leinjiin cacha canacaanu rai iicha beebejeilute, enene acauhanau tein cachaauru coujunacateein baotisanajaa ne. Saainte inae aca ere tonoraaure,” naauruha Joaan rai nere tonoraurerane janate:

27-28 “Saan. Jeriha Cana Coaunerane jaunte aihure. Inae inara rai rauhijiriin aitonajaaocaaun, ‘Coatiha Curisito nihaun,’ nanajaaocaaun. Canute letoae Cana Coaunera nii beraanu que.

29 Charijieein teeinti, inae comasai raa cachane corojaje rai belaicha. Nii rijijieein inachu canu netonai corojeeun, Cana Coaunera Calaohi Jesoso ere tonorauruha cachaaurune.

30 Aca ere tejian tonoraa cuurureein cachaauru, jelaichoe jauhecotojoriin. Jana canu erete tonoraa cuurureein fautojoeriin.

31 Nii dede caje unaate, itolere cacha curuaanaa neein ne. Jana chauratane que nena cachate, niicha coaraaicha coitucujue. Jana aihei dede caje unaa. Itolere dedeeu nena, itolere caa chauratane que nenacaauru, naojoainte coaraain coitucue.

32 Acate itolere niicha coarai coaraain be niqui, nete esenetaaurene caa chauratane que nenacaauru.

33-34 Jana esenetaa cachanete, esinae rauhijiriin aitoha Cana Coaunerane coitucuha cureein, jelai Cana Coaunera Suujue que suujuecoha Cana Coaunera Calaohi Jesusone jaun.

35 Cana Coaunera, nii letono calaohi belaitohana jaun, itolere cacha curuaanaa nihane coina cocoainae.

36 Nii jaunte Cana Coaunera Calaohi esenetaera, nirijijieein nitajenaachara nejeein nena ichaonaa raa cureein. Jana, nii Cana Coaunera Calaohi esenetaite nitajiha cureein Cana Coaunera casetecanohi neein,” nae Joaan- Cacha Coujunacatera, nere tonoraurera rai. Nitohanialu inae Joaan enoaene lalajeeuruha caresero cuhane rai.

4

Samaria bene rai iriha Jesusone

1 Joaan cacha coujunacatera ere tonorauruhane amuritoheriinte, Jesoso ere tonoraaure arajii cachaauru. Chaen “Aca jete, Joaan amuritoheriin acauhanau tein cachaauru coujunacateein baotisanajae.” naain coitucure fariseeocuru.

2 (Coatiha aca, acauhanau tein cachaauru coujunacateein baotisanajaa. Acaihanejein canacaanu aina nerelanaa nichaanunechana acauhanauteein cachaauru coujunacateein baotisanajaa.)

3 Nii jaunte nii coitucuhin, Jodea batane caje mituhin, Calileea cauha cue Cana Coaunera Calaohi Jesoso.

4-5 Nii Calileea batane que turuhane coina, nii Samaria batane choae situhin, Sicaraneein curuajaain nenea neseu turue Jesuso, calaohi Jose rai Jacoboacha tei atane rohan.

6 Nii jaunte cuu niha atane jachu ucuaatiin acau mitunajaan Jacobo curuaa siriina jaun, enoto chujutaae lalajeein rijiu ecu lauturoaain lauhecoba Jesusone tonohanaune,

7-8 nii nese Sicarau, lenone coretiha cuhacaanu saain.

Nii jana jetaote canacaanu caajie tocoriin tajiha acau raa uhe leinjiin Samaria bene.

Nii jaun jetaote: “Caisichuche nii ii acau quera,” naain acau bajaa Jesusone jana jetaote:

9 “Chanuna Joriooneeinche natiin, cacaje acau bajaaiiche, Samaria beneenein nihanuche natiin,” nae jetao nii Samaria bene Jesuso rai, Samaria cocoaichacuru aina ita belaihureniha Jorioocuruna jaun.

10 Nii jaun jetaote: “Ichei Cana Coauneraacha tenaa jerei coitucuhin, canu nichaaunne coitucuhin cacaje laaen bajaaiichene jana nihanena laaen, canu cocoirenachara nejeein niha cacha najaan acau ichaonaa tera tereeunche icheicha,” naa Cana Coaunera Calaochi Jesusone jana jetaote:

11 “Chaquena acau soriin rariquiche, raina jaannu sirijieequichene coalanaalata. Ucuhatohache caa atane jachu natiinta. Cha cajete ichaonaa tera acau tereeiche caraita.

12 Canacaanu foeratera inoasesi Jacobohacha ratirineein nihache caa atane jachu natiinta. Cajete raain niha nete acau corejetecurecheluru Jacobo calaochichuru, rai nirihuru, naajoaihunrichera. Iina amurijiriin nenea jereeichete,” naa Samaria benene jana jetaote:

13 “Satiin caa caje acau raain coorerate, jerichanejeein enacooauneein cocoiriha cureeinchera.

14 Jana, canuhacha tei acau coha cachanete, coaiten enacooauneein cocoirenereeinchera. Quiicha tei acaute, cacha suujua cuhane marohemaroheerein, cacha rai nitajenaachara nejeein nenea ichaonaa teranu quera,” naa Jesusone jana jetaote:

15 “Saan. Carai aihane nii acau uhauche coaiten cocoirichaaunchene coataara, enacooauneein coaiten acau raanuchene coataara,” naane jana jetaote:

16 “Ii sinijiera cotihachanihuchera,” naa Jesusone jana jetaote:

17 “Niheiche casinejerata,” naane jana jetao:

“Esinaete chuhisi, rauhijiriin niicha que aitocoichera.

18 Jauriaate niqui saouqiin sinijieraoquichelura. Chaeen nii ena ii aina nenaate rauhijiriin isinejera neein nenecheta,” naa Jesusone jaun jetaote:

19 “Cana Coaunera Ere beraneeina ichoaraaunchera.

20 Caa atane ucuuno quete Cana Coaunera bajaebajaeraetoorecheluru canacaanu foeratera inoasesihuruchera. Jana inara Joriooneeichenete, naain Jerosaleeun cuhin Cana Coaunera bajaebajaecaanune jerequichelura,” naa nii Samaria benene jana jetao:

21 “Quesenetaauchera. Inae ichuunnejeeonria caa atane ucuuno que uhichene laatelanaala, nii Jerosaleeun cuhichene laatelanaala, chunijiu niha natiin Cana Coaunera bajaebajaequichenera.

22 Samaria cocoaicha neeichene, coatiha nii inaraacha bajaebajajei coitucuujeein aitoheeiche. Jana canacaanu Jorioo nichaanunena nii canacaanuhacha bajaebajajei coitucuhin laaen aitocooanuche, Jorioocuru caje ecoona nihache nii jianacoon cacha mitaerane jaun.

²³ Enene caje coauneein, caa atane ucuuno que unaa laatelanaala, nii Jerosaleeun cunaa laatelanaala, rauhijiriin suujua cuhane Cana Coaunera bajaauruhineche nere tonoraeraauru esineeuru. Nitohaneeinte jereche Cana Coaunera,

²⁴ suujue nejeesiha nijihachena jaun,” naa Jesusone jana jetaote:

²⁵ “Raotojoeina turuha urichain Cana Coaunera letono Curisitone coitucunche. Acate laen cana relaa ureeinche itolere que,” naa nii enene jana jetaote:

²⁶ “Saan. Canuna acaneein caa ichei aitoonchera,” nae jetao Cana Coaunera Calaohi Jesoso.

²⁷ Nii janana eruhacaanu aina nerelanaa nichaanune, nii ene aina ereeree jana. Nii natiine, “Chaquena ereereequiche,” naain bajanaa nainenihacaanu, jataain cana curuaanaa nihane jaun.

²⁸ Nii jaunte cuu baichaje ratiriin, canacaanu que janoriin naain neseu biha cue nii Samaria bene.

²⁹ Inae neseu turuhin jetaote: “Chajaauchete, taa leinjiin cacha coaraera. Acate naajoaain itolere ichacaunne que aite caraicha. Jerihane acate Cana Coaunera Letono Curisito necaihara,” naa nii neseu nenacaauru rai turuhinna jaun

³⁰ tajiha jiniichaain uhin, nii ratiriha najaun turuhin coaraa uure.

³¹ Nii tonohanauna jaiti uujeeuru jana: “Chaelainejein quiorihura,” naain lenonihane coina counujichaanune janate:

³² “Niha caleeonne inaraacha coitucuhine lanaalara,” naa Jesusone jaun:

³³ “Jerihane chunicohanejeinte coroaatecaihara,” naacaanu itaraine janate:

³⁴ “Lenoneein inara suujua nunaachene rijijieina, casuujua nunaun caletoaera amihaneeon ichaain jitaanune. Acate caleonne nera.

³⁵⁻³⁸ Inoaelu nere bera que catohaneein turuhanune beratiha Cana Coaunerana jaun, turuhanune cohajeein neeuruha cau nenacaauru cachaaurune jaunna inara letoareeunni, inae turuhanune beebejeeichene esenetauruhane, nitajenaachara nejeein nena ichaonaa raauruhane coina,” naa Cana Coaunera Calaohi Jesoso, aina nerelanaa nichaanune rai.

³⁹ Nii neseu turuhin niriitiin cachaauru rai beein, “Najoain itolere ichacaunne quete aitera,” naa nii enene jaun jetaote esenetaaure arajiin nii Samaria cocoaichacuru.

⁴⁰ Nitohaneein Cana Coaunera Calaohi Jesoso rene turuhin: “Canacaanu aina neeorihura,” naauruhana jaun, acaauru aina coroata janojoein neeorihacaanuna jaun,

⁴¹ jataain jelai amuritoheriin esenetaacoaure, nujuaae caje raaje aitothane jaun.

⁴² Nitohaneeinte nii jauriaanejeein Jesoso aina erenaa Samaria bene rai: “Ii cajena aasaariin coitucuhin esenetacaanuchelu. Inae laaen enene esenetacaanuche jataain nujuae caje raaje aitothane aonacaanuchene jaun. Acate Curisitonechera. Acate caa chauratane que nenacaauru itolere cachaauru jianacoon mitaera nechera,” naaure nii ene rai.

Jorioocuru curuaanaacuru curuaanaa rey rai cocoaianacainein nena calaohi rautaa Jesusone

⁴³ Coroata janohin Samaria batane que nihane baihate, caje amuhin naain Calillea batane que cue Cana Coaunera Calaohi Jesoso.

44 “Naaajoainte Cana Coaunera Letononeein nera,” naain caohachaain coitucuhin, belaaïn, raaurenerichaain naraaichurune coitucuha raotojoein inatiinte, atiïn Calileea cauha cue Jesuso.

45 Inae Calileea turuhacaanune janate, caohatiïn Jesuso raaure jelai batane que ichaonacaauru. Jaurianejeeïn Jerosaleeun Fasocoa bitoauruhane jana cuu itolere ichaa Jesusone coaracuruhane jaunte caohatiïn raaure.

46-47 Nii jaunte Calileea nenea nese- Canaau turuha cue Cana Coaunera Calaohi Jesuso, nii jauriaanejeeïn bino neein jeesinaaeca rotoha najaun.

Nii janate coitucuuriïn coaraa uhe Jorioocuru curuaanaacuru curuaanaa rey rai cocoainanacaineïn nenea, cunaitiha calaohina jaun que rautaeratihane coina. Tajiha turuhinte: “Atiïn canenajau Caferenaan turuha uute carai canaanai rautaaicha,” naa nii cocoainanacaine jana:

48 “Saan. Chatohanai coaraeneeiche inara nota quene, cha esenetaheechiche,” naane janate:

49 “Chajaaajoaau atiïn osiha carai canaanaine ajiïnihara curuaanaa,” naane janate:

50 “Chajaaincha chaque tonajelanaala caunihu. Inae nerautaa ii rai canaanaicha,” naa Jesusone jaun, esenetaain cauha cue.

51 Nii jana jetaote, inae turuhelalajeeïn cuujihane jana jetao, tajiha que tacaain: “Inae nerautaa ii calaohicha,” naauruha que tacaain cachaaurune jaun jetao:

52 “Chu teejia enotone jana nejelajaain nerautaeta,” naain bajaane jana jetaote:

“Raca enoto cafetaainte nejelajaain nerautaera,” naaurua najaun jetaote:

53 “Nii rijiute chujian aite carai Jesusora,” naain jetao, nii caje coauneïn jetao Cana Coaunera Calaohi Jesuso esenetaaure saain, sinijiera, bereecuru, naajoain aina jiniiquiïn.

54 Nii quete coroata saain coitucuuruha cachaaurune coina niicha ichai ichae Cana Coaunera Calaohi Jesuso, Jodea caje Calileea nenea neseu turuna jaun.

5

Jiurona rautaa Cana Coaunera Calaohi Jesusone

1 Nii baihate Jerosaleeun cauha cue Jesuso, Jorioocuru beseta bitoaane coina.

2 Nii Jerosaleeunte, carenero bacuujuaneïn curuajaain nenea acuujuu rohan ne Beteseta neein curuajaain acau netaojia najaan.

3 Ecute saoquiïn niha lohanarine jana nasaae daraacoore arajiïn cunaite-nacaauru, maosacuru, bacosacuru, neluhinaauru, jiuronacaauru, niichuru daraaque nerurujuaa nii acau netaojiane cohaca.

4 Nii acau netaojia jetaote, tabaque nichoae fauha Cana Coaunera Letonone, nerurujuae nii acau. Nitohaneïn nerurujuaane jana, ichoaaichaniha cuhane fai cunaitenaa jetaote nerautae.

5 Cuute ne leinjiïn cacha, nichatachoonca fosa jaanacain cunaacha aina nei.

6 Niite tocoecohane jana coarae Cana Coaunera Calaohi Jesuso. Coaraane jana, inae nitohaneïn carajaain cunai aina nihana jaunte, rai: “Nerautanaa jereeina,” naain caje bajaa Jesusone janate:

7 “Eejeen, aihanu niquicha. Nete nene caa acau netaojianaja cuhane canu faeraanura. Faunaa jerichaaunne naineente, canu ichoaechaniha faaure leeochoaurura,” naa nii cunaitenaane janate:

8 “Saan. Chajaain nimichuhin chela seriin amuute coaracaara,” naa Jesusone janate,

9 nii rijieeoritiin caoachanainejeein nerautaain, nela seriin nichaauraain jelai caje amue nii cunaitenaa.

Nii janate nebetacanaa janonaa bana nitohanai ichaane jaun, coaraain:

10 “Ta cocoaeraa chaelai baijiera enenene coitucuhinete, nebetacanaa cojoanonaa nihane saiijeein anajiin baijiaai,” naauruha rai Jorioocurune janate:

11 “Aihanu niqiu, nete caletoeae canu cunai caje carautaera,” naane jana:

12 “Chate nii nitohanai ichaaine coina eletaeta,” naain niqiu bajaauruhane jana

13 coitucue, arajii cacha jana nitajeoriha Jesusone jaun.

14 Nii baihate nii Jerosaleeun nenea ita taojiaain Cana Coaunera bajauruha Joriocuru najaan Teenforo asaae eruhin:

“Aonaau, inae laaen nerautaicha. Nijiaonria coaiten naosatenea coaquine. Coaiteenete jelai amuritoeriin coaraa curiquincha,” naa Jesuso raine jaunte,

15 Jorioocuru rai biha cue:

“Acate carautaera,” naain.

16 Nii jaunte Jesuso aina nejerateein, jataain sohin jaonaa jerecure Jorioocuru, nitohanein nebetacanaa janonaa bana cacha rautaana jaun.

17 Nii jaunte: “Joaenreein bana amianiha Ofana jaunna, jerichanejeein ichaauru,” nae Cana Coaunera Calaohi Jesuso.

18 Niritoha Jesusone jaunte, jataain jelaichoaae jauhecotojoeriin aina oba-jeein sohin jaonaa jerecure. Chaen nebetacanaa janonaa que aitocuruhane tonoraelanaala, “Cana Coaunera Calaohi nihane jaun jete, ichaa Cana Coaunerane rijijieein ichae,” naane corenihane maajeein jataain rautaaurene Jorioocuru.

Rai inaca Cana Coaunera cocoinanohineein niha Cana Coaunera Calao-hine

19 Nii jaunte: “Esinaena rauhijiriin aitoreeunni inara rai, Coatiha casuuja caje coaunein quiicha jerei ichana nainihaun, Cana Coaunera Calaohi nichaun natiin. Acaihanejein Ofaacha jerenohichana ichaun. Itolere Ofaacha ichaichana ichaun canu netonai.

20 Cacoelaiha Ofa Cana Coaunerana jaunte, itolere niicha ichai que canotajae. Chaaen techu jeelai choae jauhecotojoeriin caque itolere ichaain inara notaaratihane, nii cojoaelatiin coaraa curiquicheein.

21 Onacaauru ichateein acaauru rai ichaonaa tiha Ofa Cana Coaunerana jaunna, canu netonai quiicha belaihuri ichateein acaauru rai ichaonaa teeun.

22 Chabana cacha coujuhin coaraai Ofa Cana Coaunera. Coatiha ichana nainenhane caun aihei. Nii jaunte canu cocoinaain caletoeae cacha coujuhin coaraaunnuque,

23 chaen rijijieein jataain curuaanaa neein nihanune coitucuhin, rai nere tonoraauruhane rijijieein quere netonai tonoraauruhane coina. Cha teeinti quere tonoraene, niite caletoeae Ofa ere tonoraenereein.

24 Caletoeae ere esenetaain, quere tonoraain naajoain neeichenena inara coujuhin inara coaraelanaala rauhijiriin nitajenaachara nejeein nenea ichaonaa tereunni inara rai, jaoleneein neeichene coataa. Esinaena rauhijiriin aitoon.

²⁵ Enene caje coauneeinte Cana Coaunera Calaohineein nihanune ere aonacuruha Cana Coaunera coitucuhi cachaaurune jana, quere tonorauruhane, acauru suujua coriha cureein Cana Coaunera.

²⁶ Raajenihane ichaonaa nitajenaachara nejeein nenea ichaonaa teraneein niha Ofa Cana Coaunerana jaunna, jerichanejeein rijijieen nenea rai calaohi nichaunna jaun canu netonai nitajenaachara nejeein nenea ichaonaa teeun.

²⁷ Inaraacha cohajei- cacha calaohi nichaaunne cocoinaainte caletoae, caohachaaain ichaaoruhane coaraain baasoneein ichaonacaauru ichao ru-cueranu que.

²⁸ Coaa caa aitocoauunne cojoelatohache. Inae cojoinaca que turuhane banate, rai nere aonacurureein.

²⁹ Nii banate natane bana caje mituurureein satiin onacaauru, caoacha icharaauru nitajenaachara nejeein nenea ichaonaa raauruhane jana, baaso icharaaurute caseteco coaraa cuurureein.

³⁰ Coatiha casuujua caje coauneein cacha coujuhin coarahaan. Aitiin caletoaa Ofane rijijieeina rauhijiriin cacha coujuhin coaraan.

³¹ 'Cana Coaunera Calaohi nichaunra,' naain irihanu caraajenianene caohacharihei.

³²⁻³³ Inae Joaan caje bajaerateichene jana, rauhijiriin inara rai bihalu Joaan. Aihana jaun, esenetaachenete caohachae, Cana Coaunera ere beraneein niha Joanne coitucuhichene jaun.

³⁴ Esinaete rauhijiriinte caque aite Joaan- acauhanau teein cachaauru coujunacateein baotisaera, caje bajaachene jana niqui, nena cacha aitothane lateneun. Jianacoon mituhin neeiche osa cajene jerena caunna, caa niritiin aitoon.

³⁵ Aca aiha leinjiin conone rijijieein niha Joanne jaunte niqui, corojeein neeichelu basijiin reeintiariin.

³⁶ Chaaen techu, 'Acate canaacha cohajeinera,' naain inara rai biha rauhijiriin Joanne choae tacaain techu niqui, inara nota que itolere ichacaaunne coaraquiche. Nii quiicha ichaina ichaun, esinae rauhijiriin caletoaa Ofa Cana Coaunerane coitucuhichene coina.

³⁷⁻⁴⁰ Chariji bana Cana Inaca Cana Coaunera coaraain nere aonaheeiche niqui. Nete, nere bera inoasihuru que catohaneein turuhanune berateein laenaeratihalu Cana Inaca najaan que nerelaaiche niqui, caje ichaonaa nitajenaachara nejeein nenea raaichene coina. Nete nii aitothane rijijieein caletoaa Cana Inacane esenetaeneichene jaun raenereichein.

⁴¹ Nii jaunna caque tacaain canu corojeein caraaichene jereneun.

⁴² Chaaen nachu raotojoein Cana Coaunera jereein, nere tonoraain neeichene coitucun.

⁴³ Cana Inaca Cana Coaunera niqui caletoae. Nete, caohachaaain caranaa jereneeiche. Jana inara rene turuhin, 'Canuna Cana Coaunera letono neeunra,' naa inara rene turuhin Cana Coaunera letono niheinete laen caohachaaain rariquiche.

⁴⁴ Cana Coaunera coacuelanaala itaacha corojeein, 'Iite caohati cacha-neein neeicha,' naain neeichene jaunte, quesenetana naineneeiche.

⁴⁵ Coatiha Ofa rai inara coulurujuenaa coauhaan canu. Nii Moisesa inaraacha esenetaite laen Cana Coaunera rai inara colurujuereein.

⁴⁶ Moisesa aitojoan esenetaaichene jana nihanete, quesenetareeiche, catohaneein turuhanune que aitiin laenaalu Moisesane jaun.

⁴⁷ Nii aitiin niicha laenai esenetaeneichene, chatohaneein jana aito-coaunne esenetareeiche," nae Jesoso.

6

Saoqui oharaancai cacha rai lenone tiha Jesusone

¹ Nii baihate Calileea conemuri jeraque cuha Jesusone jana,
² sacuha cuure arajiin cachaauru, cunaitenacaauru rautaane coaracuruhana jaun.

³ Nii janate cuu atane ucuuno choae iniin nelauriariin lauheque Jesoso, aina nerelanaa nichaanune aina,

⁴ Jorioocuru beseta Fasocoa catainajeein.

⁵ Nii jaunte arajiin turuuruha cachaaurune jaun: “Chu lenone coreteriha-cache, caa arajii cachaauru rai,” naain bajaie Ferifi rai Cana Coaunera Calaohi Jesoso.

⁶ Niicha ichaneni coitucuha natiinte bajaie Jesoso Ferifi caje, “Toohan-richaaincha,” naain.

⁷ Niritiin bajaane jana: “Coroata fashai janonei amihanenaa corejeeonein faan coretichaachene niha natiin coatia caa arajii cacha naineriheta,” naa Ferifine baihate:

⁸⁻⁹ “Caute ne caa canaanai rai saoquijieein faan, nii baiha coroatajaain ate, naaonjoaain niqui, nete caa araainein cacha nainenere carijiei,” naa nii Simoon Fedoro ocoala Aanderesine jaunte:

¹⁰ “Saan. Acaauru rai aitocuchete nelauriaauruhine satiin,” naa Jesusone jaunte:

“Nii omane choae nelauriaauchera,” naauruhane jana, nelauriaaure nii saoqui oaraancai quichaauru nejeesina, enecuru, canaanaihunru, naajoain janijilanaala.

¹¹ Nii janate nii faan teberiaain: “Nariha,” naain Cana Coaunera bajaane baiha, nii aina nerelanaa nichaanune rai nii faan te Cana Coaunera Calaohi Jesoso, chaluhacaanune coina. Chaluhacaanune janate, nii saoqui oharaancai cacha naine nii faan. Jerichanejeein techu nainecohanajae nii ate.

¹² Nii janate, inaeneeuruhana jana cautihana jaun: “Caa caute curujuaain raauche nijiaohanne coataa,” naa Jesoso, aina nerelanaa nichaanune raine jaun,

¹³ curuhacaanune janate ne, elechoonca coroata omariin faan caute. Nitohaneeinte caute, nii saoquijiei faan nefaain.

¹⁴ Nii coaraainte: “Caate caa chauratane que turuha uha niicha jerecuri Cana Coaunera letono canaacha cohajeinecaihara,” naaure cachaauru.

¹⁵ Nii jaunte jataain acaauru curuaanaa *rey* neein Jesoso tenaa jereein, counujueein amanaa jerecuruhane coarajihana jaun, acaauru que janoriin amue rautaenihana jaun. Nitohaneeinte acaauru que janoriin amuhin, atane ucuuno que iniha cue Jesoso, cuu jelai basijiiin neeorihane coina.

Acau choae amuha Jesusone

¹⁶⁻¹⁷ Nii janane, inae nocohecane jaun, jaiti turueniha Jesoso atane ucuuno cajena jaun, fauha cuhacaanu. Fauhina, leinjiin bote cuhane naain jera jaoha cuhacaanu, Caferenaan turuhacaanune coina. Nii janate inae nalaquuin cuhin nocojoe.

¹⁸⁻¹⁹ Nii janate, inae bote cuhane fauhin cuujihacaanune jana, canacaanu sacuha uhe Jesoso, acau choae rurujueein uhin. Nitohaneeinte acau choae uhin canacaanu rohan nichuuntaain, nii acau jiheetohane jana, fichafichanaa tabai nihane jana, nii bote nalaaene amuniha canacaanu rai janate coaracaanune jana, tajiha acau choae uhin rurujue, nii bote nichaae uhin. Nii jaunne coasiha nesoonetohacaanune janate:

20-21 “Coaa nesoonetohachera. Canuna aihunra,” naane jaun, que tacaain coroajeein, nii bote cuhane fauhin amaacaanu. Nii janana cohaneeriin turutoha cuhacaanu canacaanuhacha coinetihu.

22 Nii cojoanoote, acaihanejein satononiha jera jaoha cunaa bote cuhane fauhin jera jaoha cuhacaanune jana, canaacaanu aina uheniha Jesusone jaun, nii que ereereecure.

23 Nii jana jetaote, Tiberia nese caje uhin turuha uhe leinjiin bote. Turuhin jetaote, najauriaa uhe nii Cana Coaunera bajaain niicha tei faan quihuruha najaan rohan.

24 Nii jana cuu nenihacaanune jana, Jesoso netonai niha natiin nenihana jaun, nii bote cuhane nefaujuaain cuhin, nii nihacaanune jaauun Cafere-naaon turuhin ariha uure.

“Ichaonaa esine tera lenoneneeinne neeun,” naa Jesusone

25 Nii janate jera jaohin coaraa uuruhane jana, cuu nii Cafere-naaon ne Jesoso. Nii jaunte rai: “Chabana cau turuhite cacha relaera” naauruhane janate:

26 “Nii quiicha ichai coaraqliche natiin, ‘Naaajoain caara,’ naain inara suujuau erenaa coacuelanaala, nainain obejeein lenonequichene jaunte cariirijieeiche,” naainte,

27 “Coa sanaa inaera lenone corenihacha amihanihache. Acaihanejein ichaonaa tera- chabana sanaachara nejeein lenone coreniha amihaneeuhe. Nii nitajenachara nejeein niha cacha najaan lenone tihanune coinete cale-toae Ofa Cana Coaunera. Canuna inaraacha cohajei Cacha Calaohi inee-unra,” naa Jesoso acaauru rai janate:

28 “Chatohaneein nerichaanu Cana Coaunera jerenohi ichacaaunne coina,” naain bajaauruhane janate:

29 “Caa niicha letoai nichaunne esenetaichenete jere Cana Coaunera,” naa Jesusone janate:

30 “Chatohanaina ichaain canacaanu notaareei, coaraain esinaaen rauhi-jiriin Cana Coaunera letononeeine esenetaacaanune coina.

31 Carene tabai que amuhemuhecuruha najaaun jetaote, neniha lenonene jaun jetao, dede caje faan rijijieei nena manaa neein curuajaaain nena que jetao ichaohin amuhemuhecururejetelu canacaanu inoaesihuru. Nitohaneein jetaote, neniha lenonene jaun, ‘Dede caje nena faan rijijieein nena manaa te Cana Coaunera,’ naa Cana Coaunera Quiricha inoaesi cuhane” naauruhane jaunte:

32 “Coatiha Moisesa nii dede caje nena faan manaa tihei. Acaihanejein Ofa Cana Coauneraachate nii dedeeu nena faan esine teraneein ne.

33 Nii Ofa Cana Coauneraacha tei faante turue caa chauratane que, cachaauru rai ichaonaa chabana nitajenaachara nejeein nena teranu que,” naa Jesusone jaunte:

34 “Atiin canacaanu rai inetono janonaa bana, nii faan que canacaanu sihura curuaanaa,” naauruhane janate:

35 “Canuna cacha rai ichaonaa tera faan neein neeun. Cha teeinte carene uhe aca mijiteriaain. Cha teeinti quesenetae, aca cocoireriaain.

36 Nete inara rai aitocaaunne esenetaeneeiche, inara nota que quiicha ichai coaraqliche natiin.

37 Satiin Ofa Cana Coauneraacha letoaite carene uhe. Nii jaunna carene uhi nihane sitaenereeeunni.

38 Coatiha quiicha ichana jerei ichacaaunne coina, dede caje uhin turuha uhaaun caa chauratane que. Acaihanejein caletoaera Ofa Cana Coauneraacha jerei ichacaunne coinana cau turuun.

³⁹ Nabana nitajeuruha cachaaaurune coataate caletoae Ofa Cana Coaunera. Nii jaunna satiin nii carai niicha teeuri cachaaauru ichateein michunajaa cureunni inae saa cana janonaane bana.

⁴⁰ Nii Cana Coaunera Calaohi coaracuruhane esenetaauruha satiin cachaaaurunete jere caletoaera Ofa Cana Coaunera, chabana nitajenaachara nejeein nena ichaonaa raa esenetaeraaurune coina.

Nii jaunna inae saa cana janonaane bana ichateein michuunajaa cureunni,” naain acaauru tonorae Jesoso.

⁴¹ Niritiinte, “Canuna dede caje faunaa faan neeunra,” naa Jesusone jaun nocoeje chanuure Jorioocuru.

⁴² Nitohaneeinte ita rai: “Ta Jose calaohi Jesoso niha caane. Raotojoein inaca, neba, naajoain coitucuhacache natiin, dede caje faunaa nereta,” naauruha ita rai Jorioocurune janate:

⁴³ “Inae canu necoeje chanuhichene jianecuchera.

⁴⁴ Chunei carene unaa nainihe, nii jereein neniha caletoaera Ofa Cana Coaunerane. Inae saa janonaane banana nii carene uhine ichatiha cureunni.

⁴⁵ ‘Satiinte relareein Cana Coaunera,’ naa Cana Coaunera ere beracuru ioaensuuruhacha laenai quiricha cuhane jaunte, satiin Ofa ere aonain tonoraain que nerelanacaaurute, carene ureeincha.

⁴⁶ Chabana Ofa coaraai chunei. Acaihanejein canuhachana coaraaun caje unaa nichaunna jaun.

⁴⁷ Esinaena rauhijiriin aitoreeunni. Quesenetaerate ichaonaa chabana nitajenaachara nejeein nena raa cureein.

⁴⁸ Canuna ichaonaa chabana nitajenaachara nejeein nena tera lenonee in neeunra.

⁴⁹ Neniha leinjiinejein cacha najaun carene tabai choae amuhemuhecuruha inara inoaesihurune janate, que ichaaoruhane coina cojoanoo netojoein manaa neein curuajaain nena quinacai nalae Ofa Cana Coaunera, que ichaaoruhane coina. Nete, satiin oore nii quihurera- inara inoaesihuru inae binaaneein.

⁵⁰ Canuna dede caje faunaa lenone neeun. Nii faan nichaanne quicha, chabana orihain.

⁵¹ Canuna nii lenone neein dede caje faunaa neein neeun. Nii lenone que ichaohin neite nirijijieein nitajenaachara nejeein niha cureein.

Nii lenone quiicha tenaa jereite, cajabereonnein ne. Acane tiha cureunni, que ichaohin neeuruha caa chauratane que nenacaaurune coina,” naa Jesusone janate,

⁵² “Chatohaneeina rai jaberoco que cana coroaatere,” naain nejesinajeein ita cotaicha rijitocure Jorioocuru.

⁵³ Nii jaunte: “Esinaena rauhijiriin aitoreeunni inara rai. Canuna Cana Coaunera Calahineein, jelai Cacha Calahineein inaraacha cohajei ineein neeun. Cajabereon quiin cacoichana coheneeichene, nihei ichaonaa esine ranaa nainiheeiche.

⁵⁴ Cajabereon quiin cacoichana coerate, chabana nitajenaachara nejeein nena ichaonaa raa cureein. Acane, saa cana janonaane bana ichateein michuha cureunni.

⁵⁵ Ichaonaa tera lenone esine neein niha cajabereonne janate, ichaonaa tera conacai ineein ne cacoichana.

⁵⁶ Nitohaneein cajabereon quiin, cacoichana coerate, caniha jiniiquiin nereein.

⁵⁷ Nii caletoaera Ofa Cana Coaunerate ichaonaa siri. Nii jaunna que ichaohin neeun. Nii rijijieein techu, cacoreniha ichaoha cureein caque lenoneein nei.

⁵⁸ Nii dede caje faunaa lenone quena aitoon. Coatiha nii inara inoaesihurhacha quii manaa rijijieein nihei. Nii manaa quihuruha niqui inara inoaesihuru, nete satiin oore nii quihurera. Jana nii caitoojoan dede caje faunaa lenone quiha cachanete, chabana nitajenaachara nejeein niha cureein,”

⁵⁹ naain relanajae Jesoso, Caferenaanon, acaauru rai sinacoca asaae netaojiauruha Jorioocurune jana.

Nitajenaachara nejeein nena ichaonaa tera erenaa

⁶⁰ Caritiin relanajaa Jesusone jaunte: “Caaintatoha jataain caa naitoojoan. Chate nere tonorare,” naauruha nii caaijie arajiin cunacaauru cachaurune janate,

⁶¹ aohanriin:

“Ta aihane carautaaichene.

⁶² Toohanreichecha, jauriaa nihanulune jaun jelaiha iniha cuhanune coaraquichene.

⁶³ Caa quere aonaain esenetaeraaurute, chaelai janonaa bana nita-jenereein. Jana, caa aitocoanne esenetaelanaala erenaa tonoraauruhite, ichaoha jaberoco niha natiin, nitajiha cureein suujue. Cha que nelatihei cana jaberoco, cana suujue colane.

⁶⁴ Nete jaiti caa aitocoanne jaan esenetaaurene inara tabaauru,” nae acaauru rai Jesoso, inae inoaelu caje coauneein, “Acaauru acaaurute quesenetaenereein. Jana, acate naaonjoain cacoulrueein naaonjoain caeteratiha cureein,” naain coitucuhana jaun.

⁶⁵ Nii jaunte: “Nii jereniha Ofane, carene unaa nainihei chunei,” naa Jesusone caijiete,

⁶⁶ jianijihacoaure nii arajiin aina nerelananichaanune aina amuhemuhenacaauru niritoha Jesusone jaun.

⁶⁷ Nii jaunte: “Inara netonaiha cajoahin caratiriin amuriquiche,” naain bajaa elechoonca coroatajai nichaanune cajene jana:

⁶⁸ “Ahan aihei. Chuna nenacae curichaacaanu. Nii canacaanu relaina jaan tejian nenacae ichaonaa chabana nitajenaachara nejeein nena teraneein ne.

⁶⁹ Canacaanuna laaen ii esenetaacaanu. Nii jaunna acaihanejein Cana Coaunera Calaohi Curisitoneein neeine coitucuhacaanura,” naa Fedorone janate:

⁷⁰ “Canuna lechoonca coroatajai niquichene cotijiaain raain neeun niqui. Nete, nii inara lechoonca coroataja nechu aansain moconajaeraneein ne,” nae Jesoso canacaanu rai.

⁷¹ Nii Simoon calaohi Jodasi Isacariote quete aite Jesoso, aina nerelanaa nichaanune lechoonca coroataja niha natiin coulurujuerichaine coitucuhana jaun.

7

¹ Nii baihate, Calileea batane que nenacaauru neseuru neseuru cachauru relaa amuhemujue Cana Coaunera Calaohi Jesoso. Jodea batane que cunaa jerihei, cuu sohin jaonaa jerecuruha cuu nenacaauru Jorioocuruna jaun.

² Nii janate, inae ichuunejeonriha lohanari beseta bitoauruha Jorioocurune jaun:

³ “Coa cau niha. Jodea cunihunte cuu chaaelai ichaaine coaracurumii cuu nenacauru ii coitucuurera.

⁴ Coitucuha cachane jeriha chuneine, asiin cha ichana nainihe. Aihana jaun, letonoaneein satiin coarajeeurera notaracaae ichaute coaracurumii,” nae nocoalacuru.

⁵ Nihei nocoalacuru nihanatiin esenetaaurenihana jaunte aitocure.

⁶ Nii jaunte: “Inasiina jaiti turuha cuhanune jaan cojoinacane coalanaala cureeun. Inara raite laaen caoachae joaenreein bana cuhichene,

⁷ neniha chatohaneein inara aina nejerateein, inara cotaain, chatohaneein inara tenaa naineniha caa chauratane que nenacaurune jaun. Canihate laaen nejerateeure, itolere baaso ichacuruhane que rauhijiriin aitocoanne coreniha.

⁸ Inara cunichuchete beseta bitoaaiche. Jaiti curihaunni canu, turueniha cuhanune jaan cojoinaca quene jaun,” naain

⁹ nii Calillea nedae Jesoso.

Lohanari beseta bitoaurera jana turuha Cana Coanera Calaohi Jesusone

¹⁰ Nii baihate inae cuuruha nocoalacurune jana, acaantonai cue acaauru caaijie nasina rijijieein, acaauru aina beseta bitoaa.

¹¹ Nii janate inae nunuheca besetane jana ariirijieeure Jorioocuru: “Aan-
 cacha nii cacha,” naain

¹² cuu nejesinajeein coacuhin ita rai ereerejeein:

“Acate caohachanejein cachaneein ne,” naauruha tabaaurune janate, tabaauru:

“Caohachanejein cacha nihei jana canacaanu rai, cacha coritaain nao-
 joanna jaun,” naaure tabaauru.

¹³ Nete, rauhijiriin “Aca,” naain chaque erenaa nainene chunei Jorioocuru coasiha.

¹⁴ Nii janate, netaojiauruhana jaan loreri Teenforo asaae enoha Jesusone jana, inae sanaa jere nii beseta.

¹⁵ Nii janate cuu relanajaa Jesusone jana cojoaelatoore Jorioocuru. Cojoae-
 latiinte:

“Chatohaneeina nirijieein nerelaelanaala itolere coitucue,” naauruhane janate:

¹⁶ “Coatiha casuujua caje quiicha rocohi nihei- caa inara relaanune jaan. Caa inara relaanune jaante, nii caletoaera caje unaa ne.

¹⁷ Nii jaunte inae jatoroaain Cana Coanera jerenohi ichana jererate aitocoanne aonaain coitucuha cureein. Nitohaneeinte esinaae rauhijiriin casuujua caje rocohin aitenihanune coitucuurureein.

¹⁸ Charijieein teeinti: ‘Canuna caoacha cachaneein neeun,’ naain su-
 ujua caje rocohin raotono que ereerecane, ereereje cacha raotojoein:
 ‘Caate jataain caohachanejein cachaneein ne,’ naain caohachaain belain
 coaracuruha cachaaurune coina. Nete rai letoaera curuaanaa coitucuhin
 coroaecuruhane coina, esinae rauhijiriin aite. Aihana jaun, Nihei nii que:
 ‘Casaje,’ naain ereerecuruhane jaanu.

¹⁹ ‘Cana Coanera ere bera Moisesa ere tonoraacaanu,’ naainte ereeiche niqui. Nete: ‘Coa sonajaain jaohache,’ naain aitoha Moisesa natiin tonorae-
 neeichene jaun, casohin cajaanaa jerequiche,” naa Jesusone janate:

²⁰ “Chana ishohin ijiaonaa jereete aansai,” naauruhane janate:

²¹ “Chanuna jana chaaen, nebetacanaa janonaa bana cunaitenaa rautaa-
 nune jana, cojoaelatiin obaaequichelu caniha.

²² ‘Quichaneein nejanoaa inara bereene, inae fosa janoniha nejanoaane jana, rai nacatichei cari jiununuhin saauche,’ naa Moisesane jaunte niqui,

nii tonoraain nebetacanaa janonaa bana niha natiin, canaanai nacatichei cari jiununuhin sauhin naaonjoain neeichelu.

²³ Chanuna chaaen nebetacanaa janonaa bana lesajeein cunaitenaa rautaanune coreniha, caniha obajeein caque nererojoecaichelu.

²⁴ ‘Cana Coaunera aitojoaan tonoraacaanu,’ naaiche inara suujua cuhane natiin, esinae rauhijiriin Cana Coaunera aitoonjoan coitucuhin tonoraain niheeiche. Esinae rauhijiriin Cana Coaunera aitoonjoa coitucuhin neeinchene jananihane, caniha obajeein caque nererojoecaain neriheeiche,” nae acaauru rai Cana Coaunera Calaohi Jesoso.

“Naojoain cajena unaa neeun,” naa Cana Coaunera Calaohi Jesusone

²⁵ Nii janate: “Tana caa cache ariirijieuruha sohin jaaruhane coinane,” naauruha nii Jerosaleen nenacaaurune jana,

²⁶ “Nocoo chuianra jianacoo neein satiin coarajera notaracaae ereerejena. Chanuna colaraain inauhene coarajeeure. Jerihanete acaauru esenetaain, ‘Acate Cana Coaunera letono Curisitone,’ naaurucaihacoainanacaihuru.

²⁷ Canacaanuna laaen, nii uhana jaan coitucuhacaanu. Jana turuha Curisitone, ‘Naojoain cajete uhera,’ naain coitucuerariaain,” naauruhane janate,

²⁸ cuu nii ita taojiaauruhana jaan loreri Teenforo asaae aonajenajaain, “Esinaena aihana jaun, canu unajaan coitucuhiche. Coatiha casuujua caje coauneein uhaaun. Inaraacha coitucuhi Cana Coaunerate caletoe.

²⁹ Dede caje, aca caletoeana jaunna coitucuun caje uhanune jaun,” nae Cana Coaunera Calaohi Jesoso tonijiaain.

³⁰ Niritohane corenihate mucuhin amaain caresero cuhane Jesoso enoanaa jerecure niqai, nete jaiti cuu tenihana jaun, chatoaneei que biji teeurene.

³¹ Nete, atiin esenetaain:

“Turuha Curisitone, coatiha aihaca cachane amuritoheriin araai saain niicha ichai ichaain cache notaariaain,” naaure arajii cachaauru.

Teenforo beraihurera folisiaacuru que Cana Coaunera Calaohi Jesoso mucuhin raerateeuruha fariseeocurune

³² Jesoso queecha ereeuruha cachaaaurune que urichocuruhana jaunte, rautaaurenihana jaun nere tonoraeraauro Teenforo beraihurera folisiacuru letoaaure nii fariseeocuru, nii cuu nenea batirichuru curuaanaacuru, naojoaihuri, Jesoso mucuhin raacuuruhane coina.

³³ Nii jaunte:

“Basijiin reeintiariina cau neorihun. Nii baihana nii caletoeera rene cauha cureeunni.

³⁴ Canu aririquicheein niqai. Nete caurueneriquicheein, nii cuhanune jaun turunaa naineneriquicheei najaan,” naa Cana Coaunera Calaohi Jesusone jaunte,

³⁵ nejeesinajeein itarai:

“Chuna curute, ariirijiacachene niha natiin eruhenerihacache. Jerihanete Curiecocuru que najasiiteein nenacaauru Jorioocuru ataneu cunaa jere, Curiecocuru relaane coina.

³⁶ Chatohanerichaaain naate aite: ‘Canu ariichene niha natiin, caururiheicheein cuhanune jaun turunaa naineneriquicheeine jaun,’ nae,” naainte itacaje bajaebajaecure Jorioocuru.

“Cocoierei carene uhinena cocoe,” naa Jesusone

³⁷ Nii beseta satono janonaa banate, beseta nunuhe bana, bajaauruhane amuritoheriin Cana Coaunera bajaure jiniiquiin nii beseta bitoea turunacaauru.

Nii jaunte beseta satono que nimichuhin tonijjain, nii cuu nenacaauru rai:
 “Cocoirei carene uhinena cocoaie.

³⁸ Aitoha Cana Coaunera Quiricha Inoaesi cuhanene tocohaneein, que-senetaera cacha suujua cajete mitureein acau rijijieein sorohin, jelaiha suujua cuhane maroemaroereein, suujua rucujueein rai ichaonaa nitajenaachara nejeein nenea teraauunu que, chaen leochaauru rai niha natiin tihane coina,” nae Cana Coaunera Calaohi Jesuso, nii beseta bitoaaaurera rai.

³⁹ Nitohaneein Cana Coaunera Suujue raaururichaain esenetaeraauru cachaaurune quete aite Cana Coaunera Calaohi Jesuso, coitucuruane coina. Jaiti dede curuaanaaneein Jesuso enoaenihana jaunte, esenetaeraauru rai suujue letoaene Cana Coaunera. Nii quete aite Cana Coaunera Calaohi Jesuso.

Jesoso coreniha ita caje nelerucuruha cachaaurune

⁴⁰ Nii jaunte niritoha Jesusone jaun tabaauru:

“Acate nii turuha uha niicha jerecuri Cana Coaunera ere berane,” naauruhane jana,

⁴¹ “Acate Curisitonera,” naacoauruha leochaaurune janate, tabaauru jana:

“Inasiin jetao Calileea caje uriha Curisitone coaalanaala.

⁴² ‘Jerichanejeeinte curuaanaa inoaesi Rabiri rijijieein Beleen cocoaichaneein nereein Curisito, curuaanaa inoaesi Rabiri ichoalaneein nenea,’ naa Cana Coaunera Quiricha Inoaesi cuhane natiin, Curisito nere Calileea cocoaicha,” naaure.

⁴³ Niritiinte Jesuso coreniha cuu ita rerohecaain ita caje nelerucure.

⁴⁴ Tabaaurute mucuhin amaain caresero cuhane tenaa jerecure niqiu, nete ichana nainene chunei.

Jesoso esenetaaureniha cocoainanacaihurine

⁴⁵ Nii jaunte, Jesuso colane turuha uuruha nii Teenforo beraihurera folisiaacurune jana:

“Chanuna mucuhin uhaeneeiche,” naain bajaauruha cuu nenea fariseeocuru, batirichuru curuaanaacuru, naaonjoaihurine jana:

⁴⁶ “Cha corenihana mucuhin uharichaanu joareein coreniha. Nihei chunei cacha irihane rijijieein erei,” naauruhane janate:

⁴⁷ “Inae nachu inara netonai coritaate.

⁴⁸ Esenetaauruha cana curuaanaacuru, fariseeocuru, naaonjoainurine coaalanaala esenetaaiche.

⁴⁹ Acaihanejein Cana Coaunera Ere coitucuruhi, Cana Coaunera jaolecuru cachaaurute esenetae,” naauruhane jana:

⁵⁰⁻⁵¹ “Nainihei joareein nere aonaelanaala, joareein: ‘Naojoainte ichae,’ naain, caohachaain coitucuhelanaa, cacha casetecaacachene, niritiin aitoha cana quiricha inoaesi cuhanene jaunne,” naa nii janotiin Jesuso rene turuha cunaa fariseeo Necedemone janate:

⁵² “Ii tonaina Calileea cocoaicha neei. Nihei chunei Calileea caje ecocohin Cana Coaunera ere bera. Cana Coaunera Quiricha cuhane arihute coitucuhi,” naauruha leochaauru fariseeocuru Necedemo rai janate,

⁵³ nenajau cauha cuure nii cuu nenacaauru.

8

Ene cojoaelorohe

¹ Nii janate acaauru que janoriin, naain Oliboneein curuajaain nenea atane ucuuno cue Cana Coaunera Calaohi Jesuso.

² Inae janohane janate naain Jerosaleeun cauha cue, coaiten ena-coaauneein cuu nenea Teenforo asaae enohane coina.

Nii janate rene turuhajeeuruha arajii cachaaaurune jaun, nelauriaain relanajae Jesoso.

³ Nii janate nejelau quicha que nicharatihane jana ene cojoaeloroe eruhin, mucuhin, tajiha turuaa uure, Cana Coaunera aitoonjoa que cacha relaaurera fariseeocuru.

⁴ Nitohaneein turuaainte, nii cuu nenacaauru cataaun tein:

“Naaajoaain nejelau quicha ainane janana, caa ene eruhin mucuhin uhaacaanura cacha relaera.

⁵ Cana Quiricha Inoaesi cuhanete laenaain cana rai rauhine tein letoaelu Moisesa, nitohaniha ene cojoaelorohe ne, sohin jaohacache ajeri que botosine coina. ‘Tonaai jana ii,’”

⁶ naain bajaare, nii ene sohin joaeratenaa jerenihane coulurujueeruhane coina.

Nii janate acaauru tonoraelanaala notoroaain, biji couturi que atane laenaje.

⁷ Nii janate cuu tonoranajae lanaala atane laenajiha biji couturi quene jana, cuu jeelai coaineeinejeein bajaebajaecuruhana jaun, couturi michuriin:

“Niha cau leinjiin inara jana osa que lanaala, chabana baaso ichae lanaala nenea ne, nii ichoaechaniha focoine ajeri que,”

⁸ naain coaiten notoroaain atane laenaje biji couturi que Jesoso.

⁹ Niritoha Jesusone jaunte, aihuru bana acaauru netonai baaso ichacuruhana jaun, acaauru suujua que tacaana jaun, coejeein, biinaa que ichoaichaaain leinjihana leinjihanaain mituhin cauha cuure. Inae satiin mituhin amuuruha nii ene coulurujueurerana jaun, nii eneecha que jerajejeein neorihana jaun,

¹⁰ nimichuhin nichauraain:

“Aancaauruche icholurueraauruta. Ta ishohin ijiaohache chuneine,” naain nii ene caje bajaa Jesusone janate:

¹¹ “Aiheicheta curuaanaa. Nihei casohin cajaohiche chuneita,” naa nii enene jana:

“Niheichu, canu niha natiin chatohaneein chetein, ishohin ijiaonaa nainihaaunche. Inae caunichuche. Jiaonriha caa baiha coaiten nosateichenera,” naain nii ene jiane Jesoso.

Can a rai chauratane cononeein niha Jesusone

¹² Nii baihate coaiten cachaaauru rai beebeje Jesoso:

“Canuna caa chauratane que nenacaauru cononeein neeunra. Quere esenetaerate ichaonaa tera cono siricheein. Chabana nocohenaanau amuhemuheriaain,” naa Cana Coaunera Calaohi Jesusone janate:

¹³ “Nohaneicha. Ichaajenihane aitiinte aitohicha. Nii jaun chaque nelathei nii aitohine jaanta,” naauruha fariseeocurune jana:

¹⁴ “Caraajenihane aitiin aitocaaunne niha natiinte, nelate quere. Canuna nii uhanuluna jaan jelai coitucuun. Jana inara coitucuheeiche. Niheichu canu cunajaanu coitucuheeiche.

¹⁵ Nechu jataain Cana Coaunera coitucuneeichene jaunte, joenreein inara suujua cuaaichene jaun, joenreein ereereequiche. Aanca chunei coulurujuerichaaun canu.

¹⁶ Canu, cacha coulurujianunete, esinae rauhijiriin coulurujuenojoinee ne, canuhacha jelai caitono nenihana jaun, caletoaera Cana Inaca aina aitocaaunna jaun.

¹⁷ Charijieein teeinti 'Ita rijiitjoeein ereeuruha coroatajai coaraaurune, esenetaacache nete ne,' naain aite inara quiricha inoasi kuhane, nitohanein ichaquichene coina.

¹⁸ Nirijieinna coaraneein aitoon, nii caletoaera Ofate cajiniichaain coaraneein ne. Nii jaun quesenetaaichenetene," naa Jesusone jaunte:

¹⁹ "Aanca aihane nii chaca," naain bajaauruhane jana:

"Cacoitucueeneichene jaun, Ofa coitucuhiche. Cacoitucuhichene jana nihanete, Ofa netonai coitucuriquiche,"

²⁰ naain relanajae Jesuso, nii ita taojiaauruhana jaan loreri Teenforo asaa, nii coriqui teeuruha cachaurune jaun neein. Niritoha Jesusone jaunte mucuhin enoanaa jerecure. Nete enoaaurene, jaiti nitohanein teeuruhane jaan cojohinaca que turuenihana jaun.

"Nii cuhanune jaun cunaa nainiheeiche," naa Jesusone

²¹ Nii baihate coaiten aitiin:

"Inae amuhanune baihate cariirijieriquicheein inacojoein. Nete inara osa caaun cauhacha neein oriquicheein, nii cuhanune jaun cunaa naineneeichene jaun," naa Jesusone jaun:

²² "Jerihanete raajenihane nesohin nijiaonreein. Nii jaunte nii cunajaun cuenerihacacheeine que aite," naain ita rai ereereecuruha Jorioocuruna jaun:

²³ "Inarate, caa chauratane que neeniquiche. Canuna jana, cana choae caje nena neeinneeun.

²⁴ Nii jaunte oha curiquicheein osa caaun, canuneein nihanune esenetaeeneichene jaun," naa Cana Coaunera Calaohi Jesusone jana:

²⁵ "Chaneeina jian," naain bajaauruha Jorioocurune jana:

"Inae inara rai aitocooacaun turuhanune caje coauneein.

²⁶ Niha arajiin erenaa inara rai quiicha beenei. Nii caletoaerate rauhijiriin esinae aite. Cauricho que aonacaunna jaunna jerichanetjoein beebjeeun, caa chauratane que neniquichene rai," naa Cana Coaunera Calaohi Jesusone

²⁷ janate coitucusichurene, "Naaonjoain Cana Coaunera quete aitera," naain coitucuurenihane jaun.

²⁸ Nitohanein coitucuurenihana jaunte:

"Inara araaineein nihanu natiinte, enuha que ecuu canu nujuatein canu chujuuraa curiquicheein. Nii banate Curisitoneein nihanune coitucuhin, casuujua caje rocohin aitenihanune coitucuha curiquicheein. Acaihanejein carelaa Ofa Cana Coaunerana jaan que aitocooaunne coitucuha curiquicheein.

²⁹ Chabana jelai caratirihei caletoaera Ofa, niicha jerenohin ichacaunna jaun,"

³⁰ naa Cana Coaunera Calaohi Jesusone jaunte esenetaaure arajiin cachauru.

Jelai teein Cana Coaunera cacha, jelai teein Moconajaera cacha

³¹ Nii baihate esenetaaurera Jeroocuru rai:

"Rauhijiriin quere tonoraachenete, canu ere tonoraera esineneein neriquicheein.

³² Nii banate esinae rauhijiriin, Cana Coaunera jerenohi coitucuhin raotjoein jianacoo ichaonaa naineriquicheein," naa esenetaeruru rai Cana Coaunera Calaohi Jesusone janate:

³³ “Canacaanu foeratera Abaraaun caje coauneein nihein chunei fa-toroon canacaanu cailichaera. Inasiinte nii aito hine tocohaneei enene cuhane-eicha ichoreniha jianacoo mituhin nerichaanu. Nechu jataaina inoaelu caje coauneein raotojoein rohecaeraelanaala ichohacaanu,” naauruha nii esenetaichuru Jorioocurune janate:

³⁴ “Satiin quere tonoraauruhite jataain mululuhin osa tabai aiha ne. Nii chunijiu cuhin nichotenaa nainerihaain.

³⁵ Cana Coaunera Calaohineein nihanune jaunte ne carai rauhi jianacoo nii osa caje inara mitaanune coina.

³⁶ Canu nii caje jianacoo inara mitaanunete esinaae rauhijiriin jianacoo mituhin neriquicheein.

³⁷ Abaraaunte chuhisi inara foeratera ne niqui, nete casohin cajaanee jerequiche, quere esentaeneeichene jaun.

³⁸ Carelaa Ofa najaan quena inara rai aitoon. Charijieein teeinti, inara relaa inara inacana jaan ichaquiche, nii rijijieeina canu netonai caletoaa Ofane jaa ichaun,” naa Jesusone janate:

³⁹ “Abaraaunte canacaanu inacane,” naauruha Jorioocurune janate:

“Esinae rauhijiriin Abaraaun calaohi neeichene jana nihanetera, aicheje-tohalune rijijieein neriquiche inara netonai.

⁴⁰ Nete esinaae caletoaa Cana Coaunerane que aitocooaunne coreniha casohin cajaanee jerequiche. Chabana nitohanai que nerurujuanaa jeriheilu Abaraaun.

⁴¹ Inarate aiha inara inacane rijijieein neeinche,” naa Cana Coaunera Calaohi Jesusone janate:

“Coatiha unosineein nihaacaanu, Cana Coauneraachate canacaanu inacane,” naauruha Jorioocurune janate:

⁴² “Cana Coaunera inara inaca niha netera, canu belaicheeiche, Cana Coaunera caje uhin cau turuhin nihanune jaun. Coatiha casuujua caje coauneein cau uhin turuhaaun. Cana Coaunera te caletoae.

⁴³ Quere esenetana jereneeichene jaunte, caa inara rai aitocooaunne aonasiineeiche.

⁴⁴ Moconajaerate inara inaca ne. Nii jaunte, caje nena neeichene jaun niicha jereeicha ichaquiche. Nii Moconajaerate inoaelu caje coauneein soserejeein ne. Chabana rauhijiriin chaque irihe. Chaque irihanete nohane, nichaon nihana jaun, casaje nujuaneein nihana jaun.

⁴⁵ Esinae rauhijiriin aitocooaunna jaunte quesenetaeneeiche.

⁴⁶ Chariji inara caje osaquin nihanune coitucue. Chanuna esinae rauhi-jiriin aitocooaun natiin quesenetaeneeiche.

⁴⁷ Cana Coaunera cacha nequichenetera, Cana Coaunera ere rautaain aonaain tonorareeiche. Cana Coaunera cacha neneeichena jaunte, Cana Coaunera ere aohana jereneeiche.

Abaraaun ajinhate nesihane Curisito

⁴⁸ Esinaete rauhijiriin osaoquicha- Samaria cocoaicha,” naain Cana Coaunera Calaohi Jesuso cotaihuruha Jorioocurune jana:

⁴⁹ “Nihei aansijieein nejein osaaohaun. Nechu acaihanejein Ofaacha jerenohin ichaain nihanune corenihate caansaine que ereeiche.

⁵⁰ Coatiha, ‘Canuna caohacha cachaneeun,’ naain irihaun. Curuaanaa-neeinte caeteen ne Ofa.

⁵¹ Esinaena rauhijiriin aitoon, quere tonoraerate chabana nitajenaachara nejeen nereein,” naa Jesusone janate:

⁵² “Esinaete osaaquicha. Inasiinte Abaraaun, satiin Cana Coaunera ere bera inoasihuru, naajoaihunru inae oosichuruhalu inoaelu natiin, chere tonoraeraacha nitajenaachara nejeein neeurureta.

⁵³ Abaraaun amurijiriinna nereei iite. Inae ohane jana ohacoaauruhalu Cana Coaunera ere bera inoasihuru netonai natiin. Chaneeina jana ii nereei,” naauruha Jorioocurune janate:

⁵⁴ “‘Canuna inara curuaanaa caohati neeun,’ naain irihanune caohachar-ihei. Nete caque: ‘Caate acaihanejein canu calaohine. Nere tonoraache,’ nae Ofa Cana Coaunera. ‘Cacoaunera,’ naaiche niqui. Nete

⁵⁵ coitucujueneeiche. Canune laaen coitucuun. Inara rijijieein casaje nichaaunnena, ‘Coitucuhaun,’ nareeun. Esinaena rauhijiriin caraajenihane coaracaunna jaun, nere tonoraain caletoaana jaan ichaaun.

⁵⁶ Inara foeratera Abaraaunte, cau chauratane que catohaneein tururichaaunine coitucue. Nii jaunte inae ena cau turuhanune jaun corojeein rachoojoe,” naa Cana Coaunera Calaohi Jesusone jaunte:

⁵⁷ “Inasina saoquichoonca jaanacaaine coalanaala, canacaanu foeratera Abaraaun coareei,” naauruha Cana Coaunera Calaohi Jesuso rai Jorioocurune jana:

⁵⁸ “Aihanu. Esinaena rauhijiriin aitoon. Inae inoaeluna Abaraaun ajiniha nesiha neeun canu,” naa Cana Coaunera Calaohi Jesusone jaun,

⁵⁹ ajeri mucuutaure, que botosihuruhane coina. Ajeri mucuutaauruhane janate, jianatoroain acauru cataan cuhin, Teenforo caje mituhin amue.

9

Maosa rautaa Jesusone

¹ Amuhemujuena jaunte leinjiin cacha maosaneein nejanoanaa coarae Cana Coaunera Calaohi Jesuso.

² Coaraane janate:

“Chanuna maosaneein nejanoae caa cacha. Rai fojiaraauru osa caaun nenihane, rai nosa caaunna,” naain Jesuso caje bajaacaunune janate:

³ “Aihei, coatiha nosa caun nihei. Niheichu fojiaraauru osa caaun nihei. Cana Coaunera ichanohi coaraa cachane coinatae catohaneein nejanoae.

⁴ Inae caletoaeraacha icharatei ichacaunnete ne, nainichaaunne cojoataa. Inae caa baiha nainerihaaunni.

⁵ Cau chauratane que nihanune quena, chauratane cononeein neeun,”

⁶ naainte, atane choaae lune churutaain, biji couturi que laculacunejeein, itacariin nii maosa nota rujuaain:

⁷ “Inae laaenra, taa necajoanaa najaan Silohe inota culeenihura,” naa Jesusone jaun, cuhin culeecane caje turuhane janate, inae conoe nii maosa nota. (Silohe nanaate, Letono nanaa ne.)

⁸ Inae nerautaa jana coaraainte: “Caana lauhajelauhajein coriqui bajana-jaaoca,” naain ita caje bajaaree nii laurijiracuru- nii jauriaa nitohaneein coaraauru.

⁹ Niritiin ita caje bajaainte:

“Aca chujianrana,” naauruha tabaaurune janate:

“Aca nihane coalanaala. Tocohaniha chuhisi niqui, nete aca nene,” naaure leeochoauru.

Nii janate raajenihane:

“Acaneeun chujianrana,” naa raajene jaun:

¹⁰ “Inasina jana enene conoe inota,” naain bajaauruhane janate:

¹¹ “Nii leinjiin cacha- Jesuso neein curujaain nenaate, atane choae lune churutaain, biji couturi que laculacunejeein, tucuaain canota rujuaain:

'Inae laaenra, necaonjoanaana jaaun Silohe culeenihura,' naain caletohana jaun: 'Ai,' naain culeecaunne janate, inae conoe caa canotara," naain bihane janate:

¹² "Aanca chaen nii cacha," naain bajaauruhane janate:

"Jm, jm, jm. Aancachainti. Coitucuhaun," nae nii maosa nerautanaa.

Nii nerautanaa maosa caje bajaauruha fariseeocurune

¹³ Nii janate nii maosa nerautanaa amauruha fariseeocuru renene janate:

¹⁴⁻¹⁵ "Inasiinte enene conoe inotata," naain cotaain bajaure fariseeocuru nii cacha caje, nebetacanaa janonaa bana atane choae lune churutaain biji couturi que laculacunejeein tucuacaain nii maosa nota rujuaain, rautaa Jesusone jaun. Bajaauruhane janate:

"Itanicha que canota rujuarujuariin culeeratihane jana, culeecaunne janate inae conoe canotara," naane janate:

¹⁶ "Cana Coaunera caje nenea nihei nitohanai cacha, amihaniha nebetacanaa janonaa banana jaun," naauruha tabaaurune janate:

"Inasiinte Cana Coaunera tocohaneein ichaa natiin, osaona nihane nitohanai ichanaa nainerihejii bajiaa," naauruha nii leeochoauruna jaunte,

¹⁷ coaiteen enacoauneein:

"Tonaai jana ii, nii ichautaera cacha que," naain bajaauruhane jana:

"Jerihane acate Cana Coaunera Ere berane,' naanu canu," naa nii nerautanaa maosane janate,

¹⁸ esentaarene. Esenetaaurenihana jaunte, fojiaraauru caje bajaure:

¹⁹ "Caana inara calaohineein maosaneein nejanoaa. Inasiina jana enene conoe rai nota," naain bajaauruhane janate:

²⁰ "Aca chujian, acate canacaanu calaohi maosaneein nejanoanaa ne.

²¹ Inasiin chaaiti conoe enene rai nota. Niheichu nii rautaera coitucuhacaanu. Cajejian bajaauche. Inae canaanai nihane coalanaala. Acate naine raaje bihane,"

²² naaure nii fojiaraauru, Jorioocuru curuaanaa coasiha. "Acate Curisitone," naain iriha chuneine, "Cau sinacoca asaae enohane jererihacacheein," naauruha nii Jorioocuru curuaanaacurune raotojoein coitucuruhana jaunte:

²³ "Cajejian bajaauche. Inae canaanai nihane coalanaala. Acate naine raaje bihane," naaure nii fojiaraauru.

²⁴ Nii janate coaiteen nii maosa niicha rautain cotijiain:

"Esinaen rauhijiriin beeu, Cana Coaunera notaracaae. Osaotoha nii cachane coitucuhacaanu," naauruha Jorioocuru curuaanaane janate:

²⁵ "Osaotoha nii cachane coitucuhacaanu. Acaihanejein maosa nihanune caje, inae enene conoha canota neeinchana coitucujueun," naane janate:

²⁶ "Chatohaneinte chete nitohaneein conoha inotane coinata," naain bajaauruha coaiteenne janate:

²⁷ "Inaera inara rai aitoonna. Chatonaaina nenacaaen bereeun. Chanuna coaiteen enacoauneein inara rai bihanune jerequiche. Jerihane inara netonaite nere tonorana jerequiche," naane janate:

²⁸ "Iite laaen nii cacha ere tonoraai. Canacaanuna jana, jelai tein Moisesa ere tonoraacaanu.

²⁹ Moisesa aina iriha Cana Coaunera neeichana coitucuhacaanu. Jana nii cacha coitucueraai caoachanainejeein. Chacaje chaainti ecoonane," naain nii maosa nerautanaa cotaicha rijitucuruhane janate:

³⁰ “Tara canota tihane caje coitucuhichene. Niheichu: ‘Naaajoain cajete uhe,’ naain coitucuheeiche.

³¹ Cana Coaunera bajaa osaaonaaurune tonoraeniha Cana Coaunerane coitucuhacaanu raotojoein. Acaihanejein nere tonoraain niicha jerei ichaain nena cachea bajaanete coroatajane Cana Coaunera.

³² Nihei chunei, inoaelu caje coauneein nitohaneein maosaneein nejanoaa leinjiin cachane jana nota cono tera.

³³ Cana Coaunera caje unaa nenihane noote catohanai ichare,” naane janate:

³⁴ “Osaaotiin nejanoaaina jaun noote canacaanu relanaa jereeita,” naain nii maosa sitaature ita taojiaauruhana jaan loreri caje.

³⁵ Inae nii maosa sitaauruhane coitucuuriin, coaraa cuha Jesusone janate que taca uhe. Nii jaunte caje bajae:

“Cana Coaunera Calaohi esenetaaina,” naain bajaane janate:

³⁶ “Eenje. Carai beeuna, rauhijiriin Cana Coaunera Calaohi nihane coitucuhin esenetaera Curuaanaa,” naane jana:

³⁷ “Canuna acaneeun,” naa Cana Coaunera Calaohi Jesusone janate,

³⁸ nacatiha neseonraain:

“Esenetaanura Curuaanaa,” naane janate:

³⁹ “Canuna caa chauratane que turuun, maosacuru niha natiin, conoha rai notane coina. Jana, notaa nocoetonacaauru maosaneein nihane coina,” naa Jesusone janate,

⁴⁰ cuu aonajeeuruhana jaun:

“Canacaanu netonainoona maosaneein nihacaanu,” naa tabaauru fariseeocurune janate:

⁴¹ “Maosa neeichene, caseteco coaariheeicheein osa coreniha niqui. Nete, ‘Tolere canacaanuhacha ichai coaraain coitucuhin ichacaanne jaun maosa nihaacaanu,’ naaichene jaun, caseteco coaraa curiquichein nii coreniha,” nae fariseeocuru rai Cana Coaunera Calaohi Jesoso.

10

“Chariji teeinti, acujua edaa enoe. Niite asijiauto ne,” naa Jesusone

¹ Niritohane baihate: “Esinaena rauhijiriin aitoreeunni. Carenero ucuha acujua edaa enoite asijiauto ne.

² Jana, rauhijiriin nacujua cuhane enoite beraicha esine ne.

³ Acujua beraichate, janone acujua joracaain, enohin curuaacuru curuaacuru que curuaateein, nii carenerocuru cotihacane tajiha uure, acaauru beraicha nihane ere coitucuuruhana jaun.

⁴ Nitohaneein cotihanajaain, inae saain mituuru jana, acaauru ajiniha cuujihane jana, caaijie cuure nii carenerocuru, acaauru beraicha nihane coitucuruhana jaun.

⁵ Jana nejelau cotihanaacanete, que janoriin soroore, nejelau ere nihane coitucuuruhana jaun,”

⁶ naain niqui relanajae Cana Coaunera Calaohi Jesoso, coitucuuruhane coina niqui. Nete, “Naaonjoain quete aite,” naain aonaain coitucuurene.

Cachauru corenihate oha cureein Jesoso

⁷ Nii jaunte, rauhijiriin aonacuruhane coina:

“Leinjiin canuhachana jianacoo cache mitaeranu que nena neeun. Cacolane cana Inaca Cana Coaunera rene turunaa nainihei chunei.

⁸ Nii jauriaa cajiniha unacaaurute, nechu jataain cacha coritaeraaunu que unacaaurulu ne niqúi. Nete, nere tonoraarene cacoitucueranuuru cachaauru.

⁹ Leinjiin cacorenihachate naine, cana Inaca Cana Coaunera bijiu tacaain aina neeichene.

¹⁰ Arajite inara curuaanaanein nenea jere, nechu jataain nohanein inara coritaain. Acaauru esenetaain, acaauru ere tonoraeraaurute caoachanajejin nitajiha cuururein. Canuna turuun, raotojoein rachoojoein cha latelanaala Cana Coaunera aina neeichene coina.

¹¹ Canuna esinae rauhijiriin inara curuaanaanu que letononein neeun. Nii jaunna oha cureeunni satiin canu cachaauru coreniha, nabana necairichaauruhane coataa, satiin quere tonoraain esenetaeraauru, necairichanaa coaraelanaala rauhijiriin Cana Coaunera aina nihane coina.

¹² Nii curuaanaa neein nenea jereraaurute, nechu jataain core coinaacha aihuruhana jaun, niha acaauru aina nejeratein acaauru coineterane, cachaauru jaohin ratiriin sorooruhane acaauruhacha mucuhin sooruhane, cajihanein ita caje riaaneure.

¹³ Nitohaneinte rai cachaauru ratiriin soroore, nechu jataain curuaanaa neein nenea jerecuruha core coinana jaun, coaraain cuu nainaauruhane coina.

¹⁴⁻¹⁵ Canunajian nenacaaen caohacha nejeein curuaanaanein neeun. Charijieein teeinti cacoitucuhiche nii rijijieeina Ofa coitucuun. Nii rijijieein inachu, canu cachaauru coitucuun. Jerichanejoein techu coitucunajaanune rijijieein cacoitucuure. Canuna canu cachaauru coreniha caraajenhane neteein oha cureeunni.

¹⁶ Nihachu naain nejelau canu cachaauru, cotihanaacaaun nete ne, ita aina inara tihanune coina. Cotianaacaaun nete, quere tonoraain uururein. Inae nitohanihanena leinjiin canuhacha inara curuaanaa neein niha cureeunni, nitohanein ita aina inara tihanu ne.

¹⁷ Nere tonoraain caletoana jaan ichacaaunna jaunte, jataain cacoelai cana Inaca Cana Coaunera. Nii corenihana caraajenhane netiha cureeunni, casohin cajaanuruhane coina, nena ichanaa cureeunni.

¹⁸ Canu jerenihanune, nihei chunei casohin cajaanaa nainerihe. Nena caraajenhane netiha cureeunni, nitohanihanune coina caletoaa Ofa Cana Coaunerana jaun,” nae Cana Coaunera Calaohi Jesuso.

¹⁹ Niritoha Jesusone esenetaeraauru Jorioocurute, nii esenetaauruhichuru caje nejelau neleruhin neeure.

²⁰ Niichurute:

“Chanuna caa osaaonaa nechu aansai jaelorohenein nenea cacha ere tonoraare,” naaure tabaauru itarai.

²¹ Nii jana nii esenetaaurerate laaen:

“Osaaocane noote caritiin erere. Chasiina jana osaaocane maosacuru nota cono tere,” naaure ita rai nejesinajejin.

Cana Coaunera Calaohi Jesuso raurenihia Jorioocurune

²² Inae elohena nihane janate, Jerosaleeun ita taojiaain nii loreri inoaesi Teenforo besaute beseta bitoaaure Jorioocuru.

²³ Nii jana nii Teenforo coonri seeonjoan- Saloomoon curuaa siriin nenea asaee amuhemuheca Cana Coaunera Calaohi Jesusone jana

²⁴ curuaacotaain, acaauru cataaun teteriin:

“Cha carajana erereeii coitucuhacaanune coina. Rauhijiriincha letononein ereeu, esinaae Curisitoneeine,” naauruha Jorioocurune jana:

²⁵ “Inae bihanulu. Nii jana quesenetaheechelu. Inae caletooa Ofana jaan ichacaaun inara notaracaae.

²⁶ Nii coaraquiche niqui. Nete jauriaa aitocooaunne tocohaneein canu cacha neneeichene jaunte, caje nainaan quesenetaeneeiche.

²⁷ Coitucunajaain nihanune rijijieein techu, cacoitucuhin quere tonoraain neeure canu cachaauru.

²⁸ Canuna acaauru rai nitajenaachara nejeein nenea ichaonaa teeun. Chaaelai janonaa bananeriaain nitajeeuruhane. Niheichu chaaen cacaje rulunajaera.

²⁹ Satiin curuaanaacuru curuaanaa Ofa Cana Coaunera carai tenajaana jaun, nihei chunei cacaje rulunajaera.

³⁰ Canuna, Ofa aina leinjiin Cana Coauneraneein nihacaanu,” naa Jesusona jaunte,

³¹ ajeri mucuutaare Jorioocuru, que bodoosihuruhane coina.

³² Nii jaunte: “Itolere caohachana ichaaun satiin coarajeeichene notara-caae, Ofa letononeein. Chatohanei corenihana nitoaneein ajeri que canu bodoosicheeiche,” naa Cana Coaunera Calaohi Jesusone janate:

³³ “Caohacha ichaaine coreniha ajeri que ii bodoosiriahacaanu. Cana Coaunera niha nocoetiin, Cana Coaunera rerohecaaina jaunna ichana jerichaanu. Cana Coaunera nihee. Raujiaain cachaneein natiinte Cana Coaunera niha nocoetohi,” naauruhane jana:

³⁴⁻³⁶ “Inarate casohin cajaanaa jerequiche, ‘Ofa cana Inaca calaohi nichaaun,’ naanune coreniha. Chaaen techu nii coreniha, ‘Ofa cana Inaca Cana Coaunera rerohecaa,’ cacoeeiche, Cana Coaunera chujian raajenihane, ‘Canu calaohichuru’ naa inoaelu ichauhenaauru rai, rai quiricha inoaei cuhanena jana, esenetaaichelu satiinina jaun chujian, caa chauratane que caletooa Ofa cana Inaca, niicha jerenohi ichacaaunne coina natiin. Inasiina Cana Coaunera rerohecareeun, ‘Ofa Cana Inaca calaohi nichaaun,’ naanune coreniha.

³⁷ Ichaa Ofane tocohaneein cha ichaenihanune coa canu esenetaache.

³⁸ Aihane jaun, canu esenetaeneeichene nihanatiin, nii canuhacha ichai coaraain esenetaaichenete caohachae. Nii ainate canu aina niha Ofa Cana Coaunerane jana, canu rai Calaohineein aina nihanune esenetaaichene caohachae,” naa Jesusone jana,

³⁹ coaiteen mucuhin amanaa jerecuruhane jana, acaauru que janoriin amue Jesuso.

⁴⁰ Acaauru que janoriin amuhinte Jorodaan jerau cauha cue. Nii jauriaa cachaauru coujunacatihalu Joanna jaun turuhin cuu ne.

⁴¹ Nii janate rene turuha uure arajiin cachaauru. Cuu turuhin coaraain: “Esinaete chuhisi rauhijiriin aite Joaan, caa cacha que. Niicha ichai ichaain cana notaaca Jesusone rijijieein cana notaacane que airijiinte, esinae rauhijiriin aitohane tocohane,” naainte

⁴² Jesuso esenetaaure cuu nenacaauru cachaauru.

11

Oha Lasarone

¹ Naain Betaniau coroatajai baihuru aina nenea Lasaroneein curuajai jetaote, banejelanaala cunaite.

² Marata, Mariha, naa nii baihuru curuaa. Nii Marihate, Cana Coaunera Calaohi Jesuso tijia choaae erene jujui jataain coreti chorohin, couturiji que jacoraera ne.

³ Nii jaunte cunaitiha nii acaauru cona Lasarona jaun, “Cunaitiha iicha belaicha curuaanaa,” naain Jesoso rai berateeure.

⁴ Nii jaunte Jesoso rene turuhin beeuruhane jana: “Coatiha nii cuaae-toha nii cunai caaun orihaain. Cana Coaunera coitucuhin, ‘Caohatoha Cana Coaunera Calaohi,’ naain Cana Coaunera Calaohi coitucuuruha satiin cachaaurune coinata cunaite nii cacha,” naainte cuelanaala cuu coroata janohin ne Cana Coaunera Calaohi Jesoso.

⁵ Nii baihuru aina curataain belainaaca natiinte

⁶ “Cunaitiha Lasaro,” naain berateeuruhane jana.

⁷ coroata janohi cuu nihane baiha:

“Chajaauchete coaiten Jodea cunichaache,” naa Jesoso, aina nerelanaa nichaanune raine janate:

⁸ “Jaitinootera carajaje, ishohin ijiaonaa jerecuruha Jorioocuru, ajeri que ii bodoosiine. Nii atiin inachura coaiten ucuaae cunaa jereeite cacha relaera,” naacaanune janate:

⁹⁻¹⁰ “Tana, cojoanonaatein caletoaa Ofa Cana Coaunerana jaan icha-caaunne nihane coitucuhichene. Ichaenihanune, canuhachana baasoneein nedareeunni,” nae Jesoso.

¹¹ Nii baihate: “Siniha cana belaicha Lasaro, nocoa inae nocoa curichaaun,” naa Jesusone jana:

¹² “Aihana jaunte chujian, sinihana jaun nerautareein,” naacaanu.

¹³ Esinae sininaa que jecha aite naacaanuna jaunte,

¹⁴ rauhijiriin: “Inae oha Lasaro.

¹⁵ Caoacha quete cuu nenihanune jana ai. Inae laaen jataain quesenetaa curiquicheein,” naa Jesusone jana:

¹⁶ “Chajaauchete cana netonai aina cunichaache, aina jiniiquiin ohacachene coina,” nae nii Tomasi canacaanu rai. (Nii Tomasite curuaateeure Fafione neei, fafione nihana jaun.)

Onaa ichateein, rai ichaonaa tera niha Cana Coaunera Calaohi Jesusone

¹⁷ Nii janate Betaniau turuha Jesusone jana, inae jena janoha atane nerujuene beeure.

¹⁸ Saaneein itaraeniha Jerosaleen caje nii Betaniane jaunte,

¹⁹ tajiha caje turuhacoaaure Jorioocuru, nii onaa cacha baihuru Marata, Mariha, naaonjoain suujua nunaauruhane coina.

²⁰ Nii janate turuelalajeein tajiha uujiha Jesusone coitucuuriin que taca uhe Marata. Jana, Marihate, loreri asaae nedae.

²¹ Nitohaneein cuhin Jesoso que tacaain: “Cau neeichene jana nihane, oriheiche canejerata curaanaa.

²² Nete, chaelai bajaachene ichei tiha cureeinche Cana Coaunera,” naa Maratane jana:

²³ “Ichanaainte coaiten nichaurareeinche,” naa Marata rai Jesusone jana:

²⁴ “Eenjeen airichaaiche chuhisi. Inae besautiha cana janonaane bante, coaiten ichanaain ichaoha cuurureeinche oonacaauru niqicha,” naa Maratane jana:

²⁵ “Canuna onaa ichateein, rai ichaonaa nitajenaa charanejeein nenaana jaan teraneeunche. Quesenetaerate, ohane niha natiin ichaoha cureeinche.

²⁶ Satiin jaiti ichaohin nenacaauru quesenetaanete, ohane niha natiin, chabana nitajenereeinche. Caa caitoonjoan esenetaaichena,” naa Jesusone jana:

27 “Eenjeen, iite Curisito neein- Cana Coaunera Calaohineeinchene esenetaanuchera. Iite caa chauratane que turuha uha niicha jerecuri canacaanuhacha cohajei ineinchera,” nae Marata.

Lasaro atanebana choae chanaa Jesusone

28 Niritohane baihate, nocoasai Mariha cotihaca cue Marata. Rene turuhinte: “Taute turue cacha relaera. Ichotijiaeratiha jaunna ii cotihaca uun,” naa Maratane jana,

29 luhecotariin nimihuritiin Jesuso coaraa uhe Mariha.

30 Nii janate nii ratiriha Maratana jaaun jelaiha ne Jesuso, jaiti nii neseu turuelanaala.

31 Luhecotariin nimihuritiin uha Marihana jaunte caaijie uure nii loreri asaae aina neein suujua nunaa nenacaauru Jorioocuru, “Naain atanebana choae jecha inaderaa cue,” naain niqiu caaijie cuure nii Jorioocuru.

32 Nii janate Jesuso rene turuhin nacatiha neseonraain:

“Cau neeichene jana nihane, oriheiche canejerata Curuaanaa,” naain

33 chanaa Marihane jana, aina chanaauruha Jorioocuruna jaun, jataain inaderaain:

34 “Chu atane rucuhecure,” naain bajaa Jesusone jana:

“Nota taute atane rucuhecurera Curuaanaa. Chajaautejian coanicha,” naauruhane jana

35 chanae Jesuso.

36 Nii jaunte: “Jataainte coinaderae,” naaure Jorioocuru tabaauru.

37 Nii jana leochaaurute jana: “Tajian caa cacha, maosa nota cono tihalune. Tajian jana naineriha chaelai ichaa oheniha Lasarone coinane,” naaure nii leochaauru Jorioocuru.

Oo caje ichanaa Lasarone

38 Nii jaunte atane bana rohan turuhin, coaiten inaderae Jesuso. Ajeri jachu cuhane ita rucuhecuruha Jorioocuru, jelai ajeri que fuhina jaun:

39 “Joracaauche,” naa Jesusone janate:

“Inae jerihane nirinihache cacha natiinta. Inae jena janohache aiha cachane natiinta Curaanaa,” naa nii nijiaonaa cacha bai Maratane jana:

40 “Inaera ichei, ‘Esenetaaichenete Cana Coaunera ichanohin caohati coariquicheeincha,’ naain ichei aitoonchena,” naa Cana Coaunera Calaohi Jesusone jana

41-42 joracaauruhane jana, dede coarajeein:

“Nariha Ofa, ii bajaanune satiin quicha bajanojoin tenajaaquui bajaanune naineeine coreniha. Nii jaunna ichei aitoon, aonacuruha nuricho que cau nenacaauru cachaaurune coina, aonaain esinae rauhijiriin ii caletohaine esenetaauruhane coinara Ofa,” naane

43 baihate:

“Lasaro, mituu nii lai caje,” naa Cana Coaunera Calaohi Jesuso tonijiaine jana,

44 tajiha conaara tijianeein mituha uhane jana: “Batuhichuchete jianacoon mituhine,” nae Cana Coaunera Calaohi Jesuso.

45 Nii ainate Cana Coaunera Calaohi Jesuso esenetaaure le lauriin Jorioocuru, nii Mariha corianiha cunacaauru.

Jesoso mucuuruhane rai neeuruha fariseeocurune

(Mt 26.1-5; Mr 14.1-2; Lc 22.1-2)

46 Nii jana, acaauru tabaauru jetaote turuhin biha cuure fariseeocuru rai.

⁴⁷ Nii jaun jetaote itataojiaaure fariseeocuru, batirichuru curuaanaacuru, saain cocoainanacaihuri nii que ita rai ereereecuruhane coina. Nii jaun jetaote ita rai:

“Inae itolere ichaa nii cacha. Inasirihacacheta. Maosacuru rautaain, onaa ichatein, lenone faain, itolere ichaa inae.

⁴⁸ Naajeein inauheneeicha coarajihacachenete, esenetaacoaauruha satiin cachaaurune, cana cairichaaaurureein Romanocuru rai cocoainanacaihuri. Cana raite caa ita taojianaana jaan loreri Teenforo chamuhitiin cana cairichaaaurure,” naaure jetao Jorioocuru curuaanaacuru.

⁴⁹ Nii jana jetaote, cuune leinjiin Caifasinein curujaain batirichuru curuaanaa. Nii jetaote:

“Joaereeinte ereereequiche.

⁵⁰ Nita coitucuhichene, cana caohachanu que tejian oha cureein nii leinjiin cacha, nabana necairichanaa coaracaache satiin Isaraeli cocoaicha nichaachene coataa,” nae jetao acaauru rai nii Caifasi.

⁵¹ (Coatiha suujua caje coaunein rocohin aitoi nii Caifasi. Nii ajaana cuhane batirichuru curuaanaa neein nihana jaunte coroatajane Cana Coanera, nabana necairichaa Jorioocurune coataa oha curichaaain Cana Coanera Calaohi Jesusone que aitohane coina.

⁵² Coatiha Jorioocuruhacha coreniha oha curihaain niqui. Satiin chauratane sacutaain riaanein nenacaauru Cana Coanera calaohichuru jitariin taojiaane coinatae aicheein.)

⁵³ Nitohanein oo caje Lasaro ichatihane caje coauneinte, Cana Coanera Calaohi Jesuso que necosuujuaaure Jorioocuru rai cocoainanacaihuri, sohin jaaoruhane coina.

⁵⁴ Nii jaunte Jorioocuru rai cocoainanacaihuri rai ecocoelanaala nii Jodea batane caje mituhin naain Efaraaiun cue Jesuso. Cacha areroo rohan nena neseu Efaraaiun cuhin cuu ne, canacaanu aina.

⁵⁵ Fasocoo cataihajeein, neseuru neseuru caje naain Jerosaleeun cuhajeure, acaauru necoauna rijijieein naunatajaain, necaonjoaain jatoroaain Fasocoo beseta bitohauruhane coina.

⁵⁶ Nii Jerosaleeun turuhinte cuu cajianein Jesuso ariirijieure. Cuu nena ita taojiahuruna jaan Teenforo asaae ita taojiaain:

“Beseta bitohanacha urichaai,” naain itacaje bajaure,

⁵⁷ “Chunocoha, ‘Cuute ne,’ naain coitucuhane, beeinete mucuhin raeratihacaanu,” naauruha fariseeocuru, batirichuru curuanaacuru, naaonjoainurine jaun.

12

Jataain Jesuso belaiha Marihane

¹ Saota janonejееin lanajeeeca Fasocoo janonaane janate, nii oo caje niicha ichatei Lasaro coaraa cue Jesuso naain Betaniau.

² Nii janate cuu beseta bana rijijieein Jesuso coroaateure, raoti lenone que. Lasaro bai Maratate, acaauru rai lenone lauriae.

³ Nii jana litoro cataaun ujoaain erene jujui coreti uhaain, que Cana Coanera Calaohi Jesuso tijia rujuaain, couturiji que jacoraa Marihane jana, juujijiain bijiihaque nii loreri asajai.

⁴⁻⁵ Nii jaunte: “Chanuna nichata fashai janonei amihanenaa core tocuhanein necoretelanaala aihure, cairichaihuri coroatajanenarichaae,” nae nii canacaanu lechoonca coroataja Simoon calaohi Jodasi Isacariote, nii Jesuso coulurujueranu.

⁶ Coatiha esinaae rauhijiriin cairichaihuri coroatajanena jerihane caaun aitohi. Asijiautonihana jaunte aite, nechu jataain aca nii coriqui raane jerena caaun. Aca canacaanu coriqui beraichaneein nihana jaun raotojoein basijiauhane coinete aite.

⁷ Niritoha Jodasine janate: “Coa rerohecaa. Cajabereeo rucuhecuruha najaannu que niicha rucujuei nihana jaunte ichae.

⁸ Cairichaihuri coroatajanena jereeinete, nereein inoaelu netojoein arajiin cairichaihuri. Coatiha inoaelu netojoein cau nerinaaunni inara aina,” nae Jesuso.

Lasaro sohin jaonaa jerecuruha Jorioocurune

⁹ Nii baihate, Betaniau niha Jesusone coitucuuriin coaraa cuure Jorioocuru. Coatiha acaacha coaraa aihuruhi. Lasaro- nii oo caje niicha ichatei coaracuruhane coinane maajeeinte aihure.

¹⁰ Nii jaunte ita suujua rijitojoein, ita suujuau tacaain, “Chatohaneeinte acaentonai sohin jaonaaneeineta,” naain

¹¹ nii Lasaro netonai que necosuujuaaure batirichuru curuaanaacuru. Ohane jana ichatiha Jesusone coaraain esenetaauruha le lauriin Jorioocuru, acauru jianeeinna jaun.

Jerosaleeun turuha Jesusone

(Mt 21.1-11; Mr 11.1-11; Lc 19.28-40)

¹² Nii janate Jerosaleeun cuhacoaure arajiin cachaauru, Fasocoa beseta bitoaa.

Nii cojoanoote turuha urichaain Jesusone coitucuure.

¹³ Nitohaneein coitucuhinte, elele alo saaujiin amaa in que taca cuure. Que tacaain: “Caohacha quete uhicha- canacaanu coroatajaneraunu que Cana Coaunera letono. Cachuura,” naain, “Caa Cana Coaunera letono belaihuruhine itolere cachaauru. Caa Isaraeli Curuaanaa *Rey* belaihuruhinera,” naain, ehequiiin corojeein Jesuso raure.

¹⁴ Nii janate cabario tocohanein nenea boro ichoaae iniin laulauquiin turuha uhe Jesuso, aitoha Cana Coaunera Quiricha Inoasi cuhanene tocohanein:

¹⁵ “Coa coasichachera

Jerosaleen cocoaichacuru.

Coaracuche, boro choaaete

laulauquiin turuha ureein

inara Curuaanaa *Rey*cha,”

naa Cana Coaunera Quiricha Inoasi cuhanene tocohaneinte turuha uhe Jesuso.

¹⁶ Nii janana caoachanae netojoein aonajihacaanu aina nerelanaa nichaanune. Nii baiha inae dedeeu cuha Jesusone janate, canacaanu suujuau neeorite, niriitiin aitoha Cana Coaunera Quiricha Inoasi cuhanene tocohanein aihane coaracaanune jaun.

¹⁷ Oo jana nii Lasaro ichatiha Jesusone coaraauru cachaaurute nii leochaauru rai beeuruhana jaun,

¹⁸ nitohanein onaa ichatihane coitucuuruhana jaun, Jerosaleeun turuha Jesusone jana, que taca cuure.

¹⁹ Nii janana coarajenajaain: “Inae coaraquiche. Inae cha chana nainihaacacheta. Coaracuchera. Saainte aina cuurera,” naain ita rai ereerejeeure fariseeocuru nejesinajeein.

Jesoso arihuruha Curiecocurune

²⁰ Naain Jerosaleeun cuhin Fasocoa beseta bitoha cunacaauru aina cunacaauru.

²¹ Curiecocuru tabaaurute Jesoso aina nerelanaa Ferifi rene turuhin: “Jesoso coana jerichaanura curaanaa,” naaure. (Nii Ferifite Calileea batane que nenea Betesaaida cocoaichane.)

²² Nii janate Aanderesi rai bihana jaun, jiniiquiin cuhin Jesoso rai biha cuure. Jesoso rai beeuruhane janate:

²³ “Inae laen ecu tiha ohanune cojoinaca. Canuna inaraacha cohajei cachaneein neeun. Ohanune baihate satiin curuaanaacuru curuaanaa niha caenoaa cureein Ofa Cana Coaunera,” nae Jesoso.

²⁴ Niritiinte, “Esinaena rauhijiriin aitoon. Charijieein teeinti lecuhejeein temueraeniha arosone, omaroelanaala jerichanejeein ne. Jana atane choaae naluhane, omarohin arajiin inacaain nefae.

²⁵ Nii rijijieein techu ne cacha netonai. Niicha jereeicha ichaa cachanete, temueraeniha ne, aiha arosone rijijieein jerichanejeein ne. Nirijieeinte, nechu jataain joareein niha cureein. Jana cha que casilanaala Cana Coaunera jerenohi ichaa cachanete, Cana Coaunera bijiu tacaa cureein. Jana, ainihanete nitajiha cureeincha.

²⁶ Quere tonorana jerera, quere tonoraaine. Nii quere tonoraerate, nii cuhanune jaun niha cureein caniha. Chaen techu, quere tonoraera, Ofa rai coroaenacai ichareein,” nae Jesoso.

Orichaaine biha Cana Coaunera Calaohi Jesusone

²⁷ Nii baihate: “Nererojoecaa jataain casuujua. Chatohanerihanu coaetaata. Nihei, ‘Cacorataaneeu Ofa, casohin canu ateinaauruhane coataa,’ naain erenea nainihaun, nii coina cau turuhanune jaun,” naane baihate,

²⁸ “Ofa, coaiteen iicha ichana jerei ichaain caa cachaauru notaacu, ai-hute coaraain, ‘Caohatoha Cana Coaunerara,’ naaurumiin satiin cachaauru coaraaincha,” naain Cana Inaca Cana Coaunera bajaa Jesusone janate dedeeu tonii:

“Inae ichacaaun cacoitucuuruhane coina. Inae coaiteen icharichaaunni coaraain canu nichaaunne coitucuuruhane coina,” naain toni dedeeu.

²⁹ Naa dedeeu toniine jana:

“Arara jecha,” naaure nii cuu neein aonajeeurera cachaauru. Nii jana tabaauru: “Cana Coaunera letonote aite,” naauruhane jana:

³⁰ “Coatiha canu rai aitohi. Aonaquichene coinate inara rai aite.

³¹ Inae chauratane curuaanaa Moconajaera aina jaoleneein neeururichaaain inae Cana Coaunera coitucuuruhi.

³² Inae ecuun coroso que nihanunena, satiin quesenetaaurera raa cureeunnicha,” nae Cana Coaunera Calaohi Jesoso.

³³ Niritohane ainate, “Naaonjoaainte oha cureeincha,” naain coitucuuere satiin cachaauru.

Niritoha Jesusone jaunte:

³⁴ “ ‘Onaachara nejeeinte nirijieein niha cureein Curisitora,’ naa canacaanu quiricha inoasesi cuhane natiin, chatohaneeina coroso que ecuun nere nii cachaneein nejanohanaa. Charijina nii cachaneein nejanohanaa ne,” naauruha Cana Coaunera Calaohi Jesoso rai jana:

³⁵ “Canuna cacha cononeein neeun. Basijiin reintiarinne inara aina neeorihun. Quesenetaauche, inae inara ratirihanune, nocohenaanau nita-jeeichene coataa.

³⁶ Cau jaiti nihanune chojataa quesenetaauche, canu cachaneein neeichene coina,” naane baiha jianatoroain acaauru caje naasi Cana Coaunera Calaohi Jesoso.

Jesoso esenetaaureniha Jorioocurune

³⁷ Itolere maosa rautaa'in, onaa ichate'in, lenone faain, naojoaan acaauru notaracaa'e Jesoso natiinte, esenetaaurene Jorioocuru.

³⁸ Inae niritiin laenaain bihalu inoaelu Cana Coaunera Ere bera inoae'si Isaihasi najaunte, nii laconaa nainene:

“Cha canacaanuhacha
beebejei esenetaete
curuaanaa,”

naainte:

“Chariji jana iicha ichai

coaraain esenetaete
curuaanaa”

naain laena'elu Isaihasi.

³⁹ Nii jaunte esenetana jerecurenihaluna jaun coaiteen laenaain:

⁴⁰ “Jauriaa esenetana
jerecurenihana jaun,
inae acaauru suujua anioaan
Cana Coaunerana jaunte,
turuha Cana Coaunera Calaohine jana
coitucuurene,

nota que coaraain

nesoone caaun

enaraa coitucuuruhane coataa.

Nitohaneeinte

tenajae Cana Coaunera,”

naainte

⁴¹ laena'elu Isaihasi inoaelu, cajiha cana rai chauratane que turuha uha Jesosone ajiniha. Ichoaichanihate nii coaraain caritiin laena'elu Isaihasi inoaelu.

⁴² Nii natiinte saain esenetaurenihane caniha, esenetaaure araijiriin. Co-coainanacaihuru tabaauru niha natiinte esenetaaure niqui. Nete chunei rai beeurene, nii ita taojiauruha najaan loreri sinacoca caje sitanajaa fariseeocurune coataa.

⁴³ Acaauru belaiha Cana Coaunerane rautaa'uruhane amuritoheriin acaauru belaiuruha acaauru araichurune jerecuruhana jaun.

Nereecha que cachaauru coulurujihha Jesusone

⁴⁴ Nii jaunte tonijiaain: “Quesenetaera, coatihha canuhacha esenetari-naain. Nii caletoaera Ofa niha natiinte esenetareein quesenetaera.

⁴⁵ Caco'haraerate nii caletoaera netonai coarae.

⁴⁶ Canuna caa chauratane cono neeun. Canuna caa chauratane que turuun, nabana nocohenaana niha quesenetaerane coataa.

⁴⁷ Quere tonoraeniha chuneine coatihha canu coulurujuerinaauni. Coatihha caa chauratane que nenacaauru coulurujueranu que uhaun. Jianacoon niha caa chauratane que nenacaauru cachaaurune co'inaana turuun.

⁴⁸ Chariji teeinti, ‘Caohachaa'ita,’ naain quere tonoraene. Niite coulurujihha cureein caa quicha beebejei Erenaa, inae saa cana janonaane bana,

⁴⁹ casuujua caje rocohin aitenihanune jaun. Caletoaera Ofa aitoonjoaacha quena caa aitiin inara relaaun.

⁵⁰ Ofate caletoa'e nitajenaachara nejeein niha canu ere esenetaain tonoraerane coina. Nii jaunna caletohane rijijieein, caa aitoon,” nae Jesoso.

13*Aina nerelanacaauru tijia culeeca Jesusone*

¹ Le janojoein lanajeeca Fasocoa besetane janate, inae Cana Inaca rene cauha cuhane catainaaecane coitucue Cana Coaunera Calaohi Jesuso. Itolere janonaa bana chauratane que nenacaauru cachaauru belaiha coichana aina cutaainna jaunte, esinae rauhijiriin belainaacane coitucuuruhane coina raajenhane netiha cureein.

²⁻⁴ Nii jaunte aina nerelanaa nichaanune aina lenone Jesuso. Nii janate cuune canacaanu aina Simoon calaohi Jodasi Isacariote, suujua saruha Moconajaerana jaun Cana Coaunera Calaohi Jesuso coulurujueranu. Nii jana satiin curuaanaa neein tiha Cana Inaca Cana Coaunerane baiha, Cana Coaunera caje uhane coitucuhin, inae jelaiha cauha cuhane coitucue Cana Coaunera Calaohi Jesuso. Nii janane jaiti nitohaneein nerichaaaine coitucuelanaala lenonejihacaanune jana, lenoneo jiaaeriin, nobiri rocoriin, jaleri que faino balutaain,

⁵ baandeja cuhane acau chotaain, canacaanu tijia culejeein, nii rai faino que canacaanu tijia jacorae Cana Coaunera Calaohi Jesuso.

⁶ Nii baihate Simoon Fedoro tijia culeena jeriha Jesusone jana:

“Iina catiha culeena jereeite curaanaa,” naa Fedorone jana:

⁷ “‘Naaonjoain coinata caa ichae,’ naain coitucuheei. Nii baihate coitucuriqiin,” naa Jesusone janate:

⁸ “Chaelai janonaa bana nihei catiha culeequine jerichaaunne,” naa Fedorone jana:

“Ii tijia culejenihanune, canu aina nena naineriheini,” naa Jesusone jana:

⁹ “Aihana jaun, coa catihacha culeeca, cacoi, cacoturi naaonjoaine maa-jeein culeecura Curuaanaa,” naa Simoon Fedorone jana:

¹⁰ “Enanejeein necaojoanaa, jitariin jaberocone maajeein culeera latiheei. Leinjiin rai tijia culeeraachate late, enanejeein necaojoane baiha niha natiin necalanoaeca rai tijia najaun. Saainte niqui culeenohineein neeiche. Nete ne inara jana leinjiin jaiti

¹¹ culeenojoinelanaala,” nae Jesuso, Jodasi Isacariote que, coulurujuerichaaain Jodasi Isacariotene coitucuha najaun.

¹² Acauru tijia culeecane baihate, nobiri curujuaain, coaiten mesa choae nelauriaain: “‘Naaonjoaane jaunte caa cana tijia culeje,’ naain coitucuche.

¹³ Rauhijiriinte caque, ‘cacha relaera,’ naaiche. Chaen techu, ‘Curuaanaa,’ naaiche, rauhijiriin aca nichaaunna jaun.

¹⁴ Canu, inara relaeraneein, inara curuaanaa neein nihanu natiina, inara tijia culejeeun. Nirijieein inara suujua coaraain ita tijia culeequichenete caohachae.

¹⁵ Charijieein teinti aihun, nirijiein chabana necoasitaelanaala, raotojoein ita belaaain neeuche.

¹⁶ Inara curuaanaa neein, inara relaera neein nihanu natiin, inara tijia culejeein nihanune jaun, jerichanejeein carijijieein satiin cachaauru belaaain, inara suujua caje coauneein niha natiin, chaelai ichacuche, ‘Naaonjoaain nihanune jaun, naaonjoain ichana nainihaaun,’ nanaa coacuelanaala ichacuche.

¹⁷ Inara suujua coaraain, ita coroataja neein, ita belaaain, caa caitono aonaain tonoraachenete, raotojoein neriquicheein.

¹⁸ Nete, caohachananejeein satiin ena neeichene rijijieein nenereeicheein. Janijiina satiin inara raain neeunlu niqui. Nete, ‘Caniha nejeratereein leinjiin caniha lenonei,’ naalu Cana Quiricha Inoaesi cuhanene rijijieeinte, caniha nejeratereein leinjiin.

¹⁹ Jaiti aihei niqui, nena letonoha inara rai beeun, inae caque nejeratihane, Cana Coaunera Calaohi Curisito nichaaunne coitucuhichene coina.

²⁰ Esinaena rauhijiriin aitoreeunni. Chunocoha quiicha letoai raanete, jerichanejeein canu raane rijijieein rareein. Nii canu raane rijijieein techu, caletoaera Ofa Cana Coaunera rareein,” nae Cana Coaunera Calaohi Jesoso.

Coulurujiha Jodasine biha Jesusone

(Mt 26.20-25; Mr 14.17-21; Lc 22.21-23)

²¹ Nii janate: “Esinaena rauhijiriin aitoreeunni. Leinjiin inara caje cachate cacoluruheca cureein,” naain be Cana Coaunera Calaohi Jesoso. Niritiinte jataain inaderae Jesoso, coulurujuerichaaain niicha belaaaina jaun.

²² Nii janana, itaacha cajanacajanaain itaacha coaracaanu aina nerelanaa nichaanune, “Caa quete aite,” naain nii naitoonjoa coitucueniha caanune jaun.

²³ Nii jana Jesoso roan neein lenonejianune jana,

²⁴ canu cojoeluhin: “Chana icholuruherete, curuaanaa” naain caque ba-jaeratiha Simoon Fedorona jaun,

²⁵ Jesoso roan naurutaain nuricho nainejeein metoroaain:

“Charijina icholuruherete, curuaanaa,” naain bajaanune janate:

²⁶ “Saan. Coarajeeujia. Obene que faan setejiariin tihanune jana raerate, aca nereein,” naain obene que faan setejiariin, Simoon calaohi Jodasi Isacariote rai te Jesoso.

²⁷ Obene que setejianohin faan raain quiha Jodasine rijieonritiinte, Jodasi suujua sarue Moconajaera, Cana Coaunera Calaohi Jesoso coulurujiiane coina.

Nii jaunte: “Letonoaneein, ena nii iicha ichana jerei ichaau,” nae Jesoso, Jodasi rai.

²⁸ Nii janana, “Naaonjoain ichaane coinate aite,” naain coitucuenihacaanu.

²⁹ Nii jaunna, “Aca canacaanu coriqui beraicha nihana jaun jecha beseta rai chaelai inejei coretihane coina aite,” naacaanu. “Ainihane, cairichaihuru rai chaelai inejei coreteein tihane coina jecha aite,” naacaanu coitucuenihacaanune jaun. Nii janate aine.

³⁰ Nii setejiariin Jesosohacha tei faan quihane baihate mituha cue, inae nocohecane jana Jodasi.

Namu biha Jesusone

³¹ Inae mituha cuha Jodasine janate:

“Inae laaen caohatiin, rauhijiriin inaraacha cohajei Cacha Calaohi nichaaunne coitucuriquicheein, chaen techu canu aina cuaain, ‘Naaonjoaan Cana Coaunera’ naain Ofa coitucuriquicheein.

³² Charijieein teeinti, aca neein niha Ofane coitucuerateen inara que. Nii rijijieein techu, inara que canu neein nihanune coitucuerateerein inae ena sorotiin Ofa Cana Coaunera.

³³ Inae carajaain inara aina nerihaaunni canaanaihuru. Canu aririquicheein niqui. Nete, aitocooaun Jorioocuru raine rijijieein, canu cunajaan cunaa naineneriquicheein.

³⁴ Inae ena nena caa erena bihanu inara rai, cacoichana aina cutaain inara belaihanune rijijieein jiniiquiin ita belaaain neeichene coina.

³⁵ Satiin chauratane que nenacaaurute, quiicha relaurineeeichene coitucua cuurureein, jiniiquiin ita belaaichene coaracuruhane,” nae Cana Coaunera Calaohi Jesoso.

Jesoso coitucua nocoeniha Fedorone

(Mt 26.31-35; Mr 14.27-31; Lc 22.31-34)

³⁶ Niritoha Cana Coaunera Calaohi Jesusone jaun:

“Chuna cureeite Curuaanaa,” naa Simoon Fedorone janate:

“Cuhanune jaun jaiti casaauna nainihe. Nii baihate casaaureeini,” naa Jesusone jana:

³⁷ “Chanuna ii sacunaa nainenereunte curuaanaa. Nainichaaun ichoreniha ohanune,” naa Fedorone jana:

³⁸ “Esinae chachu naineei cacoreniha ohine. Esinaena rauhijiriin ichei aitoreeunni. Iriha ataoharine ajinihate, nichata saain, ‘Jesoso cacha nihaunta,’ naa curiquiin,” nae Jesoso, Fedoro rai.

14

Cana Inaca rene turunaa najaan neein niha Jesusone

¹ “Coa nererojoecaache. Cana Coaunera esenetaaichene rijijieein quesentaauche.

² Lanaai Ofa loreri asaae turunaa najaan cuu turuhin raotojoein neeichene jaanu. Nenihaane jananihane coatiha berihaun. Aihana jaunna, inara turunajaanu rucuheca cureeunni letonoa inara ajiniha.

³ Inara nenajaanu rucuheca cuhanune baihana coaiteen ureeunni, inara raa tajiha caniha neeichene coina.

⁴ Inarate nii curichaunnine jaan coitucuhiche. Nii jaunte nii cuhanune jaun turuha cunaa nainiquiche tonajelanaala,” naa Cana Coaunera Calaohi Jesusone jaunte:

⁵ “Nii kuhina jaan coitucuhaacaanuta Curuaanaa. Inasiina coitucuhin urichaanuta,” naa Tomasine jana:

⁶ “Quere esenetaain tonoraachenete, Cana Inaca rene turuhin aina ichaoriquicheein. Nete laaen cacolane turuenereein chunei, rauhijiriin ichaonaa rauhi tera nihanuna jaun.

⁷ Rauhijiriin cacoitucuhichenete, Ofa Cana Coaunera coitucuhiche. Inae laaen enene caje coauneein Ofa coitucuhiche, inae cacoharaichene jaun,” naa Cana Coaunera Calaohi Jesusone jana:

⁸ “Cana Inaca Cana Coaunera coarateeujian canacaanu quena, nii aina raotojoein nihacaanune coinara Curuaanaa,” naa Ferifine janate:

⁹ “Inae carajaain inara aina nihanu. Ta jaiti cacoitucuhichenete, Ferifi. Cacoharaerate Cana Inaca coarae. Aihana jaun, chanuna Cana Inaca Cana Coaunera coaratihanu inara quene jerequiche. Tajian, ‘Cacoharaerate Cana Inaca Cana Coaunera coarae,’ naanune aonaquichene.

¹⁰ Ta Ofa suujua que suujuaquiin nihanune coitucuhichene. Coatih casuujua caje rocohin quiicha jerei que irihaaun. Acaihanejeein Ofaacha jerenohichana ichaun, Ofa suujue que suujuequiin nihanune jaun.

¹¹ Aihana jaaun Ofa suujue que suujuequiin nihanune esenetaeneeichene nihanatiin, itolere ichacaunne coaraquiche inara nota que najaun esenetaaichenete ne.

¹² Esinae rauhijiriine aitoreeunni. Quesenetaerate quiicha ichai ichareein camuritoheriin niha natiin, Ofa rene tacaain aina nerichaunina jaun.

¹³ Cuu nihanune jana, cacurajateein chaelai inaraacha latei bajaaiichene, tiha cureeunni. Nitohaneaina Cana Inaca Cana Coaunera ichanohin coaratih cureeunni, Cana Inaca Cana Coaunera coitucuhin coroaquichene coina.

¹⁴ Nii jaunna, chaelai bajaaiichene tereeunni.

¹⁵ Rauhijiriin esinae cacolaichene, quere tonoraauche.

¹⁶ Nitohaneein neeichenena, Cana Inaca bajareeunni, inara Coroatajanera letoane coina. Inoaclu netiin chabana satonoe lanaalate inara aina niha cureein inara Coroatajanera.

¹⁷ Acate, esinae Cana Coaunera Suujue nereein. Nii Cana Coaunera Suujue coitucunaa nainecuruhi cacoitucuuruhi. Inarate laaen, raotojoein coitucuhiche inara aina nihana jaun. Inoaelu netiinte, chabana satonoe lanaala inara aina niha cureein.

¹⁸ Coatiha inara jaohin, inara ratiriha cainerinaain. Turuhana ureeunni, coaiten inara aina nihanune coina.

¹⁹ Inae cacoharaaururinaain quesenetaaichuru. Inaraachate laaen cacoharaa curiquicheein, inae coaiten turuhanune. Ohanune caje ichanarihanuhina jaunte, jerichanejeein nitajenaachara nejeein niha curiquicheein, ichaohin nihanune rijijieein.

²⁰ Inae inara suujua cuhane enoha Cana Coaunera Suujuenete, Cana Inaca aina nihanune coitucuhin, canu aina neeichene coitucuhin, coitucuha curiquicheein.

²¹ Quere tonoraain neite, esinae rauhijiriin cacoelaicha nereein. Niite belaiha cureein Cana Inaca Cana Coaunera. Canu netonainiha natiinna inara belaaain, inara que necoharaeratereunni, raotojoein rauhijiriin cacoitucuhichene coina,” naa Cana Coaunera Calaohi Jesoso canacaanu raina jaun:

²² “Chanuna canacaanuhacha rai ecocohin, leeochoaauru que necoharaeratenereite Curuaanaa,” naa nii leeochoa Jodasine jana:

²³ “Cacoelaichate quere tonorae. Niite belaiha cureein Ofa Cana Coaunera. Chaenna aina jiniiquiin Ofa aina niha cureeunni.

²⁴ Cacoelaiheite, caa quiicha beebejei esenetaene. Caa inara rai quiicha beebejei inaraacha aonajeite caletoaera- Ofa Cana Coaunera ere ne.

²⁵ Cau inara aina nihanune cojoataana, caritiin inara rai beebejeeun.

²⁶ Chaaen, Cana Inaca rene cuhanunete, cacoreniha Suujue letoareein Ofa Cana Inaca, inara suujua laraajiaain, inara suujuateein, inara coroatajanihane coina. Acate itolere que inara relareein, itolere caitoojoan que coauquichene coina.

²⁷ Raotojoeinna inara rai necoeun. Canuhachana, Cana Coaunera tenojoin- raotojoein neeichene jaannu teeun. Nerinaain cabaiha nii rijijieein raotojoein neeichene jaannu teraanu. Aihana jaun, chaque casilanaala, raotojoein neeuche.

²⁸ Esinae rauhijiriin besichaaunlune rijijieeina, cau niha ureeunni coaiten. Esinae cacoelaachenete rachoojoein neriquicheein. Nii caletoaera Ofa renene cureeunni, jelai choaae jauhecotojoeriin inara coroatajanihane coina.

²⁹ Amuhanune ajinihana aitoon, inae ichacaaunne, ‘Esinaete aitelu,’ naain esenetaaichene coina.

³⁰ Inae nenacaaeneein inara rai ereerejerinaaunni, inae urichaaain canu coitucuuruhi cachaauru letoaeranu Moconajaerane jaun. Canu jerenihanune, caniha cha chana nainerihe.

³¹ Nena, inauhene coarajereunni, caletoaera Ofa belaaain nere tonoraanune coaracuruha satiine coina. Chajaauchete amuhacache. Inae jitariin bihanu inara rai, coitucuhichene coina,” naainte canacaanu amaain amue Jesoso.

15

“Canuna esinae rauhijiriin lenacai oba esine rijijieein neeun,” naa Jesusone

¹⁻² Nii baihate aina nerelanaa nichaanune rai:

“Canuna lenacai oba esine rijijieein neeun. Charijieein teeinti, lenacai oba une beraihaca, ajaanaa naineein. Caohatiin anasitiin inaana nuune cataaun

uhajeein sauhin jaohaca, caohatiin nujua cutujuaain inaacane coina. Jana inacaeniha le unene, temura nainejeein tacaain sauhin jaohaca.

Nii rijijieein techu, cacoitucue lanaala, suujua coaralanaala, rai suujua letonohacha ichara, naaonjoain jaoha cureein moconajaera rene Ofa Cana Coaunera. Jana quere tonoraain canuhacha icharatei icharate, jeelai amuri-toheriin suujua laraajiaain coroatajanereein Ofa Cana Coaunera.

³ Inara relaanune jaan Ofa Cana Coaunera aitojoan esenetaain, tonoraain neeichene jaunte, inae inara suujua culeje Cana Coaunera, jianacoo neeichene coina.

⁴⁻⁵ Coanete jiniiquiin Ofa Cana Coaunera jerenohin ichacaache. Ainihane, jelai chujutoroain cacolane ichana naineriheeiche. Charijieein teeinti, nujua caje nebeuha lenacai oba unene, ojoiin inae inaana nainene. Nii rijijieein techu cacolane, jelai caohachaain Ofa Cana Coaunera jerenohi ichana naineneriquiche. Jana, jiniiquin canu aina ichaquichenete laaen esinae Ofa Cana Coaunera jerenohi ichariquicheein.

⁶ Chunocoha inara tabanejei, quere tonoraane jianihanete, nitajiha cureein cahoachanainejeein, Moconajaera rene jaorichaain Ofa Cana Coaunerana jaun.

⁷ Esinae rauhijiriin quere tonoraain neeichene, jiaonriha inara relaanune jaan baitiquichene. Chaelai inaraacha latei bajaachenete, tereein Ofa Cana Coaunera.

⁸ Nere tonoraain, naitoojoan beebejeeiche cachaauru rainete, inara coaraain, Ofa Cana Coaunera coroaeca cuurureein inara coaraauru. Nii banate esinae rauhijiriin quere tonoraera neein neriquicheein.

⁹ Cacoelaiha Ofa Cana Coaunerane rijijieeina inara belaihun. Caa inara belaihanune rijijieein, inara suujua coaraain cacha belaaain neeuche.

¹⁰ Caa caitoonjoan tonoraain ichaain neeichenena, itolere bana inara belaicheeunni. Charijieein teeinti caletooa Ofa Cana Coaunerana jaan tonoraain ichaain nihanune jaun, canu belaaain ne, nii rijijieein.

¹¹ Itolereneein raotojoein rachoojoein canu aina jiniiquiin neeichene coinana aitoon.

¹² Caa inara belaaain nihanune rijijieein, ita belaaain neeuche. Nitohaneein neeuche, caa inara rai aitocoanne rijijieein.

¹³ Nainihe chatohanai, onaa niha natiin coasiin nihacane. Cana belaichaauru coreniha cana raaje netiha cuhacanetejian, nenacaaen caohachae, ichaohin neeuruha canaacha belaihurine jerena caaun.

¹⁴ Inarate quiicha belaiineein neriquicheein, caa inara letoaanune jaan ichaain neeichene.

¹⁵ 'Canu cachaauru,' narihaunni. Rauhijiriichana, 'Canu belaichaauru,' nareeunni. Chabana, 'Naaonjoainte ichae,' naain curuaanaacha ichai coitucuhin neniha cachana jaun. Nii jaunna, 'Canu belaichaauru,' naaun inara que. Carai aitiin caletooa Ofa najaan coitucueratihanu inara quena jaun, nainihaun canu, 'Canu cachaauru,' naain irihanu inara quene.

¹⁶ Coatiha inara, cariin carene uhin niheeichelu. Canuna inara ariin inara raain neeunlu. Nii jaunna Ofa Cana Coaunera rai arajiin cacha ariin raeraanu que inara letoaan, inoaelu netiin neeneinu que. Nitohaneein neeichenete, chaelai latequichene, bajaaiiche cacorenihane, tiha cureein Ofa Cana Coaunera," nae Cana Coaunera Calaohi Jesoso.

¹⁷ Nii baihate: "Aonacuchena caa que aite, raotojoein jiniiquiin ita belaaain neeuche.

Rai cachaauru aina curuataain Jesoso cairichaaeriin neeuruha caa chauratane que nenacaaurane

¹⁸ Inara coana jerelanaala, inara belaihureniha caa chauratane que nenacaaurune, nii caje nainaauche, nenacaen canu nichaun natiinte, cacoharanaa jerelanaala cacoelaihurene. Nii jaunte jelai amuritoheriin inara belaihurenereein.

¹⁹ Chauratane que nenea cacha neneeichena jaunte, inara belain, inara coana nainecurenereein caa chauratane que nenacaauru cachaauru. Canuna caa chauratane que nenacaauru caje inara raaunlu. Nii jaunte inara belain inara coana nainecurene caa chauratane que nenacaauru cachaauru, inae caa chauratane que nenea cacha neneeichene jaun.

²⁰ Aitocaaunlune tocohaneein, nihei chunei rai curuaanaa amurijiriin nei. Nenacaen canu rerohecaurhaluna jaunte, jerichanejeein inara rerohecaa cuurureein. Quere esenetaain tonoraeraurute, jerichanejeein inara ere tonoraain esenetaaurureein.

²¹ Nitohanihate, cuurureein nii caletoaera coitucuuruhi nechu aansaineein nenacaauru cachaauru. Nitohanihate cuurureein, canu ere beebejeichene coreniha.

²² Acaauru rene turuhin, acaauru relaenihanune jana nihane, chaelai ujuaihoneein neeururihei niqui. Nete inae enene acaauru osa coreniha chunijiun nichoteeurenereein.

²³ Nii cacoharanaa jerelanaala quere tonoraichurute, jerichanejeein nii caletoaera Ofa Cana Coaunera ere tonoraarene.

²⁴ Itolere, lenone faain, itolere cunaitenacaauru rautaaain, itolere ichaaain acaauru notajaaain, naaonjoaain inatiinte, coaracuruha nota que natiin, canu batohin, Ofa Cana Coaunerane maajeein batohin neeuruhane corenihate caseteco coaraa cuurureein. Nii coaracuruha natiin esenetaaurenihane colane aihururihei.

²⁵ Aitoha acaauru quiricha inoaesi cuhanene rijijieeinte, aihure. 'Nechu jataain, joareein corenihate aina nejerateein jerecurenereein,' naain aitoha acaauru quiricha inoaesi cuhanene rijijieeinte aihure, inae nitohanihane coina laenanohineein nihana jaun.

²⁶ Inae turuha urichaaain inara coroatajaneraanu. Canuna Ofa caje letoareeunni. Nii inara coroatajaneraanu- Cana Coaunera Suujuete esinae rauhijiriin caitoojoan que inara relaa ureein.

²⁷ Nii ainate chaque casilanaala laraajiin canu aitoonjoan Cana Coaunera ere beebejeriquicheein cachaauru rai.

16

¹ Nii jaunna inara rai aitoon, inara rerohecaauruhane, nererojoecaain inara letoaanune jaan jianeeichene coataana, caa caritiin aitoon inara rai, laraajiin abaantaain neeichene coina.

² Acaauru ita taojiaauruhana jaan loreri asaee enohichene janate, caje inara sitaa cuurureein. Chaaente, chunicoha inara tabanejei sohin jaoruhane, 'Jeriha Cana Coaunerana jaunne, caa ichaaun,' naa cuurureein.

³ Nii chabana Ofa coitucuelanaala, canu nihanatiin coitucuurenihana jaunte, nitohanain ichaa cuurureein.

⁴ Inae cuutihane bana, 'Esinaete aitelu,' naaichene coinana caa aitoon.

Chaelai ichana nainiha Cana Coaunera Suujuene

Jaiti jelai inara ratirihanune rai nenihanune jaunna, jauriaa caa que inara rai erenajaqueneun.

⁵ Inae laaen curichaaunni nii caletoaera aina nihanune coina. Nihei chunicohanejein nii cunaa jerichaaunna jaan bajaane que airijiin,

⁶ satiin inaderaachaquiche caa que aitocaaunna jaun.

⁷ Inara rai tejian caohachare cuhanune. Jana cuenihanune, urihei inara corianeein inara suujua lararajiaain, inara coroatajaneraaunu. Acate inara suujua lararajiaain, inara corihaneein inara coroatajanereein. Inae cuhanunena, canu letoareeunni.

⁸ Aca inae turuhanete, cacha relaa cureein, osaaocuruhane coitucuruha cachaaurune coina. Chaaen techu, caohati ichaonaa que cacha relaa aicheein. Jana ichaonaa caoacha sacunaa jeriheichurute, casetecaa cureein Cana Coaunera,

⁹ osaaocuruhane saijieein quesenetaaurenihane coreniha.

¹⁰ Nii banate, esinaae rauhijiriin ichaonaa esine teraneein nihanune coitucuha cuurureein, Ofa nenajaun taca curichaaunnine jaun.

Inae canu coariheicheein cuutihane reeintiaain.

¹¹ Nii banate, Moconajaera aina jiniiquiin nosa coreniha caseteco coaraa cuururichaaaine coitucuha cuurureein cachaauru.

¹² Niha arajiin inara rai quiicha beeni niqiu, nete 'Quete toon aite,' naain coitucunaa naineneriquiche.

¹³ Inae turuha Cana Coaunera Suujuenete, rauhijiriin inara relaa cureein. Coatiha suujua caje rocohin aitoriaain. Aitoha Cana Coaunera najaan quete aitoha cureein, nitohaneein situsihane ajiniha coitucuhin neeichene coina.

¹⁴ Acate coroajeein canu nichaaunne biha cureein, cacoitucuhin neeichene coina.

¹⁵ Charijieein teeinti, itolere coauneraneein ne Cana Inaca. Niirijijieein inachu canu netonai neeun, Cana Inaca calaohi nichaaunne. Aihana jaun, coa cojoaelatohache canu coitucueratiha Ofa Suujuene.

Inaderaichene baihate necoriha cureein inara suujua rachoojoenaa neein

¹⁶ Satonote, caa basijjiin cacoharaa curiquicheein. Nii baihajirite canu coaraa curiquicheein coaiteen," nae Cana Coaunera Calaohi Jesoso.

¹⁷ Nii jaunte ita caje: "Tonaa nena, 'Satonote cacoharaririquicheein, Cana Inaca rene curichaaunnine jaun. Nii baihajirite cacoharaa curiquicheein,' nae.

¹⁸ Chatonaa nena aite," naacaanu ita rai.

¹⁹ Nii jaunte, caje bajanaa jerichaanune coarajihane jaun: " 'Satonote basijjiin cacoharaririquicheein. Nii baihajirite cacoharareeicheein,' naanune jaunna ita caje bajaache.

²⁰ Esinaena rauhijiriin aitoreeunni. Inaderanaa caaunte chanaa curiquicheein. Nii janate inara coroaeca cuurureein caa chauratane que nenacaauru cachaauru. Nete rachoojoenaneein necoriha cureein inara suujua.

²¹ Charijieein teeinti, nejanoana jeriha rai canaanaine nererojoecaaure enecuru cunaa caun. Jana inae lesajeein nejanoaane, inae nii cuna coacuelanaala raotojoein rachoojoein ne, nii canaanai coroaeca.

²² Nii rijijieeinte nererojecaache niqiu ena. Nete, turuhin inara coaraa uhanune, aitohi rijitoein rachoojoenaa neein niha cureein inara suujua cuhanai. Nihei chunei inara caje nii rulunaa nainera.

²³ Nii bana inae cacaje, 'Chatohanein icharihacaanu,' naain cacaje cha bariheicheein, inara netonai coitucuriquicheeina jaun. Chaelai inaraacha latei bajaache cacorenihanete, tiha cureein Cana Inaca.

²⁴ Nihei caniha neeichene caje coauneein, cacoreniha chaelai bajaacheiche. Bajaache cacorenihanete, tiha cureein Cana Inaca, raotojoein rachoojoein neeichene coina.

²⁵ Inae cuutihane bana caritiin, ‘Charijieein teeinti naojoaen,’ naain cuaain, inara rai berihaaunni. Inae cuu tihane banane, nechu jataain rauhi-jiriincha cuaain Cana Inaca aitojoan que inara relareeunni, rauhijiriin aonaain coitucuichene coina.

²⁶ Nii banate, inara raaje inaraacha latei bajaa curiquicheein. Nitohanihane bana, coatiha canu Cana Inaca rai aitorihaunni,

²⁷ inae raujiaain caje uhanune esenetaaichene coreniha inara belaiha Cana Coaunerana jaun.

²⁸ Canuna, Cana Inaca nenaja caje mituhin, caa chauratane que turuha uun. Inae caa chauratane ratiriin, Ofa Cana Inaca Cana Coaunera rene curichaaunni,” naa Cana Coaunera Calaohi Jesusone janate:

²⁹ “Inae laaen aonacaaun rauhijiriin aitoahina jaun.

³⁰ Nii jaunna esinae itolere coitucuhin, esinae rauhijiriin Cana Coaunera caje uhine esenetacaanu. Aihana jaun, nihei nenacaaen canacaanuhacha bajaanenunu, inae coitucuhacaanuna jaun,” naacaanune jana:

³¹ “Nii jaunchana esenetaaiche.

³² Inae cojoinaca que tiha. Enenete satiin ita caje riatoroaain, jelai cajoahin caratiriin amuriquicheein, nena jelai caa neneun, caniha niha Ofa Cana Coaunerana jaun.

³³ Coitucuhichene jerena caunna caa aitoon, quesenetaain raotojoein rachoojoein neeichene coina. Chaaen inara netonai, caa chauratane que necairichanaa coaraa curiquicheeina jaunna, raotojoein rachoojoein necairichanaa abaantaichene coinana aitoon. Caa chauratane curuaanaa Moconajaera amuritohanune jaun, inara netonai laraajiin caa chauratane curuaanaa Moconajaera amuritohichene coinana, coitucuhichene jerena caaun aitoon,” nae Cana Coaunera Calaohi Jesuso, aina nerelanaa nichaanune rai.

17

Cana Inaca bajaa aina nerelanaa nichaanune coreniha Jesusone

¹ Niritohane baihate, jabatoroaain dede coarajeein:

“Inae caletoaina jaan ichacaaunne jaan cojoanonaa que turuha. Chajaain laaen cacorataaneuu, ii jerenohi ichacaaunne coina.

² Iite ii calaohineein nihanune cocoaain, caa chauratane que caletoai, satiin carai iicha teuri cachaauru rai nitajenaachara nejeein nena ichaonaa teraunu que.

³ Leinjiin iichate nitajenaachara nejeein nena ichaonaa teraneei. Nii jana canuna, leinjiin ii letono Jesocurisitoneein neeun. Nii jaunte nitajenaachara nejeein neeurureein cana coitucuhin nenacaauru. Coatih chabana nitajeeururinaain.

⁴ Inae caa chauratane que nenacaauru que ii coitucueratihanu. Chaaen nachu inae caletoaina jaan nainaan.

⁵ Inoaenlu, jaiti necoanaeniha caa chauratanene ajiniha, cocoinanacaineen nihanulune rijijieein, ii rene turuhanune, coaiten cocoinanacaineen caeteeu, coaracuruha satiine coinara Ofa.

⁶ Inae caa chauratane caje raain carai iicha tenojoinhuru cachaauru que ii neeine coitucueratihanu. Icheineeinte neeure, caa carai iicha teuri cachaauru. Niichurute, chere aonaain tonoraain neeure.

⁷ Inae laaen cacorataaneei jaan aina caletoai jaan ichacaaunne jaunte coaraain inae esenetaaure.

⁸ Caletoaina jaan que acauru rai aitocaaunna jaunte tonoraare, carai iicha tenojoihuru cachaauru.

⁹ Coatiha caa chauratane que nenacaauru cachaauru, ii coitucuuruhi coroatajaneene coina ii bajahaun. Caa carai iicha teeuri cachaauru icheineein nenacaauru coroatajaneene coinana, canu Inaca neeine bajaau.

¹⁰ Satiin canu cachaneein nenacaaurute, jerichanejeein ii cachaneein neeure. Jerichanejeein techu, canu cachaneein neeure ii cachaauru. Nii jaunte jerichanejeein aihanune rijijieein ichaooore.

¹¹ Inae taenetojoein caa chauratane que nerihaunni. Acaaurute jana jaiti caa chauratane que nedaa cuurureein. Canuna laaen inae ureeunni, ii aina nihanune coina. Ofa, carai caa iicha tenojoihuru cachaauru coroatajaneeu iicha jerei chana que. Charijieein teeinti canu coroatajaneein canu rai iicha tei ichana que, nii rijijieein acaauru coroatajaneeu.

¹² Enanetojoein cacorataaneene que, caa carai iicha tenojoihuru cachaauru nihei leinjiinejei nitajihei. Leinjiin caa, ii quiricha inoasi cuhane been laenaerateeilune rijijieein cacoluruheraachate, inae nitaje.

¹³ Inae laaen enene, nii neeina jaau urichaaunni iniha nihanune coina. Jaiti caa chauratane que nihanune cojoataana aitoon, raotojoein rachoojoein nihanune rijijieein, acaauru netonai canu rijijieein raotojoein rachoojoein neeuruhane coina.

¹⁴ Ii ere bihanu acaauru raine jana, esenetaain tonorauruhana jaunte, acaauru belaaen, acaauru rautaaen, acaauru coana nainecurene ii coitucuuruhi, aihanune rijijieei, inae caa chauratane que nena cachaneein neurenihana jaun.

¹⁵ Ofa Cana Coaunera, coatiha ena, caa chauratane caje ranajaain dedeeu amanajaaine coina caitono nihei. Acaauru que Moconajaera janoriteein, acaauru coroatajaneene jerena caunna aitoon.

¹⁶ Moconajaera cachaneein nenihanune rijijieein, carijijieein acaauru netonai inae Moconajaera cachaneein neeuruhi.

¹⁷ Ii raihuruneein neeuruhana jaunna aitoon, acaauru suujua rucujueein, acaauru coroatajaneete, nejelau suujua cuaelanaala leinjiin ii jerenohicha ichacurumii. Ii erete esinaae rauhijiriin ichaonaa caohacha teraneein ne. Chaelai janonaa bana nihei nitajiha ii ere esenetaain tonoraain nenacaaurune.

¹⁸ Charijieein teeinti, casuujua laraajaaain canu cocoinaain caletoaai, nii rijijieeina acaauru cocoinaain acaauru letoaaun, ii ere beebejiha cuuruha caa chauratane que nenacaauru raine coina.

¹⁹ Acaauru corenihana nejelau casuujua cuaelanaala caletoaina jaancha ichaaun caraajenhane, acaauru netonai aihanune rijijieein nejelau suujua cuaelanaala relanajaanune rijijieein letoanajaanune jaancha ichacuruhane coina.

²⁰ Coatiha acaauruhacha coroatajaneene coina caitono nihei. Canu ere beebejeeuruhane, canu esenetaaichuru suujua rucujueein coroatajaneete,

²¹ jiniiquiin aihacane rijijieein, ita aina jiniiquiin raotojoein neein, nejelau suujua cuaelanaala ita coroatajaneein, neeuruhinete, esinaae ii caletoaine esenetaauruhine caa chauratane que nenacaauru.

²² Jeelai, nii canu cocoinaain neeina jaana teeun acaauru rai, ita neein nihacane rijijieein, acaauru netonai ita neein neeuruhane coina.

²³ Chaaen nachu, casuujua cuhane neeine rijijieein, acaauru suujua cuhane neeun, jeelai ita neein neeuruhane coina, nii caje nainaaen esinaae ii caletoaine coitucuuruha caa chauratane que nenacaaurune coina. Aihute, cacoelaaine rijijieein, belainaaquine coitucuuruhine.

²⁴ Carai tenajaaina jaunna, caniha nii nerichaunnine jaun caniha neeu-
ruhane jereeun, nii ii necaohacha aina canu necaohacha coarajeein neeu-
ruhane coina. Chaaen necoounaa caa chauratanene ajiniha caje coauneein
cacoelaaine coaracuruhane coinara Ofa,” naain te,

²⁵ “Rauhijiriin itolere coaunera Ofa neeine coitucuuruhi caa chauratane
que nenacaauru niqui. Nena laaen canu ichoitucuun. Caa carai iicha
teeurite laaen, esinaae ii caletoaaine coitucuure,

²⁶ esinaae ii neeine coitucueratihanune jaun. Jelai choaae jauhecoto-
joeriine, ii coitucueratihajeein sacureeunni, esinaae cacoelaaine rijijieein
acaauru belaaaine coitucuuruhane coina, canu netonai nihanatiin acaauru
aina nihanune coitucuuruhane coina,” naainte Cana Inaca Cana Coaunera
bajaaebajaje Cana Coaunera Calaohi Jesoso.

18

Caseteconein Cana Coaunera Calaohi Jesoso amauruha Romanocurune (Mt 26.47-56; Mr 14.43-50; Lc 22.47-53)

¹ Cana Inaca aina irihane baihate, aina nerelanaa nichaanune amaain,
Sedroon neein curuajaain nena nucuesoro jera que cue Cana Coaunera
Calaohi Jesoso, cuu nii enuha inaa necojoai turuha canacaanu ainane coina.

² Nii jaunte raotojoein Jesoso cunajaa coitucuhana jaun, canacaanu caai-
jie turuha uhe Jodasi. Belaichaneein niha Jesoso natiin, Jesoso coulurujueein
soondarooru uhaain turuha uhe.

³ Nii soondarooru, chaaen batirichuru curuaanaacuru, fariseocuru,
naaonjoainuri letono folisiaacuru uhaain turuha uhe nii Jodasi. Rejoon,
sabere rijijieein nena- esefara, naaonjoain que biji achunequuin, raafariin,
cohinee, naaonjoain que conoquuin turuha uure.

⁴ Nii jaunte inae raotojoein nitohanai que siturichaanne coitucuhana
jaun, acaauru que tacaain: “Chate ariicheta,” naain bajaa Cana Coaunera
Calaohi Jesosone jana:

⁵⁻⁶ “Nasarete cocoaicha Jesosona arihacaanura,” naauruhane jana:

“Saan. Canune aca neeunra,” naa acaauru rai Jesosone janate, nii niicha
uhauri soondarooru aina jiniiquuin janori nichaae richootoroalaain toco-
joaai tacaee nii Jesoso coulurujuera Jodasi.

⁷ Nii jaunte:

“Chate esinaae ariicheta,” naain coaiten enacoauneein bajaa acaauru
caje Jesosone jana:

“Nasarete cocoaicha Jesosona arihacaanura,” naauruhane jana:

⁸ “Inae rauhijiriin bihanu inara rai. Canuna aca neeun. Cariha aaichene,
caa caniha nenacaauru jianecuchete amuuruhine,” nae acaauru rai Jesoso.

⁹ “Coatiha leinjiinejein nitajerinaain carai Ofa tenojoinunri cachaauru,”
naain inae aitosiha Cana Coaunera Calaohi Jesosone jaunte nitohane.

¹⁰ Nii janate sabere sirihana jaun rocohitiin, que leinjiin uricho raotono
nichajai beuhite Fedoro. Nii niicha uricho beuhitite batirichuru curuaanaa
cachaneein nena- Malco ne.

¹¹ Nii jaunte: “Jelaiha curu cuhane nii ishabere teura. Ta caletoa Ofa
jaan icharichaunnine coitucuhin quesenetaaineta,” nae Fedoro rai Jesoso.

Batirichuru curuaanaa Anasi rene, caseteconein Jesoso amauruha soon- dadoorune

(Mt 26.57-58; Mr 14.53-54; Lc 22.54)

¹² Nii jaunte Cana Coaunera Calaohi Jesoso mucuure caseteconein soon-
dadooru acaauru curuaanaa aina uhin, chaaen Jorioocuru rai folisiaacuru,
naaonjoahunri.

¹³ Nitohaneein mucuhinte Cana Coaunera Calaohi Jesoso amaaure soon-darooru, Anasi loreri asaae. (Nii Anasite, Caifasi tanaa ne.) Nii janate, nii ajaanaa cuhane batirichuru curuaanaaneein ne nii Caifasi.

¹⁴ Nii Caifasite, jauriaa Jorioocuru rai “Cana caohachanu quetejian, cana atane coreniha ohane ore leinjiin cachara,” naain Jorioocuru rai erenaane.

Fedoro caje bajaa nii acujua beraichane
(Mt 26.69-70; Mr 14.66-68; Lc 22.55-57)

¹⁵ Canacaanuna, Simoon Fedoro aina Jesoso sacuha cuhacaanu. Nii jana, canu coitucuha batirichuru curuaanaa jaunna, Jesoso jiniichaain enoon batirichuru curuaanaa loreri asaae.

¹⁶ Jana Fedorote nedae airiniha acujua rohan. Nii jaunna, acujua beraicha ranuna rai ereeun, Fedoro enoaane coina.

¹⁷ Nii jaunte Fedoro enoaain: “Tana taa cacha aina nerelanaaneeine,” naain bajaa Fedoro caje nii acujua beraichane jana:

“Acanihahaunta,” naain benaa jerene Fedoro.

¹⁸ Nii jaunte, jelarotohana jaun usi mocohin que nichaateeuruha Anasi cachaauru, Jorioocuru rai folisiaacuru, naaonjoainurine jaun acaauru aina nichaatiha ne Fedoro.

“Chaquete cachaauru relaaita,” naain, Jesoso caje bajaa batirichuru curuaanaane
(Mt 26.59-66; Mr 14.55-64; Lc 22.66-71)

¹⁹ Nii jana, cuu nii loreri asaae ucuha cuhane niha Cana Coaunera Calaohi Jesosone janate:

“Chaauru caa iicha relaaurineein ne. Chaquete acaauru relaaita,” naain bajaa Jesoso caje batirichuru curuaanaane janate:

²⁰ “Satiin aonajeeuruha cachaaurune acatiha teeinna canu, rauhijiriin aitonajacoon. Coatihia asinojineein cachaauru relahaun. Sinacoca asaae, satiin itataojiauruha Jorioocuruna jaan Teenforo asaaene acaauru relanajacoon.

²¹ Chanuna nii bajaai cacaje. Nii relanajaanune jana aonaraauru caje bajaate, raajenhane acaauru relaanune jaan beeuruhine,” nae Jesoso.

²² Niritoha Jesosone janate, ecu niha Teenforo rai folisiaana jaun: “Niritiina ereree batirichuru curuaanaa rai te,” naain Cana Coaunera Calaohi Jesoso meri faohitohane jana:

²³ “Baaso neeinoona aitoon. Chanuna caque ichohi teein aitohi,” nae Cana Coaunera Calaohi Jesoso nii Teenforo rai folisiaa rai.

“Acanihahaunta,” naain nesuujiha Fedorone
(Mt 26.71-75; Mr 14.69-72; Lc 22.58-62)

²⁴⁻²⁵ Nii batirichuru curuaanaa Caifasi loreri asaae niha Jesosone tonohanaute, jelai cuu inae neeorihia Fedorone jana: “Ta ii taa cacha aina nerelanaa neeine,” naain bajauruhane jana:

“Acanihahaunta,” naain benaa jereniha Fedorone jana:

²⁶ “Tana, ii coaracaunlu aina, enuha inaa neeonjoai jana neeine jananeta,” naain bajaa leinjiin batirichuru curuaanaa cacha- nii niicha uricho beuhiti cacha araineein nenaane janate:

²⁷ “Acanihahaunta,” naain nesuujiha coaiten Fedorone jana, inae ere ataohari.

Jesoso coulurujeeuruha Filato raine
(Mt 27.1-2, 11-14; Mr 15.1-5; Lc 23.1-5)

²⁸ Nii janate Caifasi loreri caje coberenadoro Filato loreri asaae Cana Coaunera Calaohi Jesoso amauruhane jana, inae nemataracajiha janonaana jaun, enonaa nainecurene Jorioocuru, coberenadoro loreri asaae. Jorioo neniha nii coberenadorona jaunte, coberenadoro loreri asaae enonaa nainecurene Jorioocuru, enooruhane Fasocoa beseta bitoanaa nainecurenihane coataa.

²⁹ Nii jaunte airiniha mituhin:

“Chatohanai ichaane corenihana caa cacha colurujueeiche,” naain bajaa coberenadoro Filato, Jorioocuru cajene jana:

³⁰ “Nechu aansai taebinaen neein nenihanenoona, ichei colurujerichaanu,” naauruha Jorioocurune jaunte:

³¹ “Saan. Aihachuhisi niqui. Inara, amaain jeriquichene tocohaneein teeuche,” naa Filato, Jorioocuru raina jaunte:

“Nihei canacaanu rai rauhi, chunei sohin jaohacaanune coinata,” naaure Jorioocuru Filato rai.

³² Rauhijiriin coitucuhin, “Naaonjoaainte catinaa cuurureeincha,” naa Cana Coaunera Calaohi Jesusone rijijieeinte, rauhijiriin ichacure.

³³ Nii jaunte coaiten enacoauneein loreri asaae Jesoso cotijiain, caje bajae Filato: “Ii ina Jorioocuru curuaanaa *rey* neei,” naain bajaa caje Filatone jana:

³⁴ “Ishuujua cuhane aitiina bajaai. Ainihane leochaauruna ichei Jorioocuru curuaanaa nihanune que aitoa,” naa Filato rai Jesusone janate:

³⁵ “Chasiinna Jorionichaaunne coalanaala caraajenhane aitiin aitoreeun. Charaachuru, batirichuru curuaanaacurute carai icholurujue. Chatohanai najian ichaate icholuruhecure,” naa Filatone jana:

³⁶ “Coatiha cajiha caa chauratane que nenacaauru curuaanaa nihaaunta. Caa chauratane que nenacaauru curuaanaa nihanunetera, sonaacurure quere tonoraauru, catohanein caetecuruha Jorioocurune coataa,” naa Jesusone jana:

³⁷ “Aihana jaun, iina curuaanaa *rey* neeite,” naa Filatone janate:

“Ejeen, aca nichaaun. Nii aitohine rijijieeine acaneeun. Canuna caa chauratane que uhin nejanooaunlu-cachanein, esinae Cana Coauneraacha jerei rauhi coitucuruha cachaaurune coina. Satiin Cana Coauneraacha jerei rauhi tonoraaurerate quere tonorae,” naa Jesusone jaunte:

³⁸ “Chatohanai Cana Coauneraacha jerei rauhi esinena,” naain bajaa Filato, Jesoso cajene baihate, enacoauneein coaiten mituhin Jorioocuru aina iriha cue.

“Coatiha chatohanai ichaai carai caa cachata.

³⁹ Inarate, Fasocoa beseta naineei, Fasocoa beseta catainajeein, naaonjoaain niha catohanai casetecone, nii beseta situ reeintiaain jianerate najaaquiche. Tonaquiche, jerecuchene caa Jorioocuru curuaanaa *rey* jiane beseta situ reeintiaain,” naa Filato, Jorioocuru raine janate:

⁴⁰ “Aihei. Coa nii janiha. Nii Barabasi jianeujian laaen,” naainte nujuaae soaisoaihure Jorioocuru, Filato rai, nii Barabasi asijiautoneein nena que.

19

¹ Nii jaunte Cana Coaunera Calaohi Jesoso bisichate rai soondarooru que Filato.

² Nitohanein bisihuruhane baihate, oja caje janojoin comai curuhacure Jesoso couturi que. Nii baihate coaiten que cajione lanaajiojoai curuhacure.

³ Nitohanein teuruhane baihate, Jesoso rohan turuhin: “Caa Jorioocuru curuaanaa *rey* coaracuchera,” naain Jesoso meri faohafacoaure biji que Romanocuru rai soondarooru.

⁴ Nii janate jelai caje mituhin Jorioocuru rai: “Coaraquichene coinana caa cacha mitaa uun, neniha que chatoanai baaso ichaenihane coaracaunna jaun,” nae Filato.

⁵ Nii jaunte, inae ojoa que jerichanejeein comaiquiin, lanaajiojoai que cajonequiin mituha uhe Jesoso. Mituha uha Jesusone janate: “Caa cacha coaracuchera,” nae Filato.

⁶ Niritoha Filatone jaunte, Jesoso coaraain: “Coroso que teeuche. Coroso que teeuchera,” naain nujuae soaisoaiuruha batirichuru curaanaacuru, folisiacuru naaonjoainurina jaun:

“Inara amaain coroso que teeuche. Neniha carai que chana jaunna, nitohaneein tenaa naineneeun canu,” naa Filatone jana:

⁷ “Canacaanu quiricha inoasesi cuhanete aite, nitohaneein nei nihane sohin jaohacaanune coina. Cana Coaunera Calaohi niha nocoetohane corenihate caohachae, sohin jaohacane,” naauruha Jorioocurune

⁸ aonajihane jaunte, jataain casi Filato.

⁹ Nii jaunte nacoauneein loreri asaae enohin:

“Chaa cajena unaaneei,” naain bajaa Filatone jana, inauhene chujuhequiin aonaje Cana Coaunera Calaohi Jesoso.

¹⁰ Nitohaneein tonoraeniha Jesusone jaunte: “Chanuna catoonraeneei. Tana cocoainanacaineiin nihanune coitucuhine. Canune nainereeeun coroso que ii teratihanune. Chaaen nachu naineeun caa ii colurujueeuhane jaan caje jianacoo chetichaaunne,” naa Filatone jana:

¹¹ “Cocoinanacaine lanaala cheteiin nii jereniha Cana Coaunerane, canasia nainihe. Nii jaunte, chamurijiriin osaque caa catohaneein ichei caetera,” naa Cana Coaunera Calaohi Jesusone jaunte,

¹² Jesoso jianena jere Filato niqui. Nete:

“Jiaohine jianeine. Aca, curuaanaa *rey* neein nenea jerihane jaun, caohacharihei jianeine. Jianeinete, satiin inara curuaanaacuru curuaanaa enferadoro aina nejeratenaa neriquiin,” naauruha nujuae soaisoain Jorioocurune jaun,

¹³ Jesoso raerate, nii Cabata naauruha Ebereeo ere cuhanene jaan- ajeri caje ichanohineein nenea aranichoae uhauruhane coina. Nitohaneein raerateeuruhane jaun, raain turaauruhane jana, nii casetecocuru neruujuena jaan nelauriariin lauheque nelaurianaana jaan rori choaae,

¹⁴ enoto chujutaain Fasocoa catainajeein. Nii jaunte nitohaneein raera- teein:

“Nocoo inara curuaanaa *rey*,” naa Filato Jorioocuru raine jana:

¹⁵ “Coroso que teeuchete coaraain cuu ohine,” naain nujuae soaisoaiuruhane jana:

“Chasiinna inara curuaanaa *rey* tereeeun coroso que,” naa Filatone jana:

“Romanocuru curuaanaa enferadorohachate canacaanu curuaanaa *rey* neein nera. Nihei nii baiha curuaanaa *reyta*,” naauruha batirichuru curuaanaacuru Filato raine jaun,

¹⁶ acauru que Jesoso amaerate Filato.

¹⁷ Nii jaunte nii Jesoso amaain, que corosonu baijieratecuruhane jana, Couturi Bejeroneein curujaain nenea atane ucuuno que baibaichaa in amaain, nii coroso tiha cue Jesoso. (Nii Ebereeo ere cuhane Colocota naauru najaan- Couturi Bejeroo.)

¹⁸ Nii janate cuu coroatajai coroso que, cuu neeuruha coroatajaain soserenacaaurune jaun, acaaru cataaun Jesoso teeure coroso que, leinjiin jera que, leocha jera que, naaonjoaain.

¹⁹ Nii janate, cuu Jesoso curuaa laenaerate Filato. “Nasarete cocoaicha Jesoso, Jorioocuru curuaanaa *rey*” nasiin laenerate coroso que, tabara que teein Filato.

²⁰ Nii jana arajiin Jorioocurute nii Jesoso curuaa Filatohacha laenaeratei ereretaaure, nii Jesoso teeuruha coroso quene jaan caje icharaeniha Jerosaleenne jaun. Ebereeo ere, Curieco ere, Romano ere, naaonjoain que nichata lauriin erenaa cuhane teeinte laenaare, nii que erenaa inaurea ereretaauruhane coina.

²¹ Nii jaunte: “Coa, Jorioocuru Curuaanaa *rey*neein teein laenaratihara,” naaure Joriocurunein batirichuru curaanaacuru Filato rai. “Nii Jorioocuru curuaanaa *rey* niha nocoeti, nasiin laenaerateura,” nauruhane jana:

²² “Nii rijieeincha nedaainera,” nae acaauru rai Filato.

²³ Nitohaneein coroso que Cana Coaunera Calaohi Jesoso curaboain teeuruhane baihate, Cana Coaunera Calaohi Jesoso cajione raure jenai soondarooru. Rai nobirine maajein raure. Rai nobiri, coaracuruhane jana nirijieein ijabereeonu farueraelanaala toconojoji inelanaala niha nii rai nobirine jaun:

²⁴ “Coa soaihachete naajein amaacache, nenacaantejian caohachare naajein amaacachene. Aihute que necoatijianaa neeine, chariji rai neeincha nedareein,” naaure soondarooru. “Ita raite cacaijione leruhin raaurureein que necoatijiain,” naa Cana Coaunera Quiricha Inoasi cuhanene jaunte, nii Cana Coaunera Quiricha cuhane aithane nainaane coina nitohaneein teure soondarooru.

²⁵ Nii jaunte, inae Jesoso mucuuruhane coitucuriin, coroso asaae cuhin coaraje rai neba, nichatajai enecuru aina. Nocoasai, Cureeofasi comasainein nena- Mariha, Mariha- Maadala bene, naaonjoain.

²⁶ Nii janana cuu nihacaanu, jataain niicha belaaai nichaanune temeeco-hacaanu neba ainane jana, neba coariin:

“Nii ii calaoita oma,” naa neba raine baiha:

²⁷ “Nii chobata,” naa caraina jaunna jerichanejeein cafojiara raanune rijijieein raain amaun caloheri asaae.

Oha Jesusone niha

(Mt 27.45-56; Mr 15.33-41; Lc 23.44-49)

²⁸ Inae nitohaneein nihane coina letoaa Cana Inaca Cana Coaunerane nainaane coitucuha raotojoeinne jaunte, inae Cana Coaunera Quiricha Inoasi cuhane aitosiha inaena jaun: “Cocoiintohanura,” nae Cana Coaunera Calaohi Jesoso.

²⁹ Nii janate baichaje laajojiri nainecojoain ecu niha bino baasone jaun, enuha que sie rijijieein nena nujuateein, nii bino sisiaain Jesoso ujuaae que suesuecaauruhane jana,

³⁰ nii bino baaso cohane baiha: “Inae laaenra,” naain ocoai couturi tijitiaain ohe Cana Coaunera Calaohi Jesoso.

Jesoso jaleri rucuaitha leinjiin soondaro rejoin quene

³¹ Le janojoein lanaa Fasocaa besetane janate, Filato rai aitha cuure Jorioocuru, coroso que nenacaauru anaee bacoerateein, naain nii coroso caje rocoeratenajaain, naain rucuhenaaratiha Filatone coina, nabana nebetacanaa janonaa bana cuu neeuruhane, coaranaaca cachaaurune coataa, acaauru rai jataain beseta tabainein niha Fasocaa besetana jaun.

³² Nii jaun soondarooru letoaa Filatone jaun, cuhin nii Jesoso ajiniha coroso que nenacaauru anaee bucu bateechure soondarooru.

³³ Nii baiha Jesoso rohan turuhin coaracuruhane jana, inae oha Jesusone jaun, rai nanaae bacoorene.

³⁴ Nete laaen rai nanaae bacoorenihane caniha laaen, rai jaleri rucuaaite leinjiin soondaro rejoon que.

Nii janate rai jaleri rucuaithane jana chujuhare ichana, acau que jasiisin.

³⁵ Canuna coaraneein aitoon inara rai, inara netonai rauhijiriin aonaain esenetaaichene coina.

³⁶ “Nihei chatohaneei bacoorurihaainta,” naa Cana Coaunera Quiricha Inoaesi cuhanena jaunte, Jesoso bucu bacoorene.

³⁷ Cana Coaunera Quiricha Inoaensi leecha cuhanete “Focooruhane janate, inauhene coarajiha cuurureeincha,” naain aithane rijijieein coara-jeure.

*Oo jana ajeri jachu cuhane Jesoso jaberoco teuruhane
(Mt 27.57-61; Mr 15.42-47; Lc 23.50-56)*

³⁸ Nii janate Cana Coaunera Calaohi Jesoso jaberoco bajae Filato caje Arimatea cocoaicha Jose, rucuhecuruhane coina. (Nii Josete asinojoneein Cana Coaunera Calaohi Jesoso ere tonoraera ne, leechaauru Jorioocuru coasiha.)

Nii jaunte, Jesoso jaberoco jianiha Filatone jaun, Jesoso jaberoco raain amae.

³⁹ Nii janate turuha uhe nii jauriaanejeein janotiin Jesoso rene turuhin ere-naa Necedemo netonai, nichatachoonca quironeein meentoon tocohaneein nena ujujuai uhain.

⁴⁰ Nitohaneein Jesoso jaberoco amaain, nii juujijiai que rujuaain, cajione que baluluhin conajaain, Jesoso jaberoco rucuheca cuhe Jose, Necedemo aina.

Nitohaneente onaa rucuhecure Jorioocuru, nitohaniha acaauru ichaona jaun.

⁴¹ Nii Cana Coaunera Calaohi Jesoso teeuruha Jorioocuruna jaaunte ne enuha inaa neenjoai. Nii enuha inaa neejojain janate ne atanebana. Ecute ne achasineneein ajeri jachu- jaiti lesajeeinejein onaa teeurenihana jaan.

⁴² Cuhante Jesoso jaberoco teeure, ichuunejeein niha cajene jaun, chaaen inae beseta bitoauruhane coina neruujihajeeuruha Jorioocurune jaun.

20

*Ohane baiha ichanaa Cana Coaunera Calaohi Jesusone
(Mt 28.1-10; Mr 16.1-8; Lc 24.1-12)*

¹ Semana nunuhe tomiho cojoanona bana nocohejiriin cuhin, jaiti no-cohetoojoane jana turuhin coaraa Mariha Maadala benene jana, inae fueraene nii ajeri jachu.

² Nii jaunte soroneein jelaiha uhin, Fedoro, canu, naaonjoainihacaanune rai biha uhe. “Aanca chaainti cana curuaanaa. Chu chaainti amaaureta,”

³ naain biha canacaanu raina jaun coaraa cuhacaanu.

⁴ Nii jaun, ita jiniichaain soroneein cuhin coaraa cuhacaanune jana, Fedoro reroriin cuhin, turuhin

⁵ metoraain coaracaunne janate, cuu ne cona. Nena laaen enohin coarae-neeun.

⁶ Nii janate canu caaijie turuhin, enohin, coaraa Fedorone jana, cuu ne jaberoco conaauru.

⁷ Nii janate nejelau ne nii Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito couturi cona, nejelau maromarorinhineein seeque.

⁸ Nii janane canu netonai enohin coaracaunna jaun, ichanaa Cana Coaunera Calaohi Jesocurisitone esenetaaun.

⁹ Cana Coaunera Quiricha Inoesi cuhane besihane jana niqui, “Naaon-joarichaaaine quete aite,” naain coitucusinaaunlu. Nena canacaanu nota que coaracaanune jaun, caohachaaain coitucuhin esenetaacaanu.

¹⁰ Nitohaneein coaracaanune bihane nenaanajaun cauha cuhacaanu.

Oo caje ichanaain ecooca Jesusone
(Mr 16.9-11)

¹¹ Nii janate cuu nii ajeri jachu rohan nedaain chanaechanaje Mariha-Maadala bene. Chanaaechanajeein metoroaain nii ajeri jachu coaraane jana,

¹² cuu laurujua laurujuaaure Cana Coaunera letonocuru anjeraauru somanerei que cajonequiin Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito jaberoco teuruhana jaun, leinjiin couturi nichajai que, leecha tijia nichajai que naajoain.

¹³ Niichurute: “Chate coisiita,” naauruhane jana:

“Carai curuaanaa jaberoco amaauruhana jaunna coisiunra. Chu chaainti amaain teureta,” naane baiha,

¹⁴ jaotoroain janori nichajai coaraa Marihane jana, rai chujuhaca Cana Coaunera Calaohi Jesocurisitone jana, acanihane coitucue.

¹⁵ Nii jana: “Chana coisiite ene. Chana arii,” naa Jesocurisitone jana:

“Nii enuha inaa beraicha niha,” beein: “Ii amaaine, carai nii amaain teine jaa jelai beeune coanicha,” naa Marihane janate:

¹⁶ “Mariha,” naa Jesocurisitone jana, nejaorocoaain rautaain Jesoso coaraain:

“Raboni,” nae Mariha.

“Cacha relaera,” naanete aite Ebereeo ere cuhane.

¹⁷ Niritiin coineteen mucunaa jeriha Marihane jana: “Caiha neeu. Jauriaa coa cadadaara, jaiti iniin Ofa coaraenihanune jaunra. Chajaaaincha cacoelaichaauru rai canu benihura. Jaitina iniin, Ofa Cana Inaca Cana Coaunera rene iniha cureeunnicha,” naa Cana Coaunera Calaohi Jesocurisitone jaun,

¹⁸ nii Cana Coaunera Calaohi aina nerelanaa nichaanune rai biha uhe Mariha Maadala bene.

Aina nerelanacaauru rai ecooca Jesusone
(Mt 28.16-20; Mr 16.14-18; Lc 24.36-49)

¹⁹ Tomiho cojoanona bana nihana jaunna, nii cojoanotiin cuhane ita taojiaacaanu nii Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito aina nerelanaa nichaanune, caohatiin acuujua fuhin Jorioocuru coasiha.

Nii janate enohin, canacaanu cataaun neeoritiin: “Raotojoein rachoojoein neeuchera,” nae canacaanu rai Jesocurisito.

²⁰ Niritohane baihate, biji que curabo cure, jaleri que rejoon cure, naaon-joain coarate canacaanu que.

Nii jaunna rachoojihacaanu aina nerelanaa nichaanune, coaiten canacaanu aina nihana jaun.

²¹ Nii baihate enacoauneein: “Raotojoein rachoojoein neeuchera. Charijjein teeinti, caletoe Ofa, nirijieinna caa inara letoauru,” nae canacaanu rai Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito.

²² Niritiinte canacaanu couturi jiririin: “Cana Coaunera suujue raauchera.

²³ Chunei osaaona que inara suujua acatequichenena, canu netonai nii osaaona que casuujua acatereunnicha. Jana aineeinchene, canu netonai airihaaunnita,” nae canacaanu rai Jesocurisito.

“Tomasi, caa canu biji alarjia cuhane ii biji couturi enoain coaraau,” naa Jesusone

²⁴ Nii janate, inae amuha Cana Coaunera Calaohi Jesocurisitone jana, turuha uhe Tomasi, nii fafone neein, niicha curuaateuri. Nii Tomasite Jesocurisito aina nerelanaa nichaanune lechoonca coroataja ne.

²⁵ Turuha Tomasine janate: “Cana Curuaanaa coaracaanura,” naain bihaaanu Tomasi raine janate:

“Biji larijia que curabo cure coaracaanune banaachane, esenetareeunni. Chaaen cuhane canu biji couturi enoain, chaaen jaleri que rejoin cure cuhane canu biji couturi enoain, naaonjoain coaracaanune banaachane nainereunni esenetaanunera,” nae Tomasi, rai bihaaanune jana.

²⁶ Nii baihate foosa janonei cuhane, coaiten jelaiha enacoauneein ita taojiacaanune janate laaen, canacaanu aina ne Tomasi. Nii jana caohatiin fueraa acuujuane saijieein enohin canacaanu cataaun neoritiin: “Raotojoein, rachoojoein neeuchera,” nae canacaanu rai Jesocurisito.

²⁷ Nii baihate: “Tomasi, caa canu biji larijia cuhane, ii biji couturi enoain coaraau. Chaaen chu caa canu jaleri que rejoin cure cuhane, ii biji couturi enoain coaraain esenetaachaau, baaso coacuelanaala,” naa Jesocurisitone jana:

²⁸ “Canu Curuaanaa Cana Coaunera” naa Tomasine jana:

²⁹ “Inae laaen Canu esenetaai ichaajenihane coaraina jaun. Raotojoeinte niha cuurureein, catohaneein nihanune coaraelanaala quesenetaeraauru,” nae rai Jesocurisito.

Esenetaaichene coinante, laenanohineein ne caa erenaa

³⁰ Itolere ichaainte coarate Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito. Nete satiin laenanohineein nene caa quiricha cuhane.

³¹ Cana Coaunera Calahineein niha Jesusone esenetaaichene coinante, laenanohineein ne, esenetaaichene, ichaonaa caohacha, chabana nitajeniha cachane jaan raaichene coina.

21

Rede jaohajihacaanune jana, canacaanu rene ecooca Jesusone

¹ Nii baihate Calileea conemuri auhaniha, aina nerelanaa nichaanune rai ecocoe coaiten Cana Coaunera Calaohi Jesuso, rede jaoha nihacaanune jana.

² Nii janana laaen Fedoro aina nihacaanu, Tomasi nii fafone naauru najaan, chaaen nii baiha Natanaaeli, Calileea caje unaa Canaau cocoaicha, chaaen Sebedeeo calaohi nichaanune, chaaen eleechoa coroatajaain, naaonjoain nihacaanu Fedoro aina.

³ Nitohanihane coinanu quete: “Redena jaoha cureeun,” naa Fedorona jaun:

“Tana iniha uhacaanu,” naacaanune jana:

“Chajaauchetejian aihane cunichaache,” naa Fedorona jaun, cuhin bote cuhane fauhin, cuhin janoajeein rede jaohacaanu niqiu. Nii janane leinjiinejein ate mucuujenihacaanu.

⁴ Nii jana, inae mataaquiin uha janonaane jana, nemuri auhaniha ecocoe Cana Coaunera Calaohi Jesuso. Nii janana, aca nihane coitucuenihacaanu.

⁵ Nii janate: “Enamanaacuru, ta ate mucuhichene,” naane jana:

“Aihahacaanuta,” naacaanune janate:

⁶ “Cana raotono nichajai bote jera que, rede jaohichenete ate mucuriquicheein,” naane jana, nii bote jera que jaohacaanune jana, esinae ate mucuhacaanu.

Nii jaunna ate anaai caaun nii rede tijichasinihacaanu.

⁷ Nii janate: “Cana Curuaanaate aitera,” naanu Simoon Fedoro raine jana, aohanrihane rijieeoritiin torosaacha baejeein nihana jaun, luhecotariin cajione curujuain acauhanau fautiin Jesoso rene turuha cue Simoon- Fedoro.

⁸ Nii janane bote cuhane caaijie cuujueein turuha cuhacaanu rede tarara-jeein, ate caaun lemuequiin, lefasha metoroneein lanaa nemuri auha cajena jaun.

⁹ Najauriaain inihacaanune jana, cuu ne canacaanu ajiniha usi lanarotiin. Nii jana nii usihanau niha leinjiin atene jana, cuu ne faan.

¹⁰ Nii janate: “Nii ena inaraacha mucuhi ate uhauche,” naa Jesocurisitone jaun,

¹¹ bote cuhane fautiin nii rede tararae Simoon Fedoro, carene choaae. Lefasha saoquichoonca nichatajaa ate tabai inatiinte, nii rede soaine.

¹² Nii janate: “Chajaauchete inara suuri noite,” naane jana, “Chaneeina” naain bajanaa nainenihacaanu, raotojoein Cana Curuaanaa Jesoso nihane coitucuhacaanune jaun.

¹³ Nii janate, tajiha uhin nii faan raaoriin, canacaanu nainetiin chalue. Jerichanejeein techu, nii ate basicho chalue canacaanu nainetiin.

¹⁴ Nitohaniha Cana Coaunera Calaohi Jesoso, oo caje ichanaain, canacaanu rai ecoocane nichata sai cuhane.

“Cacoelaaina” naain bajaa Jesoso, Fedoro caje ne

¹⁵ Inae nainaan canacaanu suri noitichaanune janate: “Jonasi calaohi Simoon, cau nenacaauru leeochoauru amuritoheriina ii coichana aina cutaain cacoelai” naain bajaa Cana Coaunera Calaohi Jesoso, Simoon Fedoro cajene jana:

“Ejeen. Iite ichoelaihanune coitucuhicha curuaanaa,” naane jana:

“Aihane quere esenetaurera beraihura,” naane baihate coaiten:

¹⁶ “Jonasi calaohi Simoon ii coichana aina cutaain cacoelaaina,” naain bajaa Jesocurisitone jana:

“Iite ichoelaihanune coitucuhicha curuaanaa,” naane jana:

“Aihane quere esenetaain tonoraeraauru beraihu,” naane jana coaiten:

¹⁷ “Jonasi calaohi Simoon, ii coichana aina cutaain cacoelaaina,” naain nichata saain bajaane jaunte, inaderaain:

“Ejeen. Iite itolere coitucuhin, esinae ichoelaihanune coitucuhicha curuaanaa,” naane jana:

“Aihane quere esenetaain tonoraeraauru beraihu.

¹⁸ Esinaena aitoonra. Enamanaaneeinne banate, necoreeteen, chunijiu cunaa jereinajaaun curejetohi. Jana, inae biinaa neeinete, ichoii cae-caeacaine jana, ichajione curujuaain, cunaa jereeneina jaaun niha natiin chamaaurureeinha,” nae Simoon Fedoro rai Jesoso.

¹⁹ Niritoha Jesoso, “Naaonjoainna Cana Coaunera ere tonoraanune coreniha oha cureeunni,” naain coitucuha Fedorone coina.

Nii baihate: “Quere tonoraeraneen neeu, inoaelu netiin,” naane jana,

²⁰ jaotoroaaalaain canu coari Fedoro, acaauru caaijie cuhanune jaun.

²¹ Nii jaunte: “Chataaenriha jana caa,” naa Fedorone janate:

²² “Chaquena aasare ichei. Canu jerichaaunete nacoauneein turuhanune que tiaaajoaain ichaonaa naine, Ii laaen querecha tonoraa,” nae.

²³ Niritohana jaunte, orihaunnijiecha naaure ita rai nii canu aina Cana Coaunera Calaohi coitucuurera. Coatiha oenerihanuhinne que aitohi. Netechu jataain, “Chaquena aasare ichei. Canu jerichaaunnete, coaiten turuhanune que tiaaoljaain ichaore,” nae Fedoro rai caque Cana Coaunera Calaohi Jesoso.

²⁴ Carajenihane coaraain, laenaanune jaunte, esinae rauhijiriin erenaane.

²⁵ Itolereite niqui ichae Cana Coaunera Calaohi Jesoso nete saain laenanohineein neene. Satiin laenanohineein nihane, nerihei caa chauratane que tenaana jaan.

Cana Coaunera Calaohi Jesoso Cocoainanohichuru Afosotooru Ichanohichuru

Afosotooru rai, tururai niha Cana Coauneraacha letoanaa jerei- Cana Coaunera Suujuene

¹⁻² Nii nunuhe caje coauneein, niicha ichanohin ichaain, cachaauru re-laalu Cana Coaunera Calaohi Jesoso dedeeu cauha cuhane que tiaaajoaaine quene, caa ichei beein, jauriaanejeein laenaunlu, jataain ii belaichaaunna jaunra Teofilo.

Chaen techu dedeeu cauha cuhane ajiniha, rai afosotooru- niicha co-coainaenenuuru cotijiaain raain suujua tenajaerate Cana Coaunera Suujue que acaauruhacha ichanenenu coitucuhin ichacuruhane coina.

³ Ohane baiha jetaote, jenachoonca janoneein cachaneein ecocohin, acaauru rai Cana Coaunera Cojoanonaa que ereereje esinae rauhijiriin oo caje ichanaain enacoauneein ichaohane esenetaauruhane coina.

⁴ Jaiti Jerosaleeun niicha cocoainauri afosotooru aina nihane bana jetaote:

“Jiaaonriha caa Jerosaleen caje chunijiun cuhichenera. Aitocooaunne rijijieein inara rai Ofaacha tenaa jerei cohacuche jauriaara,” naain chunijiun cuuru caohateein jetao,

⁵ “Esinaete rauhijiriin acau que cacha baotisaain cojounacateraaete Joaan. Nete inara chaabana nejein Cana Coaunera Suujue que, baotisaain cojounacatenohineein niha curiquicheeincha,” naain jauriaanejeein acaauru rai beelu jetao Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito nitohaniane coina.

Dedeeu iniha Cana Coaunera Calaohi Jesusone

⁶ Jesoso aina ita taojiaain neeuru najaaun jetaote:

“Eenenena coaiten jianacoo Isaraeli cocoaicha nichaachene mitareeita Curuaanaa, raotojoein cana ichao que ichaohacachene coina,” naain ba-jaauruha niicha cocoainanenuurune jana jetaote:

⁷ “Nainiheeiche inara nii coitucuhichenera. Chatohanai bana chaainti, nii ichaa cureein Ofata. Leinjiin acaachate nii coitucue niquicha.

⁸ Nete inara ichoae fauha Ofa Cana Coaunera Suujuene, nii aina itolere ichana naineriquicheein inara netonaicha. Chaente chatohanai que casilanaala, laraajiin itolere Jerosaleen sacutaain, itolere Jodea batane, Samaria batane, naaonjoainuri sacutaainchuru amuhemujueein canu ere beebijiha curiquicheein, itolereneein chauratane sacutaain canu coitucuuruhane coinara,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

⁹ Niritoha acaauru raine jaun jetaote, coarajeeuruhane jana jetao, dede sacari jana nitajeeoriin dedeeu cauha cue Jesoso.

¹⁰ Nii jaun jetaote, coarihurenihane jaun, cuu caaijie cojoaelaauruhane jana jetao, somaratohanai que cajionequiin acaauru rene ecoocure coroatajai anjeraauru

¹¹ Nitohaneein ecocohin jetaote:

“Chanuna dede cojoaelaachete Calileea cocoaichacuru. Nii coarajeeichene jana dedeeu cauha cuhane rijijieeinte, coaiten turuha ureein Jesusora,” naaure jetao acaauru rai.

Jodasi coreenraniha Matiasi raauruhane

¹² Nii jaun jetaote, nii Oliboneein curuajaain nenea ichatane ucuunno neuru caje cauha cuure Jerosaleeun, Jesusohacha cocoainauri afosotooru, ichuunnejeein le oaraanca metoro fautaeriin nebetacanaa janonaa bana amuuruha cachaaurune jerecuruha Jorioocurune itaanejeein.

¹³ Inae nii neseeu turuhin jetaote, ecuunetiin coroatajaain coaranai loreri asaae sinii aihuruhane jaun jetao, iniha cuure ita caaijie, Fedoro, Saantiaao, Joaan, Aanderesi, Ferifi, Tomasi, Bartolomee, Mateeo, Arafeeo calaohi Saantiaao, chaen, Selote naaurunaja- Simoon, chaen, Saantiaao calaohi- Jodasi, naaonjoaainunri.

¹⁴ Satiin nii afosotooru jetaote, inetono janonaa bana ita taojiaain, Cana Coanera bajae bajaecururejetelu, Jesoso nejeraauru, chaen neba Mariha, chaen leeochoauru enecuru, naaonjoaainunri aina.

¹⁵ Nii cojoanonaa bananeein jetaote, ita taojiaaure lefasha coroata chooncaain nenacaauru- Cana Coanera Calaohi Jesoso esenetaeraauru. Nii jana jetaote, acaauru cataaun nichaauraain jetao, acaauru rai:

¹⁶ “Jesocurisito coreniha canejeraauru, inae Quiricha Inoaensi cuhane laenaerateein Rabiri que beratihalu Cana Coanera Suujuene rijijieein situhanetene. Nii jaunte Jesoso mucuha cunacaauru aina cue Jodasi, acaauru rai beranu que.

¹⁷ Canacaanu aina nere beranu quete niqui ranojineein nelu. Nete nitohaneein ichae.

¹⁸ Nii Jodasi jetaote, coretecuruhane jaan coriqui coreniha atane coretihane jaun jetao, nii baiha nemarote. Nemarotihane jaun jetao, couturi que chujujuaain tacaane jaun jetao, nefohitoha rai surine jaun, jianacoon chatolene cacha suri.

¹⁹ Nii coitucuhinte, nii atane curuaateure Jerosaleen cocoaichacuru Areseramaneein. Acaauru ere cuhane, ‘Areserama’ naanete, ‘Ichana corecoriqui coreniha ranojoin atane.’ naane aite.

²⁰ Cana Coanera Quiricha Inoaensi- Salmo cuhanete:
‘Rai loreri quete jaole que.

Nihei nasaae ichoai.’

naain laenanohineein ne. Chaen techu:

‘Niicha ichaneni neein nenea
icharaaunu quete enoe

coreenranu que leeocho cacha.’

naain, Cana Coanera Quiricha Inoaensi cuhane laenanohineein ne.

²¹⁻²² Nete, cau canacaanu aina neeure- Cana Curuanaa Jesoso baotisa Joanne caje coauneein- dedeeu cauha cuhanereein tiaaajoaain- canacaanu corihaniha amuhemuhenaacauru cachaauru. Aihana jaun, canacaanu lechoonca coroatajanu que, chunocoha acaauru caje enohanete caohachare, canacaanu aina, esinae rauhijiriin ichanaa Jesusone coaracuruhane jaun, canacaanu aina beraanu que,” nae jetao Fedoro.

²³ Nii jaun jetaote, “Barasaba Josto” naain acaauruhacha curuaatei Jose, Matiasi, naaonjoainuri, jelai ita rohan tenajaain jetao, niicha jerei biha acaauru rai Cana Coaunerane caina jetao:

²⁴⁻²⁵ “Cana Coanera, iite saatiin cacha suujua coitucuera neein neeicha. Iite, canacaanu que nii coitucueratena naineeicha. Chariji, caa coroatajaihuri caje nainere, niicha jereeineein nosa coreniha cunaa jerena jaun cunaa coreenraniha, iicha teei amihanena ichana nainereta,” naain jetao, Cana Coanera bajaaure acaauru rai.

²⁶ Niritiin Cana Coanera bajaauruhane baiha jetaote, niha ajeri catu, cojunaca siriina jaun, “Cojunaca siricha mucuerate aca nereeincha,” naauru

jana jetaote, rauhijiriin nii cojunaca aina nenea mucue Matiasi. Nii rijiee-oritiin jetaote, lechoonca coroatajaaure Jesocurisito letonocuru, lechoonca leinjiin neeuruhane baiha.

2

Fauha uha Cana Coaunera Suujuene

¹ Jorioocuru beseta Feentecosetesi janonaa bana nihane jaun jetaote, satiin le laurijieein ita taojiaain neeure, Cana Coaunera bajaauruhane coina Jesocurisito esenetaeraauru.

² Nii jana jetaote, cuu le lorerijieein satiin codohacooruhana jana, luhecotariin tonijiaain cujuana rijitiin fauha uhe Cana Coaunera Suujue dede caje.

³ Nitohaneein tonijiaain fauhin jetaote, nii satiin- ecu nenacaauru sujueniha neeoritiin, acaauru bichohe naainetiin, usi lanaro tocohanein lanalanaaonanae.

⁴ Nii aina jetaote, nejelau nejelaauru, lauri laurichuru caje uhin cuu turunacaauru cachaauru rai, acaauru ere cuhane ereeure satiin Jesocurisito esenetaeraauru, erelanaaca Cana Coaunera Suujuene rijijieein.

⁵ Nii bana jetaote, cuu nii Jerosaleeun turuhin neeure lauri lauri atane sacutaainchuru caje unacaauru- Cana Coaunera aitoonjoa rijijieein ichaonacaauru Jorioocuru, ecu Feentecosetesi beseta bitoaaauruhane coina.

⁶ Nitohaneein inae acaauru ichoaae fauha Cana Coaunera Suujuene jana jetaote, tonijiaain ereeuruha Jesoso esenetaeraaurune jana jetaote, satiin codoonetoore nii lauri lauri caje unacaauru cachaauru, acaauru ereeuru cuhane aitocuruhane aonaain. Nitohaneein jetaote, suujuanu inaaoritelanaala

⁷ cojoaelatonajaain:

“Calileea cocoaichacuru nihanatiin,

⁸ inasiina cana ere cuhane aitocure aonacaachene coina.

⁹ Caute nihacache itolere sacutaain caje uhinichaachene, Partia batane caje unacaauru, Media batane caje unacaauru, Elam batane caje unacaauru, Jodea batane caje unacaauru, Capadosia batane caje unacaauru, Poonto batane caje unacaauru, chaen Asia batane caje- unacaauru,

¹⁰ Firijia batane caje unacaauru, Paanfilia batane caje unacaauru, chaen Egipto batane caje unacaauru, tajiha Sirene bujua nenea Libia batane caje unacaauru. Chaen techu, cau neeure cana aina Romanocuru netonai.

¹¹ Acaauru tabaaurute Jorionecure. Jana leeochoaurute, Jorionecurenihane saiijieein Joriooneein nerotocure. Chaen techu cau neeure cana aina Cureta batane caje unacaauru, chaen Arabia batane caje unacaauru, naaonjoaainunri. Nitohaneein araai laurii caje uhacachene saiijieeinte, satiin lauri lauri caje uhin nichaachene ereeuru cuhane Cana Coaunera coroaecuruhane jana aonajihancache,” naain jetao satiin cojoelatoore.

¹² Nitohaneein cojoelatiin jetaote: “Chatohanihana,” naain ita caje bajaee bajaacure satiin.

¹³ Jana acaauru tabaauru jetaote: “Chaquena ereeure caa ajenacaauru,” naain acaauru batocure.

Cachaauru raite ere Fedoro.

¹⁴ Nii jaun jetaote, lechoonca leinjiin aina ecu nenacaauru afosotooru aina nichaauraaain jetao tonijiaain:

“Aonacuche satiin Jorioocuru. Satiin cau Jerosaleeun neiniquichene raina aitoreeunni coitucuhichene coina.

¹⁵ Coatiha aitocohichene jana, aansijiinijin ajeeuruhi caa cachauruta. Inasiina jaiti janoneniha natiin ajeeurureta. Ena nuna macojiu teejiha enoto natiin, cha caaunna ajeeurure.

¹⁶ Nete catohanihane coina, inoaenlu inae aitiin besihalu Cana Coaunera Ere bera inoaensi Joherine rijijieein:

¹⁷ 'Inara rai quiicha tei janonaa besautelalaje raina, satiin chauratane que nenacaauru choae canu suujue letoareeunnicha.

Nii banate, quiicha chana jerei coaraain beebejiha cuurureein canu coreniha, inara nefoerateeurura. Enamanaacuru niha natiinte, acaauru que quiicha coaratei coaracurureeincha.

Binaacuru nihanatiinte, quiicha coaratei coaraa cuurureein acaauru sinihura. ¹⁸ Nitohaneein inae cutihane banane, saain canu cachauru, enecuru, quichauru, naaonjoainuri choae canu suujue letoareeunni canu ere beebejeeuruhane coinara.

¹⁹ Chaenna, naain dedeeu jataain cojoaelanaacojoai coaratiha cureeunnicha. Jerichanejeeinachu, chauratane que coaratiha cureeunnicha. Nii banate ecooca cureein ichana, usi tabai, suruaa neeonjoaain, naaonjoainuri chauratane sacutaaincha.

²⁰ Nii banate conoenereein enotora. Jana atenete, ichana tocohanai jana niha cureeincha. Nitohanihate cureein inae ichuun nejeeonriha turu rai niha inara Curuaanaane janara. Nii cojoanonaan banate, coasinacaain elunareeincha. Nerinaain nii caje nichotei cachata.

²¹ Nete, cairichaaajoaain coaraa Cana Curuaanaane coina bajaee bajajeein ichaonacaauru, satiin nii caje nichotiha cuurureeincha.' naain nere bera inoaensi Joheri que beratihalu Cana Coaunerane rijijieeinte, inae caa aihane jana coaraquichera.

²² Aihana jaun, caohachaain rautaaain aitocooaunne aonacuchena, caa que erete aonaquichera Israaeli cocoaichacuru. Satiin coarajeeichene notara-caete, itolere ichaain inara notaarate Nasarete cocoaicha- Jesoso que Cana Coaunera rai letononeein nihane coitucuhichene coina niquicha.

²³ Nete, inae inoanlu nitohaneein teeichene coina, niicha jerei rijijieein ichaa Cana Coaunerane jaun, inara rai tiha nii terane jana, amaa in teeiche nechu aansai cachaauru raine jaun, coroso que teein sohin jaaorelu.

²⁴ Nete onaa caje ichatelu Cana Coaunera, onaa caje colucohin, amuritonaa nainesiniha onaane jaun.

²⁵ Inoanlu jaiti caa chauratane que turueniha Jesocurisitone janate, aitorichaa in Jesusone rijitoein:

‘Tolere janonaa banate,
cacorataanereein Cana Curuaanaara.
Aihana jaun,
nerinaa in chatohaneein canu terata.

²⁶ Nii jaaunte,
raotojoein rachoojoein ne canu suujuara.

Chaen nechu,
chaque casilanaala raotojoein ichaaon,
²⁷ curu cuhane nitajiha canu jaberecone nainatejelanaala,
niheichu
setuha canu jaberecone nainatejenereeinine jaunra.

²⁸ Iite canu que,
onaa caje ichananaja coarateeicha.

Nii jaunna,
raotojoein rachoojoein nereeunni,
narichaa in Jesoso, Cana Coaunera raine rijitoeinte belu curuaanaa inoaensi Rabiri que beratiha Cana Coaunera jaun.

²⁹ Jesocurisito coreniha canejeraauru, jerecuchene esinae rauhijiriin inara rai aitete aonaquiche. Nii coitucuhichene rijijieinte, ohalu cana foeratera Rabirine jana, conautecuruhane jaun cau ne rai natanebana.

³⁰ Nete, esinae rauhijiriin rai nere bera inoaensi niha Rabirina jaun, rai nichoala- cana curuaanaa- *Rey* neein tihane coina, rai besihalu Cana Coaunerane jaun, coara rijijiein coitucuelu- curuaanaa inoaensi Rabiri:

‘Ii ichoala ichoalacuru calaohite, Jorioocuru curuaanaa *Rey* niha cureeincha.’ naa in que coitucueratiha Cana Coaunerane jaun.

³¹ Nii jaunte, inoanlu jaiti turueniha Cana Coaunera letono- Mesihazine jana, nota que coara rijitoein:

‘Naaonjoaante, turuha ureeincha. Nihei nitajerinaa in rai jaberecota. Niheichu ecu seturinaa in. Oo cajete ichanareein Mesihaseicha,’ naa in caohacha nainejee in jitariin coitucuhana jaun, Jesoso coara rijitoein belu curuaanaa inoaensi Rabiri.

³² Nii jaunna esinae rauhijiriin bihalune rijijiein, canaacaanu netonai, canaacaanu nota que ichanaa Jesusone coaracaanu, ichatiha Cana Coaunera jaun.

³³ Nitohaneein ichateeinte, enacoaunee in dedeeu rae Cana Coaunera, rai raotono nichajai que, aina jiniiquiin nihane coina. Chaaen techu, nitohanee in dedeeu raain, nii rai niicha tenaa jerei rai Suujue te. Niite, caa inara notaracae canaacaanu nainetiin chaluhanee jaun, satiin coaraa in aonaquiche. Aihana jaun, inae laen coitucuhiche raotojoein.

³⁴⁻³⁵ Coatiha Cana Coaunera ere bera- curuaanaa inoaensi Rabiri, dedeeu iniha cuhilu. Cana Coaunera Calao hi Jesusote iniha cuelu. Nii jaunte,

“Iite satiin Curuaanaa neeicha.
Cau caraaotono nichajai que carohan nelaurihaau,
ii que nejeratenacaauru amuritohine coina
ichacaunne reentiaa incha,”
naa Cana Curuaanaa rai Cana Coaunera,’

naain Jesoso belu Rabiri, beratiha que Cana Coaunerane jaun.

³⁶ Aihana jaun, satiin Jorioneeichene raina caa beeun raotojoein coitucuhichene coina. Nii coroso que teein inaraacha focoi- inaraacha atinai Jesosote, satiin Curuaanaa Mesihaseinein te Cana Coaunera,” naa Fedorona jaun jetaote,

³⁷ que suujua rohecaain, jataaen inaderaain:

“Jesocurisito coreniha canejeraauru, cha charihacaanuta,” naain bajaauruhane jana jetaote:

³⁸ “Cana Coaunera notaracae baaso ichaain, osa que nesaruhin naosateein, naaonjoaain neeichene jiaanein, Cana Curuaanaa Jesocurisito coreniha nebaotisaerateeuche satiinte, inara osa caje inara mitaain, inara rai- rai Suujue teeine Cana Coaunerara.

³⁹ Catohanein tihane cointe, inoaelu beratelu Cana Coaunera. Niite nenacae inara caohachanu neein ne, satiin inara calaohichuru aina, satiin coriaae nenacaauru raine maajein. Satiin niicha cotihacuri raite, rai Suujue tiha cureein Cana Curuaanaa- Cana Coaunerara,”

⁴⁰ naain acaauru suujuatiha, nii cachauru- baasonein ichaonacaauru caje mituuruhane coina, Fedorone jaun jetaote,

⁴¹ nii niicha beebejei esenetaain tonoraeraauru jetaote, baotisaain cojounacatenojoein, Jesoso esenetaeranein neure, nii bananein nichata oaraancai cachauru.

⁴² Nii jaun jetaote, satiin rauhijiriin ichaaoe, relanajaauruha nii afosotoorune rijijiein, ita suujua rijitoein jiniiquin ita coroatajanein, ita taojiaain ita aina Cana Coaunera bajaain, ita aina jiniiquin lenonein naaonjoaunre.

Raotojoeinte ichaaoe Jesocurisito esenetaeraauru.

⁴³ Nii jaun jetaote, satiin cojoaelatoore, itolere ichaain- cachauru no-taaratiha afosotooru que Cana Coaunerana jaun.

⁴⁴ Satiin nii esenetaeraauru jetaote, ita suujua rijitoein neein, ita rai chaelai sirichuruhane ita sihure ita acatiha tacaain.

⁴⁵ Chaelai acaauruhacha sirii que necoreteeuruhane nenainetiinete, ita aina nii core- coriqui teein ita rai leruhin raare, raotojoein latecuruhane rijiinanaain.

⁴⁶ Cojoanoonetoein jetaote ita taojiaaure, ita taojiaauruhana jaan coloheri- Teenforo asae. Rai lorerichuru asae nihanatiin jetaote, ita taojiaain, ita rai lenone chaluhin lenonecure jiniiquin, raotojoein rachoojoein

⁴⁷ Cana Coaunera corojeein. Chaen jetao techu, caohachain neeuruhane coaracure satiin ecu nenacaauru cachauru.

Cojoanoonetoeinte, niicha ichoteratecuri tiha acaauru aina, Cana Coaunerane jaun nejeeotejein sacuure.

3

Nerautaa leinjiin bacosane

¹ Nuna macohi choae teejiha enotone jana jetaote, nii ita taojiaauruha Jorioocuruna jaan loreri Teenforo asae cuure Fedoro, Joaan, naaonjoainuri cuu Cana Coaunera bajaauruhane coina. Jelai rijiu enoto tiaajianaain jetaote, ita taojiaaure satiin Cana Coaunera bajaauruhane coina.

² Nii jana jetaote, nii Teenforo acujuaniha ne leinjiin bacosanein ne-janoa caje coaunein nena cache. Cojoanoonetoein jetaote, nii Teenforo acujua- Caohachajeein- acaauruhacha curuhateihu amaain teure, coriqui bajaa ecu enonacaauru cajene coina.

³⁻⁴ Nii jana jetaote, enooru coina iniiijina cuuruha Fedoro aina Joanne jana jetaote, acauru caje coriqui bajae nii bacosa. Nitohaneein coriqui bajaa acauru caje, nii bacosane jaun jetaote, coarajeein jetao:

⁵⁻⁶ “Aonaunra,” naa nii bacosa rai Fedorone jana,

“Chelai teuruhane coina jecha aite,” naain acauru coarajihane jana jetaote,

“Nihei nohane canacaanu rai coriqui. Nena quiicha sirii tereeuni iche-icha. Nasarete cocoaicha Jesocurisito coreniha, nimichuhin nichaauraaain amunte coaracaara,”

⁷ naain nii bacosa biji- raotono nichajai que mucuhin michuha Fedorone jana jetaote, nii rijieeoritiin caohachanainejeein nerautae nii bacosa tijia aina- rai tajichocuru.

⁸ Nii jaun jetaote, nimichuhin nichaauraaain, nii ita taojiaauruha Jorioocuruna jaan loreri Teenforo asae enoha cue jeluhate jeluhatiin Cana Coanera coroejeein.

⁹⁻¹⁰ Nitohaneein nimichuhin nichaauraaain amuhin, Cana Coanera coroeacane coaraain jetaote, satiin cojoaelatiin coasichure situuruhane nainein Teenforo bacuujuu- Caohachajeineein- acaauruhacha curuaateihu lauhequiin coriqui bajaera nihane coitucuhin.

Teenforo chajeneein nena loreri Salomoonneein- acaauruhacha curuaateihu neein ereerejiha Fedorone

¹¹ Nitohaneein jetaote, Fedoro aina Joaan caje coriaae nalunaa jerene nii bacosa nihane caje nerautaanaa cacha. Nii jana jetaote, Teenforo chajeneein nena loreri Salomoonneein curuajaain nena asaae neuruhane jaun, soronein ruhanijaaaintiin cuhin cojoaelatiin coarajeeure satiin nii cuu nenacaauru cachaauru.

¹² Nii jaun jetaote, acauru rai:

“Chanuna canacaanu cojoelatohichete Israeli cocoaichacuru. Coatiha canacaanuhacha nejeein nihane nerautarihei caa cachata. Niheichu jataain leeochoauru amurijiriin, Cana Coanera ere tonoraeranein nihacaanune jaun niheinta,” nae Fedoro.

¹³ Niritiin jetaote:

“Nii cana inoaensihuru- Abaraaun, Isaca, Jacobo, naaonjoainuri coanera- Cana Coanerate, jataain nelateein nihane coina, cocoaainain rai letono Jesoso letoaelu. Acate, nii cocoainanacaihuri rai teeichene jana, jiaanena jeriha coberanadoro Filatone saijieein, caohateein jianena jereneichelu.

¹⁴ Nitohaneein caohachanejesina ichara nihanatiinte, jianena jeriha Filatone jana, caohateein neeichelu. Coinanaa, nechua aansai sonajaainein nena jianeratequichelu.

¹⁵ Nitohaneeinte, nii ichaonaa tera sohin joerateeichene jana, ichatelua Cana Coanera. Canacaanuna, nii ichatiha Cana Coanerane coaraneein nihacaanu.

¹⁶ Nii Jesoso corenihate nerautae caa cacha- inaraacha coitucuicha. Jesosohacha corenihate, caochanainejeein nerautae caa cacha inara notara-caaera,” naain jetao:

¹⁷ “Acanihane coitucueeneichene jaun, sohin joerateeichelu inara curua-naacuru aina jiniiquine coitucuhanu raotojoeincha canejeraauru.

¹⁸ Nitohaneein situhin nihanetene. Inae nere bera inoaensihuru que, ‘Naaonjoaate cairichaaeriin inae nirijieein cuaajeein sohin jaoha cuurureeincha,’ naain nere bera inoaensihuru que beratihalu inoaenlu Cana Coanerane jaunte, Cana Coanera ere nainaane coina, nitohaneein nii

inoaenlu- inara coroatajaneraaunu que- niicha letoanaa jereilu Mesihasi teeichelura.

¹⁹ Aihane jaun, chatohaneein baaso ichaain neeichene, suujelanaala jitariin beein, jiaaneein Cana Coaunera ere tonoraain neeuchete caseteco coaraquichene rai neeichene caje inara ichotemiin- Cana Coaunera.

²⁰ Chaen techu nitohaneein neeichene, nii inoaenlu- inara coroatajaneraaunu que- niicha letoanaa jereilu- Mesihasi- Jesoso letoareein nacoauneeincha.

²¹ Nete jaiti itolere rucuheca Cana Coaunerane reentiaan, dedeeu niha cureein nere bera inoaensihuru que, inoaenlu beratiha Cana Coaunerane tocohaneeincha.

²² Nii quete, cana inoaensihuru rai:

‘Caa nere beraneein caletohane rijijieeinte, inara caje nacoauneein rai nere bera letoareein Cana Coaunerara. Itolere que tonaane, nere tonoraain neeuchera.

²³ Nere tonorana jeriheichurute, caohachanainejeein nitajiha cuurureeincha.’ naain belu cana inoaensihuru rai Moisesa.

²⁴ Caritiinte aitoroaeetoorelu Cana Coaunera ere bera inoaensi- Samoeri caje coauneein satiin nere bera inoaensihuru, catohaneein turuhane quera.

²⁵ Nii jaun inarate, nii nere bera inoaensihuru que beratihalu Cana Coaunerane rijijieein, nii naitoonjoa sirichaneein neeichera. Chaen techu, inoaenlu cana foeratera inoaensi- Abaraaun rai:

‘Satiin caa chauratane que nenacaaurune, caohachaain teratiha cureeunni ii nefoerateeuru coreniha.’ naelu Cana Coaunera, cana foeratera inoaensi- Abaraaun rai.

²⁶ Niritohane jaunte, oo caje nii Calaohi ichateein, jauriaanejeein inara rene letoaelu Cana Coaunera, nii coaraain neeichene, baaso ichaaechajeein neeichene jianeein neeichene, inara coroatajaneein nihane coinara,” nae jetao Fedoro, nii cuu nenacaauru cachaauru rai.

4

Cocainanacaihuri acatiha neeuruha Fedoro aina Joanne

¹ Niritiin jaiti cachaauru rai ereereeca Fedoro aina Joanne jana jetaote, tajiha turuha uure saseredotecuru, Teenforo beraihurera- folisihacuru- curuaanaa, sadoseeocuru, naaonjoainuri.

² Turuuruhanane jana: “Coaraanachuinti oo caje ichana nainiha cachana jaun, oo caje ichanaalu Jesusone. Nii jaunne esinae rauhijiriin oo caje ichana nainiha cachane coitucuhacaanu,” naain cacha relaauruha Fedoro aina Joanne aonajeeuruhana jaun jetaote, obaecure sadoseeocuru: “Nihei chunei onaa ichatera. Nihei Cana Coaunera niha natiin onaa ichatena nainiheita,” naain cachaauru relaauruhana jaun.

³ Nitohaneein obajeein jetaote, Joaan aina curuataain Fedoro mucuhin amaain, inae sonaina nihana jaun, caresero cuhane tenajaain cuu janoaeratenajaure.

⁴ Nii inatiin jetaote, atiin esenetaaure nii cuu aonajeeurera- arajii cachaauru. Nii jaun jetaote, ita que joraain quichaauru nejesina janijiin, saogui oharaancaelalajeein Jesocurisito esenetaeraneein neeure, enecuru, canaanaihuru, naaonjoainuri janijilanaala.

⁵ Nii cojoanoo jetaote, nii que ita rai ereeuru coina, Jerosaleeun ita taojiaaure Jorioocuru curuaanaacuru, satiin acaauru bichauhenaauru, chaen Cana Coaunera Quiricha Inoaensi que cacha relaaurera, naaonjoainuri.

⁶ Chaen jetao techu, cuu neeure saseredotecuru curuaanaacuru Anasi, chaen Caifasi, Joaan, Alejaandoro, satiin nii saseredotecuru curuaanaacuru araaichuru, naaonjoainuri.

⁷ Acaauru jetaote, caresero caje rocoeratenajaain, Fedoro aina Joaan raerateein, acaauru cataaun tenajaain acaauru rai:

“Cha cocoainanacainein inara tihane aina caa aaicheta. Cha corenihata,” naain Fedoro aina Joaan caje bajaauruhane jana jetaote,

⁸ coroatajaniha Cana Coaunera Suujuene jaun, cha que casilanaala jetao:

“Aonacuche satiin caraaichuru curuaanaacuru, satiin Israeli cocoaichacuru bichauhenaauru.

⁹ Nii cunaitenaa rai caohacha ichara coitucunaa jereein bajaachene jaunna, inara rai berichaanuhincha, coitucuhin neeiche satiine coinara. ‘Nitohaneeinna nerautaa caa cachate.’ naain coitucuhichene jerena caaura.

¹⁰ Satiin aonajeeichene urichoone berichaanuhin, satiin Israeli co-coaicha neeichene coitucuhin neeichene coinara. Nii coroso que terateein-inaraacha sohin- inaraacha joerateilu Nasarete cocoaicha Jesocurisito- oo caje Cana Coauneracha ichatei corenihate, caohachanainejeein cunai caje nerautaaain, caa canaacaanu aina inara acatiha ne caa cunai caje nerautanaa cachara. Inae satiin, inara nota que, caohachanainejeein nerautaane coaraquichera.

¹¹ Caa cache rautaera- Jesusote, letoae Cana Coaunera, satiin cache coroatajaneraaunu que niqui. Nete, nere aonana jerelanaala, que jaolequiin neeichera.

¹² Acate letoae Cana Coaunera, nabana nitajeein nihacachene coataara. Nihei chunei, leecha cache tihei Cana Coaunera, caa chauratane queta. Leinjiin acaachate, chabana nitajenaa charanejeein nihacache jaanu teraanu que- letononeein nena ne, itolere baaso caje- jianacoo cana mitaeraanu quera,” naa acaauru rai Fedorona jaun jetaote:

¹³ “Caaurute, Jesoso aina amuhemujeein nerelanacaauru nera. Coatiha jataain cana tocohaneein, caohatiin- quiricha inaaaurera niheita. Nete jataain coitucuera rijitoojeein, erenaa inaaure caa cachaaaurura,” naaure cojoaelatiin nii cocoainanacaihuru, cha que casilanaala ereeuruha Fedoro aina Joanne jaun.

¹⁴ Chaen, cuu acaauru aina, chujuhecoha nii cunai caje nerautanaa cachana jaun jetaote, nii chaque tonaain erenaa nainecurene.

¹⁵ Nii jaun jetaote, nii ita taojiaauruhana jaan caje, mitaeratenajaaure. Nitohaneein, mitaeratenajaain jetaote, cuu nejesinajeein, ita cotaicha rijitiin:

¹⁶ “Cha charihahacache, caa cachaaauru ainata. Itolere caa Jerosaleeun nenaacauru cachaaaurute, cojoelanaacojoai ichaain, caa leinjiin cache rautaauruhane coitucuurera. Nii que, nainihe, ‘Casaje.’ naain, irihacacheneta.

¹⁷ Coanete, taeneein cuajeein, Jesoso que- cache relaaauruhane coataa, nii caohatichaachete jianecurumiin, nabana chunei cache rai, Jesoso que ereein neeuruhane coataara,” naain jetaote,

¹⁸ Fedoro aina Joaan cotijiaain:

“Jiaonriha Jesoso coacuhin que ereerejeein chunei cache relaaain neeichenera. Nii jianeecachuchera,” naauruha acaauru raine jana jetaote:

¹⁹ “Inara suujua coaracuche jauriaanejeeincha. Inasiina Cana Coaunera ere tonoraacaanune jianein inara ere tonorarihacaanu, Cana Coaunera ere tonoraacaanune colaihaje tacaainta.

²⁰ Nainihaacaanu nii que ereerejihacaanune jianichaanuneta. Inasiina, canacaanu uricho que- canacaanuhacha aonai, canacaanuhacha coarai,

canacaanuhacha coitucui, naojoaihunri que cachaauru relanaa jianeriha-caanuta,” naain tonoranaacuruha Fedoroorune jaun jetaote,

²¹ cache relaauruhane caohateein:

“Nenacaen nitohanai ichaain, sacuhichenena, jelai choae jauhecotojoeriin inara casetecarichaanuhincha,” naaure jetao, acaauru rai cocoainanacaihuru.

Nitohaneein jetaote, casetecanajaelanaala, nirijieein jianenaacure. Jianenaana jerecuruhi jetao niqui. Ne jetaote, nii cache rautaauruha Fedoroorune coaraain, Cana Coaunera coroaecuruha satiin ecu nenacaauru cachaaaurune jaun jetao acaauru jianecure.

²² Nii cojoelanaacojoaain nerautanaa cache jetaote, jenachoonca jaanaca amurijiri.

Cana Coaunera bajaauruha Jesoso esenetaureraauru, acaauru lararajihane coina.

²³ Nitohaneein jianenaacuruhana jaun jetaote, nii neeuruha acaauru leeochoaurune jaun, turuha cuure Fedoro aina Joaan. Cuu acaauru rene turuhin jetaote, “Naaonjoaainte, canacaanu teure canacaanu casataain, cana araachuru bichauhenaauru, saseredotecuru curuaanaacuru ainara,” naain jitariin, nii acaauru leeochoauru rai beeuruhane jaun jetaote,

²⁴ cuu jiniiquiin, aonajeeuruhane baiha:

“Cana Coaunera, iite cana janonaa coauneraneein neeicha. Iite cana rai dede, chauratane, cucuana, naaonjoaain coauneraneein neeicha. Iite itolere cautenurijihuru coauneraneein neeicha Cana Coaunera.

²⁵ Iite, ii Suujue que berateein, ii ere bera inoasesi Rabiri que berateein:

‘Chanuna joaereein
rai suujua auhacaain
nererojoecaaure
laurilauri nenacaauru cachaauru.
Chanuna nitohaneein
baasoneein suujua coaracure
inacojoein cachaauru.

²⁶ Chaen techu

Cana Coaunera amurijiriin nenea coacuhin,
nii niicha letoai Mesihasi que nejerateeure
cana rai chauratane coaraneein
que nenacaauru aina *reycuru*.’

naain aitiin berateeilune jaun, niritiin bihalu ii ere bera inoasesi Rabirine rijijieeinte,

²⁷ Romanocuru curuaanaacha tei Jorioocuru curuaanaa Foonsio Filato, Jorioocuru *rey* Erodesi, chaen nejelau atane nenacaauru, chaen Israeli-taauru, naaonjoainuri, caa neseeu netaojiaain nejerateeure, nii ii jerenohin icharaanu que- ii letono Jesoso- iicha janijii iicha rai Mesihasi ainara.

²⁸ Nitohanihane coina, inae inoaelu coacuhin ichaailune rijijieeinte, aihurera. Nitohaneeinte, aithoine nainaurera Cana Coaunera.

²⁹ Aihana jaun, enene caje coauneein, canacaanu casataauruhane coaraaine, jelai amuritoheriin canacaanu corootajaneena, cha que casilanaala, cachaauru rai, ii ere beebjihacaanura, Cana Coaunera.

³⁰ Chaen, laraajiin itolere ichana nainichaanune jaannu teeu, canacaanu rai, cunaitenacaauru rautaaain, cojoelanaacojoai ichaain naaonjoacaanune coina, esinaae rauhijiriin nii ii letono Jesoso letononeein nihacaanune coaracuruha satiin cachaaaurune coinara,” naain jetao jiniiquiin Cana Coaunera bajaature.

³¹ Inae Cana Coaunera bajaauruhane nainaaauruhane rijieeoritiin jetaote, nerurujuaa nii netaojiaauruhana jaan jelaiine jana, acaauru suujuau neeoritiin, acaauru suujua lararajiae Cana Coaunera Suujue. Nii aina jetaote, chaque casilanaala, chaque tonajelanaala, satiin cachaauru notaracae laraajiin, Cana Coaunera Ere beebejeeure.

Satiin rucuhelete, satiin acaauru raineein ne.

³² Satiin Jesoso esenetaeraauru jetaote, jataain arajiin ita aina neeuruhane saiijeein, ita suujua rijitoejin coacuhin jetao, “Coatiha leenjiin cana rainuhachanu que, nihei caa canaacha sirii rucuheleta. Satiin cana raineainte nera.” naaure jetao, satiin, ita rai. Nitohaneein jetaote, satiin raineein ne nii itolere acaauruhacha sirii.

³³ Nitohaneein jetaote, jelai choae jauhecotojoeriin, laraajiin, oo caje ichanaa Cana Curuaanaa Jesusone beebejeeure jetao nii afosotooru, itolere ichaain, acaauru coroatajaniha Cana Coaunerane que cachaauru notajaain. Nitohaneein jetaote, jelai choae jauhecotojoeriin, satiin, acaauru coroatajane Cana Coaunera.

³⁴ Nii jaun jetaote, nii chunei leenjiinejeein, chaque lanaain neeurene. Tabaauru atane sirichauru, tabaauru loreri sirichauru, naaonjoainuri jetao, que necoreteein,

³⁵ nii afosotooru rai uhaain niicha raauri coriqui teeure, latecuruhane rijiinanaain acaauru rai luruuruhane coina.

³⁶ Coaraaunachuinti jetao, nii acaauru jana nenea Lebita- Josenein curuajaain nenea- Chifere cobena que nejanohanaa- Berenabeeneein afosotooruhacha curuaatei. “Berenabeen” naanete, “suujua nunaera” nae.

³⁷ Nii cacha jetaote, atane sirihana jaun jetao, que necoreteein, coreniha coriqui raain jetao, jitaain nii coriqui tee, afosotooru rai.

5

Osa que nesaruhin, nohaneuruha Ananihasi, Safira, naaonjoaihunrine

¹ Nejetaote acaauru aina ne leecha cacha- Ananihasineein curuajai, rai comasai Safira aina. Aca jetaote, nii comasai aina leenjiin atane que necoreteein,

² ita suujua rijitoejin leruhin rai core raain, esi rijijeein jitariin amaera rijitiin: “Nocoa coriqui,” naain afosotooru rai teeure.

³ Nii jana jetaote,

“Ananihasi, chanuna ishujua cuhane enoha Moconajaerane rijitoejin, Cana Coaunera Suujue rai nohanena jeree leruhin coriqui raain.

⁴ Nihei chunei ichei, ‘Caa atane que necoreteeura,’ naain ereein neita. Nitohaneein, eletoaera que necoretenaa lanaalate, icheineein niha satiin coriquine maajeein inatiin, leruhin raain nohaneicha. Nii atane necoreteeina jaan, coatiaa nejelau raineein nihein. Nii jaunte niqui, satiin, coriquine maajeein icheineein nera. Chanuna nitohanai ichana coacuhin ichaai. ‘Canacaanuacha jecha coritaai,’ naai jerihane niqui. Nete, Cana Coaunera notaracae canacaanu coritaai,” naa Ananihasi rai Fedorone jaun jetaote,

⁵ cuu aonajeeorihane baiha, tocojoaain tacaain, inae cuu ohe Ananihasi. Nii coaraain jetaote, satiin nii coasichure banetojoelanaala nii ecu neein coarajeeurera cachaauru.

⁶ Nii jana jetaote, tajiha nichuuntaain coaraain, rai jabereco conajaain amaain conautiha cuure cachaauru.

⁷ Nii baiha jetaote, nichata oraai cuhane, tajiha turuhin enoha uhe nii onaa Ananihasi autana Safira: “Naaonjoaara,” naain coitucuelanaala, caohachanaenetojoein.

⁸ Nii jana jetaote:

“Esinaena rauhijiriin, nii beeichene jeeoneei coreneein, inara rai atane que necoreteeiche,” naain bajaa Fedorone jana jetaote:

“Ejeen. Nii bihacaanune jeeonejeeine, necoretihacaanuchera,” naane jana jetaote:

⁹ “Chanuna ita suujua rijitojoein, Cana Coaunera notaracae canacaanu coritaquiche. Nota tajiha uujueeuruhache ii sinijera amain, conauteraauru cachaauruchera. Inae itonaa amaaururichaainchera,” naa Fedorone rijiee-oritiin jetaote,

¹⁰ Fedoro tija asaae tocojoaain tacaain, cuu ohe nii ene. Nii jana jetaote, rai lana conautecuruhane caje turuhin, enoha cuuruha nii cachaaurune jana, inae oha nii enene jaun, rai jabereco amain, rai lana rohan tein conautecure.

¹¹ Nii jaun jetaote, banetojoelanaala coasichure nii satiin Jesoso esenetaeraauru, satiin nii nitohanihane coitucuurerane maajeein.

Afosotooru aina cuaain, itolere cojoaelanaacojoai ichaain cachaauru no-taaratiha Cana Coaunerane

¹² Nii afosotooru aina cuaain jetaote, itolere cunai caun cunaitenacaauru, bacosacuru, maosacuru, naaonjoaihunri rauterateein, itolere icharateein cacha no-taarate Cana Coaunera. Nii bana jetaote, nii Teenforo chajeneein nena Salomoonnein curuajai asaae ita taojianajaaocure afosotooru, satiin Jesocurisito esenetaeraauru, naojoainunri.

¹³ Nejetaote, nii chunei acaauru aina netaojiana jerecurene casi caun, jataain belainacuruha natiin.

¹⁴ Nejetaote, arajiin cachaauru enecuru netonaine maajeein Cana Curuaanaa esenetajeein nejeeotejeeure.

¹⁵ Nii jana jetaote, itolere cunai caun cunaitenacaauru mitaacoaain, cacha situnajaun bero auhaniha teeure, nela choae, rai rori choae, naajoaain, tabaauru que neconaa Fedoro beraerane, nerautauruhane coina.

¹⁶ Chaen nii Jerosaleeun rohan nenacaauru- neseeuuru nenacaauru cachaauru netonai nihanatiin jetaote, tajiha turuha uure itolere cunai caun cunaitenacaauru, itolere coitucuchuhi cairichanojoneein ichaonacaauru, naaonjoainuri uhaain. Niichuru jetaote, rai cunai caje rautanaacuruhane, jataain raotojoein satiin nerautaaure.

Afosotooru que nejerateeuruha cocoainanacaihunrine

¹⁷⁻¹⁸ Nii jaun jetaote, itolere cacha, acaauru belaihana jaun, nechujataain necoelai caun, nii afosotooru mucuhin amain, caresero cuhane tenajaaure nii saseredotecuru curuaanaa aina, nii oo caje cacha ichatena nainiha Cana Coaunerane esenetaaichuru- sadosseeocuru.

¹⁹ Nii jana jetaote, janotiin caresero bacuujuua joracaain, acaauru mitae Cana Coaunera letono- anjera.

²⁰ Nitohanein mitanajaain jetaote:

“Naain Teenforo cuhane enohin, cacha cataaun nichaauraain, cachaaru rai beebejeein, caa Ena- Cana Coauneraacha Tei Ichaonaa beebejeeuchera,” naain jetao, letoanajae Cana Coaunera letono anjera. Nii jaun jetaote, mituhin cuhin,

²¹ janohetiin nii Teenforo asaae enohin, beebejeein cachaauru relaaure.

Nii nainiha jetaote, saseredotecuru curuaanaa, chaen acaauru aina ne-nacaauru, naaonjoaihunri, satiin- acaauru bichauhenaauru cotihacure, ne-taojiaauruhane coina. Nitohaneein, ita taojiaain jetaote, nii afosotooru raerateeure, caresero caje.

²² Nii jana jetaote, turuhin nii caresero joracaain coaracuruha nii acaauru letonocuru- folisihacurune jana, nii leeinjiinejeein, cuu neeurene. Nii jaun jetaote, letoanajaurera rai, biha cuure.

²³ Turuhin jetao te:

“Caohatiin funojoineein, acujua naineeinchuru soondarooru que cao-hatiin beraichaaain nihanatiinte, joracaain coaracaanune jana, neeurene leeinjiinejeeincha,” naain beeuruhane jaun jetaote:

²⁴ “Nitohaneeuruhane, chachainti ichaa cuurureein nirijieein taeneein cuaajeeinta,” naaure, satiin saseredotecuru curuaanaa, saain Teenforo beraichacuru- folisihacuru curuaanaa, jataain nelateein nenacaauru saseredotecuru, naaonjoaihunrine jana jetaote,

²⁵ tajiha turuhin:

“Nota Teenforo cuhanete, cachaauru relaa neeure caresero cuhane inaraacha enoanojoihurura,” naain, acaauru rai beenajae leeinjiin cacha.

²⁶ Nii jaun jetaote, nii rijieeoritiin cuhin, rai folisihacuru amaain, ranajaa cue folisihacuru curuaanaa. Nitohaneein cuhin jetaote, inae erunajaain, acaauru uhae, chatohaneein cunaain dadanajaelanaala cunaain, chatohaneein tenajaauruhane, ajeri que bodosinajauruha cachaaurune coataa.

²⁷ Nitohaneein, turuanajaain jetaote, Jorioocuru curuaanaacuru, sasere-dotecuru curuaanaa, naaonjoaihunri acatiha tenajaain jetao:

²⁸ “Inae inara rai, nii cacha que, cachaauru relaaichene coataa aitiin, cao-hatihacaanulura. Nii saijieeinte, enanetojoein, nii jianena jereneeichera. Cha ichaquiche, nii que cacha relainta. Inae itolereneein Jerosaleeun sacutaain, nii que cachaauru relaaichera. Chaentechu, canacaanu que, ohalu nii cachane ujuaitena jerequichera,” naa acaauru rai, saseredotecuru curuaanaane jana jetaote:

²⁹ “Cacha ere tonoracaanune choae jauhecotojoeriin jataain Cana Coanera ere tonoraacaanune jaunna aihacaanura.

³⁰ Nii cana inoaesihuru Coanera- Cana Coanerate, nii coroso que teein, inaraacha sohi inaraacha joailu- Jesoso ichatelura.

³¹ Nitohaneein jaurihaanejeein, oo caje ichateeinte, raotono nichajai que lauriaain, nii Jesoso cocoainae, itolere curuaanaa nihane coina, Cana Coanerara. Chaen, itolere baaso caje- cacha mitaeraaunu quene maa-jeeinte, te Cana Coanera, Israeli cocoachacuru coroatajaneraaunu que, itolere baaso ichaechajeein neeuruhane jianeein neeuruhane, acaauru que suujua acatena nainiha Cana Coanerane coinara.

³² Canacaanuna, nii coitucuhin, coaraneein, que ereerejihacaanu. Chaen, nii nere tonoraain naitoonjoan icharaauru rai, Cana Coaneraacha tei Cana Coanera Suujue netonoaite, canacaanu que nii coaratera,” naain tonoranaacure, Fedoro aina, leeochoauru afosotooru.

³³ Niritiin, tonoranaacuruhane jaun jetaote, obajeein, acaauru sohin, acaauru jaonaa jerecure.

³⁴ Nii jana jetaote, nii cocoainacaihunri aina cuu ne leeinjiin fariseeo Camalieli. Aca jetaote, Cana Coanera Quiricha Inoasi coitucueraneein, acaentonai cocoainanacaineein, jataain suujua acatecuruha itolere cachaaurune jaan ne. Nii jetaote, nimichuhin nichaauraaain, basiinjiin afosotooru mitaerate, aerene.

³⁵ Nitohaneein, inae mituuruhane jana jetaote:

“Aonacuche, satiin- Israeli cocoaichacuru. Caohachaaain necohalajiin aihuchera. Nijiaonriha, joaenreein coitucuera lanaala, chatohaneein caa cachaauru terateein neeichene.

³⁶ Aihalu Teeodane coaucuchenaainti. Coaracuchenachuhinti, leesajei que niqúi, ‘Aca jete, jataain itolere amurijiriin nelateineenera.’ naane jaun niqúi, esenetaain sacuuruha jena fashai cachaaurune. Nii jana, sohin jaoruhane jaun, ita caje riaaneein, jianecuruhalu- sacuureraauruneta.

³⁷ Coaraaunachuinti, itolere sacutaain nenacaauru cachaauru janiichatiha Romanocuru curuaanaane bana, coaiteen Romanocuru aina nejeratiha leeinjiin- Calileea cocoaicha- Jodasine jana, jerichanejeein, acaentonoai sohin jaoruhane jaun, rai sacuurera netonoain, ita caje rihaaneein, jianecuruhaluneta.

³⁸ Nii rijijieeintechu, Cana Coaunera letononeein aihureniha caa cachaaurune, raajenhane jianiha cuurureeinte, rohecanacaaurureta.

³⁹ Aihana jaun, Cana Coaunera letononeein aihuruhane jana, acaauru aina nejerateein, acaauru rohecaachenete, Cana Coaunera aina netonai nejerateriquicheeincha. Aihana jaun, coaa Cana Coaunera aina nejeratena amunena coacachera,” naa Camalieline jaun jetaote, nere tonoraure.

⁴⁰ Nitohaneein nere tonoraain jetaote, raujiaain nii afosotooru cotijiaain bisichatenajaain, “Nijiaonriha nenacae Jesoso que cacha relaain neeichenera,” naain jetao, cacha relauruhane caohateein, jianenaacure.

⁴¹ Nitohaneein jianenaacuruhane jaun jetaote, nii cocoainanacaihunru notaracae raotojoein rachoojoein, jelai caje cauha cuure, bisiinajaain mainajeein, acaauru necoejchanuuruha, Jesoso coreniha, Cana Coaunera notaracaene jaun.

⁴² Nii atiin jetaote, jianelanaala cojoanoonetojoein, nii acaauruhacha cohajei Mesihasi niha Jesusone beebejeein, cacha relaaure, Teenforo asaae, loreri naineeine maajeein.

6

Caainsineein acaauru coroatajaneraaunu teeuruhane

¹ Nitohaneein jetaote, nii bana nenacaen nejeeontejeein cuujueein, arajiin nefaaure Jesocurisito esenetaeraauru cachaauru. Nii jaun jetaote, nererojoecaaure nii Curieco ere cuhane erenacaauru- Jorioocuru, nii Ebereeo ere cuhane erenacaauru que. Nitohaneein, nererojoecaaain jetaote:

“Chanuna lenone chaluuruhane, inara aina nenacaauru autanaauru rai teeuruhane fautaerihanaain, canacaanu aina nenacaauru autanaauru rai quinacai teeure chaluurerata,” naaure Ebereeo ere cuhane- erenacaauru rai.

² Nii jaun jetaote, jitariin, nii Jesocurisito esenetaeraauru taojiaaure nii lechoonca coroatajai Cana Coaunera letonocuru- afosotooru. Nitohaneein, taojianajaain jetaote, acaauru rai:

“Coatia caohacharihei, Cana Coaunera ere beebejihacaanune jiaaneein, cacha rai lenone teeurera beraichaneein nihacaanuneta.

³ Aihana jaun, canejeraauru, caaunsine cacha- itolere coitucuurera- Cana Coaunera Suujue que suujuequiin nenacaauru, inara caje, chariji chaainti esinaae rauhijiriin nitohanai ichana naineraaurune, niichuru janijiin beeuchene, canacaanu, acaauru rai amihanenaa tihacaanu, jelai teein, nii coaraneein neeuruhane coinara.

⁴ Canacaanuna laen, satiin rai, Cana Coaunera bajaebajajeein, Cana Coaunera ere beebejeein sacurichaanuhicha,” naauruhane jana jetaote,

⁵ satiin, ita suujua rijitoein jerecure.

Nitohaneein, jereein jetaote, Jesocurisito ere esentaain- Cana Coaunera Suujue que suujuequiin nena Eseteba, chaen Ferifi, Poroocoro, Nicanori, Timoon, Paramenasi, chaen leeinjiin cacha- Antioquiha caje nena- Jori-oneein nerotona- Nicolasi, naaonjoainuri janijiin raaure.

⁶ Nitohaneein janijiin ranajaain jetaote, tajiha turuanajaa uure nii neeu-ruha afosotoorune jaaun. Nii jana jetaote, acaauru couturi choae biji merecaain, Cana Coaunera bajaure, acaauru cocoinaa Cana Coaunerane coina.

⁷ Nii aina, itolere sacutaain riaaneein, Cana Coaunera ere beebejeeu-ruhana jaun jetaote, nenacaen jelai choae jauhecotojoeriin, Jerosaleeun, jataain nejeeonteeure Jesocurisito esenetaeraauru cachaauru. Arajii saseredotecuru- Jorioonein nenacaauru niha natiinte, Jesocurisito esenetaaure.

Eseteba mucuuruhane

⁸ Nii Eseteba jetaote, coroatajaniha Cana Coaunerane jaun, itolere que laraajiin, itolere cunaitenacaauru rautaain, itolere ichaain cachaauru notajae.

⁹ Nii jaun jetaote, Cairichaerinojoneein Neeuruhane Caje Mitanojoihuru neein curuajai sinacoca nenacaauru- Sirene caje, Alejaandiria caje, Silisia caje, Asia caje, naajoainuri caje unacaauru tabaauru jetao, Eseteba aina, ita cotaicha rijitocure.

¹⁰ Ne jetaote amuritona nainesihurene, Eseteba suujuatiha Cana Coaunera Suujuene que laraajiin irihana jaun.

¹¹ Nii coreniha obajeein jetaote, tabaauru coretecure, nechu joaereein caje rocohin, irijiaain:

“Baasoneein Moisesa que ereein, Cana Coaunera netonai quete erera,” naain acaauru aina coulurujueuruha, nechu joaenreeine coina.

¹² Nii jaun jetaote, niritii beeuruhana jaun, Eseteba que nejerateein, codoonetiin Eseteba mucuure- satiin cuu nenacaauru, satiin- nii Cana Coaunera Quiricha inoasi- coitucuurera, satiin- acaauru bichauhenaauru, naaonjoainuri. Nitohaneein mucuhin jetaote, tararaain amain, acaauru curuaanaacuru rai teeure, nii rucuhecuruhane coina.

¹³ Nii choae tacaain jetaotechu, nohaneein acaauru aina colurujueraanu que- casaje cachaauru arihuruhanana jaun:

“Canacaanu netonaina chuhisi, aonajenajaaocanura. Inetono janona bana te, ‘Chaque jete nelatere cana rai Teenforo. Chaque jete nelatere cana rai- Moisesa aitoonjoa- Moisesa ere.

¹⁴ Nii Nasarete cocoaicha Jesoso jete, cana rai Teenforo chamuhitiinjien jaohaje cureeinjien. Nii ichoae tacaain jete, cana rai Moisesa aitoonjoa, cana ichao corereeinjien.’ nanajaaonca chuhisicha,” naauruha nii cocoinanacaihuri rai, nii casajeeurune jaun,

¹⁵ nii Eseteba coarajeeuruha- saain- nii cuu nenacaauru- cocoinanacaihuri, satiin- nii cuu nenacaauru- cachaaurune maajeeine jana jetaote, Cana Coaunera letono anjera nomeri tocohaneein necore satiin rai nomeri.

7

Jabereco coreniha iriha Esetebane

¹ Nii jaun jetaote: “Esinaaena rauhijiriin, ii que erenaaniha,” naain Eseteba caje bajaa- saseredotecuru curuaanaane jana jetao:

² “Aonacuche canejeraauru, satiin ichauhenaauruna, nii que rauhijiriin aitate, aonaquichera.

Jaiti Araaun ichaoha cueniha cana foeratera inoaesii Abaraaunne ajiniha jetaote, Mesopotamia batane nihane jana, rene ecocohin:

³ ‘Caa ii atane jiaaneein, satiin ii araichuru ratiriin, ichei quiicha coaraateeni atane que ichaonihura.’ naa Cana Coaunera, Abaraaun raine jaun jetaote,

⁴ Caldea atane caje mituhin, naain nejelau ataneu- Araaun neein curuajaihu ichaoha cuelu Abaraaun. Nii baiha jetaote, inae oha rai inacane jana, caa ena nihacachene jaan atane que Abaraaun letoae jetao- Cana Coaunera niqui.

⁵ Ne jetaote, nihei aansijineeiniji, rai atane tenelu Cana Coaunera. Ne jetaote, nii caaniha jetao: ‘Ohine baihate, ii calaohichuru rai, chichoalacuru rai, naaonjoainuri rai niha cureein atanera. Chaen coroatajajeein nefaaururihaain ii nefoerateeuruta.’ nae Cana Coaunera, Abaraaun rai. Nii bana, jaiti neniha leeinjiinejeein Abaraaun rai- canaanai inatiin jetaote, Abaraaun rai nirite Cana Coaunera.

⁶ Niritiin jetaote, Abaraaun rai: ‘Jauriaanejeeinte, jena fasha jaanacanein, eroraqui nejelau atane que ichaoha cuurureein, belainohine lanaala, nechucaseteco rijijieein ii nefoerateeurura.

⁷ Nena, nii acaauru cairichaerichaauru cachaauru casetecaain, jelai caje Isaraelitacuru rocoerateein, nii caitoonjoa- acaauru que banihatein- quiicha rucujuei atane que teratenajareeunni, acaauru que banijiaain atane que ichaohin, quere tonoraain ichaoruhane coinara.’ nae Cana Coaunera, caa nihacachene jaan atane que.

⁸ Chaen techu esinaae rauhijiriin, Abaraaun rai aitothane coujounacanu que: ‘Quichaneein nejanoha ichei canaanaine, jaberoco cari jiuunuerateein saerateeura.’ naa Cana Coaunerana jaun, nejanoaa rai calaohi Isacane jana jetao, fosa janoneein nejanoha baiha catiaain jetao, coriha cari jiuunuerateein saerate Abaraaun. Nii jaun jetaote, jerichanejeein rai calaohi Jacobo icharate Isaca. Jerichanejeein jetaotechu, nii lechoonca coroatajai rai calaohichuru Isaraelitaauru foerateranuuru icharate Jacobo.

⁹ Nii Jacobo calaohichuru jetaote, cana inoaesihurune. Acaauru jetaote, nii acaauru ocoala Jose que nererojoecaain, que necoreteeure Egiptoo cunacaauru- cachaauru rai, Egiptoo amaain, que necoreteeuruha Egiptoo cocoaicha raine coina, nechucataain nocoelai caun cotaiha. Nejetaote, atiin nii jana, Jose coroatajane Cana Coaunera, itolere necairichanaa caje mitaain.

¹⁰ Nitohaneein jetaote, itolere necairichanaa caje mitaain, coroatajaniha Cana Coaunerana jaun, itolere coitucuha Josene coaraa Egiptoo curuaanaa Faraaonna jaun: ‘Acate, caque jauriineein- itolere coaraneein- itolere curuaanaa neein- nerora rijijieein nihane caohachaera.’ naain, coberenadoro neein nii Jose cocoainae jetao Faraaon. Nii jaun jetaote, itolere- Faraaoncha sirii erora rijijieein, itolere atane curuaanaa neein coberenadoro neein nelu jetao Jose.

¹¹ Nii baiha jetaote, carajaojoaain catiaain, necairichaaurelu satiin cana inoaesihuru, caohachananejeein neniha quinacai, Canaanun, nii Egiptoo nihanatiina jaun. Itolere caa cana atane sacutaain, niheiluchunijihun quinacai arihuruha cana inoaesihuru- cana fojiaraaurune jaanu.

¹² Nejetaote, nii bana Egiptoo curuaanaa rai niha tiricone coitucuuriin, rai calaohichuru- cana inoaesihuru letoae Jacobo, Egiptoo tirico coretiha cuuruhane coina. Nii tirico coretiha cuuru que jetaote, jauriaanejeein, Egiptoo cunaa nunueteurelu- cana inoaesihuru.

¹³ Nii baiha, coroata saain cuuruhane cuhane jetao te: ‘Inara caje- nenaaneeine neeunra.’ naain nihanacuru que, necoitucerate Jose. Niritohane

jaun jetaote: 'Acauru caje nenea neeina nihate,' naain Jose coitucue Egipto curuaanaa- Faraaon.

¹⁴ Nitohaneein jetaote, nii baiha neeoriin, acauru inaca- Jacobo raerate, jitariin calaohichuru aina curuataain, satiin Egiptoo, cuuruhane coina, raer-atenajae, rai nejeraauru que Jose. Itolere neein, caaunsichoonca saouquii-nenacaauru naraaichuru raerate jetao.

¹⁵ Nitohaneein jetaote, Egiptoo ichaoha cuelu jetao Jacobo. Cuu neein jetaote, ohelu. Chaen jetaotechu, cuu oorelu nii calaohichuru, cana inoae-sihuru netonai.

¹⁶ Nii baiha carajaaain neein jetaote, nii Egipto caje mituurelu cana inoae-sihuru ichohalacuru- Isaraelitaauru. Nitohaneein mituhin jetaote, nii acauru rinaja- Jacobo bucuuru rocohin amaaain, Siqueeun, Amoro calaohichuru caje- Abaraauncha coretei- atane que rai bucuuru amaaain rucuhecurelu.

¹⁷ Nii baiha carajaaajoaaain catiaain jetaote, inae Abaraaun rai jinateein, Isaraelitaauru rai- atane tenaa jeriha Cana Coaunera cataiinaaecane jana, inae arajiin nefaecure- Isaraelitaauru Egiptoo.

¹⁸ Nii bana jetaote enoelu, Jose coitucuelanaala nenea- *Rey*, Egipto curuaanaa- nihane coina.

¹⁹ Nii *Rey* jetaote, cana inoae-sihuru- Isaraelitaauru coritaain cairichaaain, acauru bereecuru- ena nejanoanacaauru- quicha cojoaajihuru joerate, nabana arajiin nefaauruhane, Egipto cocoaichacuru que nejerateeuruhane coataa, necohalaai caun.

²⁰ Nii bana jetaote, nejanoaelu Moisesa. Nii nejanoaha Moisesane jana jetaote, jataain belaaain coaraelu Cana Coaunera. Nii jana jetaote, nichata atejeeincha sirichurelu asinojoneein rai fojiaraauru.

²¹ Nii baiha jetaote, acauru bereecuru- quicha cojoaajihuru jaohacoauruhane coina, aitoa- nii Egiptoo curuaanaana jaun jetao, nemuri auhania, caohachajeein curuteein, nii Moisesa jiaanecure- rai fojiaraauru. Nitohaneein, curuteriin nemuri auhaniha teeuruhane jana jetaote, coaraain raain, rai beree rijijieein- nii Moisesa fojiae- nii curuaanaa- Faraaon cacunu.

²² Nitohanihana jaunte, Egipto cocoaichacuru rijijieein, acaauruhacha coitucui coitucuhin, acauru relanojoneein, leeinjiin cacha mijiaaieein, nere que, nichanaa, naaonjoainunru que laraajiin nelu Moisesa.

²³ Ninitohaneein jetaote, inae jena choonca jaanacaanihane jana, naraaichuru Isaraelitaauru rene, turuha cue Moisesa.

²⁴ Nii jana jetaote, cuu leeinjiin- Isaraelita sohajiha- Egipto cocoaichane coaraain niqúi, nii naraai Isaraelita cocoaeratiha, nii Egipto cocoaicha sohin joae- Moisesa,

²⁵ nii caje nainaaain: 'Caate, letoae Cana Coaunera, cana coroatajaneraanu quera, naaururichaaain jecha, nii naraaichuru Isaraelitaauru.' naain. Nete caohacha naenetoheecure.

²⁶ Nii cojoanoo jetaote, ita sohajeeuruha coroatajai Isaraelitaaurune jana, runajaain: 'Chanute nejesinajeein ita sohicheta,' nae niqúi Moisesa, nere tonoraa jerenajaain.

²⁷⁻²⁸ Nejetaote: 'Chate, nii coaranu que chenoaain, canacaanu curuaanaanu que eletoaeta. Raca, Egipto cocoaicha ichaaine tocohaneein inoonte, casohin cajaanaa jereeita.' naain cotaain, Moisesa saruhite nii eleeocho sohajera Isaraelita.

²⁹ Niritiin saruhitohane jaun jetaote, jelai caje sorohin, Madiaaun batane cuhin ichaoha cuelu Moisesa. Nitohaneein jetaote, ucae sorohin, coroata-

jaain quicha cojoaajineein canaanai siriin, nejelau ataneu nenacaauru aina, ecu ichoaelu Moisesa.

³⁰ Nii baiha, jena choonca jaanacai baiha jetaote, cacha areroo- desiereto cataaun- ichtane ucuuno- Sinaaoneein curuajai rohan, chujuhecoha Moisesane jana jetao, iihane- ecu chujuhequi- enuha laajoiri cacaaerii. Nii jana jetaote, nii enuha laajoiri iihaneei cataaun ecooca leinjiin aanjerana jaun jetao,

³¹ cojoaelatiin coarajeein, caohachaaain rautaain coaraane coina, rohan nichuuntaaoriin coaraa Moisesane jana jetaote:

³² ‘Canuna, ii inoasihuru Coaunera- Inara Coaunera neein neeunra. Canuna, ii inoasihuru- Abaraaun, Isaca, Jacobo, naaonjoainuri- Coaunera neein neeunra.’ naane jana jetao, coaaneenetojelanaala coasiha neesonetiin rijijijianiha Moisesane jana jetaote:

³³ ‘Nii ii safato rocoora. Canu turuna jaan nihana jaun, nainiheei nii ii safato ruhacaain caelai shaaquineta.

³⁴ Naain, Egiptoote, inaderaain necairichanaa caun chanaaure canu cachaaurura. Nii jaunna, coaracaana jaun, cau faaun, nii caje jianacoo tenajaanune coinara. Nii jaunna, eletoareeuni Egiptoo, jelai caje canu cachaauru rocoeraanuquera.’ nae Cana Coaunera, Moisesa rai.

³⁵ Jauriha nejeein Moisesa batohin: ‘Chaate, canacaanu curuaanaa nuque, ii cocoinaain, nii coaranuque eletoaeta.’ naauruhalu natiin jetaote, esinaae rauijiriin letono aanjera que Moisesa letoerate Cana Coaunera, nii enuha laajoiri- iihanei cataaun ecocohin cocoinaain, nii cairichaeriina- jaauruha Egipto cocoaichacurune caje Israelitaauru rocoeranu que.

³⁶ Nii jaun jetaote, nii Moisesa, Egipto caje cana inoasihuru rocoera nelu jetao, nii atane que, itolere ichaain cachaauru notajaain. Nii Egipto rohan nena Cucuana Lanajaiihu jetaote, nii rai biji achune tochataain jetao, aiha berone rijijieein, nii cucuana tabai jacoraain, acaterate, jera jaoruhua Israelitaaurune coina. Chaen cacha areroo- desieretoo jenachoonca jaanacanein, itolere acaune maajeein ecoteein, itolere ichaaechajeein, cachaauru notaarejetelu jetao Moisesa.

³⁷ Nii Moisesa jetaote: ‘Leeinjiin inara cajete, ecooca cureein caa caletohane rijijieein Cana Coaunera letononeein rai nere beraneein neenicha.’ naain belu cana inoasihuru Israelitaauru rai.

³⁸ Nii Moisesatechu, cacha areroo desieretoo nasaae nedaaauruha cana inoasihuru Israelitaaurune jana, jelai nii ichtane ucuuno- Sinaain ichoae ucuun iniin, Cana Coaunera letono aanjera aina erelu. Nitohaneente, aanjera caje, nii cana rai Ichaonaa Tera Erenaa raain telu, cana inoasihuru rai, cana rai beeuruhane coina.

³⁹ Nitohaneein, nii raane coina, nii ichtane ucuuno que, siichoha Moisesane tonohana jetaote, renaatonorae lanaala, Egiptoo cauha cunaa jerecurelu jetao cana inoasihuru Israelitaauru.

⁴⁰ Nitohaneein jetaote, acaauru rai saseredote inoasi- Aaroon rai: ‘Cha que chaainti nerurujuae, Egipto batane caje canacaanu rocohin, canacaanu uhaeralu- Moisesata. Nii jaunna, canacaanu rai, ecaantooru rijijieein chosichuru ichaaine jerichaanu, cana coroatajanecuruhane coinara.’ naauruhana jaun jetaote,

⁴¹ jeriha Aaroone jaun, baca calaohi rijijieein ecaanto ichacure. Nii rai nihane jetaote, lenone sohin teeure, Cana Coaunera rai ichacuruhane rijijieein. Nitohaneein jetaote, acaauru biji que ichanohin- ecaanto- chosi rai, lenone nihane sohin teein, beseta bitoaera tocohanein ichaain, ecaanto- chosi coroaecure.

⁴² Nii coaraane jaun jetaote, acauru aina obajeein, coroatajanenaacane jiaane Cana Coaunera, acauru chosichuru niha acaauruhacha bei- dedeu nenacaauru, enoto, atene, arasijie, naaonjoainunruhacha coroaecuruhane coina. Nitohanihane jaun jetaote, nere bera inoasihuru que aitiin laenaer-ateein:

'Isaraelitaauru:

coatia carai, nii jenachoonca
jaanacanein, cacha areroo- desieretoo neeichene bana,
carai lenone sohin nihane
terejetoheeicheluta.

⁴³ Nete, acaihanejeein biji que
cachauru ichanohin inara chosi
niha- inaraacha bei- Moloco raiichate,
lenone nihane sohesojoein, terejetocoichelura.

Chaen, Refaan neein curuajai

inara raajenhane inara chanaa-
inara chosi neein inaraacha bei- arasijie,
naaonjoai raaichate terejetocoichelura.

Nii jaunna, inara atane caje inara rocohin,

naain Babiloniaun bujuaau inara sitareeunnicha.'

naain, nii ajiniha bihalu Cana Coaunerana jaun, nii rijitoein laenacurelu nere bera inoasihuru.

⁴⁴ Nitohanein nere tonoraelanaala, que jaolecooruhane saijiein jetaote, Moisesa que coarateein jetao, canii cari caje nena loreri Taberenacolo icharate Cana Coaunera, nii cacha arero- desieretoo amuhemuhecuruhane jaunru, acauru jiniichaaain, nii Taberenacolo amaauruhane coina. Nii taberenacolo jetaote, acauru rai telu Cana Coaunera, 'Naaajoaainte cana aina ne- Cana Coaunerara.' naain itolere bana coacuruhane coina. Nii asaaete, nii ajeri que teein- laenanohineein nena Cana Coaunera Ere ru-cuhecure jetao.

⁴⁵ Nii Taberenacolo jetaote, inae oha Moisesane baiha carajaain neein, uhaaurelu nii Moisesa coreenraniha nena Josoe aina cunacaauru- cana inoasihuru. Nitohanein jetaote, nii acauru rai Cana Coauneraacha tenaa jerei- atane que nenacaauru aina, sonohanaque nichaauraaain, acauru amuritoorelu, acauru caje nii atane raauruhane coina coroatajanenaaca Cana Coaunerana jaun. Nitohanihalu jetao, enoha curuaanaa inoasi Rabirinereein tiaaajoaain.

⁴⁶ Nii Rabiri coroatajaniha, itolere que Cana Coaunerane jaun jetaote, turuha cana foeratera Jacobo Curuaanaa- Cana Coaunerane jaannu que Teenforo ichana jerelu niqui.

⁴⁷ Ne jetaote, icharatiha Rabirine caohatiha Cana Coaunerana jaun ichaenelu. Nii janate, inae oha Rabirine baiha jetao, nii Teenforo icharatelu nii calaohi Salomoon, Cana Coaunera turunajaanu que.

⁴⁸ Coatih niqui, cacha ichanohineein nena loreri Teenforo asaae ichaohi niqui Cana Coaunera. Nitohanihane jaunte, rai nere bera inoasihuru que beratihalu Cana Coaunerane jaun, nii aitoroatihane rijitoein:

⁴⁹ 'Caa dedete, canu nelaurihana jaan ne. Jana chauratanete, catiha rorine. Chaen techu, chatohanai lorerna ichacurure, cuu nebetacaanune coina.

⁵⁰ Tana, canu, caa itolere coaunaain nihanulune coitucuuruhaneta,' naa Cana Coaunerara."

naain beurelu rai nere bera inoasihuru.

⁵¹ "Nete, leecha Cana Coaunera coitucuruhi rijijiein, nere tonorana jereneeichene jaun, urichosae rijijiein neeiche, aohana jereneeichene

jaun. Aiha, inara inoaesihurune rijijieeinte, inara suujuatenaa jeriha, Cana Coaunera Suujuene jana, aina nejerateein, aohana jereneeichera.

⁵² Satiin inara inoaesihurute, Cana Coaunera Ere bera inoaesihuru cairichaaeriin, sohin jaoorurejetelu. Jerichanejeein techu, nii turunaalucana coroatajaneraanu que Cana Coaunera letono turu beebejeeurerane maajeein, sohin jaorelu nii inara inoaesihuru. Nii esinaae rauhijiriin, beeuruhane rijijieein turuhane janate, que nererojoecaain, nere aohana jerelanaala, colurujueein, sohin joerateein neeinchelu- inara netonai.

⁵³ Inara inoaesihurutejian niqiu, laenanohineein Cana Coaunera Ere raau-relu, laenarateein letono aanjera que, teratiha acaauru rai, Cana Coaunera jaun. Nete tonorana jerecurenelu inara inoaesihuru. Nii inara netonai nihanatiin, tonorana jereneeichera,” nae jetao acaauru rai Eseteba.

Eseteba sohin jaooruhane

⁵⁴ Niritoha acaauru rai Esetebane jaun jetaote, obajeein, corajeein nujuae cari calaauere.

⁵⁵ Nejetaote, Cana Coaunera Suujue suujuatenojoinnein, najabaracaain dede coaraa Esetebane jana jetao, neyoracaa dedene jaun jetao, Cana Coaunera coarae. Nitohaneein coaraane jana jetaote, Cana Coaunera raotono nichajai que chujuheque Cana Coaunera Calaohi Jesoso.

⁵⁶ Nii jaun jetaote:

“Coaracuhejian inara netonai. Nota, neyoracaa dedene jana, Cana Coaunera raotono nichajai que chujuheque nii canaacha cohajeilu- Cacha Calaohineein nena Jesosora,” naa acaauru rai Esetebane jana jetaote,

⁵⁷ nuricho mucuutaain aohana jerelanaala, nujuuae soaisohaain, codoonetiin mucuure.

⁵⁸ Nitohaneein mucuhin jetaote, nii nese caje naain amaain, acaauru cajione buuri rochoin jetao, leeinjiin cacha- Saoroneein curuajai que nii acaauru cajione buuri beraichateein jetao, ajeri que Eseteba bodoosiin sohin atinaaure- nii coulurujueracuru.

⁵⁹ Nitohaneein, ajeri que bodoosijieeuruhane jana jetaote:

“Canu Curuaanaa Jesoso, cacorataaneun. Casuujue raaura,” naain Jesoso bajae Eseteba, rai suujue raane coina.

⁶⁰ Niritohane baiha, semotorohaain auhaquiin:

“Canu Curuaanaa, jiaonriha catohaneein caetein, naosateeuruhane ujuaiteei acaauru quenera,” naain inae ohe Eseteba.

8

¹ Nitohaneein, Eseteba sohin jaooruhane jana jetaote, rautatelu nii Saoro.

Jesocurisito ranojohunru roheca Saorone

Nii bana caje coauneein nunuhetein jetaote, satiin, Jesocurisito Ere esenetaain tonoraeraauru aina nejerateein, cairichaaerihure Jerosaleeun. Nii jaun jetaote, ita caje riaanein, Jerosaleen caje soroore satiin Jesoso esenetaeraauru, Jodea batane sacutaain, satiin, Samaria batane sacutaainchuru cuhin soroore. Jana, nii afosotooruhacha jetaote, nii Jerosaleeun nedaaure.

² Nitohaneein Eseteba atinaauruhane jana jetaote, mainajeein coisiin conautecure caohachaain rai suujua coaraain ichaonacaauru cachaauru tabaauru.

³ Nii nainiha jetaote, Jesoso esenetaain- tonoraeraauru rohecaain, lorerichuru naineein enohin, enecuru aina curuataain- quichaauru tararaain amaain, caresero cuhane teratenajaain, cairichanajae Saoro.

Jesoso beebejeeuruha Samariaune

⁴ Nitohaneein, rerohecanajaauruhana jaun, nii Jerosaleen caje soronacaauru jetaote, turuuruna jaunru naineein, jianacoo osa caje- cana mitaeraneein niha- Cana Coaunera Calaohi- Jesusone beebejeeure.

⁵ Nii jana, leinjiin acaauru caje nenea- Ferifi jetaote, nii Samaria batane que leeochoauru nese amurijiriin nenea nese tabaihu cuhin jetao, inae cuu turuhin, cuu nenacaauru rai, Cana Coaunera Calaohi- Jesocurisito beebeje.

⁶ Nitohaneein cuu turuhin Jesocurisito beebejiha Ferifine jana jetaote, satiin netaojiaain, niicha beebejei rautatiin aonajeeure- cachaauru, chaen itolere cunaitenacaauru rautaane coaracuruhana jaun.

⁷ Nitohaneein jetaote, rai suujue cuhane coitucuchuichuru sirichuruha tabaaaurune, acaauru caje sitaane, auhaauhaquuin, acaauru caje amuure nii coitucuchuhichuru. Chaen jihuronacaauru nihanatiin jetaotechu, rautaaain, bacosacuru nihanatiin- rautaa Ferifine jaun jetao,

⁸ neebana nitohanai coaracuruha, nii neseeuna jaun, cojoaelatiin coara- jeein, rachoojoeure- satiin nii nere aonaa turunacaauru cachaauru.

⁹ Nii jana jetaote, cuu ne- leinjiin cacha- Simoon neein niicha curuaateuri- benane. Aca jetaote, batohi aina, Samaria cocoaichacuru coritae jetao, “Aca jete, itolere cacha amurijiriin, itolere que, jataain nelateeneein ne,” naain esenetaauruha cachaaaurune coina.

¹⁰ Nitohanihane jaun jetaote, cocoinanacaihuri nihanatiin, coritaa, rai batohi ainana jaun, rautatiin esenetaain, aonacuruhane jaun: “Caa cachate, Cana Coaunera letono nera,” naaure jetao, nii Simoon que, satiin cachaauru, cocoinanacaihuri, naaonjoaihunri.

¹¹ Nitohaneein jetaote, enanecoriin que airijiin esenetaain tonoraare, rai batohi aina, acaauru coritaana jaun.

¹² Nete, nii saijieein Ferificha beebejei- Cana Coaunera Cojoanonaa, Cana Curuaanaa Jesocurisito, naaonjoaain esenetaauruhana jaun, quichaauru, enecuru, naaonjoaihunru- nebaotisaerateeure.

¹³ Nii jaun jetaote, nii- benane- Simoon netonai, esenetaain nebaotisaera- teein, Ferifi corihaniha amuhemujue, itolere ichaain cojoelanaacojoai ichaa Ferifine coaraana jaun, cojoelatiin.

¹⁴ Nitohaneein, inae Cana Coaunera beratenojoin esenetaain, tonoraauruha- Samaria cocoaichacurune coitucuhin jetaote, acaauru rene, Fedoro, Joaan, naaonjoaihunri letoaaure- afosotooru- Jerosaleeun nenacaauru, nii Samaria nenacaauru coaraa cuuruhane coina.

¹⁵ Nitohaneein, letoanajaauruhana jaun cuhin jetaote, acaauru rene tu- ruhin, nii Jesocurisito esenetaain- tonoraeraauru rai, Cana Coaunera ba- jaare, acaauru coroatajanein, rai Suujue letoaa Cana Coaunerane coina,

¹⁶ jaiti leeinjiinejeein- acaauru caje nenea ichoae fauheniha- Cana Coaunera Suujuene jaun, raujiaaincha- Jesocurisito corenihacha- baotisaain cojounacatenohineeincha, neeuruhana jaun.

¹⁷ Nii jaun jetaote, acaauru couturi ichoae, biji meracaain Cana Coaunera bajaauruha- Fedoro aina Joanne jana jetao, tajiha, acaauru ichoae fauha uhe, Cana Coaunera Suujue. Nitohaneein jetaote, Cana Coaunera Suujue rauure- Samaria nenacaauru- Jesocurisito esenetaeraauru- cachaauru.

¹⁸ Nitohaneein, acaauru ichoae, biji meracaain, Cana Coaunera bajaau- ruha afosotoorune jana, fauha uha, acaauru ichoae, Cana Coaunera Suu- juene coarajihana jaun jetaote:

¹⁹ “Carai netonai, nitohanai teeuchena, inara corete coriqui quete, chunicoa- cacha ichoae nihanatiin, cacoi meracaain, Cana Coaunera bajaau-

nune, rai Suujue tiha Cana Coaunerane coinara,” naa acaauru rai Simoonne jana jetaote:

²⁰ “Coaraain, nii ichoriqui aina jiniiquiin nitajeeura. Inacojoein chachu, ‘Coriqui que jecha, coretenacaine Cana Coauneraacha tenojoin,’ naai chachu inacojoeincha.

²¹ Esinaae rauhijiriin, esenetaain nere tonoraeneeine jaunte, ichei nii tenaa nainene Cana Coaunerara.

²² Nii ishujua baaso jiaaneein, Cana Coaunera bajaate, ichei suujua acatena nainihane, suujua acatemiin Cana Coaunerara.

²³ Jataainte, banejelanaala necoelaain, osa tabai que nesaruhi rauhineerilanaalara,” naa Fedorona jaun jetao te:

²⁴ “Atiin carai, Cana Coaunera bajaache, nii aitohine tocohaneein, chatohaneein caeteein niha Cana Coaunerane coataara,” nae jetao, nii benane-Simoon, Fedoro rai.

²⁵ Nitohaneein, nii Samaria neseeu, Cana Coaunera Ere beebejeeuruhane baiha jetaote, nii Samaria batane sacutaain nenacaauru- neseuru cuhe cujeein, Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito que Erenaa Caohati beebejeeuruane baiha jetao, Jerosaleeun cauha cuure Fedoro, Joaan, Ferifi, naaonjoaihunri.

Ferifi aina, ita que tacaauruha Etiopiha cocoaichane

²⁶ Nii baiha jetaote, rai letono aanjera que Ferifi letoerateein:

“Chajaain nimichuhin enoto mitu uuri- cana raotono nichajai jeloon cuhin, naain Jerosaleeun caje- Casau cunaa bero cuhane cunihura,” nae jetao, Cana Curuaanaa letono aanjera. Nii bero naitoonjoate, cache areroo jeloon situnaane.

²⁷ Niritoha rai aanjerana jaun jetaote, nimihoritiin cuha Ferifine jana, bero cuhane leeinjiin cache- Etiopiha cocoaicha aina, ita que tacaure. Nii Etiopiha cocoaicha jetaote, Etiopiha batane curuaanaa eneneein nena rai- coriqui beraichaneein nena ne. Aca jetaote, Jerosaleeun cuhin, Cana Coaunera coroejeein bajaee bajaecane caje,

²⁸ tajiha cabario que tararaeraain nena namunaja cuhane lauhequuin, Cana Coaunera ere bera inoasi Isaihasicha laenai quiricha ereretajeein cauha cue, jelaiha rai nataneu.

²⁹ Nii jana jetaote, Ferifi rai: “Nii cache rohan nichuutaain ereeura,” naa rai, Cana Coaunera Suujuena jaun jetao,

³⁰ rohan nichuuntaa Ferifine jana jetao, Cana Coaunera Ere bera inoasi- Isaihasicha laenai quiricha ereretate- nii Etiopiha cocoaichane jana jetao:

“Nii iicha ereretai aonaaina, coitucuhi,” naain caje baja- Ferifine jana jetaote:

³¹ “Aihaaunta. Cha cajena coitucuhin aohanreeunta. Niha chunei carai berane coaalanaalata. Chajaate iniin cau carohan nelauriaera,” naa Etiopiha cocoaichane jaun jetaote,

³² iniin nelauriaain, nii niicha ereretai jelai coaraa Ferifine jana jetao:

“Carenero chacuruhane rijijieeinte, amaa cuurureein, sooruhane coina.

Nii rijijieein techu,

nujuin saaujiha saaujichane jana

inauhene aonajiha carenerone rijijieein,

inauhene aonajenajaain,

caohachanaainejeein erenereein.

³³ Nitohaneinte

batohin joareein coulurujuein,

cojoaisi aina ajaena rocohin jaonaa rijijieein,
sohin jaoorureein.

Nitohaneein sohin jaooruhane jaun,
nerihaain rai neferate,”

naain *profeta* Isaihasiacha laenailu ereretaain coaraane baiha jetaote, Ferifi caje:

³⁴ “Atiin carai beeuna coitucuera. Cha quena aite, raaje ne quena aitoha caa Quiricha laenaera *profetate*, ainihane leeocho quena aitohate,” naain bajaa, nii Etiopiha cocoaichane jana jetaote:

³⁵ “Jesoso sohin jaoorurichaaine quete aitera,” naain jetao, nii Cana Coaunera Quiricha Inoaesi- Etiopiha cocoaichacha ereretai nunuhe caje coauneein nunuhetein jetao, Jesoso que Erenaa Caohati beebejiha Ferifine jana,

³⁶ niha acauna jaan rohan nichuuntaauruhana jaun jetaote, Ferifi rai:

“Caute ne acaura. Taacha nainereei, cau canu baotisaain, canu cou-jounacateeineta,” naa nii curuaanaane jana jetaote:

³⁷ “Ichoichana aina cutaain, esenetainete, naainera,” naa Ferifine jana jetao te:

“Cana Coaunera Calaohi niha Jesocurisito ne esenetaanura,” naane jana jetao,

³⁸ nii acauru amaera- cabario que taraeraneein nena suraerateein, jini-iqiiin fauhin, acauhana fauha cuure. Nitohaneein fauhin jetaote, baotisa Ferifine jana jetao,

³⁹ inae acau caje inihuruhane jana jetao, Ferifi amaa- Cana Coaunera Suujuene jaun jetao, inae coaraane- nii curuaanaa. Nejetaote, raotojoein, rachoojoein bero cuhane cuujue.

⁴⁰ Nitohaneein amaa Cana Coaunera Suujuene jaun, cuhin jetaote, Aso-too turuhe Ferifi. Nitohaneein Asotoo turuhin jetao, caje coauneein, nunuhetein, nirijieein cuujue cuujeein, Sesareea turuhanereein tiaain, neseuru neseuru turunajaauru, Jesocurisito que Erenaa Caohati beebejeein, cuujue jetao Ferifi.

9

Jesocurisito esenetaeraneein nerotoha Saorone (Ich 22.6-16; 26.12-18)

¹ Nii tonohana jetaote, Cana Curuaanaa ere esenetaain, tonoraeraauru que, nejeratihajeein, atinanaana jereein sacuhane jaun jetao, saseredotecuru curuanaa coaraa cue Saoro,

² caje nitohanai ichana nainihane jaan- cocoiricha bajaane coina. Nii rai cocoiricha teeuruhane, aina naain Damasoco cuhin, ucuuae nena ita taojiaain Cana Coaunera bajaauruhane jaan sinacoca asae enohin, nii Ena Nena Ichaonaa esenetaain tonoraeraauru ariin, quichaauru aina curu-ataain, enecuru tararaain uhanajaa caseteconein Jerosaleeunne coina.

³ Nejetaote, inae nitohaneein ichaain cuujiha, Damasoco nese catainajeein, turuhelalajiha, Saorone jana jetao, luhecotariin conotiin, dede caje jilenete Cana Coaunera Cono.

⁴ Nii jaun jetaote, coasiha atane ichoae nalatoha Saorone jana jetao:

“Saoro, Saoro, chanuna jataain caque nejerateein, cacairichaeriin ichaohi,” naain toniha erenaane jana jetao:

⁵ “Chaneei inaate Curuaanaa,” naain bajaa Saorone jana jetaote:

“Canuna, nii nejerateeine jaan neein iicha cairichaerii Jesoso nee-unra. Canu esenetaeraauru cairichaa aaine nihanatiinte ichaajenihane ijiabereeo- cairichaa nii aaicha,” naa jana jetaote, coasiha rijijijihanein:

⁶ “Chatohanai ichacaaunne jereeite, Curuaanaa,” naain bajaa Saorone jana jetaote:

“Nimichuhin nichaauraain, nii neseeu turunihunte, cuu ichei, iicha-ichanenenu beeuruhinera,” naain tonorae, nii erenaa.

⁷ Niritohane jaun jetaote, nuricho que aonacuruha acaauru netonoaine jaun, nesoonetoore, nii Saoro- corihaniha cunacaauru cachaauru, nii erenaa aonacuruha natiin, nii chuni cacha coaracurenihana jaun.

⁸ Nii jana, atane ichoae tochoa baiha nimichuhin, nenotaain coaraa Saorone jana jetaote, caohachanainejeein conohene rai nota. Nii jaun jetaote, inae caohachanainejeein conoheniha rai notana jaun, rai biji que mucuhin, amauruha Damasocone jana jetao,

⁹ cuune nichata janohin, maosanein notaelanaala, nii lenonelanaala, nii acau nihanatiin coelanaala.

¹⁰ Nitohanihane jana jetaote, nii Damasoco ichoae leeinjiin cacha- Ananihasinein curuajaain. Acate, Jesocurisito Ere esenetaain, tonoraera ne. Nii jetaote, notajae Cana Curuaanaa Jesocurisito, rai irihane coina. Nitohanein, notajaain jetaote:

“Ananihasi,” naain bajaane jana jetao:

“Cauna neeura Curuaanaa,” naane jana jetaote:

¹¹ “Chajaain nimichuhin, nii bero- Rauhijirineein curuajai cuhane cuhin, Jodasi loreri asaee enohin, Taroso caje unaa leeinjiin cacha- Saoronein curuajai bajaaura. Acate, Ofa- Cana Coaunera bajaebajaecane jana, notaacane jaun,

¹² coaraane jana, leeinjiin cacha- Ananihasinein curuajai- turuhin, nichoae rai biji merecae, nacoauneein conoha rai notane coinara,” naa cana Curuaanaa Jesocurisito, Ananihasi raine jana jetaote:

¹³ “Netejian, ‘Nechu aansai- ataibiaen rijijieein niha,’ beeurera. Nitohanihane jaun jete, Jerosaleeun, ii ere esenetaain- tonoraeraauru cairichaaeriin ne, naauruha, coitucueracuru natiinta.

¹⁴ Coaraaunachuhinti, saseredote curuaanaa caje, niicha rochoi erenaa uhaa aina, satiin- ii ere tonoraeraauru mucuhin, caseteconein, amaain tiha, saseredotecuru curuaanaa raine coinaneta, Curuaanaa,” naa Ananihasine jana jetaote:

¹⁵ “Chajaaincha cunihura. Nii cachana raain neeun, nejelau ataneunenacaauru rai nihanatiin, canu ere beebejeein nihane coinara, itolere, acaauru curuaanaacuru rai nihanatiin, canu ere beebejeein, chaen, Israeli- taauru raine maajeein beebejihane coinara.

¹⁶ Acaentonaite, canu ere beebejihane coreniha, necairichanaa coaraa cureein, baneje lanaalara,” naain letoaa Cana Curuaanaane jaun jetaote,

¹⁷ nii niha Saorone jaan- loreri asaee turuha cue Ananihasi. Cuu, loreri asaee turuhin jetao te, nichoae biji merecaain:

“Ichaso Saoro, nii uhina jaan bero cuhane, ichei ecoona Cana Curuaanaa Jesosote caletoe, ichoae cacohi merecaain bajaanune, enacoauneein conoha inotane, ii suujueniha enoha Cana Coaunera Suujuene coinara,” naa Ananihasine

¹⁸ rijieeoritiin, jeranu nota caje naluha- ate reje rijiinanaine jana jetaote, inae conoha rai notana jaun, nimichuhin nebaotisaerateein, inae cojounacatenohinein ne- Saoro.

19 Nii baiha jetaote, inae lenoneein suujua nunaain, nii Damasoco nenacaauru- Jesocurisito ere esenetaain- tonoraeraauru aina ne, jano-janoheriin.

Damasocoo Cana Curuaanaa Jesoso Ere beebejiha Saorone

20 Nii baiha jetaote, ita taojiaain- Cana Coaunera bajaauruhane jaan-sinacoca asaae enohin, cachaauru rai, esinaae rauhijiriin, Cana Coaunera Calaohineein niha Jesusone beebejiha Saorone jaun jetao,

21 cojoelatiin coarajeein:

“Taajian, caa cacha, Jerosaleeun, Jesoso aina cuaain Cana Coaunera bajaebajaeracuru que nejerateein, cairichaaerinajaain nena nihaneta. Tana, caa jeelai cacha coaiten cau turuhalu, Jesoso esenetaeraauru jitariin tararaain amanajaain, saseredotecuru curuaanaacuru rai tenajaane coina neta,” naaure jetao, cojoelatiin cuu nenacaauru cachaauru.

22 Ne jetaote, niritiin cojoelatooruhane jana, nii que rutaain nelararajiaain laraajiin, canaacha cohajei- Curisitoneein niha Jesusone beebejiha Saorone jaun jetao, rai suujua auhacaure Damasocoo nenacaauru- Joriocuru.

Jorioocuru caje, nichotiha Saorone

23 Nii nitohaneein araai janohin Damasocoo niha Saorone jana jetaote, ita suujuau tacaain, Saoro sohin jaonaa jerecure Jorioocuru.

24 Ne jetaote, nii sohin jaonaa jerecuruhane coitucue Saoro. Nitoaneein, que necousuujuaain jetaote, ajeri caje ichanohineein nena, nii nese tionoritiin nena rijia ucuuneti bacuujuaniha, janotiinetojoein beraain cohacure, mituha cuhane mucuhin amaain, sohin, jaooruhane coina niqui.

25 Ne jetaote, omari seeonjoa cuhane teein jetao, janotiin tijichaaain, loreri chaje nichajai que nii nese tionoritiin nena rijia bujuaniha faaure Jesocurisito ere esenetaain tonoraeraauru, nii nese caje mituhin nichotihane coina. Nitohaneein jetaote, onaa caje nichote Saoro.

Jerosaleeun turuha Saorone

26 Nii nitohaneein nichoteein jetaote, inae Jerosaleeun turuhin, cuu nenacaauru- Jesocurisito Ere esenetaain tonoraeraauru aina netaojiana jeriha Saorone jana jetao, coasiha netaojiana jerecurene, inae acaentonoain, Jesocurisito Ere esenetaain- tonoraeraneein nihane coitucuhin esenetaaurenihana jaun.

27 Ne jetaote, afosotooru rene Saoro amaain: “Naaonjoaain jetaote, bero cuhane cuujihane jana jetao, notajaain, rai erelu Cana Curuaanaa Jesocurisitora. Nitohanihane baiha jetaote, chaque tonajelanaala, nii chaque casilanaala, nii Damasoco nenacaauru rai, Jesocurisito Ere beebejera,” naain acaauru rai, be Berenabeen.

28 Nitohaneein acaauru rene turuaain, acaauru que coitucueratiha Berenabeenne jaun jetaote, inae raauruha raotojoein, nii Jerosaleeun nenacaauru afosotooruna jaun, cuu acaauru aina neein amuhemujueein, chaque tonajelanaala, cuu cachaauru rai,

29 Cana Curuaanaa Jesocurisito Ere que ereerejeein, Curieco ere inaaun- era Jorioocuru aina, ita cotaicha rijitiinchuru, ereereeca Saorone jana jetao, sohin jaonaa jerecure, nii ita cotaicha rijitohane jaancuru- Jorioocuru.

30 Ne jetaote, nii sohin jaonaa jerecuruhane coitucuriin, Sesareeau, Saoro amaain jetao, caje coauneein Tarosoo letoaaure, Jesoso Ere esenetaeraauru.

31 Nii inatiin jetaote, Jodea, Calileea, Samaria, naaonjoaihunri batanecuru nenacaauru que, Jesocurisito Ere esenetaain- tonoraeraauru, jeelai choae jauhecotojoeriin, raotojoein, nii baaso coacuelanaala, Cana Curuaanaa

Jesoso Ere tonoraare, acauru coroatajaniha, Cana Coanera Suujuene aina nejeeotejeein.

Nerautaa Eneasine

³² Cajianeein amuhemujueein, Jesocurisito Ere esenetaeraauru rene be-daenihane ucuaetoha jetaote, Lidau nenacaauru- Jesocurisito Ere esenetaeraauru rene netonoai, turuha cue Fedoro.

³³ Nii jana jetaote, cuu ne, leeinjiin cacha- Eneasineein curuajai. Aca jetaote, fosa ajaanacaain, niirijieein amuelanaala, nenajauhacha tocoecoeha, mucuha jiuronane jaun jetao:

³⁴ “Eneasi, Jesocurisitote ii rautareeincha. Chajaain nimichuhin, chela seriin amuunra,” naa Fedorone jana jetao, nii rijieeoritiin, nimichuhin nela seriin amue- Eneasi.

³⁵ Nii aichejetenihane baiha nimichuhin, amuha Eneasine coaracuruhasatiin- Lidau nenacaauru, Saroon nenacaauru, naaonjoaihunrine janate, Cana Curuaanaa Jesocurisito ranojoihunru neein nerotojoacooaure.

Oo caje ichanaa Dorocane

³⁶ Nii bana jetaote, nii Jofe neseeu nelu, leeinjiin Jesocurisito Ere esenetaain- tonoraera- Tabita neein curuajai. “Tabita” naane jetaote, Curieco ere cuhane, Doroca ne. Nii ene jetaote, caohachanejeein- caohacha ene neein ichoae. Nii jetaote, chaelai latecuruha cairichaurine, coroatajanein, naaonjoae.

³⁷ Nirijieein, ne lacuritiin jetaote, cunaiteein. Inae caun ohane jaun jetao, rai jabereco culejeein, naain ucuun nena loreri coroata coarana ichoae-ucuha cuhane, rai jabereco rucujueein teeure.

³⁸ Nii jana, Jofeu caje, coriaae neniha, nii niha Fedorone jaan- Lidane jaun jetaote, cuu niha Fedorone coitucuruha Jesocurisito Ere esenetaeraaurune jaun jetao, coroatajai cacha letoaaure:

“Chajaau jera, Jofeu luhecotariincha,” naauruha rene turuhine jaun jetaote,

³⁹ acauru aina cue Fedoro. Inae nii niha ene jaberecone jaan turuhin niha Fedorone jana jetaote, curuaacaain codohaquiin chanaain, Fedoro que, jaiti ichaohane bana- acauru cajione niicha tococoi- acauru rai niicha tei obirichurune maajeein coarateeure- autanaauru.

⁴⁰ Nii jana jetaote, jelai caje jitariin mitanajaain, nii ene jabereco rohan, neseonraain jetao, Cana Coanera bajaain, nii ene jabereco coarajeein jetao:

“Chajaain, nimichuura, Tabita,” naa Fedorone jana jetaote, nota toretain Fedoro coaraain, nelauhitohane jetao,

⁴¹ rai biji que mucuhin, michuhitoha Fedorone jana, nichaauraane jana jetao, satiin Cana Curuaanaa Jesocurisito Ere esenetaeraauru, satiin, nii autanaauru aina curuataain, cotihanajaain jetao, jabereconein chujuriaain acauru que coarate- Fedoro.

⁴² Nii nitohanihane coitucuhin jetaote, Cana Curuaanaa Jesocurisito Ere esenetaain tonoraare- nii Jofe neseeu nenacaauru- arajiin cachaauru.

⁴³ Nitohaneeinte, araai janohin, nii neseeu ne Fedoro, canii cari rucuhera- Simoonneein curuajai cacha loreri asaae.

10

Corenerio aina, Fedorone

¹ Nii jana jetaote ne, leeinjiin cacha, soondarooru curuaanaa- Corenerionein curuajaain, Sesareea neseeu. Nii jetaote, saota fashanei Romanocuru

soondarooru, Italia cocoaicha neein acaauruhacha curuaatei, lefashai- curuaanaa cafitaan neein ne.

² Aca jetaote, niqui Romanoneein ne. Nejetaote, atiin rai sinijiera, rai bereecuru naaonjoaihunri aina jiniiquiin, jataain Cana Coaunera ere tonoraeraauru ne. Aca jetaote, cairichaineein nenacaauru- Jorioocuru rai nihane, coriqui nihane tee tejeein, coroatajanenajae. Chaen jetaotechu, inetono janonaa bana, Cana Coaunera bajaebajajeein ne.

³ Nii jaun jetaote, letono anjera que, coarate Cana Coaunera, sona nichae.

Nii jana jetaote, coarajihane jana, nii nihane jaun turuhin enohin: “Corenerio,” naa nacatiha turuhine jana jetao,

⁴ cuu anjera coaraain, nesooneitin:

“Cha ichei ichareeunte, Curuaanaa,” naain tonoraa Corenerione jana jetaote:

“Bajaebajajeein neeine aonaa Cana Coaunerara. Chaen techu, cairichaihuru coroatajaneeine coaraain, satiin caohacha ichaaine rautate- Cana Coaunerara.

⁵ Aihana jaun, Jofeu cacha letoaaute, leeinjiin cacha- Simoonneein curuaajaain nena- Fedoro cotihaca cuhineru.

⁶ Nii cuu nena cucuana auhaniha loreriquiin nena- jacari nojoenlaain rucuhara rijitocojoai curuajai- leecha Simoon loreri asaaete nera,” nae jetao, rai Cana Coaunera letono anjera.

⁷ Niritohane baiha, inae amuha nii aina erenaa- Cana Coaunera letono anjerane jana jetaote, coroatajai nere tonoraeraauru, chaen leeinjiin soondaro- Cana Coaunera ere tonoraain- jataain Cana Coaunera coitucuera rai suujua rijitoejin nena niichuru cotijiaain jetao,

⁸ rai aitoa Cana Coaunera letono- anjerane bee jetao, Corenerio. Nitohanein, acaauru rai bihane baiha jetaote, letoanajae Jofeu.

⁹ Nii cojoano jetaote, enoto chujutaelalajeein, turuelalajeein cuujueeruha, Jofeune jana jetao, loreri janori macararo ichoae, ucuun iniha cue jetao, Fedoro, cuu Cana Coaunera bajaane coina.

¹⁰ Nii jana jetaote, rai banetojoe niha mijiitenane jaun jetao, lenonenee rijitocojoaain jetao, Cana Coaunera baja, lenone enohalaauruha icharaaurune cohaca. Nii jana jetaote, notaaca Cana Coaunerane coina,

¹¹ neyoracaa dede bacuujuane jana jetao, caje mituha uhe, shojoera tocohaneein- jaraantiin. Nitohanein ecocohin jetaote, tajiha fauha uhe, jana turiin rulunohineei.

¹² Nii jana, coaraane jana jetaote, nii shojoera tocohanai nainecojoaain jetao, uhe itolere cautenu rijihuru, atane ichoae terei lenone, itolere tajaecuru, itolere ataibinaae acanocuru, itolere Jorionecuruhane lenone niheichuru, naaonjoaihunri jetao, uhe nainecojoaain.

¹³ Nii jana jetaote, coarajihane jana jetao dedeu toniin:

“Nimichuhin nichaaurain, niichuru soote que lenoneeicha Fedoro,” naain toniha dedeeune jana jetaote:

¹⁴ “Chabana, Jorionichaanune lenonenihei quinaa nainihaaunta, lanichana nainihaaunta. Nihei ataibinaae quinaa nainihaaunta, Curuaanaa,” naain tonoraa Fedorone jana jetaote:

¹⁵ “Coa Cana Coauneraacha, couluunojoi que, ‘Calanichareta. Ataibinaae quinaa nainihaaunta.’ naain irihara. Jauriaate chuhisi niqui, nainenelu que lenonequichenera, nete inae enene, que lenonena nainequichene coina couluunoinera. Aihana jaun, Cana Coauneraacha coulucohi que, nainiheini niritiin ereeineta,” naain jetao, dedeeu toni.

¹⁶ Nitohaneein nichata saain ecoocane baiha jetaote, inae jelaiha dedeeu iniha cue, nii shojoera tocohanai.

¹⁷ Nii jaun jetaote, nii que suujua rohecaain, cuu suujuaau ereerejeein, “Chatohanai ichacaaunne coinacha, catohaneein canotajae Cana Curuaanaata.” naain suujuaau ereereeca Fedorone jana jetaote, turuure acuujuaniha nichatajai cachaauru Corenerio letonocuru, Simoon loreri ba-jaebajjeein.

¹⁸ Turuhin jetaote, acuujuaniha netiin jetao, tonijiaain:

“Cauna niha caa loreri asaae, leinjiin cacha- Simoon- Fedoroneein acaauruhacha curuaatei,” naain jetao bajaare.

¹⁹ Nii jana jetaote, cuu jaiti, nii rene ecoona que suujuaau ereereeca Fedorone jana jetao:

“Aonaan, nichatajai cachaaurute ii ariirijiera.

²⁰ Chajaain nimichuhin, acaauru aina cunihu necoatelanaalara. Canuna acaauru letoaaun ii renera,” nae jetao, nuricho rai Cana Coanera Suujue.

²¹ Nii jaun jetaote, fauhin nii Corenerio letonocuru- cachaauru coaraain jetao:

“Canuna- nii inaraacha ariirijiei neeunra. Chate raaicheta,” naa Fedorone jana jetaote:

²² “Canacaanu letoaa, canacaanu curuaanaa caftaan Corenerione jaunne, uhacaanura. Acate, caohacha cachaneein, jataain Cana Coanera ere tonoraeranera. Nii jaunte, jataain que suujua acatein, belaihure satiin Jorioocurura. Acate, ii cotiharate, rai beein, que ii cotiharatiha Cana Coanera letonanjerana jaunra. Nii jaunne, ii cotihaca uhacaanu, nenajaun cuhin, iicha coitucui que rai ereeine, aonaane coinara,” naaure jetao, Fedoro rai.

²³ Niritocuruhane jaun jetaote, nii notaaca Cana Coanerane que nainaain jetao, nii nihanejaan loreri asaae ranajae Fedoro, Jorionecurenaha nii cachaaurune saijieein. Nii jaun jetaote, cuu aina sinihuruhane cojoanon, cauha cuuruhane jana jetao, acaauru aina cue Fedoro, corianiha cunacaauru- Jofeu neseeu nenacaauru tabaauru- Jesocurisito esenetaeraauru aina.

²⁴ Nitohaneein cuhin jetaote, cojoanoo Sesareea turuha cuure.

Nii jana jetaote, le laurii naraaichuru, jataain belaichaauru, naaonjoai-hunri cotijiaain, acaauru cojoae- Corenerio.

²⁵ Inae turuha Fedorone jana jetaote, mituhin raain jetao, nacatiha neeseenraain coroaeca Corenerione jana jetaote:

²⁶ “Nichaauraaura. Canu netonaina, ichejjieein cachaneein neeunra,” naain michuha Fedorone jaun jetaote,

²⁷ ereerejeein, enoha cuuruhane jana, cuu najiniha netaojiaain cohacure arajii cachaauru.

²⁸ Nii jaun jetaote, acaauru rai:

“Inarate raotojoein coitucuhiche, canacaanu Jorionichaanune, nejelau cachaauru Jorioniheichuru aina, netaojiaain nena nainenihacaanunera. Niheichu. Nejelau cacha loreri asaae enonaa nainihaacaanuta, nitohane niha canacaanu ichaona jaunra. Nete, nii que, canu notajaain carelae Cana Coanera, nabana chunein cacha que jaolequiin, ‘Nechu aansai ataibinaae,’ naain irihanu chunein nejelau cachaauru quene coataara.

²⁹ Nii jaunna, cacotijiaaichene rijijieein inauheneecha, cha que erelanaala uunra. Nii jaunna, ‘Chanunacha cacotijiaaureta.’ naain, coitucunaa jerichaaunne jaun, carai beeichene jereunra,” naain jetao, acaauru caje baja Fedoro.

³⁰ Nii jaun jetaote:

“Inae, jena janoha, enarijiu, cau canu loreri asaae, cosinacaa casuri couu, canu ichaoneein Cana Coaunera bajaebajaeccaun sonainane jana, jataain somajai que, cajionequin, cau, caatiha neeorite-leeinjiin cachara.

³¹ Nii cachate, carai: ‘Corenerio, bajaebajaequine aonaa- Cana Coaunera. Chaen techu, cairichaihuri coroatajaneeine coarajeein, nii coacuhin corojaje Cana Coaunera.

³² Nitohanihane jaun, cachaauru letoaaute, Jofeu, Simoonneein curuajaain nena Fedoro cotihaca cuuruhinera. Nii cucuana auhaniha, loreriquin, cuu nena jacari nojoelaain rucuhera rijitocojoai curuajai-leeocha Simoon loreri asaaete nera.’ naa carai nii cachara.

³³ Nii jaunne, nii rijieeoritiin ii cotiharateenra. Caohachate jataain ichaai uhincha. Aihana jaun, caute jiniiquin, Cana Coaunera notaracae nihacachera. Nii jaunna, canacaanu rai Cana Coauneraacha beratei que, ereeine aohana jerichaanura,” naain jetao, Fedoro tonorae Corenerio.

Nereretaa, Corenerio loreri asaae, Fedorone

³⁴ Nii jaun jetaote, acauru rai:

“Inae laen coitucuhanu, coatia nejelauneein, chunein cachaauru coaraain nihein, Cana Coaunera.

³⁵ Jerichanejeeinte, satiin coaraain, naain coriajai ataneeu nenacaauru nihanatiin, nere tonoraane, rae Cana Coaunera, caohacha ichaain neeuruhanera.

³⁶ Nitohanihane coina, Israeli inamacooru rai, baaso ichaain, Cana Coaunera que nejeratena nain, niha cachane niha natiin, niha leeinjiin, nii rucuhera, raotojoein neeuruha Cana Coaunera aina cachaurune que beratelu Cana Coaunera. Acate, Jesocurisitoneein- satiin Curuaanaanein nena nera.

³⁷⁻³⁸ Inarate, cachaauru rai, baaso ichaain neeuruhane jianeein, nebaotisaerateeuruhane, raotojoein acauru raa Cana Coaunera coina, biha Joanne coitucuhiche raotojoeincha. Nii baihate, Nasarete cocoaicha- Jesoso baotisaa Joanne jana, nii Jesoso ichoae, rai Suujue letoaa Cana Coaunera, itolere ichaain nena nainihane coinane coitucuhiche. Nitohanein baotisaa Joanne caje coauneeinte, Jodea batane sacutaain, amuhemujuelu Jesoso, Calileea nunuheteente, itolere caohacha ichaain, moconajaera ichanohineein cunaiteein necairichanacaaurune maajeein rautaelura.

³⁹ Nii jana, canacaanune, itolere ichaain niha Jesusone coaranein niha caanu, aina amuhemuecaanulu, itolere Jodea batane sacutaain, Jerosaleeun nese sacutaain, naaonjoaina jaunra. Nitohanihane baihate, inae coroso que teein atinaaurelura.

⁴⁰ Nete, atinaauruhane jana, nichata jano cuhane, ichatelu Cana Coaunera. Nitohanein ichateente, canacaanu rai, ecoocane coina, letoae Cana Coaunera.

⁴¹ Coatia, satiin cacha rai, ecoohai. Leeinjiin canacaanu- Cana Coauneraacha janijii nii beraanu que- niicha ranojoi nichaanune raiichate ecocoera. Nitohanein oo caje ichanaa Jesusone baihana, aina lenoneein, aina acau cohacaanura. Inae inoaelu, nitohanihane coina, Cana Coauneraacha ranohineein nihacaanulune jaunte,

⁴² canacaanu letoae, itolere ichaonacaauru, onacaauru, naaonjoaihunri coaraanu que- nii Jesoso teein nihalu Cana Coauneraane beebjihacaanu, cachaauru raine coinara.

⁴³ Chaen techu, inoaelu najiincha caje coauneein, nii Jesoso beebjere-tocure, nere bera inoasihuru: ‘Nere tonoraain esenetaeraaurute, baaso ichacuruhalune niha natiin, coreniha caseteco caje nichotiha cureeincha.’

naain beratihalu, nere bere inoasihuru *profetacuru* que, aitiin Cana Coaunerane jaunra,” naain jetaote, acaauru rai beebeje- Fedoro.

Cana Coaunera Suujue raauruha Joriooniheichuru netonaine

⁴⁴ Nii jana jaiti niritiin beebejiha Fedorone jana jetaote, nii satiin nere aonajeeurera choae, fauha uhe Cana Coaunera Suujue.

⁴⁵ Nii jaun jetaote, coarajeein cojoaelatoore, nii Fedoro aina unacaauru- Jesocurisito esenetaeraauru- Jorioocuru, Jorioniheinchuru rai netonai, tenojoi niha Cana Coaunera Suujuene jaun,

⁴⁶ chaen, Cana Coaunera coroaecuruha, nejelau ere cuhane cuaain- nejelau ere que erenacaaurune jaun. Nii jaun jetaote:

⁴⁷ “ ‘Nainihaacache cana, caa cachaauru baotisaain coujunacatechaachene, Joriooneeurenihane jaunmeta.’ naain erenaa nainihaacache cana, inae cana rijijieein, Cana Coaunera Suujue que, coujunacatenohineein neeuruhane jaunta,” naa Fedoro nii corihaniha cunacaauru Jorioocuru raine baiha jetaote:

⁴⁸ “Jesocurisito coreniha, baotisaain coujunacatenohineein neeuruhinera,” nae jetao, acaauru rai Fedoro. Nii jaun jetaote, nii baiha, Fedoro chunaaure, acaauru aina, inata janojoein neeorihane coina.

11

“Chanuna Jorioniheichuru aina lenoneei,” naain Jerosaleeun nenacaauru Jesocurisito ranojoinunru Jorioocuru tabaaurune

¹ Jodea bataneu netiin jetaote, inae Cana Coaunera ere esenetaain tonoraauruha Jorioniheichuru netonaine coitucuure Jesocurisito letonocuru afosotooru aina- cana nejeraauru Jesocurisito ranojoihunru.

² Nitohaneein coitucuuruhane jaun jetaote, inae Jerosaleeun turuha Fedorone jana jetao, necoejechanuure- Jorionein Jesocurisito ranojoihunru tabaauru. Niritiin necoejechanuhin jetaote:

³ “Chanute cocoaeraa- cana Jorionichaachene ichao rai, Jorioniheichuru rene turuhin, acaauru aina, naaonjoaacachene natiin- acaauru aina lenoneeita,” naain bajaare jetao, Fedoro caje.

⁴ Nii jaun jetaote, satiin niicha coaraai bee jitariin nunue caje coauneein:

⁵ “Naain nii Jofe neseeu nihanune jaaunna niqui, Cana Coaunera bajaauru. Nii jana, canu notaaca Cana Coaunerane jana coaracaunne janate, shojoera tocohaneei jaraantiin, jenaain rulunohineein dede caje fauha uhe caatiha, nii nihanune jaunra.

⁶ Nii jana, rautain cuhanai coaracaunne janate, cuu ne, itolere ataibinaecuru, atane ichoae terei lenone, tajaecuru, acanocuru naaonjoaauricha.

⁷ Nii janate, carai dedeeu tonii: ‘Chajaaajoaain nimioritiin, soote que lenoneeicha.’ naane janana:

⁸ ‘Jiaohinera, Curuaanaa. Chabana cujuuae cuhane aansai calaani eno- haunta.’ naanune janate,

⁹ dedeeu toniin: ‘Coaa, “Aansai calaani,” naain iriha, ii coauneraacha coulucohi quera.’ naain

¹⁰ toniha nichata saain dedeeune janate, jelaaiha dedeeu iniha cue- nii shojoera tocohanaicha.

¹¹ Nii rijieoritiinte turuure, Sesareea caje uhin, nichatajai canu ariha unacaauru cachaauru, nii nihacaanunejaan loreri asaaera.

¹² Nii janate, caletoe Cana Coanera Suujue, necoatoelanaala acauru aina cuhanune coinara. Nii janate, canu aina cuure caa saotaneein Jesocurisito coreniha- cana nejeraaurura. Nitohanein cuhina, Sesareea turuhin, nii canu coitihaca unacauru letoaera- cacha loreri asaae enoha- caanu saaincha.

¹³ Nii janate, canacaanu rai: ‘Naaajoaainte, cau ecocoe Cana Coanera letono aanjerara. Caute chujuhequiin, “Cachaauru letoaau Jofe neseute, Simoonnein curuajai- Fedoronein acaauruhacha curuaatei cotihaca cuuruhinera.

¹⁴ Acate, ‘Naaonjoaain neeute, satiin, isinejiera, charaichuru, ichoerejeeuru, naaonjoaihunri aina, raotojoein jianaacoo neeincha.’ naain ichei bereeincha,”’ naa canacaanu raine naainaa- nii loreri erorane jana,

¹⁵ acauru rai irihanune nunuetihanune janate, acauru chochae fauha uhe Cana Coanera Suujue, cana chochae fauha uhalune rijijieeincha.

¹⁶ Nii janate casuujuanaha neeorite, ‘Acau quete niqui cacha camujuaain, cacha coujounacate Joanra. Nete inara laaen Cana Coanera Suujue que, coujunacatenohi niha curiquicheeincha.’ naain aitohalu Cana Curuaanaa Jesocurisito nera.

¹⁷ Aihana jaun, Jesocurisito esenetaacachene jana, cana rai rai Suujue tihane rijijieein, leeochoaauru rai netonai, rai Suujue tiha Cana Coaneranane, nainihaaun nii caohatera rijitiin, irihanu canu neta. Chaneeina nereun canu, Cana Coanera colaihaje cuaain, nii caohatera rijitiin irihanuneta,” naa Fedorone janate,

¹⁸ inauhene cuuraatoraain, cuu aonajeeure nii Jerosaleeun nenacaauru- Jesocurisito coreniha cana nejeraauru.

Nitohanein aonajeeuruhane baihate, Cana Coanera coroaecure, “Cao- hacha quete, Jorioniheichuru netonai coroatajane Cana Coanera, acauru netonai suujua corein ichaonaa- chabana nitajenaa charanejeein nena- raauruhane coinara.” naain.

Antioquiha neseeu Jesocurisito ranojonein nenacaauru

¹⁹ Eseteba sohin jaoruhane baiha neeoriinte, leeochoaauru Jesocurisito esenetaeraauru netonai ariin, rohecaure. Nii jaun jetaote tabaauru Jodea batane caje sorohin, Fenisiau, chaen Chifereu, Antioquihau, naaonjoaihun- cuhinchuru sorohacoaure. Nii cuhin sororuhane jauncuru turuhin jetaote, leeinjiin Jorioocuru raiicha Jesocurisito beebejeein, que relanajaure. Coatia jetao laen, leeochoa cachaauru- Jorioniheichuru relaauruhi.

²⁰ Ne jetaote, nii baiha, Chifereu, Sireneu naaonjoaihun nenacaauru- Jesocurisito esenetaeraauru tabaauru, nii Antioquiha neseeu turuure. Cuu turuhin jetaote, nii cuu nenacaauru Jorioniheinchuru rai, Cana Curuaanaa Jesoso que Erenaa Caohati beebejeein, que acauru relaaure.

²¹ Nii aina, acauru coroatajaniha Cana Coanera Suujuene jaun jetaote, jauriaa acaauruhacha esenetai jianein, Jesocurisito esenetaure arajii cachaauru.

²² Nii coitucuuriin jetaote, “Chatohaneeuruhachata,” naain Antioquihau Berenabeen letoaure, Jerosaleeun nenacaauru- Jesocurisito ranojoihunru.

²³ Inae Antioquihau turuhin, acauru coaracuruhane jana jetaote, caohatiin acauru coroatajaniha Cana Coaneranane coaraana jaun jetao, jataain coroaeye Berenabeen. Nitohanein corojeeinte, esinaae rauhijiriin Jesocurisito esenetaain, baaso coacuelanaala esinaae rauhijiriin nere tonoraauruhane coina, suujuatenajae Berenabeen.

²⁴ Caohacha cachaneein, Cana Coaunera Suujue que suujuequiin, jataain Jesocurisito esenetaera nihana jaunte, nitohane Berenabeen. Nitohaneein jetaote suujua coreein Jesocurisito ranojoinunru aina neeure arajii cachaauru.

²⁵ Nii baiha jetaote, Tarosoo cue Berenabeen, Saoro arihane coina.

²⁶ Nitohaneein cuhin jetaote, cuu eruhin, amae Antioquihau. Cuu jetaote neeurelu, itolereneein lejaanacaain, cuu nenacaauru Jesocurisito ranojoi-hunru aina cuu nenacaauru cachaauru relaa. Nii Antioquihau jetaote, jauri-aanejeein, “Curisitianoneein” Jesocurisito ranojoihunru curuaateeuruhane nunuheteurelu.

²⁷ Nii bana jetaote, Jerosaleeun caje cuhin, Antioquihau turuha cuure-*profetacuru* tabaauru.

²⁸ Niichuru taba- Acaboneein curajai jetaote, ita taojiaauruha Jesocurisito esenetaeraaurune jana, acauru cataaun nichaauraain:

“Aonacuchena, inara rai caa bete, coitucuhichera. Nerinaain jetao cara-jaaajoaain quinacai, Jodea batane sacutaainta,” naain be nii Acabo, que beratiha Cana Coaunera Suujuene jaun.

Nii mijitena jetaote nelu, Romanocuru curuaanaacuru- curuaanaa niha enferadoro- Culaodione bana.

²⁹ Nii niritoha Acabone jaun jetaote, naain Jodea nenacaauru Jesocurisito coreniha cana nejeraauru- coroatajanena jerecure, nii Antioquihau nenacaauru Jesocurisito esenetaeraauru. Nitohaneeinte, ita jeonijianaain coriqui teein, taojiaaure, le cachaauru cachaauru caje, tenaa nainecuruhane rijiinanaain.

³⁰ Nitohaneein taojiaain jetaote, nii Jodea nenacaauru Jesocurisito esenetaeraauru- bichauhenaauru rai letoaaure, Berenabeen, Saoro, naaonjoaihunru aina.

12

Saantiaao sohin jaohinte, caresero cuhane Fedoro enohaaure.

¹ Nii bana jetaote, Jesocurisito ranojoinunru aina nejeratihane nunuheteein, tabaauru mucuerate jetao, Isaraelitaauru curuaanaa *rey* Erodesi.

² Nitohaneein jetaote, sabere que, Joaan nejera Saantiaao sohin joerate.

³ Nii rautatiin, coaracuruha Jorioocurune jaun jetaote, Fedoro netonai mucuerate Erodesi. Jorerera colane ichanohin- faan quihuruhane jaan-beseta cojoanonaacuru bana jetaote, nitohaneein Fedoro mucuure.

⁴ Nii mucuherateein raeratihane baiha jetaote, Fedoro enoaerate caresero cuhane- Erodesi. Nitohaneein caresero cuhane enoaerateein jetaote, caohatiin beraichate. Jena lauriin, janaanain, nenacaauru soondarooru que, ita reroherojoein caohatiin beraihuruha le laurichuru cajene coina, letoanajae, nii Fasocoa beseta bitohariin, satiin coarajeeurera notaracae, caresero caje rocohin, coaraain chatohaneein teeuruhane coina.

⁵ Nitohaneein caresero cuhane caohatiin beraichaaain niha Fedorone tonohanau jetaote, ita taojiaain, rai Cana Coaunera bajaure mainajeein Jesocurisito ranojoihunru.

Caresero Caje Fedoro mitaa Cana Coaunerane

⁶ Nii jaun jetaote, eresinejeeonriin lanajeeeca, satiin coarajiha cachane notaracae, chatohaneein Fedoro tihanerai niha- Erodesine jana jetao, coroatajai soondarooru cataaun, jeranu *cadena* que cosiin sinitoha Fedorone jana, acujua nihacuru neein- beraihuruha soondaroorune jana jetaote,

⁷⁻⁸ rai letono- anjera letoae jetao, Cana Coaunera. Nii jaun jetaote, luhecotariin, Fedoro rohan neeoritoha Cana Coaunera letono anjerane jana jetao, jiichoo rijijieein conoe, caresero cuhane. Nii jana jetaote, sinitoha Fedorone jana, jaleri dada dadariin nocoain jetao:

“Chajaain nimiichuura,” naa Cana Coaunera letono anjera, Fedoro raine rijieeoritiin jetao, rai biji caje nejasajasariha- nii biji ichora *cadenane* jana jetao: “Chajaaajoaain nimioritiin ichajione jiaain, ii safato jiaain, canu jiniichotaaaura,” naa, nii Cana Coaunera letono- anjerane jana jetaote, nii aitohane rijijieein jiniichotae jetao, Fedoro.

⁹ Nitohaneein jetaote, mituha cue, Cana Coaunera letono- anjera caaijie cuhin, coetacaineein cuhin, mituha cuhane esenetaelanaala, “Nechu jataaen sini anuu jecha aite.” naain.

¹⁰ Nitohaneein cuhin jetaote, jaurihaanejeein acuujuua beraicha caje situatione. Nii leecha caje situhin jetaote, nii coata que bacuujuana jaun, tururuhane jana jetao, raajenihane neyoracae, nii coata que bacuujuanaa, naain aerene nenea enonaanaja rijia bacuujuua. Nitohaneein mituhin, le cocoaantaain bero cuhane cuujueeru baiha jetaote, jelai Fedoro ratiriin amuhe- Cana Coaunera letono anjera.

¹¹ Nii jaun jetaote, nainacori Fedoro. Nainacoriin jetaote: “Esinaaete, rauhijiriin letono anjera letoae- Cana Coaunera. Jataain caque necosujuaain, canasineene rijitoha Erodesi aina Jorioocurune janate, nabana chatohaneein caetecuruhane coataa, letono anjera letoae Cana Coaunera, canu ichoteratihane coinara,” nae jetao Fedoro.

¹² Nitohaneein, inae nainaaain jetaote, Joaan Maroconeein curuajai- neba-Mariha rene turuha cue. Nii jana jetaote, cuu najiniha, nii Mariha loreri asaae, ita taojiaain, Cana Coaunera bajaa neeure arajii cachaauru.

¹³ Nii jana jetaote turuhin, nii aerene nenea enonaanaja rijia acuujuua faofoarihane jana jetao: “Cha cha aite,” naain, coaraa cue leeinjiin ranuna Rodee.

¹⁴ Nii jetaote, Fedoro ere nihane aonaain jetao, coroaena caun jetao, nii acuujuua joracae lanaala soroneein biha cue: “Fedoro te aitera,” naain.

¹⁵ Nii jana jetaote: “Esinaaenna aitohite,” naauruhane jana jetao:

“Esinaae rauhijiriin acate aicha,” naane jana jetao:

“Rai suujete jerihane ai caihara,” naaure.

¹⁶ Nii tonohanau jetaote, nii acuujanaha neein, nii acuujuua faofoonijianaee, acaauru bajaebajajeein Fedoro. Nii jaun jetaote, nii acuujuua joracaain coaracuruhane jana, esinaae aca nihana jaun, cuu nesooneitiin coarajeeure.

¹⁷ Nii jana jetaote, acaauru rai, biji sarasarari, nabana tonaain ereeruhane coataa. Nitohaneein jetaote:

“Naaonjoaainte, caresero caje, canu mitaerateein, canu ichoterate, Cana Coaunerara. Caritiin, Saantiaao rai benichuchera. Satiin, cana nejeraauru-Jesocurisito coitucuurera rai netonai beeuchete, coitucuuruhinera,” naain beratihane baiha jetaote, jelai caje mituhin jetao, amuhe Fedoro.

¹⁸ Nii jana jetaote, jano jana, cuu neniha Fedorona jaun, nesooneitiin: “Cha quena nerurujuae, caa aansai,” naain jetao, acaauru suujua auhacaain nererojoecaaure- nii beraihurera- soondarooru.

¹⁹ Nitohaneein, nenihana jaun jetaote, arihuruhane coina, acaauru letoaanii curuaanaa Erodesine jana, nitohaneein Fedoro arihuruhane jana, ruurenihana jaun, nii beraihurera choae nalutiaain jetao, acaauru sohin joerate jetao Erodesi. Nii baiha jetaote, nii Jodea batane caje mituhin Sesareeau ichaoha cue jetao Erodesi.

Oha Erodesine

²⁰ Tiro, Sidoon, naaonjoaain cocoaichacuru aina jetaote, niqui obaje Isaraelitaauru curuaanaa *rey* Erodesi. Nii jana jetaote, ita suujuau tacaain:

“Coanete, atiin rene turuhin raotojoein erenaa neeinaera,” naain jetao, jaurihaanejeein, nii que jaurii- nere tonoraera Balasito rene turuhin jetao, ereeure nii curuaanaa Erodesi rai, nii Erodesiicha beraai atane cajeecha quinacai raajeein ichaaoruha, nii Tiro, Sidoon naaonjoaain cocoaichacurune jaun. Nii jaun jetaote, nii curuaanaa Erodesi rai:

“Coanete, nii cachaauru coroatajanena neeinaera,” naa nii Erodesi que jaurii- Balasito najaun jetao,

²¹ “Banajian uunite coana neeinaera,” nae jetao, nii curuaanaa Erodesi. Nii jaun jetaote, nii aitohane bana, rene netaojiaauruhane jana jetaote, curuaanaa nihane cajione jiaain jetao, nii curuaanaa nihane nelauriana jaan- rori choae nelauriaain jetao, ereereje Erodesi.

²² Nii jana jetaote:

“Coatia caritiin erenaa nainihe, cana rijijieein cachata. Caate cana chosinera,” naaure jetao, eehequuin satiin nii cuu nere aonajeerera cachaauru, nechu jataain acaauru belaiha Erodesine coina.

²³ Nii jana, coroaeca Erodesine jaun jetaote, nii rijieeoritiin, letono anjera letoae- Cana Coanera, nichoae cunai nalutiaane coina. Nii jaun jetaote, cunaiteein corianohin rihano jitanajoineein ohe, Cana Coanera nujuaneein coroaeca ne jaun.

²⁴ Nii jana jetaote, inae jelai amuritoheriin, Cana Coanera ere coitucuhajeein cuujueeure cachaauru, itolere sacutaain, amuhemujueein beebejeeuruhana jaun.

²⁵ Nii jana jetaote, inae Jerosaleeun, niicha ichanenu nainaauruha najaun jetao, Antioquiha cauha cuure, Berenabeen aina- Saorocuru, acaauru jiniichaain “Maroco” naain acaauruhacha curuaatei- Joaan amaain.

13*Letononeein amuhemujueein, Jesocurisito beebejeeuruhane nunueteeruha- Berenabeen aina Saorone*

¹ Nihalu jetao, Antioquihau Jesocurisito ranojoinunru coaraauru jelai teein, Cana Coanera caje- erenaa raain acaauru rai beeureraauru *profetacuru*, chaen Cana Coanera aitoonjoa que cacha relaureraauru, naaonjoainuri. Niichuru aina jetaote neeurelu, Berenabeen, chaen Simoon- jichojoaineein acaauruhacha curuaatei, chaen Losio- Sirene cocoaicha, chaen nii Calileea coberenadoroneein nenaalu- Erodesi aina fohena- Manaen, chaaen Saoro, naaonjoainuri.

² Niichuru jetaote, coroatajanenaaca Cana Coaneranane coina, cosinacaa suri couu ita taojiaain, Cana Coanera bajaee bajaecuruhane jana jetaote:

“Carai nii Berenabeen aina Saoro letoaauchete, jelai teein acaauru rai quiiicha teei amihanenaa ichaa cuuruhinera. Nii ichacuruhane coinane cotihanajaain ranajaain neeunlura,” nae jetao, acaauru rai Cana Coanera Suujue.

³ Nii jaun jetaote, coaiten cosinacaa suri couu neein, Cana Coanera bajaee bajaecuruhane nainaaain jetao, acaauru choaae biji merecaain, Cana Coanera bajaare. Nitohaneein acaauru rai, Cana Coanera bajaauruhane baiha jetaote, acaauru rai necoeeure.

Chifereu turuuruha, nii Cana Coanera Suujue letoeratenojihunru- afosoorune

⁴ Berenabeen aina Saoro jetaote, Cana Coaunera Suujue letononeein Se-leosiau cuure. Jelai caje coauneein jetaote, Chifere cunaa bote cuhane fauhin, cucuana cuhane coriaae cuhin turuure, nii Chifere coobenau nena nese- Salaminau.

⁵ Nii nese Salaminau turuhin jetaote, nii cuu nena ita taojiaauruhana jaan loreri- sinacoca asaae netaojiaauruha Jorioocurune jana jetao, cuu enohin, acaauru rai, Cana Coaunera ere beebejeure. Joaan Maroco netonai jetaote, acaauru aina cue, acaauru coroatajanera rijijieein.

⁶ Salaminau neeuruhane baiha jetaote, caje cuhin, jitariin nii obena tinonohin cuhin jetao, nii cu nena leeocho nese- Pafosoo turuure. Nii Pafosoo turuuruhane jana jetaote, cuu nee- leeinjiin benane- Jorioneein casajenetiin- Cana Coaunera letononiha nocoetiin- cachaauru coritaera- Barajesoso.

⁷ Nii benane jetaote, cuu jataain nainaan nena- Coberenadoro Serijio Faoro aina nei nejesina ne. Nii coberenadoro jetaote, nii Pafosoo turuhin neeuruha- Berenabeen aina- Saorone coitucuhane jaun jetao, cotiharate- najae, nenajaun cuhin, rai Cana Coaunera que ereerecuruhane aohana jerihane jaun.

⁸ Ne jetaote, Berenabeen aina Saoro que nejerate nii benane- Barajesoso- “Elima” neein Curiecocuruhacha curuaatei, nabana acaauru esenetaa nii coberenadorone coataa.

⁹⁻¹⁰ Ne jetaote, Cana Coaunera Suujue que suujuequin jetao, nunajeein coarajeein:

“Nechu aansai. Casaje. Moconajaera nebaneein nena. Ii te itolere cao- hacha aina nejeratenaaneein neeinha. Chanute Cana Coaunera tenojohin ichaonaa caohacha auhacaaita,” nae jetao Saoro- “Faboro” neein curuaa- neni.

¹¹ Niritiin cotaicha rijitiin jetaote: “Nitohaneein neeine corenihate, ichasetecareein Cana Coaunerara. Maosaneeinte nedariquiin carajao- joaaincha. Nihei jiichoo coaririheeinita,” naa Faborone rijieeoritiin jetaote, maosaneein nedae nii benane.

Nitohaneein nocohenaneein nedaa rai notana jaun jetaote, rai biji que mucuhin- amaeranu ari, amaa ne coina- nii Elima, inae conoeniha notana jaun.

¹² Nii jaun jetaote, cojoaelatiin, jataain caohatoha nii Cana Curuaanaa- Jesocurisito que aitiin, acaauruhacha beebejei- Cana Coaunera ere esenetae- nii coberenadoro.

Pisidia batane que nena- nese leeocho- Antioquihau turuha Faboro aina Berenabeenne

¹³ Nii Pafosoo neeuruhane baiha jetaote, leeinjiin bote cuhane fauhin, Paanfiliau cue nii corihaneraauru aina- Faboro. Jelai caje coauneein jetaote, atane ichoae cuhin, turuha cuure, nii cuu nena nese- Perejeu. Nii jana, Joaan Maroco jetaote, cuu ratirinajaain, Jerosaleeun cauha cue.

¹⁴ Nii Perejeu caje cuhin jetaote, nii Pisidia batane roohan nena- nese Antioquihau turuure nii Berenabeen aina Faboro. Cuu jetaote, nebetacanaa janonaa bana- ita taojiaauruna jaan- sinacoca asaae, ita taojiaauruha Jori- oocurune jana, cuu enohin nelauriaain, aonajenajaunre.

¹⁵ Nii jana jetaote, cuu aonajenajaauruhane jana, Cana Coaunera Quiricha Inoasi ereretaaure. Inae nii nainaaauruhane baiha jetaote, acaauru rai:

“Chasocuru, niha chaelai que ereeichene jaanne, ereeuche te, aonaain suujua lararajiaauruhine- caa cachaauru,” nae nii netaojiaauruna jaan- sinacoca curuaanaacuru.

¹⁶ Nii jaun jetaote, nimichuhin nichaaaurariin, acaauru rai, biji sarasarari Faboro, inauheneeicha curuaequiin aonajeeuruhane coina. Nitohaneein acaauru rai, biji sarasarariin jetaote:

“Aonacuche satiin- Isaraelitaauru, satiin Jorioniheichuru netonai- Cana Coaunera ere esenetaain tonorana jerenacaauru.

¹⁷ Egiptoo cuhin ichaooruhane ajiniha jetaote, cana foerateeurera Isaraeli cocoaichacuru janijiin ranajaclu Cana Coaunera. Nii baiha, rai natane nihei que cuhin, nejelau ataneu- Egiptoo ichaooruha cana inoasihuru Isaraelitacurune jana jetaote, arajiin fanajaclu Cana Coaunera. Nitohaneein nii nejelau ataneu netiin, inae arajiin nefaauruhane jana jetaote, jelai caje, niicha ichana nainei coarateein roconajaclu Cana Coaunera.

¹⁸ Nii Egipto caje roconajaane baiha jetaote, nere tonoraarenihane saijieein, atiin acaauru abaantaclu, jenachoonca janacaneein desieretoo Cana Coaunera.

¹⁹ Nitohaneein nere tonoraarenihane saijieein jetaote, acaauru rai neein niha nii atanene coina, Canaan batane que, caaunsineein nena nese que ichaonacaauru cachaauru itaje jetao Cana Coaunera.

²⁰ Itolereeneein, Egiptoo cuuruhane que jojohin jetaote, jena fasha saogui choonca ajaanacaneein jetao, acaauru que banihateein inoaelu- niicha tenaa jerei- atane que tenajae jetao Cana Coaunera.

Nii baiha jetaote, acaauru curuaanaacuru tihacoe, Cana Coaunera, enoha nere bera inoasi- Samoerinereein tihaojoain.

²¹ Nii jana jetaote, itolere curuaanaaneein- itolere sirichaaunu que jetao leeinjiin *rey* bajaure jetao. Nii jaun jetaote, Beenjamiin lauri caje neferate-naanein nena Sisi calaohi- Saoro tee jetao, Cana Coaunera, jena choonca ajaanacaneein, acaauru rai- *rey*neein nihane coina.

²² Nii jana jetaote, renaatonorae lanaala, jeriha Cana Coaunerane rijijieein, ichana jereniha Saorone jaun jetao, Rabiri que core jetao Cana Coaunera, satiin Isaraelitaauru curuaanaaneein- itolere sirichaneein- *rey*neein nihane coina. Nitohaneein teein jetaote: ‘Inae laen, casuujua rijitoejin nena- cacha ruhanura. Acate, Isaihasi calaohi- Rabiri inera. Acate laen, jatoroain ne, itolere quicha jerenohi ichaane coinara.’ naain jetao Saoro mitaain, Rabiri tee jetao, coreeraniha, Cana Coaunera.

²³ Nii Rabiri caje neferatenacaauru inamacooru caje nenaanein jetaote, nenaanelu Jesoso. Aca jetaote, letoaelu Cana Coaunera, nere bera inoasihuru que beratihalune tochaneein Isaraeli cocoaichacuru ichoteratihane coina.

²⁴ Inae turu catainajihaha Jesusone jana jetaote, Joaan letoae jetao Cana Coaunera, satiin itolere Isaraeli cocoaichacuru sacutaain, beebejihaha Joanne coina. Nii jaun jetaote: ‘Caohachaaain inara suujua rucujueein, coaiteen Cana Coaunera aitoonjoa esenetaain tonoraain neeuche te, baotisaain co-jounacatenohineeichera.’ naain, Isaraeli cocoaichacuru rai aite jetao, Joaan.

²⁵ Inae ohane catainaane jana jetaote: ‘Coatia nii inaraacha cohajei-cacaaijie- nii turuha uhenenu nihaaun. Canute, letoae Cana Coaunera, nii beraaunu que. Acate laen, caichoaae jauhecotojoeriin, jataaen cocoainaain letoanojoneein ne. Nii jaun, rai safato ichora rucuharaane que nihanatiin, nelatihahaun.’ naain jetaote, rauhijiriin be jetao, acaauru rai- Joaan.

²⁶ Chasocuru, Abaraaun caje neferatenaaneein nenacaauru, satiin- Jorioniheichuru netonai- Cana Coaunera ere tonorana jerenacaauru, satiin, caa inara rai quicha beebejeite- jianacoo cacha culucohin mitaeranute, satiin- inara rai beratenojoneein ne.

²⁷ Satiin- nii Jerosaleeun nenacaaurulu, acaauru curuaanaacuru, naaon-joaihunrite, cajiha turuha Jesusone jana, coitucuurenelu. Nere bera inoae-sihuru quete niqui, laenaerateein beratelu Cana Coaunera. Nii jaunte niqui, nii Cana Coaunera ere bera inoae-sihuruhacha- laenanohilu ereretai nejesinanecure, nebetacanaa janonaa bana nainein. Nitohaneein, ita taojiaauruhana jaan- sinacoca asaae ereretai nejesinanecuruhane sajaine-jeeinte, cajiha turuha Jesusone jana, 'Aca caara.' naain coitucuurenelu. Nii jaunte, sohin joerateuruhana jaun, aitiin: 'Naaonjoaante, cuureeinha.' naain nere bera inoae-sihuru que laenaeratihalu beein- Cana Coaunerane nainauruhane coina,

²⁸ Filato rai colurujueein, sohin joerateeurelu, Filato que, lera colane.

²⁹ Nitohaneein teeinte, inae satiin aitoaha Cana Coaunera Quiricha Inoae-sine nainaane jana, nii coroso caje fauhin, rai jabereco rucuhecure- ajeri jachu cuhane.

³⁰ Nete, nii jana, oo caje ichate Cana Coaunera.

³¹ Nii jaunte, nii Calilea caje coaunein, Jerosaleeun tiaetiajeein namu corihaniha amuhemuhenacaauru rai ecocohin, cuu araai janohi acaauru aina nerejetelu. Acaaurute, enene itolere sacutaain amuhemuhejeein, nii Jesoso que ereereecure, itolere cachaauru rai.

³²⁻³³ Inara caohachanu quena, inara rai, caa caohati erenaa bihacaanu, coitucuhichene coina. Caa quete, cana inoae-sihuru rai aitelu Cana Coaunera, catohanihane coina. Nii jaunte, acaauru inamaconeein niha-cachena jaun, cana rai, cana inoae-sihuru rai naitoonjoa nainaane coina, catohaneein ichae Cana Coaunera. Acate, oo caje Jesoso ichate, rai Quiricha Inoae-si- Salmo- coroatajai cuhane aitohane tocohaneein. Raite, 'lite, canu calaohineein neeicha. Canuna, chacaneein neeunra.' naain laenaeratelu Cana Coaunera, rai Quiricha Inoae-si cuhane.

³⁴ Nitohanihane coinate, nii ajiniha: 'Oo caje jene, ichatereeuni, nabana setuha rai jaberecone coataara.' naain nii ajiniha- rai Quiricha Inoae-si cuhane belu- Cana Coaunera. Chaentechu: 'Satiin Rabiri rai caitoonjoane, ichaa cureunnicha.' naain belu Cana Coaunera.

³⁵ Nitohanihana jaunte, coaiteen leeocho cuhane, 'Coatia laen, setuha nii ii letono jaberecone naihatejeriheinita.' naain laenaelu Rabiri.

³⁶ Aihana jaun, esinaaente niqui, Rabiri letoaa Cana Coaunerane rijijieein, nii nihane bana nenacaauru cachaauru coroatajanelu. Nete, nii baiha ohin, rai foerateeurera ainane jana, rai jabereco inae setuelu.

³⁷ Nete, nii Cana Coauneraacha ichatei- Jesoso jabereco laen cuu neein setuenelu.

³⁸⁻³⁹ Aihana jaun, chasocuru, caa inara rai canacaanuhacha beebejei- Jesusohacha corenihate, atiin, osaaocane nihanatiin, rauhijiriin esenetaane, nosa caje nichotena nainereein- saain cachaauru, Jorioniheichuru niha-natiin. Aihana jaun, nii nosa coreniha caseteco coaracuruhane rai niha- Moisesaacha benojoinurute, Jesoso coreniha laen nainecurureein nii caseteco caje nichoteeuruhane. Aihana jaun, satiin- nii Jesoso esenetaeraaurute, atiin coreniha- osa caje rocohin- culuhoca cureein Cana Coaunera.

⁴⁰ Caohachaaain coaracuche, batohin esenetana jereneeichenete, inara choaae nalureein inoaelu laenaratihalu Cana Coaunerane jaun, laenacuruhalu *profetacurune* rijijieein:

⁴¹ 'Aonacuche.

Satiin caohacha ichaonaa-caitoonjoa que jaolequiin nenacaauru cojoaelatoоче.

Nitajihate curiquicheein, inae ecu tihane bana.

Nii cojoanonaa banane,

itolere ichaain inara notaaca cureeunnicha.

Chunicoa inara rai, nii que ereein bihane, esenetariheeicheta.'

naain laenacuruhalu *profetacurune* rijijieein," naain jetao, nii Antioqui-hau nena sinacoca asaae- netaojianacaauru rai ereerejeein jetao beebeje Faboro.

⁴² Inae, nii que irihane nainaan jetaote, nii ita taojiaauruha Joriocurune jaan- sinacoca caje corihaneraauru aina mituha cue Faboro. Nii jana jetaote, jiniichaaain cuhin mituha cunacaauru- Jorioneein nerotonacaauru jetaote:

"Coaiten leeocho- nebetacanaa janonaa bana uhin, coaiten nii que ererejiha uuni, canaacaanu rai," naain jetao, Faboro cotihacure.

⁴³ Inae sinacoca asaae netaojiaauruhane nainaan jetaote, Faboro aina Berenabeen caaijie cuure- arajii Jorioocuru aina- Jorioneein nerotonacaauru- Cana Coaunera ere tonorana jerenacaauru, naaonjoaihunri. Nii jaun jetaote, acaauru rai: "Nijiaonriha, inara belaiha nere aina cuaain, inara cotihaca Cana Coaunerane jaan jianequichenera. Nirijieeincha, jianelanaala, nii jelai sacuuchete, inara coroatajanein, inara belaine Cana Coaunerara," naain jetao, acaauru suujuatein, acaauru ratirihure.

⁴⁴ Nii baiha jetaote, leeocho nebetacanaa janonaa bana coaiten, netaojiaaure- nii nese sacutaain caje uhin- coroatajaje lanaanla cachaauru, acaauruhacha beebejei- Cana Curuaanaa Jesocurisito beratenojoi aonacuruhane coina.

⁴⁵ Nii jaun jetaote, nitohanein coroatajaje lanaala, turuuruha cachaauru, Faboro aina Berenabeen aonaana jaun, nechu jataaen, acaauru que necoelai caun, nabana esenetaauruhane coataa, "Nechu aansai casaje cachaauru," naain, Faboro necoeje chanuure Jorioocuru.

⁴⁶ Nii jana jetaote, nii que nelararajiaain, chaque casilanaala:

"Inara Jorioneeichene raite niqui, jaurihaanejeein nere beebejihacaanune coina canaacaanu letoaain ne Cana Coaunera niquicha. Nete, naitoonjoa batocoichene jaun, rautaaain aohana jerelanaala que jaolecohichera. Nitohanein, inara rai, ichaonaa sanaacharanejeein nena bihacaanune cointate niqui, canacaanu letoaain ne- Cana Coaunerara. Nena aohanna jereneeiche coarajihacaanune jaun, Jorioniheichuru rene curichaanuhin.

⁴⁷ Nitohanein canaacaanu letoaainte:

'Canuna, inara letoareeuni, satiin- caa chauratane que nenacaauru- Jorioniheichuru rai nihanatiin, amuhemujueein beein, canu neein nihanune coitucueratein, acaauru ichoterateein neeichene coinara.'

naain Isaihasi que beratihalune rijijieeinte, ena canaacaanu letoae Cana Curuaanaa- Cana Coaunerara," naauruha Faboro aina Berenabeen, Jorioocuru raina jaun jetaote,

⁴⁸ coroaacure- nii Jorioniheichuru.

Nitohanein coroaajeein jetaote, esenetaain, "Caohatoha jataaen cana rai, Cana Coauneraacha beratenojoincha," naain esenetaaure, satiin- nii ichaonaa sanaa charanejeein nena raureraanu que nenacaauru- Jorioniheichuru.

⁴⁹ Nitohanein jetaote, nii jelai batane sacutaain nenacaauru- jelai coaichacuru rai, Cana Curuaanaa- Jesocurisito beebejeeure.

⁵⁰ Nii jaun jetaote, nii rautaaain coaracurenihana jaun, nii caohachaain suujua coaraain Cana Coaunera bajaaurera- enecuru suujuau tacaure- Jorioocuru. Nii cuu nenacaauru- acaauru rai jataaen nelatenacaauru

cachaauru- suujuaune maajeein tacaare, satiin ita suujua rijitocoriin, acauru que nejerateein, jelai caje Berenabeen aina curuataain, Faboro sitaauruhane coina.

⁵¹ Nitohaneein, jelai caje sitanajaauruhana jaun jetaote, mituuru neein, nii acauru safato que nenea- utuune faofaohin, riariaain, ratiriin amuure. Nii jetaote ichacure: “Aihana jaun, inae canacaanu, nii ujuaihonneein nihaacaanu. Coaraain aihane nitajeeuche.” naauruhane coina. Nitohaneein rai safato que nenea- utuune faofaohin riariaain ratiriin jetaote, jelai caje amuhin, Iconio cuure Berenabeen aina Faboro.

⁵² Ne jetaote, rachoojoenaa cataaun nedaare, nii Antioquiha nenacaauru Jesocurisito ranojoihunru, acauru suujueniha, niha Cana Coaunera Suujuena jaun.

14

Iconio turuuruha Faboro aina Berenabeenne

¹ Antioquihau neeuru baiha, jelai caje amuhin jetaote, Iconioo turuure jetao- Faboro aina Berenabeen. Nii Iconioo turuuruhane jana jetaote, nii cuu nenea ita taojiaauruna jaan- sinacoca asaae netaojiaaure Jorioocuru. Nii jana jetaote, cuu turuhin, enohin, Jesocurisito beratenojoi beebejeeruha rauhijiriin, rauhi cuhane cuaaine jaun jetao, esenetaacoaare arajii- Jorioocuru, Jorioniheichuru naaonjoainuri netonaine maajeein, esenetaacoaare arajiiin.

² Nii jana, esenetaaichuru Jorioocuru jetaote, nii Jorioniheichuru suujua- teeure jetao, esenetaauruhane coataa, baasoneein Faboro aina Berenabeen que ereein, nechu jataain acauru cotaiha.

³ Nejetaote, cuu carajaain acauru aina neeururejetocurelu jetao, nii Jesocurisito letonocuru afosotooru. Nitohaneein jetaote, acauru coroata- janerichaaain Cana Curuaanaane coitucuuruhane jaun jetao, cuu neein Cana Curuaanaa ere beebejerejetocurelu jetao, nii afosotooru. Nii jaun jetaote, acauru coroatajaniha- Cana Curuaanaana jaun jetao, jataain cacha belaiha Cana Coaunerane beebejeein jetao, cunaitenacaauru rautaaain cacha no- taacure, esenetaauruhane coina, Faboro aina- Berenabeen.

⁴ Ne jetaote, nelerujuacoaare, nii jelai nese cocoaichacuru cachaauru. Tabaauru jetaote, Jorioocuru cocoaeratiha jetao, jelai teein nelerucure nejesihajeein. Nii jana, afosotooru cocoaerateeurera netonai jetao, jelai teein nelerucure.

⁵ Nitohanihana jaun jetaote, cocoinanacaainuru aina ita suujuau tacaare jetao Jorioocuru Jorioniheichuru aina, Faboro aina- Berenabeen que nejerateein, ajeri que bodosinajaain sonajaauruhanene coina niqui.

⁶ Nii jana jetaote, nii coitucuriin jetao, Iconio caje, Licaoniha batane cuhin, Listrau, Derebeeu, naajoainunri rohan nenacaauru neseeuuru cuhin jetao sorohin,

⁷ amuemujueein, Jesocurisito beratenojoi- erenaa caohati beebejeeure jetao.

Listrau, Faboro bodosihuruha ajeri quene

⁸ Nitohaneein, nii Listrau turuuruhane jana jetaote, ecu ne- leeinjiin bacosaneein nejanohanaa cacha. Nii jetaote, chabana nichaauraain amuhene, nejanoha caje coauneein.

⁹ Aca jetaote, Cana Coaunera ere beebejiha Faborone jana, rautatiin, cuu lauhequiin aonaje. Nii jana, rautaaain coaraa Faborone jana jetaote, esinaae rauhijiriin, nerautaane esenetana nainihane coarajiha, suujua cuhanena jaun jetaote,

¹⁰ rai tonijiaain:

“Nimichuhin nichaaurate coaracaara,” naa rai Fabrone rijieeoritiin jetaote, chujuleneein, jeluhatiin inae ruharujuae nii cache.

¹¹ Nii coaraain jetaote, ita rijitiin jachaleneein jetao, nere cuhane cuaain jetao:

“Chosichurute cache neein cana rai faaurera,” naaure jetao, Licaoniha ere cuhane cuaain.

¹² Niritiin jetaote, nii acaauru ichanohineein nena, acaauru chosineein acaauruhacha tei Seoso jecha naaure jetao, Berenabeen que. Jana Faboro que jetaote, leecha chosi Eremesi jecha, naaure jetao, aca irihane jaun.

¹³ Nii jana jetaote, turuha uhe jetao, nii nese coenorau nena- acaauru chosi Seoso rai Teenforo rai saseredote. Nii saseredote jetaote, Seoso rai, lenone nihane sohin, mocohin tenajaaocane tocohaneein tajiha itolere torocuru, chaen, caohatiin curuteein rucuheneehineein nena- enuha juane, naaonjoaain uhaain turuha uhe jetao, que Faboro aina Berenabeen belaaain coroaecuruhane coina.

¹⁴ Nii jana jetaote, nii coaraain, acaauru chosiniha benajaauruhane que, inae nainacorichure jetao, Faboro aina- Berenabeen. Nitohaneein, nainacoriin jetaote, nobiri soaisoaain jetao, acaauru jana cuhin, acaauru rai nujuaaen soaisoaain:

¹⁵ “Chanuna nitohanain ichana jeriquiche, inara rijijieein, cache neein nihacaanu natiin. Nitohaneein neeichene jianequichene coinana turuha uhacaanu, inara rai bihacaanune, nii jiaaneein neeichene coinara. Nii jiaanecuchera. Coatia chaelai que nelatejeehai niita. Inae nii jiaaneein, Cana Coanera eesine- itolere dede, cana rai chauratane, cucuana, nii cuhane coneracuru, naaonjoaain coanera- Cana Coanera corojeein, nere tonoraain neeuchera.

¹⁶ Inoaelute niqui, niicha jerei ichaa cachane nihanatiin, inauheneecha coarajerejetelu Cana Coaunerara.

¹⁷ Coatia, chaelai janonaa bana, caohacha ichaain nihane jianihei- Cana Coaunerata. Nete, ‘Naaonjoaaine neeunra,’ naain chabana necoharaeratene cache notajaaincha. Acate, inara corootajane, temulejaain naaonjoaainee- ichenera. Inara temule setejaeraanuque, elo letoaain naaonjoaera. Seteji- aane, caoachaain marohin, caohatiin tihane, jeeojoiriin nihane, raotojoein quihajeein- aina raotojoein neeichene jaan- teraneein nenaanera,”

¹⁸ naain acaauru rai beeuruha Faboro aina Berenabeenne sainejeein jetaote, erenaa tonorae lanaala jetao, acaauru chosi rai ichara tocohaneein jetao, nii irihuru sohin, mocohin, acaauru corojeein, acaauru belaaain, acaauru ranaa jerecure.

¹⁹ Nii jana jetaote, Antioquiha caje, Iconio caje, naaonjoaain caje uhin, tajiha turuha uure- Jorioocuru. Nitohaneein, turuhacoaain jetaote, nii ecu nenacaauru suujua elonaauruhana jaun jetaote, ajeri que Faboro bodoosiin jetao soore. Nitohaneein sohin jetaote, “Inae jecha atinaauruha,” naain jetao, tararaain amaain, nii nese caje, naain jaoha cuure.

²⁰ Nii jana jetaote, sacuhin, curuhacaain netaojiaain coarajeeuruha Jesocurisito ranojoihunrune jana jetao, nimichujuaate Faboro. Nitohaneein nimichuhin jetaote, coaiten nii neseu cue. Nii cojoanoo jetaote, Berenabeen aina, naain Derebeeu cuure.

²¹ Nii Derebeeu turuhin, cuu raotojoein, Cana Coanera Ere Caohati beebejeeuruhane jaun jetaote, Jesocurisito esenetaeraneein nedaaure arajii cachaauru. Nitohanihana jaun jetaote, cuu neeure arajiin Jesocurisito

ranojoinunru. Nii Derebeeu, cacha relaauruhane baiha jetaote, Listrau, Iconioo, Antioquihau, naaonjoaainunri coaiteen cuure.

²² Cuuru turuhin jetaote, Jesocurisito esenetaeraauru suujuateure jetao, caohatiin, nirijieein jianelanaala, esenetaain tonoraauruha, caoachaain rauhijiriine coina. Nitohaneein jetaote: “Cana Coaunera Cojoanona que ichaonaa jerichaane, itolere necairichanaa coaraain, necairichanaa abaan-taacanete nera,” naain jetao, suujuatenajaauure.

²³ Niritiin, suujuatenajaain jetaote, le laurichuru Jesocurisito ranojoinunru nainetiin, acaauru coaraanuurune que, acaauru bichauhenaauru tihacoaauure. Nitohaneein, tihacoaain jetaote, acaauru coroatajaniha Cana Coaunerane coina, suri couu neein cosinacaain, Cana Coaunera bajaain, nii acaauruhacha esenetai- Cana Curuaanaa bijiu tenajaain ratirinajaauure.

Siria batane que nenea Antioquihau jelaiha cuuruha Faboro aina Berenabeenne

²⁴ Pisidia batane choaae situhin cuhin jetaote, Paanfiliau turuure.

²⁵ Inae Paanfiliau batane turuhin jetaote, nii neseeu- Perejeu, Jesocurisito beratenojoi beebejeeure, nii cuu nenacaauru rai. Nii baiha jetaote, Ataliau cuure jetao, Faboro aina Berenabeen.

²⁶ Cajé coauneein jetaote, bote cuhane fauhin cuhin, Antioquihau turuure. Nii neeuruhane jana, acaauru teeuruhane acaauru leeochoaauru, Cana Coaunera icharatenojoi ichacuruhane coinana jaun jetao, turuure, inae nii niicha icharatenojoi jitaauruhana jaun.

²⁷ Nitohaneein cuhin jetaote, inae Antioquihau turuhin jetao, jitariin cuu nenacaauru- Jesocurisito ranojoihunru taojiaain jetao, acaauru rai, acaauru coroatajaniha Cana Curuaanaa- Cana Coaunerana jaun, Jorioniheichuru netonoai- rai suujua coreein, inae esenetaauruhane beebejeeure Faboro aina, Berenabeen.

²⁸ Nitohaneein jetaote, cuu acaauru aina, carajaain neeururejetecurelu Faboro aina Berenabeen.

15

Netaojiaauruha Jerosaleeunne

¹ Nii Antioquihau neeuruha Faboro aina Berenabeenne bana jetaote, Antioquihau cuure nii Jodea nenacaauru tabaauru. Nii Antioquihau turuhin jetaote, nii cuu nenacaauru- Jesocurisito coreniha cana nejeraauru relaaure jetao, aitoha Moisesane jaan que. Inoaelu aitoha Moisesane rijitoejin:

“Inara jabereco cari jiununuhin saaerateneeichene, inara osa caje inara culucohin, inara ranaa naineriheí Cana Coaunerata,” naaure jetao.

² Nii jaun jetaote, coreniha acaauru aina, ita cotaicha rijitocure jetao Faboro aina Berenabeen. Nii jaun jetaote, inae Faboro aina Berenabeen que tacaajeein jetao, acaauru aina, nii cuu nenacaauru tabaauru naaonjoaainunri letoaaure jetao- nii cuu nenacaauru- Jesocurisito ranojoihunru- bichauhenaauru, nii que iriha cuuruha nii Jerosaleen nenacaauru- Jesocurisito ranojoinunru bichauhenaauru, afosotooru, naaonjoainuri ainane coina.

³ Nitohaneein jetaote, letoanajaauruhane jaun, nii Antioquihau- nese caje, Jerosaleeun cuure- Faboro aina Berenabeen, cuu nenacaauru- tabaauru aina. Nitohaneein cuhin jetaote, Fenisia batane, Samaria batane, naaonjoainuri choaae situurunein jetao, nii cuu nenacaauru- Jesocurisito ranojoihunru rai beeure:

“Naaajoaainte, Jorioniheichuru netonai coroatajane Cana Coaunera, jau-riia acaauruhacha sacui jianeein, nere tonoraauruhane coinara,” naain

beeuruhana jaun jetaote, coroaecure jetao- nii cana nejeraauru- Jesocurisito ranojoinunru, acaauru rai nii beeuruhana jaun coitucuhin.

⁴ Inae nii Jerosaleeun turuuruha- Faboro aina Berenabeen jana jetaote, raotojoein acaauru raaure satiin- nii Jesocurisito ranojoinunru, saain nii acaauru bichauhenaauru, saain nii afosotooru, naaonjoaainunri. Nii jana jetaote, satiin itolere ichaain, acaauru coroatajaniha Cana Coaunerane beebejeeure, acaauru rai.

⁵ Nii jaun jetaote, nimichuhin, nichaaurain jetao:

“Nii Jorioniheichuru Jesocurisito esenetaeraauru raite caohachae aito-coaachene, aitohalu Moisesane rijijieein rai jabereco cari saerateeuruhane coinara. Nii choaee tacaainte caohachae, satiin Moisesa aitoonjoalu rijijieein ichaohin, esenetaain tonoraauruha nii Jorioniheichurunera,” naaure, tabaauru fariseeocuru- Jesocurisito ranojoinunru.

⁶ Nii niritocuruhana jaun jetaote, satiin netaojiaaure- afosotooru, nii cuu nenacaauru ichauhenaauru, naaonjoainunri, nii que ita rai ereein, coitucuruha jiniiquiine coina.

⁷ Cuu nii que ereereecuruhane jana jetaote, Fedoro netonoai nimichuhin:

“Curisito coreniha- chasocuru, inarate raotojoein, inae carajaa catohanein canu cotijiaain canu raa Cana Coaunerane coitucuhiche, jianacoo nosa caje mitunaa nainecuruha Jorioniheichuru netonaine coina, Jorioniheichuru rai nere beebejihanune, esenetana nainecuruhane coinara.

⁸ Leeinjiin- Cana Coauneraachate, satiin- cacha suujua coitucuujuera. Nii Cana Coauneraate, cana que coarateein, Jorioniheichuru rai, rai Suujue tera. Nii jaunte raotojoein acaauru raane coitucuhacache, cana rai, rai Suujue tihalune rijijieein, acaauru rai netonai, rai Suujue tihane jaunra.

⁹ Coatia nejelauneein, Jorioniheichuru coaraain nihei- Cana Coauneraata. Satiin cana coaraane rijijieeinte, joaereein cacha coaraain ne Cana Coaunera. Nii jaunte, esenetaauruha acaauru netonaine jaun, acaauru suujue coulucoe Cana Coaunera, cana rai ichaane rijijieein. Satiinte, itaneein ne cacha.

¹⁰ Aihana jaun, chanute inara raajenhane, Cana Coaunera leratenaa jerequiche, caa nere esenetaeraauru rai caaintati ichaonaa- anajiin tenaa jereeinta. Nihei, canacaanu nihanatiin, nitohanai- ichaonaa abaantana nainera lanaalata. Niheichu cana inoaesihuru nihanatiin, nitohanai ichaonaa sacunaa nainesihuruhane coalanaalata.

¹¹ Nete, rai Calaohi Jesuso coreniha atiin nechunirijieein core colane, cana suujue ichoterateein, couluuoca Cana Coaunerane coitucuhacachera, jerichanejeein acaauru suujue couluuocane rijijieeincha,” naa acaauru rai Fedorone jana jetaote, ereeuruhane jianeein jetao,

¹² curuatoroaain, satiin- curuaequiin aonajeeure. Nitohaneein:

“Naaonjoaainte, canacaanu aina cuaain cojoelanaacojoa ichaain, canacaanu coroatajane Cana Coaunera, Jorioniheichuru aina nihacaanune janara,” naain acaauru rai jetao beebejeeure, Faboro aina Berenabeen.

¹³ Inae ereeuruhane ninaauruhane jana jetaote, acaauru rerohariha jetao ere Saantiaao:

“Aonacuche satiin Jesocurisito coreniha canejeraneein nenacaauruna, caa que erete aonaquichera.

¹⁴ ‘Naaonjoaainte, jauriaa Jorioniheichuru raenihane baiha, inae enene janijiin niicha ranojoinunru- Jorioniheichuru coroatajane Cana Coaunera, acaauru netonoai nichao que ichaooruha jerihane rijijieeine coinara.’ naainte canacaanu rai be Simoon- Fedoro.

¹⁵ Niritiin inoaelu beein, nere bera inoaesihuru que laenaeratihalu- Cana Coaunerane tocohaneein:

¹⁶ ‘Rabiri inamacooru caje neferatenaaneein nenacaauruna, coroatajaniha cuureeunni.

Leeinjiin canuhacha jerenohicha ichana jerenacaauruna, coroatajaniha cureeunnicha,

¹⁷ itolere chaauruatane sacutaain canu ere beebejeeuruhane, cacoitucuhin carohan nichuuntanaa nainecuruha Jorioniheichuru netonaine coinara.

¹⁸ Caritiinte, inoaelu caje coauneein berateein Nere laenaeratelu Cana Coaunera, coitucuhacachene coinara.’

naain Quiricha kuhane laenacuruhalu Cana Coaunera ere bera- *profetacurune* rijijieeinte, nii nainaauruhane coina aihurera.

¹⁹ Aihana jaun, coa Jorioniheichuru rai, caaintati ichaonaa tenaa coau-cache, inae jauriaa acaauruhacha esenetai jianeein, Cana Coaunera ere tonoraauruha natiinta.

²⁰ Raujiaainchate naine, quiricha kuhane laenaain: ‘Jiaonriha, cacha ichanohineein nena chosi rai niicha teeuri lenone quichenera. Jiaonriha, sinijieraoquichene nihanatiin, nejelau ene aina naosateechenera. Niheichu, sinijieraquelanaala neeichene nihanatiin, jiaonriha jelai tein raelanaala, ene aina ichaohichenera. Jiaoarihachu, enecuru nihanatiin, sinijieraaocane nihanatiin, nejelau quicha aina ichaohanera. Niheichu, jiaonriha lanaquelanaala nihane nihanatiin, jelai tein raelanaala quicha aina ichaohanera. Niheichu, jiaonriha raro ruluhin sonojoin lenone quini naaonjoaichenera. Niheichu chaen, ichana niha natiin, jiaonriha quichen-
era.

²¹ Nii coataate neeure, inoaelu caje coauneein, neseeuru nainetiin, nebetacanaa janonaa bana nainetiin, nii netaojiaauruna jaan- sinacoca asaae netaojiaauruhane, nii Moisesa aitojoan ereretaain que cana relaeranuurura.’ naain laenaain letoaacachenete caohachare,” naain jetao acaauru rai ereereje Saantiaao.

Jorioniheichuru rai Jerosaleen caje letoanojineein nena- quiricha

²² Nii jaun jetaote, saain Jesocurisito ranojoinunru, acaauru bichauhenaauru, afosotooru, naaonjoaain jetao Jesocurisito ranojoinunru nejesinanejeein netiin, coacuhin jetao, acaauru tabaauru janiichure, Antioquihau, Faboro, Berenabeen, naaonjoainunru aina, letoanajaauruhane coina. Nitohaneein tabaauru janijiin jetaote, Jodasi- Barasabaneein acaauruhacha curuaatei, chaen Silasi, naaonjoainunru letoaaure. Acaauru jetaote, nii Jesocurisito ranojoinunru- cana nejeraauru rai, jataain nelatineein neeure.

²³ Nitohaneein letoanajaain jetaote, acaauru aina quiricha laenaain jetao letoaaure, naain Antioquihau nenacaauru- Jesocurisito ranojoinunru rai, nii Jerosaleen nenacaauru- afosotooru, acaauru bichauhenaauru, naaonjoain-
uri.

Nii quiricha- acaauruhacha laenai kuhane jetaote:

“Saainna- afosotonichaanu nena, inara coaucaanura. Saain, Jesocurisito ranojineein nenacaauru- cana nejeraauru bichauhenaauru

ainane, inara coacuhin, caa laenaain letoacaanura. Saain Jesocurisito coreniha- canacaanu nejeraneein, Antioquihau, Siriau, Silisiau naaonjoainun- Jorionelanaala- neniquichene raina, caa laenaain letoacaanu,

²⁴ canacaanu letononelanaala, caa Jerosaleen caje cuhin, inara suujua roheca cuuruha, inara jabereco cari molohiche, aitoa Moisesane rijijeeine que aitiin, leeinjin chacoitucuhi rijijeein, inara tenaa jerecuruhane coitucuhacaanune jaunra.

²⁵ Nii jaunna, satiin coacuhin, coroatajaain canacaanu caje nenacaauru- cachaauru letoacaanu, jataaen canaacha belaihuri- Jesocurisito coreniha- cana nejeraneein nenacaauru- Faboro, Berenabeen naaonjoainunru aina, canacaanu aina nenacaauru coroatajai cachaauru letoacaanu, inara coaraa uuruhane coinara.

²⁶ Nii Berenabeen aina Faboro ichaote, jataaen lunajeriin ne, Cana Curuaanaa Jesocurisito ere tonoraain, nere beebejeeuruhane corenihara.

²⁷ Nitohaneeina, nii Jodasi, Silasi naaonjoaain letoacaanu acaauru ainara. Acaaurute, inara rai ereein, jitariin inara rai niriinanai biha cuurureein, nujuaaen cajera.

²⁸⁻²⁹ Cana Coaunera- Suujue- suujuatenojoinneeinte, canacaanu rai caohachae, inara rai ichaonaa caaintati tenaa nainenihacaanura. Raujiaainchane inara rai aitiin laenacaanu: 'Jiaonriha, cacha ichanohineein nenaachosi rai niicha teuri- lenone quiichenera. Jiaonriha, raro ruluhin sonojoin lenone quiin naaonjoaichenera. Niheichu chaen, ichana nihanatiin, jiaonriha quiichenera. Jiaonriha, sinijieraaquichene nihanatiin, nejelau ene aina naosateeichenera. Niheichu, sinijieraquelanaala neeichene nihanatiin, jiaonriha jelai tein- raelanaala ene aina ichaohichenera. Jiaonrihachu, enecuru nihanatiin, sinijieraocane nihanatiin, nejelau quicha aina ichaohanera. Niheichu, jiaonriha lanaquelanaala nihane nihanatiin, quicha raelanaala jelai tein aina ichaohanera,' Nihei nenacaaen nii baihata. Caa aitocooaanune rijijeein, tonoraain ichaohichenete, caohachaaain ichaain, caohachaaain ichaonaa naineriquicheeincha. Raotojoein neeuchera,"

naain jetaote, nii Antioquihau- acaauruhacha letoaaene- quiricha laenaure, letoauruhane coina.

³⁰ Nitohaneein jetaote, inae ninaauruhane jaun jetao, ita rai necoein, Antioquihau cuure nii Faboro, Berenabeen, Jodasi, Silasi naaonjoainuri. Nii Antioquihau turuhin jetaote, nii cuu nenacaauru- Jesocurisito ranojoinunru jitariin taojiaain jetao, nii acaauru rai- afosotooruhacha letoai- quiricha teure jetao, acaauru rai.

³¹ Nii jaun jetaote, joracaain ereretaain coaraain jetao, corooaecure jetao, nii cana nejeraauru- Jesocurisito ranojoinunru, caohatiin acaauru suujuaatein, acaauru suujua laraajiaain, ichacuruhana jaun.

³² Nii Jodasi aina Silasi netonai jetaote, Cana Coaunera caje erenaa raauruhane, cacha rai beebejeraneein neeure. Nii jaun jetaote, niha acaauru rai rauhina jaun jetao, nii Jesocurisito ranojoinunru rai ereein jetao, acaauru suujua laraajiaain jetao, acaauru suujua nunaaure, acaauru rai ereein acaauru sujuatein.

³³ Nitohaneein jetaote, cuu carajaaajoaain neeuruhane baiha jetao, inae acaauru rai necoeure nii Antioquihau nenacaauru- Jesocurisito ranojoinunru. "Raotojoein caunichuchera." naain jetao, acaauru rai necoeure,

³⁴ jelaiha Jerosaleun cauhacuuruha, nii letoanajaurera rene, Jodasi aina Silasichurune coina.

³⁵ Nii jana, Berenabeen aina Faboro jetaote, cuu nii Antioquihau nedaaure. Nii cuu arajiin nenacaauru aina jiniinquin, cuu jetaote, cojoanoonetoein Cana Curuaanaa ere beebejeein, cachaauru relaaure.

Misionero neein amuhane coroata satiha Faborone

³⁶ Nii baiha carajaaajoain neein jetaote:

“Coanete, turunichaaca, satiin nii jauriaa Cana Curuaanaa beratenojoi beebejihacaluna jaaunru- neseeuuru sacutaaincha. Chatohaneeincha neeure, nii cuuru nenacaauru- cana nejeraauru- Jesocurisito ranojoihunruta,” naa Faboro, Berenabeen raina jaun jetaote niqui,

³⁷ acaauru aina Joaan naain curuajai- Maroco amanaa jeriha aina- Berenabeenne jana jetaote,

³⁸ rautaaajoaenihana jaun, jerecojoaene jetao Faboro, jauriaanejeein cuuru bana, Paanfiliu ratirinajaain, cauha cuhalune jaun jetao, acaauru jiniichaain- acaauru amihaneeon ichajeein sacuenihalune jaun.

³⁹ Nitohaneein jataaen amaane jerelanaala, jataaen cointiha Faborona jaun jetaote, jelai teein jetao, nii Maroco cotijiae jetao Berenabeen, corianeraaunu que. Nitohaneein cotijiaain jetaote, aina Chifereu cuure jetao, ucuae cunaa bote cuhane fauhin.

⁴⁰ Nii jana, Faboro jetaote, jelai teein, corianeraaunu que Silasi cotijiae. Nii jana jetaote, acaauru coroatajaniha Cana Coaunerane coina jetao, acaauru rai Cana Coaunera bajaain letoanajaaunre nii Antioquihau nenacaauru- Jesocurisito ranojoinunru. Nitohaneein jetaote, jelai caje nerocohin cuure jetao,

⁴¹ Siriau, Silisiau naaonjoainun. Cuuru turuuruna jaaun jetaote, nii cuuru nenacaauru- Cana Curuaanaa Jesocurisito ranojoinuru rai ereein jetao, acaauru suujuateeure, caohachaaain rauhijiriin, jianelanaala Cana Coaunera ere tonoraain, niicha jerenohicha ichacuruhane coina.

16

Faboro aina Silasi corihaniha cuha Timoteeone

¹ Nitohaneein cuhin jetaote, Derebeeu, chaen Listrau, naaonjoaihun, turuha cue Faboro. Nii jana jetaote, cuu leeinjiin cacha- Jesocurisito esenetaera- Timoteeonein curuajai- Jorio bene que nebaain- Curieco que inacanaa ruha cue Faboro. Nii neba jetaote, Jesocurisito esenetaera ne.

² Satiin- Listrau, Iconioo, naaonjoaihun nenacaauru- Jesocurisito coreniha cana nejeraauru jetaote, “Aca jete, jataain, caohacha cachaneein ne,” naaure jetao que, coitucuureraauru.

³ Niritiin, rai beeuruhane jaun jetaote, acaauru corihaniha cuha Timoteeone jere Faboro. Nitohaneein acaauru corihaneraanu que amaauruhane coina jetaote, Timoteeo jabereco cari jihununurateein, saerate Faboro. Nabana rautaelanaala, que nererojoecaauruha cuu nenacaauru- Jorioocurune coataa jetaote, nitohaneein terate Faboro, inae, satiin cuu nenacaauru- Jorioocuru, Curieconein niha Timoteeo inacane coitucuuruhane jaun.

⁴ Nitohaneein, acaauru aina Timoteeo amaain cuhin jetaote, situuruna jaun nenacaauru neseeuuru naineein, Jorioniheichuru- Jesocurisito esenetaeraauru rai jetao, aitiin berateeuruha afosotooru aina- Jerosaleeun nenacaauru- Jesocurisito ranojoihunru- coaraaurune rijitoein beebejeein jetao cujueeure.

⁵ Nitohanihana jaun jetaote, jelai choae jauhecotojoeriin, esenetajeein cujueein nejeeonteejeein, sacuure Jesocurisito ranojoihunru.

Leeinjiin Masedonia cocoaicha que, Faboro notaaca Cana Coaunerane

⁶ Asia batane que nenacaauru rene cuhin beebejeeruhane jereniha Cana Coaunera Suujuene jaun jetaote, rauhijiriin cuure, Forijia batane, Galasia batane, naaonjoaihunri jelon situhin.

⁷ Nitohaneein jetaote, rauhijiriin cuhin, Misia batane- nunuhe que turuha cuure. Jelai caje coauneein jetaote, Bitiniau bataneun que turuha cunaa coaacure niqui. Ne jetaote, cuuruhane caohate jetao, Jesoso Suujue.

⁸ Nii jaun jetaote, nirijieein, rauhijiriin Misiau turue lanaala, rauhijiriin situhin, Toroasi cofauhanaun, turuure.

⁹ Ecu netiin jetaote, janotiin sinihu coetacai rijitoein leeinjiin cacha-Masedonia cocoaicha que notaaca Cana Coaunerane jaun jetao, nii Masedonia cocoaicha aina, itaque taca cue Faboro. Que tacaain jetaote, nacatiha nichaaurain: “Atiin, Masedoniau, turuha uute, cuu canacaanu relaaicha,” nae jetao, Faboro sinihu.

¹⁰ Nitohaneein notaaca Cana Coaunerane biha Faborone jaunne, nii rijieein neruujueein, Masedoniau cuhacaanu. “Jerihane, cuu Jesocurisito que erejeein beebejena coinata, cuu cana cotiharate, Cana Coaunerara,” naaina, cuhacaanu.

Filipoo tururuha Faboro aina Silasine

¹¹ Nitohaneaina, Toroasi cofauhanaun caje, nesaruna- leeinjiin bote cuhane fauhin, cucuana cuhane cuujueein, rauhijiriin Samotoroasi cobenaun, tacanacanejeein cuhacaanu. Nii cojoanoo cuhine, turuha cuhacaanu Neapolisihu.

¹² Jelai, cajena, atane choaen cuhin, Filipoo turuha cuhacaanu. Nii Filipo te, Masedonia batane que nena- nese tabaaineein- Romanocuru nejesina que cocoaichaquii nenaane. Cuuna inata janojoein, neeorihacaanu.

¹³ Nitohaneinna, cuu, nebetacanaa janonaa bana, naain nese edaa cuhacaanu, nucuhe auhaniha cuhin. Cuu niha netaojiaain- Cana Coaunera bajaauruha- Jorioocuruna jaan coitucuhacaanuna jaun. Cuuna turuhin, nelauriaain, cuu netaojianacaauru- enecuru rai, Jesocurisito que ereerejeein beebejihacaanu.

¹⁴ Nii cuu netaojianacaauru jana nena- leeinjiin- ene curuaate, Lidiane. Acate Tiatira nese caje unaaneein, cajione caohacha- lanaajihajoaain que- necoretiha nena ne. Nii enete, aihuruha Jorioocurune rijijieein, Cana Coaunera coroaera nihana jaun, corootajane Cana Coaunera, rautaaain, Faborohacha beebejei aonaane coina.

¹⁵ Nii jaunte, saain loreri asae nenacaauru naraaichuru aina jiniiquiin, baotisanajoineein neeuruhane baiha:

“Esinaaen rauhijiriin Cana Curuaanaa esenetaeranein nihanune esenetaaichene, caloheri asaae, siniha uuchera,” naain canacaanu chunaa Lidiana jaun, cuu nihacaanulu.

¹⁶ Inae, ita taojiaain- Cana Coaunera bajaauruhane jaan cuhacaanune janate, leeinjiin ranuna- coseenranein nena aina ita eruhacaanu. Nii ranunate, saruha Moconajaerane que, enaacha, chaaelai nihane, cojoeluhinae. Nitohanein, enaacha chaaelai nihane, cojoeluhinaane jaunte, que nihane, chaaelai cojoeluhinaeratein, coreniha arajiin coriqui nihane, raerajeure, nii sirichaauru.

¹⁷ Nii ranunate Faboro aina, cuujihacaanune jana, canacaanu caaijie uhin, ehequiin:

“Caa cachaaurute, acaihanejei Cana Coauneranein nena- aitoonjoa beebejeureranera. Acaaurute, raotojoein caseteco caje nichoteein jianacoo nena nainiha cachanejaan beeuranera,” nae, ehequiin- nii ranuna.

¹⁸ Nii jaun jetaote, cojoanonetjoeein, niriti nejesina nihane jaun, inauhene aonajenajaocane baiha, inae tabiicha, coetae Faboro, araai janohin, niritonajaaocane jaun, coetaain jetaote, nii chaaelai cojoeluhinaa-enaacha- nii ranunane jaan rai:

“Cana Coaunera Calaohi- Jesocurisito coreniha, nii ranuna caje mituhin amuura,” naa Faborone rijijieein jetaote, caje mituhin amue, nii ranuna saruhera.

¹⁹ Nii jaun jetaote, inae neniha saruherane jaun, chaaelai cojoeluhinasinihane coaracuruha nii ranuna sirichaurune jaun inae coreniha coriqui erunaa nainecurenihane jaun jetaote, Faboro aina curuataain Silasi mucuure nii ranuna sirichauru. Nitohaneein, mucunajaain jetaote, amana-jaaunre, cocoinanacaihuri acatiha, naain nese cataaun nena- ita coluru-juueuruhana jaun amanajaaunre.

²⁰ Nitohaneein, amanajaain turuhanajaain jetaote, joesiocuru rai, nechu jataain, acaauru cotaiha nohaneein jetao:

“Caa Jorioocurute, satiin canacaanu nese sacutaain, satiin- cachaauru rerohecaaurera.

²¹ Chaentechu, cana Romanonihacachene ichao corenaa jereein, nejelau ichaonaa que ichaohacachene coina, que cana relaurera. Aihana jaun nainihei, nii que ereein, que cache relauruhane jerichaachenera. Nitohanei ichaonaa que ichaonaa nainihacache, cana Romanonihacachene jaunta,” naaure jetao.

²² Nii jaun jetaote, satiin acaauru aina obajeein jetao, mucunajauruhane jana, acaauru cajione rocoerateein jetao, enuha que bisichatenajaaure joesiocuru.

²³ Nitohaneein, mainajeriin bisichatenajauruhane baiha jetaote, caresero cuhane enohanajaaure, caohatiin berainajaan caresero beraichane coina, aitiin.

²⁴ Niritiin suujuateein letoauruha joesiocuruna jaun jetaote, caresero fuuniha, tenajae, sefo que acaauru tijia mucuerateein, nii caresero beraicha.

²⁵ Nii jana jetaote, cuu dede cataaun, Cana Coaunera bajaebajajeein, nenatecuruha- Faboro aina Silasine jana jetaote, cuu aonajeeunre, nii cuu nenacaauru leeochoauru- casetecocuru.

²⁶ Nii jana jetaote, luhecotariin uhe cana lialiaera, mijieeinetiin. Nii jaun jetaote, mijieeineein nerurujuaa nii caresero cuhanaine jana jetao, neyoracaacoaa caresero bacuujuaarune jana, satiin- nii cuu nenacaauru- casetecocuru caje nerojoirojoiri nii acaauru biji ichoracuru- *cadenacuru*.

²⁷ Nii jana jetaote, jitoroaa nii caresero beraicha notane jana, nii caresero coaraane jana, satiin jetao, neyoracaacoae nii caresero bacuujuaaauru. Nii jaun jetaote, “Inae jecha sorooruha, nii casetecocuru,” naain jetao, rai esefara rocohite, raajenihane nesohin nijiaohanne coina.

²⁸ Nii jana jetaote, rai ehequiin:

“Cooa ichaajenihane, chatoaneein necunaitaara. Satiina cau nihacaanura,” nae jetao, rai Faboro.

²⁹ Nii jaun jetaote, cono bajaain, soroneein cuhin, enohin jetao, Faboro aina- Silasi acatiha, rijijijianeein coasina caaun jetao, acaauru acatiha ne- seonrae nii caresero beraicha.

³⁰ Nii baiha jetaote, caresero caje mitanajaain jetao:

“Cachaauru, cha ichareeun, nitajihanune coataa, nichotihanune coinata,” naain bajaane jana jetaote:

³¹ “Cana Curuaanaa- Jesocurisito esenetaaute, nichoteei, ii sinijiera, ii calaoichuru, satiin ii loreri asaae nenacaauru, naaonjoaihunri ainara,” naain jetao, tonoraare, Faboro aina Silasi.

³² Niritiin tonoraain jetaote, rai Cana Curuaanaa Jesocurisito beratenojoi beebejeeure, satiin- nii loreri asae nenacaauru raine maajeein.

³³ Nitohaneein, dede catairijihu nihanatiin jetaote, temuha acaauru que-acaauru bisihuruhane jaaunne jaun jetao, acaauru rai culeje nii caresero beraicha. Nii baiha jetaote, inae rai sinijiera aina, saain rai loreri asaae nenacaauru aina jiniiquiin, baotisanoinjeein neure.

³⁴ Nitohaneein jetaote, rai loreri asaae jetao, Faboro aina curuataain Silasi amaain jetao, coroaatenajae nii caresero beraicha. Nitoaneein jetaote, rai loreri asaae nenacaacuru aina jiniiquiin satiin- sinijiera aina jetao coroa- jeein, raotojoein neure, inae Cana Coaunera esenetaauruhane jaun.

³⁵ Inae jano jana jetaote, folisihacuru letoaaure jetao, joesiocuru, Faboro aina Silasi joracaeratiha cuuruha, caresero beraicha quene coina.

³⁶ Nii jaun jetao te:

“Caraita, nere letoaaure joesiocuru, inara joracaain, inara jianichaaune coinara. Aihana jaun, inae nainiquiche, raotojoein mituhin, amuhichen- era,” naa nii caresero beraicha, Faboro raina jaun jetaote,

³⁷ nii folisihacuru rai jetao:

“Canacaanu Romanonihacaanu natiinte, caohachaaain rautaain, canacaanu rai bajaaorihei amuneein, satiin coarajiha cachane notaracae canacaanu bisiin, canacaanu enoaerateeure caresero cuhanera. Nii natiinte, nechuhataaen asinojoneein, inae canacaanu mitaeratenaa jerecurera. Aihana jaun coatia miturihaacaanuhi, raajenhane uhin, canacaanu mitaa uuruhinera,” nae jetao, Faboro, nii folisihacuru rai.

³⁸ Nii jaun jetaote, turuhin beeuruha nii folisihacuru, joesiocuru raine jaun jetao, nesoonetoore jetao, Romano neeuruhane beeuruha acaauru raine beeuruha, nii acaauru letonocuru- folisihacuruna jaun.

³⁹ Nii jaun jetaote, raaje cuhin jetao, turuhin, Faboro aina Silasi joracaera- teein jetao:

“Atiin, inara rai, baasoneein ichacaanuneque, canacaanu que inara su- ujua acateein, atiin, caelai caje amuuchera,” naaure jetao, nii joesiocuru, acaauru mitaain.

⁴⁰ Nitohaneein, caresero caje inae mitanajaaauruhane jaun jetaote, mi- tuhin jetao, Lidia rene, turuha cuure jetao, Faboro aina Silasi, cuu nenacaauru- Jesocurisito coreniha- cana nejeraauru coaraain, acaauru suu- juateein, acaauru suujua laraajaaauruhane baiha jetaote, jela caje amuure.

17

Tesalonecau turuuruha Faboro aina Silasine jana, acaauru que nererojoe- caain, acaauru aina baaecuruhane

¹ Tesalonecau turuuruhane coina jetaote, Anfipolisi, chaen Apolonia, naaonjoaain neseeru choae situhin, cuhin jetao, turuha cuure Tesalonecau Faboro aina Silasi. Cuu jetaote, ita taojiaauruhana jaan coloheri- sinacoca sirichure cuu nenacaauru Jorioocuru.

² Nii asaae jetaote, turuha cue Faboro, nitohaniha rai nichaona jaun. Nitohaneein jetaote, nebetacanaa janonaa bana naineein jetao, nii sinacoca asaae cunajaque Faboro. Cuu jetaote, Jorioocuru aina nihane, ita cotaicha rijitonajaaocure jetao, cuu acaauru rai, Cana Coaunera Quiricha Inoaesi ereretaain, nichata semanaai reeintiaain.

³ Cuu nihane jetaote:

“Inae nitohaniane coina, letononeei nihana jaunte, ohin caje ichanaelu Mesihasi, Cana Coaunera Quiricha cuhane aitohane nainaane coinara,” naain jetao, rauhijiriin beebeje Faboro. Niritiin been jetaote: “Caa inara raiquiicha beebejeite, jeelai Jesusoneein, canaacha cohajei- Mesihazine,” naain jetao, beebeje Faboro.

⁴ Nii jaun jetaote, tabaauru Jorioocuru, arajii Curiecocuru- Jorioocuru aina ita taojiaain- Cana Coaunera bajaaurera naaonjoainuri jetaote, esenetaacoaure, arajii enecuru- caohachanejeein nenacaaurune maajeein jetao, esenetaain jetao, Faboro, Silasi, naaonjoainuri aina neeure.

⁵ Nii jaun jetaote, acaauru que necoelai caaun jetao, acaauru aina obajeein, chachaelanaala, nelanaae caaun bero cuhane amuhemuhenaacaauru- neechu aansaineein ichaonacaauru ariin jetao taojiaaure, nii esenetaichuru Jorioocuru nii nese sacutaain acaauru aina cachaauru rerohecaain, cachaauru suujua auhacaeraanu que. Nitohaneein jetaote, arajiin cacha taojiaain jetao, Jason loreri asaae jetao, codoonetoha cuure jetao, Faboro, Silasi, naaonjoain ariha, runajaauruhane, acaauru mucuhin, tararanajaain, cachaauru rai tenajaauruhane coina jetao, niqui.

⁶ Ne jetaote, cuu Faboro aina Silasi ruurenihana jaun jetao, Jasoncha aina curuataain- cuu nenacaauru- Jesocurisito coreniha cana nejeraacuru- tabaauru amaure, tararanajaain, cocoinanacaihuru rene. Nitohaneein, amanajaain jetaote, cocoinanacaihuru acatiha turuanajaain jetao, ehehe- quiiin:

“Satiin cana rai chauratane sacutaain, cachaauru rerohecaain, cachaauru suujua auhacaaurerate, inae cau netonai turuurera.

⁷ Nii inatiinte, turuuruhane jana raotojoein ranajae, caa Jasonra. Acaaurute, Romanocuru curuaanaacuru curuaanaa eenferadoro- aitoonjoa ichoae iniin: ‘Nihaje leecha curuaanaacuru- curuaanaa- Jesusoneein curu- ajaicha.’ naaure,” naain jetao, coulurujuenajaare Jorioocuru letonocuru- nechu aansaineein ichaonacaauru.

⁸ Nii jaun jetaote, niritocuruhane jaun jetao, aonacuruhane que nerero- joecaaure saain- nii cuu nenacaauru cachaauru, nii cocoinanacaihuru, naaonjoaihunri.

⁹ Nejetaote, nii cocoinanacaihuru rai coriqui tee jetao, Jason, nii aina nenacaauru aina, inae nii nese caje mituhin amuuruha Faboroorune jana, acaauru rai cainacuruhane coina. Nii aina jetaote, jianenaacure.

Bereau turuuruha Faboro aina Silasine

¹⁰ Inae nocohecane jana jetaote, luhecotariin, naain Berea nichae, Faboro aina Silasi letoaaure jetao, Jesocurisito coreniha- cana nejeraauru, ucuaae cuuruha soronacanejeeine coina. Cuu turuhin jetaote, cuu nena- sinacoca asaae turuha cue jetao, Faboro aina Silasi.

¹¹ Nii cuu nenacaauru- Jorioocuru jetaote, naain Tesalonecau nenacaauru- Jorioocuru amuritoheriin jetao, caohachaaain suujua coaraain neeure. Nii jaun jetaote, nii Faborohacha beebejei- Jesocurisito beratenojoi aonajeeure, corojeein. Nii jaun jetaote, cojoanoonetojoein, Cana Coaunera Quiricha Inoesi ereretaaure jetao, jiniiquiin, esinaae rauhijiriin aitocuruha Faboro aina Silasine rijiichane coaracuruhane coina.

¹² Nii jaun jetaote, esenetaaure arajiin cachaauru- Jorioocuru, arajiin Curiecocuru aina acaauru benecuru- caohacha nejeein nenacaauru, naaon- joainuri.

¹³ Nejetaote, nitohaneein, Bereau neein, Cana Coaunera aitoonjoa bee- bejiha Faborone coitucuriin jetao cuuhin, cachaauru suujua reroheca

cuure jetao coaiten, nii Tesalonecau nenacaauru- Jorioocuru, acaauru que nejerateeuruha nii Bereau nenacaaurune coina.

¹⁴ Nii jaun jetaote, chajaain caeneenejelanaala, nii Bereau, Timoteeo aina Silasi, naaonjoaain ratiriin, luhecotariin jelai caje mituhane coina jetao, Faboro letoaaure jetao, cana temura nichae- cuu nenacaauru- Jesocurisito coreniha cana nejeraauru.

¹⁵ Nii jaun jetaote, Faboro corianiha cuure jetao, nii aina amuhe-muhenacaauru, Atena neseeu tiaain. Nii baiha jetaote, cuu Faboro ratiriin cauha cuure, chajaaajoaain coaraa cuuruha Silasi aina- Timoteeocurune coina aitiin, acaauru letoaa Faborona jaun.

Atenau niha Faborone

¹⁶ Nii Atenau neseeu neein, Silasi, Timoteeo, naaonjoaain cohaca nihana jaun jetaote, cuu itolere- araai laurii- cuu nenacaauru ichanohi- ecaanto coaraain jetao, jataain nererojoeae jetao, Faboro.

¹⁷ Nii jana jetaote, sinacoca asaae, Jorioocuru aina ita cotaicha rijite jetao, leeochoauru- ita taojiaain- Cana Coaunera coroaeraauru ainane maajeein. Nitohaneein jetaote, cojoanoonetoejein jerichanetoejein, jeelai que aitiin, ita cotaicha rijitonajaque, nese cataaun netaojianacaauru aina.

¹⁸ Chaen, cuu coroata lauriin nenacaauru- itolere coitucueracuru *filosofooru*, le laurii “epicoreeocuru,” le laurii “estooicocuru,” naaonjoaihunri aina jetaote, Faboro aina, ita cotaain jetao:

“Cha quena ereereje caa nereretanaa inatoroa,” naauruha tabaaurune jana jetao:

“Nejelau ataneu nenacaauru rai chosichuru- bera necaihara,” naaure jetao leeochoauru, raotojoein, oo caje ichanaa Jesusone beebejiha Faborona jaun.

¹⁹ Nitohaneein jetaote, niha jataain chatohanein, mijieinein rucuheneacaine, ita taojiaain rucuhecuruhana jaun jetao, ichatane ucuuno-ajerineeojoaain- Areopago neein, acaauruhacha curuaateihu jetao, Faboro cotijiaain amaain, cuu turuaain jetao:

“Nii canacaanu rai- iicha beebejei- ena ecoona- erena benaa naineina, canacaanu rai,

²⁰ Jataain canacaanuhacha coitucuhi que ereeina jaunna, ‘Naaonjoaain quene aitoonra.’ naain, canacaanu rai beeine jerichaanu, jataain coitucunaa jerichaanune jaunra,” naaure jetao,

²¹ satiin Atena cocoaichaneeuruhane, chaen nejelau atane caje uhin- cuu nenacaauru naaonjoaihunri, niha chatohanaine, aonaain, que ita rai ereereena rautatooruhana jaun.

²² Niritiin Faboro caje bajaauruha, nii niha chatohanaine rucuhecuruhane jaan- ichatane ucuuno- Areopago netiine jana jetaote, acaauru cataaun nichaauraaain jetao:

“Satiin inara Atena cocoaichaneeeichenete, esinaae rauhijiriin, inara chosichuru coroaajeein ichaohin neeiche.

²³ Nii jaunte, ita taojiaaichene jaancuru nainein, coaracaanne jana, cuuru ne- inara chosichuru rai lenone mocohichene jaancuru rorihuru. Nii rorihuru nainein coaracaanne janate, ‘Chabana coitucuerai Cana Chosi rai’ naain laenanohine- nii leeinjiin rori. Nii coitucuelanaala, inaraacha coroaajete, Acaihanejei Nena- Cana Coaunerane. Quena, caa inara rai ereere jein beebejeeun.

²⁴ Acate, Cana Coauneranein, itolere, cana rai chaauruatane Coauneranein, itolere, que nenacaauru Curuaanaanein, itolere, satiin cana janonaa

sirichaneein ne. Coatia, raajenihane- cacha ichanohineein nenea loreri-Teenforo asaaecha ichaohi.

²⁵ Nieichu chaen, rai chaaelai icharaaunu latihei. Acate, itolere cana rai ichaonaa teein, neraain ichaonaana jaanu teein, itolerene maajeein coaunaelu cana rai.

²⁶ Chaen jetaotechu, jauriaanejeein leeinjiin cacha coaunaelu, caje arajiin nefoerateein, laurilauri catohaneein- cana rai chauratane sacutaain- neenu que. Nitohaneein, cacha coaunaain jetaote, nenajaauru nenajaauru neeuruha le laurichurune coina, acaauru ichaona jaannu jelai beein jetao, cuu ichaooruhane jinatelu Cana Coaunera.

²⁷ Chaen, esenetaain coitucunaa nainihane, coitucuha cachane coinate, nitohaneein ichaelu Cana Coaunera. Coatia niqui, cana caje corihae nihei Cana Coaunera.

²⁸ Cana Coaunera corenihate, ichaohin, nerurujuaain, naaonjoaain ichaohacache. Inara araachuru tabaauru- raotojoein erenaa que ereereena inaaaurerauru jetaote: 'Cana Coaunera cajete, nefoeratenaaneein nihacache,' naain ererejetocure.

²⁹ Nitohaneein, Cana Coaunera caje, nefoeratenaaneein nihacachena jaun, nainihei nejelauneein, cana suujua cuaain, 'Aiha coata, ajeri, naaonjoaain caje- cacha ichanohineein nenea- chosichuru- ecaantoorune tocohaniha jecha, Cana Coaunera,' naain cana suujua cuaain nihacachene.

³⁰ Inoaclu jetaote laaen, coitucuurenihaluna jaun, niicha rautaai ichaocachane jana, inauheneeicha coarajerejetelu jetao, Cana Coaunera. Jana, enenete laaen, inae jinatihana jaan que tihana jaun, coitucuhin nere tonoraa, itolere sacutaain cachane coina berate.

³¹ Nitohaneein beratihana jaunte, inae Cojoanonaa- que banihateein- niicha rucujuei que tihane bana, caa chaaauruatane que, satiin- neinichaachene coareein Cana Coaunera, esinaae rauhijiriin rai cachaneein neein- caohachaaain suujua coaraauru coitucuha- nii leeinjiin cacha janijiin niicharanojoi aina cuaaine coina. Niite raotojoein coitucuhacache, aca rai, nii ichaeraanu que, oo caje ichateein nihalune jaun," nae jetao Faboro.

³² Niritiin, oo caje ichanarichaaain cachane biha Faborone jaun jetaote, oo baiha ichanaain nenea nainiha cachane esenetaaurenihana jaun jetao, batocure tabaauru. Jana leeochoaauru jetaote:

"Leeocha banana, ii ere aoharihacaanuhincha," naaure jetao Faboro rai.

³³ Niritocuruha raine jaun jetaote, cuu ratirinajaain amuhe jetao, jelai caje Faboro.

³⁴ Nii jana, tabaauru jetaote, esenetaauruhana jaun, caaijie cuure. Nii jana jetaote, cuu acaauru aina cue leeinjiin cacha- Dionisio. Nii jetaote, nii ita taojiaauruna jaan- Areopago- netaojianacaauru bichauhenaneein, niha chatohanaine rucuheneein nenaane. Chaen leeinjiin ene- Damarisineein curuajai, chaen leeochoaauru naaonjoainuri jetao, Faboro caaijie cuure.

18

Coriintoo turuha Faborone

¹ Nii baiha jetaote, nii Atena caje amuhin, Coriintoo cue- Faboro.

² Cuu jetaote, Poonto batane caje unaa- leeinjiin Jorio- Aquila neein curuajai aina, ita ruure. Aca jetaote, rai comasai- Firisila aina, enanejeein Italia caje turuhin neeure Coriintoo. Nii bana, Romanocuru curuaanaacuru curuaanaa- eenferadoro neein nenea- Culaodio, nii Roma caje, satiin mituuruha Jorioocurune coina, mijieinetiin aitohane jaun jetao, jelai caje mituure. Nii jana jetaote, acaauru rene turuha cue jetao, Faboro.

³ Jerichanejeein, acaauru rijijieein, jacari caje lohanarinu que, acaauru ichanaa que amihaniha acaentonaina jaun- coaranaaca cue Faboro, cuu acaauru aina neein, jiniiquiin acaauru aina amihanihane coina.

⁴ Cuu jetaote, nebetacanaa cojoanonaa bana naineein, ita taojiaain- Cana Coaunera bajaauruha Jorioocuruna jaan loreri- sinacoca asae turuha cuhin nejesina ne Faboro. Cuu Jesocurisito beratenojoi beebejeein, Jorioocuru relaain, Jorioniheichurune maajeein relaane, esenetana nainecuruhane coina.

⁵ Inae Masedonia batane caje, rene turuuruha Silasi aina Timoteeocurune jana jetaote, jacari caje lohanarinu namihaneeo jianeein, Cana Curuaanaacha beratenojoi benaacha que ne Faboro, rauhijiriin, aitoha Cana Coaunera Quiricha Inoaesi cuhanene rijitoojeein: “Jesosote esinaae rauhijiriin canaacha cohajei Mesihasi ne,” naain coitucuruha Joriocurune coina.

⁶ Ne jetaote, rautaaurenihana jaun, aina obajeein cotaain, Faboro necoeje chanuure Jorioocuru. Nii jaun jetaote, rautaaurenihana Jorioocuruna jaun, jelai caje mituhane, cojounacanu que jetao, cuu cajione romaromaain jetao, “Inaraacha jerei ineeinte, caseteconein nitajeriquicheeincha. Inae canu enene caje coauneein, cha ujuaihonnein nihaaunra. Inarate, nii ujuaihonnein neeiche. Inae aihane amuhanu. Ena caje coauneeine Jorioniheichuru rene aihane cureeunnicha,” nae jetao Faboro, Jorioocuru rai.

⁷ Nitohaneein, nii ita taojiaauruhana jaan sinacoca caje mituhin jetaote, rohan nena- leejiin cacha- Tisio Josto loreri asae turuha cue Faboro. Nii cacha jetao, Jorionihei. Ne jetaote, esiaaen rauhijiriin laaen Cana Coaunera ere esenetaain corojeein, tonoraera ne.

⁸ Nitohaneein jetaote, sinacoca curuaanaa- Curisifo, saain rai bereecuru, rai comasai, saain rai loreri asae nenacaauru aina jiniiquiin, Cana Curuaanaa ere esenetaaure. Nitohaneein jetaote, arajii- Coriinto cocoaichanecuruhane jetao, beebejiha Faborone aonaain esenetaauruhana jaun, baotianojineein neeure.

⁹ Le janotiin cuhane jetaote, coetacai rijitoojeein jetao, Faboro siniha cue Cana Curuaanaa. Sinihu, rai ecocohin jetaote: “Coaa canu ere beebejeeine jianihara. Jiaohine casiin jianeeinera.

¹⁰ Canuna, ii aina nereeunicha. Nerihaain, caohachanainejeein chatohanein cheterata, cau, caa nese que neeuruha arajiin canu cachaaurune jaunne ichei aitounra,” nae jetao, Cana Curuaanaa, Faboro sinihu.

¹¹ Nii jaun jetaote, coroata jaanacai cataaun tiaain jetao, nii Coriintoo neein, jelai cocoaichacuru rai, Cana Coaunera ere beebeje jetao Faboro.

¹² Ne jetaote, Acaiha batane coberenadoro neein niha Calioonne jana jetao, Faboro aina nejerateein jetao, ita taojiaaure Jorioocuru. Nitohaneein, ita taojiaain jetaote, Faboro mucuhin amaare, ita colurujueeuruhana jaan coloheri- *tribonal* asae.

¹³ Nitohaneein, mucuhin amaain, coberenadoro acatiha turuaain jetaote: “Caa cachate, cachaauru suujua tacaain, nejelauneei Cana Coaunera corojeein tonoraauruha cachaaurune jereein ne, cana rai cocoaeraa nitohanai ichaonaane saijieein, rautanaa cojoaelanaalara,” naauruhane jana,

¹⁴ cuu irihane coina, aonajiha Faborone jana jetaote, cuu Jorioocuru cotaicha rijitiin jetao:

“Jataain baaso ichaain, sonajaain jaohin, naaonjoaain que inara ere nihane jana nihanena, nainereeeun canu rohecaachene latelanaala, jeriquichene rijijieein, inara- Jorionequichene aonacaun tonajelanaalanaera.

¹⁵ Nena, inara aohana naineneen, joaereen, nitohaniha inara ichaona jaun aitiin, inara raajenihane inaraacha coacui que aitocohichene jaunra. Inara nii rucuhuche. Coatia canu, nii que enonaa nainihaaun, nitohanai rucuhheranu que nenihanune jaun,” naain jetao,

¹⁶ nii ita colurujueeuruhana jaan coloheri- *tribonal* caje, nii Jorioocuru sitae, coberenadoro Calioon.

¹⁷ Nii jaun jetaote, sinacoca curuaanaa- Sosenesi mucuhin jetao, fao- hature, nii ita colurujueeuruhana jaan coloheri- *tribonal* acatiha tein. Ne jetaote: “Coaraain nainauruinaera,” naain jetao cuu coarajenajae coberenadoro- Calioon.

Antioquihau cauhin, jelai caje nacoauneein misioneroneein cuhane nichata satiha Faborone

¹⁸ Araai janohin, Coriintoo nihane baiha jetaote, Jesocurisito coreniha- cana nejeraauru rai necoeure jetao, Aquila- chaen rai sinijiera Firisila, naaonjoaain aina jiniiquiin- Faboro, Siria bataneu cuuruhane coina. Nitoha- neein cuhin jetaote, cucuana cuhane cuujueein, Sencurea turuhin jetao, caje amuhane coina bote cuhane fau rai, rai couturi loroaecaain joerate jetao Faboro, Cana Coaunera rai naitoonjoanlu nainane cojounacanein.

¹⁹ Nitohanein cuhin, inae Efesoo turuhin jetaote, cuu Aquila ratiri, rai sinijiera Firisila aina. Nitohanein cuu ratiriinajaain jetaote, naain nena sinacoca asae turuha cue jetao- Faboro. Cuu turuhin jetaote, enohin cuu nenacaauru- ita taojiaeraauru- Jorioocuru rai ereerejeein jetao, relanajae Faboro.

²⁰ Nii jaun jetaote, cuu carajaain acaauru aina nihane coina, Faboro chunaare. Ne jetaote, ainaa jerelanaala, acaauru rai:

²¹ “Jerihha, Cana Coaunera nena, caa baiha inara rene turuha ureeunicha,” naain jetao necoe acaauru rai Faboro.

Nitohanein, necoein jetaote, leinjiin bote cuhane fauhin, Efeso caje amuhe Faboro.

²² Nitohanein amuhin jetaote, Sesareea turuhin, jelai caje coauneein, atane choae cuhin, Jerosaleeun turuha cue Faboro, cuu nenacaauru Je- socurisito ranojoinunru coaraane coina. Nii baiha jetaote, caje Antioquihau cue jetao- Faboro.

²³ Nii baiha carajaaajoaain neein jetaote, coaiten amuhemuhena nunuhetein, itolere Galasia batane, Firijia batane, naaonjoainuri sacutaain amuhemujueein, Jesocurisito esenetaeraauru suujuatein, acaauru suujua lararajiae jetao Faboro.

Efesoo Jesocurisito que ereerejiha Aforone

²⁴ Nii jana jetaote, amuhemuheca Faborone naniha, Efesoo turuhe jetao, leinjiin cacha- Alejaandiria cocoaicha- Aforonein curuajai. Nii jetaote, cao- hatiin Cana Coaunera Quiricha Inoaesi coitucuhin, raotojoein ereerejeein, cacha relanaa coitucue jetao.

²⁵ Aca jetaote, esinae rauhijiriin, Cana Curuaanaa aitoonjoa coitucuhin, esenetaain, tonoraain nenaane. Nii jaun jetaote, raotojoein ereerejeein corojeein, rauhi cuhane cuaain, Jesoso aitoonjoa beebejeein, que cacha relae. Ne jetaote, Jesocurisito esenetaeraauru rai, rai Suujue tiha Cana Coaunerane coitucuhelanaala, acaihanejeein Cana Coaunera ere tonoraera neein niha cachane coujounacanu que, cacha baotissaa Joaan neecha coitu- cuujiha natiin jetao, nitohanein cacha relae jetao, Aforo.

²⁶ Nitohanein jetaote, chaque tonaje lanaala, ita taojiaauruha Jorioocu- runa jaan loreri- sinacoca asae cacha relae, satiin aonajera urichoo. Nii jana

cuu neein aonajiha Aquila, rai sinijiera Firisila ainane jaun jetao, cotijiaain bujuaihu amaain jetao, rauhijiriin jeriha Cana Coaunerane rijijieein jetao, beeure Aforo rai, jelai amuritoheriin coitucuhane coina.

²⁷ Nii baiha jetaote, Acaiha batane cunaa jeriha- Aforone jaun jetao, quiricha laenaain, aina letoaaure, nii Acaiha nenacaauru- Jesocurisito esenetaeraauru rai, caohachaaain belaaain raauruhane coina. Inae Acaiha turuhin jetaote, Cana Coauneraacha belainojoineein- Jesocurisito- esenetaeraauru coroatajane jetao, jataain Aforo.

²⁸ Nitohaneein jetaote, rauhi coaraain, rauhi cuhane cuaain, Jorioocuru rai ere, satiin aonajera urichoo. Nitohaneein, acaauru rai ereerejeein jetaote, acaauru rai Cana Coaunera Quiricha Inoesi ereretae jetao, Cana Coaunera jerenohineein, letononeein Mesihasi niha Jesoso ne que, aitoa Cana Coaunerane beein. Nii jaun jetaote, chunijiu cuaain tonaain Aforo batiin tonaain erenaa nainecurene jetao, Jorioocuru, acaauru que coaraatein aitohana jaun.

19

Efeso turuha Faborone

¹ Coriintoo niha Aforone nainiha jetaote, Efeso cue Faboro. Efeso turuhane coina jetaote, ichatane tabai ucuuno que iniin, ichatane tabai choae situhin, turuha cue jetao, Efeso Faboro. Cuu jetaote, le laurijieein Jesocurisito esenetaeraauru aina ita eruure jetao.

² Nitohaneein, runajaain jetaote, acaauru rai:

“Tana, Jesocurisito esenetaichene nunuheteichene bana, inae Cana Coaunera Suujue raain neeicheluneta,” naain acaauru caje bajaa Faborone jana jetaote:

“Aihahacaanuta. Coatia chaabana niritiin, esenetaeraauru rai, rai Suujue tiha Cana Coaunerane coitucuhaacaanuta,” naain tonoraauruhane jaun jetaote:

³ “Chatohanai quetejian, baotisojoineein neeicheta,” naain bajaa Faborone jana jetaote:

“Cacha baotisaain coujunacatihalu Joanne rijijieinchate, canacaanu cojounacateein neurelura,” naain tonoraauruhane jaun jetaote:

⁴ “Aiha chuhisicha. Nii Joante chuisi rauhijiriin Cana Coaunera esenetaeraauru cojounacaatelu baotisaain. Chaentechu nii caajie turuhenein- Jesoso esenetaauruha saain cachaurune coina beebejelu,” naain beebejiha acaauru rai Faborone jaun jetaote,

⁵ Cana Curuaanaa Jesocurisito coreniha, inae baotisaain cojounacatenohineein neure.

⁶ Chaen, acaauru choae biji merecaain, Cana Coaunera bajaa Faborone jana jetaote, acaauru choae fauha uha Cana Coaunera Suujuena jaun, itolere nejelau ere que ereein, aitoroatiha Cana Coaunerane beebejeeure. Nitohaneein jetaote, rai nere cuhanene maajeein Cana Coaunera beratenojoi ita rai beebejeeure.

⁷ Itolereineein jetaote, lechoonca coroatajaaure, nii cachauru- Cana Coaunera Suujue raeracuru.

⁸ Nichata ateein, cuu neein jetaote, netaojiaauruha- Jorioocuruna jaan loreri- sinacoca asaae cuhin, Cana Coaunera ere beebeje jetao, Faboro, chaque casilanaala. Cuu jetaote, “Naojoarichaaain nii Cana Coaunera Cojoananaa- Ena Turunaa,” naain beebeje, esenetaauruha cachaurune coina.

⁹ Ne jetaote, tabaauru, nechu jataain, cotaiha esenetana jerecurenihana jaun, esenetana jerelanaala jetao, satiin aonajeeurera urichoo baasoneein, nii Ena Turunaa Ichaonaa que ereeuruhane jaun jetao, cuu ratirina-jaain, cachaauru relaa- leeinjiin cacha- Tiranoneein curuajaine jaan- coloheri asaae, nii Jesocurisito esenetaeraauru- jitariin amaain jetao, nelonae Faboro. Cuu jetaote, cojoanoonetojoein, Cana Coaunera ere beebeje jetao, Faboro.

¹⁰ Nitohaneein jetaote, cuu coroata jaanacaain, cacha relaane jaun jetao, Asia batane sacutaain nenacaauru, Jorioocuru, Jorioniheichurune ma- jeeinchuru, Cana Curuaanaa aitojoan beebejiha Faborona jaun, aonacure.

¹¹ Nitohanihana jaun jetaote, Faboro aina cuaain jetao, itolere cojoae- lanaacojoai ichaain jetao, cachaauru notajae- Cana Coaunera.

¹² Nitohaneein coroatajaniha Cana Coaunerana jaun jetaote, Faboro que, cajione turuaain, amaain jetao, cunaitenacaauru dadaauruhane jetao, nerautaaure- itolere cunai caaun cunaitenacaauru, itolere coitucuhichuru ichanaaneeinchuru- cunaitenacaauru caje jetaote, nii coitucuhichuru sitae.

¹³ Nii jana jetaote, neeurelu- benaneneein nenacaauru- Jorioocuru- amuhemujueein- moconajaera ichanaaneein cunaitenacaauru rautaeraniha nenacaauru. Niichuru jetaote, “Jesoso coreniha mituuche,” naain, nii suujua cuhane moconajaera letono sirichaauru caje sitaauruhane coina jetao, coacuhin, ichaa Faborone rijijieein jetao, nii moconajaera ichanohineein coitucuhuhi que, cojoeonacaauru rai jetao: “Faborohacha beebejei- Jesoso coreniha, nii cacha caje mituhin amuura,” naaure jetao.

¹⁴ Leeinjiin Jorio- Esesebanteein curuajai calaohichuru- caaunsineein nenacaauru jetaote, nitohanecure. Nii Esesebate, saseredotecuru curuaanaaneein ne.

¹⁵ Ne jetaote, coitucuhichuru sitanaa jerecuruha, que cojoeonaa cajene jana jetao:

“Canuna, Jesoso coitucuhin, Faborone maajeein coitucuunra. Jana laaen, inara coitucuhaaun. Cha nequiche chaainti inarata,”

¹⁶ naa nii cacha suujueniha netiin- nii coitucuhuhine rijieeoritiin jetaote, acaauru choae tacaatiin jetao, sonajae jetao, acaauru amuritiin nunujue- tohana jaun jetao, banejelanaala jataain cunaitanajaain, jitariin acaauru cajionene majeein, caohachanainejeein, soaisoairiin sonajae jetao, nii coitucuhuhi que- cojoeona cacha. Nii jaun jetaote, machorojoa machorojoaain jetao, nii neeurunajaa loreri caje jetao, soroore.

¹⁷ Nii nitohanihana jaun jetaote, satiin- nii Efesoo nenacaauru Jorioocuru, Jorioniheichuru, naaonjoaihunri- satiin, nii coitucuhin casihure. Nii jaun jetaote, itolereneein, Cana Coaunera Calaohi niha Cana Curuaanaa- Jesocurisitone coitucuure jetao, beebejeeuruhane jaun.

¹⁸ Nitohaneein jetaote, arajiin cachaauru nii coaraain esenetaeraauru, satiin, aonajeeuruha cachaaurune jana jetao, jauriaa jaiti coitucuelanaala itolere baaso- acaauruhacha ichai beure jetao, jitariin caohachanainejeein.

¹⁹ Chaen, arajiin benanecuru jetaote, nii nerelaauruhana jaan- acaauru quiricha jitariin uhaain jetao, satiin coarajeeurera notaracae teein, jitariin mocoore. Nii acaauruhacha mocoli- acaauru quiricha core rocooruhane jana jetaote, saoquichoonca oaraacani, acaauru coriquineein jataain coretineein jetao mitue rai core.

²⁰ Nii jaun jetaote, itolere sacutaain, jelai amuritoheriin Cana Curuaanaa Jesocurisito esenetaain jetao neeure cachaauru. Nii jaun jetaote, esinaae

rauhijiriin nelateein- itolere ichaa- Cana Coaunerane coaracuuruhane jaun jetao, leeochoaauru cachaauru netonoai esenetaaure.

²¹ Nii nitohanihane baiha jetaote, coaiten Masedonia, Acaiha, naaonjoaihunri, cunaa jere jetao, Faboro, nii caje cuaain, Jerosaleeun cuhin, caje coaaneen Romau cunaa jerihane jaun.

²² Nitohaneen coacuhin jetaote, ichoaichania coroatajai- coroatajaneraauru- Timoteo, Erasto, naaonjoaihunri letoae jetao, Masedoniau, Faboro, turuha curichaaine beeuruha- ichoaichaniha, amaaine coina. Nitohaneen, ichoaichania letoanajaain jetaote, nii Asia batane que nedae jetao, Faboro.

Faboro aina, rai corihacuru que nejerateein, ita rohecaauruha Efesoo nenacaaurune

²³ Nii bana jetaote, satiin- nii Efesoo nenacaauru jetao, ita que nejerateein, ita rohecaaaure nejesinajeein, nii Ena Turunaa Ichaonaa que, acaauru relaauruhane jana, esenetaauruhane coreniha.

²⁴ Leeinjiin cacha- Demetirioneein curuajai- coata que amihanenaa jetaote, nii leratera ne. Nii Demetirio jetaote, itolere ecaantoneenanain ichae jetao, coata caje, nii acaauru chosineen- acaauruhacha tei- eneneen nena- Aretemiasa rai Teenforo cojounaca sirijiacoain. Nii que coretiin que cachaauru rai necoreteen jetaote, nii aina amihanenacaauru coretenajaque jetao, jataain coretiin.

²⁵ Nii Demetirio jetaote, jitariin coroatajaneraauru cotijiae jetao, leeocho cachaauru- acaauru rijijieein- jelai- ecaanto icharaneen- amihanenacaauru cotijiaain jetao, acaauru rai jetao:

“Niha naaonjoaain- raotojoein amihaneen- raotojoein ichaohacachenajaan- cana amihaneeo core aasaerane jaunna, inara cotijiaaun, nii que erenaa coinara,” nae jetao, nii coata caje- ecaanto ichaera- Demetirio.

²⁶ Niritiin jetaote: “Inara netonaite, raotojoein coitucuhin, inara uri- cho que, nii aonaain neeichera. Nii Faboro naain acaauruhacha curu- aatei cachate, cajaneein amuhemujueein, cachaauru rai: ‘Nelatihejie caa canaacha ichai- cacha ichanohineen nena- cana chosicha.’ naain, arajii cachaauru rai bihana jaun jetaote, inae esenetaaure arajiin cachaauru. Coatia leeinjiin cau Efesohacha nitohanai ichaaita. Itolereneen, Asia batane sacutaae lalajeeinte, amuhemujueein, nii chosi esetaauruhane jiaanecu- ruha cachaaurune coina relanajaane jaun, esenetaacoaaure.

²⁷ Niite laaen, jataain cana rai ulunaain nedaera. Nabana chunei, cana amihaneen coretena nainenihane, cana amihaneen niha natiinte, nitaje- naa naine. Chaentechu, Asia batane sacutaain, satiin chauratane sacutaain coraenojoneen niha, jataain nelateein nihane corenihane saijieein, caa cana rai chosi- Aretemiasa que jaolecoorureen cachaaurura. Chaen inae turuururihaain rai Teenforo asaae, coroaeca,” nae jetao Demetirio.

²⁸ Nii jaun jetaote, nii aonaain obajeein nujuae soaisoain jetao:

“Caohachaain laraajiin neeine- Efeso cocoaichanichaachene- chosi- Aretemiasara,” naaure jetao, nii coata que- amihanenacaauru.

²⁹ Nitohaneen jetaote, cajiaaneen, ita cotaicha rijitiin jetao, nii coroata- jai cachaauru- Faboro corianiha cunacaauru- Masedonia caje unacaauru- Caiho, chaen, nii leeocho- Arisitaroconein curuajai naajoaihunri cu- ruataain jetao, codoonetiin mucuunajaain jetao, acaauru tararaain, ita taojiaain- chaelai coaracuruhana jaun- *teatro* neen acaauruhacha curu- aateihu amanajaain jetao, ita taojiaeraauru acatiha jetao, tenajaa cuure.

³⁰ Nii jaun jetaote, acaauru coreniha enohin, cachaauru rai, iriha cunaa jeriha Faborone jana jetao, caohateeure, ecu nenacaauru- Jesocurisito- esenetaeraauru, nabana, chatohaneein teeuruhane coataa.

³¹ Nii cuu- Asia batane nenacaauru- cocoinanacaihuru tabaauru jetaote, Faboro belaichaauru nihana jaun jetaote, “Jiaonriha jera, nenoainera,” naerateeure jetao.

³² Nii nainiha jetaote, nii ita taojiaauruhana jaun jetao, ita rai cajianein nujuae sooaichure jetao, ita rerohecaain. Jana, tabaauru jetaote, “Naaonjoaain cointe ne caa netaojianaara,” naain jetao, coitucuurene.

³³ Nii jaun jetaote, acaauru tabaauru jetao, “Naaonjoaana jaunte, nii rucuhacuruhane coina, netaojiaaure,” naain jetao, leeinjiin cacha- Alejaandoro neein curuajai rai, beeure. Nitohaneein rai berateein jetaote, acaauru ajiniha teein jetao, Alejaandoro sarasaracaain amaure Jorioocuru, nii netaojianacaauru acatiha, cuu nichaauraaain, nii ita rerohecaeraauru rai, iriha Jorioonecuruhane corenihane coina. Nii jaun jetaote, turuhin, nii netaojianacaauru rai jetao, biji sarasarari, curuatoroaain aonajeeuruhane, acaauru rai, satiin urichoo, Jorioocuru coreniha, irihane coina.

³⁴ Nitohaneein, irihane jana jetaote, nere cajeecha nainacorichure, acaentonai, Jorionihane que. Nitohaneein, nainacoriin jetaote:

“Caohachaain, laraajiin neeine, Efeso cocoaichanihacachene- chosi- Aretemiasara,” naaure jetao, ita rai nujuaen soaajiin, carajaain, coroata oraain, acaauru chosi niha- Aretemiasa beuruhane jana, esenetaaureniha Jorioocurune coitucuuruhane jaun.

³⁵ Nii jana, nii neseeu- acaauru rai- chaaelai que- ereeuruhane- laenaain rucuhera- “secretario” jetaote, inae aitoaha acaauru raine jaun, sitonaaonjoauruhane jana jetao, acaauru rai:

“Aonacuche, Efeso nese cocoaichacuru. Satiin- itolere cachate, nii jataaincana rai nelateein nena- cana chosi loreri- Teenforo, chaen, nii dede cajeeajerineein Aretemiasa tocohaneein nalunaane maajeein beraihane coina nena- neein niha- caa nese cocoaichanihacachanene coitucuurera.

³⁶ Nihei chunei, nii que, ‘Nohanenaa,’ naain iriha chuneine jaanu. Nii jaun, inae nii jiaanecuchera. Coa obaecache. Coa caohachaain inara suujua coarihei amunein, chatohaneein, baaso chana coaucachera.

³⁷ Coatia, chatonaain cana chosi que ereein, niheichu Teenforo asaae asijiauhin naaonjoaauruha caa inaraacha mucuhin inaraacha uhaauri- cachaaaurune coalanaalata.

³⁸ Chatonaain, acaauru colurujueein niha, nii coata que amihanenaa- Demetirio, nii aina amihanenacaauru ainane, taute neeure- nii rucuhera- aunu que nenacaauru- joesiocuru, chaen, acaauru curuaanaacuru, naaonjoaihunri. Niha chunicoha, acaauru coulurujuerane, taa, nii rucueraaunu que nenacaauru rene amanajaauchete, neruujueeuruhine, ecu le cachaauru jabereco coreniha irihane coinara.

³⁹ Niha esinaae rauhijiriin chatohanaine, rucuhena jerequichene, satiin cocoinanacaihuru aina, ita taojiaain, nii rucujueein neeuchera. Nii banate, esinaae rauhijiriin, caohachaain ita taojiana esineneein rucuherriquicheein- cha.

⁴⁰ Jana, jerichanejeein, sacunaa coauquichenete, cana colurujuenaa nainecurureein, ‘Cana jecha cachaauru suujua rerohecache,’ naain. Nii quete, jataain lunaain nihacachera. Charijieein nejeein, coitucuhin, cana caje, ‘Chatoaneein, lerateein, ita rerohecaureta,’ naain bajaauruha cocoinanacaihurune, tonaainte berichaacheta,” naain jetao:

⁴¹ “Chajaaincha cauhachanichuchera,” nae acaauru rai, nii chaelai que ereeuruha nii neseeu nenacaaurune- laenaain- rucuhera.

20

Masedonia, Curesia, naaonjoaihunri turuha cuha Faborone

¹ Inae nitohaneein, cajianeein, ita rohecaauruhane jianecuruhane baiha jetaote, jitariin, nii Jesocurisito coitucuurera cotijiaain jetao, suujuatenajae- Faboro. Nitohaneein, suujuatenajaane baiha jetaote, acaauru rai necoein, Masedonia batane cue jetao.

² Cuu jetaote, neseuru neseuru naineein, cuu nenacaauru- Jesocurisito coreniha cana nejeraauru rene bedaenein, cuu acaauru suujuatein, jelai amuritoheriin Jesocurisito esenetaauruhane coina, acaauru rai ereereje Faboro. Nitohaneein, acaauru rai ererejein, acaauru suujua lararajihane baiha jetaote, Curesia batane cue jetao Faboro.

³ Nitohaneein, Curesia batane turuhin jetaote, cuu ne nichata ateein. Cuu nichata ateein nihane baiha jetaote, inae Siriau cuhane coina, bote cuhane fau rai, nihane jana jetaote, que necosuujuaauruha Jorioocurune coitucuriin jetao, jelaiha atane ichoae cauha cunaa jere jetao, nacoaunein Masedonia choae situhin cuhin, Faboro.

⁴ Nii janate, canacaanu corihaniha uure, Berea cocoaicha- Firo calaohi Sofate, chaen Tesaloneca cocoaichacuru- Arisitaroco aina Secoondo, chaen Derebe caje unaa Caiho, chaen Timoteeo, chaen Asia batane caje unacaauru- Tiguico aina- Torofimo, naaonjoaihunri.

⁵ Satiin niichurute, ichoaichania amaain, Toroasihu, canacaanu cohaca cuure, Masedoniau canacaanu ratiriin.

⁶ Nii janana, canacaanu, Filipino caje nesaruhacaanu, leeinjiin bote cuhane, jorerera colane ichanohi faan quihuruhana jaan cojoanona- Fasocoa beseta bitoacaanune baiha. Nitohaneein nesaruhin cuhina, saoqui janone cuhane, turuha cuhacaanu Toroasihu. Cuuna canacaanu cohacuruha, nii ichoaichania cunacaauru- Jesocurisito coreniha- cana nejeraauruna jaun, cuu erunajacaanu. Nii Toroasihuna, caaunsi janonein nihacaanu.

Toroasihu nenacaauru rene bedainiha Faborone

⁷ Cuuna, semana nunuhe cojoanona bana ita taojiacaanu, cana coreniha ohalune coaucuruha, satiin esenetaeraaurune coina, faan chaluhin quihalu- Jesocurisitone rijijiein, ita aina jiniiquiin faan chaluhin quihacaanune coina. Nitohaneein netaojiacaanune janate, Jesocurisito coreniha cana nejeraauru rai, carajaain itolere que, dede cataaun tiaain, ereereje Faboro, nii cojoanoo, jelai caje amuhane nihane jaun.

⁸ Nitohaneeina, leeinjiin loreri ucuunetiin nena nichata coarana saatono que, netaojiacaanu. Cuurute, nihacoae arajiin conooru, moconojoineein.

⁹ Nii janate, jelai caje nemarote, leeinjiin enamanaa- Eoticonein curu-ajai. Acuujuua laojoiri bacuujuaniha lauhequiin, cuu carajaain ereereca Faborone aonajihana jaunte, amuritooriha sinirenana jaun, nemarote, nii loreri ucuunetiin nena nichata coarana caje. Nii janate, soronein fauhin, michuuruhane jana, inae ohe nii enamanaa.

¹⁰ Nii jaunte, fauhin nii enamanaa que baluunetiin, cuu nenacaauru cana nejeraauru rai:

“Coaa nesoonetohachera. Esinaaete niqui inae ohera. Nete, inae ichanaera,” nae Faboro.

¹¹ Nii baihate, jelaiha iniin, faan beeunebeeunein chaluhin quihane baiha, coaiten janohajeein ereerecane baihate, inae jelai amue.

¹² Nitohaneein, nemaroteein oha nii enamanaane jana, oo caje ichtiha Faboro aina cuaain Cana Coaunerane jaunte, jataain que nelararajiaaure.

Toroasi cajene Miletoo cuhacaanu.

¹³ Nii janana, ichoaichania bote cuhane cuhin, Asoo, Faboro cohaca cuhacaanu, aca nitohaneein jereein, atane ichoae cuhana jaun.

¹⁴ Inae nii Asoo, ita ruhacaanune janate, canacaanu aina, bote cuhane faain cue Faboro, Mitileneu.

¹⁵ Jelai caje nesuruhinna, cojoanoo Quihoo situha cuhacaanu. Nii cajena, le janohin turuha cuhacaanu, Saamo cofauhanau. Cajena cojoanoo cuhin, turuhacaanu Miletoo.

¹⁶ Asiau jeloon cuhin, carajanaa jerenihana jaunte, Efesoo cunaa jerene Faboro, Jorioonecuruhane beseta- Feentecosetesi bana Jerosaleeun nenea jerihana jaun, chajaaajoaain Jerosaleeun turuhane caina.

Efesoo nenacaauru- Jesocurisito ranojoihunru- bichauhenaauru rai ereerejiha Faborone

¹⁷ Inae Miletoo turuhinte, jelai caje coaaneein, Efesoo nenacaauru- Jesocurisito ranojoihunru bichauhenaauru cotiharate Faboro.

¹⁸ Inae tururuha nii niicha cotiharateeurine janate, acaauru rai:

“Cau caa- Asia batane que turuhanune caje coaaneein, inara ainaacha ichaohanulune jaunte, inara raotojoein canu ichao coitucuhichera.

¹⁹ Itolere janonaa banana, joareein cacha rijijieein inara aina amuhemujueein, Cana Curuaanaacha jerenohi ichajeein nerejetoonlu, casuuja fononoichuru, itolere necairichanaa abaantaain, canasinee rijitocuruha Jorioocurune abaantaain.

²⁰ Nena, atiin janelanaala, inara caohachanu que, tabaauru que inara loreri asae, tabaauru que nenaanaja cataaun, naaonjoaihun teinchuru, satiin aonajeeurera urichoo inara rai, Cana Coaunera ere beebejeein, inara relarejetoonlu.

²¹ Chaen nechu, Jorioocuru rai, Joriooniheichuru, naaonjoaihunri raine maajeein: ‘Coaiten enacoaneein Cana Coaunera ere tonoraain, rai Calaohi- Jesocurisito netonoai esenetaain tonoraachera,’ narejetoonlura.

²² Enana laen, inae Jerosaleeun cureeuni, ucuae caletoha Cana Coaunera Suujuene jaun. ‘Naaonjoarichaauni cuura,’ naain coitucuelanaalana, caa cureeunicha.

²³ Leeinjiin, neseuru naineein, cuhanunejaauru naineeinchurute, cuu turuhanune, caresero cuhane caenoaain, cacairichaururichaaaine benajaque canu rai, Cana Coaunera Suujue, acaihanejei niichane coitucuujuueun.

²⁴ Nena, chaque tonajeneun. Coatia chaque nelatihei canu rai, canu ichao. Nenacaenajian, cacairichauruhane que nelararajiaain, rachoojoein caletooa Cana Coaunera Calaohi- Jesocurisitona jaan nainana jereun. Niicha beratei- erenaa caohati beebejeein, jataain cacha belaiha Cana Coaunerane maajeeinna beebejereunni.

²⁵ Esinae rauhijiriine, satiin, cau neniquichene raina, beeoricheeuni, Cana Coaunera Janonaa beebejihanune aonajera neeichene, coatia inae chunei enacoaneein cacohararihaain.

²⁶ Nii jaunna, enene inara rai aitona jereun, rauhijiriin, nihei chunei coreniha, cha ujuaihonnein nenerihanuhine jaun,

²⁷ nii chunei que suujuelanaala, satiin cacha urichoo, Cana Coauneraacha jerei beebejihanune jaunna, cha ujuaihonnein nenereunni.

²⁸ Aihana jaun, itolere que nainaaain, necohalajiin, caohachaaain necoeraain neein, Cana Coaunera rai ita taojiaeraauru beraihuhe, acaauru

coreniha, coroso que ohalu rai Calaochine jaun. Niicha ranojoihunru beraichanu quete, inara cotijiaain, nii beraichaanu que inara te Cana Coaunera Suujue.

²⁹ Inae amuhanune baihate, turuha uurureein nechu aansai ataibinaaneein cacha quicha rijijieein nenacaauru- cachaauru, nechu jataaen Jesocurisito ranojoihunru itajeene rijitiin.

³⁰ Chaente, inara tabaauru nihanatiin, nechu jataaen joaereein caje rocohin, relaa cuurureein, nii casaje esenetaain, acaauru aina cuuruha Jesocurisito ranojoihunrune coina. Nitohaneeinte, nechu jataaen casaje que, cacha relaa cuurureein, suujua caje rocohin.

³¹ Nii jaun, inara aina, nichata ajaanacaain nihanune bana, cojoanoo netojoein, janotiin inetojoeinchuru, inara suujuaterejetocooaunlu, casuujua fononohine coacuhin, que nainain necohalajiin ichaoche.

³² Nii jaun, Jesocurisito coreniha- canejeraneein nenacaauru, caa inara rai- quicha beebejei- naitoonjoa nerete, inara coroatajanereein, jelai amuritoheriin caohachaain coitucuhin, esenetaichene coina. Cana Coaunerate naine satiin rai cachaneein neeninuru rai aitohane tocohaneein, inara coroatajanihane, nitohaneein coitucuhin esenetaeraauru coroatajanihane coina aitohaluna jaun.

³³ Coatia, canu caohachanu que, inara relarejetohaaunlu, nirijieein core colane. Nieichu, chunei cacha cajione bajarejetohaaunlu.

³⁴ Nii jaunte, inara raotojoein, cacoii que amihaneein quicha latei raain, canu aina nenacaauru rai netonaine, acaauruhacha lateine majeein ranune coaraain coitucuhichelu.

³⁵ Nitohaneein, inara netonai, itolere janonaa bana ichaohichene coinana, inara que coarateein, inara rai aitoraaetoonlu, chaelai que jataaen carichainejeein nenacaauru coroatajanequichene coina: 'Nenacaetejian, tihacane, raacane amuritoheriin raotojoein nenea nainichaa, chaelai que, cairichainejeein nenea rai, cha teein coroatajanichaane.' naain cana relaalua Cana Coaunera Calaochi Jesusone coacuhin ichaquichene coina," naain jetao, acaauru suujuate Faboro.

³⁶ Niritoha, acaauru raine baihate, neseonraain, acaauru aina jiniiquiin Cana Coaunera bajaee Faboro.

³⁷ Nitohanihane janate, satiin Faboro que baalu baluuneeinchuru, loalocooainchuru coisichure.

³⁸ "Inae caachanjia cacoharariichenera," naain rauhijiriin biha Faborone jaunte, jataain coinaderaaure. Nii baihate, corianiha cuure, nii cunaa jerihana jaan- bote nenajaun tiaain.

21

Jerosaleun cuha Faborone

¹ Nitohaneein, cuu Jesocurisito coreniha cana nejeraauru ratiriin, leinjiin bote cuhane fauhin, cucuana cuhane, rauhijiriin cuhinna, Cos cobenau turuha cuhacaanu. Nii cojoanoona, Rodasi cobenau turuhacaanu. Jelai caje coauneeina, turuha cuhacaanu, Patara neseeu.

² Nii Patarauna, leechoa bote Fenisiau cunaa eruhin, cuhane fauhin cuhacaanu.

³ Nitohaneein cuhinna, Chifere cobena coarajeein situujihacaanu. Caje situhinna, cana ajaabiji nichajai que tacaain, nii Chifere ratiriin cuhacaanu, rauhijiriin Siria batane tiaain. Nii Siria auhaniha nenea Tiro cofauhanau, niicha amai rucuhale ratirihane niha nii botena jauna, cuu najauriha cuhacaanu.

⁴ Cuuna, nii Tiro neseu, Jesocurisito esenetaeraauru eruhin, acaauru aina caaunsi janoneein nihacaanu. Nii janate, acaauru que coitucueratiha Cana Coaunera Suujuene jaun, coitucuhin, Jerosaleeun cuha Faborone caoha-teeure.

⁵ Nena, caaunsi janoneein, cuu, acaauru aina nihacaanune baiha, inae jelaia caje amuhacaanu. Nii janate, satiin, canacaanu corianiha uure, acaauru sinijeraauru, acaauru bereecuru, naaonjoaihunri aina jiniiquiin, naain nii nese bujuau tiaain. Cuuna, carene ichoae, acaauru aina neseonraain, Cana Coaunera bajaacaanu.

⁶ Nii baihana, acaauru rai necoein, bote cuhane fauha cuhacaanu. Nii janate, inae acaauru netonai, nenajaun cauha cuure, canacaanu que janoriin.

⁷ Tiro caje cuhinna, cucuana cuhaneincha cuujueein Tolemaidau turuhacaanu. Nii Tolemaidaua turuhin, cuu Jesocurisito coreniha- cana nejeraauru eruhin, acaauru neeuruhane coitucuhin, cuu acaauru aina nihacaanu, le janohin.

⁸ Nii cojoanoonna, jelaia caje nesaruhin cuhin, Sesareea turuha cuhacaanu. Cuu turuhinna, Ferifi rene turuha cuhacaanu. Acate, Jesocurisito coitucuruha cachaaurune coina amuhemujueein- Jesocurisito bera- “evangelista” neein afosotooru coroatajaneraauru caaunsine ne.

⁹ Nii Ferifite, jenaain cacunuque, ichauhenanihacoaain lanaquelanaala. Nii Ferifi cacunucurute, Cana Coaunera caje erenaa raain- cacha rai beeurera- *profetacuru* ne.

¹⁰ Inae janojanoheriin, cuu nihacaanune janate, tajiha turuha uhe Jodea caje, Cana Coaunera caje erenaa raain- cachaauru rai bera- *profeta* Acabo.

¹¹ Acate, canacaanu rene turuhin, Faboro ichora raaoriin, canacaanu acatiha, raajenihane biji aina tijia taotaain nichojoaainte:

“Cana Coaunera Suujuete, carai be. Catohaneein jetaote, Jerosaleeun, caa ichora erora teein, nejelau ataneu nenacaauru bijihu tiha cuurureein Jorioocurura,”

¹² naain, bihana jaunna, Jerosaleeun cuha Faborone caohatihacaanu, nii Sesareea nenacaauru aina, niqii.

¹³ Nete:

“Chanuna chanaain, canu inaderaaquiche. Canuna, itolere que jatoroaain neeun. Coatia, leinjiin canu ichojoaain, camaauruhaneicha coina jatoroaain nihaaun. Canuna naineeun, Cana Curuaanaa Jesoso coreniha ohanu Jerosaleeunne,” naainte, canacaanu tonorae Faboro.

¹⁴ Nii jaunne, inae tonaain chunijihu cuaain caohatenaa nainenihacaanune jaun jihanein:

“Coanete aihane, aina niicha jerei ichamiin- Cana Coaunerara,” naain jianichaanu.

¹⁵ Nii baihana, inae neruujueein Jerosaleeun cuhacaanu.

¹⁶ Nii janate, canacaanu corianiha uure nii Sesareea nenacaauru- Jesocurisito esenetaeraauru tabaauru. Acaaurute, canacaanu amaare Chifere cocoaicha- Manasoon rene, cuu sinihacaanu ainane coina. Inae carajaa Jesocurisito esenetaera neein niha nii Manasoonne.

Saantiaao rene turuha cuha Faborone

¹⁷ Inae Jerosaleeun turuhacaanune janate, canacaanu corojeein, canacaanu raare, cuu nenacaauru- Jesocurisito coreniha cana nejeraauru.

¹⁸ Nii cojoanoote, canacaanu aina cuhin, Saantiaao rene turuha cuhe Faboro. Nii janate, cuu neure satiin Jesocurisito esenetaeraauru coaranein nenacaauru- bichauhenaauru.

¹⁹ Nitohaneeinte, nii jitariin acaauru neeuruhane coitucuhane baiha, acaauru rai jitariin nunuhe caje coauneein, itolere que aina cuaain, Jorioniheichuru netonoai coroatajaniha Cana Coaunerane beebeje Faboro.

²⁰ Nii jaunte: “Caohatoha Cana Coaunerara,” naain, Cana Coaunera coroa-
jeein:

“Inae coaraai- ichaso. Arajii oharaancanei cana araaichuru Jorioocuru netonoaite, esenetaaure. Satiin acaaurute, jataain cana rai nelatiha Moisesa aitoonjoane que aitiin tonoraacachene jerecure.

²¹ Nete satiin, nejelau ataneu nenacaauru- Jorioocuru rai jete, Moisesa aitoonjoa tonoraauruhane caohateein, quichaneein nejanoha canaanaine, jabereco macohi cari saera teeuruhane caohateei, chaen cana ichaonijihanai que ichaauruhane jianeein ichaauruhane coina jete aitohi, naain ii beeure.

²² Tonareei jana, canacaanu rai, nii queta. Cha icharichaacheta. Satiin cachate, cau turuhine coitucuha cureeincha. Nihei chunei coitucuelanaala nainejerinaainta.

²³ Aihana jaun, cana Jorionichaachene ichao rijijieein, ichaohine coitucuuruhane coina, cau caa jenaain canacaanu aina nenacaauru- cana araaichuru, Cana Coaunera rai naitoonjoa nainacuruhane coina- nenacaauru

²⁴ amaaui ii jiniichaaaincha. Chaen iitonoai, Jorioniheichuru jana neein iicha ichai caje nuculucohine coina, ii coturiji loroaecaain joerateein, nii ii aina unacaauruhacha teeninuuru- itolere coreteeute, rai coturiji loroaecaain joeratenaa nainecurumiincha. Nii banate: ‘Acaentonaite, Moisesa aitoonjoa tonora. Aihana jaun chujian nohanihate, joenreein nere rocchin coulurujueeure.’ naaurureein- satiin cachaaurura.

²⁵ Nena laen, Jorioniheichuru netonai esenetaaurera rai, quirichacuhane: ‘Coa acaauru chosineein acaauruhacha tei- ecaanto rai- inara araaichuru tenojoi- lenone quihachera. Nijiaonrihachu, ichana jabereco quiichenera. Nijiaonrihachu chaen, raro ruluhin sonojoin lenone niha natiin quiichenera. Nijiaonrihachu, nejelau ene- inara sinijierane lanaala nena aina ichaohichera.’ naain laenecaanulura,” naaure nii Saantiaao rene turuhin nenacaauru- Jesocurisito esenetaeraauru coaraauru Jorioocurubichahenaauru, Faboro rai.

Ita taojiaauruna jaan loreri- Teenforo asae Faboro mucuuruhane

²⁶ Nii jaunte, niritiin Faboro letoauruhana jaun, nii jenaain cuu nenacaauru- Jorioocuru amaain, nii cojoanoo Teenforo acatiha jetao, acaauru aina jiniiquiin neculucoore. Nii baiha jetaote, Teenforo asae enohin jetao, “Naaonjoai banana, caa Cana Coaunera rai canacaanu aitoonjoa nainarichaanuhincha. Jana naaonjoaain banana, Cana Coaunera belaihacaanune jaan- itolere terichaanuhicha,” naain jetao bee Faboro.

²⁷ Inae caaunsi janone naiinane lalajeeuruhane jana jetaote, Teenforo asae Faboro eruhin, cachaauru suujua rohecaure- Asia batane caje unacaauru- Jorioocuru. Nitohaneein Teenforo asae Faboro eruhin jetaote,

²⁸ rene cuhin ruhanihajaaintiin leeochoauru Israelitaneeuruhane cotijiaain, nujuae soaijiin:

“Canejeraauru, canacaanu coroatajanecuche. Caa cachate, itolere atane sacutaain, cacha relaa amuhemujuera. Itolere Jorionichaache neecha rautai que, nechujataaen cana cairichaa, itolere Moisesa aitoonjoan tonoraacachene caohateein, chaen, caa ita taojiaain- Cana Coaunera bajanaanaja- Teenforo quene maajeein ereeinchurura. Chaentechu, nejelau cachaauru- Curiecocuru cau enohain, caa ita taojiananaja- Teenforo aansaerate, jataaen

colalajinacai niha, Cana Coaunera loreri nihana jaun natiincha,” naaure jetao.

²⁹ Jauriaa Efeso caje unaa Torofimo aina, nii neseu coaracuruhane jaun jetaotera, “Teenforo asae jecha nii Torofimo enoaelu Faboro,” naain aitocure.

³⁰ Nii jaun jetaote, cajihaneein suujua cuaain, satiin obajeein, soroneein ruhaneure, satiin- nii neseu nenacaauru cachaauru, codoonetiin Faboro mucuuruhane coina. Nitohaneein inae mucuhin jetaote, tarataracaain mitaure, nii ita taojiaauruhane jaan Teenforo caje. Nitohaneein tarataracaain mitaain jetaote, enonaanaja- acuujuua fuhitocure jetao,

³¹ cuu atinanacaneein Faboro sooruhane coina, niqui.

Nii jana jetaote, le lauriin Romanocuru soondaro curuaanaa- comandaanti rai beeorihure:

“Leinjiin ainate, satiin nejerateure Jerosaleeun nenacaaurura,” naain jetao beeure.

³² Nii jaun jetaote, coitucuuriin luhecotariin nii rijieeoritiin, acaauru curuaanaacuru, acaauru rai soondarooru, naaonjoaain jitariin taojiaain jetao, soroneein cuhin, nii neeuruha cachaaaurune jaun turuha cue comandaanti. Nii acaauru curuaanaacuru, acaauru soondarooru, naaonjoaain aina cuha nii acaauru comaandaantine coariin jetaote, Faboro faohacuruhane jianecure.

³³ Nitohaneein cuhin jetaote, Faboro roha turuhin, Faboro mucuhin, coroatajai *cadena* que ichoharate. Nii baiha jetaote, acaauru caje bajae:

“Chatohanaina caa cacha. Chatohanaina ichae,” naain bajae.

³⁴ Nii jana jetaote, cajihaneein joaereein nujuaen soaichure. Nii jaun jetaote, cajihaneein, ohaohacooruhana jaun, caohachaain rautaain aonaain, rucuhena nainene nii soondarooru curuaanaa- comandaanti. Nii jaun jetaote, soondarooru que amaerate, acaauru loreri asae Faboro amaauruhane coina, acaauru comandaanti.

³⁵ Inae acaauru lorerihu turuaain jetaote, ininaana jaaun turuaain jetao, baijiaain Faboro inaaure soondarooru, nabana chatohaneein Faboro teeuruhane coataa,

³⁶ satiin caijie cuhin nujuae soajiin:

“Coaraain atinaauchera,” naain nujuae soaichuruhana jaun.

Satiin cacha notaracae ereerejiha Faborone

³⁷ Inae nii soondarooru loreri asae enoanaa jerecuruhane jana jetaote, enoauruhane ajiniha, nii le laurii soondaro curuaanaa- comadanti rai jetao:

“Erenaa nainichaunna, ii aina basiinjiin,” naain bajaa Faborone jana jetaote:

“Curieco ere inainajian,

³⁸ Taa ii, jauriaa Egipto cocoaichaneein- cacha areroo jena oharaancai sonajaain jaaoreraauru aina cuhin Romanonichaanune aina nejeratenaa neeineta,” naain bajae.

³⁹ Nii niritiin bajaane jana jetaote:

“Canuna Joriooneein, jataaen nelateein nenea- Romano nese tabai- Silisia batane que nenea- Taroso cocoaicha neein neunra. Atiin jereeunna, cachaauru rai erete, aonacurumiincha,” naa Faborone jana,

⁴⁰ jeriha nii comaandaantine jaun jetaote, nii ininaanajaaun nichaaurain, cachaauru rai biji sarasarari Faboro, inauhene curuatoroaain, curuaequiin aonajeeuruhane coina. Nii jaun cuu inauheneeicha, curuatoroaain aonajeeuruhane jana jetaote, Ebereeo ere cuhane cuaain:

22

¹ “Canu ere aonacuche, canejeraauru, ichauhenaauru, naaonjoaihunrina, canu jabereco coreniha caa que ere inara raite, aonaquichera,”

² naain jetaote, acaauru ere- Ebereeo cuhane cuaain, acaauru rai aitothane aonaain jetao, curuatoroaain, inauhene curuaaequiin aonajeeure. Nii jana jetaote, inauhene curuaaequiin, aonajeeuruhane jana jetao:

³ “Canuhetonoaina- Joriooneun. Silisia batane que nena Tarosone, nejanohanaaneein neun. Nena laaen cau, Jerosaleeun fojianohineein nenaaneeun. Jataain itolere coitucuhin nena- Camalieli relanojoneeina, rauhijiriin cana inoaesihuru jerenohi rijijieein nerelaain neunlu. Nii jaunna, itolere bana, cacoichana aina cutaain, Cana Coanera jerenohin ichana jereeun, nii ena netojoein ichaquichene rijijieein.

⁴ Canuhetonainachu, caa Ena Nena Ichaonaa Caohacha esenetaain tonoraain- sacuurera rohecaain, atinanacaneinchuru, tabaauru mucuhin caresero cuhaneuru, teratenajarejetoonlu, satiin quichaauru, enecuru, naaonjoaihunru aina curuaaecaain.

⁵ Satiin batrichuru curuaanaa, satiin Jorionichaachene coaraneein nenacaauru ichauhenaauru, naaonjoaihunrite, rai nota que nii coaraneein neure. Acaaurute, nii Damasoco nenacaauru cana araaichuru- Jorioocuru rai, quiricha letoaaure, jecuruha acaauru netonoaine, Jesocurisito esenetaeraauru ariin mucunajaain, cau Jerosaleeun uhanajaanune, caseteco coaracuruhane coina,” naain jetaote:

Jesocurisito coitucuhin, esenetaane nunuhetihane beebijha Faborone (Ich 9.1-19; 26.12-18)

⁶ “Nete mucunajaanune coina, Jorionichaachene coaraneei nenacaauru ichauhenaauru caje erena rochin, aina Damasoco cuhanune jana, enoto chujutaain turuhelalajeein, bero cuhane cuujihanune jana, luhantiin, dede caje conotiin, luhecotariin canu que jilenete.

⁷ Nii jaunne, coasiha nuluna caaun, nii canu cunaja caje nalatoon atane ichoae. Nii janate, canu curuaa que, cacurujuateein: ‘Saoro, Saoro, chanuna, jataain, caniha nejerateein cacairichaaeriin, carerojoeaaita.’

⁸ naain tonihana janane:

‘Chaneein inaate Curuaanaa.’ naain, bajaanune janate:

‘Canuna, nii iicha cairichaaerii Nasarete cocoaicha- Jeseo neeunra.’ naain catoonrae nii erena.

⁹ Nii canu corihaniha cunacaauru netonoaite, nii cono coaraain, acaauru netonai nesoonetoore. Nete laaen, nii carai irihane aonacurene.

¹⁰ Nii jaunna:

‘Chatohanaina ichareeunte, Curuaanaa,’ naain bajaanune janate:

‘Chajaain nimichuhin, nii cuujueeine jaaun Damasoco neseu cunihute, cuu, ichei, iicha chanenenu beeuruhinera.’ naain, catoonrae Cana Curuaanaa.

¹¹ Nii jana, maosaneein caratiriha nii conone jaunte, canu biji que canu mucuhin, canu taraetaraecaain, camaaure nii canu corihaneraauru, Damasoco neseu tiaaincha.

¹² Nii janate, cuu nelu, leinjiin cacha- Ananihasineein curuajaain, nii Damasoco neseu. Nii jetaote, jeriha Cana Coanerane rijijieein, rauhijiriin caohacha ichaain, Moisesaacha laenailu tonoraeraneein ne. ‘Acate, caohacha cachaneein nera.’ naauruha que, satiin Damasoco nenacaauru- Jorioocuru.

¹³ Nii Ananihasite, turuhin cacoharaain: ‘Ichaso Saoro, coaiteen, enacoauneein conohine inotara.’ naane rijieeoritiinte, inae enacoauneein conoha canotane jaun, nii Ananihasi coaraaun.

¹⁴ Nii baihate, carai:

‘Cana inoaesihuru Coaunera- Cana Coaunerate, ii coaraain, ichotijiae, niicha jerenohi coitucuhin, esinae rauhijiriin caoacha nejesina icharaneein nena coitucuhin, chaen raaje nujuae caje ichei irihane aonaaine coinara.

¹⁵ Iite, ichaajenhane, nii iicha coarai coaraneein, aohanranein, beebijiha curiquiin, itolereenein chauratane que- nenacaauru sacutaaincha.

¹⁶ Chajaain, caeneeneje lanaala cuhin, Cana Curuaanaa Jesocurisito baajaain nebaotisaerateeute, ii colucomiincha.’ naain caletoe nii Ananihasicha,” naain jetaote:

“Naaonjoaante, Joriooniheichuru rene caletoe Cana Curuaanaara,” naain beebijiha Faborone

¹⁷ “Inae Damasoco caje cauhin, Jerosaleeun turuhin, cuu nena Teenforo asae enohin, Cana Coaunera bajaanune janate, carai ecocoe Cana Curuaanaara.

¹⁸ Carai ecocohinte: ‘Chajaain luhecotariin caa Jerosaleen caje amuura. Cauhacha neein canu ere beebjeeine, coatia chesenetaaururihaainta.’ naane janane:

¹⁹ ‘Canu Curuaanaa, acaaurute, raotojoein, satiin sinacocacuru nainein ii ere tonoraeraauru mucuhinchuru raanu, caseteconeeuruhane coinane coitucuurera. Chaentechu, tabaauru faoharatihanune coitucuuere raotojoeincha.

²⁰ Chaen, ii ere beebjera Eseteba sohin jaoruhane coina, mucuhin, ajeri que bodoosihuruhane janane, cuu neeunlu canuhetonoai, sohin jaoruhane coarajihanune coinara. Chaennachu, canu, nii soeraauru cachaauru- catione beraichanein neeunlura.’ naanune saijieeinte:

²¹ ‘Chajaain cuhachanihura. Canune eletohaaun, coriajai ataneeuru nenacaauru rai, canu ere beebijiha cuhine coinara.’ naain caletoe, Cana Curuaanaara,” naain jetaote, acaauru rai, beebje Faboro.

Comaandaanti bijihu niha Faborone

²² Nii jaun jetaote, inauhene aonajeeonrihuruhane baiha jetao, nujuae soaijiin jetao:

“Ichaonaa nainihe in caa cachata. Letonoanein, caa cana rai chauratane caje betacaainera,” naauruha

²³ nujuae soaijiin, cajionene maajeein romasiinchuru, cajihanein ucuun cuuainchuru, butuuneneenanain riajaainna jaun jetaote,

²⁴ soondarooru loreri asae, Faboro joerateein jetao, bisichate niqui soondarooru curuaanaa- comaandaanti, “Naaonjoain ichacaanne corenihate, caniha obajeein caque nejerateeurera,” naain biha Faborone coina niqui.

²⁵ Nejetaote, inae bisihuruhane coina, ichohacuruhane jana jetao:

“Roma rai sioraranooru nihanatiin, bisichene coina nootejiancocoainanojoneein neeicheta,” naain bajaain jetaote: “Nii ichoae tacaain, niheichu, ‘Naaonjoain corenihate, ai caa cachara.’ naain coitucueralanaala, Roma rai siorarano casetecana nainiheicheta,” naa nii comaandaanti que jaurii- cafitaan rai Faborone jaun jetaote,

²⁶ nii comaandaanti coinetein jetao:

“Coaraain aihu, taa cacha ainara, Roma rai siorarano jetaora,” naain jetao be nii cafitaan.

²⁷ Nii jaun jetaote, Faboro rohan nichuuntaain jetao:

“Esinae chachu rauhijiriin, Roma rai siorarano neeinta,” naain bajaa nii comaandaantine jana jetaote:

“Esinae rauhijiriine aca neeunra,” naa Faborone jaun jetaote:

²⁸ “Caraita, banejelanaala core coriqui que, Roma rai siorarano nihanune coinara,” naa nii comaandaantine jana jetaote:

“Canu nejanoha caje coauneeina aca neein neeunra,” naain jetao, tonorae Faboro.

²⁹ Niritoha Faborone aonaain jetaote, caje amuhacoaure nii bisinaa jereraauru. Nii comaandaanti netonoain jetaote, coasiha nesoone, Roma rai siorarano nihane saijieein, *cadena* que Faboro ichoaratihana jaun.

Jorioocuru curuaanaacuru, acatiha niha Faborone

³⁰ Nii cojoanon jetaote, caohachaaain rauhijiriin, Faboro coluru-jueeruhane jaan leranu coitucuha rauhijiriine coina jetao, jauriaanejeein Faboro caje *cadena* batuhichateein, jitariin Jorioocuru curuaanaacuru, batirichuru curuaanaacuru, naaonjoaihunri taojiaerate comaandaanti. Nitohaneein, taojianaarateein jetaote, nii baiha Faboro raerateein, acaauru acatiha te jetao, cuu irihane aonajeeuruhane coina.

23

¹ Nii jaun jetaote, nii Jorioocuru curuaanaacuru netaojiaain nenacaauru coarajeein jetao:

“Chasocuru, enanetojoeine ichaaojoein raotojoein casuujua coaraain neeun, Cana Coanera notaracae,” nae jetao Faboro.

² Nii jaun jetaote, cuu niha batirichuru curuaanaacuru curuaanaa- Ananihasineein curuajaine jaun jetao, nii Faboro roha nenacaauru letoae jetao, nii Faboro ujuae faohitocuruhane coina.

³ Nii jaun jetaote, nii batirichuru curuaanaacuru curuaanaa rai:

“Cana Coanera netonaite, ishoeratereein, coitucuha nocoetohi inatiin, caohachaaain ishujua coariheeii rijitohina jaunra. Esinae rauhijiriin baaso ichacaaune coaraaine, aitoha Cana Quiricha cuhanene tocohaneein ichaaine coinata, nii ii nelauriana jaun, nelauriaai. Coatia aitoha Cana Quiricha cuhanene reroitiin, casoerateine coina niheita,” naain jetao tonorae Faboro.

⁴ Nii jaun jetaote,

“Niritiina, Cana Coanera rai batirichuru curuaanaacuru curuaanaa no-coeje chanureeite,” naaure jetao, nii cuu- nenacaauru.

⁵ Nii jaun jetaote,

“Batirichuru curuaanaa nihane coitucuhaaunnaate, chasocuru,” naain tonoranajaain jetao, “Cana Coanera Quiricha inoasesi cuhane: ‘Coaa inara curuaanaa que, tonaain baasoneein iriachera.’ naa natiinna, coitucuenihanune jaun aitoonra,” nae jetao Faboro.

⁶ Nii baiha jetaote, “Caa batirichuru curuaanaacuru tabaaurute, sadoseeone. Jana tabaaurute, fariseeocurune,” naain, nainain coaranajaain jetaote:

“Chasocuru, canuhetonaina fariseeo neeun, fariseeo caje nefoeratenaaneein nenea nichaaunna jaun. Canuhetonai, ichanana nainiha onacaaurune esenetaanune corenihate, cacoluruhecure,” nae jetao tonijiaain Faboro.

⁷ Niritoha Faborona jaun jetaote, nejesinajeein, ita cotaicha rijitocure nii fariseeocuru aina sadoseeocuru. Niritiin jetaote, ita cotaicha rijitiin jetao, ita caje nelerucure,

⁸ “Ohane baiha jera, caje ichanaai nihei cacha. Chaen jera nihei Cana Coanera letono- anjeraauru. Chaen jera nihei cacha suujue, cacha corii,” naauruha sadoseeocurune jaun. Jana, fariseeocurute laaen, niha nito- hanaine esenetaaure, itolereneein.

⁹ Nitohaneein, cuu ita rai nujuae soaichuruha, satiin cuu nenacaauruna jaun jetaote, fariseeocuru laurineeuruha nii cuu nenacaauru cacha relaau- rerana jaun jetao, Faboro cocoaeratiha nimichuhin jetao:

“Coatia chatohaneei baaso ichaain nihei caa cachata. Jerihanete, leeinjiin suujue, rai erecaihara. Ainihane, Cana Coanera letono leeinjiin anjerate rai erecaihara,” naaure jetao, nii Cana Coanera Quiricha Inoaesi que cacha relaaurera- fariseeocuru.

¹⁰ Nii jaun jetaote, jelai choae jauhecotojoeriin, nejesinajeein ita suu- jua rerohecaain, ita que nejerateeuruhana jaun jetao, nabana cunaitaain, Faboro teeuruhane coataa jetao nii coasiha rai soondarooru tabaauru coti- jiaain jetao, nacoauneein jelaiha soondarooru loreri asaae jetao Faboro joerate, nii soondarooru curuaanaa- comaandaanti.

¹¹ Nii cojoanotiin, Faboro rai ecocohin jetaote:

“Chaque casilanaala, laraajiin, chaque tonajelanaala, raotojoein neura. Cau Jerosaleeun, quere beebejeeine rijitoejin, jerichanetojoein, Romau cuhin, Romau nenacaauru rai netonai, quere beebejeeinete nera,” nae jetao Faboro rai, Cana Curuaanaa.

Ita suujuau tacaain, Faboro sohin jaonaa jerecuruhane

¹² Nii cojoanoon jetaote, janone ita suujuau tacaure Jorioocuru tabaauru, Faboro sohin jaoruhane coina. Nitohaneein, ita suujuau tacaain jetaote: “Faboro sohin jaonaareein tiaain, coatia lenoneein, acau coriahacacheein. Jana, nii saijieein, Faboro sohin joelanaala lenoneein, acau cohin, naaon- joaacachene, cana carichaaaine Cana Coaunerara,” naaure jetao,

¹³ jenachoonca amuritiin Jorioocuru, Faboro sohin jaoruhane coina, ita suujuau tacaain.

¹⁴ Nitohaneein, coaacuruhana jaun jetaote, batirichuru curuaanaacuru, Jorioocuru coaraauru bichauhenaauru, naaonjoaihunri rene turuha cuure jetao. Turuhin jetaote:

“Faboro sohin jaohacaanune reein tiaain, coatia lenoneein, acau cori- aacaanuhinta. Jana, nii saijieein, Faboro sohin joelanaala, lenoneein acau cohin, naaonjoaacaaanune, canacaanu carichaaaine Cana Coaunerara,” naaure jetao, acaauru rai.

¹⁵ Niritiin jetaote: “Aihana jaun, inara le lauriin neiniquichene, inara leeochoauru aina, nii coaraneein neiniquichene, esine rijitoejin eresi: ‘Caohachaain rai rucuhenacai bajaacaanu cajene coina.’ naain esine ri- jitoejin, comaandaanti caje bajaain, cotihacuchete, inara rene jaoha uuruhane jana cojoaain, turuasichuruhane ajiniha, sohin jaohacaanura,” naaure jetao.

¹⁶ Nii jana jetaote, beorihuruhana jaun jetao, coitucuuriin, nii Faboro rai biha cue jetao, soondarooru loreri asae turuhin, rai calaohi riji- rai bai calaohi.

¹⁷ Niritiin bihane jaun jetaote, leinjiin cafitaan cotijiaain jetao,

“Carai caa enamanaa amaaui comaandaanti renete, leinjiin erena beein- era,” nae jetao Faboro.

¹⁸ Nii jaun jetaote, nii enamanaa amaain jetao, comaandaanti acatiha turuhaain jetao,

“Nii caseteconein nenea Faborote, carai ereein caletoe, ii rene caa enamanaa turuanune, ichei leinjiin erenaa bihane coinara,” naain jetao, biha nii cafitaan, nii comaandaanti raine jana jetao,

¹⁹ biji que, nii enamanaa mucuuriin taratarajiaain, jelai amaain jetao:

“Tonai erenaate carai benaa jereeita,” naain bajaane jana jetaote:

²⁰ “Jorioocurute, ita suujuau tacaure, ii caje bajaauruha eresine, nii coaranein nenacaauru rene Faboro letoaaine coina jetao. Esine rijitojoein: ‘Caje rai rucuhencacai bajaacaanu raotojoeine coinara.’ naaururein jetao.

²¹ Nijiaonriha, nii esenetaain neeina. Jena choonca amuritiin acaauru cachaaurute, cohacure, bujuaihu netiin, letonoa jatoroaain, Faboro sohin jaoruhane coinara. ‘Faboro sohin jaonaa reein tiaain, coatia lenonein, acou coriaacachein. Jana, nii saijiein, Faboro sohin joelanaala, lenonein acou cohin, naaonjoacachene, cana carichaine Cana Coaunerara.’ naauruha jetao. Leinjiin, ii letoaineicha jetaote, cohajeeure,” naain biha nii enamanaane jana jetaote:

²² “Nijiaonriha, caa carai beeine rijitiin, chunei cacha rai beeinera,” naain jetao, nii enamanaa suujatein letoae nii comaandaanti, cauha cuhane coina.

Coberenadoro Ferisi acatiha neruujue coina, Faboro letoaauruhane

²³ Nii jaun jetaote, coroatajai rai cafitaancuru cotijiaain, letoanajae jetao, coroata fashai soondarooru taojiaauruhane, tijiaacha que cuuruhane coina. Jana, caaunsi chooncanein cabario choae cuuhenuuru, naaonjoaain neruujueuru coina. Jana coroata fashai rejoin aina cuhenuuru, naaonjoaain jetao neruujueure, Sesareea cuuru coina. Nitohanein jetaote, netoona rijihu amuritoheriin, Sesareea cuuruhane coina jetao, niritiin erenaa te nii comaandaanti.

²⁴ Chaen jetaotechu, nichoae cuha Faborone coina, leeiijin cabario teratein jetao: “Nijiaonriha chatoanein cunaitaauruhane nainatejeein amaichenera. Nirijiein raotojoein raurono turuanichuchera,” naain jetao, caohatiin beraichatein, Coberenadoro Ferisi rene, Faboro turuaerate jetao nii comaandaanti.

²⁵ Chaen jetaotechu, acaauru aina quiricha laenaain letoae, Coberenadoro rai, nii comaandaanti. Cuu jetaote, nii niicha letoai quiricha cuhane jetao:

²⁶ “Jataaen caohati Coberenadoro Ferisi neeine raina, ii coacuhin caa laenaain, ichei letoaaun. Canuna Calaodio Lisihasi neeun.

²⁷ Jorioocurute, caa leinjiin cacha mucuhin, sohin jaonaa coaacure. Nena, Roma rai siorarano nihane coitucuuriin, canu rai soondarooru taojiaain, acaauru aina cuhin ichoterateun.

²⁸ Nitohaneinna, ‘Cha jaun cha. Cha corenihacha caa colurujueureta.’ naain caraajenhane coitucuhane coina, acaauru coaraauru bichahenaauru- rene amaunlu.

²⁹ Nitohanein, amaain bajaanein janate, acaauru quiricha cuhane aithane rijijiein que aitiin, joareein colurujueure. Niha chatohanein, sohin jaoruhana jaan lera colane techu, sohin jaonaa jerecure niqui. Nieichu, nii caresero cuhane nihane jaanu lera nihanatiin, nete, nii choae tacaain, sohin jaonaa jerecure.

³⁰ Nitohanein, sohin jaonaa coacuruha Jorioocurune coitucuurina, caa ii rene letohaun. Chaennachu, raotojoein, ii acatiha, caohachajeein colurujueeruhana jaan lera beein, rucuhacuruha caa colurujueererane coina aitoonra,”

naain jetaote, quiricha laenaain letoae Coberenadoro Ferisi rai, nii comaandaanti.

³¹ Nitohaneein, erenaa tein letohanajaa comaandaantine jaun jetaote, Faboro amaaure jetao, janotiin nii soondarooru, Antipatriau tiaain, nii letoanajaane rijijieein.

³² Nii cojoano jetaote, jelaiha soondarooru loreri asae cauha cuure nii tijia que cunacaauru soondarooru. Jana cabario choae cunacaauru jetaote, Sesareea tiaain cuure jetao, Faboro jiniichaain.

³³ Nitohaneein, cuhin jetaote, Sesareea turuhin jetao, nii Coberenadoro rai, nii comaandaanti letono- quiricha tein jetao, Faboro netonai teeure jetao.

³⁴ Nii jaun jetaote, quiricha jasaracaain ereretaain coaraane baiha jetao: “Chaa cajete, unaa neeita,” naain Faboro caje bajaa nii coberenadorone jana jetaote:

“Silisia batane cajena unaa neeunra,” naain jetao rai be Faboro. Niritiin rai biha Faborona jaun jetaote:

³⁵ “Inae tururuha nii icholurueraaurunena, ii ere aohareeunicha,” nae jetao Faboro rai, nii coberenadoro.

Nii baiha jetaote, nii caohatiin ajeri caje- Erodesi charatenohin- loreri asae Faboro fuerate, caohatiin beraichateein.

24

Coberenadoro Ferisi acatiha ereejihha Faborone

¹ Saoqui janohi baiha neeoriin jetaote, turuha uhe nii batirichuru curu- aanaacuru curuaanaa- Ananihasi, acaauru bichauhenaauru tabaauru, ita coulurujueeurera coroatajanera Teeorotorosi neei curuajai *abogado*, naaon- joainuri uhaain turuha uhe. Acaauru jetaote, nii coberenadoro acatiha nichaauraaure, Faboro coulurujueeuruhane coina.

² Inae nitohaneein, Faboro mitaain, turuaauruhana jaun jetaote, nii cober- enadoro rai ere jetao nii *abogado* Teeorotorosi:

“Jataaen narihara, curuaanaa Coberenadoro. Ii corenihate, raotojoein nihacache. Narihara, itolere coitucuhin, caohachaain cana atane rucuheca, nitohaneein ichaaine coreniha.

³ Itolere sacutaain, nitohaneein ichaaine coitucuhacaanu, inetono janonaa bana. Jataaente, caohati coberenadoro neein neeicha, Ferisi. Jataaena, ii coroaajihacaanu banejelanaalara,” naain irihane baiha jetaote, inae Faboro coulurujuenaa nunuhetein jetao:

⁴ “Nabana, ii rai caeneenejihacaanune coataa, atiin canacaanu aonauna irihacaanu.

⁵ Caa cachate, itolere baaso uhai nejesina ne. Acate itolere, cana rai chauratane sacutaain amuhemujueein, Jorioocuru lerurucoai nejesina ne. Acate le laurii cacha- nasarenoneein curuajaihuri curuaanaa neein nena nera.

⁶⁻⁷ Chaentechu, rautaenihacaanune asajainejeein, nejelau cachaauru enoae Jorionichaanune rai Teenforo asae. Nii corenihana, mucuhacaanulu.

⁸ Caje nachuinti bajaate, esinae rauhijiriin, itolere ichaane coreniha caa coulurujihacaane coitucuhi,” naain jetao, nii Faboro coulurujuee nii ita coulurujueeuruha joricocurune, acaauru coroatajanera- *abogado* Teeoro- torosi, coberenadoro Ferisi rai.

⁹ Nii jana jetaote, jerichanetojoein cuaain coulurujueure nii cuu ne- nacaauru leochaauru Jorioocuru netonai.

¹⁰ Nii ainate, Faboro rai, biji lalari jetao nii coberenadoro, iriha Faborone coina. Nii jaun jetaote:

“Nihei chaque tonajelanaalana, ichei erereuni cajabereeo coreniha, ii cana atane rai- itolere rucuheraanu que nenaaneei, bajaanacaain, inoaelu caje coauneeine coitucuhanune jaunra.

¹¹ Lechoonca coroata janoheca, Jerosaleeun turuhin, Cana Coaunera bajaebajaecaaunera. Ichaajenihanete bajanaa naineeicha.

¹² Coatia chunei cacha aina, ita cotaihajihaanune jana caurucuruhi, chae-lai janonaa banata. Niheichu chaen, ita taojiananaja- Teenforo asae nihanatiin, chunei cachaauru rerohecahanta. Niheichu, ita taojiaauruhane jaancuru sinacocacuru asae nihanatiin. Niheichu, cuu netiin chunijiun cachaauru rerohecahaun.

¹³ Nii jaun, nihei, chunijiun cuain tonaain cacoluruecuruha caa cachaaurune jaanuta.

¹⁴ Nena caraajenihane, canu ichao bereeunicha, rauhijiriin. Canuna cana inoaesihuru coauneraneein nena Cana Coaunera rai niicha jerei icharaneein neeunra. Nii Ena Ecoona Ichaonaa Caohacha- Jesocurisito tenojoine, canu, esenetaain tonoraan, Cana Coaunera ere bera inoasiuruhacha lae-nanohineein nena nihana jaun. Nete, nii canacaanuhacha esenetai que, ‘Chaqueje nelatihei,’ naaure, caa canu coulurujueracuru.

¹⁵ Aihuruhane rijijieina, canu netonai inae cuu tihane bana, satiin onacaauru ichaterichaaain Cana Coaunerana jaun, ichanacururichaaain nechu aansaineein onacaauru, caohacha cachaneein naaonjoainurine esenetaaun.

¹⁶ Nii jaauna, caohachaaain rauhijiriin, jeriha Cana Coaunerane rijijiein, casuujua coaraain neeun, Cana Coaunera notaracae, satiin cachaauru notaracaene maajeein.

¹⁷ Itolere sacutaain, cajihaneein amuhemuhecaaun bajaanacaaine baihana, coriqui uhaain, jelaiha canu ataneu caaun, itolere que necairichajeein ichaonacaauru rai teein acaauru coroatajanichaaunne coina, chaen, Cana Coaunera bajanaanaja coloheri Teenforo asae, Cana Coaunera rai, itolere lenonecuru sohin tihanune coinara.

¹⁸⁻¹⁹ Nii ina ichaaun, nukulocohin, canu couturi loroaloroariin joeratihanune baiha, aitoha cana Quiricha Inoasi cuhanene rijijiein. Coatia arajii cacha codoriaain, ichahaaunluta. Niheichu chunei cacha rerohecaenihanune janate, nii ita taojiananaja Teenforo asae canu coaracurelu-Asia batane caje unacaauru tabaauru Jorioocurura. Acaaurutejian uhin, cacoluruecuruhane laaen caohachae, esinae rauhijiriin chatohanai baaso ichacaunne coaracuruhane.

²⁰ Nete uurene. Caa cau turunacaauru Jerosaleen caje unacaaurute, Jorioocuru curuaanaacuru, batirichuru curuaanaacuru, naaonjoaain acatiha teein, acaauru rai, cacoluruecuruhana jana, ecu neeurelura. Acaaurute aihane jaun naine, chatohaneein baaso ichacaunne coitucuhin cacoluruecuruhane caohachae, nete nainecurenera.

²¹ Acaihanejei, nii cacoluruecuruhane banaachana, satiin codoaquiin aonajeeuruhane jana, tonijiaain: ‘Ichanana nainiha onaane esenetaanune corenihacha nachura, cacoulurujueein, canasina coauquichete.’ naaunlura,” naain jetao be Faboro.

²² Nii jaun jetaote, inae raotojoein, Nii Ena Ecoona Ichaonaa coitucuha, nii coberenadoro Ferisine jaun jetao, nirijiein nii ratiriin:

“Inae turuha comaandaanti Lisihazine banana, inara cotiaratereeuni enacoauneein, nii neruujue coina,” nae jetao, Ferisi.

²³ Niritiin jetaote, nirijiein mucuhineein Faboro sirichuruhane coina, cafitaan rai aite Ferisi. Chaen raotojoein Faboro rene turuhin, rai niicha

latei tein naonjoaain, aina erenaa nainecuruha belaichaurune coina jetao aite.

²⁴ Nii cojoanoo cojoanoo jetaote, nacoauneein turuha uhe Ferisi, rai comasai Dorosila aina. Nii comasai jetaote, Jorioocuru bene ne. Nitohanein turuhin Faboro cotiharatiha Ferisine jaun jetaote, turuhin acaauru rai Jesocurisito esenetaain, tonoraane que, acaauru rai ereerejiha Faborona jaun jetao, cuu rautatiin aonajeeure, itolere que, acaauru rai ereerejihana jaun.

²⁵ Ne jetaote, “Caohacha nejesina ichaechajeein ichaoinete caohachae. Jana baasohacha ichajeein ichaohine caoachaa, inae cuu tihane bana, satiin colurujiha curichaain Cana Coaunerana jaunra,” naain rai biha Faborona jaun jetaote laen nesoone, nii Ferisi. Nesoonetiin jetaote:

“Inae, chajaain caunihu. Inae nainichaaune banana, coaiteen ii cotiharatereunicha,” nae jetao, Faboro rai, Ferisi.

²⁶ Niritiin jetaote, coriqui que, coretiha Faborone jeriha, jianihane coinana jaun jetao, araai saain nihane cotijiae, rai irihane coina Ferisi.

²⁷ Nirijieein, coroata jaanacaain ichaane baiha jetaote, coberenadoro nihane caje jetao mitue Ferisi. Inae mituha Ferisine jana jetaote, coreenraniha enoe- Forisio Fesetoneein curuajai. Ne jetaote, jerecuruha Jorioocurune rijijieein ichaane coina jetao, caseteconein Faboro ratiriin jetao, mitue Ferisi, nabana baasoneein cotaairiin coaracuruha Jorioocurune coataa.

25

Feseto acatiha niha Faborone

¹ Inae coberenadoro nihane coina, Sesareea turuhin, coberenadoro neein enohane baiha jetaote, nichata janohane cuhane jetao, Sesareea caje, Jerosaleeun cue jetao Feseto.

² Nii jana jetaote, cuu rai Faboro coulurujueeure jetao, nii Jerosaleeun nenacaauru, batirichuru curuaanaacuru, Jorioocuru rai jataaen nelatein nenacaauru naonjoainuri jetao, Faboro coulurujueeure.

³ Nitohanein, coulurujueein jetaote:

“Atiin canacaanu rai, cau Jerosaleeun nii Faboro joerateeura,” naain bajaure jetao, bero cataaun coharatein, Faboro sohin joerateeuruhane coina coacuhin niqui.

⁴⁻⁵ Ne jetaote:

“Cuute, Sesareea caseteconein nedaelura. Nena, ena chajaaajoaain jelaiha cureeunnicha. Inae jelaiha cuhanune janate, nainecure cajiniichaain uhin, cuu tein, chaaelai que situha, nii cachane, coulurujuenaa nainecure inara rai jataain nelateineein nenacaauru- cocoinanacaihurura,” naachae jetao, acaauru rai Feseto.

⁶ Nii Jerosaleeun, fosa janone nihane, lechoonca janoneein nihane baiha jetaote, jelaiha Sesareea cauha cue jetao Feseto. Nii cojoanoo jetaote, ita coulurujueeureru rucuhecuruhana jaan coloheri- *tribonal* asae rori ichoae nelauriaain jetao, Faboro raerate.

⁷ Inae Faboro turuaauruhane jana, enoha Faborone jana jetaote, rohan nichuuntaacoaain jetao, coulurujueeure Jerosaleen caje uhin turunacaauru- Jorioocuru. Itolere baaso cuhane cuaaichuru, joareein caje erenaa rocohichuru, coulurujueeure jetao, baaso ichaenihane sainejееin. Nii jaun jetaote, esinae rauhijiriin erenaa nihane coitucuurene.

⁸ Nii jaun jetaote, acaentonai, rai jabereco coreniha jetao:

“Coatia chatonai baaso que irihaun, Jorioocuru aitoonjoa, Jorioocuru ichao coacuhinta. Niheichu, ita taojiananaja Teenforo coacuhin irihaunta.

Niheichu Romanocuru curuaanaa coacuhin irihaun baasoneeinta,” naain jetao, ere Faboro.

⁹ Nii jaun jetaote, caohachaain Jorioocuru aina nedanaa jerihane jaun jetao:

“Cureeina Jerosaleeun, cuu teein nii ichei rucuhenacai rucuhecaanne coinaneta,” naain jetao, Faboro caje bajaee Feseto.

¹⁰ Nii jana jetaote:

“Nena jerichanejeein, Romanocuru curuaanaa- cana netonai curuaanaa- eenferadoro icharatenohi neruujuenanaja coloherihu *tribonal* asae caa neeun, cau teein neruujuenaa nainichaaune coinara,” naain jetao, tonorae Faboro. Niritiin tonoraain jetao te: “Ii te, raotojoein Jorioocuru rai baaso ichaenihanune coitucuhin neeicha.

¹¹ Esinae rauhijiriin, jataain baaso ichaain, baaso que situhin nihanune coaraain, nii coreniha casohin cajaaonaa jerera nihane, coatia nii caohaterihaun, coatia onaa coasihaaun. Jana, esinae rauhijiriin, erenaa nenihane, nihei chunei acaauru rai canu tenaa nainihei, casohin cajaooruhane coina. Nii jaunna, ii caje bajareeunni, raajenihane canu rai- rucuhenacai rucuheca Romanocuru curuaanaa- eenferadorone coinara,” nae jetao Faboro.

¹² Nii jaun jetaote, nii cuu nenacaauru rai coroatajaneraauru caohachaain suujua rauhi coaraauru caje jetao bajaee Feseto. Nitohaneein, bajaane baiha jetaote:

“Inae Romanocuru curuaanaa, ii rucuhecane coina bajaaina jaunte, Romanocuru curuaanaa rene curiquiinha,” nae jetao Feseto, Faboro rai.

Curuaanaa Aquirifa acatiha niha Faborone

¹³ Nii baiha neenejeein jetaote, namujera Berenisi aina jiniiquiin cuhin, Sesareea turuha cue, curuaanaa *rey-* Aquirifa, Feseto coaraane coina.

¹⁴ Cuu araai janohin aina niha- nii curuaanaana jaun jetaote:

“Cautene leinjiin cacha caseteconeein Ferisiicha ratirilura,” naain jetao, bee Feseto.

¹⁵ Niritiin beein jetaote: “Jerosaleeun turuhanune janate, carai coulurujeeurelu batirichuru curuaanaacuru, saain Jorioocuru bichauhenaauru, naaonjoainuri, casetecaanune coinara.

¹⁶ Nena, acaauru rai: ‘Coatiha nainihei aonaeniha cachane jana, nedaa coulurujeein niha namute cachane, nii coulurujuenojoi cacha casetecaaain, chatoaneein teein, sohin joaera jereein, naaonjoaain niha Romanocuru rai rauhineti. Niha ita coulurujueranete, ita acatiha netiin, nii colurujera aina iriha nii coulurujuenojoinete jere Romanocuru rai rauhicha.’ naaina acaauru rai beeunra,” naain jetao beebeje Feseto.

¹⁷ Niritiin beebejeein jetaote: “Nii jaunna, cau tururuha nii satiin coulurujeeurerane jana, nii cojoanoonecoriin, cacha rucuhecaanna jaan coloheri *tribonal* asae rori ichoae nelauriaain, nii cacha raerateeun, nii rucuhecaanne coina,

¹⁸ inacojoein niqui, ‘Chatohaneein jecha sosereein, chatohaneein Romanocuru curuaanaa aitoonjoa tonoraa cachane caohatihane coreniha jecha carene letoaaure.’ naain niqui.

¹⁹ Nete, leinjiin acaihanejeein, nii acaauruhacha esenetai que aitiin, chaen nii onaalu Jesusoneein curuajai queecha maroaain coulurujeeure, ‘Enanetojoein jete, ichoae,’ naa que Faborona jaun.

²⁰ Nii jaunna, nii aina, chaa coitucuenihanune jaun, Faboro rai: ‘Cureeina Jerosaleeun, cuu nii ichei rucuhenacai rucuhequine coina’ naain bajaun.

²¹ Nii janate, ‘Cana curuaanaa, Romanocuru curuaanaa eenferadoro jete, rucuhere raajenihane,’ naain bajaee, cana curuaanaacha rucuhecane coina.

Nii jaunna, rucuheca eenferadorone coina letoaanunereein tiaain, caseteconein nihane coina aitoon,” naane jana jetaote:

²² “Canuhetonaina, iriha nii cachane aohana jereunra,” nae jetao, curuaana *rey* Aquirifa, Feseto rai. Nii jaun jetaote:

“Eresite aohanriquiincha,” naain jetao tonorae Feseto.

²³ Nitohanein jetaote, nii cojoanoo, ita taojiaauruha cachauruna jaan coloheri asae, netaojiaauruhane jana, enoha cuure jetao, jataain nelateinein neuruhane coarateein Berenisi aina, *rey* Aquirifa, chaen soondarooru curuaanaacuru aina nii cuu nenacaauru nese cocoaichacuru, jataain nelatein nenacaauru naaonjoainuri aina jiniiquiin. Nii jana jetaote, Faboro joracaeratein jetao, raerate caresero caje, Feseto.

²⁴ Nii jana jetaote, inae turuaauruhane jana:

“*Rey* Aquirifa, satiin cau canacaanu aina netaojiaain nenacaauru, nocaacaa cacha coulurujuenjoin. Satiin Jorioocurute, carai coulurujueeure. Saain Jerosaleeun nenacaauru, cau Sesareea nenacaauru, naaonjoaihunrite nujaen soaisoaihanaain, ‘Sohin joerateeura.’ naain jataain ohane jerecure.

²⁵ Nete, chatoaneein baaso ichaene, caa cacha. Nihein sohin jaohacachana jaan leranu carai. Nete raajenhane rucuheca- cana curuaanaa- Romanocuru curuaanaa- eenferadorone coina, bajaana jaun, inae nii jerichaauna jaun, ucuae letoareeunicha,” nae jetao Feseto.

²⁶ Niritiin jetaote:

“Nete nene, ‘Naaonjoaain que situhin, naaonjoaain ichaana jaunte, caa cacha coulurujueeurera.’ naain beein, laenaain, canu curuaanaa Romanocuru curuaanaa- eenferadoro rai, beein quiicha letoaaene. Nii jaunna, satiin cau neeichene jaun, caa raerateeun, caohachaaain, ii cau neeina jaunra curuaanaa Aquirifa. Inara acatiha tein, bajaanune, raotojoein tonaain ereeuruhane, laenaain letoanaa nainichaaun, cana curuaanaa eenferadoro raine coinara.

²⁷ Jana, ‘Naaonjoaain corenihana, caa ii rene, caa cacha letoaaunra.’ naain chaaelai que tonaain benihanunete, ‘Chanuna joaereein, caa cacha letoae, lera colane.’ naain nii que, nererojocare cana curuaanaa- Romanocuru curuaanaara,” nae jetao Feseto.

26

Coulurujueeuruha Jorioocuru najaa lera biha curuaanaa Aquirifa rai Faborone

¹ Nii jaun jetaote, Faboro rai:

“Inae laen naineein, ii jabereco coreniha ereeinera,” naa *rey* Aquirifane jaun jetaote, acaauru rai ucuun biji sijitaain jetao:

² “Jataaenna coroejeeun, *rey* neeine acatiha, cau ererichaaunine jaunra, *rey* Aquirifa. Aihana jaun, atiin canu ere aonaunna, itolere que cacoluruhecuruha Jorioocuru najaa que, erete aonaain coitucuhicha.

³ Iite laen, jitariin itolere Jorionichaanune ichao coitucuhin, ita roerohecaain ita rai ereerecaanune jaanne maajeein coitucuhin neeicha- curaanaa. Nii jaunna, atiin quere aonaaine jereunra- curuaanaa,” naain jetaote:

Jaiti Cana Coaunera coitucuhin, esenetaenhane bana, rai nichao biha Faborone

⁴ “Satiin Jorioocurute, canu ichao coitucuuere, acaauru aina ichaorejetocooaunlu, canu ataneu, chaen Jerosaleeun, naaonjoaihun, canu enamacane caje coauneeina jaun.

⁵ Chaen techu, raotojoein fariseeonein nihanune coitucuhin, rauhi-jiriin benaa nainecure ii rai, jerecuruhane. Nii coitucuhichene rijijieina, leeochoaauru amuritoheriin jataain rauhijiriin, canaacha esenetai tonoraera neein nihacaanu.

⁶ Cana inoaensihuru rai Cana Coaunera aitoonjoa nii niicha letoanaa jerei canaacha cohajei esenetaain tonoraanune corenihate, caa cacoulurujuein, caa chaatiha canu turuaerateurera.

⁷ Canacaanu lechoonca coroata laurii Israeli cocoaichacuru- foeratenojonein nihacaanunena, nii cana foerateurera rai Cana Coaunera aitoonjoa cohajihacaanu enanetojoein. Nii jaunte, Cana Coaunera corojeein bajajeein, naitoonjoan niicha jerenohin ichacaaun, jiicho, janotiin, naonjoaainchuru. Nii cana inoaensihuru rai Cana Coaunera aitoonjoa- canaacha cohajei ere tonoraanune corenihate, caa cacouluruhecure Jorioocurura, *rey* Aquirifa.

⁸ Chanuna onacaauru ichatiha Cana Coaunerane esenetaeneeiche inara.”

Jesocurisito ranojoihunru rohecaain cairichaerichaaetohalune biha Faborone

⁹ “Canuhetonainechu, jauriaa, ‘Caohacha jecha ichaaun,’ naain, Nasarete cocoaicha Jesoso ere esenetaain tonoraeraauru rohecaain, acaauru cairichaain,

¹⁰ Jerosaleeun batirichuru curuaanaa letononeein caresero cuhanena maajeein arajii Jesocurisito esenetaeraauru teraterejetoonlu. Chaennachu, tabaauru sohin jaoruhane rautatiin coroaerejetoonlu.

¹¹ Inaajoan sanein chaainti, acaauru casetecaraetoonlu, ‘Inae jian laaen, tonorarihaacaanuhinta.’ naain, nii acaauruhacha esenetai acaauruhacha ere tonorai- Jesoso ere tonoraauruhane jianecuruhane coina. Jataaenna, nechuh ansaineein mijiaaineein, acaauru rohecaeraaetoonlu, naain coriaa nejelau ataneu- nenacaauru neseeurune maajeein cuhinchurura.

Coaiten, ‘Naaonjoaaina, nunuhetein, Jesocurisito coitucuhin esenetaain tonorana nunuheteunlura.’ naain biha Faborone (Ich 9.1-19; 22.6-16)

¹² Nitohanein, Damasoco neseeu nenacaauru mucuhin raanune coina coacuhin cuhanu, batirichuru curuaanaa letononeeine janate,

¹³ bero cuhane cuujihanu, turuelalajeeine jana, enoto chujutaain, luhecotariin, canu, nii canu aina unacaauru, naonjoainihacaanune rohan enoto cono amurijiriin conotiin, luhantiin lanaanete dede cajera, *rey* Aquirifa. Nii jaunne, saain jiniiquin,

¹⁴ atane ichoae nemarotihacaanune janate, carai Ebereeo ere cuhane cuaain: ‘Saoro, Saoro, chanuna jataen caniha nejerateein carerojoecaai. Nechu jataaen ichaajenihanete, baaso ichaaain, ijiabereeon cairichaain, cunaitaa nii aaicha.’ naain canu caje bajaane jana ne:

¹⁵ ‘Chaneeinaate curuaanaa.’ naanune janate: ‘Canuna- nii iichaa cairichaerii- Jesoso neeunra.’ naainte:

¹⁶ ‘Chajaain nimichuuna, ichei erete aonaaicha. Cauna ecocoon, ichei irihanune, canu letononeein neeine coinara, chaen ena, caa iicha coarai bein, ii que caa baiha- quicha coaratenenine maajeein bein, canunein nihanune coitucuerateeine coinara.

¹⁷ Canuna, Jorioniheichuru, Jorioocuru, naonjoaihunri caje, ii ichoteratiha cureeunicha. Acaauru renena caa ena elotoareeunnicha.

¹⁸ Coanaanihute, acaauru nota jirichaeranuque, acaauru rai canu ere beebejeite, Acaauru Coaunera nichaanune coitucuhin, quere tonoraain, canune maajeein coitucuuruhine, nabana taenein cuajeein, moconajaera

ere tonoraain sacuelanaala, canu, nosa caje cacha mitaeranichaaunne coitucuuruhane, nosa coreniha caseteconein neeuruhane rai- neeuru caje nichoteein, Acaauru Coaunera nichaanune rene tacanaa nainecuruhane coina, leeochoauru Jesocurisito ranojoihunru aina jiniiquiin neeuruhane coinara.' naainte caletoea Cana Coaunera Calaohi Jesusora," naain jetao:

Rai ereein letoaa Jesocurisitone tonoraa Faborone

¹⁹ "Nii jaunna, dede caje ecocohin- caletoaera lacoelanaala,

²⁰ jauriaanejeein Damasoco neseeu nenacaauru rene turuhin, acaauru rai Jesocurisito ere beebejeeunra, *Rey* Aquirifa. Nii caje cuaaina, Jerosaleeun nenacaauru rai beebejiha cuun, itolereenein Jodea batane sacutaain nenacaauru raine maajeeinchuru, chaen Jorioniheichuru raine maajeeina beebejeeunra, baaso ichajeein, neosatihajeein ichaooruhane jianeein, Cana Coaunera esenetaain, niicha jerenohi rijijieein ichaohin, inae esinae rauhijiriin Cana Coaunera esenetaeranein ichaooruhane coarateeuruhane coinara.

²¹ Nii corenihate, ita taojiananaja Teenforo asaae canu eruuruhane jaun, canu mucuhin, casohin, cajaanaa jerecure Jorioocurura.

²² Nete atiin, cacorataaniha Cana Coaunerane jaun, enanetojoeein jaiti ichaajoeein, Cana Coaunera ere beebejeein sacuunra, satiin- cairicheihuru rai, saain cocoainanacaihuru raine maajeeincha. Coatia chaaelai janonaa bana, Cana Coaunera ere bera inoehensihuru- Moisesa, naaonjoaihunri aitoonjoa jojohin, rerohin irihaaunta. Jerichanetojoeaina, rauhijiriin, 'Naaonjoarichaaain jetao,' narejetocuruhalune rijitoejin:

²³ 'Ohanete ne nii Cana Coaunera letononeein unaa- Mesihasischa. Nete, nitohanein ohane baiha, aca niicha ranojoihunru ajiinchateraniha, oo caje ichanananein niha cureeincha. Nii baihate, itolere sacutaain, beebejenojoneein niha cureein, satiin cacha nota jirichaeraaunu quera, nii aina, Cana Coaunera coitucuuruha, satiin cana araaichuru necoina, chaen nejelau ataneu nenacaauru niha natiinine coinara.' naain aitoroaeooruhalune rijitoejoeina aitoonra," naain Aquirifa rai beebeje Faboro.

Jesocurisito esenetaain, tonoraa curuaanaa Aquirifane jereein, rai ereerejiha Faborone

²⁴ Niritiin, ereerejiha jabereco coreniha Faborone jana jetaote, rai nujuae soaisoain:

"Mainajiriin nerelaacha neeine jaunna, nesooneejoaain joaereein ereeite, Faboro," naa rai Fesetone jana jetaote:

²⁵ "Coatiana nesooneejoaain joaereein irihaaunte, caohati coberenadoro Feseto. Caa aitocoauunne jaante, esinae rauhijiriin erenaane.

²⁶ Caute ne, caa curuaanaa *rey* Aquirifa- itolere niriinanai coitucuera. Nii jaunna, chaque tonajelanaala, nacatiha caa ereerejeeun, acaentonai niriinanai coitucuhin nihane jaun. Coatia chaaelai asinojoneein nena que caitono nihei.

²⁷ Cana Coaunera ere beracuru- *profetacuru* inoehensihuru aitoonjoa esenetaaina, *Rey*- Aquirifa. Rauhijiriina, itonai esenetaaine coitucuunra," naa Faborone jana jetaote:

²⁸ "Basijiin lanajeje, chaque jererateeine jaun, canuhetonai Jesocurisito rainein nihanunera," naa curuaanaa *rey* Aquirifane jana jetaote:

²⁹ "Coatia jerihane, iicha aiheeta, curuaanaa. Satiin cau neein aonajeeurera raina, Cana Coaunera bajaaun, esenetana nainecuruhane, caa aihaunune tocohaneein *cadena* que cositenojoneein nelanaala esenetaauruhane coinara," nae jetao Faboro.

³⁰ Nii jaun jetaote, nimichuhin, naain jelai cuure coberenadoro aina curuanaa *Rey Aquirifa*, chaen, Berenisi, chaen, nii leeochoaauru cuu acaauru aina nelauriaain nenacaauru, naaonjoaihunri aina, cuu jelai teein,

³¹ nii que ereeuruha nejesinajeein, ita raine coina. Cuu jetaote, ita rai nejesinajeein:

“Coatia chatoanei baaso ichaai caa cachata. Cha corenihate, sohin joaerareta. Nainiheinchu, caresero cuhane nihanatiin caseteconein nihaneta,” naaure jetao ita rai nejesinajeein.

³² Niritiin, ita rai ereeuru baiha jetaote, Feseto rai:

“Raajenhane rucuhaca satiin curuaanaaneein nena- eenferadorone coina, aitoa caa cachane colanete, jianena naaineeicha,” nae jetao *Rey Aquirifa*, coberenadoro- Feseto rai.

27

Romau, Faboro letoaaauruhane

¹ Inae Italiau canacaanu letoanaa jerecuruhana jaunte, casetecocuru coaraain raeraanu que le laurii soondarooru- Eenferadoro raineein- curuajaihuru rai cafitaan- Jorio neein curuajai rai, leeochoaauru caseteconein nenacaauru teeuruhane jiniichaain, rai Faboro netonai teure.

² Nii jaunna, Andaramitio cofauhana caje cucuana cuhane cuhin coriae nena- Asia batane que nenacaauru neseeuru- cofauhanau tiaain cunaa bote cuhane fauhin, nesaru rai nihana jaun, cuhane fauhin cuhacaanu. Nii janate, ecu neein, canacaanu corihaniha uhe- Masedonia batane que nena Tesaloneca cocoaicha Arisitaroco.

³ Nii cojoanoo, Sidoon cofauhanau turuhin, cuu najaurihacaanune janate, jataain Faboro belai, nii soondarooru curuaanaa Jorio. Caseteconein cuha Faboro natiinte, bote caje iniin, belaichaauru rene bedaeniha Faborone coarajeein, cuu rai niicha latei teeuruhane coaraje, belaiha cafitaan Jorio.

⁴ Nii Sidoon caje nesaruhina, canacaanu que tacaain uha cujuanane jaun, nii cujuana que acateraain, Chifere cobene jelon cuujihacaanu.

⁵ Nitohaneein cuhina, cucuana jera jaoha cuhacaanu, Silisia batane auha jelon. Inae cucuana jera jaohina, Silisia, Paanfilia, naaonjoainuri batane auhaniha situhin cuhin, Lisia batane que nena neseu- Mira turuhacaanu.

⁶ Cuute, Alejaandiria caje unaa leinjiin bote Italiau cuujenaa rue, nii soondarooru curuaanaa- cafitaan. Nii cuhanete, canacaanu fauherate, cuhane cuhacaanune coina.

⁷ Nitohaneeine, araai janohin, jataain jeraen cuujihacaanu. Nii jaunna, necairichajeein turuhacaanu Nidoneein- niicha curuaateuri jeraniha. Nii jana, jaiti canacaanu que tacaain uha cujuanane jaunna, Cureta cobena nichae nitinonohin, Salomoonnein acaauruhacha curuaatei cobene jeraniha situha cuhacaanu.

⁸ Nitohaneina, necairichajeein cuhin, Cureta auhanihacha rauhijiriin cujueein, Laseaneein curuajai nese rohan nena- Caohatiin Cofauhanaineein curuajaihu turuhacaanu.

⁹ Inae carajaa cuhacaanune jaunte, nii tonohana inae cujuana aina jellarona que turuhelalajihana jaun, luhante- cucuana cuhane amunaa, banejenih cujuanane jaun. Nii jaunte, acaauru rai:

¹⁰ “Aonacuchena caa que erete, aonaquiche. Jataaina banejelanaala, cana rai lunaa curichaain, caa amunaane coitucuun. Baana cauhacha nelanaalate, aihacachera. Saainte, nii iicha amai rucuhele aina jiniquii nitajiha cureein, caa botera. Cana niha natiinte, onaa nainichaachera,” naain niqui suujuatenajae Faboro.

11 Nete, nii bote erora, nii bote curuanaa cafitaan, naaonjoainunru, ereecha tonorae, nii soondarooru curuaanaa- cafitaan, Faboro ere tonorae-lanaala.

12 Nii jaunte, caohachaojoaeniha saneein, nii neeuruhane jaan co-fauhanane jaun, cuu neein cujuana aina jelarona bitoanaa jerecurene. Nii jaunte, satiin lalajeein, leecha fauhana- nii jeelai Cureta cobena que nena-Fenisiau cunaa jerecure, cuu cujuana aina jelarona bitoaauruhane coina. Jelaite, enoto soo jelson neein, cana raoto nichajai que, cana ajaabiji nichajai que naaonjoaain inanacae.

Cucuana cuhane niha cujuana tabaine

13 Nitohaneeinte, “Tonaje lanaala jecha cuujerichaanuhin,” naain nesaruhin cuhacaanu, enoto soo jelson neein ajaabiji nichajai caje uha raujiaain aasaariin jouhaquiin- cujuanane jaun. Nitohaneein cuhina, Cureta auhaniha cuujihacaanu niqui.

14 Nete, nii baiha neeoriin, enoto soo nichaae cuujueein cana raotono nichajai que, enoto mitu dararo caje uhe jataain mijieeinetiin cujuana. Niite, bote que tacaain, richorocoe.

15 Nitohaneeinte, richorocoeain, cuanaa jerichaanune jaan edacai que, bote cuae nii cujuana, que tacaain macohi auriteein, acatena nainenihacaanune jaun. Nii jaunna, cuu canacaanu amanaa jerihane jaan jelson, canacaanu amaane coarajihacaanu.

16 Nitohaneein cuhina, leinjiin obena laajoiri Caaodaneein curuajai rohan situha cuhacaanu. Ucuajai que saneein mijieeinetiin tacaeniha cujuanane jaunna, jataain necairichaaoriin, tijichaaain canacaanuhacha amainaluha botene nichoteeuruhana jaan- bote laajoiri inacaanu.

17 Nitohaneein mucuhin tararaain inaacaanune baihate, cuu, inori que, nii cuhacaanune jaan bote ichohacure, nunaane coina. Nitohaneeinte, carene araraca- Sireteneein curuajai que tacanaa coasichuruhane jaun, cujuana aina amuuruhane jaan bela serichure, ocoai nichaae cuaain, cujuana ainaacha cuujueeuruhane coina.

18 Nii cojoanoo, jaiti mijieeinetiin uha cujuanane jaunte, cucuana cuhane, nii bote coneracuru jaonaa nunuheteure.

19 Nitohaneeinte, nesarucuaanune nichata jano cuhane, bela nujuaauru tabaauru, chaen itolere nii nichotihacaanune que nelatelanaala nenacaaurune majeein jaore.

20 Nitoaneeine, araai janohin enoto coarilanaala, nii arasijie nihanatiin coarinihacaanu. Nechu jataain nirijieein nesurocoriheijijieein, bote nalaane amuneein sacuha fichafichanaane jaunne, “Inae jecha ecu ohacaanune nitajerichaanuhin,” naacaanu niqui.

21 Nitohaneein, araai janohin lenonelanaala nihacaanune jaunte, satiin canacaanu cataaun nichaauraain:

“Coaracuche cachaurute, quere tonoraelanaala, cuhacha nena richae, Cureta caje cana uhaichelu. Colane chachu, cuu raotojoein nihacache. Colane, catohanai baaso que siturihaacache. Nii colane, chaelai que siturihaacache.

22 Nijiaonriha joaereein, inara suujua cuaaichene. Coatia leinjiinejeein orihaain chunei cache. Caa botete laaen, nitajiha cureein.

23 Enene cojoanotiinte, canu rene, rai cache neein- letononeein nihanune rai, letono anjera letoae- Cana Coaunera.

24 Canu acatiha ecocohinte: ‘Cooa casihara, Faboro. Atiinte, Romanocuru curuaanaa- eenferadoro acatiha tururiquincha. Ii corenihate, atiin onaa

caje nichotiha cuurureein saain nii ii aina bote cuhane nenacaaurura.' nae carai Cana Coaunera letono- anjera.

²⁵ Aihane jaun, cha que tonajelanaala, joenreein inara suujua cuaelanaala, caa caitoonjoan esenetaachacuche. Nii aitoha Cana Coaunera letono anjerane tocohanihate cureein. Esinaete rauhijiriin aite. Canuna, esinae rauhijirin aitohane coitucuhin esenetaun.

²⁶ Nete laen, leinjiin obena que tacaain baulenetoha caa botene jana, cuu nerarichaacheeincha," naain bee Faboro.

²⁷ Inae coroata semanaa nesarucuaanunena janate, Ariaticoneein curuajai cucuana cuhane cuujihacaanu, janotiin. Nii janate, dede catai rijiu, cuu cajianeein bote amaa cujuanane jana, inae cucuana auhaniha nichuuntaacaanune que nainacure bote beraihurera- marinerooru.

²⁸ Nitohaneeinte, inae coitucuuruhane jaun, nucuhaano cojounacateein coaracuruhane jana, nichatachoonca saota metorone rai nucuaano. Nii caje cuujueein, coaiten nucuaano cojounacateein coaracuruhane janate, coroatachoonca caaunsi metorone rai nucuaano.

²⁹ Nii jaunte, ajeri que tacanaa coasia, bote roeniha jenaain anajiin nena coata- aancla nalaure, cuu bote acatein, cuu mucuhane coina. Nii nalae- curuhane nainihate, Cana Coaunera bajaabajaacure, chajaain janohane coina.

³⁰ Nii janate, bote macohiniha anajiin nena coata- aanclauru nalaera rijijieein, nii- naluha botene nichoteeuruhana jaan- bote laajoiri faunaa nunuheteure nii bote beraihurera- marinerooru, nii bote caje sorooruhane coina.

³¹ Nii janate, coaranajaain, nii soondarooru curuaanaa cafitaun rai beein, nii soondarooru raine maajeein bein:

"Berainajaeneeichenete, caa bote ratiriin soroorua acaauruhachane, nenereein nichoteeichene jaanura," nae Faboro.

³² Nii jaunte, acaauruhacha amaemajei bote laajoiri ichora saaujihure, nii soondarooru, acauhanau naluhane coina.

³³ Inae janonaa raite, satiin acaauru rai, lenonecuruhane coina:

"Inae coroata semanaa, nirijieein caohachaain lenonelanaala neein, situha cujuana aina fichafichanaane cohaquichenera.

³⁴ Aihana jaun, chajaain chaelainiji que lenonecuchete, nii aina abaan- taain nichotena nainequichene, nichoteeiche. Coatia nitajerihain leinji- inejeein nihanatiin chunei couturiujicha," nae Faboro.

³⁵ Niritohane baihate, satiin acatiha teein, faan teberiaain, nichoae Cana Coaunera bajaane baiha, nii faan tatuhin, beeunebeeunein que lenone Faboro.

³⁶ Nii jaunte, lenonena coaujueeurenihane baiha, inae satiin lenonecure.

³⁷ Itolereneeina, coroata fasha caaunsi choonca saotanein, nii bote cuhane nihacaanu.

³⁸ Nitohaneeine jerenihacaanune jaun tiaaajoaain, nainain lenonichaa- nune baiha, nii canacaunu lenone tirico caute jaohacaanu cucuana cuhane, nesaraca nii botene coina.

Cucuana cuhane naluha botene

³⁹ Nii janate, inae janoe. Nete, "Caelai caara," naain, nii atane coitucure- urene nii bote beraihurera marinerooru. Nete atiin, cuu- cucuana auha leororo- carene siricha coaraain, cuu nii bote jauriaanaa coacure niqui.

⁴⁰ Nitohaneein, cuu jauriaanaa coacuhinte, nii bote laracaauruha acau cataaunna jaan anajiin nena coata- aanclauru ichora saujiin ratirihure. Nitohaneein teinte, bote cocoihacuru, roeneraunu que nelatein nena

cosi lecoaracaure. Nii baihate, bote macohiniha nenea bela tocoore. Nii jaunte, nii aina inae erojoein cucuana auhania nichuuntae nii bote.

⁴¹ Nitohaneein cuhinte, nichuuntaain carene araraca raroaqui choae, baulenetoha cue nii bote. Nii jaunte, caohatiin baulenetoha nii bote macohi nichajaine jaun, carene rarohaco choaee liquinetiin, rurujuanacaje lanaala nedae nii bote macohi. Nii jaunte, jataaen mijieineein tacaafichafichanaana jaun, fichafichanaa caaun, nefejeein, nichalunihaje bote roe nichajai.

⁴² Nii jaunte, nii caseteconeein cunacaauru sohajeein jaonaa jerecure nii casetecocuru beraihureraauru soondarooru, nabana joichohin sorooruhane coataa.

⁴³ Nete, caohate nii soondarooru curaanaa cafitaan, Faboro coreniha, nabana Faboro netonai sohin jaoruhane coataa. Nitohaneein caohateinte, joichona inaurera letoae ichoaichania, acauhana naluhin cuhin, atane que cohanaacuruhane coina.

⁴⁴ Jana, leeochoaauru, acaauru caaijie cuuruha tabara choaene jana, tabaauru leeochoaauru netonoai cuuruha nii- bote nichalunenea jerooru choaene coina, letoanajae- nii cafitaan. Nitohaneeine, satiin, leeinjiin obene que neraain, onaa caje nichotihacaanu.

28

Malata cobena neraa Faborone

¹ Satiin, obene que neraaina, Malataneein curuaaca nii obenene coitucuhacaanu.

² Jelai cocoaichacuru cachaaurute, jataain caohacha nejeeuruhana jaun, saain canacaanu belaihure. Nii janate, uheuheca elone jaun, jelarotuhane jaun, enuha codoriaain mocohin, iihane jana, canacaanu cotihacure, nichaatihacaanune coina.

³ Nii janate, enuha cohi taojiaain raane jaun, usi jana tihajiha Faborone jana, iihaniha usine jaun, ajaano caaun sorohalaain, Faboro biji que tijleneein calae acano.

⁴ Nii Faboro biji que tijleneein calaa acanone coaraante: “Jerihanete, soserena necaiha caa cachara. Cucuana cuhane naluhin, onaa caje nichotihane jaunte, ichaohane jerene, dedeeu nenea- nii rucuherrara,” naaure Faboro coarajeein, nii cuu nenacaauru cachacuru.

⁵ Nii janate, nii usi iihanei cataaun, nii acano chatachataain siheitiin, cuu tonajelanaala nee Faboro.

⁶ Nii jaunte, satiin, “Laraarichaaain jecha,” naain cuu, laraacane coarajeeure. Nii janate, laracaene. “Luhecotariin jecha cora aonaain, tocojoaain tacaain orein,” naainte niqui, cuu, carajaain coarajeeuruhane jana, tonajeerinihane jaun, suujua elonaain:

“Leeinjiin chosi necaihara,” naaure Faboro que.

⁷ Nii nihacaanune jaan rohante ne nii obene que nenacaauru coara Fobirio neein curuajai cacha rai atane. Nii Fobiriote, canacaanu belaaain, canacaanu rae, rai loreri asaae. Nii jaunne, cuu aina nihacaanu nichata janohin.

⁸ Nii janate, ajaa que jeraain ujuee caaun cunaiteein ecu niha nii Fobirio inacana jaun, rene turuha cue Faboro. Rene turuhinte, coaraain nichoae Cana Coaunera bajaane baiha, nichoae biji merecaain, dadaain aonaane rijieeoritiin inae nerautae.

⁹ Nii coitucuhinte, satiin uure nii obene que nenacaauru leeochoaauru cunaitenacaauru. Nii jaunte, rautanaaca Faborone jaun, nerautaacoaain caaure.

¹⁰ Nii jaunte, satiin canacaanu belaihuruhane jaun, jelai caje amuha-
caanune coina, bote cuhane fauhacaanune rai, cuujueein canacaanuhacha
quiinenu que- canacaanu achanojoaure, itolere amunaa rai nelatecuri
teen.

Romau turuha Faborone

¹¹ Nitohaneein, cuu nichata ateein nii obeneu nihacaanune baihana, lein-
jiin bote- Alejaandiria caje unaa- cuu cujuana aina jelaronaa bitoha nena
bote cuhane fauhin, cuhacaanu. Nii botete, coujunacanu que nihane coina,
fafone neein, acaauru chosichurune que Curiecocuruhacha tei- Castaro,
Polosi, naain curuajaihuru ecaantooru- coujunaca amaerane, bote maco-
hiniha teein.

¹² Nitohaneein cuhina, turuha cuhacaanu, Siracosa cofauhanau. Cuuna
nihacaanu nichata janohin.

¹³ Nii cajena, nesaruhin cuujihacaanu, cucuana auhaniha, rauhijiriin
Rejioo turuhacaanune coina. Nii cojoanoonte, cuujihacaanune jana,
canacaanu cunaja bote roe caje uhe, raujiaan jouhaquiin cujuana. Nii
cojoanoon cojoanoonna, turuhacaanu Poteeolihi.

¹⁴ Cuuna, Jesocurisito coreniha cana nejeraauru tabaauru ruhacuha-
caanu. Acaaurute, canacaanu cotijiaain, cuu canacaanu chunaure, le
semanaain acaauru aina nihacaanune coina. Nirijieein inacuhe inacujueein
cuujueeina, tabiicha turuujihacaanu Romau.

¹⁵ Nitohaneein cuhin, atane ichoae inacuhe inacujueein cuujihacaanune
coitucuruha nii Romau nenacaauru Jesocurisito coreniha cana nejeraau-
rune jaunte, canacaanu que taca uure, Apio rai Foro neseu tiaain. Nii jana,
leeochaaurute, Nichatajai Taberenaneein- acaauruhacha curuaatei neseu
canacaanu cohacure. Nii cuu neeuruhane coaraainte, corojeein, Cana
Coaunera bajae Faboro. Nii ainate, raotojoein suujua aonae Faboro.

¹⁶ Nii jana, Romau turuhacaanune janate, jelai loreri asae teein, nirijieein
caseteconein, jianacoo teein, leinjiin soondaro que beraichaain, Faboro
sirichuruhane coina jerecure.

Romau niha Faborone

¹⁷ Nitohaneein, nichata janojoein turu baiha neeoriinte, nii Romau
nenacaauru- naraaichuru Jorioocuru rai nelateein nenacaauru- jitariin
cotiharate Faboro, acaauru rai irihane coina. Inae satiin turuhacoain,
netaojiaauruhane janate, acaauru rai:

“Caraichuru, chaelai janonaa bana cana Jorionichaachene que baa-
soneein irihaaunta. Niheichu, chaelai janonaa bana, cana inoaesihuru ichao
coacuhin baaso neein irihaaunta. Nii atiinte, Jerosaleeun cacoulurujueein,
baaso ichara nihane rucuheraaunu que Romanocuruhacha cocoinanohi
rai canu teeure Jorioocurura.

¹⁸ Nii janate, jitariin caohachanainejeein, cacaje bajaauruhane baiha,
caihanenaa jerecure, neniha casohin cajooruhane jaan- leranune jaun
niquicha.

¹⁹ Nena, onaa caje nichotihanune jerecurenihai nii cacouluruheraauru
Jorioocurune jaun, canu rucuhaca satiin- curuaanaa neein nena eenfer-
adorone coina bajaauru, nii neniha caraaichuru coulurujihanune jaan lerane
saijjeeincha.

²⁰ Nitohanihana jaunna, inara jitariin cotiharateen, inara coaraain,
inara rai irihanune coitucuhichene coinara. Cana Isaraelita nichaachene,
canaacha cohajei esenetaanune corenihane, cau caa *cadena* que cositeno-
joneein neeunra,” naa acaauru rai Faborone janate:

²¹ “Coatiha chaelai quirichanejeein letoaauruhi Jodea caje canacaanu rai, ii que, ‘Acate, naaonjoaain que situhin nera.’ Nii jaunna, ii berenaa coitucuhenihaaanura. Niheichu, ucuajai caje turunacaauru- cana araaichuru-Jorioocuru nihanatiin, ‘Acate, baaso ichaechajeein ne jetaora.’ naain, ii que ereeuruhita.

²² Nena laen, nii le laurijieein- enanenaa Jorioocuru ichao beeine jerichaanura. Tonaai ii, nii queta. Itolere sacutaain, baasoneein nii que ereeuruhane coitucuhacaanune jaunna, ii, coitucuhina jaun, nii beeine aohana jerichacaanura,” naaure Romau nenacaauru Joriocuru, Faboro rai.

²³ Niritiinte, “Naaonjoaain cojoanonaa banana, turuha urichaanuhin, nii que ereei canacaanu raine, coitucuhacaanune coinara,” naaure. Nii jaunte, nii aitocuruhane cojoanonaa bana, netaojiaaure arajii cachaauru, nii niha Faborone jaan loreri asae. Nii jaunte, janone caje coauneein, acaauru rai ereereje Faboro, Cana Coaunera Cojoanonaa que, sonafaajeein. Nitohaneeinte, Moisesa aitoonjoa quene maajeein, chaen Cana Coaunera ere bera inoaesihuru *profetacuruhacha* laenai, naajoainunru aina cuaain, acaauruhacha cohajei Mesihaseenein niha Jesusone esenetaauruhane coina, acaauru que jererateein, acaauru rai beebeje.

²⁴ Nii ainate, tabaauru, nii aitoha Faborone esenetaain tonoraare. Jana, leeochoaurute, esenetana jerecurene.

²⁵ Nitohaneeinte, ita suujua rijitojoenaa jerelanaala, mituhajeein caunaa nunuheteauruhane jaunte, acaauru rai:

“Esinaete, rauhijiriin nitohaneeichene coitucuhin, inara foerateeurera rai biha nere bera inoaesi Isaihasine coina, berateein:

²⁶ ‘Caritiin benihi,
taa cachaauru rai:
Aonaquichene nihanatiin,
caohachaain aonaain,
coitucunaa naineriheeeicheeinta.

²⁷ Chaen,
nii coaraqichene nihanatiin,
coaranaa jeriheeeicheeinta.’
naain berateein:
‘Banejelanaala nauhacaa
acaauru suujuane jaunte,
raajenihane aonana jerecurene,
acaauru rai beraane nihanatiincha.
Niheichu,
acaauru notaracaae nihanatiin,
coana jerecuruhita.

Nii jaunte,
coitucunaa nainecurenera,
nabana nesoone caaun,
canu rene necohaleeuruhane,
acaauru rautaain nihanune coataara.’
naain rai nere bera inoaesi- Isaihasi que beratelu jetao, Cana Coaunera Suujuera.

²⁸ Aonacuche. Caa acaihanejeein Cana Coaunera tenojoin jianacoon cana mitaeranu esenetana jerelanaala, aohana jereneeichene jaun, ena caje coauneein, Jorioniheichuru rai beebejiha cureeunicha. Acaaurute laen, aonaain esenetaain, tonoraa cuurureeincha,” naa Faborone jaunte,

²⁹ nejesinajeein, mainajeein ita cotaain cauha cuure Jorioocuru.

³⁰ Nitohaneeinte, cuu itolereneein, coroata ajaanacaain neelu Faboro, nasae nihane coreniha coretejeein, niicha sirii loreri asae. Nii jaunte, rene turuha cunacaaurunihane, cuu ranajaque.

³¹ Nitohaneeinte, cuu tonajelanaala, Cana Coaunera Cojoanona beebejeein, Cana Curuaanaa Jesocurisito quene maajeein ereerejenajaque, nii chunei rohecaera colane.

Roma nenacaauru rai Faborohacha letoai

Inara coaaucaun.

¹ Canune Jesocurisito letono Faboroneein inara rai caa quiricha laenaun. Cana Coaunerate canu janijiin canu raain nelu, jelai teein rai letono afosotoloneein cacha ichoteraneein enachasine ichaonaa beebejihanu cachaauru raine coina.

² Niite rai nere bera inoaensihuru *profetacuru* que berateein laenaeratelu rai Quiricha Inoensi cuhane Cana Coaunera.

³⁻⁴ Nii niicha berateite, Rabiri inamoconein cachaneein niha Cana Curuanaa Jesocurisitone beraneein nena ne. Nete rai Suujue aina cuaain onaa caje ichateein, rai itolere que laraajiin nihane jaanu teein rai Calaohineein nihane coitucueratelu Cana Coaunera.

⁵ Nii rai Calaohi Jesocurisito aina cuaainte, rai letono afosotolo nihanune jaanu teein nelu Cana Coaunera. Acane beebejeeun, chauratane sacuritaain satiin laurilauri nenacaauru cachaauru netonai Cana Coaunereaneein nihane coitucuhin, nere tonoraain neuruhane coina.

⁶⁻⁷ Inara netonai nii Romau ichoainiquichenete laurilauri nenacaauru cachaauru aina jiniiquiin niicha ranojoneein neeiche. Inara belaitohane jaunte, Jesocurisito ranojoneein neein rai cachaneein neeichene coina inara raelu Cana Coaunera.

Satiin inacaneein nena Cana Coaunera, rai Calaohi Jesocurisito naaonjoainuri inara rai raotojoein neeichene jaanu teeurumiin.

Romau bedainiha cunaa jeriha Faborone

⁸ Jesocurisito aina cuaaine satiin le cachanequichene coreniha, jataain Cana Coaunera corojeeun, esinae rauhijiriin esenetaaichene coitucuuruha itolere sacutaaine coitucuhanune jaun.

⁹ Rai letononeein casuujua aina cuaritaain rai Calaohi que ereerecaauune jaan- Cana Coaunerate, itolere bana bajaanune nainein inara coaaucaauune coarajera ne.

¹⁰ Chaen nechu aca jerihane, tabiicha inara coaraa uhanune coina itolere bana caje bajaebajajeeun.

¹¹ Jataaine inara coana jereeun, jeriha Cana Coaunerane rijijieein inara rai been, inara coroataja nichaaunne, inara suujua corelanaala ijiin neeichene coina.

¹² Jiniiquiin esenetaacachene rijijieein, ita suujua que corajerateein niha-cachene coinane caa aitoon.

¹³ Cana Coaunera coreniha cajeraauru, coitucuhichene jerichaaunne jaunne inara rai bereeuni. Araain saaine niqiu inara coaraa unaa jereeun. Nene enanetojoein nainesineeun. Charijieeinteeinti leeochoauru lauri lauri nenacaauru aina acaauru rai caohacha ichaa aihun; nii rijijieein inara rai netonai caohacha ichacaunne jerenacaunne inara rene turunaa jereeun.

¹⁴ Chaque nelatenihanune saijieein canu rai Cana Coaunera tenojoi raeranichaaunne jaunne, satiin cha coitucuelanaala, aansijiin relanojoneein nenacaauru, itolere coitucueracuru, cha coitucunaa jeriheichuru, naaonjoaihunru rai, nii quiiha ranojoi tenaa jereeun.

¹⁵ Nii jaunne, nii Romau neiniquichene rai, jataain enachasine ichaonaa que inara rai erena jereeun.

Itolere ichana nainiha enachasine ichaonaane

¹⁶ Coatiha nii cana rai beratenojoi enachasine ichaonaa bihanune co-ejihaaun, aca niicha ichana nainei ichaa Cana Coaunerane jaan nihane jaun, satiin esenetaeraauru Jorioocuru osa caje jauriaanejeein ichoterateno-joiniha cuururichaaaine jaun. Jorioniheichuru esenetaeraauru netonaite nichoteeurureein.

¹⁷ Nii cana rai beratenojoite, cana que esenetaacachene coreniha, cha ujuaihonelanaala nihacachene coina jianacoon cana tiha Cana Coaunerane coitucuerate. Nitohaneeinte ichae Cana Coaunera, nechu esenetaacachene jauncha. Nitohanihane cointate: “Leinjiin acaacha esenetaerate, niicha ichai ujuaihonelanaala nenea rijijieein ichaoreein,” naain laenanohineein ne, Cana Coaunera quiricha cuhane.

Niicha ichai ujuaihoneein niha satiin cachaaaurune

¹⁸ Cana Coaunerate, caohacha que ichaauruhane coina cachaaauru rai ni-icha tei caohateraauru nechu aansaineein ichaonacaauru casetecarichaaan dede caje coauneeinne coarate cana que.

¹⁹ Acaaurute niqui, nii acaauru que Cana Coauneraacha coitucueratei coitucuure raotojoein, raajenhane coaratihane jaun.

²⁰ Cana Coauneraacha ichai asinojoneein nenaate coitucunaa nainichaache, caohachaaain cana suujua coaraain niicha ichai que coaaucaachene. Necoaaunaain nihalu cana rai chauratanene caje coauneeinte, esinae rauhijiriin Aca Cana Coauneraneein nihane jaun chabana satonoenerihani nii niicha ichana naineine coitucuhacache. Nii jaun, nechu aansaineein coitucunaa jeriheichuru nii ujuaihoneein neeuruhane caje nichoteeururinaain.

²¹ Nitohaneein raotojoein, Aca Cana Coauneranihane coitucuuruhane saijieeinte, chabana nere tonoraain esenetaain, niheichu chabana acanihane coroaecurene. Nitohaneein nenea coacuelanaalate, baasohacha que coaacuruhane jaun, inae nauhacaa acaauru suujuane jaun, nocohenaanau nenea rijijieein neure.

²² Itolere coitucueranihate niqui nocoetocure. Nete cha coitucuhin aito-curene.

²³ Nitohaneein cha coitucuurenihane jaunte, Cana Coauneraacha coananohineein- onaa inaeraneein nenea cacha tocohaneein nenea ecaanto jaure. Nii choae tacaain techu, tajaecuru, atane choae terecuri, atane choae tijiariin amunacaauru, naaonjoainuri tocohaneein ecaanto jaainchuru que chabana ohelanaala nenea Cana Coaunera necaohacha coreure.

²⁴ Nitohaneeuruhane jaunte, nii acaauru suujua baaso letono ichacuruhane coina, inae acaauru jianiha Cana Coaunerane jaun, nejesinajeein ita rai coejenacai ichacure.

²⁵ Esinae rauhijiriin Cana Coaunera niha Cana Coaunerane saijieeinte, aca coroaena coacuelanaala niicha coaunanojoihunri coroaecure. Nii Cana Coaunerate, acaauru netonai coaunaain nihalune jaun, itolere bana leinjiin acaacha coroaenoinihane caohachae. Nitohanemiin.

²⁶ Nii jaunte, inae acaauru que jaolecoha Cana Coaunerane jaun, itolere coejenacai ichajeein necairichaaure. Acaauru benecuru nihanatiinte, inae aina niicha jerei ichaa acaauru lanaaurune jerelanaala, inae nichao coreein namute ene aina niicha jerei ichacure.

²⁷ Nii rijijieein techu, acaauru cocoichacuru netonai, inae acaauru coma-saihuru aina niicha jerei ichana jerelanaala namute quicha aina niicha jerei

ichacure, baasoneein acaauru letoaa acaauru suujuane rijjijeein necoejelanaala. Nitohaneeinte, necha aansaneein, erenaa tonoraahrenihane jaun, caseteconeein raajenihane jaberoco cairichaaure.

²⁸ Acanihane coitucunaa jerecurenihane coreniha, acaauru suujua baaso letononeein niicha ichai coitucuelanaala ichacuruhane coina, acaauru que jaolecoha Cana Coaunerane jaunte nitohaneein neeure.

²⁹ Nitohaneeinte caohacha ichana coacuelanaala baaso nejesinaacha ichaain, itolere bana niicha lateeicha que coacuhin baaso ichaain, namute cache que necoelajaauharitiin, sonajaain jaohin, suujua acatelanaala, enaacha nohanein, acaauru ichaonihei que ichaohin, namute cache cairichaa casajenetiin, naaonjoaain neeure.

³⁰ Chaen techu, leeochoaauru coacuhin acaauru que baasoneein ereein, Cana Coaunera que nejerateein, cha coitucualanaala enaacha cache tonoraain, itolere baasohacha coacuhin necohasitaain, baaso ichaain, inaca ere tonoraelanaala,

³¹ cha coitucunaa jerelanaala, tonaain ereeuruhane nihanatiin chabana ichaelanaala, nihei chuni belaihuruhi, cache que suujua acatena inaelanaala, chabana cairichaaajoaain namute cache coaracuruhi, naaonjoaauru.

³² Raotojoeinte niqui, satiin nitohaneein ichaonacaauru atinanohineein neeuruhane coina, nitohanei rai rauhi tihalu Cana Coaunerane coitucure. Nete, enanetojoein nitohaneein neeuruhane jianecurenihane jaun, leeochoaauru netonai nitohaneein neeuruhane rautatiin coaracure.

2

Cana Coaunerate, esinae rauhijiriin niicha ichai ujuaihoneein nenacaauru casetecareein.

¹ Nitohanihane jaun coatiha ii que suujua acatena nainerinaain Cana Coaunera, ii netonai acaauru rijjijeein neeine saijieein acaauru que ereeine jaun. Chatohaneineein neeine nihanatiin coatiha nii caje nichoteriheeini. Acaauru rijjijeein ichaohine saijieein acaauru que ereeine jaunte, ii raajenihane necoluruhequi.

² Nete nitohaneein ichaonacaauru casetecaane bana, esinae rauhijiriin acaauruhacha casetecarihanine coitucuhacache raotojoein.

³ Aihane jaun acaauru rijjijeein ichaohine saijieein, acaauru que ereeine jaun jiaonriha ii casetecarihani Cana Coaunerane caje nichotenaa coaauquine.

⁴ Nitohaneeinte iicha jerenohicha ichaain neeine que nainaan, aca Cana Coauneranein nihane coitucuhin neeine coina, ii cojoaain ne Cana Coaunera, chabana cache belaitohane jianenihane jaun niqui.

⁵ Nete ii suujua coitucueeneine jaun, Cana Coaunera coitucunaa jere-lanaala baasohacha ichaaine jaun, inae ecu tihane bana baaso icharaauru casetecaain,

⁶ Iecachaaauru naineein acaauruhacha ichai nainijianaain acaauru coretiha Cana Coaunerane bana caseteco coariquuin.

⁷ Nitohaneeinte jataain nelateineein chabana satonoelanaala neco-hachanaa coaracuruhane coina itolere bana caohacha nejesina ichajeein ichaonacaauru rai, chabana sanaachara ichaonaa tereein Cana Coaunera.

⁸ Nete laen, cha coitucunaa jerelanaala caohacha icharaauru que nejerateein baaso ichara neein nenacaauru coroatajaneraauru casetecareein obajeein.

⁹ Satiin baaso icharaaurute inaderanaa aina necairichanaa coaracurureein. Jorioocurute ichoaichaniha casetecanohiniha cuurureein. Jorionihechuru netonai nihanatiinte jerichanejeein caseteco coaracurureein.

¹⁰ Nete laen satiin caohacha ichajeein ichaonacauru rai, rai necaohacha aina jataain nelateineein nihane jaan tereein Cana Coaunera. Jorioocurute ichoaichaniha nitohanai raeraneein neeurureein. Jorionineichuru nihanatiinte nitohanai raeraneein neeurureein.

¹¹ Nitohanihate cureein leochaneein itolere cacha coaraeniha Cana Coaunerane jaun.

¹² Satiin Jorioniheichuru- nii Moisesa rai Cana Coaunera tenojoin rauhi coitucuhelanaala onacaurute, nii rauhi colane oorureein. Nii rijijieein techu Jorioocuru, nii Moisesa rai Cana Coaunera tenojoin rauhi sirichuruhane jaun, inae raotojoein coitucuruhane saijieein osaque nesarucuruhane jaun, nii acaauruhacha sirii rauhi aina cuaain colurujuenojoineein caseteco coaracurureein.

¹³ Coatiha nichoterinaain nii chuni nii rauhi aonaane saijieein tonoraelanaala nena. Nii rauhi aonaain, aitohane rijijieein tonoraain ichoaite laen, nii caje nichotereein.

¹⁴ Nete Jorioniheichuru, nii Moisesa rai Cana Coaunera tenojoin rauhi coitucurenihane saijieein, nechu acaauru ichaoneein nii rauhi aitoonjoa ichacuruha suujua caje rocohinne, jelai teein nitohaniha acaauru rai rauhine jaun aihurureein.

¹⁵⁻¹⁶ Nii jaunte, acaauru nerurujua caje inanacareein nii rauhi acaauru suujua cuhane acaauruhacha sirii. Acaaurute baaso ichaain, caohacha ichaain, naaonjoaunruhane coitucueratereein acaauru suujua inae saa cana janonaane bana, Calaohi Jesocurisito aina cuaain satiin suujua cuhane asinojoineein cachaauruhacha ichai coitucuerateein rucuhereein Cana Coaunera, caa inara rai aitiin inara relaanune rijijieein.

Moisesa rai rauhi rijijieein niha nocoetocuruha Jorioocurune

¹⁷ Iite niqui Jorioneeine jaun, Moisesa rai rauhi coitucuhin, aina inae necoasitaain Cana Coaunera aina niha nocoetohi.

¹⁸ Inarate niqui Cana Coauneraacha jerei coitucuhin, itolere caohacha nejesina janijiin coitucueratiha ii que nii rauhine jaun, itolere caohacha coitucuhi.

¹⁹ Nii ainate maosaneein nena rijijieein cha coaraelanaala nenacauru,

²⁰ cha coitucuelanaala nenacauru, naaonjoainuri relaain neeine coina jatoroain niha nocoetohi, ii Cana Coaunera rai rauhi coitucuhine jaun.

²¹ Nitohaneein leochaauru relaeraneein neeine saijieein, chanuna jana chaen ii raajenihane ii suujua coaraain relaanaa naineneei. “Coa asijiauha,” naain ereeine saijieein chanuna asijiauhi.

²² Chaen techu, “Nainihej nejelau ene aina ichaoha cachaneta,” naainte ereei niqui. Chanuna jana chaen, ii nejelau ene aina ichaohi. Chosichuru ecaantooru quete niqui jaolecoha nocoetohi. Chanuna jana chaen nii saijieein, acaauru rai Teenforo asaa coretiin nenacauru ecaantooru basijiauhi.

²³ Cana Coaunera tenojoi rauhi tonoraain cha chaain ichaonaa rijijieeinte niqui ereereequi. Nete rai rauhi tonoraain cha chaeneeine jaun, baasoneein Cana Coaunera coaratihai aitohi.

²⁴ Nii quete esinae rauhijiriin nitohaneichene que: “Inara Jorionequichene Cana Coaunera que jaoleconaanein Jorioniheichuru terateeiche,” naain laenanohineein ne, Cana Coaunera Quiricha cuhane.

²⁵ Esinae rauhijiriinte niqui nelate Moisesa rai rauhi tonoraain nihane, rai jaberoco macohi cari saerateein niha cachane. Nete nitohaneein nihane saijieein, nii rauhi tonoraain ichoanihane, nirijieein jaberoco macohi saeratelanaala nenea cacha rijijieein ne.

²⁶ Nete laen Jorionihechuru, rai jaberoco macohi saeratelanaala neeuruhane saijieein, nii aitoha rauhine rijijieein tonoraain ichaauruhane, jaberoco macohi saerateein nenea cacha rijijieein coanojoineturureein.

²⁷ Nii jaberoco macohi saeratelanaala nenea, nii aitoha rauhine rijijieein tonoraain ichoaite, nii rauhi siriin rai jaberoco macohi cari saerateein neeuruhane saijieein nii rauhi siriin tonoraelanaala nenacaaru colurujueeurureein.

²⁸ Nitohanihane jaun, coatiha esinae rauhijiriin Jorio esine nihei nii jaberocohacha que Jorio nihane coarateein nenea. Niheichu coatiha Jorio nihei nii jaberocohacha macohi cari saeratera.

²⁹ Esinaen rauhijiriin Jorio esinete, satiin rai suujua cuhanene maajeein aca ne. Nii jaunte, rai suujua caje coauneein coacuhin, rai jaberoco macohi saeratihane latelanaala Jorio esine neein ne. Coatihala laenanohineein niha rauhine lateein aihei. Niite Cana Coanera Suujue ichanohineein ai. Nitohaneein ichoai cacha, coatihala rijijiei cacha caohacha ichaane coitucuhane coina coujuhin coarana nainerinaain. Leinjiin Cana Coaneraachate rai nichao coujuhin coaraain coitucureein.

3

¹ Nitohanihane jaun, chaque nelate Jorio neein, cana jaberoco macohi cari saerateein, naonjoaain nihacane.

² Araai laurii coinata niqui nelate Jorio nihacane. Jauriaanejeeinte, Joriocuru rai nere beratelu Cana Coanera, esenetaauruhane coina.

³ Aihane jaun chachareein nii naitoonjoa rijijieein neurenihane coreniha. Nii naitoonjoa rijijieein neurenihane corenihanacha, aitohane jaan ichaenerichaaain Cana Coanera.

⁴ Aihei jerihane. Cana Coanerate, casajenetooruha satiin cachaaurune nihanatiin, itolere bana naitoonjoa rijijieein cha chaain nereein. Nitohanerichaaaine quete:

“Inae cuu tihane banate,
 esinae rauhijiriin aitohine rijijieein
 chachaaine coitucuurureein.
 Nii banate,
 ii esenetaauruhi casetecaai nohanelanaalane
 coitucuurureein.
 Nitohaneeinte
 joaenreein ii colurujuera amuritoriquiin,”
 naain ne laenanohineein Cana Coanera Quiricha inoaensi cuhane.

⁵ Nete nitohaneein aitocuruha tabaaurune rijijieein canaacha ichai baaso, jataain necaohachaa Cana Coanerane coaratihane, chanuna jana chaen nii baaso ichacaachene coreniha cana casetecae Cana Coanera. Nete nii baaso ichacaachene coreniha cana casetecaa Cana Coanerane nihanatiin baaso icharaniha benaa nainenihacache.

⁶ Coatihala nitohanihei. Nitohaneein baaso icharanihane, coatihala satiin chauratane que nenacaauru cachaauru ichao coujuhin coaraain rucuhena nainerihei.

⁷ Nitohaneein nohaniha cachane aina jataain necaohachaa Cana Coanera beeichene saijieein, chanuna jana chaen osaaotoha canu beeiche.

⁸ Nitohanihanete satiin baaso icharichaache, niha caohachane coina. Niritiinte, cacha relaa canacaanu beure, nechu acaauru esenetaain, canu que

jaolecooruhane coina. Nete niritiin erenacauru cachaauru inae caseteco coaracureein.

Satiinte cana osa ujuaihoneein nihacache.

⁹ Chatonaain chaainti coaauquiche. Cana Jorio nichaachenena, Jorio niheichuru amurijiriin cacha caohachaneein nihacache. Aihei jerihane. Inae inaraque, Jorioocuru, Jorioniheichuru, naaonjoainunru aina satiin osaaonaneein nihacachene coitucueratihacaanu.

¹⁰ Nii quete:

“Nihei chuni cacha,
canu rai caohacha ichaain nei.
Nihei caohachanainejeein leinjiiniji.

¹¹ Nihei leinjiiniji

Cana Coaunera coacuhin
caohacha coitucuhin ichara.

¹² Satiinte

baaso jeloona suujua cuaain
caohacha ichana coacuelanaala
baaso ichacure.

Nii jaunte

nene leinjiiniji caohacha ichara.
Nihei caohacha nainejeein leinjiiniji.

¹³ Acaauru rarote

leeinjiin calani ne,
neforacaa atanebanane rijijie.
Jana acaauru lelete,
enaacha cacha coritaauruhane jaaneein ne.

Acaauru ujuaaete,

aiha acano catu corane rijijieein
cacha cunaitaeraniha ne.

¹⁴ Jana acaauru ujuaae cajete
enaacha mituhe cacha cotaain,
nechu aansainiha beeuruha ne.

¹⁵ Enaachate

sonajaain jaaonaa
jerecuruhane jaun
cuhin sonajaain jaaore.

¹⁶ Amuuruhane jaaunrute

aansijiiniji cautijiaelanaala
niicha eruuri itajeeure.

¹⁷ Nii jaunte,

chabana caohacha ichaain,
raotojoeein ichaonaa nainecurene.

¹⁸ Nii chabana

acaauru casetecarichaain
Cana Coaunerane que
coacuhin casihuruhi,”

naain ne laenanohineein Cana Coaunera Quiricha cuhane.

¹⁹ Nete satiin nii rauhi aitoonjoan tonoraain nenacauru netonai, osaaonaneein neeuruhane coitucuhin neeuruhane coina aitoha nii rauhine coitucuhacache. Aihane jaun cacha coujuhin coaraa Cana Coaunerane bana, nerinaain nii que tonaain erenaa nainei.

²⁰ Nii jaun coatiha rauhi tonoraain necauru nihanatiin, nii rauhi tonoraauruhane coreniha acaauru osa caje ichoteratenajarinaain Cana

Coaunera, nii rauhi, esinae rauhijiriin osaaocaachene coitucunaa coinaacha nelatihane jaun.

Esenetaacachene aina cuaainchate nichoterichaachein

²¹⁻²² Nete laen, inae ena nii rauhi colane cana ichoteraterichaaine coitucuerate Cana Coaunera. Niite coitucunaa nainichaache, nii rauhi aina nere beracuru *profetacuru* laenanohi ereretaain coaraain. Leinjiin Jesocurisito esenetaacachene aina cuaainchate naine, cana osa caje cana ichoteratiha Cana Coaunerane. Nii rijijieein techu, satiin esenetaain nenacaauru netonai ichoteratereein.

²³ Satiin osa que nesarucuruhane jaunte, Cana ichoteraneein niha Cana Coaunerane saiijieein que jaolequiin neeure.

²⁴ Nete jataain cana belaitohane jaun, Jesocurisito aina cuaain inara ichoterate core colane Cana Coaunera. Coatiha rai caohacha ichaain neeichene jaun, inara ichoteratihei Cana Coaunera.

²⁵ Nitohaneein jeriha Cana Coaunerane jaunte ohelu Jesocurisito, rai coichana aina cuaain cana osa aninoaain, cana que suujua acatena nainihane coina. Nechu queecha jaequiin nihacachene corenihachate, cha ujuaihonelanaala nenea rijijieein cana tein cana coaraane coitucuerate Cana Coaunera,

²⁶ esinae rauhijiriin luhecotariin cha coetana inaenihane jaun. Enate esinae rauhijiriin caohacha ichaain, canaacha ichai ujuaihoneein nenea caje satiin Jesocurisito esenetaeranichaachene ichoteratihane coarate.

²⁷ Nitohanihane jaun, coatiha chaelai que nelatihei Cana Coaunera coitucuhin rai caohacha icha nocoetiin necoasitaa cachane. Nii necohasitanajate, caohacha nainejeein nitaje. Aihane jaun coatiha nii rauhi tonoraane coreniha, osa caje nichoteein nihei chuni cache. Nechu Cana Coaunera esenetaane corenihate nichoteein ne cache.

²⁸ Nitohaneeinte, nii rauhi tonoraain nihacachene, cana ichoteraterichaaine coina aitelanaala esenetaacachene coreniha osaaocaachene caje cana ichoteratihane coina aitoha Cana Coaunerane coitucuhacache inae.

²⁹ Leinjiin Jorioocuruhacha Coauneraneeinna niha Cana Coaunera. Tana satiin lauri lauri nenacaauru cachaauru netonai Coauneraneein nihane. Aihanete ne. Satiin lauri lauri nenacaauru netonai Coauneraneeinte ne Cana Coaunera.

³⁰ Coatiha nihei nii baiha chuni Coaunera. Acate rai jaberoco macohi cari saeratelanaala neein esenetaeraaurune maajein ichoterateraneein ne.

³¹ Nitohanihane jaunna, nii canaacha esenetai esenetaacachene jaun, inae chaque nelateniha nii rauhi. Coatiha aihei. Nii ainate esinae rauhijiriin nelatiha nii rauhine que aitocoaache.

4

Cana Coaunera esenetaa Abaraaunne que erenaa

¹ Nitohanihane jaun, tonarihacache cana foeratera inoansi Abaraaunne que.

² Esinae rauhijiriin caohacha ichaane coreniha, osa caje colunohineein nenea raane rijijieein tein raa Cana Coauneranete laen caohachare caohacha icharanihane que aitoha Abaraaunne. Nete neniha leinjiinniji caohacha icharane jaun, caohacha icharanihane que aitoha cachane rautaene Cana Coaunera.

³ Nitohanihane quete: “Esenetaa Abaraaunne jaunte, osa caje colunohineein nenea raane rijijieein tein rae Cana Coaunera” naain laenanohineein ne Cana Coaunera Quiricha cuhane.

⁴ Chunocoha amihaneein nihane jana, rai coreteraa nii rai namiha-neeonne, coatiha que nirijieein joareein coreniha belaiha rai tihei nii coretera. Nii rai namihaneeon coretihane jaante, nii namihaneeon cainaeraniha rai tenojoi ne.

⁵ Nete laen Cana Coauneraacha que jaaequiin neein esenetaera, nii esenetaaneecha coreniha osa caje colunohineein nenea raane rijijieein tein rae Cana Coaunera, niicha ichai coreniha rai cha chaain neeuruhane que airijiin.

⁶ Nitohaneein osaaocane nihanatiin, esenetaain niha cachane, osa caje coulunohineein nenea neein tein raa Cana Coaunerane quete:

⁷ “Rachoojoeinte neeure,

baaso ichajeein osa que nesarucuruhane nihanatiin,
osa caje coulunohineein

nenaaneein tein

Cana Coauneraacha ranojoinunri.

⁸ Rachoojoeinte ne,

nii nichotenaacha,

rai nosa coreniha

casetecaenerichaaain Cana Coaunerane jaun,”

naain niha erenaane rijitoein aitelu cana inoaensi Rabiri amure.

⁹ Rai jaberoco macohi cari saerateeurera *circuncidadocuru* raaicha aitenihanena, nirijieein rai jaberoco cari saeratelanaala nenacauru raine maajeein niritiin niha nii erenaacha. Inae acaihaniji que esenetaaneecha coreniha osa caje coulunohineein nenea raane rijijieein tein Abaraaun raa Cana Coaunerane coitucuhacache raotojoein.

¹⁰ Chatohaneein niha Abaraaunne jana osa caje coulunohineein nenea raane rijijieein raelu Cana Coaunera. Inae rai jaberoco macohi cari saerateein nihane janana osa caje colunohineein nenaaneein tein raelu Cana Coaunera. Coatiha aihei. Jaiti rai jaberoco macohi cari saeratenihane janate raelu Cana Coaunera.

¹¹ Inae nitohaneein osa caje colunohineein nenea raane rijijieein tein raa Cana Coaunerane baihate laen, nii cojunacanu que rai jaberoco macohi cari saeratelau Abaraaun. Nitohanihane jaunte, satiin rai jaberoco macohi cari saeratelanaala neein, osa caje colunohineein nenea rijijieein neeururichaaaine esenetaeraauru netonai inacaneein ne nii Abaraaun. Nii rijijieein techu, nii esenetaauruhane coreniha osa caje coulunohineein nenea raane rijijieein ranajae Cana Coaunera.

¹² Jerichanejeein techu, jaiti rai jaberoco macohi cari saerateein nelanaala, esenetaalu Abaraaunne rijijieein neein esenetaeraauru cachaauru inacaneein ne nii Abaraaun. Nii rijijieein techu, jaberoco macohi cari saerateein neein, nii aihalune rijijieein esenetaeraauru netonai inacaneein ne nii Abaraaun.

Esenetaacachene aina cuaainte, cana rai naitoonjoa tereein Cana Coaunera.

¹³ Cana Coaunerate Abaraaun rai aitelu, rai nefoerateeuru aina nirijieein core colane acaauru rai chauratane tihane, neroraneein neeuruhane coina. Coatiha, Moisesa rai rauhi tonoraain niha Abaraaunne jaun, nii rai chauratane tihane coina aitohilu Cana Coaunera. Nechu esenetaane jaunte, nii rai chauratane tihane coina aitiin, osa caje coulunohineein nenea raane rijijieein tein raelu.

¹⁴ Nii rauhi tonoraeraauru, nii Cana Coauneracha tenaa jerei raeranuneein neeuruhane jana nihane, coatiha chaque nelateein nerihei nii

canaacha esenetai. Inacojoeeinte esenetarichaache, nii tihane coina aito-halu Cana Coaunerane jaan nihanatiin cana raineen nerihei.

¹⁵ Nii rauhite cha ujuaihonnein caseteco coaracaachene coina nenaanein ne. Nii niha rauhine colane nerihei cha ujuaihonnein caseteco coaraane rai nei.

¹⁶ Nii jaunte satiin nii rai nefoerateeuru aina Abaraaun rai niicha teeni tiha core colane esenetaauruhane aina cuaaine coina aitelu Cana Coaunera. Aihane jaun, coatiha nii rauhi tonoraeraauru raaicha nii tihane coina aitohilu Cana Coaunera. Acate esenetaalu Abaraaunne rijijieein, satiin esenetaeraauru raineen nena ne. Nitohanein esenetaane jaunte, satiin cana inacanein ne Abaraaun.

¹⁷ Rai Quiricha Inoainsi cuhane: “Canune, arajii lauri lauri nenacaauru cachaauru inacanein ii tereunni” naain rai aitohalu Cana Coaunerane rijijieeinte, nii Abaraauncha esenetai Cana Coaunera, onacaauru rai ichaonaa teein, jaiti coaunanojoinelanaala nena, naaonjoainuri Coauneranein nena ne.

¹⁸ Inae calaohirichaaanne esenetaeniha Abaraaunne janate: “Arajii lauri lauri nenacaauru cachaauru inacaneinte neriquincha” naa rai Cana Coaunerane esenetaain acaacha cohajihane jaunte, acaauru inacanein ne Abaraaun, “Caa jeeonihate cuurureein ii nefoerateeurura” naain que arasijie coarateein rai aitohalu Cana Coaunerane rijijieein.

¹⁹ Inae lefasha jaanacaneelalajeein ichaohane jaun, inae rai comasai Sara aina jiniiquiin biinaanein, leinjiiniji canaanai sirilanaala ooruhane rai neuru saijieeinte, nii rai aitoha Cana Coaunerane esenetaane jianenelu Abaraaun.

²⁰⁻²¹ Nitohaneinte, esenetaane jianena coacuelanaala, jelai amuritoheriin esinae rauhijiriin nii rai naitoonjoan icharihani Cana Coaunerane esenetaane jaun, Cana Coaunera corojeein, acaacha cohajeein nelu Abaraaun.

²² Nitohanein esenetaane jaunte, osa caje coulucohin raelu Cana Coaunera.

²³ Coatiha nii esenetaa Abaraaunne jaun, leinjiin acaacha raane coina aitiin laenaeratiheilu Cana Coaunera,

²⁴⁻²⁵ cana netonai quete aitiin laenaeratelu. Nii jaunte, cana netonai esenetaacachene jaun, cana colucohin cana netonai rae Cana Coaunera. Satiin cana osa coreniha cana corenranaha ohalu. Cana osa ujuihonnein nena caje cana mitaeranu que Cana Curuanaa Jesocurisitone esenetaacachene jaunte, cana netonai rae Cana Coaunera.

5

Inae cha ujuaihonnein nihaacache.

¹ Aihane jaunte, esenetaacachene coreniha Jesocurisito aina cuaain inae cha ujuaihonelanaala Cana Coaunera aina raotojoein nihacache.

² Nii Jesocurisito esenetaacachene aina cuaainte, cana coroatajane Cana Coaunera. Nii ainate cana suujua letono ichana coacuelanaala rachoojiha-cache, rai Cojoananaa que nerichaacheinne cohajeein.

³ Coatiha acaacha nihei. Nii rijijieein techu, necairichanaa coaracaachene nihanatiin rachoojoein nihacache, nii necairichanaa aina cuaain jelai amuritoheriin laraajiin itolere abaantaain nihacachene coitucuhacachene jaun.

⁴ Nii necairichanaa abaantaain laraajiin nenaate, inae esinae rauhijiriin ijiin neein canaacha cohajei cohana nainerichaachein.

⁵ Nii canaacha cojoai coatiha inacojoein cohahaacache, rai Suujue cana rai niicha tei aina cuaain jataain cana belaiha Cana Coaunerane jaan nihane jaun.

⁶ Nitohaneeinte, cana osa caje nichotenaa nainelanaala nihacachene jana, inae cojoinaca que turuhane jana, cana baaso icharanichaachene coreenraniha ohelu Jesocurisito.

⁷ Coatiha nerihei chuni, leeocho cacha baaso ichara coreenraniha nesohin nijioaenrateein nei. Niheichu caohacha ichara cacha coreenraniha nihanatiin nesohin nijioaeratenaa nainihei chuni. Coaraain aihane nihane chachu jerihane, leinjiin caohacha ichara cacha coreenraniha nesohin nijioaenratere chuni.

⁸ Nete jataain cana belaitohane coaratihane, cana osa coreniha oha rai Calaohi Jesocurisitone coina letoaelu Cana Coaunera.

⁹ Inae nitohaneein cana osa coreniha ohalu Jesocurisitone jaun, inae cha ujuaihonelanaala nihacachene jaunte, nii amuritoheriin aina cuaain caseteco caje nichoterichaacheein.

¹⁰ Nitohaneein jaiti que nejeratenaaneein nihacachene jana ohalu rai Calaohine aina cuaain, aina raotojoein jiniiquiin nihacachene coina ichaalune jaun techu, nii amuritoheriin cana ichoteratereein Cana Coaunera, inae cana que suujua acatihane jaun.

¹¹ Coatihane niicha nijihe. Rai Calaohi Jesocurisito aina cuaainte, Cana Coaunera coroaecaache. Nii Curisito, Cana Coaunera que nejeratenaaneein nihacachene caje, aina jiniiquiin raotojoein cana teraneein nena nihane jaun.

Adaan aina Jesocurisito

¹² Nii rijijieein techu, leinjiin cacha caje nunuhetein caa chauratane que turuhin nelu osa, cacha itajeranu que. Nii cacha itajeranu onaate satiin cachaauru lomohelu, osa que nesarucuruha satine jaun.

¹³ Nitohaneeinte jaiti neniha Moisesa rai rauhine jana, inae nii ajiniha nesilu chauratane que osa. Coatihane niqui coitucueraailu nii osa, jaiti neniha nii rauhine jaun.

¹⁴ Nii jaunte nihalu Adaane caje coauneein nihalu Moisesane que tiaaajoaain osa que nesarucuruhane jaun, ohin nitaje rai neeurelu satiin cachaauru. Coatihane niqui, leinjiin rauhi tonoraain neeurenihane coreniha osa que nesaruhin neeuruhilu aha Adaane rijijieein. Charijieein teinti, nii jaurianejeein nena Adaane- jauriaanejeein osa raain nelu, nii rijijieein techu, nii Adaane amurijiriin nena canaacha cohajei- leinjiin cacha ichaonaa turuaain nelu.

¹⁵ Nete nii Adaancha ichai nii chaque nelatein nedae ne, amurijiriin jataain nelatiha nii cana belaiha cana rai Cana Coauneraacha teine jaun. Nitohaneeinte baaso ichaa leinjiin cachane coreniha, satiin osa que nesaruhin nitajenaaneein neeurelu satiin cachaauru niqui. Nete core colane cana belaiha cana rai leinjiin Jesocurisito aina cuaain Cana Coaunera tenojoi, nii amurijiriin nelatein, satiin cachaauru rai caohacha ichaeranein ne.

¹⁶ Nii naosatiha leinjiin Adaane jaan, coatihane chaque nelatein nedaai, nii cana belaiha Cana Coaunerane jaan aina cuaain. Nii jaunte niqui, leinjiin cacha osa coreniha, satiin caseteco coaracuruhane rai neeurelu cachaauru. Nete nii cana rai niicha tei aina cuaain, nosa que namuritiin niha cachane nihanatiin, inae nii ujuaihoneein neeurenihane cachaaurune coina aitelu Cana Coaunera.

¹⁷ Nitohaneein leinjiin cacha coreniha, cachaauru que niicha ichana nainei ichaain satiin cachaauru itajiha nii onaane jaunte, nii amurijiriin

niicha ichana nainei ichacurureein, jataain acaauru belaitohane jaun, Jesocurisito aina cuaain enachasine ichaonaa que ichaohin neeuruha nii core colane osa caje Cana Coaunera roconojoinunru cachaaaurune coina.

¹⁸ Charijieein teeinti, osa que nesaruha Adaane coreniha satiin cachaauru caseteco coaracuruhane rai neeurelu. Nii rijijieein techu, caseteco coaracuruhane rai neeuruha cachaaaurune jana, niicha ichai aina cuaain, jianacoon osa caje cacha rocoheranu ichaonaa uhaain turuhelu Jesocurisito.

¹⁹ Nitohaneeinte erenaa tonorae niha Adaaneecha coreniha arajii cachaauru osa que nesarucurelu. Nii rijijieein techu, erenaa tonoraain niha leinjiin cachane coreniha, jianacoon neeurureein cha ujuaihonelanaala arajii cachaauru.

²⁰ Moisesa rai rauhite niqui, osa que nesaruhane coitucuhin jianiha cachane coina nenaanelu. Nete nii saijieein aina jelai amuritoheriin osa que namuritocurelu cachaauru. Nete nitohaneein jataain osa que namuritocuruha cachaaaurune jana, jeelai amuritoheriin jataain cachaauru belaitohane coarate cana que Cana Coaunera.

²¹ Charijieein teeinti cachaauru lomohin ne osa, cachaauru atinaain itajihane coina. Nii rijijieein techu itolereneein cachaauru lomoritin ne, nii osa caje cacha mitaeranu que cacha belaitohane jaan Jesocurisito aina cuaain ichaonaa satonohelanaala nena Cana Coaunera tenojoin.

6

Osa coreniha onaanein nihacachene nihanatiinte, Jesocurisito coreniha ichaorichaacheein.

¹ Aihane jaun chajana icharihacache. Osa que nesarujueeinna ichaorichaache, jelai amuritoheriin cana belaiha Cana Coaunerane coina.

² Aihei jerihane. Inasiina inae osa jianeein ichaonaa saijieein, nacoauneein osa que nesarujueein ichaorichaache.

³ Tana inae cana baotisaauruhane aina cuaain, aina jiniiquiin o caje ichanaalu Jesocurisitone rijijieein inae nihacachene coitucuhichene.

⁴ Nitohaneeinte Jesocurisito aina jiniiquiin cana jaberoco conauteranein ne cana baotisaauruhane jaan. Aina ohin, nii o caje ichatihalu, jataain itolere niicha ichana nainei ichaain Cana Coaunerane rijijieein, cana netonai nii onaa rijijieein nena caje enachasine ichaonaa que ichaohacachene coina.

⁵ Aihane jaun inae aina jiniiquiin onaa rijijieein nihacachene jaunte, o caje ichanaain nihalune rijijieein cana netonai aina jiniiquiin cana o caje ichanaain nerichaacheein.

⁶ Nii jauriaanejeein cana ichao que ichaohacachelune jaante, inae Jesocurisito aina jiniiquiin coroso que tenojoineein itajenojoi nelu. Nii cana ichao rijijieein ichaohin naosatenaanaja itajenojoineein nihane jaun, inae nainihe cana saruha osane rijitoojeein nacoauneein neosatihajeein nihacachene.

⁷ Leinjiin cacha inae ohane, inae nacoauneein naosatenaa nainihe.

⁸ Nii rijijieein techu inae Jesocurisito aina onaanein cana jaberoco tihaachelune jaun, aina jiniiquiin ichaorichaacheeine cohajihacache.

⁹ Chaen techu, inae onaa caje ichanaalune jaun inae nacoauneein ohenerihani Jesocurisitone coitucuhacache, inae aina chachana naineniha onaane jaun.

¹⁰ Nii ohalu Jesocurisitonete, osa itajeranu que lesajeeincha ailu, inae chabana nacoauneein ohenihane coina. Nete laen inae enene, Cana Coaunera rai ichaonaa que ichoae.

¹¹ Nii rijijieein techu, inara netonai osa coreniha onaaneein inara jaberoco teein, Cana Coaunera rai ichaonaa que Jesocurisito aina jiniiquiin ichaohichene caohachae.

¹² Aihane jaun jiaonriha nenacaeneein inara jaberoco ohane rai nena amuritonaa jeriha osane rijitjoeein, inara jaberocohacha jerei ichaain neeichene.

¹³ Jiaonriha inara jaberoco aina cuaain niicha jerei baaso ichaa osane coina, rai inara jaberoco teein neeichene. Nitohaneein nena coacuelanaala, ohin caje ichanaain aanaa rijijieein, Cana Coaunera rai inara jaberoco teeuchete, coujuriu Cana Coaunera rai caohacha ichaeraneein neeiche.

¹⁴ Nitohaneein neeichene, coatiha inae inara amuritonaa nainerinaain osa, inae Moisesa rai rauhi aina nelanaala, inara belaiha Cana Coaunerane jaancha aina neeichene jaun.

Jaiti osa aina ichaonaa bana

¹⁵ Nitohanihane jaun chatohanerihacache. Inae Moisesa rai rauhi aina nelanaala, cana belaiha Cana Coaunerane jaan aina nena jaunna, osa que naosatihajein ichaorichache. Coatiha aihei. Nainihei nitohanein ichaohacachene.

¹⁶ Inarate raotjoein leinjiin fatoroon letononeein rai niicha jerei ichaquichene coina aina cuhin neeichene, leinjiin acaacha letononeein rai nere tonoraain neeichene coitucuhiche. Nii rijijieein osa letononeein nena jeriquichenete, ohin nitajeeichene rai neriquicheein. Jana Cana Coaunera esenetaain, Aca jerihane rijijieein neeichene coina ichohichenete, rauhi jiriin ichaonaa esine que ichaoriquicheein.

¹⁷ Nete jataain caohacha ichae Cana Coaunera, inae inara jauriaa osaacha sacurejetocoichene jianein, inae inara suujua aina cuaritaain inara relaacaanune jaan tonoraain acaacha esenetaain neeichene jaun.

¹⁸ Nitohaneinte osa letononeein neeichene caje, inae jianacoon neein rauhijiriin ichaonaa esine que ichaonaa tera letononeein ichaohichene coina neeiche.

¹⁹ Aitoha joaereein cachane rijitjoeine caa inara rai beebejeeun, jaiti joaereein cacha rijijieein neeichene jaun coitucunaa nainesineeichene coataa. Charijieein teeinti inara jaberoco teeichelu nii baaso icharanein nena rai, aina cuaain baaso ichaane coina, nii rijijieein chu nii inara jaberoco teeuche nii caohacha ichaera rai, aina cuaain caohacha ichaane coina.

²⁰ Jaiti osa letononeein neeichene bana, coatiha nii rauhijiriin ichaonaa esine rai cha chaeranein ichaohichelu.

²¹ Nete inara ichao rai caohachanu erunaa naineneichulune jaun, ohin nitajeeichene coinaacha inara sarueranihalu nii baasone jaun, inae enene taolu inara ichao coejein ichaohiche.

²² Nete laen inae enene, inae nii inara osa letononeein neeichene caje jianacoon neein, jeriha Cana Coaunerane rijijieein inaraacha ichai ichaain neeichene coina jatoroain neeiche. Niite laen jataain inara caohachanu que ichaquiche, Cana Coaunera que banijiaain nena ichaonaa que ichaoha aaichene jaun, chabana satonoelanaala nena ichaonaa rariquicheein.

²³ Nii inara osa inaraacha sacuhite, nech u inara rai onaa teein, inara itajeranu que nelu. Nete laen, nii ena inara belaiha Cana Coaunera tenojihin, ichaonaa sanaacharanejein cana Curuanaa Jesocurisito aina jiniiquiin ichaohichene teranein nereein.

7

Inae nisirihateein nihane aiha cachane rijjiei que erenaa

¹ Canejeraauru, inarate raotojoein Moisesa rai rauhi coitucuhin neeiche. Nii jaunte nii rauhi, jaiti ichaoha cachane tonohanau rai nelatejeecane coitucuhiche raotojoein.

² Coaracuche nachuhinti, nii rauhi, leinjiin ene nisirihateein nihane, oha nii lanane reeintiaajeein ainaacha ichaohane coina aitohane. Nete inae oha nii lanane, inae nii rauhi lanaacha aina ichaohane coina aitohane caje jianacoo ne nii ene.

³ Nitohanihane jaunte niqui, jaiti ichaoha rai lanane tonohanau, leeocho quicha aina niicha jerei ichaane, osa que nesarurichaainne que aite nii rauhi. Nete inae oha nii lanane, inae leeocho quicha raane nihanatiin osa que nesaruha aihane que aitene nii rauhi.

⁴ Nii rijjijeein techu inara netonai inae Jesocurisito o aina cuaain rauhi caje nichoteeichene jaun, inae inara aina cha chana nainene nii rauhi. Nitohaneeinte inae nii o caje ichanaai nena Jesocurisito raineen neeiche. Inae nitohanihane jaunte, jataain Cana Coaunera notaracae rai jataain nelateinneen ne cana ichao.

⁵ Jaiti joareein cacha rijjijeein naosatihajeein ichaohacachene banate, cana jaberoco aina cuaain baaso coacuhi baasohacha ichajeein nihacachene jaun, inae ohin nitajihacachene rai nihacachene coaratiha cana quene coinaacha nelateen nelu Moisesa rai rauhi.

⁶ Nete laen inae ena aitoha rauhine tonoraain naitoonjoaacha ichajeein nihacachene itajeein jianichaache. Inae colane jianacoon neen, Cana Coauneraacha jerei ichajeein, rai Suujue tenojoi ichaonaa que ichaohacache, raujiaain inoanlu rauhi laenanohineen nena tonoraain ichaohacachene jianeen.

Moisesa rai rauhi colane osa coitucuhaacache.

⁷ Nitohanihane jaunna osa que cana saruhane coina nihalu rauhine que aitorichaache. Aihei, coatihia osa que cana saruhi Moisesa rai rauhi. Nihalu nii rauhine colane, coatihia “Naaonjoaite osa ne” naain coitucurihaanulu. Niheichu: “Jionriha chamute cachacha sirii jereen coaraain que necoelaaine,” naain biha nii rauhine colane, coatihia chabana nii coitucurihaan.

⁸ Nete nii rauhi aina cuaain nelararajiaain, nechu itolere baaso coacuhin aca jerihane rijjijeein ichacaaunne coina canu sarue nii osa. Nii rauhi colane nerihei naosateen nihane coitucuhin nei.

⁹ Nii jaunna jaiti neniha rauhine jana, “Caohachaainne ichaaon,” nareje-tonlu. Nete, inae niha nii rauhine aina cuaain canu ichao coaracaaunne jana, ohin nitajenaaneein niha canu ichaone coitucuunlu.

¹⁰⁻¹¹ Nitohaneeinte, canu rai ichaonaa telanaala, ohin nitajihanune coina, cacha itajera rai canu te osa, nii rauhi aina cuaain nelararajiaain canu coritaain canu itajihane coina.

¹² Nii inara rai aitocooaunne rijjijeeinte, nii rauhi leinjiin acaneein ne. Chaen nii rauhi naitoonjoante casajenelanaala jataain caohachaneein nena ne.

¹³ Nitohanihane jaunna, nii caohacha ichara canu ichao itajeriha. Coatihia aihei. Nii osa te, esinae rauhijiriin osa nihane coaratiha canu quene coina caohachaneein nena rauhi aina cuaain canu atinaain canu itajelu. Nitohaneeinte jataain banejelanaala baasoniha naosatenaane coitucuerate canu que nii rauhi.

¹⁴ Raotojoeinte Cana Coaunera tenojoineein niha niicha tei rauhine coitucuhacache niqui, nete canu jaberoco, osa letononeein nihanune jaun, itolere bana baaso ichaaun.

¹⁵ Chanuchaainti nitohaneein neeun. Coatiha canuhacha ichai coitucuhin ichahaaun. Nena laen, enaacha canuhacha ichana nainihe i chaaun.

¹⁶ Nii canuhacha ichana jerihe i chacaunnena laen, aina cuaain jataain caohacha icharaniha nii rauhine coitucureeun.

¹⁷ Nitohanihane coatiha canu raajenihane ichahaaun, canu jaberoco cuhane nena osate nii ichae.

¹⁸ Nii joaenreein cacha rijijieein osaaotohanune jaunte, canu jaberoco cuhane neniha caohachane jaun, caohacha ichana jerichaaunne nihanatiin ichana nainesineeun.

¹⁹ Nii jaunne caohacha canuhacha ichana jerei ichaelanaala, baaso canuhacha ichana jerihe i chaaun.

²⁰ Nitohaneein canuhacha ichana jerihe i chacaunne, coatiha canu inae nii ichahaaun. Nii osa canu suujueniha nenaate ichae.

²¹ Nii ainane caohacha ichana jerichaaunne nihanatiin, itolere bana baaso nejesinaacha ichacaunne que inae naihaaun.

²² Canu suujua cuhanena niqui Cana Coaunera rai nii rauhi rautatoon.

²³ Nete canu suujua cuhane ne canu rai caohacha coaaucaunne caohatera. Acate nii osa rai rauhinee in canu suujua cuhane neein baaso ichacaunne coina canu suujua sarueraneein ne.

²⁴ Cairichaojoaanu nohane. Chajana nohane, nii canu suujua siriha onaane caje, jelai caje canu suujua rocore.

²⁵ Cana Coaunera canuhacha coraajeite, rai Calaohi Jesocurisito aina cuaain nainere, nii caje canu rocohin nihane. Nete jaiti joaereein cacha rijijieein nihanune jaun, jaiti canu rerohecae osa. Inae satononejeeine Cana Coaunera rai rauhi tonoraain nihanune coina aitoon.

8

Jeriha Cana Coaunera Suujuene rijijieein ichaohacachene

¹ Nitohanihane jaun coatiha inae caseteconein neeururinaain leinjiinniji Jesocurisito cachaneein Aca jerihane rijijieein aina ichaonacaauru.

² Nitohaneeinte Cana Coaunera Suujue rai rauhi, Jesocurisito aina cuaain cana rai ichaonaa tera, cana atinaain cana itajihane rai niha osa rai rauhine caje cana rocoeraneein ne.

³ Rai nichaohacha sacuhin satiin osaaotooruha cachaaurune jaun acaauru aina cha ichana naineniha Moisesa rai Cana Coaunera tenojoin rauhine janate, Cana Coaunera laen nii Moisesa rai rauhicha ichana nainesiheilu ichaelu. Nii icharaanu quete leinjin cacha rijijieein nena rai Calaohi letoaain nelu Cana Coaunera. Nitohaneeinte turuhin joaenreein cacha osaaona rijijieein, satiin cana osa amuritiin coreniha ohelu cana amute cacha rijijieein Jesocurisito.

⁴ Nitohaneeinte ichaelu Cana Coaunera, satiin cana nii aitoha rauhine rijijieein tonoraain nihacachene, joaereein cacha rijijieein naosatihajeein ichaohacachene jianein, jeriha rai Suujuene rijijieein ichaonaa coina.

⁵ Joaereein cacha osaaona rijijieein ichaonacaauru cachaaurute, joaereein suujua letonohacha ichajeein queecha coacuhin ichaao. Nete laen jeriha Cana Coaunera Suujuene rijijieein ichaonacaauru, Cana Coaunera Suujue jerenohicha que coacuhin ichaao.

⁶ Nechu jeriha cana suujuane rijijieein coaaucaanete, ohin nitajihacane coina aihaca. Nete jeriha Cana Coaunera Suujuene rijijieein coaaucaane laen, jataain raotojoein ichaonaanaja que ichaohacane coina aihacache.

⁷ Nii jeriha suujuane rijijieein coacuhin ichaonacaauru cachaaurute, Cana Coaunera que nejeratenaaneein ichaaoore, jeriha rai Suujuene rijijieein nena jerelanaala, niheichu tonorana jerecurenihane jaun.

⁸ Nii jaun jeriha osane rijijieein coacuhin ichaonacaauru cachaaurute, Cana Coauneraacha jerei ichana nainecurene.

⁹ Nete laen inara, nitohaneein coacuhin ichoaelanaala, inae jeriha Cana Coaunera Suujuene rijijieein coacuhin ichaohiche. Aihachu esinae rauhijiriin inara suujueniha niha Cana Coaunera Suujuene. Suujueniha Jesocurisito Suujue sirilanaala nena cacha, coatiha Jesocurisito cachanihei.

¹⁰ Nete inara suujueniha niha Jesocurisito Suujuene, inara rai ichaonaa tiha aicheein Cana Coaunera, inara osa coreniha inae ohin nitajeeichene rai neeichene jana, nii caje inara ichoterateein nihalune jaun.

¹¹ Nitohaneein inara suujueniha ichaoha nii o caje Jesocurisito ichateralu Cana Coaunera Suujunete, nii jeelai Jesocurisito ichateralu ohin nitajeeichene rai neeichene caje inara ichateein inara rai ena nena ichaonaa tereein nii Cana Coaunera Suujue inara suujueniha nena.

¹² Aihane jaun coatiha cana letoaa cana suujuane rijijieein, leeochoaauru osaaonaneein nenacaauru cachaauru ichao rijijieein ichaohacachene coina letononeein nihaacacheta canejeraauru.

¹³ Nitohaneein osaaona cacha rijijieein coacuhin ichaohichenete, ohichene bana nitajeriquicheein. Nete laen Cana Coaunera Suujue aina cuaain, nii baaso inaraacha coacuhi baaso itajeeichene, nitajenaacharanejeein nena ichaonaa que ichaoriquicheein.

¹⁴ Jeriha Cana Coaunera Suujuene rijijieein naitoonjoa ichajeein ichaonacaaurute, satiin Cana Coaunera calaohineein neeure.

¹⁵ Nii Cana Coaunera Suujue inaraacha ranoin coatiha coasinacai nihei, osa rene coaiten cacha amaeraneniha jaun. Acate esinae rauhijiriin Cana Coaunera Suujuenein rai calaohineein inara terane. Nii rai Suujue canaacha rai aina cuainte, Cana Coaunera coaaucaachene naineein, "Ofa" naain coaaucaache.

¹⁶ Nii jeelai Cana Coaunera Suujute, cana suujue aina jiniiquiin ne, inae Cana Coaunera calaohineein nihacachene bihacachene coina.

¹⁷ Nitohaneein rai calaohineein nihacachene jaunte, nii cana que niicha banihatei naitoonjoalu raeranein nerichaacheein. Niite Jesocurisito aina jiniiquiin rarichaacheein, esinae rauhijiriin rai Cojoanona que nihacachene coreniha necairichaacachene.

Rai Cojoanona que turuhenu

¹⁸ Coatihacha nihei, cau caa ena necairichaecaachene jaan, cana rai caa baiha rai necaohacha niicha teeni aina teein coaracaane.

¹⁹ Itolere Cana Coaunera coaunanojoinurute, coitucueratenojoinecuruha Cana Coaunera calaohineein nenacaaurune que turuhane luhecaain cohaje.

²⁰⁻²¹ Nitohanihalu cana necoaauna, coaunanojoineein nihalune baiha cojiotanohineein nihalune jaun. Coatihacha sujuuca caje coauneein aca jerihane jaun nitohaneein niheiluu. Cana Coaunera nitohaneein ichaane jaunte ailu. Nete osa que nesaruhin necairichanaa tabai que ichaohane caje mitanojoinerichaine cohaje itolere bana, jataain necaohachain jianacoon tenojoinecuruha Cana Coaunera calaohineein nenacaaurune que nena nainiha acaentonaine coina.

²² Nitohaneeinte necairichaa canaanai cuna aina nebane rijijieein, enane-tojoein necairichaaeca nii Cana Coaunera coaunanojohine coitucuhacache.

²³ Coatiha acaacha necairichai. Cana rai niicha teeni ajiinchateranu que, rai Suujue tiha cana rai Cana Coaunerane saiijeeinte, cananetonai necairichaacache. Nitohaneeinte, Cana jaberoco netonai jataain mainajeein necairichae, inae rai calaohineein cana raain, ena nena cana jaberoco tiha Cana Coaunerane que turuhane cohajeein.

²⁴ Nii canaacha cohajei corenihate, ichoteratenojohineein nihacache. Inae nii canaacha cohajei coaracaachene jananihane, coatiha inae coharihaacache.

²⁵ Nete nii Canaacha cohajei coaraenihacache jaitine jaun, itolere bana cana suujua corelanaala neein cohacaachene caohachae.

²⁶ Nii rijijieein techu, necairichaacachene nihanatiin, nii cana necairichanaja que cana coroatajane Cana Coaunera Suujue. Cana Coaunera bajaacachene nihanatiin, coatiha inaain bajahaacache. Nete nii rai Suujue cana rai niicha tei, cana rai Cana Coaunera baja, canaacha coitucuhi erena cuhane cuaain.

²⁷ Nete itolere cachaauru suujua coitucueraneein nihane jaun, caje nii rai Suujue bajanojoi coitucue Cana Coaunera, nii Cana Coaunera jerihane rijijieein niicha ichaneni bajanaa jerecuruha cachaaaurune rijijieein bajaane jaun.

Itolere laraajija nocoetonacauru amuritoeraneente nihacache.

²⁸ Chaentechu rai cachaneein belaichaneein nenacauru rai, inae nitohaneein ichaane coina coausihalune rijijieein, itolere caohacha icharanein niha Cana Coaunerane coitucuhacache.

²⁹ Inae nii ajiniha caje coauneein niicha coitucuurite, rai nejeraneein teein raelu rai calaohi Jesocurisito, tabaauru rai nocoalanein, tabaauru bainein, naaonjoain neeuruhane jana, Aca acaauru inanein nihane coina.

³⁰ Nii nunuhe caje coaunein niicha ranojoneein neenihurune maa-jeente cotijiaain, niicha ichai ujuaihonein neeuruhane caje jianacoon mitanajaain rai Cojoanona que neeuruhane coina tenajaen.

³¹ Tonarihacache jana nii que. Nitohaneein cana cocoaeratera neein niha Cana Coaunerane jaun, nerinaain chuni cana inasina nainera.

³² Cana coreniha oha rai Calahine coina Cana caje chunaelanaala tein nihalune jaunte, nii amurijiriin rai Calao hi rai niicha teeni tereein, Calao hi aina jiniquii raacachene coina.

³³ Nii jaun nerinaain chuni Cana Coauneraacha janijiin niicha rano-joinunru colurujuenaa nainera, Cana Coaunera inae cha ujuaihonein neurenihane que aitiin jianacoon tenajaane jaun.

³⁴ Chajana acaauru casetecareein. Jesocurisitote cana coreniha ohin, nii caje ichanaain ena Cana Coaunera raotono nichajai que neein, cana coreniha bajaebajaje.

³⁵ Cha cana belaitoha Jesocurisitone jaan caje cana rocohin nere. Necairichanaa, caaintati ichaonaa que ichaohin, arinojoneein, mijitena, cajione que latejiojoiiriin, onaa coasina, naaonjoaihunrina cana belaitoa Jesocurisitone jaan caje cana rocohin neraha.

³⁶ Nii quete:

“Ii corenihane saatiin ohacaanune coina jatoroaain nihacaanu. Carenero sooruhane coina soera rene amaauruhane rijijieeinte canacaanu teure,”

naain ne laenanohineein Cana Coaunera Quiricha cuhane.

³⁷ Nete nitohaniane saijieein, nii cana belaitora aina cuaain, itolereneein nii cana amuritora amuritiin nihacache.

³⁸⁻³⁹ Nii jaunna nenerihani nii cana belaitoha Cana Coaunerane jaan caje, cana rocoerane esenetaaun. Onaa, ichaonaa, aanjeraauru, moconajaera letonocuru, ena nenea, cabaiha neenihu, dede, chauratane, leeochoauru Cana Coaunera coaunanojoineein nenacaauru, naaonjoaihunri nainecururinaain, cana belaitoha Cana Coaunerane caje cana rocooruhane. Niite cana que coarateein coitucuerate Cana Coaunera, rai Calaohi cana Curuanaa Jesocurisito aina cuaain.

9

Israelitacuru janijiinte raelu Cana Coaunera.

¹ Jesocurisito esenetaeraneein nihanune jaunne, inara que asilanaala esinae rauhijiriin caa aitoon. Coatihā nohaniha aitohaaun. Nii ichoae tacaainte, Cana Coaunera Suujue coitucueratenojoinnein, esinae rauhijiriin nohanelanaala aitocooaunne coitucue canu suujua.

² Jataaine itolere bana inaderaaun. Itolere banate jataain cunae casuujua.

³ Canu araineein nenacaauru corenihane caseteconeein nenea jereeun, jelai teein Jesocurisito colane, nii coreniha nichotenaa nainecuruhane coina niqui.

⁴ Acaaurute niqui Israeli nefoerateneein neeuruhane jaun, rai calaohineein nenea rijijieein neeuruhane coina ranajae Cana Coaunera. Aca techu rai necaohacha jana acaauru aina neein, acaauru rai tonoraain neeuruhane coina Moisesa rai rauhi teein, ita taojiaain corojeein neeuruhane coina aitiin, cana rai niicha teenine maajeein belu.

⁵ Acaaurute cana foerateerera inamaconeein neurelu. Acaauru caje nenaaneeinte cacha neein turuelu Mesihasi jeelai itolere Coauneranein nenea. Itolere bana acaniane coroaecuruhine satiin cachaauru. Nitohane-miin.

⁶ Coatihā Israeli rai ichaane coina naitoonjoan aninoaa Cana Coaunerane jaun, nitohanein caseteco coaracuruhane rai neuruhi nii Israeli inamaconeein nenacaauru. Esinae rauhijiriin Israeli inamaconeein neurenihā tabaaurune jaunte aihure.

⁷ Niheichu, Abaraaun inamaconeein nenacaaru nihanatiin, coatihā Abaraaun inamaco esineneei neuruhi tabaauru. Nii quete: “Ii inamaco esineneei neenihurute, Isacaacha caje nefoeratenaa neein neurureein,” naain Abaraaun rai belu Cana Coaunera.

⁸ Niite chuni Cana Coaunera calaohineein nenea naineniha nechū rai lauri coreniha cachane coitucuerate cana que. Nii cana rai niicha teeni bihane esenetaain coreniha rai calaohineein nenacaarute laen esinae rauhijiriin rai calaohi esine neein coitucunojoineein neure.

⁹ Nii cinate: “Enene rijiu nacoauneein turuhanune janate, inae canaanai siricheein ii comasai Sara,” naain Abaraaun rai niicha ichaneni belu Cana Coaunera.

¹⁰ Nete acaachanejene. Coaracuche nachuhinti corojatajaain, Rebeca aina cana foeratera Isacaacha sirii rai calaohichuru, nii Isacaacha que inacain neuruhalu niquine.

¹¹⁻¹³ Nete jaiti nejanoa que telanaala, niheichu jaiti baaso aina caohacha ichaain neurenihane jana: “Rai inanate rai nocoala cachanein nereein,” naain acaauru neba Rebeca rai bihalu Cana Coaunerane rijijieein neurelu. Nitohanerichaanne que techu: “Jacobocha belaanne Esao coiintereeni,” naain ne laenanohineein Cana Coaunera Quiricha cuhane. Nitohaneinte

inae nunuhe caje coauneein coacuhin, chatohanei ichaa cachane nihanatiin, niicha ichai coitucuhi rijijieein, niicha janijiin raain nihane coina aitohalune nainaelu Cana Coaunera.

¹⁴ Nitohanihane jaunna casajenetiin baaso icharaniha Cana Coaunera berichaache. Aihei. Coatiha niritiin erenaa nainihaacache.

¹⁵ Nitohanihane coinatate:
“Canu suujua acatena jerichaaunne jaan quena casuujua acatereeeunni. Chaen nechuhachaa cairichaaajoaain canuhacha coaana jerei, cairichaaajoaain coarareeunni,”

naain Moisesa rai belu Cana Coaunera.

¹⁶ Aihane jaun raa Cana Coaunerane coina chatohanineein nenea jeriha cachane nihanatiin coatiha cha que nelatihei, cairichaaajoaain niicha coaraaicha raa Cana Coaunerane jaun.

¹⁷ Nitohanihane jaunte, Egipto curuaanaa rai: “Canune curuaanaanein ii teeunlu, ii que canuhacha ichana nainei ichacaaunne, canunein nihanune coitucuuruha satiin chauratane sacutaain nenacauru cachaaurune coina,” naalu Cana Coaunerane jaun, laenanohineein ne rai Quiricha Inoaensi cuhane.

¹⁸ Nitohaneente cairichaaajoaain niicha coarana jerei cairichaaajoaain coarae Cana Coaunera. Jerichanejeein techu cairichaaajoaain niicha coarana jerihe coaraene cairichaaajoaain.

¹⁹ Nete chunocoha nainere: “Nitohanihane cha corenihana jana cha ujuaihoneein cacha tere Cana Coaunera, niicha jerei ichaane jana, niha rai nii caohatein neine coaalanaala,” naain bajaane.

²⁰ Chaneeina nereei ii, Cana Coauneraacha ichai que ereeine coina. Coaraaunachuhinti atane codarajoe jaera rai: “Chanuna catohaneein canu coaunaain neei,” naain jaera caje bajanaa naineriha.

²¹ Nii atane caje darohe janaa inaerate, aca ichana jerihane rijijieein ichana naine. Nii jeelai atane cajete naine jataain rai nelateineein neeni, chaen raujiaain rai nelateneni, naaonjoaain ichana naine.

²² Nechu cacha casetecana nainihane coitucuuruhane coinatate, niicha ichana nainei coarateein, niicha casetecanohineein nitaje rai nenacauru abaantaain cohanajae Cana Coaunera.

²³ Nii aina cuaainte cairichaaajoaain cana coaraane jaun, jataain rai necaohacha coitucuhin nihacachene coina, inae nii ajiniha cana rai rucuhesihalune jaun, cana netonai rai necaohacha sirichaneein nihacache.

²⁴ Nitohanihane jaunte tabaauru Jorioocuru caje, tabaauru Jorioniheichuru caje, naaonjoaain neinichaachene cotijiaain raain ne Cana Coaunera.

²⁵ Nii quete,
“Canu cachanelanaala nenacaurune,
inae canu cachaneein teein ranajareeunni.
Canuhacha belainohinelanaala nenacaurune,
inae canuhacha belainein teein
belaicheeunni.

²⁶ Jerichanejeein techu, taolu
‘Coatiha inara,
canu cacha niheeiche,’
naa Cana Coaunerane jaaun nenacauru raite,
‘Ichaonaa Cana Coaunera calaohineein neeure,’
naaurureein,”
naain laenaelu rai Quiricha cuhane *profeta* Osiasi.

²⁷ Isaihasi netonai techu Isaraelitacuru que:
“Cucuana cuhane nenea-
carene catuneji jeeoneeite niqiu

nefaaurureein Isaraelitacuru.
 Nete acauru cautecuruhacha,
 coroatajajeein ichoteratenojooineein neeurureein,
²⁸ inae nii aitohalune rijijieein,
 satiin chauratane sacutaain
 naitoonjoa icharihani
 Cana Coaunerane jaun,”
 naain belu Isaihasi.
²⁹ Nii ajiniha techu:
 “Nirijieein
 cana foerateracuru coarajeein
 nihalu Cana Coaunerane
 colanete,
 aihalu
 Comora aina Sodoma cocoaichacurune rijijieein
 nerichaache,”
 naain aitelu Isaihasi.

Jorioocuru aina ena nenea Cana Coaunera Ere

³⁰ Tonarihacache jana nii que. Cana Coaunerate esenetaauruha Jorioni-
 heichurune coreniha ichoteratenaajain nelu, nitohaneein nichoteeuruhane
 coacuelanaala neeuruhane jana.

³¹ Nete laen Isaraelitacuru, Moisesa rai rauhi tonoraain nichotenaa coau-
 curuhane saijieein nainesihurene, nii aitoha rauhine jitariin tonorasi-
 hurenihane jaun.

³² Chanuna nichotenaa nainecurene. Esenetaauruhane coreniha nichote-
 naa nainecuruhane esenetaelanaala, niicha ichai coreniha nichotenaa
 coaacuruhane jaun. Nii jaunte nii lacurocuruhane coina tenojoi ajeri que
 lacurocure.

³³ “Leeinjiin ajerine teeun Sioon. Nii ajeri quete lacuroha cuurureein
 cachaauru.

Nii jaunte nii ajeri que jaaequiin nenea jaoleneein nenereein,”
 naain Jesoso que aitiin laenanohineein ne Cana Coaunera Quiricha cuhane.

10

¹ Canejeraauru, nichotenaa nainecuruha Isaraelitacurune coinane,
 acauru que jataain coacuhin Cana Coaunera bajanajacoon.

² Jataainte niqiu jeriha Cana Coaunerane rijijieein nenea jerecure. Nete
 esinae rauhijiriin coitucuhin aihurenihane jaun nainecurene.

³ Cacha ichoterateraneein niha Cana Coaunerane coitucuhin esenetaau-
 renihane jaunte, niicha letoai esenetana coacuelanaala, rai suujua leton-
 hacha sacuure raajenihane nichotenaa coacuhin.

⁴ Nii rauhi aitoonjoante nelatelu turuhalu Jesocurisitone que tiaajeein.
 Cajе coauneente laen nechu Jesocurisito queecha jaequiin esenetaau-
 ruhane coreniha niicha ichai ujuaihonnein neeuruhane cajе couluunojoi-
 neein neure satiin esenetaeraauru.

⁵ Nicha bei rauhi tonoraain nihane coreniha nichotenaa coacuhin nei
 raite: “Leinjiiniji cautijiaelanaala caa rauhi tonoraain ichoai cachate,
 coreniha nichotereein,” naain laenaelu Moisesa.

⁶ Nete laen nii esenetaauruhane coreniha couluunojooineein nihane coina
 aitiin, “Cha inicheein dedeeu, cajе Jesocurisito fauhane coina,” coa naain
 coaacache.

⁷ Niheichu, “Cha onacauru rene faureein ucuun Jesocurisito inaane
 coina,” coa naain coaacache.

⁸ “Nii erenaate inae ii rohan neein ii suujua, ii ujuaae, naaonjoaainunri cuhane ne,” naain ne laenanohineein. Caa erenaate esenetaain nenacaauru rai beratenojoneein nenea ne. Nii quene caa inara relaacaanu.

⁹ Aihane jaun, cana Curuaanaa niha Jesocurisitone coitucuhin que ereerejeein, ii suujua aina cuaritaain o caje ichatihalu Cana Coaunerane esenetaainete nichoteriquiin.

¹⁰ Nitohaneeinte, cana suujua aina cuaritaain esenetaain nihacache, couluunojoneein canaacha ichai ujuaihoneein nenea caje nichoteein nihacachene coina. Jana cana ujuaaete Jesocurisito coitucuhin inae nichoterichaacheeinne jaan beraneein ne.

¹¹ Cana Coaunera Quiricha cuhanete: “Esinae rauhijiriin icharihanine esenetaain acaacha cohajeein nenea, coatiha inacojoein airinaain,” naain ne laenanohineein.

¹² Coatiha nejelau cachaneein neeuruhi Jorioocuru aina Jorioniheichuru, leinjiin Curuaanaa- satiin acaauru Curuaanaa neein- caje acaauruhacha bajai teraneein nihane jaun.

¹³ Nii coinete: “Cana Curuaanaa coitucuhin que ereerejeein ichaonacaaurute nichoteeurureein,” naain aitelu.

¹⁴ Chasiina que ereereena nainecurure, coitucuhin esenetaauruhane coalanaala. Niheichu coitucuhin esenetana nainecuruhi, que acaauru rai ereein nei aonacurenihane jaun. Niheichu aonana nainecuruhi neniha acaauru rai beratenojoi berane jaun.

¹⁵ Chasiina nere acaauru rai bera, niha acaauru coroatajaneein acaauru letoaeranune coalanaala. “Jataainte caohate cana rene turuuruha Ena nenea ichaonaa tera Jesocurisito que erenaa turuaaurerane,” naain niha Cana Coaunera Quiricha cuhanene rijijieein.

¹⁶ Nete satiinelanaa tabaaauruhacha, ichoteratenojoneein neerurichaaine coina beratenojoin esenetaaure. Nii quete: “Curuanaa, cha ii beratenojoi canuhacha beebejei esenetae,” naelu Isaihasi.

¹⁷ Nii jaunte, nii canaacha aonai caje unaaneein ne nii canaacha esenetai. Jana nii canaacha aonaite, Jesocurisito que aitiin beratenojoi ne.

¹⁸ Nena canu aitoon, acaauru rai beratenojoi aonacurenihane jaunna esenetaaureniha. Aihei jerihane, aonacuruhane saijieeinte esenetaaurene. Nii que te aitiin:

“Chauratane sacutaainte
amuhemujueein que ereereecure.

Nii jaunte itolereneein

chauratane sacutaain nenacaauru rene turuhe
nii erenaa,”

naain laenanohineein nelu Cana Coaunera Quiricha cuhane.

¹⁹ Nii que jaiti nainacurenihane jaunna esenetaaureniha Israelitacuru. Aihei jerihane, nainacuruhanete ne. Jauriaanejeein acaauru rai:

“Canu cachanelanaala nenacaauru que

necoelaaichene coinane,

acaauru aina canuhacha ichaneni ichaain,

cha coitucunaa jerelanaala nenacaauru aina

nejerateeichene coina ichareeunni,”

naain beratihua acaauru rai Cana Coaunerane jaun belu Moisesa.

²⁰ Nii baihate:

“Chabana canu aina nenea coacuelanaala nenacaaurute,
canu aina neeurureein.

Chaen nechu

canu coitucunaa coacuelanaala nenacaauru quene

necoitucueratereeeunni”
naain,

²¹ “Itolere banane
erenaa tonoraelanaala
nechu aansaineen nenacaauru cachaauru
cotijiaain cohajeeun,”

naa Isaraelitacuru nichaanune que Cana Coaunerane belu Isaihasi.

11

Janijiin ranojoin nihalu Isaraelitacurune

¹ Nii quene canu aitoon. Rai cachaneein nenacaauru que jaolecohane jaunnacha aitoha Cana Coaunera. Coatiha aihei. Canuhetonaine Isaraelita neeun, Abaraaun ichoala Beenjamiin lauri caje nefoeratenaa nichaaunne jaun.

² Inoaenlu caje coauneente rai cachaneein neeuruha Isaraelitacurune coina ranajaain nelu Cana Coaunera. Nii jaun coatiha ena acaauru que jaolecohin nihei. Tana rai Quiricha inoansi cuhane Isaraelitacuru que:

³ “Cana Coaunera, ichei *profetacuru* sohin jaohinte ichei rorihuru- *altar* ranuusiin itajeeure. Leinjiin canuhachane jaiti ichaaojoeun. Canune maa-jeente inae sohin jaonaa jerecure,” naain Cana Coaunera bajaa Irihasine laenanohineein nihane coitucuhichene.

⁴ Nete niritohane jana: “Inae acaauru chosi Baal corojelanaala, caainsi oaraancaneein nenacaauru cachaauru jelai tihanu canu cachanu que,” naain tonorae Cana Coaunera.

⁵ Nii rijijieein techu, ena corootajajeeincha neeure Isaraelitacuru nichaanune cautecuru, cairichaaooaauruhane jaun acaauru belaiha janijiin ranajaa Cana Coaunerane jaun.

⁶ Nitohaneein acaauru belaiha acaauru raa Cana Coaunerane jaun, coatiha rai caohacha ichacuruhane coreniha ranajaain nihei Cana Coaunera. Caohacha ichacuruhane coreniha ranojoinecuruhane, coatiha chanerihei cana belaitohane jaan cana rai Cana Coauneraacha tei.

⁷ Nii jaunte nirijieein rai suujua letonohacha ichajeein nichotenaa coaauruhane jaun, nichoteeurenereein Isaraelitacuru. Nete laen janijiin Cana Coaunera ranojoineein nenacaauru nichoteeureein. Jana leeochoaurute suujua letonohacha ichajeein neeuruhane jaun nichotenaa nainecurene.

⁸ Cana Coaunera Quiricha cuhane:
“Cana Coaunerate
niicha ichai coitucunaa
nainecurenihane coina ichae.
Nii jaunte enanetojoein
cha coitucunaa nainelanaala neeure,
nechu cha coarana nainecurenihane jaan que
acaauru nota teein,
cha aonana nainecurenihane jaan que
acaauru irichotihane jaun,”
naain laenanohineein nihane rijijieeinte aihure.

⁹ Rabiri netonai techu:
“Ita taojiaain lenone jaain,
lenonecuruhane jaan baaso ichaain
osa que nesarucuruhane jaaneein neeinete
caseteco coaracurumiin.

¹⁰ Acaauru nota nihanatiin conoeneinete,
cha coarana nainelanaala
baaso ichaain neeuruhane,

chabana satonohelanaala
caseteco coaracurumiin,”
naain aitelu.

Nichoteeuruha Jorionihechurune jaan

¹¹ Canune aitoon. Nitohaneein baaso ichaain inae casetecanohineein neeuruhane jaunacha, inae caohachanainejeein jaoleneein neeuruha Jorioocuru. Aihei, coatiha caohacha nainejeein jaoleneein neeuruhi. Nenacaaen tejian erenaa tonoraareniha Jorioocurune aina cuaain, inae ichoteretenojoneein neeurureein Jorioniheichuru netonai. Nitohaneein inae ichoteratenojoneein neeuruhane coaracuruhane banate, acaauru que necoelaihurureein Isaraelita nichaaunne laurichuru.

¹² Aihane jaun baaso ichaain caseteco coaracuruha Jorioocurune, Cana Coaunera coitucuelanaala nenacaauru Jorioniheichuru rai caohacha ichaa aihuruhane jaan cajete, jataain nii amurijiriin caohacha icharichaaain, inae nacoaunnein Jorioocuru raane bana Cana Coaunerane coitucuhacache.

¹³ Nena laen canu, inara Jorionelanaala neiniquichene rai erenaa jereeun coitucuhichene coina. Nii coinate inara Jorionelanaala neiniquichene rene caletoaain nelu Cana Coaunera. Nii jaunna jataain inara aina neein, jataain corajeein canu amihaneeon ichana jereeun,

¹⁴ inara que necoelaain, canu foeratera caje nenacaauru tabaauru netonai nichotena nainecuruhane coina.

¹⁵ Nii ranojoinelanaala neeuruha Jorioocurune coreenraniha, inae Cana Coaunera que nejeratena rijijieein neeuru caje, ranojoieein Cana Coaunera aina raotojoein neeuruha Jorioniheichurune jaunte, nii amurijiriin ranojoneein nena nainecure Jorioocuru. Nii jaunte ohin nitaje rai neeuru caje inae nacoauneein ichaohin sanaacharanejeein nena que ichaaore.

¹⁶ Coaracuche nachuhinti, coliha caje ichoaichaniha ichanohi faan, jelai teein Cana Coaunera que banijiaain nihane jaun, satiin nii coliha netonai que banijiaineein nihane. Nii rijijieein techu leinjiin enuha cojoaisi Cana Coaunera que banijiaain nihane, rai nunecuru netonai que banijiaineein ne.

¹⁷ Charijieein teeinti toroonjoan nujian sauriin cuhane limoon uune temuhacane, rai nujian que nujuaain nena rijijieein inacae nii limoon. Nii rijijieein techu, inara Jorioniheichuru nequichene nii limoon uune rijijieein neeichene jana, Joriocuru nii inara nujian toroonjoan nujian rijijieein neure. Nitohaneeinte nii toroonjoan uune sauhin jaohin, inara Jorioniheichuru nequichene nii limoon uune rijijieein nii toroonjoan nujian necuruha nii Joriocurune jaun, acaauru que temuratenojoneein neeiche.

¹⁸ Aihane jaun jiaonriha uune sauhin jaonojoneein nena coreenranein neeine jaun, nii uune esinenein neinichaanune amurijiriin nena coahin nihache. Jiaonriha rai nujian esine neein neinichaanune cuhane tein temunojoneein neeichene baitiquichene.

¹⁹ Nete, “Aiha niqui. Nete nii jauriaanejeein uune neein nenacaauru sauhi jaohin, canu temuurelu coreenraniha,” nariquiin.

²⁰ Nete esenetaenihacaanune jaun, sauhin jaonojoin rijijieein nihacaanune jana, inara esenetaaichene jaun canacaanu coreenraniha ranojoneein neeiche. Aihane jaun jiaonriha nique necohasitaain neeichene. Necohasitanaa coacuelanaala casiin neeichenete caohachae.

²¹ Nii, rai nune esinenein nihacaanune saijieein jaonojoneein nihacaanulune jaun techu nii amurijiriin inara que suujua acatena nainenereein baaso ichaquichene Cana Coaunera.

²² Aonacuche. Jataainte caohachaneje Cana Coaunera. Nete laen suujua letonohacha ichaa cachane abaantaene. Nitohaneein naitoonjoa esenetaauruhi casetecaa natiinte inara raain nelu. Nete laen inara belaiha inara raain nihalune rijijieein ichaohichene caohachae, inara netonai sauhin jaonojoneein neeichene coataa.

²³ Jorionichaanune netonaite, esenetaenihacaanune jianeein inae nacoauneein esenetaacaanune, jelaiha nune que tenojoinerichaanuhi, niicha ichana nainei ichaain, jelaiha canacaanu temurichaan Cana Coaunerane jaun.

²⁴ Coaracuche nachuhinti inara Jorionelanaala neiniquichene, limoon uune rijijieein neeichene saijieein temunojoneein neeiche, nii toroonjoan uune esine neein neinichaanune coreenraniha tenojoneein ne. Nii jaun techu Jorionichaanune inara amurijiriin nacoauneein jelaiha nii rai nujua esine que teein temunojoneein nenea nainerichaanuhi.

Satononiha ichoteratenojoneein neeururichaan Isaraelitacurune

²⁵ Canejeraauru, Cana Coauneracha ichaneni asinojoneein nenea coitucuhichenena jereeun, nabana cha coitucuera niha nocoetiin neeichene coataa. Isaraelitacurute baaso ichacuruhane jaun, Cana Coaunera que nejeratenaaneein jaoleneein neeurelu, satiin Isaraelitanelanaala nenacaauru netonai ranojoneein neeuruhane que tiaaajoaain.

²⁶ Inae satiin ranojoneein neeuruha Isaraelitanelanaala nenacaaurune janate, satiin ichoteratenojoiniha cuurureein Isaraelitacuru. Cana Coaunera Quiricha cuhane:

“Sioon jelai cajete ureein
jianacoon cacha mitaeranu.

Baaso ichajeein niha Jacobone cajete,
nii baaso rocoreein caje.

²⁷ Nitohaneeinne
acaauru aina caitoonjoan
canuhacha ichaneni ichareeuni,
inae acaauru osa caje jianacoon tenajaanune bana,”
naain nii coina ne laenanohineein.

²⁸ Nete beratenojoi niha ichoteratenojoneein neeururichaan cachaaunune aina cuaain, Cana Coaunera que nejeratenaaneein neeure Jorioocuru, inara ichoaichaniha coitucunaa nainequichene teranu que. Nete enanetojoein cairichaaajoaain acaauru coarae Cana Coaunera, acaauru foerateracuru janijiin raalune jaun.

²⁹ Coatiha cana rai niicha teeni ruluhin nihei Cana Coaunera. Niheichu janijiin niicha raauri que jaoleconaa nainihe.

³⁰ Jauriaalute inara netonai Cana Coaunera ere esenetaain tonoraelanaala neeichelu. Nete nere tonorana jerecureniha Jorioocurune jaun, inae enene cairichaaajoaain inara coarae Cana Coaunera.

³¹ Nii jauriaalu nere esenetaain tonoraelanaala neeichelune rijijieeinte, enene nere esenetaain tonoraelanaala neeure Jorioocuru, nechu cairichaaajoaain inara coaraain nihalune rijijieein, ena cairichaaajoaain acaauru netonai coaraa Cana Coaunerane coina.

³² Cana Coaunerate nitohaneein ita rijijieein nere tonoraeniha cachane coina ichae, ita rijijieein jiniiquiin cairichaaajoaain cacha coaraain nihane coina.

³³ Jataainte banejelanaala caohacha icharaneein, itolere ichara neein, cha coitucueraneein ne Cana Coaunera. Coatiha nihei chuni, niicha coacui aina niicha ichaneni coitucuhin beranu.

³⁴ Nii jaun, “Cha Cana Coaunera suujua coitucue. Cha sujuatenaa nainere.

³⁵ Cha rai cha teein nelu rai cainaain nihane coina,”

³⁶ Itolereite Cana Coaunera caje unaa neein ne, niicha coaunanojoneein nihane jaun. Nii jaunte satiin itolere raineen neeure.

Itolere bana coroaenohineen neeine Cana Coaunera. Nitohanemiin.

12

Cana Coaunera que banijiaineen nena ichaonaa

¹ Canejeraauru inara raine aitoon. Jataain inara belaitoha Cana Coaunerane jaun, inara raajenhane rai inara ichao teeuche jelai teein que banijiaineen, rautaa Cana Coaunerane rijijieein. Niite laen jataain Cana Coauneraacha jereineen, rai caohacha neein ichariquicheein.

² Jiaonriha suujua cuhane coacuhin ichaoruha Cana Coaunera coitucuhichurune rijijieein, inae nenacaen coacuhin acaauru rijijieein ichaohichene. Nitohaneen ichaonaa coacuelanaala, inara suujua coreein ichaachete, inara ichao coreein ichaohin, Cana Coaunera jerenohineen, “Naaonjoainte caohachae. Naaonjoaite rautae Cana Coaunera. Caate esinae rauhijiriin caohacha ne,” naain coacuhin, caohacha nejesina coitucuhin ichajeein ichaohiche.

³ Jataain cana belaitoha Cana Coaunerane jaun, canu cocoaain caletoain beratihane jaunna satiin inara rai aitoon, nabana leeochoauru amurijiriin nena coacuhin niha chunine coataa. Aihane jaun jiaonriha esenetaichene coreniha inara rai Cana Coauneraacha tei rerohin, cha coacuhin ichana jereen neeichene.

⁴ Charijieein teeinti cana ichao rai nelatihane coina araai lauriin nihacoae cana jaberoco que cana nerurujuana jaan.

⁵ Nii rijijieein techu arajii Jesocurisito esenetaeranichaachene, ita ichao que ichaohin Jesocurisito aina cuaain leinjiin que jaberocoana rijijieein ita jaberoco que jaberocohin nihacache.

⁶ Nitohaneinte le cachanichaachene rai aca jerihane rijijieein tenaa jerihane jaancuru rai, lauri lauri canaacha ichaneni ichana nainena jaanu teein ne Cana Coaunera. Aihane jaun, rai nere beraneen cana letoaa Cana Coaunerane esenetaacachene rijijieein coitucuhin ichacaachenete ne.

⁷ Leeochoauru coroatajanera neein nihachene coina, cana teein niha Cana Coaunerane, jerecuruhane rijijieein acaauru coroatajanichaachenete ne. Jana chunocoha, cacha relaeraneen nihane coina aca tiha Cana Coaunerane, leeochoa ichana coacuelanaala acaacha ichamiin.

⁸ Jerichanejeein chu, chunocoha cacha suujua anihoeraneen nihane coina tenojoinihane cacha suujua anihoeraneen neeine leeochoa ichana coacuelanaala. Chunocoha cha teein niha leeochoauru raine, chunaelanaala teine. Jana chunocoha cacha letoeraneen nihane, coujuriu rai namihaneoneen nihane coitucuhin ichamiin. Cairicheihuru rai cha teeichene, tonajelanaala rachoojoein teeuche.

Naaonjoainte caohachae ichaoha Jesocurisito ranojoneen nenaane

⁹ Ita que asilanaala jiniiquiin ita suujua rijijieein ita belain neein, itolere baaso ichana coacuelanaala caohacha nejesinaacha ichacuche.

¹⁰ Jesocurisito aina cuaain ita nejeraneen neeichene coitucuhin, jiniiquiin ita belain ita suujua rijijieein coacuhin, itaque inara suujua acatein ichaaoche.

¹¹ Nelararajiaain coiintelanaala corajeein inara suujua aina cuaritaain Cana Coaunera jerenohin ichacuche.

¹² Rachoojoein neeuche nii inaraacha cohajei coreniha. Chaen laraajiin neein necairichanaa abaantaain itolere bana Cana Coaunera bajaebajajeein ichaaoche.

¹³ Cha latein neeuruha Cana Coaunera cachaneein nenacaaaurune, inara raajjenihane cha latera rijijieein acaauru coroatajanecuche. Inara rene turuhin niha cachane, raotojoein cotijiaain raauche.

¹⁴ Inara rerohecaeraauru rai caohacha ichacuche. Jiaonriha, “Coaraain nainamiin,” naain acaauru que ereeichene.

¹⁵ Rachoojoenacaauru aina rachoojoein, inaderaain chananacaauru aina inaderaain chanaauche.

¹⁶ Ita rijijieein coacuhin ichaaoche. Jiaonriha chuni amurijiriin nena coacuhin neeichene. Cairichaaerinojoneein ichaonacaauru rijijieein ichaaoche. Jiaonriha leeochoauru amurijiriin cha coitucueraneein nena coauquichene.

¹⁷ Jiaonriha chuni inara rai baaso ichaain nihane, inara netonai rai baaso ichana coacuhi nihache. Nitohanena coacuelanaala satiin notaracae, caohacha nejesina ichajeein ichaaoche.

¹⁸ Atiin leeochoauru aina jiniiquiin raotojoein acaauru cotainaa coacuelanaala ichaaoche.

¹⁹ Canejeraauru, jiaonriha inara cairichaera cairichanaa coacuhin neeichene, Cana Coaunera, baaso ichaeraauru ichanohin coitucuhin casetecarichaaaine jaun. Nii cointate rai Quiricha inoansi cuhane:

“Canune baaso icharaauru coitucuhin casetecain, caohacha icharaauru coretereunni,”

naain aite Cana Coaunera.

²⁰ Aihane jaun iicha cotaairii mijitihane coroaateeu. Jana cocoirihane acau que cocoaerateeu. Aihute nocoejeein aonamiin.

²¹ Jiaonriha baaso nejesina coacuhin jeriha inara suujuane rijitojoein neeichene. Nitohanein baaso ichaelanaala caohacha nejesina ichajeein baaso amuritooche.

13

¹ Satiin cocoainanohineein niha cocoainacaine jaun, satiin rai nere tonoraain aca jerihane rijijieein neeuche. Nihei chuni cocoainanacai, Cana Coaunera tenojoinelanaala nei. Satiin cocoainanacaihurite Cana Coaunera tenojoineein cocoainanohineein neeure.

² Nii jaunte chunocoha cocoainanacai ere tonoraelanaala nei, Cana Coaunera jerenohin tonoraenihane jaun aicheein. Chaen techu caseteco coaracurureein, nii nere tonoraauruhi,

³ caohacha icharaauru casetecaelanaala, baaso icharaauruhacha casetecaranein niha cocoainanacaine jaun. Aihane jaun ii casetecaa cocoainanacaine coasiinne, baaso ichana coacuelanaala caohachaaain neeute, esinae rauhijiriin caohachaaain neeine coaramiin cocoainanacaihuri,

⁴ acaauru jeriha Cana Coaunerane rijijieein, ii rai caohacha ichacuruhane coina neeuruhane jaun. Nete laen baaso ichaain neeine, cocoainanacai coasiinne ne, esinae rauhijiriin baaso ichara casetecaane coina tein niha Cana Coaunerane jaun.

⁵ Nii jaunte jeriha cocoainanacaine rijijieein nere tonoraain ichaohacachene caohachae. Coatiha cana casetecaane coasihacha nihei. Caohachaaain cana suujua coaraain ichaohacachene cointate aihacache.

⁶ Nitohanihane jaunte cocoainanacaihuri rai coriqui tein neeiche, Cana Coaunera jerenohineein leinjiin rai namihaneecha ichajeein neeuruhane jaun.

⁷ Le cachaauru naineein, inara caje acaaruhacha raaeni teeuche. Niha chatohanei inaraacha coretenenine rai coretecuche. Niha chatohanei, cobiereno rai inaraacha coreteneni *impoestone* coretecuche. Niha cacha inara suujua acatequichene jaaneeine que inara suujua acatecuche. Niha cacha inaraacha belainenine belaihu.

⁸ Jiaonrihachu chuni que nerebetein neeichene. Nete laen jiniiquiin ita belaaichene caohachae. Chunocoha namute cacha belaa inchoaite, aitoa Cana Coaunera rai rauhine rijijiein, inae ichaohane jaun aicheein.

⁹ Cana Coaunera rai rauhi cuhanete, “Jiaonriha ii sinijieranelanaala nena ene aina ichaojeraquiin neeine. Jiaonrihachu sonajaain jaohine. Jiaonrihachu asijiauhine. Jiaonrihachu chamute cacha rucuhete, rai nirihuru, rai sinijera, naaonjoaaihunri jereein neeine,” naain ne laenanohiheein. Nete satiin nii naitoonjoan coitucuhin nihacachene coina: “Ii raajenihane ijiabereeo belaa ine rijitojoein chamute cacha belaihu,” naain ne laenanohiheein.

¹⁰ Aihane jaun namute cacha belaa inchoai, coatiha nainihe baaso icha namute cacha raine. Nitohaneein jiniiquiin ita belaa in nihacachenete, satiin aitoa nii rauhine rijijiein ichaohacachene jaun airichaacheein.

¹¹ Satiin sininaa rijijiein ichaohacachene caje nocohin cana ichao coaraain coitucuhin ichaohacachene cojoanonaa que turuhane que nainacaachenete caohachae, inae jauriaanejeein cana rai beratenojoi nihane jana esenetaacachene bana amuritoheriin inae ichuunejeeonriha ichoteratenojoein nerichaacheeinne jaun.

¹² Inae satonohelalajiha caa nocohenaanau ichaonaa rijijiein ichaohacachene jaan janonaa. Inae turuhelalajiha nii ena nena janonaa canaacha cohajeine jaun, nocohenaanau nena rijijiein baasohacha ichajein ichaohacachene janeein coujurihu Cana Coaunera cachaneein nena tocohanein nihacachene coarateein nihacachenete caohachae. Charijiein teeinti letona jatoraa in ne sondaro, rai curuaanaa aitoonjoan ichaane coina. Nii rijijiein techu cana netonai jatoraa in nihacache, Cana Coaunera aitoonjoan ichacaache chuni que asilanaala satiin notaracaene coina.

¹³ Aihane jaun caohacha nejesina ichacaachene coaracuruha cachaaurune coina, nainihaacache joaenreein ene jereein, ajetoritiin enaacha joaenreein cha ichaain, niheichu canamute cacha cotaairiin coaraain, canamute cacha que necoelaain, naaonjoaain nena nainihaacache.

¹⁴ Aihane jaun nitohaneein nena coacuelanaala, coujuriu Cana Curuaanaa Jesocurisito cachaneein neeichene coarateein laraajiin neeuche, joaereen cacha rijijiein inara suujua letono tonoraelanaala.

14

Jiaonriha inara nejera ichao que ereeichene.

¹ Inara rene turuhin niha cana nejera canaacha esenetai aina ijilanaala nenaane, rai tonaain erena coacuelanaala raotojoein raauche.

² Coaracuche nachuhinti tabaauru itolere lenone que ita rijijiein lenonein neeuruhane. Jana tabaauru ijilanaala nena, iniho quilanaala jasisichuruhacha que lenoneine.

³ Aihane jaun, itolere lenone que lenonein nenacaauru, nainihe nii itolere lenone que lenonena nainelanaala nenacaauru que ereein neeuruhane. Jerichanejeeinchu nainihe, nii itolere lenone que lenonein nena que erena nainihe nii itolere lenone que lenonelanaala nena, Cana Coaunera acaantonai raain nihalune jaun.

⁴ Aihane jaun chaneena neei ii, leecha rai niicha latei tera que baaso ichaa been que ereein neeine coina. Nii acaauru letoeraneein nena Cana Coauneraachate baaso ichaain aihurenihane, caohacha ichaa aihuruhane coitucureein. Nete itolereneein caohachaaain raotojoein neeurureein, Cana Curuaanaa raotojoein neeuruhane coina icharaneein nihane jaun.

⁵ Niha coaiten tabaauru, jataain leeochoaauru janonaa amuritoheriin nelateineein lejanohane coaraauru. Jana tabaaurute satiin janonaa ita rijjijeein nelatihane que aitocure. Nii jaunte lecachanichaachene, canaacha esenetai coitucuhin esenetaacachene caohachae.

⁶ Leeochoaauru janonaa bana amuritoheriin le janonaa coaraain, bana Cana Coaunera coroaena jerihane, nii janonaa bana coroaemiin. Jana Cana Coaunera rai caohacha ichaa itolere lenone que lenoneein nena jerihane, itolere lenone que lenoneein Cana Coaunera coroaemiin. Jerichanejeeinchu Cana Coaunera rai caohacha ichaa itolere lenonecuru que lenonena nainihe-ichuru, quilanaala neein Cana Coaunera coroaemiin.

⁷ Coatiha cana jerichaachene jaun ichaohin, ohin, naaonjoaain nihaacache.

⁸ Nii rijjijeein techu ohin, ichaohin, naaonjoaain nihacachene nihanatiin Cana Coaunera raneein nihacache.

⁹ Nii coinata ohin, o caje ichanaain, naaonjoaelu Jesocurisito, ichaonacaauru, onacaauru, naaonjoaainunri Curuaanaanein nihane coina.

¹⁰ Chanuna jana chaen nitohanihane saijjееin, ii nejera ichao que ereein rai necoeje chanuhin neei, Cana Coaunera acatiha satiin tururichaacheein aca canaacha ichai coitucuhin rucuherrichaaaine saijjееin.

¹¹ Nitohanerichaaaine quete:

“Canu ichao coreniha esinae rauhijiriin airichaaanne quene aitoreeunni. Satiin cachaaurute canu acatiha neseonriaain canu nichaanune coitucuhin Cana Coaunera coroaecurureein,”
naa Cana Curuaanaane ne laenanohineein Cana Coaunera Quiricha Inoaensi cuhane ne.

¹² Nitohaneente le cachanichaachene, cana raajenihane canaacha ichai berichaacheein Cana Coaunera rai.

Jiaonriha inara nejera ichao lacuroaaichene.

¹³ Aihane jaun inae nainihaacache cana nejeraneein nenacaauru que baasoneein ereein, chatohanei ichaain, naaonjoaain nena nainihaacache. Chatohanei ichana coacuelanaala neeichenete caohachae, nabana esenetaa cana nejerane lacuroaaichene esenetaane jianihane coataa.

¹⁴ Canune esinae rauhijiriin Jesocurisito esenetaeraneein aitoon. Nihei chuni lenone, calanineein quichaenihane coina coaunanojoi. Nete lenone tabaauru, leeochoaauru cachaauru rai lenoneneein nene.

¹⁵ Niheichu nainiheeii quinaa inaelanaala nena ii nejera notaracaae rai baaso ichara tochaneein quiine. Ii lenonecha coreniha nitajeein niha ii nejera, coreniha netonai ohin nihalu Jesocurisitone saijjееine coataa. Nitohaneein neeine coatiha chamute cacha belaaaine coaraatiha airiheeini.

¹⁶ Aihane jaun itolere lenone que lenonena naineein neeichene jaan aina cuaain nainiheeiche baasoneein inara que ereein neeuruha cachaaurune jaanu ichaain neeichene.

¹⁷ Jeriha Cana Coaunerane rijjijееin rai Cojoanonaa que ichaonaa jerichaachene, coatiha joaenreein lenone que lenoneein nihacane latihei. Nete laen esinae rauhijiriin baaso ichaelanaala rai Suujue aina cuaain rachoojoein ichaohin, raotojoein nihacachene caohachae.

¹⁸ Nitohaneein ichaohin Jesocurisitohacha jerei ichaa cachanete laen rautatiin coarae Cana Coaunera. Cachaauru nihanatiinte esinae rauhijiriin caohacha ichaane coaracurureein.

¹⁹ Aihane jaun, atiin ita aina raotojoein ichaohin nihacachene jaanuhacha ichacaachenete caohachae. Nii banate laen esinae rauhijiriin, jiniiquiin ita coroatajanein, jeriha Cana Coaunera Suujuene rijijiein nerichaachein.

²⁰ Nainihe lenonecha coreniha Cana Coaunera ichanohin itajeein nihacachene. Esinae rauhijiriinte niqui, satiin lenonecuru lenone caohachaneein neeure. Nete caohachaene que lenonelanaala nenacaauru notaracae que lenoneein acaauru suujua lacuroaera tocohaneein nihacachene.

²¹ Nii jaunte caohachaene, iniho leeochoaauru quinojoinelanaala nena quuin, bino cohin, naaonjoaain nihacachene. Niheichu leeochoaauru suujua lacuroaera tocohaneein nainihe joaenreein chachanaa nainihaacache.

²² Aihane jaun ii joaereen lenone que lenoneeine, Cana Coaunera notaraacaecha que lenoneeu. Rachoojoein neeine suujua cuhane nocoatelanaala joaenreen lenone que lenoneein nena.

²³ Nete laen inae raotojoein quinaa naihenihane coituhane saiijeein que lenoneein nei, aca nii ujuaihonnein ne, niicha quiinelanaala nenaaniane coitucuhane saiijeein quihane jaun. Nii jaunte inae canaacha ichana nainihe ichacaa raotojoein coitucuhane saiijeeine, osa que nesaruha aihaca.

15

Ti rainuhacha que caohacha ichana coacuelaanaala chamute cache rai caohacha ichaau.

¹ Inae cana, jeriha Jesocurisitone rijijiein laraajiin neinichaachene, nii ena nunuhetein sacuhajeraauruhacha ichai que tonaain erenaa nainihaacache. Atiin acaauruhacha ichai rautaenihacachene nihanatiin abaantacachenete ne.

² Satiin canate, canamute cachaauru rai caohachanu que cha ichaain nihacachene caohachae, caa canaacha esenetai aina iijiein sacuhajeein ichaaoruhane coina.

³ Coaracuchenachuhinti Jesocurisito netonai, aca jerihane rijijiein nena nainenihane jaun: “Ti necoeje chanuureraauru coreenranihane canu caseteco coaraaun,” naain que aitiin laenanohinihane nainaalu, rai suujua letono rijijiein nena coacuelanaalane.

⁴ Satiin Quiricha Inoaensi cuhane laenanohinein nenaate, cana suujua ateraanu que laenanohinein nelu, itolere bana jianelanaala, cairichaojoaain cana coaraane aina cuaain canaacha cohajei ranaa nainichaachene coina.

⁵ Nii Cana Coaunera itolere bana cairichaojoaain cana coara, inara coroatajanemiin. Cana relaalu Jesocurisitone rijijiein

⁶ jiniiquiin ita belaaain rachoojoein Cana Coaunera corojeein ichaoche, jeriha Cana Coaunera Cana Curuaanaa Jesocurisito Inacanein nenaane rijijiein neeichene coina.

Jorioniheichuru rai benojiniha Jesocurisitone que erenaa

⁷ Aihane jaun Cana Coaunera rai caohachanu que inara raain nihalu Jesocurisitone rijijiein, inara netonai jiniiquiin raotojoein ita raain neeuche.

⁸ Esinaena aitoreeunni inara rai. Inae cana foeratera inoaensihuru rai, nitohaneein ichaane coina aitosihalu Cana Coaunerane nainaane coinete, Jorioocuru nichaanune rai nelatihane coina turuhin nelu Jesocurisito, caje

esinae rauhijiriin nohanelanaala tihane coina, naitoonjoan ichaa Cana Coaunerane coaracuruha cachaurune coina.

⁹ Chaen techu Jorioniheichuru netonai, aca Cana Coauneraneein nihane jaun, cairichaaajoaain acauru netonai coaraane coitucuhin, Acaneein nihane coroaecururichaaaine coitucueratihane coinane maajeein turuhin nelu. Nii ajinihate nitohanerichaaaine que:

“Nitohanei ichaaaine corenihane lauri lauri nenacauru cachauru aina neein-
iineein neeine corojeein nenatereeeunni,”
naain laenanohineein ne Quiricha Inoaensi cuhane.

¹⁰ Quiricha Inoaensi cuhane techu coaiten:

“Cana Coaunera cachaneein nenacauru aina jiniiquiin rachojeeuche lauri lauri nenacauru cachauru,”
naain ne laenanohineein.

¹¹ Rai Quiricha Inoaensi cuhane techu coaiten:

“Lauri lauri neiniquichene Cana Coaunera cachaneein nenacauru aina jiniiquiin
Cana Coaunera coroaecuche,”
naain ne laenanohineein.

¹² Isaihasi netonai techu:

“Isaihasi caje nefoeratenaa-
Israelitacuru curuaanaa neein nena-
Rabiri cajete
ocooreein leinjiin Curuaanaa,
Israelitanelanaala nenacaurune maajeein
curuaanaa neein nihane
acaacha que jaaequiin neeuruhane coina,”
naain laenaclu.

¹³ Canaacha cohajei teraneein nena Cana Coaunera, Aca acaneein nihane esenetaeraniquichene rai, raotojoein rachojoeein jiniiquiin neeichene jaanu teein, inara aina niicha ichana nainei ichaa rai Suujuene coina ichaminte, leinjiin acaacha cohajeein neeiche.

¹⁴ Canejeraauru, saain inara leeochoauru belaaain ichaohin, itolere coitucuhin, jiniinquiin ita suujuatenaa coitucuhin ichaohichene coitucuhanu.

¹⁵⁻¹⁶ Nena laen caa quiricha inara rai canuhacha laenai cuhane inara que asilanaala inara rai aitoon, nabana baitequichene chatohanei ichaquichene coataa. Nitohaneein Jorioniheichuru rai caohacha ichaa Jesocurisitone beebejihanune coinane, canu rai caohacha ichaane coina canu raain nelu Cana Coaunera. Nii jaaunne Cana Coaunera beratenojoi ichoteratenojineein neeururichaaanne beebejeeun. Nii canuhacha beebejei esenetaauruha Jorioniheichurune, Cana Coaunera rai iniho mocohin teeuruha saseredotecuru Jorionei nenacaurune rijijeein, Cana Coaunera rai, jeriha rai Suujuene rijijeein couluunojineein Jorioniheichuru tihanune coina.

¹⁷ Coujuriu Jesocurisito letononeein nena tocohanein, Cana Coaunera jerenohi ichaain nihanune jaunne raotojoeun.

¹⁸ Nii jaunne Jorioniheichuru relaaain nihanune jeriha Cana Coaunerane rijijeein neeuru coina, canu relaaain nihalu Jesocurisitone jaan caje cuaain, leeocheaneein cuaain Jorioniheichuru relanaa coacueneen. Niine ichaun acauru rai ereerejeein, acauru aina neein canu ichao que acauru nota-
jaain,

¹⁹ cojoelanaacojoai ichana nainichaaunne jaan aina cuaain, Cana Coaunera Suujue aina cuaain, naonjoaain. Nitohaneene cana ichoterateraneein niha Jesocurisitone beebejihanune nainaaun jataain

caohatiin, Jerosaleeun caje nunuhetein itolere sacutaain Iliria batane que tiaaajoaain.

²⁰ Nitohaneeine chabana turuureniha leeochoaurune jaaunru cuhecujueein chabana aonaeraeniha Jesocurisito que erenaane jaaunru Jesocurisito beebejeeun, nabana leeochoauru amihaneeona jaaunru turuhin, acaauru amihaneeo rerohecaanune coataa.

²¹ Nitohanei ichana coacuelanaalane,
 “Chabana que erenaane
 aonaelanaala nenacaaurute,
 inae aca Acanihane coaracurureein.
 Chabana aonaelaanaala nenacaaurute,
 aonaain coitucuha cuurureein,”
 naain laenanohineein niha Cana Coaunera Quiricha cuhanena rijijieein ichaun.

Romau cunaa coaauca Faborone

²² Jaiti nii ichajihanune jaaunne, araai saain inara coaraa unaa coaaucaanne nihanatiin nainesineeun.

²³ Nene laen inae ena canu amihaneeo nainaaun, nii canuhacha beebejei atane sacutaainchurune jaun, inae inara coaraa unaa jereeun araai jaanacai baiha.

²⁴ Nii jaunne Españau cuhanune ucuaetoha, cuujihataain inara rene bedaenereeeuni, bajaanachuhinti aineeun. Nene laen atiin, inae nainaaun inara rene bedainichaaune baiha, jelai caje amuhanune coina canu coroatajaniquichene jereeun.

²⁵ Nene jaiti ena Jerosaleeun cureeunni, ecu nenacaauru coroatajaniha leeochoauru cana nejeraauru taojiai tihanu acaauru raine coina.

²⁶ Masedoniau nenacaauru, Acaihau nenacaauru, naaonjoainurite suujua caje coauneein, Jerosaleeun cairicheinejeein nenacaauru coroatajaniha letoaauruhane coina, niicha letoaenihunru taojiaaure. Nitohaneeinte rai suujua caje coauneein coacuhin, jataain caohacha ichacure.

²⁷ Charijieein teeinti Jorionecurenihane saijieein, acaauru que Jesocurisito coitucuerateeurelu, Jorioocuru Jesocurisito esenetaeraneein nenacaauru, nii rijijieeinte Jorioniheichuru netonai, Jesocurisito esenetaeraneein nenacaauru Jorioocuru coroatajanecure, acaauruhacha sirii taojiaain letoaain.

²⁸ Nii jaunne inae nii leeochoauru coroatajaniha acaauruhacha taojiai amaain tihanune baihane laen, Españau cureeunni. Nii ucuaetohane laen cuujihataain inara rene bedaenereeeunni.

²⁹ Inara rene bedaenichaaune, cana coroatajanerichaaun jelai amuritoheriin Jesocurisitone coitucuhanu.

³⁰ Inara raine aitoreeunicha canejeraauru. Atiin Jesocurisito aina cana belaiha cana rai Cana Coaunera Suujue tenojoi coreniha, caohachaaun cuha canu amihaneeone coina, canu rai atiin Cana Coaunera bajaauhete,

³¹ canu que chachana nainecureneeine Jodea nenacaauru Cana Coaunera coitucuhichuru. Chaen Jerosaleen turuhanune raotojoeein canu ranaa nainecuruha ecu nenacaauru cana nejeraaurune coina.

³² Jeriha Cana Coauneranena inara rene turuhin bedaenereeeunni, inara coaraain rachoojoeein ecu inara aina neein nebetacaanune coina.

³³ Raotojoeein nihacachene teraneein nena Cana Coaunera, inara coroatajanemiim. Nitohanemiin.

16

Arajii cachaauru coaauca Faboro.

¹ Jesocurisito rai iclesia neein nenacaauruhacha latei que acaauru coroatajaneraneein Cencrea nenaalu- cana nejeraneein ene neein nena- Febe quene inara rai aitoreeunni,

² coujurihu Jesocurisito esenetaeraneein nena tocohaneein, inara rene turuhane raotojoein Jesocurisito coreniha raain, satiin niicha latei que coroatajaneguichene coina. Acate leeochoaauru coroatajaneein canune maa- jeein coroatajanelu.

³ Canu rai Jesocurisito tenojoi amihanenaa que canu coroatajanera neein nenacaaurulu- Aquila, Firisila, naaonjoainuri coaaucaunne beeuche acaauru rai.

⁴ Acaaurute canu coreniha nichao itajerateeuruhane rai neeurelu, canu sohin canu jaonaa jerecuruhane bana. Nii jaun coatiha canuhacha acaauru coaauhaaun, satiin Jesocurisito rai iclesianein nenacaauru- Jorioniheichu- rute acaauru coreniha Cana Coaunera bajanajaaocure.

⁵ Jerichanetojoeinchu Aquila, Firisila, naaonjoainunri loreri asaae ne- taojianacaauru canejeraauru coaaucaune beeuche acaauru rai. Jataain canuhacha belai- Efeneto coaaucaune beeuche. Acate jauriaanejeein Asia batane que Jesocurisito esenetaera neein nelu.

⁶ Taolu carajaain inara jana neein, inara coroatajaneraneein nena Mar- iha netonai coaaucaune beeuche.

⁷ Chaen canu araichuru canu aina jiniiquiin caresero cuhane nenacaaurulu- Andronico, Joniasi, naaonjoainuri rai acaauru coaaucaune beeuche. Acaaurute afosotooru que caohacha cachanecuruhane coarateein, canu ajiniha Jesocurisito esenetaeraneein neeurelu.

⁸ Jesocurisito coreniha jataain canuhacha belainein nena- Ampliato rai coaaucaune beeuche.

⁹ Chaen canu rai Jesocurisito tenojoi amihanenaa que canu coroatajaner- aneein nena- Orobano, canuhacha belai Estaquis, naaonjoainunri coau- caunne beeuche acaauru rai.

¹⁰ Jesocurisito esenetaeraneein nihane jaun, mainajeein coujunojoein nenaalu- Apeles netonai coacuhin, Aristobolo aina rai naraichuru coau- caune beeuche acaauru rai.

¹¹ Chaen canu araai Erodion, nii baiha Narsiso aina nejeraauru Jesocurisito esenetaeraneein nenacaauru, naaonjoainuri coaaucaune beeuche acaauru rai.

¹² Jerichanejeeinchu Jesocurisito icharatenohi icharaneein nenacaauru- Tirifena, chaen Tirifosa, naaonjoainuri rai acaauru coaaucaune beeuche.

Chaen cana nejera, Jesocurisito coreniha- cana bainein nena- Persida- nii mainajeein Jesocurisito tenojoi amihanenaa icharanein nenaalu rai netonai coaaucaune beeuche.

¹³ Rofo rai netonai coaaucaune beeuche. Acate leeochoaauru amurito- heriin Jesocurisito esenetaeraneein nihane coarate.

Chaen rai nebate canu neba rijijeein cacoelaichanein nelu.

¹⁴ Chaen Asiincrito, Fleconte, Eremesi, Patrobas, Eremasi naaonjoainuri, chaen acaauru aina nenacaauru canejeraauru netonai rai acaauru coau- caune beeuche.

¹⁵ Chaen Filologo, Jolia, Nereo aina rai bai Olimpias, naaonjoainunri rai acaauru coaaucaune beein, canaacha esenetai coreniha canejeraauru rai netonai acaauru coaaucaune beeuche.

¹⁶ Jiniiquiin raotojoein ita rai ereein neeuche, ita nejeraneein nenea rijijeein. Satiin Jesocurisito esenetaain rai cachaneein nenacaauru netonainte inara coaacuruhane berateeure inara rai.

¹⁷ Inara canejera neeichene raine aitoreeunni, atiin nii jelai leeochoaauru lerueraneein- inara amihaneoo lacuroaeraneein nenacaauru coaraain, acaauru que nainaaichahichene coina. Nitohanei icharate relanojoneein neeichelune jaan ichaquichene caohateraneein aicheein. Aihane jaun jiaonriha acaauru rohan neeichene.

¹⁸ Jesocurisitohacha jerei ichana coacuelanaalate nechu acaauru jerecuruhane rijijeein- raihunhacha que chachaain neeure. Chaentechu enaacha cacha coritana inatiin aihuruhane jaun, acaauru coitucuelanaala nenea cacha coritacure enaacha.

¹⁹ Satiinte Jesocurisitohacha jerei tonoraain ichahichene coitucuure. Nii jaunne jataain rachoojoeun inara coreniha. Aihane jaun baaso ichana coacuelanaala, itolere coitucueraneein neeichene coarateein caohacha nejesina ichacuche.

²⁰ Aihate inara tijia asaae jaoleneein niha nii baaso icharatera moconajaerane coina ichamiin raotojoein nihacachene teraneein nenea Cana Coaunera. Inara coroatajanemiin Cana Curuaanaa Jesocurisito.

²¹ Canu amihaneoo que cacorataaneraneein nenea- Timoteoo netonaite inara coacue. Chaen canu araachuru- Locio, Jason, Sosipater, naaonjoaihunri.

²² Canu caa Faboroacha laenaeratei quiricha laenara- Tersio nichaaunena canuhetonai cana Curuaanaa coreniha inara coacuun.

²³ Chaen caa nihanune jaan- loreri erora Caiho netonaite inara coacue. Acate rai loreri tee, satiin iclesianeein nenacaauru- turunacaauru nasaae netaojiaauruhane coina. Chaen caa nihacaanune jaan nese cocoaichacuru rai coriqui beraichaneein nenea- Erasto netonaite inara coacue. Chaen cana nejera Coarto netonaite inara coacue.

²⁴ Cana Curuaanaa Jesocurisito, satiin inara coroatajanemiin. Nitohaneine.

Raotojoein rachoojoein Cana Coaunera coroaecuche.

²⁵ Cana ichoterateraneein niha Jesocurisitone que inara relanaanune rijijeein, leeinjiin Acaacha jerihane rijijeein neeichene coina icharaneein nenea Cana Coaunera coroaecuche. Nii inara relaanulune jaante, chuni que coitucueratelanaala sirihane caje, cana que coitucuerate Cana Coaunera. Acate asinojoneein sirilu, jaiti cana rai chauratane coaunaenihane ajiniha caje coauneein Cana Coaunera.

²⁶ Nete laen, inae enene cana que coitucuerate nere bera inoaensihuru- *profetacuru* que, aca jerihane rijijeein bein laenaeratihalu Cana Coaunera chabana satonoelanaala nenaane rijijeein. Nii niicha ichaneni asinojoneein nenaate, satiin lauri lauri nenacaauru cachaauru que coitucuerate Cana Coaunera, esenetaain tonoraain neeuruhane coina.

²⁷ Leinjiin itolere coitucuhin nenea Cana Coaunera necaohacha coitucuhin coaracurumiin chabana satonoelanaala rai Calaohi Jesocurisito aina cuaain satiin cachaauru. Nitohanemiin.

Coriintoo nenacaauru rai Faborohacha letoai leinjiin

Chatohaneein neeiche Coriintoo neiniquichene.

¹ Canune Faboro neeun. Cana Coaunera jerenohi neeinne, Jesocurisito cocoinanohi afosoto neein neeun. Cana nejera Sosetenesi aina jiniiquiin neeinna

² caa quiricha laenacaanu. Satiin Coriinto neseu Cana Coaunera que banijiaineein rai iclesianeein nenacaauru cana nejeraauru raina, caa laenaain letoacaanu.

Satiin inarate Cana Curuaanaa Jesocurisito aina cuaain araai laurii caje ranojoineein neeichene saijieein, Cana Coaunera que banijiaineein le laurii caje nena rijijieein neeiche, itolere sacutaain Jesocurisito coroaeejin nenacaauru aina jiniiquiin.

³ Cana Coaunera, Cana Curuaanaa Jesocurisito, naaonjoainuri inara corootajanemiin raotojoein neeichene coina.

Jesocurisito aina cuaainte rausiaenjoinichaache.

⁴ Jesocurisito aina cuaain inara rausieca Cana Coaunerane corenihane, itolere bana coroaeeun.

⁵ Nii rai Calaohi Jesocurisito ere tonoraain esenetaaichene aina cuaainte, jataain inara corootajane Cana Coaunera, niicha jerenohin coitucuhin que ita rai raotojoein ereeichene coina.

⁶ Nitohanihane ainate, esinae rauhijiriin erenaa niha Curisito quene coitucuhin esenetaain rijijieein neeiche.

⁷ Nitohanihane jaun, inara rai lanarinaain caohacha ichaquichene coina inara rai Cana Coaunera tenojoin, ocooca uha Cana Curuaanaa Jesocurisitone coaraquichene que tiajoaain.

⁸ Inara berairichaaain Cana Coaunera satono que tiaain, inara suujua letono ichaelanaala neeichene coina, nabana turuha Cana Curuaanaa Jesocurisitone bana niha inara que tonaain ereine coataa.

⁹ Itolere banate, satiin naitoonjoa ichae Cana Coaunera. Acate inara cotijiae, jiniiquiin rai Calaohi Jesocurisito aina ichaohichene coina.

Ita caje nelerucuruha Jesocurisito ranojoinunrunne

¹⁰ Canejeraauru, Cana Curuaanaa Jesocurisito corenihane inara rai aitoon, atiin ita suujua rijitoejin nii leechaneein inara suujua cuaelanaala jiniiquiin raotojoein ichaohichene coina. Rachoojoein ichaaoche ita rijijieein coacuhin, ita rijitoejin abaantaain.

¹¹ Nejesinajeein ita cotaairiin neeichene coitucuhanu Clohe laurichuru cajene jaunna, caa inara rai aitoon.

¹² Chaen techu, inara aina nenacaauru tabaaauru, “Canune Faboro lauri caje neeun,” jana leochaaurute, “Canune Aforo lauri caje neeun” jana leochaaurute, “Canune laen Fedoro lauri caje neun” jana leochaaurute, “Canune laen Curisito lauri caje neeun,” naaure.

¹³ Chasiinna araai lauriin neleruhin niha Curisitone coalanaala niritiin ereriquiche. Coatihachu canu Faboro nichaaunne inara coreniha coroso que ohanulune coalanaala. Niheichu, Faboro nichaaunne coreniha baotisanojohi niheeiche.

¹⁴ Cana Coaunera coroaeejihanu, Curisifo, Caiho, naajoainunri baotisaanune baiha leochaauru cachaauru baotisaen nihanulune jaun.

¹⁵ Nitohanihane jaun nii chuni, Faboro nichaaunne laurinihane coreniha baotisanojohiniha nocoetiin erenaa nainihe.

¹⁶ Chaen nechu Esetefana lauri baotisaaunlu. Coatiha nii baiha chuni baotisaanune coitucuhaaun.

¹⁷ Coatiha cacha baotisaanune coina caletoaaailu Curisito. Raujiaaincha jianacoon nenea nainecururichain cachaaurune bihanune coinata caletoaelu. Coatiha amurijiriin cha coitucueraneein nihanune coina caletoaaailu. Nitohanihane saijieein cha coitucueraneein nenea rijijieein nere bihanune, cha que nelaterihe cana ichoteraneein nihane coina coroso que ohalu Curisitone.

Curisitote, niicha ichana naine aina niicha coitucuhi ichaa Cana Coaunera ne jaan ne.

¹⁸ Nii coroso que ohalu Jesocurisitone que erenaate aonacure nii cha que nelatihei rijijieein nii nitajeeuruhane coina nenacaauru coitucuhichuru. Nete laen cana rai jianacoon cacha mitaeraneein ne nii erenaa, jeelai Cana Coaunera ichanohineein.

¹⁹ Rai Quiricha Inoaensi cuhane:

“Itolere coitucuureraauru coitucunojoi itajeeinne, nainaan ichaauruha nainanacaaaurune jaan itajereunni,” naain bihalu Cana Coaunera.

²⁰ Inae cha que nelateein nedaauruhi itolere coitucuureraauru aina cacha relaaureraauru. Niheichu nelateein nedaauruhi, caa cana rai chauratane que nenacaauru itolere coitucuureraauru niha natiin. Satiin itolere coitucutoha nocoenacaaaurute, leinjiin aaso rijijieein ratiri Cana Coaunera.

²¹ Cana Coaunera niicha coitucui ichae, nabana nii niicha coitucui aina cuaain niicha tei ichaonaa coitucuhin nichotenaa nainecuruha nii coitucuhichurune coataa. Nitohanihane jaaunte, rai nere letoae, satiin esenetaain jeriha cachane jianacoon ichaonaa nainihane coina. Nete, nii nere esenetaaichuru, joaenreein nelatihei rijijieein aonacuruhane niha natiin, esinae rauhijiriin jianacoon cacha mitaeraneein ne.

²² Nitohanihane jaunte, cojoelanaacojoai coana jerecure Joriocuru nichaaunne. Jana Curiecocuru, cha coitucuuruhane jaanu ariiriichure.

²³ Nena canacaanu, jianacoon cacha mitaeranu que Cana Coaunera letono coroso que onaalu beebejihacaanu. Niite Joriocuru rai leijiin nererojocanaaneein acaauru tee. Jana Jorione lanaala nenacaaaurute, nechu joaenreein nelatihei rijijieein aonacure.

²⁴ Nete Cana Coaunera cotihanoichuru, Jorionein, Curieconein, naaonjoaain nihacachene niha natiin, nii letono Mesihasi Curisitote jeelai Cana Coaunera ichanohin ichaain, niicha coitucui coitucuhin nihane coitucuhacache.

²⁵ Cana Coaunera beratenojoin, joaereein nelatihei rijijieein coaraa cachane niha natiinte, satiin cachaacha coitucui amurijiriin nelate. Chaen techu Cana Coaunera icharatenohi, nelatelanaala coaraa cachane niha natiin, jataain cachaacha ichai amurijiriin, laraajiin mijiaineein nereein itolere bana.

²⁶ Canejeraauru, coroatajajeeincha inara tabaauru cha coitucuera rijijieein neeichene saijieein, jitariin inara cotijiaain niha Cana Coaunera que nainaan ichaaoche. Nii ichoae tacaain techu coroatajajeeincha inara tabaauru nelateinnein nenacaauru cachaauru lauri caje neein, coainanacainein, naaonjoainein neeichene saijieein jitariin inara rae Cana Coaunera. Nii que nainaan ichaaoche.

²⁷ Nitohanein itolere que nainaa nocoetonacaauru necoeje chanunaa jerenacaaunte, jaolecooruha nii nainanacaaaurune jaancuru cachaauru janiijiin

cotijiae Cana Coaunera. Chaen techu nii leeochoaauru amurijiriin nelate-nacaauru raelanaala, nii nelatelanaala acaauruhacha coaracuri cachaauru raain ne Cana Coaunera, acaauru necoeje chanunaa jerenacaaun.

²⁸ Nitohaneeinte jerenohinelanaala, coiintenojoneein, nelatelanaala, naaonjoaain cachaaauruhacha coarai cotijiaain ranajaain ne Cana Coaunera, nechu nii acaauruhacha itolere amurijiriin nelatiha nocoenacaauru que jaoleconaa jerenacaaun.

²⁹ Nitohaneein Cana Coaunera acatiha nihacachene jaun, nainihaacache leeochoaauru amurijiriin nihacachene coaratihacachene.

³⁰ Cana Coaunerate raajenhane inara raain ne, rai Calaohi Jesocurisito aina neeichene coina. Chaen techu nii rai Calaohi Curisito coreniha chabana canaacha coitucuhi coitucuhin, coreniha osa caje mituhin, cha juaihoneein nena caje ichoteratenojoneein, jelai tein que banijiaain raotojoein nena coina ichae Cana Coaunera.

³¹ Nitohanihane quete: “Caohachaaai cana raajenhane canaacha ichai coreniha necohasitaacachene. Cana Curanaacha ichanojoiincha coroaecaachenete laen caohachae,” nae Cana Coaunera Quiricha Inoaensi cuhane.

2

Coroso que atinanojoin Curisito beratenojoin

¹ Aonacuche canejeraauru. Inara rai Cana Coauneraacha ichaneni coitucueraelanaala nena que iriha uhanune bana coatih inaraacha coitucunaa nainihe que irinaaunlu.

² Nii inara aina nihanune bana, coatih leeochoa coacuhin que inara rai irihaaunlu, esinae rauhijiriin coroso que neein onaalu Jesocurisitohachane coacuhin que inara relaaunlu.

³ Chaen nechu inara rene turuhanune nunuheneein, joenreein cada chaque nelatihei rijijieein turuunlu.

⁴ Niheichu Cana Coaunera jerenohin que inara relaanune bana coatih canu esenetaaichene jerenacaaun nii aitocuruha nii itolere coitucuerane rijitiin ereein inara relahaunlu. Nena rai Suujue aina itolere ichana nainiha Cana Coauneraane jaan aina cuaain inara que jereratichaaune jaun nii aina esenetaaichelu.

⁵ Leinjiin Cana Coauneraacha ichanenu esenetaain que jaecohichene coinane, nitohaneein inara relanajacoon, nabana suujua caje rocohin cachaaauruhacha coitucunojoi que jaecohichene coataa.

Rai suujue aina cuaainte necoitucuherate Cana Coaunera

⁶ Nena laen inae acaauru suujua cuhane niicha esenetai aina iinacaauru rai jelai amuritoheriin canacaanu que Cana Coaunera coitucueratenojoi que irihacaanu. Coatih caa chauratane que nenacaauru cachaaauruhacha coitucui que nihei. Niheichu acaauru rai cocoainanacaihuri nitajerai nenacaauru coitucunojoneein nena que aitohaacaanu.

⁷ Acate caa cana rai chauratane coaunaane ajiniha, enene cana necoahachanu que niicha ichanenine que inae coausilu Cana Coaunera. Nii quene caa inara rai irihacaanu.

⁸ Nii coitucueraelanaala nena niicha ichanenu coausihalu Cana Coauneraane coitucuu renihane jaunte, coroso que tein nii cana rai caohacha icharaannu que letono atinaaurelu. Coitucuuruhane jananihane, coatih coroso que tein atinaaururiheilu caa chauratane que nenacaauru cocoainanacaihuri.

⁹ Nete Quiricha Inoaensi cuhane: “Cana Coaunerate

belaichaauru rai,
chabana coanojoinelanaala nenea
aonanojoinelanaala nenea,
naaonjoainuri ichaain
acaauru que banihateein rucujue.

Niheichu chuni,

‘Naaonjoanrichaain’ naain que coaaura,”

naain beratihalune nainaane coina ichae Cana Coaunera.

¹⁰ Nii niicha ichaneni, niicha coacuilute cana que coitucuerate, rai Suujue aina cuaain Cana Coaunera. Nii Cana Coaunera Suujuete, satiin niicha ichaneni coitucue, satiin suujua cuhane niicha coacune maajeein.

¹¹ Nihei chuni ita suujua coitucuna nainera. Leinjiin nii suujua cuhane nenea, rai suujuete naine cacha suujua coitucuhane. Nii rijjijeein techu nene chuni Cana Coaunera Suujua coitucuera. Acaihaniji rai Suujue rai suujuaacha cuane nenaachate rai suujua coitucue.

¹² Coatiha canacaanu, caa Cana Coaunera coitucuelanaala nenacaauru cachaauru rijjijeein Moconajaera suuje rahaacaanu. Acaihaniji Cana Coaunera Suujuene raacaanu, aina cuaain jataain cana belaitohane jaun, cana rai niicha tei coitucunojoin aonaain coitucuhin nihacachene coina.

¹³ Canacaanu relaa Cana Coaunera Suujuene jaan quene aitocaaanu. Coatiha canacaanu suujua cuhane canacaanuhacha coacuhi que aitohaacaanu. Nitohaneeinna Cana Coaunera Suujue beratenojoi bihacaanu, Cana Coaunera Suujue coitucuhin nenacaauru rai.

¹⁴ Nitohanihane jaunte, Cana Coaunera Suujue raenihane coina ichaonaa, nii Cana Coaunera Suujue jerenohi coitucuhin tonorana nainene, nii chaque relatihei rijjijeein aonaane jaun. Niheichu aonaane niha natiin coitucunaa nainihei, Cana Coaunera Suujue sirinihane jaun.

¹⁵ Nete laen Cana Coaunera Suujue siricha itolere coitucuhin coulurujuenaa nainereein. Nerinaain que tonaain que ereein aca coulurujuenaa nainera.

¹⁶ Nitohanihane coinata, “Nihei chuni suujua cuhane Cana Coauneraacha coacui coitucuera. Niheichu chuni suujuatenaa nainera,” nae rai Quiricha Inoaensi cuhane. Nete laen cana, coaauca Jesocurisitone rijjijeein coaaucaache.

3

Canacaanune Cana Coaunera letononeein ita amihaneeon coroatajaneraneein nihacaanu.

¹ Canejeraauru, nii jauriaanejeein inara relaa uhanune bana, coatiha Cana Coaunera Suujue letono rijjijeein inae ijiin ichaonacaauru cachaauru relaanune rijjijeein inara relanaa nainihaaunlu. Nii jaunna Cana Coaunera coitucuhichuru cachaauru rijjijeein ichaohichene jaun, Cana Coaunera Suujue letono rijjijeein inara relanaa naineneeunlu.

² Nitohaneeichene jaunte, caaintaelanaala inara relaanulune jana, tonoraanelanaala abaantana naineneeichelu. Niheichu enanetojoein nihanatiin tonorana nainiheeiche.

³ Aihuruha Cana Coaunera coitucuhichurune rijjijeein enanetojoein inara suujua coaraqichene jaunte, nii ita que necoelaain, ita que nererojoeaain, naajoaain neeiche, aihuruha satiin Cana Coaunera coitucuelanaala nenacaauru cachaaurune rijjijeein.

⁴ “Canune Faboroacha ere tonoraaun,” jana leeochoauru “Canune Aforoacha ere tonoraaun,” naain ereeichene jaunte, jaiti Cana Coaunera

coitucuelanaala nenacaauru cachaauru rijijieein ichaohichene jaun aitocoiche.

⁵ Coatiha canu Faboro nichaaunne chanihaaun. Niheichu cha nihei Aforo netonai. Canacaanune raujiaain Cana Coaunera letononeein, inara aina niicha ichaneni coitucuerateraneein canacaanu letoaa Cana Coaunerane rijijieein, niicha icharatenohin icharaneein nihacaanu.

⁶ Canune inara que Jesocurisito coitucuerateraneein neeun. Jana Aforote caohachaaain coitucuhichene coina que inara relaeraneein ne. Nete laen Cana Coaunera, nii aina cuaain chabana nitajenaachara ichaonaa teraneein ne inara rai.

⁷ Nitohanihane jaun, nii inara que coitucueratera nichaaunne, nii inara relaera aina chanein nihaacaanu. Cana Coaunera laen nii inara relaacaanune jaan aina ijiin ichaohichene coina icharaneein ne.

⁸ Nitoanihane jaun, canu inara que nii Cana Coauneraacha ichai cotucueratera nichaaunne, nii que inara relaera aina jiniiquiin ita rijiichaanu. Nete laen nii inara que niicha ichaneni coitucueratihacaanune cainareein Cana Coaunera.

⁹ Canacaanune Cana Coaunera letononeein canacaanu rai niicha tei amihanenaa que ita coroatajaneraneein nihacaanu. Inarate leinjiin ocoana aina leinjiin loreri rijijieein neeiche Cana Coaunera rai.

¹⁰ Jana canune, inara que amihanenaa nunuheteraneein neeun Cana Coaunera letononeein. Jana leeochoaurute, nii quicha banesijiatei bucutejeure. Nete, le cachanichaachene caohachaaain ichacaachene coaraain ichacaachene caohachae.

¹¹ Nihei chuni nainiheii nii banesijia quicha tenojoin coreein leeochoa tenaa nainera. Nii banesijia canuhacha teite Jesocurisito ne.

¹² Nii rai banesijia quicha temunojoin ichoaeete nainere, coata coreti, ajeri coreti, enuha, elele, jiarana nujua, naajoain caje nainecurure loreri ichacuruhane.

¹³ Nete, inae le cachanichaachene ichao cojuhin coaraa Cana Coaunerane cojoanonaa que turuhane bana, le cacha cachaauru amihaneeon inanacaa cureein. Nii banate, usi tabaineein ureein nii cana ichanaa cojuhin coaraane coina.

¹⁴ Chariji ichanaa teeinti mocohelanaala nii usi abaantae, nii icharate core raa cureein.

¹⁵ Jana mocoha nii niicha ichainete, nitajiha cureein rai namihaneeo. Jana nii que amihaneite, nii usi caje nichotereein cha colane.

¹⁶ Tana Cana Coaunera loreri neeichene jaun, inara suujue cuhane niha Cana Coaunera Suujuene coitucuhichene.

¹⁷ Nii Cana Coaunera loreri neeichene jaunte, osa que inara saruhin baasoneein inara teranihane, Cana Coaunera loreri aasaeca aicheein. Niite aca itajiha cureein Cana Coaunera, acaihaniji rai loreri neeichene saijieein inara ichao asaecane coreniha. Inarate nii rai loreri neeiche.

¹⁸ Coa inara raaje necoritaache Cana Coaunera coitucuhichuru rijijieein itolere coitucuha nocoetiin. Nitoaneein neeichene, nii baiteein enacoauneein Cana Coaunera coitucuhin neeuchete, esinae rauhijiriin cha coitucueraneein neeiche. Nii banate laen esinae rauhijiriin cha coitucueraneein neriquichein.

¹⁹ Nii quete, “Nii itolere coitucutoha nocoeuruhane jaan aina raajeni-hane necoritaauruha que jaoleconacaaurune coinatae ichae Cana Coaunera,” naain ne laenanohineein Cana Coaunera Quiricha Inoaensi cuhane.

²⁰ Chaen techu coaiten, “Nii itolere coitucutoha nocoenacaauru coauno-joite, nii cha que nelatenihane coitucue Cana Coaunera,” naain ne laenanohineein Cana Coaunera Quiricha Inoaensi cuhane.

²¹ Nitohanihane jaun chunocoha cacha, joenreein namute cacha rijjijeein ichaohane nainihe, raotojoein niha nocoetiin necohasitaane. Satiin itolere inaraacha lateite, inara rai teein ne Cana Coaunera. Aihana jaun, Cana Coauneraachate coroaena nainequiche, inara rai itolere teein nihane coreniha.

²² Canu, Aforo, cana rai chauratane, cana rai ichaonaa, caa ena nena, cabaiha neenihun, niichurute Cana Coaunera tenojoinee in neeure inara rai.

²³ Jana inarate Curisito rainequiche. Jana Curisitote Cana Coaunera raine.

4

Afosotooru amihaneeo.

¹ Cana Coaunera ichanohi coitucuheralanaala nena que Curisito letononeein rai cacha relaeraneein nihacaanune coitucuhichenete caohachae.

² Chaelai icharaanu que letononeein nihacanete, nii cana letoaera suujua rijjijeein nere tonoraain ichacaane caohachae, nere tonoraain nihacane coitucunaa nainiha nii cana letoaerane coina.

³ Nena laen baasoneein ichacaaunne coitucueralanaala canu que ereein neeiche cocoinanacaaihuri ainane nihanatiin, cha que tonajeneeun. Niheichu canu raajenihane nihanatiin baasoneein, caohachaaain, naajoaain ichacaaunne coitucunaa nainihaaun.

⁴ Nena, nii casuujua cuhane baaso ichaenihanune coaucaaanne, canu baaso ichacaaunne coitucunaa naineneeun. Cana Coaunerate laen, baaso ichaaain, caohacha ichaaain, naaonjoannune coitucuha cureein.

⁵ Aihana jaun, “Acate baaso ichae,” naain leeochoaauru que erena nainiheiche acaauru ichao coitucueralanaala. Jauriaanejeein turuha cana Curuaanaane cohacuche. Acate laen nainereein, jitariin nii suujua cuhane acaauruhacha coacuhi, acaauruhacha ichai, naaonjoainuri coitucuhane. Nii banate caohachaaain icharaauru lecachaauru coroaereein Cana Coaunera.

⁶ Canejeraauru, inara caohachanu quene caa inara rai Aforo, canu, naaonjoain nichaanune ichanohin que cuaain inara rai beeun, caje coauneein canacaanu ichanohi que coacuhin, rijjijeein ichaquichene coina. Nabana Quiricha cuhane aitothane edaa cuaain ichaquichene, nabana leeochoaauru amurijiriin cha coitucueraneein nena coacuhin, acaauru que jaolecohichene coataa.

⁷ Chariji inara rai leeochoaauru amurijiriin neeichene jaannu teein ne. Chariji inaraacha sirii, Cana Coaunera tenojoinelanaala siriquiche. Tana Cana Coaunera, inara rai itolere tihane coitucuhichene. Nii saijjeeinte inara raajenihane cha eruhera rijitiin inara necohasitaacha que neeiche.

⁸ Nitohaneechene jaunte, itolere inaraacha jerei siriin, itolere cacha curuaanaa *rey* niha nocoetiin, canacaanu latiha nocoeteneeiche. Bajiaanachuhinti esinae rauhijiriin *rey* esineneein neneeiche, inara caje canacaanuhacha latei bajaain, inaraacha sirii sirichaneein nihacaanu canacaanu netonaine coina.

⁹ Canacaanu afosotooru nichaanune raite, jataain leeochoaauru amurijiriin necairichanaa coaraain ohacaanune coina ichara tocoaneein canacaanu te Cana Coaunera. Chaen nech, satiin anjeraauru, cachaauru, naaonjoainuri notaracae nihacaanu, nii cairichei coaraain.

¹⁰ Curisito esenetaain niicha jerenohin tonoracaanune corenihane, aaso cha coitucuhi rijjijeein nihacaanu. Jana inarate, itolere Curisitoacha jerenohin coitucutoha nocoetiin neeiche. Chaen techu, joaereein nelatihei rijjijeein nihacaanune jana, inara itolere amurijiriin laraajia nocoetiin neeiche.

Nitohaneeichene jaunte, inara leeochoaauru aina jiniiquiin, canacaanu que jaolecohiche. Jana leeochoaurute, inara que suujua acatecure.

¹¹ Enanetojoeein mijitena, cocoiinina, cajione, naaonjoain que necairichaacaanune jianihacaanu. Nii canacaanu que jaolecooruhane ichoae tacaain techu, canacaanu que nererojoecaaure. Niheichu nii canacaanu nenaja niha natiin.

¹² Chaen nechu cotaecaanu canacaanu bijiicha que amihanejeein. Canacaanu cotaicha raine, caohachaain nihane coina irihacaanu. Chaen nechu canacaanu rohecaauruhane niha natiin abaantaacaanu.

¹³ Canacaanu rai baasoneei iriha cachanena, raotojoein tonoraacaanu. Nitohaneeinte caa cana rai chauratane que jaoleneein nena utoone rijijieein canacaanu coaraain, enanetojoein canacaanu que jaolecoore.

¹⁴ Coatihana inara necoeje chanuha aitiin laenahaan. Inara suujuatihane ichaan. Inara belaihanu canu calaohi rijijieein neeichene jaun.

¹⁵ Inara Jesocurisito ranojoneein neeichene relaeraneein neeuruha lechoonca oaraancanein niha natiin, coatihana acaauru inara inacanihei. Canune laen inara que, nii enene inaraacha esenetai Jesocurisito coitucuerateein, nii osa caje nichotiha cachane jaan ichaonaa, naaonjoain beranein inara inacanein neeun.

¹⁶ Nitohanihana jaunne inara rai aitoon, canu ichao rijijieein ichaohichene coina.

¹⁷ Nii ichaohanune rijijieein ichaohichene coinane, nii Cana Curuaanaa coreniha cacalabi- casuujua rijijieein nena Timoteo letoaan. Acate Jesocurisito esenetaeranein nihanune ichao rijijieein, Jesocurisito ranojohunru rene turuhanune jaanru inara relaanune coaquichene coina inara rai bereein.

¹⁸ Inara tabaaurute inae itolere coitucuha nocoetiin raotojoein neeure, inae inara rene nacoaunein tururichaaunine esenetaaurenihane jaun.

¹⁹ Nena Cana Curuaanaa jerihane enanocoojoa inara rene bedaeniha ureunni. Nii banane, nii itolere coitucutoha nocoenacaauru coareeunni, nii nelatecuruhane coaracaanne coina.

²⁰ Coatihana erenaacha nihei Cana Coaunera Cojoanonaa. Acate canacaanu cocoinae, itolere ichana nainein, itolere rucuhena nainichaanune jaannu teein.

²¹ Aihana jaun cha jeriquiche. Rauhijiriin inara casetecaa uhanunena jeriquiche. Ainihane jataain inara belaihanu inara coaraa uhanunena jeriquiche.

5

Baasoneein ichoai sitaauche inara caje.

¹ Leinjiin nii inara jana nena, rai inaca comasai- nebaene siriha rai comasaneinne coitucuhanu. Nitohanein ichaonaate, jataain coasinacai ne. Nii Cana Coaunera coitucuelanaala nenacaauru niha natiin, nitohanein ichaonaa nainecuruhi.

² Nii saijieeinte caohacha ichaa nocoetiin rachoojoeiche, bana nii baaso ichaquichene que coacuhin inaderaanaala. Aihana jaun inara jana nitohanein ichaoa cachane sitaauche.

³ Canu jaberoconeein inara aina nenihanune niha natiinne, canu sujua cuhane inara coaareeunni. Nii jaunna caa inara rai canu jaberoconeein netiin aitocaaunne rijitoein aitoon, canu Jesocurisito cocoinanohinein nii caitoonjoa tocohaneein baaso ichara casetecaaichene coina.

⁴ Ita taojiaachenena canu suujua cuhane inara coreniha Cana Coaunera bajareeunni, caohachaain inaraacha ichaneni ichaquichene coina. Chaen

techu Cana Curuaanaa Jesoso netonai ecu nicha ichana nainei letoareein, ecu inara aina nihane coina.

⁵ Nii jana laen, nii baasoneein ichaonaa cache teeuche Moconajaera rai, nitajiha rai jaberocone niha natiin, inae turuha Cana Curuaanaa Jesusone bana rai suujue nii caje nichotihane coina.

⁶ Nitohaneein neeichene jaun, nainiheiche caohacha ichaa nocoetiin ereeichene. Inarate, “Coerai curu cuhane jorerera tihacanete enaacha coerae,” naa erenaane coitucuhiche. Charijieein teeinti nii jorerera lomohe nii coaerai, nii rijijieein techu inara ichao aasaeraneein ne nii inara jana nena baaso ichara cache.

⁷ Aihana jaun charijieein teeinti jorerera jaohin, jorerera colane faan jaaure Fasocoo beseta bana quihuruhane coina. Nii rijijieein nii inara jana nena cache baso jaoche, nabana rai nichao baaso aina inara ichao asaecane coataa. Curisitote, carenero sooruhane rijijieein Fasocoo bana cana coreniha sohin jaaorelu, jianacoon nihacachene coina.

⁸ Charijieein teeinti baaso ichara cojunacaneein niha jorerera jaun, Fasocoo beseta bana nii jorerera colane ichanohi faan quihacache. Nii rijijieein techu nii jorerera colane ichanohin faan rijijieein, aihalu Jesocurisitone rijijieein, cana jana baaso sirilanaala ichaohacachene caohachae.

⁹ Nii leecha quiricha, inara rene canu letoanojoin cuhanena beeun inara rai, nabana namute quicha aina, leecha ene aina, canaanaihunru aina, naaonjoaainunri aina niicha jerei ichana jereein nenacaauru raain neeichene coataa. Nii rijijieein chu enecuru nihanatiin namute ene aina, leecha quicha aina, canaanainunru aina, naaonjoaainunri aina niicha jerei ichaai ichaonacaauru ranaa nainiheiche.

¹⁰ Coatiha nii Cana Coanera coitucuelanaala nenacaauru, namute quicha aina, leecha ene aina, canaanaihunru aina, naaonjoaainunri aina niicha jerei ichana jereein nenacaauru caje amuhichene coina aitohaaun, Chuni-jiun cuhichene niha natiin lanaenerichaa baaso icharaaurune jaun.

¹¹ Raujiaaine inara rai aitoon nabana nii Cana Coanera coitucuhin neeuhane saijieein, nii nejelau sinijeranelanaala nena aina ichaonacaauru, barioneein ichaonacaauru, nii ichanohineein nena coaneraacha esentaeraauru, casajenetiin, ajetoritiin, asijiauharitiin, naaonjoaain nenacaauru aina, “canejera,” naain acaauru rai ereein neeichene coataane aitoon. Jiaonriha Cana Coanera coitucuha nocoetocuruhane saijieein nitohaneein ichaonacaauru aina nelaurihaain lenonequichene.

¹²⁻¹³ Coatiha nii joenreein Cana Coanera coitucuelanaala nenacaauru, baaso ichacuruhane niha natiin acaauru rai ereein rucuhena nainihaaun canu. Cana Coanera telaen, nii baaso ichacuruhane coitucuhin, acaauru que niicha ichaneni coitucureein. Nete laen inara nainequiche, nii cana rijijieein Cana Coanera coitucuhin nenacaauru baaso ichacuruhane rucuhequichene caohachae. Aihana jaun, nii inara jana baasoneein ichaonaa cache sitaauche.

6

Jiaonriha nejesinajeein inara rai niha chatohanai rucuhenacaine Cana Coanera coitucuelanaala nena cocoinanacai rene cuhichene.

¹ Chunocoha inara rijijieein Cana Coanera coitucuera, inara rai baaso ichaane jana colurujuenaa jeriquichene, nainiheii nii Cana Coanera coitucuelanaala nenacaauru cocoinanacaihuri jaesiocuru rene coulurujueeichene. Raujiaainchate nainere Cana Coanera coitucuurera bichauheneeuru rai beeichene, caohachae acaauru coitucuhin rucuhacuruhane coina.

² Tana Cana Coaunera coitucuelanaala nenacaauru, baaso ichaain, caohacha ichaain, naaonjoaauruhane coitucuhin, rucuherrichacheein Cana Coaunera coitucueraneeine coitucuhichene. Nitohaneein Cana Coaunera coitucuhichuru ichanohin coitucuhin rucuherraneein nerichaacheeinne saijieinte, nii aansijiin laajoiri caaintaelanaala nenea rucuhena naineneeiche.

³ Tana Cana Coaunera letonocuru, anjeraaurune maajeein baaso ichaain, caohacha ichaain, naaonjoaauruhane coitucuhin rucuhena nainerichacheeine coitucuhichene.

⁴ Aihana jaun chanuna jana chaen jaiti cau nenea ichaonaa que ichao-hichene jana inara aina baaso ichaa inara rijijieein Cana Coaunera coitucuherrane, nii Cana Coaunera coitucuurera rai chanelanaala nenacaauru joesiocuru rai coulurujueein naaonjoaainche.

⁵ Nocojequichene jaan nuquene caa aitoon inara rai. Tana inara Cana Coaunera coreniha ita nejera nejesinaneeinne, ita rai baaso ichaain neeichene nihanatiin niha leinjiin inara jana rucuhena nainerane coitucuhichene.

⁶ Chaen techu nii ita nejera nejesinajeein ita cotaachene, nirijieein jianena coacuelanaala cocoainanacaaihuri- Cana Coaunera coitucuelanaala nenea rene amaain naaonjoaainche.

⁷ Nitohaneente, nejesinajeein ita rai aasaeriin baaso ichaquichene coreniha ita coulurujueein jataain banejelanaala baaso ichaquiche. Chanuna baaso ichaain ita coulurujueichene ajiniha, baaso icharanihane abaantaeneeiche. Chanuna coaraain inara basijiaauruhane abaantana naineneeiche.

⁸ Nete nii abaantana coacuelanaala, Cana Coaunera coitucuherrane nejesinanein ita basijiauhin naaonjoaainche.

⁹⁻¹⁰ Tana nitohaneein necha aansaneein nenacaauru, Cana Coaunera Cojoanona que nenea nainecurerichaaanne coitucuhichene. Nitohanihana jaun jiaonriha inara coritaauruha Cana Coaunera coitucuhichurune esentaaichene. Coatiha Cana Coaunera Cojoanona que neeururinaain namute quicha aina, leeoche ene aina, canaanainunru aina, naaonjoaainunri aina niicha jerei ichana jereein nenacaauru, nii rijijieenche enecuru nihanatiin namute ene aina, leeoche quicha aina, canaanainunru aina, naaonjoaainunri aina niicha jerei ichaai ichaonacaauru, namute cacha ichanohineein nenea coauneraniha niicha beauri belaichaauru, sinijeraocuruhane niha natiin leeoche ene aina ichaojeraquiin nenacaauru, namute quicha aina ichaonacaauru, asijiautooru, coriquiicha que coacuhin ichaonacaauru, ajetoriaacuru, namute cacha cairichaa casajenetiin ichaonacaauru, nii nechu namute cacha cairichanaa jerenacaun baasoneein suujuateeurerauru, naaonjoainurine coitucuhichene.

¹¹ Nii rijijieeinte nerejetocure inara tabaauru netonai. Nete inae enene nii caje couluunojoneein jianacoon neeiche, Cana Coaunera cachaneein. Chaen techu, inae nii ujuaihoneein neeichene caje, inae Cana Curuaanaa Jesocurisito, Cana Coaunera Suujue, naaonjoainuri coreniha jianacoon neeiche.

Suujua letono ichana nainiheiche cacha.

¹² Chaen techu, "Nainichaaun joenreein quicha jerei ichacaaunne," naain ereeiche. Esinae rauhijiriinte niqui aitocoiche, nete caohachaene satiin itolere joaereecha ichana jerichaane. Aihana jaun nainiheiche cana jaberoco amuritoeratihaca nii canaacha ichaai que ne.

¹³ Esinae rauhijiriinte niqui, "Itolere lenonete coaunanojoi ne, que lenoneein ichaohanune coina. Nii rijijieein techu jatoroaain ne, canu suri

jitariin canuhacha quii raane coina,” naain ereeiche. Nete inae ecu tihane bana, lenone, cana jaberoco, naaonjoain satonotereein Cana Coaunera.

Nii rijijieein techu cana sinijera ainaacha ichaohacachene coina cana coaunaain nelu Cana Coaunera. Coatiha joenreein cana sinijeranelanaala nenacaauru aina canaacha jerei ichaai ichaonaa coina nihein.

Nii jaun nainihaacache joenreein naosateein nihacachene.

¹⁴ Nitohanihane jaunte, Aca jerihane rijijieein tonoraain nenea, Cana Curuaanaa ichatiha O cajene rijijieein cana ichatiha cureein Cana Coaunera.

¹⁵ Tana nii nitohanihana jaun, Curisito jaberoco niha inara jaberocone coitucuhichene. Aihana jaun nainihe, Curisito jaberoco niha inara jaberocone jaun, leinjiin coriqui jeriha quicha aricha ene jaberoco rijijieein inara jaberoco teeichene. Nitohaneein jerihane inara jaberoco tenaa nainiheeiche.

¹⁶ Tana leinjiin ene cojoaeloroe aina, niicha jerei ichaa cachane, inae ita jaberoco que jaberocoha cachane coitucuhichene. Cana Coaunera Quiricha cuhane techu, “Ene aina ita raain niha cachanete, jiniquii ita jaberoco que jaberocooa rijijieein ichaaurureein” naain ne laenanohineein.

¹⁷ Nitohanihane jaunte Cana Coaunera coitucuhane, Cana Coaunera suujue aina suujue te catcha.

¹⁸ Nitoanihane jaun leeocho ene jereein coaraain, aina inaraacha jerei ichana coaauquichene jelai caje amuuche tonoraelanaala, nii rai sinijeranelanaala nenea ene aina naosatelanaala. Leeocha osa que neosatiha cachane niha natiin, coatiha laen rai jaberoco aasaehai. Nii comasainelanaala nenea ene aina niicha jerei ichaain niha cachanete laen, raajenihane rai jaberoco aasajeein naosatiha ai.

¹⁹ Tana inara jaberoco, Cana Coaunera tenojoin rai suujue nenaja nihane jaun, inara suujue cuhane ichaoha Cana Coaunera Suujuene coitucuhichene. Aihana jaun coatiha inara, inara raajenihane inara jaberoco eroraniheeiche.

²⁰ Cana Coaunera jataain coreein inara coreteein nihalune jaunte, acaihaniji raaichaneein neeiche. Aihana jaun naitoonjoan tonoraain niicha jerei ichaain neeichenete caohachae.

7

Nisinijerateein niha cachane que suujuatera

¹ Enane laen nii quiricha inaraacha letoai cuhane, canu caje inaraacha bajai bereeunni inara rai. Caohachariha niqui ene raelanaala niha quichane.

² Nete enaacha joareein ene aina niicha jerei ichana jeriha quichane jaun, le catcha catchaauru comasaihocane caohachae. Nitohanihane jaunte, enecuru netonai niha natiin caohachae nelanajaain neeuruhane.

³ Chaen techu jiniiquiin nii rai lana aina, ita ere tonoraain raotojoein jiniiquiin ita coiintelanaala neeuruhane caohachae.

⁴ Coatiha nii ene inae lanaocane raaje jaberoco eroranihei. Rai lanate rai jaberoco erora ne. Niheichu nii quicha niha natiin comasaihocane raaje jaberoco erora nihei. Rai comasaite rai jaberoco erora ne.

⁵ Aihana jaun nainihe inara sinijera aina ita coiinteein neeichene. Cana Coaunera bajanaa jeriquichenete laen jiniiquiin cosinacaaichene coina nainequiche inara sinijera rai beein, ita suujua rijitojoein coacuhin ichaquichene caohachae. Nii baihate naineriquiche coaiteen jiniiquiin raotojoein inaraacha jerei ichaquichene caohachae, nabana inara amuritoa moconajaerane osa que nesarucuichene coataa.

⁶ Coatiha inara letoahaaun necoansajiaaichene coina. Niheichu nii coatiha, “Coa necoansajiaache” nahaaun.

⁷ Raujiaainchane niqúi canu rijijieein neeichene jereeun. Nete Cana Coaunera tenojoineein nejelaunihacoaain ichaohacache, tabaauru leeochneein, naaonjoaain.

⁸ Ene colane nenacaauru, autanaauru, naaonjoainuri raine aitoon, niri-jieein sinijeraaona coacuelanaala neeuruha canu rijijieeinne coina.

⁹ Jana nichao berainaa nainecurenihane necoansajiaauruhine. Nii amuri-toeriinte caohachae sinijeraaocuruhane, nabana inacojoeein necairichaa-urhane coataa.

¹⁰ Inae sinijera aina nenacaauru raine laen aitoon, casuujua letononeein que airijiin, caa caitoonjoante Cana Curuaanaa aitoojoanne. Jiaonriha inae leesajeein nisinijerateein niha enene, nii rai lana jaonaa coacuhin nihane.

¹¹ Jana nii rai lana jaohin niha nii enene, jiaonriha nacoauneein leeo-cha quicha ranaa coaacane. Chaen techu naine nacoauneein nii quicha niicha joai rai ereein, ajetein cainaa nii enene caohachae. Nii rijijieein techu rai comasai jaonaa nainene quicha netonai.

¹² Caa caitoonjoa caje cuaainna laen casuujua caje rocohin inara rai aitoreeunni. Coatiha laen Cana Curuaanaa aitoonjoan nihei. Chunocoa cana nejeraauru inae sinijeraquiin neein Cana Curuaanaa esenetaera ni-hane jana nii ene Cana Curuaanaa esenetaelanaala nena niha nii enene, ainaacha ichaonaa jeriha nii enene, nainiheii nii ene jaoha nii cana nejeraane.

¹³ Jana ene, inae leeinjiin quicha aina nisinijerateein neein Cana Curuaanaa esenetaera neniha nii rai lanane, ainaacha ichaonaa jeriha nii lanane, nainiheii nii rai lana jaoha nii enene.

¹⁴ Nitohanihane jaunte nii quicha, Cana Curuaanaa esenetaelanaala nena nii Cana Curuaanaa esenetaera ene que sinijeraquiin nihane jaun, Cana Coaunera que banijiaain ne. Jerichanejeein techu Cana Curuaanaa esenetaera ene, Cana Curuaanaa esenetaelanaala nena quicha que lanao-cane, inae acaentonai Cana Coaunera que banijiaain ne, nii Cana Curuaanaa esenetaera que sinijeraaacane jaun. Nitohaneein nenihane, coatiha Cana Coaunera que banijiaain neein neeururihei inara bereecuru. Nete Cana Coaunera que banijiaain nena bereeneein neeuruhane jaun, jerichane-jeein inara rijijieein Cana Coaunera cachaauru aina jiniiquin neeurureein.

¹⁵ Aihana jaun nii ene, quicha, naaonjoainuri Cana Curuaanaa esenetaelanaala nenacaauru, nii rai sinijera Cana Curuaanaa esenetaera jaonaa jerihane jaohine. Nitohanihanete nii ene cana nejera, nii quicha netonai cana nejeranihane, nii ujuaihoneeuruhane caje jianacoon neeurureein. Cana Coaunerate inara raain nelu, raotojoein caohacha ichaonaa que ichaohin neeichene coina.

¹⁶ Tana ii lana nihane jaun, ii coreniha ichoteratenojoein jianacoon nena nainerihanine coitucuhine. Jana ii, lananeeine tana ii coreniha ichoteratenojoein jianacoon nena nainerihani ii comasaine coitucuhine.

¹⁷ Atiin nainequichene rijijieein, inara rai cha chaquichene jaanu tein nihalu Cana Curuaanane rijijieein neein, nii inara cotijiaain nihalu Cana Coaunerane jana ichaohichelune rijijieein ichaaoche. Caa inara rai aito-coaunne jaan quene, satiin Cana Coaunera ranojoein nenacaauru rai aitoon.

¹⁸ Aihana jaun chuni jaberoco macohi cari molonojoin nihane jana cotijiaain niha Cana Coaunerane, jiaonriha molonojoin niha rai jaberoco macohi carine suujihane. Jana chunocoha jaberoco macohi moloeratelanaala

nihane jana cotijiaa Cana Coaunerane, jiaonriha rai jaberoco cari moloer-atihane.

¹⁹ Coatiha chaque nelatihei, molonojoneein, molonojoinelanaala, naaonjoaan cacha jaberoco carine. Cana Coaunera aitoonjoan tonoraain ichaohacanete nii amurijiriin nelate.

²⁰ Nitohanihane jaun satiin Cana Coaunera cotihanohichurute naine, nii cotijiaain nihalu Cana Coaunerane jana ichaohalune rijijieein jerichanejeein ichaohane caohachae.

²¹ Aihana jaun inara amute cacha letononeein core colane rai amihanejeein esclavo neeichene jana inara cotijiaa Cana Coaunerane, coa nii que tonajeein nihache. Nete laen inae ena nii esclavo neeine caje nichotena naineine, raotojoein jianacoo nichoteeu.

²² Nii rijijieeinte Cana Curuaanaa jerenohin esenetaane coina cotihanohichuru osaaonacaauru, inae enene rai nosa caje jianacoon, Cana Curuaanaa letononeein neeure. Jerichanejeein techu nii letononelanaala nenacaauru cotihanohichuru, enene Curisito letononeein rai niicha jerei icharaneein rai esclavo neein neeure.

²³ Cana Coaunerate jataain corein inara coreteein nelu. Aihana jaun nainiheeiche inara amute cacha letononeein nenea coauquichene.

²⁴ Aihana jaun canejeraauru, atiin jerichanejeein nii cotihanohineein neeichene bana ichaohichelune rijijieein, inara ichao corenaa coacuelanaala Cana Curuaanaacha jerei rijijieein ichaaoche.

²⁵ Nii necoansajiaeniha cachane que, carai beniha Cana Curuaanaane jaunna coitucuheneun rauhijiriin. Nete aca canu coroatajanihane aina cuaain, inara rai rauhijiriin beeun.

²⁶ Caraita nii nihane rijijieein, comasaihocane comasaiquelanaala, lanaaacane, lanaquelanaala, naaonjoaain neeuruha enecuru aina jiniiquiin quichaurune caohachae, caa ena caaintati ichaonaa que ichahocachene jaun.

²⁷ Aihana jaun comasaihoquichene jiaonriha jaohichene. Niheichu inara comasai colane neeichene jiaonrihachu ariichene.

²⁸ Nete necoansajiaain neeichene naosatiha aineriquicheein. Niheichu leinjiin ranuna niha natiin nelanajaane naosatiha aihei. Nete laen necoansajiaain neeichene necairichaa curiquicheein, nitohaneiehenena niqui jereneun.

²⁹ Canejeraauru, caa quene inara rai erenaa jereeun. Inae ichuunnejeeonriha cana rai janonaa. Aihana jaun nii sinijeraaonacaauru, rai sinijera colane nenea rijijieein neeuruhine.

³⁰ Jana nii onaa coinaderaa nenacaauru, beseta que nenea rijijieein rachoojoeeuruhine. Jana nii beseta que nenacaauru onaa coinaderaa rijijieein inaderaauruhine. Itolere rucuhale sirichaauru, cha sirihei rijijieein neeuruhine.

³¹ Jana caa cana rai chauratane que netiin raotojoein necoriquijiaain itolere niicha latei siriin ichaonacaauru, cha sirihei rijijieein ichaauruhine, caa janonaa canaacha coarajei saa curichainne jaun.

³² Leeocha que coacuhin neeichene cajene niqui inara rocohene rijitoeun. Aihana sinijera colane nenea, Cana Coauneraacha jerei que coacuhin nihane jaun.

³³ Nete laen inae comasaiquiin nenea, Cana Coaunera que coaucane jianein, rai comasai rai caohachanuhacha que coacuhin ne.

³⁴ Nitohaneente ita caje neleruhin neeure. Jerichanejeein techu enecuru lana colane nenacaauru, chaen chabana lanaque lanaala nenacaauru,

naaonjoainuri Cana Coauneraacha jerei que coacuhin neeure, acaauru jabe-roconein, acaauru suujuenein, naaonjoain que banijiaain neeuruhane jaun. Jana lanaaonacaaurute, acaauru lana rai caohachanuhacha que coaacuruhane jaun Cana Coauneraacha jerei que coaacurene.

³⁵ Coatiha inara rai caohatiha aitohaaun. Nenacaeneeinjian inara caohachanu quene aitoon, caohachaaain ichaohin Cana Curuaanaacha jerei ichajeein ichaonaa nainequichene coina.

³⁶ Chunocoha nii niicha jerei ene ranaa coaauca inae ichauhena nihane jaunne, rai caohachaa nii coacane tocohaneeinne, nii niicha coacuhi rijijeein nii ene raaine. Coatiha naosatenaa nihei ene raain niha cachane.

³⁷ Jana chunocoha nii cha que tonajelanaala jelai jinacoon netiin niicha jerei ichaane coina, rai suujua cuhane sinijeraquenhane coina coaacane, niite rai caohachanu que aicheein.

³⁸ Jerichanejeein techu caohacha ichareein, nii niicha jerei raain nihane. Jana nirijjeein sinijeraquelanaala nihanete, jelai amuritoheriin caohacha ichareein.

³⁹ Inae lanaaocanete nii rai lanaacha sacunaa naine nii ene, oha nii rai lanane que tiaaajoaain. Jana inae oha nii rai lananete nainere chunocoha raain niha rai lananu quene caohachae, aihachu Cana Curuaana coitucuera quicha aina.

⁴⁰ Nii amuritoheriinte niqui nenea naine raotojoein, nacoaunein lanaquelanaala nihane. Caritoha canu suujua. Chaen nechu Cana Coaunera suujue siriin caa aitoon.

8

Ichanohineein nenea choosi ecaanto rai tenojoin lenone

¹ Enane laen ichanohineein nenea choosi ecaanto rai tenojoin lenone que erereeunni inara rai. “Satiinte itolere coitucuhacache,” naain irihacache. Nete nii canaacha coitucui aina, inae leeochoaauru amurijiriin itolere coitucueraneein nenea jerichaachene chaque nelatene. Jana laen Cana Coaunera Suujue jerihane rijijjeein jiniiquiin nihacachenete caohachae.

² Aihane jaun chunocoha cha coitucueraneein nenea coaacane, coatiha jitariin nii niicha coitucunaa jerei coitucurinaain.

³ Nete laen Cana Coaunera belaaain niicha jerei ichaa cachane, nii belaicha coitucue Cana Coaunera.

⁴ Ichanohineein nenea choosi ecaanto rai tenojoin lenone quiha cachane niha natiin, cha ichana naineniha nii ichanohineein nenea choosi ecaantone coitucuhacache raotojoein. Nete laen ne, rauhijiriin leinjiin Cana Coaunera.

⁵ Neeuruha dedeeu, chauratane que, naaonjoain nii acaauru choosichuru. Tabaaurute ichanohichurune. Arajiinte neeure nii acaauruhacha esenetai choosichuru.

⁶ Nete laen cana rai ne leinjiin cana inaca Cana Coaunera-itolere Coaunera neein nenea. Chaen techu coreniha rai cachaneein nihacache. Nii rijijjeein techu, ne leinjiin Cana Curuaanaa Jesocurisito. Corenihate ne itolereeuu. Cana netonaite coreniha nihacache.

⁷ Nete satiin Jesocurisito esenetaeraauru nii coitucuhin neurenihane jaun, tabaauru jaiti enanetojoein nii choosi ecaanto ichanohineein nenea rai tenojoin que lenonecure, chelai que nelatiha beein. Jaiti nii acaauruhacha esenetai aina caohachaaain ijiniha acaauru suujuane jaunte, jaiti aasaeriin nii choosi ecaanto esenetaauruha acaauru netonaina jaun, “Baa-sojecha ichacure,” naaure.

⁸ Nete Cana Coaunera jerihana jaun, joaereein lenonichaane niha natiin, chaachaene nii canaacha quii. Niheichu nii canaacha quii coreniha jeelai amuritoheriin caohachaain nena nainihaacache. Niheichu quilanaala nihacachene nihanatiin, jeelai amurijiriin baasoneein nerihaacacheein.

⁹ Nete inae inara ijiin neeichene jaun, leeochoaauru jaiti ijilanaala nenacaauru saruhin, osa que acaauru nalutiaaichene jianequichene caohachae.

¹⁰ Ii raotojoein coitucuhi natiin, nii ichanohin choosi rai tenojoin lenone quiiiche nelauriaainne jana, inara coaraain niha leeochoa cana nejera ijilanaala nenaane, acaentonai nelauriaain nii ichanohin choosi belaiha tenojoin lenone quinaa nainere. jaiti caohachaain coitucuenihane jaun rai cocoaeraa nitohanei icharane saijieein.

¹¹ Nitohaneeinte jaiti caohachaain coitucuelanaala nena cana nejera itajerateein neeiche, jaiti rai cocoaeraa nii chosi rai tenojoin iniho que lenonihanene saijieein, inae ii raotojoein coitucuhi natiin, notaracaae nii iniho que lenoneeine jaun, acaentonai coreniha ohin nihalu Curisitone saijieein.

¹² Nitohaneein cana nejeraauru caohachaain coitucuelanaala nenacaauru, niicha esenetai esenetaauruhane jana, acaauru rai bacohin neeinchene jaunte, inae Curisito que nejeratenaaneein, inara raaje osa que nesarucuiche.

¹³ Aihana jaun lenone que cana nejera saruhin nihanu canune, caraite caohachare chabana iniho quilanaala nihanune, nabana osa que leeochoa saruhin nihanune coataa.

9

Esinae rauhijiriin afosotoneein nihacane

¹ Canune laen cha ujuaihonelanaala jianacoon neeun. Chaen techu ne canu rai rauhi afosoto nichaaunne jaun. Nii ichoae tacaainechu, Cana Curuaanaa Jesoso coaraaun. Inarate, canu amihaneoo caje ecoona neeiche, Cana Curuaanaa icharatenohineein.

² Tabaauru jerihane afosotonichaaunne esenetaain coana jerecuruhi. Inarate laen afosotonichaaunne coitucuhiche. Nii Cana Curuaanaa esenetaaichene jaan caje coauneeinte, canu esinae rauhijiriin acanichaaunne coitucuhiche inara.

³ Caate, nii canu que erenacaauru tonoraanune jaan ne.

⁴ Niha carai rauhi joaenreein lenone, conacai, naaonjoainuri tera nihane, raain naaonjoannune coina.

⁵ Chaen nechun naineeun leinjiin ene Jesocurisito esenetaera que comasaihocaaunne, aihuruha leeochoaauru afosotooru, Cana Curuaanaa nejeraauru, chaen Fedoro, naaonjoainurine rijijieein.

⁶ Canu, Berenabeen, naaonjoinichaanune rai netonai te ne rauhi, canacaanuhacha latei teeuruha Cana Coaunera coitucuurerane coina.

⁷ Nihei chuni raajenhane aiha soondarone rijijieein namihaneoo coreteein nei. Niheichu chuni temule temuhane inae nihane bana quilanaala nei. Niheichu chunei, carenero beraihane rai nitaari niicha rocoi coelanaala nei.

⁸ Jiaonriha cacha suujue caje nena niha caa erenaa beeichene. Moisesa aitoonjoan netonaite jerichanetojoein be.

⁹ Jerichanejeein techu rauhi rai quiricha cuhane, "Jiaonriha rojoene jaera *buey* ujuae conaaquichene," naain ne laenanohineein. Niheichu coatiha *buey* que coaucane jaun aitohi Cana Coaunera.

¹⁰ Cana quete aite canaacha que coaucane jaun. Cana corenihate lae-nanohineein nelu nii rauhi siricha quiricha. Aihana jaunte nii rai nucuhe rojoera aina, nii atane retuurera netonai ita rijjijeein inae taojiana que turuhane jana, acaauru netonai leruhin raauruhane coina ichacure.

¹¹ Canacaanune mainajeriin inara coreniha amihanihacaanu, Cana Coaunera coitucunaa nainequichene coina. Aihana jaun coatiha baasonerihai coreniha canacaanu coroatajanequiche canacaanuhacha latei quene.

¹² Coaracuche nachuhinti leeochoauru acaauru coroatajaneein neeichene jerecuruhane, cha caaunna canacaanu coroatajanequichene jerenerichaanu canacaanu netonai.

Nene jaiti chabana jerenihacaanu. Raujiaainchane abaantajeein nihaacaanu, nabana Curisito que erenaa rohecaacaanune coataa.

¹³ Inarate raotojoein coitucuhiche, satiin Teenforo asaae amihane-nacaauru, nii Teenforo asaae nena que ichaauruhane. Nitohaneente, nii iniho mocooruhane jaan coaraneein nenacaauru, nii iniho Cana Coaunera rai niicha teuri caute que lenoneein ichaaoere.

¹⁴ Nii rijjijeein techu aitelu Cana Curuaanaa, nii niicha jerenohi que cacha relaera, nii namihaneecha que ichaooane coina.

¹⁵ Nene chabana nitohanai ichana jereneeun. Niheichu coatiha carai cha teeichene coina caa aitiin laenahaan. Jataaine raotojoein neeun, cha teneeiche canu raine jana inara relaanune jaun. Nii colane raotiin nena naininaan.

¹⁶ Coatihai carai coretera coina cacha relahaan nii jianacoon cacha mitaera que. Jataain carai caohacha nihana jaunna, chatohaneein niha natiin, cacha relareeunni. Cairichaojoarichaan cacha relaenihanune.

¹⁷ Nii nitohanihane jaunte, canu raajenihane cacha relaanune, inae carai cainanojoneein ne. Jana coiintihanune saijjijeein ichacaaunnena jerichanejeein caletooa Cana Coaunerane jaan ichareeunni.

¹⁸ Aihana jaunne, nii carai cainaane jaan aina, jataain raotojoein core baelanaala cacha relaanun. Nii canu rai rauhi tonoraelanaala, core baelanaala cacha relaanune jaanunna, caa aitoon.

¹⁹ Coatihai niqui nii chuni rai cha icharaneein ninaan, nena satiin rai niicha jerei icharaneein neeun, nainichaaunne jeeoneein Curisito rai cachaauru tenaa nainichaaunne coina.

²⁰ Nii jaunna Joriocuru aina nihanune acaauru rijjijeein neeun, esenetaauruhane reeintiaain. Esenetaauruhane coinane, nii Moisesa aitoonjoa rijjijeein ichaonacaauru cachaauru rijjijeein canuhetonai neeun, nii Moisesa aitoonjoan rijjijeein nena nainenihanune saijjijeein.

²¹ Jerichanejeein nechu Moisesa aitoonjoan tonoraelanaala nenacaauru que coitucueratenaa jerenacaan, acaauru jana turuhanune acaauru rijjijeein neeun. Cana Coaunera aitoonjoan rijjijeeina ichaon, inae Curisito aitoonjoan tonoraain rijjijeein ichaonune jaun. Nii saijjijeeina nii acaauru rijjijeein neeun.

²² Nii jaiti iiji lanaala nenacaauru rene turuhanunena, acaauru ichao rijjijeein ichaon, coitucunaa nainecuruha acaauru netonoaine coina. Satiin rijjijeeinchane neeun, tabaauru ichoteratichaaunne jianacoon nena nainecuruhane coina.

²³ Satiin caa caitoonjoaunrunne ichaon jianacoon cana mitaera coreniha, ecu nena nainichaaunne coina.

²⁴ Inarate coitucuhiche, jiniquiin soronacaauru satiin sorooruhane niha natiin, leinjiincha rai core raane coitucuhiche. Aihana jaun inara netonai sorohichenete ne, nii aihuruhane rijjijeein rai core raaichene coina.

²⁵ Nocoatijianacaaurute inae leecha aina nocoatijianaa jerecuruhane, chatohaneein acaauru jaberoco tenaa nainera que necohalajiin neruu-jueure. Aiha leeinjiin ajaena jujuhin enaacha ohina inaeranein nena caje nena comai que coretenajaera coina. Jana canate necairichaaecaache coreniha chabana ohina charanejeein nena raacachene coina.

²⁶ Aihana jaun coatiha canu joareein coitucuhelanaala sorohoaun. Niheichu coatiha joareein sonacaaunne faoracahaun.

²⁷ Nitohanihana jaunna caraajenhane cajabereeo cairichaaun, casuujua tonorana nainichaaunne coina. Nabana leechaauru relaeranein nihanune saijieein, cha colane baasonein nedaanune coataa.

10

Cana Coaunera nelanaala nena choosi ecaanto belaihuruhane coataate, suujuatenajae Faboro.

¹ Canejeraauru, jiaonriha acaauru conaaca dede sacarine jana, satiin jana cuhin, Cucuana Lanajai jera jaaoruhalu, cana foerateracurune baitequichene.

² Nitohaneein nii Moisesa aina nii dede sacari que amaeraain cucuana jera jaaoreraaurute ita rijijieein ichaaorelu.

³ Jerichanejeein techu, satiin jiniiquiin Cana Coaunera tenojoi lenone que lenonein

⁴ cuuruhane corihanune que Cana Coaunera tenojoin ajeri caje nalunaa acau que netonai cocohin cuuruhane jaun, jerichanetojoein Cana Coaunera tenojoin acau que cocohin neeurelu. Nii ajeri, acaauru corihaneraanu que Cana Coaunera tenojointe Curisito nelu.

⁵ Nete nitohaneein acaauru coroatajaniha Cana Coaunerane saijieein niicha rautaai ichacuruhane jaun, cacha areroo neleruhin amurijiriin ohacoaurelu.

⁶ Nitohaneeinte nabana cana netonai rai baaso ichana coauna coataa, nii que nainaan ichaonaa jaan nuque nitohaneein ichaelu Cana Coaunera.

⁷ Nitohanihana jaun, jiaonriha Cana Coaunera aina iriha niha Moisesane tonohanau nii acaauruahacha ichai choosi ecaanto coroaecuruhane rijijieein inara netonai ecaanto coroaequichene. “Satiin nelauriaain lenonein cocoruhane baihate, satiin nimichuhuin rachoojoeure,” naalu Cana Coaunera Quiricha Inoaensi cuhanene rijijieeinte aihure.

⁸ Aihana jaun niheichu nainihaacache aihuruhane tocohanein nejelau ene dadaain nihacachene. Nitohaneeruhane corenihate coroaachoonca nichata oaraancaain oorelu lejiichoo cuhane.

⁹ Jiaonrihachu inara casetecaa Curisitone coujuha chatonaain baasonein que ereein neeichene. Tabaauru nitohaneein baasonein erenacaaurute acano calanojonein ohacoaurelu.

¹⁰ Nii rijijieein chu inara netonai baasonein Cana Coaunera que erena nainiheiche, tabaauru Cana Coaunera que baasonein ereeruhane jaun cacha atinaera aanjera letoaa Cana Coaunerane jaun, atinanaacane rijijieein inara atinaeratihane coataa.

¹¹ Nitohaneein jetaote cana foerateracuru casetecaeratelu Cana Coaunera, nii caje nainaan ichaonaa coina. Chaen techu cana satiin enene ichahacachene rai nii beeraanu que Cana Coaunera Quiricha Inoaensi cuhane laenanohinein ne.

¹² Nitohanihana jaun chunocoha baaso ichana coacuelanaala, jeriha Cana Coaunerane rijijieein satono que tiaain nena jerihane, caohachaaain necohalajiin neeine.

¹³ Nete inara jaiti chabana cacha nejesinaneein abaantanacainelanaala, inara coujuera coaraeneeiche. Aihana jaun Cana Coauneraacha que jae-coochete inara beraaine, nabana inara cairichaaain inara nainatijihane, jataain abaantanacaelanaala nena que cairichanojoinequichene coataa. Nii banate inae niha baasoneein inara teranune jana, caje inara ichoter-aterereen, abaatana nainequichene coina, Cana Coaunera.

¹⁴ Aihana jaun canejeraauru, jiaoriha Cana Coaunera nelanaala nena choosi ecaanto coroaeraauru aina cuhin coroaquichene.

¹⁵ Inarate caa inara rai caitoonjoan coitucuhiche. Nii jaunte baasoneein aitenihanune caohachaaain aitocoaaunne coitucunaa nainequiche.

¹⁶ Nitohanihane jaunte Cana Coaunera coroaeein satiin cana ichao coreniha orichaaaine rai neein rai coichana niha been Cana Curuanaacha coi, rai coco bino cohacachene, nii rai coichana aina cuaain coichana que coichanaquuin nena rijijieein nihacache. Nii rijijieein techu nii jaberoco niha been niicha taturii faan quihacachene, inae rai jaberoco aina cuaain aina ita jaberoco que jaberocanaa rijijieein nihacache.

¹⁷ Charijieein teeinti arajiin nihacachene nihanatiin, satiin nii leinjiin faan quihacache, nii rijijieein techu leinjiin jaberoco que jaberocanaa rijijieein nihacache.

¹⁸ Coaracuche nachuhinti cana foerateracuru inoensihuru Israaelitacuru, Cana Coaunera rai niicha mocoori iniho quihuruhane, acaauru raajenihane tera rijijieein saain que lenonecuruhane.

¹⁹ Coatiha chaque nelatiha Cana Coaunera coitucuhichuru chosine jaun aitoaaun, niheichu rai niicha mocoori iniho leecha iniho amurijiriin nihane jaun aitoaaun. Acate joenreein leecha iniho rijijieein ne.

²⁰ Cana Coaunera coitucuelanaala nenacaauru, acaauru chosi rai lenonecuru mocooruhanete, moconajaera rai ichacure. Nitohanihane jaun coatiha nii moconajaera aina enohichene jerihaaun.

²¹ Aihana jaun nainiheeiche nii Cana Curuanaa que banijiaain nena, rai coco bino cohichene baiha, nii moconajaera coroaeca acaauru chosi rai niicha ichacuri iniho quiha nenacaauru aina nena nainiheeiche. Niheichu nii Cana Curuanaacha tei bino cohichene baiha nainiheeiche, moconajaera coroaeca coconacaauru aina cocoin naaonjoaichene.

²² Chasiina Cana Curuanaa baijiaeraanu tocohaneen, jianeen leecha sacurichaache cana casetecaane abaantanaa nainerichaachene coalanaala.

Leeochaaururuhacha coacuhi que suujua acateen niha Jesocurisito rano-joine

²³ “Chunite nainere joareein niicha jerei ichaane” naaiche niqui. Esinae rauhijiriinte aitocohiche. Nete caohachaene itolere bana joareeincha ichacaane. Chunite niqui esinae naine niicha jerei ichaane. Nete tabaauru joareeincha ichana jerichaane, coatiha cana coroatajanihei nii canaacha ichai Cana Coaunera jerenohin ichacaane coina.

²⁴ Nitohanihana jaun caohachaaai cana rai caohachanuhacha ichacaane, satiin rai caohachanu ichacaanete caohachae.

²⁵ Inara rai teraa joenreein iniho ne, inae coitucuhichene jaun bajaelanaala que lenonecuche,

²⁶ satiin caa cana rai chauratane aina que nenacaauru, Cana Curuanaa rai nihana jaun.

²⁷ Chunocoha esenetaeranelanaala nena inara cotihaca lenonequichene coinane jana, cunaa jeriquichene inae coitucuhichene jaun, bajaelanaala inara rai niicha teeuri que lenonecuche.

²⁸ Nii lenonequichene coina, inara cotihacuruhane jana, chunocoha inara rai, “Caa inihote leinjiin canacaanu choosi rai moconojoine” naain bihane jiaonriha quiichene. Chaen inae raotojoein coitucuhichene jaun, nabana nii inara rai bera cairichaaichene coataa.

²⁹⁻³⁰ Tabaaaurute, “Chanuna nainichaaun joaereein lenonichaaunne saijieein caohatere nejelau cacha, itolere bana ‘Nariha Cana Coaunera’ naanu lenonichaaunne naineeinne saijieein, chasiinna canu que ereeurure,” naaurureein.

³¹ Nitohanihane jaan caje coauneente, lenoneein, acau cohin, cha ichaain, naaonjoaichene Cana Coaunera rai caohachanu que ichaquichene caohachae.

³² Jiaonriha baaso ichaain leeochoaauru relaain neeichene, niheichu nii Joriocuru rai niha natiin, niheichu Jorioniheichuru rai niha natiin, niheichu Cana Coaunera cachaneein nenacaauru rai niha natiin ichana nainiheeiche.

³³ Canune laen satiincha rai caohachanu ichana jereeun, canu raaicha caohachanu coacuhelanaala, acaauru netonai nichotena nainecuruhane coina.

11

¹ Caa canuhacha ichai rijijieein cha ichaain neeuche. Charijieein teinti, cha ichaain nihalu Curisitone rijijieein cha ichaain neeun, nii rijijieein.

Inara aina netaojianacaauru enecuru rai

² Jataaine inara corojeeun, itolere bana canu coacuhin inara relaanune jaan tonoraain neeichene coreniha.

³ Nena laen Curisito satiin quicha nichaachene couturi nihane jana, rai comasai couturi niha satiin quichane rijijieein, Curisito couturi niha Cana Coaunerane coitucuhichene jereeun.

⁴ Nitohanihana jaunte, leinjiin quicha, couturi conajaain Cana Coaunera bajaain, Cana Coaunera ere beein naaonjoanne niha natiin rai couturiji conaaca, rai couturi niha Curisitone saijieeinna jaun, nii letoaa rai couturi Curisitone tonoraenihana jaun aicheein.

⁵ Jana enete laen naine couturiji conajaain, Cana Coaunera bajaain, Cana Coaunera ere beein naaonjoanne caohachae. Jana couturiji conajaelanaala aihanete, rai couturineein nena rai lana tonoraenihane jaun aicheein, loraecaain jaonjoiniha rai couturiji jaun aihane rijijieein.

⁶ Nitohanihane jaun leinjiin ene, rai couturiji conajaenihanete caohachare rai couturiji loraecaain joeratihane. Jana nii couturiji joeratiha loraecaainne coejiha nii enene, rai couturiji conaamiin.

⁷ Jana quicha laen nainihe rai couturiji conaacane, Cana Coaunera rijijieein neein, rai cacha neein nihane coaratihane coina. Enete laen lana que suujua acatihane coaratiha rai couturi conaacane caohachae.

⁸ Ene caje nena neniha quicha jaberocone jana, quicha jaberoco caje nena niha ene jaberocona jaunte nitoha ne.

⁹ Coatihane ene ichao coreniha necoanaain niheiluhane quicha. Jana enete laen, quicha ichao coreniha necoanaain nelu.

¹⁰ Nitohanihana jaunte anjeraauru naaonjoainuri coreniha, nii cojunacaniha rai couturiji conaaca enene caohachae.

¹¹ Jana Cana Curaanaa Jesocurisito coitucuhin esenetaera nichaachene raite laen, ene colane ichaonaa nainenere quicha, jana ene netonai quicha colane ichaonaa nainihe.

¹² Nitohaniane jaunte, esinae rauhijiriin quicha caje necoanaain nenea niha enene rijijieein, quicha netonai ene caje nejanoaain ne, nitohaneein jeriha Cana Coauneraane jaun.

¹³ Caohachaana inara rai couturiji conajaelanaala Cana Coaunera bajaa enene.

¹⁴ Nitohaneein niha cana necoaaunane jaan caje coauneente, necoejena ne leinjiin quicha rai couturiji fojiaane.

¹⁵ Nete laen enecuru, nelatecuruhane coujunaca nihane jaun, rai coturiji fojiaauruhane caohachae, nii coina tenojoi niha acauru couturine jaun.

¹⁶ Chunocoha caa aitocooaunne jaan que tonaain erenaa jerihane, Cana Coaunera ranojoihunru aina jiniiquiin leecha ichaonaa coitucuenihacachene coitucuhin aitoimiin.

Baasoneein Cana Curuaanaa que banijiaain lenone que lenonecuruhane

¹⁷ Caa, que jauhecaain canuhacha laenai cuhane laen, inara coroaena naininaaun, netaojiaaiche inara caohachanu quene niha natiin, baaso ichaquichene coreniha.

¹⁸ Jauriaanejeente canu rai beurelu, Cana Coaunera coroequichene coina netaojiaaichene, ita caje neleruhin netaojiaaichene que aitiin. Nii jaunna acauru aitoonjoa tabaauru esenetaaun esinae aitocuruhane jaun.

¹⁹ Nii ita caje nelerujuacoaain netaojiaaichenete ichaquiche, le nelerucuru coaraauru esinaen rauhijiriin Cana Coaunera sacueraneein neeichene coarateeichene coina.

²⁰ Nii nelerujuacoaain netaojiaaichene jaun, Cana Curuaanaa que banijiaain nenea lenone que lenonequichene niha natiin, coatiha jeriha Cana Curuaanaane rijijieein ichaeneeichene jaun, que banijiaain nenea lenone que lenoneriheeicheein.

²¹ Nii lenonequichene rai neeichene jana, tabaauru inae lenonihane jana, tabaauru mijitenaana neeure, jana nitonohana leechaauru ajeein naonjoaane jaunte, baaso ichaquiche.

²² Chanuna leechaauru sinaa jereneeichene, inara loreri asaaecha lenonelanaala, Cana Coaunera cachauru que jaolecohin, cha colane nenacaauru necoeje chanuhin naonjoaainche. Chasiina nitohaneinchene inara coroaena nainereun. Inara coroaena naininaaun nitohaneein neeichene jaun.

Cana Curuaanaa que banijiaain nenea lenone.

(Mt 26.26-29; Mr 14.22-25; Lc 22.14-20)

²³ Canune laen Cana Curuaanaa caje, caa inara relaanune jaan raain neeunlu. Nii coulurujuenoin nihane cojoanotiin cuhanete faan mucuhin teberiaain, “Nariha Cana Coaunera” naane baiha,

²⁴ cataaun tacaain nii faan tatuhin, “Caa faante inara coreniha quicha tei canu jaberoco ne. Caa ena ichacaaunne rijijieein ichacuche canu coacuhin,” naelu Cana Curuaanaa Jesoso.

²⁵ Jerichanejeein techu inae nainaaun nii faan que lenonihane baiha, bino mucuhin teberiaain, “Caa binote ena nenea Cana Coauneraacha tei rai rauhi coujunaca cacoichana ne. Aihana jaun caa ena ichacaaunne rijijieein ichacuche canu coacuhin,” naelu Cana Curuaanaa.

²⁶ Nitohaniane jaun nacoauneein turuha Cana Curuaanaane que tiaa-joaain ohalune beeichene raite ne, nii lenone que lenonequichene naineein, chaen nii acau niicha cohi cohichene naineein.

Cana Curuaanaa lenone que lenoniha cachane.

²⁷ Nitohanihane jaunte chunocoha nii bino, nii lenone, naaonjoain que lenonihane, jeriha Cana Curuaanaane tocohanelanaala ichaane, Cana Curuaanaa jaberoco rai coichana naaonjoain sarue osa que nii ichara.

²⁸ Aihana jaunte nii lenone que lenoneein, nii bino cohin, naaonjoanne ajiniha, jaurianejeein rai suujua coaraa cachane caohachae.

²⁹ Jaurihanejeein suujua coarii amuneein, “Naaonjoane jaunte caa Cana Curuaanaa jaberoco. Naaonjoane jaunte caa Cana Curuaanaa coichanaane,” naain coitucuhera amuneein que bino cohin, lenonihanete, raaje rai jaberoco casetecaa aicheein.

³⁰ Nitohanihane jaunte inara tabaauru cunaiteein, aterojoeriin, tabaauru oore.

³¹ Caohachaaain cana suujua coaraain nihacachene jana nihane, coatiha cana casetecarihei Cana Curuaanaa.

³² Cana casetecaane niha natiinte, raujiaain nacoauneein baaso ichaelanaala, jeelai amuritoheriin caohacha ichana que nerelana coina cana casetecae. Coatiha nii coitucuruhi casetacaane tocohaneein nitajenaa coina cana casetecaa Cana Curuaanaa.

³³ Nitohanihane jaan caje coauneein, ita taojiaaiche Cana Curuaanaa lenone que lenonequichene coinane, ita jiniichaaain lenonecuhe.

³⁴ Jana chunocoha mijitena caun leeochoaauru ajiniha lenonena jerihane, nenajaun lenonemiin, nitohaneein baasoneein ichacuruhane coreniha inara casetacaa Cana Curuaanaa ne coataa. Nitohaneein neeichenete caohachaera canejeraauru. Inae inara coraa uhanune banane, inara rai leeocharuhenacai rucuhereeeni.

12

Niicha nainei ichaa cachane jaanu tiha Cana Coaunera Suujuene.

¹ Canejeraauru, niicha nainei ichaa cachane jaanu tiha Cana Coaunera Suujuene coitucuhichenena jereun.

² Inarate jaiti Cana Curuaanaa coitucuhin esenetaeneeichene bana, nii chosi ecaanto ichanohineein nena rene inara amaauruhane, aiha maosane rijijeein curejetocohichene coitucuhiche raotojoein.

³ Nitohanihane jaunte inae enene chuni, “Nechu aansaineein ichaonaa Jesuso,” naain erenaa nainene, inae enene Cana Coaunera Suujue letononeein irihane. Nii coitucuhin ichaohichenena jereun. Chaen nihei chuni, “Jesusote Curuaanaa ne,” naain erenaa nainihei cacha, Cana Coaunera suujue letononeein erenihane.

⁴ Araai lauriin cha ichana nainihane jaannute ranaa naine cacha, Cana Coaunera tenojoineein. Nete laen nii tera, jeelai Cana Coaunera Suujueneein leinjiincha ne.

⁵ Niha araai lauriin rai nelateein nihacane jaanu, cana que jeelai Curuaanaa icharatenojoineein.

⁶ Jerichanejeein techu araai lauriin ne nelateein cha ichana nainiha cachane jaannu. Nete araai lauriin nihane nihanatii nii jeelai Cana Coaunera caje satiin unaaneein ne.

⁷ Cana Coaunerate aina nihacachene coitucuhacachene jaa te rai cachaneein neinichaachene rai, nii aina raotojoein nihacachene coina.

⁸ Rai Suujue aina cuaainte, le cachaauru tabaauru rai coitucuhin erenaa nainecuruhane jaannu te Cana Coaunera. Jerichanejeein techu jataain itolereneein cha coitucuhin neeuruha cachaurune jaanu teein ne, nii jeelai Cana Coaunera.

⁹ Tabaaurute esenetaauruhane jaannu rae, jeelai Cana Coaunera Suujue tenojoineein. Tabaaurute, nelateein cunaiteenaa rautaane jaannu rae.

¹⁰Tabaaaurute cojoelanaacojai ichaain nelatihane jaannu rae. Jana tabaaurute, Cana Coaunera caje unaa erenaa bihane coina, nelatihane jaannu rae. Tabaauru te, Moconajaera suujue ichanohin aina Cana Coaunera suujue ichanohin coitucuhane jaanu rae. Tabaauru raite, leeocho erenaa cuhane erenaa nainecuruhane jaannu te. Chaen techu, tabaauru rai nii leeocho erenaa cuhane ereeruhane jaan aonaain benaa nainiha leeochoane jaannu te.

¹¹Satiin niichurute te, tenaa jerihane jaaunru rai, nii jeelai Cana Coaunera Suujue; janijiin niicha rai cachaauru rai.

Araaichaache niqui nete leinjiin que jaberocooa rijijieein nihacache.

¹²Cacha nichaachene jaberocote, araai lauriin neleruhane niha natiin, jeelai cana jaberoconeein netiin ai. Nii rijijieeinte satiin nihacache araai laurii caje nihacachene nihanatiin Jesocurisito cachaneein neinichaachene.

¹³Nii rijijieein techu satiin cana, Joriocuru, Jorioniheichuru, letononeein nenacaauru, letononelanaala nenacaauru, naaonjoainuri aina jiniiquiin coujunacatenohineein nihacache, leinjiin jaberoco que jaberocohin nena rijijieein nihacache, Cana Coaunera Suujue ichanaaneein. Nii rijijieein techu nii jeelai Cana Coaunera suujue caje ocoona que satiin cocohin nihacache.

¹⁴Coatiha le turijieeincha nihei cana jaberoco, araai lauriinte ne cana jaberoco nelerucuru.

¹⁵Nii nitohanihana jaun cana tija, “Cacha biji nenihanune jaun coatihaha cacha jaberoco nihaaun,” naane, coatihaha cacha jaberoco neein nihane jianerihei.

¹⁶Cana uricho netonain, “Chanuna nota neneeun,” naain irihane, coatihaha cana jaberoco que nihane jianerihei.

¹⁷Satiin cana jaberoco cana nota nejesina nihane, coatihaha cha aonaain ichaonaa nainerihaacache. Satiin cana jaberoco cana uricho nihane, chaelai juuno aohanna nainerihaacache.

¹⁸Nete lauri lauri cana jaberocooru coaunaain rai caohachaain inanacaane jaan jeeloncuru teein coaunaelu Cana Coaunera.

¹⁹Le turijieeincha ijabereeonu niha cana jaberoco, rai neleru colanene coatihaha nerihei cana jaberoco esine.

²⁰Nitohanihane jaunte araai turiin neleruha cana jaberocone niha natiin, rauhijiriin leinji cana jaberoco.

²¹Nii nitohanihane jaan caje coauneein, cana nota nainihei cana biji que, “Latinaaun,” nanaa nainihei. Niheichu cana couturi niha natiin cana tija que, “Latinaaun,” nanaa nainihei.

²²Nete nii nelatihei rijijieein canaacha coarai cana jaberoco- jataain nelateineein ne.

²³Nii cana jaberoco leeochoauru fautaain canaacha colalajiite cajioneteen sirichaache. Jana nii cana jaberoco, coanojoinelanaala nenaate, jeelai amuritoheriin cajioneteen sirichaache coara coataa,

²⁴nii cacha notaracaae nena sirichaachene amurijiriin. Cana Coaunerate, nitohaneein cana jaberoco coauna, nii coaraelanaala canaacha sirii amurijiriin nii cacha notaracaae nena belaa, caohatiin beraain sirichaachene coina.

²⁵Nabana jeelai jaberoco neein nihane saijieein, rai jaberoco nelerucuru leeochoaneein coaraelanaala, rai nelatena nainihane coina.

²⁶Nii nitoaniane jaunte, chatohaneein necunaitaa le turijieein cana jaberocone niha natiin, saain cana jaberoco necairichae leinjiin coreniha.

Nitohanihane jaunte, cha lateein niha cana jaberoco nelerune jana, rai teraa nii niicha lateine, satiin cana jaberoco rachoojoe.

²⁷ Nii rijijieein techu inara, Curisito jaberoco neleruneein neeichene jaun, le cachanequichene naineein inaraacha ichaneni siriin neeiche.

²⁸ Nii coinata jere, satiin rai cachaauru iclesianeein nenacaauru jana niha afosotooru, Cana Coanera suujue aina cuaain ichaonaa coitucuhin beeurera *profetacuru*, cacha relaaureraauru, cojoaelanaacojoai icharaauru cachaauru, cunaitenacaauru rautaeraauru, leeochoauru coroatajaneraauru, cachaauru coaraneein nenacaauru, nejelau erena cuhane erenacaauru, naonjoainuri neeuruhane jerelu Cana Coanera.

²⁹ Nete saain rai cachaauru afosotonena nainecurene. Niheichu saain *profetane* naanainecuruhi. Niheichu satiin cacha relaeraneein nena nainecuruhi. Niheichu saain cojoaelanaacojoai ichana nainecuruhi.

³⁰ Jerichanejeein chu saain cunaitenaa rautaauruhane coina nelatena nainecuruhi. Niheichu saain leeocho erenaa cuhane erenaa nainecuruhi, jerichanejeein chu nihei saain nii leeocho erenaa cuhane erenacaauru aohana nainecuruhi.

³¹ Nii jaunte inara jataain caohachaain nelatei jerena nainequiche.

13

Cana coichana aina cutaain belaina inaacane

¹ Leeocho cacha ere cuhane ereein, anjeraauru ere cuhane niha natiin irihanune saijieein, cacoichana aina cutaain belaina inaelanaala aihanunena, leinjiin coata tonijiaain nena fautaain chaque nelaterinaaun.

² Jerichanejeein techu Cana Coanera que ereerejeein, niicha ichanenu coitucuhin, leinjiin atane ucuunno rurujuanaa nainichaaune coina esentaanune niha natiin, esinae rauhijiriin cacoichana aina cutaain belaina inaenihanune, coatihana chaque nelaterihehi canuhacha ichai.

³ Cairicheihuru rai jitariin quiicha sirii teein, cajabereone maajeein tihanu acaauru corenihane nihanatiin, esinaen rauhijiriin cacoichana aina cutaain belaina inaenihanune coatihana nii cha que nelaterinaaun.

⁴ Esinae rauhijiriin cana coichana aina cutaain belaina inaacanete abaantana coitucuhin, caohachaain leeochoauru aina neein, chaque necoelailanaala, cana rainuhachaque coacuelanaala, leeochoauru amurijiriin nena coacuelanaala,

⁵ erenaa baaso que erelanaala, niheichu itolere bana cana rai caohachanuhacha que coacuelanaala, obajelanaala, baaso icharaauru que cana suujua acatein,

⁶ baaso ichacuruha leeochoaurune coroajelanaala, caohacha icharaacha coroajeein nihacane te caohachae.

⁷ Cana coichana aina cutaain belaina inaacanete, satiincha necairichanaa abaantaain, cana coroatajanihane cojoaain, itolereneein esenetaain, itolere abaantaain, naonjoaain nihacane caohachae.

⁸ Nii cana coichana aina cutaain belaina inaacane chabana sarihaain. Inae ecu tihane bana, coatihana nerihain caa Cana Coanera ere bera *profetacuru*. Niheichu coatihana leeocho erenaa cuhane erenacaauru niha natiin nerihain.

⁹ Aihana jaun caa canaacha coitucui aina cana rai *profetacuruhacha* bei, coatihana jitariin canaacha coitucuheni coitucueratihei.

¹⁰ Nete inae turuha nii cana relaera esine chaaloon baaso sirilanaala nenaane, sareein nii aasaeriin canaacha coitucui.

¹¹ Jaiti canaanainichaaunne banane, canaanainichaaunne ere que ereein, canaanainichaaunne suujua que coacuhin, naaonjoan rejetonlu. Nene inae enene ichauhenaneein nii canaanaineein canuhacha coacuhi jianeun.

¹² Enate aasaeriin inanacaa cana suujuane jana coaracaache. Charijieein teeinti, acuhanau inanacae cana cojunaca nii rijijieein. Nete inae ecu tihane bana, caohachaaain coaraain coitucurichaacheein. Aihane jaun caohachaaain jaiti ena coitucuaaun. Nene inae ecu tihane bana charijieein teeinti cacoitucue Cana Coaunera nii rijijieein canuhetonai coitucureeunni.

¹³ Nichata lauriinte ne itolere bana canaacha coacuheeni. Jauriaanejeein Cana Coaunera esenetaain ichaohacane, nii baiha cana ichao rucujueein niha Cana Coaunerane cohajeein nihacane, satononejeein esenetaain jereein ichaohacane, naaonjoaain nihacachene te caohachae. Nete nii nichata laurii caje ne jataain nii coroatajai amurijiriin jataain itolere que nelateineein nena. Acate cana coichana aina cutaain belaiha inaane jaan ne.

14

Leeocha erenaa canaacha aonaai cuhane irihacane.

¹ Aihane jaun atiin inara coichana aina cutaain belaina inaeraneei neeuche, chaen inara rai Suujue tiha Cana Coaunerane corajeein jerecuchete, inara que niicha beratei, que erenaa beeichene jaannu que nelatei teeine inara rai.

² Nii aonaelanaala nejelau erenaa cuhane ereite, Cana Coaunera rai iriha aite. Coatiha cacha rai aitohi. Nii jaunte aohana nainecurene cachaauru. Nii naitoonjoante Cana Coaunera Suujue caje unaaniane jaun chuni coitucue.

³ Nete laen Cana Coaunera aitoonjoa bera, satiin que coitucuerate, leeochoauru quene maajeein. Chaen techu acaauru suujua aninoaain acaauru suujuate jeriha Cana Coaunera Suujuane rijijieein neeuruhane coina.

⁴ Nii nejelau erenaa coitucueraelanaala nena cuhane ereite, jelai acaachanejeein Cana Coaunera Suujue coitucuhin aina ijiin ne. Nete laen nii Cana Coaunera aitoonjoan berate, Cana Curuaanaa ranojoneein nenacaauru que coitucuerate aina ijiin, Aca jerihane rijijieein caohachaaain neeuruhane coina.

⁵ Nitohaniane jaunne niqui, Cana Coaunera Suujuecha tei erenaa cuhane satiin ereichene jereun. Nena nii amurijiriin, Cana Coaunera aitoonjoan beeichene jereun. Acate jataain caohachane, nii leeocho erenaa cuhane irihacane amurijiriin. Niite amuورا latelanaala aonaain, jelai amuritoeriin coitucunaa nainecure Cana Curuaanaa ranojoneein nenacaauru.

⁶ Nitohaniana jaun canejeraauru, coatiha nelaterihe inara coaraa uhanune bana, inara rai leeocho erenaa cuhane irihanune. Caohacharihei inara rai cana ere cuhane Cana Coaunera aitoonjoa que erelanaala, leeocho erenaa cuhane irihanune. Ainihane ichaonaa rauhi que inara rai erelanaala, leeocho erenaa que irihanune caohacharihei. Niheichu caohacharihei leeocho erenaa cuhane, inara rai irihanu, Cana Coaunera beratenojoi erenaa que ne. Niheichu caohacharihei, inara relaelanaala, leeocho erenaa cuhane inara rai irihanune.

⁷ Satiin auno aina, ita rijitoejin toniha quitarane, coatiha nejelauneein aohanrarihei rai toni.

⁸ Nii rijijieein chu, coatiha neruujueeururihei ita soha nenacaauru, nii ita sooruhane bihane toni rijitoejin, toroonfeta toteniha toterane.

⁹ Nii rijiiquiche inara netonai, aonacuruhane coina ereeichene saijieein, leeocho erenaa cuhane ereeichene. Chasiina inara ere aohanre, nejelau erenaa cuhane ereeichene, nii ereeichene jaancuru. Nechu joaereinchate ereereeriquiche inacojoein.

¹⁰ Esinae rauhijiriinte niqui ne, araai lauriin caa cana rai chauratane que erenaa. Niite le laurichuru nejelaunihacoaain ne rai toni.

¹¹ Nii nitohanihane jaun, canu rai, nere cuhane iriha nejelau cachane coatiha canu rai chaque nelateriheii nii erenaa. Nii rijijieein chu nii nejelau cacha rai canu ere cuhane irihanune jana aonaenihane, chaque rai nelatiheii canu ere netonai.

¹² Inae inara netonai Cana Coaunera Suujue caje nena sirina jeriquichene jaun, nii Cana Curuaanaa ranojoneein rai iclesianein nenacaauru que jeelai amuritoheriin coitucuerateraneein nena raauche.

¹³ Aihana jaun, nejelau erenaa cuhane erei, Cana Coaunera caje bajaainete, rai amuucane jaannu teeine.

¹⁴ Canu nejelau erenaa cuhane Cana Coaunera bajaanunete, canu suujue ainaacha Cana Coaunera bajaanunete. Nete laen, canu suujua coitucunaa nainene.

¹⁵ Aihane jaun Cana Coaunera bajaanune, canu suujua, canu suujue, naaonjoain aina jiniiquiin bajaanunete caohachae. Nenatichaaunne niha natiin canu suujue aina jiniiquiin canu suujua cuhane coitucuhin aito-coaunnete caohachae.

¹⁶ Aihana jaun, inara suujue ainaacha Cana Coaunera corojeein que ereereequichene jana, nii inara aitoonjoan coitucuelanaala nena, inara aonaane niha natiin, nii inara aitoonjoan coitucuenihane, coatiha inara aina turuhin nii aitocohichene jaan aohanna naineriheii.

¹⁷ Nii inara aitojoante niqui jataain nelateinere, nete, leeochoaauru corootajanena nainene, jeriha Cana Coaunera Suujuane rijijieein coitucuruhanane coina aonacurenihana jaun.

¹⁸ Nariha Cana Coaunera, leeocho erenaa cuhane irihanu inara amurijiriinne coreniha.

¹⁹ Nena, Cana Coaunera coitucuurera rai irihanune, saouijieei erenaa acaauruhacha aonai cuhane erenaa jereein, aonaain acaauru netonai nere-laauruhane coina, inacojoein leeocho erenaa cuhane lechooca oaraananein erenaa que acaauru rai irihanune niha natiin aonacurenihane ajiniha.

²⁰ Canejeraauru, jiaonriha suujua coaauca canaanaine rijijieein inara suujua coaauquichene. Itolere baaso rai, canaanai rijiiquichenete laen caohachae. Nete laen, inara caohachanu que coaauquiche ichauhenaneeichene suujua que cuaainne caohachae.

²¹ Ichaonaa rai rauhi rai, quiricha cuhanete, “ ‘Leeocha erenaa cuhane ne, caa cachaauru rai erereein. Chaen nechu, nejelau caje unacaauru cachaauru que canu ere beratereein. Nitohanein acaauru rai beratihanune niha natiin, coatiha canu ere tonoraaururinaain’ naa Cana Curuanaa,” naain ne laenanohinnein.

²² Aihana jaun, leeocho erenaa cuhane irihacanete, Cana Coaunera coitucuhichuru que, Cana Coaunera coituhacachene cojunacaniha aitocoaache. Coatiha laen Cana Coaunera coitucuurera rai cojunacaniha aiahaache. Nete laen, Cana Coaunera aitoonjoan bihaca, Cana Coaunera coitucuurera raine, Cana Coaunera coitucuurera rai Cana Coaunera coitucuhacachene cojunacaniha aitocoaache. Coatiha, Cana Coaunera coitucuhichuru rai niheii.

²³ Satiin Cana Coaunera rai iclesianein neiniquichene netaojiaain netiin, leeocho erenaa cuhane ita rai ereereequichene jana, inara rene eno-

hin aonaa neechu joaenreein nena cache aina Cana Coaunera coitucuelanaala nena cachanete nainere, “Caa cachaaaurute joaenreein ereerejeeure jaeloroherihuruhane jaun,” naain erere.

²⁴ Nete laen inara ere cuhane Cana Coaunera caje unaa erena que ereereequichene jana, enoha uha inara rene nechu joaereein cache, leeoche cache Cana Coaunera coitucuhi, naajoaaaurine, le cachanecuruhane laen nainere, nii aitocoichene jaan aonaain raajenihane osaaocane coitucunaa naine, jitaain nii aitocoichene aonaane jaaun.

²⁵ Nii banate, satiin rai suujua cuhane niicha coacuhi coitucuhin, ne-seonraain Cana Coaunera coroaeein, inara aina niha Cana Coaunerane coitucureein.

Cha ichaquichene caohachaain ichacuche, joaenreein ichaelanaala.

²⁶ Canejeraauru, aihane jaun caa inara rai caitono tocohaneein netaojiaaichene, tabaauru salmo que nenatemiin. Jana tabaaaurute nainere cachaauru relaane. Tabaauru que Cana Coauneraacha coitucueratei que ereereemiin. Jana tabaauru leeoche erena cuhane ereerejeein, leeoche erena aonacuruhi rai beeine, nii niicha beebejei aonaain coitucuhin aina iichuruhane coina.

²⁷ Chaen leeoche erena cuhane erena jeriquichene, coroatajaain nichatajaain netiin ita rohererojoein aitocuche le cachanequichene. Jana chunucohate nainere, nii aitocoichene jaan biha leeoche erena aonacuruhi raine.

²⁸ Jana neniha cache, nii erena aonaain benaa coitucuelanaala, nii Cana Coaunera rai iclesianeein nenacaauru janane, jiaonriha nii leeoche erena cuhane ereeichene. Nii leeoche erena cuhane erena jeriquichene, le cachaauru ereeine jelai netiin Cana Coaunera aina.

²⁹ Jerichanejeein techu, Cana Coaunera aitoonjoan erena que erena-jeriquichene, nainequiche coroatajaain, nichatajaain, naaonjoaain netiin ereeichene caohachae. Nii jana leeocheauru, nii inara aitoonjoan que coaacuruhine.

³⁰ Jana, Cana Coaunera rai ereeichene jana, nii ecu lauhequuin aonajera rai irihane coina aitoha Cana Coaunerane, jauriaanejeein irihane jianiha nii ichoaichaniha erenaane cohamiin.

³¹ Nii banate satiin le cachaauru irihane jaan que turuhane naineein, Cana Coaunera aitoonjoan bihane, satiin nerelaain suujua aninoain jeriha cuurureein acauru netonai.

³² Cana Coaunera aitoonjoan que ereite, nainere nii rai aitoha Cana Coaunerane rijijieein sacuhane.

³³ Cana Coaunerate, jianacoon raotojoein nihacachene Coauneraneein ne; coatiha joaereein coaunera nihei, Cana Coaunera.

Satiin Cana Coaunera cachaneein nenacaauru ichanaa rijijieein sacunaa jaun,

³⁴ enecurute nainere netaojiaauruha Cana Coaunera cachaaurune jana, inauheneeicha erelanaala neeunruhane. Coatiha laen jereraai ereeuruha enecurune. Aitoha Cana Coaunera rai rauhine rijijieein rai lanaacha ere tonoraain jerecuruha acauru lanaaurune rijijieein neeuruhine enecuru.

³⁵ Aihana jaun, cha bajanaa jerecuruha enecurune, rai lana caje bajaauruhine rai loreri asaae neein. Caohachaa leinjiin ene iriha netaojiaanaa que netiinne.

³⁶ Coatiha inara janaacha nunuhetein benojoineein nihein Cana Coaunera ere. Niheichu, coatiha inaraacha nii Cana Coauneraacha beratei sirichaneein niheeiche. Nii que, itolere bana nainaan ichaaoche.

³⁷ Chunocoha, Cana Coaunera aitoonjoan bera *profetaneen* nenea coacuhin, Cana Coaunera Suujue aitoonjoa rijijieein nihanete, caa inara rai quiicha laenai, Cana Coaunera letononeein ichacaaunne coitucureein.

³⁸ Jana coitucueniha nete, Cana Coaunera coitucuhenhana jaun coitucuenereein. Niheichu Cana Coaunera niha natiin acaantonain coitucurain.

³⁹ Canejeraauru, nitohanihana jaun, jataain corajeein Cana Coaunera aitoonjoan beeuche. Jiaonrihachu leeocho erenaa coitucueraelanaala nena cuhane ereeuruhane caohateechene.

⁴⁰ Nete cha ichaquichene rauhijiriin joenreein ichaelanaala leinjiana leinjianaain ichaquichene caohachae.

15

Oo caje ichanaa Curisitone.

¹ Canejeraauru, enane laen inara relaanolune jaan, cana ichoteraneen nenea erenaa coaauquichene jereein. Nii inara rai canuhacha bei erenaa esenetaaichene jaun, nii aitothane rijijieein baaso ichana coacuelanaala neeiche.

² Chaaen techu, nii inara rai beratenojoin erenaa coreniha raotojoein jianacoon ichoteratenojoein neeiche. Aiha nii naitoonjoan rijijieein, baaso ichana coacuelanaala neeichene. Jana aineeichene, inacojoeinte inara relaanolune bana esenetaareechelu.

³ Jaurihanejeeine, inara que nerelaanolune coitucuerateenlu. Chaen nech, cana osa coreniha ohalu Curisitone que inara relaanlu;

⁴ Ajeri jachu cuhane conautecuruhane janate, "Nichata janone cuhane ichanae," naain laenanohiniha Cana Coaunera Quiricha inoansi cuhanene rijijieein.

⁵ Chaen techu, Fedoro rai ococoe. Nii baihate, lechooncai coroatajai afosotooru rai ococoe.

⁶ Nii baihate laen ococoe saogui fashai amurijirii cana nejeraauru rai. Tabaurute jaiti enanetojoein ichaore, inae ohacoaauruha leeochoaurune saijieein.

⁷ Nii baihate ococoe Saantiaao rai. Nii caje cuaante leeochoauru afosotooru rai ococoe.

⁸ Satononihate inae dedeeu cuhane baiha carajaaajoaain catiaain canu rai netonai ococoe, jauriaanejeein niicha ranojoein nihanune que airijiin, esinae aca cana Curuaanaa nihane coitucuhanune coina.

⁹ Nitohanihana jaunna jataen leeochoauru afosotooru fauhecaain nelaateen. Cana Curuaanaa cachaauru rerohecaain sorejetocaaunne jaun chanihaaun canu afosotoneein canu curuaateeuruhane coina.

¹⁰ Nena atiin jataain canu belaiha Cana Coaunerane coreniha canuneein neen. Nete nii canu belaiha Cana Coaunerane inacojoein aine. Nii jaunna mainajeriin amihaneen, jataain leeochoauru amurijiriin caraajenhane aihanune que airijiin; jataain cana belaihana jaun, cacorataaniha Cana Coaunerane aina.

¹¹ Coatih canu ichacaauneecha que caohacharihei, niheichu leeochoauru ichaane niha natiin caohacharihei. Nete laen caa caitoonjoan Cana Coaunera aitoonjoan ne. Acate nii esenetaaichelu inara.

Oo cajete ichanacure onacaauru.

¹² Canacaanune oo caje ichanaa Curisitone que inara relaacaanu. Chana jana chaen inara tabauru oo caje ichanana nainiha cachane esenetaelanaala ereeure.

¹³ Oo caje ichanana naineniha cachane jana nihane, coatiha oo caje ichanarihei Curisito.

¹⁴ Niheichu coatiha nelaterihei naitoonjoan inara relaacaanune jaan, oo caje ichanaeniha Curisitone. Niheichu chaque nelaterihei nii inaraacha esenetai.

¹⁵ Nitohanihane chujianra nechu casajeneein Cana Coaunera que ererichaanuna, Curisito ichatihane que irihacaanune jana, esinae rauhijiriin oo caje ichanaeniha onacaaaurune jana aitocaaunune.

¹⁶ Esinae rauhijiriin oo caje ichanaeniha onacaaaurune coatiha oo caje ichanarihei Curisito netonai.

¹⁷ Jana oo caje ichanaeniha Curisitone, coatiha nii chaque nelaterihei nii inaaraacha esenetai. Jerichanejeeinte inara osaacha aina ichaoriquiche.

¹⁸ Nii oo caje ichanaeniha Curisitone chujianra, nitajeeurure nii esenetaain onacaaauruna.

¹⁹ Curisitoaacha cohajihacache caa ichaonaa que netiinne jana, oo caje ichanaenihane chujianra, Cana Coaunera coitucuhichuru amurijiriin cairichaaajoaain nerichaache.

²⁰ Nete esinae rauhijiriin oo caje ichanae Curisito. Acate jaurihanejeein ichoaichaniha oo caje ichanaelu.

²¹ Charijieein teeinti caa cana rai chauratane que leinjiin cacha coreniha turuhelu onaa. Nii rijijieein techu leinjiin cacha coreniha turuhelu, onaa caje ichanaa cachane jaanu.

²² Nii rijijieein techu Adaan coreniha saain ohe cacha, nii rijijieein techu Curisito coreniha satiin rai nereein ichaonaa.

²³ Nete laen le cachanichaachene dadaane rijijieein nerichaacheein. Curisitote nunuhe neein nereein. Nii baihate rijijieein neeurureein rai cachaauru, inae nacoauneein turuhane bana.

²⁴ Nii baihate laen nii curuaanaaneein nenacaauru, cocoainanacainein nenacaauru, nii nelaaetiin niha nocoenacaauru, naaonjoainuri amuritiin itajeein, rai cojoanonaa tiha Cana Curuaanaa Cana Coaunera raine janate, inae Cana Coaunera Cojoanonaa que turoreein.

²⁵ Curisitote nii rucuhecane rai ne, satiin que nejeratenacaauru, rai tijia asae neseonriaauruhane reeintiaain.

²⁶ Satononiha niicha itajeenite nii cana que nejeratenaaneein nena onaa ne.

²⁷ Cana Coaunerate satiin itolere Curuaanaa nihane coina nitohaneein telu niqui. Nete laen itolere Curuaanaa nihane coina aitoha Cana Coaunera natiin, Cana Coaunera Curuaanaanena nainene, Cana Coaunera itolere Curuaanaaneein cocoainaaain tihane jaun.

²⁸ Inae satiin Curuaanaa niha Curisitone coina ichaa Cana Coaunerane baihate, inae satiin itolere bijiu nihane jana, nii rai Calaohi Curisito, Cana Coaunera rai jitaain nii itolere tiha cureein. Nii banate Cana Coaunera itolere Curuaanaaneein nereein.

²⁹ Aihana jaun nii onacaauru coreniha camujuaain baotisanjoinunru niriimiin. Oo caje ichanana naineniha onacaaaurune, nainihei acaauru coreniha camujuaain baotisanjoinichaane.

³⁰ Chanuna jana chaen, neniha ichanaa oo caje onaane jaanne saijieein, necairichaaecaache itolere bana.

³¹ Canejeraauru, esinae rauhijiriine inetono janonaa bana ohanune rai neeun. Nii rijijieeinechu raotojoeein neeun, Cana Curuaanaa Jesocurisito esenetaeranein neeichene coreniha.

³² Chaen nechu Efesoo nii necha aansai taibinae neein nenanacaauru amuritoonlu mainajeein necairichanaa coaraain. Chaque jana canu rai jelaiha caaujue nii necairichaanune. Chanuna jana neniha onaa caje

ichanaa cachane jaanne, inacojoein necairichareeun. Aihana jaun chujianra, “Lenoneein, acau cohin ichaoacache, eresi onaa ajiniha,” naauruha tabaaurune rijijieein ichaorichaachena.

³³ Jiaonriha inara coritaauruhane esenetaichene. Chunocohate inara rai, “Chanuna baaso ichaquiche. Nechu joenreein casajete nii ichaquiche. Nii jianein caa aihacaanune rijijieein ichaaoche,” naain inara suujua auha-caaurureein.

³⁴ Aihana jaun nacoauneein caohachaaain inara suujua coaraain neeuche, naosatenaa coacuhelanaala. Inara tabaaurute jaiti Cana Coaunera coitucurene. Necoejeeichene jaan nuquene caa inara rai aitoon.

Chatohaneeinna oo caje ichanacurure onacaauru

³⁵ Tabaaurute jerihane, “Chatohaneeinna oo caje ichanacurure onacaauru. Nitohanihane chatohanai quena jana jaberocore,” naaure.

³⁶ Jataain aasohachate nainere niritiin coaucane. Chaelai ucuhe temuhacanete ohe, nii rai nucuhe ichaohin omarona nainihane coina.

³⁷ Aihana jaun coatiha canaacha temuhi nii ajaena neein omarohi. Nechu jataain aansijiin nena caje omarohe, tirico caje, leecha ucuhe caje, naaonjoaain.

³⁸ Jana Cana Coaunerate Aca jerihane rijijieein tein le laurichuru rai acaauru jaberoco te.

³⁹ Coatiha saain jaberocohin neinichaachene, ita rijijieein jaberocohacache. Cana cachanichaachenete jelai tein ne cana jaberoco. Jana lenonecurute jelai tein rai jaberoco que jaberocoore. Tajaacurute jelai tein jaberoco que jaberocoore. Ateuru netonante jelai tein jaberoco que jaberocohin neeure.

⁴⁰ Nii rijijieein techu ne dedeeu itolere jaberocoori. Jerichanejeein techu jaberocohacoaain ne itolere caa cana rai chauratane que. Nete laen nii dedeeu nena nihane jaberoco necaohacha que necaohachaaain neeure. Jana caa chauratane que nenacaurute, chauratane que neeuru jaberoco caohacha que necaohachaaain neeure.

⁴¹ Enoto cono niha natiinte nejelauneein conohe, atene, arasijie, naaonjoaaihunri cono aina ita rijijielanaala. Jerichanejeein techu arasijieeuru niha natiin nejelaunihacoaain conohe, ita rijijieein conohelanaala.

⁴² Nii rijiiha oo caje ichanaa onacaurune jaan. Rai jaberoco conautenhinte setuhe, jana rai suujue ichanana coatiha chabana setuhi.

⁴³ Jaberoco canaacha conautei nii cha que nelatihei. Jana rai suujue ichananate laen, nelateein necaohacha que necaohachaaain ne. Nii jaberoco conautenohin, nii cha que nelatihei. Jana, rai suujue ichananate laen nelateein ne.

⁴⁴ Nii jaberoco conatenohinte jaberocohin bucuhiin ne. Jana nii rai suujue ichananate suujue nejesinaneein ne. Nete aih jaberocohin cachane rijijieein ne, rai suujue netonai.

⁴⁵ Cana Coaunera Quiricha inoansi cuhanete, “Jaurihanejeein cacha nunuheneein nena Adaante cachaneein ichaoin nelu. Jana nii baiha cacha satononeein nena Adaante, suujue nejesinaneein ichaonaa teraneein ne,” naain ne laenanohineein.

⁴⁶ Nitohanihane jaun coatiha suujue nejesinaneein nena ichoaichaniha niheil. Jaberocohin nenaate, ichoaichaniha nelu. Nii baihate laen ne nii suujue nejesinaneein nena.

⁴⁷ Nii jauriaanejeein cacha nenaate atane caje coaunanojoneein nelu. Jana, nii baiha nena cachate laen dede caje nenaane.

⁴⁸ Caa chauratane que nenacaauru jaberocote, nii atane caje nenaalu cacha jaberoco rijijie. Jana nii dedeeu nenacaauru jaberocoorute, nii dede caje nena jaberoco rijijie.

⁴⁹ Nii cacha atane caje coaunano hineein nena tocohaneein nihacachene rijijieein techu, nii dede caje nena cacha tocohaneein nerichaacheein.

⁵⁰ Canejeraauru, inara raine benaa jereeun, jaberocohin bucuhin nena cacha, Cana Coaunera Cojoanona que nena nainihe. Aihana jaun nii setunaa inaera, niha nii setuhelanaala nenaane jaun nena nainihe.

⁵¹ Nena laen coitucueraelanaala nena coitucuhichene jereeun. Coatih saain orihacacheein. Nete laen, corenejoin niha cureein cana jaberoco.

⁵² Inae tonihane satonotiha jaihane janate, cana nota mitaain cana nota toretana rijijieein, inae turureein Cana Coaunera Cojoanona. Inae Cana Coaunera Cojoanona que turuhane janate, ichanaa cuurureein onacaauru, inae chabana ooruhane coina que airijiin. Nii jana canate laen, corenojoin niha curichaacheein.

⁵³ Nii cana jaberoco setu rai nenaate, necoriha cureein setunaa inaai que. Jerichanejeein techu nii cana jaberoco onaa inaera nihane caje, onaa inaelanaala nena que corerareein.

⁵⁴ Inae nii cana jaberoco setunaa inaera, setunaa inaai que coreraain, nii cana jaberoco onaa inaera netonai onaa inaai que necorihane janate, inae Cana Coaunera quiricha cuhane, “Onaate corenojoinne, chabana onaa inaain que.

⁵⁵ Chu neeinte onaa. Itolere amuritiin nena jerei. Onaa, chu ne cachaauru cairichaeriine jaan,” naain laenanoineein nihane que turureein.

⁵⁶ Nii cacha cairichaa onaane jaante osa ne. Jana nii inoanlu rauhi, acaauru aitoonjoante nii osa lararajiaera ne.

⁵⁷ Nariha Cana Coaunera. Cana Coaunerate, nii onaanaja itajerate Cana Curuaanaa Jesocurisito aina cuaain.

⁵⁸ Canejeraauru, aihana jaun nii baaso coacuelanaala, raotojoein itolere bana neeuche. Itolere bana, jelai amuritoheriin Cana Curuaanaacha jerei ichajeein neeuche. Inarate, Cana Curuaanaa aina jiniiquii canaacha ichai inacojoein nenihane coitucuhiche.

16

Coriqui taojiaauche cana nejeraauru rai.

¹ Canaacha esenetai esenetaeraneein nenacaauru- cana nejeraauru rai coriqui taojiaaichene, Galasia bataneun nenacaauru, Cana Coaunera coitucuereraauru relaanolune rijijieein ichacuche.

² Tomiho bana nainein, inara amihaneeo coreniha inaraacha eruujuei neleru rucuhacuche jelai teein, nabana turuhanune janaacha taojiana coaauquichene coataa.

³ Aihune inae turuhanune bana, inaraacha letoaenenuuru cachaauru letoae, acaauru rai quiricha laenaain teein, nii coriqui inaraacha taojiai aina amaain teuruha cana nejeraauru raine coina.

⁴ Canuhetonai cunaa jerichaaunnena, acaauru aina jiniiquiin curichaanuhin.

Coriintoote cunaa jere Faboro.

⁵ Inae inara rene turuha uhanunena, Masedonia batane jelon cuhin, caje coaunein laen Coriinto turureeunni.

⁶ Jerihanena, carajaaajoaain inara aina nereeunni. Nainichaaunena inara aina nereeunni, situha elohenane reeintiaain. Nii banate, canu coroatajana naineriquicheein, jelai caje chunijiun cunaa jerichaaunne.

⁷ Coatiha canu situneeicha inara coaana jerihaaun. Nii jaunna inara aina carajaeriin nena jereeun, jeriha Cana Curuaanaa ne.

⁸ Nena laen Efesoo nereeunni, Feentecosetesi janonaa bana que tiaa-joaain.

⁹ Aiha jataain ecu Cana Curuaanaa rai amihanihanune, caohachaaain mituha canu amihaneonne rai nihane jaun. Arajiin caque nejeratenaanein neuruhane saijieeinna aicheeunni.

¹⁰ Inae inara rene turuha Timoteeone caohachaaain raachete raotojoein inara aina neeine. Acaentonainte jerichanejeein canu rijijieein Cana Curuaanaa amihaneon ichana coitucue.

¹¹ Aihana jaun jiaonriha chuni nere tonoraenihane. Raujiaaincha namu que coroatajanecuchete nii chaque situhelanaala raotojoein canu coaraa uhine. Cauna leeochoaauru canejeraauru aina cohajihacaanu.

¹² Canejera Aforo netonai raine maajeeinne niqui aitoon, leeochoauru cana nejeraauru aina uhin inara coaraa uhane coina. Nete unaa jerene. Caa baiha nainihane banate ureein.

Satononihate necoe Faboro.

¹³ Caohachaaain nainaaain necohalajiin, itolere que laraajiin baaso ichana coacuelanaala neeuche.

¹⁴ Chelai ichaquiche leeochoauru raine, jataain belaaain corajeein ichacuche.

¹⁵ Canejeraauru, inarate rai naraaichuru aina curuaequiin jauriaanejeein Cana Coaunera esenetaalu Esetefana, Acaiha batane quene coitucuhiche raotojoein. Chaen techu acaauru nii cana nejeraauru coroatajaneranein neure, canaacha esenetai coitucuuruhane coina.

¹⁶ Nitohanihana jaunna nii Cana Coaunera coitucuurera aina, satiin acaauru coroatajaneraaurune maajeein, que inara suujua acatequichene jereeun.

¹⁷ Jataainne rachoojoeun inara aina nenihanune jana, canu rene turuuruha Esetefana aina Forotonato, Acaico, naonjoainurine jaun.

¹⁸ Acaauru ainate raotojoein nedae casuujua, jerichanejeein inara rijijieein aihuruhane jaun. Acaauru rijijieein caohachaaain nenacaauru cachaauru coitucuhin neeuche.

¹⁹ Asia batane que nenacaauru Cana Curuaanaa Jesocurisito ranojoinunrute inara coaacure. Aquila, Firisila, chaen rai loreri asae netaojianacaauru naajoainunrite inara coaacure, Cana Curuaanaa Curisito coreniha.

²⁰ Satiin cana nejeraaurute inara coaacure. Raotojoein ita rene turuhichene ita raain neeuche.

²¹ Canune Faboroneein inara rai canu raajenihane cacoi que caa laenaun inara coacuhin.

²² Chunocoha Cana Curuaanaa belainihane, baaso jana nijiaoine. Inae cataainjian Cana Curuaanaa.

²³ Cana Curuaanaa Jesocurisito, inara rai caohachaaain neeinchene jaanu teeine.

²⁴ Satiin inarane jataain belaihun cana Curuaanaa Jesocurisito coreniha.

Coriintoo nenacaauru rai Faborohacha letoai coroataja

Coriinto cocoaichacuru rai “Raotojoein neeuche,” naa Faboro.

¹ Canuna Faboroneeun. Cana Coaunera jerihane jaunne, rai Calaohi Jesocurisito letono afosotoneeun. Cana nejera Timoteeo aina jiniiquiina, Acaiha batane que nena Coriintoo Jesocurisito ranojoneein iclesianein neiniquichene rai, chaen nii Acaiha batane sacutaain Cana Coaunera cachaanein satiin neiniquichene raine maajeine caa quiricha laenacaanu.

² Cana Curuaanaa Jesocurisito, Cana Inaca Cana Coaunera, naaonjoai-hunri raotojoein jianacoon rachoojoein neeichene jaanu teuruhine inara rai.

Necairichaane biha Faboro.

³ Cana Curuaanaa Jesocurisito Inacanein nena Cana Coaunera coroaecaachenete ne. Acate satiin Cana Inacanein nihane jaun, cairichaojoaain cana coaraain cana necairichanaja caje cana suujua nunaeranein ne.

⁴ Acate satiin itolere necairichaacachene jaaunru caje, cairichaojoaain cana coaraain, cana suujua nunaeranein ne. Nitohaneinte cana netonai nii cairichaojoaain cana coaraain cana suujua nunaane rijijiein, necairichaauruha leeochoaurune coaraain, cairichaojoaain acaauru coaraain acaauru suujua nunaain nena coina ichae Cana Coaunera.

⁵ Nii mainajeein necairichaalu Jesocurisitone te, canacaanu que nerotohane jaunne nii aihalune rijijiein necairichanaa abaantaacaanu. Nii rijijiein techu nii Jesocurisito aina cuain cairichaojoaain leeochoauru coaraain nihacaanu.

⁶ Nitohaneine necairichaacaanu, inara netonai ichoteratenojonein inara suujua nunaeraanu siriin nena nainiquichene coina. Nii rijijiein techu, Cana Coaunera canacaanu suujua nunaane, inara netonai suujua nunanohinein neriquichein, aina cuain itolere necairichanaa abaantaain neeichene coina.

⁷ Nitohanein neriquicheeine esenetaacaanu. Charijiein teeinti necairichaacaanune rijijiein inara netonai necairichanaa abaataain neeiche. Nii rijijiein techu cairichaojoaain cana coaraain cana suujua nunaain cana rai Cana Coauneraacha tei sirichanein neeiche.

⁸ Canejeraauru, Asia batane que necairichaacaanulune coaucuche. Ecune jataain mijiaaanein cairichanojonein cojunoinichaanulu. Nii jaunne inae abaantasinihacaanune jaun, “Inae jecha orichaanuhi,” naacaanu,

⁹ ohacaanune coina ichara tochaneein cairichanojoinichaanune jaun. Nete Cana Coaunera onaa ichatein ichoteraniane que jaequuin nihacaanune coina necairichaacaanulu, Cana Coaunera colane nena rijijiein canacaanu jaberocohacha nejesina que itolere bana jaecohacaanune coataa.

¹⁰ Nii Cana Coaunera, necairichaan ohacaanune rai nihacaanune caje canacaanu ichoteratelu. Nii rijijiein techu satiin cana ichoteraterein, ohin nitajena rai nena caje. Acatechu ohacachene bana nitaje rai niha cana suujuene caje, cana suujue ichoteraterein nereein.

¹¹ Nitohaneeinte cana ichoteratejeein sacureein, canacaanu aina bajaebajaequichene. Arajii cachaauru canacaanu coreniha Cana Coaunera bajaanete, arajiin netonai Cana Coaunera coroaecurureein, canacaanu rai caohacha ichaane coreniha.

Coriintoo cuenihane biha Faborone

¹² Jataaine raotojohacaanu inara coritana coacuelanaala, niheichu chatohanein caa chauratane que baaso ichaelanaala, niheichu inara aina nihacaanulune bana inara rai baaso ichaenhacaanulune jaun. Coatiha canacaanu raajenhane cha coitucuera nihacaanune jaun aihahacaanu. Cana Coaunerate jataain canacaanu belaitohane jaun, nitohaneei ichaohaacaanune jerihana jaunna aihacaanu.

¹³ Caa inara rai canacaanuhacha laenanajaqui quirichaauru cuhane, coatiha leechaneein inaraacha coitucunaa nainihe laenahacaanu. Bajiaanachuinti jitaain aonaain caohatiin coitucuneeiche.

¹⁴ Nii reretaain aonaain coitucuhichene rijijieeinte, canacaanu coreniha raotojoein neriquicheein, inae nacoauneein turuha Cana Curuaanaa Jesocurisitone bana. Nii rijijieeinechu canacaanu netonai raotojoerichaanuhi inara coreniha inae turuhane bana.

¹⁵ Niritiin esenetaainna niqui, jauriaanejeein inara coaraa unaa jereenlu, atiin coroatasain inara rene bedaenichaaunne coina.

¹⁶ Jauriaanejeeine niqui, Masedoniau cuujihataain inara rene bedaenena jereun, coaiten caje caaujihataain nacoauneein bedainichaaunne baiha jelai caje coauneein Jodea cuhanune que, nainequichene canu coroatajanequichene coina.

¹⁷ Niheichu canuhacha ichaneni coaucaunne, coatiha inara coritaa inae leesajeein "Airichaaunni," naanune, canu suujua cuhane "Airihaaunni," naain coacuhin irihaaun.

¹⁸ Cana Coaunerate, inara rai cha que erenaa jerichaanune "Airichaanuhi," naacaanune canacaanu suujua cuhane "Airihacaanuhi," naenhacaanune coaraje.

¹⁹ Nii rijijieein techu, canu, Timoteo, Siribano, naonjoainichaanune, inara rai canacaanuhacha beebejei Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito esinae rauhijiriin acaneein ne. Nii Jesocurisitote esinae rauhijiriin ichaane coina, "Icharichaaunni," naa Cana Coaunera, suujua cuhane "Icharihaaunni," naelanaalane jaane.

²⁰ Nii aina cuaainte, satiin niicha ichaneni niicha coacuilu ichae Cana Coaunera. Nii jaunte, Cana Coaunera corojeein bajaacachene, "Nitohaneein ichamiin Cana Coaunera, Jesocurisito aina cuaain" naacache.

²¹ Chaen techu Aca cana janijiin cana taojiaain Jesocurisito aina cana teein, "Caaurute canu cachaauru ne" naelu Cana Coaunera.

²² Nitohaneein cana janijiin cana raainte, rai cacha cojunacatihane jaanque cana cojunacateein, cana rai rai Suujue telu Cana Coaunera, esinae rauhijiriin cana rai niicha teenu ichoaicha teranu que.

²³ Nena jaiti nii coaucaanulune rijijieein Coriinto inara rene turuha uhenihanune, inara rai caohacha ichaa aihun. Cana Coaunerate inara rai caohacha ichaa aihanune coitucue.

²⁴ Coatihachu inae caohatiin coitucuhin esenetaaichene jaun inara rai, "Naaonjoain ichaquichenete caohachae" naain erenaa nainihacaanu. Raujaainchana inara coroatajanena jerichaanu, raotojoein rachoojoein esenetaaichene rijijieein neeichene coina.

2

¹ Nitohaniane jaunne nabana inara inaderaacaaunne coataa, nacoauneein inara coaraa unaa jerichaaunne baiha aineeun.

² Inara inaderaacaaunne, neneriha raotojoein canu rachoojiaeraanune jaun.

³ Nii jaunne inara rene turuelanaala, raujiaaincha inara rai quiricha cuhane aitiin laenaaunlu, canu inaderaaquichene coina inara rene turunaa jerenihanune jaun, inae turuhanune bana inaderanaa coacuelanaala, nenacaeneeinjia jiniiquiin rachoojihacachene coina.

⁴ Nena laen nii quiricha laenacaaunlune bana, jataain inara coacuhin que nererojoeaain chanaaunlu. Coatihai nii que coacuhin inaderaaichene coina nii beein laenahaaunlu, jataain inara belaichaaunne coitucuhichene coinane niritiin beein inara rai laenaaunlu.

“Nii canu que nejeratena que inara suujua acatecuche” naa Faborone.

⁵ Nitohaneein inara rai baaso ichara cacha, canu raaicha inaderanaa tiha aiheilu, inara rai netonaite inaderanaa tiha ailu. Amuritiin rerohin aitona jerenihanune jaunne caa caritoein aitoon.

⁶⁻⁷ Inae nii cacha aina nejerateein mainajeriin casetecaaichene jianein, que inara suujua acatein, belaaain coroatajanecuche, nabana joenreein suujua cuuaain inaderaane niicha ichanenu coitucuenihane coataa.

⁸ Nii jaunne inara rai aitoon, jauriaanejeein belaiquichelune rijijiein belaaichene coina.

⁹ Esinae rauhijiriin, canu ere tonoraain rijijiein ichaquichene coaraacaaunne coinane, nechui inara cojuha inara rai quiricha cuhane aitiin laenaaunlu.

¹⁰ Nitohaniane jaunne, inara suujua acatequichene jaanque canuhet-onai casuujua acatereunni. Aiha niha chatohanai que casuujua actichaaunne jaanunena, Jesocurisito notaracae que casuujua acatereunni inara coreniha.

¹¹ Nitohaneein ichaohacachene, coatihai canaque niicha jerei ichana nainerinaain moconajaera, inae raotojoein rai nerurujua coitucuhacachene jaun.

Toroasihu turuhin raotocojoaeniha rai suujuane biha Faborone.

¹² Jesocurisito beratenojoi beebejihanu cachaauru raine coina, Toroasihu turuhanune janate, Cana Curuaanaa jerenohi ichacaaunne coina jatoroaain neeunlu.

¹³ Nena ecu cana nejera Tito eruhenihanune jaun, raotenelu casuujua. Nii jaunna ecu nenacaauru rai necoein jelai caje amuhin Masedoniau cuunlu.

Jesocurisito ainate namuritoroatena coacuelanaala nihacache.

¹⁴ Nariha Cana Coanera itolere bana namuritoroatena coacuelanaala, cana aina cuuaain Jesocurisitohacha ichai naitoonjoa beratihane jaun, itolere sacutaain bihacachene coreniha. Nii canaque naitoonjoa niicha berateite, aiha jujuhine rijijiein itolere lomoritiin riaaneein aonanojohi ne.

¹⁵ Canacaanuna Cana Coanera rai Jesocurisitohacha mocoli jujui rijijiein, inae nichotenaaneein nenacaauru rene, nitaje rai nenacaauru rene, naaonjoainuri rene letono neein nihacaanu.

¹⁶ Nitajerai nenacaauru raite, leinjiin jujui cacha atinaeraanuneein toni nii canacaanuhacha beebejei. Nete laen nichote rai nenacaauru rai, leinjiin jujui ichaonaateraneein toni nii canacaanuhacha beebejei. Nihei chuni cacha nitohanei ichana naineraneein nei.

¹⁷ Chabana aihuruha leeochoaurune tocohanein, Cana Coaneraacha beratenojoi beebejihacaanune coreniha, canacaanu coretera jerenihacaanu.

Nenacaaennejian nitohaneein nenea coacuhelanaala, esinae rauhijiriin nohanelanaala Cana Coaunera notaracaae, coujurihu rai letononeein netiin inara relaacaanu, rai calaohi Jesocurisito cachaneein nihacaanune jaun.

3

Ena nenea Rauhi Cana Coauneraacha tei

¹ Niritiin inara rai irihacaanunete, jerihane nechuhachaaain canacaanu raauruha itolere cachaaaurune coina necoasitaa aitoaha, canacaanu beeiche. Niritiin coaauquichene coataa, coatiha aihuruha nii leeochoaurune rijijieein, cajihaneein amuhemujueein: “Canacaanune naonjoaineeinne nihacaanu,” naain cachaauru rai ereein nihaacaanu. Niheichu inara rai nihanatiin chabana, “ ‘Naonjoaineeinte neeure,’ naain canacaanu been cachaauru rai quiricha laenacuchete aina canacaanu raauruhine,” naain chabana inara rai irihacaanu.

² Inaraachane latichaanu, inara aina cuaain inanacaa canacaanu suujuau tenojoin que inara relacaanune coarateeiche cachaauru quene coina. Nii ainate canacaanu ichanaa coaraain canacaanu coitucuurureein cachaauru.

³ Nitohaneinte, quiricha laenanohineein nenea rijijieein, Jesocurisito ichanohineein, cachaauru rai canacaanu aina cuaain teratenojoneein neeichene coaracure cachaauru. Coatiha nii aiha quiricha laenanohine rijijieein niheeiche. Inarate Cana Coaunera Suujue ichanohineein nitohaneein neeiche. Niheichu atane jeeu que teein laenanohi rijijieein quirichanein niheeiche. Inarate cachaauru suujuau canacaanu aina cuaain Cana Coaunera teratenojoneein nenea que suujuequiin neeiche.

⁴ Nii jaaunne, Jesocurisito aina cuaain, nii aitocooaanune rijijieein ichaa Cana Coaunerane esenetaacaanu.

⁵ Coatiha canacaanu raajenihane nitohanei ichana nainerihacaanu. Cana Coaunerate, nitohanei ichana inaeraneein canacaanu teein ne.

⁶ Nii jaunte Aca canacaanu relae, nii enachasine rauhi naitoonjoan beraaneein nihacaanune coina. Nii rauhi coatiha laenanohineein nenea nihei. Acate jeriha Cana Coaunera suujuene rijijieein nenea ne. Nii laenanohineein nenea rauhite, tonoraeniha cachane ohin nitajihane coina aitelu. Nete laen nii ena nenea rauhi jeriha Cana Coaunera Suujuene rijijieein chabana nitajeniha cachane coina ichaonaa tera ne.

⁷ Nii rauhi atane jeu que teein laenanohineein nenaate, uhaa Moisesane jana, rai nomeri coana nainecurenelu Isaraelitacuru, jataain jiquihacoha nii niicha uhai caun rai nomerine jaun. Nii rai cono jiquihaquite, jacaain satonohelu. Nete, nii rauhi cana atinarateraneein nihane saijieein, jataain necaohachaaain cojoelanaacojoaain ocochin nelu.

⁸ Nii jaun techu jataain nii amuritoheriin necaohachaaain cojoelanaacojoae nii ena turunaa Cana Coaunera rai rauhi- cana suujue cuhane niicha tei rai Suujue.

⁹ Nitohaneein, itolere canaacha ichai ujuaihoneein nihacachene coina tenojoinihane saijieein, cojoelanaacojoaain nihalu, nii cha ujuaihoneein nenea coina tenojone jaunte, nii amuritoheriin cojoelanaacojoaain nereein ena nenea rauhi Cana Coaunera tenojoi, cha ujuaihonelanaala nenea coina canacaanuhacha beebejei.

¹⁰ Nitohanihane jaun, coatiha inae chaque nelateein nihei nii jauriaanejeein nenea rauhi, caa ena nenea rauhi jataain caohachaaain cojoelanaacojoaain amurijiriin nihane jaun.

¹¹ Nitohaneein, nitajerai nihane saijieein, jataain cojoelanaacojoaalu nii jauriaanejeein nenaane jauntechu, nii amurijiriin jataain cojoaelanaacojoaain nereein nii chabana satonoelanaala neenihu.

¹² Nitohaneein nii que jaequinne, satiin acatiha queecha ereerejihacaanu cachaauru rai.

¹³ Coatiha aihalu Moisesane rijijieein, canacaanu meri conajaain aihaacaanu canacaanu. Moisesate, nabana jacajeein cuha nii nomeri jiquihaquine coaracuruha Isaraelitacurune coataa, rai nomeri conajaain ereretelutelu acaauru rai.

¹⁴ Nete nii naitoonjoan aonaain coitucusichurenelu Isaraelitacuru. Enanetojoeinte nii inoaenlu nena cana aina Cana Coauneraacha ichanenu naitoonjoan ereretaauruhane nihanatiin aonasihurene, jaiti acaauru suujua aina, acaauru nota caje itajenojoineniha nii conaarane jaun. Jesocurisitohachate naine, nii conaara itajeein niha cache caje ne.

¹⁵ Nitohanihane jaunte, enanetojoein nii Moisesa rai rauhi ereretaauruhane nihanatiin, acaauru suujua aninoaane jaun coitucusichurene cachaauru.

¹⁶ Nete laen naosatihajeein ichaohane jianeein, Jesocurisito esenetaain ichaoha cachane, nii cha coitucuhane coataa, rai suujua conaara itaje rai Jesocurisito.

¹⁷ Cana Coaunera Suujueneein niha Cana Curuaanaa Jesocurisitone jaunte, itolereneein niha nii rai Suujuene jaunru, raotojoein ichaohin, cha ujuaihonelanaala neeurureein cachaauru.

¹⁸ Inae cana, Jesocurisito ranojoneein nihacachene jaunte, inae cana caje nii cana suujua aina cana nota conaara itajihane jaun, aiha esefejo conone rijijieein conohe, cana aina jataain caohacha ichaa Jesocurisitone jaan cono. Nii jaunte Cana ichao corihajeein sacuha itolere bana Jesocurisito rai Suujue aina cuaainne jaun, rijijieein inae ichaohacache.

4

¹ Cairichaaajoaain cana coaraane jaun, canacaanu rai nii amihanenaa tiha Cana Coaunerane jaun, nii canacaanu rai niicha tei amihanenaa bihacaanune coiinteein jianena nainenihacaanu.

² Nii jaaune coejenacai ichana coacuelanaala, niheichu asinojoneein cha ichaelanaala, itolere que jaolequiin satiin notaracaae niicha icharatei ichacaun. Coatihachu chaen canacaanu esenetaa cachane jerenacaun, nohaneein nii Cana Coaunera beratenojoi udaa cuaain cache relahacaanu. Nitohaneeinne cache coritana coacuelanaala, esinaen rauhijiriin nii canacaanu coitucuhichene rijijieein, Cana Coaunera notaracaae aitocaaanu.

³ Aihane jaun chunocoha, nii osa caje cana ichoteraanu canacaanuhacha beebejei aonaane saijieein coitucuenihanete, inae nitaje rai nihane jaun aicheein.

⁴ Inae esenetaaurenihane jaunte, maosa rijijieein acaauru te moconajaera, nabana jataain necaohachaa Jesocurisito Cana Coaunera rijijieein nena tenojoin ichaonaane coaraain coitucunaa nainecuruhane coataa.

⁵ Coatiha canacaanu ichaoque inara relahacaanu. Acaihanijin Cana Curuanaa Jesocurisito ichao quene inara relaacaanu. Jataain canacaanu belaitoha Jesocurisitone jaan aina cuaainne inara rai caohachanu ichaeraneein nihacaanu.

⁶ Charijieein teeinti nocohena jana conoha conone caina aitoha Cana Coaunerane jaun neconaelu cono. Nii rijijieein techu nii jeelai Cana

Coaunera canacaanu suujua cuhane rai cono teein ne, aina cuaain Jesocurisito merique conoha rai conone coitucuhacaanune coina.

Canaacha esenetai aina cuaainte ichaohacache.

⁷ Nete laen nii Cana Coaunera tenojoi jataain nelatei raain, chaque nelatelanaala aiha atane codarojoene rijijieein nenea cana jaberoco cuhane sirichaache. Nitohaneeinte chaneei nenihacachene saijieein cana aina cuaain rai nelate coarate Cana Coaunera.

⁸ Nitohanihane jaunne necairichanaa coaracaanune nihanatiin, canacaanuhacha ichanenu chacaanu, chaque casilanaala. Coatiha chabana amuritonoinne nahaacaanu.

⁹ Canacaanu ariiriichuruha canacaanu sohin jaaoruhane coina niqui, nete canacaanu nainatejene Cana Coaunera. Canacaanu comaauruha niqui, nete canacaanu itajenaa nainesihurene.

¹⁰ Itolereenein cuhacaanune jaaunru nihanatiinte, aihalu Jesocurisitone rijijieein cairichanojineein ohacaanune rai nihacaanu, ichaohalune rijijieein canacaanu aina cuaain rai nichao coaracuruha cachaaurune coina.

¹¹ Jataaina necairichaacaanu, Jesocurisito coreniha canacaanu atinaauruhane rai neeuruhane jaun. Nitohaneeinne Jesocurisitohacha tei ichaonaa que ichaohacaanune coaratihacaanu.

¹² Nitohaneeinne ohacaanune rai nihacaanu. Nete laen inara, inae raotojoein ichaonaaque ichaohiche, canacaanu que inara rai niicha teratei ichaonaa coreniha.

¹³ Niique te, "Esenetaanune jaunne ereeun," naain aitoaha Cana Coaunera Quiricha cuhanene rijijieeinne, canacaanu netonai jerichanejeein esenetaacaanune jaun, que ereereecaanu.

¹⁴ Nitohaneeine nihacaanu, ohane caje Jesoso ichatihalune rijijieein, onaa caje canacaanu ichaterichaaain Cana Coaunerane esenetaacaanune jaun. Nitohaneeinte onaa caje cana ichatein cana rareein nacatiha rai calaohi aina jiniiquiin nenea coina.

¹⁵ Nitohaneeinte, jataain caohacha ichae inara rai Cana Coaunera. Nitohaneein araai laurii que inara coroatajaniha Cana Coaunerane coaracurhanete, araai laurii cachaauru netonai Cana Coaunera necaohacha coroaecurureein.

¹⁶ Nii jaunna chabana bihacaanune jianena coacuelanaala, niheichu namuritoroatena coacuelanaala nihacaanu. Cau caa ichaonaa que ichaohinte inae binaanihacache. Nete, cana suujua cuhane, itolere janonaa bana nenamanacainaacache.

¹⁷ Cau caa chauratane que ichaohin necairichanaate sorotiin sareein. Nete, nii necairichanaa coreniha, jataain nii amuritoheriin, chabana sanaacharanejeein nenea ichaonaa rarichaacheein.

¹⁸ Aihana jaun nainihe i tolere cana notaracae nenaacha que coaaucaachene. Nii chabana, coaraelanaala nenaacha que coaaucaachenete caohachae. Nii satiin canaacha coaracurite, satiin nitajerai ne. Nete laen nii chabana canaacha coaraai chabana nitajenereein.

5

¹ Cana jaberocote cana amunajau leinjiin loanari sorotiin nelatenenu rijijieein ne. Nete laen chatohaneein itajenojoiniha nii cana jaberecone niha natiin, dedeeu cana jaberoco ena nenea rucuheca Cana Coaunerane coitucuhacache.

² Nii jaunne ichanohineein nenea, chabana nitajenaachara jaberoco cuhane inae ichaoha cunaa jere canacaanu suujue.

³ Nii jaberoco te laen canacaanu suujue que necurujuareein, machoequiin nenaane rijijieein nihane caje.

⁴ Jaiti nii loanari rijijieein nena cana jaberoco que jaberocohin ichaohacaanune jaunne, cha lateein, nererojoecaaeriin, naaonjoain ichaohacaanu. Coatiha itolere bana, nii canacaanu jaberoco que ichaohacaanune colatiha aihahacaanu. Inae nii canacaanu que banihateein Cana Coaunera ichanohi jaberoco que ichaohacaanunete, nii canacaanu jaberoco jauriaanejeein loanari rijijieein nena, nii ena nena canacaanu jaberoco jana nitajereein.

⁵ Cana Coaunerate nitohaneein nihacaanune coina canacaanu relaain nii ichoae tacaain canacaanu rai, rai Suujue te, nii cana rai naitoonjoan sirichaneein nerichaanuhine cojunacanu que.

⁶ Nii jaune satiin nii canacaanu rai naitoonjoa terichaaine coitucuhin esenetaacaanu. Jaiti canacaanu jaberoconeein ichaohin nihacaanune jaunne, Cana Curuaanaa rohan nenihacaanu.

⁷⁻⁸ Ena niqui coarahaacaanu rohan jaiti nenihacaanune jaun. Nete nitohaneein nerichaanuhine coitucuhacaanu, jataain esenetaacaanune coreniha. Inae niqui caa canacaanu jaberoco ratiriin Cana Curuaanaa rene turunaa jerichaanu.

⁹ Nii jaunne cana Curuaanaa jerihane rijijieein itolere bana ichaorichaanuhin, ohin, ichaohin, naaonjoaacaanune nihanatiin.

¹⁰ Inae itolere baaso ichara, caohacha ichara, naaonjoain ichao coitucuhane coina niha Cana Coaunerane bana nacatiha tururichaacheein, baaso ichaain, caohacha ichaain, naaonjoacachene coitucuhin, lecachanichaachene ichanohi coitucuhin rai niicha tenaa jerei tihane coina.

Aina raotojoein nihacachenete jere Cana Coaunera.

¹¹ Nii jaunne inae coitucuhacaanune jaun, jeriha Cana Coaunerane rijijieein ichaauruha cachaaurune coina acaauru que jereratiha acaauru rai ereerecaanu. Cana Coaunerate canacaanu coitucuhin, canacaanu suujuane maajeein coitucue. Bajiaanachuhinti esinae rauhijiriin rai letononeein Aca jerihane rijijieein ichaohacaanune coitucueneeiche inara netonai.

¹² Coatiha canacaanu raajenihane necohasitaa caa aitohacaanu. Nenacaaenejian raotojoein coitucuhin nainain, nitohaneein suujua cuhane coaralanaala nohanein inara relaa nocoetonacaauru tonorana nainequichene coina caa inara rai aitocooanu, nenacaaen inara coritaaauruhane esenetaaichene coataa.

¹³ Jeriha Cana Coaunerane rijijieein itolere ichaain nihacaanune jaunte, leinjiin jaelorohe nerurujua cha que nelatihei rijijieein coaracure leeochoaauru cachaauru. Jana inara, esinae rauhijiriin caohatiin coacuhin aihacaanune coaraquichenete, inara caohachanu que aihacaanune coitucuriquicheein.

¹⁴ Jataain cana belaitohane jaunte, cana ichao rucuherraneein beraichaneein ne Curisito, aca satiin ichao coreniha ohalune coitucuhacachene caje coauneein nunuhetein. Nii ohane aina cuaainte satiin cana netonai ohacachelu rai ichaonaa que ichaohacachene coina.

¹⁵ Nitohaneeinte satiin cachanichaachene coreniha ohelu Jesocurisito. Inae satiin cana coreniha ohalune coitucuhin, esenetaain nihacachene jaun jeriha cana suujuane rijijieein ichaonaa coacuelanaala, Aca jerihane rijijieein ichaohacachene coina.

¹⁶ Canacaanu netonaine niqui, nii namute cacha que coaauruha Cana Coaunera coitucuhichurune rijijieein Jesocurisito netonai que coaurejeto-coaanulu. Nena laen inae enene nitohaneein coacuenihacaanu.

¹⁷ Aihane jaun inae Jesocurisito aina jiniiquiin esenetaain ichaoha cachanete, inae nii jauriaanejeein nenea rai nichao jianeein nii ena nenea ichaonaa enachasine que ichoae cache.

¹⁸ Nitohaneeinte Jesocurisito aina cuaain ichae Cana Coaunera, que nejer-
atenaa rijijieein nenea caje aina jiniiquiin ita belaa in raotojoein nihacach-
ene coina. Nii jaunte canacaanu letoae inara que coitucueratihacaanune,
inara netonai aina jiniiquiin raotojoein neeichene coina.

¹⁹ Cana Coaunera nitohaneein Jesocurisito aina cuaain satiin ca-
chanichaachene osa que suujua acatihane, aina raotojoein jiniiquiin nenea
coina ichaain, nii niicha ichai beranu que canacaanu telu.

²⁰ Nii jaunte acaneei nenea rijijieein canacaanu tein inara rai biha-
caanune coina berate Cana Coaunera. Niine raajenhane aitoha Cana
Coaunera rijitoein, caa inara rai bihacaanu. Nitohaneein Jesocurisito
letonnihacaanune jaunne, inara rai aitocaaanu, atiin caa inara rai Cana
Coaunera beratenojoi tonoraain esenetaain neeichene, inara osa que suujua
acatena nainihane coina.

²¹ Coatiha aansijieinniji osa que nesaruhin niheiluu Jesocurisito niqui.
Nete, satiin cana osa coreniha caseteco coaraelu, aina cuaain cana osa que
suujua acatein jianacoon cana tihane coina nainatejiha Cana Coaunera
jaun.

6

¹ Nitohaneein niicha ichai que Cana Coaunera coroatajaneranein ni-
hacaanune jaunne, inara rai aitocaaanu. Nabana jataain inara belaito-
hane jaun inara rai Cana Coauneraacha beratenojoi que jaoleconaa coacue-
lanaala que nerausiaequichene coina.

² Nitohanehane coinete rai Quiricha inoansi cuhane:

“Canu bajaee bajaeequine aonajihanu.

Chaen nechu

nichotenaajereein,

canu ariirijieeine jana,

ii ichoterateun,”

naain been laenaerateluu, nii coina Cana Coaunera.

Enate, inae nii aitohalune rijijieein ichoteratenojoin nequichene cao-
hachae, inae rai cojoanona nihane jaun.

³ Coatiha chatohaneein baaso ichaain chuni notajaain nihaacaanu. Na-
bana canacaanuhacha ichai baaso rijijieein cha ichaain neeuruhane, inara
rai canacaanuhacha beebejei esenetaelanaala que jaolecohichene coataa.

⁴ Nitohaneein nenea coacuelanaalane, Cana Coaunera letononein ni-
hacaanune coaratihacaanu, itolere necairichanaa, latijiojiriin, caaintati
ichaonaa que ichaohin,

⁵ taba que canacaanu bisihure, caresero cuhane canacaanu enoaain,
taba que canacaanu que nererojoeaaure, jataain mainajeriin amihanenaa,
sinerena, mijitena, naaonjoainurine abaantacaanu chabana nererojoeae-
lanaala.

⁶ Jerichanejeein nechu esinae rauhijiriin nii chatohaneein baaso ichae-
lanaala ichaohacaanune coaratihacaanu, esinae rauhijiriin canacaanu
aina niha Cana Coaunera Suujuene coaracuruha cachaaurune coina, chu-
nique asilanaala satiin cachaauru belaa in ichaoin.

⁷ Nitohaneina nihacaanu, esinae rauhijiriin canacaanuhacha beebejei
esenetaain, canacaanu aina cuaain niicha ichanenu ichaa Cana Coaunera
coaracuruha cachaaurune coina. Nitohanehacaanune jaunne, baasonein

canacaanu tenaajerera nihane, chatohaneein baasoneein tenaa coacuhelanaala, rauhijiriin nohanelanaala rai irihacaanu. Nitohaneeine canacaanu rai baaso icharanihane, baaso ichaelanaala ichaonaa esine que ichaohin nihacaanune que cuaain acaauru rai ereein necocaaeratihacaanu.

⁸ Nete taba que canacaanu que suujua acateein, taba que canacaanu cotaain, taba que canacaanu que raotojoein ereein, taba que cacha baasoniha canacaanu beein, naajoaain canacaanu que ereeure cachaauru. Nitohaneeinte nohanelanaala cachaauru rai irihacaanu natiin, nohanein cachaauru coritaa canacaanu beeure.

⁹ Chaen techu canacaanu coitucuuruhane saijieein, canacaanu coitucuhi rijjijieein canacaanu coaracure. Canacaanu sohinte niqui canacaanu jaonaa jerecure, nena jaiti ichaaojihacaanu. Canacaanu casetecaauruha niqui, nete canacaanu atinaaurene.

¹⁰ Jataain inaderanaanajaanu tocohaneeinte niqui canacaanu ichacure, nena atiin raotojoein rachoojoein nihacaanu. Leinjiin cha coitucuhi cairichei rijjichaanu niqui, nene arajii cachaauru rausiaecaanu canacaanuhacha coitucui que, raotojoein neeuruhane coina.

¹¹ Canejeraauru satiin Coriintoo neiniquichene. Esinae rauhijiriinne canacaanu suujua aina cutaain, inara coreniha canacaanuhacha coacuhi que inara rai caa suujuelanaala aitocaaanu.

¹² Coatiha aansijieenniji inara que asiin irihacaanu. Nete laen inara niha chatohaneine nihanatiin canacaanu que asiiche.

¹³ Nii jaunne atiin inara rai aitoon, nere tonoraane coina bereecuru rai iriha cachane rijjijieein. Esinae rauhijiriin caa inara rai aitiin nihanune rijjijieein, canu que cha suujuelanaala beein neeichene coina.

Cana Coaunera rai Teenforo rijjijieinte nihacache.

¹⁴ Jiaonriha chatohanai ichaain neeuruha Cana Coaunera coitucuhichurune, acaauruhacha ichai ichaain neeichene. Baaso ichajeein ichaonacaauruhacha ichai ichana nainihe caohacha nejesina ichajeein ichaonaa cacha. Nii rijjijieein techu jiichoo amuritonaa nainene nocohena.

¹⁵ Charijieein teinti moconajaera belaina nainene Jesocurisito, nii rijjijieein techu nainene moconajaera cacha aina chatohanai ichaain nena nainene Cana Coaunera cachaneein nena.

¹⁶ Nitohaneein nena nainihaacache cana, inae Cana Coaunera rai Teenforo rijjijieein niha cana jaberocone jaun. Nitohaneein nihacachene coinat:

“Inara aina neeine inara aina jiniiquiin amuhemuhereunni. Canuna inara Coauneraneun. Inarate jana canu cachanequiche,” naain raajeni hane aitelu Cana Coaunera.

¹⁷ Nitohanihane coina techu:

“Acaauru aina neeichene caje amuhin jelai neeuche. Jiaonrihachu acaauru chosichuru rai lenone acaauruhacha tei dadaain neeichene.

¹⁸ Caa inara rai aitocaaunne tonoraain neeichenena inara rareunni, inara Inacaneein nihanune jana, inara canu calaohineein, canu cacuneein, naaonjoaaineein neeichene coina,” naain aitelu itolere icharanein nena Cana Coaunera.

7

¹ Niritiinte aite cana rai Cana Coaunera. Aihana jaun cana casetecarihanine que casiin, cana ichao aasajeein, cana suujuene maajeein itajenaa nainera que necohalajiin nihacachenete ne. Nii jaun baaso ichaelanaala raujiaaincha cana rai Cana Coaunera aitoonjoan rijjijieein ichaoha cachene caohachaera canejeraauru.

Cana Coaunera coitucuuruhane coarateeuruha Coriinto cocoaichacurune.

² Caohachaa'in inara suujua coaraain canacaanu aonacuche. Coatiha chuni rai baaso ichaa'in, chuni cairichaa'in, chuni coritaain, naaonjoahaa-caanulu.

³ Coatiha inara que iriha aitohaaun. Inara rai aitocooaunlune rijijieeinne, casuujua aina cutaa'in inara belaa'in inara aina jiniiquiin neein ohanune coina jatoroaain neeun, nii te raotojoe'in coitucuhiche inara.

⁴ Esinae rauhijiriina inarane'in neeichene coitucuhin, nii chuni que asilanaala inara rai aitoon, raotojoe'in canu coitucuhin neeichene jaun. Itolere necairichanaa coaraain nihacaanune saijieeine, inara coacuhin jataain raotojoe'in corajee'in rachoojoe'in neeun.

⁵ Masedoniau turuhacaanune caje coaaune'in aansijieeinijinebetacaaorihacaanu. Itolerene'in turuhacaanune jaaunru naineeine necairichanaa coaracaanu. Chaen nechu necairichaecuruha leeochoaurune coaracaanune jaun, canacaanu suujua cuhane casihacaanu.

⁶ Nete Cana Coaunera, cha ichana coasiha cachane nihanatiin, enaacha que ichana corajeraterane'in nihane jaun, canacaanu que corajerate turuha Titone aina cuaain.

⁷ Coatiha turuhane jaauncha nihei, raotojoe'in neeichene coaraane jaun, acaentonai suujua aninoaain corajihane jaunne, canacaanu netonai canacaanu suujua aninoaain corajihacaanu. Acate jataain canacaanu coana jeriquichene que aitiin, canu coreniha inaderaain canu que coaauquichene beebeje canacaanu rai. Nii jaune jataain jeelai amuritoheriin rachoojoe'in neeun.

⁸ Inara rai quiricha laenacaaunlune jaun, coaraain inaderaaichelune que inae enene netojoehaaun. Jariaalune niqui, nii inara rai quiricha laenacaaunne jaun, inaderaaichelu carajaelanaalane coitucuhin netojoee-tonlu.

⁹ Nena laen inae enene nii inara rai quiricha laenacaaunlune corojeeun. Coatiha inaderaaichelune coroaehaaun. Nii inaderaaichelune aina cuaain inae nacoaune'in jeriha Cana Coaunerane rijijieein ichaohichene jaune corojeeun. Inarate jeriha Cana Coaunerane rijijieein nii inaderanaa abaantaain neeichelu. Aihane jaun coatiha inara rai baaso ichaa' nii quiricha laenahaacaanulu.

¹⁰ Nitohane'in jeriha Cana Coaunerane rijijieein, inaderanaa abaantaain cana ichao core'in nihacane, nii coreniha nichoterichaacheeine jaun, nihei chaque netojoee'na jaanu. Nete laen Cana Coaunera coitucuhichuru nechu baasohacha que coacuhin, itolere bana inaderaauruha, niha leiijiin itolere necairichanaa caje cana rocoerane que coacuelanaalane jaun inae nitaje rai neeure.

¹¹ Nete laen inara, jeriha Cana Coaunerane rijijieein inaderaain, cha abaantaain neeichene jaun, inara rai bihanune rijijieein ichaa'in canu cooerateeichelu. Chaen techu nii choae tacaain obajee'in, casiin, naaonjoaaichelu. Nete atiin, nii baiha canu coana jeree'in, nii inara jana baaso ichara casetecaaichene coina inae jatoroaain neeichelune jaun, esinae rauhijiriin inara nii ujuaihonne'in neneeichene coarateeichelu.

¹² Nii inara rai quiricha laenacaaunlune bana, coatiha nii baaso ichara cacha que coacuhin, niheichu nii baaso ichaane jaan cacha que coacuhin, naaonjoaain laenahaanlu. Cana Coaunera notaracae canacaanu coacuhin aitocooaanune rijijieein ichaquichene coarateeichene coinane inara rai laenacaanulu.

¹³ Niite jataain canacaanu suujua nunaain, canacaanu suujua aninoaelu.

Nete nii amuritoheriin canacaanu rachoojiae Tito, inae raotojoeen nee-ichene coaraain suujua aninoain nacoauneein niicha ichaneni corajeratee-iche quene jaun.

¹⁴ Nii Tito raine, chatohaneein inara rai baaso ichaenihanune jaun, jataain inara aina raotojoeen nihanune que aitoonlu. Nii nohanelanaala inara rai aitocooaanulune rijijeein nechu, inara coreniha raotojoeen nihacaanu que aitocooaanulu nohanelanaala Tito rai.

¹⁵ Chaen techu nere tonoraain que inara suujua acateein raaichelune coaacane naineein, inara ainaacha itolere bana nena jere nii Tito.

¹⁶ Jataaine rachoojoeun, inae inaraacha ichaneni coitucuhin nena nainequichene esenetaanune jaun.

8

Arajiin niicha teenihuru taojiaauruha Masedonia nenacaaaurune.

¹ Canejeraauru enane laen, Masedoniau nenacaauru Jesocurisito ranojoinneein nenacaauru belaitohane coaratiha, acauru que Cana Coaunerane berichaanuhin inara rai.

² Jataain maainajeriin cojunojoinneein neeuruhane jaun, necairichauruhane saijieeinte, inae chaque tonajelanaala raotojoeen enene neeure. Nii jaunte cairicheinejeeunruhane saijieein, coriquihonanein nena rijijieein jataain arajiin, Cana Coaunera rai nii niicha teenihuru taojiaaure.

³ Canuna jataain arajiin nii tena nainecuruhane amuritoheriin, chunaelanaala nii Cana Coaunera rai niicha teenihuru teeuruhane coaraaun.

⁴ Chaen techu canacaanu rai aitocure nii niicha taojiaauri amaain, Cana Coaunera cachaneein nenacaauru rai tihacaanune coina.

⁵ Nitohaneente taojiaaururichaaaine coaucaanne amuritojoaain teure. Jauriaanejeein Cana Coaunera rai benatecuruhane baihate, jeriha Cana Coaunerane rijijieein canacaanu rai teure.

⁶ Nii jaunne Tito rai aitocooaanu leeochoauru rai caohacha ichaa, inaraacha taojiaa raa uha inara caje, jauriaa aihalune rijijieeine coina.

⁷ Inara leeochoauru amurijiriin esenetaain neein, cha que tonajelanaala leeochoauru rai erenaa inaain, itolere coitucuhin inara relaacaanune jaan rijijieein jereen neeichene coina jatoroaain, naaonjoaain neeichene jaun, nii rijijieein leeochoauru amuritoheriin, leeochoauru latijiojiriin nenacaauru coroatajanequichene coina ichaquichenete ne.

⁸ Coatihana inara letoaa inara rai binaaun. Caohatiin ichacuruha leeochoaurune coitucuhin aina cuaain leeochoauru belaaichene coarateein inara netonai tena nainequichene coina ne aitoon.

⁹ Inarate jataain itolere que nelateein itolere ichana naineraneein nihane saijieein, jataain inara belaitohane jaun, aina cuaain rausiaenojoein raotojoein neeichene coina, inara coreniha cha que nelatihei rijijieein cairichei coaraain nihalu Jesocurisitone coitucuhiche.

¹⁰ Inara rai caohachanu quene, nii que inara rai aitoon. Inae inara, leeochoa jaanaa bana inae nitohanei ichana nunuheteichelune jaun, satono que tiaain ichana corajeeuche.

¹¹ Aihane jaun nii jauriaanejeein tena nunuheteichene bana corajeein teeichulune coarateeichelune rijijieein, enene tena nainequichene jeonijihanaain tihajeein leeochoauru coroatajaniha inaraacha tenu taojiaaichene nainacuuche.

¹² Chunocoha Cana Coaunera rai cha tena jereen tena nainihane jeonejeein tihanete, raotojoein nii niicha tei rareein Cana Coaunera. Coatihana cha sirinihane saijieein, cha tiha cachane jerihei Cana Coaunera.

¹³ Coatiha cha sirineeichene nihanatiin, leeochoaauru rai acaihaniji teein necairichaaichene coina erenaa nihein. Raujiaain ita rijijieein ita coroatajaneein niha cachane coinate erenaane.

¹⁴ Enate inara, acaauruhacha sirihei siriwichene jaun, acaauru rai tenaa nainequiche. Acaauru netonai cabaiha inaraacha sirihei sirichuruhane, inara rai netonai tenaa nainecuruhane coina. Nitohanihanete ita rijijieein inaraacha latei siriin neriquicheein, ita amuritoheriin sirina coacuelanaala.

¹⁵ Cana Coaunera Quiricha cuhane: “Nihei cautihei amuritoheriin raera rai. Niheichu lanaai fautaeriin raera rai,” naain laenanohinihane rijijieein.

Rai corihaneraauru aina Tito letoaaauruhane.

¹⁶ Nariha Cana Coaunera inara que coaaucaanne rijitoejin inara que coaauca Titone coina, casuujua rijitoejin rai suujua tihane coreniha.

¹⁷ Nii jaunte acaentonai inara que coaucane jaun, rai aitocaaanne tonoraain inae suujua caje coaunejin inara coaraa uhe.

¹⁸ Nii Tito jiniichaaine inara rene leinjiin cana nejera letoaaun. Acate raotojoejin coitucure leeochoaauru Jesocurisito ranojihuru, acaauru rai ichoteratenojoejin nerichaacheeine beebejia raotojoejne jaun.

¹⁹ Nii jaunte nii ichoae tacaain aca janiichure Jesocurisito rai iclesianejin nenacaauru, canacaanu aina amuhemujeejin, cairicheinejeejin nenacaauru rai Cana Coaunera que canacaanu suujua acatejin nere tonoraain leeochoaauru coroatajanena jerichaanune coaratihacaanune coina, taojiaain letoanojoin raeranu que canacaanu coroatajaneraanu que.

²⁰ Nitohaneeine ichana jerichaanu, nabana tonaain canacaanu que ereein neuruha cachauru, nii leeochoaauru coroatajaniha tenojoi canacaanuhacha taojiaai quene coataa.

²¹ Nii jaunna Cana Coaunera notaracaae, cachauru notaracaae, naaonjoaain itolereenejin caohachaain ichana jerichaanu.

²² Acaauru jiniichaai nechu leeochoaauru cana nejeraauru caje unaa leinjiin cana nejera letoaaun. Acate satiin canacaanuhacha ichai que canacaanu coroatajanejin, acaentonai ichaane coina jatoroaain nihane coarate. Nii jaunte teriquicheein inara netonaine esenetaane jaun, jataain ena jeelai amuritoheriin ichana jere.

²³ Chunocohacuru inara caje: “Chariji cachana caa inara aina uhin turue” naain Tito bajaauruhane: “Caate Faboro corihaneranejin, cana coroatajanihane que coroatajaneranejin nenaane,” naain acaauru rai beeuche. Jerichanetoejin chu, nii coroatajaain aina unacaauru cana nejeraauru bajaeranihane: “Caaurute leeochoaauru Jesocurisito rai iclesianejin nenacaauru letononejin unacaauru ne. Chaen techu Jesocurisito ere tonoraain, naitoonjoan icharaneei nenacaaurune,” naain acaauru rai beeuche.

²⁴ Chaen jataain acaauru belaaichene coarateeuchete: “Esinaenachuhisi catohanejin ichaauruhane jaun, acaauru coreniha raotojoejin neeuruhate,” naain inara coreniha raotojoejin nihacaanune esenetaauruhine leeochoaauru Jesocurisito rai iclesianejin nenacaauru.

9

Leeochaauru cana nejeraauru rai inaraacha teenu.

¹ Inae raotojoejin inara rai bihanune latelanaala, tenaa nainequichene coitucuhanune jaunna canaacha esenetai coreniha cana nejeranejin nenacaauru rai, taojiaain inaraacha letoaaenu que aitiin inara rai laenaeneun.

² Nii jaunna itolere bana raotojoein Masedoniau nenacaauru rai, inara Acaiha bataneu nenea Coriintoo neiniquichene, inae taolu ajaanaa situsina bana caje coauneen inae nitohaneen leeochoauru cana nejer-
 auru coroatajanequichelu jatoroaain neenne beebejeeun acaauru rai. Nii ainate caohacha ichaa leeochoauru coroatajaniha ichaquichene coaraain, neleruhin amurijiriin acaauru netonai ichana corajeein, inae jatoroaain neeure, acaauru netonai ichacuruhane coina.

³ Nii coaranu quene caa cana nejeraauru letoaaun inara rai beranu que, letona jatoroaain neeichene coina.

⁴ Nabana inae uhanune bana, canu aina uuruha Masedoniau nenacaauru tabaaurunijine, acaauru aina uhin jaiti ichaeneeichene jana inara rene turuhacaanune coataa. Nitohaneen ichaquichene esenetaain leeochoauru rai beebejihanune saijieein, jaiti ichaeneeichene jana turuhacaanunete laen jataain canacaanu rai necoejena tiha airiquicheein. Chaen techu, inara raajenihane inara rai nocoejena tiha airiquicheein.

⁵ Nitohanihane coataanejian, jauriaanejeein ichoaichaniha uhin inara coaraa uruha nii cana nejeraaurune jerichaaunne jaun, acaauru rai aitoon inara coaraa uuruhane coina. Jaiti nii aitocoichelune tocohaneen taojiaaichene nainaeneeichene, inara coroatajanecuruha taojiana quene coina. Nitohaneen inae jatoroaain taojiaain neeiche jana, inara rene turuhacaanunete laen, esinae rauhijiriin chunaelanaala tenaa jereein teeichene coaratihane leeochoauru amuritoheriin teriquicheein.

⁶ “Chunocoha coroatajajeein temule jaerate, coroatajajeein taicheein. Jana arajiin temuerate arajiin taicheein,” naain niha erenaane que coaucuche.

⁷ Aihana jaun le cachaaaurute naine suujua cuhane coacuhin tenaa jerihane jeeonijihanaain tihane caohachae. Nainihe chunocoha tenaa jerenihane, tihane coina conujiha chunine.

⁸ Itolere quete inara coroatajanereein Cana Coaunera, itolere bana latequichene rijijieein inaraacha latei siriin neeiche cauteeinne, nii caute que leeochoauru coroatajaniha acaauru rai teein, naaonjoaain caohacha ichajeein ichaohichene coina.

⁹ Cana Coaunera Quiricha cuhane:

“Cairicheinejeein ichaonacaauru cachaauru raite,

chunaelanaala

acaauruhacha latei te.

Acate

chabana satonoelanaala

itolere bana

caohacha nejesina ichareein,”

naain laenanohineein ne.

¹⁰ Cana Coaunera temule jaera coina rai nucuhe teraneen lenonene maa-
 jeein teraniane jaun, nii rijijieein Aca inara rai arajiin nucuhe tereein arajiin temuhin arajiin taojiaain neeichene, latejiojoiiriin nenacaauru coroatajaniha teeichene coina.

¹¹ Nii ainate itolere siriin, cha latelanaala raotojoein neein, jelai amuritoheriin leeochoauru rai tenaa naineriquicheein.

Nii canacaanu aina, inaraacha letoaaenu inaraacha taojiai corenihate, Cana Coaunera coroaecurureein leeochoauru cana nejeraauru.

¹² Coatihane acaauru rai lanaane jauncha, nii acaauru rai inaraacha taojiai amarihacaanuhin, nechu Cana Coaunera coroaecuruha inara corenihane coinane amarichaanuhi.

¹³ Jesocurisito aina cuaain, enachasine ichaonaa que ichaohichene coaratihate nii inaraacha sirii taojiaain letoaaiche. Nii te coaraain Cana Coaunera coroaecurureein.

¹⁴ Nii ichoae tacaain techu, jataain inara belaaain, inara rai Cana Coaunera bajaaurureein, inara belaitoha Cana Coaunerane coaratiha ichaquichene coreniha.

¹⁵ Narihara Cana Coaunera, nitohanei ichana nainichaachene jaanu ti-hane coreniha. Nihei que tonaain erenaanjaanu.

10

Afosotoroneein cocoainanohinihane coaratenaa jeriha Faborone.

¹ Canuna Faboroneein inara belaiha Jesocurisitone rijijieein inara be-laaichaaunne jaun inara rai aitoreeuni. “Inara caje coriaae nihanunejene, enaacha inara rai tonaain ereeun,” naauruhane coitucuhanune jaun.

² Nii jaunna inara rai aitoon, nii joaereein cacha rijijieein, cha ichaa canacaanu beracuru aina, nii rucujueein neeichene jana, inara rene turunaa jerichaaunne jaun. Inae niritocuruhane rucuhecaaun acaauru ainane coina jatoroaain urichaaunni.

³ Esinae rauhijiriina niqui cachanichaanu, nena niha chatohanei ru-cuhenacaine, aihuruha Cana Coaunera coitucuelanaala nenacaaaurune rijijieein rucujuenihacaanu.

⁴ Coatiha niha chatohanaine caa chauratane que nena que biji achunequiin neein rucuhehaacaanu. Nii canacaanu biji achunete Cana Coauneraacha ichana nanei caje unaaneein, itolere que laraajiin nena jerenacaauru amuritiin itajenaa naineraneein nena ne.

⁵ Nitohaneeine canacaanu que ereein, Cana Coaunera coitucuuruha cachaaurune coina beebejihacaanune caohateraauru itajerichaanuhin. Itolere cachaauruhacha coacune Jesocurisito rai teein nihacaanu, leinjiin Aaacha tonoraain neeuruha cachaaurune coina.

⁶ Nii jaunne esinae rauhijiriin, canacaanuhacha beebejei esenetaain tonaraain neeichene, nii tonoranajerelanaala nenacaauru casete-carichaanuhin.

⁷ Inarate itolere bana inaraacha coarai cacha esenetaquiche, itolere-neein coitucueralanaala. Aihana jaun chunocoha Jesocurisitohacha jerei icharate, canacaanu netonai Jesocurisitohacha jerei ichacaanne coaraain coitucureein.

⁸ Caa cocoainanohi nichaaunne rerohin canu ere tonoraachene coina inara counujichaaunne que coatiha coejinaaun. Cana Coaunera, canacaanu cocoainaan nihalu inara que Acanihane coitucueratihacaanune, nere tonoraain neeichene coinana jaun. Coatiha inara itajihacaanune coina, canacaanu cocoainaan niheilu Cana Coaunera.

⁹ Niheichu caa quiricha cuhane cuaain inara casataa aitohaaun.

¹⁰ Inara aina nenacaauru tabaaaurute: “Nechu quiricha cuhaneicha cuaainjene mijiaaineein inara rai aitoon. Nete laen inae inara aina nihanune, inara rai tonaain mijiaaineein erenereuni. Coatihaje cacha rai irihanune tonijiaain cacha rai erena nainichaaunne coaalanaala,” naaure.

¹¹ Nena laen mijiaaineein erena nainenihacaanune saijieein, coriaae caje quiricha cuhane cuaain mijiaaineein aitocooanune rijijieein, inae inara rene turuhacaanune bana icharichaanuhine coitucuha nii aitine jerichaanu.

¹² Coatiha nii raajenihane necohasitaain nenacaauru rijijieein nena jerihacaanu. Nete laen acaauru cha coitucuuerehane jaun, leeochoaauru amurijiriin niha nocoetiin raajenihane necohasitaare.

¹³ Canacaanu laen coatiha canacaanuhacha ichana nainei rerohin neco-
hasitanaa nainihaacaanu. Nii rijijieein chu Cana Coaunera cachaauru
relaacaanune jaaunru cojunacateraneein nihane jaun, nii canacaanu rai co-
junacatihane jaan rerohin turunaa nainihacaanu. Nii jaunte Aca canacaanu
turuaelu Coriintoo neiniquichene rene tiaaajoaain.

¹⁴ Aihana jaun coatiha nii canacaanu rai cojunaca rerohin turuhaacaanu.
Chabana inara rene turuenihacaanune saijieein, ena turuhacaanune jana
nihanena laen, canacaanu rai cojunaca rerohitiin tururichaanu. Canacaa-
nune jaiti inara rene turueniha chunine jana, ichoaichaniha inara rene
turuhin, Ichaonaa Enachasine teraniha Jesocurisitone beebejihacaanulu
inara rai.

¹⁵ Coatiha chabana turuenihacaanune jaan turuhin, chuni amihaneeo
ruluhin neroraneein nihaacaanu. Nitohaneein canacaanu turunajanihei cu-
naa coacuelanaalane, inara ainaacha neein Cana Coaunera icharatenojoin
amihanenaa ichajerichaanuhi. Aiha leinjiin Acaacha esenetaain ichaohin,
ichacaanne jerequichenene airichaanuhin.

¹⁶ Chaen nech, nii neeichene jaan jelai caje coriaae cuhin, osa caje
nichotenaa nainecururichaaaine beebejena jerichaanu leeochoaauru rai.
Nene laen, inae cachaauru relaauruha leeochoaurune jaaun turunaa jereni-
hacaanu. Nabana leeochoaauru amihaneeo ruluhin necohasitanaa tocohani-
hacaanune coataa.

¹⁷ Chunocoha raajenihane necoasitanaajerihane, Cana Coaunera coa-
sitaainne.

¹⁸ Cana Coaunera coitucueraneei rai cachaneein nena cachate, Cana
Coauneraacha ichanohicha coasitaain ichoae, chabana raajenihane neco-
asitanaa coacuelanaala.

11

Afosotoneein niha nocoetonacaauru que ereereeca Faborone.

¹ Bajiaanachuhinti cha coitucuhi jaelorohe rijitoojoein inara rai
ereereecaaunne rautaaain aonaeneeiche. Atiin aonacuchene inara rai aitate
coitucuhiche.

² Jataain leeochoaauru esenetaain acaauruhacha ere tonoraain,
Jesocurisito esenetaaichene jianequichene jaun rautaeniha Cana
Coaunerane jaan quene inara rai aitoon. Canune rai lanaacha ere tonoraain
neuruha enecurune rijijieein, leinjiin Jesocurisitohacha ere tonoraain
neeichene coina, rai inara teein inara que coitucuerateunlu. Nii jaunna
leinjiin Acaacha ere tonoraain queecha coaauquiche leeocheaneein inara
suujua cuaelanaalane coina aitoon.

³ Nena laen Eba coritaalu acanone rijijieein inara coritaeranihane esene-
taaichene coasihun. Nabana Jesocurisitohacha que coacuhin neeichene
jianeein, leeochoa que coaauquichene coataa.

⁴ Inarate inara relaacaanune jaan nihei que, nech, nejelauneein cuaain
Jesocurisito nihei que inara rai ereeuruhane rautatiin neeichene jaun,
Cana Coaunera Suujue inae inaraacha esenetailunihei esenetaain, osa caje
ichotenojoineriquicheeine jaan, inaraacha esenetailunihei esenetaaiche.

⁵ Coatiha nii inaraacha esenetacuri, afosotonichaanune amurijiriin niha
nocoetonacaauru fautaain nena jerinaaun.

⁶ Cacha rai irihanune que nelatinaaun niqui, nena laen esinae rauhi-
jiriin coitucun banejelanaala. Niite raotojoein coitucuhiche inara, satiin
canacaanu ichanaa coaraneein neeichene jaun.

⁷ Inara rai baaso ichaana, inara caje core bajaelanaala inara fautaerineein nena rijijieein neein inara relaaunlu ichoteratenojieein nerichaacheeine que, canu amurijiriin neeichene jerenacaaun.

⁸ Nitohaneeine inara caje chaelai bajanaa coacuelanaala, leeochoaauru Jesocurisito ranojoneein nenacaauru coriqui ruluera tocohaneein raaunlu, inara coroatajanena nainichaaune coina, canu rai teeuruhane rijitoein raanune jaun.

⁹ Coatihachu inara aina nihanune bana, inara caje cha lateein cha baajaan nerejetohaaunlu. Masedoniau caje uhin turunacaauru cana nejeraauruhachate canu rai canuhacha latei terejetocurelu. Aihana jaun coatiha inara caje cha bajarejetohaaunlu. Nirijieeine itolere bana nereeunni.

¹⁰ Nitohaneeine satiin Acaiha batane sacutaain turuhanune jaanru nainein neeunlu, esinae rauhijiriin Jesocurisito coitucuhin rijijieein naitoonjoan tonoraain nihanune jaun. Nerinaain canu caje nii ruluera.

¹¹ Coatiha inara cotaiha aitohaaun. Jataain inara belaichaaune jaunne aitoon. Cana Coaunera jataain inara belaichaaunne coitucue.

¹² Nena laen inara aina inae canuhacha ichailu ichajeein sacureeunni, nabana nii canacaanu rijijieein raotojoein nena coaauca nocoenacaauru rausiaecaaunne coataa.

¹³ Acaaurute nechu casejeneein, Jesocurisito letono afosotoniha nocoetocure. Nete esinae acaneein aitocurene.

¹⁴⁻¹⁵ Coatiha enaacha nihei nitohanei. Moconajaera netonai, Cana Coaunera cononiha nocoetiin tocohaneein nedaane jaunte, rai letonocuru netonai rijijieein neeuruhane jaun, cacha caohacha rijijieein inanacaaure. Nete, caohacha ichacurenihane jaun, ecu tihane bana casetecain itajenoiniha cuurureein moconajaera aina jiniiquiin.

Jesocurisito letono afosoto nihane jaun necairichaa Faborone.

¹⁶ Nacoauneeine coitucuhichene coina inara rai aitoreeunni. Jiaonriha cha coitucuenihanune jaun leinjiin jaelorohe rijijieein iriha canu biha chunine. Atiin canu aonacuchene inara rai aasaeriin necoasitaete aonaquiche.

¹⁷ Coatiha jeriha Cana Curuanaane jaun nii necoasitarihaauni. Nechu cha coitucuhi rijijieein ereereecaaune jaune aitoreeunni.

¹⁸ Coaracuchenachuinti, Suujua caje rocohin niicha ichai coasitaauruha nii leeochoaurune, nii rijijieeinechu canuhetonai necohasitareeunni.

¹⁹ Inarate niqui itolere coitucuhiche. Nete cha coitucuelanaala nenacaauru cachaauru inara relaauruhane, acaauru aonaain acaauru rautatiin neeiche.

²⁰ Nitohaneeichene jaun te inara basijiauhin, inara coritaain, inara que jaolequiin, inara meri faoracaain, naaonjoauruhane niha natiin acaauru abaantaain neeiche.

²¹ Jataaine coejeun, nelatihei rijijieein nii aihuruhane tocohaneein neanaanienihacaunune jaun. Nene laen, necoasitanaa coaacuruha nii leeochoaurune canuhetonai necohasitareeunni. Cha coitucuhi rijijieeine ena caa ereerejeun.

²² “Canacaunune Ebereeo nichaanu” naauruhane, canuhetonaine Ebereeo neeun. Jana, “Canacaunune Isaraelita nichaanu” naauruhane, canuhetonaine Isaraelita neeun. Jana, “Canacaunune Abaraaun nefoeratenichaanu” naauruhane, canuhetonaine Abaraaun nefoerateneeun.

²³ Jana, “Canacaunune Jesocurisito letononeein nihacaanu,” naauruhane, canune jataain acaauru amuritoheriin acaneein neeun. Cha coitucuhi rijijieein aitocaaunne nihanatiine, esinae rauhijiriin aitoon. Canune

acaauru amurijiriin amihaneein araaisaain caresero cuhane enoanojoi-
neein, acaauru amurijiriin mainajeriin bisinojoneein, araai saain onaa caje
nichoteein, naajoaain neeun.

²⁴ Saoqui sai cuhanete, nichatachoonca isocoon tacanei bisicha que canu
casetecaaure Jorioocuru.

²⁵ Nii rijijieein techu nichata sai cuhane enuha que canu faojaain, lesajei
que ajeri que canu bodoosihure. Nichata saicuhanetechu naluha cuhanune
jaan botena jaun ohanune rai neeunlu. Nii jaunna lesajei que cucuana
cataaun, lejiichoo lejanotiineein neeunlu.

²⁶ Araai saain nucuhe cuhane amuhanune jaaunrune necairichanaa
coaraaun. Tabaauru quene canu basijiaauruha asijiautoorune que,
chatohaneein canu teeuruha canu araachuru Jorioocurune que, nejelau
cachaauru nihanatiin chatohaneein canu teeuruhane que, naaonjoaainunri
que casihun. Jerichanejeeinechu, neseeuuru nihanune jaaunru, bero cuhane,
cucuhana cuhane, naaonjoainunru nihanune jaaunru, necairichanaa
coaraain neeun. Nii rijijieeinechu, necairichanaa coaraain neeun, nii
Jesocurisito coreniha cana nejera niha nocoetonacaauru cataaun nihanune.

²⁷ Chaenechu mainajeriin amihaneein necairichanaa coaraaun.
Tabaauru que sinilanaala, tabaauru que mijitena aina cocoirena
abaantaain, naaonjoaain. Araai saain tabaauru que lenoninaaun.
Jelaronaa caaunne taba que necairichaaun neniha canu cajionene jaun.

²⁸ Nitohaneein itolere que necairichaanune saijieeine, jeelai amurito-
heriin satiin Jesocurisito ranojoneein nenacaauru iclesiacuru que coacuun.

²⁹ Nii jaunna chunocoha cunaitihane inaderaaun coreniha. Jana chuno-
coha suujuateeuruha baasoneein suujua coaraane coinanete, jataain canu
bajijae.

³⁰ Canu necoasitaanunena nelatenihanune nainejeein canuhacha ichai
que necoasitareeuni.

³¹ Cana Curuaanaa Jesocurisito Inaca Cana Coaunera itolereneein
coroajoneein nenaate, esinae rauhijiriin nohanelanaala aitocooaunne
coitucue.

³² Damasoco nihanulune banate, *rey* Aretasi rai coberenadoroneein ne-
naa rai coardiaauru letoaelu, nii nese rai rijia bacuujuuuru naineein neein
canu cojoaain canu mucuuruhane coina niqui.

³³ Nete nii coitucuuriin, omari seeonjoa cuhane canu teein, nii nese rai rijia
bujuuu, acuujuu laojoiri ucuun nena cuhane cuaain canu faauruhane jaun
acaauru caje nichoteeunlu.

12

Notajaain que necoitucueratiha Jesocurisitone beebejiha Faborone.

¹ Nihei chaelai que rai cainera, raajenhane necohasitaain niha cachane.
Nena laen canu, canu notajaain canu que niicha ichai coitucueratiha Cana
Curuaanaane bereeunni inara rai. Aihana jaun coatihane canu raajenhane
necohasitaa aitorihaauni.

² Inae lechoonca jena jaanacaa Jesocurisito esenetaeranichaaunne dede
nichata burihu amanojoinichaaunlune. Nechaainti canu jaberoconeein
amanojone nihanulune canu suujueneein amanojoin nichaaunlu. Coatihane
coitucuhaaun, Cana Coauneraachate coitucuujue.

³⁻⁴ Nena laen esinae rauhijiriin dedeeu amanojoneein, ecu chabana ao-
hanraai erenaa aonaaunlu. Nechaainti canu jaberoconeein netiin aon-
aenihanulune, canu suujueneein netiin aonacaaunlu, Cana Coauneraachate

coitucuuje. Nihei chuni cacha que chabana aohanratenojoneein nihei nii canuhacha aonai erenaa.

⁵ Chunocoha nitohaneein nihanena naineeun coasitaanune. Nene laen caraajenihane niritiin necohasitaanaa naineneeun.

⁶ Coatiha esinae niqui, necohasitaanune nohaniha aitorihaaun, esinae rauhijiriine casajenelanaala aitoreeun. Nena aitona jereneeun, nabana ainihanune saijieein nechu canu esenetaera coina aitoha canu beeuruha cachaaaurune coataa.

⁷ Nitohaneein canu notajaain niha Cana Coaunerane aina cuaain nabana canuneein nihanune rerohin necohasitaanune coataate, leinjiin moconajaera tenojoi cunai tocohaneein, oja que foconojoi rijitocojoaain canu jaberoco cunaitaerate Cana Coaunera.

⁸ Nii jaunne niqui, canu jaberoco caje nii cunaitaera jaohane coina nichata saain Cana Coaunera rai aitoon.

⁹ Nete, “Nelatelanaala nenacaauru aina cuaain canuhacha ichana nainei coaratihanune coina ichacaane jauntee aaicha. Jataain, ii belaitohanune jereeine jauntee nii aaicha,” naain canu tonoraee Cana Coaunera. Nii jaunne, canu rai niritoha Cana Coaunerane jaun, jataain rachoojoeein neeun, chaque nelatenihanune saijieein canu aina cuaain niicha ichana nainei ichaa Jesocurisitone coina.

¹⁰ Nii jaunna nelatenihanune que ereein, latijiojoiiriin, arinojoneein, Jesocurisito coreniha necairichaaain, naaonjoaain nihanune saijieein jataain rachoojoeein ichaaon. Nitohaneeine, itolere que nelatihei rijijieein nihanune saijieein, jataain itolere que laraajiin neeun.

Coriintoo Jesocurisito ranojoneein necaauru iclesiacuru que jataain coaauca Faborone.

¹¹ Inara canu rai lerateechene jaune, cha coitucuhi jaelorohe rijijieein inara rai ereerejeeun. Inara, canu coreniha erenaa nainequichene saijieein, acaauru fautaain nelatenihanu que, inara rai ereeuruha nii Jesocurisito letono afosoto niha nocoetonacaaaurune jana, acaauru rijijitoejin acaauru esenetaain acaauru ere tonoraquichene jaunna aitoon. Coatiha nii canu amurijiiriin nena jeriha nocoein ereeuruhane que tonajihaaun.

¹² Nena laen canu Jesocurisito letono esine nichaaune jaun, inara abantaain itolere cojoelanaacojoai ichaaain inara notajaain neeunlu. Nii cajete esinae rauhijiriin canu afosoto esine nichaaunne coitucuhiche.

¹³ Inara rai cotainacai que irihanune, canu que inara suujua acatecuhe. Jerihane leeochoauru Jesocurisito ranojoneein nenacaauru iclesiacuru caje, canuhacha latei bajarejetocaaunlune rijijieein, inara caje canuhacha latei bajaenihanune jaaunne jerihane, inara rai baaso ichaaunlu.

¹⁴ Inae jatoroaain nihanu, nacoauneein inara coaraa uhanune coina. Quete nichata sareein inara rene turuhanune. Nenechu inara caje canuhacha latei bajaanune coina ainereunni. Coatiha inaraacha sirii latichaaune jaun coina airinaauni. Inara caohachanu que inara coroatajanichaaune coinane inara rene turuha ureeunni. Rai bereecuru caje cha lateein nelanaalate, rai bereecuru rai acaauruhacha latei teein ne acaauru inaca. Nii rijijieeinechu canuhetonai inara inaca rijijieein nihanune jaun, inara rai nelatichaaune coina neeun.

¹⁵ Nii jaunne, acaihaniji canuhacha ichana nainei ichareeunni inara caohachanu que. Canu jaberoco nihanatiine inara coreniha tereeeunni. Nete, nitohaneein inara caohachanu ichaaain, jataain inara belaaain inara coroatajanena jereein nihanune saijieein, canu que nererojoeaain, canu coointeein, naaonjoaain neeiche.

¹⁶ Coatiha niqui inara rai chatohanei ichaain nihaaunlu. Nete inara tabaauru: “Acaauru coritaainjena baasoneein osa que acaauru ichao saruerateen,” naaure.

¹⁷ Niheichu coatiha nii cachaauru canuhacha letoaauri que, inara coritaeratihaaunlu.

¹⁸ Canu jerichaaune jaunna, nii coroatajai cana nejeraauru aina Tito letoaaunlu, inara coaraa uhane coina. Chaen techu inara raotojoein Tito aina ita rijijieein ita suujua que suujuaain, inara coroatajanichaanulune coitucuhiche. Nii jaun chasiina inara coritare Tito.

¹⁹ Jerihanete: “Canacaanu que inara suujua acatequichene coinajecha inara rai aitocaaunu,” naaiche. Nete aine. Nitohanei coacuelanaalane Cana Coanera notaracaae, cojoerihu Jesocurisito letononeein nihacaanune jaun, coitucuhichene coina aitocaaunu. Satiin caa inara rai canacaanu aitoonjoate, jelai amuritoheriin Cana Coanera coituhin ichaohichene coinanera canejeraauru.

²⁰ Inara coaraa uhanune bana, baasoneein neeichene jana inara eruhanune rautaenihanune, inara netonai rautaeneechene coataane aitoon. Nii jauna ita suujua rijijieein coacuelanaala, ita que necoelaain, ita cotaairiin, inara rainuhacha que coacuhin, leeochoaauru cairichaa nohaneein, ita que ereein, necohasitaain, ita caje neleruhin, naaonjoaain neeichene jana, inara rene turuhanune que necoatoon.

²¹ Chaen nechu nacoauneein inara rene turuha uhanune jana, inae Jesocurisito esenetaeraneein neeichene saijieein, chabana nitohanei osa que nesaruna naineniha cachane saijieein, inara amute quicha aina osa que nesaruhin neeichene Cana Coanera notaracaae inara que necoejeein chanareeunni.

13

Acaauru suujuateein necoiha Faborone.

¹ Nii inara coaraa urichaaunine quete, inae nichata sareein inara rene tururichaaunine. Aihane jaun nii caitono tocohaneein niha chatohanei rucuhenacaine, nihanete ne coroatajaain nichatajaain, naaonjoaain baaso ichaane coarain beranu.

² Nii jauriaa osa que nesarunacaauru rai, satiin inara rai, naaonjoaain raine caa coriaae caje coauneein aitoreeunni. Nii inara coaraa uhanune coroata sacuhane, caraajenhane inara rai aitocaaaunlune rijijieein, inae nacoauneein inara coaraa uhanune bana, niha chatohanei ichara inara janane inae laen nii baaso ichara que canu suujua acaterinaauni,

³ Jesocurisito letononeein aihanune esenetaeneechene jaun. Coatiha chaque nelatenihane jaun, inara aina niicha ichanenu ichaai Jesocurisito. Acate inara que itolere que laraajihane coaratena naine.

⁴ Esinae techuhisi cairichei ichara rijijieein coroso que teein atinaaurelu niqui. Nete niicha ichana nainei ichaain ichatihalu Cana Coaneranana jaun enanetojoein ichoae. Nii rijijieein nechu, canacaanu netonai nelatihei rijijieein nihacaanune saijieein, niicha ichana nainei icha Cana Coaneranane aina, aina jiniiquiin ichaohin laraajiin nerichaanuhin inara coroatajanichaaunne coina.

⁵ Aihana jaun inara raajenhane inara suujua cuhane Jesocurisito esenetaeraneein neeichene jaun, esinae rauhijiriin baaso ichaeneechene coaracuche. Tana inara aina niha Jesocurisitone coitucuhichene. Nii jaun coujunojoinequichene rijitojoein inae baaso ichaquichene coitucuriquichene.

⁶ Nena laen canacaanu jerichanejeein nii leechaneein coacuelanaala nihacaanune coaraain coitucuhichene jerichaanu.

⁷ Nii jaunna Cana Coanera bajaacaanu inara coreniha. Nabana nenacaaen baaso chaain neeichene coataa. Coatiha canacaanu baaso ichacaaunna jaun nihei. Nechu inara caohachanu ichaquichene jerichaanuna jaunna canacaanu baaso ichara rijijieein aitocaaunu.

⁸ Nitohaneeine nihacaanu, canacaanuhacha esenetai que jaoleconaa nainenihacaanune jaun. Acaihaniji nii canacaanuhacha esenetai rai caohachanuhachane ichana jerichaanu.

⁹ Nii jaunna nelatihei rijijieein nihacaanune que rachoojoein nihacaanu. Nii aina nelararajiaain Aca jerihane rijijieein, baaso ichaelanaala neeichene coinana, inara rai Cana Coanera bajaabajajeein nerichaanuhi.

¹⁰ Nitohanihana jaunna inara coaraa uhane ajiniha caa inara rai been laenaanun. Nabana Jesocurisito cocoinanohineein nihanune coarateein, jataain mijiainein inara rai aitocaaunne coataa. Coatiha inara itajihanune coina, cocoinanohineein nihaaunlu, raujiaain esinae coujuriu Cana Coanera cachaneein neein, itolere bana jelai amuritoeriin coitucuhajeein ichaoichene coina, inara coroatajanichaaunne coinane cocoinanohineeun.

¹¹ Inae satononejeeine jianichaaunne coina caa aitoreeunicha canejeracaauru. Jataaina jiniiquiin raotojoein ichaohin, inara ichao rucujueein baaso ichana coacuelanaala ichaohichene jereeun. Esinae rauhijiriin corajeein, raotojoein ita suujua rijijieein coacuhin ichaaoche. Raotojoein ichaohacachene coina cana belaitora Cana Coanerate inara coroatajanereein.

¹² Coujuriu Cana Coanera cachaneein, jelai amuritoheriin ita belaa in ita rai ereein neeuche.

¹³ Satiin Jesocurisito coreniha cana nejeraneein nenacaaurute inara coaacure.

¹⁴ Cana Curuaanaa Jesocurisito, inara rausiaemiin cana belaicha Cana Coanera aina. Cana Coanera Suujue itolere bana inara aina neeine raotojoein neeichene coina.

Galasia batane nenacaauru rai Faborohacha letoai

“Inara coaaucaun,” naa Faboro.

¹ Canuna Faboroneeun. Coatiha, cachaauru canu cocoinaain canu letoaain nihei. Jesocurisito aina rai Inaca Cana Coaunera- nii ohane caje ichateralute canu cocoinaain caletoaain nelu.

² Cau canu aina nenacaauru- canejeraauru aina jiniiquiin neeinna, sating Galasia batane que Jesocurisito ranojoneein neiniquichene rai caa quiricha laenaun.

³ Cana Inaca Cana Coaunera, rai Calaohi Jesocurisito, naaonjoainuri aina jiniiquiin raotojoneein neeichene jaanu teuruhine inara rai.

⁴ Nii Jesocurisitote cana osa coreniha ohelu, cau chauratane que itolere curuaanaanein niha moconajaerane jaun aina jiniiquiin caseteco coara-caachene rai nena caje, aina cuaain cana ichoteratihane coina, nitohanein jeriha Cana Coaunerane jaun.

⁵ Nii coreniha Cana Coaunera coroaecuruhine itolere bana. Nitohane-miin.

“Coatiha nihei nii baiha cana ichoterateraanu,” naa Faboro

⁶ Jataaine inara cojoelatoon, inara belaiha rai Calaohi Jesocurisitone coreniha inara raain nihalu Cana Coaunerane saijieein, nii niicha tei erenaa que jaolequiin leeocho cana ichoteranihei erenaa sacuhichene jaun.

⁷ Nete nene leeocho cana ichoteranaanu erenaa. Inara laurijiracuru tabaaurute, inara rerohecaain, nii inara ichoteranein niha Jesocurisitone que erenaa corenaa jerecure.

⁸ Nete laen, inae nii inara relaacaanune jaan corenaa coacuhin leeochoanein nena erenaa que inara relaera nihane casetecareein Cana Coaunera. Canu leeocho erenaa que inara relaanune nihanatiinte canu casetecareein Cana Coaunera. Leinjiin anjera dede caje fauhin, leeocho erenaa que inara relaane nihanatiinte casetecareein Cana Coaunera.

⁹ Jerichanetojoneine nacoaunein caa aitoreeunni. Chunocoha inae nii jauriaanejonein nena erenaa inara relaacaanune jaan corein leeochoanein inara relaerate casetecareein Cana Coaunera.

¹⁰ Coatiha baaso ichaenihanune caohacha ichacaanne coaracuruha cachaaurune jerenacaun aitoaaun. Cana Coaunera baaso ichaenihanune caohacha ichacaanne coitucureein. Jana jerecuruha cachaaurune rijijieein jerichaanune coatiha esinae rauhijiriin Jesocurisito letononein nerihaaun.

Jesocurisito letono Afosoto niha nunuhetihane biha Faboro.

¹¹ Aonacuche canejeraaurune caa que inara rai aitete coitucuhiche. Coat-ihha cacha suujua caje unaa nihei nii osa caje cana ichoterateraanu erenaa-caa inara rai canuhacha beebejei.

¹² Niheichu, leinjiin cacha nii que canu relaain niheilu. Leinjiin Jesocurisi-tohachate canu que nii coitucueratein nelu.

¹³ Nii coitucuhichene rijijieeine, canuhetonai jaiti Jorionichaanune ichao que ichaohanune bana Cana Coaunera rai Jesocurisito ranojoneein nenacaauru- iclesiacuru laurichuru que nejeratein, acauru rerohecaain acauru itajenaa jereunlu.

¹⁴ Nii Jorionichaanune ichao que jaiti ichaohanune banane, jataain leeochoauru canu araachuru, canu rijiu nenacaauru amurijiriin canacaanu

foerateracuru ichao rijijieein ichaohin, nii canacaanu ichao corera caoha-
teein beraain nerejetoonu.

¹⁵ Nete, inae catothanein rai letononeein nihanune coina- jaiti nejanoaeni-
hanune jana canu janijiin canu raain nelu Cana Coanera, jataain canu
belaitohane jaun.

¹⁶ Nii jaunte, inae nitohanein jerihalune jaan que inae tihane jaun,
canu que rai Calaohi coitucuerate, coreniha osa caje nichoteeururichaain
cachaaurune beebejihanu Jorioniheichuru raine coina. Coatiha nii chuni
aina ereein aihaaunlu.

¹⁷ Coatihachu, Jerosaleeun nii canu ajiniha Jesocurisito letono afosoto
neein nenacaauru coaraain acaauru rai irihanune coina cuhaaunlu. Ni-
tohanena coacuelanaalane jauriaanejeein Arabia batane cuhin- nii baiha
Damasocoo cauha uunlu.

¹⁸ Nii baiha nichata jaanacaain catiaainne Jerosaleeun cuunlu, ecu Fe-
doro coaraain coitucuhanune coina. Ecuna aina neeunlu lechoonca saogui
janohin.

¹⁹ Nena laen, leeochoauru afosotooru coaraeneeunlu, acaihaniji cana
Curuaanaa Jesocurisito ocoala Saantiaaachane coaraaunlu. Ecu, niheilu nii
baiha chuni.

²⁰ Cana Coanera notaracaane esinae rauhijiriin nohanelanaala aitiin
caa laenaan inara rai.

²¹ Nii baihane Siria, Silisia, naaonjoaiunru batanecuru cuunlu.

²² Nete, jaiti raajenihane canu coitucurenlu Jodea nenacaauru- Je-
socurisito ranojoneein nenacaauru iclesiacuru.

²³⁻²⁴ Raujiaainchate: “Taolu jauriaa cana que nejerateein cana rohohe-
caain cana itajenaa jerera jetaote, inae enene amuhemujueein caa canacha
esenetai erenaa que cachaauru relae,” naain canu benaa coitucuhin, canu
coreniha Cana Coanera coroaecurelu.

2

Afosoto niha Faborone esenetaauruha leeochoauru afosotoorune

¹ Lechoonca jena jaanacaain nii baiha catiaainne, nacoaauneein Jeros-
aleeun cuhacaanulu Berenabeen aina. Chaen nechu canu jiniichaain Tito
netonai amaaunlu.

² Nitohanein cuhanune jeriha Cana Coaunerane jaunne ucuaae cuunlu.
Inae turuhinne, ecu nenacaauru Jesocurisito ranojoihunru coaranein
nenacaauru aina nejesinajeein ita taojiaain, “Naaonjoaainne Jorionihe-
ichuru rai ichoteratenojoinichaachene que erenaa beebejeeun,” naai beeun
acaauru rai, nabana joareein cachaauru relaa canu been baasonein
caetena coaacuruhane coataa.

³ Nete, ecu niha canu aina Tito- Curiecocuru caje nenaaniane saijieein,
jaberoco macohi cari saeratihane coina aitocurene saain nii ecu canu aona-
jeeureraauru.

⁴ Nii janate, nechu joaenreein acaneein nelanaala Jesocurisito coreniha
cana nejeraauru niha nocoetonacaauru- canacaanu que nasiin turuure
nechu esinae rauhijiriin- Moisesa rai Cana Coaneraacha tei rauhi tonora-
lanaala Jesocurisito aitoonjoaacha tonoraacaanune coaracuruhane coina.

⁵ Nena nii aansijiiniji acaauru ere tonorana jerenihacaanu, nabana inae
inara relaacaanune saijieein nii inara relaacaanune jaan jianein acaauru
esenetaaichene jerenihacaanune jaun.

⁶ Nii iclesianein nenacaauru curuaanaa neein coitucunojoneein ne-
nacaauru, coatiha nii canuhacha beebejei baiha cuaain cha beuruhi.
Nete leeochoauru curuaanaa neeuruhane niha natiin, canu curuaanaa

neeurene, namute cacha rai chaneen niha cachane niha natiin leecha-
neen coaraeniha Cana Coaunera jaun.

⁷ Nitohaneen canu relanaa coacuelanaalate, Cana Coaunera, Jorioocuru
rene cuhin acaauru relaa Fedorone coina letoaalune rijijieein, Aca, Jo-
rioniheichuru rene cuhin, acaauru netonai osa caje ichoteratenojoneen
neeururichaaaine beebejihanune coina canu letoaane que inae nainacure.

⁸ Nitohaneente, nii jeelai Cana Coaunera, afosoto neen Fedoro cocoinaain
Jorioocuru rene letoaera- afosoto neen canu netonai cocoinaain canu
letoaelu Jorioniheichuru rene.

⁹ Nii jaunte, nitohaneen inae Cana Coaunera, nii canu rai amihanena
tihane esenetaauruhane jaun, acaauru amihaneeo que acaauru coroatajan-
era neen Berenabeen aina canacaanu raauruhane coaratihha, satiin notara-
caae canacaanu belaaain raotojoeen canacaanu raare, nii ecu nenacaauru
rai jataain leochaauru amurijiriin nelateineen acaauru coaraneen ne-
nacaauru, Saantiaao, Fedoro, Joaan, naaonjoainuri. Nitohaneen canacaanu
raainte, Jorioocuru aina neen acaauru relaauruhane tonohanau canacaanu
netonai Jorioniheichuru rene cuhin acaauru relaacaanune jecure.

¹⁰ Raujiaainchate laen inae jauriaalu caje coaaneen coaaucaunlune
rijijieein, cairicheihuru coacuhin acaauru coroatajanichaanu chaelai quene
coina canacaanu rai aitocurelu.

Antioquihau Fedoro suujuatiha Faboro ne

¹¹ Nena laen, Antioquihau nihanune jana canu rene turuha uha Fedorone
bana, rai nacatiha neen aitoonlu raujiaain baaso neen ichaane jaun,

¹² jauriaanejeen Jorioniheichuru aina lenoneen naaonjoaane saijieein
inae ecu turuuruha Saantiaao laurichuru- Jorioneen nenacaurune jana
inae nii Jorioniheichuru caje nelerue Fedoro, nii ena turunaa jaberoco cari
macohi molorera coasihane jaun.

¹³ Nii jaunte nitohaneen baasoneen ichaa Fedorone rijijieein ichacure
leochaauru Jesocurisito esenetaeraauru Jorioocuru, Berenabeen neton-
aine maajeen.

¹⁴ Nii jaunne, nitohaneen esinae rauhijiriin naaonjoaain osa caje ichoter-
atenojoneen nerichaacheenne que cana relaalu Jesocurisitone rijijieein
ichacurenihane coaracaanne jaun, satiin ecu Jesocurisito esenetaera-
neen nenacaauru acatiha nii Fedoro teteriin: “Chanuna jataain baaso
ichaa Jorioniheichuru rohecaain, Jorioneen nihacachene ichao rijijieein
ichaaoruhane coina. Ii Jorioneen, inae acaauru ichao rijijieein jauriaa
ichaohilune saijieein,” naain rai aitoonlu.

Esenetaauruhane corenihachate Jorioniheichuru aina jiniiquii osa caje nichoteeurureein Jorioocuru

¹⁵ Canate cana foerateracuru caje coaaneen Jorioneen nihacache. Coat-
iha leochaauru cachaauru, nechu Cana Coaunera coitucuelanaala neen
osa que nesarujueen nenacaauru rijijieein nihaacache.

¹⁶ Nete laen, nii Moisesa rai Cana Coaunera tenojoi ichaonaa rai rauhi tono-
raa cachane niha natiin, itolere niicha ichai ujuaihonihaane caje nichotenaa
nainenihane coitucuhacache raotojoeen. Jesocurisito esenetaa cachanete
laen, itolere niicha ichai ujuaihoneen nihane caje ichoteratenojoneen
nereen. Nitohaneen nii Moisesa rai Cana Coaunera tenojoi- rauhi esene-
taain tonoraain niha cachane nihanatiin, itolere niicha ichai ujuaihoneen
nihane caje nichotenaa nainenihane cachane jaunejian, canacaanu netonai
Jesocurisito esenetaacaanu.

¹⁷ Nitohaneein itolere canaacha ichai ujuaihonneein nenea caje cana ichoteratiha Jesocurisitone jaaunna, osa que nesaruhin nihacache. Aihei, coatiha Jesocurisito esenetaacacachene osa que nesaruha aihaacache.

¹⁸ Inae nii Moisesa rai Cana Coaunera tenojoi rauhi jianichaaunne saijieein, nacoauneein rijijieein nenea jerichaaunena laen osa que nesaruha aicheeun.

¹⁹ Esinae rauhijiriin, Cana Coaunera tenojoi ichaonaa que ichaohanune coinane Moisesa rai jauriaa niicha teilu rauhi tonoraain ichaohanune jianeeunlu.

²⁰ Nitohaneeinte coroso que ohin, itolere baaso ichajeein ichaohanune jaan itajeein canu ichao coreein, canu suujueniha rai Suujue te Jesocurisito. Aihana jaun, jataain canu belaitohane jaun, canu coreniha ohalu Cana Coaunera Calaohi Jesocurisitone esenetaanune jaunne, acaacha que jaeequiin ichaon.

²¹ Coatiha canu belaihane jaun, canu rai Cana Coauneraacha tei ichaonaa que jaoleconaa nainihaaun. Nitohaneein itolere canaacha ichai ujuaihonneein nenea caje cana ichoteraneein niha nii Moisesa tenojoi rauhine chujianra, inacojoein cana coreniha orelu Jesocurisitona.

3

Moisesa rai rauhi aina canaacha esenetai.

¹ Galasia cocoaichacuru- aansocuru. Cha inara suujua auhacaain inara ichao core, cha coitucuhi rijijieein ichaohichene coina. Nii coataane niqui, esinae rauhijiriin cana coreniha Coroso que ohalu Jesocurisitone coitucueratein, inara que coarateein inara relaacaanulu.

² Raujiaain canu tonoraachene coinane, inara caje bajareeunni: Moisesa rai rauhi tonaraachene jaunna, inara rai Suujue tein nihalu Cana Coaunera. Tana, nii inara relaacaanune esenetaaichene jaun inara rai Suujue tihalu Cana Coaunerane coitucuhichene.

³ Jataainachura cha coitucuhi rijijieein neeiche, inae acaihaniji que Cana Coaunera Suujue raaichelune saijieein, jerecuruha cachaaurune rijijieein ichaohin nichotena coauquichene coinane.

⁴ Jataainachura inacojoein, nii caohacha- inaraacha esenetai jianeriquiche caohacha nainejeeinte. Aihei jerihane. Coatiha inacojoein nihei.

⁵ Nii inara rai Suujue tein cojoelanaacojoai ichaa Cana Coaunerane, coatiha nii Moisesa rai rauhi tonoraachene jaaun ichaai. Inae nii inara relaacaanune jaan aonaain esenetaaichene jaunte ichae Cana Coaunera.

⁶ Coaracuchenachuhinti, rai aitoaha Cana Coaunerane esenetaain queecha jaeecoha Abaraaunne jaun, nii esenetaane corenihacha niicha ichai ujuaiho nelanaala tein raa Cana Coaunerane.

⁷ Aihane jaun, satiin Cana Coaunera esenetaain que jaeequiin nenacaauru, Abaraaun nefoerate esine neein neeururichaaaine coitucuhin neeuche.

⁸ Inoaelu jaiti turueniha Jesocurisitone ajiniha caje coauneein, nitohaneein Jorioniheichuru netonai, itolere niicha ichai ujuaihonneein neeuruhane caje niicha ichai ujuaiho nelanaala tenajarichaaaine jaunte: "Satiin caa chauratane sacutaain nenacaauru cachaaurune ii aina cuaain rausiaereenicha," naain Abaraaun rai beein, nii caohati erenaa raotono laenaeratelu Moisesa que rai Quiricha Inoensi cuhane Cana Coaunera.

⁹ Aihana jaunte, nii esenetaalu Abaraaun ne rijijieein esenetaerate rausiaereein Cana Coaunera.

¹⁰ Nitohanihana jaunte, nii Moisesa rai rauhi tonoraain ichaoha cachane nihanatiin caseteco coaraa cureein, "Caseteco coaraate cureein, jitaain caa

rauhi laenanohi tonoraelanaala nena,” naain been laenaratihalu Moisesa que Cana Coaunerana jaun.

¹¹ Nitohanihane jaunte, rauhijiriin nii Moisesa rai rauhi tonoraain ichaoha cachane coreniha coatiha caohacha ichaeraneen tein rarinaain Cana Coaunera. “Jesocurisito esenetaain queecha jaaequiin nenaate caohacha ichaeraneen tein rareein Cana Coaunera,” naain laenanohineen nihane rijjijeein.

¹² Nete laen, nii Moisesa rai rauhi, raujiaain esenetaa cachane coreniha ichoteratihane coina aitelanaala: “Esinae rauhijiriin aitoa nii rauhine rijjijeein, leinjiin niji cautijiaelanaala tonoraerate ichaoreein,” naain laenanohineen ne.

¹³ Nitohaneente, cana cairichaeranu que niha nii rauhine jana, caje cana ichoteratihane coina leinjiin osaaona rijjijeein cana osa coreniha ohelu Jesocurisito. Nii quete: “Niicha ichai ujuaihoneein nena- saain enuha que ucuun tein atinanohi cacha,” naain Cana Coaunera Quiricha cuhane laenanohineen ne.

¹⁴ Nitohaneente ichaelu Cana Coaunera, satiin cachaauru rausiaaecane coina, Abaraaun rai aitohalune rijjijeein, Jesocurisito aina cuaain Jorioniheichuru netonai rausiajeein, nii esenetaain queecha jaaecohacachene, nii naitoonjoan rai Suujue tiha cana raine coina.

Moisesa rai rauhi aina, cana rai tihane coina Cana Coaunera aitoonjoan.

¹⁵ Aonacuchene inara rai, joenreein cacha rijjijeein inara rai aitete coitucuhichera canejeraauru. Leinjiin cacha, chaelai ichaane coina aitiin laenaain, ecu tein curuaa laenaa ne. Nihei nii niicha laenai johin, niheichu nii niicha laenai jaonaa nainihe chuni.

¹⁶ Nii rijjijeeinte, Abaraaun aina rai nefoerate, naaonjoain rai, esinae rauhijiriin niicha teenu tihane coina aitelu Cana Coaunera. Coatih: “Nefoerateeuru,” naain laenanohinihei Cana Coaunera Quiricha cuhane. Nitohanein arajii que aitelanaalate leinjiincha que: “Ii nefoerate,” naain laenanohineen ne. Jesocurisito quete nii aite.

¹⁷ Naaonjaain quene inara rai caa aitoon; Cana Coaunerate, Abaraaun aina cuaain cana rai niicha teeni tihane coina esinae rauhijiriin nohanelanaala aitelu. Inae jauriaanejeein Abaraaun rai besihalune baiha jena fasha jaanacaneen catiaainte nena ne nii Moisesa rai rauhi. Nii jaunte, nii ichoaichaniha Abaraaun rai aitosihalune jaan itajenaa nainene Cana Coaunera.

¹⁸ Nii Moisesa rai rauhi aina cuaain nii Abaraaun rai niicha benatei tiha Cana Coaunerane, coatih chaque nelateriheii nii cana rai niicha benatei. Nete niha Moisesane ajiniha Abaraaun aina cuaain cana rai niicha teenu tiha core colanene cointe aitelu Cana Coaunera.

¹⁹ Aihana jaun chaque nelate nii Moisesa rai rauhi. Acate, turuha nii nefoeratenaa- nii Abaraaun rai naitoonjoane reentiaain, esinae rauhijiriin tonoraain ichaoreniha cachaaurune coaratihane coina tenojoinee nelu. Rai letono aanjera quete nii rauhi teratelu Cana Coaunera. Jana Moisesate cachaauru rai beraneein nelu.

²⁰ Nete laen, bera colane raajenihane nii niicha teenu que aitelu- leinjiin acaacha neen nena Cana Coaunera.

Naaonjoaain cointe nelu nii rauhi.

²¹ Cana Coauneraacha ichanenu aina ita rijjijeein niha nii Moisesa rai rauhina jaunna nii niritiin niha. Aihei, coatih ita rijjihai. Nii rauhi, cana rai ichaonaa teranihanechujianra, satiin nii rauhi tonoraain nena, itolere canaacha ichai ujuaihoneein nena caje nichoteein nerichaachena.

²² Nete, Cana Coaunera Quiricha aina cuaain, satiin nii Moisesa rai rauhi tonoraain nenihacachene coreniha osaaonaneein nihacachene coitucuhacache. Nitohaneein coitucuhin, Jesocurisito esenetaacachenete, inae nii Cana Coauneraacha teenu ranaa nainerichaacheein.

²³ Nii jaunte, jaiti turueniha nii canaacha esenetai jaaeconaanajane jana, caseteco coaracaachene coina mucuhineein cana sirilu nii Moisesa rai rauhi, turuha nii canaacha esenetaine reentiaaojoaain.

²⁴ Nii Moisesa rai rauhite, canaanaihuru amaa beraichane rijijieein, Jesocurisito rai cana amaeraneein nelu, nii Jesocurisito esenetaacachene, itolere canaacha ichai ujuaihoneein nena caje ichoteratenohineein nihacachene coina.

²⁵ Nii jaunte laen ena, inae turuha nii jaaecohacachene jaan canaacha esenetaine jaun, cana beraichaneein niha nii rauhine caje mituhacache.

²⁶ Nitohaneein inae Jesocurisito esenetaaichene jaunte, satiin inara, Cana Coaunera calaohi rijijieein neeiche.

²⁷ Inae nii esenetaaichene aina cuaainte baotisaain coujunacatenohineein Jesocurisito aina neeichene, niicha tei ichaonaa que ichaohiche.

²⁸ Aihana jaun, Jorioneein, Curieconeein, letononeein, nirijieein letononelanaala, quichaauru, enecuru, naaonjoaaineein neeichene nihanatiin, inae nihei nii que cha. Inae Jesocurisito aina jiniiquiin neeichene jaunte, lelaurijiei caje ranojoneein nena rijijieein neeiche.

²⁹ Nii jaunte, Jesocurisito esenetaeraneein neeichene jaun, Abaraaun nefoerateneein, nii rai tihane coina Cana Coaunera aitoonjoalu raeraneein neeiche.

4

¹⁻² Naaonjoaane jaunne caa inara rai aitoon. Jaiti canaanainiha nii itolere rai inaca rucuhele eroraneein neeninete, jericanejeein letono rijijieein ne, esinae rauhijiriin satiin nii rucuhele erora nihane saijieein, jaiti canaanai nihane jaun. Nitohaneinte leecha cacha que beraichaaain ne jinaa tiha inacane jaan que tihane reentiaain.

³ Nii rijijieein techu, jaiti turueniha Jesocurisitone bana, nechu cana itajeranuneein caa chauratane que nena que beraichaaain nihacachelu.

⁴ Nete, inae nitohanihane coina jinaa tihalune jaan que inae turuhane jaun, rai Calaochi letoaelu Cana Coaunera, cachaneein leinjiin ene caje nejanoaane coina. Acaachate cana amute cachaneein nii Moisesa tenojoi rauhi tonoraera rijijieein ichoaelu.

⁵ Nii corenihate cana cairichaeraneein niha nii rauhine caje cana rocohin nelu, rai calaohineein cana teein cana raa Cana Coaunerane coina.

⁶ Nii jaunte, inae esinae rauhijiriin rai calaohi nihacachene coaratihai rai Calaochi Suujue te cana suujueniha Cana Coaunera. Nii rai Suujue te cana suujueniha neein: "Ofa," naain Cana Coaunera bajae.

⁷ Aihane jaun inae ii, nii rauhi tonoraeraneein niheei. Iite, inae Cana Coaunera calaohineein neei. Nitohaneein rai calaohineeine jaunte, Aca jerihane rijijieein, ii que banijiaineein nena raeraneein neriquiin.

Jesocurisito esenetaeraauru que suujuaa Faborone

⁸ Jaiti, Cana Coaunera coitucuelanaala neeichene banate, cha nelanaala nena- cana coaunera niha nocoetonacaauru letononeein nerejetocoichelu.

⁹ Nete laen, inae enene Cana Coaunera coitucuhichene jaun, inara coitucue Cana Coaunera. Aihana jaun, chanuna coaiten nacoaauneein nii chaque nelatiheichuru- cairicheineein nenacaauru tonoraain letononeein nena jeriquiche.

¹⁰ Nitohaneein neeichene jaunte, nii enanetjoein jauriaa aichejeto-coichelune rijjijeein, atenecuru, cojoinacaauru, ajaanaacuru, naaonjoaai-hunri cojoinaca que turuhane inara rai chosichuru corojeein bitoaache.

¹¹ Nii jaunne jataain casihun, cacoichana aina cutaain inara relaanulune saijjееin nitohaneein neeichene jaun.

¹² Canejerauru, canu Jorionichaaunne jaunne niqui nii taolu inoaelu nena rauhi tonoraain ichaorejetoonlu. Nena inae enene nii jauriaa nii rauhi tonoraelanaala ichaorejetocoichene rijjijeein inae enene ichaaon. Aihana jaun nacoauneein nii rauhi colane inoaelu ichaohichelune rijjijeein ichaaoche.

Nii jauriaanejeein inara relaanulune bana coatiha canu que jaoleconaa coaauheechelu.

¹³ Nenacaaentejia cunaitichaaunne saijjееin jauriaanejeein inara rai ichoteratenojoein neriquicheeine beebejihanune bana, jataain rachoojoein canu corojeein canu raaichelu canu coiintena coacuelanaala.

¹⁴ Nii cunaitichaaunlune banate, esinae rauhijiriin, nii canu cunai coreniha canu que jaolequelanaala, niheichu canu coiintelanaala, naaonjoaain leinjiin Cana Coaunera letono- anjera aina Jesocurisito raera rijjijeein canu raaichelu.

¹⁵ Chanuna jana chaen, inae enene nii aachelune rijjijeein rachoojoein nena naineneiche. Esinaete chuhisi niqui, nii cunaitichaaunne jana rachoojoenaa caaun roconacainiha inara notane jana nihane, inara nota rocohin teriquichelu canu rai.

¹⁶ Nitohanihane saijjееin rauhijiriin nohanelanaala inara rai aitocaaune jaaunna inara que nejeratena nichaaun.

¹⁷ Nii cachaaurute niqui jataain inara aina nena jerecure. Nete, caohachaain inara tenaa jerenacaaun aihurene. Nechu canacaanu que jaolequiin, acaauruhacha tonoraain neeichene coinata aihure.

¹⁸ Esinaetechuhisi niqui caohachae, leeochoaauru cachaauru rai caohacha ichacaane coina coaaucaane. Aiha esinaen rauhijiriin acaauru rai nelatenu nihane. Nete itolere bana coacuelanaala, inara aina nihanuneecha que coaacuruhane nelatene.

¹⁹ Cacalabi rijjijeein neiniquichene corenihane, jataain coacuhin cunaiteeun. Charijjееin teeinti, canaanai janoanaa jerihane cunae rai neba, nii rijjijeeine inara coreniha cunaiteeun. Nirijjееine, itolere bana cunaiteeriin nereeuni, esinae rauhijiriin jeriha Jesocurisitone rijjijeein neeichene reeintiaaajoaain.

²⁰ Bajiaana chuhinti ena inara aina neneeun, canu raajenihane inara rai leeocheenein raotojoein aitocaaunne coina. Nena inara caje coriaae nihanune jaun inara aina cha chana coitucuneeun.

Acara aina Sara

²¹ Inara, Moisesa tenojoi- rauhi tonoraain nena jereraauru, canu rai aitocoichenena jereun. Tana esinae rauhijiriin, aitohalu nii Moisesa rai rauhine aohanraaneein neeichene.

²² Aonacuche: “Coroatajaainte canaanai sirilu Abaraaun. Leinjiin rai calaohite sirilu rai coseenra neein nena Acara aina. Jana, nii leeocho rai calaohi coroatajate sirilu rai comasai esine neein nena Sara aina,” naain aitohane coitucuhichene.

²³ Nii jaunte, nii rai coseenra aina Abaraauncha sirii- rai calaohi cahanichaachene ichao rijjijeein nihane coina nejanoaelu. Nete laen, nii rai comasai esine- Sara aina niicha sirii- rai calaohi, rai aitohalu Cana Coaunerane jaan nainaane coina nelu.

²⁴ Naaonjoaane jaunte nii nitohane, nii coroatajai Abaraaun comasaichurute, coroatajaain cana aina niicha ichanenenu ichaa Cana Coaunerane coujunacaneein neure. Nii Acarte Sinaai bichataneu, Moisesa rai ajeri caje nena- tabara que teein laenanohineein nena- rauhi tihalu Cana Coaunerane coujunaca ne. Nii rauhi tonorana nainelanaala neenihurute nii coina nejanoaain neure.

²⁵ Nitohaneeinte, nii Arabia nena- Sinaai bichataneu Moisesa ranojoi rauhi tonoraeraneein, Jerosaleen cocoaichaneein nenacaauru foeratera ne Acara.

²⁶ Nete laen cana, nii Jerosaleen cana que banihateein coaunanojoi cocoaichaneein nihacachene coina, nii comasai esine Sara aina Abaraauncha sirii nefoerateneein nejanoaain nihacachelune jaun, rai calaohi esineneein nihacache.

²⁷ Nii quete:

“Rachoojoein neeu canaanai sirina inaelanaala nena ene, cojioriin rachoojoeu chabana canaanai sirineeine saijieein.

Jaoleneein neenne nihanatiin, lanaaona amurijiriin arajiin canaanai siririquiine jaun,” naain laenanohi ne.

²⁸ Canejeraauru, ichaane coina aitohalu Cana Coaunera, Abaraaun raine rijijieeinte nenaanelu Isaca. Nii rijijieeinte inara netonai nenaaneei neeiche.

²⁹ Nii bana cachanichaachene ichao rijijieein Acara aina Abaraauncha sirii rai calaohite nii Cana Coaunera Suujue ichanohineein nejanoanaa Isaca ichao rohecaelu. Nii rijijieein techu enanetoein inara netonai rohecaure nii Cana Coaunera Suujue ichanohinelanaala nenacaauru cachaauru.

³⁰ Nete nii que: “Nii rai calaohi aina, nii ii coseenra sitaaute amuhine. Coatihana nainihei, nii ii comasai esine aina iicha sirii- ii calaohi aina, nii ii rucuhele eroraneein nihane,” naain laenanohineein ne Cana Coaunera Quiricha cuhane.

³¹ Aihana jaun, coatihana nii coseenraneein nena nefoerateneein nihacache. Nii comasai esineneein nena nefoerateneeinte nihacachera canejeraauru.

5

Inae Moisesa tenojoi rauhi caje jianacoon nihacache.

¹ Jesocurisitote, Moisesa tenojoi rauhi coreniha caseteco coaracaachene rai nena caje cana rocohin nihane jaun, inae raotojoein jianacoon nihacache. Aihana jaun, nainiheeiche nacoauneein nii Moisesa tenojoi rauhi tonoraain nenacaauru aina acaauruhacha ichai ichaain nihache.

² Canu Faboro nichaanne aonacuchena, inara rai aitete aonaquiche. Aitocuruha Jorioocurune rijijieein nii Moisesa rai ruhin tonoraain inara jaberoco macohi cari saerateeichene, coatihana inara rai cha que nelateein nerinaain jianacoon neeichene coina Jesocurisito esenetaaichene jaan.

³ Coaiten nacoauneeine aitoon. Chunocoha Jesocurisito cachaneein nena Moisesa tenojoi rauhi caje ichoteratenojoein nihalune saijieein nacoauneein nii rauhi tonoraane coina rai jaberoco cari saerateein nenaate leinjiiniji cautijiaelanaala nii Moisesa rai rauhi tonoraanete ne.

⁴ Inara, inae jauriaa jeriha Jesocurisitone rijijieein ichaohichene coina esenetaaichene saijieeinte, ena Moisesa rai rauhicha tonoraain nena jeriquiche, Jesocurisito aina inara belaiha Cana Coaunerane jaan que jaolequiin.

⁵ Nete laen cana, rai Suujue cana rai niicha tei aina cuaain esenetaacachene jaun, itolere canaacha ichai ujuaihonnein nenea caje nichoterichaacheenne que jaaequiin cohajihacache.

⁶ Aihana jaun, Jesocurisito aina jiniiquiin nihacachene, inae nelatihei cana jaberoco macohi cari saeratihacachene. Esenetaain queecha jaaequiin nihacachenete laen nelate, nii esenetaain nihacachene aina cuaain ita belaa in ichaohacachene coina icharihanine jaun.

⁷ Inarate niqiu inae esenetaain queecha jaaequiin neechelu. Chariji cacha inara coritaane jaun, nii inaraacha esenetai tonoraain neechene jianequiche.

⁸ Tana Cana Coaunera jerihane jaun inara cotijiaain nihalune coitucuhichene.

⁹ Nete, “Aansijiin coerati que rai coliha jasiitihacanete, jitaain nii rai coliha ichonai coeralae,” naain nihane coitucuhiche. Nii rijijieeinte leinjiin cacha inara ichao auhacaain aasaeraneen ne.

¹⁰ Nena canu, leechaneein inara suujua cuaaichene coataa, inara coroatajanerichaa in cana Curuaanaa Jesocurisitone esenetaaun. Nete laen, nii joaenreein inara suujua auhacaera cacha casetecareein Cana Coaunera. Coatiha chunocoha aihane nihanatiin que Suujua acatena nainerinaain.

¹¹ Canejeraauru, jauriaa aihanulune rijijieein enanetjoeein rai jaberoco macohi saerateeuruha satiin Jesocurisito esenetaeraaurune coina acaauru conujichaaunne, coatiha canu cairichaaaururihei Jorioocuru. Nitohaneein jerecuruhane rijijieein nii Jesocurisito beratenojoi beebejihanune acaauru baijiaenerichaaunne jaun.

¹² Nete, raajenihane jitariin rai jaberoco molohin jaaoruha nii inara suujua rohecaeraaurune caohachae.

¹³ Canejeraauru, inarate cha ujuaihonelanaala jianacoon raotojoeein neechene coina, cotijiaain ranojoneein neechelu. Nete, inae cha ujuaihonelanaala neechene jaun, naineneeiche inara suujua letono rijijieein cha ichaain neechene. Nenacaaentejia caohachae nii amuritoheriin, ita belaa in, cha lateein niha leechane coroatajaneen, naajoaain neechene.

¹⁴ Satiin nii rauhi aitoonjoan cajete leinjiincha neeje. Acate: “Chamute cacha belaa in ichaao, ii raajenihane ii jaberoco belaa ine rijitjoeein,” nae.

¹⁵ Aihane jaun, nii que necohalajiin neeuche. Jana necohalajilanaala nejesinajeen ita aina obaaejeriin, ita cotaairiin, naaonjoaain neechenete inara raajenenihane nitajeriquicheen.

Joanreein cacha ichao aina, Cana Coaunera Suujue tenojoi ichaonaa

¹⁶ Nii jaauna inara rai aitoon, jeriquichene rijijieein baasohacha que coacuhin ichoaelanaala, jeriha Cana Coaunera Suujuene rijijieein coacuhin ichaohichene coina.

¹⁷ Nii cana suujua cuhane baaso canaacha coacuite, cana aina Cana Coaunera Suujue ichanenu caohateraneein ne. Nii rijijieein techu nii cana suujua, Cana Coaunera Suujue que nejeratenaaneein ne. Nii corenihate inaraacha ichana jerei ichana naineneeiche.

¹⁸ Nete esinae rauhijiriin, inaraacha ichanenu ichaquichene coina inara rai beraneein niha Cana Coaunera Suujuene, inae nii Moisesa tenojoi rauhi rijijieein cha ichaquichene jianeriquicheen.

¹⁹ Caaintiaai, “Acaauru acaaurute, jeriha suujuane rijijieein baaso ichajeen ichaao,” naain coitucuhacane. Nitohaneein ichaonacaaurute, sinijeranelaanaala nenea ene que ichaojeraquuin, rai chosi rai niicha teuri iniho que lenoneein, naaonjoaunre.

²⁰ Chaen techu, acaauru chosichuru corojeein, benaneneein, ita coiintein, ita coana jerelanaala, ita que necoelajaaumaritiin, enaacha obajeein, ita amurijiriin nena coacuhin, ita caje neleruhin, acaauruhacha coaacuruhane rijijieein neeuruha leeochoaurune jereein,

²¹ ajetoritiin, achotoritiin, naajoaain neeuruhane cajete enaacha nitohanein ichaonacaauru cachaauru coitucuhaca. Nacoauneeinne inararai aitoreeunni, que nainaaichaochichene coina. Nitohanein ichaonacaauru, coatiha Cana Coanera Cojoanonaa que ichaonaa nainecuruhi.

²²⁻²³ Nete laen Cana Coanera Suujue tenojoi ichaonaa, ita belaaain, rachoojoein, raotojoei ichaonaa que ichaohin, cha abaantaain, cana rai chaelai que cainaane latelanaala cacha rai cha tein, nii cana ichao corenaa coacuelanaala, leeochoauru amurijiriin nena coacuelanaala, cana suujua letono tonoraelanaala nihacachene coina, naaonjoaain nihacachene jaanu teranein ne. Coatihanihei nii chuni rauhi nitohanein ichaohacachene caohatera.

²⁴ Nitohanihane jaunte, Jesocurisito ranojoneein nenacaauru, inae coroso que tein itajera rijijieein, itolere rai nichao rijijieein ichaohin neosatein necairichanaa, rai suujua baaso, naaonjoaihunri itajeein inae ichoae.

²⁵ Nii jaun, inae ena Cana Coanera Suujue aina ichaohacachene jaun, coanete jeriha Cana Coanera Suujuene rijijieein ichaohacache.

²⁶ Aihane jaun, necohasitaain, ita amuritona coacuhin, itaque necoelaain, naaonjoaain nena nainihaacache.

6

Le cachanequichene ita coroatajanecuche.

¹ Canejeraauru, osa que nesaruha chunocohane coaraquichene, inae inara Cana Coanera Suujue que suujuecohichene jaun, rai aitocuchete raajenhane baaso ichaane coitucuhin rai suujua coaraain ichaohine. Nete inara netonai, nitohanein coujunojoneein neeichene coataa que necohalajiin jataain belaaain rai aitocoichene caohachae.

² Nejesinajeein itolere que ita coroatajanein neeichenete, esinae rauhijiriin jeriha Jesocurisitone rijijieein ichaoriquicheein.

³ Jana chunocoha, chanelanaala nihane saijieein leeochoauru amurijiriin nena coaacanete raajenhane necoritareein.

⁴ Nii jaunte caohachae, le cachaauru baaso ichaelanaala caohacha ichaane coitucuhin, raotojoein rachoojoein nihane caohachae. Nete laen, leeochoauru baaso ichacuruhane coaraain, acaauru que necohasitaain rachoojoein nihane caohachaene.

⁵ Aihana jaun, le cachaaurute naine itolere niicha ichai coitucuhin rai suujua coaraain ichaane caohachae.

⁶ Ena Nena Cana Coanera Ere que relanojoneein nihane, nii relaera coroatajanemiin itolere niicha sirii que.

⁷ Jiaonriha inara raajenhane necoritaachene. Chateeinti baaso ichae, nite baaso raeranein nereein. Jana caohacha ichaerate caohacha raeranein nereein.

⁸ Nitohanihana jaunte, chunocoha rai suujua letono baasohacha ichajeein ichaonaa itajereein nii baaso- rai suujua cuhane coacuhin niicha ichai. Nete laen, chunocoha jeriha Cana Coanera Suujuene rijijieein itolere caohacha nejesina ichajeein ichaohane, nii caohacha- rai suujua cuhane coacuhin caohacha niicha ichaite chabana sanaacharanejееin nena ichaonaa que tereein.

⁹ Aihana jaun, caohacha ichacaachene coiinteein jianena nainihaacache, inae cojoanona que turuhane bana cana rai cainanohinerichaa in nii canaacha ichaine jaun.

¹⁰ Nii jaunte, satiin rai, nainichaachene jaan que leeochoaauru belaa in coroatajaneein nihacachenete caohachae. Chaen jeelai amuritoheriin nii canaacha esenetai coreniha cana nejeraneein nenacaauru coroatajaneein nihacachenete caohachae.

Acaauru suujuateein acaauru rai necoiha Faborone

¹¹ Enane laen, canu raajenihane canu biji que caa quiricha laenaun. Nii jaunte, tabaanae caa canuhacha laenai.

¹² Nii inara jaberoco macohi cari molohichene coina inara rerohecaeraaurute, nechu rai lauri aina caohachaa in nena jerenacaaun aitocure. Nabana Jesocurisito esenetaeraneein neeuruhane coitucuhin acaauru sooruhane coataa acaauru coasiha.

¹³ Nete, acaauru jaberoco macohi cari moloerateein neeuruhane nihanatiin, satiin aitoa nii Moisesa tenojoi rauhine rijijieein tonorana nainecurene. Chaen techu, inara netonai inara jabereco macohi moloerateeichene, inae coujunaca siriha inara jaberocone que necohasitaauruhane coina nii inara rerohecaure.

¹⁴ Nena laen canu, joaereein coreniha necohasitanaa naineneun. Canu coreniha coroso que ohalu Jesocurisitone corenihachane naineeun acaacha coasitaanune. Nitohaneein, canu coreniha coroso que ohalu Jesocurisitone jaun, coitucuelanaala ichaonacaauru cachaauru ichao rijijieein ichaonaa nainihaun. Niheichu Cana Coaunera coitucuhichuru nihanatiin, canu arinaa nainecuruhi acaauru rijijieein ichaohanune coina.

¹⁵ Coatiha chaque nelatihei, cana jaberoco macohi cari moloerateein, moloeratelanaala, naaonjoaain ichaohacane. Jesocurisito esenetaacachene jaunte, ena coaunanojoi nihacache. Niite jataain nelate.

¹⁶ Satiin caitoonjoan tonorain ichaonacaauru cairichaaajoaain coaramii Cana Coaunera, raotojoein neeuruhane coina, satiin Cana Coaunera cacha esineeuru aina jiniiquiin.

¹⁷ Ena caje coauneein, inae nenacaaen canu cairichaerateeichene jerinnaun. Inae esinae rauhijiriin Jesocurisito letononeein nihanune coujunacaneein cajabereeo que, canu bisihuruhane jaan cure sirichaaune jaun.

¹⁸ Canejeraauru, cana Curuaanaa Jesocurisito jataain jelai amuritoheriin corojeein neeichene jaanu teine inara rai. Nitohanemiin.

Efesoo nenacaauru rai Faborohacha letoai

“Chatohaneeiche,” naa Faborone

¹ Canune, Cana Coaunera jerenohineein rai Calaohi Jesocurisito cococainanohineein rai afosoto Faboro neeun. Efesoo satiin, Cana Coaunera cachaneein rai Calaohi Jesocurisito esenetaeraauru raine caa quiricha lae-naaun.

² Cana Coaunera aina rai Calaohi Jesocurisito inara rai raotojoein neeichene jaanu teuruhinete raotojoein neeiche.

Naaonjoaainte Jesocurisito aina cuaain rai cachaauru rausiaje.

³ Cana Curuaanaa Jesocurisito Inaca Cana Coaunera coroaecaachenete ne. Acate dedeeu cana suujue que itolere caohacha ichaain cana rausiaje, rai Calaohi Jesocurisito cachaneein nihacachene jaun.

⁴ Jaiti cana rai chauratane coaunaane ajiniate, cana janijiin cana raain nelu Cana Coaunera, rai Calaohi Jesocurisito aina cuaain cha ujuaihonelanaala notaracae que banijiaineei rai cachaneein nena coina.

⁵ Jataain cana belaihane jaunte, rai Calaohi Jesocurisito aina cuaain rai calaohineein nena coina ichae Cana Coaunera, nitohaneein coausihalune rijjijeein.

⁶ Nitohaneein raotojoein nena coina cana belaiha cana rausiaeca jataain niicha belai- rai Calaohi Jesocurisito aina cuaaine corenihate, itolere bana Cana Coaunera coroaecaache.

⁷ Jataain cana belaitohane jaunte, rai Calaohi coichana aina cuaain cana osa caje cana rochin, cana que suujua acatelu Cana Coaunera.

⁸ Nii cana rai itolere coitucuhin, itolere que nainain, naaonjoaain ichaohacachene jaannu tihane cajete jataain cana belaitohane coitucuhacache.

⁹ Chaen techu nitohaneein cana belaitohane jaun, cana que nii asinojoneein nena niicha ichaneni niicha coacui coitucuerate.

¹⁰ Inae cuu tihane banate, nii aitiin coaualune rijjijeein nii naitoonjoan nainain, satiin nere tonoraauruha chauratane que nenacaauru, dedeeu nenacaauru, naaonjoainurine coina satiin curuaanaaneein rai Calaohi terein Cana Coaunera.

¹¹ Acate cana janijiin cana raain nelu, rai Calaohi Jesocurisito aina cuaain rai calaohi rijjijeein cana que banihateein niicha rucujuei tiha nii coausihalune rijjijeein, niicha jerei ichaane coina.

¹² Nitohaneeinte jauriaanejeein cana raain nelu Cana Coaunera, rai Calaohi Jesocurisito esenetaain queecha jaaequiin ichaohacachene, cana ichao coaraain, niicha ichai coroaecuruha cachaaaurune coina.

¹³ Nii rijjijeein techu, esinae rauhijiriin inara osa caje nichoteriquicheeine beuruhane aonain, Jesocurisito esenetaain jerihane rijjijeein ichaohichene jaun, rai Suujue aina cuaain rai cachanequichene cojunacate Cana Coaunera, nitohaneein ichaane coina aitohalune rijjijeein.

¹⁴ Rai Suujuete nii cana que banihateein niicha rucujuei tihane jaan rarichaacheeinne cojunacaneein ne. Nitohaneeinte ichareein Cana Coaunera, satiin nosa caje ichoteratenojoniha rai cachaneein neenihurune coaraain, itolere ichana nainihane coitucuhin coroaecuruha cachaaaurune coina.

Coitucuurera rai, cha coitucuuruhane jaanu tiha Cana Coaunerane coina bajaa Faborone.

¹⁵ Nitohanihane jaunne, Cana Curuaanaa Jesocurisito esenetaain, satiin Cana Coaunera cachaneein nenacaauru aina ita belaaain neeichene coitucuhanune jaun,

¹⁶ inara coreniha bajaanune naineein inara coacuhin, Cana Coaunera coroaenajacoon.

¹⁷ Cana Curuaanaa Jesocurisito Inaca necaohachaain nenea Cana Coaunera cajene bajaanun, inara rai inara suujue cuhane chacoitucuhin neeichene jaanu tihane, nii caje inara aina niicha ichana jerei coitucuhin, jelai amuritoheriin Acanihane coitucuhin neeichene coina.

¹⁸ Chaen nechue, “Naaonjoain cohajihacachene coinate cana raain nera,” naain coitucuhichene coina inara suujua que coitucueratiha Cana Coaunerane coina caje bajaanun. Jataainte itolere caohacha amurijiriin necaohachae satiin rai cachaneein nenacaauru que banihateein niicha rucujuei.

¹⁹ Nii rijijieeinechu chabana satonoelanaala nenea niicha ichana naineei ichaain, esenetaeranein nenea coina ichaane coitucuhichene coina caje bajaanun.

²⁰ Nii jeelai jataain laraajiin mijiainetiin nenea niicha ichana naineite coaratelu, o caje rai Calaohi Jesocurisito ichateein que jauriineein tein,

²¹ itolere cocoinanacaaihuri, curuaanaacuru, naaonjoainuri amurijiriin cocoinanacaineein niha ena janonaa que, chaen nii baiha neeni janonaa que, naaonjoain quene coina.

²² Nitohanein itolere curuaanaanein Jesoso cocoinaainte, satiin niicha ranojihunru, rai cachaneein nenacaauru iclesia curuaanaanein telu, acaauru suujua raujaeranein nihane coina.

²³ Nii jaunte, satiin niicha ranojihunru- rai jaberoco iclesianein neeuruhane jaun, itolere que Jesocurisito corihaneranein neeure. Nii Jesocurisito corenihate ne satiin itolere. Nihei colane nenea nainihei itolere cautene rijihuru.

2

Jataain cana belaiha Cana Coaunerane corenihate cana osa caje nichoterichaacheein

¹⁻² Jauriaalute, ichaaoruha cana rai chauratane sacutaain nenacaauru cachaaurune rijijieein, baaso ichaechajeein osaque nesarujueein ichaohichene jaun, nitajenaanein nerejetocoichelu, Cana Coaunera coitucunaa jeriheichuru suujua saruera moconajaera inara suujua saruhane rijijieeincha ichaohichene jaun.

³ Nitohaneinte jauriaa joareein cana suujua letono rijijieein, baaso ichaechajeein jerichaachene rijijieein ichaorejetocoaachelu satiin. Nii jerichaachene rijijieein, cana suujua letononeein baaso ichaechajeein, osa que nesarujueein ichaohacachelune jaunte niqui, cana casetecaane rai nelu Cana Coaunera.

⁴ Nete jataain cairichaaajoaain cana coaraain cana belaihanee jaun, nii osa que nesaruhin inae nitajenaa neein nihacachene jana,

⁵ rai Calaohi Jesocurisito aina cuaain, cana osa caje cana coulucohin nelu Cana Coaunera, chabana nitajenaa charanejeein nenea ichaonaa que ichaohin nenea nainichaachene coina. Jataain caohachanijihane jaunte, inara osa caje nichoteeichene jaanu terate inara rai.

⁶ Nii jeelai Acate, inae ohacachene bana, nitaje rai niha cana suujuene jana, o caje rai Calaohi Jesocurisito ichatihane jiniichaain cana suujue ichateein raain, rohan cana suujue lauriaelu dedeeu.

⁷ Nitohaneeinte ichaelu, caa baiha rai Cojoanonaa neeni que neein jataain cana belaiha rai Calaohi Jesocurisito aina cuaritaainne coitucunojoneein nihane coina.

⁸ Inara belaiha Cana Coaunerane jaunte nii esenetaaichene jaan aina cuaain nii nichoteeichene jaan raain neeiche. Nii jaun coatiha inara raajenhane inaraacha eruineein nihei. Acate inara rai Cana Coaunera tenojoneein ne.

⁹ Coatiha inara raajenhane inaraacha ichai que nii inara osa caje nichoteeiche. Niicha ichoteratenohineeinte nii inara osa caje nichoteeiche. Nii jaun nainiheeiche inara raajenhane, nii inara osa caje nichotena rijitiin, nii que ereein necohasitaachene.

¹⁰ Acate rai Calaohi Jesocurisito aina cuaain cana coaunaain nelu, coujuriu rai cachaneein, aca- Cana Coaunera nihane corojeein, ita belaaain, chaaelai lateein neeuruha leeochoaurune, acaauru corojanein, naaonjoaain nii inoaenlu coausihalune rijijeein nihacachene coina.

Jesocurisito corenihate, leeochoaneein nii chuni coaraelanaala ita aina raotojoein nihacache

¹¹ Inara Jorioneneeichene jaunte, “Jaberoco cari moloelanaala nenacaauru,” naain inara curuaateure Jorioocuru. Jana acaauru Jorionecuruhanete, rai jaberoco cari molooruhane jaun: “Canate laen, Jaberoco cari moloorera neein curuaacaache,” naain raaje necurujuatecure.

¹² Esinaente chuhisi jauriaalu, inara Jorioneneeichene jaun, Jesocurisito cachaneein nena nainelanaala, niheichu Isaraelitacuru rene turuhin, ita rai ereein, naaonjoana nainerejeteneeichelu, nii que coacuhin neeuche. Chaen techu, nii niicha ichanenu naitoonjoan tenaa nainenelu inara rai Cana Coaunera, inara que jaolecohane jaun. Nii jaunte colane nena rijijeein, inara corojatanerihanine cohana coacuelanaala nitajenaaneein neeichelu.

¹³ Nete satiin coreniha ohalu rai Calaohi Jesocurisitone jaun, nii rai coichana aina cuaain coreniha atiin Jorioneneeichene saijeein inara raain ne, inara netonai esenetaaichene jaun.

¹⁴ Nii Jesocurisitote, canacaanu Jorionichaanune, inara Jorioneneeichene aina ita que nejeratenaaneein ita coarajenaa caje, ita jaberoco que jaberocona rijijeein raotojoein ita belaaain, ita corojanein, naaonjoaain nena coina, nii ita que nejeratenaaneein nihacachene jaan itajeein, lelaurijiei caje nena rijijeein rai cachaneein cana te.

¹⁵ Nitohaneeinte nii tonoraain niha cachane coina nena rauhi cacha relaalune jaan itajelu nii Jesocurisito. Nitohaneein itajeeinte, le laurijiei caje nena rijijeein cana raain ne, jiniiquiin raotojoein neein le laurijeein rai cachaneein nena coina.

¹⁶ Canacaanu Jorionichaanune, inara Jorioneneeichene aina lenoneein, inara loreri asaae turunaa nainelanaala, naaonjoacaanune janate, coroso que ohin nii itajeein, jiniiquii raotojoein Cana Coaunera cachaneein nena coina, ita jaberoco que jaberoconaaneein cana te Jesocurisito.

¹⁷ Nitohaneeinte Cana Coaunera cachaneein nena naineneeichene caje, coreniha inae canacaanu aina jiniiquiin rai cachaneein nihacachene coina, cana rai nii enachasine ichaonaa que ichaorichaacheeine bera Erenaa Raotono turuaelu Jesocurisito.

¹⁸ Jataain caohachate ichae cana rai Cana Coaunera, rai Calaohi Jesocurisito aina cuaainte coreniha Jorioniheichuru, Jorioocuru, leeochoauru cachaauru, naaonjoaihunru aina leinjiin rai Suujueecha coreniha rai inaca Cana Coaunera rene turunaa nainichaache satiin.

¹⁹ Aihane jaun inae enene nejelau natane edaa ichaonaa cacha rijijieein niheeiche. Inae inara netonaite, aihuruha Jorioocurune rijijieein ne inara rai rauhi. Jerichanejeein rai cachaneein neuruha Jorioocurune rijijieeinte, inara netonai, rai cachaneein neeiche.

²⁰ Inarate loreri ichacuruha icharaaurune rijijieein, loreri ichanohi rijijieein neeiche. Nii jaunte, nii loreri nunuheneein nenea ajeri rijijieein neuruha Jesocurisito cocoainanohichuru afosotooru aina *profetacurune* jana, inara acaauru ichoae tenojoineein neeiche. Jana Jesocurisitote, nii loreri ichoae satononiha nunaera aina janori bucuneein ne.

²¹ Charijieeinteinti loreri jaane, jauriaanejeein anesijia temuhin jitaain bucutejeein loreri besautiae ichara. Nii rijijieein techu Jesocurisito ranojoinichaachene, inae satiin jiniiquiin rai cachaneein nihacachene jaun Cana Coaunera loreri rijijieein nihacache.

²² Nii rijijieein techu Jesocurisito ranojoineein rai loreri Teenforo rijijieein neeichene jaun, inara suujue jana ichoae Cana Coaunera Suujue.

3

Jorioniheichuru rai Cana Coaunera ere beebejihane coina letononiha Faborone

¹ Nitohaneeine canu Faboro nichaaunne, Jesocurisito coreniha caresero cuhane neeun, inara Jorioneneeichene rai caohachanuque.

² Inae coitucuhichene rijijieeinte, jataain inara belaihane jaun, nii inara rai caohacha icharichaaine beebejeranu que canu teein nelu Cana Coaunera.

³ Acate canu que nii asinojoineein coitucueraelanaala nenea niicha ichanenu coarateein coitucuerate, nii inara rai been laenacaaunne rijijieein.

⁴ Inae ereretaain coaraquichenete, esinae rauhijiriin Jesocurisito aina cuaain Cana Coauneraacha ichaneni asinojoineein nenea coitucuhanune coitucuriquicheein.

⁵ Coatiha niqiu nii chuni que nii coitucuerateein niheilulu jauriaa. Nete inae enene rai afosotooru, rai *profetacuru*, naaonjoainuri que coarateein coitucuerate rai Suujue aina cuaain Cana Coaunera.

⁶ Niicha ichaneni asinojoineein coitucueraelanaala nenea niicha coitucuerateite, nii osa caje cana ichoteraanuneein nenea esenetaauruha Jorioniheichuru netonaine jaun, inae acaauru netonai Jorioocuru rai niicha teeni rauruhane rai neeure. Inae acaauru netonai, rai jaberoconeein neeuruhane jaunte, rai Calaohi Jesocurisito aina cuaain niicha teeni eroranein neeureein.

⁷ Jataain baaso ichaechajeein ichaorejetocaaunne saijieeinte, itolere ichana nainihane jaan ichaain, quichao coreein, niicha ichanenu beebejihane coina canu telu Cana Coaunera.

⁸ Nitohaneein leeochoauru, rai cachaneein nenacaauru amurijiriin baasoneein chaque nelatenihanune saijieeinte, canu janijiin canu cocoainaan Jorioniheichuru rai janiinacajelanaala caohacha icharihani Jesocurisitone que, caohati erenaa beebejihanune coina canu raain nelu.

⁹ Chaen techu niicha ichaneni itolere bana coitucueraelanaala asinojoineein nenea coarateein, inara que coitucueratihanune coina caletoe nii itolere Coauneranein nenea Cana Coaunera.

¹⁰ Nitohaneeinte ichaelu, ena caje coauneein janijiin niicha ranojoihunru aina cuaain, itolere niicha coitucui ichana nainihane coaracuruha dedeeu mijjainetiin nenacaaurune coina.

¹¹ Cana necoaauna ajiniha caje coaauneein, chabana satonoelanaala inae nitohaneein icharihanine coina coaausihalune jaunte, nii coaualune rijjjein rai Calaohi Cana Curuaanaa Jesocurisito aina cuaain ichae.

¹² Nii jaunte rai calaohi Jesocurisito aina cuaain inae rene turunaa nainer-ichaacheein, tonajelanaala acanihane esenetaacachene jaanu teranihane coitucuhin.

¹³ Nii jaun nainiheeiche, inara coreniha caa caresero cuhane nihanune que nererojoecaain, inara relaanune jaan rijjjein neeichene jianeein neeichene, nenacaenejia inara rai caohacha ichaane ainun, que nelararajiaain neeichene coina.

Naaonjoaainte cana belaita Cana Curuaanaa Jesocurisito.

¹⁴⁻¹⁵ Nii corenihane, satiin rai cachaneein dedeeu, caa cana rai chauratane que, naaonjoaain laurilauri neinichaachene Inacanein nena Cana Coaunera bajaranacoon neseonriaain.

¹⁶ Jerichanejeeinzechu inara rai, Suujue aina cuaain chachana naineein laraajiin neeichene coina, acaihaniji rai jataain caohachaneein nena tiha inara suujuaune coina Cana Coaunera bajaun.

¹⁷ Chaen inara suujuau ichaonaa nainiha esenetaaichene coreniha Jesocurisito Suujuene coina, nitohanein nii jataain inara belaiha Jesocurisitone esenetaain, jerihane rijjjein neein sacuhichenete,

¹⁸ satiin esenetaeraauru aina jiniiquiin, naaonjoaain itolere cautenu rijjuru ichaa cana belaiha Cana Coaunera coitucuriquicheein.

¹⁹ Nitohaneinne jataain coitucunaa nainichaachene amuritoheriin cana belaiha Cana Coaunera coitucuhichene coina Cana Coaunera bajaun, Aca Acanein nihane coitucuhin, Acaacha cohajeein queecha jaeequiin neein leecha coacuelanaala Cana Coaunera ainaacha neeichene coina.

²⁰ Aihane jaun, Acanein nihane coitucuhin Aca coroaecaachenete ne, jataain coaaucaachene amurijiriin cana aina cuaain itolere niicha ichana naini ichana nainihane jaun.

²¹ Jerichanejeeinzechu coroaecuruhine, rai Calaohi Jesocurisito aina cuaain niicha ranojoihunru cachaaauru, cana janonaa besaute que turuhanereein tiaain. Nitohanemiin.

4

Cana Coaunera Suujue aina cuaain ita jaberoco que jaberocanaa rijjjein neeuche.

¹ Nii jaunne Jesocurisito coreniha cau caresero cuhane netiin atiin inara rai aitoon, esinae rauhijiriin caohachaaain inara suujua coaraain Cana Coaunera ranojoneein neeichene jaun nitohanein ichaaoche.

² Leeochaauru amurijiriin nena coacuelanaala, leochaauru belaiin, chatohanai ichaa chunocoha inara leochaaurune niha natiin que inara suujua acatein abaantaain, jiniiquiin ita belaiin neeuche.

³ Atiin rai Suujue aina cuaain inara corootajanihane aina, itolere bana jiniiquiin ita suujua rijjjein coacuhin jataain raotojoein neeuche.

⁴ Leinjiin Jesocurisito jaberocohachate iclesianeein ne. Jerichanejeein techu leinjiincha ne Cana Coaunera Suujue.

⁵ Leinjiin Jesocurisitohachate Cana Curuaanaa ne. Leinjiinchate ne cana osa caje cana ichoteraanu canaacha esenetai. Jerichanejeein techu leinjiincha ne cana coulucohin cana cojunacatecuruhane jaan baotisimo.

⁶ Nii rijjjein techu leinjincha ne Cana Coaunera, satiin Inacanein, satiin ichoae neein, satiin suujue cuhane neein aina cuaain itolere icharanein.

⁷ Nete laen tenaa jerihane jaancuru rai le cachanichaachene nainetiin aina cuaain cana que niicha icharatei ichaain nihacachene jaanu te.

⁸ Nii quete:

“Dedeeu cuhinte jiniichaain caseteconein nenacaauru amaaain, cachaauru que niicha icharatei ichacuruhane jaanu te,” naain belu rai Quiricha Inoaensi cuhane.

⁹ Nii Dedeeu cuhalune que aitothane jaante, jauriaanejeein cana rai chau-ratane que turuhin nihalune baiha, jelaiha cuhalu dedeeune que aite.

¹⁰ Nii jeelai dede caje unaate, jelaiha dedeeu cuelu, Aca acaneein itolere-neein dedeeu netonai Acaneein nihane coaratihane coina.

¹¹ Acatechu, tabaauru sacuureraauru cocoinae afosotoneein curuaate-najaain. Jana tabaaurute cocoinae *profetanein*, jana tabaauru nosa caje jianacoo neeururichaain cachaaurune beraneein, jana tabaauru esenetaain rai cachaneein nenacaauru beraicha fastoroneein cocoinanajaen, jana tabaaurute acaauru relaeranuurune que cocoinae.

¹² Nitohaneeinte acaauru relae ita belaaain ita coroatajanein neeuruhane nefaa rai jaberoco iclesiane coina,

¹³ jerihane rijijieein, jiniiquiin ita suujua rijijieein coacuhin niicha icha-nenu ichaane coitucuhin nihacachene coina. Nitohaneein nihacachenete laen, esinae rauhijiriin itolereneein jiniiquiin canaacha esenetai aina ijiin, aiha Jesocurisitone rijijieein nerichaacheein.

¹⁴ Inae laen aihuruha canaanainurune rijijieein, joareein cana suujua letonoacha ichajeein, joenreein cana relaera esenetaelanaala neein nechu jataain baaso que cana coritana jeriha cachaauru baasoneein ichaonacaau-rune nihanatiin esenetariaacacheein.

¹⁵ Nenacaeneentejian caohachae, esinae rauhijiriin ita suujua rijito-joein, ita rai ereerejeein, jeriha Jesocurisitone rijijieein ijieein ichaoha-cachene caohachae, aca cana suujua temura rijijieein nihane jaun.

¹⁶ Nii jaunte rai jaberoconein nena rijijieein neein ita suujua rijijieein coacuhin raotojoein nihacache. Nitohaneein neeinte, cana rai niicha tei aina cuaain jiniiquiin canaacha ichana nainei ichacaachene aina raoto-joein ijiin nihacache.

Jesocurisito ainate, enachasine ichaonaa que ichaohacache.

¹⁷ Atiin Jesocurisito corenihane, caa que inara rai erena jereeun. Jiaon-riha inae nenacaen aihuruha, Cana Coaunera coitucuuruhine rijijieein ichaohichene. Acaaurute joareein suujua letonohacha ichajeein, niicha ichai coitucuelanaa chachaain neeure.

¹⁸ Nii jaun coatiha niicha tei ichaonaa que ichaauruhi baasohacha coaauca acaauru suujuane jaun, nii niicha tei ichaonaa que jaolecooruhane jaun.

¹⁹ Nitohaneein nauhacaa acaauru suujuane jaunte, inae ichaonaa baaso que ichaohin, rai nichao colalajilanaala itolere baaso ichajeein ichaaoore.

²⁰⁻²¹ Nete laen inara nabana nitohaneein ichaohichene coataa, Jesocurisito coitucuhin neeiche, esinaen rauhijiriin naitoonjoan aonaain tonoraain neeuche.

²² Aihane jaun nii jauriaanejeein inara ichao, nechu inara coritaa inara suujuane sacuha baaso ichajeein ichaohichene jaan jianein ichaaoche.

²³⁻²⁴ Inarate inae nainequiche inaraacha coacui coreein, inara suujue coreein, naaonjoain ichaohin, nii ena jerihane rijijieein ichaohichene coina Cana Coaunera tenojoin ichaonaa que ichaohin, inae esinae rauhijiriin ichaonaa esine que ichaohichene coarateein neeichene caohachae.

²⁵ Aihana jaun inae ita jaberoco que jaberocnaa rijijieein nihacachene jaun, le cachanequichene inae nainiheiche inara amute cacha coritaaichene. Chaelai que erenaa jeriquichene, esinaen rauhijiriin nohanelanaala aitocuche.

²⁶⁻²⁷ Jiaonrihachu ita que nejerateein ita sonaa coacuhin neeichene. Itaque nejerateeichene nii rijieoritiin baitecuche. Coa inara suujua cuhane enoha moconajaerane jaanu tera tocohaneein sonafaajeein obaaecache.

²⁸ Asijiautoneein ichaorejeti, asijiauhane jianein amihaneetine, chaelai sirijieecane, chalateraauru rai chaelai tenaa nainemii.

²⁹ Jiaonriha erenaa baaso que ereeiche leeochoaauru raine. Erenaa caohacha nejesina que ita rai ereeuchete, caohati erenaa que aitocoichene aonaaain, jeelai amuritoheriin esenetaain tonoraain neeuruhine aohanraauru cachaauru.

³⁰ Inae ecu tihane bana, inara osa caje nichoteeichene coina jelai teein rai cachanequichene jaan cojunacaneein inara cojunacatiha Cana Coaunerane jaan rai Suujue nocoeje chanuera tocohaneein nena nainiheiche.

³¹ Jiaonriha obajeein, ita cotaairiin, ita que nererojoecaaeriin, leeochoaauru que ereein, naaonjoaain neeichene.

³² Charijieinteeinti Jesocurisito coreniha, inara osa que suujua acateein ne Cana Coaunera, nii rijijieein ita que inara suujua acatein, jiniiquiin ita belaaain ichaaoche.

5

Chatohaneein nainere ichaoha Cana Coaunera cachaaurune.

¹ Jataain inara belaaain rai calaohineein teein inara raa Cana Coaunerane jaun, inara netonai belaaain naitoonjoan tonoraain ichaaoche.

² Charijieein teenti rai coichana aina cutaain jataain cana belaihane jaun chaelai jujui mocohin que Cana Coaunera belaihuruha saseredotecurune rijijieein cana coreniha rai jaberoco telu Jesocurisito, nii rijijieein inara coichana aina cutaain jiniiquiin ita belaaain ichaaoche.

³ Inae inara, rai cachaneein neeichene jaun, inae nainiheiche leeoche ene coacuhin, niheichu que ninichajeein, erenaa baaso que ereein, inaraacha lateeicha que coacuhin, barijitiin, naajoain ichaonaa nainiheiche.

⁴ Jiaonriha erenaa baaso que ereein neeichene. Coatih cha que nelatejeehai niritiin iriha cachane. Nenacaantejian, niritiin erenaa coacuelanaala, Cana Coaunera corojeein ichaohichene caohachae.

⁵ Inae coitucuhiche, sinijeranelanaala nena ene aina ichaohin, erenaa baaso que ereein, niicha lateeicha que coacuhin, barijitiin ichoae, nii Cana Coaunera aina Jesocurisito Cojoanona que ichaonaa nainihe.

⁶ Jiaonriha rai suujua caje rocohin joaenreein inara rai chaque iriha cachane tonoraain neeichene. Nitohaneein joaenreein rai suujua caje rocohin erenacaaurute, raujiaerilanaala casetecareein Cana Coaunera, rai aitoonjoan tonoraanelanaala que jaolequuin aitocuruhane coreniha.

⁷ Aihana jaun acaauru rijitiin ereein, acaauru rijijieein ichaonaa nainiheiche inae inara.

⁸ Inae nocohena tabai jana nena rijijieein ichaorejetocoichelune caje, ena Jesocurisito esenetaain naitoonjoan tonoraachene jaunte, inae nii nocohena caje jianacoon ena ichaohiche. Aihane jaun cojoeriu jianacoon ichaohichene coarateein,

⁹ chaelai lateein neeuruha leeochoaurune acaauru corootajaneein, esinae rauhijiriin baaso ichaelanaala, niheichu nohanelanaala, naaonjoaain ichaaoche.

¹⁰ Atiin Cana Coaunera jerenohicha ichajeein ichaaoche.

¹¹ Jiaonriha nii nocohenaanau nenea rijijieein, chachaeraauru cachaauru rijijieein ichaohichene. Acaauru rijijieein ichaonaa coacuelanaala, nii nocohena caje acaauru mitaachete, acaauru netonai jianacoon mituhin, niicha ichai coaraain coitucuhin ichaaoruhine.

¹²⁻¹³ Jataainte coejenacaain benacatojoelanaala nihanatiin, asinojoneein chachaain neeure. Nete inae nii nocohena caje mitanajaaichene jianacoon neeuruhane, jitariin niicha ichai coitucuhin coaraain neeurureein, inae jianacoon nocohena caje mituhin neeuruhane.

¹⁴ Nitohanei que tejian:

“Sininaa rijijieein neeichene caje inara nota jirichaauche. Ohin nitajeeichene rai neeichene caje Jesocurisito aina ichaaochete, inara que itolere coarateeinete, coaraain coitucuhichera,” naain ne erenaa.

¹⁵ Aihana jaun chatohanei ichaquichene que necohalajiin neeuche. Jiaonriha chacoitucuhi cacha rijijieein ichaohichene, itolere coitucuhin, itolere que nainaan ichaaoche.

¹⁶ Atiin necohalajiin neeuche, jataain baasoneein ichaonacaauru cachaauru cataaun ichaohichene jaun.

¹⁷ Jiaonriha chacoitucuelanaala nenacaauru cachaauru rijijieein, joaereein chachaain nenea coacuhin neeichene. Atiin jeriha Cana Coaunerane rijijieein inaraacha ichai ichaain ichaaoche.

¹⁸ Jiaonrihachu ajeeichene, nabana ajenaacha que coacuhin baasohacha ichajeein ichaohichene, inara ichao aasajeein neeichene coataa. Nenacaaen tejian, ajenaa coacuelanaala Cana Coaunera Suujue jerenohi nejesinaacha que coacuhin, jerihane rijijieein ichaohichene caohachae.

¹⁹ Nejesinajeein ita rai salmo beebejeein, nenatenanaja que nenateein, inara suujua aina cutaain Cana Curuaanaa corojeein rachoojoeuche.

²⁰ Itolere bana Cana Curuaanaa Jesocurisito aina cuaain, Itolere Inacaneein nenea Cana Coaunera coroaecuche itolere niicha tei coreniha.

Raotojoein sinijera aina ichaaoruhine Jesocurisito ranojoihunru.

²¹ Jesocurisito que inara suujua acatequichene coarateein, jiniiquiin ita suujua rijijieein ita belaaichaaoche.

²² Enecuru nihanatiin jeriha Cana Coaunerane rijijieein jerecuruha acaauru lanaaurune rijijieein neeuruhine.

²³⁻²⁴ Charijieein teeinti niicha ranojoihunru iclesia neein nenacaauru coturineein niha Jesocurisitone jaun, rai jaberoconeein itolereenein jerihane rijijieein neeure niicha ranojoihunru, nii rijijieein rai sinijera coturineein neeuruhane jaun, rai lana jerihane rijijieein nere tonoraain ichaaoruhine enecuru. Nii jeelai Jesocurisito techu, nii rai jaberoconeein nenacaauru iclesia ichoterateranein ne.

²⁵ Charijieein teeinti rai coichana aina cutaain, jataain niicha ranojoihunru belaihane jaun, acaauru coreniha rai jaberoco telu, sohin jaaoruhane coina Jesocurisito, nii rijijieein rai coichana aina cutaain sinijera jereein belaihuruhine acaauru lanaauru.

²⁶ Nitohaneente niicha ranojoihunru coulucoelu rai naitoonjoan aina cuaain, acau que camujuaain,

²⁷ esinae rauhijiriin niicha ranojoi iclesia neein, jelai tein rainein que banijaaain necaohachaaain osa colane neeuruhane coina.

²⁸ Charijieein teeinti ii rai caohachanu ichaain neei, nii rijijieein ii comasai rai netonai caohacha ichaain neeu. Rai comasai belaaain ichoai cachate, raaje rai caohachanu ichaa aicheein.

²⁹⁻³⁰ Nihei chuni raajenihane rai jaberoco que nejerateein nei. Nitohanein nenea coacuelanaalate, raotojoein lenoneein, rai jaberoco colalajiin ichoae. Nii rijijieein techu, rai jaberoco rijijieein neeuruha niicha ranojoihunrine jaun, acaauru colalajiin ichaolanajaen Jesocurisito. Canate nii jaberoconeein nihacache.

³¹ Nii quete:

“Nii jaunte rai inaca aina rai neba naaonjoain ratiriin, rai sinijiera raain nereein cache, ita jaberoco que jaberoconaa rijijieein neeuruhane coina,” nae Cana Coaunera Quiricha cuhane.

³² Niite asinojoin rijijieein nihane jaun, coitucunaa nainene chuni. Nene laen canu, aiha niicha ranojoinunru iclesia aina Jesocurisitone que aitoon.

³³ Aihane jaun le cachaaauru rai jabereco belaihane rijitoein rai sinijiera belaaain neeuruhine. Enecuru netonai rai lana que suujua acateein, niicha jerei rijijieein neeuruhine.

6

Inaca ere tonoraain ichaauruhine acaauru calaohichuru.

¹ Ranunacuru, enamanaacuru, naaonjoaineeichene, Cana Coaunerane be-laichene rijijieein inara inacaauru belaaain acaauru ere tonoraain neeuche.

² Jauriaa nejeein tonoraain ichaoha cachane, rai tihane coina Cana Coaunera aitoonjoate: “Ii inaca, ii neba, naaonjoainuri belaihu Cana Coaunera belaaaine rijijieeine,

³ raotojoei ichaonaa que nerausiaaejееin ichaohi,” naain ne Cana Coaunera Quiricha cuhane.

⁴ Aihana jaun, inara acaauru inacaneein, inara belaaain inara relaa Jesocurisitone rijijieein, inara bereecuru baijiaelanaala belaaain, chatohanei ichaane coataa suujuateein relaauche.

⁵ Nii rijijieein chu caa cana rai chauratane que acaauru fatoroonein nenacaauru ere tonoraain, que suujua acateein, amurijiriin nenea coacuelanaala, que asinojoneein cha coacuelanaala, naaonjoain neein letoaane jaan ichamiin rai cache, Jesocurisito rai ichaane rijijieein.

⁶ Cojuriu Cana Coaunera cachaneein neeichene jaun, jerihane rijijieein inara fatoroon icharatenohin ichaain neeuche. Jiaonriha nechu inara aina caohachaaain nihane coina, notaracaaecha caohachaaain chachaaain neeichene.

⁷ Inara letoaane jaan ichaquichene, jiaonriha rai ichaquichene que coacuhin ichacache, Cana Curuaanaa Jesocurisito rai ichaquichene que coacuhin, corajeein ichacuche.

⁸ Fatoroon cachaneein neein, fatoroon cachanelanaala, naojoaain netiin, caohacha ichaa cachane, rai cainarihani cana Curuanaa, niicha ichai rijijieeine coitucuhin neeuche.

⁹ Jana inara acaauru fatoroon nequichene, nii leechaneein chuni coaraeniha Cana Coaunerane coitucuhin, nii inara que suujua acateein jeriquichene rijijieein neeuruha inara cachaaaurune rijijieein, inara netonai acaauru que inara suujua acateein nii chatohaneein acaauru tenaa coacuelanaala, naaonjoaain acaauru belaaain neeuche, inae acaauru aina jiniiquiin Cana Coaunera cachaneein neeichene coitucuhin.

Jesocurisito aina cuaain laraajihururichaain niicha ranojoihunrine.

¹⁰ Jesocurisito aina jiniiquiin neein, nii itolere que laraajiin neeichene jaanu niicha teenu aina cuaain, itolere que laraajiin neeuche canejeraauru.

¹¹ Nabana inara coritaa moconajaerane esenetaain neeichene coataa, que acatena nainequichene coina, inara biji achune, inara rai Cana Coaunera tenojoi que acateein tonoraelanaala neeuche.

¹² Coatiha cana tocohaneein cachaneein bucuhin nenea, cana que nejera-teein cana saruhin nihein. Acaaurute moconajaera letononeein dede caje uhin, nechuh joenreein baasoneein cacha saruhin, Cana Coaunera coitucuelanaala nenacaauru que niicha ichana nainei ichaane coina letononeein nenea neeure.

¹³ Aihana jaun inara rai nitohanei acateein neeichene jaanu que, inara rai Cana Coauneraacha tei aina jatoroaain neeuchete, chatohaneein inara tenaa coaauca moconajaerane niha natiin, abaataain amuritiin neeiche. Inaen leesajeein jatoroaain neein amuritohichene, nii namuritoratena coacuelanaala neeuche.

¹⁴ Nitohaneein namuritoratelanaala, niheichu nohanenaa coacuelanaala, naaonjoaain neein esinaen rauhijiriin ichaohichene que necouhatein neeuche.

¹⁵ Itolere bana jatoroaain neeuchete, Ena Nenea ichaonaanaja que jiniiquiin raotojoein neriquicheeinne coina beratenojoi beebejeeiche amuhemujuein.

¹⁶ Nii itolere caje inara ichoteratena nainera inaaraacha esenetai, moconajaera rai usi cofatojoi bujuatein caje inara ichoteratemiin.

¹⁷ Jana inara rai Suujue tenojoi rai Nere, inara biji achune neeine. Jana nii jianacoon cha ujuaihonelanaala neeichene coina inara mitaera, inara asihoneein inara coturi bujuatera niha neeine, chatohaneein inara amuritonaa nainiha moconajaerane coataa.

¹⁸ Itolere bana Cana Coaunera bajaebajajeein, rai Suujue jerenohin rijijeein neeuche. Itolere que nainaaain jatoroaain inara suujua corelanaala neein, satiin rai cachaneein nenacaauru coreniha Cana Coaunera bajaauche.

¹⁹ Bajaaichene naineein, atiin canu coacuhin canu rai netonai bajaauche, canu rai laraajiin ereein nihanune jaanu teeine ne, aina laraajiin ereein Aca cana osa caje cana ichoteranihane beebeje coitucuelanaala nenacaauru raite coitucuurumii.

²⁰ Acate corenra niha canu teein rai naitoonjoan beebejihanune coina caletoaaain ne. Nii corenihate caa caresero cuhane canu enoaaauruhane jaun, ena caresero cuhane neeun. Chaque casilanaala, Acanihane beebejihanune coina canu rai atiin bajaauche.

Necoiha Faborone.

²¹ Canu rai Cana Coaunera tenojoin amihanenaa que casuujua rijijeein cacorataanera cana nejera Tiquicote, inara rai canuhacha ichai been, canu ichaone maajeein bereein.

²² “Naaonjoaainne nihacaanu,” naain inara rai been, inara suujua aninoane coinane nii inara rene letoaaun.

²³⁻²⁴ Cana Inaca Cana Coaunera, rai calaohi Jesocurisito aina esenetaain jiniiquiin ita belaaain raotojoein ichaauruha canejeraaurune jaannu teeine. Jerichanejeeinchu itolereneein, satiin belaaain naitoonjoan rijijeein jianelanaala nenacaauru canejeraauru rai, raotojoein neeuruhane jaanu teeine.

Filipoo nenacaauru rai Faborohacha letoai

Caresero cuhane neein Filipoo nenacaauru Cana Coaunera coitucuurera rai laenaa Faborone

¹ Canuna Faboro neeun. Timoteo ainane Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito cachaneein nihacaanu. Satiin nii Filipoo neiniquichene Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito esenetaeraauru raina caa laenain letoacaanu. Saain nii inara beraihurera ichauhenaauru, chaen nechuu nii inara coroatajaneraauru- diaconooru, naaonjoainuri rai reein tiaaina caa letoacaanu.

² Raotojoein neeichene coina, inara belaa'in inara coroatajaneene Cana Inaca Cana Coaunera, Cana Curuaanaa Jesocurisito, naaonjoain.

Cana Coaunera Ere esenetaeraauru rai Cana Coaunera bajaaj Faborone

³ Inara coaaucaanne naineeine, "Nariha" naaun Cana Coaunera rai inara coreniha.

⁴ Cana Coaunera bajaanunena, rachoojoein bajaan inara rai, inara coroatajanihane coina,

⁵ nunuhe caje coaane'in, Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito Ere que cacha relaacache jiniiquiin ena netojoeina jaun.

⁶ Rauhijiriina coitucun, inara suujua rucujue'in coriha Cana Coaunera jaunte, jerichanejue'in rucuhejue'in sacure'in, enacoane'in turuha rai Calaohi Jesocurisito nere'in tiaan.

⁷ Cacoichana aina cutaain satiin inara belaihanuna jaunte ne carai rauhi, nitohane'in inara que coaucaanne coina. Caresero cuhane nihanune janate, cacoelaain cacorataane Cana Coaunera. Chaen techu nii choae tacaain, cocoinanacaaihuri acatiha te'in cacorataane, esinae rauhijiriin jianacoo cana mitaera ne'in niha Cana Coaunera Calaohi Jesocurisitone que irihanune coina. Nii cacoratanihane rijijie'in inara coroatajanerichaa'in Cana Coaunera coitucuhanu.

⁸ Esinae Cana Coaunera coaraje, inara belaa'in inara jeriha Cana Coaunera Calaohi Jesocurisitone rijijie'in jataain inara belaihun.

⁹ Jeelai amuritoheriin Cana Coaunera Ere coitucuhin, Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito jere'in,

¹⁰ nii que inara suujua coarain, inara suujua coitucuhichene coinana Cana Coaunera bajaan inara rai. Nitohane'in neeichenete nenere'in inara que cha, coaiteen turuha Jesocurisitone bana.

¹¹ Nitohanihanete inara coroatajanere'in Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito, raotojoe'in jiniiquiin ita coroatajane'in leeochoauru aina ita belaa'in neeichene coina. Nitohane'in neeichenete, caohatiin inara coroatajaniha Cana Coaunera aina cuaa'in rai caohacha ichaquichene coaraain, nii coreniha Cana Coaunera coroaeca cuurure'in cachaauru.

"Chanu nihei ohanune, jerichanetoheca carai," naa Faborone

¹² Aonacuchena inara rai erete aonaquiche. Caresero cuhanete niqui caenoaain, cacairichaaure niqui. Nenacaen tejian carausiaaeca catohane'in caetecure, nenacaen jeelai amuritoheriin Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito Ere beebjihanu cau nenacaauru raine coina.

¹³ Nii jaunte Jesocurisito ere tonoracaanne coreniha, caa caseteco ne'in nihanune coitucure saain Roma curuaanaa rai soondarooru, saain cau nenacaauru, naaonjoainunru.

¹⁴ Nitohaneein caseteco neein nihanune coitucuuruhane jaunte, nii que nelararajiaain laraajiin nihei chaque casiirilanaala Cana Coanera Ere beebejeeure cana nejeraauru Cana Coanera coitucuurera cachaauru.

¹⁵⁻¹⁶ Tabaaaurute caichoae ininaa coacuhin Jesocurisito ere beebejeeure. Leeochaaurute laen esinae rauhijiriin, suujua coaraain Jesocurisito ere beebejeeure cacoelaain cacorataanena jerena caun, laraajiin Jesocurisito ere beebejihanune coreniha cau casetecoo neein nihanune coitucuuruhana jaun.

¹⁷ Nii caichoae ininaa coaauraurute, suujua coaraelanaala Jesocurisito ere beebejeeure, cacairichanaa jerena caaun niqui.

¹⁸ Chanu nihei caohatoha nitohanai caraina jaun. Joenreein cache Jesocurisito Ere beebejihanena nenacaaen rachoojoein nereeunni.

¹⁹ Nitohanihana jaunna carai Cana Coanera bajaebajaequichene coreniha cacorataanerihani Jesocurisito suujuene coreniha, raotojoein jianacoo miturichaaunine coitucuun.

²⁰ Nii jaunna chunei que necoejelanaala nihanune jereeun. Jerichanejeein cuajeein nenacaaen nauruta naurutaain Jesocurisito rijijieein nihanunena jereeun. Chanu nihei ohanune jerichanetoheca carai.

²¹ Ichaaojihanunena jataain Jesocurisito ere tonoraera neein niha cureeunni. Jana ohanunena jian nenacaaen raotojoein aina nereeunni.

²² Jana ainihanena carijieein atiin ichaaojoein sacuhanunena, cana Curuaanaa Jesocurisito tenojohin amihanenaa ichana nainereunni. Chariji teeinti carai caohachare.

²³ Tabaquena ohanune luhecaun, Cana Coanera Calaohi Jesocurisito aina niha cuhanune coina. Niite laen jataain carai caohachare.

²⁴ Nete laen inara caohachanu que caohachae carijieein ichaaojoein sacuhanune.

²⁵ Aihana jaunna jaiti ichaojoreeunni, inara coroatajanichaaunne Jesocurisito ere esenetaain, tonoraain raotojoein rachoojoein jeelai amuritoheriin neeichene coina.

²⁶ Nitohanihana jaunna coaiteen enacoauneein inara aina nereeunni. Nii banate raotojoein Cana Coanera Calaohi Jesocurisito coroaeriquicheein, caohatiin cana belaihana jaun.

²⁷ Atiin coujurihu Jesocurisito coitucuera neein nena tocohaneein, inara suujua coaraain inara ichao que ichaaoche. Inara coaraana uhene rijitoeun niqui, nechainti nainerichaaunni. Jana inara coaraa uhenihanune nihanatiin, jiniiquiin laraajiin Jesocurisito ere tonoraain neeuche atiin. Nii inara aina nejerenacaauru coasijirilanaala raotojoein neeuche atiin.

²⁸ Nitohaneein neeichenete chaque casineeichene coaracuruha inara aina nejerenacaaurune, raajenihane Moconajaera rene taca cuururichaine coitucuha cuurureein. Nitohaneein coitucuhinte esinae rauhijiriin Cana Coanera coreniha jianacoo neeichene coitucuha cuurureein, que acauru notaarichaaain Cana Coaunerana jaun.

²⁹ Coatiha raujiaain esenetaaichene coinaacha jianacoo inara mitaai Jesocurisito. Coreniha necairichanaane maajeein abaantaain neeichene coinate jianacoo inara mitae.

³⁰ Ita rijitoeinte necairichanaa abaantaain laraajihacache. Inarate necairichanaa abaantaanulu laraajiine coaraquichelu. Nii rijijieeine chu nii inara rai beeuruhane tocohaneein laraajiin enanetojoein necairichanaa abaantaain neeun.

2

Suujua coaraa Jesocurisitone rijijieein inara suujua coaraain neeuche.

¹ Inaderaaichene nihanatiin inara belaaain, inara coroatajaneein, inara suujua laraajaain, naaonjoaan Jesocurisito suujuena jaun,

² ita belain raotojoein jiniiquiin neeuche, coujurihu Jesocurisito ere tonoraera neein nena tocohanein. Aihuna inara coaracaanne, raotojoein rachoojoein ne.

³ Coa leeochoaauru choae ininaa coacuhin, leeochoaauru que necohasitanaa coacuhin nihache. “Acaaurute jian cana amuritoherihure,” naaiche neechate caohachae.

⁴ Coa inara caohacha nuhacha que coacuhin inaraacha ichai ichaain nihache. Leeochoaauru rai netonai caohachanu quene maajein nelateneni coacuhin ichaain neeuche.

⁵ Charijieein teeinti suujua coarae Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito. Nii rijijieein inara suujua coaraain neeuche.

⁶⁻⁷ Jerichanejein Cana Coaunera rijijieein niha natiinte, Cana Coaunera letono neein cacha neein nejanoaa natiinte, “Naaonjoaina Cana Coaunera rijijieein neeun,” naain erenelu.

⁸ Nitohaneinte nejanoaain ichauhena neein letoaa Cana Coaunerana jaun, nere tonoraain leeocho ataibinae necojenaachara rijijieein coroso que ohe, Cana Coaunera rijijieein nihanatiin.

⁹ Nii jaunte satiin leeocho cocoainanacaihuri choae jauhecotojoeriin Jesocurisito cocoainae Cana Coaunera,

¹⁰ jataain cocoainanacai neein nihane coitucuhin, nere tonoraauruha saain dedeeu nenacaauru, caa chauratane que nenacaauru, saain cana asae nenacaauru, naaonjoaihunri nihanatiin nere tonoraauruhane coina.

¹¹ Jataain acaauru curuaanaanu que Jesocurisito tiha Cana Inaca Cana Coaunerane coitucuhin, “Iite Cana Curuaanaa neei, nitohanein jeriha Cana Coaunerana jaun,” naain ereeuruha saain caa chauratane que nenacaaurune coinatae satiin leeocho cocoainanacaihuri choae jauhecotojoeriin Jesocurisito cocoainae Cana Coaunera.

Chauratane que nenacaauru rai cono rijijieein neeuruha Cana Coaunera esenetaaurerane

¹² Aihana jaun, caa ena inara caje coriaae inara caje nihanune jaun, inara aina nihanune bana quere tonoraraetohichene amuritoheriin quere tonoraache. Inara suujua coaraain, raotojein Jesocurisito ere tonoraain neeuche atiin, inara casetecaa Cana Coaunerane coataa.

¹³ Inara coroatajanerichaain Cana Coaunera, inara suujua coaraain nere tonoraain niicha jerei ichaquichene coina.

¹⁴⁻¹⁵ Chatohanai amihanenaa que inara letoaera nihane, nii inara letoaera que chaque ere lanaala raotojoein ichacuche, nabana baaso chaquichene inara necoejehachuha chuneine coataa. Nechu aansai ataibinae cachaauru quete laurijiraquiin neeiche. Aihana jaun coa nohanein, cacha coritaain, asijiauhin, naosatein, naaonjoaain nihache, Cana Coaunera Calaohinein neeichene jaun.

Aihute neneine inara que tonaain baasoneein chaque erei. Cana Coaunera Ere tonoraachene corenihate jianacoo osa que lanaala neeichene coitucuha cuurureein nii inara curuhacaain nenacaauru, Cana Coaunera coitucuruhi cachaauru.

¹⁶ Nitohaneinte coitucuha cuurureein, ichaonaa tera Cana Coaunera ere que ereeiche acaauru raine.

Nitohaneein neeichenena raotojoein nereeunni, coaiten ena-coaaunein cau turuha Jesocurisitone, inacojoein laraajiin inara relaenihanune coitucurichaaunine jaun.

¹⁷ Chanu nihei coaraain casohin cajaanuha Cana Coanera Ere bihanu inara raine coreniha ne. Nenacaaenna jian raotojoein nereeunni ohanune nihanatiin, atiin Cana Coanera Calaohi Jesocurisito ere tonora curiquicheeina jaun.

¹⁸ Nitohaneein raotojoein nihanune jaun, carijitojoein caniha raotojoein neeuche inara netonai.

Timoteo letoanaa jeriha Faboro ne

¹⁹ Jeriha Jesocurisito nena, enanecoojoa Timoteo letoaaene rijitojoeun, inara coaraa uhane coina, inara coaraain chunocoha que carai beratihane raotojoein nihanune coina.

²⁰ Coatiha nihei nii Timoteo rijijieein coaaucaanne rijijieein inara caohachanu que coacuhin nei.

²¹ Cana Coanera Calaohi Jesocurisitohacha jerei ichana amuritoheriin acaauruhacha ichana jereeicha que coaacuruha saain nii leeochoauruna jaun.

²² Nii coitucuhichene tocohaneeinte caohatiin cacorataane Cana Coanera Ere beenaa que nii Timoteo, Fojiara coroatajaniha rai calaohine rijijieeinte cacorataane.

²³ Cha teeinti ichacurureein caniha cocoainanacaihuri. Inae nii coitucuhahunena letoaaene rijitojoeun, inara coaraa uhane coina niqui.

²⁴ Jeriha Cana Curuaanaanena, canu netonai inara coaraa ureeunni enanecoojoa.

²⁵ Caraito caohachare nii cacorataaneraannu que inaraacha letoailu cana nejera Efaforoto letoaanu ichoaichanihane. Acate laraajiin cacorataane camijianeeo que.

²⁶ Cunaitihane coitucuhichena jaunte, nii que suujua rerohecaeriin nihanu jaun jataain inara coana jere.

²⁷ Esinaete chuhisi rauhijiriin banejelanaala ninauhene neein cunaitelu niqui. Nete cairichaaajoaain coaraana jaun rautae Cana Coanera. Coatiha leinjiin acaacha cairichaaajoaain coaraai Cana Coanera, canu netonai nihanatiin techu cairichaaajoaain coaraana jaun rautae Cana Coanera, ohane ena amuritoheriin jataain inaderaain nihanune coataa.

²⁸ Nii jaunna letoanaa jereeun, luhecotariin turuhin inara coaraa uhane coina. Inara netonai coaiten coaraain raotojoein rachoojoein neeichene coina. Nitoanihanena canuhetonai raotojoein niha cureeunni.

²⁹ Inara coaraa uhane, corojeein belaa raauche, coujurihu Cana Curuaanaa Jesocurisito coreniha ita nejera neein nena tocohaneein. Jerichanejein chu rijijieein nenacaauru belaihu.

³⁰ Basijiin lanajeje Jesocurisito jerenohin ichaane coreniha oha ne. Inara raajenihane canu coroatajanenanaine neeichene janate, lunaa nitohanai ichana saijieein acaacha canu coroatajanelu.

3

Ena nena Cana Coanera Ere rauhi que acauru relaa Faboro ne

¹ Cana Curuaanaa Jesocurisito coitucuera neein neeichene jaun raotojoein rachoojoein neeuchera chasocuru. Jauriaana inara rai laenasihunlu niqui. Nena jerichanejein coaiten enacoaaunein caa laenaain letoareeunni, raotojoein coitucuhin neeichene coina.

2-3 Coaracuche, “Esinae rauhijiriin Cana Coaunera Ere tonorana jeriquichene, inara jaberoco cari sauhichenete neere,” naain inara coritaa nii nechu aansai, jaberoco cari saaurerane coataa. Nitoaneeinte niqui cojunacaacoaa nitohanaine coina cacha relaelu Moisesa inoaenlu niqui. Nete inae cau chauratane que turuha Jesocurisitone jaun, inae nene nitohanai, inae Jesocurisito Suujue que cana suujua cojunacatiha Cana Coaunerana jaun.

4 Canuhetonaina Isaraeli nefoerate esine neein- Moisesa aitoonjoan tonoraera neein neeunlu jauriaa itolere amuritoheriin.

5 Inae fosa janoniha nejanooaanune janate, cajabereon cari jiununuhin moloorelu, Isaraeli esine nichaaun- Isaraeli niha canu inacane jaun. Canuna Beenjamiin lauri caje nefoeratenaa neeun. Ebereeo ere quete ereeure cafojiaraauru, jerichanejeeina chu acaauru rijijieein Ebereeo ere que ereeun. Canuna fariseeo neein Moisesa aitoonjoan rijijieein ichaera neein neeunlu.

6 Casuujua coarihei amuneeinne Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito ere tonoraaurera cairichaeriin nerejetoonlu. Jataainna rauhijiriin Moisesa aitoonjoan rijijieein icharaaetoonlu.

Nii jaunte caque chaque erenaa nainenelu chunei.

7 Nitohaneeinte carai nelateeinnein nelu carai nii Moisesa aitoonjoan niqui. Nena inae canu ichao coriha Jesocurisitona jaun, inae enene jianeeun, inae nelateniha caraine jaun.

8 Nitohaneeinte inae Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito coitucuhanune jaun, carai inae nelatene, nii jauriaa carai nelatei. Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito ere tonoraanuna jaunna jitariin nii itajeeun. Coatiha canu rai chaque nelatejeehai nii jitariin canuhacha itajei, inae que jaolecohanune jaun. Cana Curuaanaa Jesocurisito coitucuhin

9 aina nihanune coreniha inae chaque nelatihei nii jauriaanejeein nena. Coatiha nii Moisesaacha aitoonjoan tonoraanune coreniha jianacoo caeterihei Cana Coaunera. Jesocurisito esenetaanune corenihate, jianacoo caete Cana Coaunera.

10-11 Aihana jaunna Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito suujua que suujuaquiin nihanune jereeun. Acaihanejein nitohanein nihanunena coacuun. Charijiein teeinti necairichanaa abaantaain ohane caje ichanaain nelu Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito. Nii rijijieeina canuhetonai nena jereeun.

Itolere jianeeinna satono que turuhane reentiaain laraajiin nereeunni.

12 Coatiha, “Inae esinae rauhijiriin aca jerihane rijijieein nihanu,” naain irihanune jaun aitohaaun. Nena laen Aca jerihane rijijieein sacureeunni, caa baiha rijijieein nihanune coina.

13 Coatiha, “Rijijieeinna inae neeun,” naanune caun aitohaaun. Itolere canuhacha icharaaetilu jianeeinna jelai choae jauhecotojoeriin laraajiin nereeunni satono que tiaain,

14 Jesocurisito aina cuaain cana rai niicha teeni tihane coina cana raain nihalu Cana Coaunerane jaan raanune coina.

15 Caitono tocohaneein coaaucaachenete ne, esinae rauhijiriin cana suujua coitucuhin, Jesocurisito esenetaeranein ijiin niha cana suujuane coina. Jana ainihanete, inara que nii coaratereein Cana Coaunera, inara netonai nii coaraain coitucuhene coina.

16 Nete laen inae nii coitucuujiacachene rijijieein tonoraain ichaohacachene caohachae.

17 Chasocuru charijieein teeinti cha ichaain neeun, nii rijijieein inara netonai cha ichaain neeuche. Chaen nii aihacaanune rijijieein nenacaauruhacha ichai rijijieein cha ichaain neeuche inara netonai.

¹⁸ Inae araai saain aitocooaun. Niite jataen canu inaderajae. Atinne coaiten aitoreeunni. “Cana Coaunera coitucuhanu,” naante niqui ere cacha tabaauru, nete satiin coreniha coroso que ohin nihalu Jesocurisitone saijieein aina nejeratenaa tocohaneein ichaaore, joaenreein necairichanaa abaantanaa nainecurenihane jaun.

¹⁹ Nitohaneein ichaonacaaurute nitajiha cuurureein, necoejena charaneein ataibinae rijijieein ichaoruhana jaun. Cana Coaunera coacuelanaala, acaihanejein caa chauratane que nenacaauru itolereecha que coacuruhane jaun.

²⁰ Nitohaneein nihaacache laen cana. Dede curuaanaa neein niha cana Curuaanaa Jesocurisitona jaunte, dede cocoaicha neein nihacache. Aihana jaunte enacoauneein dede caje fauha uha nii jianacoo cana mitaera Jesocurisitone cohajihacache.

²¹ Acate cana jaberoco coriha cureein culocohin rai jaberoco tocohaneein necaohacha que necaohachaain. Itolere amuritona nainihane jaan aina cuaante nitohaneein ichareein.

4

Raotojoein inetono janonaa bana rachoojoein neeuche

¹ Nitohaneein rauhijiriin Cana Curuaanaa ere tonoraachera cacoelaichaauru chasocuru. Jatainna inara coana jeretoon. Inara ainana raotojoein rachoojoein neeun, quesenetaaichene coreniha Cana Curuaanaa coitucuhichene jaun.

² Aonacuchena inara rai aitate, acaauru rai aitocoiche. Ita aina obaejerihuruhane janeeincha, jiniiquiin ita belaijjeeincha neeuruhine, nii Ebodia, Siintique, enecuru, naaonjoaihunri coujurihu Cana Coaunera coreniha cana nejera neein nena tocohaneein.

³ Nii Filipoo nihanune bana saain Culemente, leeochoauru, naaonjoain aina cajiniichaain ichaonaa tera erenaa que amihaneeuruhane jaun. Acaauru curuaate inae laenanohineein ne ichaonaa tera- Cana Coaunera Quiricha cuhane.

⁴ Raotojoein inetono janonaa bana rachoojoein neeuche, Cana Curuaanaa Jesocurisito aina neeichene jaun. Aonacuchena coaiten inara rai aite. Raotojoein rachoojoein neeuche.

⁵ Aihute esinae rauhijiriin inara amute cacha belaina inaera cachaneein neeichene coaraain inara coitucuumiini saain cachaauru itolere bana. Inae cataainjia turuha Cana Curuaanaane.

⁶ Jiaonriha aansijiin laojoiiri coreniha nererojoeaiche ne. Niha inara que chatohanaine Cana Coaunera corojeein bajaain, rai beeuchete coitucuhine.

⁷ Nitohaneein ichaquichenete, inara suujua rachoojiaa cureein Cana Coaunera, raotojoein neeichene coina.

Nitohaneinte itolere cachaauruhacha coitucunojoi amurijiriin raotojoein ichaonaanaja tereein inara rai Cana Coaunera. Nii Cana Coaunera tenojoin cana suujua rachoojiaerate inara suujue suujuatereein Jesocurisito aina jiniiquiin neeichene coina.

Coa cajihanein inara suujua coaracache

⁸ Satononejeeinne ena cuhane ichei caa que erereeunni. Coa cajihanein inara suujua coaracache. Acaihanejein rauhi cuhane cuaain cana suujuatera erenaa que inara suujua ereein nii que coaucuche. “Leeochoauru belain, caohatiin leeochoauru coaraain, caohatiin camijianeeonne maajeein

ichaain, naonjoain nihanunete caohachae,” naain inara suujua tocharaain inara suujua coaracuche.

⁹ Nii inara relaanulune jana aonaain esenetaaichelune tocohanein neeuche. Charijieein teeinti cuu nihanune bana quichao que ichaorejatoon, nii rijijieein inara netonai caohachaaain inara ichao que ichaooche. Nitohanein neeichenete, inara aina niha cureein cana suujua rucuhera Cana Coanera, raotojoein neeichene coina.

Cairicheinein nihanune nihanatiina jerichanejein raotojoein nereeunni.

¹⁰⁻¹¹ Tabiicha carajaain cacaoaquichene jaunna, Cana Curuaanaa coroejeeun. Naaonjoaainte, “Cocoaacurenera,” coatiha naa casujuane caaun caitono nihei, neniha chuni letoaichene jaannune jaun, cacaoaichene jaannu coriqui letoaeneichene coitucuhanune jaun. Coatiha inara caje chaelai bajaa caitono nihei. Cairicheinein nihanune nihanatiina jerichanejein raotojoein nereeunni. Inae nitohanein nerelaain nihanune jaun.

¹² Aihanune banana necairichanaa coaraain neeun. Ai banana, chaque latijiojori lanaala neeun. Nii jaunna itolere necairichanaa, mijitena, naonjoaain ichaonaa que ichaonaa coitucuhin neeun. Inae nitohanei coriaanune jaunna, neniha chaelai caraine nihanatiin chaque tonajelanaala neeun.

¹³ Jatoroaaaina neeun, chatohanein caetera nihane abaantaain nihanune coina. Nitohaneinna joenreein abaantana naineeun, casujua lararajiaa cacorataaniha Cana Coanera Calaohi Jesocurisitona jaun.

¹⁴ Chaen caohachate ichaquiche, necairichaaecaaunne jana canu rai coriqui letoaain.

¹⁵ Coaaquiche chachu inara netonai natiin, taolu inara ratiriin Masedoniau cuhanune bana techu, inara Filipoo Jesocurisito ranojoeinein neiniquichene coaiten carai coriqui letoaaichelu. Acaihanejein inaraachete Jesocurisito que cacha relaanune nunuhetihanune caje coaunein cacorataanera neein neeiche, Cana Coanera Calaohi Jesocurisito que inara relaanune cainaera rijijieein.

¹⁶ Atiin Tesalonecau nihanune jana techu, coroata sai cuhane coaiten le cachaauru cachaauru caje coriqui taojiajein carai letoaaichelu.

¹⁷ Coatiha cacorataaneichene coina caitono nihei. Nitohanein cacorataaneichene corenihate jeelai choae jauhecotojoeriin nii cainaa cureein Cana Coanera dedeeu.

¹⁸ Ena cuhanena raaun latichaaunne amuritoheriin Efaforoto aina inaraacha letoai que jojohin. Nitohanein inara suujua caje coaunein ichaquiche Cana Coanera notaracaana jaunte, nii coaraain rachoojoe Cana Coanera, nitohanein ichaera cacha rautaana jaun.

¹⁹ Nii jaunte chaelai latein neeichene inara rai ecotiha cureein Cana Coanera, Jesocurisito ere tonoraera neeichene jaun. Acaachate Cana Coaneraneein nihana jaun nitohanai ichana naine.

²⁰ Aihana jaun coanete Cana Inaca Cana Coanera coroejeein nihacache inoaelunetiin. Nii rijijieein neeine atiin.

“Inara coaauca jera Faboro,” naain beeuche.

²¹ Satiin nii cuu nenacaauru Jesocurisito coitucuurera rai, “Inara coaauca jera Faboro,” naain beeuche. Cau caniha Cana Coanera Calaohi coitucuurerate chu inara coaacure.

²² Romanocuru curuaanaa loreri asaae nenacaauru netonai techu inara coaacure, saain cau nenacaauru Cana Coanera coitucuurera netonai techu inara coaacure.

²³ Inara suujua lararajiaain, inara coroatajaneene Cana Curuaanaa Jesocurisito.
Inae jianichaaun.

Colosau nenacaauru rai Faborohacha letoai leinjiin

Chatohaneein neeiche Colosau neiniquichene.

¹ Canuna Cana Coaunera jerenohineein, rai Calaohi Jesocurisito letono-afosotoro Faboroneeun.

² Jesocurisito coreniha cana nejera Timoteeo aina jiniiquiine caa quiricha laenacaanu, satiin Cana Coaunera cachaneein, canacaanu suujua rijijieein Colosau Jesocurisito coreniha canacaanu nejeraneein neiniquichene rai. Cana Inaca Cana Coaunera jeelai amuritoheriin inara coroatajaneeine jini-iquiin raotojoeein neeichene coina.

Jesocurisito esenetaeraaru rai Cana Coaunera baja Faborone

³ Inara rai Cana Coaunera bajaacaanune naineeine, itolere bana: “Nar-ihara Cana Coaunera,” naain Cana Curuaanaa Jesocurisito Inaca Cana Coaunera coroaecaanu,

⁴ aiha Jesocurisito esenetaain neein, satiin Cana Coaunera cachaneein nenacaauru aina jiniiquiin ita belaaain neeichene coitucuhacaanune jaun.

⁵ Inae dedeeu inara que banijiaain rucuhenojoeinein nena rariquicheeine cohajeein neeichene jaunte, leeochoaauru aina ita belaaain neeiche. Cana osa caje cana ichoteraneein nena erenaa caohacha aonaquichene caje coauneente, nii inaraacha cohajei sirichaaneein neeiche.

⁶ Nii erenaa inara rai beratenojoite, itolere chauratane sacutaain coitucuhin, inae rijijieein ichaaore cachaauru. Charijieein teeinti esinae rauhi-jiriin cana belaitoha Cana Coaunerane beeuruhane aonaaain, esinae rauhi-jiriin erenaa nihane esenetaaichelune rijijieein.

⁷ Nii quete jeriha Jesocurisitone rijijieein inara relaain nelu, nii jataain canuhacha belaineein nena Efaforasi. Acate canacaanu amihaneeon que canacaanu coroatajaneraneein, inara rai jeriha Jesocurisitone rijijieein cha ichaeraneein nena ne.

⁸ Aca techu canacaanu rai, inara suujuatiha Cana Coaunera Suujuene rijijieein leeochoaauru belaaain ichaohichene benaa belu.

⁹ Nii jaunna coituhacaanune caje coauneein jianelanaala inara rai Cana Coaunera bajaacaanu, inara que jeelai amuritoheriin niicha jerei coitucuer-ateein, itolere inaraacha ichai coitucuhin, rai Suujue jerenohin coitucuhin, naaonjoaainchene coina.

¹⁰ Nii ainate Cana Curuaanaacha jerei rijijieein itolere caohacha nejesina ichaain neriquicheein, jeelai amuritoheriin Cana Coaunera coitucuhin cou-juriu Cana Coaunera cachaneein nena tocohaneein.

¹¹ Nii coinana itolere amurijiriin niicha ichana naineei aina cuaain, inara laraajiaa Cana Coaunerane, laraajiin nererojoecaelanaala neeichene coina bajaacaanu.

¹² Nii ainate rachoojoein, nii satiin notaracaae rai cachaneein nenacaauru rai niicha teenu- rai Cojoanonaa raain neeichene coina, inara rai teranuneein nena Cana Inaca Cana Coaunera coroaequiche.

¹³ Cana Coaunerate, cana curuaanaaneein niha moconajaerane jana, caje cana ruluhin Cana Curuaanaa niha rai Calaohi Jesocurisitone coina rai Cojoanonaa que cana telu.

¹⁴ Nii rai Calaohi corenihate cana osa caje cana ichoterateein, cana que suujua acatelu Cana Coaunera.

Ohalu Jesocurisitone corenihate Cana Coaunera aina raotojoein ichaohacache.

¹⁵ Chabana Cana Coaunera coarahaacache niqui. Nete rijijieein nenaarai Calaohi Jesocurisito coaracaache. Acate, jauriaanejeein rai Calaohineein nelu, itolere coaunaane ajiniha caje coauneein.

¹⁶ Aina cuaain techu itolere dedeeu neenihuru, chauratane que neenihuru, chabana coanojoinelanaala neenihuru, chabana inanacaelanaala itolere ichana naineraneein itolere que mijiaaainein neenihuru, naaonjoainuri coaunaeratelu Cana Coaunera. Satiin niichurute rainnein nihane coina, aina cuaain coaunanojoein nelu.

¹⁷ Nitohaneeinte itolere ajiniha nenaanelu Jesocurisito. Chaen techu coreniha, Aca jerihane rijijieein neeure satiin niicha coaunaauri.

¹⁸ Chaen techu satiin niicha ranojoein nenacaauru, rai iclesia neein neeure. Nii iclesiate Jesocurisito jaberoco ne. Jana nii jaberoco coturite jeelai Jesocurisitohacha ne. Aca techu itolere ajiniha nihalune rijijieein, aca satiin ajiniha o caje ichanaelu. Nitohaneeinte nelu, itolere que satiin ichoaichateraneein nihane coina.

¹⁹⁻²⁰ Jesocurisito aina itolere bana nenaajerihane jaunte, aina cuaain satiin itolere cana rai chauratane, dede, cana janonaa, naaonjoainuri que neein, que nejeratenaanein neeuruhane caje, aina raotojoein neeuruhane coina ichaelu Cana Coaunera. Niite ichaelu, coroso que rai coichana jaohin ohalu Jesocurisitone aina cuaain.

²¹ Jauriaalute niqui Cana Coaunera cacha nelanaala aina inara suujua cuhane que nejeratenaanein neeichelu, nechu baasohacha ichajeein ichaohichene jaun.

²² Nete laen inae enene, aina raotojoein rai cachaneein que banijiaanein neeichene coina, inara que suujua acatelu Cana Coaunera. Nii coinata joaenreen cacha rijijieein, atinanohinelu rai Calaohi Jesocurisito. Nitohaneeinte inara coulucoelu, nacatiha cha ujuaihonelanaala, osa colane neeichene coina.

²³ Nete nitohaneein nenaajeriquichene, inara rai benojoiniha ichoteratenojoein neriquicheeine jaanune jana, aonaain esenetaaichelune rijijieein, leinjiin acaacha cohajeein, leecha ichana coacuelanaala neeichene caohachae. Nii jeelai inara rai beratenojointsatiin chauratane sacutaain benojoinnein ne. Chaen canu Faboro nichaaunnena nii que cachaauru relaurera coroatajaneranein neun.

Jesocurisito cachaneein iclesiacuru coroatajaneranein niha Faborone.

²⁴ Ena inara coreniha necairichanaa coaracaane jaunna rachoojoeun. Nii Jesocurisito jaberoconiicha ranojoein nenacaauruclesiacuru coroatajanena quete Jesocurisito coreenraniha necairichanaa coarae cajibereeo.

²⁵ Nitohaneeinte Jesocurisito cachaneein iclesiacuru coroatajaneranein nihanune coina, canu telu Cana Coaunera, inara caohachanu que, inara rai niicha beratenojoi beebejihanu, aca jerihane rijijieeine coina.

²⁶ Nii niicha coitucuerateite inoanlu caje coaunein chuni que coitucueratelanaala asinojoein sirilu Cana Coaunera. Nete laen inae enene, satiin rai cachaneein neinichaachene que coitucuerate.

²⁷ Nii jataain caohachaneein niha Jesocurisitonete, satiin Jorionelanaala nenacaauru que coitucuerate Cana Coaunera. Nii asinojoneein nenea ni-icha coitucuerateite, Jesocurisitoneein inae inara suujueniha ne. Acaachate cohajeeiche.

²⁸ Nii jaunna Jesocurisito que cachaauru relaacaanune, itolere niicha ichai coitucuhin ichacuruhane coina acaauru suujuatihacaanu, esinae rauhijiriin caohachaaain aca jerihane rijijieein, Jesocurisito rai tenajaacaanune coina.

²⁹ Nitohanei amihanenaa ichacaaunne coina canu lararajiaain, itolere ichana nainichaaunne jaanu tiha Jesocurisitone ainana caa niicha icharatei ichaain neeun.

2

¹ Laodiseau nenacaauru, chae inara, chaen chabana canu coaraelanaala nenacaauru- canu benaa caje cacoitucuureraauru, naaonjoainuri neeichene corenihane, jataain mainajeriin necairichaaun.

² Nitohaneeinne caohachaaain rai suujua lararajiaain, jeelai amuritoheriin jiniiquiin corajeein, itolere bana ita belaaain neein, nii chuni que Cana Coauneraacha coitucueratelanaala nenea- Jesocurisito coitucuhin neeichene coina jataain laraajihun.

³ Esinae rauhijiriin Jesocurisito coitucuhin neeichenete, rai caohacha aina itolere coitucuhin neriquicheein.

⁴ Nabana chuni inara coritaa raotojoein inara rai ereein, osa que inara saruhane jana, esenetaaichene coataane caa inara rai beeun.

⁵ Inara aina canu jaberoconeein nenihanune niha natiine, itolere bana canu suujua cuhane inara coacuun. Nii jaunna jiniiquiin rauhijiriin inaraacha ichai ichaain neein, Jesocurisito esenetaaichene jaun, aca jerihane rijijieein ichaohichene coitucuhanune jaun jataain rachoojoeun.

Ena nenea ichaonaa teraneeinte ne Jesocurisito.

⁶ Nitohanihane jaun jeriha Jesocurisitone rijijieein ichaohichene coina esenetaaichelune jaun, itolere bana aca jerihane rijijieein ichaaoche.

⁷ Aihana jaun, leinjiin acaacha jerihane rijijieein inara suujua aina cutaain ichaohin nii acaneein nenea rijijieein ichaohichene coina inara relauruhane jaan esenetaaichelune rijijieein, itolere bana Cana Coaunera coraecuhe.

⁸ Itolere que necohalajiin neeuche, nabana nechu joaereen nichao que inara coritaaain nenea jereranihane, esenetaain neeichene coataa. Nii cacha coritaeraneein nenacaauru, coatiha Jesocurisitohacha jerei icharaneein neuruhi. Acaaurute nechu Cana Coaunera coitucuelanaala nenacaauru cachaauru ichao que cacha relaaain, moconajaera icharatenohin icharaneein neure.

⁹ Jerichanejeeinte rai Inaca Cana Coauneraacha ichai ichana naineraneein ne nii rai Calaohi Jesocurisito.

¹⁰ Nii jaunte Jesocurisito aina neeichene jaun, rai Inaca Cana Coaunera aina netonai neeiche. Nii Jesocurisitote, itolere que laraajiin satiin Cana Coauneraacha cocoainanojoneein nenacaauru Curuaanaaneein ne.

¹¹ Chaen techu inae Jesocurisito aina neeichene jaun, inae cojunacatenohineein neeiche. Coatiha rai jaberoco que coujunacatenohineein neuruhalu Jorioocurune rijijieein nihei. Niite inae necoriha inara suujuane jaun, inoaenlu osa que nesarujeein ichaohichene jianein neeichene jaan cojunacanein rauhijiriin Jesocurisito caje unaa neein ne.

¹² Nii atinaain conautenojoneein nihalune caje ichanaalu Jesocurisitone rijijieeinte, inara atinaain inara itajihane rai niha osane caje, Curisito aina

cuaain nichoteeichene coujunacaniha acauhanau teein baotisanajoineein neeichelu. Nitohaneeinte neeiche, niicha ichana nainei ichaain oo caje ichateralu Cana Coaunera esenetaain neeichene jaun.

¹³ Inara Jorionelanaala neiniquichenete jauriaa inara jaberoco que coujunacatenohinelanaala neeichelu, jauriaanejeein nenea Moisesa tenojoi rauhi tonoraelanaala nitajenaaneein neeichelune jaun. Nete laen inae ena, Jesocurisito aina jiniiquiin ichaohichene coina, inara rai ichaonaa teein ne Cana Coaunera, nii Jesocurisito cana osa caje cana ichoterateraneein nihane jaun.

¹⁴ Nii jauriaanejeein nenea Moisesa rai rauhi tonoraenihacachene jaunte niqui, caseteco coaracaachene rai nihacachelu. Nete coroso que ohalu Jesocurisitone aina cuaain, nii itajeein nelu Cana Coaunera.

¹⁵ Nitohaneeinte Jesocurisito aina cuaain, moconajaera aina rai letononeein nenacaauru amuritoheratelu Cana Coaunera, satiin coarajeeurera notaracae tenajaain.

Itolere dedeeu nenaacha que coacuhin neeuche.

¹⁶ Aihana jaun, inara ichao que ichaohin, inara lenone que lenoneein, inara coco que cocohin, naaonjoaain neeichene, nihei chuni nii que ereein nenea nainei. Jiaonrihachu nebetacanaa cojoanonaa bitoaain neein, atene ujuarichuru bitoaain, naaonjoaauruhane rijijieein ichaohichene coina inara counujeeunruhane tonoraachene.

¹⁷ Nete satiin necorereein inae ecu tihane bana. Jana Jesocurisito tenojoi ichaonaa chabana necorerinaain, niheichu chabana satonorinaain.

¹⁸ Jiaonrihachu baaso ichaa inara beein, acaauru rijijieein neeichene coina, inara rai aitiin neeuruha nii Cana Coaunera letono aanjeraauru letononiha nocoetiin, acaauru notaaca Cana Coaunerane beein, nechu jeriha acaauru suujuane rijijieein ichaohin necohasitaacha que nenacaaurune tonoraain neeichene.

¹⁹ Jesocurisito cachaneein rai suujua cuhane sirichurenihane jaunte, jeriha Cana Coaunerane rijijieein, jiniiquiin neein ita belaaain ichaohacahene coina cana teein niha Jesocurisitone saiijieein ita caje neleruha cachane jerecure.

²⁰ Jesocurisito esenetaain neeichene jaunte, inae nii jauriaanejeein inara relaauruhalune jaan jianein neeichelu. Aihana jaun, inae nainiheeiche ichaauruha Jesocurisito coitucuelanaala nenacaaurune rijijieein ichaohichene.

²¹⁻²² Nii jaiti Jesocurisito coitucuelanaala ichaohichene bana: “Jiaonriha dadaain, niheichu quiichene. Niheichu inara biji cuhane teberiana nainiheeiche,” naain dadaain quiichene caohateein inara relaauruhalune jaante, nechu cachaauru suujua caje unaaneein nihane jaun inae nitaje.

²³ Esinaete chuhisi niqui rauhijiriin Cana Coaunera coitucuera rijijieein neein aitocure. Nete cana jaberoco cairichaeranein ne. Nii acaauru aitoonjoan osaacha que coacuhin nenea caje cana suujua corenaa nainenihane jaunte, nii chaque nelatene.

3

¹ Nitohaneein inae ohin nitajenaa rijijieein neeichene caje Jesocurisito esenetaain neeichene jaun, rai Inaca Cana Coaunera aina jiniiquiin, rai raotono nichajai que niha Jesocurisitone jaan- dedeeucha que coacuhin ichaaoche.

² Nii jaun, inae nainiheeiche Cana Coaunera coitucuelanaala nenacaauru rijijieein coacuhin neeichene. Dedeeu nenacaauruhacha que coacuhin

neeuche. Jiaonriha caa chauratane que nenacaauruhacha que coaaquichene.

³ Nitohanihana jaun, inae jauriaalu nenea inara ichao que ichaoheeiche, ena nenea inara ichaote, Jesocurisito aina Cana Coanera aina asinojoneein ne.

⁴ Nitohaneein Jesocurisito, inara ichao sirichaneein nihane jaunte, inae ecu tihane bana nacoauneein turuhane bana, aina jiniichaain inara ocotiha ureein, aina jiniiquiin necaohacha que ichaohichene coina.

Jauriaanejeein nenea ichaonaa aina ena nenea ichaonaa.

⁵ Aihane jaun, coaacuruha Cana Coanera coitucuelanaala nenacaaurune rijijeein coacuhin ichaohichene jianecuche. Jiaonriha joenreein ene aina ichaohin, quicha nejesina neein ichaohin, ene nejesinaneein ichaohin, naaonjoaain Cana Coaneraacha rautaainelanaala nenea ichaain, chaaelai siriquichene chunaain, naaonjoaaincha que coacuhin ichaohichene. Nitohanei ichaonaate jataain cana ichao aasaatera ne.

⁶ Nere tonoraelanaala nitohaneein ichaonacaurute, jataain mainajeein casetecaeratereein Cana Coanera.

⁷ Nii rijijeeinte inara netonai ichaorejetocoiche, jaiti necoreniha inara ichaone bana.

⁸ Nete inae necoriha inara ichaone jaun, ita cotaairiin, ene aina ichaohichene coinaacha baasoneein coacuhin, inara amute cache baijiaain, rautanacaai que ereein, naaonjoaain ichaohichene jianequiche.

⁹ Inae nitohaneein necoriha inara ichaone jaun, jiaonriha jaiti necoreniha inara ichaone bana, inaraacha ichai ichaain, ita coritaain, naaonjoaain ichaohichelune rijijeein ichaonaa nainiheeiche.

¹⁰ Nitohaneente, ena nenea ichaonaa que ichaohin, ena nenea cachaneein nenea rijijeein, jeriha Cana Coanerane rijijeein ichaohichene, itolereenein niicha jerei coitucuriquicheein.

¹¹ Aihana jaun, coatiha chaque nelatihei, Curieconein, Jorioneein, Jorionelanaala, leocha cachaneein, cha coitucuelanaala cairicheineein, letononeein, letononelanaala, naaonjoaineein nihacane. Jesocurisito cachaneein nihacanete, jataain itolere amurijiriin nelate.

¹² Jataain inara belaitohane jaunte, rai cachaneein neeichene coina, inara janiijiin inara raain nelu Cana Coanera. Aihana jaun, coujurihu inara ichao coreein nenea tocohaneein esinae rauhijiriin cairichaaajoaain ita coaraain, ita corojanein, leochaauru amurijiriin nenea coacuelanaala, ita que nererojoecaelanaala, naaonjoaain ichaaoche.

¹³ Jiniiquiin ita que nererojoecaelanaala neein, tonaain itaque ereein neeuruha chunocohacurune, que inara suujua acatein, naaonjoaain neeuche, inara que suujua acatein nihalu Cana Coanerane rijijeein.

¹⁴ Itolere baaso caje inara suujua coreein, ita belaaain jiniiquiin neeuche.

¹⁵ Nitohaneein neeichenete, inara suujua raujiareein Jesocurisito, raotojoein neeichene coina. Nii coinete inara raain nelu Cana Coanera, jiniiquiin rai jaberoco rijijeein neeichene coina.

¹⁶ Itolere bana inara rai Jesocurisitohacha beratei coaacuche inara suujua cuhane. Inara suujua que coitucueratiha Cana Coanerane rijijeein, jiniiquiin ita relaain, ita suujua aninoain, chatohanai ichaain niha chunine coataa ita suujuateein, naaonjoaain neeuche. Inara suujua aina cutaain Cana Coanera corojeein, salmo que nenatein, itolere nenatena Cana Coanera coroaenanaja que nenatecuche.

¹⁷ Itolere inaraacha ichai ichaquichene, jeriha Jesocurisitone rijijeein aina cuaain ichacuche. Jerichanejeeinchu chaaelai que ereein neeiche cache

raine, aca jerihane rijitjoein ereein neeuche. Chaen chu, nii rai Calaohi Jesocurisito aina cuaain, rai Inaca Cana Coaunera coroaecuche.

Curisito ranojinein nenacaauru ichao.

¹⁸ Inara ene neeichene, inara lanaauru ere tonoraain jerecuruhane rijijiein neeuche, acaachate inaraacha ichaneninein ne, coujuriu Jesocurisito esenetaeranein nena tocohaneein neeichene coina.

¹⁹ Jana inara lananein inara comasaihuru belaa in neeuche, jiaonriha inara comasaihuru cotaairiin coaraqichene.

²⁰ Canaanaihuru nihanatiin, rai fojiaraauru ere tonoraain neeuruhine. Nitohanein neite rautaa in coarae Cana Curuaanaa Jesocurisito.

²¹ Jiaonrihachu, inara acaauru inacanein, inara bereecuru baijiaain neeichene, nabana caoacha coroaecuruhane jianecuruhane coataa.

²² Fatoroon letononein nenacaauru, cau chauratane que acaauru fatoroonein nenacaauru ere tonoraain neeuruhine. Jiaonriha coarajeeuruhane notaracaaecha acaauru belaihuruhane jerenacauncha acaauru ere tonoraain neeuruhane. Coaracurenihane jana nihanatiin, suujua aina cutaain, jerecuruha acaauru fatorooncurune rijijiein neeuruhine, nitohanein jeriha Cana Curuaanaa Jesocurisitone jaun.

²³ Itolere inaraacha ichai ichaain neeichene, esinae rauhijiriin corajeein ichacuche, inara amute cacha rai ichaquichene que coacuelanaala, Jesocurisito rai ichara rijitjoein.

²⁴ Inarate inae ecu tihane bana, inara rai aca cana Curuaanaa nihane rai niicha jerei ichara neein neeichene jaun, rainein nena que inara coreterihani Cana Curuaanaa Jesocurisitone coitucuhiche raotjoein.

²⁵ Nii choae tacaain coatiha nejelaunein chuni coaraain nihei Cana Coaunera.

4

¹ Inara, fatoroon neeichene, inara letonocuru aina caohachaa in inara suujua coaraain, rauhijiriin acaauru aina neeuche. Inara netonai leinjiin dedeeu nena Curuaanaa letononein neeinchene jaun, rai inaraacha ichai beeichene rai neeichene que nainaa in ichaaoche.

² Itolere bana Cana Coaunera corojeein bajaee bajajeein itolere que nainaa in ichaaoche.

³ Canacaanu rai netonai Cana Coaunera bajaachete canacaanu rai acujua joracaaine ne itolereinein cuhin Jesocurisito que Erenaa coitucueraelanaala nena- niicha beratei beebejihacaanu. Nii coitucueraelanaala nena Erenaa canuhacha beebejei corenihane, caa caresero cuhane neeun.

⁴ Cacoreniha Cana Coaunera bajaachene raotjoein aohana nainecuruhane coina, rauhijiriin nii Erenaa beebeje cachaauru rai.

⁵ Chaen techu Cana Coaunera coitucuhichuru que caohacha nejesina ichajeein itolere bana ichaohichene coarateein, caohachaa in coacuhin nii canaacha esenetai que acaauru rai raotjoein beebejeeche caeneenejelanaala.

⁶ Nitohanein ereeichene raotjoein ereeuchete itolere bana rautatiin aonacurumiin aohanraauru. Chaen tonaain ereeuruhane nihanatiin, raotjoein baaso coacuelanaala acaauru tonoraain neeuche.

Necoiha Faborone

⁷ Canu suujua rijijiein, Jesocurisito icharatenohi amihanena que cacorataanera- jataain canuhacha belaa- Jesocurisito coreniha cana nejera Tiquicote, inara rai canu benaa bereein.

⁸ Nii coinane inara rene aca letoaaun, inara rai: “Naaonjoaaine niha-caanu,” naain inara suujua lararajiaane coina.

⁹ Ainate uhe inara laurijiraneein nenaalu- jataain canuhacha belaa- Jesocurisito coreniha cana nejera Onesimo. Acaaurute inara rai caelai benaa beeurureein.

¹⁰ Canu aina caresero cuhane nena- Arisitarocote, inara coacue. Chaen Berenabeen calaohiriji- Maroco netonaite inara coacue. Inae inara rai bihanulune rijijieein, inara rene bedainiha nii Marocone raotojoeein raauche.

¹¹ Chaen techu Josto neein acaauruhacha curuaatei- Jesoso netonai inara coacue. Acaauruhachate canu araaichuru- Jorioocuru caje, Cana Coaunera icharatenohi amihanenaa que cacorataaneraneein, jataain canu suujua nunaeraneein neeure.

¹² Inara laurijiraneein nenaalu Jesocurisito cachaneein nena- Efaforasite inara coacue. Acate itolere bana inara rai Cana Coaunera bajaee bajaenaja que, leecha ichana coacuelanaala itolereneein Cana Coauneraacha jerei ichaquichene coina.

¹³ Canune nitohaneein, Laodiseau nenacaauru, Erapolisiu nenacaauru, chaen inara, naaonjoaineeichene que, jataain coaunajaaoca nii Efaforasine coarajenajacoon.

¹⁴ Canuhacha belaineein nena- docotoro Locasi netonaite inara coacue, chaen Demasi netonai.

¹⁵ Laodiseau nenacaauru Jesocurisito coreniha cana nejeraneein nenacaauru rai acaauru coaaucaaunne beeuche. Chaen Ninfasi aina rai loreri asaae netaojianacaauru coaaucaaunne beeuche.

¹⁶ Inae nainain caa inara rai canuhacha laenai quiricha reretaain coaraquichene ninaquichene, Jesocurisito ranojoneein Laodiseau nenacaauru rai letoaauchete, acaauru netonai reretaain coaracurumiin. Acaauru netonai, acaauru rai quiicha letoai quiricha, letoaauruha inara rene ne, reretaain coaracuche inara netonai.

¹⁷ Chaen Arquipo rai: “ ‘Atiin ichei Cana Curuaanaacha icharatei amiha-nenaa ichaauje, nii icharatihalune rijijieeincha.’ naainte ichei nere letoae Faboro,” naain beeuche.

¹⁸ Inae satonotichaaunne raine Canu Faboronichaaune caraajenihane, caa quiricha cuhane inara coaaucaaunne laenaaun. Atiin Caresero cuhane nihanune que coaacuche. Jeelai amuritoheriin inara coroatajanemiin Cana Coaunera.

Tesalonecau nenacaauru rai Faborohacha letoai leinjiin

Tesalonecau nenacaauru rai laenaauruha Faboroorune

¹ Canuna Faboro neeun. Inara raina Siribano, Timoteeo, naaonjoain nichaanunena laenaain letoarichaanuhin. Saain nii Tesalonecau nenacaauru Cana Coaunera rai ita taojiaera neeichene raina caa laenaain letoacaanu. Saain nii Cana Inaca Cana Coaunera, Cana Curuaanaa Jesocurisito, naaonjoain coitucuhin neeichene raina caa letoacaanu. Inara belain, inara coroatajaneene Cana Inaca Cana Coaunera, Cana Curuaanaa Jesocurisito naaonjoainte raotojoein neeiche.

² Cana Coaunera bajaacaanune naineeina, “Nariha,” naain coroejeein, inara rai bajaacaanu inara coroatajanejeein sacuha Cana Coaunerane coina.

³ Nitohaneena inara coacuhin nihacaanu, Cana Inaca Cana Coaunera bajaacaanune naineeinna rauhijiriin inara coroatajanerichaaain Cana Coaunera Calaohi Jesocurisitone esenetaain, caohachaaain laraajiin necairichanaa abaantaain amihaneein leeochoaauru belaaain neeichene jaun.

⁴ Coichana aina cutaainte inara belai Cana Coaunera. Aihana jaunna, janijiin Cana Coaunera ranojoneein neeichene coitucuhacaanu.

⁵ Coatiha joenreen erena rijijieein nihei caa cacha relaacaanune jaan Cana Coaunera Ere. Mijiaainetiinte cacha suujua que taca, nitohaneein tiha Cana Coaunera Suujuene jaun. Nitohanihana jaunna esinae rauhijiriin Cana Coaunera Ere neein nihane coitucuhacaanulu.

Inarate canacaanu ichao coitucuhiche, inara aina nihacaanune bana inara nota que canacaanu coaraquicheluna jaun. Nenacaen inara caohachanu que tejian canacaanu coaraquichelu inara nota que, jericanejeein caohachaaain ichaohichene coina.

⁶ Nii jaunte jericanejeein canacaanu ichao rijijieein, Cana Curuaanaa Jesocurisito naaonjoain rijijieein inara netonai inara ichao que ichaohiche. Nitohaneein caohacha ichaaain ichaohichene corenihate inara rerohecaain, inara cairichaerihure niqui, nete inara coroatajaneein naaonjoaan Cana Coaunera Suujuene jaun, raotojoein rachoojoein Cana Coaunera Ere aonaaain tonoraache atiin.

⁷ Nitohaneein atiin laraajiin necairichanaa abaantaain raotojoein neeichene jaunte, inara coitucuuruhana jaun, jericanejeein inara rijijieein ichaonaa caohacha que ichaonaa coaacure saain Masedonia, Acaiha, naaonjoaihunri nenacaauru Cana Coaunera coitucuurera.

⁸ Nitohaneente Masedonia batane, Acaiha batane, itolere sacutaain Cana Curuaanaa Ere coitucuerateechene jaun, esinae rauhijiriin Cana Coaunera esenetaain rauhijiriin nere tonoraain neeichene coitucure itolere neein. Nitohaneein itolere neein raotojoein inara coitucuuruhana jaunna, inae cha que erena nainenihacaanu canacaanu inae.

⁹ Nii jaunte inae acaauru rai cha que irihacaanune latecurene, jauriaa nejeein inara rene turuha uhacaanune jana, canacaanu belaaain, canacaanu raain, canacaanuhacha beebejei Cana Coaunera Ere esenetaain tonoraain, nii enuha caje cacha chanohineein nena inara coaunera niha inaraacha tei jianein raatiriin, esinae rauhijiriin nii ichaohin nena Cana Coaunera Esine Ere esenetaain tonoraain, nii beebejeeiche leeochoaauru raine coitucuuruha itolere neeina jaun.

¹⁰ Chaen techu enacoauneein dede caje turuha uha nii Cana Coaunera Calaohi, nii oo caje Cana Coaunera ichatenohin Jesusone cohajeeichene beebejeure. Nii Cana Coaunera Calaohi Jesusote cana casetecaeratihane rai niha Cana Coaunerane jana jianacoon cana mitaeranein ne.

2

Tesalonecau namihaneeo ichaa Faborone

¹⁻² Nii coitucuhichene tocohaneeinte jauriaa nejeein Filipoo turuhacaanune jana, canacaanu batohin, canacaanu necoejechanuhin, canacaanu que jaolecooruha natiinte, inae enene esinae rauhijiriin aitocoanune coitucure. Nii coitucuhichene tocohaneeinte canacaanu aina nejerateeuruha nii Tesaloneca cocoaichacurune jana, canacaanu coroatajane Cana Coaunera, acauru que casilanaala laraajiin inara rai nere bihacaanune coina.

³ Nitohaneina joenreein caje rocohin inara relaenihacaanu. Nitohanein rauhijiriin aitocoanune natiinte canacaanu ataibinaene beein, naaonjoaunre canacaanu belaiheichuru, chaelai chunei coritana coacuhin joenreein canacaanu ereniriaala que aitona rijitiin.

⁴ Canacaanu suujua coarajihana jaunte, canacaanu letoae Cana Coaunera, jianacoon cana mitaain, Cana Rai Ichaonaa Tera Nere bihacaanune coina. Coatiha canacaanu belaa'in niha cachane jerena caaun cache relaa'in nihaacaanu. Canacaanu belaiha Cana Coaunerane jerena caaunna jerihane tocohaneein cache relaa'in nihacaanu.

⁵ Nii coitucuhichene tocohaneein, coatiha canacaanu coretequichene coina inara belaihaacaanu. Esinae Cana Coaunerate coaraje.

⁶ Canacaanu cocoainaain canacaanu letoaain niha Cana Coaunera Calaohi Jesocurisitona jaunte niq'ui neere canacaanu rai rauhi. Nena "Naaonjoain canacaanu que suujua acateein neeine cachara," naain erenihacaanu inara rai nihanatiin.

⁷ Nechu jataen joenreein cache rijijieein turuhin, canacaanu nerotohin inara belaa'in inara jana amuhemuhecaanulu. Charijieein teeinti bereecuru belaa'in fojiae neba. Nii rijijieeina inara belaa'in inara relaacaanu.

⁸ Coatiha Cana Coaunera Ereecha que inara relaacaanuneeicha coina turuhin inara aina nihaacaanulu. Inara netonai canacaanu ichao coaraain jerichanejeein canacaanu rijijieein ichaohichene coinana itolere necairichanaa abaantaain turuhin nihacaanulu, canacaanu coichana aina cutaa'in inara belaa'in nihacaanune jaun.

⁹ Jauriaana janotiinnetojoein, laraajiin mainajeein amihaneraetoacaanulune coaauquiche chachu natiin. Nitohaneina canacaanu raajenihane amihanein, coreniha canacaanuhacha latei coreteein, Cana Coaunera Ere beebejeein ichaorejetocooaunlu, nabana inara cairichaacaanune, chaelai que latejihojiriin neeichene coataa.

¹⁰ "Baaso chaainjene nihacaanu," naain iriha cache natiin, chatohanein baaso chaain nihaacaanu. Inara, Cana Coaunera, naaonjoain neeichenete rauhijiriin canacaanu suujua coaraain, Cana Coaunera coitucuera neeichene que canacaanu suujua acateein nihacaanune coarajerejetocoichelu. Nii jaunte nene nihei chaelai que ujuaiteein canacaanu coulurujihane chuneine jaannu.

¹¹ Nii choae tacaainachu calaohi suujua nunaain laraajiaa inacane rijijieein inara suujua nunaain laraajiaain nihacaanune coitucuhiche.

¹² Nitohanihana jaun, coujuriu Cana Coaunera coitucuera neein nena tocohaneein rauhijiriin ichaooche, nii jauriaa inara rai aitocoanulune

tocohaneein raotojoein rachoojoein aina neeichene coina inara cotijiaain nihalu Cana Coaunerana jaun.

¹³ Coatiha joenreein cacha ere aonajenaa rijijieein Cana Coaunera Ere aonajiheeichelu inara rai bihacaanune jana. Nii jaunna Cana Coaunera bajaacaanune, “Nariha,” naain bajaacaanu. Nii caje coaauneeinte esinae rauhijiriin caohachaaain inara ichao coreein ichaohichene coarateein neeiche. Nitohanihane cajete esinae rauhijiriin Cana Coaunera Ere nihane que necoarate.

¹⁴ Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito ere tonoraaichene corenihate inara aina nejerateeurelu inara araaichuru. Nii rijijieein techu nii Jodeau nena Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito ere tonoraurera aina nejerateeurelu acauru araaichuru Jorioocuru.

¹⁵ Nii Jorioocurute acauru rai Cana Coaunera ere beera inoaensi sohin jaaoruhane rijijieein Cana Curuaanaa Jesoso sohin jaaorera ne. Nitohaneuuruhana jaunte acauru aina nihacaanune bana canacaanu sitaaurelu. Nihei aansijieeiniji Cana Coaunera jerenohin ichana coaacuruhi, nechu satiin cacha aina obaejeriin ichaaoruha neechate laen jerecure.

¹⁶ Nii jaunte jianacoon mituhin neeuruha Jorioniheichurune coina, Jorioniheichuru rai Cana Coaunera Ere benaa jerichaanune, caohateeure. Nitohaneuuruhana jaunte jataen mululuhin osaquiin neeure. Nii jaunte tabiicha acauru abaantana nainene Cana Coaunera. Nii jaunte inae cuu tihane, nii core coaraa cuurureein acauru notaanaa.

Coaiten Tesalonecau turuha cunaa jeriha Faboro ne

¹⁷ Inara caje amuhacaanune caje coaauneeina, inara coacuhin nihacaanu. Carajaain ita coarinihacache natiine jericha nejeein inara coacuhin nihacaanune jaun, inara coaraa uhene rijitojoihacaanu.

¹⁸ Inara coaraa unaa jerichaanune naineeinte canacaanu acate Moconajaera. Canuna Faboro neein caraaje nihane inara coaraa unaa jereeun araaisaain.

¹⁹ Inae coaiten cau turuha Cana Coaunera Calaohi Jesocurisitone banana, raotojoein rachoojoein nereeunni, cacoreniha coitucuhin rai cacha neeichene jaun.

²⁰ Nii jaunna esinae rauhijiriin raotojoein rachoojoein nihacaanu.

3

¹ Jataenna inara coaraa unaa jeretohacaanu niqui, nena nainenerichaanuhin. Nii jaunna cau Atenau nerichaanuhin.

² Acaihanejein cana nejera Timoteeochana letoarichaanuhin inara coaraa uhane coina. Acate Cana Coaunera letononeein canacaanu coroatajane, Cana Coaunera Ere benaa que. Nii jaunte inara coaraa ureein, inara suujua lararajiaain nihane, nii aina nelararajiaain, inara suujua nunaain neeichene coina,

³ nabana chatohaneein nejelau suujua cuaain niha chuneine coataa. Inarate raotojoein niriinanai coitucuhiche. Saain nitohaneein necairichanaa coaraain nihacache nete ne.

⁴ Nii inara aina nihacaanune bana, inara rai aitocoaanulune tocohaneente nelu cana suujua reroecaeraauru. Nitohaneente situelu, nii coitucuhichene tocohaneein.

⁵ Nitohaniha jaunna inara coarateeunlu. “Esinaete chuhisi rauhijiriin Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito ere esenetaain tonoraain neeure,” naain nitohaneein coitucuhanune jerena caaunna inara coarateeunlu. “Baaso

que sarunajaain niha Moconajaerane, baaso chaain neeuruhane inacoojoein inachujian acaauru rai Cana Coaunera Ere benaa que amihaniha-caanulu,” naanune jaunne, inara coarateeunlu, nitohaneein coitucuhane coina.

⁶ Nii jaunna nitohaneein esinae rauhijiriin Cana Coaunera Ere esentaain, tonoraain ita belaaain, raotojoein neeichene coitucuun, inara caje turuhin biha Timoteo canacaanu raina jaun. Chaen techu canacaanu belaaain canacaanu coacuhin, canacaanu coana jeretohichene be. Inara coana jeretohacaanune rijitoojoein canacaanu coana jeretohichene be canacaanu rai.

⁷ Nii jaunna necairichaacaanu natiin, raotojoein nii que nelararajiaain atiin rachoojoein nihacaanu.

⁸ Nitohaneein rauhijiriin Cana Curuaanaa ere tonoraain neeichene jaunna, cha que tonajelanaala nihacaanu.

⁹ Nii jaunna inara coreniha, “Nariha jataen,” naacaanu, Cana Coaunera notaracae.

¹⁰ Nii jaunna janotiin netoojoein Cana Coaunera bajaain nihacaanu, canacaanu coroatajanihane inara rene turuhin inara rai beebjihacaanune, jataain jelai amuritoheriin esenetaain queecha jaaequiin neeichene coina.

¹¹ Aihana jaunna canacaanu coroatajaniha Cana Inaca Cana Coaunera, Cana Curuaanaa Jesocurisito naaonjoaine jerichaanu inara coaraa uhacaanune coina.

¹² Inara coroatajaneine Cana Curuaanaate jelai amuritoheriin esentaain, tonoraain neein ita belaaain, cachaauru belaaain, naaonjoaain neeiche inara belaichaaunne rijitoojoein.

¹³ Aihute nitohaneein rauhijiriin inara suujua coaraain ichaohichene jana inara eruhine Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito, rainein nenacaauru aina turuha uhane bana.

4

Nitohaneein ichaoha cachane jeriha Cana Coaunerane

¹ Cana Curuaanaa Jesocurisito coitucuera neeichene jaunna, atiin inara rai aitorichaanuhin, nii jauriaa inara relaacaanune rijijieein ichaohin neeichene coina. Nenacaenjian jelai choae jauhecotojoeriin neeichene coinana aitocaaanu, nitohaneein jeriha Cana Coaunerana jaun.

² Inarate nere coitucuhiche, canacaanu que inara relaeratiha Cana Curuaanaa Jesocurisitona jaun.

³ Aaiha nejein nere tonoraaiiche neechate jere Cana Coaunera. Nabana ita raelanaala ene aina ichaojeraquiin niha chuneine coataa.

⁴ Aaiha nejein sinijiera ainaacha ita jereein jiniiquiin suujua coarain niha cacha nete caohachae.

⁵ Caohachai, Cana Coaunera coitucuuruhi rijijieein inara suujua coarihei amunein neeichene.

⁶ Coa nejesinajeein ita coritaain ita shaquiin nihache. Nitohaneein neinihanete banejelanaala choae osa nalutiareein Cana Curuaanaa, nii core coaraain nihane coina, nii inara rai aitiin inara relaaain bihacaanulune tocohaneein.

⁷ Coatiha canaacha jerei ichaechajeein ichaonaa coina cana cotijiaain, cana raain niheilulu Cana Coaunera. Rauhijiriin cana suujua coaraain ichaohacachene coinata cana raain nelu Cana Coaunera.

⁸ Cha teeinti, caa inara relaacaanune jaan batoo. Nihei canacaanu batoha aitorinaain. Nechu nii rai Suujue que cana suujua laraarajiaera Cana Coaunera batohate aitoreein.

⁹ Jiniiquiin raotojoein ita belaijjein saain itolere cacha belaa ineeichene coina, inara relaa Cana Coaunera jaunna, inae nii que inara relanaa nainenihacaanu.

¹⁰ Nitohaniha jaunte, saain Masedonia nenacaauru Cana Coaunera coitucuurera belaa ineeiche. Nii jaunna jelai choae jauhecotojoeriin inara suujua coaraain inara amute cacha belaa ineeichene jereun.

¹¹ Inara letoacaanune tocohaneein raotojoein ichaohin, nihei casaje que erenaa coacuelanaala inara amihaneeocho ichacuche.

¹² Aihute inara que suujua acatein naaonjoanruhine Cana Coaunera coitucuuruhi.

Coaiteen turuha uha Cana Curuaanaane

¹³ “Naaonjoaainte neeure Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito esenetaain onacaauru,” naain inara netonai coitucuhichene jerichaanu. Nabana cha coitucueeneichene ohin naaonjoan chuneine, nabana Cana Coaunera coitucuuruhi cachaauru rijijjein jataen tabai inaderanaa que inaderaain neeichene coataa.

¹⁴ Charijjein teeinti, ohin ichanae Cana Coaunera Calaohi Jesoso, nii rijijjein techu aina ichanaa cuurureein esenetaain onacaauru.

¹⁵ Nii jaunna inara rai aitocaaanu, cacha relaa Cana Curuaanaane rijitojoein. Cha teeinti, coaiteen turuha uha Cana Curuaanaa nereen tiaain ichoae, nii ichoaichaniha onacaauru ajiniha Cana Curuaanaa aina niha curinaain.

¹⁶ Letonocuru- anjeraauru curuaanaa que beratiha Cana Coauneranete inae toniha Cana Coaunera rai jaihane jana, dede caje fauha uha nii Cana Curuaanaane, ichanaa cuurureein esenetaain onacaauru.

¹⁷ Nii baihate acaauru aina jiniiquiin nihacachene coina, dede sacari jana Cana Curuaanaa aina ita ruhine curichaachein jiniiquiin. Nitohanihanete Cana Curuaanaa aina niha curichaachein cha bana satonoelanaala.

¹⁸ Aihana jaun caa erenaa que ita suujua lararajiaain neeuche raotojoein.

5

¹ “Naaonjoain banate turuha ureein Cana Curuaanaara,” naain coitucuhichune, nii coitucuhichene tocohaneein.

² Nii coitucuhichene tocohaneeinte cha coatajenihane chuneine jana turuha ureein. Charijjein teeinti janotiin turue asijiauto. Nii rijijjeinte turuha ureein.

³ Nitohanerichaine banate, “Jataain raotojoeinte ichaohacache. Coatihane nihei cana que nejerateein chatohanein cana ichao itajeranu,” naain ereein neeurureein Cana Coaunera coitucuuruhi cachaauru. Nii lacuritiinte caseteco coaraa cuurureein luhecotariin, acaauru casetecaa Cana Coaunera ne. Nihei chunijihun cuhin nichotenaa nainecururinaain. Charijjein teeinti, canaanai siriha enene, inae saa rai batenene, rai cunaane, cuna caje nichotenaa nainene. Nii rijijjein techu luhecotariin cau turuha Cana Curuaanaane acaauru casetecaane nii cuna aonacurureein.

⁴ Jana inara laen nesoonaana coariheecheein, cohajeichene jana tururichaina jaun.

⁵ Cana Curuaanaa jerenohin coitucuhine tonoraachene jaunte, jii choo conaera- cono cachanein neeiche. Coatihane Cana Curuaanaa ere tonoraauruhi rijijjein nocohenaana nana cacha neein nihaacache.

⁶⁻⁷ Nii jaun nainihei ninauhene neein ajenacaauru rijijjein nihacachene. Itolere bana cana suujua coaraain nihacache nete caohachae.

⁸ Charijjein teeinti, nalarijia que coata teure soondarooru, acaauru jaberoco acateraanu que, nabana chatohanein tenajaera nihane, acaauru

que temuhin nihane coataa. Nii rijijieein techu inara netonai, cana acateraanu que Cana Curuaanaa esenetaain, tonoraain, ita belaaain, cacha belaaain, naaonjoain nihacachenete cana acatera niha nereein nii canaacha esenetai. Nitohaniha cachenete cana rohan nichuutaain cana coritana nainenereein Moconajaera. Charijieein teeinti, coata caje ichanohin asiho lauriae soondaro, nabana chatohaneein couturi tiha aina nejerateine coataa. Nii rijijieein techu, chatohaneein cana suujua tenaa nainenereein Moconajaera, batoelanaala esinae rauhijiriin jianacoo cana mitaa Cana Mitaerane esenetaacachene.

⁹ Coatiha caseteco coaraain nihacachene coina, cana raain nihei Cana Coaunera. Rai Calaohi Jesocurisito coreniha jianacoo mituhin nihacachene coinata cana raain ne Cana Coaunera.

¹⁰ Ohacachene nihanatiin aina nihacachene coinata cana coreniha ohe Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito.

¹¹ Nii jaun nii aaichene rijijieein jiniiquiin ita suujua lararajiaain laraajiin neeuche.

Satono nejeein Cana Coaunera coitucuurera suujuatiha Faborone

¹² Aonacuchena inara rai irihacaanu. Nii inara beraihurera que inara suujua acateein, nere tonoraain neeuche, Cana Coaunera coitucuurera be- raichaneein neeuruhana jaun.

¹³ Nii jaun acaauru que inara suujua acateein belainajaain, leeochoauru aina jiniiquiin raotojoeein neeuche.

¹⁴ Amihanenaa jeriheichuru cotaicha rijitiin suujuateein letoaauche. Chaen chu nererojoecaain nenacaauru belaaain suujuateechete, suujua tocharaain suujua nunaain neeuruhine. Chaen chu nacanacaenaauru coroatajanecuche. Raotojoeein satiin acaauru suujuateein, acaauru suujua lararajiaain neeuche.

¹⁵ Coaracuche, jiaonriha inara rai baaso chara nihane coa nacatiha tacaain cainaain nihache. Ita belaaain, saain itolere cacha, Cana Coaunera coitucuu- ruhi nihanatiin belaaain neeuche.

¹⁶ Raotojoeein rachoojoeeriin neeuche inetono janonaa bana.

¹⁷ Cana Coaunera bajaebajajeein neeuche inetono janonaa bana.

¹⁸ Chatohaneein inara tera nihane nihanatiin coroaecuche, nitohaneein coujuriu Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito esenetaera neein nena toco- haneein neeichene jeriha Cana Coaunerana jaun.

¹⁹ Inara suujuatenaa jeriha Cana Coaunera Suujuene, aonaain tonoracuche.

²⁰ Cana Coaunera Ere biha Cana Coaunera letonone, nijiaonriha batohin neeichene.

²¹ Esinae rauhijiriin suujua coaraain inara relaacaanune rijitojoeein inara relaauruhane esenetaain tonoraache.

²² Itolere baaso jianein neeuche.

²³ Acaiha nejein nere esenetaain tonoraera neein neeichene coina inara suujua coreeine atiin cana rai raoti ichaonaa tera Cana Coaunera. Aihute neculocohin neeine inara jaberoco, inara suujue aina coaiteen turuha Cana Curuaanaa Jesocurisito nereein tiaain.

²⁴ Nitohaneente ichareein nii Inara Cotiharalu, nitohaneein nihana jaun.

Laenaane satononiha acaauru coroaqjeein acaauru coaacane biha Faborone

²⁵ Cana Coaunera bajaache canacaanu rai atiin.

²⁶ "Inara coaacuruha jera Faborooru," naauche satiin cana nejeraauru Cana Coaunera coitucuurera rai.

²⁷ Aihana jaun acauru rai caa canuhacha laenai ereretaauche, Cana Curuaanaa letoeratenojohin neein nihana jaun.

²⁸ Inara coroatajaneene Cana Curuaanaa Jesocurisitote raotojoein nee-
iche.

Nitohanein neeine.

Tesalonecau nenacaauru rai Faborohacha letoai coroataja

“Chatohaneein neeiche” naa Faborone

¹ Canu Faboro nichaaune, Siribano, Timoteeo, naaonjoain nichaanunena caa laenaain letoarichaanuhin. Saain nii Tesalonecau nenacaauru Cana Inaca Cana Coaunera, Cana Curuaanaa Jesocurisito naaonjoaunri coitucurera raina caa laenaain letoacaanu.

² Inara coroatajanein Cana Inaca Cana Coaunera, Cana Curuaanaa Jesocurisito naaonjoainte raotojoein neeiche.

“Nariha” naain corojeein Cana Coaunera baja Faborone

³ Esinae rauhijiriin jelai choae jauhecotojoeriin Cana Coaunera esenetaain, ita belaaain neeichene jaun, “Nariha,” naain Cana Coaunera rai inara coroaecaanunete caohachae.

⁴ Nii jaunna Cana Coaunera rai ita taojiaeraauru rai raotojoein inara beebjihacaanu, Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito coitucuhichene coreniha inara rerohecaain, inara cairichaauruhane nihanatiin, cha que erelanaala abaantaain itolere necairichanaa abaantaain neeichene jaun.

⁵ Nitohaneein abaantaain neeichene jaunte esinae rauhijiriin caohatiin inara raain niha Cana Coaunerane coaraa cuurureein inara coaraauru.

⁶ Nii inara cairichaaeriin nenacaauru cairichaaain niha Cana Coauneranete caohachae.

⁷ Inae dede caje turuha uha Cana Curuaanaa Jesocurisito, rai letonocuru mijiaainetoori- anjeraauru ainane banate, nebetacanaa tereein cana rai Cana Coaunera. Nebetacaacachene jana, acaauru cana rerohariha necairichaauruhane coina.

⁸ Cana Coaunera esenetaauruhi, chaen nii jianacoo cana mitaera Jesocurisito ere esenetaauruhi, casetecaa usi tabai quene cointate turuha ureein Cana Coaunera Calaohi.

⁹⁻¹⁰ Canacaanuhacha beebjei esenetaaichene jaunte, Cana Curuaanaa coroaecurureein saain esenetaeraauru inae turuhane bana. Nii banate caseteco coaraa cuurureein, cha bana jelai caje mituuruhane coina que aina rijijieein. Nii banate coriae Cana Curuaanaa coarihei rijijieein niha cuurureein nii nere esenetaauruhi.

¹¹ Nii jaunna inara rai Cana Coaunera itolere amurijiriin nena bajaacaanu, inacojoein inara cotijiaeniha Cana Coaunerana jaun. Chaen nachu caohachaaain coauquichene rijijieein inara tiha Cana Coaunerane coina Cana Coaunera bajaacaanu. Chaen nachu nii nunuheteichene rijijieein, jerichanejeein inara amihaneeo ichaaain neeichene coina Cana Coaunera bajaacaanu, esenetaain ichaquichene jaun.

¹² Nitohaneein ichaquichene jaunte, inara coreniha Cana Curuaanaa Jesocurisito coroaecurureein satiin. Nitohaneein Jesocurisito letononeein neeichene jaunte inara coroaeca cuurureein, nitohaneein jeriha Cana Coaunera, Cana Curuaanaa Jesocurisito, naaonjoaine jaun.

2

Inae cuu tee lalajiha Cana Curuaanaa turune janate niha cureein leinjiin cacha coritaraanu

¹⁻² “Naaonjoainte turuha ureein Cana Curuaanaa Jesocurisito,” naain bihacaanulu inara raina jaun, coa inara coritaera nihane esenetaain nihache. Inara rene turuhin, “Canacaanu rai beein beratihha Cana Coaunerana jaunna

coaiteen turuha Cana Curuaanaane bihacaanune coina, cau inara rene turuha uhacaanu,” naa chuneine nijiaonriha esenetaaichene. Chaen chu, “Canacaanuhacha letoai je,” naain inara rai quiricha tera nihane nijiaonriha esenetaain neeichene.

³ Nijiaonriha chatohaneein nihanatiin, tonaain inara coritana jerera nihane esenetaain neeichene. Inae cuu tee lalajiha Cana Curuaanaa turune janate niha cureein leinjiin necha ansai cache coritaera, Cana Coaunera niha nocoetiin. Nii erete tonoraa cuurureein, Cana Coaunera ere tonorana coacuelanaala. Niquni nete nii acaauruhacha ere tonorai itajiha cureein Cana Coaunera.

⁴ Niite Cana Coaunera aina nejerateein, niicha tonorai tonoraa cachane, aina nejeratereein. Acaihanejein acaacha ere tonoraacachane jereein Cana Coaunera niha nocoetiin nelauriaa cureein Jerosaleen nena Cana Coaunera Loreri asaee.

⁵ Coauquiche chachu natiin, inara aina nihanune banana chu caritiin inara rai bihacaanulu.

⁶ Inarate cojoinacatiha Cana Coaunerane ajiniha turuenerihanine coitucuhiche raotojoein.

⁷ Inae nunuejiha nii Osa Neba amihaneeon asinojoein. Inae jianiha nii acatera neechate cohaje,

⁸ ecooca nii nechu aansai atebinaene coina. Nii banate turuha uha Cana Curuaanaa Jesocurisitone, neraaicha que jiheitiin itajiha cureein Cana Curuaanaa Jesocurisito.

⁹ Nii nechu aansai ataibinaen osaaonate turureein nechu aansai atebinaen Moconajaera letono neein, nechu jataen itolere ichaain cache coritaeraanu que, nohanein itolere ichaain cache notaaranu que.

¹⁰ Nitohaneeinte itolere que nohanein ichaonaa rauhi aonana jerecuruhi coritaa cureein.

¹¹ Nitohaneeinte casajeje esenetaauruhane coina, inauhene coarajenajereein Cana Coaunera,

¹² nitajeeuruha nii nere rauhi jerelanaala casajeeicha tonoraeraaurune coina.

¹³ Nii jaunna inetono janonaa bana, “Nariha,” naain Cana Coaunera coroaecaanu inara coreniha. Jataaente inara belai Cana Curuaanaara, canejeraauru, jauriaa nejeein inara que tacaajeein inara raa Cana Coaunerana jaun. Nere rauhi esenetaaichene corenihate, rai Suujue que inara suujua coreein inara rae Cana Coaunera.

¹⁴ Nii jaunte nii canacaanuhacha beebejei nere aina cuaain inara cotijiae Cana Coaunera aina Cana Curuaanaa Jesocurisito rijijieein aina neeiche caohatiine coina.

¹⁵ Aihana jaun nitohaneein rauhijiriin ichaaoche. Coa nii quiricha cuhane reein tiaain inara suujuateein nihacaanune jaan baitichache.

¹⁶⁻¹⁷ Inara suujua lararajiaain, nunaaine Cana Curuaanaa Jesocurisito, Cana Inaca Cana Coaunera nii inoanlu caje coaunein cana belaicha, nii cha bana satonohane que ainaa rijijieein aina niha curichaacheine tera. Aihute inara suujua coaraain raotojoein ereerejein caohacha ichaain neeiche, Cana Coaunera coreniha.

3

Cana Coaunera bajaachete, canacaanu coroatajaneine

¹ Inae satono nejeeine caa inara rai aitoreeunicha canejeraauru. Cana Coaunera bajaachete canacaanu coroatajaneete, itolere sacutaain turuhine caa canacaanuhacha beebejei Cana Curuaanaa ere. Aihute nii aaichene rijijieein caohachaaain esenetaain, caohatiin raain tonoraauruhine.

² Esenetaeniha saain cachana jaun, aihute nii aansaineein nenacaauru canacaanu que janoriteeine Cana Coaunera, nabana chatohanein canacaanu teeuruhane coataa.

³ Cana Curuaanaate inetono janonaa bana inara suujua laraajiaain inara beraicheein, nabana chatohanein inara tiha joenreein chaelaine coataa.

⁴ Nitohaneente esinae rauhijiriin inara coroatajaniha cureein Cana Curuaanaa caa canacaanu aitoonjoan rijijieein ichaechajeein ichaohichene coina.

⁵ Inara coroatajaneeine Cana Curuaanaate, inara belaaain niha Cana Coaunerane coitucuhin, aiha Curisitone rijijieein chatohanai nihanatiin abaantaain neeiche.

⁶ Cana Curuaanaa Jesocurisito cocoinanohineinna mijiaainetiin inara rai aitiin letoarichaanuhin, chunei cana nejera, Cana Coaunera coitucuera amihanena jerelanaala, caa inara relaacaanune jaan tonorana jerenihane ratiriin caje amuuche.

⁷⁻⁸ Inarate raotojoein coitucuhiche, inara aina nihacaanune bana chaelai janonaa bana nirijieein amihanelanaala nirijieein core colane inara caje lenone bajaain nenihacaanune coitucuhiche. Nitohaneina janotiin inetojoein amihanein coreniha canacaanu lenone coreteein nerejetocooanulu, nabana canacaanu coreniha chaelai que latejiojoiiriin niha chuneine coataa.

⁹ Niha canacaanu rai rauhi, inara caje chaelai bajaacaanune natiina amihanein coreniha canacaanuhacha latei coreteein nerejetocooanulu, jericha nejeein canacaanu rijijieein neeichene coina.

¹⁰ Nii inara aina nihacaanune bana inara rai aitocooanulune rijijieein, “Chunei amihanena jerenihane coa lenoniha,” naacaanulu.

¹¹ Nii inara laurijiracuru tabaauru jetaote, “Nechu jataen nirijieein amihanelanaala nechu jataen amuhemujeeure, joenreein acaauruhacha jerei ichaechajeein,” naaina coitucuhacaanu.

¹² Aihana jaunne Cana Curuaanaa Jesocurisito cocoinanohi neein nihacaanune jaun aitorichaanuhin, acaauru rai aitocoichene raotojoeincha amihanein ichaauruhane coina.

¹³ Coa caohacha ichaain neeichene jianichache coiinteein. Jericha nejeeincha sacuuche.

¹⁴ Cha teeinti, erenaa tonoraelanaala caa quiricha cuhane aitiin, aitocooanune tonoraene; nitohanei nihane, nijiaonriha tonaain eriehenete necoejeeine.

¹⁵ Nijiaonriha aina obajeein nejerateeichene. Coujuriu Cana Coaunera coreniha ita nejera neein nena tocuhanein, raotono que cuaain suujua teein neeuche.

Satonotihane rai, “Raotojoein neeuche” naa Faborone

¹⁶ Inetono janonaa bana inara coroatajaneeine cana rai raoti ichaonaa tera Cana Curuaanaate, raotojoein neeiche. Satiin inara coarajeeine Cana Curuaanaa.

¹⁷ Canuna Faboro neein caraaje nihane cacoii que laenaain caa quiricha letoaaun. Catohaneina laenaain letoaaun canu.

¹⁸ Satiin inara coroatajaneeine Cana Curuaanaa Jesocurisito. Nitohanemiin.

Timoteeo rai Faborohacha letoai leinjiin

Jauriaa nejeein Timoteeo rai Faboroacha letoai quiricha

¹ Canuna Jesocurisito letono Faboro neeun. Cana Coaunera coreni-hate jianacoo nihacache. Aihana jaun, Jesocurisitohachate cohajiha-cache coaiteen enacoauneein cau turuhane chabana satonoelanaala rai Cojoanonaa que nihacachene coina. Cana Coaunera, Calaohi Jesocurisito, naaonjoainte canu cocoinaain caletoe.

² Ii raine caa quiricha laenaunra cacalabi Timoteeo. Cacoreniha Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito coitucuhina jaunte, cacalabi neeinha. Rao-tojoein neeine coina rai raotonoque ii rausiajeein ii coroatajaneeine Cana Inaca Cana Coaunera, Cana Curuaanaa Jesocurisito, naaonjoain.

Baasoneein cacha relaurera que necoeraain niha Timoteeone coina suuju-atiha Faborone

³ Masedonia cuhanulune ajiniha ichei aitocoaunlune tocohaneein nii Efesohacha neeu. Coa baaso que nii quiiha relauri relaeranihane, coa inauhene coarajiha.

⁴ Coa nereretanaa inoaei baasoque nereretanaaauru aina inara suujua cuaain nihache. Coatihä Cana Coaunera Aitoonjoan ichaain tonoraacachene coina cana letoaera nihei. Rauhijiriin relanajaau Cana Coaunera esenetaain tonoraauruha caohatiin saaine coina.

⁵ Baaso coacuelanaala caohatiin inara suujua coaraain, esinaaen rauhi-jiriin Cana Coaunera esenetaain, ita belaaichene coinana caa caritiin inara rai laenaun.

⁶ Baaso erenaa que ita rai ereerejeein, Cana Coaunera Ere esine tonorana jihanein raaje nitajeeuruha tabaaurune jaunna aitoon.

⁷ Nitorijihanei cachaaurute, cacha relaeranein nena jerecurureein nechu jataen joaenrein.

Jeriha Acane rijijieein ichaoha cachane coinante, aitiin Naitoonjoan laener-atelu inoaelu Cana Coaunera

⁸ Acaihanejein Cana Coauneraachate, rauhijiriin caohacha ichae. Baasoneein ichaoha cachane coataate niicha jerei tocohaneein aitiin laenaer-atelu inoaelu Cana Coaunera, Moisesa que. Aihana jaun, caohachaain rauhijiriin Cana Coaunera Aitoonjoan tonoraacachenete caohache.

⁹ Coatihä caohacha cachaauru suujuateraanu que aitiin Naitoonjoan laenaeratiheilu Cana Coaunera. Erenaa tonoraauruhi, itolere cacha amuritoheriin suujua coaraain niha nocoetocuri suujuateraanu quete aitiin Naitoonjoan laenaeratelu Cana Coaunera. Nechu aansai osaaonaauru, Cana Coaunera Ere tonoraauruhi suujuateraanu quete nitohanein laenaeratelu Cana Coaunera. Fojiara que suujua acatieichuru, sonajaain jaorera,

¹⁰ chaenchu sinijeranelanaala nena ene aina ichaojeracoori, ene rijijieein namute quicha aina ichaojeracoori, quicha rijijieein namute ene aina ichaojeraqui, cacha basijiauhin necoretenaauru, casajeeuru, chaenchu "Cana Coaunera te coaraje," naain nohanenacaauru, naaonjoainuri suuju-ateraannu quete niicha jerei tocohaneein aitiin Naitoonjoan laenaeratelu Cana Coaunera. Caohati cacha relanaanajaa caohateranein nenacaauru suujuateraannu quete, niicha jerei tocohaneein aitiin Naitoonjoan laenaer-atelu Cana Coaunera.

¹¹ Caa inara relaanune jaan caletoaera Cana Coaunera Ere rijijieeinte aite caa Cana Coaunera Aitoonjoan Inoaensi.

Faboro letoaa Cana Coaunerane

¹² Jataainna corojeeun, laraajiin cacha relaanune coina caletoa Cana Curuaanaa Jesocurisitona jaun. Caohachaain rauhijiriin icharichaaunnine coitucuhana jaunte caletoa niicha jerenohin ichacaaunne coina.

¹³ Baasoneeinna Jesocurisito que erein nere tonoraaurera cairichaerichaetoonlu. Nii atiinte atiin cacoelaa in cara Cana Coaunera. Nii bana esenetaain coitucuenihanuluna jaunna nitohaneein nerejetoonlu.

¹⁴ Jataen cacoelaiha Cana Curuaanaana jaunna, nii ucuaetoha caa esenetaain jereein neeun.

¹⁵⁻¹⁶ Esinaente rauhijiriin turuha uhe caa chauratane que Jesocurisito, jianacoon osaonaauru mitaane coina. Jana canuna osaonaauru nujuaaneein neeunlu niqui. Nete atiin cacoelai Cana Coaunera, osaonaauru nujua belaiha Cana Coaunerane coitucuuruha satiin cachaaurune coina. "Charijieeinteeinti Faboro belai Cana Coaunera. Nii rijijieeintechu canu belachein," naain Cana Coaunera esenetaerate nitajenaa charanejeein nena ichaonaa raa cureein.

¹⁷ Nii coreniha coanete caohatiin chabana onaa charanejeein nena Cana Curuaanaa que raotojoein ereerejeein nihacache. Coanete acaihanejein chabana coarai Cana Coaunera ere tonoraain, caohatiin que ereerejeein nihacache inoaenlu netojoein.

Timoteeo suujuatiha Faborone

¹⁸ Nere beracuru que eletoaeratiha Cana Coaunerane rijijieein, laraajiin, neeunaain nere tonoraain ichaaura cacalabi Timoteeo.

¹⁹ Tabaaaurute Cana Coaunera sacunaa jerecuruhane nihanatiin, suujua coaraelanaala neein, rauhijiriin ichacurenihane necairichanaa coaracure.

²⁰ Nitohaneeinte situurelu Imeneeo, Alejaandoro, naaonjoaunri. Nii caaijena Moconajaera que casetecaeratenajaaunlu, coaiteen enacoauneein Cana Coaunera que baasoneein ereeuruhane coataa. Nijiaonriha iitonai nitoanein situhine.

2

Bajaebajaecuchete satiin cachaauru coroatajanemiin Cana Coaunera

¹ Jauriaanejein Cana Coaunera bajaebajaecuchete satiin cachaauru coroatajanemiin.

² Bajaichenete, satiin curuaanaacuru, cocoinanacaihuri, naaonjoaunri suujuatiha Cana Coaunerane, raotojoein Cana Coaunera ere tonoraain ichaaurureein cachaauru.

³ Nitohaneeinte jeere nii jianacoo cana mitaera Cana Coaunera.

⁴ Acate satiin jianacoo neein, nere esine coitucuhin neein nihacachene jeere.

⁵ Jana, Jesocurisitote laen, Cana Coaunera aina caohachaain nihacachene coina, nii rucuheraanu que nena ne. Cana rijijieein cachaneein nihana jaunte naine.

⁶ Inae nitohaneein letoaa Cana Coaunerana jaunte, raajenihane cana coreniha coroso que ohe Jesocurisito, coreniha osa caje jianacoo nihacachene coina.

⁷ Nii jaunna Jorio niheichuru relaeraannu que Cana Coauneraacha letoanojoeinein neeun, rauhijiriin Jesocurisito coitucuuruhane coina. Curisito esenetaera nihanuna jaunna, rauhijiriin aitoon noanenaanelanaala.

Caohachaain suujua coaraain neeuruha quichaauru aina enecurune

⁸ Nii jaunna itolere sacutain, Cana Coaunera bajaauruha satiin cachaaurune jereeun canu. Ita baijiaelanaala, raotiin suujua aina neein, biji michuin Cana Coaunera bajaa satiin nere tonoraeraaurune jereeun.

⁹ Coa cajione jataen coreti que necoreeteeruha enecuru.

¹⁰ Coujuriu Jesocurisito esenetaeranein nenea tocohaneein cacha belai-huruhine enecuru.

¹¹ Cacha relaa relaerane, inauheneeicha aonajeein nerelaauruhine enecuru.

¹² Coatihachu chaen quichaauru relaauruha enecurune jerinaaun. Nijiaonria quichaauru amuritiin letoaauruha enecurune,

¹³ necoanaa Ebane ajiniha, Adaan coaunaain niha Cana Coaunerana jaun.

¹⁴ Cachaauru coanaa Cana Coaunerane bana, coatiha nii Adaan coritaa Moconajaera. Acaihanejein nii Ebaachate laen coritae. Nii jaunte osa que nesaruelu nii ene.

¹⁵ Nii jaunte canaanai sirihane, inae janoaane rai cuna caaun necairichanaa coareein ene. Nete atiin jianacoon niha cuururein ichoteratenajarichaaain Cana Coaunerane esenetaain nere tonoraaurera enecuru.

3*Cana Coaunera cachaauru beraicha neein nenacaauru*

¹ Esinaena rauhijiriin aitoreeunni. Cana Coaunera coitucuurera beraicha neein nenea jeriha chuneinete, caohati amihanenaa ichana jererein.

² Caohachaain ichaohanete caohachae, neniha cotaichane coina. Leinjiin ene lananeein nihanete caohachare. Chaen suujua coaranein nihanete caohachae. Chaen nenajaun turuhi nihane, caohachaain raeranein neinihanete caohachae. Chaen caohachaain cacha relaanete nere.

³ Niheinchu chaen ajetoritelanaala, cacha leratelanaala, que tonaain chaque ereinihane abaantaain, coriqui mucuhanajaacha que coacuelanaala, naaonjoain nihanete caohachae.

⁴ Chaen, caohachain sinijiera suujuatein, bereecuru suujuatein, saain nii loreri asaee nenacaauru suujuatein nihanete caohachare. Chaen suujua acatein, erenaa tonorain neeuruha bereecurunete caohachare.

⁵ Inasiinte comasai suujuatenaa inaelanaala, niheichu bereecuru suujuatenaa inaelanaala nihane, chaen Cana Coaunera coitucuurera beraicheberaichacuru.

⁶ Chaenchu ena Cana Coaunera aina enonaa nihane, caohacharihei leeocho cachaauru amuritoheriin suujua coaraain itolere inaa nocoetohane. Charijieein teeinti ai Moconajaera, nii rijijieein situhane casetecaa Cana Coaunerane coataa.

⁷ Chaenchu Cana Coaunera coitucuuruhi cachaauru rai nihanatiin, suujua coaranein nihanete caohachare, nabana batocuruhane coritaa Moconajaerane, nabana baasoneein ichaane coataa. Nitohaniha Cana Coaunera coitucuurera beraichanete caohachae.

Cana Coaunera coitucuurera coroatajanera- diaconooru

⁸ Suujua coaranein niha Cana Coaunera coitucuurera coroatajaneraneete caohachare. Chaenchu casajenetelanaala, ajetoritelanaala, niheinchu chaen coriqui basijiauna coacuelanaala,

⁹ chaenchu chatohanein teeinti nerejetelu Jesocurisito, caohatiin nii coitucuera nihanete caohachare. Chaenchu nii niicha coitucui suujuelanaala nihanete caohachare.

¹⁰ Nitohaneein neeuruhane acaauru coujuhin acaauru coaracuchete, neniha acaauru rai lanaine Cana Coaunera coitucuurera coroatajaneranein neeuruhine.

¹¹ Jerichanejeein enecuru netonai, caohachaain suujua coaraain neeuruhanete caohachare. Chaenchu casajenetelanaala, niheinchu erenacaotelanaala neeuruhanete caohachare. Itolereneein rauhijiriin caohachaain neeuruhanete caohachae. Nitohaneein neeuruha Cana Coaunera coitucuurera coroatajaneranein nenecaauru-diaaconooru enecurunete caohachae.

¹² Jana quicha nihane leinjiin ene sinijieranein nihanete caohachare. Chaenchu, sinijiera suujuatein bereecuru suujuatein, saain nii loreri asae nenacaauru suujuatein nihanete caohachare. Nitohanein neite caohachae Cana Coaunera coitucuurera coroatajanera-diaacono neein nihane.

¹³ Nitohanein caohatiin acaauru amihaneon ichacuruhanete, acaauru belaiha cuurureein cachaauru. Chaentechu jeelai amuritoheriin laraajiin Jesocurisito que cache relanaa nainecurureein.

Cana Coaunera ranojoihunru cachaauru

¹⁴ Enanecoojoana turuhin ichoharaa uhene rijitoeun niqui, nechaainti nainerichaaunni.

¹⁵ Nii jaunna inaen ichei caa quiricha letoareeunni, cojoainihanune, coujuriu Cana Coauneraacha ranojoiineein nena nicha tei idesia neeichene jaan tocohaneein caohachaain neeichene coina. Cana Coaunera Ere Rauhi acateranihate neeure Cana Coaunera ranojoinunru cachaauru.

¹⁶ Jataainte caohate esinaae rauhijiriin nii canaacha esenetai Jesocurisito niqui, nete coitucuurere Cana Coaunera coitucuuruhi cachaauru.

Caa chauratane quete ecocoe Jesocurisito cachanein.

Nii janate coujuhin coaraa Cana Coaunera Suujuene jana caohate.

Coujuhin coaraane janate, coarajeure Cana Coaunera letonocuru anjer-aauru.

Nii jaunte amuhemujueein laurilaurichuru nenacaauru cachaauru rai beebejeure Cana Coaunera coitucuurera, itolerenein caa chauratane sacutaain coitucuuruha cachaurune coina.

Chaentechu enacoaunein dedeeu rae Cana Coaunera. Nitohaneinte saain coitucuhacache.

4

Baaso que cachaauru relaurera

¹ Rijieeri banate Cana Coaunera ere jianeein ratiriin casaje que acaauru relaain, acaauru coritaa osaaonaaurune esenetaain tonoraa cuurureein tabaauru.

² Nitohaneinte necoejena charaauru casaje cachaauru ere tonoraa cuurureein, niritiinte be rauhijiriin Cana Coaunera Suujue.

³ Nitohaneite ene ranaa jeriha cachane caohatiha cuurureein. Chaentechu nelanajanaa jeriha ene ne caohatiha cuurureein. Raotojoein corojeein Cana Coaunera bajaain que neleenijiaain niha Cana Coaunera Ere coitucuhin esenetaaurera cachaurune coina, itolere lenone coaunaain niha Cana Coaunera natiinte, que neleenijiaain niha cachane caohatiha cuurureein.

⁴ Itolere Cana Coauneraacha coaunanohinte caohachae. Nii jaun nainiheique irihacane. Nitohanihana jaunte, corojeein Cana Coaunera bajaain joaareein raacachene caohachae.

⁵ Nitohanein biha Cana Coaunera Erena jaunte caohachae. Chaenchu lenonichaachene ajiniha bajaacachenete caohachae.

Jesocurisito letono esine

⁶ Caa caitoonjoan que cana nejeraauru- Cana Coaunera cachaauru re-laainete, esinaaen rauhijiriin Jesocurisito letono esineneein niha curiquiin. Charijieein teeinti, lenonihane baiha raotojoein nelararajiae cache. Nii rijijieinte Cana Coaunera ere coitucuhine laraajiin niha curiquiin, nii caohati nerelana najaan coitucuhin tonoraaine.

⁷ Aihana jaun, casaje tonoraelanaala Cana Coauneraacha jerenohincha ichajeeincha neeu.

⁸ Najaicharooda cana jaberocone cointate nelate cojoanoonetojoein necoatijiaacane. Nii amuritoheriinte nelate itolere que rauhijiriin Cana Coaunera Ere tonoraacachene.

⁹ Esinaaena aitoon, aihane jaun esenetaaichenete ne.

¹⁰ Acaihanejein Cana Coaunera esenetaacachena jaunte cana batohin, cana necoeje chanuuruhane niha natiin, neeunaain mainajeein amihanihacache.

Satiin cachate coroatajane Cana Coaunera. Jana esinaen rauhijiriin esenetaauruhanete, nii esenetaaurera coroatajaniha cureein, leeochoaauru coroatajanihane amuritoheriin.

¹¹ Caritiin suujuatenajaain relanajaau.

¹² Enamanaa neeina jaun, ii batohin, ii necoeje chanuuruhane niha natiin, coa tonoraa. Aihana jaun, atiin caohacha ichaain neeute, ii coaraain ichejijiein caohachaain neeuruhine Cana Coaunera esenetaaurera. Caohatiin ereerejeein, caohatiin ii ichao que ichaohin, Cana Coaunera, leeochoaauru, naaonjoaainunri belaaain, Cana Coaunera Ere esenetaain, ishujua coaraain, naaonjoaain neeu atiin.

¹³ Turuhanune reeintiaain, ita taojiaa cachaaaurune jana Cana Coaunera Ere coaraain itolere bana ereretaau. Chaenchu Cana Coaunera coreniha cana nejeraauru suujuateein relanajaau.

¹⁴ Jiaonriha ichei Cana Coauneraacha tei amihanenaa jianeeine. Acaauru letoaa Cana Coaunera Suujuene jaunte, ichouturi ichoae biji teein, ii cooainaaunre Cana Coaunera coitucuurera ichauhenaauru, nii niicha tei amihanenaa nainaaaine coina. Aihana jaun, coa jianiha.

¹⁵ Atiin itolere bana ii amihaneon chaeachajeein neeute, taeneein naurutaurutaain cuujiha ii amihaneonne coaracurumiin satiin cachaauru.

¹⁶ Aonaau. Caohatiin ishujua coaraain necohalajiin neein rauhijiriin cachaauru relaau laraajiin. Nitohaneein ichaainete, nichoteein jianacoo nerequiin ii ere aohanraauru aina.

5*Cana Coaunera coitucuurera aina suujua coaraain nihane*

¹ Baasoneein ichaa chunei ichauhenane, coa cotaicha rijitiin suujuatiha. Charijieein teeinti chaca suujuateeine suujuateei. Nii rijijiein raotojoein belaaain suujuateeu. Chaenchu chocoalacuru belaaaine rijitoejin enamanaacuru belaihu.

² Jericha nejeein chu choba aina caoachaain neeine rijijieein enecuru aina caoachaain neeu. Jericha nejeein chu ii baihuru aina caoachaain neeine rijijieein ranunaauru aina netonai caoachaain neeu.

³ Niha autananein enene coroatajaneeu, esinaen rauhijiriin cairichainein nihane.

⁴ Jana, niha calaohi, nichoala, naaonjoainne fojiaraauru nihane coitucuhin, coitucueracuru neein nihane coitucuhin coroatajanecuruhinete, nii

acaauru fojiaa acaauru fojjarane acatiha tacaain cainaauruhine, nitohanein jeriha Cana Coaunerana jaun.

⁵ Canaanai sirilanaala jataen jelai nihanete, Cana Coaunera bajaeba-jaecure janotiin netojoein autanaauru esineuru, acaauru coroatajanena nainiha Cana Coaunerane coitucuuruhana jaun.

⁶ Jana, itolere rucuheluuruhacha coacuhin caohatiin neruujuein raotojoein ichaonaa coauca autananete, ninauhene nenea rijijiein niha cureein.

⁷ Caritiinchu acaauru relaau, suujuatera latecuruhane coataa.

⁸ Chunicooha chaelai latiha naraaichurune jana coroatajanena jerenihane choae tacaain fojiaaauru coroatajanenaa jerenihanete, Cana Coaunera coitucuruhi fautaeriin nereein, “Cana Coaunera coitucuhane,” naane niha natiin, Cana Coaunera Ere tonoraenihane.

⁹ Coa joaenreein autana curuaa laenaa, autana esine canaacha coroatajaneeni curuaacuru siricha quiricha cuhane. Caohachaaain saota choonca ajaanaca niha autanane curuaa laenaa. Chaen leijiin quicha aina neein autana nihane, curuaa laenaa.

¹⁰ Chaenchu jaiti jiniiquiin ichaohin neeuruhane caje coauneein, caohatiin bereecuru fojiaa neein, rene bedaenecuruha niicha coitucuruhi cachaaurune jana caohatiin raera neein, rene bedaenecuruha cana nejeraauru- Cana Coaunera coitucurerane jana jataen belaa raera neein, necairichaa chuneine jana coroatajanera neein, naaonjoaain neinihanete caohachare.

¹¹ Jana jaiti ena nichauhenane cataaun tiha autanane, coa curuaa laenaa quiricha cuhane. Nabana “Inae coaiteen nelanajariaunni,” naain iriha Jesocurisito raine baiha,

¹² Jesocurisito ere tonorana coiinteein enacoauneein nelanajaane, caseteco coaraane coataa.

¹³ Chaenchu bajeritiin neein, le lorerichuru asae cuhin cajihanein casaje que ereerejeein itolere cachaacha rautaa que enohane coataa.

¹⁴ Nii jaunna, jaiti ranunaniha autanane nelanajaane jereun. Nelanajain bereecuru fojiaain, rai namihaneon ichaane jereun, nihei cha que lerateein coulurujuenaa nainenihana Moconajaerane coina.

¹⁵ Tabaauru Cana Coaunera jianein, Moconajaera ere tonoraauruha autanaaurune jaun.

¹⁶ Cana Coaunera coitucuhin esenetaeraauru enecuru, autananiha chuni naraaine coroatajanemii. Nabana jataen mainajeein amihanein coroatajanecuruha Cana Coaunera rai ita taojiaerauru cachaaurune coataa. Nitohanein ichaquichenete, esinaen cairicheinein nenacaauru autanaauru coroatajanena nainecurureein Cana Coaunera rai ita taojiaerauru cachaauru.

Cana Coaunera rai ita taojiaerauru cachaauru ichauhenaauru coroatajanecuche

¹⁷ Atiin caohatiin Cana Coaunera rai ita taojiaerauru cachaauru suujuatein beraihurera ichauhenaauru belain coroatajanecuruhine. Chaenchu acaihanejein Cana Coaunera Ere beebejeein cachaauru relaaureraacha coroatajanecuruhine, leeochoauru coroatajanecuruhane amuritoheriin.

¹⁸ “Baca amiharateeiche aroso rojoenaa quene, coa aroso quihane coataa borasa que nujuaen conajain amiharatihache,” aitoha Cana Coaunera ere cuhanaine jaun, amihanihane coreniha quihanete caoachae. Nii rijijiein core raauruha nii Cana Coaunera Ere beebejeein cacha relaaurera ichauhenaaurunete caohachae.

¹⁹ Neniha coroatajaain, nichatajaain, naaonjoain coaraaurune jana ii rai ichauhena coulurujiha chuneine coa tonoraa.

²⁰ Chaenchu baaso ichaechajeein nosatihajeein sacuha chunei ichauchenane, ita taojiaauruha cachaaurune jana, aonajeeuruha satinne urichoo mijiainetiin rai aitiin suujuateeute caje coaraain casihuruhine nii leeochoaauru.

²¹ Chunei jataain ii suujua acateeine jaan niha natiin baaso ichaane, ita taojiaauruha cachaaurune jana acaauru suujuateeu, caa aitocoanne tocoaneein. Cana Coanera, Cana Curuaanaa Jesocurisito, chaen janijiin nii niicha raauri letonocuru anjeraauru, naaonjoaihunri notaracaana caa caritiin eletoaun, atiin nitohaneein ichaine coina.

²² Ena Jesocurisito esenetaera nihane, coa Cana Coanera rai ita taojiaeraauru bichauhenaneein enoha, nabana enoin baasoneein ichaane, coroatajaneraneein ii nerotohine coata. Atiin ishujua coaraain neeu.

²³ Cunaitejerii ii suriquene rijijiein, coa jeesiaanca nejeesinaacha coha. Aansijiin bino cohin coaraau.

²⁴ Inanacaa tabaauru osaque nesaruhane, “Naaonjoaainte nera,” nain que iriha chuneine latelanaala. Jana tabaauru raite inanacaene, “Naaajoaainte nera,” nain que erei colane.

²⁵ Jericha nejeeintechu nii rijijiein inanacae caohacha ichaain niha cachane. Jana jauriaanejeein inanacaenihane nihanatiinte nirijieein cuajeein inanacaa cue.

6

Niha fatoroonne

¹ Rebeeocuruha fatoroon quene, nere tonoraauruhine. Nabana Cana Coanera que ereein, nii Jesocurisito que cacha relaacachene que ereein cana que baasoneein ereeuruhane coataa.

² Chaenchu Jesocurisito coitucuhin esenetaera niha fatoroonne jerichaneein nere tonoraauruhine. Jesocurisito coitucuha fatoroonne coreniha acaauru nejera rijijiein nihane coreniha, coa baasonein nere tonoraauruha. Nii choae jauhecotojoeriin coroatajanecurumiin nere tonoraain, Jesocurisito esenetaera fatoroon nihane.

Itolere coitucuha nocoetocuri

³ Caritiin relanajaeniha chuneine, Cana Curuaana Jesocurisito ere rauhi tonoraelanaala neeuruhane coataa, rauhijiriin cana relaa cana relaurerane jaan tonoraelanaala nenaate,

⁴ itolere coitucuera niha nocoetoreein. Niite ita cotainaa jererein joaenrein casaje coreniha nejesinajeein. Nitoaneeinte ita inasinee rijitoherijitoein, ita cotaain, ita que ereein, ita esenetaelanaala,

⁵ ita que nejesinnajeein nejerateein ita cotaairiin neeururein. Nitohaneeinte neeururein esinaen erenaa rauhi baiteein naasaenacaauru. Nitorijia neinchurute necoriquijiaain, nerujueleitein nena coacuhin Cana Coanera Ere tonorana jererein inacojoein. Nitohanai nihane, caje neloona.

⁶ Jataaente nelate, caa chauratane que nena rucuhete que cana suujuatelanaala, raotojoein Cana Coanera esenetaain tonoraacachene.

⁷ Charijiein teinti nejanoaacachene cha colane nejanoaacache. Nii rijijieintechu ohacachene, cha amaelanaala curichaachein dedeeu.

⁸ Aihana jaun neejiha cana lenone, cana cajione naajeine, niicha aina raotojoein nihacachenete caohachae.

⁹ Jana coriqui, rucuhele, naonjoain taojiana jereraaurute raaje necairichaaaurure. Inacojoein necoriquihana que suujuateente, raajenhane necoritaain necairichaaaururein nitohanein nena jereraauru.

¹⁰ Caohachaai jataen coriquiicha jeriha cachane, cache aasaeranein niha coriquina jaun. Nii corenihate Cana Coanera esenetaain tonorana jianein, raajenhane necairichaaure cache tabaauru.

Jesocurisito esenetaain neunaain ichaau

¹¹ Jiaonriha nitohanei ichaain neei Cana Coanera coitucuera neina jaune. Cana Coanera Ere tonoraain, Cana Coanera Ere esenetaain, Cana Coanera belaaain, cacheauru belaaain, joenreein abaantain, ishujua coaraain, naonjoaain nii ichaonaa caohachaacha sacuu.

¹² Arajiin aonajeeurera urichoo, “Inaen Cana Coanera Calaohi Jesocurisito esenetaain nere tonorarichaanu,” naailune jaun, laraajiin neeunaain, caohachaain nii sanaachara nejeein nena ichaonaa caohati que nemucuhin atiin ichaau. Nii ichaaine coina ichotijiaa Cana Coanerana jaan ichaau.

¹³ Itolere cacheauru rai ichaonaa tera Cana Coanera notaracae, chaen nii cocoinanacai Ponsio Filato rai caohati erenaa que erei Jesocurisito notaracaena, ichei caa aitiin eletoaun.

¹⁴ Caa ichei aitocoanne rijijiein rauhijiriin ichaau. Nabana coaiten caa chauratane que turuha Jesocurisitone bana que necocauhataaine coataa.

¹⁵ Inae cuu tihane banate, Jesocurisito ecotiha cureein acaihanejein Cana Coanera- canaacha belaaai satiin curuaanaacuru curuaanaa.

¹⁶ Acate chariji bana onaachara nejeein ne. Chabana cache turunaja nihein cono tabai jana ne nii Cana Coanera inanacaelanaala nena. Acate acaneein nereein itolere amuritoheriin laraajiin itolere bana coroaenohinein.

Nitohanein neeine.

Coriqui nebaauru suujuatihane

¹⁷ Coriqui neba niha chuneine, coa “Chabana, cha lateriaunni,” naain leeochoauru que necohasitaain niha. Enaichate nitajihane, nitajeeoricheein coriqui. “Cana corootajanerihani Cana Coanerana jaun cha lateriaunni,” naauruhine. Acate canaacha latei teraneein ne, raotojoein cha latelanaala nihacachene coina.

¹⁸ Aihana jaun cairichaihuru corootajanejeein neein, raotojoein neein chaelai latecuruha leeochoaurune, acaauru rai tihajein neeuruhine coriquihonaauru.

¹⁹ Nitohanein neeuruhanete, nii acatiha tacaain belainaanca Cana Coanerane, nii niicha tei ichaonaa chabana nitajenaachara nejeein nena raa cuurureein, necairichanacaauru corootajanecuruhane jaun.

Satonotihane rai Timoteeo suujuatiha Faborone

²⁰⁻²¹ Caa ichei caitoonjoa erenaa rauhi tonorau inoanlu netojoein. Coa caa chauratane que ecocohin nena erenaa tonoraa. Coa, coitucuhera rijitiin turuhin casaje que inara relaeranihane coa tonoraa. Nitohanai tonorauruhane, Cana Coanera bero rauhi edaa cuuruha tabaaurune jaun.

Ichoelaain ii beraaine Cana Coanerara Timoteeo.

Inaen saa.

Timoteeo rai Faborohacha letoai coroataja

Coaiten enacoauneein Timoteeo rai quiricha laenaa Faborone

¹ Jeriha Cana Coaunerana jaunte caletoe, Jesocurisito que cachauru relaanune, esenetaauruhane ichaonaa esine raauruhane coina.

² Ii raine enacoauneein laenaunra quiicha belaa cacalabi Timoteeo. Raotojoein neeine coina, rai raotonoque ii rausiajeein ii coroatajaneeuurune Cana Inaca Cana Coaunera, Cana Curuaanaa Jesocurisito, naonjoain.

“Nariha,” naain ichoreniha Cana Coaunera coroajeeun

³ Jerichanejeein aichejetocuruha caferateracurune rijijieina Cana Coaunera belaa, nere tonoraain casuujua coaraain neeun. Itolere banana janotiin netojoein Cana Coaunera bajaebajaecaaunne jana casuujuaniiha neeoritohine, “Nariha,” naain ichoreniha Cana Coaunera coroajeeun.

⁴ Itolere banana inonta baca raainaa coaujeeun. Nii jaunna ichoaranaa jereun, jataen raotojoein raachoojoein nihanune coina.

⁵ Ishuujua coarain Cana Coaunera esenetaaine quena, casuujua ereerejeun coaucaaaunne. Jerichanejeein techu Cana Coaunera esenetaaurelu edaae Loira, choba Eonise, naonjoaaihunri. Nii jaunna, “Daae, rai neba, naonjoaaihunri rijijieeinte esinae rauhijiriin Cana Coaunera tonorae Timoteeo,” naain casuujua ereerejeun.

Atiin coejelanaala, “Canacaanu Curuaanaa Jesocurisito ere tonoraera nichaaun” naain joaenrein cache rai beeu.

⁶ Nii jaunna ichei aitoon, atiin enacoauneein que nemucuhin, nii Cana Coaunera tenojoin amihanenaa ichaaine coina. Nii ichouturi choae cacoi meecaanune jana Cana Coauneraacha tei amihanenaa ichaau.

⁷ Coa casiha. Coatiha casiinaa najaannu que rai esenetaera suujua corihe Cana Coaunera. Laraajiin, neunaain, Cana Coaunera, leochaauru, naonjoain belaa nererojoecaelanaala neein, suujua coaraain nihane cointe esenetaera suujua core Cana Coaunera.

⁸ Atiin coejelanaala, “Canacaanu Curuaanaa Jesocurisito ere tonoraera nichaaun,” naain joaenreein cache rai beeu. Coa caresero cuhane caseteco neein nihanune que necoejiha, Jesocurisito que cache relaanune coreniha caseteco neein nihanune jaun. Aihana jaun, iitonai Jesocurisito que cache relaa coreniha, iitonai rohecaauruhane, atiin laraajiin neeunaain neeu. Ii coroatajanerichaain Cana Coaunerana jaunte, abaantaain neunanaa naineriquiin.

⁹ Caohachaa nihakachene que ainaa tocohaneeinte, cana cotijiaain cana rae Cana Coaunera, acaihanejein nere tonoraera neein nihakachene coina. Niritiin jauriaanejeein aitiin cache coaunaane jaunte, Jesocurisito cache nichaachene coreniha cana belaa cana rae Cana Coaunera.

¹⁰ Nitohaniihana jaunte jianacoon cana teranu que Jesocurisito letoae Cana Coaunera, coaraain coitucuhacachene coina. Cana coreniha ohin ichanaa Jesocurisitona jaunte, ohacachene necairichanaa coaraelanaala, neculucohin onaacharanejeein nerichaachein coaiten turuha Jesocurisitone.

¹¹ Nii jaunte canu cocoaain caenoain caletoe Cana Coaunera, rai nere beebejeein Jorioniheichuru relaanune coina.

¹² Nii jaunna chaque casilanaala nere beebejeein chachauru relaanune coreniha, caa catohanein caseteco neein neeun niqui, nena coejelanaala

caa neeun, cana coroatajanera coitucuhanune jaun. Acate laen naine cacorataaneein cacoeraiha ne, coaiteen enacoauneein turuhane reeintiaain.

¹³ Nii jauriaa ichelaanulune rijijieein ichaechajeein neeu. Jesocurisito cacha nichaachene jaun, coanete Jesoso esenetaain, Cana Coaunera, leeochoaauru, naaonjoain belaaain nihacache.

¹⁴ Cana suujua cuhane ichaoha Cana Coaunera Suujuena jaun uhaain, atiin que neeunaain nii ichei Cana Coauneraacha tenojoin erenaa rauhi tonoraain ichaau.

Cacoelaain cacorataaniha Onesiforo ne

¹⁵ Nii coitucuhine tocohaneeinte caque jaolecoore saain Asia cocoaichacuru. Fijelo, Eremojene, naaonjoaaihunri nihanatiinte saain caque jaolecoore.

¹⁶ Onesiforo sinijiera, bereecuru, naaonjoain belaaain coroatajaneeine Cana Coaunera atiin carai, araai saain cacoelaain cacorataanihane coreniha. Acate caseteco neein nihanu natiin, cacoreniha necoejelanaala cacorataane.

¹⁷ Cau Romau turuhinte, mainajeein amuhemujueein caariin, tabiicha cauruhin atiin cacorataane.

¹⁸ Nii choae tacaain techu, nii Efesoo nihaca jiniiquiine bana, jataain cana coroatajanelu nii Onesiforo. Nii coreniha atiin belaaaine Cana Curuaanaa Jesocurisito, inae coaiteen cau chauratane que turuhane bana.

2

Coujuriu Jesocurisito ere tonoraera neein nena tocohaneei necairichanaa abaantaain neeu

¹ Laraajiin atiin neeunaau, ichorataaniha Jesocurisitona jaunra cacalabi.

² Cha teeinti letoaera nihane erenaa tonorain ichae, nii coaraain relaute leeochoaauru relaera neein neeine. Inae araai saain cachaauru relaanune jana, aonajerejetohilune jaun, nii rijijieein acaauru relaau.

³ Charijiein teeinti letoaa acaauru curuaanaane, atiin necairichanaa abaantain ichacure caohati soondarooru laraajiuruhane. Nii rijijieein coujuriu Jesocurisito ere tonoraera neein nena tocohaneein necairichanaa abaantaain neeu.

⁴ Joenreein cacha rijijieein ichaonaa nainihei soondaro. Curuaanaa ere tonoraain nihanete ne. Nii rijijieein chu cana Curuaanaa neein niha Jesocurisitona jaun, abaantaain nere tonoraacachenete ne, rai letono neein nihacachene jaun.

⁵ Charijieein teeinti necoatijiaacane, cacha amuritona nainenihaca necoatijianaa beraicha ere tonoraain necoatijiae nihacane. Nii rijijieein techu nii Moconajaera amuritona nainenihaca Cana Coaunera Ere tonoraenihacane.

⁶ Charijiein teeinti temule jaacane jana inae nihane, tonajelanaala caje raain que lenoneein nihacache. Nii rijijieein techu Cana Coaunera tenojoin amihanenaa ichacaachene, tonajelanaala raotojoein nerichaachein, itolere que cana belairichaaain Cana Coaunerana jaun.

⁷ Caa caitoonjoan que ishujua ereerejeein coaacute, coitucuneeine ichorataanemiin Cana Coaunera, aonaain coitucuhine caina.

Jesocurisito que coaau

⁸ Cana Curuaanaa inoainsi Rabiri feratenojoein niha Jesocurisitone que ishujua ereerejeeu. Acate ohane caje ichanae.

⁹ Nii beebejeein relanajaanune corenihate, leeocho ataebinae chara tocohaneein *cadena* que canu cositeein, catohanein cacasetecaure niqui, nete caa quere cacha relaanune jaan cositena nainecurene laen.

¹⁰ Nii jaunna itolere necairichanaa abaantaain atiin Cana Coaunera jani-inohinchuru relaaun, Jesocurisito coreniha jianacoo neein, nitajenaa charanejeein neeuruha Cana Coaunera janiinohinchuru cachaaurune coina.

¹¹ Esinaena rauhijiriin aitoreeunni.

Cana Coaunera esenetaain ohacachenete aina ichaorichaachein.

¹² Necairichanaa abaantaacachenete, aina rai Cojoanonaa que nerichaachein.

Que jaolecohacachenete, acaetonai cana que jaolecoreein.

¹³ Cana aitoonjoan ichaenihacachenete, aca laen naitoonjoan ichaa cureein. Nitohaneein laen niha acana jaun.

Caohachaain suujua coaraain niha Timoteeone

¹⁴ Caohachaeniha nitohanaina jaunna ichei aitoreeunni, suujuatenajaain neeine coina, nabana nitohaneein neeuruhane coataa. “Coa erenaa laojoiriicha coreniha ita cotaaine rijitocoache,” naain Cana Coaunera Ere beeurera suujuateeu, atiin Cana Coaunera notaracae. Nelatihei erenaa laojoiriicha coreniha ita cotaicha rijitiin iriha cachane, nabana que nererojoecaaain neeuruha aohanraaurune coataa.

¹⁵ Atiin naineeine jaun uhajeein Cana Coaunera Ere que relanajaun rauhijiriin, charijieein teeinti ai leeinjiin cacha, laraajiin amihanihane letoaera que necasaene nii rijijieein Cana Coaunera acatiha caohatiin ichei amihanenaa niicha tei ichaa. “Caohatoha chamijianeeronra,” naain ichei iriha Cana Coaunerane coina. Jana rauhijiriin relanajaeneenete ii necoeje chanureein Cana Coaunera.

¹⁶ Aihana jaun, coa Cana coaunera coitucuruhi rijitiin erenaa baaso que irihache, nabana nirijiein cuaajeein Moconajaeraacha ere tonoraachene coataa.

¹⁷ Charijieein teeinti, nijiriha cachane, inae suujua lomoha nii cunaine ohe. Nii rijijieein techu, nii erenaa baaso que ereerejeein tonoraachene, inara suujua lomoha nii erenaa baasone nitajiha curiquicheein. Nii corenhate nitajeure Imeneeo, Fileto, naaonjoaahunri,

¹⁸ “Chabana oo caje enacoauneein nejaberecaain nichaauraain nerinaain cacha,” naauruhana jaun. Niritiin ereeuruhana jaunte, nererojoecaaure acaauru aohanraauru tabaauru.

¹⁹ Nii jaun, “Cana Coaunerate esinaen esenetaeraauru suujua coitucue. ‘Cana Coaunera coitucuera nichaun,’ naain iriha chunei cachane, baasoneein ichaohane jianemiin,” naa Cana Coaunera Erena jaunte, esinaen Cana Coaunera cachaneein nihacachene coitucuhacache, inae nii jianeein nihacachena jaun.

²⁰⁻²¹ Charijieein teeinti coriquihona loreri asaae ne itolere coata coreti caje ichanohin ojaichu, baichaje, atane caje ichanohin ojaichu, baichaje, darohe, enuha caje ichanohin jecoro, coshara, erauru, naaonjoain; tabaauru nelateein joenreein lenone curunu que; jana tabaauru nechujataain joenreein calani joanaana jaannu que nelatei. Nii rijijieein techu, osa jianeein Cana Curuaanaa Jesocurisito ere tonoraacachene, nelatiha curichaachein Jesocurisito cachaneein joenrein amihanenaa caohati ichacaachene.

²² Aonaau. Enamanaa neeine rai caohacha tocohaneein nena baaso caje naururuu. Suujua coaraauru cachaauru aina jiniiquiin Cana Curuaanaa bajaebajajeein neeu. Cana Coaunera tenojoin ichaonaa rauhi sacuhin, esenetaain Cana Coaunera, chamute cacha naaonjoain belaaain raotojoein neeu.

²³ Casaje que ita rai ereerecuruha leechaurune coa iriha, nabana ita baijiaain ita cotaachene coataa.

²⁴Nainihehi Cana Curuaanaa Jesocurisito ere que cacha relaeraneein nenea namute cacha aina nejerateein nihane. Itolere cacha aina jerichanejeein ita belaaain nihanete caohachae. Chaen chu raotojoein caohatiin rai suujua coaraain, cotailanaala relaain

²⁵ raotono que cuaain cacha suujuateein nihanete caohachae. Caitono tocohaneein nihanete jerecureniha tabaaurune nihanatiin, acaauru suujuateein acaauru suujua corenaa nainereein Cana Coaunera.

²⁶ Inae nitohaneein acaauru suujua coriha Cana Coauneranete, erenaa rauhi coitucuuruhane caohachanainejeein nichotiha cuurureein Moconajaera caje.

3

Naaonjoaante curureein cana janonaa satono rai coaiteen cajiha turuhelalajiha Jesocurisitone bana.

¹ Aonaaute coitucuhi. Cana janonaa satonohelalaje raite, Cana Coaunera coitucuurera cairichaeriin roheca cuurureein Cana Coaunera coitucuruhi.

² Nitohaneeurite nelaetoha nocoetiin, jataain coriqui mucunaa coacuhin leechaauru que necohasitaain, ita cotaain, niheichu fojiaraauru ere tonoraelanaala, nechu jataain aansai ataibinaen rijijieein Cana Coaunera Ere tonoraelanaala niha cuururein.

³ Chaentechu necairichanacaauru coroatajanena coacuelanaala, casajenetiin, baaso ichana jerecuruhane suujua coaraelanaala ichaain, naaonjoaan cuurureein. Chaen techu nechu aansai ataibinaen rijijieein itolere ichaonaa caohacha aina nejerateein, naaonjoaan cuurureein.

⁴ Chaen techu itolere coitucuha nocoetiin niicha jerei ichaain niha cuurureein, Cana Coaunera arinaa coacuelanaala.

⁵ Baaso neein ichaohinte Cana Coaunera coitucuha nocoetoha cuurureein. Coa nitohanai cacha raa.

⁶ Nabana raaichene jana, nechu aaso ene cojoaelorohe coritaain nihane coataa. Nitohaneeurite, suujua coaraelanaala niicha ichana jerei ichaain neururein.

⁷ Itolere banate niqui nerelaaurureein, nete chabana ichaonaa rauhi coitucuurereein.

⁸ Charijieein teeinti Moisesa ere tonoraarene nii coroatajai benanecuru-Janesi, Jambresi, naaonjoaauri. Nii rijijieein techu Cana Coaunera Ere Rauhi tonoraareneerein nitorijianehei cachaauru. Naasaheca acaauru suujua cuhanena jaunte, Cana Coauneraacha tei ichaonaa rauhi aasaana jerecureein.

⁹ Jataain chatohanai ichacururiaain, nechu aasoneeojooaunruhane coitucuururichaaain saain cachaaurune jaun. Charijieein teeinti aihure nii Moisesa ere tonoraauru. Nii rijijieein tei situha cuurureein nitohaneuri.

Timoteo suujuatiha necairichanaa que Faborone

¹⁰ Ichelaanune tocohaneente chuhisi caohachaain neei. Chaen techu cachaauru relaanune jaan coitucuhin, quichao coitucuhin, camijianeon coitucuhin, esenetaain quiicha belaa coitucuhi. Chaen techu neunaa casujuane coitucuhi.

¹¹ Chaen techu caniha nejerateeuruhane jana abaantaanune coitucuhi. Antioquiha, Iconia, Listra neein curuajaihuri neseuru nihanune janate, caniha nejerateein carerojoecaauruhane jana, jianacoo camitaa Cana Coaunerane coitucuhi.

¹² Esinae rauhijiriina caa aitoon. Jesocurisito ere tonorana jereraaurute roheca cuurureein niqui, nete

¹³ raajenihane necairichaa cuurureein nechu aansai casajeeuru. Nechu jataain nii rijijieeinte ita coritajeein jeelai amuritoheriin necairichaa cuurureein nechu jataain casajene jaun

¹⁴ Ii laen rauhijiriin nii que nerelaaina jaun iicha esenetai sacuu. Iite nii ichelaera coitucuhi.

¹⁵ Canaanai neeine caje coauneente, Cana Coaunera Quiricha coitucuhi. Nii Cana Coaunera Quiricha que nerelaain esenetaachenete, jianacoo inara tereein Jesocurisito.

¹⁶ Satiinte Cana Coaunera tenojoinnein ne Cana Coaunera Quiricha. Acate cacha relaain, cacha suujuateein, cacha suujua raujiain, naaonjoainu que relate, ichaonaa rauhi coitucuhin caohachaaain ichaoha cachane coina.

¹⁷ Itolere Cana Coaunera jerenohin amihanenaa ichaain niha Cana Coaunera coitucuurerane coina.

4

“Atiin aohana jerecureniha cachaaurune nihanatiin beeu,” naa Faborone

¹ Cana Coaunera aina nii turuha uhenenu, nii cau chauratane que nenacaauru ichaonacaauru, saain onacaauru, naaonjoaaihunri rucuheranu notaracaena caa mijiaainetiin eletoaan Cana Coaunera Ere beebjeeine coina.

² Atiin aohana jerecureniha cachaaurune nihanatiin rauhijiriin beete esenetaauruhine. Baaso ichacuruhane raotojoein raujiaain cuaain suujuatenajaaun,

³ inae ecu tihane bana erenaa rauhi aohana jerecurenerichaaaine jaun. Nitohaneente, baasoneein coacuhin arajiin acaauru relaeranu ariha cuururein, acaauruhacha jerei tocuhanein baaso que relanajaeraanu que.

⁴ Nitohaneente erenaa rauhi aohana jerelanaala que janoriin amuurureein. Amuhin joaenreein casajeeicha esenetaain tonoraain raaje necairichaurureein.

⁵ Ii laen ishujua coaraain necairichanaa abaantaain Cana Coaunera Ere beebjeeu, jianacoo osa caje mituhin neeuruha esenetaaurerane coina. Nitohanein caohatiin chamijianeon ichaau.

Inae Cana Coaunera tenojoin amihanenaa jitaanu

⁶ Inae ichuunejeeonriha ohanune que tihane.

⁷ Inae Cana Coaunera tenojoin amihanenaa jitaanu jianelanaala rauhijiriin ichaain.

⁸ Inae nerichaaain canu amihaneeo core, caque banihateein Cana Coauneraacha rucujuei, acaachana inae caa cohajeeun. Inae turuha nii Cana Curuaanaa Joesio, caohacha nejesina ichara neein nenaanete, Aca nii canu amihaneeo coretereein. Coatiha canuhacha rai coreterinaain. Satiin nii turu jereein cohajeraauru rai netonaite coretereein.

Saatono

⁹ Cacoharaa uu atiin chajaaajoaain.

¹⁰ Caquete jaoleque Demasi, caa chauratane que nenacaauru itolere rucuhete cautenu rijihuru jerihana jaun. Nii jaunte naain Tesalonecau cue. Jana Cresentete Galasia bataneu cue. Jana Titote Dalmasia bataneu cue.

¹¹ Acaihanejein Locasichate caniha ne cau. Maroco ariin cotijiaain ijini-ichaain uhaau. Acate laen camijianeoo que cacorataanena naine.

¹² Tiquicono laen letoaan Efesoo.

¹³ Toroasihu nihanune banana Carpo loreri asaae quela ratirihunlu, uhaau carai uhine. Chaenchu nii canu quirichauru nii quiicha laenaja-coaine maajeein uhau.

¹⁴ Nii coata que amihanenaa Alejaandorote, jataain baaso neein caete niqui, nete inae cacocaeratereein Cana Curuaanaa.

¹⁵ Coaraau. Necoeraain neeu, Cana Coaunera Ere- canaacha beebejei que nejeratihana jaun.

¹⁶ Camucuhin, cacaje bajaauruha cocoinanacaaihurine janate, cajaohin caratiriin amuure satiin. Nii coreniha jiaonriha chatohaneein tenajaa Cana Coaunerane.

¹⁷ Nii janate, canu coroatajaneein casuujua laraarajie Cana Curuaanaa. Nii jaunna, itolere caa chauratane que nenacaauru Jorio niheichuru rai Cana Coaunera Ere beebejeeun, jianacoo neeuruha esenetaaurerane coina. Nitohaneeinte necha aansai ataibinaen leon ujuaae caje jichorocooain jianacoon caete Cana Curuaanaa.

¹⁸ Itolere baaso cajete canu mitaain canu beraicheein, aina dedeeu nihanune coina. Coanete Cana Curuaanaa corojeein belaihacache inoanlu netiin. Nitohaneein neeine.

Cana Coaunera esenetaeraauru rai necoiha Faborone

¹⁹ “Inara coaujiha jera Faboro” naain beeu, Firisila, Aquila, Onesiforo araachuru, naonjoaihunri rai.

²⁰ Coriintoote nedae Erasto. Jana Torofimona ratirihun Miletoo, cunaitihana jaun. Naineeine elohena ajiniha uu.

²¹ Eobolo, Poreente, Lino, Cularia, naonjoaihunrite ii coaucure. Chaenchu saain cana nejeraauru Cana Coaunera coitucuurerate ii coacue.

²² Ii aina neeine cana Curuaanaa Jesocurisito. Satiin inara belain inara coroatajaneeine atiin Cana Coaunera.

Nitohaneein neeine.

Tito rai Faborohacha letoai

“Inara coaaucaun” naa Faborone

¹ Canu Faboro nichaunnena, nii coitucuhiche raotojeeinne rijijieein, Cana Coaunera jerenohineein rai Calaohi Jesocurisito letono afosotoneeun. Acate caletoe, satiin chauratane sacuritaain janijiin nii ranojoihunru rai amuhemujueein beebjihanune,

² rauhijiriin coreniha cana osa caje nichoteein jianacoon neein, chabana satonoelanaala nena ichaonaa teranihane cohajihacachene coina. Chabana cana coritaai Cana Coaunera. Acate nitohaneein cana rai ichaonaa tihane coina aitelu, cana rai chauratane coaunaane ajiniha.

³ Inae nii jihanteein aitohalune jaa que turuhane jaaunte, inae nii aca jianacoon cana osa caje cana mitaeranihane coitucuerateein beebjihanune coina caletoeelu Cana Coaunera.

⁴ Nii jaunna caa ichei quiricha laenaain letoaaunra Tito. Iite esinaen rauhijiriin canu calaohineei, cacoreniha nii canaacha esenetai Jesocurisito esenetaaine jaun. Cana Inaca Cana Coaunera, Cana Ichotera Jesocurisito, naaonjoaain raotojeein neeine jaanu teeuruhine ii raite aina raotojeein jianacoo neeine coina.

Curetau Cana Coaunera coitucuurera relaa Titone

⁵ Nii Curetau cobenau ii ratirihanune ajiniha taone, jaiti rucuhera coina lananacaauru rucujueein, iclesiacuru nainein Cana Coaunera coitucuureraauru- canaacha relauri coaranu que acaauru bichauhenaauru cocoinaaine coina ichei aitoonlu.

⁶ Nii le iclesiacuru bichauhenaauru bichauhena cocoinanohichuru, cojuriu nitohanei coaranein nena tocohanein suujua coaraain ichaohine, nabana que tonaain iriha chunine coataa. Chaen techu leinjiin eneecha que sinijeraaacane caohachae. Jana rai calaohichuru netonai Jesocurisito esenetaeranein, caohachain suujua coaraain erenaa tonoraain neeuruhine, nabana baasoneein erenaa tonoraelanaala ichaauruhane, acaauru que ereein niha chunine coataa.

⁷ Nii Cana Coaunera ranojoinuri iclesia coaranein- acaauru bichauheneein nenaate, jeriha Cana Coaunerane rijijieein caohachain suujua coaraain, que Cana Coauneraacha icharatei ichaain rauhijiriin ichaohane caohachae. Nainiheer enenaa tonoraelanaala, namute cacha coiintetiin, ajetoritiiin, ita cotainaa rautatiin, asijiautoneein, naaonjoaain ichaohane.

⁸ Nitohanein baasoneein ichoaelanaala, turuhin niha cachane belaaain, cotijiaain, loreri asae raain, naaonjoaain ichaohine. Chaen techu caohacha ichaera cachanein, caohatiin suujua coaraain, Cana Coaunera que banijiaaainein neein, chabana jeriha suujuane rijijieein ichoaelanaala, naaonjoaain nihane caohachae.

⁹ Nii esinaen rauhijiriin aitiin relaeraalune jaacha tonoraain, acaacha esenetaain que leeochoaauru relaaine, acaauru netonai leeochoaauru suujua laraajiaain nerelaacachene jaan coitucuerateeuruhane coina. Chaen nii caohateein erenacaauru relaaain acaauru suujua baaso aninoaainete, acaauru netonai esenetaauruhine.

Relanajaurera baaso

¹⁰ Arajiichurute, nii acaauru relaacane jaan tonorana jerelanaala, “Jori-oniheichuru jaberoco macohi cari saeratelaanaala nena, nainiheer Cana

Coaunera esenetaeraneen ranojoneen nihane,” naain nechu jataain cha coitucuurenihane jaun cachaauru coritaaure.

¹¹ Niritiin erenacaauru erete, caohachare niritocuruhane coataa caohatihacane. Nii casaje aina cuaainte laurijiracuru aina arajii cachaauru suujua auhacaain, cachaauru coritaain, arajii coriqui ranaa coaacure.

¹² Coaraaunachuhinti nii Cureta cobenau nenea *profeta*, nii jeelai acaauru araaicha: “Satiin Cureta cocoaichacurute casajenetiin, necha ansai ataebinae rijijeein neen, bajeritiin, achotoritiin, naaonjoaunre,” naain acaauru ichao bihalune.

¹³ Esinae rauhijiriinte acaauru ichao coaraane jaun aitelu. Aihana jaun, caohachaaain laraajiin acaauru relaau, coujurihu Jesocurisito esenetaeraneen nenea tocoaneein neeuruhane coina,

¹⁴ nabana, nii suujua caje rocohin relanajaaunruha Joriocurune jaancha esenetaauruhane coataa. Niheichu nainecuruhi Jesocurisito esenetaeraneen neeuruhane sainejeein que jaolequiin, nii naitoonjoan tonoraelanaala nenacaauru ere tonoraauruhane.

¹⁵ Caohachaaain suujua coaraain niha cachanete, itolereneen nichanaane maajeein caohachaaain coanojoi ne. Jana canaacha esenetai esenetaelanaala nenaate baaso nejesina que coacuhin itolere bana baasoneen ne, nichanaane maajeein, nechu jataain baasoneen coacuhin cha ichacuruhane jaun.

¹⁶ Cana Coaunera coitucutohate niqui nocoetocure, nete acaauru ichanaacha caje coitucunojoinecure baasoneeuruhane. Namute cacha cotairiin, namute cacha que erenajauharitiin, erenaa tonoraelanaala neen, nii charijibana caohacha ichaain neuruhi.

2

Nohanelanaala relanajaacachene jaan

¹ Caohachaaain nii ichelaanune jaan tonoraain, esinae rauhijiriin que acaauru relainete caohachae.

² Nii acaauru bichauhenaurute, esinae rauhijiriin tonaain ereeuruha chaachacuruhane coinane, nii naitoonjoa ichaain ichaaoruhane caohachae. Esinae rauhijiriin nii niicha esenetai rijijeein neen, satiin belaaain, laraajiin, naaonjoaain ichaohine, itolere necairichanaa abaataain nenea nainihane coina.

³ Jerichanejeein techu, coujuriu inara bene bichauhenaauru jeriha Cana Coaunerane rijijeein ichaohin, ajetoriaanelanaala, erenacaotelanaala, naaonjoaain que coacuelanaala, caohachaaacha que coacuhin neeuruhane caohachae.

Coujurihu ranunaauru bichauhenaneein nenea tocohaneein, ranunaauru notajaain,

⁴ rai sinijeraauru aina rai bereecuru belaaain neeuruha ranunaaurune coina acaauru relaain,

⁵ caohachaaain itolere que nainaaain suujua coaraain, loreri asae nenacaaurune maajeein beraain, osa que nesaruhin, barijitiin, naaonjoaain neeuruhane coataa acaauru suujuateen nihanete caohachae. Chaen acaauru sinijeraauru aina ita suujua rijijeein coacuhin neeuruhine, nabana tonaain Cana Coaunera coitucueraneein neeuruhane sainejeein acaauru que iriha cachane coataa.

⁶⁻⁷ Jerichanejeeinchu caohacha nejesina ichaain nii enamanaacuru notaajaain acaauru que corajeratee. Acaauru relaaine caohachaaain ii suujua coaraain, coujuriu ichauhenaneein nenea tocohaneein,

⁸ raotojoein acaauru rai ereein canaacha esenetai que aitiin acaauru relaau, nabana tonaain baasoneein cana que erenaa nainiha chunine coataa. Nitohaneein ichaainete cana que nocoejееurureein nii acaauru relaacane jaan caohatera rijitiin erenacaauru.

⁹ Chaen rai fatoroon ere tonoraain, letoanajaa acaauru fatoroone jaan ichaain, tonaain baasoneein tonorana coacuelanaala neeuruha rai letononeein nenacaaurune coina suujuateein relanajaau.

¹⁰ Jiaonrihachu asijiauhin neeuruhane. Baaso coacuelanaala caohatiin suujua coaraain neeuruhine. Nii banate, acaauru ichao caje jataain caohatoha Cana Coaunera cana ichoterateraneein nenea que acaauru relaacachene jaan coaracurureein satiin cachaauru.

¹¹ Cana Coaunera cana belaitohane coaratiha, satiin caa chauratane que rai cachaneein neinichaachene ichoteraanu letoaelu.

¹² Acate cana relae, Cana Coaunera coitucuhichuru rijijieein baaso ichaaechajeein nihacachene jianein, caohacha que coacuhin, coujuriu Cana Coaunera cachaneein nenea tocohaneein rauhijiriin Cana Coaunera corojeein caa chauratane que ichaohacachene coina.

¹³ Nitohaneinte nii cana rai tihane coina naitoonjoan nainaane cohajeein raotojoei ichaonaa que ichaohin, turuha urichaaain nii Cana Coauneraaneein cana ichoteraneein necaohachaaain nenea Jesocurisitone cohajeein nihacache.

¹⁴ Acatechu itolere baaso canaacha ichai cana osa caje cana ichoteratihane coina rai jaberoco tein nelu, oha cana corenihane, nii baaso caje cana coulucohin rai cachaneein caohacha ichanaacha que coacuhin nenea coina ichaelu.

¹⁵ Nii ichei aitocooaunne rijijieein, coointeeuruhane nihanatiin, acaauru que corajerateein acaauru relaau, coujuriu cocoainanohineein nenea tocohaneein, nabana nii relanajaaine jaan tonoraelanaala ii que jaolecoha chunine coataa.

3

Esinae rauhijiriin caohachaaain suujua coaraain neeuruha Cana Coaunera coitucuurerane

¹ Nabana baitecuruhane coataa, acaauru rai nacoaauneein aitoote, coujuriu Cana Coaunera coitucueraneein nenea tocohaneein, rai curuaanaa, cocoainanacaaihuri, naaonjoainuri ere tonoraain itolere bana jatoroaain neeuruhine caohacha nejesina ichacuruhane coina.

² Jiaonriha tonaain baasoneein chuni coacuhin ereein neeuruhane. Nihe-ichu ita sonaa coacuelanaala caohacha cachaneein ichaohin, jiniiquiin ita belaaain, caohachaaain neeuruhane coarateein neeurumiin.

³ Jauriaalute cana netonai tonaain irihacachene joenreein ererejeto-coache, Cana Coaunera ere tonoraelanaala nechu jataain nitajenaaneein neein, cana suujua letono rijijieeincha itolere baaso ichaonaa ichaaechajeein nerejetocoaachelu. Nitohaneinte baaso ichaaechajeein ichaonaa jana, cana que nererojoecaeriin nerejetecuruha leeochoaurune rijijieein ita que nererojoecaeriin nerejetocoaachelu.

⁴ Nete satiin caa chauratane que cachaneein ichoainichaachene belaitohane coaratiha, satiin cachanichaachene ichoteratelu cana osa caje Cana Coaunera.

⁵ Coatihai rai caohacha ichacaachene jaun nii cana ichoteratiheilu. Cairichaaajoaain cana coaraane jaunte, nii cana osa caje cana coulucohin cana ichoteratelu. Rai Suujue aina cuaain cana coulucohinte, nacoauneein

nejanoaain nenea rijjijeein nenea coina cana rai nacoauneein ena nenea ichaonaa telu Cana Coaunera.

⁶ Jataain cana belaitohane jaunte, rai Calaohi cana Ichoteraneein nenea Jesocurisito aina cuaain, cana rausiaaeca jelai amuritoeriin rai Suujue telu cana rai Cana Coaunera,

⁷ itolere ujuaihoneein nenea caje caohachaain neein nii chariji bana sanaachara nejeein nenea- canaacha cohajei ichaonaa que nenea coina.

⁸ Esinaetechuhisi nitohaneein cana osa caje cana coulucohin cana raain ne Cana Coaunera. Nii jaaunna ichei aitoon, nii Cana Coaunera esenetaeraauru itolere bana caohachaacha que coacuhin neeuruhane, nii leecha relana-jaera ere tonoraelanaala neeuruhane coina acaauru rai aitohine coina. Nitohaneein ichaohacachenete, jataain cana rai nelateineein nereein.

⁹ Nete laen nii cana rai aitocuruhalu cana coitucueracurune esenetaain, Moisesa aitoonjoan que ita rerohecaain naaonjoaain nenea naineneei. Niite nechu jataain nohanenaaneein nii chaque nelatene cana rai.

¹⁰ Niha nitohanei que cachaauru relaain lerunaa jererane, coroata saain, nichata saain, naaonjoaain cotijiaain rai aitohine jana chere tonorana jerenihane, jelai caje sitaaute amuhine.

¹¹ Nitohaneein nenacaauru cachaaurute itolere osa que nerotocuruhane jaun aihure. Nitohaneeinte acaauruhacha ichai caje osa que nesarucuruhane coanojoi ne.

Nicopolisihu canu cohacu

¹² Inae ichene Artemasi letoanihanune, Tiquico letoaanune, atiin Nicopolisi cuhin canu cohanihute ecu ita coaraca. Ecune jelaronaa bitoaanune coina ucuae ureeunni.

¹³ Chaen nii ecu nenea *abogado* Senasi aina Apolo coroatajaneen acaauruhacha latei teein, nabana nii cuuruhanejaun turuuruhane reetiaain lanaa acaauru rai acaauruhacha lateine coataa.

¹⁴ Canaacha relaineein nenacaauru, itolere que caohacha ichaain, cha latein niha chunucohane coaracuruhane coroatajanena que nerelaaurumiin, nelateineein niha acaauru ichaone coina.

Raotojoein neeuruhane coina aitiin necoiha Faborone

¹⁵ Satiin caniha cau nenacaaurute ii coaucure. Nii ecu nenacaauru canaacha esenetai Jesocurisito coreniha canaacha belaihuri- cana nejer- aauru coaucaune beeu acaauru rai. Satiin raotojoein neeichene jaanu teein, inara coroatajanemiin Cana Coaunerate raotojoein neeiche.

Filemoon rai Faborohacha letoai

Acaauru coaucane biha Faborone

¹ Canune Faboroneein Jesocurisito coreniha caresero cuhane neein cana nejera Timoteeo aina, ii canacaanu amihaneoo que canacaanu coroatajaneraneein neeine rai, caa quiricha laenaain letoaacaanura Filemoon.

² Chaen Jesocurisito ranojoneein iclesianein nenacaauru- ii loreri asaae ii aina netaojianacaauru, chaen canacaanu amihaneoo que canacaanu coroatajaneraneein nenacaauru- cana nejera ene neein nena- Apia aina Arquipo, naaonjoainuri rai netonaine caa laenaain letoaacaanu.

³ Cana Inaca Cana Coaunera, rai Calaohi Jesocurisito, naaonjoainuri jeelai amuritoeriin inara coroatajanecurumiinte raotojoein neeiche.

Coichana aina cutaain belaina inaan esenetaain niha Filemoonne

⁴ Cana Coaunera bajaanune naineene, itolere bana ii coacuhin Cana Coaunera corojeeun,

⁵ Cana Curuaanaa Jesocurisito belaaain jataain esenetaaine rijijieein satiin Cana Coaunera cachanein nenacaauru belaaaine beeuruhane jaun.

⁶ Nii jaunne ii canacaanu rijijieein acaacha esenetaain neeine jaun, jataain canacaanu rai caohacha icharanein, canacaanu coroatajaneranein niha Jesocurisitone coitucuhin neeine coina, Cana Coaunera bajaaun ii rai.

⁷ Jataaina jeelai amuritoheriin corajeein rachoojoeun casuujua cuhane. Jataainte caohacha ichaai canejera, Jesocurisito esenetaeranein nenacaauru belaaain, acaauru suujua nunaaine jaun.

Atiin canu coreniha ii letono Onesimo raau.

⁸ Canu Jesocurisito rai afosoto nichaaunne jaunte niqui ne canu rai rauhi, iicha chanenu ichaaine coina ii letoaanune coina.

⁹ Nena raujiaain nii canaacha belaainein canaacha esenetai coreniha ichei aitoreeunni. Canuna Faboronein- inae biinaanein- Jesocurisito coreniha caresero cuhane netiin ichei aitoon,

¹⁰ cau cajinichaaain caresero cuhane neein, Jesocurisito coreniha cacalabi rijijieein nena Onesimo belaaaine coina.

¹¹ Jauriaalute niqui ichei chaque nelatelanaala, ii letononein nelu Onesimo. Nete laen inae ena jiniiquiin cana rai jataain nelateinnein ne.

¹² Inae nacoauneein jelaiha ii rene cauhane coina letoaanu. Atiin canu coaraaine rijijieein nii coaraain neeu.

¹³ Cana Coaunera ere beebjihanune coreniha, cau caresero cuhane nihanune jaunne, iineein nena rijijieein canuhacha latei icharanein nihane coina, cau canu aina nihane jereeun niqui.

¹⁴ Nena jereneene coataa aihane jereneun. Nabana canu ii caje bajaanune jaauncha jereene coataa, ii suujua caje coauneein jereene jerichaaunne jaun.

¹⁵ Jerihane ena chabana satonoelanaala ii aina nihane cointe, ii caje amuhin nelu- nii ii letono Onesimo. Nete inae nainenei ii letono siriine rijijieein siriine.

¹⁶ Raujiaain ii letono siriine amuritoheriin, ii nejeraneei tein belaaain coaraau. Jataaina belaaain coaraaun canu. Nete nii amuritoheriin joaenreein cacha rijijieein coaraelanaala, Cana Curuaanaa Jesocurisito coreniha, ii nejeraneei tein coaraaine caohachae.

¹⁷ Aihane jaun canaacha esenetai coreniha ii nejeraneein canu coaraain neeine, nii canu coaraain neeine rijijieein acaentonai coaraain raau.

¹⁸ Ichei chatohaneein baaso ichaain, ichei rebequiin, naaonjoaain ni-halune canu cobaraau coreniha.

¹⁹ Canuna Faboroneein ichei aitiin caraajenihane caa laenaan. Nii ichei aitocaaunne rijijieeina, canu ichei coretereeuni. Nainichaaun niqui canu que ijiabereeo coreniha rebeequine coaaucaunne.

²⁰ Aihara canejera. Cojuriu Jesocurisito cachaneein nenea tocohanein caa ichei bajaanune rijijieein atiin ichaain, Jesocurisito coreniha canejera-neeine jaun canu suujua nunaau.

²¹ Canuhacha bajai amuritoheriin ichariquiin quere tonoraaine esenetaa-nune jaunne caa ichei aitiin laenaan.

²² Nii choae tacaainechu turuhanune jaanu rucuhequine jereeun, care-sero cuhane nihanune jaun, cacoreniha bajaebajaaequichene tonoraain, inara coaraa uhanune jererichaain Cana Coaunerane cohajihanune jaun.

Ii coaacuruha raotojoein neeu.

²³ Jesocurisito coreniha caresero cuhane canu aina nenea Efaforasite ii coacue.

²⁴ Chaen Maroco, Arisitaroco, Demasi, Locasi, naaonjoainuri canu coroatajaneranein nenacaurute ii coaacure.

²⁵ Cana Curuaanaa Jesocurisito jeelai amuritoheriin inara coroatajane-miin.

Ebereeocuru rai letoi

Rai Calaohi aina cuaainte cachaauru rai erelu Cana Coaunera.

¹ Inoaelu jetaote nere bera inoaesihuru- *profetacuru* aina cuaain araaaisaain cana inoaesihuru rai ere Cana Coaunera, ecoetacaaeneein mituhelanaala, taba que acaauru sinihu, taba que letonocuru anjeraauru letoae, acaauru rai ecocohin beeuruhane coina, naaonjoaain.

² Nete laen inae enene Calaohi que nere berate Cana Coaunera, Cana Coaunera nihane coitucuhacache itolereeneinne coina. Nii rai Calaohi aina cuaainte, itolere cana rai chauratane, dede, itolere cautenu rijihuru, itolere cana janonaa, naaonjoainuri coaunaain niichuru Curuaanaa neein telu Cana Coaunera.

³ Nihei chunei cacha niqiu Cana Coaunera coaraai. Nete caje uhin canaacaanu rene ecooca rai Calaohine jaun, canaacaanu rohan turuaain coaracaanune jaun, “Naaonjoaan Cana Coaunera,” naain coitucuhacaanu, jeelai Cana Coaunera tocohaneein necaohachaain nichao que ichaohana jaun. Acate Cana Coaunera Calaohineein itolere sirichaneein coaraneein ne. Acate Cana Coaunera Calaohineein caa chauratane que ohelu, jianacoon osa caje cana mitaeranu que. Nitohaneente inae osa caje cana mitaeranu que ohane baiha, rai Inaca Cana Coaunera raotono nichajai que rori- *trono* ichoae nelauriaa cuelu.

Anjeraauru amurijiriinte cocoinanojoineein ne Cana Coaunera Calaohi.

⁴ Jataain rai letonocuru anjeraauru cocoinaane amurijiriinte, rai Calaohi cocoinaelu Cana Coaunera, acaauru amurijiriin nihane coina.

⁵ Nitohanihane jaun, nihei chuni letono anjera rai:

“Iite cacalabineein
canuhacha jereineein
canuhacha teineein
nenaaneeicha,”

naain irihei Cana Coaunera. Niheichu chuni letono anjera que:

“Leinjiin acaacha
canu calaohineein nihane janana,
Canu, leinjiin
inaca neein nereeunicha,”

naain irihei Cana Coaunera.

⁶ Caa chauratane que nenacaauru cachaauru que, leinjiin acaacha rai calaohineein nihane coitucueratihane coinatae laen:

“Quere tonoraain
canu coroaeequichene rijijieein,
jerichanejeein nere tonoraain
coroaecuche satiin,”

nae, rai letonocuru anjeraauru rai, Cana Coaunera.

⁷ Nii rai letonocuru anjeraauru quete laen:

“Canu letonocuru- anjeraaurute laen aiha cujuanane rijijieein, usi rijijieein naaonjoaain canuhacha jerei icharaneein neeurureein,” nae Cana Coaunera.

⁸ Jana rai Calaohi quete laen:

“Chabana sarinaain
itolere Curuaanaa neein-
itolere Coaunera neein neeine.
Chaen techu

chabana satonoenereein
 caohacha ichaain neeine.
⁹ Nii rijjijeein techu
 caohacha nejesina ichara
 curuaanaa neein neeina jaun,
 esinae rauhijiriin
 baaso ichaain nenacaauru aina nejerateein,
 caohacha icharaauru belairiquiin.

Nii coinane
 Canu, Itolere Coaunera neein
 ii Coauneranichaaunne
 ii teein neeun,
 ii, jataain
 leeochoaauru amuritoheriin
 raotojooein rachoojooein
 neeine coina,”
 nae Cana Coaunera.

¹⁰ Chaen techu:
 “Ii canuhacha tei
 Curuaanaa neeinete,
 jauriaanejeein
 nunuhe caje coaauneein niha
 cana rai chauratanene coina
 aitiin dede coaunaailu.
¹¹ Satiin iicha coaunanojoite sareein.
 Jana iite laen chabana nitajenereeiini.
¹² Inae ecu tihane banate,
 siriteein saa cajionene jaohin,
 enachasine que coreein jianaa rijjijeein,
 janonaa coreriquiin.

Nete laen,
 ii chabana satonoelanaala
 ichaoriquiin,”
 naelu rai Calaohi rai Cana Coaunera.

¹³ Nii jaun coatiha chuni, rai letono anjera rai:
 “Chajaaute
 caraotono nichajai que nelaauriaena,
 ii tijia asaae
 iniha nejeratenacaauru
 amuritiin tee te coaraaicha,”
 naailu Cana Coaunera. Chabana nii Calaohi que aitohane rijjijeein letono
 anjeraauru que iriheii.

¹⁴ Nechu raujiaain ichoteratenojooinein nerichaacheeinne rai, cha bera-
 neeichate suujueneein Cana Coaunera tenojooinein neeure rai anjeraauru.

2

Cana ichoterateraneein nena que jaoleconaa nainihaacache.

¹ Nitohanihana jaun, nere beracuru que Cana Coauneraacha beratei
 aonaain tonoraain- esenetaain nihacachenete caohachae. Jana nii
 cana rai niicha beratenojoin aonaain caohatiin coitucunaa saijjijeein
 tonoraenihacachenete, aihuruha coitucuelanaala nenacaaurune rijjijeein
 nitajerichaacheein.

² Coaracuche nachuhinti, nii rai letonocuru- anjeraauru que niicha teratei niha nii rai jauriaanejeein nenea- rauhine saijieein tonoraelanaala naosate-nacaauru cachaauru- esinae rauhijiriin baaso ichacuruhane coreniha caseteco coaracuruhalune.

³ Nitohanihane jaun, caseteco caje nichotena nainerihacacheein, nii jauriaanejeein nenea amuritoheriin, cana ichoteraneein nenea esenetaenihacachene. Esenetaain nihacachene cointe, jauriaanejeein raaje nihane cana rai beein nelu Cana Curuaanaa Jesocurisito. Nii baihate cana rai beurelu aina amuhemujueein nota que coaraauru.

⁴ Nii ichoae tacaain techu, cana que coitucuerate Cana Coaunera itolere cojoelanaacojoaihuru ichaain. Chaaen techu Aca jerihane rijijieein, le catcha nichaachene rai niicha tei- Suujue aina cuaain cana que coitucuerate.

Cana nejera rijijieein niha Jesocurisitone

⁵ Coatiha rai letonocuru anjeraauru, nii cabaiha neenihu rai Cojoanona caa ereereecaachene jaan coaraneein neeuruhane coina aitohi Cana Coaunera.

⁶ Nitohanenihane quete:

“Chaneein ne catcha.
Chatohanaineeina nenaane catcha.
Chanuna acaacha coacuhin,
jataaen queecha coaauqui.

⁷ Jauriaanejeeinte niqui
ii letonocuru- anjeraauru
cocoainaine fautaain cocoainailu.
Nete nii baiha laen,
jataain leeochoauru amurijiriin cocoainain,
que itolere Curuaanaa nihane comai lauriaain,

⁸ satiin nere tonoraain
neeuruhane coina ichaain,
tjia asaae que nejeratenacaauru
teeilu,”

naain ne laenanohineein Cana Coaunera Quiricha cuhane. Nitohanein satiin nere tonoraain nihacachane coina, cocoainain rai tjia asaae que nejeratenacaauru tihane coina, aitohane saijieein jaiti nitohanein ichaa Cana Coaunerane coarahaacache.

⁹ Nete laen, inae anjeraauru fautaain nelatihei rijijieein turuhin nihalu carajaaajoaain Jesocurisitone coaracaache. Nitohanein turuhinte, rai chaneein nenihacachene saijieein, jataain cana belaitohane jaun, cana coreniha ohane coina ichaelu Cana Coaunera. Nii cana coreniha cairichanojoneein ohalune corenihate, itolere curuaanaacuru Curuaanaa neein nihane cojunacanein necaohachaa Cana Coaunerane que comaitenojoneein ne.

¹⁰ Satiin itolerete Cana Coaunera rainein ne, niicha coaunanojoneein niha itolerene jaun. Nii jaunte niicha coaunanojoneein rai calaohi neein nihacachene jaun, rai Cojoanona caa baiha neeni que nihacachene jere Cana Coaunera. Nii jaunte cana coreniha necairichaa Jesocurisitone aina cuaain, nii aansijiniiji osa colane telu, satiin niicha coaunanojoinunru ichoteraneein nihane coina.

¹¹ Nitohanihane jaunte, ita Inaca que Inacaain nihacache, nii cana osa caje cana ichoteratera aina jiniiquiin. Nii jaunte, rai nejera neein inae nihacachene jaun cojelanaala: “Canejeraauru,” nae cana rai Cana Coaunera Calaohi.

¹² Niritorichaaaine quete:
“Canejeraauru raine
Iinein neeine beebejeein,

netaojiaain

Ii coroaeraauru cataaun
nenatereeunni,”

naalune, laenanano hineein nelu Cana Coaunera Quiricha cuhane.

¹³ Chaen techu:

“Leinjiin Acaachane
niicha ichai ichaane coina
cohajereeunni,”

naain.

“Cauna neeun,
canu rai Cana Coaunera
tenojoihunru- cacalabihuru
ainara,”

naain ne laenanohineein.

¹⁴ Charijieein teeinti, ita araainein niha cachane, ita iniho que inihoquiin, ita coichana que coichanaain, naaonjoaen cache, nii rijijieeinte cache iniho que inihoquiin cache coichana que coichanaain naaonjoaelu Jesocurisito, caa chauratane que ohin, nii cache itajeraneein nenea moconajaera amuritorane coina.

¹⁵ Nitohaneein moconajaera amuritiinte, ohin nitajeeururichaaaine que satiin casiiriin ichaonacaauru- cachaauru ichoteratelu.

¹⁶ Aihane jaun, coatiha anjeraauru coroatajanihane coina turuhin niheilu, Abaraaun nefoerateneein nenacaauru coroatajanihane coinateturuhin nelu.

¹⁷ Nitohanihane coinatane, jerichanejeein cana nejeraneein, nihacachene rijijieein tenojoineein nelu, Cana Coaunera notaracaae coujurihu cana rai saseredotecuru curuaanaacuru Curuaanaanein, cairichaaajoaain cana coaraain, cana coreniha cairichei coaraain ohane, satiin cachaauru osa que suujua acatena nainiha Cana Coaunerane coina.

¹⁸ Nitohaneein raajenihane necairichanaa coaraain, cojunojoeineein nihalune jaunte, rijijieein necairichanaa coaraain, cojunojoeineein niha cachane coaraane, coroatajanein naaonjoaen.

3

Moisesa amurijiriin cocoainanohi niha Jesusone

¹ Canejeraauru, aihane jaun Cana Coaunera ranojoineein, inae rai cachaneein neeichene jaun, niicha icharatenohi icharaanu que niicha tei- Jesocurisitohacha que coaucuche. Nariha jataain coreniha chabana satoneelanaala esenetaacachene jaun.

² Jerihane rijijieein nere tonoraain niha Jesocurisitone jaunte, niicha icharatei icharaanu que cocoainaan nelu Cana Coaunera. Nii rijijieein techu, Cana Coaunera cachaneein nenacaauru aina, niicha icharatenohi icharanein nelu Moisesa.

³ Charijieein teeinti, niicha jai loreri amurijiriin jataain nelateineein ne loreri ichara, nii rijijieeinte, jataain Moisesa amurijiriin nelateineein nelu Jesocurisito.

⁴ Itolere lorerite, niha icharane jaun neein naaonjoaen. Nete laen Cana Coaunera coaunaane jaun, neein naaonjoaen itolere.

⁵ Nii rijijieein techu, rai cachaneein nenacaauru rai Cana Coauneraacha icharatei icharanein nihane jaun, raujiaain nota que coaraain, que niicha beratei beraneein nelu Moisesa.

⁶ Nete laen rai Calaohi Jesocurisito, cana rai cachaneein- rai loreri rijijieein nihacachene amurijiriin, cocoainaan cana inana neein telu. Nii jaunte, rai loreri rijijieein nerichaacheein, esinae rauhijiriin jerihane rijijieein neein,

chabana cohajihacachene coiinteein jianelanaala canaacha cohajei cohajihacachene.

Acaauru que Cana Coauneraacha banihatihu turuurenerichaain rai cachaauru tabaaurune

⁷ Nitohanihane jaun, rai Quiricha Inoaensi cuhane:

“Enene cojoanonaa
cuhane inara rai niicha jerei
biha Cana Coaunerane,
⁸ jiaonriha
inara suujua aohana jerelanaala,
aihuruhalu nere tonoraelanaala,
nechu acaauru casetecaa
Cana Coaunerane cojuhin coaraa
cacha areroo ichatane janane
rijijieein nihache.

⁹ Ecute
jenachoonca jaanacaneein
mainajeriin acaauru notajaain,
acaauru coroatajanichaaunne saijieein,
acaauru casetacaanune coujuha
quere tonoraarenelu- inara foerateracuru.

¹⁰ Nii jaunna,
nii inara foerateracuru aina obajeein:
‘Nechu itolere bana
joaenreein rai suujua cuaauruhane jaunte,
acaauru que
canuhacha coitucueratenaa
jerei coitucunaa jerecurene.’
naain:

¹¹ Aihane jaun,
coatiha acaauru que banihateein
canuhacha rucujueihu
turuururinaain,”
naain biha Cana Coaunera Suujuene jaun ne laenanohineein.

¹² Aihane jaun canejeraauru, le cacha nequichene- inara netonai nabana cana rai Cana Coaunera beratei esenetaain neeichene jianequichene coataa, que nainaa in nechalajiin ichaaoche.

¹³ Nitohaneein nenea coacuelanaala, jianeein lecacha nequichene jiniiquiin ita suujua laraajiaain neeuche: “Enene cojoanonaa,” naain aitoha Cana Coaunera Quiricha cuhanena jaan que turusihane ajiniha. Nabana inara tabaauru saruhin niha osane, rijitoojoein chatohanai ichaquichene, inara netonai canaacha esenetai esenetaelanaala naitoonjoan tonoraenee-ichene coataa.

¹⁴ Nitohanihane jaun, esinae rauhijiriin Jesocurisito aina nenea jerichaachene, nii esenetaacachene bana canaacha cohajei que turuhane reeintiaain esenetaacachenete ne.

¹⁵ Nii coinate:
“Enene cojoanonaa cuhane
inara rai niicha jerei biha
Cana Coaunerane,
jiaonriha
inara suujua aohana jerelanaala,
aihuruhalu
nere tonoraelanaala

nenacaaurulune rijjijeein nihache.”
nae Nere Inoaesi.

¹⁶ “Charijihuru Cana Coaunera ere aonacuruhane saijjееin nii baiha nere tonorana jerecurenelu,” naaichena. Acaaurute, satiin Egipto batane caje Moisesaacha rocoorinelu.

¹⁷ Nii jeelaihuru que techu, nitohaneein nere tonoracurenihane jaun, acaauru que nejerateein acaauru coroatajanihane jianiha jenachoonca jaanacaneein Cana Coaunerane jaun, ichataneu cacha areroo satiin oha-coaurelu.

¹⁸ Chaen techu nii jelaihuru, rai nitohaneein nere tonoracurenihane jaun, esinae rauhijiriin acaauru que banihateein niicha rucujuihu enoorener-ichaaaine que aitelu Cana Coaunera.

¹⁹ Nii jaunte, esenetacurenihane coreniha nii acaauru que banihateein niicha rucujuihu turuurenerichaaaine coitucuhacache raotojoein.

4

¹ Aihane jaun, jaiti cana rai niicha teeni, rai nebetacanaa cojoanonaa tihane rai niha Cana Coaunerane jaun, ecu turunaa nainichaachene coina, jataain necohalajiin ichaohacachenete caohachae. Nabana inara tabaauru, ecu turunaa nainecurenihane coataa.

² Nitohaneein cana netonai ecu turunaa nainichaachene cointe, nii Moisesa que beratihalu acaauru raine rijjijeein, cana rai netonai beratelu.

Nete laen inacojoein acaauru rai beratelu, aonacuruhane saijjееin, aihuruha nii niicha beratei esenetaain tonoraeraaurune rijjijeein, acaauru netonai esenetaaurenihane jaun.

³ Nete laen cana, esenetaera neein nihacachene jaun, nii Cana Coaunera aitoonjoan- nebetacana jaaun enorichaaachein. Nitohaneein nere tonoraaururichaaaine jaun, aitorichaaaine quete:

“Nii jaunna obajeein,

esinae rauhijiriin

nebetacaanune jaaun

turuurenerichaaaine que aitoon”

naain belu Cana Coaunera. Nete cana rai chauratane coaunaane nainaalune caje coauneein nelu, nii nebetacana jaa cojoanonaa naitoonjoa.

⁴ Nii jaunte rai Quiricha Inoaensi cuhane:

“Caainsi janone cuhane jetaote,

itolere coaunaane nainaan- bana

nebetacaelu Cana Coaunera,”

naain laenanohinein ne.

⁵ Nii baihate coaiten rai Quiricha cuhane, nii Isaraelitacuru que:

“Coatiha canu nebetacana jaaun turuururinaain,”

naalu Cana Coaunerane, ne laenanohinein.

⁶ Nete, nere tonoraain ichoteratenojoein neeururichaaaine aonacuruha ichoaichaniha natiin, esenetacurenihane jaun, nii nebetacana jaan Cana Coaunera aitoonjoaun turuureniha Isaraelitacurune coina aitohalune saijjееin, jaiti neeure satononiha nii naitoonjoan esenetaeraauru, acaauru coreenraniha nii nebetacana jaaun turuheninuunru.

⁷ Nii jaunte, nii nacoauneein le janonaa que cojoinacate Cana Coaunera:

“Enene cojoanonaa,”

naain. Nii Quiricha Inoaensi caje coitucuhichene rijjijeeinte, que beratihala Cana Coaunerane jaun:

“Enene cojoanonaa cuhane

niicha jerei beratihala

Cana Coaunerane,
jiaonriha tonoraeneeeichene,”
naain belu Rabiri.

⁸ Nii aina cunacaaurulu- Isaraelitacuru turuaalu Josoene jaan jelai que, aitohalu Cana Coaunerane jana nihane, coatiha leocha janonaa berihei Cana Coaunera, rai nebetacana jaaun nihacachene que aitiin.

⁹ Nitohanihane jaunte, satiin Cana Coaunera cachaneein nenacaauru rai, ne jelai teein acaauru que banijiaain nebetacaauruna jaanu.

¹⁰ Charijieein teeinti itolere coaunaane nainaan nebetacaelu Cana Coaunera, nii rijijieein techu, rai namihaneeo caje nebetacaa aicheein, nii Cana Coaunera nebetacanajau turuhin nei.

¹¹ Aihane jaun, nii nere tonoraelanaala nenacaauru rijijieein nenea coataa, atiin caaintati ichacaachene coina cana letoane nihanatiin nere tonoraacachenete ne, nii rai nebetacanajau turunaa nainichaachene coina.

¹² Nii cana rai Cana Coaunera beratenojoi Erenaate, cana ichao coreein, cana rai leocha ichaonaa teraneein, naajoainein nenea ne. Acate aiha soondarooru rai sabere- jerane ajinaain nenaane amurijiriin nihane jaun, cana suujua cuhane enohin cana suujuene maajeein coitucue. Nii jaunte cana suujua cuhane canaacha coacui, canaacha ichana jerei, naaonjoainuri baasoneein, caohachaneein, naaonjoaane coitucue raotojoein.

¹³ Nitohanihane jaun, nihei chuni Cana Coaunera coaunanojoein nenea, que nasiha nainera. Acate inae ecu tihane bana rai canaacha beenei coitucue.

Saseredotecuru curuaanaa Curuaanaa Jesoso

¹⁴ Cana Coaunera Calaohi Jesosote, acaihaniji cana rai saseredotecuru curuaanaacuru Curuaanaa neein dedeeu cuelu. Aihane jaun, leinjiin acaacha esenetaain cohajihacachene rijijieein, itolere bana jianena coacuelanaala beebejein, acaacha cohajihacachenete caohachae.

¹⁵ Acate cana rai saseredotecuru curuaanaacuru Curuaanaa nihane jaun, coujunojoinichaachene enaacha osa que nesaruna nainichaachene coitucue; acaentonai aihacachene rijijieein coujunojoein nerejetohalune jaun. Nete laen, nii saijieein chabana osa que nesaruenelu.

¹⁶ Aihane jaun, chaque tonajelanaala, atiin cana belaicha Cana Coaunera rori- *trono* rohan netichaachenete ne; cairichaaajoaain cana coaraain, latichaachene nainein cana rai caohacha ichaain cana coroatajanena nainihane coina.

5

¹ Satiin saseredotecuru curuaanaacuru curuaanaate, cachaauru jana jani-jiin, Cana Coauneraacha teenein ne, aca cachaauru osa coreniha, Cana Coaunera rai itolere teein, inihocuru mocoeranu *sacrificios* que nihane coina.

² Nii jaunte acaentonai joaenreein cacha rijijieein nihane jaun, cairichaaajoaain- cha coitucuelanaala nenacaauru, nitajerai nenacaauru, naaonjoainuri coarae.

³ Nitohaneein joaenreein cacha rijijieein nihane jaunte, rai nosa, cachaauru osa, naaonjoain coreniha, Cana Coaunera rai itolere lenonecuru *sacrificios* sohin mocoee.

⁴ Nihei chuni raajenihane jerihane rijijieein, saseredote neein cocoainanohineein nei. Aaroon janijiin raain cocoainaalune rijijieein, raain cocoainaa Cana Coaunerane banaachate laen saseredote neein nenea naine cacha.

⁵ Nii rijijieeinchu coatiha raajenhane saseredote neein nihane coina, cocoainanohineein niheilulu Jesoso, Cana Coaunerate cocoainaan nelu. Acate rai:

“Iite canu calaohineein,
enene canuhacha teineein
neei,”
naelu.

⁶ Chaen techu, rai Quiricha Inoaensi cuhane:

“Iite chabana satonoelanaala
saseredote neein neriquiin,
aihalu Melquisedee ne rijijieeincha,”
naain ne laenanohineein.

⁷ Jaiti cana rai chauratane que ichaohane bana, atinaaururichaaaine caje ichoteratiha Cana Coaunerane coina, jataain chanaain, caje bajaa Jesocurisitone janate, jataain nere tonoraeranihane jaun, coroatajanelu nii cairichaaaururichaaaine abaantana nainihane coina rai Inaca Cana Coaunera.

⁸ Nitohaneente Cana Coaunera Calaohinihane saijieein, necairichaaanaa coaraain nelu Jesocurisito, jeriha rai Inaca Cana Coaunerane rijijieein nena jerenacaun.

⁹ Nitohaneein jataain Inaca ere tonoraeraneein nihane jaunte, Aca, satiin nere tonoraain neinichaachene ichoterateraneein ne.

¹⁰ Nii jaunte Melquisedee rijijieein nena saseredote neein cocoainaelu Cana Coaunera.

Jataainte elunae esenetaain nihancane jianichaane.

¹¹ Niha jataain arajiin inara rai irihanune jaanu niqui. Nete jataain caaintate inara rai bihanune, cha aonaquichene nihanatiin coitucusineechene jaun.

¹² Inae niqui carajaa, inara cacha relaeraneein neechene jaanu rijijieein Jesocurisito coitucuhin neechene. Nete enanetojoein caaintajelanaala cana relaa Cana Coaunerane jaan que nihanatiin nacoauneein inara relaera jerequiche. Nii jaunte aiha leinjiin canaanai ujuarine rijijieein neechene jaun, iniho quinaa nainenihane jaun, itariicha cohajiha canaanai ujuarine rijijieein jataain caaintaelanaala nena que inara relaera jerequiche.

¹³ Nii itari coha canaanai ujuarine rijijieein, caaintajelanaala relaera jereraaurute, leinjiin canaanai rijijieein neein niicha ichai coitucuelanaala ichoae.

¹⁴ Nete laen nii iniho que cuaain inara relaanune jaan Cana Coaunera Ere neein nena ne. Acate, inae acaauruhacha coacui coitucuhin, “Naaonjoainte baaso ne,” jana, “Naaonjoainte caohacha ne,” naain coitucuhin nenacaauru rai benojoi ne.

6

¹ Aihane jaun, inae caohatiin jauriaanejeein Jesocurisito que nerelacachelune jaun, inae leochaneein coacuelanaala, ainaacha iicha cana suujuane reentiaain sacuhacachenete ne.

Inae nainihe nacoauneein jauriaanejeein esenetaacachene nunuhetiha-cachelune rijijieein neein, baaso ichaquichene coreniha cana nitaje rai nihacachelune rijijieein nena nainihaacache.

²⁻³ Raujiaain Cana Coaunera esenetaain, cachaauru baotisaain, biji que Jesocurisito esenetaeraauru dadaain acaauru rai Cana Coaunera bajaain, o caje ichanaain neeururichaaain onacaaurune, nerichaaain chabana satonoelanaala casetecone, naaonjoainuri coitucuhacache caohatiine jaun, jianein

nenaa coacuelanaala que leeochoaauru relaacachenete ne. Jeriha Cana Coauneranete nitohaneein icharichaacheein.

⁴ Nitohanihane jaun, inae le sajeein itolere coaraain coitucuhin, Cana Coaunera Suujue siriin,

⁵ jataain caohatoa cana rai Cana Coaunera beratenojoine coitucuhin, itolere que jataain nelateineein nerichaain caa baiha neeni janonaa quene coitucuhin,

⁶ naaonjoaain neeichene saijieein jianequichene, inae nacoaauneein jeriha Cana Coaunerane rijijieein ichaonaa naineriheicheein, coroso que Jesocurisito teein, nocoje chanuuruhane tocohaneein rai nocoje chanuha airiquicheeine jaun.

⁷ Nete laen atane caohacha que temule jaera rai, atane setejiaa elone caohatiin omarohin inacaain nihane rijijieein, jeriha Cana Coaunerane rijijieein neeichene, inara rai caohacha ichaain inara coroatajanereein Cana Coaunera.

⁸ Jana nii temule jaera rai ojoa aina omane neeojoaain niha nii temulene rijijieein neeichenete, laen inara cojiotaain inara mocoeratereein Cana Coaunera.

Canaacha cohajete leinjiin acaacha cohajihacachene icharaneein ne.

⁹ Nete, inara rai caritiin aitocoaaunne rijijieein, inara inae jeriha Cana Coaunerane rijijieein ichaohin iiquichene coina, nichoterichaacheeine esenetaichene caje cuaain leeochoaneein coacuelanaala neeichera canejer-
aauru.

¹⁰ Nii jaunte, chabana baaso ichaenihane jaun, nii enanetjoeein ichaquichene rijijieein, leeochoaauru cana nejeraauru- canaacha esenetai esenetaeraauru belaiquichene coarateein, coroatajanequichelune baitenereein Cana Coaunera.

¹¹ Nete laen, jataain ainaacha iiquichene reentiaain, acaacha cohajeein, esinae rauhijiriin corajeein ichaquichene coarateein, inaraacha ichai ichaquichene caohachae.

¹² Coatiha chaque nelatihei chachaain neeichene coiinteein ichaquichene. Charijieein teeinti itolere bana jianelanaala esenetaain neeuruhane jaun acaauru rai tihane coina Cana Coaunera aitoonjoa raeraneein neeure esenetaeraauru, nii rijijieein neeuche inara netonai.

¹³ Abaraaun rai niicha teeni tihane coina aitohalune banate, leinjiin Acaacha itolere amurijiriin nihane jaun, inae neniha amurijiriin neine jaun, aca Cana Coaunera neein coarajeein icharichaaine coina:

¹⁴ “Canune ii coroatajaneein, arajiin janiinacajelanaala nefaaauruha iicha foerateeurine coina ichareeunicha,” naain Abaraaun rai biha Cana Coaunerane jaun,

¹⁵ luhecaelanaala carajaain cojoaain, nii rai tihane coina Cana Coaunera aitoonjoa raelu Abaraaun.

¹⁶ Nete laen cachaaauru cha chana jerecuruhane, “Cana Coaunera coarajihane jana icharihanine que,” aitiin ichae. Nii jaunte, cha chana jereein nihane esinae rauhijiriin icharihanine esenetaera coina, “Cana Coaunera notaracae icharihanine coina,” aitohane, inae nene nenacaaen rerohecaera.

¹⁷ Nii rijijieein techu, nii niicha teeni raeraneein neenihuri rai, aansijinniji nii aitohane corelanaala, esinae rauhijiriin icharichaaine coitucuuruhane coina, aca Cana Coauneranein coarajeein icharihanine que aitelu Cana Coaunera.

¹⁸ Cana coritaelanaala niicha teeni naitoonjoan, aca- Cana Coauneranein coarajeein icharihanine coina, Cana Coaunera aitoonjoante raacache, Aca

itolere baaso caje cana beraichaneein nihane coina, naitoonjoaacha coha-
jeein nihacachene jaun.

¹⁹ Nii cana rai niicha teeni- canaacha cohajeite, nitajihane coataa cana
suujue nunaeranein ne. Charijieein teeinti, cujuana nichajai que auriteein
bote nunae rai nunaera- ancla, nalaa fichafichaanaane coataa nii rijijieein.
Nii canaacha cohajeite chabana turunaa nainenihacache Teenforo cuhanai
bujuaneein nena ne jaau- cana turuhaeranu que nenaaneein ne.

²⁰ Nitohaneein ecu cana turuaeranu quete cana rai chabana satonoe-
lanaala nena saseredotenein nelu Jesoso, aihalu Melquisedee ne rijijieein.

7

Saseredote inoaensi- Melquisedee rijijieinte nelu Jesoso.

¹ Nii Melquisedee jetaote- Cana Coanera rai saseredote neein, Saleen
batane curuaanaa neein nelu. Nii Melquisedee jetao techu, leeochoaauru
curuaanaacuru reychuru cachaauru amuritiin sohin jitariin acaauruhacha
sirii ruluha acaauru cajene baiha caaujiha Abaraaunne jana, que tacaain
cuhin, coroatajaniha Cana Coaneranane aine leeochoaauru amuritothane que
aitiin cojiotaain corojelu.

² Nitohaneein coroaecane jaun jetaote, nii leeochoaauru amuritiin sohin
acaauru caje niicha ruluhi lechooncanu telu rai Abaraaun. “Melquisedee”
naane jetaote: “Caohacha ichara curuaanaa” naane aite. Jerichanejeein
jetao techu: “Saleen” naane: “Raotojoein nena” naa aite. Nii jaun jetaote,
nii Saleen batane curuaanaa nihane jaun: “Raotojoein nihacachene tera
curuaanaa” naaure Melquisedee que.

³ Nihei coitucueraai rai inaca, rai neba, foerateracuru, naaonjoainuri.
Niheichu coitucueraai nejanoa, ohin, naaonjoaane. Nii jaunte, acaihaniji
chabana satonoelanaala nena Cana Coanera rai saseredotenein ne, ai-
halu Cana Coanera Calaohine rijijieein.

⁴ Coaracuche nachuhinti jataain nelateineein niha nii Melquisedee ne
jaun, nii leeochoaauru curuaanaacuru cachaauru sohin, niicha rului le-
chooncanu tihalu rai, cana foeratera inoaensi Abaraaunne.

⁵ Moisesa tenojoi rauhite niqui, Lebi nefoeratenein nenacaauruhacha-
saseredote neein leinjiin acaauruhacha, satiin cachaaauruhacha sirii le-
chooncanu raauruhane coina aitelu, satiin cachaauru, acaauru araaineein-
acaauru rijijieein Abaraaun nefoerate neeuruha acaauru netonoaine sai-
jiejiein.

⁶ Nii Melquisedee coatiha laen niqui, Lebi inamoco nihei. Nete nii saijieein,
nii Cana Coanera aitoonjoa raeranein niha Abaraaun natiin, caje nii
niicha rului lechooncanu bajaain Abaraaun cojiotaain corojelu.

⁷ Nii coitucuhacachene rijijieinte, nii cojiotaain niicha corojelu
amurijiriin nelateineein ne, nii cojiotaera.

⁸ Satiin caa chauratane que cachaauru caje acaauruhacha sirii lechooncan
raaurerate ooruhane rai neein aihure. Nete laen nii Cana Coanera
Quiricha cuhane, Melquisedee que naitoonjoa enanetojoein jaiti ichaonaa
que aitona rijitojoein aite.

⁹ Nii rai niicha rului tiha Abaraaunne cajete, nii Lebi inamoconein
nenacaauru- saseredotecuru, enene cachaauru caje acaauruhacha sirii le-
chooncanu bajaain raeranein neenihuru netonai, Melquisedee rai niicha
sirii teeuruhalune coitucuhacache.

¹⁰ Nii que taca cuha Melquisedeene jana, rai jaberoco cuhane jaiti
najanoaelanaala neeuruha niicha foerateenihurune jana, rai niicha rului

tihalu Abaraaunne jaunte, jaiti nejanoaelanaala netiin acaauru netonai acaauruhacha sirii lechooncanu teein neeurelu.

¹¹ Nii coitucuhichene rijijieeinte, Aaroon foeratenojoinnein nenea- Lebi inamocooru- saseredote neein nenacaauru aina cuaain, Israelitacuru rai rauhi teein nelu Cana Coaunera niqui. Nete nii rauhi tonoraeraauru, esinae rauhijiriin jeriha Cana Coaunerane rijijieein neeurenelu. Nii jaunte nacoauneein saseredote letoaelu Cana Coaunera. Nete laen, nii niicha letoai Aaroon nefoerate caje nenaanelanaala nihalu Melquisedeene rijijiein nenaane.

¹² Nii jaunte, nitohaneein necoriha saseredotene jaun, Cana Coaunera rai rauhi netonai necore.

¹³ Nii ena nenea cana rai saseredote- cana Curuaanaate, leeocho Israeli-tacuru lauri caje nenea nihane que aitiin laenanohineein ne Cana Coaunera Quiricha cuhane.

¹⁴ Nii jaunte, nii coitucuhacachene rijijieein, Jodaa lauri caje nenaanein nelu cana Curuaanaa. Jana Moisesa coatiha nii Jodaa lauri caje nerichaain saseredotene coina coacuhin iriheilu, neeururichaain saseredotecurune bihane bana.

¹⁵ Nii jaunte, jataain caohati saseredote Melquisedee rijijieein niha, nii ena nenea cana Curuaanaa- saseredotene coitucuhacache.

¹⁶ Aihane jaun, coatiha aihuruha leeochoaurune rijijieein, “Acate rai laurineein ne,” naain rauhi cuhane laenanohineein nihei. Acate chabana nitajenaachara ichaonaa caje unaaneein ne.

¹⁷ Nii jaunte, nii rai:

“Iite Melquisedee rijijieein
chabana satonoelanaala
saseredote neein neriquincha,”

naa Cana Coaunerane, ne laenanohineein Quiricha Inoaensi cuhane.

¹⁸⁻¹⁹ Nitohaneeinte nii jauriaanejeein nenea rauhi, Moisesa rai rauhi, naaonjoain aina chaque nelatenihane jaun, jeriha Cana Coaunerane rijijieein cachauru ichao rucuhena nainenihane jaun, itajeein nacoauneein jataain amurijiriin nelateineein nenea te Cana Coaunera. Acate laen Cana Coaunera rene cana turuaeranein ne.

²⁰ Chaen techu, aca Cana Coaunera neein coarajeein chabana satonoelanaala nihane coina, cocoinarihanine esenetaacachene coina raajenihane aitelu. Jana leeochoauru saseredotecuru, coatiha chabana satonoelanaala neeuruhane coina, aca Cana Coaunera neein coarajeein cocoinaane coina aitoi Cana Coaunera.

²¹ Nete laen cana Curuaanaa, chabana satonoelanaala nihane coina, aca raajenihane coarajeein cocoinaane que:

“Canune
Cana Coaunera neein
caraajenihane coarajeein
icharihanuhine coina aitoon.

Nii jaun
nii caitoonjoan corerihaaunni.

Iite chabana satonoelanaala
saseredote neein neriquin,”

naain ne laenanohineein rai Quiricha Inoaensi cuhane.

²² Nitohaneeinte nii jauriaanejeein nenea amuritoheriin nenea, cana rai Cana Coauneraacha teeni terateranein nenaane Jesoso.

²³ Leeochoauru jauriaanejeein saseredote neein nenacaaurute, cana rijijieein cachanein neeuruhane jaun, arajiin neeurelu, ohin nii baiha ichanana nainecurenihane jaun.

²⁴ Nete laen Jesoso ohin nitajenaa nainenihane jaun, leinjiin acaacha chabana satonoelanaala cana rai saseredoteneein ne.

²⁵ Nii jaunte, aina cuaain Cana Coaunera coacuhin ichaonacaauru ichoter- atereein chabana satonoelanaala nihane rijijieein, acaauru netonai cha- bana satonoelanaala Cana Coaunera aina neeuruhane coina. Nitohani- hane jaunte, chabana ohenihane jaun, itolere bana satiin esenetaeraauru coreniha bajaee bajaereein Cana Coaunera caje.

²⁶ Nitohaneeinte esinae rauhijiriin canaacha latei saseredotecuru curu- aanaacuru Curuaanaa neein letono neein ne Jesoso. Acate Saantoneein baaso colane- niheichu osaquelanaala- osaonacaauru caje, jelai dedeeu tenojoineein ne.

²⁷ Coatihaleeochaauru saseredotecuru rijijieein, jauriaanejeein rai nosa coreniha, nii baiha cachaaauru osa coreniha, naaonjoaain iniho mocohin Cana Coaunera rai tihane coina nenea nihei. Nitohanelanaalate, le sajeein chabana coaiten ohenihane coina, raajenihane cana coreniha rai jaberoco telu sohin atinaauruhane coina.

²⁸ Jana nii Moisesa rai rauhi que cocoainanohineein nenacaauru saseredotecurute- nechu joaereein cachaneein osaaonaneein neeurelu. Nete laen, nii Moisesa rai rauhi que cocoainanohichuru baiha, ena nenea saseredote cocoainaane coina, aca Cana Coaunera neein coarajeein icharihanine que aitolalune jaan, rai Calaohineein osaquelanaala- chabana satonoelanaala saseredote neein nihane coina cocoinaelu Cana Coaunera.

8

Ena nenea- cana rai, Cana Coauneraacha teeni terateraneein niha Jesoso ne.

¹ Nii cana rai saseredote curuaanaacuru Curuaanaa- caa inara rai ereerecaauune jaante- jataain itolere amurijiriin nelateineein Cana Coaunera rijijieein nihane jaun, Cana Coaunera nelaurihanaja raotono nichajai que nelauriaelu Cana Coaunera rohan.

² Acate cana rai esinae rauhijiriin saseredote esine neein Cana Coaunera ichanohineein nenea- *santuario* cuhane neein, Cana Coaunera rene cacha turuaeraneein ne. Coatihaleeochaauru saseredotecurune rijijieein, raajenihane cacha ichanohineein nenea- *santuario* cuhane nihei.

³ Satiin saseredotecuru Cana Coaunera rai chaelai teraneein, inihocuru mocohin teranihane coina cocoainanohi nihane jaunte, Jesocurisito netonai nii rijijieein cana osa coreniha raajenihane netelu atinaauruhane coina.

⁴ Coatihaleeochaauru caje nenea nihane, saseredote nenea nainerihe. Inae caa chauratane que arajiin neeuruha saseredotecuru, Moisesa rai rauhi cuhane aitohane rijijieein niqiu, Cana Coaunera rai nii Teenforo asaae lenonecuru sohin mocooruhane coina.

⁵ Nii saseredotecurute, nechu dedeeu ichacuruhane cojunacanein nitohanei icharaneein neeurelu. Canate esinae rauhijiriin, nechu dedeeu nenacaauru rijijiei icharaneein ichacuruhane coitucuhacache, *santuario* ichaa Moisesane coina rai: "Aonaan. Nii ichei ichatane ucuunno coarati- hanulune rijijieein ichaaura," naalu rai Cana Coaunerane caje.

⁶ Nete cana rai saseredote laen, jataain nii leeochaauru amurijiriin, jataain cana rai caohacha ichaain, cana rai tihane coina aitohalu Cana Coaunerane rijijieein, Cana Coaunera rene cana turuaeraneein ne.

⁷ Bana caohachaain cachaaauru ichao rucuhena nainiha, nii jauriaanejeein nenea Cana Coauneraacha teine, coatihaleeochaauru neriheilu Jesocurisito caa ena niicha tei ichaane coina.

⁸ Nete nii jauriaanejeein niicha tei rijijieein neeurenihaleeochaaurune jaun:

“Inae cojoanonaa que turuhane banane,
Israeli, Jodaa, naaonjoainuri aina,
enachasine canuhacha ichaneni
ichareeunnicha.

⁹ Nii ena acaauru aina
canuhacha ichanenu,
coatiha
Egipto batane caje
acaauru foerateracuru
rocohanulune coina,
canuhacha ichailu rijiirinaai.

Nene,
nii acaauru aina
canuhacha ichanenu
tonoraelanaala
ichaaoruhane jaun,
acaauru que jaolecoonlu.

¹⁰ Nii caa baiha Israeli aina
canuhacha ichanenu,
acaauru suujua cuhane laenanohineein niha
Canu rai rauhine,
suujua caje coauneein
coitucuuruhane coina
canuhacha ichanenu ne,
Canu,
acaauru Coauneraneein
nihanune coitucuhin,
canu cachaneein neeuruhane coina.

¹¹ Nii bana,
inae le cachaauru,
leeochaauru,
acaauru laurichuru,
acaauru araaichuru,
naaonjoainuri,
inae Canu que
ita relaauruhane latelanaalate,
Canu,
acaauru Coaunera nichaaunne
coitucuurureein
satiin ichauhenaauru,
canaanaihunru,
naaonjoainuri.

¹² Nii banane
baaso ichacuruhane que casuujua acateein,
acaauru osa que canu suujua acatereeeunni,”
naelu Cana Coaunera.

¹³ Nii cana rai nacoauneein enachasine niicha ichanenu biha Cana
Coauneranete, inae chaque nelatelanaala nitaje rai niha nii jaurihaanejeein
niicha ichanenu coitucueratiha aite.

9

Santuario chauratane que nenaalu aina dedeeu nena santuario.

¹ Nii jauriaanejeein Cana Coauneraacha teite, caa chauratane que rene
nichuuntaauruhane jaanu que *santuario* neein telu Cana Coaunera.

² Nitohaneeinte, nii jauriaanejeein *santuario* neleru asaae jetao nelu leinjiin usi nujua, leinjiin mesa Cana Coanera que banijiaain nenea faan siriin, naaonjoaain.

³ Jana, que jauriin nenea bujua cuhane jetaote, jelai tein Cana Coanera turunajanein curuajaelu.

⁴ Nii cuhane jetaote, nelu oro caje ichanohineein nenea rori, jujui- incienso mocooruhane jaanu que, chaen camela itolereneein oro que carihano-joinnein nenea. Nii camela cuhane jetaote nelu, oro caje ichanohineein nenea- leinjiin baichaje, cuhane manaa neein curuajaaain nenea quinacai- manaa siriin. Chaen jetao techu, nii camela cuhane nelu Aaroon bastoon omaronalu, Cana Coanera rai rauhi- ajeri caje nenea tabara que tein laenanohineein nenea, naaonjoainuri.

⁵ Nii camela ichoae jetaote nelu- coroatajai cacha rijiinanai itaroojianaain. Acaauru jetaote, ecu niha Cana Coanera beraneein jetao, nii nitaro que nii camela fuera asaaraneein ne. Nete ena nelatene jitariin nii coitucueratein niique irihacane.

⁶ Inae nitohaneein satiin ichanohineein nihane jana jetaote, itolere bana nii nunuheneein nenea- Cana Coanera rene nichuuntaauruna jaan tu-ruure saseredotecuru, ecu Cana Coanera rene nichuuntaain ereerecuhane coina.

⁷ Nejetaote nii que jauriin nenea- jelai tein Cana Coanera turunajanein nenaau jetao, saseredote curuaanaacuruhacha ecu turue le sajeein le jaanacaauru naineein. Ecu enohane naineein jetaote, lenonecuru coichana amaare, jauriaanejeein rai nosa coreniha tein, nii baiha coitucuelanaala neosateeuruha cachaaurune coreniha tihane coina.

⁸ Niite cana que coitucuerate Cana Coanera Suujue, nii nunuheneein nenea- Cana Coanera rene nichuuntanaanaja neein nihane jaun, jaiti neniha nii jelai tein Cana Coanera turunajaaun cana turuaerane jaan, ecu turunaa nainenihacachene que.

⁹ Satiin niite, nechu cau jaiti ichaohacachene tonohanau cana que coitucuerateranu que nelu. Nii itolere inihocuru mocohin Cana Coanera belai- huruhane jaan, coatiha nitohanei ichaain coroaeraauru cachaauru suujua couluoona nainiheilu.

¹⁰ Acate raujiaain lenonecuru, conacaihuru, naaonjoainuri couluoora- neein, cachaauru netonai chatoanai ichacuruhane, rai jaberoco caje niicha ichai jaaoruhane coarateeuruhane jaanu que nelatelu, cana suujue coriha Cana Coanera que turuhane reentiaajeein.

¹¹ Nete laen inae turuhelu Jesocurisito. Acate enene inae cana rai sasere- dotecuru curuaanaa Curuaanaa esineneein- chabana satonohelanaala nereein. Nii saseredote neein niicha ichai ichaane jaan- *santuarote*, esinae rauhijiriin nesineneein nenea ne. Coatiharaaajenhane cacha chanohineein nenea nihei, niheichu cau chauratane que nihei.

¹² Nitohaneeinte *santuario* cuhane enohelu Jesocurisito, coatiharaaahuruha caa chauratane que nenacaauru saseredotecurune rijijieein, Cana Coanera rai, cabara curuanaa, toro narejeen, naaonjoainuri coichana tihane coina nihei. Acate raajenhane rai coichana tihane coina, le sajeein enohelu chabana coaitenhane coina. Nitohaneeinte cana rai ichaonaa chabana satonoelanaala nenea teraneein nihane jaanu raelu.

¹³ Esinaete niqui, nii toro narejeen coichana, cabara curuaanaa coichana, baca narejeen moco bajane, naaonjoainunri que, chaelai Cana Coanera que banijiaelanaala nenea cabuuruhane couluoorejetelu, Cana Coanera que banijiaanein nihane coina. Nete laen cacha suujue couluoona

nainenelu nii ichanacuru.

¹⁴ Nete laen jataain nii amuritoheriin nelateineein ne Jesocurisito coichana, aca Cana Coaunera Suujue, chabana nitajenaacharanejeein nenea aina cuaain, raajenihane Cana Coaunera rai cana coreniha ohane coina netihalune jaun. Nitohaneeinte cana suujua letononeein, canaacha ichai coreniha, cana nitaje rai nenea caje, cana suujua coreein nelu nii rai coichana- osa colane nenea- Cana Coaunera jerei ichaain nihacachene coina.

¹⁵ Nii cointate ohelu Jesocurisito, ena nenea Cana Coauneraacha icha-neni aina cuaain, ichoaichaniha neein onacaaurulu, ena neinichaachene, naaonjoainichaachene Cana Coaunera aina cana tihane, nii inoanlu jauriaanejeein niicha ichai, raujiaain cachaauru osa bujuateraneein nihane caje, acaauru osa que suujua acatena nainiha Cana Coaunerane, satiin niicha ranojoneein nenacaauru netonai nii naitoonjoa niicha teeni chabana satonohelanaala nenea ichaonaa raeraneein neeuruhane coina.

¹⁶ Oha cachane baiha, rai rucuhele niicha cocoirichai raauruhane cointate, jauriaanejeein oha nii cachane coitucuuruhane rai ne.

¹⁷ Nii jaun, jaiti oheniha nii rucuhele erora cachane, coatiha nii niicha cocoirichai rucuhele ranaa nainihe cache. Inae ohane baihate laen naine nii rucuhele raa nii banihatihane jaan ne.

¹⁸ Nitohanihane jaunte, nii jauriaanejeein nenea Cana Coaunera ichai tonoracuruhane coina, carenero sohin rai coichana chororejetucurelu.

¹⁹ Jerichanejeein jetao techu, aina nenacaauru cachaauru rai jetao, nii Cana Coaunera aitoonjoa rauhi bihane baiha jetao, carenero ujui caje, lana caje ichanohi cajione lanajai aina, leinjiin enuha- isopo uune raain jetao, toro narejeencuru, cabara curuaanaa, naaonjoainuri coichana acau que jasiitenohineein nenea que setejaain jetao, Cana Coaunera tenojoi rauhi laenanohineein nenea ichoae riajaain cachaauru ichoae netonai riajae Moisesa.

²⁰ Nitohaneein acaauru ichoae riajaain jetaote: “Caate nelaterichaain nii cana rai tonoraacachene coina Cana Coaunera tenojone coitucuhichene coina, coitucuerateraneein nenea Cana Coaunera icharatenohi ichananera,” nae jetao Moisesa.

²¹ Chaen jetao techu, loanari *santuario* aina, nasaae enohane saseredote rai nelatenei corujueleeruru, naaonjoainuri ichoae riajae Moisesa.

²² Nitohaneeinte, satiin itolere coichana que rujuaain, jelai tein culuoono-joinnein nihane coina aitelu nii rauhi. Nii jaun, neniha coichana joera cana corenihane, nerihei cana osa que suujua acatiha Cana Coaunerane jaanu.

²³ Nitohaneeinte carenerocuru sohin rai coichana que, nii dedeeu nenacaauru cojunaca neein nenea couluoocurelu. Nete laen, jataain nii amuritoheriin couluoora latelu nii dedeeu esineneein nenea.

Cana osa caje cana rocoeranu quete ohelu Jesocurisito.

²⁴ Coatihai nii Cana Coaunera nenaja esine cojunacatiha cachaauruhacha ichai asaae enohilu Jesocurisito. Acate rauhijiriin Cana Coaunera nenaja dedeeu cuhin, Cana Coaunera rai, enene cana coreniha iriha ne.

²⁵ Coatihai aihuruha saseredotecuru curuaanaacuru, le jaanaca nainein nejelau coichana teeuruhane coina araai saain nii *santuario* enohine rijijiein, araai saain ohilu Jesocurisito.

²⁶ Nitohanihane chujianra, necoaanaa cana rai chauratanene caje coauneein, ore araai saain Jesocurisitona. Nete aca satononiha ecocohinle sajeeincha raajenihane neteein ohelu- chabana satonoelanaala cana osa caje cana rocoeranu que.

²⁷ Charijieein teinti le sajeein ooruhane caseteco coaracure cachaauru,

²⁸ nii rijjijeeinte le sajeein atinaain, arajji cachanichaane, osa aina nenea caje cana rocoeranu que tenojoinnein nelu Jesocurisito. Inae nacoaunein tururichaain niqwi. Nete osaaonacaacuru ichoteratihane coina ainereein, esenetaain acaacha cohajeein nenacaauru ichoteratihane coinatae aicheein.

10

¹ Nii Moisesa rai rauhi, nechu raujiaain nii turuha uhenenilu rijjijeein nihalu nesinenelanaalane jaunte, acaauru osa caje- nii le jaanaca naineein-araai saain jeelai lenonecuru mocohin Cana Coaunera rai teurera couluoona nainenelu.

² Bana nii acaauru osa caje acaauru couluooca nii Moisesa rai rauhine jana nihanete, inae osa caje couluoonohineein neeuruhane coitucuhin, inihocuru mocohin teuruha Cana Coaunera raine jianecurure.

³⁻⁴ Nete nii toro narejeencuru, cabara curuaanaa, naaonjoainuri coichana, acaauru osa caje, acaauru couluoona nainenihane jaun, osaaonanein neeuruhane coaauca, nii le jaanacaauru naineein, nii inihocuru mocohi teure Cana Coaunera rai.

⁵ Nitohanihane jaunte, inae chauratane que uhane rai:

“Ii rai lenonecuru teein,
que ii belaihuruhane
jereneeine jaunte,
ii rai canu jaberoco tihanune coina
caletoaaicha.

⁶ Niheichu
acaauru osa caje
couluoonaquine coina,
ii rai iniho mocohin teein,
chaelai que
ii belaihuruhane coina jerihee.

⁷ Aihane jaun, nocooaun,
nii Quiricha cuhane
laenanohineein nihane rijjijeein,
iicha jerei icharanein
nihanune coinara
Cana Coaunera,”
naelu Jesocurisito Cana Coaunera rai.

⁸ Niritiin nii acaauru osa caje couluonajaane coina, rai lenonecuru sohin teein, chaelai que belaihuruhane coina aitiin, rai lenonecuru mo-cooruhane coina aitiin, naaonjoan, rai naitoonjoan rauhi rijjijeeine saijeein, rautaeniha Cana Coaunerane que rai aitohane baihate:

⁹ “Nocooa inae cuhanu iicha jerei ichacaaunne coina” naain aite Cana Coaunera rai. Nitohaneinte nii lenonecuruhacha sohin teeuruhane coina nenea rauhi itajeein, raajenihane rai jaberoco tee, ena nenea cana rai Cana Coauneraacha teinein nihane coina.

¹⁰ Nitohanein jeriha Cana Coaunerane rijjijeein, le sajeein chabana coaitenihane coina, cana coreniha ohane coina, raajenihane rai jaberoco tihalu Jesocurisitone corenihate, cana osa caje cana couluocoelu Cana Coaunera.

¹¹ Chabana osa caje cacha couluoona nainenihane lenonecuru sohin teeuruhane saijeeinte, satiin saseredote Jorioneein nenacaauru, araai saain itolere bana lenonecuru sohin teurelu.

¹² Nete laen Jesocurisito, le sajeein, chabana coaiten ichaenihane coina, osa coreniha rai jaberoco tihane baiha, Cana Coaunera rohan nelauriaelu.

¹³ Ecute ena neein, que nejeratenacaauru amuritoeratiha Cana Coauneraane cojoae,

¹⁴ rai jaberoco teein coreniha Cana Coaunera cachaneein neeuruha cachaaurune coina couluoocane jaun.

¹⁵⁻¹⁷ Jana Cana Coaunera Suujuete:

“Inae chabananiji

acaauru rai canuhacha ichanenite;

acaauru suujua cuhane laenanohineein niha

Canu rai rauhine,

suujua caje coauneein coitucuuruhane jaan nereein.

Nii jaun inae nenacaaeneein

acaauru osa aina baaso ichacuruhane coaaurihaaunni,”

naain aitohalu Cana Coaunera coitucuerate cana que.

¹⁸ Aihane jaun, inae nitohaneein cana osa que suujua acatiha Cana Coaunera jaun, inae nainihe i nenacaaen osa coreniha iniho mocohin tenaa nainihe i cache.

Cana Coaunera rohan nichuuntaacachenete ne.

¹⁹ Nitohanihane jaunte rai coichana jaohin ohalu Jesocurisitone coreniha, aina cuaain, inae enene nainichaache, chaque casilanaala tonajelanaala Cana Coaunera nenaja esine *santuario* turuhacachenera canejeraauru.

²⁰ Nitohaneeinte Cana Coaunera rene turunaa nainenihacachene jaan bujuateraneein nena itajeein, nii ena nena ichaonaa que turunaa nainichaachene jaanu ajiinchateraneein, rai jaberoco telu Jesocurisito.

²¹ Nii jaunte Jesocurisito cana rai saseredote esine neein nihane jaun, aca Cana Coaunera nenaja acatiha cana turuaeraneein ne.

²² Aihane jaun cana suujua cuhane asinojineein cha coacuelanaala, niheichu leocha coacuelanaala, canaacha cohajeeicha que coacuhin, esinae rauhijiriin cana suujua cuhane coitucuhachene saijieein, chachaain nihacachene jianein, Jesocurisito aina cuaain couluonojineein Cana Coaunera rohan turuhacachenete ne.

²³ Nii jaun coujurihu Jesocurisito esenetaeraneein nihacachene jaun, itolere bana esenetaacachene rijjieeein nihacachenete ne. Inae ecu tihane bana, cana rai niicha teenu naitoonjoalu terichaaain Cana Coaunera jaun.

²⁴ Nitohanihane jaun ita rijjieeein caohachaaain neein, itolere bana ita belaaain nihacachene coina, ita coroatajanein nihacachenete caohachae.

²⁵ Aihane jaun nainihe i aihuruha leochaaurune rijjieeein, ita aina netaojiaain ereerecaachene coiinteein jianena nainihaacache. Cointelanaalate naine, inae tururichaaain Cana Curuaanaa cojoanonaa que turuelalajihane que nainaaain, jiniiquiin itaque corajerateein, ita rai coitucueratihacachene caohachae.

²⁶ Jana inae raotojoein Jesocurisito coitucuhin nihacachene saijieein, naosatenaa coacuhin nihacachene inae nerinaain nacoaunein cana osa coreniha ohenu.

²⁷ Nechu usi tabai jana necairichanaa coaraain nitajeeururichaaain Cana Coaunera coitucunaa jerelanaala que nejeratenaa rijjieeein nenacaaaurune que banijiaain nenaachate cohajerichacheein.

²⁸ Chunocoha, Moisesa rai rauhi tonoraelanaala nihane jana, neeuruha nichatajaaain coaraain beeurerante, cairichaaajoaain coaraelanaala, sohin jaaorurejetucurelu.

²⁹ Tana, nii amurijiriin casetecanohiniha cuururichaaain, chaque nelatihei rijjieeein Cana Coaunera Calaohi teein, cana coreniha ohin rai coichana jaohin naaonjoaan, cana belaiha Cana Coaunera Suujuene saijieein, que

jaolequiin nenacaaurune coitucuhichene. Nii rai coichana cana coreniha ohin niicha joailute niqwi, acaauru rai niicha teeni terichaain Cana Coaunerane coitucuerateein, jelai teein Cana Coaunera cachaneein neeuruhane coina, acaauru couluooraneein nenaane.

³⁰ Chaen techu: “Canuna cachaauru rai caohacha icharaneein coretereeunni,” naain “Cana Coaunerate rai cachaauru rucuhereein,” naelu Cana Curuaanaa.

³¹ Nii jaunte, jataain coasihacaine Cana Coaunera nere tonoraain nenihaane.

³² Nete inara, jauriaanejeein Jesocurisito esenetaaichene nunuheneein, itolere que laraajiin necairichanaa abaantaachelune coaauquichene caohachae.

³³ Inara tabaaurute, satiin notaracaae teein nocoeje chanuhin bisihururejetelu. Nii jana inara tabaaurute, inara aina jiniiquiin necairichaaururejetelu inara coinaderaa.

³⁴ Jerichanejeein techu, cairichaaajoaain caresero cuhane nenacaauru coaraain acaauru coinaderarejetocoichelu. Chaen techu inara rucuhele ruuuruha inara cajene nihanatiin, raotojoein rachoojoein nerejetocoichelu cochunaelanaala. Inae nii amurijiriin chabana nitajenaa nainelanaala dedeeu niha inaraacha raenine coitucuhichene jaun.

³⁵ Aihane jaun, jiaonriha nitohaneein rariquicheeine esenetaain ichaohichene jianiquichene. Acate inara rai jeelai amuritoheriin cainareein.

³⁶ Nii jaunte, jataain jeelai amuritoheriin necairichanaa abaantaain nena nainequichene jaanu que, itolere que laraajiin neeichene jaanu latequiche. Cana Coaunera jerei ichajeein ichaohichene, tihane coina naitoonjoa raeraneein neeichene coina.

³⁷ Nitohanihane coinatae:
“Inae ena caeneenejelanaalate turoreein nii turuha uheni.
Coatiha inae carajarihaain.

³⁸ Canu cachaneein, canuhacha esenetaain ichaonacaaurute, chabana nitajeenereein. Nena laen canu cachaneein nihane jianeein, jauriaa ichaohalune rijijieein ichoai que nejeratereeunni,”

naalu Cana Coaunerane, ne laenanohineein rai Quiricha inoansi cuhane.

³⁹ Jana cana, coatiha nii rai cachaneein neeuruhane jianeein, jauriaa ichaoruhalune rijijieein ichaonacaauru caseteco coaracuruhane rai nenacaauru nihaacache. Canate esenetaain ichaoruhane jaun, ichoteratenojoneein neeururichaine rai nenacaauru rijijineein nihacache.

11

Canu Coaunera esenetaain niha cachane

¹ Esinae rauhijiriin Cana Coaunera esenetaacanete, chabana canaacha coaraai terichaain cana raine cohajeein ichaohaca.

² Cana foerateracurute raujiaain esenetaauruhane jaun, catcha caohacha rijijieein acaauru coarae Cana Coaunera.

³ Cana Coaunera esenetaacachene jaunte, nereecha que chauratane coaunalune coitucuhacache. Nii jaunte, chabana catchaacha coaraai caje coaunanojoneein nene, caa enene canaacha coarai.

⁴ Cana Coaunera esenetaane jaun techu, nii rai nihana Caain amurijiriin, jataain caohacha nejesina mocohin que Cana Coaunera belaiha Abeline jaun, caohacha icharaneein raain nii rai niicha tei raelu Cana Coaunera. Nii jaunte, inae ohalune saijieein enanetojoein Abeli coaaucaache, Cana Coaunera esenetaeraneein nihane coitucueratiha cana quene jaun.

⁵ Cana Coaunera esenetaane jaun techu, nabana ohane coataa jaberoco neein Enoco raa Cana Coaunerane jaun, inae nii baiha coarihurenelu. Cana Coaunera Quiricha inoaensi cuhanete, jaiti raeniha Cana Coaunerane ajiniha, jeriha Cana Coaunerane rijijieein ichaohalu Enocone que aite.

⁶ Nete esenetaenihane Cana Coauneraacha jerei ichajeein ichaonaa nainene chuni cacha. Cana Coaunera aina nena jerichaanete, niha Cana Coaunerane esenetaain, aina nena jerenacaun, niicha jerei ichajeein ichaonacaauru cainaeraneein niha Cana Coaunerane esenetae esenetaera.

⁷ Cana Coaunera esenetaane jaun techu, inae chabana acaauruhacha coaraai icharichaaaine beein suujuatiha Cana Coaunerane tonoraain, leinjiin bote tabai jaelu Nohe, cuhane rai comasai aina saain rai bereecuru aina nichotihane coina. Nitohaneein esenetaane jaun techu, nii esenetaelanaala chauratane que satiin nenacaauru cachaauru caseteco coaracuruhane jana, esenetaain nenacaauru ichoteratenojieein neeruhane rijijieein ichoteratenojieein nelu Nohe.

⁸ Nii rijijieein techu, Abaraaun netonai Cana Coaunera esenetaane jaun, cotihacane tonoraain rai natane ratiriin, nii cunaja jelai coitucuelanaala cuhin, esenetaeraneein nihane cainaeraneein, rai Cana Coaunera teenu atane que ichaoha cuelu.

⁹ Nitohaneein Cana Coaunera esenetaane jaunte, nii rai Cana Coaunera teenu atane que leecha atane caje unaaneein ichoaelu Abaraaun. Ecu jetaote, nelohheritelanaala raujiaain loanariicha asaae ichoaelu, aihuruhalu nii rai, Cana Coauneraacha tei raeraneein neeninunru Isaca, Jacobo, naaonjoainurine rijijieein.

¹⁰ Cana Coauneracha ichai- chabana nitajenaachara nese que ichaonaa jerihane jaunte, leecha neseu cuhin ichoaelanaala loanariicha asaae ichoaelu Abaraaun.

¹¹ Cana Coaunera esenetaane jaun techu, inae camotojoe nihane jaun canaanai sirina nainenihana Sarane jana, inae Abaraaun netonai biinaa nihane saijieein, rai naitoonjoan icharihani nohanelanaalane esenetaane jaun, lararajiaa Cana Coaunerane aina nelararajiaain canaanai sirilu Abaraaun.

¹² Nitohaneeinte, inae jataain biinaa nihane saijieein, janiinacajelanaala cucuana cuhane nena carene catu aina arasijie jeeoneein, cachaauru foerateraneein nelu Abaraaun.

¹³ Satiin nii cachaaurute ohelu, jaiti nii acaauru rai tihane coina Cana Coaunera aitoonjoa jitaain raelanaala. Nete jataain Cana Coaunera esenetaauruhane jaun, nota que coara rijijieein coitucuuruhane jaun, nechu leecha atane caje unaaneein, caa cana rai chauratane que ichaauruhane coitucurelu.

¹⁴ Nitohaneein ichaauruhane coitucuhacachene cajete, jaiti caa chauratane que, nii acaauru rai Cana Coauneraacha teenu chabana satonoe-lanaala acaauru ichaonajaanu atane raarenihalune coitucuhacache.

¹⁵ Bana nii jeelai nataneecha que coaacuruhane jana nihanete, jelaiha caaururelu.

¹⁶ Nete nii acaauru rai Cana Coaunera teenu atane raauruhane coina, jelaiha caunaa nainecurenelu. Nii atane acaauruhacha raaenute dedeeu nenaane. Nii jaunte, nitohaneein acaauru que leinjiin nese banihateein rucuhacane jaun, acaauru Coauneranein nihane coejene Cana Coaunera.

¹⁷ Nitohaneein Cana Coaunera esenetaane jaun techu, esenetaane cojuha rai calaohi Isaca sohin mocohane coina, rai aitoha Cana Coaunerane jana, Isaca sohin mocoha nejerelu Abaraaun.

¹⁸ Nitohaneeinte: “Ii calaohi Isaca cajete nefoerateeurureein iicha foera-
teeuricha” naa rai Cana Coaunera natiin, acaihaniji rai calaohiniha Isaca ne
saijjein rai sohin mocoha Abaraaun ne jere Cana Coaunera.

¹⁹ Ohane caje, cacha ichatena nainiha Cana Coaunerane esenetaane
jaunte, nii rai calaohi atinaain tihane jere Abaraaun. Nii jaunte, Cana
Coaunera rai tihane baiha, nacoauneein nii rai calaohi raelu. Nitohaneeinte
jataain chaque nelateineein nelu nii Abaraaun.

²⁰ Cana Coaunera esenetaane jaun techu, rai calaohichuru- Jacobo, Esao,
naaonjoainuri coroatajanerichaaain Cana Coaunerane coitucuhin cojiotaclu
Isaca.

²¹ Cana Coaunera esenetaane jaun techu, inae ohane rai netiin, rai
calaohi Jose calaohichuru- le cachaauru cojiotaain coroatajanerichaaain
Cana Coaunerane que aitiin, rai nunera que netemeriaain, Cana Coaunera
corojelu Jacobo.

²² Cana Coaunera esenetaane jaun techu, inae ohane rai netiin, Egipto caje
mituururichaaain rai naraaichuru Israelitacurune que aitiin, rai jaberoco
amaauruha acaauru jiniichaaine coina aitclu Jose.

²³ Cana Coaunera esenetaauruhane jaun techu, canaanaihuru soaajer-
atiha Egipto curuaanaa *reyne* jana, nejanoaa Moisesane jana casilanaala,
nichata ateein asinojoneein aina sirichurelu, jataain caohachajei canaanai
nihane jaun, rai fojiaraauru.

²⁴⁻²⁵ Cana Coaunera esenetaane jaun techu, *Rey* Faraaon cacunu, calaohi
rijijieein nena jerenihane jaun, inae ichauhenaneein rai naraaichuru- Cana
Coaunera cacha neein nenacaauru aina jiniinquin cairichanojoneein nelu
Moisesa. Jaiti caa chauratane que osaonacaauru aina ichaohane bana.

²⁶ Nitohaneeinte, jataain Cana Coaunera esenetaane jaun, rai
cainarichaaain Cana Coaunerane coitucuha nota que coara rijijieeine
jaun, Egiptoo raotojoei ichaonaa que ichaonaa nainihalune que jaolequiin,
jataain nii amuritoheriin nelateineein cacha ichoteratera- Mesihasi rijijieein
cocoainanohineein necairichanaa jerihane jaun, naraaichuru rene cuclu
Moisesa.

²⁷ Cana Coaunera esenetaane jaun techu, sohin jaohane coina arichatiha
curuaanaa *reyne* jana, casilanaala Egipto batane caje amuhin, ecu aina neein
coarajiha Cana Coaunerane jana ainaan rijijieein, Aca jerihane rijijieein
nelu Moisesa.

²⁸ Nitohaneein esenetaane jaun techu, besetaneein neeni- Fasocaa
janonaa nunuhe bitoaain, satiin Israelitacuru nenaja bacuujuuauru
rujuerate ichana que Moisesa. Nabana Israelitaneeuruhane calaohichuru
ajichacuru atinaa Cana Coaunera letono anjerane coataa.

²⁹ Cana Coaunera esenetaauruhane jaun techu, atane jacoro que ainaa
rijijieein, cucuana jera jaaorelu Israelitacuru. Jana Egipto cocoaichacuru
acaauru caaijie cuhalaain satiin naluhin oorelu.

³⁰ Cana Coaunera esenetaauruha Israelitacurune jaun techu, caainsi
janoneein cojoanoonetojoein cuhin, caainsi saneein Jericoo nese tinonocu-
ruhane jana, neranuha tinonoritiin nena nii ajeri caje ichanohineein nena
nii nese tinoritiin ucuuneti rijiane jana, satiin cocoaichacuru sohin jaaorelu.

³¹ Cana Coaunera esenetaane jaun techu, nii Jericoo nenacaauru
cachaauru sohin jaaoruhane ucuaetoha, nii ecu nena ene cojoaelorohe
sohin jaaorenelu. Nitohaneein esenetaane jaun, acaauru letonocuru
coroatajai cunacaauru raa raotojoein rai loreri asaaene jaun.

³² Jaitite lanacure Gedeeon, Baraca, Saansoon, Jefete, Rabiri, Samoeri, chaen *profetacuru*, naaonjoainunri que inara rai irihanune, nena inae jianeun.

³³ Satiin niichuru jetaote, Cana Coaunera esenetaauruhane jaun, lauri lauri nenacaauru atanecuru ruluhin jetao, jeriha Cana Coaunerane rijijieein ichaain jetao, acaauru rai niicha teeni Cana Coaunera aitoonjoan atane raaurelu. Tabaauru leon ucuha cuhane jaonojoinecuruhane nihanatiin quinaa nainenelu leon, leoncuru ujuae fuhane coina, rai anjera letoaa Cana Coaunerane jaun.

³⁴ Jana tabaauru jetaote, Cana Coaunera esenetaauruhane jaun, usi tabai jana jaonojoinecuruhane nihanatiin, tonajelanaala usi caje nichoteeurelu. Chaen tabaauru jetaote, sabere caje nichoteein sonaana que casihuruhane saijieein, nii baiha nelararajiaain sonaana que acaauru que nejerate-nacaauru amuritoorelu.

³⁵ Tabaauru enecuru rai jetao techu, acaauru araaichuru onacaauru ichatecurelu.

Jana tabaaurute cairichanojoneein neeuruhane caje nichotenaa coacuelanaala oorelu, ooruhane nihanatiin Cana Coaunera aina raotojoei ichaonaa que ichaaururichaaaine esenetaauruhane jaun.

³⁶ Jana tabaaurute acaauru nocoeje chanuhin bisinojoneein, *cadena* que ichoanojoneein caresero cuhane tenojoneein, naaonjoaurelu.

³⁷ Jana tabaaurute, ajeri que bodoosiin, sera que cataaun terunojoneein, sabere que sonojoneein, naaonjoaain oorelu. Chaen techu, cajihaneein amuhemujueein cairicheinejeein, carenero, cabra, naaonjoainuri ujui que cajionecoojoein, cairichanojoneein nererojoecaaeriin, naaonjoaain neeurelu.

³⁸ Nii cachaaurute chauratane que, nelatihei rijijieein, cunaja coitucuelanaala cajihaneein, cacha areroo cuhin, ichatane ucuunno cuhin, ajeri jioararo jachu cuhane neein, atane jachu ucuacaain nena cuhaneuru cuhin amuhemujueein nerejetocurelu.

³⁹ Nete nitohaneein esenetaain neeuruhane coreniha cacha caohacha rijijieein coaranaaca Cana Coaunera natiin, chuni rai naitoonjoan niicha teeni tenelu,

⁴⁰ cana coacuhin cana rai jataain caohachaneein niicha tei esenetaeraaneein neinichaachene aina cuaain, acaauru netonai cana aina jiniiquuin esinae rauhijiriin caohacha icharaneein ranojoneein neeuruhane coina.

12

Jesoso coarajeein nena rijijieein, itolere bana queecha coaucuche.

¹ Nitohaneein inae cana que Cana Coaunera esenetaauruhane coaraatein coitucuherateeuruhalu nii cachaaurune jaun, jeriha Cana Coaunerane rijijieein ichaonaa jerichaachene nihanatiin itolere bana osaacha ichana coacuhin nihacachene coina cana acateraneein nena jianein, canaacha esenetai jerenohi ichajeein laraajiin ichaohacachenete caohachae.

² Aihane jaun, nii esenetaacachene jaan tera neein aca cana suujua ru-cuheraneein niha Jesosone jaun, queecha coaaucaachenete ne. Inae nii baiha raotojoein rachoojoein Cana Coaunera rori- *trono* raotono nichajai que nelauriaain nerichaaanne coitucuhane jaunte, rai nocoeje chanuhin coroso que tein atinaauruhane jana, coejenelu.

³ Nitohanihane jaun, itolere bana Jesoso cairichaaeriin neeuruhalu osaaonacaauru cachaaurune que, inara suujua cuhane coaucuche. Aihane

jaun, chatohanei coaraain neeichene nihanatiin, jiaonriha coiinteein esenetaaichene jianequichene.

⁴ Niheichu nii osa que nesarucuhichene coataa necairichanaa coraquichene jaun coreniha oriheeicheein.

⁵ Nete inae inara, rai calaohi suujuatiha casetecaane rijijieein, inara suujuatiha inara casetecaa Cana Coaunerane jaan baitequiche. Rai Quiricha cuhanete:

“Jiaonriha

ii suujuatiha, ii casetecaa

Cana Curuaanaa que jaolecoinaera cacalabi.

Niheichu

baaso ichaaine coreniha

ii casetecaane,

nainiheei

esenetaaine jianeeine.

⁶ Niicha belaaite suujuate

Cana Curuaanaa.

Jerichanejeein techu,

rai calaohi rijijieein

niicha rai casetecaain ne,”

naain ne Cana Coaunera Quiricha cuhane.

⁷ Nitohanihane jaun, inara casetecaane abaantaain neeichenete, rai calaohi belaihane rijijieein inara belaicheein Cana Coaunera. Nihei chuni canaanai- inacaacha suujuateinelanaala nei.

⁸ Jana rai calaohi rijijieein nenacaauru casetecaa suujuatihane rijijieein inara suujuatiha, inara casetecaeniha Cana Coauneranete, rai calaohi esinenelanaala, rai nere tonorae neeichene jaun aicheein.

⁹ Chaen techu, caa chauratane que nenacaauru- cana fojiaraauru- cana casetecaain cana suujuateeuruhane, tonoraain nerejetocoaachelu, tonaain erenaa coacuelanaala. Nitohanihane jaun, cha caaunna nii amuritoheriin dedeeu nena Cana Inaca Cana Coaunera cana suujuatiha, cana casetecaane abaantaain nenerihacache, chabana satonohelanaala nena ichaonaa raa-cachene coina.

¹⁰ Cana fojiaraaurute, jaiti caa chauratane que ichaohacachene jana, nechuruaujaain acaauru jerecuruhane rijijieein nihacachene coina, cana suujuateeuru. Nete Cana Coaunera laen, Nesineneein caohacha icharaneein nihane jaun cana rai caohacha icha cana suujuatiha cana casetecae.

¹¹ Coatiha niqui raotohi caseteco coaracaane, rijieeoritiin cunaain tacaane jaun. Nete nitohaneein cana tein cana relaera tonoraain ichaohacane, rauhijiriin raotojoei ichaonaa que ichaohaca.

Jataainte elunae cana rai Cana Coauneraacha beratei que jaolecohacane

¹²⁻¹³ Aihane jaun, nacoauneein nelararajiaain caohachaain ichaaoche. Nacoauneein caohachaain rauhijiriin inara suujua coaraain ichaohin, jerichanejeein nacanacaana coacuelanaala neeichene coina.

¹⁴ Satiin cachaauru aina raotojoein ichaaoche, cojoerihu jeriha Cana Coaunerane rijijieein ichaohichene coina. Jeriha Cana Coaunerane rijijieein ichaoeniha cachane, nihei chuni Cana Curuaanaa coarana nainerinaain.

¹⁵ Atiin jiniinquiin, jeriha Cana Coaunerane rijijieein, ita corootajaneein neeuche. Nabana chuni nitohaneein nihane jianihane, cacha atinaa ajaena corainei rijijieein leeochoauru ichao aasaecane coataa.

¹⁶ Jiaonrihachu chunocoha inara caje, nejelau ene aina ichaohane. Niheichu rai Cana Coauneraacha tei que jaoleconaa nainihe. Nitohaneein

ichaane jaunte, nechu lenoneecha coreniha, aca nihana saijieein, raineein nena telu rai nocoala rai Esao.

¹⁷ Nii jaunte, nii coitucuhichene rijjijieein, rai caohachanu tiha rai inacane coina bajaane saijieein tenelu rai inaca. Mainajeein chanaain bajaane saijieeinte, tenelu inae nitohanihane jaun.

¹⁸ Nete laen inara, aihuruhalu Isaraelitacurune rijjijieein, chatohanai dadaain coanacai, usineein iihanei, ncohena tabai, cujuana tabai aina ncohena, naaonjoain nena rohan nii nichuuntaeneeiche.

¹⁹ Niheichu toniha jaihane aonaheeiche. Niheichu toniha Cana Coaunerane aonaheeiche.

²⁰ Nii aohanraauru jetaote laen, nii naitoonjoan tonorana nainesihureni hane jaun, abaantasilanaala acaauru rai iriha Cana Coaunerane jianeratecurelu. “Chunocoha, caa nihanune jaan- ichtane ucuunno rohan nichuuntaain, ecu turuhin, jelai shaquiin, naaonjoainte ajeri jaberoco, rejoon, naaonjoain que sohin jaonjoinereein, lenone neein aihane nihanatiin” naain iriha Cana Coaunerane jaun.

²¹ Nitohaneein jataain coasinacaa, nii acaauruhacha coaraine jaun jetaote: “Jataaine rijjijianeun canu nesoone caaunra” nae jetao Moisesa.

²² Nete laen inara nii amuritoheriin, Cana Coaunera nenaja esine Sioon bichatane ucuunno, dedeeu nena Jerosaleeun nichuuntaaiche. Chaen techu oaraanca neein netaojiaain Cana Coaunera coroaecuruha coina, netaojiaain neeuruha anjeraaurune jana coaraqiche.

²³ Chaen techu, ichoaichaniha Cana Coaunera calaohi neein dedeeu cooirichanojoneein nenacaauru rohan turuhin coaraqiche. Nitohaneinte satiin caohachaaain ichaonacaauru cachaauru, aca jerihane rijjijieein tein niicha ranojoihunru rai Joesioneein nena- Cana Coaunera rene turuhiche.

²⁴ Chaen techu nii ena nena Cana Coauneraacha teratei teraneein nena Jesocurisito- rai coichana que cana couluoorane maajeein coaraqiche. Nii rai coichanate jauriaanejeein cana cairichaeranu que nihalu Abeli coichana jana, jataain nii amuritoeriin cana rai nelateineein ne.

²⁵ Nitohanihane jaun, cana rai ereein niha Cana Coaunerane que jaolecohin, batiin neeichene que necohalajiin neeuche. Coaracuche nachuhinti nii jaiti cau chauratane que ne bana, suujuatenajaane coina Cana Coauneraacha cotihacurilu, caje nichotenaa nainecururiha. Aihane jaun, nii amuritoheriin nichotenaa nainerihacacheein dedeeu netiin cana suujuatihane que jaolequiin nihacachene.

²⁶ Nii iriha Cana Coaunerane bana jetaote, nii rai nereecha caun nerurujuaelu canarai chauratane. Nete ena laen: “Nacouneeina chauratane rurujuareeunni le sajeein. Coatiha Chaurataneecha nerurujuarinaain, cana rai dede netonaite nerurujuareein,” nae Cana Coaunera.

²⁷ Niritiin: “Nacoaunein le sajeein” naain aitohanete, satiin niicha coaunanojoneein nerurujuaanaa nainein nenacaauru itajihane jana, nerurujuaana nainelanaala nenaacha nedaane coina aitoha Cana Coaunerane coitucuerate cana que.

²⁸ Nii cana rai Cana Coauneraacha tei- rai Cojoanonaate chabana nitajenaa nainene. Nii coreniha “Narihara Cana Coaunera,” naain jiniiquiin rai cachanein neeuruhane coarateein aca jerihane rijjijieein coroaeraauru aina coaroaecaachenete ne,

²⁹ itolere baaso itajera- usi rijjijieein niha Cana Coaunerane jaun.

13

Naaonjoaain, rai suujua rijjijieein nihacachenete jere Cana Coaunera.

¹ Jiaonriha ita nejeraneein nenea rijijieein, jiniiquiin ita belaa'in neeichene jianein neeichene.

² Niheichu inara rene turunacaauru belaa'in raaichene jianein nenea nainiheeiche. Nitohaneein nenacaaurute, acanihane coitucuelanaala Cana Coaunera letonocuru anjeraaurune maajeein raaurelu rai loreri asaae.

³ Aitiin caresero cuhane nenacaauru netonai coaucuche, acaauru aina jiniiquiin caresero cuhane nenea rijijieein. Chaenchu cairichaaerinoojonein nenacaauru netonai coaucuche, inara netonai acaauru rijijieein cairichanojonein nenea nainequichene jaun.

⁴ Nitohanihane jaun, inara quichauru, enecuru, naaonjoaineeichene nisirihateein neeichene, itaque inara suujua acateein, leecha inara sinijerane lanaala nenea coacuelanaala, inara sinijiera ainaacha ichaa'oché; satiin baaso ichaa'in rai sinijerane lanaala nenea aina ichoai casetecarichaa'in Cana Coaunerane jaun.

⁵ Jiaonrihachu coriquiicha que coacuhin neeichene. Inara rucuhele inaraacha sirii ainaacha raotojoein ichaa'oché: "Chabana nihei inara jianein inara que jaolecohanune" naalu Cana Coaunerane jaun.

⁶ Niritohalu cana rai Cana Coaunerane jaun chaque tonajelanaala nainichaache:

"Cana Coaunerate canu coroatajaneranein ne.

Nii jaun chaque casinaaun.

Chatonai ichana nainihei canu que camute cacha," naain erenaa nainichaache.

⁷ Inara suujuateein Cana Coaunera ere que inara relaa'ureralu coacuhin, acaauru ichao que coacuhin, esenetaain ichaa'oruhane rijijieein ichaa'oché.

⁸ Jesocurisitote jeelainein nereein, chabana satonoelanaala.

⁹ Aihane jaun jiaonriha nejelau cuaain inara relanaajerera nihane, rijitoojoein esenetaain neeichene. Nii amuritoeriinte jataain nelate, jeriha Cana Coaunerane rijijieein cana suujua ilaa'in ichaohacachene. Coatiha chaque nelatihei, nii niicha quiinelanaala nenea iniho quiniha cachane nihanatiin. Coatiha chabana cana rai chaque nelatejeehai nii.

¹⁰ Canate coroso que ohalu Cana Coaunera Calaohi Curisitone coreniha jianacoon osa caje nihacache. Nii *santuario* tein saseredotecuru ichanaa coatiha inae chaque nelateein nedaai.

¹¹ Jana jauriaanejeein nenaalute, saseredotecuru curuanaacha lenonecuru sohin, *santuario* cuhane rai coichana terejetelu osa anihoaeraanu que. Nete laen, nii lenone jaberocooru, acaauru loanari caje naain amaain jelai tein mocorejetocurelu.

¹² Nii rijijieein techu Jesoso netonai, naain nese caje amaain jelai tein atinanohinelu; rai coichana que satiin rai cachaneein neinichaachene culucane coina.

¹³ Aihane jaun, aina jiniiquiin nese caje amanojonein cana netonai nesarichanaa abaantacachenete ne, aihalune rijijieein.

¹⁴ Coatiha caa chauratane que nihei cana rai leeinjiin nese chabana nitajenaacharanejeein nei. Nii jaun, chabana nitajenaacharanejeein nenea ariirijiacachenete ne.

¹⁵ Aihane jaun, itolere bana Cana Coaunera coroaecaachenete ne, rai Calaohi Jesocurisito aina cuaain. Nii Cana Coaunera coroaecaachenete belaiha rai canaacha teenineein nereein. Aihana jaun cana ujuaae caje coroaecaachenete ne.

¹⁶ Jiaonriha caohacha ichana baiteein, leeochoaauru rai inaraacha sirii teein naaonjoain neeichene jianequichene. Nitohaneein ichoaite rautaain coarae Cana Coaunera.

¹⁷ Inara relaaurera ere tonoraain jerecuruhane rijjijeein neeuche. Acaaurute nebetacaelanaala inara beraaihure, Cana Coaunera rai jitaain inara aina nichanaa beeuruhane rai neeuruhane jaun. Aihane jaun, acaauru jerecuruhane rijjijeein, inaraacha ichai ichaain neeuche; acaauruhacha rautaa ichaelanaala. Jana aineeichene, coatiha inara rai chaque nelateriain inaraacha ichai.

¹⁸ Atiin canacaanu coreniha Cana Coaunera bajaauche. Jataain raotojoiha canacaanu suujanena jerichaanu; itolere que caohachaaichana jerichaanune jaun.

¹⁹ Jataain inara aina nacoauneein nena jerichaaunne jaunna, inara aina nihanune coina Cana Coaunera bajaauche coina, inararai aitoon.

Raotojoein jiniiquiin neeuche.

²⁰ Rai coichana aina cuaain chabana satonoelanaala nena ichaonaa terarai cachaneein nihacachene beraichaneein nena- nii o caje Jesoso ichatera Cana Coaunera,

²¹ inara ichao rucuerateeine Jesocurisito que, aca jerihane rijjijeein cha chaain neeichene coina. Chaen Jesocurisito aina cuaain canacaanu que niicha jerei ichamiin. Itolere bana satonoelanaala, Curisitoneein niha Curisitone coitucuurumiin satiin cachaaauru. Bajiaanachuhinti aihurene.

²² Atiin raotojoein caa inara suujua nunaeraanu que inara rai canuhacha laenai raauchera canejeraauru.

²³ Cana nejera Timoteeote, inae caresero caje mitue. Enanocoojoa turuhana, inae inara coaraa uhanune, canu jiniichaain uhareeunni.

²⁴ Satiin inara bichauhenaauru aina, satiin Cana Coaunera cachaneein nenacaauru rai, acaauru coaaucaunne beeuche. Italiau nenacaauru netonoaite inara coaacure.

²⁵ Jataain jeelai amuritoeriin inara coroatajanemiin Cana Coaunerate, satiin raotojoein neeiche.

Saantiaaocha letoi

Jesocurisito esenetaeraauru rai Saantiaao letono quiricha

¹ Canuna Saantiaao neeun Cana Coaunera ere tonoraera neein, calaohi Jesocurisito naajoain ere tonoraeraneeinne neeun. Nii Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito ere esenetaain nenacaauru, caa cana rai chauratane sacutaain riaaneein nenacaauru raina, caa quiricha letohaun.

² Aonacuche satiin Cana Coaunera Calaohi coreniha canejeraauru. Chatohaneein nihanatiin inara tera nihane chaque tonajelanaala raotojoein rachoojoein neeuche.

³⁻⁴ Cana Coaunera esenetaaichene coreniha itolereque coujuno-joinequichene coitucuhin, nellararajiaain itolere necairichanaa abaantaain neeuche. Nitohanihane banate itolere necairichanaa nihanatiin abaantana naineriquicheein aina iiquichene. Nii banate esinaae rauhijiriin Cana Coaunera jerenohi ichana naineriquicheein. Aihute coujurihu Jesocurisito ere tonoraera neein nena tocohaneein neeiche rauhijiriin.

⁵ Inaraacha chanenu coitucuheneeichene, Cana Coaunera caje bajaauchoete inara coroatajanemiin. Acate inara rai coitucuhichene jaanu tereein, Cana Coaunera canaacha latei tera ne chaque tonajelanaala.

⁶ Cana Coaunera bajaauchoete, esinae rauhijiriin esenetaain necoatolanaala bajaauchoete. Necoatiin Cana Coaunera bajaerate, esinae rauhijiriin Jesocurisito ere tonorana nainene, cajianeein suujua letono sacuhane.

⁷ Nitohaneein neeichene, inara coroatajanena nainerihe Cana Coaunera esenetaeneeichene,

⁸ leinjiincha que suujua cuaain nena naine niha nitohaneein nenacaauru cachaaurune jaun.

⁹ Cairichaneein neeichene jana, inara raa Cana Coaunera jaun, raotojoein rachoojoein neeuche.

¹⁰⁻¹¹ Cana Coaunera coitucuhin esenetaera coriquihona neein nihane, coriqui que nanejiaane niha natiin raotojoein rachoojoein neeine, Cana Coauneraacha tenojoin amuritoheriin jataaen nelatena naineniha coriquine coitucuhin. Cana rai Cana Coauneraacha tei ichaonaa laen, chaelai janonaa bana nitajenaa nainihe. Nii coitucuhin raotojoein rachoojoein neeine.

Chabana nitajenaachara ichaonaa terichaain Cana Coaunera

¹² Nerausiaaequiche esinae necairichanaa abaantaain Cana Coaunera coitucuhin, esenetaain, jereein, nere tonoraain neeichenete, chabana nitajenaa charanejeein nena ichaonaa caohacha esine tereein inara rai Cana Coaunera, belaa nere tonoraeraauru rai nitohaneein tihane coina aitiin nihalune jaun.

¹³ Chunei chatohanei baaso ichana coacuhin nihane, coa "Cana Coauneraate jere caa baaso coaucaunne coina," naain iriha. Coatiha joaereein cacha rijiijieein chabaaso coacuhin nihei Cana Coaunera.

¹⁴ Nii cana raajenhane canaacha coacuite, ecocoe cana suujua caje baasoneein. Aihana jaun baasoneein sacuichechene coataa, caohachaain coaracuche.

¹⁵ Baasoacha coacuhin nenaate, nechu jataaen caohacha nainejeein nitajiha cureein. Coatiha Cana Coaunera jerihane jaun, nii baaso neein ichaoheiche. Niheichu nii nitajiha chuneine jerihe Cana Coaunera.

¹⁶ Coaa inara raajenhane nohanihache canejeraauru.

¹⁷ Coatiha Cana Coaunera caje uhi chabaaso. Coatiha chaaelai janonaa bana suujua lonaai Cana Coaunera. Leinjiin acaachate aca neein ne. Itolere neeincha caohacha nejesinaachate uhe Cana Coaunera caje. Acate itolere rai cono neein ne. Aca techu enoto, atene, arasijie, naajoainunri coaunaelu dedeeu. Chabana coreenrai Cana Coaunera.

¹⁸ Nii jaunte nere berate cana rai, aonaain, coitucuhin, esenetaain tonoraacachene coina. Nii jaunte, nere esenetaain tonoraacachene jaun, ichaonaa esine tee cana rai, raotojoein Cana Coaunera nihane coroejeein niicha jerei ichacaachene coina.

¹⁹ Nii coreniha canejeraauru, caohachain rauhijiriin esinaae Cana Coaunera ere aonaain, Cana Coaunera ere tonoraache, chaaenчу ere-nacaotelanaala, chaaenчу joaereein coreniha obaje lanaala, naaonjoaain.

²⁰ Joaereein coreniha obajei cacha, nihei Cana Coauneraacha jerenohi ichaai.

²¹ Aihana jaun itolere baaso nejesina inaraacha sacui jianecuche. Nii Cana Coaunera ere, inara suujua cuhane inaraacha rucujuei Cana Coaunera ere tonoraache, caohachain inara suujua coaraain. Acate osa caje jianacoo inara suujue mitareein.

²² Cana Coaunera ere coitucuhin neeichene jaun, tonoraain Cana Coaunera jerenoiha sacuuche. Aineeichene nelatihei raujiaain aonaquichene. Niite nechujataaen inara raajenhane necoritariquicheein.

²³ Cha teeinti Cana Coaunera ere beebejiha beebejerane aonaa natiin tonoraene.

²⁴ Niite enaaiha Cana Coaunera ere baitereein.

²⁵ Cha teeinti aitoha Cana Coaunera erene baitelanaala rauhijiriin tonoraain ne, niite raotojoein nereein. Cana Coaunera ere tonoraacachenete nainichaache caohachain ichaohacachene. Niicha jerenohicha ichacaachenete caohachae. Nii jaun Cana Coaunera ere tonoraain naitoonjoan ichajeein sacuhacachenete caohachae, cana aina niha caohachain Cana Coaunerane raotojoein ichaohacachene coina.

²⁶ “Aitoha Cana Coaunerane rijijieeina caohachain rauhijiriin neeun,” naa natiin joaenreein baaso neein leocha cacha que irihanete raajenhane necoritae.

²⁷ Cha lateein neeuruha ujuatejeeurune coroatajaneein, cha lateein niha autanaaurune coroatajaneein nihacanete, esinaae rauhijiriin aitoha Cana Coaunerane rijijieein nerichaacheein. Nainihei Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito coitucuruhi rijijieein nihacachene.

2

Nejelauneein leocha cacha coana naineniha cachane

¹ Nitohanihane jaun Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito esenetaera neein neeichene jaun, jiaonriha nejelauneein chunei coaraain neeichene.

² Ita taojiaain Cana Coaunera bajaai chene jaan coloheri- Teenforo asaae ita taojiaai chene jana, enoha leinjiin coriquihona, oro que anichoquiin, cajione caohacha que necoreeteene jana, cajione siri ruhecaain enoha cairichaiineein nenaane,

³ nii oro que anichoquiin cajione caohacha ruhacaera belaaain, rori caohacha choaae lauriaain, nii cairichai cacha rai, “Nihu chujuhecoo. Ainihane niha atanichoaae nelaurihau,” naaichenete,

⁴ baaso ichariquicheein, caohachain cairichai belaaain coaraeneeichene. Nii coriquihona belaaichene rijijieein, cairichaihuru belailanaala, “Nelatihei cairichaihuru belaihaane,” naaichene jaun. Satiin coriquihona,

cairichai, naajoainunri belaihacanete caohachae. Nihei cana belaihu-ruha caohachaaone jerena caaun nihei. Nitohanai ichaquichenete baaso ichariquicheein.

⁵ Caohachaaain aonacuchena inara rai caa que aite te coitucuhiche. Nere esenetaain tonoraa cairichaineen nena cache netejian, nenacaaen belaaain coroatajane Cana Coaunera, jeelai amuritoheriin esenetaain tonoraain nihane coina. Cairichaineen caa cana rai chauratane que nihane niha natiinte, belaaain coroatajane Cana Coaunera, aitothane tocohaneein chaaelai janonaa bana satonoelanaala aina nihane coina.

⁶ Nete inara, cairichaihuru necoejehanuhin neeiche. Coatiha cairichaihuru, inara necoejehanuhi, inara cairichairiin neeuruhi chaaelai janonaa bana. Coriquihonaaurutejian, inara necoejehanuhiriin, inara cairichaaeriin neeure. Cuna jereneeichene niha natiin, inara tararaain inara amaain cocoina nacaihuru rai inara teeure, caseteconeein neeichene coina.

⁷ Chaaen techu inara que baasoneein ereein neeure, Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito sacuhin neeichene coreniha. Caohachaaain inara belaihuruhane coaraelanaalate inaraacha acauru belaaiche, cairichaihuru belaaichene amurijiriin. Coa nitohaneein nihache.

⁸ Quiricha cuhane aitoa Cana Coaunerane tocohaneein, charijieein teeinti nii raotojoein ichaonaa jereein neeiche. Nii rijijieein raotojoein ichaonaa nainecuruha acauru netonaine coina, nii leecha cachaauru coroatajanecuchete, acauru netonai raotojoein ichaonaa nainecurumiin. Nitohaneein neeichenete esinaae rauhijiriin Cana Coaunera aitojoan ichariquicheein.

⁹ Inara araaichuruhacha caohachaaain coaraain belaaain, coroatajanein, nii nejelaauru coroatajanena jereneeichenete osa que nesarureeicheein, Cana Coaunera notaracaae aitoa Cana Coaunerane tonoraelanaala, nitohaneein rauhijiriin ichaeneeichene.

¹⁰ Cana Coaunera aitoonjoan tonoracaahe neniha natiin, jitariin caohacha nainejeein Cana Coaunera aitoonjoan tonoraenihacachenete, cana nii ujuaihoneein nerichaaheein.

¹¹ Nabana nitohaneein neeichene coataa: “Jiaonriha chu chaaen nejelau ene, inara sinijerane lanaala nena aina naosateein neeichene. Chaaen techu jiaonriha sinijera nelanaala nena quicha aina naosateein niha enene,” nae Cana Coaunera. Chaen techu, “Jiaonriha sonajaain jaohine,” nae Cana Coaunera. Aihane jaun rai sinijeranelanaala nena aina ichoanihanen nihanatiin sonajaain jaohanete, Cana Coaunera rai rauhi tonoraenihane jaun aicheein.

¹² Aihana jaun coa nejelauneein chunei coaraain nihache. Cairichaineen nihacachene sajjainejeein, cana belaaain cana raa Cana Coaunerana jaun jerichanejeein belaaain cache coaraain nihacachenete caohachae.

¹³ Inae ecu tihane banate caseteco coaraa cuurureein nechu ansainein nenacaauru, necairichanacaauru que “cairichaaajoaa” naelanaala nenacaauru. Necairichanacaauru coroatajanena jeriheichurute, “cairichaaajoaa” naelanaala casetecaeratiha cureein Cana Coaunera. Jana, necairichanacaauru que, “cairichaaajoaa” naain coroatajaneraaurute, caseteco caje nichotiha cuurureein. Niite belaaain raa cureein Cana Coaunera.

Cana Coaunera coitucuhin esnetaane coaratih cachane

¹⁴ Cana Coaunera coreniha canejeraauru, chaque nelatihei raujjiaain Cana Coaunera coitucuhin esenetaeranichaaun naain iriha cachane. Coatiha nii coreniha osa caje jianacoon nerianaain jeriha Cana Coaunerane rijijieein

cha latein niha namute cachane belaaïn coaraain coroatajanein netiin naitonone nihane jaun.

¹⁵ Lenone, cajione, naajoain que, anejiin niha, Jesocurisito coreniha cana nejera, cana bai naajoain ine jana,

¹⁶ “Cairichaaajoaa nohane, bajiaa nachuhinti chunijihu lenone, cajione, naajoain eruuju ne,” naaca cha telanaalane, nihei cairichai coroatajanihaaca. Niicha laatei tein coroatajanichaa nete caohachae.

¹⁷ “Cana Coaunera coitucuhanu,” naaichene jaun esinaae Cana Coaunera coitucueraneein neeichene, leeochoaauru notaaquiche nete caohachae. Jana leeochoaauru notajaelanaala, raujiaain esenetaaichene chaque nelatein nedariheeichein.

¹⁸ Inasina caohacha ichaain cacha notajaenihane, “Esinaete chuhisi Cana Coaunera coitucuhin esenetaera ne,” naain coitucuurure cachaauru. Jana esinaae rauhijiriin Cana Coaunera coitucuhin esenetaera nihanete, quiricha cuhane aitoha Cana Coaunerane rijijiein ichaa cachane laaen esenetana nainichaache.

¹⁹ “Cana Coaunera coitucuhanu canu,” naa chuneine, caohacharia niqui Cana Coaunera esenetaane niqui, nete nechua aansai ataibinaaecuru coitucuhichuru niha natiin, niha Cana Coaunerane esenetaain que casihure nere tonoraarenihane coreniha, acaauru casetecarihani Cana Coaunerane coitucuuruhane jaun.

²⁰ Niicha jerei ichaelanaala, raujiaain esenetaa cachane rarihaain Cana Coaunera. Tana nii coitucuhin neeiche ne.

²¹⁻²³ Coaraauna chuhinti nii coitucuhichene tocohaneein, nihei leinjiinejeein canaanai sirilanaala biinaa niha Abaraaunne jana jetaote, “Inae nerichaaïn ichai leinjiin canaanaicha,” naa Cana Coaunerane jana, esenetaa Abaraaunne jaun, laenaeratelu quiricha inoaei cuhane Cana Coaunera. Nitohaneein Cana Coaunera esenetaa Abaraaunne jaunte, caohachaaïn rae Cana Coaunera. Nii baihate Abaraaun coujuhin coarae Cana Coaunera, nechua jataaen coujuha, “Carai nii acaihanejeïn leinjiin nena ichalabi Isaca uhaain, sohin mocoo carai,” naa Abaraaun rai Cana Coaunerane jana, nere tonoraain calaohi sohin jaohane coina, inae anojoan mucuha Abaraaunne jana: “Ichalabi sohin jaohine coataa, caa carenero soora. Coa canaanai sohin jaohara. Esinaete chuhisi quesenetaain quere tonorana jereeina jaunte, caohacha ichaaicha,” nae Abaraaun rai Cana Coaunera. Nitohaniha Abaraaunne jaunte Cana Coaunera belaichaneein Abaraaun curuaateure satiin cana inoaesihuru.

²⁴ Jerichanejeein techu coitucuhin, nere tonoraain, caohacha ichaain nenaacauru rae Cana Coaunera. Coatiha raujiaain esenetaaneecha coreniha nihei.

²⁵ Charijieein teinti ai leinjiin ene- Raba neein curuajaain nena, jaurihanejeein jaelorohe neein nihane jianein, esinae Cana Coaunera coitucuhin esenetaane jaun, coroatajaniha Cana Coaunerane que tonajelanaala, nihei chaque casilanaala Jericoo turuuruha coroatajai Israeli cocoaichacurune jana, coitucuriin arinajaauruha sohin jaonajaauruhane coina Raba araichurune jana, acaauru coasilanaala nii coroatajai Israeli cocoaichacuru asi loreri asaae tein Raba, sohin jaonajaauruha Jerico cocoaichacuru Cana Coaunera coitucuuruhine coataa ichoteratenajae.

Nitohaneein caohacha icharate belaaïn rae Cana Coaunera.

²⁶ Esinaae rauhijiriin Cana Coaunera esenetaerate, nere tonoraain naitoonjoan ichaain ne. Jana “Cana Coaunera coitucuhanu,” naain iriha natiin Cana Coaunera jerenohi ichaelanaala nenaate Cana Coaunera

coitucue. Nitohaneen niha cachane coatiha ichaonaa chabana sanaacharanejeein nenea ranaa nainerinaain.

3

Caaintaeniha baaso que iriha cachene

¹ Cana Coaunera ere benaa que cacha relaera neein nenea jeriquichene caohachaaain aonacuche. Nelatihei joaereen cacha, caohachaaain suujua coarae lanaala Cana Coaunera ere benaa que arajiin enonaa jerihane. Niite nere aohanraauru ichoaae jaucotojoeriin caseteco coaraa cureein, nii cacha rai beebejihane rijijieein Cana Coaunera ere tonoraenihane.

² Inaajoan saneen chaainti Cana Coaunera rai baaso que nesarucuaache satiin. Chaen techu inaajoan saneen chaainti baaso que irihacache, jerenihacache neniha natiin. Nihei caaintiaai baaso que irihacachene. Chateeinti tonaain baaso que erene. Niite itolere neein caohachaaain ichaonaa naine.

³ Aonacuche. Tasinojoan cabario natiinte nujuae cuhane coata laajoiri teein, que raujiaeraujiajeein jerichaane jaan jelon rauhijiriin amaaca.

⁴ Jerichanejeein techu timoon laajoiri que, jerihanajaan jelon raujiaeraujiajeein rauhijiriin bote seejoan niha natiin amae timoon inaera.

⁵⁻⁶ Charijieein teeinti ocoana mocohaca fosocoro busi laajoiri quene, nii fosocoro busi laajoiri caje necoaaunaain tabaain neleereen, jitariin ocoana mocohe nii usi. Nii rijijieein techu chatohaneen, cacha cunaitaain cacha itajenaa nainere baasoneein cana ujuae caje mitunaa cana ere, chatonaain, cacha inauhene cunaain cacha janoriteein nihaca ne. Moconajaerate nii que cana saruhin ne, nitohaneen usi tabai que cacha sarueranihanee jaun.

⁷ Caaintatohane sainejeeinte, itolere nunaana nenacaauru, itolere tajaacuru, itolere atanichoaae teerei cana lenone, itolere ataibinae, janolari, acano, itolere acauhana nenacaauru, taji, itolere cautenu rijihuru irilaare irilaeraauru.

⁸ Nete chunei, rai nere baaso jianeen nenea nainene. Charijieein teeinti cacha calaa acanone nii acano catu caje cuhin, nii cacha coichana lomoha nii acano catu corane, ohe nii acanoacha calai. Nii rijicha cana suujua baaso caje coauneen, cana ujuae caje mitunaa cana ere, leeochoaauru cana laurijiracuru, naajoainunri jitariin aasaecane jaun.

⁹ Nii jeelai cana suujua baaso, cana ujuae caje mitunaa Cana Inaca Cana Coaunera coroaecaachene jaan quete rijijieein niicha coaunanojoneen nihane baiteen, “Cha quete nelatere caa cacha,” naain irihacache obajeein cacha aina nererojoecaacachene, “Coaraain nainaine caa aansai,” naain irihacache, coaraain cuu necairichaane coina, chatohaneen necairichaa cachane coaracaachene.

¹⁰ Nii jeelai cana ujuae caje mitunaa quete, Cana Coaunera coroaecaachene jaan que techu cachaauru cotaihacache. Caohachaaai nitohaneen nihacachene, canejaauru.

¹¹ Charijieein teeinti le curuhacha caje mitunaa nainene acau ichonai, acau elonai, naajoain. Nii rijijieein techu cana suujua cuhane nefaa baasone, erenaa caohacha que erenaa nainenihacache.

¹² Charijieei teeinti leeochoa enuha inaaque inaana nainene *iquera*, nihechu acau cotebei nihana natiin ichonaneen nerotona nainihei. Nirijieein techu caohacha que erenaa nainene cacha, baasoneen niha rai suujuane.

Cana Coaunera coitucuhane coaratihacachane

¹³ Esinaae rauhijiriin Cana Coaunera jerenohi coitucuhin neechene, inara suujua coaraain, leeochoa cachaauru rai caohacha ichaain, itolereneen

caohachaaain raotojoeiin neeuchete, esinaae rauhijiriin Cana Coaunera jerenohi ichana coitucuhichene coaracurumiin cachaauru.

¹⁴ Jana inara leeochoaauru que necoelaain, inara suujua cuhane obajeein, inaraacha jerei ichaguichene, “Cana Coaunera coitucuera nihanu,” naain coa raotiin nena coaacache. Niite laen nohanenaa ne, Cana Coaunera esenetaenihana jaun.

¹⁵ Nitohaneein neeichenete Cana Coaunera coitucuuruhi cachaauru riijiriqicheein. Acaaurute nitohaneein coaacure, nitohaneein acaauru suujua tiha Moconajaerane jaun. Nihei leeochoaauru cachaauru aina, ita belaiha cachane jerihei Moconajaera. Moconajaerate ita belai lanaala, itaque nejeratiha cachane jere.

¹⁶ Nenainetiin rai caohachanuhacha que coacuhin nenacaauru cachaurute, ita que nererojoeaain, ita que necoelaain naajoaauruhane jaun, nainecurene ita belaaain leeochoaauru cachaauru aina caohachaaain nena nainecurene.

¹⁷ Nii Cana Coaunera coitucuhin nenacaaurute, nejelauneein caohachaaain ichaaore. Cana Coaunera ere tonoraauruhana jaunte, caohachaaain ichaaore, rai caohachanuhacha que coaacuruhane jianein, leeochoaauru belaaain, ita belaaain, ita que nererojoeaelanaala, inae nohanelanaala, leeochoaauru coroatajanein, cha latiha leeochoaurune teein, suujua coaraain, naajoaain neeuruhana jaun.

¹⁸ Nitohaneein neeichenete, Cana Coaunera jerenohi ichaaechajeein, nauruta naurutaain cuujeein, jelai choaae jauhecotojoeriin caohachaaain ichaohichene, ita aina, leeochoaauru, naajoainunri ainane coaraanete, raotojoeiin nereein inara aina Cana Coaunera. Acate inara suujua cuhane raoti ichaonaa esine tereein, rachoojoeiin neeichene coina. Nitohaneein raoti ichaonaa esine que ichaohichene, coaracuruha leeochoaauru nete, acaauru netonai nii inara rai raotojoeiin ichaohichene jaan ichaonaa esine teera Cana Coaunera, ere tonorana jerecureein.

4

Caa chauratane que nena baasohacha jereein sacuha cachane

¹ Nitohaneein Cana Coaunera jerenohicha, ichana coacuhincha ichae lanaala, inaraacha jereeicha coaaquichene jaunte, ita que nejerateein, ita que nererojoeaain neeiche, leeochoaauru aina ita belaaain neeichene jeriha Cana Coaunerane niha natiin.

² Cha teeinti chaelai sirihane jana, inara rai nenihane que necohelaain, nii niicha sirii rucuhale coreniha que nererojoeaain cotaain, coaraain inae nii niicha sirii basijiauhichene jana tonaa nii nerorane, inae coreniha sonaa coacuhin que nererojoeaain, tabaque sohin jaohin, naajoaainche, cha lateein neeichene Cana Coaunera caje bajaalanaala.

³ Tabaque bajaachene niha natiin inara rai terihaain Cana Coaunera, niicha jerei ichana coacue lanaala leinjiin inara raihuancha que bajaachene.

⁴ Cana Coaunera coitucuuruhi cachaauru. Tana caa chauratane que nenaacha jereein sacuera cacha, Cana Coaunera que nejeratenaa neein nihane coitucuhichene. Aihane jaun chunocoha caa chauratane que nenacaauru jereein Cana Coaunera aitoonjoan que jaolequiin nenaate Cana Coaunera que nejeratiha aicheein.

⁵ Nii que ninaquichene jaanu quete quiricha inoasi cuhane, laenaera que laenaerateein aitoha Cana Coaunerane rijijieein, esinaae rauhijiriin aitohane rijijieein inetono janonaa bana inara suujua letonohacha ichana jerequiche.

⁶ Nete jataain cana belaihane jaun, itolere janonaa bana cana coroatajane Cana Coaunera, rai Quiricha Inoaensi cuhane aithane tocohaneeinte que ninichaaajenaa tocohaneein rai baaso icharaauru que nejerate Cana Coaunera. Jana esinae rauhijiriin esenetaain nere tonoraeraaurute belaiin coroatajane Cana Coaunera.

⁷ Nitohanihana jaun nelararajiaauche, Cana Coaunera ere tonorana que. Aitiin nii Moconajaera sitaauchete inara caje amuhine.

⁸ Aihana jaun, Cana Coaunera rai caohacha rene nichuuntaain Cana Coaunera jerenohicha ichajeein ichaaoche. Aihute inara rohan neeine Cana Coaunera. Enate ichaonaa baaso que ichaohiche. Nii jaun Cana Coaunera bajaauche. Aihute inara suujua rucujueein, baasoneein neeichene caje jianacoo inara mitaain, inara coroatajanemiin Cana Coaunera. Aihute nii baaso ichaquichene jianein itolere bana Cana Coaunera jerenohicha ichaquiche. Aihana jaun cajihanein inara suujua coaraqichene jianecuche. Coaa cajihanein inara suujua coaracache.

⁹⁻¹⁰ Cana Coaunera jerenohi ichaquichene jianein neeichene coejein, inara jaberoco coinaderaain, baaso ichaain neeichene coitucuhin, rauhijiriin suujuelanaala been Cana Coaunera bajaauche. Bajaachenete inara coroatajanereein jeelai choaa jauhecotojoeriin Cana Coaunera.

Cunaain nejera coacuhin niha cachane

¹¹⁻¹² Canejeraauru jiaonriha cunaain ita coacuhin, ita janoriteein neeichene. Chunei Cana Coaunera coreniha rai nejera inauhene nejeratein nenaate Cana Coaunera rai baaso ichareein. Inasiina Cana Coaunera colaihaje tacaain nejelaauru ichao coaraain, “Acate naajoaain ichoae,” naain coulurujuera rijitiin ereriquiche. Leinjiin Cana Coaunerate laen, chatohanein baaso ichaain, caohacha ichaain, naaonjoaain ichaonacaauru coaraain, nii que, “Acaauru acaaurute, naajoaain jataaen baaso ichaechajeein ichaaoere,” Jana, “Acaauru acaaurute laen caohachaaain suujua coaraain caohachaaain ichaaoere,” naain cacha ichao coitucuhin que erenaa naine. Aitoha quiricha cuhane Cana Coaunerane tonorae lanaala, leeochoaauru ichao coaraain coulurujuera rijitiin ereeichenete, chatohanein inara itajeein, chatohanein inara tenaa nainereein Cana Coaunera. Aca techu chaen naine, jianacoo baasoneein neeichene caje inara mitaane.

“Naaioanrichaain eresi,” naain coitucueniha cachane

¹³ Tabaaaurute, “Naaioaain neseuna cureeunni, cuu amihanenaa que necoreteein coriqui taojiaa,” naaure. Caohachaaai nitohanein coaquichene.

¹⁴ Niheichu, “Naaioanrichaain eresi,” naain coitucuheiche. Inoaelu netojeein inoo tejian ichaoriquicheine coitucuhiche. Tana janoneecha mituhin nii baiha nitajihha suruaa neeojoaine rijiicha inara ichaone coitucuhichene.

¹⁵ Raujiaaincha caohachaaain coaucuche. “Cana Coaunera jerihanena ichaajoihanune caa ichaain, leeochoa ichaain, naaioanreeunni,” naauche.

¹⁶ Nii inatiinte chelai nihane coasitaain ereeiche. Caohachaaai niritiin irihacane.

¹⁷ Cana Coaunera jerenohi coitucuhacache natiin, nii canaacha coitucuhi caohachaaain ichaenihacache nete osa tabai que nesarurihacachein.

5

Caseteco coaracuururichaaain cairichaihuru cairichaaurera coriquihonaaurune

¹ Aonacuche satiin coriquihona neein nenacaauru, nii que caohachaain casiin neeichene coina. Tabai inaderanaa caaunte chanaa curiquicheein, ecu tihane bana necairichaa curiquicheeina jaun. Satiin nii inara coriqui aina caohacha nainejeein nitajeeichene coina, tururichaaain Cana Coaunera jaun.

² Inara coriquihona neeichenete arajiin coriqui jaohiche, leinjiin inaraacha latei corenihacha. Nihei chaque nelaterinaain nii inaraacha sirii rucuhele. Nii inaraacha rucujuei rucuhele nacodohaqui, nii inara coriqui, inara cajione, inara lenone nacodohaqui, nechu inacojoein nelaterinain, coroneein setuhin naajoanrichaaine jaun, chaen quirichaaain cojoanone jaun.

³ Coriqui niha natiinte, caohatiin rucuhequichene niha natiin nitajiha cureein.

Inae saa cana janonaane banate satiin baaso icharaauru itajeratereein usi tabai que Cana Coaunera. Nii banate, nii nacododojoanei acaauruhacha rucujuei rucuhele, chabana lateein neeuruha cairichainein nenacaaurune, acaauru coroatajanein, naajoaunrenihane coaraane jaun, nii coreniha coriquihonanein nenacaauru casetecareein Cana Coaunera.

⁴ Nitohanein cairichaihuru cairichaauruha acaauru amihaneeo corete lanaalanete rautaene jataain Cana Coaunera. Cana Coaunerate jana, nii cairichaihuru cachaauru cairichaaeriin neeuruha coriquihona neein nenacaaurune coaraje. Nihei chaen aohana jerecuruhi rai namihaneon coreniha aitucuruha cachaaurune. Cana Coaunerate laen aitocuruha cairichaihurune aonaje.

⁵ Satonote raotojoein caa chauratane que ichaohiche, itolere inaraacha latei que nerujueleetein, nete inae nii coreniha inara que, nii core coaratiha cureein Cana Coaunera inae cuutihane bana.

⁶ Joareein lera colane cairichai cha coitucuruhi cachaauru sohin jaoihin naajoaache, inara rijijieein neeurinaauruhane jaan que airijiin. Nii corenihate inara casetecaain, jataain inoaelu netojoein inara cairichareein Cana Coaunera.

Cana Coaunera bajajeein raotojoein cohacuruhine Cana Coaunera coitucuurera

⁷ Nitohanein cuu tihane bana nii core coaraterichaaain Cana Coaunerane jaun coa nererojoecaache. Nii inara cairichaaurera aina abaantaain, turuha Cana Coaunerane reeintiaain cohacuche. Charijijieein teeinti, nocoana-jaauruhane, temule jaauruhane, omarohin nihane cohajeeure, inacaain, tainacaa que turuhane taihuruhane coina.

⁸ Nii rijijieein turuha Cana Coaunerane reeintiaain cohacuche. Jiaonriha Cana Coaunera ere tonorana jianiquichene. Atiin cohacuche, inae carajarinaain turuha caa cana rai chauratane que Cana Curuaanaa Jesocurisitone. Nii coreniha atiin inara suujua lararajiaain, Cana Coaunera ere tonoraain sacuuche.

⁹ Canejeraauru jiaonriha ita que inara suujua rohecaain ita que nererateein neeichene. Nitohanein neeichenete inara casetecaeratereein nii rucueraaunu que nenea, nii turuha uhenenu Cana Coaunera.

¹⁰ Chatohanein necairichaaichene niha natiin, charijieein teeinti aichejetecurelu *profetacuru*, nii rijijieein neeuche. Inoaelu aitiin acaauru letohaa Cana Coaunerana jaan que, cachaauru rai ereerejeein beebejeeure, jataain necairichaaauruhane niha natiin. Nii necairichanaa abaantaain, nihei Cana Coaunera ere beebejeeuruhane janelanaala, nii aihuruhalune rijijieein nihacachenete caohachae.

¹¹ Acaaurute jataain caohatiin neeurelu Cana Coaunera aina. Coaraauna chuhinti, nii inara netonai coitucuhichene tocohaneein jetao, tabai inaderanaa que situhin nihalu Joobe ne. Nii baiha caohacha icharichaaain rai Cana Coaunerane esenetaana jaunte, nitohaneein jeelai amuritoheriin coroatajaniha Cana Coaunerana jaun, enacoauneein calaojoiin, cacunuquiin, baca siriin, caohatiin raoti ichaonaa que ichaohin nelu Joobe. Aiha Joobene riijijeein necairichanaa abaantaain, inara coroatajanerihani Cana Coaunerane coitucuhin esenetaain neeuche.

¹² Caohachaaain aonacuchena inara rai aite. Baasoneein ichaonaa corihaachena jaunte joaenreein, “Cana Coaunerate coaraje. Acate esinae aitocoaaunne coitucue,” naain esinae rijitiin nohaneiche. Coa niritiin nohanihache inara casetecaa Cana Coaunerane coataa. “Icharichaaunni,” naain chaelai que ereeichene ichacuche. Jana, “Coatiha icharihaaunni,” naaichene coa ichacache. Jiaonrihachu chaen, “Cana Coaunerate coaraje,” naain nohanenaa coaauquichene, nabana inara casetecaa Cana Coaunerane coataa.

¹³ Chatohaneein necairichajeein niha chuneine, Cana Coaunera bajaaine. Jana chunei inae raotojoein nihane, rachoojoein Cana Coaunera coroaeejin nenatemiin.

¹⁴ Chatohaneein cunaitiha chuneine, Cana Coaunera coitucuurera ichauhenaauru cotihacuchete, erene que rujuaain rai Cana Coaunera bajaauruhinete, nii cunaitenaa rautaaaine Cana Coaunera.

¹⁵ Esinae rauhijiriin, nii cunaitenaa rautarichaaain Cana Coaunerane esenetaain bajaauruha nete, nerautareein nii cunaitenaa. Aihute, chaen chatohaneein osa que nesaruhin nihane niha natiin, atiin que suujua acatena nainemiin Cana Coaunera.

¹⁶ Nitohanihane jaun, chatohaneein baaso ichaaain osa que nesaruhin neeichene suujue lanaala ita rai been, ita rai Cana Coaunera bajaauche jiniiquiin. Nii banate, chatohaneein baaso ichaaain osa que nesaruhin naajoaain neeichene niha natiin, atiin inara que suujua acatena nainereein Cana Coaunera. Caohachaaain nere tonoraera caohachanejein cacha bajaa nete tonorae Cana Coaunera.

¹⁷ Coaraauna chuhinti Cana Coaunera ere bera inoaesI Irihasi. Cana rijijeein cacha neein niha natiin jetaote, uheniha elone coina Cana Coaunera bajaane jana, nichata jaanaca cataaun tiaaajoaain uhene elo aansijieeinijin.

¹⁸ Nii baiha coaiteen Cana Coaunera bajaa Irihasine jana jetaote, elo letoae Cana Coaunera, atane setejaane enacoauneein omarona nainiha temulene coina.

¹⁹⁻²⁰ Aonacuche, saatono neeina inara rai aitoreeunni. Chunei baaso ichaaechaejeein ichaoha Cana Coaunera baiteein inete, ohane bana cuhanete nereein necairichana jaun, cuu nitajihane coina. Nihei nitohaneein chunei casetecana jeriheii Cana Coaunera niqui. Esinae Cana Coaunera esenetaera neein nena tocohaneein, nii Cana Coaunera esenetaauruhi rai ereein relaacachenete jere Cana Coaunera, Cana Curuaanaa Jesocurisito naajoaain, acaauru netonai Cana Coaunera esenetaain nere tonoraauruhane nii baaso neein neeuruhane caje roconajaain ranajaa Cana Coaunerane coina. Chaen techu tabaauru Cana Coaunera coitucuurera, inae nere baiteein baaso ichacure. Nabana caseteco coaraa nii Cana Coaunera baiterane coataa, caohachaaain aina ereein coroatajanecuchete nacoauneein Cana Coaunera ere esenetaain tonoramiin. Nitohaneein osa que nesaruha namute cachane jana, Cana Coaunera rai caohacha que namute cacha suujua raujiaain nenaate, osa que namuritothane niha natiin que suujua acatereein Cana Coaunera.

Fedoroacha letoi leinjiin

Inara coaaucaun.

¹⁻² Canuna Jesocurisito letono afosoto Fedoro neeun. Inae jauriaalu caje coauneein coausihalu cana Inaca Cana Coaunerane rijijieein nii niicha ranojoinequichene, Poonto, Galasia, Capadosia, Asia, Bitinia, naonjoainuri batane que cuhin inara atane udaa riaaneein neinequichene raine caa quiricha laenaain letoaaun. Nitohaneein rai cachaneein naitoonjoan tonoraain neeichene cointate, jelai teein rai Suujue que inara suujue teein, Calaohi Jesocurisito coichana aina cuaain inara coulucohin inara raain nelu. Aihane jaun, jeelai amuritoheriin inara coroatajanemiin Cana Coaunera jiniiquiin raotojoein neeichene coina.

Itolere bana canaacha cohajei ichaonaa

³ Cairichaaajoaain cana coaraain, cana coreniha ohane baiha caje ichanaa Jesocurisitone aina cuaain, nacoaauneein ena nejanoaain nena rijijieein nena jaun, cana Curuaanaa Jesocurisito Inaca Cana Coaunera coroaecaachenete ne. Nii Cana Coaunerate itolere bana canaacha cohajei ichaonaanaja tereein cana rai.

⁴ Chaen techu aca inara que banihateein dedeeu Cana Coauneraacha rucujuei- nii ichaonaa caohacha inaraacha cohajei tereein. Nii inara rai niicha teeni nii chatohaneein nitajenaa nainerinaain.

⁵ Nitohaneein esinae rauhijiriin inara ichoteraterichaain Cana Coaunerane esenetaain neeichene jaunte, niicha ichana nainei ichaain inara be- raicheein, jianacoon neein nii inara ichoteraterichaaine jaan que turuhichene, inara que banihateein niicha rucujuei coitucueratiha inae ecu tihane bana inara quene coina.

⁶ Nitohaneein neriquicheeine jaunte, raotojoein rachoojoein neeiche ena, itolere que coujunojoneein cairichanojoneein neeichene nihanatiin.

⁷ Charijieein teeinti usihanau oro teein mocoore caje mituha baasone coina, nii rijijieeinte inara netonai coujunojoneein neriquicheein. Inae nitohaneein coujunojoneein coanojoneequichene jana, itolere necairichanaa abaantaain, inara sarunaa jeriha moconajaerane tonoraelanaala, itolere que laraajiin neeichenete, nii jataain coreti- nitaje rai nena oro amurijiriin nelateineein neriquicheein. Nitohaneein coujunojoneein neeichene abaantaain laraajiin neeichenete, coroaenojoneein neriquicheein inae turuha cana Curuaanaa Jesocurisitone bana.

⁸ Coatiha niqui charijibana Jesocurisito coaraain niheeiche inara. Nete coara rijitojoein jataain belaaain coroaajein rachoojoein neeiche. Chaen techu, "Naaonjoaan," naain inara ere nejesinaacha que benaa nainiheeiche, jataain necaohachanaa nihane jaun.

⁹ Nitohaneein inae ichoteratenojoneein niha inara suujuene jaunte, raotojoein rachoojoein neeiche. Nitohaneein neeichene cointate Jesocurisito esenetaain neeiche.

¹⁰ Nitohanihane cointate inoaenlu caje coauneein jianacoon cana ichoteraanu que cuaain caohachaaain coitucuuruhane coina que nerelaain, cairichaaajoaain cana coaraain ichoteratenojoi nichaachene jaanu terichaain cana rai Cana Coaunerane beeberejetecurelu *profetacuru*.

11 Nitohaneeinte inae jauriaalu caje coauneein *profetacuru* que coitucueratelu Jesocurisito Suujue, ateinaauruhane baiha nacoauneein ichanaain rai caohacha icharaanu que tiha Cana Coaunerane coitucueratelu. Nii jaunte niqui: “Charijicha nii aicheein. Chatohanai banacha aicheein,” naain niqui coitucunaa jerecure, acaauru que coitucueratiha Cana Coaunera Suujuene jaun.

12 Nete acaauru rainein nenerihani nii Cana Coauneraacha beratenojoi-inara rai caohachanein neeninu coitucueratelu acaauru que Cana Coaunera. Nii jaunte nii ichoteratenojinein neeichene jaan, inae inara que coitucuerateeure nii Ena Nena Cana Coaunera Ere beracuru dede caje letononein nena Cana Coaunera Suujue aina cuaain. Niite niqui jataain caohatiin coaraain coitucunaa jerecurelu Cana Coaunera letono anjeraauru netonai.

Esinae rauhijiriin aca jerihane rijijieein ichaonaa cointate cana cotijiaain ne Cana Coaunera.

13 Nitohanihane jaun jatoraaain niicha que coacuhin coujurihu inara suujua coaraain, nacoauneein turuha uha Jesocurisitone jana inara rai Cana Coauneraacha tenaa jereiicha que jaaequiin neeuche.

14 Coujuriu Cana Coaunera calaohineein nena tocohaneein naitoonjoan tonoraain neeuche. Jiaonriha jauriaalu Cana Coaunera coitucuelanaala inara suujua letono rijijieein ichaohichelune rijijieein ichaohichene.

15 Nitohaneein ichoaelanaala, Cana Coauneraacha que banijiaaieein saantoneein ichaaoche, nii inara cotihara acaihanejei Cana Coauneraacha Saantoneein nihane jaun.

16 Nitohanihane jaunte rai Quiricha inoaensi cuhane: “Acaihanejei inara Coauneranein Saantoneein nihanune jaun, canu que banijiaaieein saantoneein leinjiin canuhacha cachanein ichaaoche,” nae Cana Coaunera.

17 “Cana Inaca Cana Coaunera,” naaiche Cana Coaunera quene jaun, aca chuni ichotelanaala canaacha ichai caje cana ichao coaraain rucuhanein nihane coitucuhin esenetaain ichaohichene coarateein ichaaoche, jaiti cau chauratane que ichaonaa que neein.

18 Inara foerateracuru ichao rijijieein nii chaque nelatelanaala nitaje rai nena ichaonaa que ichaohichene janate, inara ichoteratelu Cana Coaunera. Nii jaunte inara nii nitajerai nena oro, coriqui, naaonjoain que coretenohininiha nii inara ichaone raotojoein coitucuhiche.

19 Nitohaneeinte caohatiin chaeloon baasonerilanaala nena carenero narejeen sohin acaauru osa coreniha coichana terejetocuruhalu cana inoaensihurune rijijieein, nii chaeloon osaaojoejelanaala nena Jesocurisito sohin, coichana jataain necaohachaaain nena que coretenojinein ne nii inara ichao.

20 Inae nitohaneein cana coreniha orichaaie cointate jaiti necoanaeniha cana rai chauratanene ajiniha caje coaunein nesilu Cana Curuaanaa Jesocurisito. Nii jaunte inae ecu tihane jaun jeriha Cana Coaunerane jaun, nii bana inara caohachanu que ecocohin nelu.

21 Jesocurisito aina cuaainte, nii oo caje ichateein rai caohacha icharaanu teraneein nena Cana Coaunera coitucuhin esenetaain neeiche. Nitohaneein inara coroatajaneranein niha Cana Coaunerane jaunte, leinjiin acaacha cohajeein que jaaequiin neeiche.

22 Inae nitohaneein Cana Coaunera beratenojoi esenetaain tonoraain neeichene jaunte, inae couluunojinein ne inara suujue, jataain inara suujua aina cutaaain jiniiquiin Jesocurisito ranojinein nenacaauru canejeraauru aina ita belaaain neeichene coina. Nitohaneein le cacha nequichene atiin

ita acatiha tacaain, inara suujua aina cutaain ita belaa in neeuche, nii baaso coacuelanaala.

²³ Enate nacoaauneein nejanooain nenea rijijieein neeiche. Coatiha cacha onaa inaeraneein nenea jaberoco caje nii nejanooaheeiche. Cana Coaunera Ere chabana nitajenaa charanejeein satonoelanaala nenea aina cuaainte nii nacoaauneein nejanooaiche.

²⁴ Nitohanihane coinata: “Satiin cachate nejanooain fojoein ichauheneenein inae biinaanihane ohe.

²⁵ Nete laen Cana Coaunera ere nii charijibana satonoelanaala nereein,” naain laenanohineein ne Cana Coaunera Quiricha cuhane. Nii inara rai beratenojoneein nenea Erenaa esenetaaichene jaunte, inae ichoteratenojoneein neeiche.

2

¹ Inae nitohaneein ichoteratenojoneein neeichene coina, inara rai beratenojoin Erenaa esenetaaichene jaun, jauriaalu baasoneein ichaohin inara amute cacha cairichaa nohaneein, necoelajauharitiin, inara amute cacha cotaairiichene nihanatiin belaicha rijitojoein rai ereein neeichene coarateein neeichene jianein neeuche.

² Aiha ena nejanooanaa canaanai ujuari, itaariicha que coacuhine rijijieein, Cana Coauneraacha jerei que coacuhin, aca jerihane rijijieein ichaohin, inara suujua ilaachete ichoteratenojoneein neeiche.

³ Nitohaneente neriquicheein, esinae rauhijiriin caohacha teranein niha Cana Coaunerane coitucuhin esenetaain neeichene.

Ajeri neloheriteeuruhane jaan rijiicha Curisitone que cuaain acaauru relaa Fedorone.

⁴ Nii Cana Coaunera rai ajeri ichaohin nenea Jesocurisiko, nii chaque nelatihei rijijieein jaolecohin neeuruhalu Isaraelitaacurune jaancha que coacuhin raaicha nelatein neeuche. Nitohaneein nelatihei rijijieein coaracuruhane sainejeente, ajeri ichaohin jataain itolere que nelatineein janijiin Cana Coauneraacha tenojoneein nenea ne.

⁵ Nirijieein techu esinae rauhijiriin aca jerihane rijijieein ichaohichene-ajeri ichaohin nenea caje Cana Coaunera lorerineein ichanohin Teenforo rijijieein rai saseredote esine neein Cana Coauneraacha jerei ichajeein saantoneein neriquicheein. Nete inoaelu aichejetocuruha saseredotecurune rijijieein, carenerocuru sohin coichana teranein nenereeeicheein. Inarate Jesocurisiko aina cuaain Cana Coauneraacha jereineein, rai cachaauru suujuateranein neriquicheein.

⁶ Nitohanerichaaaine quete:
“Sioon neseene, ajeri jataain nelateinnein nenea quiicha janijii teeun. Aihana jaun esinae rauhijiriin caohachaniha nii ajeri quiicha teeine coitucuhin esenetaain nenea que chabana jaolecorinaauni,”
naain laenanohineein ne Cana Coaunera Quiricha cuhane.

⁷ Cana, esenetaera nichaachene rai nii Cana Coauneraacha tei ajerite jataain nelatineein ne. Nete Cana Coaunera Quiricha cuhane laen nii esenetaelanaala nenacaauru que:

“Jaolecooruhane loreri icharaaurune jaan ajerite, loreri nunuheneein temuranein nerotoha cureein.

⁸ Acate leinjiin ajeri jaberoconeein lacurocuruhane jaanein nereein,”

naain laenanohi nihane rijijieeinte, inae lacurocure, nitohaneeuruhane coina inae ichanohineein neeuruhane jaun.

⁹ Nete inara le lauriineechene, Cana Curuaanaa rai saseredoteneein niicha janijieein, Cana Coauneraacha jereineein rai cachaneein neeiche. Nitohaneeinte inara raain nelu Cana Coaunera, jataain rai caohachaneein nena niicha beratei beeiche leeochoaauru raine coina. Acate nocohenaanau nena rijijieein neeichene jana, inara cotijiaain nelu, rai caohachaneein nena Cojoanonaa que neeichene coina.

¹⁰ Jauriaalu niqui cairichaojoaain inara coaraain niheilu Cana Coaunera, rai cachaneein neneeichene jaun. Nete inae enene rai cachaneein neeichene jaun, inae cairichaojoaain inara coarae Cana Coaunera.

Cana Coauneraacha icharatei ichajeein ichaaoche

¹¹ Canejeraauru, atiin inara suujua coaraain, inae nejelau cachanequichene ichao que ichaaoche, nabana nitajihha inara suujuene coataa.

¹² Cana Coaunera coitucuelanaala nenacaauru aina neeichene nihanatiin, coujurihu Cana Coaunera coitucueraneein neeichene coarateein neeuche. Nitohaneein ichaohichenete, baaso ichara niha inara beeuruhane nihanatiin caohacha ichaquichene coaraain Cana Coaunera coroaecurureein, inae le cachaniquichene caje inaraacha ichanohi rucuhecane cojoanonaa que turuhane bana.

¹³ Inae Cana Coaunera cachaneein neeichene jaun, satiin inara amute cachaauru- cocoainanacainein nenacaauru ere tonoraain neeuche. Chaen leeochoaauru cocoainanacaihuru amuritoheriin cocoainanacainein nena enferadoro ere tonoraain neeuche.

¹⁴ Nii rijijieein chu nii rai letonocuru- baaso icharaauru casetecaain caohacha ichaeraauru coroaeraneein nenacaauru ere tonoraain neeuche.

¹⁵ Nitohaneein neeichenete jere Cana Coaunera, nabana tonaain ereeru-ruha inara que caohacha ichaera cacha nocoeje chanuheriin ichaonacaauru aina cha coitucuhichuru cachaaurune coataa.

¹⁶ Inaraacha jerei ichana nainequiche niqui. Nete laen nii inaraacha ichai aina cuaain naineneeiche leeochoaauru rai baaso ichaquichene. Aihana jaun coujuriu Cana Coaunera cachaneein caohacha ichaain neeuche.

¹⁷ Satiin que inara suujua acateein jiniiquiin ita belaa- jeriha Cana Coaunerane rijijieein neein- enferadoro que inara suujua acateein neeuche.

Cana relaeranu que necairichaa in nihalu Curisitone

¹⁸ Nitohanihane jaun rai fatoroon ere tonoraain aca jerihane rijijieein neeine letononeein nena. Jiaonriha caohachaa in belaa in aca jerihane rijijieein siriha fatoroone jauhancha nere tonoraain nihane. Nechu aansainein cotaitiin niha fatoroone nihanatiin nere tonoraain neeine.

¹⁹ Jeriha Cana Coaunerane rijijieein ichaohacachene coreniha, lera colane rai cacha nihacachene corenihacha cana casetecaain cana cairichaane nihanatiin, jianelanaala abaantaacachenete jataain caohate.

²⁰ Jana esinae rauhijiriin baaso ichaquichene coreniha inara casetecaain neeuruhane abaantaain neeichene, coatihha caohacha ichaa airiheicheein. Nete laen caohacha ichaquichene coreniha, inara casetecaain inara cairichaeranihane, soroelanaala abaantaachene Cana Coaunera notara- cae caohacha ichaa airiquicheein.

²¹ Nitohaneein neeichene coinete, inara cotijiaain nelu Cana Coaunera. Inara coreniha necairichanaa abaantaain nihalu Curisito inara que coarateeine rijijieein, inara netonai necairichanaa abaantaain neeuche.

²² Coatihha niqui aansijieeiniji osa que nesaruhin nihei chuni coritaain niheilu Curisito.

²³ Niheichu nocoejechanuuruhane nihanatiin coatiha acauru nocoejechanuhin nerejetohilu. Niheichu cairichauurhane nihanatiin tonaain ereein nerejetohilu. Cana Coanera esinae rauhijiriin baaso icharaauru coitucuhin nii rucuhecane coinaachate aitoraaetelu.

²⁴ Nii Curisitote jaberoco aina cuaain cana osa amaain coroso que ohin aina jiniiquiin cana osa atinaelu, aina cuaain ichaonaa esine que ichaohin osa colane nena coina. Nitohaneeinte cana osaacha que nesarujueein nihacachene caje cana mitaeranu que coroso que ohelu Curisito.

²⁵ Jaurihaalute niqui aiha beraicha colane nena carenerone rijijieein nitajenaa neein nerejetocooachelu. Nete laen inae ena carenerocuru beraicha beraichane, nitajenaa nainecurenihane rijijieein inara beraain niha Curisitone jaun, nitajenaa naineneichene jaan ichaonaa que ichaohiche.

3

Naaonjoaai ichaaoruhine sinijeraaonacaauru.

¹ Aihana jaun inara lanaauru ere tonoraain neeuche enecuru. Aihute inara ichao cajeecha coaraain, acauru rai erenaa latelanaala, nii Cana Coanera beratenojoin erenaa coitucuhin esenetaain neeuruhine esenetana jerelanaala nenacaauru inara lanaauru,

² esinae rauhijiriin caohachaaain neein, nii baaso ichaelanaala inara suujua acateein ichaohichene coaracuruhane.

³ Esinae rauhijiriin caohachaaain nena jeriquichene, nii nitajenaa inaurera rucuhelu oro caje ichanohichuru, cajione caohachaaauru, naaonjoainuri que coacuelanaala,

⁴ inara suujua aina cutaain esinae rauhijiriin Jesocurisito suujue que coacuhin neeuchete raotojoein neeiche. Caohachaaain Cana Coanera notaracaae nihacanete jataain nelate.

⁵ Nii rijijieein techu nerejetocure cana inoaensihuru benecuru- jeriha Cana Coaunerane rijijieein ichaonacaauru. Nitohaneein jeriha Cana Coaunerane esenetaauruhane jaunte, jeriha acauru lanaaurune rijijieein acauru ere tonoraain neeurelu nii acauru benecuru.

⁶ Nitohanihane jaun techu: "Canu curuaanaa," narejete lana Abaraaun rai Sara, nere tonoraain aca jerihane rijijieein nihane jaun. Nii aihalu Sarane rijijieein casilanaala coejelanaala neeichenete, rauhijiriin coujuriu nii Abaraaun aina Sara nefoerateneein nena rijijieein neriquicheein.

⁷ Jana inara acauru lananequichene, jeriha inara sinijeraaurune rijijieein jiniiquiin ita suujua rijijieein neeuche. Coa ene neeuruhane amiha- neeon amurijiriin, inara sinijeraauruhacha ichanenu tein nihache. Inara rijijieein acauru caohachane quete, nitohaneein acauru rai ichaonaa tein nelu Cana Coanera. Aineeichenete Cana Coanera bajaain neeichene, inara ere tonoraenereein Cana Coanera.

Satiin Cana Coanera ranojoneein nenacaauruhacha ichanenu

⁸ Aihana jaun ita suujua rijijieein neein ita janojera rijijieein ita belaaain, leeochoauru coroatajaneein, nii leeochoauru amurijiriin nena coacuelanaala neeuche.

⁹ Jiaonriha tonaain baasoneein inara que ereein neenihane, nii tonaain que baasoneein ereeichene. Niheichu inara nocoeje chanuheraniane, coa inara netonai nocoeje chanuhache. Nitohanenaa coacuelanaala acauru rai caohacha ichacuche. Nitohaneein inara rai caohacha ichaane coina inara raain nihalu Cana Coaunerane rijijieein.

¹⁰ Nii coinate:
"Chunocoha nichao colalajiin

raoti ichaonaa que ichaonaa jerihane,
namute cacha que baasoneein erelanaala,
nii casajenelanaala,

¹¹ baasoneein ichaonacaauru aina nelanaala,
caohachaacha ichaain
raotojoein ichaohane jaanuhacha ariin
acaacha sacuhine.

¹² Cana Coaunerate
caohachaaain suujua coaraain ichaonacaauru beraichaneein nihane jaun,
bajaauruhane aonaain ne.

Nete laen baaso ichajeein ichaonacaauru que
jaoleconaa rijijieein ne,”
naa Cana Coaunera Quiricha inoaensi cuhane.

¹³ Nitohaneein itolere bana caohacha nejesinaacha que coacuhin neeichene, nerihe inara rai baaso ichara.

¹⁴ Nete laen caohacha ichaquichene coreniha necairichanaa coaraquichene nihanatiin rachoojoein nerausiajeein neriquicheein. Jiaonriha nii chuni que casiin nesooneein neeichene.

¹⁵ Nesoonenaa coacuelanaala raujiaaincha inara suujua cuhane Cana Curuaanaa Jesocurisito coacuhin bajaebajaecuche. Chaen letona jatoroain neeuche chunocoha inara caje, “Chatohanihana nii jaeicoichene jaan,” naain bajaa inara cajene, raotojoein belaaain beeuchete coitucuhin neeine.

¹⁶ Nete acaauru amurijiriin nena coacuelanaala, acaauru que inara suujua acateein acaauru rai beeichene caohachae. Nitohaneein coujuriu Jesocurisito esenetaeranein caohacha nejesina ichaain neeuchete nocoejocurumiin inara que baasoneein erenacaauru.

¹⁷ Baaso ichacaachene coreniha necairichanaa coaracaachene amuri-toeriinteja nenaanein caohachae caohacha ichacaachene coreniha necairichanaa coaracaachene, nitohaneei jeriha Cana Coaunerane jaun.

¹⁸ Nii rijieein techu Jesocurisito netonai lesajeeincha cana osa coreniha cairichanojoneein ohin nelu. Coatiha niqui nii chatohanai baaso ichaain osa que nesaruhin niheilulu aca, nete erenaa tonoraelanaala baasoneein ichaonacaauru coreniha necairichaaain nelu, rai Inaca Cana Coaunera rene cana amaane coina. Joenreein cacha rijijieeinte niqui ohin nelu rai jaberoco. Nete aca Cana Coaunera suujuenihane jaun oo caje ichanaain enanetojoein ichaohin ne.

¹⁹⁻²⁰ Nitohaneeinte suujue nejesinanein cuhin, acau tabai itajenojoneein moconajaera casetecanohinein nitajenacaauru suujue relaelu. Acaaurute bote nainaa Nohene reentiaain esenetaauruhane cohaca Cana Coaunerane sainejeein, esenetaaurenihane jaun nitajeeurelu. Acaauru tabaauru esenetaauruhachate, itolerenein fosanejeein acau tabai caje nichoteeurelu.

²¹⁻²² Nii acaute cana osa jianeein ichaohacachene coina baotisanoinichane jaa cojunacanein nenaanelu. Nii aina cuaainte, inae ichoteratenojoneein nihacache cana netonai. Coatiha raujiaain culuonoiniha cana jaberoco coina baotisanoini nihaacache. Acate raujiaain cana jaberoco coulocihin, oo caje ichanaai dedeeu cuhin Cana Coaunera raotono nichajai que neein, itolere anjeraauru amurijiriin, cocoinanacaihuru amurijiriin nihane coina nena Jesocurisito aina cuaain, aina nena coina cana suujue coulooca Cana Coaunerane jaan neein ne.

4

Cana Coaunera tenojoi inaraacha ichana nainei que leeochoauru coroatajanecuche.

¹ Aihane jaun cana coreniha jaberoco cairichaaïn nihalu Curisitone rijijiein, inara netonai necairichanaa coaraquichene coina jatoraaïn neeuche.

² Suujua letono rijijiein ichaohane jianein Cana Coaunera jerenohicha ichaane coreniha necairichanaa coaraain neite osa caje nichotereein.

³ Jauriaalute inara netonai aihuruha nii Cana Coaunera coitucuelanaala nenacaaurune rijijiein nerejetocoichelu. Nitohaneichene jaunte, jataain baasonein ichaohin, inara suujua coaraelanaala necha ansainein nerejetocoichelu, jianelanaala cocohin, tonijiaain ichaain ajenacaauru aina niha natiin neein, nii ichanohichuru ecaantooruniha natiin corojeein, naaonjoaain nerejetocoichelu.

⁴ Nete laen inae enene, chabana jianelanaala baaso ichaain nenacaauru aina ichaorejetocoichene jianequichene jaun, inae inara coaracureniha acaauru aina nejaun inara cojoelatiin inae baasonein inara que ereeure.

⁵ Nete inae ecu tihane bana onacaauru, ichaohin nenacaauru, naaonjoainuriicha ichai coitucuhin nii rucuheraanu que nena cojoanonaa que tihane bana, raajenhane niicha ichai biha cuurureein.

⁶ Nii onacaauru raite Cana Coaunera ere berejetecurelu, ohin neeuruhane nihanatiin aitoaha Cana Coaunerane rijijiein suujue nejesinanein ichaohin neeuruhane coina. Jerichanejeein techu niqui, aitocuruha cachaurune rijijiein caohacharelu jaiti jaberoconein neeuruhane bana rucuhenhinihalu niine.

⁷ Inae satonoha itolerene que tururichaje. Aihane jaun inara que Cana Coaunera icharatenohin ichajeein Cana Coaunera bajaee bajajeein ichaaoche.

⁸ Itolerenein inara suujua aina cutaain jiniiquiin ita belaaïn ichaaoche. Jataain ita belaaïn ichaoha cachanete arajii rai nosa que suujua acatereein Cana Coaunera.

⁹ Inara rene turuhin niha chunine tonaain leeochoauru que erenaa coacuelanaala inara loreri asaae raauche.

¹⁰ Coujuriu lauri lauri inara que Cana Coauneraacha icharatenohi icharanein nena tocohanein, ichana nanequichene rijijiein inara rai Cana Coauneraacha tenojoi aina cuaain leeochoauru coroatajanecuche.

¹¹ Chunocoha tonaain erenaa jerihane jaa que irihane, jeriha Cana Coaunerane rijijiein ereein neeine. Chunocoha coroatajanera latihane, ii rai Cana Coauneraacha tei que laraajiin coroatajaneu. Itolere iicha ichai ichaaine, itolere bana caohachaaïn ichaaute ii coroatajaniha Cana Coaunera aina Jesocurisitone coaraain coroaecuruhine cachauru. Acate rai necaohacha que necaohachaaïn itolere ichana naineranein nechariji bana satonoelanaala. Nitohanemiin.

Coujuriu Jesocurisito ranojonein nena tocohanein necairichanaa abaantaache.

¹² Canejeraauru, jiaonriha mainajeein coujunojonein neriquicheeine que jatoraelanaala neeichene.

¹³ Raujiaaincha aihalu Curisitone rijijiein necairichanaa coaraain neeichene nihanatiin rachoojoein neeuche- inae turuha necaohachane bana rachoojoein neriquicheeine jaun.

¹⁴ Curisito cachanein neeichene coreniha inara batohin nei nihanete, nerausiaaequiche jataain caohachaaïn nena Cana Coaunera Suujue inara aina nihane jaun.

¹⁵ Nitohanihane jaun necoejemiin, sonajaain jaohin, asijiaotoneein, leeochoaauru rai cotainacai ichaain, naaonjoain ichaane coreniha cairichanojoineein nenea.

¹⁶ Jana Jesocurisito cachanein neeichene coreniha inara casetecaain neinihane, jiaonriha nocoejequichene. Raujiaaincha coreniha Cana Coaunera bajaain corojeein neeuche.

¹⁷ Inae cana rai cachanichaachene ichanohi rucuheca Cana Coauneraane cojoanonaa que turuha. Nitohanein rai cachanichaachene que nunuhetein, nitohanein icharichaaanne jaun, chatohaneeururichaain Cana Coaunera ere tonoraelanaala nenacaauru.

¹⁸ Coaracuche nachuhinti rai cacha nichaachene saijieein, necairichanaa coaraain nichoterichaacheeine. Nii jaun chatohaneeururichaain chaainti, nechu aansaineein osaaonacaauru.

¹⁹ Nitohanihane jaun, Cana Coauneraacha jerei ichaquichene coreniha necairichanaa coaraain neeichene nihanatiin, itolere bana caohacha ichajeein ichaohin, naitoonjoa rijijieein cha ichaeranein nenea Cana Coaunera bijiu inara suujue teeuche.

5

Jesocurisito ranojoineein nenacaauru suujuatera

¹ Enane laen nii inara aina ita taojieraauru bichauhenaauru suujuatena jereun. Canuhetonaine acaauru rijijieein ichauhenanein cana coreniha necairichaalu Jesocurisitone beranein neeun. Nii rijijieeinechu canuhetonai acaauru aina jiniiquuin Cana Coaunera Cojoanonaa que nereeunni, inae ecu tihane bana.

² Nii inara que Cana Coauneraacha beraichatenojoi, rai cachanein nenacaauru beraihuhe. Nii coinete inara que beraichatenajae Cana Coaunera. Caohachaaain inara suujua coaraain jeriha Cana Coauneraane rijijieein acaauru beraihuhe. Jiaonriha inara letoera latein core coinaacha ichaquichene. Raujiaain jeriha Cana Coauneraane rijijieein corajeein ichacuche.

³ Acaauru curuaanaanein nenea coacuelanaala, raujiaain caohacha nejesina ichaain neeichene coarateeuche acaauru quete, acaauru netonai inara caje nerelaaurumii.

⁴ Nitohanein neeichenete, inae turuha cana beraicha esineneei nenaane bana, inara que rai necaohacha que necaohachaaain nenea-comai lauriaarein inara couturi que. Nii comai chariji bana setuhin naasaerinaain.

⁵ Jana inara enamanaacuru, jerecuruha inara bichauhenaaurune rijijieein neeuche. Satiin ita suujua rijitoejin ita amurijiriin nenea coacuelanaala nii:

“Cana Coaunera,

itolere amurijiriin nenea jereraauru

lacuroaeranein,

cairichanojoineein nenacaauru cairichaaajoaain coaraain

coroatajaneranein ne,”

naain niha erenaane que ninae.

⁶ Aihane jaun Cana Coaunera bijihu neein, nii chaque nelatihei rijijieein neeuche. Acate inae ecu tihane bana jataain nelateinein neeichene coinaichareein.

⁷ Coa itolereecha que coacuhin nererojoecaeriin nihache, itolereecha que inara berairichaaain Cana Coauneraane jaun.

⁸ Aihana jaun caohachaaain jataain itolere que nainaaain neeuche. Char-ijieein teeinti jatoraaain quihane rai netiin nesari ariirijie janolari, nii rijijieinte jatoraaain inara ariirijie moconajaera inara itajihane coina.

⁹ Charijieeinijin chatohanai que inara sarunaa jereranihane, jiaonriha rijitoeieichene. Raujiaaincha nii inaraacha esenetai aina cuaain laraajiin, satiin chauratane sacuritaain nenacaauru cana nejeraauru netonai, nii jelai necairichanaa abaantaain neeuruhane coitucuhin abaantaain neeuche.

¹⁰ Nete inae carajaaajoaain necairichanaa abaantaain neeichene baiha, inara coroatajaniha Cana Coaunerane aina rauhijiriin baaso ichana coacuelanaala laraajiin acaacha esenetaain neriquicheein. Nii jeelai Cana Coaunerate, jataain cana belaitohane jaun, rai calaohi Jesocurisito aina cuaain cana cotijiaain cana raain nelu, rai Cojoanonaa que aina nenea coina.

¹¹ Nitohaneein itolere ichana naineraneein neeine chaabana satonoe-lanaala. Nitohanemiin.

Satono tihane rai nocoiha Fedorone.

¹² Casuujua rijijieein nenea cana nejera Siribano quene caa quiricha lae-naerateeun inara rai-chaque tonaelanaala inara suujuatiha. Chaen jataain esinae rauhijiriin inara belaiha Cana Coaunerane jaun, coujunacaniha rausiaenojoneein neeichene jaanu tihane coitucuhichene coina. Aihane jaun jataain inara belaiha Cana Coaunerane jaun, aca jerihane rijijieein ichaaoche itolere bana.

¹³ Janijiin inara raain nihalune rijijieein, Babiloniau janijiin Cana Coaunera ranojoneein nenacaaurute inara coacue. Cacalabi rijijieein nenea- Maroco netonaite inara coacuhe.

¹⁴ Ita rene turuhin neeichene, raotojoeein jiniiquiin ita belaaain ita raain neeuche. Satiin Jesocurisito cachaneein neiniquichene raotojoeein neeuche.

Fedoroacha letoi coroataja

Acaauru coaucane biha Fedoro

¹ Canuna Jesocurisito letononeein- rai afosotolo Simoon Fedoroneeun. Cana Coaunera, chaen nii cana ichoteraneein nena Jesocurisito, naaonjoainuri chabana nohanelanaala cana rai caohacha jataain nelatei teraneein neeuruhane esenetaeranequiche canacaanu rijijieeine raine caa quiricha laenaan.

² Nii Cana Coaunera aina Cana Curuaanaa Jesocurisito coitucuhichene jaan aina cuaain, itolere inaraacha latei que inara rausiaemiin Cana Coaunera, jeelai amuritoheriin raotojoein neeichene coina.

Jesocurisito ranojoi ichao

³ Cana Coaunerate itolere niicha ichana nainei ichaain, cana ichao rai canaacha latei teein, leinjiin cana suujua coaraain nihacachene jaanu tein ne. Nitohaneente nii niicha ichana nainei ichaain, cana cotiharanein nena coitucuerate cana que Cana Coaunera.

⁴ Satiin nii cana rai niicha tei aina cuaainte, cana rai tihane coina naitoonjoa jataain itolere amurijiriin itolere que nelateein nena te Cana Coaunera. Nii aina cuaain niicha tei ichaonaa que ichaohin, nii itolere bana baaso coacuhin nitajerai niha cachane jaan jianein ichaohichene coina.

⁵ Aihana jaun, jereniha inara suujuane nihanatiin, atiin jeelai amuritoheriin jeriha Cana Coaunerane rijijieein esenetaain cha coitucuhenein neeichene coaratein,

⁶ inaraacha coitucui aina cuaain caohatiin coacuhin, baasonein coaauquiche inara suujua cuhanene tonoraelanaala, nererojoecaelanaala nein,

⁷ inara belaiha Cana Coaunerane rijijieein jiniiquiin ita belaaichaa.

⁸ Nitohanai ichaain ichaohichene, coatiha inacojoein nelatelanaala nerinaain inara ichao. Niheichu inacojoein Cana Curuaanaa Jesocurisito coitucuriheeichein.

⁹ Nete laen, nitohanai ichaelanaala nena, leinjiin maosa rijijieein cha coaraelanaala nihane jaun, jauriaalu rai nosa caje couluonohinihane baitein nihane jaun aichein.

¹⁰ Canejeraauru, nitohanihane jaun, inae inara janijiin inara raain nihalu Cana Coaunerane jaun, esenetaaichene ilaauche inara suujua cuhane. Nitohanein neeichene coatiha chabana esenetaaichene jianeriheeichein.

¹¹ Chaen techu nitohanein neeichene, cana Curuaanaa Jesocurisito Cojoanona chabana satonoelanaala nena bacuuju neboracaane jana ranojoein neriquichein.

¹² Nii jaunne, inae caohachaain inara relaauruhane jaan coitucuhin jeriha Cana Coaunerane rijijieein ichaohichene nihanatiin, itolere bana inara rai coaareeunni nabana baitequichene coataa.

¹³ Jaiti ichaaojihanune jaunte ne carai rauhi inara suujuatein nihanune coina.

¹⁴ Cana Curuaanaa Jesocurisitote, inae enanocoojoa orichaaunine coitucuerate canu que.

¹⁵ Nena atiin nainichaaunne jaun tiaajeein inara coroatajanereunni, inae ohanune baiha satiin canuhacha ichai coacuhin neeichene coina.

Itolere amurijiriin niicha ichana nainei ichaa Jesocurisitone

¹⁶ Nii niicha ichana nainei ichaain, turuhalu Cana Curuaanaa Jesocurisitone que inara relaacaanune jaan, coatiha raujiaain nereretanaa neein nena nihei. Niheichu coatiha canacaanu suujua caje rocohin cojoeluinaain nohaniha aitohacaanu. Canacaanu nota que itolere ichaa Cana Curuaanaa Jesocurisitone jana coaracaanune jaan quena aitocooaanu.

¹⁷ Coarajihacaanune jana techu, rai necaohacha teein jataain erenaa raotono que ereein rai Calaohi nihane cocoainaa: “Caate jataain canuhacha belaaainein, janijiin canuhacha tei cacalabine,” naain rai nii Calaohi cooainaelu Cana Coaunera.

¹⁸ Nitohaneeine que banijiaain nena ichatane ucuunno neein, Cana Curuaanaa aina jiniiquiin neein, dedeeu neein rai iriha Cana Coaunerane jana aonacaanlu.

¹⁹ Niite, esinae rauhijiriin berejetocuruha *profetacurune* coitucuhin esenetaain neeichene jaanu neein nena ne. Aihana jaun, caa canacaanuhacha beebejeite, leinjiin nocohenaanau jeraaen conohajeein conoha conone rijijieein inara conoera neein, janonaa rai mituhin conoha soaene rijijieein, inara suujua cuhane conaeranein nereein, turuha rai cojoanonaane que tiaain.

²⁰ Aihana jaun, esinae rauhijiriin berejetocuruha *profetacurune* esenetaichenete ne. Nii jaun, satiin Cana Coaunera Quiricha cuhane laenanohinein nena, coatiha suujua caje rocohin aitocuruha *profetacurune* jaan nihei.

²¹ Aihana jaun, satiin *profetacuru* coatiha rai suujua caje rocohin aitoroatocuruhi, Cana Coaunera Suujue acaauru que coitucueratihane jaunte, acaauru que coitucueratihane rijijieein berejetocurelu.

2

Nechu joaenreen nohanein cacha relaauruhane.

¹ Isaraelitaauru jana nihalu nohanein cacha relaaurera *profetacurune* rijijieeinte, inara jana netonai neeurureein cacha coritaain cacha relaaureraauru. Acaaurute jerichanejeein inara relaa nocoetiin, inara que asinojoneein nechu nohanein inara relaaurureein suujua baaso caje rocohin. Nitohaneinte inara ichoteranein niha Jesocurisitone saijieein, acaacha esenetaaichene caohateranein neeurureein. Nitohaneuruhane jaunte itajenojohi necurureein.

² Arajiichurute nechu nichao aasaaeraanu que acaauru ichao baaso rijijieein ichaaurureein. Nii coaraainte chabana satonohelanaala nena ichaonaanaja coero cuhane cana amaeranein niha Jesocurisitone saijieein que baasonein ereeurureein cachaauru.

³ Nitohaneuruhane jaunte, coriquiicha que coaacuruhane jaun inara cairichaurureein, inara coritaain inara relaauruhane coreniha. Nete inae inoanlu caje coaunein casetecanohinein neeuruhane coina, inae ichanohinein nihane jaun caseteco coaracuruhane rai neeure. Nerihaain nii caje acaauru ichotera.

⁴ Cana Coaunera, osa que nesaruhin neeuruha rai letonocuru aanjeraaurune jana, acaauru que suujua acatelanaala, usi tabai aina nocohena tabai jana *cadena* que ichohanohinein jaonajaalu, satiin coulurujuenojoi niha cachaaurune cojoanonaa que turuhane reentiaain cuu neeuruhane coina.

⁵ Nii rijijieein techu satiin coitucuelanaala nenacaauru cachaauru que suujua acatenelu Cana Coaunera, inoanlu acau tabai que chauratane jooratihane bana. Acaihaniji Nohechate esinae rauhijiriin aca jerihane rijijieein

ichaohin nihane coaratihane jaun ichoteratein, chaen aina caainsinein nenacaauru cachaauru ichoteratelu.

⁶ Jerichanejeein techu, Sodoma, Gomora, naajoaihunri neseuru co-coaichacuru mocoeratelu ajanenein nitajeeuruhane que tiaaajoaain Cana Coaunera. Nitohaneeinte ichaelu Cana Coaunera, nii baiha neenihuru baaso ichajeein ichaonacaauru cachaauru notaaca niqui, nii caje nainain baaso ichaelanaala ichaaoruhane coina.

⁷ Nete laen Loto ichoteratelu, aca caohachaaain ichaohin, nii baaso ichacuruha necha aansaineein ichaonacaauru cachaaurune rautaaain coaraenihane jaun.

⁸ Nitohaneein jetaote, cojoanoonetojoein baaso ichaain neeuruhane coaraain, baasoneinchuru ita rai ereeuruhane aonaane jaun, que suujua rohecaeriin niha Lotone jana ichoteratelu Cana Coaunera.

⁹ Nitohaneeinte esenetaain rai cachaneein nenacaauru ichoterate cairichanojooinein neeuruhane caje Cana Coaunera. Nii rijijieein techu, caseteconein neenihuru casetecae, rai cojoanona que turuhanereein tiaain caseteco neeuruhane coina.

¹⁰ Nitohaneeinte letoaa suujuane rijijieein baasohacha ichajeein, Cana Curuaanaa Jesocurisito batojoeriin nenacaauru casetecareein Cana Coaunera. Chaen techu erena tonoraelanaala enaacha joenreein cha chaain, chaque casilanaala acauru amurijiriin nenacaauru necoeje chanuhin naajoaunre.

¹¹ Nete laen anjeraauru acauru amuritoheriin cocoinanohinein neeuruha natiin, acauru amurijiriin Cana Coauneraacha cocoinanohinein nenacaauru nocoeje chanunaa nainecurene.

¹² Nii suujua letono rijijieein baaso ichajeein ichaonacaauru cachaaurute, nechuhai leinjiin ataebinaene rijijieein cha coitucuelanaala ichaaoruhane jaun, cha coacuelanaala joareein niicha ichai ichacure. Chaen techu sohin jaonojooinein itajenojooinein neeuruhane coina inae ichanohinein neeure. Chaen techu niicha coitucuhi que nihanatiin enaacha baasonein ereeure. Nete ooruhai ataebinaecurune rijijieein ohin,

¹³ acauru netonai leeochoauru cairichaaain neeuruhane coreniha cairichei coaracurureein. Raotojoein niha nocoetiin niqui rachoojoenaa nitaje rai nena que rachoojoeure. Chaen techu jataain coejenacai aina osa que inara saruha inara aina rachoojoeure nechuhai inara coritaa beseta ichaain neeichene.

¹⁴ Chaen techu ene coaracuruhane itolere bana jereein coaracure. Nii jaunte chabana osa que nesarucuruhane coejeein jianena nainecurene. Chaen techu enaacha osa que leeochoauru saruhin, itolere niicha latei jereein, queecha coacuhin nechuhai aansaineein ichaaore.

¹⁵ Nitohaneein neeuruhane jaunte, inae nitajenaaneein neeure; Cana Coaunera bero rijijieein rene cana turuaeranein niha Jesocurisitone saijieein, sacuelanaala jianeein neeuruhane jaun. Nii jaunte aihalu Beor calaohi *profeta* Balaamne rijijieein neeure. Aca jetaote coriqui jeriha baaso ichana jerihane jana jetao,

¹⁶ rai suujua coarihei amuneein baaso ichaa cuhane coataa jetao, cachai rijitiin rai ereein, baaso ichaane caohate nii amaera cabario rijijieein nena asno.

¹⁷ Nitohaneei cachai relaeranein nenacaaurute, caohacha que cachai relaelanaala, nechuhai cachai ichao asaeranein nena que cachai relaaure. Nii jaunte chabana satonoelanaala nena nocoheanaanau caseteconein neeurureein.

¹⁸ Itolere quete niqui ereeure. Nete jataain joenreein aitocure. Nitohaneeinte, acaauru ichao rijijieein ichaauruhane jianeein, ena Cana Coaunera coitucunaa nunuhetejeeureraauru- cachauru saruure osa que.

¹⁹ Itolereneein niicha ichana jerei ichaa cachane jereeinte niqui ereeure. Nete acaauru itajeranu letononeein netiin aitocure, satiin cache, rai suujua saruhera tonoraain nena rai letononeein nihane jaun.

²⁰ Nitohanihane jaunte inae Cana Coaunera coitucuhin, cana ichoteraneein nena Jesocurisitone maajeein coitucuhin nihane jaun, inae Cana Coaunera coitucuelanaala nenacaauru ichao rijijieein ichaohane caje nichoteein nihane saijieein, nacoauneein nii jauriaalu aihalune rijijieein ichaohin niha cachane, jauriaa aihalune amuritoheriin baasoneein ichoae.

²¹ Nitohanihane coataate niqui nirijieein, cana ichoteraneein niha Jesocurisitone coitucuelanaala neeuruhane caohachae. Nabana acaauru rai tenojoineein niha nii cana rai beratenojoi Cana Coaunera caje nenaane saijieein que jaolecooruhane coataa.

²² Nete inae nitohaneeururichaaine que: “Narohane baihate jeelai naro qui remaae. Caohatiin culeenjoinihane saijieeinte inae nacoauneein nati-cho kuhane cue coosi,” naa acaauru que erenaane rijijieein neeure.

3

Nacoauneei tururichaain Jesocurisitone

¹ Caa quete, inae coroata sae quiricha laenaain letoaanu jataain canuhacha belaaaneein neiniquichene rainera canejeraauru. Nii coroatajai canuhacha laenai quiricha cuhanena inara suujuateun, caohachaain inara suujua coaraain, baaso coacuelanaala rauhijiriin coacuhin neeichene jerichaaunne jaun.

² Inoaenlu inara rai berejetocuruha Cana Coaunera tenojoineein nenacaauru *profetacurune* coacuhin, inara relaerateein nihalu rai afosotooro que cana ichoteraneein nena Jesocurisitone coacuhin neeuche.

³⁻⁴ Inae caa baihate nech u inara necoeje chanuha: “Aanca Jesocurisito. Nacoauneein turuhane coinat niqui aitelu. Inae ohacoaauruha cana forateracuru niqui, nete jerichanejeein sacue necoaanaa cana rai chauratanene caje coauneein nihane rijijieein,” naain ereeururichain nech jeriha acaauru suujuane rijijieein baaso ichajeein ichaonacaauru cachaurune que nainaan ichaaoche.

⁵ Nitohaniha acaauru ichaone jaunte, jaiti necoaunaeniha satiin itolerene ajiniha, inae nesiha dedene jana, acau nejesinaneein niha caa chauratanene jana, nitohaneein jeriha Cana Coaunerana jaun, acau caje coaunanohineein nihalu caa cana rai chauratanene coitucuhin esenetana jerecurene.

⁶ Nii rijijieein techu, elo tabai aina cuaain itajenojoineein nelu caa cana rai chauratane.

⁷ Nete laen, caa ena nena dede, chauratane, naaonjoainuri, inae nitohaneein jeriha Cana Coaunerana jaun, usi tabai que nitajeeuruhane coina rucuhenehineein neeure. Nii usi tabai, baaso icharaauru itajeranuneein nenaate, acaauru mocoreein cana janonaa satono bana.

⁸ Canejeraauru, jiaonriha Cana Coaunera rai le jiiichoo, le oaraanca jaanacanei carajanihane jana, le oaraanca jaanacanei le jiiichoonejihane baitichache.

⁹ Coatiha niqui aitocuruha esenetaaichuru tabaaurune rijijieein, cana rai naitoonjoan tihane baitihane jaun, caeneenejihei Cana Coaunera. Chuni nitajihane jerenihane jaunte, saain nichoteein niha cachane jerihane jaun, jaiti inara cojoae Cana Coaunera.

¹⁰ Nete inae ecu tihane bana, coitucueraelanaala turuha asijiautone rijijiein, coitucueraelanaala turureein cana Curuaanaa Jesocurisito. Nii janate tonijiaain coasinacaain neranuha cureein caa canaacha coarajei dede. Itolere, que nenacaauru netonaite itajereein usi. Jana chauratanete satiin que nenacaauru aina jiniiquiin coaraain benojoinereein Cana Coaunera rai.

¹¹ Nitohanein nitajerichaaain itolerene jaun, leecha que coacuelanaala, jeriha Cana Coaunerane rijijieein ichaaoche.

¹² Aihana jaun, chajaain jeriha Cana Coaunerane rijijieein neeuchete carajaelanaala turuhine. Inae turuhane banate, usi tabai que itajenojoiniha cureein caa dede canaacha coarajei. Itolereite nii usi jana neein mocoreein.

¹³ Nete nitohanihane nihanatiin, cana laen ena nena dede, ena nena chauratane, naonjoaihunri cana rai tihane coina Cana Coaunera aitoonjoa cohajerichaacheein. Ecu coatiha inae nerinaain baaso, caohacha nesinaachate nereein.

¹⁴ Canejeraauru, aihana jaun, nii que turuhane cohajeein, caohachaain ichaaochete osa colane raotojoein cha ujuaihonelanaala neeichene jana, inara eruhine Cana Coaunera.

¹⁵ Aihana jaun, satiin nichotenaa coina, cana cohaca jaiti turueniha cana Curuaanaane coitucuhin que nainaaain neeuche. Nii quete inara rai niicha laenai quiricha cuhane been laenaeraete cana nejera Faboro, que coitucueratiha Cana Coaunerane caje coitucuhin.

¹⁶ Le quirichaauru niicha laenai nainetiinte, nii que aitiin been laenaeraete cana nejera Faboro. Nete tabaauru coitucunacaene caaintatiin aitothane jaun. Nii jaunte, leechaauru Quiricha laenanohineein nena ichacuruhane rijijieein, acaauru jerecuruhane rijijieein rotohi que cacha relaaure, tabaauru caohachaain suujua coaraelanaala nenacaauru cachaauru. Nii corenihate, caseteco coaracurureein inae ecu tihane bana.

¹⁷ Canejeraauru, nitohanihane jaun, inae nii ajiniha caje coauneein nii coitucuhin neeichene jaun, inara coritaauruha nechu aansai cachaaurune esenetaaichene coataa que nainaaain ichaaoche. Nabana inara coritaauruhane esenetaain inara suujua coreein acaauru rijijieein neeichene coataa.

¹⁸ Nete jeelai amuritoheriin cana ichoteraneein nena Cana Curuaanaa Jesocurisito coitucuhin, jiniiquiin aca jerihane rijijieein ita belaaain neeichene caohachae. Aca acaneein nihane coitucuhin coroaecuruhine chabana satonoelanaala. Nitohanein neeine.

Joaancha letoai leinjiin

Ichaonaa esine tera erenaa

¹ Necoaunaa cana janonaane ajiniha inoaelu caje coauneein nesina, canacaanuhacha aonai, canacaanuhacha coarajei, naaonjoainne caa been inara rai laenaain letoacaanu, canacaanu nota que coaraain, biji mucuhin, naaonjoacaanune jaun. Acate, ichaonaa chabana nitajenaa charanejeein nenea esine tera Erenaa ne.

² Canacaanu rene ecocohin iriha nii ichaonaa esine chabana sanaacharanejeein nenea terane jaunna, inara rai nii que ereerecaanu. Acate, Inaca Cana Coaunera aina nelu. Nii jianeein ratiriin turuhinte, canacaanu aina neein, jianacoon teteriin satiin rai beebeje, amuhemujueein itolere sacutaain.

³ Nitohaneente itolere ichaain satiin cachaauru notajae. Niine canacaanu raajenihane coaraain beebejihacaanu, inara netonai canacaanu aina jiniiquiin esenetaain neeichene coina. Charijieein teeinti canacaanu, Cana Inaca Cana Coaunera, rai Calaohi Jesocurisito, naaonjoain aina jiniiquiin nihacaanu, nii rijijieein inara netonai canacaanu aina jiniiquiin raotojoein neeichene coina.

⁴ Nii jaunna, jitariin been inara rai laenaain caa letoacaanu, inara netonai coitucuhin neeichene, raotojoein rachoojoein jiniiquiin nihacachene coina.

Cacha cononeein niha Cana Coaunerane

⁵ Caa erenaa- canacaanu relaa Jesocurisitone jaan- inara rai canacaanuhacha beebejeite, cacha cononeein niha Cana Coaunerane jaun, nota beroteniha cachaacha ichaine jaan ne. Nihei charijieein niha natiin jetao, que nasina nainihei chaaelai, Aca itolereneein baaso ichaain nihacachene nii coarajeein nihane jaun.

⁶ “Ainate jiniiquiin nihacache,” naain irihacachene saijieein, asiin canaacha jerei ichacaache suujueeinete, cana raajenihane nohanein necoritarichaacheein.

⁷ Nete laen satiin acatiha cana ichao teteriin aiha Cana Coaunerane rijieein asinojoinelanaala chachaain jiniiquiin ita suujua rijijieein nihacachene, cana osa culeereein rai coichana que rai Calaohi Jesocurisito.

⁸ “Chatohanai baaso ichahaaun. Coatiha chaque osaojoeehaaun,” naain irihacachenete, cana raajenihane necoritarichaacheein. Cuute casajenetiin nedarichaacheein.

⁹ Jana laen chatohanein baaso ichaain nihacachene, suujuelanaala been, Cana Coaunera nitohanei rucuheranein nihane que jaecohacachenete, cana osa coreniha caseteco coaracaachene rai nihacachene caje, cana que suujua acatein, itolere baaso ichacaachene berotiha cureein cana caje Cana Coaunera.

¹⁰ “Chaaelai janonaa bana, chatohanein naosatein nihaaun,” naain irihacachenete, Cana Coaunera ere tonoraene richaacheein. Cuute casaje tocohanein Cana Coaunera ratiririchaacheein.

2

Cana Coaunera acatiha cana rai cha rucuheranu Jesocurisito

¹ Cana Coaunera coreniha cacalabi rijijieein nenacaauru, nabana Cana Coaunera ere lachin, chatohaneein nosatein neeichene coataane catohaneein laenaain letoaaun. Chunocoha chatohaneein baaso ichaain osa que nesaruhin nihane, niha cana rai Cana Coaunera acatiha nii rucuheranu Jesocurisito- esinae rauhijiriin caohacha esine coitucuhin rucuheraneein nena.

² Osaotohacachene caje cana que suujua acatiha Cana Coaunerane cointate raajenhane netelu Jesocurisito, coroso que tein atinaauruhane cointa. Coatihaleinjiin cana corenihacha aiheil. Satiin caa chauratane sacutaain que nenacaauru caje osa berotihane cointate nitohaneein nelu.

³ Esinae rauhijiriin naitoonjoan tonoraacachenete, esinae rauhijiriin Cana Coaunera coitucuera nihacachene coitucunaa nainerichaachein.

⁴ Jana tabaauru: “Cana Coaunera coitucuhinu,” naa natiin naitoonjoan tonoraenihanete, nechu jataain casajenetohane jaun aitoreein.

⁵ Esinae rauhijiriin, nere tonoraerate esinae rauhijiriin Cana Coaunera belaichaneein nihane coitucunaa nainereein. Nii ainate esinae rauhijiriin jiniiquiin, aina nihacachene coitucunaa nainichaache.

⁶ Chunocoha “Jerihale Cana Coaunerane rijijieeine ichaon,” naain erei, nii ichaohalu Jesocurisitone rijijieein ichaohine.

Ena nena Cana Coaunera aitoonjoan

⁷ Chasocuru, caa inara rai canuhacha laenai canuhacha letoai- Cana Coaunera aitoonjoan, coatihale ena ecoonaneein nihei. Acate inoaelu caje coauneein, inara rai beratenojoneein nenaane. Nii Cana Coaunera aitoonjoante, inae inoaelu caje coauneein inae inaraacha aonai ne.

⁸ Nete laen, caa ena inara rai quiicha laenai quiicha letoaite, ena Cana Coaunera aitoonjoan- ena nena ne. Esinae rauhijiriin Curisito aina jiniiquiin nena neein, inae nocohena caje mituhajeein, jihanacoo jiichoo mituhichene jaunte, inara raajenhane nii coaraain coitucunaa naineriquicheein.

⁹ “Cana Coaunera cono conohanau neeinne, jianacoon teteriin chachaain neein,” naa natiin nejelau namute cacha belainiha chunocohanete, jaiti moconajaera aina nocoenaana nihane jaun aicheein.

¹⁰ Chunocoha nejelau namute cacha belaaain neite, jianacoon ichaohane coaratiha aicheein. Nitohaneein ichaohane nerinaain chuni osa que sarunaa nainera.

¹¹ Jana, namute cachaauru aina nejerateein belaiheite, nocohenaana joenreein moconajaera aina jaiti amuhemujue aiha maosane rijijieein, nii nocohena rai suujua aninoaane jaun.

¹² Nii jaunna, cacalabihuru rijijieein neiniquichene rai caritiin rauhijiriin inara rai been laenaain letoaaun, inoaelu beratihalune tocohaneein nere nainaane cointa, Acaneein nihane aina cuaaain inara caje inara osa beroteratiha Cana Coaunerane coitucuhichene cointa.

¹³ Saain ichauhenaauru, inara rai netonaina caa laenaain letoaaun, inoaelu caje coauneein nii nesina coitucuhin neeichene jaun. Saain enamacaauru raine maajeeinna, caa caritiin laenaain letoaaun moconajaera amuritiin ichoae iniichene jaun.

¹⁴ Cana Inaca Cana Coaunera coitucuhin neeichene jaunna, caa caritiin inara rai laenaain letoaaunra cacalabihuru. Saain inara ichauchenaneeichene raine maajeeinna laenaain letohacaanu, nii inoaelu caje coauneein nii nesina coitucueraneein neeichene jaun. Saain enamacaauru raine maajeeina letoaaun, chaale inara coichana aina cutaain Cana Coaunera Ere esenetaain, caohachaain laraajiin moconajaera choale iniichene jaun.

¹⁵ Coa nechu jataain cacha sarueraanu que caa chauratane curuaanaa moconajaera tenojoin nichaae inara suujua letoaache. Chunocoha nii moconajaera tenojoin itolere nichaae suujua letoerate, nechu Cana Coanera que jaolequiin belainihane jaun aicheein,

¹⁶ Cana Coanera caje nena neniha nii chauratane que tenojoine jaun. Nii chauratane que tenojoite, nechu jataain osa que cacha sarueraanu que nena ne. Acate cana nota rai caohati tocohanihane nichaae suujua letoera, niicha sirii aina cuaain leeochoaauru amurijiriin nena coacuhin, naaonjoaain niha cachane jaan tera ne.

¹⁷ Nete inae cuu tihane bana, chauratane aina jiniiquiin nitajiha cureein, nii satiin cacha sarueranu tera moconajaera. Nete laen chaelai janonaa bana nitajenaa charanejeein niha cuurureein Cana Coanera jerenohi icha-jeein ichaonacaauru.

Esinae rauhijiriin nohanelanaala niha leinjiin ereine, nii caje mitunaa naineniha casajene.

¹⁸ Aonacuche cacalabihuru. Inae besaute nichaae cuujiha cana janonaa. Nii jaunte, inae uhe lalaje nii Curisito aina nejerateein nena cacha cairichaera moconajaera. Nitohaneeinte, inae caa arajiin ocojoacoaaure Jesocurisito que nejerateein nenacaauru. Nii cajete inae besaute nichaae cuujiha cana janonaane coitucuhacache.

¹⁹ Cana ainate neeururejete niqui, nete mituhin amuurelu cana caje. Coatiha acaauru, cana suujua rijijieein coacuhin neeuruhilu. Baana cana suujua rijijieein coacuhin aihuruhalunete enanetojoein cana aina neeurure. Nitohaneeinte neurelu, acaauru caje esinae rauhijiriin cana suujua rijitoein neurenihana cana aina nenacaaurune coitucunaa coina.

²⁰ Nitohaneeinte inara rai Cana Coanera Suujue tein nelu Curisito, aina cuaain inara itolere coitucuhin neeichene coina.

²¹ Esinae nohanelanaala erenaa niha Curisito que erenaane coitucueene-ichene jauna caritiin inara rai laenaan, coatiha coitucueeneichene jaun nihei. Nitohanihane jaun inarate coitucuhiche, casajenelanaala nena caje mitunaa nainenihana casajene.

²² Aihana jaun, chateeinti casajenetiin ichoae, niite: “Canaacha cohajei Mesihasi nihei Jesocurisito,” naain Jesocurisito esenetaelanaala que erereein. Acatechu, nii rai Inaca Cana Coanera aina rai Calaohi Jesocurisito batohin acaauru que nejeratenaaneein ne.

²³ Chunocoha cacha, Jesocurisito coitucunaa jerenihanete, acaentonai ranaa jerenereein rai inaca Cana Coanera. Nete laen chunocoha, nii rai Calaohi Jesocurisito coitucuhin leeochoaauru que coitucuerateraneein nihane, acaentonai coitucuhin rareein rai Inaca Cana Coanera.

²⁴ Nii inoaelu caje coauneein, inara rai beratenojoin inaraacha aonai rucujueein sirichuche, inara suujua cuhaneicha. Chaen jiaohine Cana Coanera Calaohi caje naluhichene. Aihate Cana Coanera caje netonai naluheneeiche.

²⁵ Nii cana rai tihane coina aitoaha Jesocurisitone jaante chabana nitajenaacharanejeein nena ichaonaa esine ne.

²⁶ Nabana inara coritacuruha nii inara coritana jereraaurune coataane, caa inara rai aitiin laenaan.

²⁷ Nete laen inara, inara relaain inara suujuateranu lateneeiche, Jesocurisitohacha teratenojoin, Cana Coanera Suujue siriin neeichene jaun. Nii inara rai niicha teratei Cana Coanera suujuete, caohachaain rauhijiriin inara relaa cureein, inara suujuateein. Inara rai cha bihane, coatiha nohanenaa nerinaain. Esinaete erenaa nereein. Aihana jaun, Curisito

esenetaaichene jianena coacuelanaala aina jiniiquiin neein inara relaa rai Suujuene rijijieein ichaaоче.

²⁸ Aihana jaun cacalabihuru, enene caje coauneein, jiaohine Jesocurisito esenetaaichene jianein neeichene. Aihate chaque casiin necoatelanaala jiniiquiin queecha jaaequiin, niheichu Jesocurisito que coejelanaala niha-cache enacoauneein turu bana.

²⁹ Inarate raotojoein esinae rauhijiriin caohacha ichaeranein ichaoha Jesocurisitone coitucuhin neeiche. Nii rijijieein techu, baaso ichaelanaala esinae rauhijiriin caohacha nejesina ichara cache, Cana Coanera calaohinein inae nihane coitucuhin neeiche.

3

Cana Coanera calaohinein nenacaauru

¹ Aonacuche. Jataain mainajeein cana belaa inaha Cana Inaca Cana Coaneranane que nainaan coitucuhin neeuche. Nii jaunte nainecure, Cana Coanera calaohi inein cana curuaateuruha cachaurune, esinae rauhijiriin acanein nihacachene jaun. Nii jaunte cana coitucuhin, cana belaa inaha cana coana nainecurene caa chauratane que nenacaauru cachauru Cana Coanera coitucuhinein jaun.

² Canejeraauru, inae esinae Cana Coanera calaohi neeinte nihacache. Nete nii baiha: “Naaajoain neeinte niha curichaachein,” naain rauhijiriin coitucuhinein. Leinjiin, coaiten enacoaunein cau turuha Jesocurisitone bana, rijijieein niha curichaacheinnete laen coitucuhacache, aitothane rijijieein, jerichanejeein coaraa curichaacheinna jaun.

³ Satiin acaacha esenetaain queecha jaaequiin nenaate, raajenihane itolere baaso caje necoulucuhin neeururein, baaso colane ichaoha Jesocurisitone rijijieein ichaauruhane coina.

⁴ Nete laen, satiin osa que nesaruhin nenacaauru baaso ichaain neure, baaso icharanein niha satiin osane jaun.

⁵ Inara netonaite cana caje osa beroteranu que caa chauratane que turuhalu Jesocurisitone raotojoein coitucuhin neeiche. Coatiha Aca charijieenniji chaque osaojoejeein niheilu.

⁶ Nitohanihane jaun, Cana Coaneraacha jerei ichajeein jianelanaala nenaate, osa que nesaruna nainenerein. Nete osa que nesaruhin nenacaauru, coaracuruhane niha natiin chabana coitucuhenein, nii jaun coatiha rai cache necururinaain.

⁷ Coa inara coritaain neeuruha nejelau cachaurune esenetaain nihachera cacalabihuru. Chateeinti baaso que jaolequiin caohacha nejesina ichae, niite caohacha ichara ne, aiha nii caohacha nejesina icharane rijijieein.

⁸ Chateeinti osa que nesarujeein ichoae, nii te moconajaera rainenein nihane jaun aicheein, inoaelu caje coaunein osa neba niha moconajaerane jaun. Nii jaunte caa chauratane que turuha uhelu Cana Coanera Calaohi, nii moconajaera ichanaa itajeein beroteranu que.

⁹ Cana Coanera coitucuhin, Cana Coanera calaohinein nena, inae osa que nesarujeein ichaonaa nainihe, inae rai Cana Coanera tenojoi ichaonaa que ichaohane jaun. Chaen inae Cana Coanera calaohi nihane jaun, inae osa que nesarujeein ichaonaa nainene.

¹⁰ Coitucunojoneeinte neure Cana Coanera calaohichuru. Nii rijijieein techu coitucunojoneein neure moconajaera calaohichuru, caohacha ichaelanaala, namute cache belailanaala, naaonjoain nenacaauru, Cana Coanera cachanein neurenihane jaun.

Leeochaauru aina jiniiquiin ita belaa inaha

¹¹ Caate nitohaneein nihacachene coina: “Jiniiquiin ita belaaïn, leecha cachaauru niha natiin belaaïn, naaonjoaain ichaaoche,” naain inoaelu caje coauneein beratenojoneein nena ne.

¹² Aihana jaun, nainihaacache moconajaera cacha neein nihalune jaun nocoala sohin jaohalu Caainne tocohaneein ichaohacachene. Chanuna nocoala sohin joae Caain. Caohachaain suujua coaraa nii rai nocoalane jaunte sohin joae, baasoneein ichaoha nii Caainne jaun.

¹³ Inara belaihureniha Cana Coaunera coitucuuruhine coaa nii que nererojoeaache. Coatiha enaacha inaraacha coarai inerinaainta canejer-aauru.

¹⁴ Ohin nitajenaa rai nena janate nii caje cana ichoterate, chabana nitajenaa charanejeein nena ichaonaa que ichaohacachene coina. Nii jaunte cana amute cachaauru belaaïn naaonjoacache, inae raotojoein coitucunaa jaun. Chateeinti namute cacha belaine, niite ohin nitaje rai nihane jaun aicheein.

¹⁵ Satiin namute cacha que jaoleguiin nenacaaurute leinjiin nechu aansai sonajaineein ne. Inarate raotojoein coitucuhin neeiche, nitohaneein nechu aansai sonajaain nena, coatiha chabana ichaonaa nitajenaa charanejeein nena ranaa nainihe.

¹⁶ Coichana aina cutaain cana belaiha Jesocurisitona jaunte, Cana osa corenia coroso que neteein ohalune coitucuhacache. Nitohanihana jaunte, raotojoein jianacoon ichaoha cana amute cachane coina coreniha itolere necairichanaa abaantaain acaauru coroatajanein nihacachene caohachae.

¹⁷ Raotojoein ichaohane jaanu que coriqui siriin niha chunine jana, jataain cairichei inejeein coroatajanera lateein niha leinjiin namute cachane jana tenihanete, aina cutaain Cana Coaunera belainihane jaun aicheein.

¹⁸ Cacalabihuru, nainihe cana ereecha que cana amute cacha belaiha nocoetiin ereein nihacachene. Esinae rauhijiriin cana amute cacha belaichaachene, niicha latei tein belaichaachenete ne.

Chaque necoatoelanaala tonajelanaala Cana Coaunera acatiha nihacachene

¹⁹ Nitohaneein nenaate, esinae rauhijiriin ichaonaa chabana nitajenaa charanejeein nena tera aina esinae nihacachene coitucuha curichaachein, Cana Coaunera acatiha nena bana.

²⁰ Chatohanei ichaain nihacachene coreniha cana coulurujiha cana suujuane sainejeeinte, canaacha ichai coitucueraneein ne jianacoon cana tera Cana Coaunera, Aca itolere coitucueraneein nihane jaun.

²¹ Canejeraauru, jana cana suujua cuhane chatohanein baaso ichacaachene coaracaachene jana, chatohanei ichaeniha cachene, Cana Coaunera aacha que jaaequiin nacatiha nerichaacheein.

²² Acate satiin canaacha bajai tereein, cana rai naitoonjoan tonoraain, Aca jerihane rijijieein chachaai nihacachene jaun.

²³ Nitohaneein tonoraain nihacachene coina cana rai naitoonjoante, rai Calaohi Jesocurisito esenetaain, le cacha nichaachene jiniiquiin ita belaaïn ichaohacachene coina ne.

²⁴ Satiin naitoonjoan tonoraain nenacaaurute, nii naitoonjoan jianena coacuelanaala, aina jiniiquiin neeuruhane jaun, acaentonai acaauru aina ichoae. Nitohaneente cana aina ichaohane coitucuhacache, cana que coitucueratiha nii cana rai niicha tei rai Suujuene caje.

4

Cana Coaunera Suujue aina nejeratiha moconajaera suujuene

¹ Aonacuche canejeraneein cacoelaichaaauruna caa que erete aonaquiche. Coa Cana Coaunera letono niha nocohetiin inara rai satiin erenacaauru esenetaain nihache. Nitohaneein inara coritana jerera nihane, esinae rauhi-jiriin Cana Coaunera Suujue sirichuruhane coitucuhichene coina coujuna-jaain coaranaacuche, jataain lanaeniha arajiin caa chauratane que casajeeu-rune jaun, tabaauru cana Coaunera letononiha nocoetiin ereuruhane jaun.

² Nitohaneein coujunajaain coaranaaquichenete, esinae rauhijiriin Cana Coaunera Suujue siricha coitucuriquicheein. Satiin, cachaneein turuhin nejanoaalu Jesocurisitone coitucuhin nenacaaurute, esinae rauhijiriin Cana Coaunera Suujue siricheein.

³ Jana nitohaneein niha Jesusone coitucunaa jerelanaala nenacaauru, coatiha Cana Coaunera Suujue siririnaain. Leinjiin Curisito aina nejeratena moconajaera suujuete siricheein. Inarate coitucuhin neeiche, inara uricho que bera aonaain naaonjoaain neeichene jaun. Nii moconajaera suujuete inae caa chauratane que turuhin ne. Acate Curisito que nejeratena nera cacalabihuru.

⁴ Jana inarate Cana Coaunera Suujue siriin neeichene jaun, nii casajeeuru ichoae inii neeiche. Nii inara suujua cuhane inaraacha siriite, jataain mijiaainetiin ne, caa chauratane que nenacaauru rai tenojoin ichoae jauhe-cotojoeriin.

⁵ Acaaurute jelai teein caa chauratane que nenacaauru neein neeure. Nii jaunte raujiaain caa chauratane que nenacaauru itolereeicha que ereereecure. Nii jaunte acaauru ere aonaain esenetaain tonoraare acaauru rijijieein caa chauratane que nenacaauru cachaaauru.

⁶ Jana canate Cana Coaunera caje nena nichaache. Nii jaunte Cana Coaunera coitucuurera, cana ere aonaain tonorae. Jana Cana Coaunera coitucuuruhite cana aohana jerene. Niicha cajete nainacaache, “Acate Cana Coaunera Suujue siri. Jana acate casaje moconajaera suujue siri,” naain coitucunaa nainichaache.

Jataain cache belaiha Cana Coaunerane

⁷ Canejeraauru, coanete cana laurijiracuru, chaen nejelau cachaaauru, naaonjoainuri belaaain nihacache, Cana Coaunera caje coaaneein unaaniha ita belaihaachene coinane jaun. Satiin nitohaneein namute cachaaauru belaichate Cana Coaunera calaohineein ne. Niite esinae rauhijiriin Cana Coaunera coitucureein.

⁸ Chateeinti namute cache belaine, niite Cana Coaunera coitucueine. Cana Coaunera coitucuera, aiha Cana Coaunerane rijijieein jataain cache belai-hane jaun.

⁹ Cana quete jataain cana belaitohane coarate Cana Coaunera, caa chauratane que acaihanejeein rai Calaohi letoaain, nitajenaa charanejeein nihacachene coina.

¹⁰ Belaain cana arihacachene que ainaa tocohaneein cana belaiha Cana Coaunerana jaunte Calaohi letoaelu, cana osa coreniha raajenhane onaa que netihane coina, nabana cana osa coreniha necairichanaa coataa, atiin cana ichoterate cana osa coreniha necairichanaa caje.

¹¹ Aonacuche canejeraauru. Nitohaneein jataain cana belaaain niha Cana Coaunerane jaun, coanete cana netonai cana laurijiracuru, nejelaauru, naaonjoain belain nihacache.

¹² Coatiha Cana Coaunera coaraain nihei chunei cache niqui, nete, ita belaaain, cana laurijiracuru, nejelau cachauru, naaonjoain belaihaachene cana aina nereein Cana Coaunera. Nii cajete cana belaitoha Cana Coauner-ane rijijieein ichaohacachene coaracurureein cachaaauru.

¹³ Nitohaneeinte aina nihacachene jana, acaentonai cana aina nihane coujunacanu que cana rai Suujue te Cana Coaunera.

¹⁴ Canacaanune, caa chauratane que osa caje cachaauru ichoteratihane coina, nii rai Calaohi letoaa Cana Inaca Cana Coaunerane coaraneein caa beebejihacaanu.

¹⁵ Satiin cacha, Cana Coaunera Calaohineein niha Jesusone coitucuhin berate Cana Coaunera aina ne. Jana Cana Coaunera netonaite, aina nereein.

¹⁶ Nitohanihane jaunna Cana belaiha Cana Coaunerane coitucuhin esenetaacaanu. Cana Coaunera cana belaichaneein nihane jaun, rijijiein namute cacha belaichate, Cana Coaunera aina ne. Jana Cana Coaunerate aina netonai ne.

¹⁷ Nitohaneeine esinae rauhijiriin jianacoo teteriin cacha belaaain nihacaanune jaun, chaelai que casilanaala, chaque tonajelanaala nerichaanuhin, inae cacha coulurujuihane coina coaitee turuha Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito bana.

¹⁸ Esinae rauhijiriin cana amute cacha belaaain ichaohacachene, nihei chaque casiin ichaonaana jaanu. Ita belaaain ichaohacanete, jaoleneein ne nii cana casataera cana casetecaeraanu. Jana chaque casiin nihacachenete, cana amute cacha belaaai ichaohenihacachene jaun airichaacheein.

¹⁹ Canacaanune Cana Coaunera belaaain nihacaanu, aca jauriaanejein ichoaichaniha canacaanu belaaain nihilune jaun.

²⁰ Chunocoha: “Canune Cana Coaunera belaihun,” naain iriha natiin, namute cacha belainihane, acate leinjiin casaje neba ne. Coaracuche nachuhinti, notaracae neeuruha nii namute cachaaurune saijieein acaauru belairiha. Nii jaun techu, nii amuritoheriin Cana Coaunera belaina nainene, chabana coaraain esenetaenihane jaun.

²¹ Jesocurisitote cana rai: “Chateeinti Cana Coaunera belaaain ne, nii namute cachaauru belaaain neeine,” naain cana letoaain cana ratirilu.

5

Canaacha esenetai aina cuaainte moconajaera amiritohacache.

¹ Satiin Cana Coaunera letono Mesihasi niha Jesusone esenetaaurerate Cana Coaunera calaohineein neeurureein. Nii cana inaca Cana Coaunera belaichate, satiin rai calaohineein nenacaauru belaicheein.

² Cana Coaunera belaichaache esinae rauhijiriinete, cana letoaane jaan icharichaachein. Nii banate Cana Coaunera calaohineein nenacaauru netonai belaichaachene coitucurichaachein.

³ Cana Coaunera belaihacanete, nii cana letoaane jaan tonoraain rijijieein chaachacaane ne. Niheichu coatiha caaintai ichaonaa nihein nii naitoonjoan.

⁴ Satiin Cana Coaunera calaohineein nenacaaurute, chauratane que nenacaauru itolere baaso choae ini. Satiin nii canaacha esenetaite cana suujua laraajaiin cana coroatajane, chauratane que nenacaauru cana que nejeratenacaauru amuritoeraneein nihacachene coina.

⁵ Cana Coaunera Calaohineein niha Jesusone que jaequuin nenaate, caa chauratane que nenacaauru moconajaera letonocuru amuritoreein.

Caa nichata laurii erenaate, “Naaonjoaaineeinte ne Jesocurisito,” naain berane.

⁶ Cau chauratane que niha Jesocurisitone janate, acau que baotisanoinjeein neein, coroso que ohin rai coichana jaohalune que, naaonjoain

que cojunacatenohineein nedaelu. Cana Coaunera suujuete esinaaen nitohanihane coitucuerate cana que. Nii Cana Coaunera Suujuete chabana nohanelanaala cana rai beraneein ne.

⁷ Nichatajaainte neeure rai Suujue que, nii Aca nihane coitucuhin beracuru.

⁸ Nii coitucuhin nenacaaurute, Cana Coaunera Suujue, acau, ichana, naaonjoainuri ne. Acaaurute ita suujua rijijieein beraneein neeure.

⁹ Cachaauru, cana rai nii acaauruhacha coarai beebejeeuruane esenetana nainichaache niqui. Nete jataain nii amuritoeriin nelate, "Naaojooan" naain biha Cana Coaunerane, nii rai Calaohi que aitohane jaun.

¹⁰ Cana Coaunera Calaohi esenetaerate, esinae rauhijiriin aitoha Cana Coaunerane rucujueein siricheein suujua cuhane. Chateeinti Cana Coaunera esenetaene, niite casaje tocohaneein Cana Coaunera tereein, Calaohi que aitoha Cana Coaunerane esenetaenihane jaun.

¹¹ Nii erenaa cajete cana rai chabana nitajenaa charanejeein nena ichaonaa tiha Cana Coaunerane coitucuhacache. Jana rai Calaohi Jesocurisitote nii ichaonaa chabana satonoelanaala nena teraneein nena ne.

¹² Chateeinti Cana Coaunera Calaohi esenetaain ne, nii netonaite chabana ichaonaa nitajenaa charanejeein nena rareein. Jana Cana Coaunera Calaohi esenetaaite raenereein.

Niicha letoai satonotihane rai acaauru suujuatiha Joanne.

¹³ Cana Coaunera Calaohi esenetaera niquichene raina caa caritiin laenareeunni, ichaonaa chabana nitajenaa charanejeein nena raeraneein neeiche inara netonaine coitucuhichene coina.

¹⁴ Cana Coauneraacha quete jaaequiin nihacache, jeriha rai Suujuene rijijieein caje cha bajaain nihacachene cana rai nii canaacha bajai teraneein nihane coitucuhacachene jaun.

¹⁵ Nii caje cha bajaacachene aonaa Cana Coaunerane coitucuhin nihacachene rijijieein techu, cana rai nii canaacha bajai terichaaaine coitucuhin nihacache.

¹⁶ Osa que nesarujuiha chunei cana nejerane coara chuneine, rai Cana Coaunera bajaaine. Aihate jianacoon osa caje teeine Cana Coaunera, jataain nitajena jaanu osa tabai nenihane. Jana nitajena jaanu que, jataain osa tabai que nesaruhin nei nihane, coa rai Cana Coaunera bajaache.

¹⁷ Satiin itolere osate baaso neein ne. Nete ne cacha itajeranune lanaala nena osa.

¹⁸ Saain canate, inacaneein teein Cana Coaunera coitucuera, inae osa que nesaruna nainenihane coitucuhacache. Inae Cana Coaunera Calaohi que beraichaaain nihane jaun inae dadanaa nainihe moconajaera.

¹⁹ Canate Cana Coaunera caje nena nichaachene coitucuhacache. Jana caa chauratane sacutaain nenacaauru Cana Coaunera coitucuuruhite satiin moconajaera bijiu neeure.

²⁰ Chaen techu rai Inaca Cana Coaunera coitucuhin nena coina turuhin cha coitucuhin nihacachene jaanu teein cana que rai Inaca Cana Coaunera esine neein nena coitucuerateein nihalu rai Calaohi Jesocurisitone coitucuhin nihacache. Nii jaunte, nii esine neein nena rai Calaohi Jesocurisiko aina ichaohacache. Acate Cana Coaunera esine neein, ichaonaa chabana nitajenaa charanejeein nena teraneein ne.

²¹ Cacalabihuru caohachaaain necoeraain neeuche, nabana inara coritana coaacuruha nechu aansaineein nenacaauru, Cana Coaunera letononiha nocoetonacaauru casajeeurune coataa.

Joaancha letoi coroataja

Ichaonaa rauhi aina ita belaa in nihacane

¹ Canuna, Cana Coauneraacha janijiineein rai ita taojiaain coroaeraneein neiniquichene bichauhenaneein, inara rai caa quiricha laenaain letoaaun. Jataaine casuujua aina cutaain inara belaihun. Coatiha canuhacha nii inara belaihaaun. Satiin nii canaacha esenetai ichaonaa nitajenaachara tera esenetaeraaurute inara belaihure.

² Ichaonaa chabana nitajenaa charanejeein nena tera coitucuhene corenihane inara belaa in neeun. Nii ichaonaa niicha tei cana suujua cuhane nenaate cuu niha cureein, nirijieein inoaelu netiin nitajenaa charanejeein.

³ Atiin cairichaaajoaain inara coaraain inara belaa in inara corootajane-miin Cana Coaunera, rai Calaohi Jesocurisito aina.

⁴ Jataaina rachoojoeun, jeriha Cana Coaunerane rijijieein caohachaain ichaauruha inara caje nenacaaurune jana erunajaanune jaun.

⁵ Aonacuche quiicha belaihuri canejeraaurune caa que inara rai aite, inara laurijiracuru, nejelauru cachaauru, naonjoain belaa in ichaaoche. Coatiha niqui ena ecoona cana letoaa Cana Coaunerane jaan nihei, jeelai inoaelu caje coauneein cana letoaa Cana Coaunerane jaan quene, aitiin caa inara rai laenaun.

⁶ Nii cana letoaa Cana Coaunerane jaante, belaa in neein ichaohacachene jaan ne. Nii nunuhe caje coauneein aitoa Cana Coaunerane aonaquichene rijijieein ita belaa in ichaaoche.

Cachaauru coritaa amuhemuhenacaauru

⁷ Caa chauratane sacutaainte amuhemujueeure nech u jataain casajeeuru cacha coritaa. Acaaurute itolere que nelatei cachaneein cau nejanoaain turuhalu Jesocurisitone esenetaain coitucunaa jerecurene. Nitohanein ichaonacaaurute, Jesocurisito que nejeratenaaneein ichaoruhane jaun, aihure.

⁸ Coaracuche, nabana inara coritaa in neeuruhane nii esenetaain neeichene, joenreein nitajiha inara relaacaanune jaanne coataa. Aihute coreniha inara rai nii cainaa in neeine Cana Coaunera.

⁹ Chateeinti, cacha relaal u Jesocurisitona jaan edaa cuaain cacha relae. Niite Cana Coaunera coitucuenihane jaun aicheein. Chateeinti, jerichane-tojoein rauhijiriin aitoa Jesocurisitone rijitojoein cacha relae. Niite Cana Inaca Cana Coaunera coitucuhin, nii Calaohi netonai coitucuhana jaun aicheein.

¹⁰ Jana, caa caitono tocohanelanaala rauhijiriin cacha relaelanaala, nejelauneein cuaain cacha relaeraneei, inara rene turuhane, coa inara loreri asaae raache. Coachu tonaain rai irihache.

¹¹ Chateeinti, rai ereein loreri asaae raain ne. Niite nii baaso turuaane ujuaihoneein nereein.

Satononejeeinne caa inara rai aitoreeunni.

¹² Banejelanaalate ne inara rai irihanune jaanu niqui. Nena quiricha cuhane cuaain aitona jereneeun. Nii jaunna inara rene turuha unaa jere-toon caraajenihane. Inae turuha uhanune banana inara rai beebereunni, inara netonai nii coitucuhin neeichene, jiniiquin raotojoein rachoojoein nena caina.

¹³ Cana Coaunera rai ita taojiaain Cana Coaunera bajaaurera aina nenacaauru- janijiin Cana Coaunera ranojoinunru inara nejeraaurute saain inara coaucure.

Joancha letoi nichataja

Caiho coroaeca Joanne

¹ Canu inara bichauhenaneeinne, caa quiricha laenaain letoareunni jataain esinae rauhijiriin quiicha belaa Caiho rai.

² Cana Coaunera coreniha quiicha belaa Caiho, icheina Cana Coaunera bajaun ichorataanihane, nii ena caohatiin jeriha rai Suujuene rijjijeein neeine tocohaneein raotojoein raurohin neeine coina.

³ Jerichanejeein caohachaain rauhijiriin ii suujua corelanaala Cana Coaunera aitoonjoan tonoraain neeine beeuruha cana nejeraauru tabaauru turuhinne jaunna, nii coitucuhin jataain rachoojoeun.

⁴ “Esinaete chuhisi aitoha Cana Coaunerane tonoraajeein neeure Cana Coaunera coreniha cacalabihuru,” naaina jataain rachoojoeun.

⁵ Casuujua aina cutaain quiicha belaa, jataain caohatiinte erenaa tonoraain nii cana letoaa Cana Coaunerane jaan ichaain neei. Leochaauru cana nejeraauru coroatajanein, nii coriajai caje uhin turunacaauru cana nejeraaurune maajeein coroatajaneine jaunte, jataain jelai amuritoheriin caohacha ichaai.

⁶ Nii jaunte, turuhin satiin aonajeeuruha Cana Coaunera ranojoneein nacaaurune jana, jataain acaauru belaa caohatiin ichaain neeine beebejeeure. Atiin chaelai latecuruha namuna jaan raine quene acaauruhacha latei teeu, jeriha Cana Coaunerane rijjijeein.

⁷ Acaaurute Jesocurisito que erenaa beebejena que amihanenaa ichaa nii uure. Coatiha acaauru coroatajanena jerecuruha Cana Coaunera coitucuhichurune jana jerecuruhi.

⁸ Nii jaunte, cana itolere que acaauru coroatajanichaachene caohachae, aina raotojoein abaantaain Cana Coaunera ere beebejeeuruhane coina.

Baasonein ichaa Diotrefesine jana, caohacha ichaane coaratiha Demetirione

⁹ Cana Coaunera rai ita taojiaain Cana Coaunera bajaaurera raina leinjiin quiricha laenaain letoaaunlu. Nete cocoainanohinein nihacaanune ere tonorana jerene Diotrefesi, acaacha cacha letoaaane rautatohane jaun.

¹⁰ Chaente jataain casajenetiin, nechu jataain joenreein canacaanu ere rocohin canacaanu irijiae. Nii jaunna rautaenihacaanu. Chaen jetaote, Cana Coaunera coroaecuruhane coina ita taojiaauruhane jana turuuruha cana nejeraaurune, enooruhane caohatein sitanajae. Chaen jetaote, niha cotijiaain ranajaerane caohate. Niina jataain rautaenihanune jaun, inae turuha uhanune bana cotijiaain rai aitoreeunni.

¹¹ Aonaun canejera. Jiaonriha ii netonai, nitohaneein baaso jelson ii suujua cuaain neeine. Caohachaacha que ii suujua coaraain neeun. Caohacha ichaera cachate, Cana Coaunera aina nereein. Jana baaso ichaera cacha, Cana Coaunera aina nerinaain.

¹² Satiin cachaaurute caohachaain suujua coara cachaniha Demetirione beeuru, esinae rauhijiriin caohachanejeein nihane jaun. Canacaanu netonainechu caohachanijihane bihacaanu. Iite chabana nohanelanaala irihacaanune coitucuhi.

Niicha laenai quiricha satono tiha Joanne

¹³Jataainte ne banejelanaala ichei irihanune jaanu. Nena quiricha cuhane cuaain ichei aitona jereneun.

¹⁴Nii jaunne ena ichoharaa unaa jereeun, caraajenhane ichei aito-coaanne coina.

¹⁵Chaque tonajelanaala raotojoein neeun. Satiin cana belaichaurute ii coaacure. Atiin, "Inara coaacuruhajera," naain nii cuu nenacaauru cana belaichauru rai beeu.

Jodasiicha Ietoai

Inara coaaucaun

¹ Jesocurisito cachaneein Saantiaao nejera Jodasi nihanunena caa quiricha laenaun, Cana Inaca Cana Coanera niicha jereineein niicha cotihacuri- Jesocurisito berainojoineein nenacaauru rai.

² Cairichaaajoaain inara coaraain inara coroatajanemiin Cana Coanera, leeochoauru aina jiniiquiin ita belaaain raotojoeein neeinchene coina.

Nechu jataain nohanenaa que inara relaaureeraauru (1Fd 2.1-7)

³ Jataaina niqui inara aina jiniiquiin cana ichoterateraneein nena que cuaain laenana jereeunlu niqui inara rai, canejeraneein neeinchene jaun. Nete laen jataain ena caohachae inara rai laenacaunne, Cana Coanera cachaneein neeichene jianelanaala, canaacha esenetai esenetaain neeinchene coina.

⁴ Inae Cana Coanera Quiricha cuhane besihalune rijijieein, inara aina neeuruha nechu jataain nohanein cacha relaaureeraauru, caseteco coaracuruhane rai nenacaaurune coitucuhanune jaun. Acaaurute jataain necha aansai cachaauru ne. Necha jataain cana belaiha cana rai Cana Coanera tenojoineein nena aasaaeraneein nenacaauru ne. Chaen techu cana eroranein nena- Cana Curuaanaa Jesocurisito coitucuha nocoetelanaalane maajeein aihure.

⁵ Inae niqui coitucuhiche inara, nena nacoaaunein inara rai benaa jereeun, Egipto caje coitucuurera Israeli cocoaichacuru rocohane baihate, esenetaaurui cachaauru itajelu Cana Coanera.

⁶ Coaracuche nachuhinti coujurihu Cana Coanera letononeein nena tocohanein neurenihalu anjeraaurune jaun, charijibana satonoelanaala nena nocoheena tabai jana neeuruha, satiin rucuheca Cana Coanera que tihanereen tiaaine.

⁷ Nirijieein techu ailu Sodoma, Gomora, naaonjoainuri cocoaichacuru aina curuaequuin, rohan nenacaauru neseeuru cocoaichacurune maajeein, nejelau ene aina ichaohin, ajenaacha que namuritiin, namute quicha aina ichaojeraquuin naaonjoaunrelu, nitohaniha cana ichaone que airijiin. Nii jaunte charijibana satonoelanaala nena usihanaun caseteco coaracure. Niite satiin cana suujua coaraain, que nainaaain ichaohacachene coina ailu.

⁸ Nitohanein inae coitucuuruha sainejeeinte, nii inara rene turunacaauru cachaauru, nechu joaereen raaje osa que jaberoco aasajeein, sini anuu caje cha coitucuha nocoetiin cachaauru relaaain, Cana Curuaanaa Jesocurisito nocoetje chanuhin, acaauru amurijiriin cocoinanacainein nenacaauru quene maajeein mainajeein ereeure.

⁹ Coaraanachuhinti nenacaenein Moisesa jaberoco amanaa jeriha moconajaerane jana, nii tonaain batohin, que baasoneein ereein nocoetje chanunaa coacuelanaala, raujiaain acatein: "Ti suujua raujiaaine Cana Coanera," naain nihalu moconajaera rai anjeraauru curuaanaanein nena Miqueline.

¹⁰ Nete niritiin erenaa nainiha cacha natiin, niicha coitucuhi que niha natiin ereein neeure cachaauru. Nechu jataain leinjiin ataebinae rijijieein neein, nitajia acaauru jaberocone coina, jaberoco teeure.

¹¹ Jataainte cairichaaajoaure, aihalu Cainne rijijieein ichaaoruhane jaun. Aihalu Balaam aina Corene rijijieein coriquiicha que coaucuruhane jaunte, Cana Coanera sacuuruhane jianecuruha erenaa tonoraelanaalane jaun nitajerai neeunre.

¹² Ita belaaihuruhane jaa beseta bitoaache jiniiquiine jaaunrute, nechu jataain inara rai nocoejena tiha, inara aina lenoneein acau cohin rachoojoein naaonjoaunre nocoejelanaala, nii chuni sinaa coacuelanaala. Cacha beraicha niha nocoetiin churute aihure. Nete nii chuni berailanaala, nechu jataain jaberocohacha beraihure. Acaaurute nii conacainelanaala nena acau rijiichure. Aiha temule inaacane cojoanona bana, inacaelanaalane rijijieeinte neeure. Chaen cojoaisi aina curuataain enuha rocohin jaohacane rijijieeinte neeure.

¹³ Enaachate baaso ichaa cucuana cuhane fichafichanaane rijijieein, chunijihun nihanatiin baaso ichacure coejelanaala. Chaentechu sona nalu rijijieein mituhin janoaajeein cujueein, jaiti cunajaun turuelanaala, nocoenaanaun nitajia arasijiene rijijieein nitajihua cuurureein nocoenaanaun acaauru netonai.

¹⁴⁻¹⁵ Chaen techu nitohaneeururichaaain nii cachaurune que aitoroatiha Cana Coaunerane jaun, Adaan que jauriichuru baiha, acauru caaunsini ineein nena- Enoco netonai jetao: “Satiin nere tonoraeraauru cachauru janijiin raain, jataain necha aansaineein ichaonacaauru, naansaine aina cuhaain nocoejena charaneein, osaacuruhane jaun naansaine caaun que baasoneein erenacaauru casetecaain itajenajaane coina, araai oaraancanei rai nere tonoraeraauru anjeraauru uhaain uha Cana Coanera Calaohi Jesocurisitone janane coaraaun,” naain belu beratihua Cana Coaunerane jaun.

¹⁶ Chaen techu acauru cha coitucueraniha nocoetiin, satiin que nererojoecaain, satiin que maihajein ereein, niicha jereeicha que coaucure. Nechu jataain cacha que niicha jerei ichacuruhane coinaachate, cacha rai raotojoein ereeure.

Cana Coanera coitucuurera rohecaeraauru

¹⁷⁻¹⁸ Canejeraauru, inara rai: “Cana janonaa satonoelalaje raite nereein, nechu jataain baasoneein suujua letonohacha ichajein ichaonacaauru cachauru,” naain inara rai beuruhalu Cana Curuaanaa Jesocurisito rai afosotoorune coaucuche.

¹⁹ Acaaurute ita caje neleruhin niha cachane jereein, nechu jataain suujua letono rijijieein ichaohin ichacuruhane jaun, Cana Coanera Suujua sirichurenihane jaun aihure.

²⁰ Nete inara, coujurihu Cana Coanera esenetaeraneein, rai cachanein Cana Coanera Suujue que suujuequin, Cana Coanera bajaebajajein neeiche inarane caohachaera cacoelaichanein nenacaauru canejeraauru.

²¹ Cairichaaajoaain inara raain, inara belaaain nihalune rijijieein ichaohin, chariji bana satonoelanaala nena tiha Cana rai Cana Coanera Calaohi Jesocurisitone cohajein neeunche.

²² Atiin cairichaaajoaain nii esenetana jeriheeichuru coaraain neeuche.

²³ Nabana nitajeeuruha usi tabai jana nii esenetaichurune coataa, cairichaaajoaain acauru coaraain, tabaauru ichoteratecuche usi tabai caje, acauru que nocohalajiin, jataain baasoneein ichaohin nichao aasajein neeuruhane jaun.

Raotojoein rachoojoein neeuche

24-25 Acaihanijin cana ichoterateraneein nenea Cana Coauneraachate, inara beraicheein chatohaneein baaso ichaain neeinchene coataa. Nii chaeloon baasoneerilanaala, aca Cana Coaunera nihane acatiha rachoojoein turuhin neeinchene coina. Jauriaa caje coauneein nii chariji bana satonoelanaala, aca itolere que laraajiin cocoainanacaineein niha Cana Coaunerane coitucuerateein neeine Cana Curuaanaa Jesocurisito. Nitohanemiin.

Jesocurisitohacha Coaratei Afocarifisi

“Naaonjoanrichaain,” naain coaratiha Jesocurisitone

¹ Caate, inae nichuuntaa nitohanerichaainene jaun rai cachaneein ne-nacaauru que coaratiha rai Calaohi Jesocurisito aina cuaain Cana Coaunera-ane jaa ne. Nii jaunte rai nere beraneein nena Joaan nichaanne rene, rai nere bera anjera letoae Jesocurisito, canu que niicha coaratei coaratiha nii anjerane coina.

² Nii jaunna, canu que coaratiha Jesocurisito aina cuaain Cana Coaunera-ane rijijieein, esinae rauhijiriin nii coaranein coaracaanne rijijieein laenaun.

³ Nerausiaecururichaain caa Cana Coaunera beratenojoin reretaera aina aonaain caa laenanohinein nihane rijijieein tonoraain nenacaauru, inae ichuunejeeoriha nitohanerichaainene jaun.

Caaunsi laurinein Jesocurisito ranojonein nenacaauru iclesiacuru rai laenaa Joanne

⁴ Asia batane que caainsii laurinein Jesocurisito ranojonein ne-nacaauru iclesiacuru raine canu Joannein caa laenaun. Raotojoein neeichene jaanu tein neeuruhine- nii nunuhe caje coaunein neeina acaneein nein turuha uheneni nein nena Cana Coaunera, rai nelaurianajaan- *trono* acatiha caainsiinein suujuenein nenacaauru aina,

⁵ chaen esinae rauhijiriin, aca jerihane rijijieein nein nere beraneein nena Jesocurisitone maajeein. Acate jauriaanejeein ohane caje ichanaelu. Nii jaunte, satiin chauratane sacuritaain nenacaauru curuaanaacuru curuaanaanein ne Jesocurisito. Nii Curisitote jataain cana belaitohane jaun, rai coichana aina cuaain osa caje cana rocoelu.

⁶ Nitohanein cana teeinte, jelai tein rai cachaneein aihuruhalu saseredotecurune rijijieein- rai Inaca Cana Coaunera rai caohacha icharaneinniicha jerenohin ichacaachene coina cana tein nelu. Aihana jaun Cana Coaunera necaohacha aina, itolere niicha ichana nainei itolere bana Jesocurisito rainein neine. Nitohanemiin.

⁷ Inae nacoaunein dede sacari jana uhin fauha uha Curisitone janate, satiin coanojoinereein.

Nii sohin jaaoreraluniha natiinte coaraa cuurureein.

Nii jana caa chauratane que laurihu laurihu ichaonacaauru cachaurute, chanaa cuurureein coreniha.

Aiha nitohanerichaain.

⁸ “Canune nunuhe caje coaunein itolere coauneraanein satono que tiaain acaneein neun,” naa Cana Curuaanaa Cana Coaunera- itolere curuaanaanein turu rai nena.

Jataain caohacha que necaohachaain necoaratiha Jesocurisitone

⁹ Canune satiin inara nejera Joanneun. Jesocurisito corenihate, canu nejeranein neeiche. Nii rijijieein techu, jiniiquiin coujunojonein necairichanaa abaantaacache, laraajiin cana coroatajaniha Cana Coaunera-ane jaun. Nitohanihane jaunne, Cana Coauneraacha jerei Jesocurisitohacha coitucueratei beebjihanune coreniha caseteconein Patmo cobeneun.

¹⁰ Ecute tomiho cojoanonaa bana, caniha neeoritoha Cana Coaunera Suujuene jana, canu janori nichaae toniin:

¹¹ “Leinjiin quiricha cuhane iicha coarai laenaain, caainsii laurineein Asia batane que nenacaauru- Efeso, Esmirna, Pergamoo, Tiatira, Sardisi, Filadelfia, Laodisea, naaonjoainun Jesocurisito cachaneein nenacaauru rene letoaau,” naain mijiaaainein toniha carai jaiha rijijieein nena- toroonfeta rijitiin erenaane jana aonaan.

¹² Nii carai erena coaracaanne coina nauriterichaaunne janate, tiri-chotiin jiquihaquuin ne ecu caainsineein cono nujua- oro caje ichanohin.

¹³ Nii caainsiineein cono nujua- oro caje ichanohin cataaunne cacha tocohanein- tijia que uujoai cajonequuin, somajain cajione que cajonequuin- nalarijia que uujoaain oro caje ichanohin sintoroon que ichoraane coaraan.

¹⁴ Nii jana rai couturi ujuite dede sacari tocohanein somajae. Jana, rai notate tirichotiin usi lanaro tocohane.

¹⁵ Nii jana rai tijiaaurute, orono cuhane tucuhacaain ichanohin bronce tocohanein jiquihaque. Nii jana rai nerete, jataain mijiaaainein caraturi toni rijitiin tonihane jana,

¹⁶ rai raotono nichajai que caainsiineein arasijie siri biji cuhane. Nii jana rai nujuae cajete mitue jerane jataain ajinaain sabere. Nii jana rai merite, jataain conotiin conoha enotone tocohanein jiquihaque.

¹⁷⁻¹⁸ Nii jaaunne coariin tijia asae comoon onaa rijijieein. Nete biji raotono nichajai que canu mucuhin: “Jiaonriha casiine. Canune ichaohin itolere coaanaain satono que tiaain Coauneraneeun. Canune niqui oonlu, nene ichanaan. Inae charijibana orinaaunni. Canune cana asaae nitajenacaauru rai chabi sirihun.

¹⁹ Caa ena nena iicha coarai laenaain, caa baiha neeninu iicha coarai laenaan.

²⁰ Caa canu biji raotono nichajai que caainsiinei arasijie, chaen caainsiinei cono nujuanein nena oro, naaonjoainuri iicha coaraite, charijibana coitucueraelanaala asinojoneein nena ne. Nii caainsiinei arasijiete Cana Coaunera ranojoneein nenacaauru- iclesiacuru beraihurera anjeraauru ne. Jana nii caainsiinei cono nujua oro caje ichanohinte, caainsii laurineein Cana Coaunera ranojoneein nenacaauru- iclesiacuru ne.”

2

Caaunsi laurinei iclesiacuru rai beratenojoin. Caate nii caainsii beratenojoi caje Efesoo Cana Coaunera ranojoneein nenacaauru iclesia beraicha- anjera rai beratenojoine

¹ “Caritiin Efesoo Cana Coaunera ranojoinuri- iclesia beraichanein nena- anjera rai laenaau.

‘Aonacuche, caritiinte inara rai laenarate nii biji raotono nichajai que caainsinei arasijie siichaain- cainsinei oro caje ichanohi usi nujua cataaun amunaa:

² Canuna, itolere iicha ichai coitucuhin, caaintatohane niha natiin jianelanaala neeine coitucuun. Chaen nechu, nii necha ansainein ichaonacaauru abaantasineeine coitucuun. Chaen techu, afosotooru niha nocoetonacaauru niha natiin coujuhin coaraaine jana aca necurene. Nito-haneeinte casajenetooruhane coitucuhi.

³ Itolere banate coiinteein jianelanaala jataain canu coreniha necairichanaa abaantaai.

⁴ Nete jauriaanejeein aailune tocohaneein corajeein quiicha jerei icharaneein neneei.

⁵ Aihane jaun, jauriaa aichejetohilune que coacuhin, nii nunuheneein corajeein icharejetohilune rijijieein nacoauneein corajeein quiicha jerei icharaneein neeun, jeriha Cana Coauneraane rijijieein. Ainihanena, nii nihane jaa jelai caje, nii cono nujuaneein nenea rulureeuni ii caje, nacoauneein Cana Coauneraacha jerei icharaneein ichoaeneeine.

⁶ Nete caohacha ichaai, nii Nicolasa sacuureraauru ichanohichuru rautaaain coaraeneeine jaun. Canuhetonaichu acaauru ichanohichuru rautaaain coarahaan.

⁷ Aohana jereraauru, caa ereretaain Cana Coaunera ranojoinuru- iclesiacuru rai Cana Coaunera Suujue beratenojoin aonacurumiin. Itolere necairichanaa abaantaain satono que tiaain sacuerate, nii chariji bana sanaachara ichaonaa tera enuha inaa Cana Coaunera nenajaun nenea que lenonereein,' naain laenaau Efeso beraicha- anjera rai,"

nae nii canu notaara.

Esmirnau Cana Coaunera ranojineein nenacaauru iclesia beraicha- anjera rai beratenojoi

⁸ "Caritiin Esmirnau Cana Coaunera ranojoinuri- iclesia beraichaneein nenea- anjera rai laenaau:

'Aonacuche, caritiinte inara rai laenaerate nii nunuhe caje coauneein satono que tiaain acaneein nenea- ohalune caje ichanaain nenea:

⁹ Canune jataain necairichanaa abaantaain, cairichainejeein neeichene coaraan. Nete chaque lanaeneriquicheein dedeeu. Chaen nechujataain baasoneein ichei ereeuruha Joriooniha nocoetonacaaurune coitucuun. Acaaurute esinae rauhijiriin moconajaera letono laurineein neure.

¹⁰ Jiaonriha necairichanaa coariquiine que casiin neeine. Moconajaerate caresero cuhane inara tabaauru enoaeratereein, nii aina cuaain satiin inara coujunojineein coanojineequichene coina. Jataainte necairichariquicheein lechoonca janohin. Nete ohichene que tiaaojoaain nirijieein jianelanaala abaantaain sacuhichene, canu nii cainaraanuque chariji bana nitajenaacharanejeein nenea ichaonaa tereunni inara rai.

¹¹ Aohana jereraauru caa Cana Coaunera ranojoinunru- iclesiacuru rai Cana Coaunera Suujue beratenojoin aonacurumiin. Laraajiin itolere necairichanaa amuritiin nenacaauru- coatiha ooru baiha nacoauneein ohin nitajerinaain acaauru suujue,' naain laenaau Esmirnau Cana Coaunera ranojoinuri iclesia beraichaneein nenea anjera rai,"

nae nii canu nae nii canu notaara.

Pergamoo Cana Coaunera ranojineein nenacaauru iclesia beraicha- anjera rai beratenojoi

¹² "Caritiin Pergamoo Cana Coaunera ranojineein nenacaauru iclesia beraicha- anjera rai laenaan:

'Caate aitiin laenaerate nii nujuuae cuhane jerane jataain ajinaain sabere siricha:

¹³ Raotojoeine moconajaera rori rohan ichaohichene coitucuun. Nete aitiin caitoonjoa esenetaain canuhacha icharatei ichaquichene jianelanaala neeiche. Niheichu nii canu ere bera Antipas sohin jaaoruhalu, nii moconajaera neseu natiin, canu esenetaain neeichene jianein niheeiche.

¹⁴ Nete neeje ichei baaso, iniha nenacaauru que ichei aitocooaunne jaanu coitucuhine coina. Nii iniha nenacaauru tabaaaurute, Israeli inoensihuru relaain nihalu Balaamne jaacha tonoraain jianena jerecurene. Nii Balaamte baaso que Balac suujuatihane jaun, ecaantooru que banijiaain nena lenone que Israelitaauru coroaatein, itolere osa que sarueratenajaaine maajeein naaonjoaenlu.

¹⁵ Chaen techu, tabaauru iniha nenacaauru acaauru relaain nihalu Nicolasa sacuurerane jaan jianena jerecurene.

¹⁶ Aihana jaun, chajaain ena esinae Cana Coaunera esenetaeranein jeriha Cana Coaunerane rijijieein quiiha jerei icharaneein neeuche. Ainihanena ena inara rene uhin, nii canu ujuae cuhane jerane ajinaai nenaasabere que acaauru soreeunni.

¹⁷ Aohana jereraauru Cana Coaunera raonojoinuru iclesia rai Cana Coaunera Suujue beratenojoin aonacurumiin. Itolere necairichanaa abaantaain satono que tiaain sacuurera raine chariji bana coaraelanaala asinojoneein nena manaa que acaauru coroaatereunni. Chaen nech, nii chariji bana coitucueraelanaala nena- cacha curuaa siriin laenanohinein leinjiin ajeri somajain nena tereuni acaauru rai. Nete laen nii ajeri raera, nii curuaa erora coitucureein, 'naain laenaau Pergamoo Cana Coaunera ranojoinuri iclesia beraichanein nena anjera rai,"

nae nii canu notaara.

Tiatirau Cana Coaunera ranojoinuri beraicha- anjera rai beratenojoin

¹⁸ "Jerichanejeeichu, Tiatirau janijiin Cana Coaunera ranojoneein nenacaauru iclesia beraicha- anjera rai laenaau:

'Caritiinte aitiin laenaerate nii usi lanaro tocohanei notaain- coata lanajai jicharoanohi tocohanei tijaain nena- Cana Coaunera Calaohi:

¹⁹ Canune jitariin iicha ichai coitucuun, jataain cachaauru belaaain, iicha esenetai esenetaain, itolere necairichanaa abaantaain itolere ichaaine coitucuhanu. Chaen nech, jataain jauriaalu amuritoheriin ena caohachaain ichaaine coitucuun.

²⁰ Nete neejen ichei aitocooaunne jaanu, Canu cachanein nenacaauru coritaa, nech Cana Coaunera coitucueraniha nocoetiin, ecaantooru que banijiaain nena lenone que acaauru coroaatein, chabana nitohanai osa que nesaruna naineniha cachane saijieein itolere osa que acaauru rohecaaa nii ene Jesabeline abaantaaine jaun.

²¹ Canune niqui Cana Coaunera coitucueranein nihane cojoaaun. Nete ainaa jerelanaala, niheichu osa tabai que nesaruhane jianena jerene.

²²⁻²³ Nii jauna, nii ene cunaitaain bereecurune maajeein ateinareeunni. Chaen nech, nii ene aina ichaojeraquiin neeuruhane jianelanaala nenacaauru ateinaain, jataain necairichanaa tabai que cairichanajareeunni. Nitohanein ichacaaunne banate, suujua cuhane cachaauruhacha coacuhi coitucuhanune que nainaa cuurureein satiin Cana Coaunera ranojoneein nenacaauru iclesiacuru. Jana inara raine, le cacha cachanequichene rai, inaraacha ichanohin rijijieein inara rai tereeunni.

²⁴ Nete laen inara Tiatirau neinequichene, nii relanajaain neeuruhane jaan moconajaera suujua asinojoneein nena coitucuhin tonoraain neneeichene, nihei nii que tonaain inara rai irihanune jaanu.

²⁵ Aihana jaun, turuhanune reentiaain jerichanejeein sacuuche jianelanaala.

²⁶ Itolere necairichanaa abaantaain satono reentiaain canuhacha jerei ichajeein sacuureraaurune cocoinareeunni, lauri lauri nenacaauru cachaauru curuaanaaneein neeuruhane coina.

²⁷⁻²⁸ Charijieein teeinti canu cocoinaain nelu Ofa Cana Coaunera, nii rijijieeine inara cocoinareeunni, lauri lauri nenacaauru cachaauru curuaanaaneein neeichene coina. Nii banate coata caje nenea otiha que erenea tonoraelanaala lauri lauri nenacaauru tuteneriquicheein, darohe tutenecuruhane rijijieein. Chaen nechu nii choae tacaain janonaarai mitunaa arasijie tereeni acaauru rai.

²⁹ Aohana jereraauru, caa Cana Coaunera ranojoinuri iclesiacuru rai, Cana Coaunera Suujue beratenojoin aonacurumiin,' ”

naain laenarate nii canu notaara.

3

Sardisihu Cana Coaunera ranojineein nenacaauru iclesia beraicha- anjera rai beratenojoi

¹ “Caritiin Sardisihu Cana Coaunera ranojoinunru beraicha anjera rai laenaau, naain laenarate nii caainsiinei Cana Coaunera suujue aina caainsiinei arasijie siricha:

‘Canune jitariin iicha ichai coitucuun. Ichaohate niqui ii beeure. Nete inae ohi.

² Aihana jaun, itolere que caohachaaain nainaan nii cautenacaauru lararajiaau. Inae ohin nitajeeuruhane raite neeure. Chaen nechu esinae rauhijiriin Cana Coaunera notaracae, caohachaaain iicha ichai ichaain neeene coitucuun.

³ Nii jeriha Cana Coaunerane rijijieein, caohachaaain ichaohin neeine coina nerelaailune coacuhin- nacoaauneein caohachaaain ichaao. Canu jerichaaune rijijieein, itolere que nainaan caohachaaain ichaeneeine ne, coitucueniha cachane jana turuhin basijiauha asijiautone rijijieein cha coatejeneeine jana turuhin ii casetecareeunni.

⁴ Nete nii Sardisihu neeure coroatajajeein chabana cajione calanoajelanaala nenacaauru. Acaaurute cajione somajai jiaain cajiniichaain amuhemuhecurureein, nitohaneein neeuruhane coina nelatecuruhane jaun.

⁵ Itolere necairichanaa abaantaain, canu jerichaaunne rijijieein nenacaaurute, nitohaneein cajione somajai que necoreeteurureein. Nii choae tacaainchu, canu quiricha caje acaauru curuaa elonarinaaunni. Chaen nechu, canu Inaca, rai anjeraauru, naaonjoainuri acatiha tein acaauru coitucureeuni.

⁶ Aohana jereraauru, Cana Coaunera ranojoinuri iclesia rai Cana Coaunera Suujue beratenojoin aonacurumiin,' ”

naain laenarate nii canu notaara.

Filadelfiau Cana Coaunera ranojineein nenacaauru iclesia beraicha- anjera rai beratenojoi

⁷ “Caritiin Filadelfiau Cana Coaunera ranojineein nenacaauru iclesia-beraicha rai laenaun:

‘Caate aitiin laenarate nii Rabiri rai chabi siricha- Cana Coaunera esineneein nenea. Acate acujua joracaane, nii chuni funaa nainene. Jana acujua fuhane, nihei chuni joaracaera.

⁸ Canune jitariin iicha ichai coitucuun. Aonaaun, ii raine joaracanojoi-
neen canu acuujuu siricheeunni, nerinaain chuni funaa nainera. Jataain
laraajiin neeineque airijiinte, quere tonoraain quiicha jerei icharaneen
neei.

⁹ Canune ichareeunni nii nechu moconajaera rai cacha raer-
aneen nenacaauru- nii Joriooneeuruhane que airijiin Joriooniha
nocoetonacaauru- casajeeuru itiha asae neseonriaauruhane coina. Nii
banate, jataain ii belaitohanune coitucuha cuurureein.

¹⁰ Esinaete rauhijiriin, itolere bana caitoonjoan tonoraain canu
jerichaaunne rijijieein neei. Nii jaaunne, inae cojunojoineturuhane coina,
satiin colurejenojinecururichaaain caa chauratane que nenacaaurune
bana, ii beraicheeunni chatohaneen teraaine coataa.

¹¹ Enane nacoaauneein turoreeunni. Aihane jaun, caa ena neeine riji-
jieein jerichanejeein sacuu, nabana chuni ii que banijiaain nena ruluhin
raane coataa.

¹² Itolere necairichanaa abaantaain sacuureraaurune, Cana Coanera
loreri banesijianeen tihanune, nii chariji bana satonoelanaala caje mitue-
lanaala ecu neeurureein. Chaen nechu, acaauru jaberoco que teein Cana
Coanera curuaa laenaain, dede caje ena nena Cana Coanera nenajan
Jerosaleen curuaane maajeein laenareeunni, acaauru jaberoco que teein.
Chaen nechu acaauru jaberoco que teein ena nena canu curuaa laenaree-
unni.

¹³ Aohana jereraauru, Cana Coanera ranojoinuri iclesia beraicha-
an- jera rai Cana Coanera Suujue beratenojoin aonacurumiin, ’ ”

naain laenarate nii canu notaara.

Laodiseau Cana Coanera ranojineen nenacaauru iclesia beraicha- an- jera rai beratenojoin

¹⁴ “Caritiin Laodiseau Cana Coanera ranojineen nenacaauru beraicha-
an- jera rai laenaan.

‘Caate aitiin laenarate nii Cana Coaneraacha ichai coaraneen, no-
hanelanaala beraneen itolere Cana Coaneraacha coaunai Coanera
Esine neein Nena:

¹⁵ Canune jitariin iicha ichai coitucuun. Bajianachuhinti canu
jerichaaunne rijijieein, corajeein quiicha jerei ichaeneei. Jana ainihane
corajeein moconajaeraacha jerei ichaeneei.

¹⁶ Nete quiicha jerei corajeein ichaelanaala, niheichu moconajaeraacha
jerei corajeein ichaeneeine jaun, nii chaneen neneei. Nitohaneen aja-
jaineen niheichu, jelajerilanaala, naajoaain neeine jaun, chaneen ne-
neeine jaunne ii naraareeunni canu ujuaae caje.

¹⁷ Iite niqui Inae jataain raotojoein nihanu cha latejelanaala, inae
caohacha ichacaaune jaun, naain ereei. Nete jataain cairichaaajoaai,
cairichanojineen aiha leinjiin cairichai cha colane nena rijijieein neein-
maosa rijijieein neeine jaun.

¹⁸ Nii jaunne ichei aitoon, canu caje mocohin tucuaanohin oro core-
teeine coina. Nii banate esinae rauhijiriin canu jerichaaunne rijijieein
neen, aiha leinjiin cairichanejeein cha colane nena rijijieein neeine caje,
cha caohacha ichaain, caohachaaain chaachaaain neeine coaraain neriquiin.

¹⁹ Canune satiin canuhacha belai canu cachaauru baaso ichaain nee-
urhane coaracaunne, acaauru cotaain acaauru suujuateen cairichana-
jaaun. Aihane jaun, nii baaso ichajeein neeine janelanaala baasoneen

jerichanejeein sacuhinene ii cairichareeunni. Aihane jaun, chajaain ena caje coauneen nunuheteen jeriha Cana Coaunerane rijijeein ichaao.

²⁰ Aonaan, canune itolere bana acuujua beraicha rijijeein acuujuaniha neen inara cotijiaun. Chateeinti bajaee bajaecaanne aonaan canu raain ne rai suujua cuhane, nii ainane jiniiquiin lenonerichaanuhin.

²¹ Chateeinti itolere necairichanaa abaantaain jerichanejeein janelanaala sacue, nii raine canu rohan nelauriaane jaanu rori tereeunni. Charijeein teeinti, itolere necairichanaa abaantaanune jaun, canu Inaca Ofa nelaurianajan rori ichoae jiniichaain nelauriaaun, nii rijijeein.

²² Aohana jereraauru Cana Coaunera ranojoinuri iclesia beraicha- anjera rai Cana Coaunera Suujue beratenojoin aonacurumiin, ’ ”

naainte laenarate, nii Cana Coauneraacha ichai coaraneen nohanelanaala beraneen- itolere Cana Coauneraacha coaunai coaunera esine neen nanaa.

4

Dedeeu Cana Coaunera coroaecuruhane

¹ Niritoha caraine baiha dede coaracaan jabatoroainne janate, joara-caeratihaneen ne cana dede bacuujuua. Nii janane, jauriaanejeein leinjiin jaiha rijijeein nanaa- toroonfeta rijitiin tonihane jana aonacaanne janate: “Chajaau cajiha iniha uune, caa baiha nitohaneen airichaine coarate ii quete coaraaicha,” naain carai toni eheena.

² Nii rijieeritiin, caniha neeoritoha Cana Coaunera Suujuene janane, dedeeu jataain caohatiin nelauriananaja rori- *trono* coaracaanne janate, ecu nii nelauriananaja rori- *trono* ichoae lajuuae leinjiin.

³ Nii nelauriananaja rori ichoae nenaate, ajeri jataain caohati colohin nanaa- jasje tocohanenihane cornalino tocohaneen jataain caohatiin colohi rai jaberoco. Nii nelauriananaja rori tinonoritiinte, tinohanre leinjiin iino, jataain conotiin beraurosihojoain colonaa esmeralda tocohaneen.

⁴ Chaen nechuu nii nelauriananaja rori- *trono* tinonoritiin niha jataain caohatiin coroata choonca jenaain rori caohachaurune jana coaracaane janate, ecu nichoae neeure coroata choonca jenaain ichauhenaauru, soma- jaain cajione que cajionecohin, oro caje ichanohin comai siriin.

⁵ Nii rori- *trono* cajete, jataain mijiaaneen mitue jiacano, erena, arara, naonjoainuri. Nii janate, nii rori acatiha lanalanaque caainsineen siricho. Nii caainsine lanalanaqui sirichote, nii caainsine Cana Coaunera suujue- neen ai.

⁶ Chaen techu, nii rori- *trono* acatiha cucuana baca tocohaneen, jataain ajiarojoeritiin asaun tiaain jiquihaquiin inanacae. Nii nelauriananaja rorihuru cataaun nanaa rori tinonoritiinte ne, jenaain cacha tocorijianeen, janori, nacatichai, naonjoain jelon notaacoain.

⁷ Nii leinjiinte aain tabai- leon tocohane. Leechate jana, baca curuaanaa toro tocohane. Jana nii acauru nichatajate leinjiin cacha tocohane. Jana acauru nejenate, uujuirii tabai- aquila tocohane.

⁸ Nii jenai jelai rai nichao que ichaohi nenacaaurute, nenainetiin saotaneen itarohin, jianacoon, asaun, naonjoain acauru jaberoco naineco- joain nota sirichure. Janotiin, jiichoo, naonjoainte:

“Cana Curuaanaa Cana Coaunera esine,
itolere que laraajiin
itolere ichana naineraneen nanaa,
iite iineen neeilu,

enanetjoeein acaneein neei-
iineein turuha uriquiin,”

naaure jiiichoo, janotiin, naaonjoaain jianelanaala.

⁹⁻¹⁰ Nii cacha tocohaneein nenacaaurute, acaneein necaohachaaain niha-nii rori caohacha ichoae- nii chariji bana ohelanaala nenaane coroaecure. Nii nainihate coroata choonca jenai ichauhenaauru, nii ecu nenacaauru nacatiha neseonriaain corojeein, nii rori acatiha acaauru rai comai siheitiin:

¹¹ “Iite esinae rauhijiriin,
canacaanu Curuaanaaneein canacaanu Coauneraneein-
ii necaohacha que iineein neei, laraajiin.
Iite itolere coaunaain neeilune jaaun,
ii jereeine rijijieein necoaunaain nihacoaelu,”

naaure coroaecuruhane naineein.

5

Quiricha laenanohineein nenea aina carenero narejeen

¹ Nii janate nii rori caohacha choaae lauheconaa coaracaauune jana biji raotono nichajai que leinjiin Quiricha sichaaain lauheque. Nii quirichate retutonohineein, jeranu laenanohineein ne, caainsinei fuera que caohatiin funojoineein.

² Nii jana coaracaauune janate ecu ne leinjiin anjera jataain itolere ichana nainihane que nelateein. Nii anjerate jataain tonijiaain: “Chana jataain nelate que nelateein, caa quiricha fuera beuhin joracanaa naaine,” naain baja.

³ Nete dedeeu, chauratane tinonocritiin, chauratane asaae, naojoaain niha natiin nene chunei nii quiricha joaracaain coana nainera.

⁴ Nitohaneein neniha chunei nii coina nelateein nii quiricha joracaain coaraain ereretanaa nainera cachana jaaunne jataain chanaaun.

⁵ Nii janate: “Coa jataain chanaa. Niha leinjiin nii coina nenea- nainera. Acate Joda lauri caje nenea Leon- cana curuanaa inoansi Rabiri nefoerate ne. Niite nitohanei ichana nainihane coina itolere amuritiin nihane jaun, nii cainsineein nenea rai fuera soaain joaracareein,” nae canu rai leinjiin acaauru bichauhena.

⁶ Nii janate, nii nelauriananaja rori caohacha- *trono* aina nii jenaain rai nichao que ichaohin nenacaauru, nii coroata choonca jenai ichauhenaauru, naaonjoaainunri cataaun niha Carenero Narejeen ne jana coaraaun. Nii Carenero Narejeen coaracaauune janate ecu chujuheque, cairichaaain atinanojoinihalune saijieein, Cana Coaunera Calaohi Jesusoneein. Nii Carenero Narejeente, caainsiniha rai jichone jana caainsine rai nota. Niichurute Cana Coaunera suujueneein satiin chauratane que letononeein neeure.

⁷ Nii Carenero Narejeente cutiin, nii rori caohacha choaae raotono nichajai que quiricha siichaaain lauheconaa caje quiricha raaori.

⁸ Nitohaneein nii quiricha raaoriha nii Carenero Narejeenne rijieeoritiinte, neseonriaaure nii Carenero Narejeen acatiha, nii jenaain ichaohin nenacaauru aina, nii coroata choonca jenaain nenacaauru ichauhenaauru. Satiin acaaurute, nenainetiin quitara rijijieein nenea- arapa sirichure. Chaen techu, nenainetiin oro caje nenea acau cooruhane jaan- curu nainecojoaain enuha sacari jujuaain nenea sirichure- nii coroata choonca jenai

ichauhenaauru. Nii enuha sacari juujuite Cana Coaunera bajaauruha Cana Coaunera cachaneein nenacaaurune jaan neein ne.

⁹ Nitohaneein neeinte ena nenea nenatena que nenateein:

“Iite nii quiricha fuera soaain joracanaa naineei.
 Ii sohin jaaoruhane janate,
 ii coichana que acaauru coreteei,
 acaauru ranaa nainiha Cana Coaunerane coina.
 Nitohaneeinte,
 satiin caa chauratane tinonocoritiin lauri lauri neein nenacaauru
 cachaauru,
 lauri lauri nere que ereein,
 naaonjoaainunri caje raain,
 cachaauru coreteei
 acaauru ranaa nainiha Cana Coaunerane coina.
 Nitohaneein ichaaina jaunte,
 quiricha fuera soaain joracanaa naineei.

¹⁰ Nitohaneeinte acaauru cocainaai,
 saseredote neein, curuaanaa neein,
 naaonjoaainunri neeuruhane coina.
 Nii jaunte, satiin chauratane sacutaain curuaanaa neein neeure,”

naain nenatecure nii coroata choonca jenai ichauhenaauru.

¹¹ Nii baiha coaracaaunne janate, ecu ereereecure arajiin nii rori- *trono* caohacha rohan nenacaauru anjeraauru. Nii baiha nii jenai ichaohin nenacaauru, nii coroatachoonca jenai ichauhenaauru naaonjoainuri. Nii janate ecu neeure jataain arajiin oaraanca milloonneein amurijiriin.

¹² Acaaurute jataain tonijiaain:

“Jataainte nelate
 nii sohin jaonojoneein nenaalu Carenero Narejeen.
 Nii jaunte,
 itolere ichana nainihane jaanu,
 itolere nerausiajeein nihane jaanu,
 itolere coitucuhin nihanu jaanu,
 itolere que laraajiin nihanu jaanu,
 coasitanojoinihane jaanu,
 necaohacha que necaohachaane jaanu,
 coroaenojoneein nihane jaanu,
 naaonjoaain raeranein ne,”

naaure nii araai oaraanca milloonneein nenacaauru anjeraauru.

¹³ Nii rijieeoritiinne, ereereecuruha satiin Cana Coauneraacha coaunahine jana aonaun. Satiin dede que teein niicha coaunai, atane que teein niicha coaunai, nii baiha satiin cana temurau cucuana cuhane nenacaauru, atane cuhane nenacaauru, naaonjoaainunri Cana Coauneraacha coaunai ere aonaun.

“Nii rori choae lauheconaa,
 chaen nii Carenero Narejeen, naaonjoaaihunrite,
 coroaenojoneein aca neein
 necaohacha que necaohachaain nelate que
 nelateein neeuruhane jaanu teeure,”

naain ereereecure.

¹⁴Nii janate, “Nitohaneein neeine,” naaure nii jenai ichaohin nenacaauru.

Nii jana, nii coroata choonca jenai ichauhenaaurute, nii Carenero Narejeen acatiha neseeonriaain coroaecure.

6

Caainsine fuera

¹Jaurihanejeein, leinjiin fuera joracaa nii Carenero Narejeenne jana coarajihanune janate, nii jenaain ichaohin nenacaauru caje leinjiin ere arara rijitojoaaintiin tonijiaain toniin: “Chajaau cajiha,” naane jana,

²coaracaanne janate ecu leinjiin cabario somajain choaae laujuae leinjiin cacha tenuna sijiaain. Nitohaneein comai teuruha nii cacha raine baihate, amue nii que nejeratenacaauru amuritiin, itolere bana acaauru amuritoeraneein nihane coina.

³Nii janate, nii fuera que jaurii joracaa nii Carenero Narejeenne jana, nii ichaohin nenacaauru coroataja: “Chajaau,” naane jana aonaain coaracaanne jana,

⁴ecu mitue leeocho cabario lanajaain. Nii janate nii cabario choaae nelaurianaa rai nelatei teure, ita sohin ita jaaoruha caa chauratane sacutaain nenacaauru ne coina. Nitohaneeinte leinjiin Sabere seeonjoa teure nii cabario choaae nelaurianaa cacha rai.

⁵Nii baiha, nii fuera nichataja joracaa Carenero Narejeenne jana coarajihanune janate, nii ichaohin nenacaauru caje acaauru nichataja:

“Chajaau” naane jana coaracaanne janate, ecu mitue cabario jichojoaain. Nii janate, nii cabario jichojoai choaae lauheconaa leinjiin balaansa siichae.

⁶Nii janate, nii jenai ichaohin nenacaauru caje ecu toniin:

“Le quilojoei aroso rijijieein nena tiricote corereein le janohin amihaneanaa neein. Nii jana, nichata quilo aroso rijijieein nena sebadate corereein le janohin amihanena neein. Coa laen erene, bino, naaonjoaain aasaeca,” naain toni erena nii jenaain ichaohin nenacaauru cataaun toniin.

⁷Nii fuera nejena joracaa nii Carenero Narejeenne janate: “Chajaau,” nae nii jenai ichaohin nenacaauru caje leinjiin. Nii jana coaracaanne janate,

⁸ecu ne cabario somaajiojoaain. Nii cabario choaae nelauriaain cunaa curuaate Onaane. Nii ichohachaniha unaa caaijie unaate onaa curuaanaa moconajaerane. Nii Onaa curuaanaa- moconajaera raite, chauratane neleru nejena que niicha ichana nainei ichaane jaanu teure, ita sohin ita jaaoruha arajiin cachaaurune coina, tabai mijitena caaun ooruha cachaaurune coina, cunai caaun ooruha cachaaurune coina, cachaauru sooruha atane que nenacaauru aain tocohaneein nenacaauru coitucuchuhichurune coina.

⁹Inae nii fuera nesaoqui joracaa Carenero Narejeenne jana coaracaanne janate, Cana Coanera belaihuruhane jaan rori- *altar* asaae neure Cana Coanera beratenojoin beeuruhane coreniha atinanohichuru.

¹⁰Nitohaneein ecu neeinte jataain tonijiaain: “Itolere curuaanaacuru amuritoheriin Curuaanaa- osa colane nena saanto- cha ichaaine coina aito- hine icharaneein nena, chatohanai bana caa chauratane que nenacaauru ichao colurujueein, canacaanu atinaeraauru cairichareei,” naaure nii ecu nenacaauru onacaauru.

¹¹Niritocuruhane janate, acaauru rai cajione somajain tein: “Jauriaa nebetacaorihuche coa carajaaeriin. Jaiti lanajeeca, inara sohin jaaoruha ne rijijieein, leeochoauru inara nejeraauru Jesocurisito beratenojoin beeurera sohin jaaoruhane nainauruhane reeintiaain cohacorihuche,” nae acaauru rai.

¹² Nii fuera nesaotane joracaa Carenero Narejeenne jana coaracaaunne janate, uhe jataain mijiaaaineein carora tabai. Nii janate, jataain jicholeneein conoene enoto. Nii janate, atene netonai conoelanaala ichana tocohaneein ne.

¹³ Nii janate, jataain mijiaainetiin uhin liaaca cujuanane jana naluha *iquera* inaa nujuarine amuneein nalue dede caje chauratane choaae arasijie.

¹⁴ Nii janate, retutunohiniha faferone tocohaneein nereetuhitiin nitajiheite dede. Nii janate, nerurujuaacooain nelonae satiin situha cataaun nenacaauru obenecuru aina ichtatane ucuunooru.

¹⁵ Nii jaunte, chauratane que satiin curuaanaa neein nenacaauru atane jachuuru cuhane, ichtatane cataaun nenacaauru ajeri cuhaneeruru nasichure, tabaaihuri aina jiniiquiin, chaen soondarooru curuaanaacuru, coriquihonacaauru, jataain itolere que laraajiin nenacaauru. Cairichanojoi-neein nenacaauru, chaen cha ujuaihonelanaala nenacaauru, naaonjoainuri nasichure atane jachu, ajeri jachu, naaonjoaainunri cuhane.

¹⁶ Nitohaneente: “Canacaanu choaae nefaruhin canacaanu asihu, canacaanu coaraa taa rori caohacha- *trono* choaae lajuuaine coataa, jataain necairichanaa cuhane canacaanu casetecaa Carenero Narejeenne coataa.

¹⁷ Inae catohaneein caseteco coaraain necairichanaa cojoanona que turuhane jaun, nerinaain chunei abaantanaa nainera,” naaure.

7

Israeli laurichuru cojunacatenohineein nenacaauru

¹ Nii baiha coaracaaunne janate, enoto mitu jeloon, enoto soo jeloon, enoto soo coarajeein cana raotono jeloon, enoto soo coarajeein cana ajaabiji jeloon, naaonjoainuri jeloon chujurijiatocure jenaain anjeraauru. Ecu neeinte situha nii jenai laurii jeloon caje uhin cujuanane coataa acatecure. Nabana situhi chauratane, cucuana, nuna, naaonjoainuri ichoae situhin jiatuhane coataa.

² Chaen techu coaracaaune jana, enoto mitu asajai caje uhe leinjiin anjera. Acate Cana Coaunera ichaohin nena cojunaca *seecho* siri. Nii anjerate tonijiaain eheque, nii jenaain nenacaauru anjeraauru, chauratane, cucuana cuhanai, naaonjoainuri aasaena nainecuruhane jaanu raaurera rai. Nitohaneein tonijiaain ehequiinte:

³ “Jiaonriha jaiti Cana Coaunera cachaneein nenacaauru nauri que Cana Coaunera cojunaca siricha *seecho* tenihacachene jana, chauratane, cucuana, nunacuru, naaonjoainunri aasaecache,” naain, eeheque nii leinjiin nii jenaai naraai aanjeraauru rai.

⁴ Nii jana, aonacaaunne janate, le faasha jena choonca oaraancaain satiin Israelitaauru lauri caje nauri que Cana Coaunera cojunaca *seecho* sirichaauru curuaacuru janiichure.

⁵ Nitohaneente,

Jodaa lauri caje lechoonca coroata oaraancaain nauri que Cana Coaunera cojunaca *seecho* que cojunacatenoine.

Jana Robeen lauri caje lechoonca coroata oaraancaain.

Jana Gada lauri caje lechoonca coroata oaraancaain.

⁶ Jana Asere lauri caje lechoonca coroata oaraancaain.

Jana Nefatalii lauri caje lechoonca coroata oaraancaain.

Jana Manasee lauri caje lechoonca coroata oaraancaain.

⁷ Jana Simeon lauri caje lechoonca coroata oaraancaain.

Jana Lebi lauri caje lechoonca coroata oaraancaain.

Jana Isacara lauri caje lechoonca coroata oaraancaain.

⁸ Jana Saboloon lauri caje lechoonca coroata oaraancaain.

Jana Jose lauri caje lechoonca coroata oaraancaain.

Jana Beenjamiin lauri caje lechoonca coroata oaraancaain naaonjoaain Cana Coaunera cojunaca siricha *seecho* que acaauru auri que cojunacatenoinsecuruhane janiichuruhane jana aonaun.

Arajiin cachaauru somajai que cajionecooruhane

⁹ Nii baiha coaracaanne janate, ecu araai lauriinchuru satiin chauratane sacutaain nenacaauru, araai lauriin nere que ereein nenacaauru, jelai natane que ichaohin nenacaauru, naaonjoainuri cachaauru ecu arajiin neeure. Acaaurute rori caohacha- *trono* aina Carenero Narejeen acatiha ecu arajiin chujuhacoore janiinacaje lanaala. Nitohaneeinte cajione somanerei que cajionecohinte, elele tocorijiane siijiariin cuure.

¹⁰ Nitohaneein cuhinte, tonijiaain ehequiin:

“Cana Coaunera- rai rori caohacha- *trono* ichoae nenea aina nii rai Carenero Narejeente,
arajiin itolere, que nejeratenacaauru amuritoeraneein ne,”

naaure tonijiaain nii ecu satiin caa chauratane sacutaain nenacaauru araai laurii cachaauru.

¹¹ Nii janate nii rori caohacha aina nii coroata choonca jenai ichauhenaauru, nii jenai ichaohin nenacaauru, naaonjoainuri tionoritiin chujuhacoore satiin anjeraauru. Nitohaneeinte nii rori caohacha acatiha neseonriaain, atane que nauri turuanacanejeein nenorochoaain Cana Coaunera coroaecure nii anjeraauru.

¹² “Nitohaneein neeuruhine.

Jataain caohatoha Cana Coaunerane coitucuuruhine itolere bana.

Necaohacha que necaohachaa Cana Coaunerane coitucuuruhine itolere bana.

Jataain itolere coitucueraneein niha Cana Coaunerane coitucuuruhine itolere bana.

‘Narihara,’ naauruhine acaauru rausiaaeca Cana Coaunerane coreniha itolere bana.

Jataain nelatiha Cana Coaunerane coitucuuruhine itolere bana.

Acaneein nihane coitucuhin, itolere icharaneein laraajiin nihane coitucuuruhine.

Nitohaneein neeuruhine chabana satonoelanaala. Nitohaneein neeine,”

naain, Cana Coaunera cocoasitaare satiin nii ecu nenacaauru anjeraauru.

¹³ Nii janate, nii coroata choonca jenaain ichauhenaauru caje leinjiin canu rai:

“Chaaauruna caa somajai cajione que cajionecohacoaain cau ne. Chaaelai cajena uure,” naain canu caje bajaane janane:

¹⁴ “Iite acaauru coitucuhicha curuaanaa,” naain tonoraan.

Nii jaunte canu rai: “Caa cachaaurute necairichanaa tabai abaantaauruhana jaaun, Carenero Narejeen coichana aina cuaain somarianohiniha acaauru cajionene jaaun nesomariaain nedae acaauru cajione.

¹⁵ Nii jaaunte,

nii Cana Coaunera rai rori caohacha- *trono* acatiha neeure, jiichoo, janotiin, naaonjoaain Cana Coauneraacha jerei ichacuruha rai Teenforo asaaene coina.

Nii rori caohacha choaae lauheconaate acaauru beraicheein acaauru rohan neein.

¹⁶ Mijitena, cocoirena, enoto ajaano, ajaarona, naaonjoaain niha natiin acaauru reroecarinaai,

¹⁷ acaauru beraiha nii rori caohacha cataaun nena Carenero Narejeen ne jaun.

Nii Carenero Narejeente acaauru beraicheein, carenero beraihuruha beraihurerane rijijieein.

Acate, esinaaeca caohacha- ichaonaa tera que acaauru cocoareein, raotojoeein ichaaoruhane coina.

Inae acaauru coroatajaniha Cana Coaunerane jaun necairichanaa coaraain chanaaururinaai chabana,”

nae nii coroata choonca jenaain ichauhenaauru caje leinjiin.

8

Nii fuera caainsine aina jujuai mocooruhane jaan curu oro caje nena

¹ Nii fuera caainsine joracaa Carenero Narejeenne janate, carajaaajoaain curuatoraain curuaaecoore dedeeu nenacaauru.

² Nii catiariine ecu caainsinei anjeraauru coaraaun Cana Coaunera acatiha chujurujua chujurujuaauruhane jana. Nii janate nii caainsiine anjeraauru nainetiin nii toroonfeta teeure.

³ Nii janate uhe leecha anjera, jujuai mocooruhane jaan curu oro caje nena uhaain. Nitohaneein uhinte, nichaaurae nii Cana Coaunera belaihuruhane jaan rori *altar* acatiha. Nii janate tabaain nii enuha sacari jujui teeure, nii rori caohacha oro caje ichanohi *altar* acatiha, ichoae teein moco-hane coina. Nitohaneente mocohane nainiha Cana Coaunera bajaure nii ecu satiin Cana Coaunera cachaneein nenacaauru.

⁴ Nitohaneein nii enuha sacari jujuai mocoha nii anjerane janate, rai biji caje Cana Coaunera acatiha ecuun cue rai cousuraca. Mocohane nainiha Cana Coaunera bajaure nii ecu satiin Cana Coaunera cachaneein nenacaauru.

⁵ Nii baiha, nii enuha sacari jujuai mocohane jaan curu raaoriin, Cana Coaunera belaihuruhane jaan rori caje, usi biine taotaoriin nii curu cuhane teein, usi biine joae nii anjera atane choaae. Nii janate, toni arara, erena, jiacano, carora, naaonjoaainunri jataain mijiaaineein.

Toroonfeta toteeuruha anjeraaurune

⁶ Nii janate, inae neruujeeure nii caainsine anjeraauru acaauru rai toroonfeta toteeuruhane coina.

⁷ Inae rai toroonfeta totiha nii leinjiin anjerane janate, chauratane ichoae nalue jelajinaa jaberoco aina usi ichana que jasiin. Nii jaunte chauratane neleru nichataja mocohane jaun, satiin chauratane neleru nichataja que nenacaauru nunacuru, chaen omanecuru, naaonjoaainunri mocoe.

⁸ Nii jana rai toroonfeta totiha nii anjera coroatajane janate, dede caje nalue jataain tabai usi jaberoco cucuana cuhanene jana, nii cucuana neleru nichataja neleruhin ichana tocohaneein nedae rai baca.

⁹ Nii naluha usi jaberococone jaunte, itolere nii cucuana cuhane nenacaauru nichata saain neleruhin oore. Nii cucuana cuhane nenacaauru boteeuru netonaite nichata saain neleruhin mocohin nitajeeure.

¹⁰ Nii janate, rai toroonfeta totiha anjera nichatajane jana, siricho tocohaneein mocohin dede caje nalue arasijie seeonjoa, satiin nucuhecuro nichata neleru aina atane jachu caje mitunacaauru esinaaeca ichoaae.

¹¹ Nii arasijie curuaate Elonaine. Nii jaunte nichata saain neleruhin elonaa nucuhecuro baca aina atane jachu caje mitunaa esinaaecane jaun, ohacoaure arajiin cachaauru.

¹² Nii janate rai toroonfeta totiha nii anjera nejenane jana, nichata saain nelerujuacoaain nocohejaaitiin naasajeein conoene enoto, atene, arasijie, naaonjoaainunri. Nii jaaunte, jiiichoo aina nocohena nichata neleru que carajaain conoene nii enoto, atene, arasijie, naaonjoain.

¹³ Nii jana coaracaanne janate, dede catai jelson jiaauluhin situha cuha leinjiin uujirii tocohaneeine jana aonacaanne janate: “Jataainte cairichaojoaurureein caa chauratane que ichaonacaauru cachaauru, inae toroonfeta toteuruha nii leecha nichatajai anjeraaurune,” nae leinjiin uujirii tocohanei tonijiaain.

9

¹ Nii janate, toroonfeta totiha anjera nesaquine jana dede caje naluha uha arasijie chauratane choaaene jana coaraaun. Nii arasijie raite, cana asajai cochabi teeure.

² Nii cana asaae nena atane jachu bacuujuua joaracaane janate, jelai caje mitue suruaa orono caje aihane tocohaneein. Nii suruaate nocohenaneein enoto tein, cujuanane maajeein nocohena neein te.

³ Nii janate, nii suruaa caje mituhin chauratane sacuritaain riaaniha sisiincho semanaane jana, aiha canaanne rijjijeein cacha cunaitaane jaanu teeure rai.

⁴ Nitohaneeinte letoanajaain, omane, ajaena, enuha, naaonjoaainunri aasaecuruhane caohateein, nii nauri que Cana Coanera cojunaca siricha *seecho* que cojunacatenohine lanaala nenacaauru cunaitaauruhane coina aitocure nii sisiincho semanaa rai.

⁵ Nete cachaauru atinaauruhane coina letononeeurene. Raujiaaincha cacha atinaelanaala cusihane, canaun cusi rijitocojoaain cunaain saoquei ateein cacha cunaitaauruhane coina aitiin letononeeure.

⁶ Nii cojoanona banate niqwi onaa jerecureein cachaauru, nete oorenereein jaiti ooruhane jaan que turuenihane jaun.

⁷ Nii sisiinchoorute, sonaana que neeuruhane coina relanojineein nenacaauru cabario tocorijianein, oro caje nena- comai tocohanei que asihocoin cacha meri tocorijiane acaauru meri.

⁸ Nii sisiinchooru couturi ujuite caratohanae ene couturi ujui tocohaneein. Rai catute aain tabai tocohaneein nena- leon catu tocorijiane.

⁹ Acaauru jaberocote, coata que bujuuain ne. Jana acaauru itarote jataain mijiaaaineein toni jiaauluruha ne. Sonaana que neein caro tararaa cabarione jana tonihane rijitocojoaain toni.

¹⁰ Jana rai cusite rai nuseei que ne, canaun cusi tocohaneein. Nii rai cusi que cacha cunaitaraneente neeurelu saoquei ateein.

¹¹ Nii sisiinchooru curuaanaate cana asaae atane jachu cuhane nena anjerane. Jana rai curuaate Ebereeo ere cuhane Abadoonne. Jana Curieco ere cuhanete, Apolihoonne.

¹² Nitohaneeinte situe nii necairichanaa nunuhe. Nete jaiti lanae coroatajai.

¹³ Inae rai toroonfeta totiha nii anjera nesaotanene janate, Cana Coanera acatiha oro caje nena rori- *altar* que jenaain nena jicho caje toni eheeona.

¹⁴ Nitohaneein toniinte:

“Nii jenaai anjeraauru ichoharaain nenacaauru jihaneu. Acaaurute nucue tabai Eofarate auhaniha ichohanohineein neeure,” nae nii eheeona.

¹⁵ Nitohaneeinte, nii jenai anjeraauru jianecure, cachaauru nichata neleru sohin jaaoruhane coina. Nitohanei ichacuruhane coina jatoroain neeuruhane bajaanaa, rai batene, cojoananaa, naaonjoain que inae tihane jaun.

¹⁶ Nii jana aonanaacaunne janate, ecu neeure coroata fasha millonnein cabario choaae cunacaauru soondarooru.

¹⁷ Nii cabario choaae nelaurianacaauru coaracaunne janate, usi lanaro tocohanein nena que bujuatenohinijiacoe acaauru nalarijiaauru. Nichata lauriinte coloe nii acaauru nalarijia que nena coata, beraurusiojoain, lanajiojoain, asofere tocohanein, naaonjoain. Jana nii cabariocuru couturite janolari couturi tocorijianihane jana acaauru ujuae caje mitue suraa, usi, asofere, naaonjoain.

¹⁸ Nii cabariocuru ujuaae caje cacha cairichaeranu que mitunaa suraa, usi, asofere, naaonjoain caunte nichata saain neleruhin ohacoaure cachaauru.

¹⁹ Nitohaneeinte rai nujuaae cuhane, rai nuseei que, naaonjoain nii nitohanei ichaane jaanu rai nelate sirichure nii cabariocuru. Nii rai nuseeite acano tocohane. Chaen rai coturi quete cacha cunaitaure. Arajii cachaaurute ohe nii necairichanaa caun.

²⁰ Nete acaauru cautecuru nii necairichanaa caje nichotenacaauru, enanetojoein baaso ichacuruhane jianecurene. Nii jaunte, Moconajaeracuru bajaebajaecuruhane jianecurenihane jaun jerichanejeein oro caje nena ecaantooru, coata- bronze caje nena ecaanto, coata plata caje nena ecaanto, ajeri caje nena ecaanto, chaen enuha caje nena ecaanto, naaonjoain bajaebajaecure, ichaohin, nerurujuaain, amuhin, ereein, notaain, naaonjoaauruhane que airijiin.

²¹ Niheichu sonajaain jaohin, benane neein, nitohanai osa que nesaruhin nena naineniha cacha natiin namute quicha aina ichaohin niha natiin, baaso osa que nesaruhin, asijiauhin, naaonjoain ichaoruhane jianecuruhi.

10

Quiricha laenanohi siichaa anjerane

¹ Nii jana coaracaunne janate, dede sacari cataun, couturi ichoaae iino baijiaain, dede caje fauha uhe- jataain nelate que nelatei leecha anjera. Enoto tocohanein jiquihacoha rai merine janate, usi lanaro tocohane rai fero.

² Nitohaneeinte biji cuhane retutunohineein joaracanojoi quiricha sichaain, cucuana ichoaae rai tijia raotono nichajai tein, rai jera najaa biji nichajai te chauratane ichoae.

³ Nii anjerate, nesari corajiha mijiaaaineein aitoha aainne rijitiin tonijiaain ere. Nii jana, caainsinei araracurute tonihure.

⁴ Nii toniha caainsinei ararane baiha, quiricha cuhane laenana jerichaaunne janate:

“Ii suujua cuhane aitiin toniha nii caainsinei ararane jaan rucuhecu chunei rai belanaala. Coa quiricha cuhane laenaa,” naain dedeeu toni.

⁵ Nii ereeuruha caainsinei araracurune catiaaeriinte, nii cucuana choaae raotono nichajai tijia chujuhecaain, chauratane que jera chujuhequera, raotono nichajai biji sijitae.

⁶⁻⁷ “Inae nenacaen nerinaain cojoananaa. Inae toroonfeta totiha nii anjera necaainsinene janate, inae asinojoneein Cana Coauneraacha sirii que turuhane jaan aicheein, nii aitiin berejetocuruhalu nere bera inoensihurune rijijieein,” nae, itolere bana ichaohin, dede, chauratane, cucuana,

chaen itolereuru coneraneen nenacaauru, naaonjoaainunri coaunera-
neen nenea Cana Coaunera notaracaae neen aitohane coarateen nii
anjera.

⁸ Coaiteen nii dedeeu toniin quiicha aonai erenaate:

“Chajaain cuhin, nii cucuana aina chauratane choaae chujuhequi anjera
caje nii quiricha laojiri joracanojineen- niicha siichai raaorinihu,” nae
canu rai.

⁹ Niritoha canu raine jaun, cuhin nii quiricha bajaanune janate:

“Nocoo. Quihu. Chujuaae cuhanete irichaje rijitocojoaain ichohantoreein.
Nete laen ii suri cuhane elonaineen nerotoreein,” nae carai nii anjera.

¹⁰ Nii jana nii anjera biji caje nii quiricha raaoriin quihanune janate, canu
ujuaae cuhane irichaje rijitocojoaain ichohante. Nete inae quihanune baiha,
canu suri cuhane elonaineen nerotoe.

¹¹ Nii janate:

“Coaiteen, araai laurii cachaauru, lauri lauri jelai teein atane siriin que
ichaonacaauru, nere que ereein nenacaauru, itolere curuaanaacuru, naaon-
joaainunri que aitiin Cana Coauneraacha beratei beebejiha cuhnete ne,”
naaure canu rai.

11

Niicha icharatei coaranuuru letoaa coroatajaain Cana Coaunerane

¹ Nii baihate, carai jiarana tocohaneen leinjiin bara teein: “Chajaain
nimichuhin cuhin Jerosaleeun nenea Cana Coaunera bajaauruhane jaan
coloheri, Cana Coaunera belaihuruhane jaan rori, naaonjoaainunri coju-
nacateu. Chaen ecu janiichu, inaaajoaaincha Cana Coaunera coroaacaa
neeurureein.

² Coa Cana Coaunera bajaauruhane jaan coloeri rohan nenea airiniha co-
junacatiha. Niite teeure Jorioniheichuru rai. Acaaurute Cana Coaunera nese
cocoaichacuru amiharateeurureein, jataain cairichanjaain, jena choonca
coroata ateineein.

³ Canune coroatajai canu ere beeurera letoaareunni, uhin le oaraanca
coroata fasha saota choonca janoneein canu ere beeuruhane coina,” naain
canu letoaare.

⁴ Nii coroatajai Cana Coaunera ere beracurute coroatajai olibo nujian aina
coroatajai usi temura neen neure, cana rai chauratane coauneraneen
nenea Cana Coaunera acatiha.

⁵ Chunocoha chatohaneen acaauru tenaa jerera nihanete, acaauru ujuaae
caje usi mitaaurureein jitariin acaauru que nejeratenacaauru mocohane ni-
tajeuuruhane coina. Nitohaneente oorureein nii acaauru rerohecaeraauru.

⁶ Nii coroatajaihurite nelate que nelateein, cana dede funaa nainecu-
rureein Cana Coaunera ere beebejeuuruhane jana uha elo ne coataa. Chaen
techu, ichana neen acau corenaa naainecurureein. Nii rijijieein techu, araai
laurii necairichanaa turuanaa nainecurureein caa cana rai chauratane que,
acaauru jerecuruhane tocohanein.

⁷ Inae acaauru que Cana Coauneraacha beratenojoi benaa naainaau-
ruhane janate, mitureein cana asajai caje leinjiin neecha aansai ataebinae
tabai, acaauru sohin acaauru jaohane coina.

⁸ Nitohanein acaauru sohin acaauru jaohane janate, Cana Coaunera
Calaohi cairichaauruha coroso quene jaan nese coero cuhane nereein
acaauru jaberoco. Jerosaleen nihane saijieein Sodoma, Egipto, naaon-
joaineen acaauruhacha curuaateihu.

⁹ Nichata janohin cataan uujue banate acaauru jaberoco coaraa cuu-
rureein araai laurii nenacaauru, coriaae caje unacaauru, lauriu lauriu

nichao que ichaohin nere que ereein nenacaauru cachaauru, naaonjoainuri. Nete, acauru jaberoco conautecuruhane caohatereein.

¹⁰ Nii nainihate jataain rachoojoeurureein caa chauratane que nenacaauru cachaauru, ooruha nii coroatajai Cana Coanera ere beebejeeur-erana jaun. Nitohaneeinte rachoojoein beseta ichaain ita belaiha cuurureein itolere nijihanai que, jataain acauru cairichaeranuneein aihuruha nii coroatajai Cana Coanera ere beebejeeurera rautaaurenihane jana, inae atinanohineeuruhane jaun.

¹¹ Nete coaiten nichata janohin cataan uujue bana acauru ichatiha Cana Coaneranana jaan ichanaain nimichucuruhane coaraain jataain casihure satiin nii acauru coaraauru cachaauru.

¹² Nii catiaaeriinte, dedeeu mijiaaaineein toniha erena jana, “Chajaauchete ini,” naain toniha nii erenaane aonacure nii coroatajai Cana Coanera ere beebejeeurera. Niritoha nii erenaane aonaainte nii acauru que nejeratenacaauru notaracae dede sacari aina cuhin dedeeu iniha cuure.

¹³ Nii rijieeoritiinte uha carora tabaine jaun comoe nii nese neleru lechooncaniu nenacaauru lorerichurune jana, oorureein caainsi oaraancani cachaauru. Nii jana acauru caute-ecu nedanacaauru cachaaurute nesoone caaun Cana Coanera coroaecurureein.

¹⁴ Nitohaneeinte situe nii necairichanaa tabai coroataja. Nete nii baiha coaiten ureein necairichanaa nichatajanu.

Toroonfeta totiha anjera necaainsinene

¹⁵ Nii baiha, toroonfeta totiha nii anjeraauru caainsinene janate, mijiaaaineein dede que toniin:

“Caa chauratanete
Cana Coanera aina rai Calaohi Jesocurisito raineen nihane jaun,
acaauruhacha satonoreein tiaain caa chauruatane Curuanaanein
neroranereein,”

naaure.

¹⁶ Nii jana, nii coroata choonca jenaain rai rori ichoae Cana Coanera acatiha neein laurujualaurujanacaauru ichauhenaaurute neseonraain atane que tiaain nenorocaaain:

¹⁷ “Ii, nunuhe caje coauneein satono que tiaain
itolere Coaneraneein-
itolere ichana naineraneein neeine
coroaecaanura Cana Coanera.
Iite ichaohin itolere janonaa bana neein
itolere que laraajiin chabana satonoelanaala
Curuanaanein neeine
nunuhetei inae.

¹⁸ Ii ainate niqui obaecure
caa chauruatane que nenacaauru ii coitucuhichuru.
Nete inae turue acauru cairichaine jaan cojoanona.
Inae turuha onacaauru rucuequine jaan cojoanona.
Ii letonocuru- ii ere beebejeein amuhemuhenaacaauru *profetacurute*
coroatajaniha curiquiin;
acauru ii cachaneein ii jereeine rijijieein neeuruhane jaun.
Inae ii sacuurera coroatajaniha curiquiin,
itolere canaanaihuru, ichauhenaauru, naaonjoaain.
Nitohaneeite

itolere caa chauratane que nenacaauru itajeraneein nenea itajeriquiin,”

naain Cana Coaunera coasitaature.

¹⁹ Nii janate, neyoracae dedeeu Cana Coaunera coroaacurahane jaan coloheri Teenforone jana ecu inanacaain ne Cana Coaunera rai rauhi curu camela. Nii janate dede caje ococoe jiacanocuru, tonijiainunri, araracuru, caroracuru, jelajinaa jaberocooru, naaonjoainuri.

12

Leinjiin ene aina leinjiin ataebinae dragon

¹ Nii janate dede que ecooca leinjiin cana dede cojunacane jana, inanacae leinjiin ene- enoto que conaanojoinnein que cajioneconaa rijijieein- rai tijia asaas atene siriin, leinjiin comai lechoonca coroatajai arasijie siricha lauhecain.

² Nii enete canaanai cosuriu nihane jaun janoanaa jereein cuna caun necairichajeein auhauhaque.

³ Nii catiaaeriinte coaiten ecooca cana dede cojunacane jana inanacae leinjiin ataebinae- *dragon* lanajai tasinojoain- caainsinei couturiin lechoonca jichohin. Satiin nii caainsinei couturi nainetiinte ne rai comai.

⁴ Niite rai nuseei que dede nichata neleru caje arasijieuru joae chauratane ichoae. Nii ataebinae- *dragonte* ococoe nii ene rene, nii beree nejanoaneni quiha nejanoa rijieeoritiinne coina.

⁵ Nii janate, inae quicha cojoaajiineein nejanoae nii ene beree. Aca satiin chauratane que lauri lauri nenacaauru curaanaa nihane coina- coata caje nenea otiha que biji achunequuin. Nete inae nejanoa rijieeoritiin nii beree raain amaature Cana Coaunera aina rai rori acatiha.

⁶ Nii jaaunte, neniha cachane jaan cuhin soroe que banihateein Cana Coauneraacha rucujueihu cuhin nii ene, ecu tein beraichateein coroaaterate le oaraanca coroata fasha saota choonca janohin Cana Coaunera.

⁷ Nii baihate, nii dedeeu ita soore nii tabai ataebinae- *dragon* aina, Miqueli aina rai anjeraauru.

⁸ Nitohaneein ita soorua nii tabai ataebinae ainane janate, acaauru amuritona nainesihurene nii ataebinae rai anjeraauru. Nii jaaunte, inae dede que nenea nainecurene nii tabai ataebinae aina rai anjeraauru.

⁹ Nitohaneeinte, nii ataebinae- *dragon* tabai jaore dede caje. Nii ataebinae- *dragonte* inoaenlu caje coauneein nenea acano tabai inoaensi-Moconajaera ne. Acate satiin chauratane tinonoritiin cacha coritaeranein ne. Acate, nii rai anjeraauru aina jiniiquuin chauratane que jaonojoinnein.

¹⁰ Nii janane dedeeu mijiaaainein toniin:

“Inae ichoteratenojoi niha cachane jaan cojoanonaa que turuha. Niicha ichana nainei ichaain itolere curuanaa neein niha Cana Coaunera aina cocoainanacai niha Mesihazine jaan cojoanonaa quete inae turue. Inae Cana Coaunera sacuurera coulurujuera Moconajaera jaaorua. Acate acaauru coulurujue, jiichoo, janotiin, itolere cojoanonaa bana, naaonjoain Cana Coaunera acatiha neein.

¹¹ Cana Coaunera coreniha cana nejeraneein nenacaaurute cana osa coreniha atinanojoinnein nenea Cana Coaunera Calaohi coichana aina, niicha beratei acaauruacha beebejeei, naaonjoainuri aina cuaain inae amuritoore. Nitohaneeinte Cana Coaunera ere beebeejeuruhane coreniha coasilanaala ooruhane coina jatoroaain neein aihure.

¹² Rachoojoeuche dedeeu neiniquichene. Jana, chauratane que nenacaauru, cana temurau- cucuana cuhane nenacaauru, naaonjoaainunrite jataain cairichaaajoaure, inae ichuunnijia necairichanaa coaraane cojoanonaa que turuhane que nainaane jaun, acaauru rene fauha cuha jataain obajeein Moconajaerane jaun,” naane jana aonajeeun.

¹³ Chauratane choaae jaonjoinihane que nainacoriin, nii ene canaanai janoaera coineteen soha cue nii nechu aansai ataebinae.

¹⁴ Nii janate, nii ene itaro jaaure tasionjoaain uujuiri tabai itaro tocohaneein, coriaae cuhin nii acano inoaensi caje soroha neniha cachane jaaun cuhine coina. Ecu teeinte, nii ene coroaateure nichata jaanacai cataaun reein tiaain.

¹⁵ Nii acano inoaensite nujuae caje acau mitaain nucuhe jae, raotojoein nii ene sohin jaohane coina.

¹⁶ Nete, nii ene coroatajane chauratane, nujuaae caje acau jaohin nucuhe jaa nii ataebinae tabai- *dragonne* jana lichurujuaaitiin jacolohitiin.

¹⁷⁻¹⁸ Nii jaaunte, jataain nii ene cotaain coraje nii ataebinae- *dragon*. Nii jaaunte cuhin, nii eneecha foerateuri aina rai bereecuru, satiin Cana Coaunera ere tonoraain Jesoso cachaneein neeuruhane beeuruhane que casilanaala nenacaauru, naaonjoainuri soha cue nii ataebinae tabai.

13

Coroatajai ataebinae tabai

¹ Nii janane caainsine couturiin, le choonca jichohin, naajoaain cucuana caje mituhin iniha uha leinjiin ataebinae tabaine jana coaraaun. Le jichooru naineein niha comaine janate, Cana Coaunera baijiaraanu rijitiin couturichuru naineein laenanohineein ne erenaa.

² Nii ataebinae tabai canuhacha coaraite, leinjiin aain tocohaneein acomari tija tocohane rai tija. Nii jana rai nujuaante, aain tocohaneein nenea leon ujuaae tocohane. Nii leecha ataebinae- *dragonte*, nii aain tocohaneein nenea rai, jataain nelateein nihane jaane maajeein rai tein cocoainain, nelaurianaja rorine maajeein rai te.

³ Nii aain tocohaneein nenea ataebinae couturi leinjiinte, ohane coina ichanohin tocohaneein jataain temuhin cunaitanohi ne. Nete nii rijijieein coichanojoneei nerautaa nii necoasajane coaracuruhane jaun, jataain cojoelatiin coaraain, nii janolari tocohaneein nenea ataebinae tabai esentaain sacuure, satiin chauratane sacuritaain nenacaauru cachaauru.

⁴ Nii jaunte, nii aain tocohaneein nenea cocoainaa nii leecha ataebinae- *dragonne* jaun, acaneein neeuruhane coroaecure, “Cha caa leinjiin ataebinae tabai- aain tocohaneein nenea amuritona naine. Nihei chuni amuritona nainera,” naain acaneein niha nii aain tocohaneein nenea ataebinae tabaine coroaecure, nii leecha aina curuaecaain.

⁵ Chaen techu, Cana Coaunera baijiaraanu rijitiin, itolere que nelaetoha nocoetiin iriha nii janolari tocohaneein nenea ataebinae tabaine jereein, jena choonca coroata ateein cocoaina nacaineein nihane coina cocoainae nii leecha ataebinae- *dragon*.

⁶ Nitohaneente, Cana Coaunera baijiaraanu rijitiin que nejerateein, rai nenaja *santuario* quene maajeein ereein, dedeeu nenacaauru quene maajeein nejerate.

⁷ Chaen techu nii ichoae tacaain, coaiten nii leecha ataebinae cooainae nii *dragon*. Cana Coaunera cachaneein nenacaauru que nejerateein, acaauru amuritohane reentiaain sonaana que nihane jereein, lauri lauri

nichao que ichaohin, lauri lauri nere que ereein, lauri lauri natane que ichaohin, naaonjoainuri curuaanaaneein nihane coina cocoaanae.

⁸ Nii janolari tocohaneein nenea ataebinae coroaeraaurute, satiin caa chauratane que ichoteratenojone lanaala nacaauru cachaauru neeure. Coatiha laenanohinihei acaauru curuaa nii necoaaunaalu chauratanene caje coauneein nichoteeneeuri curuaacuru siriin nenea quiricha cuhane. Nii quirichate cana coreniha sohin jaonojoin Carenero Narejeen rai nichoteeneeuri curuaa cocoiricha ne.

⁹ Chunocoha aonana naineraauru aonacurumiin:

¹⁰ Caresero cuhane neeuruhane coina nenacaaurute, caresero cuhane amanojonecurureein.

Jana sabere que sohin jaonojonecuruhane coina neeninurute sabere que sohin joaeracurureein.

Caute coarareein esinae rauhijiriin itolere que laraajiin, niicha esenetai esenetaauruha Cana Coanera cachaneein nenacaaurune.

¹¹ Nii baihane, atane caje iniha cuha leinjiin ataebinae tabaine jana coaraaun. Nii jana rai jichote carenero narejeen jicho tocohaneein coroatajae. Nete nii leinjiin ataebinae- *dragon* tabai rijitiin ere.

¹² Acate nii jauriaanejeein nenea ataebinae tabai rijijieein jataain cooainanohineein ne, nii jauriaanejeein nenea acatiha neein. Nii jaunte, nii jauriaanejeein nenea ataebinae tabai- temuhin cunaitanohin couturii-coroaecuruha satiin caa chauratane que nenacaauru cachaaurune coinane maajeein ichae.

¹³ Chaen techu, satiin cachaauru notaracae itolere cojoelanaacojoai ichaain, dede caje atane choaae usine maajeein nalutiae.

¹⁴ Nii jauriaanejeein nenea ataebinae tabai notaracae cojoaelanaacojoai ichaane aina cuaainte, caa chauratane que nenacaauru cachaauru coritaain- acaauru que nii sabere que temuhin cunaitanohin niha natiin ichaohin nenea ataebinae tocohaneein ecaanto jaerate.

¹⁵ Nii ataebinae tocohaneein niicha ichacuri ecaanto rai ichaonaa teeinte erelarate nii ataebinae tabai coroataja. Nii jaunte, satiin corojelanaala nenacaauru cachaauru sohin joerate nii ecaanto acaauruhacha ichai.

¹⁶ Nii choae tacaain techu, satiin canaanaihuru, ichauhenaauru, coriquihonacaauru, cairichaihuru, letononeein nenacaauru, letononelanaala nenacaauru, naaonjoainuri, biji raotono nichajai que, acaauru auri que, naaonjoaaine maajeein rai cachaneein neeuruhane coujunacaneein acaauru coujunacaterate.

¹⁷ Nitohanihane jana coaracaanne janate, chuni nii ataebinae curuaa aina rai coujunaca sirilanaala nenea, nii chaelai coreteein, chaelai que necoreteein, naaonjoaana nainecurene.

¹⁸ Caute laen coarareein itolere coitucuurera. Coitucuerate, nii ataebinae coujunaca janijiin coitucureein. Nii ataebinae coujunacate, cacha coujunaca rijijieein ne. Acate, saota fasha saota choonca saotaneineein ne.

14

Nenatecuruha le fasha jena choonca jena oaraancai cachaaurune

¹ Nii baiha, Sioon bichatane ucuuno ichoae chujuhecoha Cana Coanera rai Carenero Narejeene jana coaracaanne janate, ecu rai nauri que Carenero Narejeen- atinanohineein nenaalu curuaa aina rai Inaca curuaa siriin ecu aina neeure le fasha jena choonca jena oaraancaain cachaauru.

² Nii janane, caraturi caje naluha acaune rijitiin, toniha ararane rijitiin, naonjoaain jataain mijiaaoneein toniha dedeune jana aonaun. Aonacaunne janate, arajii gitara rijijieein nena arafa toteuruha arajiin cachaaurune rijitiin netonijiae.

³ Nitohaneein netonijiaainte ena nena nenatena que nenatecure, nii rori caohacha ichoae nena, chaen nii cacha tocorijianein jenaain nenacaauru, chaen nii ichauhenaauru, naonjoainuri acatiha neein. Nihei nii chuni, nii nenatena que nenatena nainera. Acaihaniji caa atane caje le fasha jena chonca jena oaraancaain ichoteratenojoneein nenacaauruhachate, nenatena naine nii nenatena que.

⁴ Acaaurute, chabana suujua corelanaala niheichu nii chuni acaauru suujua corera tonoraelanaala neein- cunaa jerihane jaaun cuha nii Carenero Narejeene jiniichaain amuhemujeein neeurure. Niichurute, satiin cachanein neinichaachene caje ichoachaniha ichoteratenojoneein nii Carenero Narejeen aina Cana Coaunera belaiha tenojoneein neeure.

⁵ Acaaurute, nii chariji bana casaje ujuaihonelanaala- niheichu baasonein ereein, naonjoaain neeurene.

Nichatajai Cana Coaunera letono anjera benojoin

⁶ Nii janane dede catai jeroon jiaauluhin situha uha leinjiin anjera, nii chariji bana satonoelanaala nena beratenojoin erena biha uha, lauri lauri natane siriin nenacaauru, lauri lauri nichao que ichaonacaauru, lauri lauri nere que ereein nenacaauru, lauri lauri nenaja que nenacaauru, naonjoainuri raine jana coaraaun.

⁷ Nitohaneein jiaauluhin situhinte: “Baaso ichara casetecaera niha Cana Coaunerane coitucuhin Cana Coaunera coroaecuche. Inae caohacha ichaeneichene, baaso ichaquichene coitucuhane jaa cojoanona que inae turuha. Cana rai dede, chauratane, cucuana, atane suujua caje nalunaa acau, naonjoainuri coauneranein nena Cana Coaunera coroaecuche,” nae tonijiaain ehequiin.

⁸ Nii baihate coaiten caaijie uhe rai coroataja- leecha anjera. Nitohaneein uhinte: “Inae nitajeeuruha Babilonia cocoaichacuru, nechu joaereein jataain baasoneein ichaoha cachane coina ichao ajaelaera que satiin chauratane lauri laurii ichaonacaauru cachaauru ichao ajaelae ajaelajeein nerejetilu,” nae nii anjera coroataja.

⁹ Nii baihate coaiten caaijie uhe rai nichataja leecha anjera. Acate: “Chunocoha nii ataebinae tabai corojeein nii tocohaneein nena ecaantone maajeein corojeein, rai nauri, biji, naonjoain que cojunaca sirichate,

¹⁰ obajeein nitohanai icharaauru caseteco coaracuruhane coina acaauru que banihateein Cana Coauneraacha rucujei bino que cocohin, asojoere tocohaneein moconaa usi tabai jana mocoorureein, Cana Coaunera rai anjeraauru, rai Carenero Narejeen, naonjoainuri acatiha netiin.

¹¹ Nii chariji bana satonoelanaalate itolere janona bana mocoha curureein, janotiin, jiichoo, naonjoaain nii ataebinae corojeein, nii tocohaneein nena ecaantone maajeein corojeein, rai curuaa cojunacane maajeein sirichaaauru,” nae ehequiin nii anjeraauru nichataja.

¹² Enate laen itolere que laraajiin neeuruha Cana Coaunera cachanein nenacaauru, nere tonoraain itolere bana janelanaala jeriha Jesusone rijijieein ichaauruhane necoharareein.

¹³ Nii jana aonacaunne janate:

“Aonaain laenaau: Nerausiaecate cuurureein ena caje coauneein nunuhetein Cana Coaunera esenetaain ooruhane que tiaaajoaain nere tonoraain ichaonacaauru,” naain toniha dedeeune jana:

“Aihachuhisicha. Acaaurute nebetacaaurureein namihaneeon caje. Canune acaauru que acaauru amihaneeon coaratereeeunni,” naain tonorae Cana Coaunera Suujue.

Caa chauratane que nenacaauru taojiaera

¹⁴ Nii jana coaracaanne janate, dede sacari jana lajuuae leinjiin cacha tocohaneein nena- coturi que oro caje ichanohin comai siriin- sabere ajihanti que biji achunequiin.

¹⁵ Nii janate Teenforo asajai caje mitatiin: “Chajaain nii taojiaaine jaanu que iicha amai que- nii iicha raaeninuru taojiaain ranajaau, inae cataa caa iicha raaeninuru- caa chauratane que nena- inae rai cojoanona que turuhane jaun,” naain eheque nii leecha anjera, dede sacari jana lajuuai rai.

¹⁶ Nii jaunte, nii niicha amai sabere que niicha raaeninuru taojiaain, caa chauratane caje ranajae nii dede sacari jana lajuuai.

¹⁷ Nii baihate coaiten dedeeu nena Teenforo caje mitue leecha anjera- acaantonai sabere ajinai que biji achunequiin.

¹⁸ Nii janate Cana Coaunera belaihuruhane jaa rori caje mitatiin: “Chajaain nii ii sabere que nii chauratane que nena oba inaa saau. Inae cataa nii oba inaacuru,” naain ehequiin nii sabere que biji achunequiin nena cotijiae, nii leecha anjera- usi curuaanaa.

¹⁹ Nii jaunte, sabere que nii chauratane que nena oba taain, raain, rucuhacane jaa cuhane te, ecu tein oba baca rocohane coina. Nii oba tainaate inae caseteco tabai letoaa Cana Coaunerane beraneein ainaa ne.

²⁰ Nitohaneein nii rucuhacuruhane jaan cuhane rucujeein, nese udaa nii oba baca rocooruhane janate, ichananeein mituhin nichata fasha oaraanca metoroneein jelaai jojoe cabario ujuaae ucuunejeein ucuacaain.

15

Caaunsine anjeraauru- caainsii laurinei itolere necairichanaa satono uhaaurera

¹ Nii jana dede coaracaanne janate que ococoe jataain cojoelanaacojoai- coara coina ecotenojoin tasionjoaain. Nii janate, ecu neeure caainsineein anjeraauru, itolere necairichanaa que cacha cairichaeranu uhaain. Nii quete, jataain nobaeneein niicha coacui satonote Cana Coaunera.

² Nii jana cucuana baca coaracaanne janate, usi que jasisii tocohaneein ajarotiin ne. Nii cucuana baca tocohaneein ajarotiin nena auhanihate, acaauru rai Cana Coauneraacha tei quitara rijijieein nena arafa siijiariin neeure arajiin cachaauru, nii ataebinae tabai, chaen nii tocohaneein nena ecaanto, chaen nii coujunaca aina curuaa, naaonjoainuri amuritooreraauru cachaauru.

³ Acaaurute, Cana Coaunera ere bera inoaensi Moisesa nenate que nenate- cure. Chaen Cana Coaunera rai Carenero Narejeen naaonjoainuri nenate que nenateinte:

“Jataainte, cojoelanaacojoaain janiinacajelanaala itolere que laraajiin, esinae rauhijiriin aitohine rijijieein caohacha ichaacha Cana Coaunera.

Iite, satiin lauri lauri rai natane que ichaonacaauru cachaauru curuaanaa Reyneein neecha.

⁴ Nihei nii chuni ii que suujua acatelanaala naineijeita Curuaanaa.

Neiheichu nii chuni ii coroaajelanaala nainejei.

Nii jaunte, leinjiin iicha saantoneein neeine jaun, satiin lauri lauri rai natane que ichaonacaauru cachaauru ii coroaecurureein, itolere baaso, caohacha, naaonjoain ichaain coarateeine jaaunra,”

naain nenatecure.

⁵ Nii baiha nojoracaa dedene jana coaracaanne janate, ecu niha acaauru aina niicha ichaneni ichaane coina Cana Coauneraacha icharatei Teenforone jana, ecu ne Cana Coauneraacha turunajaanu jeelai *santuario*.

⁶ Nii Cana Coaunera turunajaanu jeelai cajete mituure caainsiineein anjeraauru, itolere caainsii laurini que cacha cairichaeranu amaain cunacaauru. Cajione somaratiin jiquihaqui que cajionecohin, jaleri cataaun oojoaain oro caje ichanohin siintoroon que siintorooncohin.

⁷ Nii cacha tocorijaneein ichaohin jenaain nenacaauru caje leinjiinte, nii caainsiineein nenacaauru anjeraauru rai, oro caje ichanohin cocoorunajaan curu nainojoaain casetecocuru que banijiaain nena- nii chariji bana satonoelanaala nena Cana Coaunera caje unaa te le anjeraauru nainetiin.

⁸ Nitohaneinte, itolere que laraajiin necaohacha que necaohachaane coaratiha Cana Coaunerane jaan- suruaa caaun nocojoe nii Cana Coaunera turunajaan- *santuario*. Nii jaunte, nii chuni ecu turunaa nainene, nii caainsii laurinei que cacha cairichaeranu jitariin berotecuruha nii amaaureraauru caainsiini anjeraaurune reen tiaain.

16

Casetecocuruhacha coheni curu muruaae

¹ Nii janane nii Cana Coaunera turunaja *santuario* tonii: “Chajaain nii casetecocuru que banihateein Cana Coauneraacha tei caainsii curuneein nena- muruaae cuhane nena chorocuche chauratane ichoae,” naa tonijiaain nii caainsiini anjeraauru rai erenaane jana aonaan.

² Nii janate, nii curu muruaae cuhane nena necairichanaa tera choroha leinjiin anjera chauratane ichoane jana, ataebinae cojunaca siriin nii tocohaneein nena ecaantone maajeein coroaajeein nenacaauru cachaauru jaberoco que cunaain mitue abero jataain tasionjoaain.

³ Nii janate, cucuana cuhane leecha curu muruaae cuhane nena necairichanaa tera choroha nii anjera coroatajane jana, ichana nejesinaneein nerotoe cucuana baca esinaeeca, sonajaain jaoha cachane aihane tocohaneeine jaun satiin oore nii cucuana cuhane ichaohin nenacaauru.

⁴ Nitohaneinte, nucuhe cuhane, atane jachu caje acau nalunajaanru cuhane, naaonjoaain nii necairichanaa tera choroha nii curu muruaae caje anjeraauru nichatajane jana, ichana nejesinaneein nerotocure nii nucuhe baaauru esinaeecaauru.

⁵ Nii catiariin aonacaanne janate:

“Iite, esinae rauhijiriin nitohaneein caohacha aina baaso icharaauru coaraain casetecaraneein neei.

Iite Cana Coauneraneein acaihanejei Saantoneein inoaenlu caje coauneein neei.

Chaen techu, nii chariji bana satonoelanaala neriquiin.

⁶ Acaaurute ii cachaauru sohin jaohin ii ere beebejeraneein nena *profetacurune* maajeein sohin jaaorelu.

Nii jaunte, nii niicha sohin niicha jaaorilu coichana que cocooruhane coina

acaauru cairichaa ichaai, baasoneein ichaaoruhane jaun. Nitohaneein terate latecure,”

nae nii nucuhe bacaauru esinaaeca asaaecane coina que banijiaain nenea Cana Coaunera rai anjera.

⁷ Nii janate, Cana Coaunera rai jujuai mocooruhane jaan rori rohan toniin: “Aichuhisi laesinaera, itolere ichana naineraneein neeine jaunra Cana Coaunera, esinae rauhijiriin nii baaso ichaelanaala nenacaauru casetecaelanaala, baaso icharaneein nenacaauru casetecaeraneein neeine jaunra,” naane jana aonaun.

⁸ Nii janate, nii niicha amai muruaae conera chohitoha enoto ichoae nii anjeraauru nejenane jana, nii aina cuaain niicha ichana naine ichaain cachaauru mocoee najaano que nii enoto cono.

⁹ Nii jaunte, jataain banejelanaala mocoore. Nete nitohaneein mainajeein mocooruha natiin, Cana Coaunera coroaena coacuelanaala baijiaraanu rijiitinchuru jataain baasoneein que ereeure, nii itolere cunaihuru amurijiriin niicha ichana nainei icharaneein niha Cana Coaunerane saiijeein.

¹⁰ Nii jana, nii niicha amai muruaae conera chohitoha nii ataebinae nelaurianajan rori ichoae nii anjeraauru nesaquine janate, jataain caohacha nocohenaneein nedae rai cojoanonaa. Nii jaunte, nii mocooruhane curiha cuna caaun lele calaaure cachaauru.

¹¹ Nete nitohaneeuruha natiin, nii baaso ichacuruhane jianelanaala, nii acaauru abero aina acaauru moco curihuruha natiin, Cana Coaunera que nejerateein baijiaraanu rijitiin ereeure.

¹² Nii jana, nucuhe Eofarate cuhane nii niicha amai muruaae conera chohitoha anjera nesaotane janate, jera jaonaa nainecuruha enoto mitu nichajai caje unacaauru *reychurune* coina jacoroe nii nucuhe baca.

¹³ Nii janane, nii ataebinae tabai- *dragon* ujuae caje, chaen nii necha aansai ataebinae tabai caje, chaen nii *profeta* niha nocoeti, naaonjoainuri ujuae caje mituha dari tocorijianein nichatajaain nechu coitucuchuhi suujuene jana coaraun.

¹⁴ Acaaurute nii nichatajai coitucuchuhi suujueneein itolere cojoelanaa-cojoai ichaain, satiin chauratane sacuritaain rai cachaneein nenacaauru *reychuru* taojiaain sonaana que niha uurureein, inae itolere ichana nainera Cana Coaunera Cojoanonaa que turuhane bana.

¹⁵ “Aonacuche, nii nainajeneeichene janane aiha leinjiin asijiautone rijijeein inara rene luhecotariin neeoritoreeuni. Jataainte nerausiaeca cureein caohachaaain nainaaain letona jatoraaain cajione ruhecaain canu cohara, nabana machoharohane, nii machoharohane que coejeein cacha cataaun nihane coataa,” nae Cana Coaunera.

¹⁶ Nitohaneente, nii nere cuhane Armajedoonneein Ebereecuruhacha curuaatei ita taojiaaure- nii satiin chauratane sacuritaain nenacaauru *reychuru*.

¹⁷ Nii janate, joaereein nii curu muruae cuhane nenea cabuhitoha nii anjera caainsiinene jana: “Inae jatoraa,” naain tonijiaain toni erena dedeeu nenea Cana Coaunera turunaja *santuario*- nii nelaurianaja rorihu toniin.

¹⁸ Nii janate, jataain mijiaaenein niha jiacanone jana, jataain mijiaaenein toni erena arara aina. Nii janate jataain mijiaaenein luhecotariin uha carorane jana, jataain mijiaaenein nerurujae atane, niha caa chauratane que cachaaurune jaan caje coaunein niha leeocho caroracurune amurijiriin jataain mijiaaenein uhane jaun.

¹⁹ Nii janate, mijiaaaineein uha carorane jana nichata turiin nefaruhe Babilonia nese tabai. Nii jana nefaaruusiha satiin chauratane sacuritaain nenacaauru neseeurune janate, nii Babilonia nese tabai coacue Cana Coaunera, nii nobaaeneein casetecocuru cocoaane coina niicha rucujuei bino elonai que acaauru cocoaane coina.

²⁰ Nii jana satiin obenecuru, ichatane ucuunooru, naaonjoainurite nefarusiin nitajihane jana,

²¹ dede caje cachaauru ichoae naluhacoae ajeri jaberoco rijijieein nenaajelajinaa jaberoco jeenachoonca quiro amurijiriin anajiin. Nii jaunte, acaauru ichoae nichoroha dede caje uhin nii ajeri jaberoco rijijieein nenaajelajinaa jaberocone jaun, jataain necairichanaa tabai caseteco nihane jaun, Cana Coaunera que nejerateein baijiaraanu rijitiin ereeure cachaauru.

17

Jataain ene cojoaeloroheri esineneein nena casetecaauruhane

¹ Nii caainsii laurinei cacha cairichaeranu curu muruaae amaurera caainsiini anjeraauru caje leinjiinte: “Chajaaune, naaonjoaain casetecanohinerichaaain taa cucuana baca ichoae lauhequi ene cojoaelorohene coarate ii que.

² Caa chauratane curuanaa reychurute, taa ene cojoaeloroheri aina ichaojeraquiin neeure. Chabana nitohanai ichaain ichaonaa naineniha cachane saijieein, rai nichao baaso aina cuaain satiin chauratane que nenacaauru ichao aasajein osa que sarunajaelu,” nae canu rai nii anjera.

³ Nii baihate, Cana Coaunera Suujue coaratenojoin coaracaanne jana, cacha areroo canu amae nii anjera. Nii janate, ecu niha leinjiin ataebinae tasionjoaain lanajaainne jana, nichoae lajuuae leinjiin ene. Nii ataebinae tabaite, Cana Coaunera baijiaraanu rijitiin jaberoco sacuritaain laenanohineein rai curuaa siriin, caainsiine couturiin lechooncae rai jicho.

⁴ Nii jana nii ene cajionete, lanajaain jichohajiojoai que jasisiin, oro caje ichanohin que corujuelequiin, jataain coretiin nena ajeri jaberoco que urerianohineein, jiquihaquiin nena perla, naaonjoainuri que urerianohine rai cajione. Oro caje ichanohin acau cooruhane jaa curu muruaae que biji achunecohin, nainecojoaain rautaain coanacaaajoaelanaala nena siri, nechu jataain leinjiin calani dadanacaaajoaelanaala nena amae nechu joaenreein cachaauru que ichaojeraquiin neosateein nihane jaun.

⁵ Nitohaneente: “Babilonia nese tabai, ene cojoaeloroherihuru nebanein satiin chauratane sacutaain itolere cachaauruhacha rautai icharanein nena,” naain laenanohineein curuaa siri nauri que, chabana coaraa nitohanaine que airijiin.

⁶ Nii baihane nainaan, Cana Coaunera cachaneein rai nere beebejereenein neeuruhane coreniha, chaen Jesocurisito beebejeeuruhane coreniha ateanohineein nenacaaurulu, naaonjoainuri coichana caaun ajiha nii ene cojoaeloroherine que. Nii jaunne coarihanune rijijieein jataain cojoelatoon.

⁷ Nii jaunte canu rai: “Chanuna jataain cojoelatohi. Tane ichei caa ene ichao coitucueraelanaala nena aina nii caainsiinei couturiin lechoonca jichohin- nii amaera ataebinae tabai, naaonjoainuri beete coitucuhi.

⁸ Inoaenlute niqui ichoaelu nii iicha coarai necha aansai ataebinae tabai, nete inae nitaje. Nii jaunte, caohacha nitajeeriin nitajesihane ajiniha, nii chariji bana satonoelanaala nena atane jachu caje inicheein. Nii necoaaunaa cana rai chauratanene jaa caje coaunein Cana Coaunera coitucuurera curuaacuru siricha quiricha cuhane laenanohineein curuaa sirilanaala caa

chauratane que nenacaauru cachaaaurute, nii necha aansai ataebinae tabai cojoelatiin coaraa cuurureein, inoanlu ichaohalu natiin inae nitajihane jaun. Nete inae nacoaauneein ichaoreein.

⁹ Caute laen esinae rauhijiriin coaarareein niicha coitucui coitucuhin biha coitucuerane. Nii caainsiinei couturiite, caainsiinei ichatane ucuuno nii lauhaca ene cojoaeloroherine jaan beraneein aiha ne. Chaen nii caainsiinei couturichurute nii caainsiinei *reychuru* beraneein ainaa ne.

¹⁰ Nii saogui *reychurute* inae chaque nelateein nedaaurene. Leinjiinchate jaiti itolere curuaanaaneein ne. Nii jana leechate jaiti turuene. Nii acaauru caaijie nedanaa turuhenein inae turuhane bana coatiha carajaan nerinaain.

¹¹ Nii inoanlu ichaonaa necha aansai ataebinaete, acaauru curuaanaa *reyneen* acaauru fosaneinee nelu. Nete inae nitaje. Nii choae tacaain techu, nii caainsiineein nenacaauru caje nena nelu. Nitohaneeinte, jataain caohachanainejeein raajenihane itajeranu ichajeein sacue.

¹² Nii lechooncaain jicho iicha coaraite, lechooncai *reychuru* neein jaiti curuaanaaneein cocoainanohi nelanaala nenacaauru ne. Nete inae cara-jaelanaala, nii necha aansai ataebinae jiniichaain aihuruha *reychurune* rijijieein cocoainanohi neeurureein.

¹³ Nii lechooncai *reychurute*, ita suujua rijitoein niicha ichana nainei ichaa nii necha aansai ataebinae tabaine coina cocoainaa cuurureein.

¹⁴ Nitohaneeinte, nii Carenero Narejeen aina ita soha cuurureein. Nete acaauru amuritoa cureein nii Carenero Narejeen. Nii suujua rijijieein janijiin Cana Coaunera ranojoinurilu rai cachaneein nenacaauru aina, satiin curuaanaacuru curuaanaa neein, satiin *reychuru* rai *Reyneen* niha nii Carenero Narejeenne jaun,” nae carai nii anjera.

¹⁵ Chaen techu canu rai: “Nii lauhaca nii ene cojoaeloroherine jaan- iicha coarai acaute, nenaanaja, cachaaauru, nere que ereein nenacaauru, natane que ichaohin nenacaauru, naaonjoainuri beraneein ainaa ne.

¹⁶ Jana nii necha aansai ataebinae tabai jicho lechooncaain iicha coaracurite, nii ene cojoaeloroheri que nejerateein, machorocoaain que jaolecohin, rai jaberoco quiin usihanau mocoorurichaine jaan beraneein ainaa ne.

¹⁷ Cana Coaunerate, acaauru suujua jichochoe, aca jerihane rijijieein niicha jerei ichaain, jiniiquiin ita suujua rijitoein, nii *reyneen* cocoainanohineein neeuruhane jaan teuruha nii necha aansai ataebinae raine coina. Nitohaneein jeriha Cana Coaunerate que tihane jaan que tiaajeein.

¹⁸ Nii ene iicha coaraite, itolere amurijiriin nena Babilonia nese que satiin chauratane sacuritaain nenacaauru *reychuru* amuritoeraneein nena beraneein ainaa ne,” nae carai nii anjera.

18

Nitajiha Babilonia nesene

¹ Nii baihane niicha ichana nainei ichaane coina cocoainanohineein, rai necaohacha que necaohachaaain dede caje fauhin chauratane jiliitoha rai cono necaohacha que leecha anjerane jana coaraaun.

² Nii janate tonijiaain:

“Inae nitajiha itolere amurijiriin nena Babilonia nese tabai.
Inae moconajaera nenajaneeinte,
itolere lauri lauri coitucuhuhi que suujuequiin,

chaen rautain coanacaaajoae lanaala nenea itolere ataebinae coitucuchuhi, tajaecuru coitucuhichuru, naaonjoainuri ucuhaneein inae nerotoe.

³ Nitohanihane jaunte, chabana nitohanai ichaain ichaonaa naineniha cachane saiijeein, rai nichao baaso aina cuaain, satiin chauratane que nenacaauru cachaauru ichao aasajeein osa que sarunajaelu.

Chaen techu, que ichao jeraquiin nerejetocure satiin chauratane que nenacaauru curu-anaacuru.

Chaen techu, satiin caa chauratane que necoretenacaauru coriquihocure, nechua jataain joareein baaso ichacuruhane jaanuhacha que necoreteein,”

nae carai nii anjera.

⁴ Nii janate, nacoaauneein dedeeu tonii.

“Chajaain nii nese caje amuuche inara canu cachanequichene. Nabana nii osaaonacaauru aina neeichene acaauru osa leruhiche acaauru ainane, necairichaaiche nii necairichaauruhane jaan quene coataa.

⁵ Dede quete turuhelalajeein laujuae jataain acaauru osa tabai.

Nii jana Cana Coaunerate, nii baaso chacuruhane coitucuhin chabana baitenereein.

⁶ Leeochaauru cairichaane amurijiriin, coroata saain jeelai amuritoheriin nii niicha coheni jataain coaerai jasiiteein que cairichaa.

⁷ Jataain necairichanaa tabai que cairichaa, leeochoauru cairichaane amuritoheriin. Nechu jataain joareein nocohasitaa nocoetohane jaunte, rai suujua cuhane:

‘Caune aiha curuaanaane rijijieein raotojoein neeun. Coatihai aiha autanane rijijieein necairichanaa coarinaauni,’ naain necohasitae.

⁸ Nii jaunte, le jiichonijin cuhane nichoae nalureein itolere necairichanaa, onaa, mi-jitena, nererojoecana, naaonjoainuri.

Chaen techu usihanau moconojoiniha cureein.

Jataain itolere que laraajiin niicha ichana nainei ichaain cha rucuharaniha nii caseteaeranein nenea Cana Coaunerane jaun,”

naa erenaane jana aonaaun.

⁹ Inae moco caaun suruaa tabai niha nii nesene coaracurhanete, jataain inaderaain chanaa cuurureein caa chauratane que nenacaauru curu-anaacuru, nechua joenreein nichao aasajeein nii nese aina ichaojeraconacaauru, nii baaso ichacuruhane que netojoejееin.

¹⁰ Nii jaunte, inae caseteconihane coaracurhanete coasiha rohan nichuuntanaa nainelanaala caje coriae netiin:

“Jataainte cairichaaajoaai itolere que laraajiin niha nocoetohi natiin Babilonia nese tabai, coatejeneeine

jana luhecotariin ii rene turuha casetecone jaun,”

naaurureein coarajeein.

¹¹ Satiin chauratane sacuritaain ecu necoretenacaauru techu, nii nese coinaderaain chanaa cuurureein. Inae nenerihani nii coroatajajelanaala acaauruhacha sirii rucuhele coreterane jaun.

¹² Nii itolere, oro, plata neein curuajaain nenea coata coreti, ajeri jataain caohatiin coreti, jataain cajione caohacha, cajione lanaajionjoai, cajione lanajai, itolere araai laurii enuha jujuhi caje nenea, ebucu caje ichanohichuru rucuheleuru, enuha jataain coretiin nenea, coata lanajai boronce, leecha lauri coata, ajeri jaberoco jataain nojoein nenea,

¹³ arajiin jujuaain nenea canera, sacari jujuaain nenea, miraa chaen leechaauru jujuaain nenacaauru, *perfume*, bino, erene, arina caohacha, tirico, atane choae terei anajiin icharaauru, carenero, cabario, cabario que tararaeraain nenacaauru, chaen cachaauru letononeein nenacaauru, naaonjoainuri que necoreteuruha, nii Babilonia cocoaichacuru raine jaun, jataain coinaderaaure.

¹⁴ Nii janate jataain inaderaain:

“Inae nihei iicha rautati rucuhele coreti satiin iicha sirii.
Inae chabana nihei jerichanejeein sirii neeine,”

naaurureein nii neseu necoretenacaauru.

¹⁵ Nii neseu necoretenacaaurute jataain coriquihotiin neeure. Inae caseteco coaraane janate, caje coriae neein coinaderaain chanaain coarajeeurureein jataain coasina caaun. Chaen techu jataain coisiin:

¹⁶ “Jataainte cairichaaajoai, itolere nese amurijiriin tabaain nenea. Cajione caohacha que necoreetein, lanajaain jichohajiojoai que necoreetein oro, chaen jataain coretiin nenea ajeri jaberoco, perla, naaonjoainuri que urerihanohin cajione que necoreetiha leinjiin enene tocohaneei niqi.

¹⁷ Nete luhecotariin coacueneeine jana, inae nitaje nii itolere iicha sirichuri,”

naaurureein.

Satiin bote cuhane curuaanaaneein nenacaauru curuaanaacuru cafitaancuru- cucuana cuhane amuhemuhenaacauru, chaen marinerooru, satiin cucuana cuhane nichao que ichaohin raotojeein amuhemuhenaacauru, naaonjoainurite coriae netiin coarajeeure.

¹⁸ Inae moco caaun suruaa niha, nii nesene coaraainte: “Coatiha catothanein jataain leechaauru amurijiriin jataain caohatiin nenea nese caa catothanein nedaai,” naaure tonijiaain.

¹⁹ Chaen techu, coinaderaain chanaain, couturi ichoae atane bujuinaa chorohin:

“Jataainte cairichaaajoae taa nese itolere amurijiriin nenea, naain chanaaurureein,
satiin nii cucuana cuhane bote sirii amunacaauru,
nii nese aina cuaain coriquihonaneein nedanacaauru.

²⁰ Nii nese cairichaa Cana Coaunerane coroaecuche dedeeu Cana Coaunera cachanein janijiin niicha cotihanohineein nenacaauru,

chaen afosotooru, *profetacuru*, naaonjoainuri. Acaauru casetecaane ucuae-tohate, inara rai caohacha ichae Cana Coaunera,”

²¹ Nii jaunte, nii itolere que nelateein, niicha ichana nainera neein nenea anjera, nii leinjiin ajeri jaberoco seeonjoan- cha tutuuruhane jaa tocohaneein nenea baihataain cucuana cuhane siheitiin:

“Catohaneeinte,
itolere amurijiriin nelaetiin niha nocoetohinatiin,
inae chaque nelatelanaala neei Babilonia nese. Inae chaelon nihei nacoaauneein jerichanejeein neeine jana ichoharaauruhane.

²² Inae chaelai janonaa bana nihei nacoaauneein ii que aohanraa, nenatein quitara rijijieein nenea toteein, aunone maajeein toteein, coreneta tocohaneein nenea toroonfeta, naaonjoainuri toteeuruhane. Inae nerinaain ii que amihaneeni.

Niheichu aohanrarinaain tonijiainiha natiin ichaain cha tutuera.

²³ Chaenchu
chelai janonaa bana nihei, ii que niha conone jana,
ii que aohanraa tonijiai ichaain nisirihateeuruhane jaa besetane.

Coatiha
inae chaque nelateein neeuruhi ichei rucuhele que necoreteein nenacaauru, satiin chauratane que nenacaauru amurijiriin itolere que nelaetoha no-coetiin neeuruhalu natiin.

Chaen techu,
benaneniha nocoetohine que,
satiin lauri lauri nenacaauru cachaauru coritaain nerejetohi,”

nae nii anjera.

²⁴ Nii nese quete erunojoi ne niicha sohin niicha jaaorilu *profetacuru* coichana, chaen nii janijiin Cana Coauneraacha ranojoinurilu rai cachaauru, chaen satiin caa chauratane que sohin niicha jaaorilu coichana, naaonjoainuri.

19

¹ Nii baiha jataain arajiin dedeeu tonijiaain ereeuruha cachaaurune jana aonacaanne janate:

“Cana ichoteraneein nenea cana Curuaanaa coroaecuche.

Nii itolere ichana naineein,
rai necaohacha que necaohachaain,
naaonjoaain nihane jaunte
cana ichoteraneein Cana Coauneraneein ne.

² Acate
esinae rauhijiriin baaso icharaauru coaraain
casetecaeraneein ne.
Nitohanihane jaunte,

rai jaberoco aina cuaain
satiin chauratane sacuritaain nenacaauru cachaauru saruhin niha osa
quene jaun,

nii ene cojoaeloroheri rijijieein nenea casetecae.

Cana Coaunerate
rai cachaneein nenacaauru ateinaain nihalune
core coarate que,”

naaure.

³ Nii baihate nacoaauneein:

“Cana ichoteraneein nenea cana Curuaanaa coroaecuche.
Nii chariji bana jianelanaalate
ecuun iniha cureein nii ene cojoaoloroheri rijijieein nenea- Babilonia nese
moco cousuruca,”

naaure dedeeu tonii.

⁴ Nii janate, curuaanaa nihane jaan rori- *trono* ichoae lauhaca Cana Coaunerane jana, nacatiha neseeonriaain: “Cana ichoteraneein nenea cana Curuaanaa coroaecuche. Nitohanemiin,” naain Cana Coaunera coroaecure, nii coroata choonca jenaain nenacaauru ichauhenaauru, chaen nii jenaain cacha tocorijianein ichaohin nenacaauru naaonjoainuri.

⁵ Nii janate, nii curuaanaa nihane jaan rori- caje toniin:

“Satiin inara canaanainuru, ichauhenaauru, naaonjoaineichene
Cana Coaunera coroaecuche,
nelateein acaneein nihane que casiichene coarateein neinequichene,”

naain toniha erenaane jana aohanrae.

Rai cachaneein nenacaauru aina beseta ichaa Carenero Narejeene jaan cojoanonaa que turuhane

⁶ Chaen nechu tonijiaain toniha arara aina caraturine rijitiinchuru iriha arajii cachane jana aonaan. Nii janate:

“Cana ichoteraneein nenea Cana Curuaanaa coroaecuche.
Inae itolere Curuaanaa neein nihane nunuhetiha cana Curuaanaa,
itolere que nelateein,
itolere ichana naineraneein nenea Cana Coaunera.

⁷ Aihane jaun

coanete rachoojihacache.

Esinae rauhijiriin

rai necaohacha que necaohachaaain niha Cana Coaunerane coroaecaache,

inae nisirihatihaha Carenero

Narejeenne jaan cojoanonaa que turuhane jaun.

Inae letona jatoraaain neruujihaha rai comasainu.

⁸ Nitohanein jereraane jaunte,

somajai cajione caohacha jiquihaqui que necoreete nii Carenero Narejeen
comasainu.

Nii cajione caohacha somajaain jiquihaquiin nenaate,

esinae rauhijiriin jeriha Cana Coaunerane rijijieein

niicha ranojineein nenacaauru ne,”

naain tonijiaain toni erena. Satiin rai cachaneein nenacaauru raa Cana Coaunera Calaohi Jesocurisitone que.

⁹ Nii janate canu rai: “Caa laenaan: ‘Raotojoein turuuruhine nii Carenero Narejeen beseta que cotihanohichuru.’ naa caraine baihate: ‘Caa erenaate, inae rauhijiriin Cana Coaunera beratenojoin erenaane,’ ” nae carai nii anjera.

¹⁰ Nii jana coroaecaane coina, nii anjera tijia asaae neseoriaanune janate: “Caa nitohanai ichana coaauca. Canuhetonaine Cana Coaunera cacha neein neein, jerichanejeein nii aaine rijijieein. Aihuruha nii ii nejeraauru, acaauru rai aitoaha Jesocurisitone rijijieein, naitoonjoan tonoraain nenacaaurune rijijieein. Aihane jaun, Cana Coauneraacha coroaecu,” nae canu rai nii anjera.

Nii Jesocurisito que erenaa techu, *profetacuru* que beratenojoneein nelu.

Cabario somajain ichoae cunaa

¹¹ Nii janate dede que ecooca somajaain cabarione jana, nichoae lajuuae-nii suujua rijijieein nesineneein curuajai. Acate esinae rauhijiriin baaso icharaauru cachaauru ichao rucujueein, que nejeratenacaauru amuritiin nelu.

¹² Rai notate jiquihaquiin usi lanaro tocohane. Nii janate, arajiin rai coturi que comai amaane jana, que laenanohineein ne rai curuaa. Leinjiin acaachate nii curuaa coitucujue.

¹³ Nii jana rai cajionete, ichana que lomonojoin tocohane. Jana rai curuaate: “Cana Coaunera Ere,” nae.

¹⁴ Nii janate caaijie uure dedeeu anjeraauru- cajione caohacha somajai que necoreeteein- cabario somanerei ichoae uhin.

¹⁵ Nii janate rai nujuaae caje mitue sabere ajihantiin, satiin lauri lauri nenacaaururu amuritoheraneein nihane cojunacaneein. Acate coata caje nenea otiha que biji achunequiin, acaauru Curuaanaa niha cureein. Acate, cana tijia que oba shaoquiin, rai baca rocohacane rijijieein, baaso icharaauru coaraain casetecaain, rai nobaeneein casetecocuru que banihateein niicha rucujei- bino que acaauru cocoa cureein nii itolere que nelateein- itolere ichana naineraneein nenea Cana Coaunera.

¹⁶ Chaen techu rai cajione, rai nanaae, naaonjoain que:

Reychuru rey- curuaanaacuru Curuaanaa

naain laenanohineein ne Acaneei nihane coitucueratera rai curuaa.

¹⁷ Chaen nech uenoto conohanau chujuhecoha leinjiin anjerane jana coaracaauune janate, satiin tajaee iniho que lenoneein ecuun jiaauluhin amunacaauru rai tonijiaain: “Chajaauchete netaojiaete tabai lenone que inara coroaatemiin Cana Coaunera.

¹⁸ Aihate Curuaanaacuru *reychuru*, soondarooru curuaanaacuru, laraajiin nenacaauru cachaauru, cabariocuru, nichoae cunacaauru, itolere inihocuru, letononelanaala nenacaauru, letononeein nenacaauru, nelatelanaala nenacaauru, nelateein nenacaauru, naaonjoainuri iniho que lenonequiche,” naain ehequiin nii iniho que lenonenacaauru tajaecuru cotihacane aonaun.

¹⁹ Nii baihane, nii necha aansai ataebinae tabai aina, satiin caa chauratane que nenacaauru curuaanaacuru aina sonaana que neeninuru acaauru soondarooru coaraaun. Acaaurute, nii cabario ichoae lauheconaa aina rai anjeraauru sooruhane coina netaojiaaure.

²⁰ Nii janate, nii necha aansai ataebinae tabai mucuhin casetecaure, nii rai *profeta*- nacatiha neein itolere cojoelanaacojoai ichara aina curuaaecaain. Nii itolere cojoaelanaacojoai ichaane aina cuaainte, nii necha aansai ataebinae tocohaneein niicha ichacuri cojunaca terateein rai ecaanto coroaeraauru cachaauru coritae nii rai *profeta* niha nocoeti. Nii jaunte, nii *profeta* niha nocoeti aina curuaaecaain, nii necha aansai ataebinae tabai jaaore ichaaojihane jana, usi conemuri asojoereneein moconaa cuhane.

²¹ Nii jana leeochoaurute, sohin jaonojonecure, nii cabario somajai choae lajuuaain cunaa ujuaae caje mitunaa sabere ajainai que. Nii janate, nii onacaauru iniho quihure nainain obejeein nii iniho que lenonenacaauru tajaecuru.

20

Le oaraanca jaanacaneei ichohanojoi niha moconajaerane

¹ Nii janane, *cadena* que biji achunequiin atane jachu chariji bana satonoelanaala nenea cochabi uhaain fauha uha leinjiin anjera dede cajene jana coaraaun.

² Nii anjerate fauhin, nii ataebinae tabai acano inoensi- moconajaera ichojoae, le oaraanca jaanacai que tihane reein tiaaajoaain.

³ Nitohaneein ichojoaainte, nii chariji bana satonoelanaala nenea atane jachu tabai cuhane fuhin, nii fuera que nii cochabi te, le oaraanca jaanacaneei que tihane reein tiaaajoaain, nabana caa chauratane que nenacaauru cachaauru coritaane coataa. Inae le oaraanca janacaneei que turuhane banate jianenohiniha cureein carajaelanaala.

⁴ Nii jana, nii curuaanaacuru rori- *trono* coaracaauune janate, nichoae launereure nii baaso icharaauru coaraain rucuheranu que cocoainanohineein nenacaauru. Chaen nechu, Cana Coaunera aitonjoan beebejeein, jataain esinae rauhijiriin beratenojoinihane rijijieein Jesocurisito aitonjoan tonoraauruhane coreniha, coturi molonojoneein onacaauru suujue netonai ecu neeure. Acaaurute, rai biji, nauri, naaonjoain que nii necha aansai ataebinae coujunaca teeuruhane jerelanaala, chaen nii necha aansai ataebinae tabai aina nii tocohaneein nenea ecaantooru coroajelanaala nenacaauru nelu. Acaaurute nii ooruhane baiha nacoaauneein ichanaain le oaraanca jaanacaneein Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito jiniichaaain curuaanaanein neeuruhane jana coaraaun.

⁵ Niichurute ichoaichaniha oo caje ichananacaauru ne. Leeochaauru laen ooruhane baiha ichanacuruhi, le oaraanca jaanaca reein tiaaain.

⁶ Jataainte nerausiaaejeein niha cuurureein nii ichoaichaniha oo caje ichananacaauru, inae Cana Coaunera cachaneein aina jiniiquiin neeuruhane jaun. Oha cachane baiha itajeraneein nenea coatiha acaauru aina chaachasihei. Acaaurute Cana Coaunera aina rai Calaohi Jesocurisito rai saseredoteneein le oaraanca jaanacane reein tiaain aina curuaanaa neein neeurureein.

Moconajaera amuritooruhane

⁷ Inae le oaraanca jaanacaneei baihate, caseteconihane caje mitanojoi niha cureein atane jachu tabai caje nii moconajaera.

⁸ Nitohaneein mituhinte satiin caa chauratane que lauri lauri natane que ichaonacaauru cachaauru rene cuhin, enoto mitu nichajai jeroon, enoto so nichajai jeroon, enoto mitu nichajai coarajeein cana ajaabiji nichajai jeroon, enoto so coarajeein cana ajaabiji nichajai jeroon, naaonjoainuri nii Gog aina Magog neein niicha curuaateuri coritareein. Nitohaneainte cucuana cuhane nenea carene catuniji jeoneein acaauru cachaauru taojiareein sonaana que nihane coina.

⁹ Nitohaneeite satiin chauratane sacuritaain cuhecujeein, jataain nii Cana Coauneraacha belai nese tinonohin, nii Cana Coaunera cachaneein nenacaauru curuacaain tinonocure. Nete inae dede caje naluha usine jaun, jitariin acaauru mocohin acaauru itaje.

¹⁰ Nii jana, nii acaauru coritaera moconajaerate, usi conemuri asofere neein mocohin nenea cuhane jaonojoneei ne, nii *profetaniha* nocoeti aina curuaaecaain, nii necha aansai ataebinae tabai jaaoruhane jaan cuhane. Ecute janotiin, jiichoo, naaonjoaain caseteconein mocoha cuurureein nii chariji bana satonoelanaala.

Rori somajai acatiha teein caohacha ichacurenihane, baaso ichacuruhane coitucuuruhane

¹¹ Nii jana curuanaacuru rori- *trono* somajai coaracaanne janate nichoae lauhaca leinjiine jana notaracae jataain caohacha nitajeeriin nii chunijihun coarinojoinelanaala nitaje chauratane aina dede.

¹² Nii janane itolere que nelatein nenacaauru, chaque nelatelanaala nenacaauru, naaonjoainuri onacaauru coaraaun, nii curuanaacuru rori- *trono* acatiha chujunereeuruhane jana. Nii janate, ecu joaracaeraain niha-coaa quirichaaaurune jana, nii chabana satonoelanaala nena ichaonaa que ichaohenihuru curuaa siricha leecha quiricha netonai ecu joaracaeraain ne. Nii onacaaurute colurujuenojoineein neeuruhane caje rucuhenojoineein neure- acaauruhacha ichai rijijieein, nii quiricha cuhane laenanohineein nihane rijijieein.

¹³ Nii jana satiin nii cucuana cuhane jaonojoineein onacaaurute caje mitaain tenojoinecure. Jerichanejeein techu nii ohin aina nenacaauru te, nii onaa curuaanaa neein nena. Nii janate satiin acaauruhacha ichai rijijieein rucuhenojoineein neure le cacha cachaaauru.

¹⁴ Nii baihate, usi conemuri cuhane jaonojoineein ne nii onacaauru curuanaa neein nena, nii nitajerai nenacaauru aina jiniiquiin. Nii usi conemurineein nenaate, oha cachane baiha cacha itajeraneein nena ne.

¹⁵ Ecute jaonojoineein neure, chabana nitajenaachara nejeein nena ichaonaa que ichaohenihuru curuaa siricha quiricha cuhane laenanohineein curuaa sirilanaala nenacaauru.

21

Ena nena chauratane aina ena nena dede

¹ Nii baihane ena nena chauratane, ena nena dede, naaonjoaain coaraaun, inae nitajiha nii jauriaanejeein nena dede, chauratane, cucuana, naaonjoainurine saijieein.

² Nii janate, dedeeu Cana Coaunera acatiha nihane caje fauha uhe Cana Curuaanaa nese neein nena- enachasine Jerosaleen. Charijieein teeinti, nelanajanaa jerihane caohatiin necoreeteen ne leinjiin ene, nii rijijieeinte jataain caohatiin rai necaohacha que necaohachaaain niha nii ena nena Jerosaleenne jana coaraaun.

³ Nii janate, nii Cana Coauneraacha nelaurianajaan rori caohacha tonii: “Inae ena caje coauneete, cachaaauru aina ichaoreein Cana Coaunera. Nii janate, acaauru aina ichaohane jana, rai cachaneein niha cuurureein. Chaen techu nii jeelai Cana Coaunera, acaauru Coauneraneein acaauru aina nereein.

⁴ Nii bana inae nerinaain chananaa, nerinaain onaa, inaderanaa, cunaeriin niha cachane jaan, naaonjoaainunri. Nitohaneein inoaenlu nena ichaonaate inae nitaje,” naa erenaa dedeeu toniine janane aonaun.

⁵ Nii janate:

“Canune nacoauneein enachasine neein itolere coaunaain neun. Caa erenaa ichei aitorichaaunine jaan laenaun. Acate esinae rauhijiriin nohanelanaala ichei aitorichaaunine rijijieein airichaaanne coina erenaa ne,” nae canu rai, nii rori caohacha ichoae lajuuai.

⁶ Nii baihate:

“Inae nitohaneein ichanohiniha. Canune itolere nunuheteraneein satono teraneein neun. Chateeinti cocoirihane jesinaeca arihane rijijieein Canu ariin ne, niine core colane cocoareeuni, nii chariji bana satonoelanaala ichaonaa tera jesinaeca que.

⁷ Chateeinti itolere necairichanaa abaataain satono que tiaain ne, nii raite cainanohiniha cureein. Chaen techu rai Coaunera nichaaunne jana, aca canu calaohineein nereein.

⁸ Nena laen nii Canu sacunaa jeriheichuru, nii Canu esenetana jeriheichuru, namute cacha cotaairiin nenacaauru, sonajaain jaaoreraauru, rai sinijeranelanaala nena e ne aina ichao jeraquiin nenacaauru, namute quicha aina ichao jeraquiin nenacaauru, benaneein nenacaauru, nii ichanohichuru ecaanto coroaeraauru, satiin casajeeuru, naaonjoainurite, nii ohane baiha cacha itajeraneein nena usi conemuri asofereneein mona cuhane jaonjoiniha cuurureein.” nae canu rai.

Ena nena Jerosaleen nese

⁹ Nii janate, nii causineein anjeraauru nii caainsii muruaeneein satononejeein cacha cairichaeranu que biji achunequiin nenacaauru caje nena leinjiin anjera:

“Chajaaute caa coarae. Caate Carenero Narejeen comasainu que nenacaaurune,” nae carai, nii satiin Jesocurisito ranojoneein nenacaauru coarateein.

¹⁰ Nii janate, nii canu que Cana Coaunera Suujue coaratenojoin ichatane ucuuno seeonjoan que canu amaaain, dede caje Cana Coaunera acatiha fauha unaa Cana Coaunera nese Jerosaleen coarate canu que, nii leinjiin anjera.

¹¹ Nii janate, conoha Cana Coaunera necaohachane tocohaneein, jataain caohatiin cono te nii nese. Jataain coretiin nena ajeri jaberoco tocohaneein jiquihaquiin, ajeri jataain nojoein nena jaspe tocohaneein asaun tiaain inanacatiin.

¹² Nii nese tinonocoritinte ne, jataain ecuuneein rijia lechoonca coroata bacuujaain. Nii janate, nii acuujuua nainetiin neeure leinjihanaain anjeraauru. Nii nese bacuujuua nainetiinte ne, laenanohineein lechoonca coroata lauriin nenacaauru Isaraelitacuru nefoerate curuaacuru.

¹³ Nichatajai acuujuate ne, enoto mitu nichajai que. Jana nichatajai acuujuate ne, enoto soo nichajai que. Jana nichatajai acuujuate, enoto soo coarajeein cana raotono nichajai que ne. Jana leecha nichatajai acuujuate, enoto soo nichajai coarajeein cana ajaabiji nichajai que ne.

¹⁴ Nii ajeri laenanohineein niha lechoonca coroatajai Carenero Narejeen rai afosotooru curuaacurune jaan ajeri quete temurae nii nese coriha rijia.

¹⁵ Nii canu aina erena anjerate, oro caje ichanohin cojunacatihane jaannu amae, que nii nese coujunacateein acuujuuauru, rijia, naaonjoainuri cojunacatihane jaanu que.

¹⁶ Nii janate, rai caare aina ita jaraaone rai jaratono. Nii cojunacatihane jaanu que niicha amai que, nii nese cojunacatiha nii anjerane janate, coroata oaraanca coroata fasha quilometrone rai caare, jaratono, nucuuno, naaonjoainuri.

¹⁷ Nii baiha nii rijia ucuuno cojunacatiha, joenreein cha cojunacatiha cachaaurune rijijiei metoro quene janate, saota choonca saouqui metoro.

¹⁸ Ajeri jataain nojoein nena jaspe caje ichanohiniha rijiane janate, bidirio jicharoaain ichanohin tocohaneein, oro nejesina caje ichanohi ne nii nese.

¹⁹ Nii janate, jataain coreein nena araai laurii ajeri caohacha que urerianohineein ne, nii rijia temuracuru ajerichuru. Nii jauriaanejeein nunuhe neein nena rijia temurate, ajeri nojoein nena jaspe caje ichanohi ne. Jana nii coroata temurate, ajeri caohacha safiro neein niicha curuaateuri caje ichanohi ne. Jana nii nichatajate, jataain jiquihaquiin nena agata caje ichanohi ne. Jana nejenate, esmeralda caje ichanohi ne.

²⁰ Nii jana nesaquite, ajeri onesi caje ichanohi ne. Nesaotanete, lanaa-jiojoaain nenea cornalino caje ichanohi ne. Jana caainsiinite, jataain jiquihaquuin nenea crisolito caje ichanohi ne. Jana fosanite, berilo caje ichanohi ne. Jana isconite, topasio caje ichanohi ne. Lechooncanite, beraurosiojoaain asaauntiaain inanacaain nenea curisoprasa caje ichanohi ne. Jana nii lechoonca leinjiinte, jataain coretiin nenea ajeri jasinto caje ichanohi ne. Jana nii lechoonca coroatajate, jichosijiojoaain nenea amatista caje ichanohi ne.

²¹ Nii lechoonca coroatajai acuujuate ichanohi ne, lechoonca coroatajaain jataain ajeri caohachaneein nenea perla caje. Le bacuujuaauru acuujuate ichanohi ne, leinjihanaai ajeri perla caje. Jana nii nese cataaun cunaa nese coerote, bidirio tocohaneein jiquihaquuin asaaun tiaain inanacaain oro nejesina caje ichanohi ne.

²² Nii jana coatiha nii leinjiinijin Teenforo coarinaaun nii neseu, cana Curuaanaa itolere que nelateein itolere ichana naineraneein nenea Cana Coaunera, rai Calaohi- Carenero Narejeen aina ecu nenea Teenforo neeuruhane jaun.

²³ Nii jaun coatiha enoto, atene, naaonjoainuri lateein nihei nii nese conaeranu que, inae rai necaohacha que conaa Cana Coaunerane jana, rai cono neein niha Carenero Narejeene jaun.

²⁴ Satiin lauri lauri ichaonacaauru cachaaaurute, nii nese que conaeraain nii nese que amuhemuhecurureein. Nii jana satiin caa chauratane que nenacaauru curuaanaacuru *reychurute*, itolere acaauruhacha latei teurureein acaauru rai.

²⁵ Niheichu nii chariji bana nefurinaain acuujuu. Niheichu ecu nerinaain nocohena.

²⁶ Satiin lauri lauri ichaonacaauru cachaaaurute, raotojoein neeuruhane jaanu, acaauru necaohacha que necaohachaaain neeuruhane jaanu, naaonjoinunru amaaaurureein nii neseu.

²⁷ Nete laen, nii chariji bana enoorenereein nii Cana Coaunera rai caohachanelanaala baasoneein nenacaauru. Niheichu, nii namute cacha cotaairiin casajenetiin nenacaauru enonaa nainecururinaain. Leinjiin nii Carenero Narejeen nii chabana satonoelanaala nenea ichaonaa que ichaohenihuru curuaa siricha quiricha cuhane laenanohineein curuaa sirichaaauruhachate, enonaa nainereein nii neseu.

22

¹ Nii baihate, leinjiin nucuhe ajiarojoeritiin nenea ichaonaa tera nucuhe coarate canu que nii anjera. Nii janate, Carenero Narejeen nelaurianaja aina, Cana Coaunera nelaurianaja rori *trono* jeelai caje mitue nii acuaajiarojoeritiin asaaun tiaain inanacanaa.

² Nii nese cataaun cunaa bero cuhane, chaen nii nucuhe auhaniha, naaonjoaainte ita jeraniha omarohin le ateeuru naineein inacae nii ichaonaa tera enuha. Nitohaneente le jaanaca cuhane lechoonca coroata saain inacae nii enuha. Jana nii enuha ichaonaa tera alote nelate que necoichacuruha lauri lauri ichaonacaauru cachaaaurune coina.

³ Nerinaain ecu nechua aansaineein ichoai. Cana Coaunera aina Carenero Narejeente, nii neseu nereein jelai Curuaanaa neein cocoinanacaineein. Nii jana rai cachaaaurute coroaeca cuurureein.

⁴ Cana Coaunera ainate ita acatiha neein ita coaraain rai nauri que Cana Coaunera curuaa sirichurureein.

⁵ Ecu nerinaain nocohena. Cono laatecururinaain nii rai cachaauru. Enoto niha natiin laatecururinaain. Cana Coaunerate, acaauru cono neein

nereein. Nii rai cachaneein nenacaaurute curuaanaa niha cuurureein chabana satonoelanaala.

Ichuunijiha turuha Jesocurisitone

⁶ Nii baihate:

“Caa erenaate esinae rauhijiriin, nii nohane lanaala ichei aitorichaaunine rijijieein airichaaaine coina erenaa ne. Nii Cana Coaunera, nere beebjeeuruha *profetacurune* coina berateralute rai anjera letoae, inae ichuunejeeonriha nitohanerichaaainene jaun, rai cachaneein nenacaauru que coaratihane coina,” nae canu rai nii anjera.

⁷ Nii janate aonacaaunne jana: “Carajae lanaalane inae turuha ureeunni. Nerausiaaecate cuurureein caa quiricha cuhane laenanohineein nenea Cana Coaunera beratenojoin tonoraain nenacaauru,” nae Cana Coaunera Calaohi Jesoso.

⁸ Canune Joaan neein coaraain aonaaun. Nii coaraain aonacaaunne baihane, nii canu que coaratera anjera tijia asaae neseeonriaaun, coroaecaune coina.

⁹ Nete canu rai:

“Caa nitohanai ichaa. Canu netonaine aaine rijijieein, Cana Coaunera cachaneein neeun. Satiin ii nejeraauru, caa quiricha reretaain coaraain tonoraeraauru, Cana Coaunera ere que erenacaauru- *profetacuru*, naaonjoainuri rijijieein neeun canu netonai. Cana Coauneraacha coroaecu,” nae nii anjera canu rai.

¹⁰ Nii baihate coaiten aite carai:

“Caa leeochoaauru rai belanaala caa quiricha cuhane laenanohineein nenea- Cana Coaunera ere rucuheca ii suujuaacha cuhane. Leeochoaauru rai beeu. Inae jataain ichuunijiha nitohanai cojoanonaa que turuhane.

¹¹ Chunocoha cacha Cana Coaunera ere aohana jerenihane, nihei tonaain erenaa najaanu. Nirijieeincha baaso ichajeein sacuhane coina reroecanaa nainihaacache. Esinae rauhijiriin caohachaain suujua coaraain Cana Coaunera sacunaa jeriha cachane, jelai teein Cana Coaunera cachaneein nihane jeriha Cana Coaunerane rijijieein sacuhane raite ne,” nae nii anjera canu rai.

¹² Niritiinte: “Aiha. Carajaelanaalane turuha ureeunni. Chaen nechu, acaauruhacha ichai nainejeein cainacaaune jaanu uhaain ureeunni, le cacha cachaauru rai tihanune coina.

¹³ Canune jauriaanejeein itolere nunuheteraneein sotonoteraneein nenea neeun” nae Cana Curuaanaa Jesoso.

¹⁴ Nerausiaaecate cuurureein canu esenetaauruhane coreniha rai nosa caje canu ichoteratenojoinnein nenacaauru, nii ichaonaa tera enuha inaa leein, Cana Coauneraacha rucujuei nenaanajaun enonaa nainecuruhane jaun.

¹⁵ Nete laen enoelanaala jianacoon nedaaurureein, nii Cana Coaunera coitucuelanaala nenacaauru, baasoneein ichaonacaauru cacha baasooru, benaneneein nenacaauru, sinijerane lanaala nenea ene aina ichaojeraconacaauru, enecuru nihanatiin rai lananelanaala nenea quicha aina ichaojeraquiin nenacaauru, sonajaain jaorera, ichanohin ecaanto corojeein nenacaauru, satiin nechu jataain coritaraacha ichajeein, acaacha ichajeein nenacaauru, naaonjoainuri. Nii janate:

¹⁶ “Canune Jesusoneein caa canu rai anjera letoaaun, satiin caa aitohane rijitoejein, janijiin canuhacha raauri canu cachaauru rai biha cuhane coina. Canune Rabiri caje nefoeratenaaneein neeun. Canune janonaa rai mitunaa arasijie rijijieein neeun,” nae.

¹⁷ Cana Coaunera Suujue, Carenero Narejeen comasai, naaonjoainurite: “Chajaau,” naauruhane jana: “Chajaaujian,” naaurureein aohanraauru. Chunocoha cocoireein acau conaa jereein uhite, nii core colane ichaonaa tera acau coreein.

¹⁸ Satiin caa quiricha cuhane laenanohineein nenea caitoonjoante aito-coaanne rijijieein situreein. Chunocoha cau caa quiricha cuhane nihane amurijiriin joiin nenaate, caa quiricha cuhane laenanohineein niha caain-sii laurini cacha cairichaeranu jaan que cairichaa cureein Cana Coaunera.

¹⁹ Jana chunocoha caa canuhacha beratei quiricha cuhane laenanohineein nenea coreein, que cacha relaelanaala, naaonjoain nenea cajete, nii ichaonaa tera, que banihateein niicha rucujei enuha inaa rulureein. Chaen caa quiricha cuhane laenanohineein nenea Cana Coaunera nese neein ne-naane maajeein caje rulureein.

²⁰ Caritiin aitiinte: “Aiha, carajaelanaalane inae turuha ureeunni,” nae Cana Curuaanaa Jesoso.

Nitohanemiinjian. Chajaain sorotiin uu Cana Curuaanaa Jesoso.

²¹ Cana Curuaanaa Jesoso itolere inaraacha latei teein inara rausiaaemi-inte raotojoein neeiche.